

1000

e. VII. 16.

Item Carbone Lapidis Refugii

Statuta ordinis cartusi ensis a domino Guigone priorre cartusie edita.

Congr^{is} Eremitarū camaldul. Montis Argentⁱ apud Craconia.

Modus legendi statuta

Primo singul' annis. scda ps statutor' legif' in que-
tu moachoz ex integro. cu. xiiij. caplis etie copilatiois.
incipiendo in festo oim sctoꝝ. et finiendo añ pascha;

Ite oī anno ab octauis pasche vsq; ad festū omniū
sanctoꝝ. dñicis et festis capli. legunt' q̄ttuor euange-
lia ex integro. exceptis passiōib⁹ et sermone cene dñi;

Eodē tpe et eisdē dieb⁹ legif' vna lectio de euāgelijis
et alia de statutis illius ptis q̄ occurrit legēda. vt in-
fra. s; in ferijs q̄ntis legif' tantū de statutis;

Anno bisextili ab octa. pasche vsq; ad festū oim sã-
ctoꝝ. dñicis et festis capli. post lectionē euāgelij. 7 fe-
rijs q̄ntis. legunt' statuta domni guigonis et statuta
noua. ita q; p' vnā lectionē de euāgelijis. legif' alia de
statutis domni guigonis. Et eis finitis. legunt' statuta
noua. scilz p̄ma et scda ps. et p̄mū caplm tertie ptis.

S; in ferijs q̄ntis nō legif' nisi de statutis;

Trib⁹ ānis p' bisextū. legif' p̄ma ps statutor'. q̄ di-
uidit' i tres ptes. Et iō p̄mo āno p' bisextū. ab octa.
pasche p' lectionē euāgelij incipit a p̄ncipio p̄me ptis.
et legif' vsq; ad caplm de die p̄tecostes. Et ea finita.

Scdo āno p' bis- (eodē anno legunt' statuta noua
sextū ab octauis pasche. p' lectionē euāgelij. incipit
a caplo de die p̄tecostes. et legif' vsq; ad caplm d' of-
ficio sacriste. deinde legunt' statuta noua.

Tertio āno p' bisextū ab octa. pasche. p' lectionē
euāgelij. incipit a caplo de officio sacriste. et legif' vsq;
ad finē. deinde legunt' statuta noua. Et sp̄ dñicis et fe-
stis capli. ē vna lectio de euāgelio. alia de statutis.

Qñ legunt' statuta ātiq; dī sic; Incipit p̄ma ps p̄sue-
tudinū ordis cartusien. de diuio officio 7c. caplm pri-
mū. Ex p̄ma pte p̄suetudinū ordis cartusien. de adue-
tu dñi 7c. caplm scdm; Qñ nō incipit caplm a p̄nci-
pio. dī sic; Ex p̄ma pte p̄suetudinū ordis cartusien. d

Qñ legunt' statu- (aduētū dñi 7c. ex caplo scdo;
ta noua. dī sic; Ex p̄ma pte nouarū p̄stitutionū ordis
cartusien. d' officio festiuitatū 7c. caplm scdm; Vel ex

Qñ legif' etia copilatio statutor'. dī (caplo scdo;
sic; Incipit etia copilatio statutor' ordis cartusien. d
diuino officio 7c. caplm p̄mū; Qñ vō nō incipit ca-
pitulū a p̄ncipio. dī sic; Ex tertia copilatōe statutor'
ordis cartusien. d' diuio officio 7c; Ex caplo p̄mo;

Prologus Guigonis

Incipit prologus consuetudinū domni guigonis prioris cartusie.

Adicis et fratribus in christo dilectissimis. bernardo portaz. hūberto sancti sulphicii. miloni maioreni. prioribus. et vniuersis qui cum eis deo seruiunt fratribus: cartusie prior vocatus guigo. et qui secum sunt fratres: perpetuam in domino salutem;
Charissimi ac reuerendissimi nobis patris hugonis granopolitani episcopi. cuius voluntati resistere fas non habemus. iussis et monitis obtemperantes: quod vestra non semel dilectio postulauit: consuetudines domus nostre scriptas. memorie mandare curauimus; Ad quod negotium. rationabiliter ut putamus de causis: diu dissimulauimus; Videlicet. quod vel in epistolis beati hieronymi. vel in regula beati benedicti. seu in ceteris scripturis autenticis. omnia pene que hic religiose agere consueuimus. pertinere credebamus: et nos que tale aliquid facere possemus vel deberemus. dignos minime putabamus;
Huc accedebat. quod doceri magis quam docere. ad humilitatis nostre propositum pertinere noueramus: tutiusque esse. aliena potius bona quam sua predicare. scriptura dicente. laudet te alienus. et non os tuum: extraneus. et non labia tua: domino quod in euangelio precipiente; Videte ne iusticiam vestram faciatis coram hominibus: ut videamini ab eis; **E**tenim quod tantorum precibus. et auctoritati siue dilectioni resistere non debemus: quod dominus dederit. eodem ipso iuuante dicamus: a digniori parte. officio videlicet diuino sumentes exordium: in quo cum ceteris monachis multum. maxime in psalmodia regulari. concordes inueniamur;

Prover. 27. 21

Matth. 6. 2

Explicit prologus;

Incipiunt capitula consuetudinū domni guigonis prioris cartusie.

- 1 De officio diuino.
- 2 Item de eadem re.
- 3 Item vnde supra.
- 4 Item vnde supra.
- 5 Item vnde supra.
- 6 Item vnde supra.
- 7 De officio dñicali.
- 8 Item de officio diuino.

- 9 Quoties radamur in anno.
- 10 Quales hospites introducantur in chorum.
- 11 De officio defunctorum.
- 12 De visitatione egroti.
- 13 Quo tractandus sit qui moritur.
- 14 Item de cura mortuorum.
- 15 De ordinatione prioris.

A 3

Annotatio caplorū statutorū guigonis

16	De procuratore domus inferioris.	56	Quid agendum sit in periculis.
17	De infirmo qui mittit ad inferiorem domū.	57	De vestitu fratrum et vtilibus celle.
18	Item de procuratore.	58	De loquendi cum extraneis licentia non querunt.
19	De equitibus hospitium.	59	Quid fiat de re alicui nostrum missa.
20	De pauperibus et elemosynis.	60	Quid de re inuenta faciendum sit.
21	De mulieribus.	61	De brachiis et paruulis pellicis fratrum.
22	De nouitio.	62	De fratre qui saginarios curat.
23	Professio nouitii.	63	De orto.
24	Oratio super cucullam.	64	De custode pontis.
25	Oratio super nouitium.	65	De disciplinis fratrum.
26	De ordine congregationis.	66	De cinere.
27	De etate suscipiendorum.	67	Quid faciat per missa.
28	De vtilibus celle.	68	De cena.
29	Quo tempore de cella exeat: et de vigiliis et distinctio horarum.	69	De parascue.
30	De his qui in cella manentibus importune se ingerunt: et de coquinario.	70	Quomodo se habeant in solennitatibus.
31	Item de cella.	71	Quid faciant per defuncto.
32	De fratribus qui aliquo opere occupant.	72	De rasura fratrum.
33	De ieiuniis atque cibis.	73	De nouitio suscipiendo.
34	De mensura vini et casei.	74	Professio laici.
35	Quod nulli liceat maiora exercitia facere nisi fauente priore.	75	Quomodo se habeat frater postquam susceptus est.
36	De hospitibus suscipiendis.	76	De hospitio fratrum qui foras mittuntur.
37	De tractando consilio.	77	De fugitiuis siue expulsis.
38	De cura infirmorum.	78	De numero habitatorum.
39	De minutione.	79	Quare tam paruus sit numerus.
40	De ornamentis.	80	De commendatione solitarie vite.
41	Ut nulla extra heremum possideatur: et de sepultura extraneorum.		
42	De diuino officio fratrum laicorum.		
43	Item de eadem re: et quo tempore ad lectos redeant.		
44	Qui presidere vel respondere debeant.		
45	Quod cum prelato suo fratribus loqui liceat.		
46	De coquinario.		
47	De pistore.		
48	De suto.		
49	De proposito agriculture.		
50	De magistro pastorum.		
51	Quo tempore vinum habeant fratres.		
52	De ieiunio fratrum.		
53	Quo tempore velcant auenatio pane.		
54	De minutione eorum.		
55	De silentio ad prandium.		

Expliciūt capitula.

Statuta Guigo. Ca. I II III

Incipiunt cōsuetudines domni guigonis prioris cartulie.

De officio diuino; Caplm I

- 1 Kalendis itaq; nouembrijs vsq; ad
octauas pentecostes. oī die exceptis
duodeci lectionū solēnitatibus. tres
lectiōes cum tribus respōsorijs dici-
mus: illud obseruātes. vt si ante qn-
tam feriā p̄dicti mēsis kalende p̄rige-
rint. in p̄cedenti dñica. respōsoria et p̄phetas inci-
piamus: sequēti et deinceps feriā. tres lectiones cū
respōsorijs de libris eisdem recitātes; ¶ Sin autē
2 quinta vel post quintā. sequēti dñica eosdē p̄phetas
cū suis respōsorijs inchoemus: diez q̄ inter kalen-
das et dominicā sunt. alterz cū tribus p̄pter marty-
res: alterz cū vna lectione transigētes;

Item de eadem re; Caplm II

- 1 Abbāto p̄me aduētus dñice coherēti. cōmēo-
rationē de cruce vsq; secundā post octauas pa-
sche feriā: de s̄cta v̄o maria vsq; ad p̄mā post octa-
2 uas epiphānie diē intermittimus; ¶ In p̄dicta do-
minica finitis ezechiele et duodecim p̄phetis. nā da-
nielē in refectorio legim⁹: esaiām incipimus: vsq; b
ad vigiliā natiuitatis. eo p̄tēti; In quo toto spacio.
caplis. v̄sibus. et orōnibus ad aduētū p̄tinētibus
vtimur: gloria in excelsis vsq; ad p̄mā in natiuitate
3 missam tacētes; ¶ Antiphōnas. o sapiētia. cū alijs c
sex. et antiphonas p̄prias ad matutinas laudes. ita
incipimus: vt die ante vigiliā natalis dñi finiant⁹;
4 ¶ Singule aduētus dñice: p̄p̄ijs respōsorijs ⁊ an-
tiphonis. ad matutinas laudes decorant⁹; S; et ce-
teris diebus semp ad magnificat. et b̄ndictus: anti-
phonas de aduētū dicimus;

Item vnde supra; Caplm III

- 1 In sabbāto ieiunioz tempaliū. sextā et missam a
cū quinq; excepta epla lectionibus: et deinde
nonā cōtinuatim in ecclia. cātamus: idē in ceteris
ieiunijs similibus faciētes: nisi q̄ in mēse p̄mo post

a ¶ Kalēdis. Idem
ca. 21. p̄me p̄is an. 8

a ¶ Sabbato. Idem
ca. 2. p̄me part. an. 3.

b ¶ Esaiā inci. Idem
ca. 2. p̄ie partis an. 5

c ¶ Antiphōas. Idē
ca. 2. p̄ie partis an. 8

d ¶ Singule. Idē ca.
2. p̄me partis an. 9

a ¶ In sabbato. Idē
ca. 3. p̄ie partis an. 8

Statuta Guigonis

b **C** Post nonā. Idē
ca. 11. p̄ie partis an. §. 10
c **C** In sabbato. Idē
ca. 19. p̄ie partis an. §. 7.
d **C** Post sextā. Idē
ca. 27. p̄ie partis an. §. 5.

nonam ppter quadragesimam; **C** In sabbato infra octauas p̄tecostes. inter tertiā et sextam: et in mēse septimo p̄st sextam. missam ipsam celebramus: nonam vsq; post dormitionem in cellulis dicendā. differentes;

Item vnde supra; Capl'm III

a **C** Quarto no. Idē
ca. 5. p̄ie partis an. §. 56
b **C** Ab altera. Idē
ca. 7. p̄ie partis an. §. 1.

a Quarto nonas ianuarij vsq; ad septuagesimā: b beati pauli apostoli epistolas legim⁹; **C** Ab altera post octauas epiphanie die. vsq; ad septuagesimam. ferialia dicim⁹ respōsoria: p̄ma post ipsas do-

c **C** In sabbato. Idē
ca. 9. p̄ie partis an. §. 1.

c minica. dñe ne in ira tua incipientes. **C** In sabbato qđ p̄mā septuagesime dominicā antecedit. ad vesp̄as tm̄ dicimus alleluia: ad missam similiter san-

d **C** Ab ipsa. Ibidem
§. 2.

d cti sabbati recepturi; **C** Ab ipsā aut dominica. vsq; ad dominicā de passiōe dñi. heptaticū tam in ecclesia q̄ in refectorio legim⁹: p̄ma et secūda dominica. in p̄ncipio: ceteris v̄o dominicis. v̄sitata respō-

e **C** In capite. Idē ca.
10. p̄ime ptis an. §. 1
f **C** Sextā. Ibidem §. 3
g **C** Hac die. Ibidem
§. 2.

e soria decantantes; **C** In capite ieiunij. capitula nocturna et diurna. et orationes mutamus: sextam et missam et nonam in ecclesia cantamus; **C** Hac die cruces coopimus: in parascene detegēdas; **C** Ante

h **C** Ante. Ibidem §. 4.

h tē misse initium: cinis post cōfessionē sacerdoti benedicendus offert; Quo benedicto. et aqua sancta resperso. omnes p̄ ordinem genibus ante p̄sbyterū flexis. participant: dicente ipso. recognosce homo quia pulvis es. et in puluere reuerteris: ceteris vero antiphonas istas canentib⁹; Exaudi nos dñe: iuxta vestibulum. et cetera; Quib⁹ finitis. subdit sacerdos. dñs vobiscum: et istam orationem. concede nobis dñe; Eadē hora: duob⁹ sequētib⁹ diebus.

i **C** Sabbatū. Idē ca.
11. p̄ime ptis an. §. 1
k **C** In hoc sab. Ibidem
§. 2
l **C** Capl'm. Ibidem §. 3.

i missas facim⁹; **C** Sabbatū sequens. missa caret; k **C** In hoc sabbato: dñicalia capitula mutamus ad l vesp̄as; **C** Capl'm. domine miserere nostri. in quadragesima et in aduentu festiuis dieb⁹. ad p̄mā dici-

m **C** A sequenti. Ibidem
§. 5

m mus; **C** A sequenti secūda feria vsq; ad cenam dñi. septē psalmos cū letania. post p̄mā in cellulis quotidie. exceptis duodecim lectionum festis exoluim⁹;

n **C** Nonā. Ibidem §. 10

n **C** Nonam et missam cum p̄fatione de quadragesima: et vesp̄as omni die in ecclesia cātamus. si sacerdotū adsit copia: vel qui adsunt. aliqua rationa-

2

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

15

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

Ca. III

- 15 bili nō impediānt de causa; **D**ominica de passio-
ne capitula mutam⁹: consueta suffragia vsq; ad se-
cūdam post octauas pasche feriam. intermittimus;
A quo die vsq; ad cenā: hieremiam partim in eccle-
sia: partim in refectorio. propter noctium breuita-
tem legimus; In quo temporis spacio: nisi duode-
cim lectionum solēnitas intersit: ad imitatorium. et
ad respōsoria. et ad introitum. gloriam nō dicimus;
14 **D**e festo trium lectionum: cōmemorationem tm p
15 facimus; **S**abbato qđ dominice palmarum iun- q
16 gif: missam nō dicim⁹; **A**d vesp̄as capitulū: r
hoc sentite; **R**esponsorium. fratres mei: vsq; ad ce-
17 nam; **D**ominica in palmis. cātata tertia: et indu- s
to casula sacerdote: post confessionē rami benedicū-
tur: aspersiq; aqua bñdicta. oībus a sacerdote tradū-
tur: et interim cantat antiphona. collegerūt; Seq̄-
tur dñs vobiscū: et oratio ista; **O**mps sempiternē
18 deus; **S**i annūciatio vel festiuitas sancti bñdi- t
cti: quartā hui⁹ hebdomade trāsierint feriam: nul-
19 lam postea de ipsis facim⁹ mentionem; **I**n cenā v
festū facimus: nouē sicut clerici lectionib⁹ contēti;
Ad bñdictus lucernā extingui⁹: ecclesie mōrē tā r
20 tilla ex pte imitātes; **A**d p̄mām cōuenim⁹: post r
capitulū tertiā in cellis dicim⁹: et mūdicias singuli s
facim⁹: sextā quoq; ibidē cātātes; **M**onā et missam
21 et vesp̄as: in ecclesia celebram⁹; **I**n missā hostia a
dñici corporis: integra in parascue a sacerdote sumē-
22 da seruat; **P**ost refectionē oēs inq̄ntū possibile b
est: mōachi et laici ad mandatū in capitulū cōueni-
mus; **I**bicq; pedes cūctis a p̄ore: v^l cui hoc ipse in-
iūxerit: ipsiq; ab eo qđ p̄or est ordine. abluunt: ter-
gunt. osculant: ceteris congruas antiphonas cō-
cinentibus; **D**ebinc p̄ore aquā infundente: lotis
omniū manibus: accensa candela. euāgeliū legit: et
stantibus cūctis. vsq; ad id: cū recubisset iterum;
23 **A** quo loco. eandē lectionē sedētes audim⁹: vsq; c
dū dicat. surgite eam⁹ hinc; **T**ūc em̄ p̄cedēte diaco-
no. in refectoriū p̄gim⁹: qđ sup̄est lectionis sedentes
audiri; **Q**ua finita: vinum a ministris apponi-
tur singulis; **D**ataq; a sacerdote benedictione: bi-

o **D**ñica. Idē. ca. 11.
p̄ime partis an. §. 18.

p **D**e festo. Idē ca.
11. p̄ime partis an. §. 20
q **S**abbato. Ibidē
§. 22
r **A**d vesp̄as. Ibi-
dem. §. 25.
s **D**ñica. Idē ca. 11.
p̄ime partis an. §. 26

t **S**i annūciatio. Idē
ca. 12. p̄ime partis an. §. 6

v **I**n cenā. Idē ca.
13. p̄ime partis an. §. 1.

r **E**ccl̄ie mōrē. Ibi-
dem. §. 4.
r **A**d p̄mām. Ibi-
dem. §. 5.
3 **T**ertiā. Ibidē. §. 7.

a **I**n missā. Idē ca.
13. p̄ime partis an. §. 9.

b **P**ost refectionē.
Ibidē. §. 15

c **A** quo. Idē ca. 13.
p̄ime partis an. §. 20

Statuta Guigonis

d **H**ac die. Idē ca.
13. p̄me partis an. §. 11.

e **C**ompletorium. Ibi/
dem. §. 22.
f **I**n parascene. Ibi
dem. §. 23.
g **L**otusq. Ibidem
§. 4.

h **P**salterium. Idem
ca. 13. p̄me partis an. §. 24.

i **S**igno. Ibidem §. 26

k **C**antatis. Idē ca.
13. p̄me partis an. §. 42.

l **I**n die. Idē ca. 14.
p̄me partis an. §. 2.

bimus et abimus; Post que: nudat altare; **H**ac
die post prandiu siue post mandatū: duoz sequē-
tiū lectiōes et respōsoria p̄udent frēs: tanq̄ vsq̄
ad sabbatū post refectionē. ad claustrū nō reuersuri;
Completorium poste sonat; **I**n parascene ge-
nua flectimus: miserere mei deus dicimus; **L**o-
tisq̄ his trib⁹ diebus p̄ces singuli quicq̄ in silentio
dicimus: in oībus horis hac vna orōne cōtēti: re-
spice q̄sumus dñe: totūq̄ fere officiū iuxta clericorū
more exeq̄mur; **P**salteriū alijs omīssis opibus fre-
quētamus: a sacrista. laicis iuuatibus mudat eccle-
sia; Signo aliquāto tardi⁹ q̄ solet dato: sexta et no-
na cōtinuatim in cellis dicunt: et interim sacerdos
induit; Datoq̄ iter signo: ad ecclesiā cōueniētes:
officiū ex more celebrant; **P**recedit lectio: sequit̄
tractus: et oratio. de⁹ a quo et iudas; **I**tem alia le-
ctio: et tractus; **D**einde passio: absq̄ dñs vobiscū;
Post quā: oratiōes; Quibus finitis: exiit sacer-
dos casula. nudam⁹ pedes: oblatāq̄ a diacono cru-
cem: venerabilē osculamur: dicētes intra nos sin-
guli: adoram⁹ te chris̄te. et bñdicim⁹ tibi: q̄ p̄ san-
ctā crucē tuā redemisti mundū; **I**nterim cōuentus
cātāt antiphonā: nos aut̄ gl̄ari oportet: et respō-
soria. popule me⁹. et expādi man⁹ meas; **P**ost q̄ ad
locū pristinū cruce relata. sacerdos lotis manibus
casulaq̄ indutus: calicē cū vino corpe dñi suppo-
sito. a diacono suscipit: inchoāte eodē cōmunionē.
hoc corpus; Quib⁹ in altare cōpositis: post modi-
cū silentiū incipit sic: orem⁹. p̄ceptis salutarib⁹ mo-
niti; **A**gnus dei nō dicūt: nec in sabbato; **P**ercepto
aut̄ a sacerdote dñi corpe: vespas alterutrū cū silen-
tio dicim⁹; **S**abbato cātātis in cellul⁹ sexta et no-
na: et interim sacerdote induto. ad ecclesiā congre-
gati: p̄missis q̄ttuor lectionib⁹ cū tribus tractibus.
et letania p̄breui: missam a kyrieleyson solēniter in-
choam⁹: gloria in excelsis deo dicim⁹: duas cāde-
las accēdimus: pacē accipimus: incēsum vō non
adolemas; Quib⁹ expletis: pulsato tintinnabulo:
vespas iuxta morē monachicū solēnissime cātam⁹;
In die sc̄to pasche. int̄ matutinas et p̄mā: cūctis

24

25

26

27

28

29

in q̄tū eoz sinūt obediētie. laicis p̄ntib⁹ et cōmunicā
 tib⁹: ea celebritate q̄ dñicis solet dieb⁹ missa cātāf:
 30 duob⁹ vel trib⁹ mōachoz sacerdotē iuuātib⁹; ¶ In
 māiori missa cōicat puentus: et q̄ de laicis cōmuni-
 31 caturi sunt; ¶ Totos q̄ttuor hos dies: celeberrim⁹
 mos ducim⁹; Feria sc̄da. tertia. q̄rta. in matutis lau-
 dib⁹. duas cādelas accēdim⁹. incensumq; offerim⁹;
 Feria q̄rta recedūt laici; Quarta. sexta. sabbato: sex-
 tā in ecclia cātātes: simul reficim⁹; Hebdomā pasche
 et pētecostes. p̄orib⁹ dieb⁹ q̄ttuor: nullū oīno sc̄toz
 festū celebram⁹; Trib⁹ vō posteriorib⁹. si triū lectio-
 nū festū occurrerit: solā cōmēorationē: sin aut duo
 32 decim: totū facim⁹; Responsoria paschalia: q̄ttuor
 decim dieb⁹ cātānt; ¶ Actus ap̄loz trib⁹ hebdoma-
 dib⁹: canōicas vō epl̄as exinde vsq; ad ascēsiōē:
 et ab ascēsiōē vsq; ad pētecostē. ap̄ocalypsim tantū
 modo. parti in ecclia. parti in refectorio plegimus;
 33 ¶ Feria tertia rogationū semel reficim⁹: s; coquina
 34 facim⁹; ¶ In vigiliā ascēsiōis: sextā et missam in ec-
 clesia cantam⁹; Ascensionem celeberrime colimus;
 35 ¶ In vigiliā pētecostes: nonā et missā in ecclia di-
 cimus: totāq; hebdomā sicut paschalē decurrim⁹:
 nisi q̄ feria q̄rta et sabbato: sextā post missam sine
 interuallo cantamus; Hac quippe hebdomada: ie-
 iunia quattuor tempoz facimus;

Item vnde supra; Capl'm V

1 Ost hebdomadā hāc: die q̄cūq; festū occurre-
 rit: libros regū incipim⁹; Responsoria vō eius-
 2 dē historie: sequēti dominica; ¶ A kalēdis augusti
 vsq; ad kalēdas septēbris: parabolas. eccliasten. li-
 brū sapiētie: et de eccliastico q̄tū tēpus pmittit: le-
 3 gimus; ¶ A kalēdis septēbris: iob duab⁹ septima-
 nis siue trib⁹; Duab⁹ sequentib⁹: tobiā. iudith. he-
 4 ster; ¶ A kalēdis octobris. vsq; ad nouembrem: o
 5 machabeorum libros; ¶ Totocq; hoc tempore: id e-
 est a pentecoste. vsq; ad nouembris kalendas: vna
 6 nisi festum intersit lectione. sicut ceteri monachi cō-
 tenti sumus; ¶ Nunq; autē p triū lectionū festo.
 lectiōes historie dimittim⁹: nisi i vigilia natal' dñi:
 et trib⁹ post festū innocētū dieb⁹: et hebdomadib⁹

m ¶ In maiori. Idē
 ca. 14. p̄me ptis an. §. 10
 n ¶ Totos. Ibidē §. 13
 o ¶ Feria sc̄da. Ibidē
 §. 20

p ¶ Hebdomadarū.
 Idē ca. 14. p̄me partis
 an. §. 23

q ¶ Actus ap̄loz.
 Idē ca. 15. p̄me partis
 an. §. 4

r ¶ Apocalypsim.
 Idē ca. 17. p̄me partis
 an. §. 12

s ¶ Feria tertia. Ibi-
 dem §. 6.

t ¶ In vigilia. Ibidē
 §. 7.

v ¶ Ascensionē. Ibi-
 dem §. 10.

x ¶ In vigilia. Idem
 ca. 18. p̄me partis an.
 ti. §. 1.

y ¶ Totocq;. Idē ca.
 19. p̄me ptis an. §. 1.

a ¶ Post hebdoma-
 dā. Idem ca. 21. p̄me
 partis an. §. 1

b ¶ A kalēdis augu-
 sti. Ibidē §. 2

c ¶ A kalēdis septē-
 bris. Ibidē §. 3.

d ¶ A kalēdis octo-
 bris. Ibidē §. 4.

e ¶ Totocq;. Idē ca.
 20. p̄me ptis an. §. 1

f ¶ Nunq; autē. Idē
 ca. 21. p̄me partis an.
 ti. §. 13.

Statuta Guigonis La. VI VII

g **Inuitatoriu.** Idē
ca. 30. pūme pīs an. 5.1

h **Dñs regnavit.**
Idē ca. 5. pūme pīs an.
n. 5.4.2. et ca. 4. 5.4

a **Et hoc.** Idē ca. 2.
pūme partis an. 5.16

a **Omni sabbato.**
Idē ca. 35. pūme partis
an. 5.1.

b **Et quia.** Idē ca.
11. scde partis an. 5.1

c **Qd si no.** Idem
ca. 20. pūme partis an.
ti. 5.12.

d **Dñica.** Vide ca.
34. pūme pīs an. 5.3

e **Post hec.** Idē ca.
43. pūme pīs an. 5.5

f **Gloria in excelsis.**
Vide ca. 32. pūme partis
an. 5.3. et ca. 34. 5.12.

g **Crede.** Idē ca. 34.
pūme partis an. 5.13.

h **Post missā.** Idē
ca. 34. pūme pīs an. 5.3.

pasche et pētecosten: et infra octauas assumptionis
brē marie; **Inuitatoriu** igit̃ tātū. et ṽsiculi. et m̃-
soria: et oōnes. et matutine laudes: s; et ad primā
antiphona: ad tertiā q̃z et sextā si semel prandendū
est: sin autē bis. ad tertiā tātū. antiphone: ṽsus et
oōnes: p tali festo dicunt; **Dñs regnavit.** nō so
lū in talib⁹ festis: s; etiā a natiuitate vsq; ad octauas
epiphanie: ⁊ a pascha vsq; ad octauas pētecosten:
ad matutinas laudes quotidie dicimus;

Item vnde supra; Caplm VI

Et hoc sciendum: q̃ in nulla solennitate pro-
cessionem facimus: nec vllum festum vel vigi-
liam transmutamus;

De officio dominicali; Caplm VII

Adni sabbato. post nonā in claustrum conueni-
mus: lectiones et cetera necessaria recolimus;

Et quia tota hebdomada i cellis silētiū tenem⁹: ⁊
pctā nostra pōri. vel q̃bus ab eo inunctū est: p̃fite-

mur; **Qz** si nōua responsoria inchoanda est: ma-
gnū m̃sum in vespis cātamus; **Dñmica.** post

pmā. caplm tenemus; Inde fratrib⁹ ad cellas redeū-
tib⁹: si missa ea die cātanda est: id est si sacerdos vl'

sacerdotes rōnabili nō impedian⁹ de causa: statim
signum pulsaf; Alias em̃: vsq; quo tertia sit dicen-

da differt; Qd spaciū quantum infirmitas neces-
sitasve permittit: spiritalibus profectibus attribui-

tur; **Post hec.** sacerdos tempore congruo ad ec-
clesiam reuersus: induitur; Signoq; tertia incisio-

ne pulsato: p̃sentibus cunctis aqua sacraf; Quā
sacerdos spargēdo altare circūiens: ante ipm altare

monachis: ad ostiū chori laicis dispgit: canentib⁹
ceteris antiphonā. asp̃ges me; Reuersusq; ad lecto-

riū: addit p̃cē. oñde nobis dñe miscōiam tuā: dein-
de dñs vobiscū: et oōnē hāc: Exaudi nos dñe san-

cte pater; Post. tertiā inchoat: quam sequit̃ missa;

Gloria in excelsis deo: in oibus solennitatibus.
p̃ter aduentum et septuagesimā cātamus; **Crede**

in vnum deum. tam in dñicis diebus q̃ in ceteris:
exceptis p̃fessor et marty⁹ festiuitatibus: et tribus

dieb⁹ pasche et pentecosten dicim⁹. **Post missam**

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

Ca. VIII

ad cellas aquā sanctā ferentes: parū facimus inter
uallū; Deinde signo pulsato: ad eccliam redeūtes:
sextā cātamus: et sic in refectoriū pgimus: animarū
pariter et corporū escā sumpturi; Exeūtes aut de refe-
ctorio: a kalēdis nouēbris vsq; ad purificationem
beate marie: statim nonam cātamus; Ex q̄ die vsq; ad
pascha: spacium qd̄ ibi. id est inter prandiu et nonā
facimus: lectioni vel aliq̄bus talibus exercitijs de-
putat; Exinde tota estate: pro dierum quantitate:
9 nunc breuius. nunc longius. quieti dat; Post no-
nam in claustrum cōuenimus: de utilibus locuturi;
In hoc spacio: incaustū: pergamenum: pēnas:
cretā: libros seu legendos seu transcribendos. a sa-
crista: a coquinario vero legumina: sal et cetera hu-
iusmodi poscimus: et accipimus; Post cenā sin-
10 gulas tortas: tanq; christi mendici accipientes:
11 cellas repetimus; In oībus aut similibus festis:
12 pene similiter facim; Dñicis aut q̄ sunt infra octa-
uas natalis: apparitiōis: ascensionisve dñi: anti-
phonas. respōsoria. vsus. et octo pōres lectiones.
de ipsīs solēnitatibus dicimus: q̄ttuor posteriores
de homelijs dñicaliū euāgelior; Euāgelium quoq;
ipsum post te deū laudamus: et antiphonas ad bn-
dictus et magnificat: et oratio. et missa: dñicalia
sunt; Sed postea fit cōmēoratio de solēnitatibus;
Similiter agit dñica q̄ inter octauas natalis dñi et
apparitionem est: nisi q̄ pōres etiā octo lectiones
dñicales: id est de epistolis beati pauli legimus: et
13 cōmēorationē de natiuitate nō facimus; De san-
cto siluestro: cōmēoratio tantū fit; Verū de his que
quadā speciali dignitate solēnia celebramus: specia-
liter quoq; dicendū putamus;

Itē de officio diuino; Caplm VIII

1 Situr omnium sanctorū. natalis dñi: pasche. a
ascensionis: pētecostes. sancti iohannis: bea-
torū apostolorū petri et pauli: assumptionis beate
marie: vigiliis in pane et aqua facimus: missasq;
in estate quidem cum sexta: in hyeme vero nonam
supponentes cōtinuamus: altare paramus: in ves-
peris et matutinis et missa. itemq; vesp̄is. duas

i Post nonam. Ibi
de ca. 34. prime partis
an. 5. 7.

h Post cenā. Idē
ca. 34. prime partis an
ti. 5. 10.

l In omnib. Ibi
dem. 5. 9.

m Dñicis. Idē ca.
6. prime partis an. 5. 6.
et ca. 17. 5. 19.

n De sancto. Idē
ca. 5. prie ptis an. 5. 43.

a Igitur omnium.
ca. 14. scđe ptis an. 5. 1.

Statuta guigonis Ca. IX

b **C** Porro. Idē ca. 4.
pūme partis an. §. 4.

c **C** Si dñica. Idem
ca. 4. pūme ptis an. §. 10.

d **C** In matutinis.
Vide ca. 5. pūme partis
an. §. 2.
e **C** Primā missam.
Ibidem. §. 3.

f **C** In maiori. Idem
ca. 5. pūme ptis an. §. 19

g **C** Reliquis. Idem
ca. 5. pūme partis anti.
§. 38.
h **C** Circūcisionem.
Vide ca. 32. pūme partis
an. §. 1.

i **C** Porro. Vide ca. 8.
pūme partis an. §. 4.

a **C** Radimur. Dera
fura vide ca. 15. secunde
partis an. §. 16.

b **C** In vigilijs. Idē
ca. 14. secunde partis an.
ti. §. 4.

b candelas accendimus: incēsum ponimus; **C** Porro in vigilia natalis dominici: in matutinis laudibus genua non flectimus: dñs regnavit dicimus: miserere mei deus. tacemus: duas ad missam candelas accēdimus: sed thus nō adolemus: pacē sumimus; **C** Si dñica in hac vigilia occurrerit: versum ante euāgeliū. et totū deinceps officiū de vigilia dicim⁹: cōmēorationē tātū de dñica faciētes; Eodem modo in vigilijs pasche et pentecostes: missas celebramus; **C** In matutinis: quatuor vltias lectiōes de euāgelijs legim⁹; Primā missam int nocturnū et laudes: celeberrimā facim⁹; Scōdam post matutias laudes incipiēte luce: sicut fieri solet in dñicis dieb⁹ cātamus; In q̄ laici cōmunicāt; In hac etiā. cōmēoratio fit d̄ sc̄tā anastasia; **C** In maiori missa. cōmunicat pūctus: pacēq; a sacerdote et abinvicē oēs monachi accipiūt; Hoc ipm in oibus festis talibus agimus: excepta circūcisione dñi: et natali btōz apłoz petri et pauli: et dedicatiōis. et sc̄ti michaelis; Sequētes tres dies: fere similiter celebramus; Die q̄rta laici recedūt: sicut in pascha et pentecoste; **C** Reliquis tribus diebus. sextā in ecclesia dicimus et nonam: prandium et cenam simul faciētes; **C** Circūcisionem. apparitionem: purificationē. annūciationem: ascensionē. natalē sancti iohānis: btōz apostolorz petri et pauli: assumptionē. dedicationē: natiuitatē btē semp vginis: festū angeloz: simili colimus ritu; **C** Porro in purificatione btē marie: ante missam post confessionem: candelas benedictas de manu sacerdotis. monachi et qui de laicis adsunt accipimus: cātantes antiphonā. lumē ad reuelationē getiū: et euāgeliū nūc dimittis: ac p̄ versus singulos antiphonā repetētes; Sequit̄ dñs vobiscū: et oratio. erudi q̄sumus dñe: Deinde missa; Candelas aut: post euāgeliū offerimus;

Quotiēs radamur in anno; Ca. IX

a Exies in āno radimur: seruato silētio; In vigilijs pasche. pētecostes: assūptiōis. oīm sc̄toz: natal' dñi: et capite ieiunij; **C** In vigilijs btōz iacobi. laurētij. bartholomei: matthei. simōis et iude. et an-

Ca. X XI XII

dree: semel qdē reficim⁹: s; coqnā si talis dies ē faci-
mus: missasq; nō cātām⁹: ¶ In ceteris duodeci le-
ctionū festis. qbus caplm nō tenemus: nec missam
dicimus: in vigilia tantū post nonam in claustrū p
recordatione conuenimus;

**Quales hospites introducātur in cho-
rum;** **Capitulum X**

1 In chōz nostrū. hospites tantū religiosos itro-
ducim⁹: cū qbus in claustro cōmunē licet habe-
2 re sermonē; ¶ In ptē vō ducere aliquē vl duci: aut
qsi secreto aliqd itumare. aut mādare aliqb⁹ nō licet:
nisi licentiā dāte priore; Quā licentiā. non ad nos
sed ad eos: si tanti habent. attinet petere; Hūc de
his que p defunctis vel circa defunctos gerimus:
aliquid est dicendum;

De officio defunctor; Ca. XI

1 Altera itaq; post omniū sanctorū festum die: nī a
si in dominica euenerit: p defunctis vniuersis
agendam post nocturna cum nouem lectionibus di-
cimus: hac vna tantū oratione contenti: fidelium
deus omniū; Dehinc post primā: missam pñte con-
2 uentu celebramus; ¶ In nullo aut duodeci lectionū
festo: vel infra octauas natalis dñi: pasche vel pēte-
costes: defunctorū officiū facimus: nisi forte defun-
ctus pñs fuerit: vel tricēnariū agi cōtigerit; Qd tñ
trib⁹ dieb⁹ añ pascha: et ipso die pasche. vel pēteco-
stes seu natalis dñi: si forte eueniret. qtu ad missam
5 attinet: minime faceremus; ¶ Ab hoc igit die: id
est a q̄rto nonas nouēbris. vsq; ad septuagesimā:
agendā in ecclesia post nocturna dicimus; A septua-
gesima vero vsq; ad p̄dictā diem: post vesp̄as ie-
iunij die: alias post cenam. idem officium in cellis
exoluimus; Qd si anniuersarium fuerit: in ecclesia
statim post vesp̄as cum nouem lectionibus et an-
tiphonis agitur; ¶ In quadragesima tamen ne fra-
tres grauentur: post refectionē in cellis dicif;

De visitatione egroti; Caplm XII

1 Um aut frāt egrotus morti p̄pinquare putabi-
tur: congregat⁹ conuentus ad visitandū eum:

c ¶ In ceteris. De b
vide mutatione. ca. 29.
prime partis anti. §. 1. et
sequen tibus

a ¶ In chōz. Idem
ca. 9. secunde partis an-
ti. §. 1.

b ¶ Cū quibus. Idem
dem. §. 28.

a ¶ Altera itaq; Al-
de ca. 28. prime ptis an-
ti. §. 5. et ca. 49. §. 1

b ¶ In nullo. Idem
ca. 49. prime partis an-
ti. §. 14.

c ¶ Ab hoc. Idē ca.
49. prime partis anti.
§. 7.

d ¶ In quadragesi-
ma. Idē ca. 49. prime
partis anti. §. 11

a ¶ Frater egrotus.
Idē ca. 46. prime ptis
anti. §. 1. et p totū caplm.

Statuta Guigonis

et dicit sacerdos: pax huic domui. et omnibus habitantibus in ea: spargens aquam sanctam: respōdetur. amen; ¶ Tūc confitetur peccata sua: et post absolutionem dicit idem sacerdos; Saluum fac seruū tuum: esto ei domine: nihil proficiat: dominus vobiscum: deus qui famulo tuo: deus qui per apostolum tuum; ¶ Deinde dicit psalmus: dñe ne in furore. p̄m; Post cuius finem: inungitur ei visus: et dicitur; Per istam unctionem et suam piissimam misericordiam: indulgeat tibi deus quicquid peccasti per visum; ¶ Et ita post singulorum psalmorum septē finem: repetitur hec eadem oratio. ad singula in quibus inungitur loca. id est ad auditum: ad odoratum: ad gustum. siue loquelam: ad tactum. id est ad manus: ad incessum. id est ad plantas: ad ardorem libidinis. id est ad renes; ¶ Postea tergitur os eius: et ab omnibus tanquam profecturus pie exosculatur communiter: cantantibus qui adsunt comunione. hoc corpus; ¶ Post hec dicunt orationes iste; Respi-
ce domine: deus qui facture tue: deus qui humano generi;

Quō tractādus sit qui moritur; Ca. XIII

a ¶ Jam mori. Idem
ca. 47. prime partis an-
ti. per totū caplm.

¶ Am iam mori videbitur: ab his qui ei seruiunt. signo dato: postposita omni occasione accurrunt cuncti: nisi cum diuinum in ecclesia contigerit officium celebrari; ¶ Tunc enim prior vel cui ipse iniunxerit: cum duobus aut tribus ad morientē festinat; Depositoque eo super benedictum cinerem: letaniam prout res patitur: longam vel breuem faciunt; Sequitur pater noster. et preces: saluum fac: esto ei: nihil proficiat: deinde oratio hec: misericordiam tuā; Post hanc. quinque psalmi: verba mea: domine ne in furore. p̄mus: dilexi quoniam: credidi: de profundis: pater noster: a porta inferi: oratio: deus cui proprium est; Exinde agēda plenaria: cum laudibus et vespis; Post hanc. psalterium; ¶ Interea defunctus abluitur: et induitur; Monachus ciclicio et cuculla: caligis et pedulibus; Laicus. tunica et caputio: caligis et pedulibus; Inde imponitur feretro: et intermissa psalmodia. dicit sacerdos; In

Ca. XIII

- memoria eterna: ne tradas bestiis: ne intres in iudiciu; Post hec orationem istam: deus cui omnia viuunt; **H**is expletis: fertur in ecclesia: et cantatur responsoriu. credo q̄ redemptor; Post hec dicit sacerdos; A porta inferi: nihil proficiat: ne intres: oremus: suscipe dñe animā; **P**osito autē in ecclesia defuncto: repetit psalmodia. ubi fuerat intermissa: et hoc omnino procurat. vt duo ad minus psalteria dicant; Unum in ecclesia: alterum in cellis cū venijs; Si vero de eo qđ in ecclesia dicendū est restiterit aliquid: reddat in cellis; Nam si tēpus permittit: eadem die. non tamen nisi post missam p̄ eo cantatā. sepelit; Sin autem. seruat in crastinū: nocteq; ipsam. monachi cū laicis. et p̄ sui numero. et p̄ ipsius quātitate diuidūt: circa corpus psalteriū frequētates; **I**n crastino aut missa cūctis p̄sentib⁹ cantata: sepelit hoc modo; Stat chorus iuxta corpus: et dicit sacerdos. pater noster: p̄cem. a porta inferi: oratio: de⁹ vite dator; Responsoriū. credo q̄ redēptor: kyrieleyson. pater noster: p̄cē. ne intres: oratio: deus qui animas; Responsoriū. ne abscondas me: kyrieleyson. pat noster: p̄cē. ne tradas bestiis: oratio: nō intres in iudiciū; Responsoriū. ne intres: kyrieleyson. pater noster: precem. requiem eternā: oratio. fac quesumus domine; **T**unc portatur ad tumulum: cum his psalmis; In exitu israel. misere re mei deus: confitemini: quemadmodum: memento: domine p̄basti me: inclina: laudate dominum de celis: bñdictus dominus deus israel: magnificat; **C**um ventum est ad sepulchrum: dicit sacerdos; Pater noster: a porta inferi: oratio. tibi domine cōmendamus; Tunc benedicit fossam: et aspergit aqua sancta: et thurificat; Deinde ponitur corpus in ea; Et dum operitur: dicit sacerdos orationes ipsas: ceteris predictos psalmos canentibus; Obsecramus: deus apud quem: te domine: oremus fratres: deus qui iustis: debitum humani: temeritatis quidem: omnipotentis dei: inclina domie; **Q**uibus pariter et psalmis expletis: sequitur pater noster: et orationes: tibi domie

Statuta Guigonis La. XIII

cōmendamus: et deus cuius miseratione; Behine a sepulchro redeunt: cantantes miserere mei deus: et in ecclesia hac oratione totum complent officiū: fideiū deus;

Item de cura mortuorum; La. XIII

^a **C** Ab ipso. Idē ca. 48. pūe partis an. §. 1

^b **I**psō autē sepulture. die vsq; ad tricesimū.

quotidie pro eo non tamen in conuentu missa cantatur: et prima in agendis oratio ei specialiter deputatur; Notatoq; in martyrologio obitus eius die: semper anniuersaria in conuentu pro eo missa:

^b **C** Et o. asit. Idē ca. 47. pūe partis an. §. 28

hyeme post. estate ante primam celebrat; **C** Et autem die quo defunctus sepelitur: cellas fratres tenere non coguntur: et consolationis gratia. bis nisi precipuū ieiuniū fuerit. simul vescunt;

^c **C** Et hoc. Idē ca. 48. pūe partis an. §. 8

C Et hoc sciendum: q; sine vlla personarum acceptione. pro omnibus defunctis nostris. idem et par officium facim;: nihil pro monacho plus q; pro laico. vel

^d **C** Pro benefactorib; Idē ca. 48. pūe partis an. §. 13

pro prelato q; pro subdito; **C** Pro benefactoribus vero nostris: excepta assidua cōmemoratione. que fit semper in precibus ecclesiastici officij: penultima in omnibus agendis oratio dicitur: et per singulas hebdomadas. tam pro eis q; pro omnibus huius loci habitatoribus: et vniuersaliter pro cunctis fidelibus defunctis: ab hebdomadario estate ante primā: hyeme post. missa vna cantatur;

^e **C** Quonia. Idē ca. 9. scde partis an. §. 26.

C Ra- ro quippe hic missa canit: quoniam precipue studium et propositum nostrum est. silentio et solitudini celle vacare: iuxta illud hieremie; Sedebit solitarius et tacebit; Et alibi; A facie manus tue solus sedebam: quia cōminatione replesti me; Nihil em̄ laboriosius in exercitijs discipline regularis arbitramur: q; silentium solitudinis et quietē; Unde et beatus augustinus dicit: amicis huius mundi nihil esse laboriosi: q; nō laborare; S; hec hactenus: nūc cetera psequamur;

De ordinatione prioris; La. XV

^a **C** Cū pōrē. Ad hoc ca. 5. scde partis an. §. 1. et sequēbus.

^a **C** Um priorem domus huius obire contigerit: post eius sepulturam cōuocatis fratribus. tri- duanum cunctis indicitur ieiunium: maneq; et vesperare in ecclesia. psalmus. ad te leuauit. expleto officio.

cōmuni deuotione cantatur; Procuumbentibus super formas omnibus: kyrieleyson. pater noster. et preces: saluos fac seruos tuos: mitte eis domine auxilium de sancto: nihil pficiat inimicus in eis: et oratio: pretende domine. supponuntur; Quarta autem die: mane missa de spiritu paraceto in conuentu deuotissime celebratur; Inde in capitulū conuenientes: maiorum meliorūq; consilio: ex seipsis vnū eligūt: aut sacerdotem. aut ad sacerdotiū promouendū: statimq; in predecessoris transferūt locū; Totamq; diem illam gaudio dedicātes: bis nisi precipuū ieiunium fuerit: in refectorio comedūt;

2 **¶** Qui quis omnib⁹ verbo et vita pdesse debeat: b

et cūctor sollicitē gerere curam: monachis tamen ex qbus sumptus est. quietis et stabilitatis. et ceteroz que ad eoz vitam pertinent exercitioz: exemplū maxime prebere debet;

3 **¶** Quattuor itaq; septi-

manis. in cella cum ceteris monachis exactis: qntam facit cum laicis; Quo spacio: eius erga fratres

4 officium: aliquis ab eo iussus exequit; **¶** Ipse ta-

men heremi terminos. non egredit; Sedes ei⁹ vbi libet. vel vestitus: nulla quasi dignitate. vel preciositate differt a ceteris: nec quicq; gestat. vnde q

fit prior appareat; Supplicatur ei. et hoc modice: f

solummodo ad lectionem eunti vel redeunti: vel cum ante eum transi^t: et cum ad aliquos venit: assurgitur; **¶** In natiuitate quoq; et pascha. et pentecoste. g

et cum frater aliquis pfessionem facturus est: missam cantat maiorem; Quod idcirco scribimus: ne quis forte posteroz. cornua sibi velit assumere: vel nomen suū. quacūq; gloria vel eminentia celebrare; **¶** In aduentu autem et quadragesima ppter artio-

rem sui custodiam: a predicta etiam abstinet visita-

tione: nisi aliqua magna necessitas coegerit vel utilitas; Sed et ceteris tempibus non passim aut leuiter. et p quacūq; vel persona vel causa: ad domū descendit inferiorem;

De pcuratore dom⁹ inferioris; La. XVI

1 Reficitur em̄ ab eo eidem domui vnus e monachis diligens pcurator: sic em̄ eum volumus

b **¶** Qui quis. Idē ca. 6. scde partis an. 5. 1

c **¶** Quattuor. Idē ca. 6. scde partis an. 5. 23

d **¶** Ipse. Ibidē 30.
e **¶** Sedes. Idē ca. 6. scde partis an. 5. 1.

f **¶** Supplicat. Ibidem. 5. 2

g **¶** In natiuitate. Ibidem. 5. 3

h **¶** In aduentu. Idē ca. 6. scde partis an. 5. 24.

a **¶** Preficit. Idē ca. 8. scde partis an. 5. 1

Statuta Guigonis Ca. XVII

b ¶ Sed et ipse. Idem
ca. 8. scde ptis an. 5. 33

appellari; Qui vniuersorum strenue curam gerens: si
magnum aliquid aut propter consuetudinem agendum est. ad
prioris recurrit semper consilium: nec grande aliquid
propter eius licentiam donare presumit aut agere; ¶ Sed
et ipse quibus exemplo marthe cuius suscepit offici-
um. circa multa sollicitari et turbari necesse habeat:
silentium tamen et quietem celle non penitus abijcere aut
abhorrere solet: sed potius quantum domus nego-
cia patiuntur. quasi ad tutissimum et quietissimum portus
sinum ad cellam semper recurrit: ut legendo. orando.
meditando. et turbulentos animi sui motus ex re-
rum exteriorum cura vel dispositione surgentes seda-
re: et in arcanis sui pectoris aliquid salubre. quod fra-
tribus commissis in capitulo suauiter et sapienter eru-
ctuet. possit recondere; Tanto enim frequentioribus
predicationibus indigent: quanto minus litteras
norunt; ¶ Qui. si quod absit negligens. aut prodigus.
aut contumax inuentus fuerit: sepiusque correptus
emendare noluerit: surrogato in locum eius meliore: ad
celle protinus custodiam reuocatur: ut quod nequit alienam: su-
am saltem operetur salutem;

c ¶ Qui si. Idem ca. 8
scde partis an. 5. 33

De infirmo qui mittitur ad inferiorem domum. Capitulum XVII

a ¶ Ad importabile.
Idem ca. 4. 4. pie par-
tis an. 5. 8.

¶ Quod si quem alium ex monachis ad inferiorem
domum fecerit prior descendere: fit autem raro: ma-
gna quidam et pene inuitabili necessitate: vel ad im-
portabile tedium releuandum: vel ad periculosam ali-
quando temptationem sedandam: vel ad genus ali-
quod morbi grauissimi mitigandum; Si quem ergo talium
inferius descendere prior fecerit: de dispositionibus
et negociis totiusque domus cura: nulla se curiosita-
te intromittet; ¶ Non enim expedit habitatori celle
nosse huiusmodi: cum etiam totius domus paci con-
trarium est; Extraneis nisi iussus non loquetur: nec
conuersis passim et quibuslibet: sed his tantum quibus
priori vel dispensatori placuerit: ut si talis est qui
erudire et consolari potens sit: cum his loquatur
qui erudiri et consolari egent; Sin autem ipse con-
solatione vel eruditione opus habet: cum his quod hec
prestare nouerit;

La. XVIII XIX XX

Item de procuratore; La. XVIII

1 De etiam omittendū non est: qđ pene tamen obliu fueramus: quia predictus procurator in dōmo inferiori vices prioris exercēs: hospites suscipit: osculatur: et si tali. id est circa sextam veniūt tempore: et tales persone. hoc est religiose sunt: et precipuū non est ieiuniū: prandet cū eis. abstinentie cēsura soluta: et ad priorem quos dignos iudicat. congruēter transmittit;

a ¶ In domo. Idem ca. 8. scđe pns an. 34.

De equitaturis hospitum; La. XIX

1 Psoꝝ autem hospitum pēsonas tm̄. non etiam equitaturas pcuramus: talesq; lectos eis et cibos qualibus ipsi vescimur. preparamus; Qđ videlicet qđ equos non pcuramus: ne cui forte videatur austerum: et non discretioni sobrie. sed duricie poti⁹ et auaricie imputet vitiose: consideret q̄s. q̄s arta. q̄s dura. q̄s pene sterili maneamus in heremo: et quod nihil. hoc est nullas possessiones: nullosq; redditus extra possideamus; Preterea frequentiam attendat hospitum: quibus nequaquā pasture. nedum annone possent nostre sufficere; Quippe. que nec nostris sufficiunt animalibus; Nam et saginarios nostros et oues: extra mittimus hyematum; ¶ Accedit etiam ad hoc. qđ vagandi et questandi horrem⁹ omnino tanq; periculosissimam consuetudinem: quam in multis quoz pios labores et sanctam in christo conuersationem satis laudare non sufficimus: occasione misericordie. vt scilicet qđ superuenientibus tribuat acq̄rant: multum inoleuisse dolemus; ¶ Sed et ipsis hospitibus non parum hoc expedire putamus: qui nostris spiritalibus seu corporalibus ita debent bonis cōmunicare: vt nos ad mala nō cogāt declinare; Ad mala aut declinare tunc faciunt: si suis nos expensis ad vagandū querendūq; compellūt;

a ¶ Personas. Idem ca. 9. scđe pns an. 22.

b ¶ Accedit. Idē ca. 9 scđe partis an. 25

c ¶ Sed et ipsis. Idē ca. 9. scđe pns an. 25.

De paupibus et elemosynis; La. XX

1 Aūperibus seculi: panem vel aliud aliquid qđ vel facultas offert vel volūtas suggerit dam⁹: raro tecto suscipimus: sed ad villam magis mittim⁹

a ¶ Paupibus. Idē ca. 26. scđe pns an. 1

Statuta Guigonis La. XX

hospitatum; Non enim propter alienorum temporalem
 curam corporum. sed pro nostrarum sempiterna salute
 animarum: in huius heremi secessus aufugimus; Et ideo
 mirandum non est: si plus familiaritatis et solatii his
 qui per animas. quam qui per suis huc corporibus veniunt ex-
 hibemus; Alioquin. non in tam asperis et remotis. et
 pene inaccessibilibus locis: quo quicumque corporalis so-
 latii venerit gratia: plus patiar laboris quam assequar
 remedii: sed in strata potius publica olim debueram
 utique consedisse; **H**abeat itaque martha laudabile
 quidem. sed tamen non sine sollicitudine et perturbatio-
 ne ministerium: nec sororem sollicitet christi vestigiis
 inherentem: et quoniam ipse est deus vacando vi-
 dentem: spiritum suum scobentem: suamque orationem in
 sinu suum conuertentem: et quid sibi in se loquatur do-
 minus audientem: sicque ex quatuor per speculum et in
 enigmate parte potest. quam est suavis gustantem et
 videntem: et tam per ipsam quam per cunctis taliter labora-
 tibus exorantem; **Q**uod si sollicitare non desinit: **Q**uod
 habet illa non solum iustissimum iudicem: sed etiam fi-
 delissimum advocatum: ipsum videlicet dominum: qui pro
 positum eius non solum defendere: sed etiam comenda-
 re dignatur. dicens; Maria optimam partem elegit:
 que non auferetur ab ea; Dicendo optimam. non tantum
 commendavit: sed et sororis laboriosis actibus pretu-
 lit; Dicendo. non auferetur. defendit: et ne sollicitudi-
 nibus eius et perturbationibus quolibet pijs sese in-
 sereret excusavit; **E**rgo ego relictam cellam meam. clau-
 stro meo: et quod proposuerim oblitus: propter gyroua-
 gos gyrouagus: propter paltonarios paltonarius:
 et propter suscipiendos pascendosque seculares: effici-
 ar secularis: Illi. illi ipsi eam. potius ut ceperunt: mun-
 dumque circueant: ne si et ego iero. ipsorum de me nume-
 rositas augeatur; Aut si vrgent penitus ut eam ego:
 cessent ipsi. faciantque quod ego facio: ut merito religio-
 sorum labore pascantur. atque periculo; **H**ic fortasse
 dixerit quispiam; Quid ergo de his qui vobis superant
 facitis? Qui mordetis hoc querit animo: audiat sui se
 potius trahere: quam alieni oculi curare debere festucam;
 Qui autem amica hoc dicunt voluntate: nonerint abu-

Luc. 10. 5

dare sanctos viros vel congregationes: quorum inopia
multo magis quam secularium compati debeamus: secundum
illud apostoli: opemur bonum ad omnes: maxime
6 autem ad domesticos fidei; ¶ Sunt etiam hic ville pri-
me: notis nobis plene pauperibus quo portari di-
stribuique possit: si quid nobis reliquum fuerit; Hoc
enim melius rectiusque putamus: ut si quid plusculum
7 distribuendum est: illuc magis quicquid est deportet:
¶ Inde huc multitudo vocet; ¶ Verum qui domus
huius expensas nouerit: non de superfluis queret quod
faciamus: sed potius stupebit quare non egeamus;
8 ¶ Hec fratres dilectissimi si plerumque forte quam decuit persecu-
ti loquaciusque sumus: patimini et indulgete nobis;

Gal. 6. c.

De mulieribus; Capitulū XXI

1 Mulieres terminos intrare nostros nequaquam si-
nimus: scientes. nec sapientem: nec prophetam:
nec iudicem: nec hospitem dei: nec filios: nec ipsum
dei formatum manibus prooplastum: potuisse blan-
2 dicias euadere vel fraudes mulierum; ¶ Salomon.
dauid. sanfon. loth. et qui acceperunt sibi uxores quas
elegerant: et adam in mentem veniant; Nec posse ho-
minem. aut ignem in sinu abscondere. ut vestimenta
illius non ardeant: aut ambulare super prunas pla-
tis illesis: aut picem tangere. nec inquinari; ¶ His
5 expletis. de celle obseruationis differam; Et quoniam
incipientes nouitios vocamus: de ipsis primo que
occurrerint intinemus;

a ¶ Mulieres. Idem
ca. 26. scilicet per an. 3.

De nouitio; Capitulū XXII

1 Nouitio itaque misericordiaz postulanti: dura proponi-
tur et aspera: totaque vilitas et asperitas vite quam sub-
ire desiderat: put fieri potest: ante oculos ponit; Ad
quod si impetritur inuenit. et imoratur: elegeritque iuxta bea-
tum iob suspensum. a temporalium videlicet amore animam eius:
et mortem de qua dicitur. si comorimur et conuiuemus. ossa
eius: promptissime spontes: propter verba labiorum domini para-
tum se custodire vias duras: tunc demum suadet ei: omnibus
quod aduersus eum aliquid habet iuxta euangelium. reconciliari:
et si quod aliquem defraudauit: et si non quadruplum ut za-
cheus: simplum saltem si habet unde restituere; Et
quia congregationis huius quotus esse debeat certus

a ¶ Dura. Idem ca. 23
scilicet per an. 5.

Iob. 7. c.

2. Timoth. 2. b.

psal. 16.

Matth. 5. d.

Luc. 19. b.

Statuta Guigonis La. XXIII

b Ad datū. Idē ca.
23. scde partus an. §. 9

c Qui in cellā. Idē ca.
23. scde ptis an. §. 16

d Qui tñ. Idē ca.
23. scde ptis an. §. 20

e Cū aut. Idē ca.
24. scde ptis an. §. 1.

a Ego frat. Idē ca.
24. scde ptis an. §. 4.

b In ipsa. Idē ca.
24. scde partus an. §. 5.

numerus : cert⁹ ei vsq; ad quem venire debeat da-
tur et terminus; Ad datū autem terminum ve-
niens : post supplicem in cōuentu postulationem :
in examinatione ad minus annua ponit : suis om-
nib⁹ integre vsq; ad diem p̄fessionis omnino reser-
uatis; Qd ei non nisi sub tali sponsione concedit :
vt si forte nostrū nequerit aut noluerit tolerare pro-
positū. ad seculū nequaquā redeat : sed aliquod poti⁹
aliud religionis gen⁹. qd ferre possit accipiat; Qd si
in ipsa examinatione laudabiliter se habens mortu⁹
fuerit : quicqd pro professo et sacrum habitum ge-
stante facimus : pro eo similiter faciemus; Qui in
cellam introducto : seniorz aliquis deputat : q̄ eum
per vnam vel si amplius opus fuerit hebdomadā :
horis competentib⁹ visitans : de necessarijs instru-
at; Qui tamen blande leniterq; maxime tractatur
in p̄mis : nec ei totam subito institutionis asperita-
tem subire concedit : sed paulatim et vt ratio vl̄ ne-
cessitas postulare videt; Nam et cū cōqnario quan-
doq; loquendi licentiam habet : et a p̄ore sepi⁹ visi-
tat; Cū aut tempus quo benedici debeat insti-
terit : si probabilis apparuerit. et in petendo mise-
ricordiam sedulus fuerit : dies ei quo si pseuerauerit
in totū suscipi debeat certus constituet; In quo cū
in capitulo itidem misericordiam humiliter postu-
lauerit : facultas ei seu recedendi si voluerit : seu sua
omnia quomodo vel q̄bus placuerit. distribuēdi li-
bera tribuet; Qd si pseuerauerit pulsans : optat⁹ ei
tribuet assensus : et tūc vel ipse vel ali⁹ si scribere ne-
scit. hāc ei p̄fessionē scribet;

Professio nouitij; Caplm XXIII

Bō frater ille. promitto stabilitatem. et obediē-
tiam. et conuersionem morū meorū : corā deo et
sanctis eius : et reliquijs istius heremi : q̄ constru-
cta est ad honorem dei. et beate semper virginis ma-
rie : et beati iohannis baptiste : in presentia domni
illius prioris; In ipsa autem missa qua suscipi-
endus est : post offerendam ad gradum ante altare
venit : inclinatusq; : versum hunc tertio repetit :
chozo respondente eundem; Suscipe me domine

La. XXIII XXV

scdm eloquiū tuū et viuiam: et non confundas me
ab expectatione mea; Post cuius tertiam repetitio-
nem: addit gloria patri: kyrieleyson. pater noster;
Interim nouiti⁹: ante singulos monachos genua
flectens dicit; Ora p me pater; Post hec rediens:
in eodem q pri⁹ inclinatus stat loco; Tūc sacerdos
ad illū conuersus: Subdit; Et ne nos inducas: sal-
uū fac seruū tuū: mitte ei: esto ei: dñs vobiscū;
Sicq; cucullā super gradū ante nouitiū positam.
benedicit: dicens;

psal. 118.

Oratio super cucullā; La. XXIII

Ominē iesu christe q tegimen nostre mortali-
tatis induere dignat⁹ es: obsecram⁹ immēsam
tue largitatis abūdantiam: vt hoc gen⁹ vestimenti
qd sancti patres ad innocentie vel humilitatis in-
diciū seculo abrenūciantes ferre sanxerūt. ita bene-
dicere digneris: vt hic famulus tu⁹ q hoc vsus fu-
erit. te induere mereat; Qui viuis et regnas cum
deo patre; Behinc capa detracta: cucullam nouiti-
um induit; Sicq; ad cornu accedens altaris: pfes-
sionem suam aperte et distincte audientibus omni-
bus legit: lectamq; sup exosculatū offert altare; In-
clinatusq; ad sacerdotis pedes: tali deprecatiōe susci-
pit benedictionem;

a **Dñe iesu. Idē ca.**
24. scde. partis an. 5.

Oratio super nouitium; La. XXV

Ominē iesu christe. qui es via sine qua nemo
venit ad patrem: quesumus benignissimam
clementiam tuam: vt hunc famulum tuum a car-
nalibus desiderijs abstractum: per iter discipline
regularis deducas: et quia peccatores vocare di-
gnatus es. dicens: venite ad me omnes qui one-
rati estis. et ego vos reficiam: presta vt hec inuita-
tionis tue vox ita in eo conualescat: quaten⁹ pec-
catorū onera deponens: et q; dulcis es gustans:
tua refectione sustentari mereat: et sicut attestari de
tuis onib⁹ dignat⁹ es. agnosce eū in ōnes tuas: vt
ipse te sic cognoscat. vt alienū nō sequat: s neq; au-
diat vocem alienorū: s tuā q dicis. q mihi ministrat
me sequat; Qui viuis et regnas. et cetera; **Ex hoc**

a **Dñe iesu. Idē ca.**
24. scde. ptis an. 5.

Matth. 11.

Job. 12. 9

b **Ex hoc. Ibidē 5. 7**

Statu. Guig. La. XXVI XXVII

tempe. qui susceptus est ita se ab omnibus que mū-
di sunt intelligit alienū: vt nullius proorsus rei. nec
sui qdem ipsius sine prioris licentia habeat pote-
statem; Cum em̄ ab omnibus qui regulariter vine-
re decreuerūt. obediētia magno studio sit seruāda:
ab his tñ rāto deuotius ac sollicitius: quāto distri-
ctius asperiusq; sbiere ppositū: ne si qđ absit ista de-
fuerit: tanti labores nō solū careant p̄mio: s̄ et sup-
pliciu damnatōis incurrāt; **Hic em̄ samuel;** **3**
lior est em̄ obediētia q̄ victimē: et auscultare magis
q̄ offerre adipē arietū: qm̄ q̄si pctm̄ ariolandi est re-
pugnare: et q̄si scelus idolatrie: nolle acquiescere;
Qđ vnū testimoniū. et obediētie laudē: et inobediē-
tie sufficientē habet vitupationē;

1. Reg. 15. e.

De ordine cōgregationis; La. XXVI

a **Ordinē.** Idē ca. 24. scđe ptis an. 9.

Ordinē aut̄ siue in refectorio siue vbicūq; eū cū-
cti tenem⁹: quē singulis suis dedit aduētus:
nisi quem forte p̄or aliquā vel supposuerit vel p̄po-
suerit ob causam;

De etate suscipiendor; La. XXVII

a **Pueros.** Idē ca. 23. scđe partis an. 1.

Numeri. 26. a.

Pueros siue adolescentulos nō recipim⁹: quia
pereos monasterijs multa cōtigisse dolemus et
magna. spiritalia simul et corpalia picula formidan-
tes: s̄ viros q̄ iuxta preceptū dñi p̄ manum moy-
si. viginti ad minus annorū sacra possint ad bella pro-
cedere; **His expletis:** qđ de cella promissimus exe-
quamur;

De utensilibus celle; La. XXVIII

a **Accipit.** Idē ca. 16. scđe ptis an. p̄ totū.

Accipit itaq; celle incola. ad lectū paleā: filtrū:
puluinar: cotū vel coopertoriū de grossissimis
onūm pellibus: et panno rustico coopertū; Ad ve-
stitū aut̄ duo cilicia: duas tunicas: duas pellici-
as: vnā deteriozem. alterā meliozem: duasq; si-
militer cucullas: tria paria caligarū: paria peduli-
ū q̄ttuor: pelles: capam: sotulares nocturnos et
diurnos: sagimen quoq; ad vngendum: lumbaria
duo: cingulum: omnia canabina et grossa; Et qđ
qđ proorsus ad lectū vestimentūve ptinet: cui⁹ gros-
situdinis colorisve sit. nō curabit; Cū em̄ ad omnes

- monachos: tū maxime ad nos. humilitatem attri-
tionēq; pannoz et vniuersoz quibus vtimur: vili-
tatem. pauprate. et abiectiōe certū est ptinere; Ha-
bet etiam acus duas: filū: forfices: pectine: no-
uaculā ad caput: cotē vel calculū: et corrigiam ad
2 acuedū; ¶ Ad scribendū vō. scriptoriū: pennas:
cretā: pumices duos: cornua duo: scalpellū vnū:
ad radeda pergamena nouaculas siue rasoria duo:
pūctoriū vnū: subulā vnā: plūbū: regulā: postē
ad regulādū: tabulas. graphiū. Qz si frat' alteri ar-
tis fuerit. qd apud nos raro valde cōtingit: oēs em
pene quos suscipimus. si fieri potest scribere doce-
mus: habebit artis sue instrumenta cōuenientia;
3 ¶ Adhuc etiam libros ad legendū de armario ac-
cipit duos: quib' omnē diligentia curāq; p̄bere iu-
bet: ne fumo. ne puluere vel alia q̄libet sorde ma-
culent; Libros q̄ppe tanq; sempitnū aiaz n̄raz ci-
bū. cautissime custodiri et studiosissime volumus fie-
ri: vt quia ore nō possum: dei verbū manib' p̄di-
4 cemus; ¶ Quot em libros scribim': tot nobis ve-
ritatis p̄cones facere videmur. sperātes a dño mer-
cedem: p̄ oib' qui p̄ eos vel ab errore correcti fue-
rint. vel in catholica veritate p̄fecerint: p̄ cunctis
etiā q̄ vlt de suis peccatis et vitijs compūcti: vel ad
5 desiderii fuerint patrie celestis accēsi; ¶ Et qz sicut
cefas necessitates q̄ ad vilitatem et humilitatē p̄ti-
nēt. cōq̄nam etiam ipsi nobis facimus: dan' ei olle
due: scutelle due: tertia ad panē: vel p̄ ea mantile;
Quarta grādiuscula ē: ad faciēdas mūdicias; Co-
chlearia duo: cultellus ad panē: iusta: cyphus:
vas aquariū: salaria: patella: duo ad legumia sac-
culi: manutergii; Ad ignē focile: esca: lapis igni-
tus: ligna. securis; Ad opa vō: dolabrū; Hec q̄ lege-
rit nec irideat q̄s nec rep̄hēdat: nisi forte p̄us i cel-
la. int̄ tantas niues et tam horrida frigora: lōgiore
6 fuerit tempe cōmoratus; ¶ Adcirco em vni tāta cō-
cedimus: ne qd illicitū ducimus: exire de cella cō-
pellatur; Hoc em nequaq; cōcedit: nisi cū ad clau-
strum aut ecclesiam cōuenit; Quod hoc ordine fie-
ri consuevit;

b ¶ Adcirco. Idē ca.
16. scdē partis an. 5. 12.

Statuta Guigonis Ca. XXIX

Quo tempore de cella creat. et de vigilijs. et distinctione horarum; Ca. XXIX

a **O**mnitēpe. Vide
ca. 4.1. p. 1. an. 5. 4.

Anni tēpe exceptis duodecim lectionū festis et natalis dñi. pasche quoque et pētecosten heb-

domadib⁹: signo pulsato. nocturnū ecclesie officiū. congruis vigilijs in cella puenimus; Que ab idib⁹ septēbris sensim paulatimque crescēdo in kalēdis nouēbris pfecte: quinquaginta psalmis nō nimis festine cantandis sufficiūt; A quo tempore: vsq; ad februarij kalendas taliter pseuerat; Inde vsq; ad pascha decrescendo paulatim: ad tantū spaciū qd matutinis sacte marie sufficiat. redigunt; Ex quo vsq; ad pdictas septēbris idus: in eadē quātitate pdu-

b **S**cdo aut. Idem
ca. 4.1. p. 1. an. 5. 9

rant; **S**ecundo autē signo pulsato: ad eccliaz festinantes: tertijs signi finē puenire satagimus; Ubi sup formas pueniēte pōre. vel cui hoc intuxerit p-
cubentes: et ter pater noster. ceteris semel horis: grauitē deuoteq; psoluimus; Surgētesq;: psalle-

c **L**ātatis. Idē ca.
4.1. p. 1. an. 5. 10

re diuino cū timore incipimus; **L**ātatis aut nocturnis: breue facimus interuallū: qd ad plus septē penitētiales psalmos cape valeat; Sequunt deinde matutine laudes: quas a kalēdis octobris vsq; pascha lux terminat: exinde inchoat; Ad lectos autem: post matutinas nullo reddis tempore; A pdictis kalēdis similiter vsq; pascha. pma lux inchoat: exinde solis ortus expectat: exceptis tātū diebus solēnibus vsq; ad kalēdas nouēbris: in qbus reliqs dies imitat estatis; Sed et in quadragesima. dieb⁹ itidē solēnibus vt diutius orationi vacari possit: pene vsq; ad ortū differt solis; Ceteris vo diebus quibus tenet capitulū: a kalēdis nouēbris vsq; qdragesimā: donec possit in libro legi ptelaf; Qua aut hora a pascha vsq; ad kalēdas octobris pma: eadē a kalēdis octobris vsq; quadragesimā tertia pulsaf: sole videlicet sumos irradiate mōtes; Spaciū aut vl a pma vsq; ad tertiā hyemis tempore: vel a matutinis vsq; ad pma estate: exercitijs spiritualib⁹ mācipaf; A tertia vo vsq; ad sextā hyeme. et a pma vsq; ad tertiā estate. manuū deputaf opib⁹: que tñ opa breuib⁹ volum⁹ orationib⁹ interrūpi; Et q sibi

vicinitate in hyeme sexta et nona: eadē in estate ter-
tia sextaq; cōueniunt; Tali autē inter se spacio sepa-
rant: quo regularis hora: et due de sancta maria va-
leant explicari; Spacium vero qd̄ sexte noneq; in-
terest: nunc breuius. nūc longius: quieti deputa-
turestate; Et qd̄ nonā vespersq; disternat: ma-
nualibus occupat operibus; Semperq; in operan-
do: ad breues et quasi iaculatas licet orationes re-
currere; A vespers vsq; ad completoriū: spiritali-
bus opera datur; ¶ In cōpletorio autem pulsando
4 illud attendit: vt quādo plus differet: cum ad-
huc legi potest. pulset; Post cuius finem. oratione
dominica ter tantū cum deuotione finita: nequaq;
5 ultra differimus accubare; ¶ Non em̄ monemur so-
lum. sed et iubemur: horis ad quietem deputatis.
6 dormitioni magnū impendere studium: quo tem-
poribus ceteris alacriter vigilare possimus; ¶ Ge-
neraliter autē in ecclesia. matutinas et vespers: in-
cellis vero semp̄ completoriū dicimus; Alias enim
nisi festiuis diebus. aut vigilijs. aut anniuersarijs:
ad ecclesiā non venimus;

De his qui in cella manētib⁹ impo-
tune se ingerūt. et de coqnario; XXX

¶ Aliquīs importun⁹ ad cellā venerit: vel nu-
tibus. vel si nō intelligit. verbis: ad coquina-
rium eum mittimus; Amplius cum illo nisi iussi nō
loquimur: nec si sit german⁹; ¶ Coquinarius au-
2 tem portam seruat: aduenientibus respondet: ele-
mosynā petentes ad inferiorem transmittit domū:
domos. et vniuersa que ad cōmunes vsus pertinet
custodit; Porro coquine terminos: ostiū videlicet
refectorij. quo ad eam tendit: nemo nisi iussus trās-
gredit; ¶ Quod si ex nostris ad cellā venerit aliq;.
3 volēs loqui nobis: interrogat prius. si prior iusse-
rit; Aliter ad colloquiū nō recipitur; ¶ Ipsi quoq;
4 coquinario in cellis residere et fabulari nō licet: nisi
quem forte egrotare contigerit;

Item de cella; Capitulū XXXI

¶ Is ita prelibatis: ad cellā redeamus; Eius

d ¶ In cōpletorio.
Idem ca. 41. p̄me p̄tis
an. §. 22.

e ¶ Non em̄. Idē ca.
41. p̄me p̄tis an. §. 23.

a ¶ Si aliq; impo-
Idē ca. 17. secunde par-
tis an. §. 5.

b ¶ Coqnarius aut.
Idem ca. 10. tertie par-
tis an. §. 1.

c ¶ Quod si ex nris.
Idē ca. 17. secunde par-
tis an. §. 5.

d ¶ Ipsi quoq;. Idē
ca. 10. tertie p̄tis an. §. 1.

a ¶ Qui habita. Idē
ca. 17. secunde p̄tis an.
§. 1. et sequētib⁹.

Statuta Guigo. La. XXXII XXXIII

habitatorē diligenter ac sollicitē decet inuigilare: ne quas occasiones egrediendi foras vel machinetur vel recipiat: exceptis his que generaliter institute sunt: sed potius sicut aquas piscibus et caulas ouibus. ita sue salutis et vite. cellam deputet necessariā; In qua quanto diutius. tanto libetius habitabit: et quā si frequēter et leuibus de causis exire insueuerit: cito habebit exosam; Et ideo statutis ad hoc horis. petenda iubetur petere: et accepta. tota diligentia custodire; ¶ Quod si qualibet vel sua vel alterius negligentia. pane. vino. aqua. igneue caruerit: vel insolitū strepitum aut clamorem audierit: vel periculum ignis extiterit: licebit exire. et subsidium prestare. vel petere: et si periculi magnitudo poposcerit. silentiū etiam soluere; ¶ Soli enim degentes: signa cenobiorum aut nulla aut pauca nouimus: sufficere putantes linguā solam. nō etiam ceteros artus reatibus implicare loquēdi; Et ideo si tanta necessitas urget: vno vel duobus aut certe paucissimis verbis. quod res postulat malumus indicari;

De fratribus qui aliquo opere occupantur; Capitulum XXXII

^a Cum aliq. Idem ca. 18. scde pris an. 5. 2.

¶ Cum aliqui ex monachis. emendādis vel ligandis libris. vel alicui tali operi mancipant: ipsi quidē loquuntur adinuicē: cum superuenientibus vero nequaquā nisi priore p̄sente aut iubente;

De ieiunijs atq; cibis; La. XXXIII

^a Secūda. Idē ca. 14. scde pris an. 5.

¶ Hinc de ieiunijs cibisq; dicendum est; Secūda. quarta. sextaq; feria: pane et aqua. et sale si

^b Tertia. Idem ca. 14. scde pris an. 5. 6.

^b cui placet. cōtenti sumus; ¶ Tertia. quinta. et sabbato: legumina vel aliqd huiusmodi. ipsi nobis coquimus: a coquario vinū accipim⁹. et in quinta feria caseum: vel aliqd cibi lautioris accipientes; ¶ Ab

^c Ab idibus. Idē ca. 14. scde pris an. 5. 9.
^d A pascha. Ibidē §. 10.

^c idibus septembris vsq; ad pascha. exceptis solennitatibus: nō nisi semel in die māducamus; ¶ A pascha autē vsq; ad predictū terminū: tertia et quinta feria. necnō et sabbato. iterato reficimus; ¶ Ad cenam vel ad prandiū cum semel edimus: herbas

^e Ad cenam. Ibidem §. 11.

crudas vel fructus si adsint accipimus; Que retine-
res. q̄dū sufficiunt: alia eiusdem duntaxat gene-
ris. nō accipimus; De caseo nanq; seu piscibus aut
ouis. vel si quid eiusmodi que pitātias vocamus.

- 6 semel sumimus: quod superest reddimus; ¶ **U**
7 nūm. nō nisi in prandio vel cena potam⁹; ¶ **Q**uod
panis et vini superest: sabbato redditur; Quando
in refectorio reficimus: caseus vel aliqua talis pi-
tātia. oleribus vel leguminibus superaddit: et in
8 cena vel fructus vel herbe crude si affuerint appo-
nunt; ¶ **I**n aduentu. nec ouis. nec caseo vescimur; b

f. ¶ **U**inum. Idē ca.
14. sc̄de p̄tis an. §. 13.
g. ¶ **P**anis et vini.
Ibidem §. 17.

b. ¶ **I**n aduentu. Ibi-
dem §. 19.

De mensura vini et casei; XXXIII

- 1 Mensura vini. siue in cellis siue in refectorio. ea-
dem perseverat: eodemq; modo temperatur;
2 ¶ **N**ām puro nō utimur; ¶ **P**anis q̄uis de triti-
3 co. torta est; Album enim panē nō facimus; ¶ **C**a-
4 sens. eodem tam in cellis q̄ in refectorio pondere
datur;

a. ¶ **N**ām puro. Idē
ca. 14. sc̄de p̄tis an. §. 15.
b. ¶ **P**anis q̄uis de.
Ibidem §. 16.
c. ¶ **C**aseus. Ibidem
§. 18.

Quod nulli liceat maiora exercitia fa-
cere. nisi fauente priore; La. XXXV

- 1 Abstinentias vō vel disciplinas. vel vigilias: a
seu quelibet alia religionis exercitia. que no-
stre institutionis nō sunt: nulli nostrum nisi priore
2 sciēte et fauente facere licet; ¶ **S**ed et si cui piranti-
b am aliquā. seu cibi seu somni. vel alterius cuiuslibet
rei facere. aut durum et graue aliquid imponere vo-
luerit: repugnare fas nō habemus: ne cum ei resti-
terimus. non ei sed domino cuius erga nos agit vi-
3 ces. restituisse inueniamur; ¶ **L**icet enim multa sint c
et diuersa que obseruam⁹: vno tamē et solo obedi-
entia bono: cūcta nobis fructuosa futura speram⁹;

a. ¶ **A**bstinentias ve-
ro. Idem ca. 14. secun-
de p̄tis an. §. 25.

b. ¶ **S**ed et si cui. Idē
ca. 14. sc̄de p̄tis an. §. 27.

c. ¶ **L**icet enim. Idē ca.
14. sc̄de p̄tis an. §. 28.

De hospitibus suscipiēdis; XXXVI

- 1 Ro episcopis et abbatibus et cunctis in reli-
gioso habitu cōstitutis: tales enim a priore ad
mensam suscipiuntur: si tali hora venerint: ieiuni-
a um ab eodem nisi sit precipuū soluitur; Non enim
vel gyrouagi. vel a religione refuge vel persone lai-
2 ce: ad eius mensam suscipi consuerūt; ¶ **E**piscopi b
autē et abbates: etiam sedem prioris tam in ecclesia

a. ¶ **S**uscipiunt. Idē
ca. 9. sc̄de p̄tis an. §. 27.

b. ¶ **E**piscopi at. Idē
ca. 9. sc̄de p̄tis an. §. 3.

Sta. Gui. Ca. XXXVII XXXVIII

c ¶ Quos adest. Idē
ca. 9. scđe pñs an. 5. 2.

p ¶ In supiori. Idē
ca. 9. scđe pñs an. 5. 28.

q̄ in ceteris tenent locis; Sed episcopi. benedictiones etiam dant; Abbates sola sedis honorificentia sunt contenti: benedictiones aut iuxta morem sacerdos hebdomadarius tribuit; ¶ Quos. id est episcopos et abbates cum veniunt. inclinati: et vsq; ad terram flexis genibus: ceteros autem reuerenter tantū supplicantes osculamur; ¶ In superiori autem domo: non nisi religiosi hospites iacere consuerunt; Et quoniā de priore sermo se intulit: addendum est. qualem se in suscepto domus negocijs soleat exhibere;

De tractādo cōsilio; Ca. XXXVII

a ¶ Si dd igit. Idē
ca. 7. scđe pñs an. 5. 1.

¶ I quid igitur magnum vel graue tractandum fuerit: p̄or oēs in vnū monachos precipit cōuenire; Ibiq; cum omnes quid sentiant. libere pronunciauerint: quod melius rectiusq; existimat. sine vlla personarū acceptione exequitur; ¶ Et hoc omnino tanq; vtilissimum rectissimumq; seruatur: vt nemo vel alterius vel suam contētiōse presumat defensare sententiam: ne bonum quod absit consilij. in discordiam furoremq; vertatur; ¶ In leuioribus vero rebus. et magis consuetis: suo tantum et maturiorum est contentus consilio; ¶ Qui ne forte temporalium cura rerum ac sollicitudine pregrauatus. spiritualibus minus possit intēdere: tales singulis obediētijs fratres satagit deputare: quorum eas fidei secure valeat credere;

a ¶ Qui cū er. Idē
ca. 4. 4. pñe pñs an. 5. 1.

Matth. 9. b.

De cura infirmorum; Ca. XXXVIII

¶ Et. cū erga omnes. precipue tamē erga infirmos. ac debiles. atq; in temptationibus positos: sollicitum. benignum. atq; misericordem: debere se nouerit existere; Non enim scđm sententiam domini. sanis est opus medicus: sed male habentibus; Qui tamen et ipsi. scđm beati benedicti dicta: ne superflua. vel impossibilia petendo: vel forte murmurando seruientes sibi contristent: diligentius admonentur attendere: et vt memores arrepti propositi. vt sanos a sanis: ita egrotos ab egrotis secularibus debere cogitent discrepare: nec illa in

- heremis: que vix in vrbibus inueniantur. exposce-
 2 re; ¶ Isti igitur christi passionis: illi suadentur at-
 tendere miserationes; Hinc isti fortes ad ferendum:
 illi prompti ad subueniendum; Dumq; propter chri-
 stum et isti sibi serui. et illi seruire considerant: nec
 isti superbiunt. nec illi deficiunt: ab eodem vtriq; do-
 3 mino mercedem sui prestolantes officij: isti patien-
 di: illi miserendi; ¶ Propter hos solos. si tanta fue-
 4 rit egritudo: pisces emere solemus;

De minutione; Capitulum XXXIX

- 1 Edicinis autem. excepto cauterio et sanguinis
 minutione: perraro vtimur; Adiuuimur autē
 in anno quinquies; Post octauas pasche: post so-
 lennitatē apostolorū petri et pauli: secunda hebdo-
 mada septembris: septimana ante aduentū: et heb-
 2 domada ante quinquagesimam; In quo tempore.
 munitionis scilicet: per tres continuos dies bis re-
 ficimus: aliquid cibi melioris accipientes; ¶ Pri-
 3 mūq; die. ne quid aduersi ex minutionis occasione
 cōtingat: ad colloquium refecti cōuenimus: post
 prandium etiam vinum bibendi licentiā habemus;
 4 ¶ Non tamen in alterius cella; ¶ Nihil enim vnq; ali-
 cūq; in aliena licitum habemus sumere cella;
 ¶ Per hos tres dies. mane redimus ad lectos: ne-
 cessaria dicimus coquinario: a quo duobus prio-
 ribus diebus: etiam tria ad cenandum oua susci-
 pinus;

De ornamentis; Capitulum XL

- 1 Ornamenta aurea vel argentea. preter calicem
 et calamum quo sanguis domini sumitur. in ec-
 2 clesia non habemus: pallia tapetiāq; reliquimus;
 3 ¶ Feneratorū et excommunicatorū munera nō ac-
 cipimus; ¶ Cartulam quoq; quā de quibusdam ta-
 libus rebus conscripseramus: huic scripture inie-
 cinus;

Ut nulla extra heremum possidean-
 tur. et de sepultura peregrinorū; XLI

- 1 Cupiditatis occasiones nobis et nostris po-

b ¶ Propter hos so-
 Idem ca. 4. 4. pme par-
 tis an. 5. 4.

a ¶ Adedicinis aut.
 Idem ca. 15. secūde par-
 tis an. 5. 3.

b ¶ Primūq; Idem
 ca. 15. scde pms an. 5. 6.

c ¶ Nihil em. Idem
 ca. 15. scde pms an. 5. 7.

a ¶ Ornamenta au.
 Idem ca. 32. secūde par-
 tis an. 5. 1.

b ¶ Feneratorū. Idem
 dem. 5. 12.

a ¶ Cupiditatis. Idem
 ca. 19. scde pms an. 5. 1.

Statu. Guigo. La. XLII

steris quantum deo iuvante possumus precipien-
tes: presentis scripti sanctione statuimus: quate-
nus loci huius habitatores. extra sue terminos he-
remi nihil omnino possideant; Id est non agros:
non vineas: non hortos: non ecclesias: non cimi-
teria: non oblationes: non decimas: et quaecumque hu-
iusmodi; **S**imili etiam tenore sancitum est: ut ne-
minem proorsus. siue intra. siue extra heremum istam
defunctum: suo sepeliant in cimiterio: nisi forte ali-
que huius propositi. hic obire contigerit; **S**ed
et ceterarum religionum siquis hic defunctus fue-
rit: quem sua congregatio hinc asportare aut nequi-
uerit aut neglexerit: hunc sepelient; **N**omen ve-
ro cuiusque in suo non scribebunt martyrologio: nec cu-
iusque anniuersarium. ex more facient; Audiuimus
enim quod non probamus. plerosque totiens splen-
dide conuiuari: missasque facere paratos: quotiens
aliqui pro suis eis voluerint exhibere defunctis;
Que consuetudo. et abstinentiam tollit: et venales
facit orationes: dum quotus pastuum numerus.
totus est et missarum; Nec ullum ibi vel ieiunandi
certum vel obsecrandi constat propositum: ubi non
deuotione facientis: sed de pascentis potius pen-
det arbitrio; Nulla quippe die conuiuium vel missa
deerit: si qui pascat nunquam defuerit; Quod si quis
talem consuetudinem contentiose iurat laudabilem:
non resistimus: agat ut libet redditurus illi ratio-
nem: qui scrutans corda et probans renes. reddet
vnicuique iuxta viam: et iuxta fructum adinuentio-
num suarum; **N**ostrium quaecumque vile propo-
situm: penuriam deo gratias. raro sentit aut abundan-
tiam; Nam si quisque nobis pisces. aut huiusmodi
miserit aliquid: ea mensura et die reficiendis infer-
tur fratribus: qua propositum poscit et institutio;

De diuino officio fratrum laicorum; Capitulū XLII

Ad monachorum pertinent consuetudines.
prout potuimus explicatis: ea que laicorum

b **S**imili etiam. Idē
ca. 49. prime ptis an. §. 20

c **S**ed et ceterarum.
Idē ca. 49. prime par-
tis an. §. 21.

d **N**omen vero. Idē
de ca. 49. prime partis
an. §. 17.

e **N**ostrium quaecumque.
Idē ca. 14. secunde par-
tis an. §. 20.

a **Q**ue ad mona-
chos. Idē ca. 1. tertie ptis an.
§. 1. et sequentibus.

sunt. quos cōuersos vocamus. domino iuuante dicamus; Semper cum ad matutinas surgēdum est: bis paruo interposito spacio signum pulsatur; Pri-
mo preparantur: secundo ad ecclesiam seruata gra-
uitate concurrunt; Et siquidem monachus qui eis
prepositus est. adest presens: diuinum eis officium
pene vt supra scriptum est. festinantius tamen per-
soluit; Quem ipsi summo studio. silentium. quietē
q̄ seruātes: ad inclinationes et ceteros religiosos
corporis motus. sedulo imitant; ¶ Ex q̄bus in vi-
gilijs solennitatum in quibus capitulum tenetur.
medietas prout eorum patiūtur obedientie. ad ve-
sperum cum a suis disiunguntur laboribus. ad su-
periozem conscendunt ecclesiam. matutinas et cete-
rum sacrum officiū audituri; Ibiq̄ post monacho-
rum capitulū. verbum dei a priore. v̄l ab eo cui hoc
ipse iniunxerit audiūt: et si quas habent cōfitentur
offensas; ¶ Ascensuri autem. ad coquinarium ve-
niunt. et cum eius licentia seruato pergunt silentio.
quod preceperit portaturi; Ibi quoq̄ id est superi-
us. sicut vbiq̄. a completorio vsq̄ post primam. et
a capitulo vsq̄ post nonam. in silentio permanen-
tes; ¶ Coquinario tamen. et adiutori siue adiuto-
ribus eius. de necessarijs loqui licet; Cum silen-
tio etiam descendunt. quod iussi fuerint reportan-
tes: vesp̄as in capella a deputato sibi monacho
audituri;

Item de eadem re. et quo tēpore ad
lectos redeant; Caplm XLIII

- 1 Quoties autem sunt sine clerico. orationem do-
minicā pro psalmis habēt: et de ea horas om-
- 2 nes. et totum vbiq̄ sint complent officiū; ¶ In
matutinis igitur si duodecim lectionum festum est.
inclinati tātum: alias enim super formas. semel pa-
ter noster cum magna dicūt attentione; Deinde ere-
cti. eandem series repetūt orationem: per singulas
supplices. ⁊ gloria patri dicentes; Deinde con-
fidunt: et eandem orationem bis ⁊ vigies repetūt;

a ¶ Quoties autē.
Ide ca. 2. tertie partis
an. 5. i.

Statuta Guigo. Ca. XLIII

Et postea surgentes. eandem cum supplicatione. et gloria patri. series iterant; Ac deinceps in stando perseverantes. ipsam eandem sine gloria et supplicatione. viginti et duabus vicibus dicunt; Quam etiā pro collecta. semel subiungunt; ¶ Post matutinas. ad orationem cōstitutam festinant; Quā ideo scribere nolum⁹: quia vulgaribus verbis. alijs ab alijs insinuatur; ¶ Et quia a kalēdis octobris vsq; ad pascha non reditur ad lectos: in spacio quod vsq; ad primam remanet. pro quantitate noctium longum vel breue. vestes suas suunt. vel sotulares vngunt. vel rapas radunt. vel siquid aliud eis iniunctum est. sine strepitu duntaxat operātur; Si nihil tale vrget. intēdūt orationi quantū possunt; ¶ A pascha vsq; ad kalendas octobris. ad lectos redeūt; In quo toto temporis spacio: orto sole. prima pulsatur; In messe tamen. put necessitas postulat: citi⁹; Ab inde vsq; pascha. summo mane: primā ita incipiunt; Adiutorium nostrum in nomine domini. qui fecit celum et terram; Deinde. pater noster. cum gloria patri et venia. vel supplicatione. secundū tempus: tertio. quarto etiam pro collecta; In ceteris horis similiter. excepto q; in vespers vnum additur pater noster; Post completorium lectos adeunt. et vt dormiāt satagunt. ne forte cum vigilare debuerint: dormire compellantur; ¶ Sine autē dormiant siue vigilent. quiete ac sine villo quātum potest fieri strepitu manere iubent;

Qui presidere vel respondere debeat; Capitulum XLIII

^a ¶ Lunas absente. Idem ca. 3. tertie pns an. 5. l.

¶ Unq; absente qui sibi prelatus est monacho. ad ecclesiam conueniunt: is preest officio. qui preest ordine; Similiter et in ceteris locis vel operibus. nisi forte obediētia in qua fuerint. alicui specialiter sit iniuncta; Tunc enim cui proprie iniuncta est. ceteris presidet: tacentibusq; alijs. aduētantibus vel obuiantibus respondet; ¶ Non em̄ passim. vel sine licentia licet eis. q; vel cū quibus. vel q; diu voluerint loqui; ¶ Unde obuiātes. vel sup-

uenientes. inclinato tantum licet capite resalutare. viam ostendere: ad interrogata. est vel nō. respōdere: et q̄ amplius loquendi cum eis licentiā non habent. excusare;

Quod cum prelato suo fratribus loqui liceat; Capitulū XLV

In qualibet autem constituti obedientia. cum prelato sibi possūt de necessarijs loqui fratres. petita per signum licentia; Habent enim signa pleraq; rusticana. et ab omī facetia vel lasciuia aliena. per que de his que ad sua p̄tinent officia. rebus vel instrumētis possunt adinuicē sine voce cōmemorari; **¶** Aliena autem discere signa. vel sua docere alienos. licitum nō est eis;

De coquinario; Capitulū XLVI

- 1 **¶** Hinc per singulas curramus obedientias; **¶** Coquine p̄sident vnus e fratribus. qui solitos cibos. legumina scilicet et huiusmodi. fratribus p̄parat et dispensat: horis competentibus signū pulsāt; A quo etiam. panem. vinum. statutis diebus. sal. cochlear. scutellas. lumbaria. acum. filum. ceram ad cerandum accipiunt; Aliud autem quicq; p̄ter procuratoris licentiam eis dare non potest; Qualia autem alijs generaliter ministrat: talia sumit et sibi; **¶** Dare vel accipere ab his qui domus huius non sunt: sine procuratoris p̄cepto nihil audet; Qui si forte abfuerit. et aliqua interim necessitas acciderit: ita faciet. quēadmodū ipsum si adesset facturum fuisse existimarit. redeuntiq; quid et quomodo egerit indicabit; Fratrum aliquē in coquinam nisi iuste causa necessitatis inducere nō potest: inductūq; transacta necessitate statim emittit;
- 3 inuiolato quātū res sinit silentio; **¶** Ecclesiā custodit: p̄p̄te p̄est: adueniētibus respōdet: ferramēta cōmunia seruat: domus et vniuerse cōmunis suppellectilis curam gerit; Ex quibus omnibus si aliquid deperierit: p̄strat⁹ humi. reum se culpabilēq; clamabit; Hec eadē seruat. q̄cūq; vices ei⁹ exēq̄tur;
- 4 **¶** In dieb⁹ solēnibus. vel ipse vel qui supplet locū

a **¶** Hinc per singulas. Idem ca. ii. tertie partis an. §. i.

b **¶** Dare vel accipere. Idē ca. ii. tertie partis an. §. 2.

c **¶** Ecclesiam custodit. Idē ca. ii. tertie partis an. §. 4. et. 5.

Sta. Guig. La. XLVII XLVIII XLIX L

eius. aduenientibus de villa prima nihil habet dare vel commodare. sed tantū vt recedant iubetur respondere: ne per tales dies assuescant inquietudinem et molestiam facere;

De pistore; Capitulum XLVII

a C. Pistor an. Idem
ca. 12. tertie pns an. §. 1.

Pistor annona recipit. siccatur. custodit. ventilat. molit. panes conficit. et dato adiutorio coquit. et coquinario in pistrino reddit;

De futoze; Capitulum XLVIII

a C. Sutor. Idem ca.
13. tertie pns an. §. 1.

Utor coria tenet. incidit. sotulares facit. ac reficit;

De preposito agriculture; XLIX

a C. Qui pnest agri.
Idem ca. 17. tertie par
tis an. §. 1.

Qui pnest agriculture. grangie et boum. et cunctorum que ad illam pertinet obedientiam. diligentiam habet;

De magistro pastorum; La. L

a C. Pastor. Idem
ca. 18. tertie pns an. §. 1.

Pastorum magister. cunctas illius obediencie res et instrumenta custodit. et emendo et vendendo. ad suum pertinentia ministerium. cum extraneis commercium facit; De rebus alijs fabulandi cum eis licentiam non habet; Qui negotio vel verbis. sociorum nisi quem aduocauerit nullus se intermisceat;

b C. Ipse vero. Ibi
dem §. 1.

Ipse vero iuramenta. mendacia. fraudes. et cetera que talibus interesse solent negocijs. vitare precipitur mala. sempiternaque anime sue salutem temporalibus rebus et commodis anteferre; Ipse etiam et socij eius. grangiam magna ex parte custodiunt; Bomus in qua fiunt casei. quam vocamus arcellam. ad eorum proprie curam pertinens. sicut aliqua de cellis seruanda precipitur; Generaliter autem. in alterius cellam nullus nisi iussus ingreditur; Cum ad hyemandum foras exeunt. nihil vel accipere vel dare preceptum habent; A puero mercenario qui est cum eis. ad molendinum itur. panis coquitur. vinum emitur. ne ipsi quod periculosum est. ad villas inquantū vitari potest ire cogantur; Tertia feria et sabbato. ultra communem fratrum morem. vinum habent; Ea quoque die qua locum mutant.

quia cibos sibi preparare non possunt. vinum accipiunt; Hec autem misericordia propter continuos labores. et multa que ibi patiuntur incommoda, eis impenditur;

Quo tēpore vinū habeāt fratres; LI

- 1 Et tēn enim fratres qui domi sunt. quinta tantum feria. et in solēnitatibus que capitulū habent: semel in die vinum accipiūt; In natali tamen domini diebus quattuor. circūcisione. apparitione. purificatione. annūciatione si dominica die cōtingerit. pasche diebus quattuor. ascēsiōe. pentecostes diebus tribus. solennitate sancti iohannis. apostolorum petri et pauli. assumptionis. dedicationis. natiuitatis beate marie. sancti michaelis. omnium sanctorum. bis habet vinum; ¶ Ascendētibz etiam ppter aliquod festum in crastino celebrandū. si monachos in refectorio cenare contigerit: vinū datur; Hoc autē nō euenit. nisi duo festa quibus in refectorio comedis sibi coheserint;

^a Ceteri enī. Idem ca. 19. terneptis an. 5. l.

De ieiunio fratrum; Ca. LII

- 1 Extā semper feria. pane. et aqua. et sale. contenti sunt. exceptis solēnitatibz; In aduētū quoque et quinquagesima. et ieiunijs quattuor temporum. quarta etiam feria eādem abstinētiā faciunt; Vigilijs pasche. ascensionis. pentecostes. sancti iohannis. petri et pauli. assumptionis. omnium sanctorum. natalis domini similiter viuūt; ¶ In vigilijs vero apostolorū. iacobi. bartholomei. matthei. simonis et iude. andree. scilicet lauretj martyris. semel quidem comedunt: sed pulmentū habent; Ceteris autem diebus. ne nimio labore frangantur. bis comedunt: sed semel tantū pulmentū accipiūt; ¶ Bene-raliter autem cōmunes huius domus cibi sale tantum condiuntur; Quinta feria et solennitatibus capituli: vltra consuetum aliquid melioris esce suscipiunt; Pasche tamē. et pentecostes. feria quinta. et altera post festum innocentum die. si hec id est quinta feria ibi contigerit: vinum sine alia pitantia sumunt; ¶ Herbas crudas. fructus. aut radices cum

^a Sexta temp feria. Idem ca. 20. terneptis an. 5. l.

Sta. gui. La. LIII LIIII LV LVI

adsunt. in cena tantū. vel in prandio si semel comedunt: accipiunt; Pulmenti vel pitantie. quicquid vni prandio superfuerit: reddunt; Vinum datum. non nisi in prandio vel cena bibunt; **¶** Quicquid ex pitantijs remanet vel pulmentis. qđ vsui aptum sit. coquinario redditur: ne quis forte nō cōcessam. occulte faciat abstinentiam;

Quo tempore vescantur auenatio pane; Capitulū LIII

^a **¶** Kalēdis. Idē ca. 20. tertie ptis an. 5. 12.

^a Kalēdis nouembris vsq; ad pascha. auene vescuntur pane; In aduentu tamē et quadragesima. p singulas hebdomadas. singulas triticeas ex pitantia recipiunt tortas;

De munitione eorum; La. LIIII

^a **¶** Circa kalendas. Idē ca. 21. tertie partis an. 5. 5.

^a **¶** Uater in anno minuunt; Circa kalēdas maij. circa idus iulij. circa kalēdas octobris. circa kalendas february; Minutis. tribus diebus pitantia mane: vinū autē bis datur; Duobus horibus diebus. tria si adsunt oua. addunt cene; **¶** Si sitierint post prandiū. vinum bibunt; Non tamē in alterius cella; Hoc enim nequaquā cōcedit. vt quilibet in cuiuslibet cella quicquid vel bibat vel comedat; Alaboribus vaact: ad lectos redeunt; A post prandium vsq; ad vespas: colloquiū de bonis faciūt; Qui vero non minuitur. eandem quā minuti compellitur accipere refectionem.

De silentio ad prandiū; La. LV

^a **¶** Edentes vbicū. Idē ca. 3. tertie partis an. 5. 8.

^a **¶** Ventēs vbicūq; sint. silentium tenent; Quod licet et prius. tamē post exemplum reuerēdisimorum ac deo dilectorum cisterciensium monachorum. quos et religione et numero in breui multum creuisse gaudemus: perfectius custodimus; Ipso- rum enim laici siue monachi. nō loquuntur in prandio; **¶** Nōstri etiā in quacūq; obediētia constituti. cum alterius obediētie fratribus loqui nō habēt;

^b **¶** Nōstri etiā. Idē ca. 3. tertie ptis an. 5. 3.

Quid agendū sit in periculis; LVI

^a **¶** Si alicubi. Idē ca. 22. tertie ptis an. 5. 1.

^a **¶** Si alicubi. vel morbi subitanei. vel ignis. vel alius cuius talis periculi necessitas ingruerit. soluto silentio. qui prius potest succurrit;

Ca. LVII LVIII

De vestitu fratrum. et utensilibus cellę. Capitulum LVII

- 1 Vestitum habent tunicas tres: caligarum paria tria. pedulium duo; Sotulares nocturnos et diurnos: pelliciam. pelles. mantellum. caputium. mitanas laneas vnas: lumbaria duo. cingula duo;
- 2 Sotulares eorum. de bouina pelle fiunt; ¶ A kalendis nouembris. vnā tunicam veterem reddunt: vnāque nouam accipiunt; Similiter par caligarum reddunt: et par caligarum parque pedulium sumunt; Pelles et pellicias accipiunt veteres. eas videlicet quas reddunt monachi: cum nouas accipiunt; Habent adhuc ad lectum paleam: filtrum: puluinar. cotum;
- 3 ¶ A pascha vsque ad festum sancti michaelis. a prima vsque ad completorium. nocturnis sotularibus non vtuntur; In superiori etiam dormitorio. communes lectos. pellicias. sotularesque nocturnos habent; In omnibus huiusmodi aliud nihil curatur. nisi vt frigus arceatur: et nuditas tegatur; Nam et ligaturas sotularium. et renū cingula. de cruda gerunt canabe: lumbariaque ipsa canabina sunt; Adeo non quid vanitas aut voluptas: sed quod sola necessitas aut vtilitas postulet. cogitatur;
- 4 ¶ Habent et scutellas duas ad cibos: ¶ ad panem vnā mantilis loco: ad mundicias vnā grandiozem: iustam. cyphum. salariam. cochlear. et cultellum: vas aquarium; Ferramenta etiam. securim. fossorium. dolabrum. subulam. falciculam: acus duas: filum. forfices. terebrum; Hec quicumque legit. ridere vel reprehendere non festinet: nisi prius vitā huiusmodi. in tali solitudine et inter tanta duxerit frigora;

Quod loquendi cum extraneis licentiā non querunt; Capitulum LVIII

- 1 Olloquendi simul cum his qui domus huius non sunt. licentiā non querunt: nec cum germano quidem;
- 2 ¶ Nihil omnino nisi cum licentiā apud se tenent;
- 3 ¶ Accusati. sine mora prostrati ve-

a ¶ Ad vestitū. Idem ca. 23. tertie partis an. §. 1. et sequētib;

b ¶ A pascha. Idē ca. 23. tertie partis an. §. 4.

c ¶ Habēt. Idē ca. 23. tertie partis an. §. 5.

a ¶ Colloquēdi. Idē ca. 3. tertie partis an. §. 4.

b ¶ Nihil omnino. Ibidē ca. 23. tertie partis an. §. 5.

¶

Sta. Gui. LIX LX LXI LXII

c **Rephensorē.** Idē ca. 12. scde ptis an. §. 13

nam petunt: reprehensorem in eadem die non re-
prehendūt;

Quid fiat de re alicui nostrum missa;

Capitulum LIX

a **Si alicui.** Idē ca. 22. scde ptis an. §. vltio

a **I** alicui nostrum. siue laico siue monacho. ab aliquo. vel amico vel propinquo. vel vestis. vel aliquid huiusmodi missum fuerit: non ei sed ali potius datur: ne quasi propriū habere videat;

Quid de re inuenta faciendum sit;

Capitulum LX

a **Si intra.** Idē ca. 22. tertie ptis an. §. 2

a **I** ntrā terminos nostros aliquid inuentum fuerit: ei protinus cuius est. si adest. sin autem procuratori redditur; Si autem extra terminos aliquid a nostris inuentum fuerit fratribus. aut suo domino statim si fieri potest reddat: aut ei per quē melius et fidelius reddi posse putatur. commenda- tur: alias intactū dimittitur; **¶** Vestiti singulis tu- nicis et cincti iacent. in cellis et dormitorio;

**De brachis et paruulis pellicijs fra-
trum;**

Capitulum LXI

a **Concessimus.** Idē ca. 18. tunc ptis an. §. 17

Astores autē habēt brachas canabinas. quas tunc induunt cum caseos faciunt; Aliter line- is omnino non vtuntur vestibus: ne feminalibus

b **In mulgēdo.** Idē ca. 3. tertie ptis anti. §. 2. Et ca. 18. §. 18

a **¶** **Q**uoniam concessimus adhuc pastoribus pellici- as paruulas. que duabus fere veruecinis pellibus possint fieri. quibus nisi cum hyematum foras ex- eunt non vtunt; **¶** **I**n mulgendo vbicūq; sint. sem- per silentiū tenent;

De fratre qui saginarios curat;

Capitulum LXII

a **Frater.** Idē ca. 26. tertie ptis an. §. 1

a **R**āter q̄ saginarios curat. quando foras egre- ditur. in culitra nō iacet: nūq; nisi hospi- tium querit: nisi vel prior vel procurator aliquid ei specialiter intinxerit; **¶** Nullius nostrum. vel ver- ba. vel salutes ad aliquem exteriorem. nulliusq; ex- terioris ad aliquem nostrū. nisi priore vel procura- tore iubēte. fert. aut refert; **¶** Seculares rumores vbi audit. ibi iubet dimittere;

LXIII LXIIII LXV LXVI LXVII LXVIII LXIX

De horto; Caplm LXIII

- 1 Ortus et que ad eum pertinent. vni deputatur a
e fratribus: q̄ de omnibus ad pcuratorē recur-
rit: eiq; de cūctis rationē reddit;

a C Hortus. Vide ca.
15. tertie partis an. §. 1

1 De custode pontis; Caplm LXIIII

- 2 Ontis cūctos cum nullo prorsus nisi specia- a
liter iussus: fabulandi licentiam habet; Auti-
bus tantū. vel si non intelligitur. etiam verbis. eos
qui non debent transire: repellit; Idipsum seruare
iubetur: quicūq; vices eius exequitur; C Et om- b
nino quicūq; in quacūq; obedientia cuiuslibet agit
vices: nihil omnino in ea sine licentia mutare per-
mittitur; In cellis quoq; ipsis siue superius siue in-
ferius. nihil nisi p̄us ostensum et iussum. mutari fie-
riue sinīt: ne domus laboriose facte. curiositate de-
teriorent vel destruant;

a C Pontis custos.
Vide ca. 27. tertie par-
tis an. §. 1

b C Et omnino. Idē
ca. 28. t̄ne ptis an. §. 30

De disciplinis fratrum; Caplm LXV

- 1 In aduentu et quinquagesima. per singulas heb- a
domadas singuli singulas accipiunt discipli-
nas; C Qd si domi nō fuerint: septies p disciplina
pater noster cū venijs dicūt;

a C In aduentu. Idē
ca. 4. t̄ne ptis an. §. 1.

De cinere; Caplm LXVI

- 1 In erem qui adsunt in inferiori capella. de ma- a
nu pcuratoris accipiūt; Qui nō adsunt: ter pa-
ter noster cū venijs dicūt;

a C Cinere. Idē ca. 5.
tertie partis an. §. 1

Quid faciāt p missa; Caplm LXVII

- 1 Tē m ter pater noster. a capite ieiunij vsq; ad pa- a
scha. post nonā prostrati p missa soluūt;

a C Itē. Idē ca. 6. ter-
tie partis an. §. 1.

De cena domini; Caplm LXVIII

- 1 In cena domini qui inferius remanent. veni- a
unt post prandium ad coquinam: et ab eo qui
por est ordine. lauant ceteris pedes: offerturq; sin-
gulis vinū: et bibētes recedūt;

a C In cena. Idē ca.
7. tertie partis an. §. 3

De parasceue; Caplm LXIX

- 1 In crastino. hoc est in parasceue. qui ibidē hoc a
est inferius sunt. post nonam que plus ea die q̄
ceteris differt. veniūt ad ecclesiam: ibiq; pater no-

a C In crastino. Idē
ca. 7. tertie ptis an. §. 4

La. LXX LXXI LXXII LXXIII

ſter ſemel pro eccleſia. ſemel pro papa. pro epiſco-
pis et cunctis ſacris ordinibus. pro imperatore. p
cathecuminis. pro cunctis afflictionibus et pericu-
lis. pro hereticis. pro iudeis. pro paganis. venijs.
exceptis iudeis ad ſingula ſubiunctis. dicunt; ¶ Be-
inde oblata a coquinario cruce. venerabiliter oſcu-
lant; dicentes intra ſe; Adoramus te chriſte. et be-
nedicim⁹ tibi; quia per ſanctam crucem tuam rede-
miſti mundum; Qui hoc non ſcit; dicit ſemel pater
noſter;

Quomodo se habeant in solennitatibus; Caplm LXX

a **Omni tot^o. Idē**
ca. 8. tertie partis an. §. i

Adm totius anni die quo capitulum tenetur:
qui sursum non ascendunt. nisi prohibuerint
obediencie. cellas tenent: et spaciū quod inter tertiā
et sextā est. orationi impendūt;

Quid faciāt pro defunctis; La. LXXI

2. **Pro receter.** Idē
ca. 9. tertie partis an. §. i

IRō recenter defuncto. trecentas orōnes domi-
nicas debent. quaz medietatē cum veniſ red-
dunt; Et in ſingulis annuerſarijs. nouem cum tot-
dem veniſ;

De rasura fratrum; Caplm LXXII

a Quotiēs. Idē ca.
21. tertie ptis an. §. i

• Totiens monachi. totiens raduntur et laici;
Sed laici insuper etiam capita lauant; Omnia

autem obsequia quamlibet priuata. que sibi ipsis
singuli non occurrunt aut possunt facere. ab alijs
humiliter deuoteg; complent: ita vt felicem se pu-
tet. cui tale quicq; fuerit imperatum; ¶ Obliuian-
tes etiam sibi inuicē. amica alacritate. et humili sup-
plicatione mutuo locū dantes: seruato pertranscūt
silētiō; In quo iuniores. id est q̄ posterius venerūt.
satagūt puenire maiores;

De novitio suscipiendo, La. LXXIII

a Laicis ad. Idem
ca. 24. terne partis an-
ti. §. 1.

Alicis ad conuersionem suscipiendis. id ipsum
pene fit qđ et clericis; Nam similiter dura pro-
ponuntur eis et aspera; ¶ Subentur etiam aduersum
se habentibus aliquid reconciliari; Et in quāta pri-
ori placuerit. nō minus tamen qđ annua admittunt.

Ca. LXXIII LXXV

3 probatione: et ad eorum inter quos cōuersati sunt laicorū scilicet. suscipiunt testimonium: sicut clerici ad testimonium monachorum; ¶ Ea autem die qua eorum professionem facturus est aliquis: ad capitulum perducitur monachorū; Ubi de stabilitate et obedientia ceterisque necessarijs audiens: cum immobilis imperterritusque permāserit: rogat aliquem ore proprio. vt suam sibi scribat professionem; In cuius fine. ipsemet manu propria signum crucis depingit; Quam etiam manu gestans. post euangelium et offerendam. ad cornu dextrum appropinquat altaris. eamque sicut est in eius dextera. diaconus cunctis audientibus legit ita dicens;

Professio laici; Caplm LXXIII

1 Bō frater. ille. promitto obedientiam. et cōuersionem morum meorum. et perseuerantiam omnibus diebus vite mee in hac heremo. coram deo et sanctis eius. et reliquijs istius heremi: que constructa est ad honorem dei. et beate semper virginis marie. et sancti iohannis baptiste: pro timore domini nostri iesu christi. et remedio anime mee: in presentia domini illius prioris; Qd si aliquo tempore vnq; hinc aufugere vel abire temptaui: liceat seruis dei qui hic fuerint. me plena sui iuris auctoritate requirere: et coacte ac violenter in suum seruitium reuocare; ¶ 2 Post hec. hanc ipsam chartulam offert super altare. et osculato altari incuruat ad pedes sacerdotis: tali obsecratione benedicendus; Saluum fac. mitte ei. esto ei. dominus vobiscum. oremus. domine iesu christe qui es via; Requie superius;

Quomodo se habeat frater postq; susceptus est; Caplm LXXV

1 B hōc tempore nouerit se nihil omnino. ne baculum quidem quo per viam gradiens inititur. sine prioris habere licentia; Quippe. cum nec ipsemet suus sit. Erga quem idipsum qd superius de monacho diximus. seruabitur: vt scilicet p eo nihil minus fiat. si intra examinationis tempus

a ¶ Ego frat. Idē ca. 24. tertie ptis an. 5.

a ¶ Ab hoc. Idē ca. 25. tertie ptis an. 5.

Ca. LXXVI LXXVII LXXVIII

acceptabiliter agens. mortuus fuerit. q̄ si profes-
sus esset;

**De hospitio fratrum qui foras mittū-
tur; Capitulum LXXVI**

^a **C**ū aliq̄. Idem ca.
26. tertie ptis an. §. 4.

^a **U**m aliqui foras mittuntur. in vicinis monta-
nis. id est ad cornelione superius. et a bocorzo-
ne. et ab inter mōtes. et a scalis. nec escam a quoq̄.
nec hospitium accipiunt: nisi aut specialiter iussi.
aut aliqua ineuitabili et inopinata necessitate co-
acti;

**De fugitiuis vide ca.
32. tertie ptis an.**

**De fugitiuis siue expulsis;
Capitulum LXXVII**

ⁱ **I** quis habitatorū loci huius vel aufugerit.
vel pulsus fuerit: et ductus penitentia redie-
rit. promittens suarum emendationem peruersita-
tum. et eius proprie vitij. propter quod pulsus fu-
erat. vel aut fugerat: tractabit prior causam eius cō-
muni consilio: et sicut vel fratrum numerus. vel do-
mus utilitas. vel etiam salus ipsius postulare vi-
debitur: faciet ei; Et si consilium recipiendi placue-
rit: ad probationē humilitatis in ultimo constitu-
etur loco; Sin autem. dabitur ei licētia. ad aliquam
altam religiosam eūdi domū: in qua suā possit ani-
mā saluam facere;

**De numero habitatorum;
Capitulum LXXVIII**

^a **C**laicus. Idem ca.
25. scōe ptis an. §. 1

^a **N**umerus habitatorum huius heremi: mona-
chorum quidem tredecim est; Non q̄ semper
tot sumus: nunc enim non sumus tot: sed q̄ tot
si deus eos miserit suscipere instituiimus; Sed et si
talīs aliquis vnus. cuius utilitas ⁊ honestas vide-
atur vix posse recuperari: misericordiam postulaue-
rit. addeſ et quartusdecimus: si tamen facultas do-
mus tolerare posse putabitur; **C**laicorum autem
numerus quos conuersos vocamus: sedecim statu-
tus est; Hūc vero plures sunt; Nonnulli nāq̄ eorū.
senes ac debiles erant: et laborare non poterant: et
ob id alios sum⁹ coacti suscipe; Unde p̄ his q̄ nunc
fragiles sunt. cū obierint: alios nō accipiem⁹;

^b **C**laicor. Idem ca.
25. scōe partis an. §. 3. et
ca. 34. tertie partis an.
§. 2.

Ca. LXXIX LXXX

**Quare tam parvus sit numerus;
Capitulum LXXIX**

- 1 **A**nc autem numeri paucitatem eadem conside-
tione delegimus: qua nec hospitum equitatu-
ras procuramus: nec domū elemosynariam habe-
mus: videlicet ne ad maiores q̄ locus iste pati-
tur expensas coacti: querere et vagari quod horre-
mus incipiamus; ¶ **Q**uod si posteri nostri hunc ip-
sum tam parvum numerum aliquibus occasioni-
bus quas ignoramus. hoc in loco sine querendi et
vagandi odibilibus officiis procurare nequie-
rint: si nostris voluerint acquiescere consiliis: ad
eam redibunt quantitatem: quā sine predictis pos-
sint portare periculis; ¶ **N**os em̄ q̄ in presentiaz hic
degimus: quis pauci simus. multo pauciores esse
mallems: q̄ ad illa mala servato vel multiplicato
numero peruenire; ¶ **A**ttemptantes igit̄ non mune-
ra que mittunt̄: neq̄ em̄ propter incerta beneficia
onera certa. que nec portari nec deponi sine grandi
possint periculo. subeunda nobis vident̄: nō ergo
munera considerantes: sed quid hec ipsa in qua su-
mus heremus. siue ex agricultura. siue ex pecorū nu-
trimento reddere possit. putamus prefatum nume-
rum hominum hic vivere posse: si tamen humilita-
tis. paupertatis. sobrietatis. in victu et vestitu. et ce-
teris ad vsum pertinentib⁹ rebus: idē qđ hucusq̄
fuit studiū perscueret: et si postremo mundi con-
tēptus. et dei amor. ppter quē ferri et fieri oīa debēt:
profectū indies accipiat;

De cōmēdatiōe solitarie vite. Ca. LXXX

- 1 **A**betis dilectissimi sicut petistis consuetudi-
nes qualescūq̄ nostras quoquo modo descri-
ptas: in quibus multa vilia sunt et minuta: que
scribi forsitan non oportuerat: nisi quia vestra di-
lectio compellebat. nihil indicare: sed cuncta poti-
us parata complecti; ¶ **N**on tamen ita omnia. ut
nihil omnino remanserit: putamus nos hoc scri-
pto potuisse concludere; Sed facile si quid effugit:
5 collocutione presenti poterit indicari; ¶ **B**e com-

^a **C**hācasit. Idē ca.
25. l. cōe partis an. 5.

^a **D**e cōmendatio-
ne. Idem ca. 27. l. cūq̄
de partis anti. p. totū

Statuta Guigonis

mendatione autem huius vite solitarie. scilicet pe-
ne tacuimus: a multis sanctis et sapientibus. et tā-
te auctoritatis vt eorum vestigia non simus calca-
re digni. copiose commendatam scientes: et vobis
qd̄ eque aut melius nostis. ostendere superfluum iu-
dicantes; ¶ Nostis enim in veteri et in nouo ma-
xime testamento: omnia pene maiora et subtiliora
secreta: non in turbis tumultuosis. sed cum soli es-
sent dei famulis reuelata: ipsosq; dei famulos. cū
vel subtilius aliquid meditari. vel liberius orare:
vel a terrenis per mentis excessum alienari cupe-
rent: fere semper multitudinis impedimenta vitas-
se: et solitudinis captasse comoditates; ¶ Hinc est
vt aliquid inde tangamus: quod in agrum ad me-
ditandum isaac solus egreditur: quod ei non ca-
suale sed consuetudinarium fuisse credendum est;
¶ Quid iacob premissis omnibus solus remanet. fa-
cie ad faciem deum videt: benedictione simul et no-
minis in melius mutatione felix efficitur: plus af-
secutus vno momento solus. q̄ toto vite tempore
comitatus; ¶ Moyses quoq; helias atq; heliseus.
solitudinē testis est scriptura quantū diligant: quā-
tūve per eam diuinorū secretorū reuelationibus cre-
scant; Quocq; modo et inter homines periclitentur
assidue: et a deo cū soli sunt visitent; ¶ Sed et hie-
remias qd̄ et superius cōmemorauim⁹ solus sedet:
quia dei cōminatione repletus est; Poscens etiam
dari aquā capiti suo. et oculis suis fontem lachry-
marum: vt lugeat interfectos populi sui: locum
quoq; vbi se tam sancto possit in opere liberius ex-
ercere postulat dicens: quis dabit mihi diuerso-
rium viatorum in solitudine: tanq̄ hoc eum in ciui-
tate facere nō vacaret; Hoc modo indicans: q̄ im-
pediant socij. gratiam lachrymarum; Qui etiam cū
dixisset. bonum est prestolari cum silentio salutare
dei: cui negotio maximum prestat solitudo suffra-
gium: addidissetq; bonum est viro cum portauerit
iugū dñi ab adolescētia sua: vbi nos plurimū con-
solatur. qui propositum istud pene omnes a iuuen-
tute subiunimus: adiecit et ait: sedebit solitarius

Gen. 24. 8.

Gen. 32. f. 8.

Ihere. 15. d.

Ihere. 9. a

Ibidem.

Thren. 3. c.

Ibidem

Ibidem. d.

4

5

6

7

- et tacebit. quia leuabit se supra se: omnia pene que in hac nostra institutione sunt optima. quiete et solitudine. silentio et superiorum appetitione significans; ¶ Que studia suos alumnos quales efficiant: postea manifestat dicens; Habuit percutienti se maxillam: saturabitur opprobrijs; Quorum in altero patientia summa: in altero perfecta refulget humilitas; ¶ Iohānes quoque baptista. quo inter natos mulierum iuxta saluatoris preconium maior nemo surrexit: quid solitudo securitatis. quidve utilitatis afferat: euidenter ostendit; Qui nec diuinis oraculis quibus predictum fuerat. quod ab utero spiritus sancto repletus. in spiritu et virtute helie. christum foret dominum preuenturus: nec mirabili natiuitate. nec parentum sanctitate securus: frequentiam hominum fugiens tanquam periculosam. desertam solitudinis tanquam tuta delegit: tamdiu pericula mortemque nesciens: quamdiu heremum solus incoluit; Ubi quid virtutis lucratus. quidve sit meriti: christi baptismus et pro iusticia mors suscepta monstrauit; Talis est enim factus in solitudine: ut dignus esset lauante omnia. christum solus lauare: et pro veritate nec carcerem nec mortem declinare; ¶ Iesus ipse deus et dominus. cuius virtus nec secreto inuari. nec publico poterat impediri: ut suo tamen nobis consuleret exemplo: priusque predicaret vel signa faceret: temptationibus atque ieiunijs quasi probatus est in solitudine; De quo scriptura refert. quod relictis turbis discipulorum: in montem solus ascenderet orare; Qui et imminetis iam tpe passionis: apostolos reliquit. solus exoraturus: isto vel maxime insinuans exemplo: quantum solitudo prosit orationi: quam comitibus licet apostolis non vult mixtus orare; ¶ Jam vos ipsi sancti ac venerabiles patres. paulus. antonius. bilarion. benedictus: et ceteri nobis innumerabiles. quantum in solitudine mente profecerint. per vos considerate: et probabitis suauitates psalmodiarum: studia lectionum: feruores orationum: subtilitates meditationum: excessus contemplationum: baptismata lachrymarum: nulla re magis quam solitudine

Ibidem.

Matth. 11. 10

Luc. 1. 1.

Matth. 14. c

Statuta Guigonis Ca. LXXX

Matt. 7. b.

posse iuari; ¶ Non autem hec vobis pauca que 12
diximus sufficiant exempla ad suscepti laudem pro-
positi: sed ipsi poti⁹ vobis plura coaceruate: vel de
rerum usu presentium. vel de sanctarū paginis scri-
pturarum: quanq̃ ipsum tali cōmendatione non
egeat: quoniam et sua raritate. et suorū sectatorum
paucitate: sufficienter sese cōmendat; Si em̃ iuxta
domini verba. arda est via q̃ ducit ad vitam: et pau-
ci inueniunt eam: et econtra ampla est que ducit ad
mortem: et multi vadunt per eam: inter christiane
religionis instituta: tanto se vnūquodq̃ melioris
et sublimioris ostendit meriti. quanto pauciores:
et tanto minoris et inferioris. quāto plures admit-
tit; Bene vos semp valere: et nostri meminisse op-
tamus;

¶ Expliciūt cōsuetudines domni Guigonis pri-
oris cartusie;

e 12

e
e
n
n
ta
d
e
s
t
o

ri

2
n
t

Statuta antiqua ordinis
cartusiensis in tribus par
tibus comprehensa.

Domno

Guigoni quinto pri
ori cartusie/qui pre
missas cartusien. or
dinis consuetudines/
seu statuta succincte
in formam redegit: suc
cessit i prioratu dom
nus Hugo: qui bi
ennio completo/amo
re solitarie vite cessit
prioratu. Et instituit
domn⁹ Ancelinus/
claris natalibus or
tus/scientijs secula
ribus et diuinis ap
prime eruditus: qui
post aliquot annos
compellit assumere
episcopatum bellua
cesi. ecclesie: pphetie
spiritu/et miraculis
clarus. Huic succe
dit in prioratu dom
nus Basili⁹: statuit
Guigonis/ nonnulla
utilia ad ordinem spe
ctantia adiciens. Hic
scilicet hugonem ep^m
lincolniens. ad ordi
nem recepit. Basilio
successit in prioratu
domn⁹ Hugo: qⁱ cla
rissimis duob⁹ annis/ ad
celle solitudinem re
dijt. Eo tempore flo
ruit dñs bernardus
olim prior portarū:
postea ep^{us} dyesi. qⁱ
mortuos suscitauit:
leprosos mūdauit: et
innumeris alijs cla
ruit miracul. Hugo
ni substituit domn⁹

Facelin⁹/ vir magne sanctitatis et meriti: qⁱ defunctū quēdā cartusie monachū pcepto obe
dientie cōpescuit: vt a miraculorū ostensione cessaret. Huic successit domn⁹ martin⁹/ et ipse
magne sciētie et meriti. Post quē preficit cartusie domnus Bernardus. Cui successit dom
nus Rufferus/ vir omnib⁹ lris admodū erudit⁹/ doctrina/ ingenio/ et exhortatiōe efficacissim⁹.
Hic cartusien. ppositi consuetudines et statuta augmētauit/ cōpilauit/ corripuit: pulchroq^{ue} sti
lo exornans: ac per capitulū generale: anno dñi/ millesimo ducesimo quinquagesimo
no cōfirmata/ ad subsequente formam vsq^{ue} perduxit.

Annotatio capitorū prime partis anti.

Incipiunt capitula prime partis cōsuetudi-
nū antiquarū ordinis cartusien.

- 1 De diuino officio vno eodēq; modo ab oībus celebrā-
do. libris corrigēdis. et cōsuetudinib⁹ nō imutādis;
- 2 De aduētū dñi. et de officio festiuitatū transmutādo in
aduētū. et a septuagesima vsq; ad pascha;
- 3 De ieiunijs temporalibus;
- 4 De vigilia natalis domini;
- 5 De natali dñi. et exinde vsq; ad apparitionē;
- 6 De apparitione. et octauis. et festis occurrētibus;
- 7 De prima die post octauas apparitiōis. et de dñicis ex
inde vsq; ad septuagesimā. et de festis occurrētibus et
specialiter de cōuersione sancti pauli;
- 8 De purificatione beate marie. et de modo pnunciandi
benedictiones. exorcismū. et orationes ad horas;
- 9 De septuagesima. et festis occurrētibus;
- 10 De capite ieiunij;
- 11 De q̄dragesima. et dñica de passiōe. et dñica in palmis;
- 12 De festo beati bñdicti. et annunciatione dñica. et festis
sanctorū hugonis. et ambrosij. et marci euāgeliste;
- 13 De cena domini. et duobus diebus sequentibus. et fe-
stis occurrētibus;
- 14 De die pasche. et tota hebda. et festis occurrentibus;
- 15 De dñica in octauis pasche. et ceteris vsq; ad ascensio-
nem. et festis occurrentibus;
- 16 De missis triū dierū capli. et de officio in electiōe p̄oris;
- 17 De rogationibus. et ascensione. et toto tpe vsq; ad pen
18 De vigilia pentecostes; (tecosten;
- 19 De die pentecostes. et tota hebda. et festis occurrētib⁹;
- 20 De vsu feriali. et dñicis ab octauis pentecostes vsq; ad
aduentū. et festis occurrētibus. et m̄sorijis dñicalib⁹;
- 21 De libris legēdis tam in ecclesia q̄ in refectorio;
- 22 De festo sancti iohānis baptiste. et octauis;
- 23 De festo apostolorū petri et pauli. et octauis;
- 24 De festo beate marie magdalene. ⁊ de vinculis sancti pe-
tri. et inuentione sancti stephani;
- 25 De assumptiōe btē marie. et de decollatiōe sc̄i iohāis;
- 26 De natiuitate beate marie. et octauis. et de exaltatione
sancte crucis;

Prima pars statutorū antiquorū

- 27 De festis beatorū matthei. et mauricij. et de ieiunijs temporalibus in septēbri. et de festo beati michaelis;
- 28 De festis sancti luce. et omnium sanctorū. et reliquiarū. et dedicationis ecclesie superioris;
- 29 De festis duodecim lectionū p totū annū;
- 30 De festis trium lectionū;
- 31 De cōmemorationibus;
- 32 De solennitatibus candelarū;
- 33 Quādo thus adoletur. et de modo thurificandi;
- 34 Quid agendū sit diebus dñicis. et alijs festis capituli. et alijs festis duodecim lectionū. et de gloria in excelsis. et credo. et pace sumenda;
- 35 De recordatione. et de ordine legēdi. et cantādi. in officio duodecim vel trium lectionū;
- 36 De missis. et horis beate marie super annum. et quādo venias accipere. vel supplicare debeamus;
- 37 De consuetudinibus in ecclesia;
- 38 De cantore hebdomadario. et de inuitatorijs dominicalibus. et de cantoribus chori;
- 39 De modo cantandi et psallendi;
- 40 De emendatore;
- 41 De officio sacriste. et de vigilijs. et distinctione horarū; et quādo cōuenimus ad ecclesiam;
- 42 De officio sacerdotis in matutinis et alijs horis. et de benedictionibus largiendis;
- 43 De officio sacerdotis. diaconi. et subdiaconi. et de missis hebdomadarij et alijs. et de suffragijs;
- 44 De cura prioris erga infirmos;
- 45 De infirmario. et de his qui requirunt ab eo. et de infirmis. et de his q̄ nisi in refectorio comederint ad nonā intrare non possunt. vel qui prandium in cella faciūt;
- 46 De visitatione egroti;
- 47 Quomodo tractādus sit qui moritur. et de missis que occurrūt presente defuncto. et de sepultura defuncti;
- 48 De missis tricennarij. anniuersarij conuētualis. et priuati. benefactorū. breuium. de precibus in capitulo. de officio cluniacen. et capituli generalis. et de marnāt. et de chaleis;
- 49 De officio defunctorū generaliter;
- 50 De diuersis institutis in officio diuino;

Ca. I II

Incipit prima pars consuetudinū ordinis cartusien. de diuino officio vno eorū deq; modo ab omnibus celebrando: et de libris corrigendis. et consuetudinib; non immutandis. **Caplm I**

- 1** **R**imū caplm hāc habet p̄tinetiā: vt diuinū officiū p̄ oēs domos vno ritu celebret; Neq; p̄ori cartusie. neq; ceteris q̄bilibet. de his oib; q̄ ad diuinū officiū. v̄l ad ceteras q̄libet huius ordinis generales cōsuetudines p̄tinet: sine cōi generalis capli cōsilio: dēmere aliq̄d. vel additiōe. seu alteratiōe aliq̄: occasiōe q̄libet liceat imutare; **2** **E**a v̄o q̄ nō sunt exp̄ssa in aliq̄ triū partiū cōsuetudinū. relinquunt ordināda p̄orū arbitrio: ita tñ q̄ ea q̄ ordinauerint nō dissonēt a statutis. v̄l cōsuetudinib; ordinis generalib; **3** **H**ac tñ occasione vel alia. nolum; domoz cōsuetudines. q̄ cōtrā statuta vel scripta capli nō sunt: leuiter a p̄orib; imutari; **4** **L**ibros q̄ veteris ac noui testamēti. eosve cū q̄bus diuina celebrant officia: sine eiusdē capli cōsilio. nullus emēdare p̄sumat: nisi cū exēmplarijs in ordine n̄ro emēdati: nisi iudicio prioris et monachoz discretorū. error aliq̄s manifestus appareret; **5** **H**oc ip̄m p̄ oīa dicim; de libris eccliaſticorū doctorū; **6** **P**orro si q̄ i p̄dictis libris mēdosa v̄l emēdatione digna videant; p̄ores p̄uideāt q̄ntū potuerint: vt ad libros qui correcti sunt in ordine corrigantur;

De aduētū dñi et de officio festiuitatū transmutādo in aduentu: et a septuagesima vsq; ad pascha; Caplm II

- 1** **D**ominica q̄ festo s̄acti andree magis p̄pinq̄ est: aduētus dñi celebrat; **2** **C**ū v̄o idē festū accidit i dñica: ibidē celebrat aduēt; **3** **P**er totū aduētū ad vespas hymnus. conditor: exceptis festis duodecim lectionū; **S**abbato prime aduētus dñice coherēti: cōmemorationē de cruce vsq; scdā post

a **Officiū.** Idē. ca. 3. scdē p̄tis an. §. 1. et. ca. 1. prime p̄tis nouorū. §. 1.

b **Dēmere.** Idē. ca. 3. scdē partis anti. §. 1.

c **Ordināda.** Idē. ca. 3. scdē partis an. §. 2.
d **Statutis.** Statuta et cōsuetudines ordinis generales idē sunt: ca. 28. huius p̄tis an. §. 4. et ca. 34. eiusdē p̄tis anti. §. 7.

e **Cōtra.** Si contra statuta sit p̄suetudo: nō debet tolerari. ca. 22. scdē p̄tis an. §. 13.

f **Exēplarijs.** Cum libris domus cartusie emēdati. Aliter libros corrigere p̄sumētes dicāt culpā suā: et districtā suscipiāt disciplinā. ca. 1. prime p̄tis nouorū. §. 3.

g **Prouideāt.** Idē. ca. 3. scdē p̄tis anti. §. 6.

h **Correcti.** Cum libris domus cartusie: ca. 1. prime p̄tis nouorū. §. 2. et. §. 4.

a **Aduētus.** In aduētū nec ouis nec capreo vespamur. ca. 14. scdē p̄tis an. §. 19.

b **Sabbato.** Ex statutis gurgōis ca. 2. §. 1.

Prima pars statutorū antiquorū

octauas pasche feriā: de sancta v̄o maria vsq; ad p̄-
mā post octauas eph̄ie diē intermittim⁹; ¶ Cōmē
morationē v̄o de sctō iohāne. et de oībus sanctis.
vsq; ad vigiliā natalis dñi more solito facimus: ex
cepto q̄ de oībus sctis dicis orō. cōsciētias n̄as;
¶ In p̄dicta dñica. esaiā incipim⁹: vsq; ad vigiliā
natiuitatis eo p̄tēti; ¶ In q̄ toto spacio. caplis. v̄si
bus. ⁊ orōnib⁹ ad aduētū p̄tinetib⁹ vtimur: gl̄ia in
excelsis. et ite missa est. vsq; ad primā in natiuitate
missam tacētes; ¶ In aduētū ⁊ q̄dragesima. tā die
bus dñicis q̄ alijs duodeci lectionū festis: cāplm
ad p̄mā. dñe miserere n̄i; ¶ Sexto decio kalendas
ianuarij. antiphonā d̄ sapia cū alijs sex: et antipho
nas pp̄rias ad matutinas laudes incipim⁹; ¶ Sin
gule aduētus dñice: pp̄rijs r̄nsorij. et antiphōis.
ad matutinas laudes decorant; Sed et ceteris die
bus semp ad magnificat. et b̄ndictus. antiphonas
de aduētū dicim⁹; ¶ De trib⁹ orōnibus q̄ in aduē
tū ad laudes ⁊ horas dicunt hoc obseruamus: vt
excita dñe potētiam. diebus dñicis ad sextā: feria
sc̄da et q̄nta. ad laudes: diebusq; singulis sup heb
domadā nisi festū occurrerit. ad tertiā dicat; ¶ Pro
pe esto. dñicis diebus ad nonā: feria tertia et sexta
ad laudes: et quotidie ad sextā; Preces ppli. feria
q̄rta et sabbato ad laudes: et quotidie ad nonam;
¶ Hec eadē dicis ad laudes feria q̄nta. q̄ occurrit iter
ieiunia tp̄alia; ¶ Orōnes ieiuniorū tp̄aliū: ad solas
laudes et missam dicunt; ¶ Itē oī sexta feria aduē
tus. et ab eo vsq; ad q̄nq̄gesimā. nisi festi. tp̄alis ie
iunij. tricēnarij ob p̄ntē mortuū inchoādi. vel anni
uersarij missa occurrat: de p̄cedēti dñica missam si
ne tractu cātamus: vel p̄ dispositiōē p̄oris; ¶ De
missa btē marie in aduentu dicēda: q̄re infra cāplo
xxxvi; ¶ In festō b̄ti andree. cū infra aduentū sup
hebdomadā euenerit: tertiā. missam. et sextā in ec
clesia cōtinuam⁹: ad nonā ad primū signū in ecclia
cōuenimus; Qua dicta. semel in refectorio comedi
mus: et post prādiū. colloquiū de bonis habem⁹;
¶ Et hoc sciendū: q̄ in nulla solēnitate p̄cessionē
facimus: nec vllū festū p̄ter ānnūciationē trāsmu

1

17 ta
tra
ad
co
fe
18 di
in
fel
tic
19 **C**
ad
in
20 in
cu
21 Ca
in
m
m
co
I
2
3
4
5
6
7

Ca. III

- 17 tam⁹; **¶** Officiū tñ festi. ad diē sequentē sine caplo
trāfferimus: qñ in aduētū. et a septuagesima vsq;
ad pascha festū duodecim lectionū hñs vel nō hñs
caplin occurrerit die dñico: nec fit cōmemoratio de
festo. donec in dñice vespis caplin. et deinceps totū
18 dicat de festo; **¶** Vita tñ vl' passio scti cui⁹ est festū:
in eadē dñica legi poterit in refectorio; Excipit aut
festū purificatiōis. qđ semp agit die suo: et annūcia
tionis. qđ trāffer^r cum caplo. cādelis et refectorio;
19 **¶** Si facim⁹ in dñicis ab octauis pētecostes. vsq;
ad kalēdas nouēbris. qñ mñoria inchoanda est: q
in alia dñica inchoari nō pōt. si festū duodeci lectio
nū in eis occurrat; **¶** Q si festū exaltatiōis sctē cru
cis. vel octauē natiuitatis btē marie. venerint i dñi
ca: fiet sicut ifra. ca. xxvi. cōtinet; **¶** Si vō festū cu
ius officiū trāffer^r. ieiuniū hēat: ipm ieiuniū et cō
mēoratio de vigilia nihilominus in sabbato fiet ad
missam tñ. vel missa ppria si vigilia hēat dicet: ex
cepta vigilia natalis domini;

De ieiunijs temporalibus; Ca. III

- 1 Ieiunia temporalia de aduētū: semp fiūt in tertia
hebdomada aduētus; Alia vō: in pma qdra
2 gesime; Itē alia: i hebdomada pētecostes; **¶** Qñ
aut festū bti matthei i dñica accidit: in hebdomada
pcedenti fiūt ieiunia tpalia; Qñ sup hebdomadā:
3 in ipa fiūt; **¶** In qz oim qrtā feria. ad lectiōis ozo
nē quā legit vltimus: dicim⁹ dñs vobiscū; Ozo se
cūda. suā habet cōclusionē: nec dī ad eā dñs vo
4 biscū: s orem⁹ tñ; **¶** Porro in aduētū qrtā et sex
ta feria. missa d ieiunio dī mane: nisi festū bti tho
me. vel pñs mortu⁹ obstet: de qbus missa mane ce
lebrāda. et post. nudū officiū de ieiunio ē dicendū;
Fit aut cōmēoratio de ieiunio in missa bti thome. et
in oī missa de viuis: et dī in cōmēoratiōe pma ozo;
5 **¶** Si vō in pdictis dieb⁹. nō festū s anniuersarium
occurrerit: ei⁹ missa puatim dicet: et de ieiunio in
6 cōnētū; **¶** Feria qnta q occurrat iter ieiunia tpalia:
dī ad laudes ozo. pces ppli; Orones autē ieiunioz
7 tpaliū: ad solas laudes et missam dicant; **¶** Sab
bato ieiunioz tpaliū de aduētū. ante sextā fit parua

mitate trāffer^r. et ab oib⁹
opibus cessat: ca. i. ter
tie cōpil. §. 21.

v **¶** Caplin. Nisi illū
festū sit cādelaz. ca. 29.
pume ptis an. §. 8.

¶ De festo pceptionis
beate marie habet ca. 2.
pume ptis no. §. 8. et ca.
1. terne cōpil. §. 17. et §.
4. 6. et ca. 2. terne part
no. §. 17.

x **¶** Refectorio. Et fe
sti dedicatiōis ecclesie
supioris. ca. 1. terne cō
pil. §. 47.

v **¶** Vigilia. Que vi
gilia natalis in ipia dñi
ca cū missa vigiliē cele
brabit. De hoc plenius
habet ca. 4. huius ptis
anti. §. 10.

a **¶** Hebdomadam.
Semp fiūt feria qrtā et
sequētibz post festum
exaltationis sctē crucis
ca. 7. terne cōpil. §. 2.

b **¶** Festū. In vigilia
bti thome fit cōmēora
tio. ca. 31. pume partis
an. §. 8. et ca. 7. terne cō
pil. §. 1.

c **¶** Officiū. De q ha
bet ca. 5. pume ptis no.
in fine §. 31.

d **¶** Cōmemoratiōe.
De festo bti thome oc
currere feria qrtā vel se
xta ieiunioz tpaliū: fit
sicut de festo sancti mat
thei. ca. 27. huius ptis
an. §. 3. quia modo est fe
stū capli qđ tñc nō erat.

e **¶** Ad laudes. Idez
caplo pcedē. §. 11.

Prima pars statutorū antiquorū

f **C** Sabbatho ieiuniorū. **Ex** statuti guig. ca. 3. §. 1. Et qñ feria qñta 7 sabbato ieiuniorū heb domadari? nō celebrat: nō dicit lectionē in missa. Et idē de ultimo i ordi. si missam de mane celebrauit in cōuētū. ca. 1. tertie cōpil. §. 7.

g **C** Vicarius. Licet mane celebrauerit in cōuētū: aut vicari? seruiet in pūetū 7ē. ca. 2. pūme pñs no. §. 40.

h **C** Illerit. Miste tres dicunt in sabbato ieiuniorū tēpaliū qñ ibi occurrit festū. 7. lectio nū 7 pñs defuncti. ca. 1. tertie cōpil. §. 71.

i **C** Abane. Fit vt ifra ca. 27. hui? pñs an. §. 7. qñ mō est capli festū qñ tūc non erat.

k **C** Aissa. Idē capto sequenti. §. 2. et ca. 27. huius pñs an. §. 8. et ca. 48 huius pñs an. §. 7.

l **C** Loc. Scilicet. ca. 11. hui? pñs an. §. 6. 7 ca. 19. hui? pñs an. §. 3. 7 ca. 27. hui? pñs an. §. 1. 7 sequētibz. et ca. 2. prime pñs nouo. §. 40.

a **C** In vigilia. An vigilia natalis dñi accidit in feria scda. in dñi ca pcedente fit recordatio dñi homelia ipsius vigilie. ca. 35. huius pñs anti. §. 10.

b **C** Seruiturus. Etiam impeditur legit homelia. ca. 43. huius pñs anti. §. 86.

c **C** Secūda. De hoc clarius habet ca. 1. tertie cōpil. §. 6.

d **C** Prior. Et priore absente: vicarius etiā si debeat seruire ad missā. Sz tūc prima lectio ad vicariū eiusdem vicarij deuoluet. ca. 5. prime pñs nouo. §. 23.

e **C** Quatuor. Idem ca. pcedenti. §. 10.

f **C** Aissa. Idem ca. 48. hui? pñs an. §. 14.

g **C** Exinde. Et statuti guig. ca. 8. §. 2. Idē ca. 37. hui? pñs an. §. 3.

h **C** Dñs regnauit. Idē ca. sequenti. §. 42.

pulsatio: deinde sextā. et missaz. et nonā in ecclia cōtinuamus; **C** Itē in oī sabbato ieiuniorū tēpaliū: missam cū qñq; excepta eplā lectionibus. cātā? et **8** statim post qñtā lectionē quā legit pñor vel vicarij: vnā solā ad quā tñmō dñs vobiscū dñ. ante eplā dicimus orōnē: nisi festū occurrat de qñ fiat cōmēo ratio: vel pñor aliq ex causa iusserit; **C** Qñ si festū bñi **9** thome. vel pñs mortu? in sabbato ieiuniorū aduentus occurrat: de festo missa mane cātā. et post tēp cōgruo ante sextā fit parua pulsatio: deinde dicim? sextā. et missam cum feriali kyriel. et nonā cōtinue; Fitq; in missa festi. et in oī missa de viujs cōmēoratio de ieiunio: sicut in missa de ieiunio. et in oī missa de viujs cōmēoratio fit de festo: diciturq; in cōmēoratiōe ieiunij pma orō; **C** Si vñ in pñdicto sabbato nec festū duodeci lectionū. nec pñs defuncti. **10** hñ anniuersariū fuerit: eius missā pñuatim dicet post missam bñe marie. qñ celebrabit in cōuētū: et in ea vt dictum est de ieiunio cōmemoratio fiet; **C** De ieiunij alijs: in suis plenius continet locis;

De vigilia natalis domini; La. III

a **C** Vigilia natalis dñi. qñ seruiturus est ad missam: legit homeliā in matutinis. etiā si secundā lectionē lecturus erat: et qñ pñmā lecturus erat. **1** **2** **3** **4** **5** **6** **7** **8** **9** **10** **11** **12** **13** **14** **15** **16** **17** **18** **19** **20** **21** **22** **23** **24** **25** **26** **27** **28** **29** **30** **31** **32** **33** **34** **35** **36** **37** **38** **39** **40** **41** **42** **43** **44** **45** **46** **47** **48** **49** **50** **51** **52** **53** **54** **55** **56** **57** **58** **59** **60** **61** **62** **63** **64** **65** **66** **67** **68** **69** **70** **71** **72** **73** **74** **75** **76** **77** **78** **79** **80** **81** **82** **83** **84** **85** **86** **87** **88** **89** **90** **91** **92** **93** **94** **95** **96** **97** **98** **99** **100** **101** **102** **103** **104** **105** **106** **107** **108** **109** **110** **111** **112** **113** **114** **115** **116** **117** **118** **119** **120** **121** **122** **123** **124** **125** **126** **127** **128** **129** **130** **131** **132** **133** **134** **135** **136** **137** **138** **139** **140** **141** **142** **143** **144** **145** **146** **147** **148** **149** **150** **151** **152** **153** **154** **155** **156** **157** **158** **159** **160** **161** **162** **163** **164** **165** **166** **167** **168** **169** **170** **171** **172** **173** **174** **175** **176** **177** **178** **179** **180** **181** **182** **183** **184** **185** **186** **187** **188** **189** **190** **191** **192** **193** **194** **195** **196** **197** **198** **199** **200** **201** **202** **203** **204** **205** **206** **207** **208** **209** **210** **211** **212** **213** **214** **215** **216** **217** **218** **219** **220** **221** **222** **223** **224** **225** **226** **227** **228** **229** **230** **231** **232** **233** **234** **235** **236** **237** **238** **239** **240** **241** **242** **243** **244** **245** **246** **247** **248** **249** **250** **251** **252** **253** **254** **255** **256** **257** **258** **259** **260** **261** **262** **263** **264** **265** **266** **267** **268** **269** **270** **271** **272** **273** **274** **275** **276** **277** **278** **279** **280** **281** **282** **283** **284** **285** **286** **287** **288** **289** **290** **291** **292** **293** **294** **295** **296** **297** **298** **299** **300** **301** **302** **303** **304** **305** **306** **307** **308** **309** **310** **311** **312** **313** **314** **315** **316** **317** **318** **319** **320** **321** **322** **323** **324** **325** **326** **327** **328** **329** **330** **331** **332** **333** **334** **335** **336** **337** **338** **339** **340** **341** **342** **343** **344** **345** **346** **347** **348** **349** **350** **351** **352** **353** **354** **355** **356** **357** **358** **359** **360** **361** **362** **363** **364** **365** **366** **367** **368** **369** **370** **371** **372** **373** **374** **375** **376** **377** **378** **379** **380** **381** **382** **383** **384** **385** **386** **387** **388** **389** **390** **391** **392** **393** **394** **395** **396** **397** **398** **399** **400** **401** **402** **403** **404** **405** **406** **407** **408** **409** **410** **411** **412** **413** **414** **415** **416** **417** **418** **419** **420** **421** **422** **423** **424** **425** **426** **427** **428** **429** **430** **431** **432** **433** **434** **435** **436** **437** **438** **439** **440** **441** **442** **443** **444** **445** **446** **447** **448** **449** **450** **451** **452** **453** **454** **455** **456** **457** **458** **459** **460** **461** **462** **463** **464** **465** **466** **467** **468** **469** **470** **471** **472** **473** **474** **475** **476** **477** **478** **479** **480** **481** **482** **483** **484** **485** **486** **487** **488** **489** **490** **491** **492** **493** **494** **495** **496** **497** **498** **499** **500** **501** **502** **503** **504** **505** **506** **507** **508** **509** **510** **511** **512** **513** **514** **515** **516** **517** **518** **519** **520** **521** **522** **523** **524** **525** **526** **527** **528** **529** **530** **531** **532** **533** **534** **535** **536** **537** **538** **539** **540** **541** **542** **543** **544** **545** **546** **547** **548** **549** **550** **551** **552** **553** **554** **555** **556** **557** **558** **559** **560** **561** **562** **563** **564** **565** **566** **567** **568** **569** **570** **571** **572** **573** **574** **575** **576** **577** **578** **579** **580** **581** **582** **583** **584** **585** **586** **587** **588** **589** **590** **591** **592** **593** **594** **595** **596** **597** **598** **599** **600** **601** **602** **603** **604** **605** **606** **607** **608** **609** **610** **611** **612** **613** **614** **615** **616** **617** **618** **619** **620** **621** **622** **623** **624** **625** **626** **627** **628** **629** **630** **631** **632** **633** **634** **635** **636** **637** **638** **639** **640** **641** **642** **643** **644** **645** **646** **647** **648** **649** **650** **651** **652** **653** **654** **655** **656** **657** **658** **659** **660** **661** **662** **663** **664** **665** **666** **667** **668** **669** **670** **671** **672** **673** **674** **675** **676** **677** **678** **679** **680** **681** **682** **683** **684** **685** **686** **687** **688** **689** **690** **691** **692** **693** **694** **695** **696** **697** **698** **699** **700** **701** **702** **703** **704** **705** **706** **707** **708** **709** **710** **711** **712** **713** **714** **715** **716** **717** **718** **719** **720** **721** **722** **723** **724** **725** **726** **727** **728** **729** **730** **731** **732** **733** **734** **735** **736** **737** **738** **739** **740** **741** **742** **743** **744** **745** **746** **747** **748** **749** **750** **751** **752** **753** **754** **755** **756** **757** **758** **759** **760** **761** **762** **763** **764** **765** **766** **767** **768** **769** **770** **771** **772** **773** **774** **775** **776** **777** **778** **779** **780** **781** **782** **783** **784** **785** **786** **787** **788** **789** **790** **791** **792** **793** **794** **795** **796** **797** **798** **799** **800** **801** **802** **803** **804** **805** **806** **807** **808** **809** **810** **811** **812** **813** **814** **815** **816** **817** **818** **819** **820** **821** **822** **823** **824** **825** **826** **827** **828** **829** **830** **831** **832** **833** **834** **835** **836** **837** **838** **839** **840** **841** **842** **843** **844** **845** **846** **847** **848** **849** **850** **851** **852** **853** **854** **855** **856** **857** **858** **859** **860** **861** **862** **863** **864** **865** **866** **867** **868** **869** **870** **871** **872** **873** **874** **875** **876** **877** **878** **879** **880** **881** **882** **883** **884** **885** **886** **887** **888** **889** **890** **891** **892** **893** **894** **895** **896** **897** **898** **899** **900** **901** **902** **903** **904** **905** **906** **907** **908** **909** **910** **911** **912** **913** **914** **915** **916** **917** **918** **919** **920** **921** **922** **923** **924** **925** **926** **927** **928** **929** **930** **931** **932** **933** **934** **935** **936** **937** **938** **939** **940** **941** **942** **943** **944** **945** **946** **947** **948** **949** **950** **951** **952** **953** **954** **955** **956** **957** **958** **959** **960** **961** **962** **963** **964** **965** **966** **967** **968** **969** **970** **971** **972** **973** **974** **975** **976** **977** **978** **979** **980** **981** **982** **983** **984** **985** **986** **987** **988** **989** **990** **991** **992** **993** **994** **995** **996** **997** **998** **999** **1000**

- 6 tē post circūcisionē diē. intermittim⁹; ¶ Itē in vigi-
lia natal' dñi ad primā caplm. dñe miserere nrī: ozo
7 in hac hora. nisi sit dñica: tunc em̄ dī omps; ¶ In
hac vigilia ad tertiā añ. hodie scietis: versus. con-
stātes; Ad. vi. añ. crastia: vsus. hodie scietis; Ad
8 nonam añ. vocabit⁹: vsus. crastina; ¶ Itē in vigi-
lia natalis dñi ante sextā sit parua pulsatio: ad sex-
tā in eccliam cōuenim⁹: et cātā hyninus solēnit;
Dñicale kyriel dī: lectio et eplā simul ab vno dī-
cunt⁹: thus nō adolemus: pacē sumim⁹; Ozo ad
sextā q̄cūq; die occurrat. excita dñe potētā: ad nō
9 nā. prope esto; ¶ In hac vigilia p⁹ recordationē.
semp cōfessionēs comunes facim⁹: nisi sit dñica. vlm
feria scda; Tūc em̄ facim⁹ eas in sabbato subsequē-
ti; ¶ Cū aut hec vigilia diē dñico occurrat. totū offi-
ciū est de dñica: vsq; ad vsiculū q̄ dī añ lectionē euā-
gelicā. scz. hodie scietis: et tūc ad matutinas. pri-
mo legunt⁹ octo lectiōes de esaiā: et cātant⁹ octo pri-
ma rēspōsa de m̄soria. nō auferet; Deinde pñucia-
to vsiculo hodie scietis. legūt homelia vigilie: de
q̄ tūc sūt q̄ttuor lectiōes: et cātāt tria m̄sa vigilie:
quib⁹ addit hoc m̄soriū. saluatore; Totūq; deinceps
officiū cū missa de vigilia facim⁹: cōmeoratio-
nē de dñica ad matutinas ⁊ ad missam tm̄ faciētes:
et cōsuetā suffragia dimittētes. et ad matutias et ad
missam; Ad hāc missam. allā excita cātamus: post
11 missas dī officiū de dñica; ¶ Hac etiā die. cū post p-
mā audim⁹ in caplo pñuciari. iesus christ⁹ fili⁹ dei
in bethleē iude nascit⁹: in nrās statī ruentes facies.
12 terrā osculamur; ¶ Itē qñ hec vigilia die dñico oc-
currit: post nonā frībus laicis caplm̄ tenet⁹: alias
tenet⁹ post vespas: nec disciplinant⁹ hac die p cul-
pa silentij: s arbitrio pōris eis inuigil aliqd p disci-
13 plinis; ¶ Itē in vigilia natalis dñi: et ab ea vsq; ad
octauas ephie. exceptis duodecim lectionū festis:
hymn⁹ ad vespas. veni redēptor: et sit diuisio ad
14 matutias in h̄ vsu: egressus ei⁹ a p̄re; ¶ A vespis
vigilie natal' dñi. porte chori pñte pñte apte sunt:
vsq; post vespas diei sequētis; Altare quoq; para-
tum est: p totas octauas;

l Kyriel. Illa in ex-
cellis tacet. ca. 34. hui⁹
ptis an. 12.

k Ab vno. Idē ca.
43. hui⁹ ptis an. 64.

l Ad nonam. Que
nona post missam dicit⁹
in ecclesia. ca. 2. prime p-
tis nouor. 9.

m Cōfessiones. Idē
ca. 11. scde pñs an. 2.

n Die dñico. Ex sta-
tutis guig. ca. 8. 3.

o Responsa. Post
quarta lectionē dicit⁹ re-
spōsoriū: ecce dies ve-
niūt. Et post octauā le-
ctionē dicit⁹ respōsoriū
que maria. ca. 2. prime
ptis no. 9.

p Officiū. salz nu-
dum. de quo habet ca.
5. prime pñs nouorū in
fine. 31.

¶ Vide ca. 18. huius p-
tis an. 9.

q Silentij. De hoc
habet in ca. 28. tertie p-
tis anti. 29.

Prima pars statutorū antiquorū

De natali domini: et exinde vsqz ad
apparitionem; Caplm V

a **C** Prioris. Idē ca.
6. f. de p'tis an. 3.
b **C** In matutinis.
Aude in statuto guig.
ca. 8. §. 4. Itē in natali
dñi qñ incipit inuitato-
riū: veniā accipim⁹. ca.
36. hui⁹ p'tis an. 24.
c **C** Benedictiones.
In die natiuitatis. pa-
liche ⁊ pētercostes ad le-
ctionē prioris vicarius
benedictionē largit. ca.
10. scdē p'tis an. 3.
d **C** Primā missā. Ex
statuto guig. ca. 8. §. 4.
Itē kyriel et glia i excel-
sis solēnter dicunt. ca.
32. hui⁹ p'tis an. 3.
e **C** Prefatio. Lectio
⁊ epla simul ab vno di-
cunt. ca. 43. hui⁹ par-
tis an. 5. 4.
f **C** Oratio. De q̃
habet ca. 43. hui⁹ par-
tis an. 1.
g **C** Casula. Idē ca.
43. hui⁹ p'tis an. 1.

h **C** Cōicat diacon⁹
Hac die nullus p'p' fra-
gilitatē celebrare/serui-
re vel cōmunicare p'hi-
bet. ca. 43. hui⁹ partis
an. 5. 7.
i **C** Missa de luce. Si
non apparuerit auro-
ra ipsa missa post laudes
nō p'tinuat. ca. 2. prime
partis nouor. §. 10.
k **C** Hec missa dicit
auro-
ra patēre. ca. 2. pri-
me partis no. §. 10.
l **C** Prefatio. lectio ⁊
epla simul ab vno dī-
tur. ca. 43. hui⁹ partis
an. 5. 4.
m **C** Redditi et dona-
ti. ca. 3. tertie p'tis no. §.
10. Et famuli. ga. p'fēn-
ti. §. 21.
n **C** Gradū. Idē ca.
43. hui⁹ p'tis an. 5. 2.
o **C** Hec missa. Sumi-
le qd habet ca. 14. hui⁹
partis an. 5. 4.
p **C** Inceptoq. Hui⁹
ic missa omēs monachi
debēt interesse. ca. 1. ter-
tie cōp'it. §. 2. 6.

In natali dñi: totius diei officiū pōris ē; **C** In
matutinis. euāgelice bñdictiones sunt: diuini
vbi: euāgelica doctrina: euāgelica lectio. sit nobis
salus et p'tectio: sectatores sancti euangelij: faciat
nos misericordia christi; **C** Primā missam inf no
cturnū et laudes celeberrimā facimus: et dñ p'fatio
diei: cātatq; eā prim⁹ in ordine. nisi sit hebomada-
rius: tūc em cātat scdaz. in q̃ cōmunicāt frēs: et p-
mā cātat secūdus in ordine; **C** Bū autē homelie le-
gunt: debet sacerdos egredi ad p'parādū se: et dia-
conus sili; **C** Te deum laudam⁹ inchoato. diacono
p'cedēte et lumē ferēte: sacerdos o'one facta vestia-
riū igredit: et anteq; finiat. egredit casula idut⁹:
puidēs vt anteq; euāgelij ichoef. altari p'parato:
ad sedes suas ipse et diaconus reuertant; **C** Stās
aut sacerdos ad cathedrā. euāgelij audit; Quo le-
cto: nō dat ei tūc liber ad osculandū; O'one aut di-
cta. ad p'fessionis tēdit locū: et sub altaris gdu hu-
miliato ad cōfessionē priore: statim sacerdos incipit.
pone dñe custodiā ori meo; Ad hāc missam cōicat
diacon⁹; **C** Post primā missā. prior statim laudes in-
cipit: qbus finitis. mox sequit missa de luce: si sa-
crista tñ ita poterit ordinare; **C** Hec missa fit dñica-
lis. et fit cōmēoratio de sc'tā anastasia: p'fatio diei di-
cit: incēsum adolef; **C** Ad hāc missam cōicato dia-
cono. cōicat laici frēs. et redditi: flexis p'us ad grā-
dū altaris genibus: vbi et oēs genua flectim⁹. qñ
vel oēs vel aliq cōicamus; **C** Hec missa est hebdo-
madarij: vinūq; ministrat pcurator cōicatis; Expe-
ditq; sacerdotē ipm egredi ad p'parandū se. laudate
dñm de celis inchoato. vel ante: et diaconū sili; In
ceptoq; laudate dñm in sc'tis ei⁹: diacono p'ceden-
te et lumē ferēte. facta solita o'one vestiariū ingredi
debet: vt inde etiā casula indutus egrediēs. anteq;
hymn⁹ finiat p'paret altare si pōt: et ipse et diaconus
ad sedes suas reuertant; **C** Thurificato altari: thu-
rificat et sacerdos; **C** Sedesq; dū p'ces dicunt: an-
teq; ichoef o'io ad locū cōfessionis vadit: scilicet dū

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12

13 dē. pro fratrib⁹ nris absentibus; **C** Missa finita: fit a
 14 interuallū ad cātandū primā bte marie; **C** Post pri-
 15 mā. in caplo legim⁹ loco lectiōis pauli: ppl's q̄ am-
 16 bulabat i tenebris; **C** Eū aut natiuitatis hebdoma-
 da prior accidit: missaz de nocte dicit prim⁹ in ordi-
 ne: de luce secūdus; **C** Itē si in hebdomada natiui-
 tatis prior hebdomadari⁹ fuerit. et pns ep̄s vel ab-
 bas celebrare voluerit: missa i q̄ cōicāt fres laici. p-
 oris est: et fit spaciū int laudes et missam: vt prior
 17 cātatis matutinis. possit idonee preparari: et tūc ad
 18 missam pulsaf signū; **C** Qñ aut int laudes et missā
 19 fit spaciū: ea cātata. statī pulsaf ad primā; **C** Si aut
 pns ep̄s vel abbas celebret. et prior hebdomadari⁹
 non sit: prior missa caret; **C** In maiori missā cōicāt
 20 cōuētus. et q̄ de laicis cōicaturi sunt: vinūq; mini-
 21 strāt antiqor. ex his q̄ antecōicauerūt; **C** Ad dextrū
 cornu altaris. tā clerici q; laici cōicāt: et vinū recipi-
 22 ant cū aliquo calice post cōionē; **C** Clericos hone-
 23 stos. et etiā laicos de familia nra: si de peccatis recte
 24 cōfessi fuerint. cōicare possum⁹ post cōuentū; **C** Et
 sciendū: qd hostijs itegris ad dextrū cornu altaris.
 25 tā clerici q; laici cōicamus; **C** S et hostiā q̄ vsq; ad
 sequentē dñicā reponēda est. nō frāgim⁹: nec sede-
 26 mus dū fratres cōicāt. ob reuerentiā dñici corpis;
 27 **C** Tota hebdomada natalis dñi etiā in festis occur-
 28 retibus. hymnos solēniter cantamus: et ad primā
 29 dicim⁹ caplm. regi autē. et orōnē. in hac hora: exce-
 30 pta dñica. q̄ orōnem suā nunq; variat; **C** Primā die
 natalis dñi. pasche. ac pēte costes. vel qñcūq; aliq̄s
 cōicaturus est: nō debet noiātīm aliq̄ reprehēsiōne
 inq̄etari: nisi p̄ graui et intolerabili offensa: pstra-
 tus tñ spōte veniā petere potest; **C** Primā die. scda. a
 et tertia natalis dñi. cōuersis p̄dicare debēt post no-
 27 nā: hi q̄bus a priore inūgiť; **C** Item scda et tertia
 die legunt eis cōsuetudines. post caplm monacho-
 28 rū: et post nonā recedūt; **C** Prefatio de natiuitate.
 et cōicātes. dicunt infra octauas: qñ celebrat de na-
 29 tiuitate; **C** Sequentes tres dies post natalē dñi. cū
 cādelis celebram⁹: tñ nisi dñica fuerit. nō cōicāt dia-
 30 conus; **C** Ad vespas die natalis: fit cōmemoratio

a **C** Missa finita. Sta-
 tim pulsaf ad primā. ca.
 2. p̄mēptis no. 10.

r **C** Celebrare. Maio-
 re missam celebrat et cō-
 uētū cōicat. ca. 9. secun-
 de partis an. 12.

s **C** Missa. Que prio-
 ris est. vel eo absente vť
 nō valēte vicarij. ca. 10.
 secūde ptis an. 11.

s **C** Cōicat. Ex statu-
 tis gurg. ca. 8. 5.

t **C** Antiqor. Idē ca.
 8. secūde ptis an. 19

v **C** Laicos. Vide ca.
 3. tertie ptis no. 3.

C Priouib⁹ et ceteris p-
 sonis ordinis aliūdeve-
 niētib⁹ ac seruitorib⁹ su-
 is pnt priores et alij sa-
 cerdotes nri ordinis/ec-
 clesiastica ministrare sa-
 cramēta q̄tēs opus fue-
 rit ex p̄uilegio vrbant
 pape quinti.

r **C** Nō frangi. Si tñ
 p̄p̄ infirmū cōicandū
 fracta fuerit: mutare li-
 cebit. ca. 43. huius par-
 tis anti. 51.

r **C** Nec sedem⁹. Nec
 surgim⁹. p̄t dicit statu-
 tū. ca. 43. hui⁹ ptis an. 5.
 47. sed flexis genib⁹ p-
 seueram⁹. ca. 1. tertie cō-
 pil. 56.

3 **C** Prima. Idē q̄tū
 ad p̄uersos. ca. 31. tertie
 partis an. 5.

a **C** Prima. Die natal-
 is dñi mēsas bñdicit in re-
 sectorio priore absente:
 ille q̄ agit vices prioris.
 ca. 6. tertie cōpil. 24.

b **C** Sequentes. In
 festis sanctorū stephani
 et innocentij nō dicit
 credo: nisi ventat in do-
 minica. ca. 34. hui⁹ par-
 tis anti. 13. Et ca. 1. ter-
 tie cōpil. 77.

c **C** Non cōicat. Idē
 ca. 32. hui⁹ ptis an. 3.

Prima pars statutorū antiquorū

d. **Nulla.** Idem ca. 31. huius partis an. §. 5.
e. **Benedictio.** Idem ca. 42. huius partis an. §. 4.
f. **Pronūciat.** Idem ca. 12. scde pñ an. §. 6.
g. **Dies.** Propter illud officiū inchoandū: pōt anniuersariū transferri. ca. 4. prime partis nouor. §. 22.
h. **Prima.** Propter missam in pñtū dictā: non dimittit alia missa bñfactorū q̄ p. singulas hebdomadas currere cōsuevit. ibi. §. 27.
i. **Tractus.** Idem ca. 4. 8. huius partis an. §. 5.
k. **Ultima.** Quia in nulla agēda dicit om̄ nipotēs q̄ uiuor. ca. 4. prime partis no. §. 9.
l. **Pat noster.** Redditi trigita pñ nñ. ca. 33. tertie partis an. §. 18.
m. **In caplo.** Idem ca. 14. huius partis an. §. 14. et ca. 30. secūde partis an. §. 28.
n. **Tribus die.** Ex statutis guig. ca. 85. §. 6. Itē qñ aliq̄ duor. diez post festū innocētū accidit dñica: in ipsa dñica fit recordatio de tribus lectionib⁹ i crastio legēdis. ca. 35. prime partis an. §. 10.
o. **Monā.** Ad quam pulsar nōmicius. ca. 34. huius partis an. §. 6.
p. **Cellas.** Idem ca. 34. huius partis an. §. 6.
q. **Festū.** Scilicet in festo scilicet thome hebdomada rio fragilitas acciderit: totū officiū suū vicari⁹ et⁹ exequit. ca. 43. pme partis an. §. 81.
r. **Quob⁹ dieb⁹.** Si si duob⁹ sequētib⁹ dieb⁹ id sibi acciderit: nihilo min⁹ totū officiū suū facit: nisi 22. ca. 1. tertie cōpila. §. 76.
s. **Alia in excelsis.** Idem ca. 34. huius partis an. §. 12.
t. **Adolef.** Prefatio 2 cōicātes de natiuitate dicunt. ca. pñti. §. 28.
v. **Pacē.** Idem ca. 34. huius partis an. §. 14.
x. **Dñs regna.** Ex statutis guig. ca. 55. §. 8. Idem ca. pcedeti. §. 4.

de scō stephano; **In festo autē sancti stephani.** et trib⁹ diebus sequētib⁹: fit ad laudes. et ad missam et ad vespas cōmēoratio de natiuitate; **Liceat autē monachis.** trib⁹ dieb⁹ post natale. sedere ad nocturnos; **Quādo dñica in festo sancti stephani.** sancti iohānis. innocētū. thome martyris occurrit: nullā fit cōmēoratio de dñica; **In festo sancti stephani.** dñ bñdictio. diuini vbi. et in caplo lector sic pñciēt: cōmēoratio bñfactorū nñor; **Pro quibus dicit de profundis:** requiem eternā: pater noster: et ne nos. a porta inferi. dñs vobiscum: oremus: inclina famulorū et famularū tuarū: om̄s qui uiuorū: requeſcāt in pace; **Post circūcisionē autē quicūq̄ diēs vacās occurrit:** p eis agēda dñ in pñtū: et singuli sacerdotes singulas reddūt missas: q̄z primā reddūt in cōuentu a priore vel antiqore: in q̄ dñ tract⁹. de profundis; **Ceterē autē missē.** priuati a sacerdotibus ceteris psoluunt; **Orationes autē he sunt;** Inclina famulorū et famularū: deinde vſitate: et om̄s q̄ uiuorū; **In agēda sili:** vltimā excepta; **Monachi vō qui nō celebrāt.** p eis dicūt psalteriū vnū: laici singuli. trecētis vicib⁹ pat noster; **In festo sancti iohānis.** et feria scda pasche: in caplo legunt mōachis. ea q̄ pñtēt ad eos d charta vſitatoz: et sili puerſis in caplo ipſoz; **Trib⁹ diebus post festū innocētū.** dñ missa mane; **Sextā in ecclia dicimus:** et post p pradiū nōnā; **Qua dicta:** cellas repetim⁹ nisi sit festū capli: tūcēm differ⁹ nona donec a lectore pulſef: sicut habet infra. xxxiij. caplo; **His trib⁹ diebus in refectorio:** def pitātia monachis; **Quob⁹ dieb⁹ post festū bñ thome martyris:** cātā missa de natiuitate; **Introitus.** puer nat⁹ est et cetera: kyriel dñicale dicit. et glā i excelsis: suffragia nō dicūtur; **Eplā.** apparuit benignitas: euāgelii. pastores: incēsum nō adolef: stātes oram⁹: pāce sumimus; **Lectiōes vō legunt in ecclia:** hi q̄bus b ex sua cōtingit hebdomada; **Quotiēs mñſoria natalis dñi dñ in officio duodeci lectionū:** totiēs cū prius postea dici debet in officio triū lectionū: a capite reincipit; **Dñs regnauit.** a natiuitate vsq̄ ad

31

32

33

34

35

36

37

38

39

40

41

42

octauas epiphaniæ: ad matutinas laudes quotidie
 45 dicimus; **¶** De scō siluestro fit tantū cōmemoratio
 ad vespas et laudes et missam: sed vita illi⁹ legis in
 44 refectorio; **¶** Si horū duorū dierū. vn⁹ dñicus fue
 rit: sermo diei deputatus eidē. in refectorio legitur; 3
 45 **¶** Sicut etiā in omī duodecim lectionū festo: ita et
 infra natiuitatis octauas. nec quinq̄ginta psalmo- a
 46 rum vigilias: nec septē facimus interuallū; **¶** Do- b
 minica que est infra octauas natiuitatis: tamē post
 festū beati thome: eundem quē post hymnū. dici-
 mus in cōmemoratiōe versiculū; Legimus autē in
 ecclesia lectiōes octo. de sermone beati leonis: qui
 47 sic incipit; Sepe vt nostis. et cetera; **¶** In sabbato
 tamē hanc dñicam precedēte: ad vespas totū offi-
 cium est de natiuitate: et fit cōmemoratio de dñica;
 48 In cui⁹ cōmemoratiōe dicif aī. erat ioseph; **¶** Q
 si in eodē sabbato sit festiuitas beati thome marty-
 ris: tunc vespe vsq̄ ad capitulū sunt de beato tho-
 ma: fitq̄ prius cōmemoratio de beato thoma. et po-
 49 stea de dñica; **¶** In ipsa vero dñica. dicif responso
 ria de natiuitate: et euangelīū. erat ioseph: et fit cō-
 memoratio ad laudes. et missam. et vespas. de nati-
 50 uitate; **¶** Ad missam introit⁹. dum mediū silentiū:
 oratio. omnipotens sempiterne deus dirige: episto-
 la. quāto tempore: dñicale kyriel dicif: ad sextā. et
 51 nonā sicut in natiuitate; **¶** Si circūcisio in dñica
 fuerit: totum officiū est de circūcisione. et fit cōme-
 moratio ad vespas. et laudes. et missam. et vespas.
 de dñica: legiturq̄ in refectorio qd̄ in ecclia erat
 legendum: et primo die vacante post circūcisionē.
 cantaf officiū. dum mediū silentiū; Quā nōn vacā- e
 52 te: in die circūcisionis post missam nudū illius mis-
 se officiū audietur; **¶** Quādo autē inter circūcisi- f
 onem et apparitiōē est dñica: totum officiū de
 dñica fit. nulla de natiuitate facta cōmemoratiōe:
 53 et cantaf hymnus solēniter; **¶** Sabbato hanc do-
 minicā pcedēte: ad magnificat. aī. erat ioseph; In
 ipsa vero dñica. legūtur octo lectiones de epistolis
 pauli: et dicif ad laudes. antiphona. sup psalmos.
 dum mediū silentiū; Ad bñdict⁹. antiphona: erat

¶ Siluestro. Ex sta-
 tutis guig. ca. 7. §. 13.

3 **¶** Legitur. Infra
 octauas natiuitatis dñi
 pasche et pētecostes mis-
 sam vel aliud officiū de
 functoz nō facim⁹; nisi
 p̄sens defuncti fuerit:
 vel incenariū agi conti-
 gent et. ca. 4. 9. huius
 ptis an. §. 14. tamē bre-
 ues solunt. ca. 4. p̄me
 partis no. §. 12. Quādo
 natiuitas dñi venit in
 dñica: missa benefacto-
 rū nō dicif in ipsa heb-
 domada. ca. 4. 8. huius
 ptis an. §. 13.

8 **¶** Octauas. Idem
 ca. 4. 1. huius partis an.
 n. §. 6. et. 10.

b **¶** Interuallū. In-
 fra octauas natiuitatis
 dñi/ pasche et pētecostes
 dicta oratiōe ad noctur-
 nū/ sacerdos versa facie
 ad altare dicit: deus in
 adiutorium: et statim re-
 dit ad misericordiā. ca.
 4. 2. huius ptis an. §. 12.
 Et de hoc habet clar⁹.
 ca. 1. tertie cōpil. §. 69.

c **¶** Ad sextā. Prefa-
 tio et cōcantes de nati-
 uitate/ nō dicunt. ca. 1.
 tertie cōpil. §. 8.

d **¶** Si circūcisio. Pie-
 fatio et cōcantes in cir-
 cūcisione/ de natiuitate
 dicunt. ca. 2. prime ptis
 no. §. 11.

e **¶** Quādo circūcisio oc-
 currit feria sexta/ sabba-
 to sequēti fit abstinentia
 ca. 7. tertie cōpil. §. 6.

f **¶** Nō vacā. Missa
 annuersarij nō impedit:
 quin dñicalis dicat su-
 per hebdom. ca. 3. p̄me
 ptis no. §. 3.

g **¶** Officiū audiet.
 De isto nudo officio ha-
 bet ca. 43. huius partis
 an. §. 57. et ca. 5. prime
 partis no. §. 31.

Prima pars statutorū antiquorū

ioseph; Ad sextā dicif oratio. largire. ad nonā. de-
us qui p beate marie: cetera oīa dicunt sicut in dñi
ca: que post festum thome martyris. infra octauas
natalis occurrit; ¶ Si tamē eandē dominicā in vi-
gilia apparitionis esse cōtingat: tunc vespere sunt
de apparitione: et de dñica fit tantū cōmemoratio
in eis: et dicif vñculus post. antiphona. oēs de sa-
ba; ¶ In vespis circūcisionis. fit cōmemoratio de
sancto stephano: añ. stephan⁹ autē; ¶ Ab octauis
scti stephani. vsq; ad septuagesimā: beati pauli epi-
stolas legimus; In ipso die. vigiliis. et interuallū.
ad matutinas recuperamus: et cōmemorationē de
sancto iohāne. et de oīibus sanctis: et suffragia ad
missam; ¶ In octauis sancti stephani. dicif ad no-
cturnū. et ad sextā. secūdū caplm: ad laudes tertiū:
ad tertiā p̄mū; Oratio secūda dicif ad nocturnū. et

54

55

56

57

58

59

60

g ¶ In vespis. Idē
ca. 31. huius partis an.
§. 2. et. 11.
h ¶ Epistolas. Ex sta-
tutis guig. ca. 4. §. 1.
i ¶ Legimus. In ec-
clesia tantū. ca. 21. huius
partis an. §. 14.

k ¶ Et tertiā. Quan-
do octaua sancti stepha-
ni occurrit in dñica: in
cōmemoratione. da no-
bis q̄ dicif ad laudes:
nō dicif qui tecū sed si-
cut sic dñm nrm iesum
christū filiū tuum: et re-
spondet amē. ca. 31. hu-
ius partis an. §. 3.
l ¶ Octauis. Idē ca.
30. huius partis an. §. 12.
m ¶ Nisi sabbatum.
Si in sabbato vñ dñica
occurrat ipse octaua: de
ipsis missa dicif in pua-
to. ca. 3. p̄me ptis no. §. 5.
n ¶ Missa dñicalis.
Quā circūcisio occurrit
in dñica: et dies non va-
cat p missa dñicali du-
cenda: ipsa missa dñica
lis dicif in cōuētū et de
octauis i puato. ca. 1.
tertie cōpil. §. 63.
o ¶ Sexta cātatur.
Concordat cum caplo
30. huius partis an. §. 1.
a ¶ De dñica. Et pro
cōmēoratione dñice vi-
cunt antiphona dñice
infra octauas scz cum
factus esset et cetera. ca.
2. p̄me ptis no. §. 12.
b ¶ Missa dñicalis.
In qua pfatio et cōmu-
nicantes de epiphania
non dicunt. ca. 2. p̄me
partis no. §. 13.

¶ In octauis sancti stephani. dicif ad no-
cturnū. et ad sextā. secūdū caplm: ad laudes tertiū:
ad tertiā p̄mū; Oratio secūda dicif ad nocturnū. et
¶ sextā: prima ad laudes. et tertiā; ¶ In octauis san-
ctoꝝ iohānis. et innocētū. primū caplm ad vespas.
et tertiā: secūdū ad nocturnū. et sextā: tertiū ad lau-
des; Prima oꝝo ad vespas. et laudes. et tertiā: scda
ad nocturnū. et sextā; ¶ De his etiā octauis missa
cātatur: et dicif officiū sicut in natalitijs eorūde: ni-
si sabbatū. vel dñica. vel p̄sens mortuus. vel missa
dominicalis que dicta nō est impediāt: nō tamē di-
cif gloria in excelsis. nec pfatio aploꝝ; ¶ Siue aut
bis siue semel. his tribus diebus comedendum sit:
¶ sexta cantatur de octauis;

De apparitiōe et octauis. et festis oc- currentibus; Capitulū VI

¶ Quando apparitio in dñica occurrit: ad vespes
ras. et laudes. et missam. et vespas. cōmemora-
tio fit de dñica: et infra hebdomadam primo die vacāte.
cātatur missa dñicalis; ¶ In octauis. totū officiū est
de apparitiōe: et fit cōmemoratio de dñica: et mis-
sa dñicalis infra hebdomadam cantatur vt supra; ¶ Infra
octauas apparitiōis ad nocturnū quotidie oꝝo. pre-
sta q̄sum: ad laudes. deus illuminator: ad tertiā.
deus cui⁹ vnigenit⁹: ad sextā. om̄ps: ad nonā. illu-
mina: ad vespas. deus qui hodierna; Scdm caplm
ad nocturnū: tertiū ad laudes: primū ad vespas;

1

2

3

- 4 Quotiens responsoria apparitiōis dicif in offi-
cio duodecim lectionū: totiens cū prius postea di-
ci debet i officio trium lectionū. a capite reincipif:
5 nec dimittif bñdict⁹ qui venit. licet mutuet. ¶ In
octauis apparitiōis et infra. dicet prefatio appari-
tionis qñ cantabif de solēnitare: et dieb⁹ vacantib⁹
poterit missā dici de ipsa solēnitare: que tūc nō erit
6 hebḁarij. sed eius cui cōtinget ex ordine: et dicetur
omps qui uiuorū; ¶ Dñica infra octauas appari-
tionis: eundē quē post hymnū dicimus in cōmemo-
ratione versiculū; Sabbato hanc dñicam pcedēte:
vespe de apparitiōe sunt: et fit in eis cōmemoratio
de dñica; In ipsa vō dñica. antiphonas. rñsoria. ca-
pitula. vsus. et octo priores lectiōes de ipsa solēni-
tate dicim⁹: q̄ttuor posteriores de homelia dñicali;
Euāgeliū quoq; ipsum post te deum laudamus. et
antiphone ad benedict⁹ et magnificat. et oratio. et
missā dñicalia sūt: sed postea fit cōmemoratio de so-
7 lennitare; ¶ Ad laudes in cōmemoratione appari-
tionis. oratio. deus illuminator: ad tertiā dicif ora-
tio dñicalis: ad sextam et nonam sicut in appari-
tione: ad vespas in cōmemoratione apparitionis. ora-
tio. de⁹ qui hodierna; ¶ Dominica infra octauas.
8 et in ipis octauis: cantaf hymnus solēniter; ¶ In
9 vigilia octauarū apparitiōis ad vespas. antipho-
na ad magnificat: eadem que in vigilia festi; Etera
quantū ad respōsoria. et antiphonas. sicut in die:
10 excepto q̄ in vespas nō dicuntur magna respōso-
ria: ad missam etiam nō dicitur credo; ¶ Cum autē
octaue iste sabbato occurrunt: in sabbati vespas
a capitulo et deinceps totum cantaf de dñica: et di-
citur hymnus. deus creator: vsiculus. eleuatio: et
fit cōmemoratio de octauis: versicul⁹. oēs de sab. i; s
11 ¶ Cum vero predicte octaue veniunt in dominica. h
et non restat alia in qua possit incipi respōsoria. dñe
ne in ira: totū officiū de octauis fiet in sabbato pre-
cedēti per oīa sicut fieri solet quādo ipse octaue oc-
currūt in sabbato: i ipsa vero dñica. nulla fiet cōme-
moratio de octauis; ¶ Infra octauas apparitiōis:
12 de festo triū lectionū tm cōmēoratio fiet; Quicunq;

c. Abissa dici. Cum
feriali kyriel. sine gla
n. excelsis. ca. 2. pume
pus no. 5. 12.

d. Dñica. Itē vide
statuta guig. ca. 7. 5. 12.

e. Quā festū duodecim
lectionū occurrit in dñi
ca ista octauas epipha-
nie/ totū officiū est de fe-
sto/ tūc in sabbato ad
vespas primo fit cōme-
moratio de epiphania
et postea de dñica. In
dñica pō pus fit cōme-
moratio de dñica/ et po-
stea de epiphāia. Et in
refectorio legif qd erat
i ecclia legēdū: et missa
dñicalis dicif sup heb-
domadā. ca. 1. tertie cō-
pil. 5. 12.

e. Et missa dñica.
In qua nō dicunt pfa-
tio et cōcantes de ep-
phania. ca. 2. pume par-
tis no. 5. 13.

f. Deus illu. Et tūc
nō dicif in ea: qui tecū/
sed dicto/ mentib⁹ aspi-
rasti/ dñm nostrū iesum
christū filiū tuū: rñdes/
amen. ca. 31. huius par-
tis an. 5. 3.

g. Vide ca. 17. hui⁹ par-
tis an. 5. 25.

g. De sabā. In hym-
no cōpletorū dñi vltim⁹
vsus / gloria tibi dñe q
natus es. ca. 1. tertie cō-
pil. 5. 11.

h. Octaue veniūt.
In cōmēoratiōe dñice/
dicif vsiculus vsu feria-
li: scz: eleuatio/ dñs re-
gnauit/ et dirigat. ca. 1.
tertie compil. 5. 10.

i. In sabbato. Si
militer/ qñ ipse octaue
quocūq; die occurrat/ et
non restat dñica in qua
possit incipi rñsona/ dñe
ne: fiet in sabbato pce-
denti. ca. 2. prime partis
no. 5. 14.

l. Quā octaue epipha-
nie anticipat missa dñi-
ce infra octauas dñi sup
hebḁam ante octauas.
Et lectiōes dñice legēf
i refectorio/ die epipha-
nie. Et festū feri hilarū
fiet cū trib⁹ lectionib⁹ et
trib⁹ rñsoriis/ sibi ex or-
dine tabule ptingētib⁹.
ca. 1. tertie compil. 5. 9.

Prima ps statu. anti. La. VII

k De octauis. Idē
ca. 30. huius p[ar]tis an. §. 9.

autē de his octauis. et de festo trium lectionū cōme-
moratio simul faciēda occurrit: de octauis primū.
et postea de festo fit cōmemoratio.

**De prima die post octauas appariti-
onis. et de dñicis exinde vsq; ad septua-
gesimā. et de festis occurrētibus. et spe-
cialiter de cōuersiōe sc̃i pauli; La VII**

a Prima die. Ex
statutis guig. ca. 4. §. 2.

Rimā die post octauas epiphaniē vsūm ferialē
repetimus: et cōmemorationē beate marie: et
exinde vsq; ad septuagesimā ferialia dicim⁹ rñsoria:
p̃ma post ip̃as octauas dñica. dñe ne in ira tua inci-
piētes: et quotidie ad laudes. et vespas. vsq; ad ca-
put ieiunij nisi festū occurrat. oñonē dñicalē dicētes;

b Oratio dñi. Idē
ca. 20. huius p[ar]tis an. §. 4.

In om̃i sabbato dicif ad vespas. oratio dñice sub
sequētis; **De dñicalibus inuitatorijs. q̃re in offi-
cio cātoris hebdomarij: ca. xxxviij. Dñica post octa-
uas apparitiōis. et vsq; ad q̃dragesimā diebus dñi-
cis. ad sextā dicif ozo. deus qui cōspicis: ad nonā.
gratie tue; In hebdomadib⁹ ab apparitiōe vsq;
ad septuagesimā. sūt tres antiphone: quaz due in
dñica: tertia i sabbato sequēti dicif; Si dñicalia
officia ante septuagesimā nō sufficiūt: totiēs itera-
tur adorare: quousq; ad ipsam septuagesimā venia-
tur; Si vero superfluunt: illud officiū qđ supest in-
fra hebdomā dicē: si vacauerit diēs; Orationes
autē dñicales. et euangelia. eorūq; homelie: in no-
stris libris sufficiēter habent: nisi quinarium nume-
rum dñici dies excedāt; Tunc in sexta dñica. et in se-
ptima. si forte cōtingeret: euangelijū quinte cū sua
homelia repetif: et dicif oratio. cōserua populū. in
septima dñica; Quando autē euāgeliorū homelie
superfluūt: dñica ante septuagesimā legūtur in refe-
ctorio; Si post octauas apparitionis vsq; ad se-
ptuagesimā. die dominico festum duodecim lectio-
num occurrat: totum officiū est de festo. et fit cōme-
moratio de dominica: cuius missa cantatur prima
die postea vacante; Qua non vacante: post missam
festi. dicif officiū misse dñicalis; Legitur autē in re-
fectorio primū homelia dñicalis: deinde qđ rema-
net de homelia festi. nisi dictum sit vel dici debeat**

c Superfluit. Co-
rū misse dicunt in p̃ue-
tu. Et si nō vacat dies
anniuersaria / dicif in
p̃uato. ca. 3. p̃me p̃tis
no. §. 4.

d Dies. Missa dñi
calis nō dicif sup heb-
domadā: qñ ante adue-
tū 7 septuagesimā sunt
plures dñice in q̃b⁹ idē
officiū misse est dicēdū:
nec homelia dñicalis le-
gitur in refectorio. ca. 1.
tertie cōpil. §. 4. 4.

e De festo. Si festū
sancti antonij occurrat
in dñica p̃ma post octa-
uas epiphaniē / nō re-
stat alia dñica ante se-
ptuagesimā / ad diem se-
quēte transferē sine ca-
pitulo. ca. 1. tercie cōpil.
§. 13. Et in missa dicti fe-
sti: dicif euāgelijū: si qđ
venit ad me 7c. ibi. §. 13.

f Vacante. Etia si
nō vacauerit dies: mis-
sa dñicalis dñi sup heb-
domadā / 7 de anniuersa-
rijs in p̃uato. ca. 3.
p̃ime p̃tis no. §. 3.

g Remanet. Simi-
le habet. ca. 20. huius
p[ar]tis an. §. 7.

2
3
4
5
6
7
8
9

La. VIII

in alio festo: et postea legi poterit vita vel passio sancti de quo celebrat; ¶ In cōuersione sancti pauli. legunt octo lectiones de actib⁹ apłorū: quarū prima incipit. saul⁹ adhuc spirās; Homelia et rñsoria. et capitula. et officiū misse. sicut cōmemoratiōis eiusdē: p̄ter eplā q̄ est. ad galathas; Fratres. notū vobis facio euāgelīū: finit. et i me clarificabāt deū; In primis vespis ad magnificat antiphona. damasci: in secundis vespis añ. reposita est;

De purificatiōe btē marie. et de modo p̄nunciandi benedictiōes. exorcismū et orationes ad horas; Capitlm VIII

¶ Quando festū purificatiōis occurrit in septuagesima: totū officiū fit de festo: de septuagesima vō fit tm̄ cōmemoratio; Homelia autē de septuagesima legit in refectorio: deinde historia; Eodē modo fit: cū dñica in sexagesima. vel quinquagesima occurrit; ¶ Cum autē casulā sacerdos induit: portas chori aperit. pcurator: et vsq; ad finē misse sūt apte; Facta cōfessione ante benedictionē candelarū: sacerdos solitā facit ante altare orationē; Cū cādelis benedicēdis. cādela accēsa mittit in laterna: et ponit sup altare; ¶ Benedictionē cereorū. p̄cedit dñs vobiscū; Quando autē benedicunt. tenet eas diaconus ad dextrū cornu altaris: ceteriq; sup misericordias inclinant: et interim pcurator portat aquā benedictā in aspersorio sacerdoti; ¶ Benedictis autē candelis. et aqua sancta cōpersis: cātore incipiēte cantamus antiphonā. lumē ad reuelationē: et euangelium. nunc dimittis. et glōria patri. per vsus singulos antiphonā repetētes; Primog; ep̄us vel abbas si affuerint: deinde prior ad gradū altaris genua flectens: de sacerdotis manu candelā accipit. et osculatur manū sacerdotis: et postea religiosi hospites si adsint. postmodū primus in ordine. et sic per ordinem: postea laici fratres. et redditī; Diaconus vltimus duas simul candelas porrigit sacerdoti: quarum vnā de ipsius manu accipit: alterā retinet sacerdos sibi. quā tenet ante altare: et cū se vertit ad po-

a ¶ De festo. Nunq̄ istud festū trāsfert. ca. 2. huius partis an. 18.

b ¶ Et gloria patri. Ad gloriā patri nō indinamus. ca. 36. huius partis an. 27.

c ¶ De sacerdotis. Ex statutis guig. ca. 8. §. 8.

Prima pars statu. anti. Ca. IX

pulū. et dum dicif euangeliū. et donec abluat manus volēs sumere corporalia; Diaconus tamē candelā nō tenet. cum euāgeliū legit; **B**enedictis candelis. cerei altaris et lampades. de igne bñdicto accendunt; **P**ost receptionē candelarū. sequit dñs vobiscū. et ozo. erudi qsum dñe. deinde missa; **B**ū autē introit dicif. sacerdos digitos abluit; **C**andelas autē offerim. ante thuris oblationē; **D**iaconus suā et sacerdotis candelā primus offert. deinde epus vel abbas si adsint. deinde prior suā. et postea ceteri eo ordine quo acceperunt; **A**ccipiendo et offerēdo candelas. genua flectimus. et manū sacerdotis osculamur; **A** purificationē vsq; ad pāscha. vigilie paulatim decrescunt;

v **Ad pāscha.** Dic vsq; ad cenā dñi. ca. 4.1 huius ptis an. 5. 7.

Quomodo pnunciant benedictiōes;

E sciendū. q benedictio cereoz. cineris. et ramoz. atq; oiones q istas bñdictiones sequuntur. lectio mense. euāgeliū mādari. lectio post nonā in clauistro. oratio sup nouiciū. oiones exorcismi salis et aque. et ozo post eius aspersionē. et capitula oia. atq; oiones qs ad horas exoluimus. sicut lectiones ad matutinas. vel ad missam pnunciant; **E**xorcismus aut salis et aque. nō habet in fine versum. sed circūflexum;

e **Ad missam.** De alijs punctuatiōib; habet. ca. 50. huius partis an. 5. 2. 3. 4.

De septuagesima et festis occurrentibus;

Caplm IX

In sabbato qd primā septuagesime dñicā antecedit. ad vespas tm. sed nō ad cōpletoriū dicimus alla. ad missā similiē sancti sabbati recepturi; **A**b ipsā autē dñicā. vsq; ad dñicā in passiōe dñi. heptaticū tamē ecclesia q; in refectorio legit. prima et scda dñica. rñsoria in pncipio. ceteris vo dominicis vsitata in eis rñsoria decantantes; **C**um aut a septuagesima vsq; ad pāscha. festū duodecim lectionū occurrit die dñico. fit de eo sicut continet supra. scdo caplo; **P**orro i septuagesima. gloria in excelsis dimittit. et ite missa est. vsq; ad sabbatū sanctū; **I**n ipsa vo septuagesima primū legit in refectorio qd remanet de homelia septuagesime. et

a **Septuagesime.** Ex statutis guig. ca. 4. §. 3.

Si contingat dubiū oriri in celebratione septuagesime. qlibet domus ordinis cōformet se ecclie cathedrali sue diocesis. ca. 1. tertie cōpil. §. 14.

b **Ab ipsa.** Ex statutis guig. ca. 4. §. 4.

post
6 gic
man
si an
7 alia
ne. i
a sep
cunt
occu
sto o
8 nere
ad p
dū s
aud
tori
qua
gilia

1
nō n
2 per
xtan
3 fit
xta
sac
4 vsc
tē n
ant
ipsi
nec
dic
ph
ris
pe
et
ba
in
te

- postea historia; Sicut fit p totū annū: qñ historia le-
 6 git in refectorio; **A**b hac die vsq; ad quadragesi-
 5 mam. dicif agēda post vespas: in ecclesia quidem
 6 si anniuersariū fuerit. vel tricennariū inchoandum:
 7 alias dicif in cellis; **D**e antiphonis aut. cōuētio-
 ne. ite et vos. et huiusmodi. que supra hebdomadā
 a septuagesima vsq; ad caput ieiunij in euāgelio di-
 7 cunt. hoc obseruamus: vt antiphona q ppter festū
 occurres omittit: die crastina. vel alia q pma sine fe-
 sto occurrit. repetat; **T**ñ oīs plebs. feria tertia añ ci-
 8 neres. ad vespas debet dici; **A** septuagesima vsq;
 ad pascha. qñ cātabif de spūs sancto: dicet officium
 dñi sanctificatus fuero; **O**ro. deus q corda: epla. cū
 audissent: **R.** btā gēs. euāgelij. si qd diligit: offer-
 torij. emitte: cōio. factus ē. Introitū. et **R.** qre feria
 9 quarta. post dñicā qrtā qdragesime: offertoriū in vi-
 gilia pēntecosten;

De capite ieiunij;

La. X

- 1 **I**n capite ieiunij. capla nocturna et diurna muta-
 mus: sed nō versiculos; **A**d sextā tñ et nonam.
 2 nō mutant infra hebdomadā oratiōes consuete su-
 per annū: vsq; ad cenā domini; **H**ac die ante se-
 3 xtam cruces coopimus: in parascue detegendas;
Hac etiā die et duobus sequētib. ante sextam
 fit parua pulsatio: deinde secūdo signo pulsato: se-
 4 xtam et missam et nonam. in ecclesia cantamus; **B**ñ
 sacerdos induit casulam. porte chori aperiunt: et
 4 vsq; post perceptionem cineris sunt aperte; **A**n-
 tē misse initium. cinis post confessionem et orationē
 ante altare sacerdoti benedicendus offert: tenente
 ipsum diacono. ad dextrum cornu altaris: cuius be-
 nedictionē pcedit dominus vobiscum; **Q**uo bene-
 dicto et aqua sancta resperso. incipit diaconus anti-
 5 phonam exaudi: et flectens genua ad gradum alta-
 ris. primus aspergit cinere a sacerdote: dicente ipso
 per singulos; **R**ecognosce homo quia pulvis es:
 et in puluerem reuerteris; **D**einde episcopus vel ab-
 4 bas si affuerint: deinde prioz aspergitur cinere: de-
 5 inde sacerdos a priore: et ab ipso sacerdote hospi-
 tes religiosi si adsint. et postea qui i choro sunt: de-
 b z

c **A**b hac die vsq;
ad kīas nouēbus: die-
bus festiuis ad agendā
nō tenemur. ca. 4. pme
ptis no. 5. 11.

d **A**lias 8. scz agē-
da cōis cū tribus lectiōib;
de q habet. ca. 4. 9. h. p
tis anti. 5. 10. et ca. 4. pū
meptis no. 5. 11.

e **I**n festū capli feria. ij.
ij. v. sabbato hebde qñ
qgesime occurrit: fit de
eo p oīa sicut de festo sū-
cti adree occurrēte i ad-
uētū. ca. 1. tñe cōpil. 5. 15.

e **D**e antiphonis.
Iñ festū cathedre lcti
petri occurrit i die q est
missa ieiunij. missa festi
de mane dicit hebdomari-
i pūctū. ca. 3. pūme ptis
no. 5. 6. Si tñ occurrat
in aliq sabbato qdrage-
sime: missam de ieiunio
dicit hebdomari- i pūctū: et
de festo vicari- et i pūua
to. ca. 1. tñe cōpil. 5. 16.

f **F**estum sancti ma-
thie nō obstāte statuto
ca. 31. huius ptis anti. 5. 8.
vigilia h. 3. ca. 7. tñe cō-
pil. 5. 1. et ca. 4. pūme p-
tis no. 5. 29. et de ipa vi-
gilia fit cōmēoratio: et ie-
iunaf sic in qlibet dioce-
si ē puerū. ibi. 5. 29. **A**d
de ca. 4. tñe cōpil. 5. 6.

f **P**ēntecostē. In fe-
stis capli occurrētib; in
qñqgesima colloquium
habet: s; nō in feriis qñ-
tis. ca. 5. tñe cōpil. 5. 1.

a **I**n capite. Ex sta-
tutis guig. ca. 4. 5. 5. Itē
a capite ieiunij vsq; ad
cenā dñi in missis de vi-
uis/pri fit cōmēoratio
de festo triū lec. q de ie-
iunio. ca. 31. huius ptis an-
5. 10. Itē missa festi triū
lec. veniētis in die cine-
rū et deiceps: in qdrage-
sima mane in cōuētū si-
ne tractu ab hebdomario
celebrat. ca. 3. pūme p-
tis nouor. 5. 6.

b **H**ac die. Ex statu-
tis guig. ca. 4. 5. 6

c **S**exta et missa.
Ex statutis guig. ca. 4.
5. 5.

d **A**nte misse. Ex
statutis guig. ca. 4. 5. 7

e **P**rioz. Si prioz ce-
lebrat in cōuētū: dato p
cū cinere diacono: reci-

Prima pars statutorū antiquorū

pit eū statū a vicario. vi-
carius vero ab eodē pri-
ore in ordine suo. Si ve-
ro vicarius priore absē-
te in pūctū celebret: dat
post diaconū cinerē an-
tiquiorū: et imēdiatē cū
ab ipso antiquiore reci-
pit. ca. i. tertie compil. §.
68.

¶ Suffragia. His
tribus diebus nō dicūt.
omnipotēs qui viuorū.
ca. 43. huius partis an-
ti. §. 77.

¶ Septima marci/fe-
stū sancti thome de aq-
no p totū ordinē cū tri-
bus lectiōibus celebret
sicut vnus p fessoris nō
epi. ca. i. tertie compil.
§. 19.

a **¶** Sabbatū. Ex sta-
tutis guig. ca. 4. §. 8.

b **¶** In hoc sabbato.
Ex statutis guig. ca. 4.
§. 9. Itē in qdragesima
post recordationē. licet
cuiqz ire circa cellas su-
as vsqz ad cōpletorium
qñ sup hebdomadā re-
cordamur. ca. 35. huius
partis anti. §. 13. Similiter
in oī festo capli. p totā
qdragesimā vsqz ad cō-
pletoriū pōt q vult egre-
di de cella. ca. 12. huius
partis anti. §. 5.

c **¶** Capli. Ex statu-
tis guigonis. ca. 4. §. 10.
Idē ca. 2. huius partis
anti. §. 7.

inde conuersi; Et postea laici hospites si adsint. cete-
ris antiphonā pdictā canētibus: et istā. iuxta vesti-
bulum; Quibus finitis: **¶** Subdit sacerdos. dominus
vobiscum: et istam orationē. concede nobis domi-
ne; Deinde sequit missa; Bū aut introitus dē: sacer-
dos digitos abluit; **¶** Ab hac die. siue ad lectionis
orationē seu eplē: in missa vsqz ad cenā ferialibus di-
ebus dē flectamus genua. et humiliare: excepta tm̄
orōne eplē. in sabbato ieiuniorū q̄ttuor tēporū: in q̄
etiam nec humiliare dē; **¶** Suffragia ad missam hac
die. et seq̄nti feria sexta: cōcede: oēs de⁹ christiani:
de⁹ largitor; Feria q̄nta: cōcede: oēs de⁹ christiani:
oēs sempitne de⁹ edificator; Prefatio q̄dragesimal.
nō dē in hac hebda; **¶** In his trib⁹ dieb⁹. si festū du-
odecim lectionum nō habens capli. occurat: dē de
eo missa mane ante tertiam; Si vō capli. habeat. dē
post tertiā: ad quā citius cōsuetō pulsādum est: et
fiet interuallū inter missam et sextā; Deinde fit parua
pulsatio: et cū pulsas ad sextā. itez ad ecclesiā redeū-
tes: sextam et missam de ieiunio. et nonam continue
audiemus; Siue autem festum. capli. habeat. siue
non: ad missam ieiunij dē feriale kyriel. sed stātes ora-
mus: et fit cōmemoratio de festo. sicut in missa de fe-
sto. et in qualibet alia missa de vni⁹ cōmēoratio fit
de ieiunio: et in missa de festo dicunt suffragia cōsue-
ta in festis: scz. concede: omnipotēs deus christia-
ni: deus largitor;

**De quadragesima. et dñica de passio-
ne. et dñica in palmis; Capli. XI**

a **¶** Abbātum quadragesimam precedēs. missa p-
pria caret: et cantatur missa beate marie in con-
uētū. nisi festum occurat duodecim lectionum: nec
tamen fit ipso die cōmemoratio de ieiunio ad mis-
sam: et inter sextam et nonam. que nisi sit festum ca-
pituli dicunt in cellis: nullū pmissa facimus inter-
uallum; **¶** In hoc sabbato dominicalia capitula.
et versiculos. mutamus ad vespas: et vsqz ad domi-
nicam de passiōe. exceptis festis duodecim lectionū.
dicūt hymnus tm̄ ad vespas. audi benigne: in quo
dicūt. nostras preces cum fletibus; **¶** Capitulum.

dñe
4 cis
gesu
oro
5 rita
qdr
tani
6 exce
hebe
qdr
dñs
sed c
7 oron
q ce
oron
nua
tim
vna
flect
occu
caul
8 puli
unū
9 rati
qdr
titu
10 qdr
ma
11 mus
qdē
ann
defi
re se
qdr
cep
13 pal
sed
om
mū
et f

4 dñe miserere nostri. in q̄dragesima et i aduētū: dñi-
cis dieb⁹ et festiuis ad primā dicimus; ¶ In q̄dra-
gesima aut dieb⁹ dñicis. ad sextā et nonā. ille dicūf
ozones: q̄ p̄cedētibus feria quinta et sexta dicte fue-
rūt ad vespas; ¶ A sequēti sc̄da feria p⁹ p̄mā dñicā
q̄dragesime. vsq; ad cenā dñi: septē psalmos cū le-
tania post p̄mā. siue post tertiā: i cellulis quotidie
exceptis duodecim lectionū festis exoluim⁹; ¶ In
hebda p̄ma q̄dragesime. fiunt ieiunia tpalia: in q̄z
q̄rtā feria. ad lectionis ozonē quā legit vltim⁹: dicif
dñs vobiscū; Ad sc̄dam ozonē. nō dī dñs vobiscū.
sed oremus tm̄: et habet suā cōclusionē; Ad vtrāq;
ozonē. dī flectam⁹ genua; ¶ Sabbato. eadē hora
q̄ ceteris dieb⁹ q̄dragesime: missā cātā; Ad oēs
ozones. q̄ quintā lectionē p̄cedūt. dicif flectam⁹ ge-
nua: nō p̄missio dñs vobiscū. sed orem⁹ tm̄: et sta-
tim post q̄ntā lectionē quā legit p̄or vel vicarius: f
vnā solam ad quā tantūmodo dñs vobiscū dī sinē s
flectam⁹ genua. ante eplam dicim⁹ ozonē: nisi festū h
occurrat de quo fiat comemoratio. vel prior aliq̄ ex
causa iusserit; In fine etiā misse. nō dicif ozo sup po-
pulū: nec humiliare; ¶ Itē feria q̄rta et sabbato ie-
iunioz. si alia missa de viuis occurrat: in cōmemo-
ratione de ieiunio dicif p̄ma ozo; ¶ Per totā vero
q̄dragesimā cū pulsaf ad sextā sup hebdam. rep̄cu-
titur signū: excepto sabbato ramos p̄cedēti; ¶ In
q̄dragesima. nonā. et missā cū p̄fatiōe de q̄dragesi-
ma et vespas: omē die feriali. cōtinue in ecclia cātā
mus; ¶ In q̄dragesima post refectionem. a sacrista
qdē in ecclia: a ceteris vo dī in cellis agēda. etiā m
anniuersarij. vel inchoandi tricēnarij. p̄o nō p̄sente
defuncto: nisi q̄ placebo et exultabūt. in ecclia mo-
re solito p̄soluūt; ¶ In missis vsq; ad cenā p totā
q̄dragesimā. solita q̄dragesime suffragia dicim⁹: ex-
ceptis sabbato ieiunioz tpalium. et dñica in ramis
palmarū: et feria tertia et q̄rta sequētibus; ¶ Feria
sc̄da. et q̄rta. et sexta: dicim⁹. cōcede: de largitor:
om̄ps sempiternē de⁹ qui viuoꝝ: et his diebus in
missa. dicaf tract⁹. dñe nō sc̄dm; Feria tertia. q̄nta.
et sabbato: cōcede: om̄ps deus christiani: om̄ps

o ¶ A sequēti. Ex sta-
tutis guig. ca. 4. §. 11.

e ¶ Quarta fe. hac
feria q̄rta et sexta dicif
ofo om̄ps qui viuoꝝ.
ca. 3. p̄ime p̄tis no. §. 7.
¶ Colloquiū cōuētua-
le nō habet in claustris
ferijs quintis in q̄dra-
gesima. ca. 5. 3. cōpil. §. 1.

f ¶ Prior vel. Vide
ca. 3. hui⁹ p̄tis an. §. 8.
g ¶ Sine flectam⁹.
De hoc habet. ca. p̄ce-
denti. §. 5.
h ¶ Ante epistolam.
Que reseruaf penultī-
mo sicut dieb⁹ in q̄bus
vna sola lectio p̄cedit
eplam. ca. 2. p̄ime p̄tis
no. §. 4. 1.

i ¶ Repercutit. Idē
ca. 4. 1. p̄ime partis an.
§. 25.
k ¶ Nonā. Vide statu-
ta guig. ca. 3. §. 1. et ca. 4.
§. 12.
l ¶ Post refectionē.
Licet manualia opart.
ca. 4. 1. hui⁹ p̄tis an. §. 21.
m ¶ In ecclia. Idē
ca. 4. 9. hui⁹ p̄tis an. §. 11.
n ¶ In cellis. Ne fra-
tres grauent. ibi. §. 11.
o ¶ Pro nō p̄sente.
Quia si p̄sente defun-
cto / dicaf circa funus.
ca. 4. 7. hui⁹ p̄tis an. §. 5.

Prima pars statutorū antiquorū

p **C** Missa de viuis. In qua prius fit cōmemoratio de festo triū lectionū si occurrat q̄ de ieiunio. ca. 31. huius partis an. §. 10.

q **C** Pulsatio. Idem ca. 41. huius partis an. §. 23

r **C** De festo. In q̄dragēsimā vsq̄ ad cenā vñi excludit. nō hēt colloquii i festis capli occurrit sup hebdom. ca. sequenti §. 5. Nec in die sepulture fratrum nostrorū. ca. 47. huius partis an. §. 29.

s **C** Festi est. Etiam si sit festi triū lectionū tñ ca. 3. prime partis no. §. 5. et. 6.

t **C** Inchoat. Et etiā cantat. ca. 43. huius partis an. §. 89.

v **C** Benedicit. Idē ca. 43. huius partis an. §. 90.

x **C** Celebrat. Alioquin vnus ex alijs q̄ celebrauerūt. ibi §. 90.

y **C** Ciliaris eius. Nō currēt tricenario. ca. 2. tertie cōp. §. 31.

z **C** Sabbato. Et ita tñs guig. ca. 4. §. 13.

a **C** Veniā sumim. Idē ca. 36. huius partis an. §. 24.

sempiternē de^o edificator. fitq̄ in missa ieiunij. et in omni missa de viuis. cōmemoratio occurrētis festi. Similiter fit cōmemoratio de ieiunio in missa de festo. et in oī missa de viuis. et nihilomin⁹ ad vespas. ad matutinas. et itē ad vespas de ieiunio fit cōmemoratio. Ad missam vō de festo cōsuetā in festis suffragia dicunt. scilicet. pcedē⁹ om̄s de^o christiani. deus largitor. **C** Cātaturq̄ p totā q̄dragēsimā vsq̄ ad cenā. missa festi duodecim lectionū nō habētis caplm. an tertiā. Qz si caplm habeat. ad tertiā pulsaf sicut dieb⁹ dñicis. et dñ cōtinuatim tertiā. missa. et sexta. q̄ dicta reuertimur ad cellas. nonā postea. missam et vespas in ecclia cōtinuatim audituri. sed ante nonā pcedit parua pulsatio. In vtriusq̄ misse canone stātes oram⁹. sed nec thus adolem⁹. nec pacem sumim⁹. nisi in missa de festo. **C** Sciēdū aut. q̄ quādocūq̄ p anni circulū due misse dicunt in cōsuetū. vna de festo. altera de ieiunio. missa festi ē hebdomadarij. et missa de ieiunio est vicarij. qui hora pcedentē missā de ieiunio. et subsequētē. qñ cōtinuatim dicēde sunt. semp inchoat. et in missa de ieiunio dicif feriale kyriel. hebdomarius tñ in refectorio bēdicit. si ea die celebrat. **C** Cum aut nō festū sed anniuersariū. in die ieiunij missā habētis. occurrīt. missā de ieiunio cātāt hebdomarius. et missam anniuersarij cantat vicari⁹ eius in puentu. exceptis sabbatis. **C** In q̄rta feria ante dñicā de passione. ad lectionis orationē quā legit vltim⁹. dicim⁹ dñs vobiscū. scdā ozo suā habet conclusionē. nec dñ ad eā dñs vobiscū. sed orem⁹ tñ. Si vero alia missa de viuis occurrat. in cōmemoratiōe ieiunij dñ ozo pma. **De dñica de passione.**

Abbatō dñica de passiōe pcedēte. capla et vsiculos mutam⁹ ad vespas. Hymnū. vexilla regis. ad vespas et matutinas vsq̄ ad cenā dicimus. et fit diuisio i hoc vsu. arbor decora. Et dum dicif vsus. o crux aue. veniā sumim⁹. consueta suffragia vsq̄ ad scdā p octauas pasche feriā. intermittim⁹. in vespis et matutinis. **C** A quo die. vsq̄ ad cenā. hieremiā parti i ecclia parti i refectorio. ppē noctū

- 20 breuitatē legim⁹; ¶ Itē sabbato dñicam de passiōe
pcedēte: et vsq; ad sabbatū sanctū. ad q̄dragesima-
lis officij R̄soria. vel R̄siuncula in vespis: ad vesp̄-
te. R̄soria. vel R̄siuncula. in matutinis: ad introi-
tus missarū q̄dragesimaliū. glia patri nō dicimus:
sed eoz p̄cipia. p glia patri iterato cantamus; Si
tñ duodecim lectionū festū occurrerit: in eiusdē fe-
sti officio. glia p̄i more solito dicim⁹: de festo triū
lectionū vsq; ad cenā. cōmemoratione tñ faciētes;
21 ¶ Dñica de passione. cū venite dī: finito p̄mo vsu.
nō incipit iuitatoriū: sed dī. et dixi sp; Hoc ip̄m fit
vsq; ad cenā: nisi festū duodecim lectionū occurrat;

De dñica in ramis palmarū;

- 22 Abbato qđ dñice palmarū iungit. de ieiunio
missam nō dicim⁹: tñ ad quālibet missam de vi-
uis. de ip̄so cōmemoratiōe facim⁹; ¶ Sabbato añ
23 dñicā in palmis. cantat missa b̄tē marie in p̄uētū:
nisi festū duodecim lectionū occurrat: et missa b̄nfa-
ctorū ab heb̄dario p̄uatim; Si vō añiuersariū occur-
rat: missam añiuersarij cantat ip̄e p̄uatim: et infra
heb̄dam. a vicario eius missa benefactorū cantat;
24 ¶ Sabbato ante ramos. sextā et nonā in cellis dici-
mus: deinde pulsata nona. p̄missa fit spaciū: po-
stea nō fit parua pulsatio: sed in tertio signo p can-
25 tandis vesp̄is. ad ecclesiā cōuenimus; ¶ Hoc sab-
bato ad vesp̄as. et in dñica ad laudes. et tertiā. et ve-
speras. capitulū hoc sentite: ad alias horas dicūt
capla. sicut i dñica pcedēti; R̄soriū. fratres mei: ad
vespas vsq; ad cenā; Dum autē dicūt hoc R̄soriū:
excepto sabbato stāmus versa facie ad altare: sicut
26 ad cetera R̄siuncula; ¶ Dñica in palmis. p̄sentib⁹
clericis et laicis in caplo senior. p̄prietarij excōmu-
nicantur: et de hoc plenius habet in sc̄da parte. cā
27 pitulo. xxi; ¶ Item dñica in palmis cantata
tertia. porte chori aperiunt: et vsq; ad finem misse
sunt aperte; Et induto casula sacerdote: post con-
fessionem et orationē ante altare. rami pcedente do-
minus vobiscum benedicunt: tenente eos diaco-
no ad dextrum cornu altaris. supposita sella gran-
di; Dum autē benedicunt. portat aqua benedicta

b ¶ De festo triū. Ex
statutis guig. ca. 4. §. 14.

c ¶ Sabbato. Ex sta-
tutis guig. ca. 4. §. 15.

d ¶ Sabbato. In
hoc sabbato fit festū cō-
passionis b̄tē marie. de
q̄ habet. ca. 1. tñe cōp̄l.
§. 22. et. 23.

e ¶ In palmis. Idē
ca. 4. §. 8. hui⁹ p̄s an. §. 17.

f ¶ Hebdomadario.
Nō currēte tricenario.
ca. 2. tñe cōp̄l. §. 31.

g ¶ Sextā et nonā.
Ad sextā nō reperunt
signū. ca. p̄sentis §. 9. et
ca. 4. hui⁹ p̄s an. §. 25.

h ¶ Capitulum hoc sen-
Ex statutis guig. ca. 4.
§. 16.

i ¶ Stamus versa.
Idē ca. 38. hui⁹ partis
an. §. 7.

k ¶ Capitulo. xxi.
sc̄dē p̄s an. §. 19. et ca.
5. sc̄dē p̄s no. §. 14.

l ¶ Dñica. Ex statu-
tis guig. ca. 4. §. 17.

Prima pars statutorū antiquorū

sacerdoti: et interim ceteri sup̄ miscēdās inclinant; **B**ndicti vō rami. aspiciq; aq; bndicta: incipiente cantore antiphonā. collegerūt. tradunt a sacerdote eo ordine quo et candelae: p̄mo scz ep̄o. vel abbati si adsint: deinde p̄ori. ad gradū altaris genua flectēti. et manū sacerdotis osculanti: deinde religiosis hospitib; si adsint: deinde p̄ ordinē ceteris oībus: et interim cantat. añ. supradicta; **E**t sciendū: q̄

accipiēdo ramos. genua flectimus oēs. et manū sacerdotis osculamur: eosq; per totū spaciū misse tenem; **D**iacon; vltim; duos simul ramos porrigit sacerdoti. quorū vnū de ipsius manu accipit: alterū retinet sacerdos sibi. quē tenet añ altare. et cū se vertit ad pplm. et dum dicif euāgelīū: et donec abluat man; volēs sumere corpalia. **D**iacon; tñ dum legit passionē: ramos nō tenet; **P**ost ramorū pceptio nē. sequif dñs vobiscū: et ozo ista. omps sempiterne de; et postmodū missa. ad quā nō dicunt suffragia: nec feria tertia. nec q̄rta sequētibus; **T**amē in feria scda dicunt; **D**um aut introit; dicif: sacerdos digitos abluat; **P**assioēs. sicut cetera euāgelia di-

gimus; **A**d oēs passiones. diacon; bndictionē petit a sacerdote: sicut qñ alia euangelia est lecturus; **Q**ñ tres p̄me legunt passioēs. dñs vobiscū dī: sine glia tibi dñe; **I**n q̄rta. in parascene. nec dñs vobiscū dī: nec glia tibi dñe; **P**ost palmarū dñicā. dicif inf̄a hebdom capla et ozones: sicut i hebdom p̄cedēti; **F**eria q̄rta post palmarū dñicā. vltie tres p̄lectiones de hieremia terminant cū tñ aut: et si tunc fuerit festū capli. legent in refectorio; **I**psa die ad lectionis ozonē quā legit vltim; dñs vobiscū dicimus: scda ozo suā habet p̄clusionē: nec dicif ad eā dñs vobiscū. sed tñ oremus; **S**i alia missa de viuis occurrat: in cōmemoratiōe ieiunij dī ozo p̄ma;

De festo beati bndicti. et annūciatiōe dñica. et festis sctōrū hugonis. ambrosij et marci euāgeliste; **C**aplm XII

Quando festū beati bndicti occurrit die dñico. nō fit de ip̄o cōmēoratio: sed ei; officiū trāssert ad sequētē diē sine caplo; **I**n refectorio autē legim;

Benedictionē. Idem ca. 13. huius partis an. 5. 27.

Sine gloria tibi. In oībus passioib; auditur: tradidit spiritū: vlt expirauit. p̄strati dicimus adoram; te chiste rē. et sacerdos accedēs ad cornu altaris: modice inclinat: et diaconus afflectionē euāgelij genibus flexis pauset. ca. 5. p̄me p̄tis no. 5. 16.

Infra hebdom. Tria r̄sona mutuata dicif: scz saluū me fac. deus isrl. vide q; tribulor. ca. 20. huius partis an. 5. 11.

Tu autē. Idē ca. 21. huius p̄tis an. 5. 12. et ca. 35. hui; p̄tis an. 5. 17. **I**n refectorio. In ipsa feria q̄rta dñi icipit introit; misse p̄cūbim; sup formas: nec surgimus donec sex dictioēs p̄me sint finitē. ca. 1. 3. cōp̄l. 5. 24.

Beati bndi. In hoc festo ad p̄mas vesp̄as sup psalmos antiphōa: sint tibi: r̄sonū. beat; seru; ca. 2. p̄me p̄tis no. 5. 15.

Sine caplo. Cū caplo cadelis i refectorio quo ad monachos trāssert. Et in missa nō dicif credo: nec cōicat diacon; ibi. 5. 15.

primū. si qđ remanet de homelia dñicali: et post. qđ
superest de vita ipsius: p̄termisiss octo lectionibus. q̄
in sequenti die legende sunt; Si tñ in ramis palmarū.
vel dñica de passione occurrit: residuū homelie dñi-
calis legis in refectorio. et hieremias;

De annūciatione dominica;

- 2 In vigiliā annūciationis ante nonā p̄parat al-
tare; finita vō missa. si ea die post nonā dicēda
est: sacerdos deposita veste sacerdotali. et retēta cu-
culla qua ad missam induit. vel alia indutus: facit
orōnē ad gradū altaris: et post cū dicta cuculla. se-
dē ingredit̄ seruitoris; Prior tñ et tūc et semp. post
altaris thurificationē: nisi adsit ep̄us vel abbas. ad
sedem suā reuertit̄: eis em̄ p̄ntib⁹. ad sedē regredit̄
seruitoris;
- 3 Quocūq; die in caplo p̄nūciari audi-
mus. annūciatio dñica: in n̄ras ruim⁹ facies. et terrā
osculamur;
- 4 Cū aut̄ annūciatio occurrit i dñica. nō
fit de ip̄a cōmēoratio: s; trāssert̄ ad diē sequentē. cū
caplo. cādel. et refectorio;
- 5 In oī festo hñte caplin
p̄ totā qđragesimā: a post prandiū vsq; ad cōpleto-
riū. q̄uis colloquū in claustro nō hābeam⁹: pōt q̄
vult egredi de cella. sicut tpe recordatiōis;
- 6 Si vō h
annūciatio a die cene vsq; ad q̄rtā pasche feriā occur-
rit: plēarie fiet feriā q̄ntā seq̄nti. cū cādel. caplo. et re-
fectorio; Et tūc in vigiliē vesp̄is. q̄ erūt dē solēnita-
te. fiet de pascha cōmēoratio: et in die ad laudes. et i
missā. et vesp̄as: et post missā dicet̄ officiū de resur-
rectiōe; In ip̄a aut̄ solēnitate plenarie dicet̄ annūcia-
tiōis officiū: scz inuitatoriū. antiphōe. v̄siculi. et
R̄soria: et cetera oīa: s; alla cōueniēter apponent̄.
excepto inuitatorio. et officio misse;

**De festis sctōz bñdicti. hugonis. am-
broij et marci;**

- 7 Quod si festa sanctorū benedicti. hugonis. am-
broij. et marci euangeliste. a die cene vsq; ad
octauas pasche occurrerint: eorum officia singil-
latim sine capitulo trāsserentur ad dies primo va-
cantes post octauas;
- 8 In officio autem sancti
benedicti. quando fiet post octauas pasche: di-

c In vigilia. De b
festo vide plenius ca. p̄
sent. §. 7. Si hec
vigilia occurrat feria se-
cunda vel tertia hebdo-
made sancte: abstinentia
fit i pasceue. ca. 7. ter-
tie cōp̄s. §. 4.

d Ad sedē. Idē ca.
13. huius p̄tis an. §. 4. 7.
et ca. 33. hui⁹ p̄tis an. §. 10
e Annūciatio. In
missa hui⁹ festi. dñi gl̄a
in ex. ca. 1. tñe cōp̄s. §. 17

f Et refectorio. Et
cū totali solēnitate trās-
fert̄ q̄ ad oēs. ca. 2. hui⁹
p̄tis an. §. 16. et ca. 1. ter-
tie cōp̄s. §. 21.

Si h̄ festū in sabbato
ramis palmarū occurrat
de annūciatiōe fit festū.
ca. 1. tñe cōp̄s. §. 23.

g Nō habeamus.
Nisi in cena dñi. ca. se-
quēti. §. 12

h Si vero. Vide sta-
tuta guig. ca. 4. §. 18.

i Quinta. Et tūc ip-
sū vigiliā nō ieiunam⁹:
neca lactinijs abstine-
mus. ca. 7. tñe cōp̄s.
§. 5. Et in hymnis diur-
nis dñi vltim⁹ dñs. gl̄a
tibi dñe q̄ nat⁹ es. ca. 1.
tñe cōp̄s. §. 21.

k De solēnitate. Di-
cent̄ psalmi de octa. pa-
sche. scz dixit dñs cū ce-
teris sub antiphōa mis-
sus ē. ca. 2. p̄ime partis
nouor. §. 17.

l Et missam. In q̄
dñi rñsoriū p̄pe ē. et Alla
surrexit. ibi. §. 18.

m Officiū. scz nudū.
de q̄ habet̄ ca. 5. p̄ime
p̄tis no. §. 31.

n Trāsserent̄. S; z
festū scti bñdicti cū capi-
tulo cādel. et refectorio.
ca. 2. p̄ime p̄tis no. §. 2.
Et in singul̄ festis dicet̄
euāgelij. ego sum vitis
cū sua homelia et ad mis-
sā officiū p̄teristi. ibi. §.
16. Et officiū maioris
festi p̄rio fit. etiā si vltio
euentat. ibi. §. 1.

o Pasche. Dicitur
rñsoriū brās vir q̄ inuē-
tus. ca. 1. tñe cōp̄s. §. 20.
Ad missā officiū p̄texti-
sti. euāgelij ego sū vitis.
ca. 2. p̄ime p̄tis no. §. 16.

Prima pars statutorū antiquorū

ceſ reſponſoria ſicut ſancti ambroſij tēpe paſchali: niſi q loco reſponſorū q ppria ſunt confeſſoris epī. dicent mſa pfeſſoris nō epī: in quibus. alleluia conuenienter inferentur;

De cena dñi. et duobus diebus ſequētib⁹. et feſtis occurrētibus; La. XIII

a **In cena.** Ex ſtatutis guigo. ca. 4. §. 19.

b **Annūciationis.** vel ſancti bñdicti: q: eſt feſtū cādelarū. ca. 2. p. me p. no. §. 15.

c **Cene.** In die cene dñi. totū diei officiū. prius eſt. vel eo abſente vicarij. ca. 5. p. me p. no. §. 18.

d **Lectiōes.** oēs tā ad matutinas q ad miſſam. ca. 35. hui⁹ p. no. an. §. 18.

e **Chorem⁹ ecclie.** Ex ſtatutis guigo. ca. 4. §. 19.

f **Totis his.** Ex ſtatutis guigo. ca. 4. §. 27.

g **Ad primā in ecclia.** Ex ſtatutis guigo. ca. 4. §. 20.

In vigilia dñice cene. ad recordationem cōuenimus: in cena feſtū facim⁹: nouē ſicut clerici lectiōibus cōtēti; In eadē vigilia. niſi fuerit tūc feſtū annūciatiōis: ad vespas caplin. attēde dñe; **In** i vigilia dñice cene. pſoluto more ſolito cōpletorio: nec de⁹ in adiutorij ad cōes horas diuini officiij vſq; ad vespas ſabbati. nec glia pñi. nec p ea aliqd facim⁹: exceptis tertijs mſorijs. q p glia itez decantamus; **In** ene matutias ab añ. zel⁹ dom⁹ tue incipim⁹; **Re** hac die in ecclia cātāde. a pōre et a ſuis pſalmis incipiunt: exceptis matutis et vespis. q hac die et duob⁹ ſeqntib⁹ in choro cātoris hebdomadarij et a ſuis antiphōis incipiunt; **Pñ** nñ qd lectiōes pcedit. terminat pōr: eo em dicto. aſſidet pōr ipſe. et nos ſilr; **Lecti** ones vō finiunt. ſic vſiculi diez iſtoz; **In** his trib⁹ dieb⁹. nec iube dñe dicim⁹. nec tu at: nec ſedem⁹ ad pſalmos; **Diacon⁹** tñ bñdictionē petit: cū euāgeliū lectur⁹ ē. vſpationē; **Monis** mſorijs poſt ſuos vſus itez decātatis: laudes a ſuis antiphōis inchoam⁹; **Laudate** dñm i ſctis et i choato. ſacriſta lumē abſcōdit: cū vō pñuciaſ añ. ad bñdict⁹. lāpadē extinguit: **mōrēq;** ecclie tātilla ex pte imitamur; **Kyriel.** pñ nñ. cū pñib⁹ et oꝛone. ſub ſilētio dictis: nō pñiſſo dñe exaudi. nec dñe de⁹ vtrutū. nec dñs vobiscū. nec oꝛem⁹: et i fine oꝛonis nō dicto dñs vobiscū. nec dñe exaudi. nec bñdicamus: et a pōre dato ſigno: ſacriſta lumen aſſerēs. lāpadē accēdit; **Totis** his trib⁹ dieb⁹ pces ſinguli quicq; in ſilētio dicim⁹: in oib⁹ horis hac oꝛone contēti: reſpice qſ dñe; **Totūq;** fere officiū: iuxta clericorū morē exeqmur; **Ad** pñmā in ecclia cōuenim⁹: pſalmi ad pñmā ſunt. de⁹ in noie. bñi immaculati. vſq; legē pone. et qcūq; vult: et eo modo cantat q. qcūq; vult dñicis diebus; **Kyriel.** pñ noster. et credo in deum. cum pñibus vſq; ad confeſſionem

sub si
eam
6 sicut
dimi
lecti
ria v
spice
tio d
apli:
7 **In**
et m
ad ea
gnū
lebra
ad se
8 vſq;
facer
ſtiam
egrec
mod
nus
dit ſ
ibiq;
cūq;
9 ſion
dñi
gia
incē
hac
par
por
uat
10 **In**
cite
glia
mor
ran
bñi
cto
lect

Ca. XIII

sub silentio dictis: confessionē audimus a priore.
eamque facim⁹: ceteris precibus cū orōne. sub silentio
6 sicut supra dictū est finiedis; ¶ Prima dicta. ingre-
dimur caplm: et dicim⁹ more solito sine iube domne.
lectio martyrologij: et post eā. preciosa: sancta ma-
ria. usque glia patri: cetera scz. kyriel. pat noster. re-
spice. et orōne dirigere digneris: acclini. et sub silē-
tio dicimus; Deinde sedētes. audimus lectionem
apli: quam sine tu autē. sicut ceteras terminamus;
7 ¶ Post caplm pulsaf ad tertiā. quā i cellis dicim⁹. h
et mūdicias singuli facimus: sextā quoque cū pulsaf
ad eam. ibidē cantātes: qua pulsata. repercutit si-
gnū: deinde nonā. et missam. et vespas in ecclia ce-
lebram⁹; Ad tertiā psalmi. legē pone usque defecit:
ad sextā defecit. usque mirabilia: ad nonā mirabilia.
8 usque ad dñm cū tribularer; ¶ Nonā autē inchoata.
sacerdos ad gradū altaris accedit: et facta orōne ve-
stiarū intrat: indeque indutus ex toto. etiam casula.
egrediēs: statim cū diacono pparat altare: et post-
modū sessum pgit; Anteque psalmodia finiat: diaco-
nus candelas accedit; In fine autē psalmodie acce-
dit sacerdos ad locū ubi de more facit confessionē:
ibi que pces et orōne sicut ceteri sub silētio dicit. spa-
ciūque illud ipse sacerdos terminat: incipiēdo cōfes-
9 sione. quā cunctis audietibus dicit; ¶ Ad missam
dñicale kyriel dicim⁹: flectamus genua tacef: suffra-
gia nō dicunt: credo canit. tres hostie ministrāt: h
incēsūm adolef. pfatio dñicalis dicim⁹: cōicantes.
hāc igit. qui p die. ppria habent; Agn⁹ deicant: i
pax sumit: comunicat diacon⁹: et hostia dñici cor-
poris integra. in parasceue a sacerdote sumēda ser-
uat; Finita missa: vespas ab añ. calicē inchoam⁹;
10 ¶ Fratrib⁹ aut ad prandiū cōgregatis: nō dñ bñdi-
cite. sed tm̄. edēt paupes. incipit a pōre: nec sequit
glia pñ; Dicto que sub silētio. kyriel. pñ nñ: sacerdos m
more solito dicit. et ne nos iducas: et m̄def. sed libe-
ra nos a malo: de hinc nō pmittēs orem⁹. prandiū
bñdicat dicēs: bñdic dñe. et cetera: m̄def. amē; Le-
ctor aut sine iube domne. et titulo p̄termisso ichoat
lectionē: quā etiā signo dato. terminat sine tu aut; n

h ¶ Ad tertiā. Ex sta-
tutis guig. ca. 4. §. 20.

i ¶ Suffragia. Nec
de a quo dr. ca. 5. pñ
me pñ no §. 12. nec ec-
clesie tue.
k ¶ Tres. Amodo mi-
nistrant hostie p oib⁹:
tam monachis: clericis
redditis: cōuersis et red-
ditis laicis: qz est cōio ge-
neralis. ca. 5. pñ me par-
tis no §. 18.
l ¶ Hostia. Ex statu-
tis guig. ca. 4. §. 21.

m ¶ Sacerdos. sali-
cet prior: vel eo absente
vicarius: vt supra. ca. p
fenti §. 3.

n ¶ Terminat/ sicut
versiculos dierū istorū.
ca. pñenti §. 3.

Prima pars statutorū antiquorū

In fine vero prādij. finito versu memoriā fecit. sine gloria patri. dicit sacerdos. agimus tibi gratias. et cetera. et respōdet. amē; Incipiētesq. misere mei deus. ipm sine gloria patri. in ecclesia finimus. kyriel. pater noster. et cetera que sequuntur inclinati sup misericordias sub silentio psoluentes; Eodē modo prādij bndicimus. et gratias agimus in die sequēti. nisi q. veniā accipimus; ¶ Explēta autē hac die gratiaruactione. claustrum ingredimur. dictoq. a priore benedicite. duoz dierū sequentiū lectiones. et respōsoria puidēt fratres. tanq. vsq. ad sabbatū post refectionē ad claustrū nō reuersuri; ¶ Facta autem recordatiōe. de vtilibus loqui possumus vsq. ad mandatū; Hac die. et duobus sequētib. si numer⁹ monachorū excedit nouenariū. sacerdos hebdomadarius nisi sit prior. lectionē nō legit ad matutinas; Si excedit denarium. vacat diaconus; Si vndenariū. lector rectorij; Si duodecimum. qui lecturus est epistolā; Si tertiūdecimum. vacat cantor hebdomadarius; ¶ Ad completoriū hac die et sequenti. psalmi. cum inuocare. in te dñe. qui habitat. ecce nunc. nūc dimittis; ¶ Ad matutinas autē beate marie. primā. vesp̄as. et cōpletoriū. eodez modo cātā. his trib⁹ dieb⁹. quo in ceteris dieb⁹ anni; Ad tertiā autē dicimus psalmos. ad dñm cum tribularer. leuauit. letatus sum; Ad sextā. ad te leuaui. nisi quia. qui cōfidunt; Ad nonā. in conuertendo. nisi dñs. beati omnes;

De pedum ablutione;

In die cene facta recordatiōe. omnes iquātū possibile est. monachi. et laici. ad mādatū i caplm cōgruo tēpore cōuenim⁹. et calciāmēta deponim⁹; Prior vero deposita pellicia. et nudatis pedibus. et cinct⁹ lintheo. intrat post cōuētū; Procurator vō. et duo de laicis fratribus antiquiorib⁹. depositis pellicijs et calciāmētis. intrāt post ipsuz; Ibiq. pedes cūctis a priore. ipiq. a vicario abluunt. terguntur. et tm̄ desuper osculant. ceteris cōgruas antiphonas cōcinētib⁹. ipsas incipiēte cāntore. ad introitū prioris; Et est pcurator a dextris prioris.

o ¶ Explēta autem.
Et statutis guig. ca. 4.
§. 24.

p ¶ Omnes. Ex stat.
utis guig. ca. 4. §. 22.

q ¶ Cantore. Idem
ca. 38. hui⁹ p̄tis an. §. 9.

Ca. XIII

tenens peluē cum aqua. quā infundit pedib⁹ singu-
lor⁹: postq; loti sunt a priore; Ministri vō laici sunt
a sinistris ipsius: quor⁹ vnus tenet vas in quo la-
uant⁹ pedes. alius pparat alter⁹ vas cū aqua: et ad
singulos aqua mutat; Quotiens autē prior ingre-
dit caplm. et egreditur: oēs assurgim⁹ ei; ¶ Lotis
16 igit⁹ pedibus per ordinē in vtroq; choro: ministri
laici vadūt ad sedes suas. vt lauent⁹ eorū pedes: et
ali⁹ duo de antiqoribus surgūt pro eis; Lotis autē
ministrozū pedib⁹. redeūt ipsi ad officia sua: et p-
curator tendit ad sedē suam. vt sibi lauent⁹ pedes:
cuius officiū vicarius supplet. dum sibi lauant⁹ pe-
des; ¶ Loto vero pcuratore. egredit⁹ prior caplm.
17 et vicarius post eū: et deponit prior lintheū. et re-
dit ad sedē suam: et sequit⁹ eum vicarius. p̄cinctus
18 lintheo: a quo lauant⁹ ei pedes; ¶ Lotis igit⁹ prio-
ris pedibus: iterū prior egredit⁹. oēs calciamenta
resumimus: et prior calciat⁹ assumpto alio lintheo
intrat. vt aquā manibus infundat; De hinc. priore
aquā infundēte: manus eodē ordine quo et pedes
lauant⁹. nisi qd stādo man⁹ lauamus: et vas quo aq
recipit⁹. per singulos nō mutat: et pcurator mini-
strat aquā priori infundēti manibus: vno de laicis
19 fratribus. ipsam recipiēte in vase; ¶ Lotis igit⁹ om-
niū manibus. diaconus et sacrista egrediūtur capi-
tulū: et iuuāte sacrista. pparat se diaconus ad legen-
dum euangeliū: deniq; pcedēte sacrista. cum accē-
sa cādela in laterna: sequit⁹ eum diaconus cū libro.
indutus cuculla ecclesiastica. et stola: et cū intrat ca-
pitulū. oēs ei assurgimus; ¶ Postmodū ab eo-
dem legitur euangeliū: stantibus cunctis nudatis
20 capitibus. et versa facie ad euangeliū. vsq; ad id: cū
recubuiisset iterum; A quo loco. eandem lectionē se-
dentes audimus: vsq; dum dicatur. surgite eamus
21 hinc; ¶ Tunc em̄ pcedente sacrista cum laterna. se-
quēte diacono cum libro: priore quoq; subsequē-
te et ceteris per ordinē. in refectoriū pergimus: qd
superest lectionis sedentes audituri. quā legit dia-
conus stans ante mēsam prioris: libro posito in le-
ctorio. sup mēsam: et clerici sedēt hinc inde iuxta

r ¶ Euangeliū. Et le-
git sicut legunt. lectio-
nes ad matutinas. ca.
8. hui⁹ partis an. 9.
s ¶ A quo loco. Ex
stantis guig. ca. 4. §. 23.

Prima pars statutorū antiquorū

t **C**linū. Nectar et
cofectiones phibent. ca.
4. scde ptis no. §. 30.
v **C** Ministris. Id
est laicis. ca. pñenti. §. 16.
r **C** Sacerdos scz pu
or. vel vican. vt supra
ca. pñenti. §. 3.

r **C** Completoriū. Ex
statutis guig. ca. 4. §. 25.

3 **C** In parafce. Ex
statutis guig. ca. 4. §. 26

a **C** Psalteriū. Ex sta
tutis guig. ca. 4. §. 27.

b **C** Ecclesia. Clau
strū et caplm. ca. 4. §. hu
ius ptis an. §. 37.

c **C** Signoq. Ex sta
tutis guig. ca. 4. §. 27.

priorē. ad mēsam pōris: et ex vtraq; parte ad men
sas sedēt laici; ¶ Finita vō lectione. diaconus egre
ditur pcedente sacrista: et nos assurgimus ei donec
egrediat ostium refectionis; Deposito vero libro in
ecclesia et cuculla. et stola: redeunt ad sedes suas in
refectorio: et interim vinum a ministris apponitur
singulis. etiā ipsis ministris; Quo facto. surgit sa
cerdos hebdomarius: dataq; ab eo benedictione. scili
cet. potū seruoꝝ suozū filius dei benedicat: incipi
ente pōre. bibim⁹. et abim⁹; Post q̄ nudat altare:
licetq; de cella egredi vsq; ad completoriū: sicut tpe
recoꝝdationis; Completoriū vō poste sonat;

De parafce;

3 In parafce. et die sequēti. genua flectimus:
miserere mei deus dicimus: ad matutinas q̄
pulsat a sacrista per singulas cellas. singulis dum
euigilant signū faciētibus: vt sciat eos excitatos;
Et surgētes: cātam⁹ matutinas beate marie; Qui
bus cantatis. iterū pulsat a sacrista. sicut fit in cete
ris horis: et tunc venimus ad ecclesiā; ¶ In para
fce. psalteriū alijs omīssis opibus frequētamus:
et a sacrista. fratribus laicis iuuatibus. mundat ec
clesiā; ¶ Hac die in parafce scz ad officiū. altare
vna tm̄ lata mapula. et palla cooperit: suppositis
duabus minoribus mapulis. in locis scz vbi ponē
dum est missale: mapulis alijs. et manutergijs in
alijs locis necessarijs extensis; ¶ Hac die et sequē
ti. pñemōito a sacrista hebdomario sacerdote: sexta et
nōna ante horā ab eodē sacerdote et a sacrista. vel a
diacono quādo sacrista paratus nō est. psoluunt:
signoq; aliquāto tardius q̄ solet dato: sexta et no
na cōtinuatim in cellis dicunt; Dum vō ipsarū ho
raz psolutio fit in cellis a ceteris. sacerdos induit:
sic vt facto spacio cōgruo post eum indutū. statim
scdm signū poste pulsetur per galileas: indutusq;
monachos sedendo donec ingredi incipiant. expe
ctat; ¶ Quibus cōgregatis. accensisq; candelis:
facit confessionē et orationē ante altare: deinde ses
sum vadit; Postea sequit lectio. in tribulationē: quā
dicit vltimus titulo p̄termisso. et sine hec dicit dñs;

22

23

24

25

26

27

Ca. XIII

Tractus: domine audiui; Finito tractu. non dicitur dominus vobiscum. nec flectamus genua: sed oremus. deus a quo et iudas; Post orationem sequitur secunda lectio: in qua non dicitur titulus. sed in diebus illis: diciturque a procuratore; Secunda lectio. in diebus illis: dixit dominus ad moysen; Tractus. eripe me; Sequitur passio. ad quam diaconus petit benedictionem: sed non dicitur dominus vobiscum. nec gloria tibi domine; Deinde orationes: quarum dum prime dicunt. stamus versa facie ad altare: ad secundas vero. super misericordias inclinamur: ad quas. scilicet ad secundas. dicitur flectamus genua: propter orationem iudeorum; Finitis orationibus. calciamenta deponimus: donec finite sint vespere non resumpturi; **Sacerdos** vero exuta casula. vestiarium ingreditur cum diacono: ibique ambo calciamenta deponunt: et usque post vespas non resumunt; Quibus depositis. lotisque manibus exeunt: et sacerdos iuxta cathedram stat: donec crux in gradibus altaris ubi adoranda est. super cilicium et lintheum quam sacrista et procurator preparant. a diacono collocetur; **Diaconus** autem genua flectens: crucem discooperit; Quam discooperita: incipit ab eodem antiphona. nos autem gloriarum: et ponit ut dictum est. in gradibus altaris; Quo incipiente: veniam accipimus; Lignum vero domini: a sacrista discooperitur; Deinde crucem venerabiliter adorantes: osculamur eandem. dicentes intra nos singuli: adoramus te christe. et benedicimus tibi: quia per crucem tuam redemisti mundum; **Adorat** autem crux primum a sacerdote. deinde adorat diaconus: post quem episcopus vel abbas si adsint: deinde prior. et sic per ordinem; **Diaconus** adorata cruce. vinum ministrat: et cooperit; Interim vero dum adorat crux. cantat conventus predictam antiphonam: deinde incipiente cantore responsoria. popule meus: expandi: ecce vidimus: tradidit in mortem: ego quasi agnus; **Dum** autem crux adoratur: nec nobis nec sacerdoti sedere licet; Sacerdos autem stat in sede: et nos versa facie ad altare; **Adorata** vero cruce. et in loco suo a diacono reposita: lauat sacerdos manus. et casulam induit: quam induta. ponit missale ad sinistram

Stam. Idem ca. 36. huiusque an. 29.

Veniam accipimus. Idem ca. 36. huiusque partem an. 24.

Popule meus. Per omnia responsoria stamus versa facie ad altare. ut infra. 33.

Prima pars statutorū antiquorū

cornu altaris: digitos abluit: et tunc offeruntur ei corporalia; ¶ Quibus expansis: diaconus oblaturus calicē cum vino. ponit eum sup altare: positoq; a sacerdote super patenā corpore dñi. et digitis excussis in calicē: accipit diaconus. et offert sacerdoti; Cum autem offert ista diaconus: incipit submissa voce cōmunionē. hoc corpus. et omnes veniā sumimus: deinde accipiens vřceū. infundit aquā in calicē; Adorq; sacerdos oblaturus: dicit. ī spiritu humilitatis et cetera; ¶ His itaq; more solito cōpositis. patena prius excussa cum digito super calicē: expandit sacerdos manus. et orat in silētiō pro omni sancta ecclesia dicens: oremus. et orationē. pietate tua; In hoc spacio nos stantes oramus: versa facie ad altare; ¶ Oratione cum sua cōclusionē cōpleta: incipit sacerdos voce submissa. et manibus expansis. oremus. p̄ceptis salutarib; et nos sup misericordias inclinamur; Finito pater noster: respondet. sed libera nos a malo: sequitur oratio. libera nos q̄sum⁹ dñe; Qua finita. partitaq; hostia in tres partes: dicit similiter voce submissa. per om̄ia secula seculorū: et surgētes respōdemus. amen; ¶ Et notandū: q̄ dicendo per om̄ia secula seculorū. semel cum particula hostie corporis christi. signū crucis facit infra ambitum calicis: eamq; nihil amplius dicendo. vel faciendo in vinum deponit; Dictoq; amen. nō dicit pax domini. nec agnus dei: sed cōfestim. in terrā p̄sternimur; ¶ Post perceptionē autē surgentes: nec pater noster premitimus. nec veniā sumimus: sed vesp̄as ab antiphona. calicē incipiētes. eas alterutrū. id ēst bini vel trini. submissa voce dicimus sine cantu; ¶ Sciendum vero: q̄ prior post magnificat. primus super formas incumbit: deinde ceteri; Ibiq; vesp̄is finitis: priore surgente. omnes surgunt; Sacerdos in vestiario. cum diacono vesp̄as dicit; ¶ His ita consummatis: maior crux discōperitur a sacrista: vesp̄e poste pulsantur: denuo nudatur altare: mapule de suis locis tolluntur vsq; in sabbatū: in cuius officio. oīa plenarie p̄parant;

g ¶ Id est bini. p̄ces in dicit q̄libet p se in silētiō. ca. p̄sentis. 4.

h ¶ Discooperit. Et alie cruces. ca. 10. hui⁹ partis an. 2.

De sabbato sancto;

- 42 In sabbato sancto. cantatis in cellulis sexta et
nona: et interim sacerdote induto. nobisq; in
ecclesia cōgregatis. et duabus candelis accensis:
43 p̄cedit cōfessio: et sacerdos facta oratione ante alta-
re. sessum vadit; ¶ Sequit̄ prima lectio. in princi-
pio: deinde statim oratio. de⁹ qui mirabiliter: nec
dicif̄ dñs vobiscū. sed tm̄ oremus: vsq; ad oratio-
nem quā epistola sequit̄; Hac etiā die. nō dicif̄ fle-
ctamus genua: lectiones hac die. sine titulis dici-
mus: sed hec dicit dñs. vel in diebus illis dicif̄: et
incipiūt legere antiquiores per ordinē; Secūda le-
ctio. factū est in vigilia: post scđam lectionē p̄mus
tractus dicif̄. scilicet cantem⁹: oratio. deus cuius
antiqua; Tertia lectio. apprehēdet̄: tract⁹. vinea:
oratio. deus qui nos ad celebrādū; Quarta lectio.
hec hereditas: tractus. sicut ceruus: oratio. deus
44 qui ecclesiā; ¶ Deinde sequit̄ letania perbreuis. q̄
dicif̄ ab eo cui iniunctū est a priore: qui vero dicit
eam. nō legit lectionē vl̄ epistolā: si adsit copia mo-
nachorū; Et cum pronunciat̄ sancta trinitas. sumi-
mus veniā super formas: nec surgimus donec di-
ctum sit. sancta maria ora pro nobis: sacerdos ve-
ro tantū osculatur altare; Dum autē letania dicif̄:
45 stat sacerdos ad cornu altaris ante librū: stamus et
nos versa facie ad altare; ¶ Finita letania. missam a
dñicali kyriel solēniter inchoamus: gloria in excel-
sis. et ite missa est dicimus: suffragia nō dicunt̄. vl̄
q; post octavas: credo tacetur: thus non adolef̄.
vsq; ad vespas; Prefationē paschalē dicimus: et
dicif̄ in ea. sed in hac potissimū nocte: et cōmunicā-
tes. et hanc igif̄; In eleuatiōe hostie. campana pul-
46 sator: pax dñi dicif̄. et accipit̄: sed agnus dei tace-
tur; ¶ Quib⁹ expletis: pulsato tintinnabulo. ve-
spas iuxta morem monachicū solēnissime canta-
mus: eas incipiēte sacerdote. statim post missam;
47 ¶ Deinde sacerdos deposita veste sacerdotali: et
retēta cuculla ecclesiastica. vel indutus alia: factaq;
oratione. sedem ingredif̄ seruitoris; Prior tamē ad
sedē suā reuertit̄: nisi p̄sente episcopo. vel abbate;

¶ Sabbato. Et sta-
tus guig. ca. 4. §. 28.
In hoc sabbato. p̄cura-
tor d̄ mane descendit ad
disponendā domū infe-
riorē et operiendū al-
tare. ca. 8. secūde partis
an. §. 13.

¶ Antiquiores. Idē
ca. 5. p̄me ptis no. §. 24.
¶ Der ordinem. Si
prior in vigilia pasche
sit hebdomarius et nō cele-
bret. non dicit lectionē.
Et idē de alio hebdoma-
rio nō celebrante. si sibi
veniat lectio. ca. 1. tertie
cōpil. §. 80.

Prima pars statutorū antiquorū

m. **Disciplinatur.**
Ide ca. 28. tertie partis
an. §. 29.

a. **Sancto pasche.**
Ide ca. 5. huius partis
an. §. 2.
b. **Inter matuti.**
Ex statuti guig. ca. 4.
§. 29.

c. **Hanc missā.** Dēs
monachi debet iteresse.
ca. 1. tertie cōpil. §. 26.

d. **Ultimo cōica.**
Ide ca. 3. tertie partis
no. §. 3. et ca. 5. huius par
tis an. §. 21.

e. **Celebrare volue.**
Datorē missā celebrat
et cōuentū cōicat. ca. 9.
scdē ptis an. §. 12.

In hoc sabbato ad vespas. et vsq; ad ascēsiōē.
exceptis festis duodecim lectionū: dicif hymnus.
hic est dies: et fit diuisiō ad matutinas in hoc vsu.
mysteriū mirabile; Post vespas. caplm tenet fra
tribus: nec disciplinānt hac die pro culpa silentij.
sed arbitrio pōris aliquid eis iniungit pro discipli
nis; Ab huius diei vespis. porte chori p̄sente cō
uentu aperte sunt: vsq; post vespas diei sequētis;
Altare quoq; paratū est. p̄ totas octauas; Trib⁹
dieb⁹ an pascha: de nullo festo facim⁹ mētiōē;

De die sancto pasche. et tota hebda.
et festis occurrētibus; Caplm XIII

a. In die sancto p̄asche: totū officiū prioris est;
b. Inter matutinas et primā. cūctis inquāru
eorū sinūt obediētie laicis p̄sentibus. et cōmunicā
tibus: ea celebritate qua dñicis solet diebus. missa
cantat ab hebdaio: duobus vel tribus monacho
rū sacerdotē iuuātibus. cum pcuratore et sacrista;
Hec missa statim post laudes incipit: si tamē sa
crista sic potuerit ordinare; Laudate dñm de celis in
choato. vel ante: sacerdos et diaconus. egrediunt^r
ad p̄parandū se; Inceptoq; laudate dñm in san
ctis eius: diacono p̄cedente. et lumē ferente. sacer
dos facta solita orōne vestiariū ingredit^r: vt inde
etiā casula indutus egrediēs: anteq; hymnus finia
tur p̄paret altare si potest: et ipse. et diaconus ad se
des suas reuertant^r; Thurificato altari: thurificat^r
et sacerdos; Sedēsq; dum p̄ces dicunt^r: anteq; in
choet oratio. ad locū cōfessionis vadit: scz dum di
citur. p̄ fratrib⁹ nostris absentib⁹; Ad hanc mis
sam. dñicale kyriel⁹ dicif. et gloria in excelsis. et ite
missa est: incēsum nō adolef: credo dicif: et p̄fa
tio paschalis. et cōmunicātes: et hanc igitur; Pax
datur: diaconus cōmunicat: pcurator vinū mini
strat: vltimō cōmunicato. incipit agnus dei; Adis
sa finita: fit interuallū ad cantandū primā beate ma
rie; Cum hebdomada pasche priori contigerit:
primā missam cantat primus in ordine; Item. si
in hebdomada pasche prior hebdomadari⁹ fuerit.
et p̄sens episcopus vel abbas celebrare voluerit:

48

49

50

51

1

2

3

4

5

6

7

missa in qua cōmunicant laici fratres prioris est. et
fit spaciū inter laudes et missam: vt prior canta-
tis matutinis possit idonee preparari; ¶ Quando
inter laudes et missam fit spaciū. pulsandū est ad
missam: et ea cātata. statim pulsat ad primā; ¶ Si
autem presens episcopus. vel abbas celebret. et pri-
or hebdomadarius nō sit: prior missa caret; ¶ In
missā maiori cōmunicat cōuentus: et fit sicut in na-
tali domini: vinūq; ministrat antiquior ex his qui
ante cōmunicauerunt; ¶ Prefatio paschalis. com-
municantes. et hanc igitur. dicuntur vsq; ad sabba-
tum: quādo cantatur de pascha; ¶ In sabbato ve-
ro ante octauas. et dominica in octauis. cōmunicā-
tes. et hanc igitur. non dicuntur: sed sola prefatio.
in qua nō dicitur tunc. in hac die: sed sic; Te quidē
omni tempore: sed in hoc potissimū gloriosius pre-
dicare. et cetera; ¶ Totos quattuor hos dies. cele-
berrimos dicimus; ¶ Prima die. et secūda. cōuer-
sis predicant post nonam: hi quibus iniungitur a
priorē; Item secūda die. in capitulo leguntur mōna-
chis ea que pertinent ad eos de charta visitatorū:
et similiter conuersis in capitulo ipsorū; ¶ Item se-
cunda die. et tertia. leguntur fratribus consuetudi-
nes. post capitulū monachorum: et in ipsa die ter-
tia. recedunt post prandiu: nihilominus die quar-
ta vinum et pitantiā habituri; ¶ Infra hebdoma-
dam: tertie lectiones prioris sunt; Secūdas procu-
rator quādiu adest recordatur: eo autem descenden-
te. deueniūt ad antiquiorē; Prime sunt: illius qui
seruit ad missam; ¶ Feria tertia. quita. et sabbato:
dicif benedictio. diuini verbi; Sabbato repetitur:
in vnitāte sancti spiritus; Responsoriu. dignus est
agnus: cum alijs super hebdomadā cantat; ¶ Bo-
minus regnauit. a pascha vsq; ad octauas penteco-
stes: ad matutinas laudes quotidie dicim; ¶ Fe-
ria secūda incipit esdras in refectorio: et legit ibi
totus ante festū ascēsiōis; ¶ Feria scda. tertia. qrtā

¶ fragilitas acciderit: nihilominus nonā cantat. et si celebrauerit: cenā vel pran-
dium benedicit. ca. i. tertie cōpil. 74. ¶ Si alijs diebus sequētib; etiam
ante matutinas fragilitatē habuerit: nihilominus totum officium suum facit rē.
ibid. 75.

f ¶ In missa ma. Ex
statutis guig. ca. 4. §. 30.
Item hac die. ppt fra-
gilitatē nullus celebra-
re/seruire/vl cōicare p/
hibet. ca. 43. huius ptis
an. §. 87.
g ¶ Antidor. Idē ca.
5. huius ptis an. §. 19. et
ca. 8. scde ptis an. §. 19.
h ¶ Totos qrt. Ex sta-
tutis guig. ca. 4. §. 31.
¶ Tribus diebus post pa-
scha et pētecostes/ licet
monachis sedere ad no-
cturnos. ca. i. tertie cō/
pil. §. 83.
i ¶ Ducim. Per to-
tas octauas in refecto-
rio comedētes. ca. pfen-
ti. §. 21.
k ¶ Monachis. Idē
ca. 5. huius ptis an. §. 37. et
ca. 30. scde ptis an. §. 28.
l ¶ Post prandiu: dic
post nonā. ca. 28. tertie
ptis an. §. 35.
m ¶ Prioris sūt. Idē
ca. 6. scde ptis an. §. 4.
n ¶ Qui seruit. Qui
si impedimentū habuerit
quo ad seruiciū ad mis-
sam/ nō impedit lectio-
nem. ca. 43. huius ptis
an. §. 86.
o ¶ Ad missam. Si
vicarius habeat seruire
ad missam. et p priorē
absente/ tertiā legere le-
ctionē: tunc pma lectio
ad vicariū eiusdē vica-
rij deuoluet. ca. 5. pme
ptis no. §. 23.
p ¶ In vnitāte. Idē
ca. 42. huius ptis an. §. 5.
q ¶ Agnus. Idē ca.
20. huius ptis an. §. 11.
r ¶ Feria scda. A fe-
ria scda pasche vsq; ad
pma diē pētecostē p ve-
nietib; ad caplm gene-
ralē. et inde redeūtib;
dicat ofo. adesto. inter
alias oratiōes q dicūt
post psalmū/ de vene-
rūt gētes. ca. i. tertie cō/
pil. §. 50.
s ¶ Quarta. Quādo
hebdarius nō est para-
tus feria scda/ tertia/ et
qrtā pasche et penteco-
stes/ totū officiū eiusdē
vicarij eius exequit. ca.
43. huius ptis an. §. 81.
¶ Si eisdē diebus iter
sextā et nonā hebdario
¶ fragilitas

Prima ps statu. anti. Ca. XV

t **C**laudib⁹. Ex stat⁹
tutis guig. ca. 4. §. 31.
¶ S⁹ nō ad nocturna.
ca. 32. hui⁹ ptis an. §. 4.
¶ **C** nō dicif credo.
Idē ca. 34. huius ptis
an. §. 13.
¶ **C** Diaconus. Idē
ca. 43. hui⁹ ptis an. §. 51.
¶ **C** Feria q̄nta. Fe-
ria q̄nta post nonā fit re-
cordatio de homelia in
crastino legenda. ca. 35.
huius ptis an. §. 10.
¶ **C** Gloria in excel. Idē
ca. 34. hui⁹ ptis an. §. 12.
¶ **C** Pax dat. Idē ca.
34. huius ptis an. §. 14.

b **C** Hebdomade. Ex
statut⁹ guig. ca. 4. §. 31.
¶ **C** A die sancto pasche
vsq³ ad octauas p̄teco-
stes in missa b̄re virgi-
nis. duplex alla dicif.
ca. 2. prime ptis no. §. 18.
primū post partū. scdm
surrexit. ca. 36. hui⁹ par-
tis an. §. 5.
c **C** Adissa tantū. Et
si missam pp̄iā habue-
rit. dicif in puato. ca. 3.
prime ptis no. §. 5.
d **C** Cōmēorationē
facim⁹. Ad vespas: et
laudes 7 missam. ca. 31.
huius ptis an. §. 11.
e **C** Transferim⁹. Ex-
cipit festū annūciatōis.
ca. 12. hui⁹ ptis an. §. 6.
Et festum dedicatōis.
ca. 2. prime ptis no. §. 5.
¶ **C** Aide ca. 5. hui⁹ par-
tis an. §. 45.
f **C** Interuallū. Idē
ca. 41. hui⁹ ptis an. §. 10.

a **C** Dñica in octa.
In hac dñica iapiunt⁹.
legi euangelia. ca. 34.
hui⁹ ptis an. §. 7. et ca. 1.
scdm ptis an. §. 3.

t in matutinis laudib⁹. et missa. et vespis. duas cāde-
v las accēdim⁹. incēsūq³ offerim⁹. sed nō dī credo.
¶ nec cōicat diācon⁹; **C** Feria q̄nta. sexta. et sabbato. 21
missa paschalis mane cātaf p⁹ p̄mā. q̄ dī i cellis: ad
3 quā dī dñicale kyriel. et glia i excelsis: suffragia nō
a dicūt: credo nō dī: incēsū nō adolef: p̄ax dat; Et
cū pulsaf ad t̄riā. dicim⁹ i cellis tertiā diei: et tertiā
et sextā b̄tē marie; Ad scdm signū puenim⁹: sextāq³
in ecclia cantātes. simul reficimus; Et cū pulsaf ad
nonā: dicif in cellis; **C** In hac hebda. ozo q̄ ad lau- 22
des dicif. dicif ad tertiā: et cōsequēter ad vespas.
excepto sabbato: in quo dicif ad vespas ozo dñica
lis; **C** Hebdomade pasche. priorib⁹ dieb⁹ q̄ttuor. 23
nullū oīno sc̄tōz festū celebram⁹: siue duodecim le-
ctionū fuerit. siue triū; De festo t̄n triū lectionū. ad
c missam tantū cōmēorationē facim⁹: q̄ in die pasche
fit ad p̄mā missam; **C** Trib⁹ vō posteriorib⁹. si triū 24
d lectionū festū occurrerit. solā de eo cōmēorationē fa-
e cim⁹: sin aut duodeci: totū officiū trāsserim⁹ vsq³
ad diē p̄mo vacātē post octauas. sine caplo; **C** To- 25
ta hebda pasche. psueta suffragia int̄mittim⁹: hym-
nos solēnit cātam⁹: et ad p̄mā dicim⁹ capl⁹. regi at.
et ozonē. i hac hora: excepta dñica. q̄ ozonē suā nū-
q̄ variat: et septē psalmoz an laudes nō facim⁹ int̄-
uallū: sic nec i festis duodecim lectionū; **C** In toto 26
tpe paschali. dicaf b̄ndicam⁹ cū alla: et ite missa est;
De dñica in octauis pasche. et ceteris
vsq³ ad ascensionem. 7 de festis occur-
rentibus; **Caplm XV**

a **C** Dominica in octauis pasche: solēnit hymnos 1
cātam⁹; Ceteris etiā dñicis. vsq³ ad ascēsiōē:
cantaf solēniter hymn⁹ paschalis; R̄nsoria pascha- 2
lia. q̄ttuordecim dieb⁹ cātam⁹; **C** Dñica in octauis
pasche. psueta suffragia nō dicim⁹: de festo t̄n si oc-
currat triū lectionū. cōmēorationē facim⁹: duas cā- 3
delas nō accēdimus: nisi t̄n ad missā: ad quā etiā
dñicale kyriel dicim⁹; **C** Si in hac dñica. festū duo-
decim lectionū occurrat: totū officiū trāsserit ad diē
p̄mo vacātē. sine caplo; In alijs vō dñicis vsq³ ad
ascēsiōē. si festū duodecim lectionū occurrat: totū

La. XVI

officiū est de festo: et sit cōmēoratio de dñica ad ve-
spas. ad laudes. ad missā. et itē ad vespas: et in re-
fectorio legi qđ i ecclia erat legēdū: s missa de dñi-
ca cāta p̄ma die p̄ vacāte; ¶ Feria scda post octa-
uas pasche. cōmēoratiōes oēs. et suffragia ad missā
repetim⁹: act⁹ aploz incipim⁹: eosq; trib⁹ hebdo-
madib⁹. canonicas vo eplas. exinde vsq; ad ascēsi-
onē tñ in ecclia legim⁹: nisi qđ terminatio qđ ppter oc-
currēs festū legi nō potuerit die suo. legē in resecto-
rio; ¶ De añ. qđ vidisti me. et ceteris ad magt dicē-
dis sup hebdomam vsq; ad ascēsiōē. hoc obseruam⁹:
vt añ. qđ ppter festū occurrēs omittit⁹: die crastina. vl
alia qđ p̄ma sine festo occurrerit. repetat⁹; Sex tñ anti-
phone qđ p idē spaciū dicunt⁹ ad bñdict⁹. nō repetūt
post festū: cū vnusq; dies ātiphonā habeat. sibi
pprie deputatā; ¶ De sex vo orōnib⁹ qđ ab octauis
pasche vsq; ad ascēsiōē. ad laudes et horas dicēde
scribūt⁹. h obseruam⁹: vt q; dies q̄tū ad laudes.
suā orōnē habeat; Si aut feria scda festū occurrat:
orō. feria scda dicēda. dimittit⁹ ppter festū: nec repetit⁹
vsq; ad aliā hebdomam. feria scda sibi pprie deputata:
si forte occurrerit sine festo: et sic d ceteris; Haz orō
nū p̄ma. dieb⁹ dñicis ad sextā dicūt⁹: scda ad nonā;
¶ Haz etiā tres p̄me. feria scda. q̄rta. et sexta: ad ter-
tiā. sextā. et nonā dicūt⁹; Tres vltie. dicūt⁹ feria t̄tia.
q̄nta. et sabbo: ad t̄tia. sextā. et nonā; ¶ Ab octauis
pasche vsq; ad p̄tecosten. p̄ter octauas ascēsiōis:
q̄tidie dī orō dñicalis ad vespas. nisi festū occurrat;

**De missis triū dierū capli. et de offi-
cio in electione prioris;**

La. XVI

¶ Primā die capli. scz feria scda in hebdoma tertia p̄
octauas pasche: post primā que statim post
matutinas pulsāt⁹: tam in cartusia q; in ceteris do-
mibus ordinis. missa de spiritu sc̄to. p̄sente conuētū
celebratur: dñicale kyriel dicūt⁹: gloria in excelsis
cantatur: orō. deus qui corda fidelū: suffragia illa
qđ in festis sup hebdomam dici solēt. dicunt⁹; Primum
alla. surrexit: scdm. veni s̄acte spūs: credo nō dī:
pax sumit⁹: itantes oramus: incēsum nō adolef:
cetera sicut in die p̄tecostes; ¶ Qñ festū philippi

b ¶ Cōmēoratio-
nes. De cruce. de beata
maria: de sc̄to iohāne: et
de oibus sanctis. ca. 31.
huius ptis an. 13.
c ¶ Actus aploz. Ex
statut⁹ guig. ca. 4. §. 32.

a ¶ Prima die. Dñi-
ca ante capli. generale
in q̄libet domo ordinis
vicarius vl sacrista affi-
gat cedulā in tabula de
ofone dicēda in missis
p p̄uonib⁹ et alijs ad ca-
pitulū p̄fectis. ca. 1. ter-
tie cōpil. §. 51.

b ¶ Dumū alla. Epi-
stola/cuz cōplent. ca.
43. hui⁹ ptis an. §. 69.
¶ Durante caplo gene-
rali: nō fit interuallū in
domo cartusie ante lau-
des. ca. 29. secūde ptis
an. §. 11.

¶ Dieb⁹ capli genera-
lis post nonā poterunt
monachi de bonis ha-
bere colloquū: nō tñ li-
cet eis exire clausuras
domoz suarū. ca. 7. sec-
cunde ptis no. §. 8.

Prima pars statutorū antiquorū

et iacobi accidit p̄ma die capli. missa de sp̄scto can-
taf post caplm. et induto sacerdote. signū pulsaf
ad eam. qua cantata. fit spaciū ante tertiā;

De secunda die;

Ecūda die capli post p̄mā. nisi festū duodecim
lectionū. vel p̄sens defunct⁹ fuerit. dicet. salue
sctā parēs. sine allā in fine; Primū allā. post partū.
scdm. nōne cor nrm. ozo. cōcede nos famulos. cū
suffragiis infra hebdom cōsuetis. q̄bus subiūgit.
om̄ps qui uiuorū; Ep̄la et euāgelīū. sicut in vigilia
assumptiōis. cetera sicut in sabbatis; Si anniuersa-
riū occurrerit. missa eius priuatim dicetur;

De tertia die;

Tertia die post p̄mā. nisi missa festi duodecim lecti-
onū. vel inuētiōis sctē crucis. v̄l p̄sens mortu⁹
occurrat. sal⁹ ppli. sine allā; Quere feria q̄nta. post
dñicā ter. iā q̄dragesime; Kyriel feriale cātaf. glia
in excelsis nō dī. ozo. de⁹ a quo sctā desideria. cū su-
pradictis suffragiis. et ozone. op̄s q̄ uiuorū; Ep̄la
libri esdre. q̄so dñe; Quere feria q̄nta p̄ dñicā p̄mā
q̄dragesime; Primū allā. q̄ posuit. i dñica vicesima
tertia req̄re; Scdm allā. angel⁹; Euāgelīū scdm lu-
cā. q̄s vestrū habebit amicu; Quere in rogatiōib⁹;
Offertoriū. si ambulauero. cōmunio. tu mādasti.
q̄re cū introitu. sal⁹ ppli; Prime diei missa. est prio-
ris cartusie. eāq; cū vult. alij celebrādā cōmittit; In
alijs tñ domib⁹ est hebdomarij. sicut duob⁹ dieb⁹ seq̄n-
tib⁹; In his trib⁹ dieb⁹ capli. ad missas p̄uētua-
les p̄uiuis. et etiā ad p̄uatas. siue p̄ uiuis siue p̄ de-
functis fuerint. p̄ totū ordinē vbicūq; eas dici cōti-
gerit. statutū est. vt p̄ p̄oribus ad caplm p̄fectis. di-
caf ozo. de⁹ qui corda fidelīū. vel p̄tende. excepto.
q̄ in missa que prima die cantaf pro caplo. nō dicif
oratio pro prioribus nisi prima;

De officio in electione prioris;

Quando prior eligif a pascha. vsq; ad octauas
p̄tecostes. misse officiū est de die p̄tecostes.
excepto credo in vnū deū; Ab octauis pentecostes
vsq; ad septuagesimā. dicif m̄soriū. beata gens; A
septuagesima vsq; ad pascha. dicif introitus. dñm

c Duodecim lecti.
v̄l triū. vt scti georgij.
cuius missa dicif in cō-
uentu. et missa sal⁹ ppli
in priuato. ca. 3. prime
partis no. 8.

d Dieb⁹ capli. Et ce-
teris vsq; ad sabbatū in-
clusiue. ca. 1. tertie com-
pil. 51.

e Credo in vnū
nisi sit dñica. ca. p̄sen-
ti. 8.
f Dum sanctifica.
Idē ca. 9. hui⁹ ptis an.
8. et ca. 43. hui⁹ ptis
an. 70.

La. XVII

sanctificat⁹ fuero i vobis; Rñsoriū. brā gens. qre fe-
ria qrtā p⁹ dñicā qrtā qdragesime; Offertoriū. emit-
te. qre i vigilia pētecostes; Lōmuniō. fact⁹ est; Ozo-
nē aut. eplām. et euāgelii: d pētecoste dicim⁹; Gloria
in excelsis semp dī: nisi in aduētū. et a septuagesima
8 vsq; ad pascha; ¶ In hac missa dñicale kyriel dī:
incensū nō adolef: par sumit: stātes oram⁹; Suf-
fragia qz illa ad missā. nisi dñica fuerit dicunt: q in
festo supra hebdomā dicim⁹; Si aut dñica fuerit: di-
cimus illa q dieb⁹ dñicis dicere cōsueuim⁹. et credo
i vñū deū: et cātāt due missē. vna de dñica. altera
de spūscō. q pma est: et cātāt post caplm: et ad eā
9 induto sacerdote pulsaf signū: q cantata. fit spaciū
ante tertiā; ¶ Hac die. nisi aliqd festū occurrat: ni-
hil pter missam festiue celebramus;

De rogatiōibus. et ascēsiōe. et toto
tēpore vsq; ad pētecosten; La. XVII

1 Feria scda. et tertia rogationū. missa de rogatio-
nib⁹ mane cantat: suffragia solita dicunt: ex-
2 cepto. omps q viuoz; ¶ Si vō feria scda festū duo
decim lectionū. vel inuētiō scē crūcis occurrat: ad
missā festi fiet de rogatiōib⁹ cōmēoratio: et missa ro-
3 gationū cātābif die subseqnti; ¶ Porro i missa iuē-
tionis. pūs de martyrib⁹: postea de rogationib⁹ cō-
4 mēoratio fiet; ¶ Si aut feria scda. nō festū. sed p-
sens defunct⁹ occurrerit: missa rogationū ad diē se-
5 qntē differet; ¶ Qz si feria scda. missa rogationū cā-
tata fuerit. et āniuersariū occurrat feria tertia. vñ alia
missa quētuālis: pter missā bñfactorū. q nō impedi-
ret officiū rogationū: ipsa die tacebif: s si missa de
6 viuis occurrerit: ad ipam de rogatiōibus cōmēora-
tio fiet; ¶ Feria scda et tertia rogationū. semel refici-
mus: sed tertia feria. ouis et caseo licet vti;

De vigilia ascēsiōis;

7 In vigilia ascēsiōis hymnus ferialiter canta-
tur. et fit parua pulsatio ante sextā: in scdo si-
gno cōuenimus ad ecclesiā: sextā et missā pariter au-
8 dituri; Solita suffragia dicūt: excepto. omps qui
viuoz; ¶ Si in vigilia ascēsiōis occurrat festum
apostolorum philippi et iacobi. totum officium de

8 ¶ In aduētū. Dñi
cale kyriel dicatur. ca. 5.
pme pñs no. 5. 10.

a ¶ Sancte crucis.
In rñsiōe versiculi. di-
cāt bis alla. ca. 31. huius
pñs an. 5. 1.

b ¶ Feria secūda. Ex
statutis guig. ca. 4. §. 33.
Item si ipsis diebus oc-
currat festū philippi et
iacobi ieiuniū nō fran-
git. ca. 7. tñe cōpil. §. 7.
c ¶ In vigilia. Ex sta-
tutis guig. ca. 4. §. 34.

Prima pars statutorū antiquorū

festum est usque ad vespas: quorum missa cātāda est post
tertiā: ad quā tepestium? solito pulsandū est. facto
scz intervallo post missā: sexta cū ad eā pulsabit et
missa de vigilia cū feriali kyriel pariter psoluen dis;
Deinde fit spaciū usque ad nonā: qđ dormitiōi qđtū
licuerit deputat; Postmodū vō fit parua pulsatio
ad euigilādū: et ad scđm signū cōuenim? ad nonā:
qđ cātata refectoriū intram? comedētes qđ nobis ap-
ponunt; Fitq; cōmēoratio i missa festi de vigilia:
sicut et in missa de vigilia. et in vespis de festo: dicū
turq; ad vespas psalmi feriales; ¶ Item in vigilia
ascēsiōis ad vespas hymnus. optatus votis om-
niū: et fit diuisiō ad matutinas in hoc vsu. o gran-
de cūctis gaudiū: diciturq; usque ad pentecostē. ex-
ceptis festis sanctorū duodecim lectionū;

De ascensione domini;

Ascensionē dñi celeberrime colim? cuius pfa-
tio p totas octauas dicit. qñ cantat de soleni-
tate: de q etiā. missā dici pōt infra octauas diebus
vacātib? q tunc nō est hebdomadū. sed ei? cui ptingit
p ordinē: et dñ in ea. omps qui viuorū; ¶ Si in die
ascēsiōis festū duodecim lectionū occurrerit: ad vl-
timas vespas de ipso cōmēoratio fiet: et die sequēti
totū officiū sine caplo; ¶ In crastino ascēsiōis can-
tat hymn? sicut splēdor paterne glie. nisi duodeci-
lectionū festū occurrat: et icipit apōcalypsis: quā
usque ad pentecostē. partim in ecclia. partim i refecto-
rio legim?; ¶ Tres ātiphe q ifra octauas ascēsiōis
in euāgelio alternatim dicūt. icipiūt pma die post
ascēsiōnē: reincipiunt feria scda sequēti: et p^o octa-
uas. die pma q sine festo occurrit; ¶ Infra has octa-
uas dicit ad terciā ozo. adesto: ad sextā. deus cui?
filius: ad nonā. tribue: in laudib? autē alternatim
dicunt: ad vespas. pcede; ¶ Quoties rñsoria ascē-
sionis dicit i officio duodecim lectionū: toties cū
pus postea dici debet i officio triū lectionū: a capi-
te reincipit; ¶ Bñica ifra octauas. hymn? ascēsiōis
cantat solennit: et eūdē quē post hymnū dicim? in
cōmēoratiōe vñculū; ¶ Sabbo dñica istā pcedēte.
ad vespas añ. sup psalmos alla. regnū tuū: et sunt

d ¶ Apponunt. Et
tunc abstinētia fit feria
sexta sequenti. ca. 4. scđe
partis no. 27.

e ¶ Ascensionē. Ex
statutis guig. ca. 4. §. 34.

f ¶ Missa dici. Cū fe-
riali kyriel et sine gla
in excelsis. ca. 2. pume
partis no. 12.

¶ Quā festū aploz phi-
lippi et iacobi celebrat
post ascēsiōnē/fit de eo
p oia sicut añ ascēsiōnē.
ca. 1. tertie cōpil. §. 27.

g ¶ Apocalypsis. Ex
statutis guig. ca. 4. §. 32.

18
19
20
21
22
23
24
25
26
1
vesp
mi
dec
feste
tio
anti
ctio
res
te d
gmi
fit c
men
lis
spe
¶
ca.
pma
In
mo
giti
sa d
octa
ipse
octa
fac
23
fac
sam
24
reli
añ.
25
sole
die
cōm
26
trā
in f
et t
feru
cim

La. XVIII

18 vespe de ascensione: fitq; in eis comemoratio de do-
 minica; ¶ Si tamē in eodē sabbato sit festum duo-
 19 decim lectionū: tūc vespe vsq; ad capitulū sunt de
 festo. deinde de ascensione: sed prius fit comemora-
 tio de festo. et postea de dñica; ¶ In ipsa vō dñica
 antiphonas. rñsoria. capla. vñs. et octo priores le-
 ctiones. de ipsa solēnitate dicim⁹: q̄ttuor postero-
 res. de homelia dñicali; Euāgeliū quoq; ipm. post
 te deū laudamus. et antiphone ad bñdictus et ma-
 20 gnificat. et oratio. et missā. dñicalia sunt: sed postea
 fit comemoratio de solēnitate; ¶ Ad laudes in com-
 memoratiōe ascēsiōis oꝛo. tribue: ad tertiā dñica-
 lis: ad sextā et nonā. sicut in die ascēsiōis: ad ve-
 21 speras in comemoratiōe ascēsiōis oratio. cōcede;
 ¶ Cum festū duodecim lectionū occurrit i hac dñi-
 ca. totū officiū est d festo: et tūc ad sabbati vespas.
 pmo fit comēoratio de ascēsiōe: postea de dñica;
 In ipsa vō dñica ad laudes et missā et vespas fit pri-
 mo comemoratio de dñica. postea de ascēsiōe: le-
 22 giturq; in refectorio. qđ erat in ecclia legēdū: et mis-
 sa dñicalis cantat pma die post vacāte; ¶ Si infra
 octauas ascēsiōis. festū triū lectionū occurrerit: de
 ipso tm comemoratio fiet; Quādocūq; autē de his
 octauis. et de festo triū lectionū. comēoratio simul
 faciēda occurrit: de octauis pmi. et postea de festo
 23 facimus comēorationē; ¶ Ab ascēsiōe vsq; ad mis-
 sam vigilie pētecostē: palla paschali. dicit. nō vos
 24 relinqā; ¶ In octauis ascēsiōis. ad pmas vespas
 añ. sup psalmos alla. inclinavit: et cantat hymnus
 25 solenniter; Prefatio dñi: sed credo tacef; ¶ Si hac
 die festū duodecim lectionū occurrat: nō fiet de ipo
 comēoratio: sed ad diē sequentē quodcūq; sit illud
 26 trānsferet sine caplo; ¶ Quob⁹ dieb⁹ post octauas. m
 in scdo nocturno oꝛo. sicut ifra octauas: ad laudes
 et tertiā. adelto: ad sextā et nonā. de⁹ cuius filius:
 feria sexta ad vespas. oratio dñicalis;

De vigilia pentecostes; La. XVIII

I ¶ Vigiliā pentecostes. fit ante nonā parua pul
 satio ad euigilandū: deinde nonā et missam di-
 cimus in ecclesia; Ad nonā cantat hymnus feriali.

h ¶ Comemoratio.
 Concordat cū ca. 31. hui⁹
 ptis an. 4.
 i ¶ In ipsa. Ex statu-
 tis guig. ca. 7. §. 12.

k ¶ Missa dñicalia.
 In qua missa nō dicit
 pfatio: nec cōcates de
 solennitate sed cōis. ca.
 2. pme ptis no. §. 13.

l ¶ Fiet. Et si missam
 ppria habuerit cātabit
 in cōuentu. ca. 3. pme
 ptis no. §. 5.

m ¶ Transferef. Si
 tamē festū dedicatiōis
 ecclesie/ ipsa die octaua
 occurreret: dicte octa-
 ue fierēt die pcedēti. Et
 idē de octauis appar-
 tionis corpis chisti/vi-
 sionis/assumptiōis ⁊
 natiuitatis beate marie.
 ca. 1. terne cōpil. 4. 7.
 a ¶ In vigilia. Ex sta-
 tutis guig. ca. 4. §. 35.
 b ¶ Parua pul. Con-
 cordat cū ca. 4. 1. hui⁹
 partis an. §. 26.

Prima pars statutorū antiquorū

ter; Et dum nonā dicimus. induit sacerdos: qua dicta. facit confessionē. et orationē ante altare: post modū sessum vadit; **¶** Deinde sequuntur lectiones. 2
quas sine titulis dicim⁹. sed in diebus illis dicif⁹: et incipiūt legere antiquiores per ordinem: nec dicif⁹ dñs vobiscū. sed tm̄ oremus: vsq; ad orōnē quam eplā sequif⁹; **¶** Prima lectio. in dieb⁹ illis. tēptauit deus: deinde statim sequif⁹ orō. deus qui in abrae; 3
¶ Secūda lectio. i dieb⁹ illis: scripsit moyses; Tra ctus. attende. orō. deus qui nobis per pphetarū; 4
¶ Tertia lectio. apprehēdent⁹ tract⁹. vinea: orō. deus qui nos ad celebrandā; **¶** Quarta lectio. au di israel. tractus. sicut ceruus: orō. deus incōmuta bilis; **¶** Sequif⁹ letania per breuis. que dicif⁹ ab eo cui iniunctū est a priore: qui vō dicit eam. nō legit 5
hac die lectionē. vl̄ eplā: si adsit copia monacho rum; Dum autē pñunciat sancta trinitas. veniā su minius sup formas: nec surgimus donec dictū sit. sancta maria ora p nobis: sacerdos vō tm̄ osculat⁹ altare; Dum aut letania dicif⁹. stat sacerdos ad cor nu altaris ante librū: stat⁹ et nos versa facie ad al tare; **¶** Finita letania: cātor incipit dñicale kyriel; 8
Gloria in excelsis cantat⁹: suffragia nō dicunt⁹; Si tamē festū occurrat: de eo facim⁹ cōmemorationē; Credo tacef⁹: offertoriū dicif⁹: incēsū nō adole tur: prefationē. et cōmunicātes. et hanc igitur. de pentecoste dicim⁹: agnus dei dicimus: pacē sumi mus: cōmunionē cantam⁹; **¶** Si in hac vigiliā. fe 9
stū occurrat duodecim lectionū. totū officiū de ipso facim⁹. vsq; ad vespas. sed duas missas cantam⁹: fitq; cōmemoratio de vigilia in missa festi. et in omi missa de viuis: sicut et in missa de vigilia: et in om ni missa de viuis. et in vespas. de festo; **¶** Et si fe 10
stum illud est sine caplo: de ipso mane missa cātat⁹; Si vō caplin habeat. tertia et missa de festo. et sexta cōtinuatim dicūt⁹: deinde fit spaciū vsq; ad nonā: quod dormitiōi quātū licuerit deputat⁹; Adissa aut de vigilia vt dictū est: cantat⁹ post nonā; Qua fini ta: post modicum spaciū refectoriū ingredimur: s comedentes. que nobis apponuntur; **¶** Si festum

c **¶** Antiquiores. Vt de ca. i. terne cōpil. §. 80 et. 81.

d **¶** Epistolā. Et q̄ ce lebrauit in pñtū. nec le ctionē dicit nec eplā nec letaniā si tamē ad sit copia mōachorū. ca. 43. hui⁹ pñs an. §. 63. e **¶** Trinitas. Idē ca. 36. hui⁹ pñs an. §. 21.

f **¶** Vigilia. Si dedi catio ecclie occurrat in hac vigilia pentecostes vel natiuitatis dñi. tūc vespē erūt integraliter de vigilia. cū psalmis fe rialib⁹: et de dedicatiōe fit tm̄ cōmemoratio. ca. i. terne cōpil. §. 48.

g **¶** Comedētes. S3 a lacticijs abstinem⁹. ca. 14. scde pñs an. §. 2.

La. XIX

11 illud caplin nō haberet: in cellis coquina nobis do-
naret et vinū; ¶ In vigilia pētecoster. et per totas
12 octauas: ad vespas hymn⁹. veni creator spūs; In h
die et p totas octauas. ad matutinas hymn⁹. iā chri-
13 stus astra ascēderat: et fit diuisio in hoc v̄su. imple-
ta gaudēt; ¶ Itē in vigilia pētecoster. post vespas
caplin tenet fribus: nec disciplinānt hac die p cul-
pa silētij: sed arbitrio p̄oris. aliqd eis iniūgit p di-
sciplinis; ¶ Ab hui⁹ diei vespis. porte chori p̄sen-
te quētū apte sunt: vsq post vespas diei sequētis;
Altare quoq paratū tenet: per totas octauas;

De die pentecoster. et tota hebda. et
festis occurrētibus; Caplin XIX

1 In die pentecoster: totū officiū p̄oris est; Tō. a
tamq hebdam. sicut paschalē decurrim⁹: nisi
q in hac hebda. ieiunia q̄ttuor temporū facimus;
2 ¶ De m̄soria pētecoster. tria m̄sa mutuata. scz vir-
tute magna: ego rogabo patrē: nō vos me elegi-
stis: supra hebdam dimittunt; Feria scda: parali-
3 pomenon incipit in refectorio; ¶ Itē q̄rta feria: b
tertia. missa. et sexta. cōtinuatim dicunt; Ad lectio-
nis orationē. dñs vobiscū dicim⁹: quā lectionē le-
git vltimus: et finito v̄su. alla. spūs dñi. ipsum alla
repetimus. sicut fit i ceteris alleluis; Hoc aut alla:
post lectionē dicif; Ad scdam orōnē nō dicif. dñs
vobiscū: sed tm̄ oremus: et habet suā cōclusionē;
4 ¶ Feria q̄nta. sexta. et sabbato. ad missā dñicale ky-
riel dicif: gloria in excelsis cantat: suffragia nō di-
5 cunt: incēsum nō adolef: pax sumif; ¶ Itē feria e
quinta: missa mane dicif post primā; Ad missā. offi-
cium et ozo. sicut in die pētecoster: nā epla. ppria.
et euangeliū ppriū dicunt: et statim post missā pul-
6 saf ad tertiā. que dicif in cellis: et tertia et sexta bea-
te marie; Ad scdm signū cōuenimus: sextaq in ec-
7 clesia cantantes. simul reficimus: et cum pulsaf ad
nonam. dicif i cellis; ¶ Feria sexta similiter: mane
cantatur de ieiunio; ¶ Sabbato ante tertiā. fit par-
ua pulsatio: deinde tertia. et missa. et sexta cōtinua-
tim dicuntur; Quintā lectionem legit prior. vel vi-
carius: et statim post eant. vnam solam. ad quam h

b ¶ Veni creator.
Et tūc veniā accipim⁹.
ca. 36. hui⁹ p̄s an. 24.

i ¶ Disciplinā. Idē
ca. 28. tūc p̄s an. 29.

a ¶ Totāq. Ex statu
tis guig. ca. 4. §. 35.

b ¶ Itē q̄rta. Ad no-
nam fit parua pulsatio
ad euangeliū. ca. 41. hu-
ius p̄s an. 26.

c ¶ Feria q̄nta. Si fe-
stū dedicationis ecclesie
occurrat i altero ex pri-
mis dieb⁹ q̄ttuor pēte-
coster/fit in feria q̄nta
sequēti. ca. 1. tertie com-
pil. §. 30.

d ¶ In excelsis. Idē
ca. 34. hui⁹ p̄s an. 12.

e ¶ Pax sumif. Idē
ca. 34. hui⁹ p̄s an. 14.

f ¶ Sabbato. In hoc
sabbato/ nō dicif missa
brē marie in cōuētū: sed
in puato. ca. 36. huius
p̄s an. 2.

g ¶ Deinde ter. Aide
statuta guig. ca. 3. §. 2.

h ¶ Vicarius. Et si
ipse vicarius missam de
ieiunio celebrare vel ad
eā seruire debuerit. ab-
sente puore. ad antiq̄o-
rem p̄tinet q̄nta lectio.
ca. 2. p̄me p̄s no. 40.

Prima pars statutorū antiquorū

tantūmodo dñs vobiscū dicif. ante eplam dicim⁹ orationē: nisi festū trium lectionū occurrat de quo fiat cōmeoratio: vel prior aliq ex causa iusserit; **De ieiunijs tpalib⁹**: qdā ptinent. ca. iij; **¶ Feria sexta.** 8 et sabbato. ante nonā fit pāua pulsatio ad euigilā- dū: deinde nonā i ecclia cātam⁹. simulq; reficim⁹: et feria qdē sexta. post gratiarū actionē. cellas repeti- mus: sabbato vō. statim recordationē et p̄fessionē facim⁹; **¶ In hac hebda.** ozo que ad laudes dñ. di- 9 cif ad tertiā: et cōsequēter ad vespas: excepto sab- bato. in quo dicif ad vespas ozo dñicalis; **¶ Dñi-** 10 ca in octauis pētecōstes: festū solēne de trinitate fa- cim⁹; Sabbato p̄cedēte ad vespas. et dñica ad ma- tutinas. et missam. et vespas. duas cādelas accēdi- mus: incēsumq; offerim⁹: et dñ. ad vespas. et lau- des. et tertiā. iteq; ad vespas. ozo. de⁹ q hodierna: 11 ad sextā et nonā. sicut in die pētecōstes; **¶ Ad missa dē** trinitate est. cū sua ppria p̄fatione: et dicif in cōme- moratione. deus q hodierna; Suffragia nō dicunt⁹ alia: nisi festū triū lectionū occurrat. de quo fiat cō- memoratio; Ad missā dicif R̄sorū. bñdict⁹ es: et 12 subsequēter. alla. bñdictus es; **¶ In octauis pen-** tecōstes omnia signa mutamus;

De vsu feriali. et dñicis ab octauis pē- tecōstes vsq; ad aduentū. 7 festis occur- rētib⁹. 7 de m̄sorijis dñicalib⁹; **Ca. XX**

Feria scda post octauas pētecōstes. vsum feria- lem repetim⁹: et oēs cōmemorationes ad lau- des. et vespas. et suffragia ad missas: et vsq; ad no- uēbris kalēdas. nisi festū intersit. psalmū venite cō- muniter dicim⁹: et vnā lectiōe. sicut ceteri monachi ptenti sum⁹; **¶ Oratio** q̄ intitulat. dñica p̄ma post octauas pētecōstes: dicif infra hebdam post octa- 2 uas. et sequēti hebda; **De inuitatorijs dñicalibus.** cōtinet caplo. xxxviij; **¶ Sciēdū autē:** q ab octa- 3 uis pētecōstes vsq; ad aduentū. infra hebdam ad laudes et vespas dñicalis oratio dicif: exceptis 4 festis; **¶ In sabbato semp** dicif ad vespas. oratio. dominice subsequētis; **¶ Dieb⁹ dominicis** oratio 5

¶ De varia pulsatio. Idem ca. 41. hui⁹ par- tis an. §. 26.

¶ De trinitate. Te- pore paschali in missa de trinitate dicat scdm alla hec dies. ca. 1. tertiē cōpil. §. 28.

¶ In octauis. An in hoc festo ad vespas cōmemorationē fieri cō- tingerit de aliquo festo duodecim lectionū in crastino celebrādo / fiet illa de tpe paschali 28. ca. 2. p̄me ptis no. §. 19.

¶ De pentecostes. Idem ca. 30. hui⁹ ptis an. §. 3.

¶ De festo corpis chi- sti habet ca. 2. p̄me ptis no. §. 20. et ca. 4. secūde ptis no. §. 26. et. 27. et ca. 1. tertiē cōpil. §. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37.

¶ Una lectiōe. Ex statutis guig. ca. 5. §. 5.

¶ Oratio dñice. Idē ca. 7. hui⁹ partis an. §. 2.

- 6 ad sextā. deus q̄ conspicis: ad nonā. gr̄e tue; ¶ Qñ aut ab octauis p̄tecostes vsq; ad aduentū. festū duo decī lectionū occurrit in dñica: totū cātaf de festo: et cōmēoratio fit d̄ dñica ad vespas. et laudes. et missam. itēq; ad vespas: et in refectorio legi dñicalis hōmelia: et die q̄ p̄ma in eadē hebda vacauerit. can-
 7 de festo dicef dominicale officium; ¶ Qd si in tali dñica historia incipiēda sit. cuius R̄soria i alia dñica dici possit: nihilominus cantaf de festo: et in refectorio p̄mo legi hōmelia dñicalis. deide residuū
 8 homelie festiualis si dictum nō est. nec habet dici in alio festo: postea incipit historia. et die p̄ma vacate cātaf missa de dñica; R̄soria vero eiusdē historie. reseruaf ad sequentē dñicā: in cuius sabbato d̄z mā-
 9 gnū R̄soriū; ¶ Sin aut in tali dñica historia incipienda sit. cuius R̄soria in alia dñica dici nō possit. festo duodecī lectionū in ea occurrēte: cātaf totū de dñica: nec fit cōmēoratio de festo. sed eius officium trāsserf ad diē sequentē sine caplo: exceptis dñicis que veniūt in exaltatione sancte crucis. et in octauis natiuitatis beate marie: de q̄bus in caplo. xxvi. plius continet; ¶ Qñ vero officia dñicalia. ab octauis p̄tecostes. vsq; ad aduentū. nō sufficiūt: vltia oratio. et vltimū euangeliū cū sua homelia. et officiū
 10 Si iniquitates. quotiēs necesse est iterant; ¶ R̄sorie dñicales q̄ sup hebdomadā dicunt. qñ p̄pter occurrens festū nō p̄nt inchoari in p̄ma dñica: semp p̄ma die q̄ infra hebdomadā sine festo occurrit inchoant: et tūc in sequenti sabbato nō d̄z magnū R̄soriū; Sed et qñ ipse R̄sorie dicunt in dñica: sup hebdomadā a capite reincipiunt; ¶ De dñicalib; aut R̄sorijs q̄ a kalēdis nouēbris vsq; ad p̄tecosten cātant: illa R̄soria q̄ mutuant. sup hebdomadā tacent: excepta R̄soria paschali. scz. dignus es dñe: que quia quattuor R̄sa mutuāt. necessario vnū retinet. scz. dignus ē agnus: qd cū alijs sup hebdomadā cantaf;
 12 ¶ Qñ em̄ tpe. qñ noua R̄soria in dñica incipit: in vespis sabbati p̄cedētis magnū cātāmus R̄sum. scz secundum: nisi q̄ vltimum cātāmus in sabbato

c ¶ Homelia. Deide residuū homelie festiualis si dictū nō est: vt i. s. sequēt. 7.

d ¶ Nulla vero. Si quibet die hebde sit anniuersariū: nō ipedit qñ sup hebda; dicat missa dñicalis in cōuentu: qz missa anniuersarij d̄z in priuato. ca. 3. p̄me partis nouor. §. 3.

e ¶ Vide ca. i. tertie cōpil. §. 63. 28.

f ¶ Homelia. Simile habet ca. 7. huius p̄tis an. §. 9. Et ca. 28. huius p̄tis an. §. 6.

g ¶ Historia. Idē ca. sequēt. §. 7.

h ¶ Magnū. Subintellecto. qd d̄z ca. p̄sentū §. 10. et. 12.

i ¶ Vide ca. 7. huius p̄tis an. §. 7.

k ¶ Qñ a kalēdis nouēbris vsq; ad p̄tecostes celebrat i dñica d̄ festo duodecim lectionū: tūc hebda sequenti r̄soria inchoata nō reincipit: s; ab eo loco q̄ fuerat in termilla cōtinuat. ca. i. tertie cōpil. §. 82.

l ¶ Cātāmus. Ex statutis. gung. ca. 7. §. 3.

m ¶ Nisi sit illa die vel sequenti festū cādelaz. ca. i. tertie cōpil. §. 84.

Prima ps statu. anti. Ca. XXI

ramis palmarum;

De libris legendis tam in ecclesia. q̄z
in refectorio; Caplm XXI

a **C** Post octavas.
Ex statuto guigo. ca. 5
§. 1.

b **C** Kalēdis augu-
sti. Ex statuto guigo.
ca. 5 §. 2.

c **C** Kalēdis septē-
bris. Ex statuto guig.
ca. 5 §. 3.

d **C** Kalēdis octo-
bris. Ex statuto guig.
ibidem §. 4.

e **C** Incipit. Idē ca.
20. huius pris an. §. 7.
et ca. 28. huius pris an.
ti. §. 6.

f **C** Kalēdis nouē-
bris. Ex statuto guig.
ca. 1 §. 1.

g **C** Responsoria. Nō
tū incipit tūc daniel in
refectorio: s̄ in die oīm
sc̄tōr. ca. 28. huius par-
tis anti. §. 6.

a **C** Post octavas pētecōstes. die quacūq; festū triū
lectionū occurrerit: libros regum incipimus;
Quod si festum nō occurrerit: eosdem libros et re-
sponsoria eiusdem historie sequēti dominica incho-
amus: vsq; ad kalēdas augusti eis contenti; **C** **A** **2**
b kalēdis augusti. vsq; ad kalendas septembris: pa-
rabolas. ecclesiasten. librū sapientie: et de ecclesia-
stico quantū tempus p̄mittit legimus; Illud obser-
uantes: vt si ante quintā feriā p̄dicti mensis kalen-
de cōtigerint: in p̄cedēti dominica libros eosdē in-
cipimus; Sin autē quinta. vel post quintā: sequē-
ti dñica ipsos inchoamus: id ipsum de libris alijs
c vsq; ad kalendas nouēbris obseruātes; **C** **A** kalē- **3**
dis septēbris. iob tribus hebdomadibus qñ ipse
kalēde feriā tertia vel quarta contingūt: alias. dua-
bus eū legimus septimanis; Quibus sequētibz:
d thobiā. iudith. bester; **C** **A** kalēdis octobris. vsq; **4**
ad nouembrē: machabeoz libros; **C** **T**otoq; hoc **5**
tempore. id est ab octauis pētecōstes. vsq; ad no-
uēbris kalendas: p̄dictos libros partim in eccle-
sia. partim in refectorio legimus; **C** **A**b octauis pē- **6**
tecōstes vsq; ad kalendas nouēbris. si historia tem-
pore suo consummari nō potest: cōsummata sequē-
ti quo ad refectorium. p̄cedens repetitur in refecto-
rio: finita tamē illa vel illis que post incepte sunt. si
fieri potest: anteq; historia que sequitur incipiatur;
C **Q**uandocūq; autē in toto anno festum duodecim **7**
lectionum in dominica in qua historia incipiēda est
occurrit: et cantatur de festo: ipsa historia incipitur
f in refectorio; **C** **A** kalēdis nouēbris vsq; ad octa **8**
uas pētecōstes. omni die exceptis duodecim lectio-
num solennitatibus: tres lectiones cum tribus re-
sponsorijs dicimus; Illud obseruātes: vt si ante
feriam quintā p̄dicti mensis kalēde contigerint: in
g p̄cedenti dominica r̄sponsoria et p̄phetas. et primo
ezechielem incipiamus: sequenti et deinceps feriā.

Ca. XXII

tres lectiones cum responsorijs de libris eisdem recitantes: ipsosq; prophetas cum suis responsorijs ante aduentum dñi finietes; ¶ Sin autē quinta feria vel post quintam kalendē cōtigerint: sequenti dominica eosdem prophetas cum suis responsorijs inchoamus: dierū qui inter kalendas et dominicā sunt. alterum cum tribus ppter martyres. alterum cum vna lectione transigentes; ¶ Quod si kalēde ipse in dominica euenerint: tunc incipiet ezechiel in refectorio: et responsoria die prima sequenti. que fine festo occurrunt; ¶ Daniel totus legitur in refectorio: et incipitur in kalendis p̄dicti mensis; De libris alijs: in p̄p̄is habet locis; ¶ In omnibus lectionibus que de p̄phetis ad matutinas legunt: dicitur loco. tu autē: hec dicit dominus; ¶ Conuertimini ad me: et salui eritis; Excepto. q̄ tres lectiones vltime dē hieremia finiunt cum tu autē; ¶ Nūq̄ autem p̄ trium lectionum festo. lectiones historie dimittimus: nisi in vigilia natalis domini. et duobus post festū thome martyris diebus: et hebdomadibus pasche. et pentecostes: et infra octauas assumptionis beate marie; ¶ Sciendum autē: q̄ de libris omnibus. qui a kalendis nouēbris vsq; ad pentecosten legēdi sunt: illa terminatio que propter occurrens festū legi non potuerit die suo. legē in refectorio: exceptis esaiā. et eplis pauli: de q̄bus nihil in refectorio legē;

De festo sancti iohannis baptiste: et octauis; Caplin XXII

¶ In vigiliā s̄cti iohānis baptiste: fit parua pulsatio ante sextam; In secūda pulsatiōe. sextam et missam in ecclesia cantamus: et dicit oratio suffragiorū. scilicet. concede ex integro. cum suffragijs alijs assuetis: excepto. omnipotēs q̄ viuorū; ¶ Cū occurrit hec vigilia die dominico: fit in sabbato cū abstinentia et officio; ¶ Item additur. q̄ in hoc festo dicatur hymnus. vt queant laxis: ad vesp̄as quattuor p̄mi versus. cum laudibus. ciues; Item ad nocturnum. antra deserti. cum tribus sequentibus versibus: et laudibus. ciues; Item ad laudes.

b ¶ Ezechiel. Idem ca. 28. huius partis an. 5. 6.
i ¶ In kalēdis. Idē ca. 28. huius partis an. 5. 6.
¶ Esaias. ca. 2. huius partis an. 5. 5. eplē pauli. ca. 5. huius partis an. 5. 5. 6. l̄ep taticū. ca. 9. huius partis an. 5. 2. hieremias. ca. 11 huius partis an. 5. 19. edras. ca. 14. huius partis an. 5. 19. Actus apostolorū. ca. 15. huius partis an. 5. 4. Apocalypsis. ca. 17. huius partis an. 5. 12. Paralipomenon. ca. 19. huius partis an. 5. 2.
k ¶ De p̄phetis. Idē ca. 35. huius partis an. 5. 17.
l ¶ Excepto. Nisi terminent cū explicat. ca. 5 p̄me partis no. 5. 8.
m ¶ De hieremia. Idē ca. 11. huius partis an. 5. 34. et ca. 35. huius partis an. 5. 17. et ca. 5. p̄me partis no. 5. 8.
n ¶ Nūq̄ autē. Ex statutis guig. ca. 5. 5. 6.
o ¶ Pentecostes. Et infra octauas corporis ch̄isti. ca. 2. p̄me partis nouorū. 5. 25.

a ¶ In vigilia sancti h̄ac die i oibus missis de viuis fit cōmemoratio de vigilia. ca. 2. p̄me partis nouorū. 5. 22.
¶ Et de ca. 1. tertie compil. 5. 5. et ca. 7. tertie compil. 5. 8. et ca. 4. secunde partis no. 5. 27. et ca. 2. p̄me partis no. 5. 21. et. 22.

Prima pars statutorū antiquorū

b ¶ In festo. An fe-
stū corpis christi occur-
rit die sancti iohannis:
ipm festū sancti iohan-
nis qđ transferat ad diē
sequētē die corpis chri-
sti: in vespis a capto est
incipiendū. ca. 2. pume
ptis nouor. §. 22.
c ¶ Beati iohānis.
An hec orō beati iohā-
nis dicat in cōmemora-
tione. nō dicat in ea. qui
tecum: sed dicto fauere
placatū. dñm nostrū ie-
sum christū filiū tuū: re-
spondeat amen. ca. 31. hu-
ius ptis an. §. 3.

d ¶ De dominica.
In his casibus dñi mis-
sa de octauis in priua-
to ab hebdomadario. ca. 3.
prime ptis no. §. 5.
e ¶ Cōcede. Idē ca.
30. huius ptis anti. §. 19.

a ¶ In vigilia aplo-
rū. In hac vigilia i mis-
sis de viuis. prius fit cō-
memoratio dñi vigilia qđ
de festo triū lectionum.
ca. 31. huius ptis anti. §. 8.
¶ Vide ca. 7. tertie cō-
piti. §. 8.

b ¶ In festo. In mis-
sa dicat credo. ca. 34. hu-
ius ptis anti. §. 13. et pfa-
tio aploz. ca. 1. tertie cō-
piti. §. 78.

b o nimis felix. vsq; in finem; In festo sancti iohānis.
ad missam dñi credo; ¶ Infra octauas eiusdē. quattu
or orōnes. scilicet. deus qđ nos beati iohannis. om-
nipotens. deus qui conspicias. et beati iohannis: p
ordinē ad laudes in cōmemoratiōe dicunt; Ad ves-
peras dñi. cōcede; ¶ Item infra octauas istas. in om-
ni missa de viuis fit cōmemoratio de sancto iohan-
ne: et dicat orō. cōcede: s; pñs fit cōmemoratio de
festō trium lectionum si occurrat. qđ de sancto iohan-
ne; ¶ In festo apostolorū. nec ad laudes. nec ad ves-
peras cōmemorationem facimus de sancto iohan-
ne: s; tm ad missam; In festo autem sancti pauli. de
eo ad vespas. et ad laudes. et etiam ad missam cō-
memoratio fit: et dicat ad laudes orō. deus qui nos
beati; ¶ In octauis sancti iohannis. dicat secundū
capitulū. scilicet. posuit os meum. ad nocturnū: et
oratio. omnipotes; Tertiū. scilicet. reges videbūt.
ad laudes: et oratio. deus qui cōspicias; Primū. sci-
licet. audite insule. ad tertiam: et oratio. beati iohā-
nis; Ad sextam dicat secundū capitulū: et oratio. de-
us qui nos beati iohānis; ¶ Cantat etiam missa de
octauis: nisi sabbatum. vel dñmica. vel pñs de-
functus impediāt: et dicat ad missam orō. cōcede:
et cetera sicut i die; ¶ Quādo in die dominico octa-
ue iste occurrunt: in cōmemoratiōe ad laudes dicat
orō. om̃ps sempiternē deus: ad missam. cōcede;

De festo apostolorum petri et pauli.
et octauis; Caplm XXIII

a ¶ In vigilia apostolorū petri et pauli ante sextā
fit parua pulsatio: ad scdm signū ad ecclesiā cō-
uenimus: sextam et missam pariter audituri; ¶ Ad
missam post orōnem diei. dicat oratio sancti leonis:
deinde oratio martyrorū: deinde oratio sancti iohan-
nis. scilicet. cōcede: postmodum consuete: excepto.
omnipotens qui viuorū; ¶ Si autē hec vigilia die
dominico occurrat: fit sicut de vigilia sancti iohan-
nis baptiste; ¶ In festo eorūdem. dicat ad sextam
oratio. omnipotens: ad nonam. familiam: nec fit
ea die cōmemoratio de sancto paulo: nec die crasti-

5 no de sancto petro; ¶ In festo sancti pauli. dicitur
ad sextam oratio. exaudi. ad nonam. protege; Due
precedentes. scilicet. omnipotens. et familiam; et
iste due. scilicet exaudi. et protege; alternatim infra
6 octauas ad laudes. et vespas. in cōmemoratione
dicuntur; ¶ Infra octauas. in omni missa de viuis
cōmemoratio fit de octauis; et dicitur oratio. deus
7 cuius dextera; sed prius fit cōmemoratio de festo
trium lectionū si occurrat q̄ de octauis; ¶ In octa-
uis responsoria cōmunia. et antiphone cōmunes.
ad laudes et ad horas dicuntur; in euangelio au-
tem dicuntur ille. que infra octauas; In istis etiam
octauis dicuntur capitula cōmunia; et ad sextam di-
8 citur oratio. familiam; ¶ Missa etiam de his octa-
uis cantatur; nisi sabbatum. vel dōminica. vel pre-
sens defūctus. impediāt; cuius officium est. sicut
sancti bātholomei;

De festo beate marie magdalene. et
de vinculis sancti petri. et inuētiōe san-
cti stephani; Caplm XXIII

1 ¶ In festo sancte mērie magdalene. propria orā-
tio. largire; ad sextam. deus qui nos annua;
ad nonam. exaudi; ¶ Responsoria paschalia. et anti-
2 phone paschales. que in hoc festo cantantur; in fi-
ne habent alleluia. sicut in pascha; ¶ In vinculis
sancti petri. dicuntur capitula. et responsoria. et of-
ficiū misse. sicut in natali eiusdem; sed ad vespas
3 vltimas. dicitur ad magnificat antiphona. beatus
es simon bariona; ¶ In inuētiōe sancti stepha-
ni; dicunt capitula cōmunia;

De assumptione beate marie. et de
collatiōe scti iohānis baptiste; La. XXV

1 ¶ In vigiliā assumptionis beate marie. ante sex-
tam fit parua pulsatio; ad secundum signum.
sextam et missam in ecclesia continuamus; Ad mis-
sam post orationem beati eusebij. dicitur oratio sus-
fragiorū. scilicet concede ex integro. cum suffragiis
alijs; excepto. omnipotens qui viuorū; Cum hec
d 3

¶ De visitatione beate
marie habet ad longū.
ca. 1. tertie cōpil. §. 38. et
ca. 11. tertie cōpil. §. 6. et
ca. 7. tertie cōpil. §. 3

c ¶ In octauis. De
his octauis fit in cōme-
moratio ad vespas et lau-
des; q̄ occurrunt infra
octauas visitatiōis bte
marie; de q̄bus fit offi-
cium.

d ¶ Del dñica. Tūc
em̄ dicit in puato. ca.
3. p̄me p̄tis no. §. 5.
e ¶ Bartholomei.
Idē ca. 30. huius p̄tis
anti. §. 20.

a ¶ Marie magda-
lene. In missa nō dicit
credo; nec cōicat diaco-
nus. ca. 2. p̄me partis
nouor. §. 30
b ¶ Oratio. Idē ca. 2.
p̄me p̄tis no. §. 30

c ¶ In inuētiōe.
De hoc festo vide ca. 2.
p̄me p̄tis no. §. 31

a ¶ In vigilia. In hac
die nō dicit missa beate
marie in puato. ca. 36
huius partis an. §. 2.
¶ In hac vigilia fit ab-
stinētia. ca. 14. sc̄de par-
tis an. §. 1. et ca. 4. secun-
de p̄tis no. §. 26
¶ In hac vigilia et p̄ to-
tas octauas q̄ cantoz
incipit hymnū. aue ma-
ris stella. veniam accipi-
mus sup formas. ca. 36
huius p̄tis an. §. 18.

Prima pars statutorū antiquorū

b ¶ Venias. De hoc habet ca. 37. huius partis anti. §. 3.

c ¶ Dicitur kyriel. dñi cale 7 glia in excel. dicitur. ca. 36. huius partis an. §. 8. et. 9. et ca. 2. prime partis no. §. 33.

d ¶ Vacatibus. Enā nō vacatib⁹ poterūt qui voluerit celebrare de solennitate in pñctu: 7 anuversaria reddere in pñuato. ibi. §. 33.

e ¶ De solennitate. Idē ca. 36. huius partis anti. §. 7.

f ¶ Cōmemoratio. Idē ca. 30. huius partis §. 9. et ca. 31. huius partis §. 11.

g ¶ Dñica. An festū sancti bernardi accidit i dñica/trāssert. ca. 2. pñme partis no. §. 32.

¶ Sermonē assumptionis non recordamur in claustris: nisi die crastina festū sit duodeci lectio. nū. ca. 35. huius partis an. §. 10.

¶ An octa. festoz. bte marie occurrūt in sabba to: in hymno cōpletorij dicitur ultim⁹ dñus. glia ti bi dñe q natus es. ca. 1. tertie cōpils. §. 11.

¶ Vide ca. 17. huius partis an. §. 26.

h ¶ Decollatio. In festo cessat cōmemoratio de scto iohāne cōis. ca. 31. huius partis an. §. 15.

a ¶ Octave natiuitatis. Infra has octa. de festo triū lectionū fit tm cōmemoratio ca. 31. huius partis anti. §. 11. Et qñ celebrat de solennitate in pñctu. kyriel dñicale et glia in ex. dicitur. ca. 36. huius partis an. §. 8. et. 9. et ca. 2. prime partis no. §. 33. Et q voluerit dieb⁹ feru alib⁹ celebrare de solennitate in pñctu: pñt redde re missas anuversarioz in pñuato. ca. 2. prime partis nouoz. §. 33.

vigilia venerit in dominica: fiat sicut dictum est de vigilia beati iohannis baptiste; ¶ Infra octauas. ad laudes. et tertiam. et vespas. dicimus orationē. famuloz: ad nocturnum. et sextam. concede misericors: ad nonam. concede nos; Ad vespas dicuntur psalmi feriales: sicut ad matutinas; ¶ Per totas octauas. non accipimus venias; ¶ De responsoria assumptionis. tria responsa infra hebdomadā dimittuntur: scilicet. diffusa est. specie tua. dilexisti; ¶ In octauis assumptionis. et infra. dicitur pñfatio quādo cantabis de solennitate: et diebus vacatibus. poterit missa dici de ipsa solennitate: que tunc non erit hebdomadarij. sed eius cui contingit ex ordine; ¶ Missa etiam beate marie in sabbato infra octauas. erit de solennitate: sed cum suffragijs alijs dicitur omnipotens qui viuoz; ¶ Infra has octauas. de festo triū lectionum fit tm cōmemoratio; Quando autem de his octauis. et de tali festo. cōmemoratio facienda est: cōmemoratio de octauis precedit; ¶ Dominica infra octauas. totum officiū est de octauis: et fit cōmemoratio de dominica. legiturq; in refectorio homelia dominicalis: et die prima vacante. de dominica missa cantat; ¶ Item dominica infra octauas. et i ipis octauis. hymnus. aue maris stella. cantatur solenniter: et dicunt capitula et orationes sicut in die; Per totas etiam octauas. ad matutias hymni solenniter decantant; ¶ In decollatione sancti iohānis. dicunt capitula cōmunia vnius martyris. et oratiōes cōmunes ad sextam. et nonam: et dicitur in ipsis. beati iohannis baptiste. et martyris tui; ¶ Quando decollatio sancti iohannis accidit i dominica. cōmemoratio fit de dominica: et in refectorio post homeliā dominicā incipitur historia iob: et prima die vacante cantat missa de dñica; Responsoria vero historie: ad sequentē dominicā reseruaf;

De natiuitate beate marie. 7 octanis et de exaltatiōe sctē crucis; La. XXVI

Octave natiuitatis beate marie reincipiuntur si cut in assumptione eiusdem: exceptis his. que

2 aliter in hoc capitulo disponuntur; ¶ Infra octa-
uas. lectiones sunt de historia iob; Ad nocturnum
capitulum. transite. et oratio. cōcede nos famulos;
ad laudes capitulum. qui edunt me. et oratio. famu-
lis tuis; ad tertiam. ad vesp̄as. et ad ceteras ho-
3 ras; capitula. et orationes. sicut in die; ¶ Domini-
ca infra octauas. capitula. et orationes. sicut in die;
4 octo prime lectiōes sunt de historia iob; cetera om-
nia sunt de octauis. et fit cōmemoratio de domini-
ca; Si tamen exaltatio sancte crucis venerit in hac
dominica: fiet sicut inferius continet; ¶ In octa-
uis. octo prime lectiones sunt de residuo cantici cā-
ticoꝝ; cetera sicut in die. excepto q̄ ad p̄mas vespe-
ras fit cōmemoratio de octauis; ⁊ dicif antiphona.
5 quasi palma; ¶ Cum octaue iste veniūt in domini-
ca: ad primas vesp̄as primo fit cōmemoratio de
octauis; postea d̄ dominica; In die vero ad laudes.
et missam. et vesp̄as. cōmemoratio fit de domini-
ca: et in refectorio. primo legif homelia dominica.
8 lis. deinde incipitur historia; et die prima vacante
cantaf missa de dominica. et respōsoria historie dif-
ferf ad sequentem dominicā; et officiū beati mauri-
cij transferf ad diem sequentem;

De exaltatione sancte crucis;

6 ¶ In exaltatione sancte crucis festum solēne faci-
mus; et fit totū officiū de cruce; Capla. et oꝝo-
nes. dicimus de cruce. et antiphonas. et responsa;
et habemus lectiones. et homeliā de dictis augu-
7 stini; ¶ Quādo hoc festū occurrit in dominica. pri-
mo fit cōmēdōratio de dñica; postea de octauis; de
8 inde de martyribus; ¶ Et ab ip̄a exaltatiōe sancte
crucis. vsq; ad pascha. qñ comeditur in refectorio.
post gr̄as redim⁹ ad cellas; et lector refectorij. sum-
pta refectione pūlsat ad nonā;

**De festis beatorū matthei. et mauri-
cij. et de ieiunijs temporalibus in septēbri:
et de festo beati michaelis; Ca. XXVII**

¶ Quādo festū beati matthei in dñica accidit: in
hebda p̄cedēti fiūt ieiunia temporalia; Qñ supra

b ¶ In exaltatione.
In hymno de laudib;
dñi dñi ih̄sus / o crux aue
spes vnica / veniā sumi-
mus. ca. 11. hui⁹ ptis an.
§. 18. et ca. 36. hui⁹ ptis
anti. §. 24.

c ¶ Facimus. In mis-
sa dñi credo. ca. 34. hui⁹
ptis an. §. 13. et cōicat di-
aconus. ca. 32. hui⁹ ptis
an. §. 3. et ca. 43. hui⁹ ptis
an. §. 51.

d ¶ Cōmemoratio.
Qñ festū exaltatiōis sa-
cte crucis occurrit feria
sc̄da / in primis vesp̄is
eiusdē festi: pñ fit cōme-
moratio de octa. q̄ de
dñica. ca. 1. tertie cōpil.
§. 73.

e ¶ In octa. natiuitatis
br̄e marie occurrūt feria
q̄rta ieiunioꝝ tp̄alium:
post missā octa. dñi offi-
ciū nudū de ieiunio. ca.
1. tertie cōpil. §. 40.

f ¶ Exaltatiōe. exclu-
siue. ca. 34. huius part̄
anti. §. 4.

g ¶ Die exaltationis est
dormitio. ca. 2. p̄me p-
tis nouoꝝ. §. 34.

h ¶ In crastino exaltati-
onis incipiūt ieiunia or-
dinis. ca. 14. sc̄de part̄
anti. §. 9. Et in crastino
octa. natiuitatis br̄e ma-
rie / incipiunt vigilie. ca.
41. hui⁹ ptis an. §. 5.

i ¶ Ad cellas. Et dict
mus nonā br̄e marie: et
alijs exeratijs occupa-
mur. ca. 34. huius par-
tis an. §. 6.

k ¶ Pūlsat. Et dicta
nona br̄e marie in ecclē-
sia. ibi. §. 5.

Prima pars statutorū antiquorū

^a **¶** Hebdomadam. Vide ca. 3. huius partis an. §. 2.

¶ Ieiunia tpalia septēbus fiūt p̄m ritū cuiuslibet diocesis. ca. 4. se. cūde ptis no. §. 29.

^b **¶** Legit vltimus. Idē ca. 43. huius partis an. §. 64.

^c **¶** Et sexta. Si feria sexta vel q̄rta occurrat festū triū lectionū. i. missis de viuis prius fit cōmēoratio de festo q̄ de ieiunio. ca. 31. huius partis an. §. 10.

^d **¶** Vel sexta. Si feria q̄rta vel sexta occurrat vigilia b̄i matthei: in missis de viuis/prius fit cōmēoratio de vigilia q̄ de ieiunio. ca. 31. huius partis an. §. 9.

^e **¶** Officiū. Sc̄z nū. dū. de q̄ habet ca. 43. p̄ me ptis an. §. 57. et ca. 5. prime ptis no. §. 31.

¶ Vide ca. 3. huius partis an. §. 8.

^f **¶** Sexta. Ex statuto. guigo. ca. 3. §. 2.

^a hebdomadam: in ipsa fiunt; In quorū quarta feria. ad lectiōis orōnem. dicimus dñs vobiscum: quam ^b lectionem legit vltimus; Secunda oratio suam habet cōclusionem: nec dicitur ad eam. dñs vobiscū: ^c sed tm̄ oremus; **¶** Itē feria quarta. et sexta. missa de ieiunio dicit̄ mane post primam: nisi festum beati mauricij. vel p̄ns defunctus obstet. de quibus missa mane celebranda: et post. nudū officiū de ieiunio est dicendum: et fit cōmemoratio de ieiunio in missa beati mauricij. et in omni missa de viuis: et in cōmemoratione dicitur oratio prima; **¶** ^d Q̄ si quarta vel sexta feria. festum beati matthei contigerit: pulsatur ad tertiam sicut diebus dominicis: deinde ^e tertia. missa. et sexta. de festo cotinuatim dicuntur: et post missam dicitur officiū de ieiunio sine cantu: sed in missa de festo. et in omni missa de viuis. cōmemoratio de ieiunio fiet; **¶** ^f Si vero feria quarta. vel sexta. nō festum sed anniuersarium occurrerit: eius missa priuatim dicitur: et de ieiunio in conuentu; **¶** Sabbato ieiuniorum ante sextam fit parua pulsatio: deinde sextam. et missam. et nonam in ecclesia continuamus; Statim post quintam lectionem quam legit prior vel vicarius: vnā solam ad quā tantūmodo dominus vobiscū dicitur. ante epistolam dicimus orationem: nisi festū occurrat. de quo fiat cōmemoratio: vel prior aliqua ex causa iusserit; **¶** Si autem festum beati mauricij. vel presens defunctus in sabbato ieiuniorū occurrat. de ipsis missa mane cantatur: et post tempore congruo. ante sextam fit parua pulsatio: deinde sextam. missam. et nonam. cum feriali kyrieleyson continuamus: diciturq; in cōmemoratione ieiunij. prima oratio; **¶** Si vero festum beati matthei venerit in tali sabbato. pulsatur ad tertiam sicut dominicis diebus: et sic tertiam. et missam de festo continuamus: deinde facto interuallo post missam. cum pulsandum est ad sextam. precedit parua pulsatio: deinde sextā. missam. et nonā cum feriali kyrieleyson continuamus: fitq; vt dictū est cōmemoratio de ieiunio. et de festo; **¶** Quando autem in sabbato ieiuniorū septembris.

nec
sed
cef
tibi
in
bea
nou
ad

10

ratio
lia
fest
ad
cto
tati
que

ru
de

1

cu
ste
stu
loc

5

cō
fra
su
v
io

4

Ca. XXVIII

nec festū duodecim lectionū. nec p̄sens defunctus. sed anniuerſariū occurrerit: eius missā priuatim dicet post missam beate marie. que tūc in cōuentu cantabit: et fiet in ea cōmemoratio de ieiunio. diceturq; in cōmemoratiōe. prima oratio; ¶ Quando festum beati mauricii accidit in dñica. incipitur responsoria noua: nec fit cōmemoratio de festo: sed eius officiū ad diem sequentem transferē;

Festum sancti michaelis;

¶ Festum sancti michaelis solēniter celebramus; h ¶ Quando hoc festum accidit in dñica. cōmemoratio fit de ipsa: et in refectorio primo legis homelia dñicalis. deinde residuum sermonis. vel homelie festiualis: postea incipit historia machabeorum: et ad vltimas vesp̄as primo fit cōmemoratio de sancto hieronymo. q̄ de dñica. et prima die vacante cā- tatur missa dominicalis: et respōsoria historie. ad sequentem dñicam reseruaf;

De festis sancti luce. et omniū sanctorum. et reliquiarum. et dedicationis ecclesie superioris; Caplm XXVIII

¶ In festo sancti luce. misse officiū sicut sancti iacobi: gloria in excelsis. et credo. et p̄fatio ap̄loz dicuntur; Ad sextam. et nonam. oratio. beati euāgeliste luce: quere i festo sancti matthei; ¶ Circa hoc festum inchoaf officiū p cluniacēsis. et ceteris associatis: vt habet caplo. xlvij;

Vigilia omnium sanctorum;

¶ In vigilia omnium sanctorū. ante sextam fit parua pulsatio: deinde sextam. et missam. et nonā cōtinue in ecclesia cantamus: et dicitur oratio suffragiorū. scilicet. cōcede ex integro. cum suffragiis asfuetis: excepto. omnipotens qui viuoz; Quando vigilia hec in dñica accidit: fit sicut de vigilia sancti iohannis baptiste;

Festum omnium sanctorum;

¶ Estū omniū sctōz celeberrime colim⁹: ad missā dñ credo. et p̄fatio dñical: et post nonā icipiunt

g ¶ Missa. Idē ca. 3. hui⁹ p̄ns an. 5. 10. et ca. 48. hui⁹ p̄ns an. 5. 7.

h ¶ Celebramus. Et in missa dicit credo. ca. 34. hui⁹ p̄ns an. 5. 13.

i ¶ De sancto. Loco: dar cū ca. 29. hui⁹ partē an. 5. 10. et cū ca. 31. hui⁹ p̄ns an. 5. 5. k ¶ Hieronymo. In letanijs priuatis: iētūs hieronymus p̄nūciat: et post sanctū gregoriū p̄scribat. ca. 1. terne cōp̄s. 52.

a ¶ Caplo. xlvij. hui⁹ pars an. 5. 33. ¶ De festo vndeci milū virginū habet ca. 2. prime p̄ns no. 5. 36.

Prima pars statutorū antiquorū

b **C**onsuetudines
Scdā ps statutorū: 2
finit ante pascha. ca. 34.
huius ptis an. 7.

c **A**nte cōpletoriū
Idē ca. 49. huius ptis
anti. 14.

Et qñ festū oim san-
ctorū accidit in sabbato:
pdictū officiū defuncto-
rū celebrat feria scda se-
quenti. ibi. 3.

d **A**gēda. Ex statu-
tis guig. ca. 11. §. 1.

e **P**ost nocturna:
et missa. ibidem. §. 1.

Asi cōmēorationes
oim fidelū 7 fratrū or-
dinis in crastino reliq̄a-
rū occurrūt in sabbato/
celebrant i. p̄uētū: 7 mis-
sa br̄e marie in p̄uato.
ca. 36. huius ptis an. 2.
Si die q̄ celebrant dicte
cōmēorationes occurrat
anniuersariū/transferē.
ca. 49. huius ptis an. 2.
et. 6. A q̄rto nonas no-
uēbris vsq̄ ad septuagē-
simā/diebus festiuis agē-
dā p̄p̄iā vel quotidiana/
nā dicimus. ca. 49. hu-
ius ptis an. 7. et ca. 4.
p̄ime ptis no. §. 10.

f **D**aniel. Et totus
legit in refectorio. ca. 21.
huius ptis an. 11.

g **P**ronunciatur.
Idē ca. 12. secūde part̄
anti. 6.

h **A**nte cōpletoriū
Idē ca. 49. p̄ime ptis
an. §. 14.

Aide supra caplo p̄e-
fenti. §. 5.

i **F**estū reliquiarū
Aide ca. 6. scdē ptis an-
ti. 25. et ca. 2. p̄ie ptis
nouor. §. 39. et ca. 4. se-
cūde ptis nouor. §. 21.

De festo s̄cti hugo-
nis lincolniensis habet
ca. 2. p̄ime ptis no. §. 37.
et ca. 29. huius ptis an-
ti. §. 12. et ca. 1. tertie com-
pil. §. 41.

De festo p̄sentatiōis
habet ca. 1. tertie com-
pil. §. 42.

k **S**olēniter. Idem
ca. 32. huius ptis an. §. 1.
Aide ca. 2. p̄ime part̄
no. §. 6. et ca. 1. tertie cō-
pil. §. 30. 47. 48. et ca. 2.
p̄ime ptis. nouor. §. 7.

b legi cōsuetudines; **A**nte cōpletoriū dē placebo in
cellis p̄ cunctis fidelibus: et die sequēti dē agēda
post nocturna: sicut infra caplo. xlix. p̄tinet; **Q**ñ
festum omniū sanctorū accidit in dñica. cōmēoratio
fit de ipsa: et in refectorio. p̄mo legitur homelia dñi-
calis. deinde residuū sermonis. vel homelie festiua-
lis: postmodū p̄ma terminatio de ezechiele: deinde
incipit daniel. et p̄ma die sequenti q̄ sine festo occur-
rit. incipit r̄nsoria: et tunc in sequenti sabbato. non
dicitur magnum responsoriū; Adissa vero dñicalis.
dicitur p̄ma die vacāte;

Festum reliquiarum;

Estū reliquiarū solēniter celebramus: cōuer-
si tamen et mercenarij debent laborare: s; nō cir-
ca domū supiorē; **I**n hoc festo. dicunt capla pluri-
morū martyrum: responsoria vero. et antiphone. sicut
in festo omniū s̄ctorū: excepto. q̄ ad vltias vespas.
non dicitur magnū responsoriū; **H**ac die post p̄i-
mam. lecta lectione capituli: reliquie p̄nūciātur a
lectore; Quibus p̄nūciatis: incipit prior psalmū.
laudate dñm in sanctis eius: et lector cū libro regre-
ditur ad sedem suā; Ad gloriā psalmi p̄sternimur:
et sequit̄. kyriel. chris-teel. kyriel. p̄r noster; Et heb-
domadarius dicit. et ne nos. letamini in domino et
exultate iusti: dominus vobiscū: oremus: p̄pitia
re q̄sumus domine nobis famulis tuis. 7c: per do-
minum nostrū: benedicamus domino; **A**d mis-
sam officiū. sicut in vigilia omniū sanctorū: alla. in-
dicabūt. q̄re in festo sancti mauricij: epla. sancti p̄ fi-
dem: euangelium. videns iesus turbas: credo dē.
et p̄fatio dominicalis; **A**nte cōpletoriū dē place-
bo in cellis p̄ fratribus ordinis. et p̄ antecessoribus
nostris: de quibus die sequenti facimus officiū.
sicut infra capitulo. xlix. cōtinetur; **I**n octauis fe-
sti reliquiarū ecclesie supioris: fiat festum reliquiarū
ecclesie inferioris: nō tñ cesset ab opibus;

Festum dedicationis;

Estū dedicatiōis ecclesie supioris solēniter agi-
m̄: et dē hymn̄. chris-te redēptor. et alius. iesu

5

6

7

8

9

10

11

12

13

Ca. XXIX

saluator: ad missam dñi credo. et pfatio dñicalis; In hoc festo. ubicūq; sumus infra terminos: de ipsa dedicatione cantamus; ¶ Quñ festum dedicationis accidit in dominica. in qua necesse ē inchoare mñsoriā nouam. que solis dominicis cantat. nec pōt dici in alia dominica. festa duodecim lectionum in ea occurrente: totum cantabit de dominica. nec fiet cōmēoratio de solennitate: sed eius officium transfert ad diem sequentē sinē capitulo. candelis et refectorio; ¶ Primo die dedicationis. possunt ingredi mulieres ecclesias nostras. que dedicant: alibi vero intrare non permittant: quantū cōuenienter potuerit euitari;

De festis duodecim lectionū. Ca. XXIX

In festis duodecim lectionum. cum capitula propria non habentur: primum ex cōmunibus dicat ad vespas. et laudes. et tertiam: itemq; ad vespas; Secundū ad sextam: tertium ad nonam; ¶ In festis apostolorū duodecim lectionum. cū nulla habetur oratio ppria: dicimus ad vespas. et laudes. et missam. et tertiam. itemq; ad vespas. quēsum⁹ omnipotens deus; Si vero ppria habeatur: dicitur modo supradicto; ¶ Item cum in festis apostolorū duodecim lectionum. ad sextam. et nonam. ppriam vel pprias orationes non habemus: ad sextam. exaudi. ad nonam. protege dicimus; ¶ In festis sancti marci. et sancti luce. dicimus ad sextam et nonam. beati euangeliste luce. vel marci. et cetera: quereī festo sancti matthei; ¶ In alijs festis duodecim lectionum. cum vna sola propria habetur oratio. que dicitur ad vespas. et laudes. et tertiam. et missam. itēq; ad vespas: primā e cōibus ad sextā: secundā dicimus ad nonam; ¶ Si vero nulla ppria habeat: primā e cōibus ad vespas. et laudes. et tertiam. et missam. et vespas: secundā dicim⁹ ad sextā et nonam; Si autē vna ex cōmunibus. festi sit ppria: reliqua dicat ad sextam et ad nonam; ¶ Et sciendum p̄terea: quia quotiēs duodecim lectionū festa duo. sine dominica cum festo. continuantur: de presenti. vespere vsq; ad capitulum cantatur: hinc

¶ Sine caplo. Dic cū caplo. candelis et refectorio q ad monachos. ca. 2. prime ptis no. 5. 2. et ca. 2. terne ptis nouorum. §. 17.

¶ Ingressi. Idē ca. 26. scde ptis anti. §. 5. et ca. 6. scde ptis no. §. 22.

¶ De festo dedicationis eccle inferioris. ca. 6. scde ptis an. §. 25. et ca. 8. scde ptis an. §. 49. et 50. et ca. 2. prime partis no. §. 39. et ca. 4. scde ptis nouor. §. 21.

¶ De festo patroni ecclesie habet ca. 2. prime ptis no. §. 42

a ¶ Secundā. Nisi eadem sit festi ppria: quia tūc prima dicat ad sextā et nonā. ca. pñti. §. 6.

Prima pars statutorū antiquorū

b ¶ Fit cōmēoratio. In in sabbaro festū duodecim lectionū occurrit. et in dñica sequenti aliud festū pñle. in sabbaro vespis pñle fit cōmēoratio de festo pñti. qñ dñica. ca. 31. huius partis anti. 4.

c ¶ Solennitas. Si duo festa cādelaz imediante sibi successerit: vespere festi subsequētis a caplo ichoanē. ca. 3. pñle me ptis nouoz. 5. 1.

d ¶ Cōmēorationē. Recordat cū ca. 31. huius partis anti. 5.

e ¶ Primo. Idē ca. 31. huius partis anti. 5.

f ¶ Gregorij. In festo sancti bñdicti. lectiōes sunt de dialogo gregorij. euangeliū. sint lūbi. cū sua homelia. ca. 2. pñle me ptis no. 5. 15. Et si celebrat tēpe paschali. v. de ca. 12. huius partis anti. 5. 58.

g ¶ Homo quidam. In festo sancti ambrosij tēpe paschali. dñ euangelij ego sum vitis cū sua homelia. et ad missā officij pñle. ca. 2. pñle partis nouoz. 5. 16.

h ¶ Hugonis. Idē celebrat cū cādel. ca. 2. pñle me ptis no. 5. 37.

i ¶ Antonij. Itē de hoc festo habetur ca. 7. huius partis anti. 5. 9.

k ¶ Exceptis lec. Et exceptis his q postea sūt ordiata de ipso. ca. 2. pñle me ptis nouoz. 5. 15.

a ¶ Inuitatorij. Ex statuis guigonis ca. 5. 5. 7.

b ¶ Signa. Idē ca. 19. huius partis anti. 5. 12.

b de subsequēti pagis officiū: s; postmodū fit cōmēoratio de pñti; ¶ Cū vō solēnitas aliqua q festiue celebrāda ē. in hac cōtinuatione euenerit: totū officiū de solēnitate agis: s; postmodū de dñica. siue de festo fit cōmēoratio; ¶ Si aut huiusmodi solēnitas. die dñico occurrerit: nihilomin⁹ de ipsa dñica cōmēorationē facim⁹; ¶ Tñ si die sequēti. festū duodecim lectionū occurrat: ad vltias vespas solēnitatis. pñmo fit cōmēoratio de festo sequenti: qñ de dñica; ¶ In festis sctōz. augustini. ambrosij. et gregorij. legit sermo beati fulgētij. qñ sic incipit: dñicus sermo. et c. et homelia bñ hieronymi: hōmo qdā peregre pficiscēs; ¶ In festis sancti nicolai. et sancti hugonis grānopolitani. et scti hugonis lincolniē: legitur sic in festo scti martini; ¶ In festo scti antonij. sicut scti bñdicti: exceptis lectionibus;

De festo trium lectionum per totum annum;

Caplm XXX

a ¶ In festo triū lectionū. inuitatorij tñ. et vñculi. et Ratoria. et orōnes. et matutine laudes. cū dominus regnauit: s; et ad primā antiphōa. ad tertiā quoq; et sextā: antiphone. vñsus. et orōnes dicunt; ¶ In festo triū lectionū. ea semp Rsa dicimus: qñ signis mōstrāt; ¶ Post octauas pētecostes. oīa signa mutamus: et occurrētibus festis triū lectionū. oēs Ratorias cōmunes inchoamus: qñ nō fit post octauas apparitiōis; ¶ Sciēdū aut. qñ quāq; Ratoria cōmunia in officio duodecim lectionū ex integro dicant: nō tñ in sequēti festo triū lectionū incipiuntur: nisi signū. ea incipiēda ostēderit; ¶ In festo trium lectionū. pñmū caplm dicis ad vespas. et tertiā: scdm ad nocturnū. et sextā: tertiū ad laudes; ¶ In festis aploz triū lectionū. si pprietatē nō habent. dicimus ad vespas. et laudes. et tertiā. qsumus omps deus: ad nocturnū. et sextā. adiunct ecclesiā; Si ppria habet orō. dicis ad vespas. et nocturnū. et laudes. et tertiā: ad sextā. qsumus omps deus; ¶ In alijs festis triū lectionū. cū nō habet orō ppria: pñmā e cōmunibus dicim⁹. ad vespas. et laudes. et tertiā: secundā ad nocturnū. et sextā; Si habet oratio

- 8 ppria: dñ ad vespas. et nocturnū. et laudes. et ter-
tiā: et pma e cōibus ad sextā; ¶ Si vero vna e cōi-
bus. festi sit ppria: tūc sicut et alie pprie. dñ ad vespe-
ras. et nocturnū. et laudes. et tertiam: et altera dñ ad
9 sextā; ¶ De festis triū lectionū. q̄ infra octauas ap-
paritiōis. et ascēsiōis. assumptiōis. et natiuitatis
10 beate marie occurrūt: cōmemoratiōe tñ facimus;
¶ Qñ aut de his octauis et de festo triū lectionū cōme-
moratio fit: cōmemoratio de octauis pcedit; ¶ In
11 natali vnius martyris pōtificis: dicif in orōne. mar-
tyris tui atq; pōtificis; ¶ Qñ indulgentiā dicif:
12 q̄uis titulus sit vnius virginis et martyris. non tñ
dicif in ea vgo: sed btā illa martyr imploret; ¶ Hec
aut sunt festa triū lectionū celebranda cū missis: nisi
euenerint in sabbātis. vel diebus dñicis: et nisi pre-
sens defunctus. vel aliā missa diei ppria occurrat: h
p̄ter missam anniuersarij. et bñfactorz. q̄ dicere p̄ua-
tim: nec impediret missam de festo; ¶ Idelicet. octa-
ue sanctoz. stephani. p̄thomartyris: iohānis euā-
geliste: innocentū: in q̄bus misse officiū. sicut in fe-
13 stis eoz; ¶ Itē sanctoz. fabiani. et sebastiani: de q̄
bus misse officiū. intret: responsoriū. timete: alla.
sancti tui: epla. sancti p fidē: euangeliū. sicut in vi-
gilia omniū sanctoz: offertoriū. mirabilis: cōio.
14 beati mūdo corde; ¶ Itē cāthedra sancti petri: in q̄
misse officiū. sicut sancti iacobi: epla. iā non estis:
15 euāgelii. sicut in vigilia aploz petri et pauli; ¶ Itē
sancti georgij: de q̄ misse officiū. p̄texisti me. epla.
16 beat⁹ vir q̄ in sapia: euāgelii. ego sum vitis; ¶ Itē
inuētiōis sancte crucis: de q̄ misse officiū. sicut in
exaltatiōe: nisi q̄ duplex alla dicif: p̄mū. nos autē.
17 secūdū. angelus dñi; ¶ Itē marcellini et petri: de q̄
bus misse officiū. sicut in vigilia omnium sanctoz:
epla. iusti in ppetuū: alla. iudicabūt: euangeliū. cū
18 audieritis p̄liā; ¶ Itē gerasij et p̄thasij: de q̄bus
19 misse officiū. sicut fabiani et sebastiani; ¶ Itē octa-
ue sancti iohānis p̄cursoris: de q̄ misse officiū. sicut
20 in festo eiusdē: et orō. cōcēde; ¶ Itē octaue aploz
petri et pauli: in q̄bus misse officiū. sicut sancti bā-
21 tholomei; ¶ Itē reuelatio sancti stephani: et dicif

c ¶ Ascēsiōis. Et itra
octa. corpis chisti
d ¶ Assumptionis.
Et itra octa. visitatiōis
btē marie: et tribus vlti-
mis dieb⁹ pasche et p̄te
costes. ca. 14. hui⁹ p̄tis
an. 5. 24. et ca. 31. hui⁹
p̄tis an. 5. 11. et in dieb⁹
dñicis et festis duodeci
lectionū. ca. sequēti. 5. 11.
e ¶ Cōmemoratiōe.
Idē ca. 25. hui⁹ p̄tis an.
5. 7. et ca. 31. hui⁹ par-
tis an. 5. 11.
f ¶ Octauis. Idē ca.
6. hui⁹ p̄tis an. 5. 12. et
ca. 17. hui⁹ p̄tis an. 5. 22
et ca. 25. hui⁹ p̄tis an. 5. 7.
g ¶ In sabbat. In
istis calib⁹ misse festoz
triū lectionū dicunt in
p̄uato. ca. 3. p̄me p̄tis
nouoz. 5. 5.
h ¶ Alia missa. Scz
sollemior q̄ missa festi
triū lectionū. ca. 3. p̄me
p̄tis no. 5. 5.
i ¶ Duatim. Et p̄-
terq; in casu. de q̄ in ca.
3. p̄me p̄tis no. 5. 8.
¶ Vide ca. 1. tertie com-
pil. 5. 63. 64. 65.
k ¶ Cathedra. Et li-
cet post septuagesimaz
euenerit: tñ nō dicif tra-
ctus. ca. p̄ti in fine. et
ca. 3. p̄me p̄tis no. 5. 6.
Enā de h festo vide ca.
9. hui⁹ p̄tis an. 5. 7.

l ¶ Oralia. Permissū
ē q̄ dom⁹ ordis possint
cū trib⁹ lectionib⁹ et mis-
sa ppria facere festū s̄a-
cte katherine de senis/
septa die mēsis maij. ca.
1. tertie cōpil. 5. 29. Et fe-
stū sc̄i claudij in p̄uato/
cis gebēnsis et burgū
die. ca. eodē. 5. 29.
m ¶ Cōcede. Idē ca.
22. hui⁹ p̄tis an. 5. 8.
n ¶ Bartholomei.
De sc̄a anna fiat festū
triū lectionū. xxvj. iulij.
cū orōne et missa ppria.
ca. 1. tertie cōpil. 5. 39.

Prima pars statutorū antiquorū

o In natali. Szin orōne vbi ponit/natali/cia: inuentionē pferim? illo die. ca. 2. prime par- tis no. 31.

p Agnetis. Quivo lūt/celebrēt festū sancte barbare cū tribus lectio- bus et missa ppria. q̄rta die decēbris. ca. 1. tertie compil. 45

q Katharine. In fe- sto scēe katharine dicat et i. libus domoz descri- bat et o. o. ppria. deus q̄ dedit. ca. 1. tertie co- pil. 43.

¶ Aude ca. 3. prime par- tis no. 5. et ca. 1. tertie compil. 63. 64. 65.

o missē officiū. sicut in natali eiusdē; ¶ Itē scōz siri et socioz eius: de q̄bus missē officiū. sicut marcelli- ni et petri; ¶ Itē cosme et damiani: de q̄bus missē officiū. sicut fabiani et sebastiani; ¶ Itē cecilie vgi- nis: de q̄ missē officiū. sicut scēe agnetis; ¶ Itē san- cte k̄tharine: de q̄ missē officiū. sicut scēe agathe p- oia; ¶ Itē lucie vginis: de q̄ missē officiū. sicut scēe agnetis; ¶ Si autē p̄dicta impedimēta occurrāt: nō dicet post missam. officiū festi: sed t̄m in missa p vi- uis fiet de festo cōmēoratio; ¶ Sūt et alia festa triū lectionū: aploz: martyz: cōfessorz: et virginū: q̄ si feria secūda. tertia. vel q̄rta euenerint. missa de eis poterit celebrari: nisi anniuersariū. aut inchoandū tricēnariū. aut p̄ns mortuus. aut missa bñfactorū: aut alia missa conuentualis ipediat; ¶ Vnius apli: missē officiū. sicut scēi iacobi; ¶ Vnius martyris: missē officiū. sicut scēi thome episcopi et martyris; ¶ Plurimoz martyz: missē officiū. sicut alioz plu- rimoz martyz; ¶ Vnius cōfessoris ep̄i: missē offi- ciū. sicut sancti martini; ¶ Vnius cōfessoris nō ep̄i. missē officiū. sicut sancti bñdicti: alla. sicut scēi vin- centij; ¶ Tempe paschali. vnius martyris. aut con- fessoris. missē officiū. p̄texisti me: euangeliū. ego sum vitis; ¶ Plurimoz martyz. missē officiū. sicut aploz philippi et iacobi: p̄mū alla. p̄stebunt: euā- geliū. cū audieritis p̄lia: coio. gaudete; ¶ Sciendū autē: q̄ in oī missa festi triū lectionū. d̄r kynel feriale: nec d̄r in ea. gloria in excelsis. nec tractus. nec p̄fati- tio nisi quotidiana;

De cōmēoratiōibus; Caplm. XXXI

¶ In inuētiōe scēe crucis post vsum. oīs terra. d̄r alla alla: p̄ceditq; cōmēoratio d̄ cruce: q̄n ozo- nes de cruce et de martyribus in cōmēoratiōe dicunt; ¶ In oībus solēnitatib; cādelaz. cōsuetā suffragia omittunt: nec fit in eis cōmēoratio de festo triū le- ctionū. nisi ad missam: excepto q̄ die circūcisiōis ad vespas fit cōmēoratio de scō stephano; ¶ Q̄n autē ozo. da nobis q̄s dñe imitari. et cetera huiusmōi di- cunt in cōmēoratiōe. si alia sequat cōmēoratio. fini- unt sic; Bñm n̄m iesum christū filiū tuū; Et r̄ndet

ad vespas et laudes. amē; Sicut finitur ille. q̄ hnt in
fine. eundem dñm. et ille etiā in q̄bus in fine dñs
noster iesus christus fili⁹ tu⁹. vñ iesus christus fili⁹
4 tu⁹ dñs noster; ¶ Qñ in sabbo. festū duodeci lectio-
nū occurrit. et in sequēti dñica aliud festū consile. in
sabbati vespis. prius fit cōmēoratio de festo pñti. a
5 q̄ de dñica; ¶ Sciendū aut. q̄ in solēnitare cādelarū
si dñico die venerit. licet cātes de solēnitare. nō tñ
intermittit cōmēoratio dñicalis. sicut nec in alijs fe- b
stis duodeci lectionū; Si tñ sequēti feria scda. festū
duodeci lectionū occurrat. ad vespas i dñica pñs fit
cōmēoratio de festo sequēti. q̄ de dñica. observato c
tñ. q̄ in aliq̄ diez qñq; nātalis dñi. nulla fit mentio
de dñica. nisi qñ ipsa dñica. in crastino thōmemar- e
6 tyris occurrit; ¶ Cū vñ de festo duodecim lectionū.
vel de dñica. et de occurrēte festo triū lectionū. cōme-
moratio faciēda ē. cōmēoratio festi triū lectionū. vl-
7 timo fiet; ¶ Si in vigiliā sancti laurētij occurrat mis- f
8 sa de viuis. in ipā cōmēoratio fit d̄ vigilia; ¶ In oi-
bus q̄z vigilijs apłoz. excepta vigilia philippi etia s
cobi. et matthie. et barnabe. et cōuersiōis sancti pau- b
li. et vinculoz sancti petri. si occurrāt in die in q̄ mis-
sa cātes de viuis. fit ad ipā missam cōmēoratio de
vigilia. et dñ ozo ppria si habet. si nō. dñ cōis. scz
q̄sumus oēs deus; De q̄bus vigilijs. pmo fit semp
cōmemoratio. q̄ de occurrēte festo trium lectionū;
9 ¶ Sicut. in vigilijs btōz. thōme. et matthei. si oc- i
currāt feria q̄rta. vel sexta. vel sabbato ieiunioz tpa-
liū. ad missam de viuis pmo fit cōmēoratio de vigi-
10 lia. q̄ de ieiunio; ¶ A capite etiā ieiunij. vsq; ad ce-
11 nā. in missa de viuis pmo fit cōmēoratio de occurrē-
te festo triū lectionū. q̄ de ieiunio; ¶ Infra octauas k
apparitiōis. ascēsiōis. assumptiōis. et natiuitatis i
btē marie. et tribus vltimis dieb⁹ pasche. et pēteco-
stes. et in diebus dñicis. et festis duodecim lectio-
nū. ad vespas et laudes cōmēoratio fit de occurrēte
festis duodeci lectionū. exceptis solēnitatibus cādelaz.
p̄ter circūcisionē. in cuius vespis vt dictū est. cōme-
12 moratio fit de sc̄to stephano; ¶ Itē de occurrēte fe-
sto triū lectionū. cōmēoratio fit in omni missa de vi-

a ¶ Sabbative sp̄s.
Que vsq; ad caplm̄ est
de festo illius: exide de
subsequēti. ca. 29. huius
ptis an. 7.

b ¶ Cōmemoratio.
Cōcordat cū ca. 29. hu-
ius ptis an. 9.

c ¶ Sequēti. Idē ca.
29. hui⁹ ptis an. 10.

d ¶ Natalis. Idē ca.
5. hui⁹ ptis an. 32.

e ¶ Thome. Et tñc fit
sicut in ca. 5. huius par-
tis an. 48.

f ¶ In vigilia. In oi-
bus missis de viuis de-
bitis: vel de gra/fit cō-
mēoratio de vigilia/fe-
sto et ieiunio. ca. 1. tertie
compil. 67.

g ¶ Apłoz. Qñ festa
apłoz. eueniūt feria se-
cunda/eorū vigilie fiunt
sabbato p̄cedenti cū cō-
mēoratiōe et ieiunio. ca.
2. huius ptis an. 21. et
ca. 22. hui⁹ ptis an. 2.

h ¶ Matthie. Ieiuni-
um cū cōmēoratiōe fiat
in vigilia matthie apli.
ca. 7. tertie compil. 1.

i ¶ Thome. In vigi-
lia bti thome apli fit cō-
mēoratio de vigilia. ca.
7. tertie compil. 1.

k ¶ Infra octauas.
Idē ca. 6. hui⁹ ptis an.
12. et ca. 30. huius ptis
an. 9.

l ¶ Ascēsiōis. Et a do-
minica de passione vsq;
ad cenā dñi. ca. 11. huius
ptis an. 20. et infra
octauas corpis chusti:
et infra octauas visitati-
onis btē marie.

Prima ps sta. anti. La. XXXII

m De cruce. De his habet ca. 15. huius ptis anti. 4.
n De bta ma. Dia ista vocantur suffragia. ca. pnti. 2. et ca. 11. huius ptis an. 8. et ca. 38. huius ptis an. 7.
o Ab aduentu. habet ca. 2. huius ptis an. 4.
a In solennitate. Ex statutis guig. ca. 8. 7. Pre in vigiliis huius solennitatis pnti. exceptis / sacrista munda ecclesiam. ca. 41. huius ptis an. 37.
b Annunciationis. Sac. i. bndicti. ca. 2. pnti. me ptis no. 15.
c Pasche. Copassio- nis bte marie. ca. 1. ter- ti. comp. 15. 22.
d Trinitat. Corpo- ris chisti. ca. 2. pnti. me ptis no. 20.
e Tharic magdale- ne. civilisationis bte ma- rie. ca. 1. etie cop. 15. 38.
f Reliquaz. Hugo- nis lincolnien. ca. 2. pnti. me ptis no. 37.
g Dedicatiois. pte- ranois bte marie. ca. 1. tertie comp. 15. 42.
h Dedicatiois. Co- ceptiois bte marie. ca. 2. pnti. me ptis no. 8. et i die- cene dñi. ca. 1. tertie co- p. 15. 25.
i Matutinis. Ad oēs psalmos stamus in matutinis. ca. 37. huius ptis an. 24.
k Cadelas. Quas emigrit sacrista in pñor scdo nocturno. ca. 41. pnti. me ptis anti. 28.
l Eude ca. 29. huius ptis an. 8. et ca. 3. pnti. me ptis no. 1. et ca. 2. pnti. me ptis no. 2. et. 3. et ca. 31. huius ptis an. 2.
m Gloria in excel. Ex statutis guig. ca. 7. 5. Pre in festo scñ bndicti glia in excel. no. dñi. nisi celebret pº pascha. ca. 9. huius ptis anti. 4.
n Et scñs. Credo dñi. nisi in festis scñs ste- phan et innocenti: 7 feria scda / etia 7 qrtia pasche 7 petecostes. ca. 34. huius ptis an. 13. et nisi in festis scñs bndicti. ca. 2. pnti. me ptis nouoz. 15. magdalene ibi. 30. Et hugo.

uis debita; Ascda feria post octauas pasche. vsq; ad aduentu: comēorationē facim⁹ ad laudes. et ves- peras de cruce: de bta maria: de scño iohāne: et de oibus sanctis: exceptis cadelaz solennitatibus. et hebda petecostes; De comēorationibus ab adue- tu vsq; ad scdam pasche feriā. et de alijs pñijs: in su- is ptines locis; Qñ aut totū officiū est de bta ma- ria. vel de scño iohāne: cessat pdicta de ipis comēora- tio; Cū dicunt antiphōe comēorationū. de dñi- ca: de octauis: de festo: de cruce: de bta maria: stam⁹ vñ facie ad altare: et sicut in assueta comēorati- one sancti iohānis. qñ alia nō pcedit comēoratio; Als. assuetā eius antiphonā cantamus ad miscdias inclinati: sicut omnium sanctorū;

De solennitatibus cadelaz; La. XXXII

In solennitate natalis dñi. btōz. stephani. iohā- nis. innocētū. circūcisiois. apparitiois. purifi- catiois. annūciatiois. pasche. ascensiois. petecostes. trinitatis. sancti iohānis. aploz petri et pauli. mā- rie magdalene. assumptiois. et natiuitatis bte ma- rie. exaltatiois scñe crucis. sancti michael. omnium san- ctoz. reliqaz. dedicatiois ecclie supioris: an pmas vespas altare param⁹; In vespis. et matutinis. et missa. iteq; vespis: duas cadelas accēdim⁹; Et si qñ voluerit plures accēdere. in pñipuis pdictis festis: ultra qrtuor nō accēdat; Incensum ponimus: glia in excelsis. et scñs. et agnus dei. solennitē cātamus: et pter festa. btōz. stephani. iohānis. et innocētum. cōicāt diaconus; Feria scda. tertia. et qrtia pasche et petecostes. sicut facim⁹: nisi qñ nō cōicāt diacon⁹: et ad laudes tm. et missa. et vespas. nō etiā ad noctur- na due cādele accēdunt; In dispositione faciētis p sermōne sit: loqui latine. vel vulgariter. vel mixti;

Quando thus adolef. 7 de modo thu- rificandi; Caplm XXXIII

Incensum diebus dñicis. et alijs festis capli. cā.

Hugonis lincolnien. ibi. 37

n Cōicāt. Bndicti / magdalene / 7 hugōis lincolnien. ca. 2. pnti. me ptis no. 15. 30. 37
o Sermōne. Quia in solennitatibus fit sermo. ca. 12. scbe ptis an. 5. In quibus aut fit sermo: habetur ca. 3. pnti. me ptis nouoz. 2.
p Uel mixtum. Et etiā pōt recitare in scriptis. ca. 9. tertie comp. 15. 12.

La. XXXIII XXXIII

2 delas nō hñtib⁹: tñ addōlet ad missam; ¶ In solē a
 3 nitatib⁹ aut cādelaz. ad magt. et bñdictus. thurifica
 4 to altari: clerici. et laici thurificāt; ¶ Qui vō ad ves
 5 peras et matutias. sacerdoti mīstrat incēsum: nec
 6 magt. nec bñdict⁹ incipit. nec corz antiphonas: nec
 7 manū sacerdotis osculat; ¶ Uicari⁹ aut cū hebdomā
 8 cātorizā facit: ad vespas et matutias. pcuratore ab
 9 sente nō offert sacerdoti incēsum: s̄ p̄m⁹ in ordie; Ad
 10 missam tñ offerre debet; Siliē p̄m⁹ in ordie: pcura
 11 toze et vicario absentib⁹; ¶ Procurator aut q̄ sit
 12 hebdomari⁹ mīst: si vācat. id ē si alt facit off. ciu suū: f
 13 debet mīstrare incēsum; Et h̄ ipm dicim⁹ dē vicario. s
 14 cū est hebdomarius mīst: et pcurator nō adest; ¶ Ad
 15 matutias aut et vespas. supior coq̄nari⁹ vel ei⁹ adiu
 16 tor thuribulū accipit: ad missam vō si ipsi defuerint.
 17 q̄libet fratrū; ¶ Porro ille q̄ debet mīstrare thuribu
 18 lū: in laudib⁹ cū dī. laudate dñm in sc̄tis eius. tradit
 19 thuribulū ad ostiū chori: ad vespas. cū dī vltimus
 20 psalm⁹: ibidē recepturus cū incipit vsus penultim⁹
 21 hymni; ¶ Sacerdos aut positur⁹ incensum: dū dī
 22 vsus penultimus hymni. cucullā induit ecclīasticā;
 23 ¶ Semp aut posito incēso. genua flectit ad gradū al
 24 taris qñ incipit antiphōa ad magt et ad bñdict⁹: et
 25 inclinat; Deinde thurificat ter ad corp⁹ dñi. et ad cru
 26 cē: ter ad dextrū. ter ad sinistrū cornu: ter añ faciē al
 27 taris: et inclinat; Deinde ter a latere sinistro. infer⁹ et
 28 supius: et iclinat; Deinde ter ad corp⁹ dñi. et ad cru
 29 cē. retro altare: et iclinat; Postmodū i latere dextro.
 30 sic factū est in sinistro: et iclinat; Deinde thuribulū
 31 tradit mīstro: et sedē ingredit⁹ seruitoris; ¶ Prior
 32 tñ post altaris thurificationē. nisi adsit ep̄s vel ab
 33 bas. semp ad sedē suā reuertit⁹: eis em̄ p̄sentibus. k
 34 ad sedem regredit⁹ seruitoris;

Quid agēdū sit diebus dñicis: et alijs
 festis capli: et de glia in excelsis: et cre
 do: et pace sumenda; **La. XXXIII**

1 In festis in q̄bus caplm tenemus. oēs horas p̄
 2 ter cōpletoriū in ecclīa cātam⁹: excepta tertia
 3 et sexta in cena dñi: et in refectorio manducamus;
 4 e 3

a ¶ Adolef. Salz ad
 euangelii ⁊ ad oblatio
 nē. ca. 43. huius partis
 an. §. 16. et. 28

b ¶ Incensum. Incen
 sum sacerdoti temp pro
 curator mīstrat ⁊ c. ca. 8
 sc̄de ptis an. §. 18. Qui
 ministrat thuribulū / oī
 tēpe pōt exercere mīste
 riū suū. ca. 37. hui⁹ par
 tis an. §. 5.

c ¶ Rec magt. Idem
 ca. 10. sc̄de ptis an. §. 11.

d ¶ Uicari⁹. Idē ca.
 10. sc̄de ptis an. §. 9.

e ¶ Siliē p̄m⁹. Idē ca.
 8. sc̄de ptis an. §. 18. et ca.
 10. sc̄de ptis an. §. 9.

f ¶ Si vacat. Idē ca. 8
 sc̄de ptis an. §. 18

g ¶ De vicario. Idē
 ca. 10. sc̄de ptis an. §. 10.

h ¶ Quilibet fratrū.
 Idē ca. 28. tertie partis
 an. §. 1

i ¶ Sacerdos. Ille q̄
 mīstrat thuribulū ⁊ sa
 cerdos ⁊ diacon⁹ oī tpe
 pōt exercere ministeriū
 suū. ca. 37. huius partis
 an. §. 5.

k ¶ Ad sedē. Idē ca.
 12. hui⁹ ptis an. §. 2

Prima pars statutorū antiquorū

a **Dieb.** Ex statutis guigo. ca. 7. §. 4. et §. 8.
b **Redeūtes.** Tūc pueri nō debēt appare-
 re in galileis. ca. 28. ter-
 tie partis an. §. 4. 4.
c **Sūpturi.** In gra-
 tijs venia nō accipim⁹
 corā epīs vel extraneis.
 ca. 22. scde ptis an. §. 17
 Nec in die suscepcionis
 noui prioris. ca. 5. scde
 ptis an. §. 30. Nec in die
 sepulture fratru nroz.
 ca. 4. 7. hui⁹ ptis an. §. 30
d **Spaciū.** Idē ca.
 4. 1. hui⁹ ptis an. §. 19.
e **Exinde.** De h in
 ca. 26. hui⁹ ptis an. §. 8.
f **Exceptis.** Idē ca.
 5. hui⁹ ptis an. §. 38
g **Post prandiu.**
 Sile habet ca. 5. huius
 partis an. §. 38
h **Post nonā.** Ex
 statutis guigo. ca. 7. §. 9.
i **Lectioe.** vel recor-
 datioe si sit faciēda. ca.
 sequēt. §. 10
k **Consuetudinib.**
 Scz scde ptis q̄ oī āno
 legit ex integro. ca. 1. se-
 cūde partis an. §. 3
l **Pauca.** Idē ca. 9
 scde partis an. §. 34
m **In omnib.** Ex
 statutis guigo. ca. 7. §. 11.
 Et p̄t festū duodeci le-
 ctionū carēs caplo: col-
 loquiū nō ē hñcū. ca. 4.
 scde partis no. §. 8
n **Tortas.** Ex statu-
 tis guigo. ca. 7. §. 10. Et
 tradēti nobis tortas in-
 clinam⁹ ⁊ ipe nobis. ca.
 13. scde ptis an. §. 39. Pa-
 nis q̄uis de tritico: tor-
 ta est. ca. 14. scde partis
 anti. §. 16
o **Glia in ex.** Ex sta-
 tutis guigo. ca. 7. §. 6. Itē
 in oib⁹ missis d̄ spūscō
 de trinitate: ⁊ de āgelis
 tū pūctualib⁹ q̄ pūuar⁹
 dicat glia in excel. ⁊ ky-
 riē dñicale. ca. 1. tercie
 cōpū. §. 18. Et q̄nēs glia
 in ex. dñ. ite missa est dñ.
 ca. 43. hui⁹ ptis an. §. 52
p **Ad pascha.** Alq̄
 ad vigiliā pasche exclusi-
 ue. ca. 9. hui⁹ ptis an. §. 4
q **Festo.** Et in offi-
 cio de electioe prioris:
 nisi in aduētū ⁊ septua-
 gesima. ca. 16. hui⁹ par-
 tis an. §. 7

Spacium vō qd̄ inē p̄mā et missam est. q̄tū infir-
 mitas necessitas vepmittit: spūtalib⁹ p̄fectib⁹ attri-
 buit; **Dieb.** aut dñicis post missā. ad cellas aquā
 sanctā ferētes: parū facim⁹ interuallū; **Deinde** si-
 gno pulsato. ad ecclesiā redeūtes. sextā cātamus: et
 sic in refectoriū pergim⁹: aiay parit et corporū escā
 sumpturi; **Excūtes** aut de refectorio. a pascha vs-
 q̄ in crastinū exaltatiōis sc̄te crucis: spaciū qd̄ inē
 prandiū et nonā facim⁹: pro diez q̄titate. nūc bre-
 ui⁹ nūc lōgius. q̄eti dat; **Exinde** vsq̄ ad pascha.
 post prandiū. nonā differim⁹: donec lector refecto-
 riū refectionē accepit. et nonā btē marie in ecclesia cā-
 tauerit: et ab eo signū pulset ad nonā; **In q̄ spa-**
 cio. nonā btē marie in cellis dicim⁹: et alijs spūta-
 lib⁹ exercitijs occupamur: exceptis trib⁹ diebus
 post festū innocentum qñ occurrūt sine festo capli;
 Tūc em qz post nonā colloquiū in claustrō nō habe-
 mus: nonā statim post prandiū dicim⁹: ad quā pul-
 sat nouici; **Qua dicta:** cellas repetimus; **Post**
 nonā in claustrū cōuenimus de vtilib⁹ locuturi: p̄-
 missa tñ lectioe de p̄suetudinib⁹ a kalēdis nouēbris
 vsq̄ ad pascha: exinde de euāgelijs; **Loq̄** autē in
 claustrō alibi. q̄ in pte vbi colloquium sit. nō licet:
 nisi forte aliqui pauca vba; **In hoc spacio.** incau-
 stū. pergamenu. pēnas. cretam. libros seu legēdos
 seu trāscribēdos. a sacrista: a cōqnario vō. sal et cete-
 ra huiusmodi poscim⁹. et accipim⁹; **In oib⁹ festis**
 capli. pene siliē facim⁹; **Dieb.** vō dñicis post ce-
 nam: vel in vltimo festo. quo cōtinue post dñicam
 nō comedit in refectorio: singulas tortas ad ostiū re-
 fectorij tanq̄ christi mēdici accipientes. cellas re-
 petimus; **Tamē** quādo p̄or viderit expedire: pa-
 nis nobis poterit per cellas apportari; **In vigi-**
 lijs vero ceteroz festoz duodecim lectionū quibus
 capitulū nō tenemus: post nonam in claustrū tñ
 pro recordatione conuenimus; **Gloria in excel-**
 sis. et ite missa est. preterq̄ in aduētū. et a septua-
 gesima vsq̄ ad pascha. cātamus in diebus domi-
 nicis. et in omni festo duodecim lectionum: et in of-
 ficio p̄prio hebdomadarū natalis domini. pasche.

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

et pentecostes: et in vigilijs earundem solennitatu. r
 excepta pma scz vigilia natalis dñi: et in omnibus s
 missis beate marie. conuentialibus. et puatis: et in t
 13 eius officio nudo; **C**redo in vnū deum dicimus p
 in diebus dñicis. et in cena dñi: et in festis apōsto- y
 loz. et euangelistarz: et in omni solēnitate candela- z
 rū. exceptis festis sanctorz. stephani. et innocentū: 3
 et feriā secūda. tertia. et quarta. pasche et pētecostes; a
 14 **C** Pacem vero sumimus. in diebus dñicis. et in ce- b
 na dñi: et tota hebdomada natalis dñi. pasche. et
 pentecostes: et in vigilijs earūdem solennitatum: et
 et in omni festo duodecim lectionū: et in missis bea- c
 te marie. tm̄ in cōuentu;

**De recordatione. et ordine legēdi. et
 cantandi in officio duodecim vel trium
 lectionum;** Capitulum XXXV

- 1 **I**n sabbatis. et i vigilijs festoz duodecim lecti- a
 onum. et in vigilia cene dñi. in claustrō p recor- b
 dationē cōuenimus: et tūc nō moramur in ecclesia. s
 sumus circa libros in claustrō: nec aliqs diu se fa-
 2 ciat expectari; **A**d recordationē monachi veniē-
 3 tes. nō dicūt bñdicite; **T**ardante nimium pōre:
 infirmarius vadit ad cellam eius; Semp em̄ si fieri c
 pōt. pōr debet recordatiōi interessē. et recordationē
 4 facere: hoc tamē cū placet tam p̄sens q̄ absens cō-
 mēdat vicario: et vicariō absēte. cui voluerit; **P**ri- e
 or autē. vel q̄ vice eius recordationem tenet. in clau-
 strum veniēs quantā vult facit moram: nec antea
 surgit qui p̄mā lecturus est lectionem: q̄ ei innuat;
 5 **A**d recordationem. lectiōes attente et sine strepi-
 tu audimus: et cum incipit recordatio. claudimus
 et deponimus libros alios quos tenemus: nec re-
 6 sumimus donec recordatio sit finita; **R**ecordan- f
 7 tes autem. nudamus capita nostra; **S**i hi qui p̄-
 miam lectionem historie. exceptis plogis. et p̄miam
 sermonis vel homelie. recordaturi sunt. recordatio-
 ni tempestiue non assunt: qui post eos lecturi sunt.
 8 eoz lectiones cum suis recordabunt; **S**i qui ve-
 ro matutinis nō interfuerint: vices eoz in ecclesia
 supplebūt quibus a vicario iniunges: vel a canto-

r **E**t pētecostes. Et
 qñ incipit tricenariū de
 spūcto. ca. 5. prime par-
 tis nouor. §. 10

s **N**atalis dñi. Et
 in solēnitatib⁹ pceptio-
 nis. purificatiōis et annū-
 ciatiōis br̄e marie. quo-
 cūq̄ tpe occurrat. ca. 1.
 tertie compil. §. 17

t **E**t puat. Idē ca.
 36. hui⁹ partis an. §. 9.

v **R**udo. Sicut in ex-
 celsis nō dicit̄ ifra octa-
 uas apparitiōis et ascē-
 sionis: qñ de ipsis octa-
 uis dieb⁹ triū lectionū
 celebrat. ca. 2. pame p-
 tis no. §. 12

r **C**redo. Ex statu-
 tis guig. ca. 7. §. 7.

y **A**ploz. In oibus
 missis aploz et euāgel-
 istaz duodecim lectionū
 dī credo et p̄fatio aploz
 ca. 1. tertie cōpil. §. 78

z **E**t innocentū. Cre-
 do nō dicit̄ in festis mar-
 tyz et p̄fessorz ac virginū
 duodecim lectionū: etiaz
 si sint festa cadelaz. nisi
 occurrant in dominica.
 ibi. §. 77

a **F**eria scda. Bñdi-
 cti. magdalene et hugo-
 nis lincolniē. ca. 2. pri-
 me ptis no. §. 15. 30. 37

b **P**ace. Vide ca. 5.
 prime ptis no. §. 14. De
 pace a diacono mīstrā-
 da. ca. 43. hui⁹ partis
 anti. §. 4. 6.

c **D**uodecim lectio-
 nū. Et in oibus missis
 que p̄uēntialit celebrant̄
 euz dñicali kyriel. ca. 5.
 prime ptis no. §. 14.

a **I**n sabbatis. Ex
 statutis guigo. ca. 7. §. 1

b **D**uodecim lecti-
 onū. Idē caplo p̄ce-
 denti. §. 11.

c **A**d cellā. Et cū ve-
 nit assurgit ei. ca. 6. se-
 cūde ptis an. §. 2.

d **R**ecordationē.
 Idē ca. 6. secūde par-
 tis anti. §. 5.

e **V**icario absente
 Idē d̄ p̄fessorib⁹ recipiē-
 dis. ca. 10. secūde partis
 anti. §. 15

f **R**ecordātes. In
 recordatiōe emēdat ille
 q̄ est iuxta libz. ca. 40
 hui⁹ ptis an. §. 2. et ca. 6
 scde ptis an. §. 4. 6

Prima pars statutorū antiquorū

re absente vicario; ¶ Si sabbato festū occurrat. in quo historia legat in refectorio: de historia tñ qđ cene sufficiat dimittimus: et post illud. fit de sequēti terminatiōe recordatio; ¶ Vñicis. et festis capli. loco lectiōis recordamur in clauistro sermonē vñ homeliā: si die crastia legi debeat; Sermonē tñ assumptiōis nō recordamur in clauistro: nisi die crastia festum sit duodecim lectionū; ¶ Et sciendū. qđ ille qui recordationē facit: nunq̃ suā. vel alteri⁹ lectionē. recordat in cōuētu; ¶ Qui tantā morā facit veniēdi. qđ nō pōt recordari in ordine suo: postea nō recordat: s; culpā suā clamabit in cōuētu; ¶ Fratribus vero post recordationē licet recurrere ad libros: licet etiā cūq; ire. vel opari circa cellas suas vsq; ad vespas: et in quadragesima vsq; ad completorium. h qñ sup̃r hebdomadā recordamur;

De ordine legendi;

¶ In officio duodecim lectionū. q̃ inferior est ordine p̃mā lectionē legit: et singuli p̃ ordinē singulas; ¶ Prior. tribus diebus ante pascha. et in festis duodecim lectionū. legit vltimā lectionem: nisi adsit ep̃s. vel abbas. vel causa aliq̃ ipediā; ¶ Qui lectiōes legūt tā in ecclia q̃ alibi. vñua voce. apte. et distincte legāt ad itelligēdū: nec innitant ad librū: et attēte. et sine strepitu audiant; ¶ In oib⁹ lectiōib⁹ q̃ de p̃phetis legunt: dī loco tu autē. hēc dicit dñs; ¶ Couertimini ad me: et salui eritis; Excepto. qđ tres vltie lectiōes de hieremia: finiunt cū tu aut; ¶ Lectiōes oēs in q̃b⁹ nec tu aut dicim⁹. nec couertimini ad me. finiunt sic vñculi triū diez an pascha: tā ad matutias q̃ ad missā; ¶ Is q̃ p̃mā. q̃ q̃ntā. q̃ nonā lectur⁹ est lectionē: circa finē vltimi psalmi. vñ cāti. ci. mudat caput. deponit sedē suā: et cādelā accēdit; ¶ Prouidet aut. vt anq̃ incipiat glia p̃ri. sit ad lectoriū: et anq̃ incipiat. p̃r noster. ambos libros aperiat. si ambo apiēdi sunt: nec apiēdo strepitū faciat; ¶ Ad p̃r nr̃. nō incliat; ¶ Si dictur⁹ est vñculū. deponit laternā: et eo dicto resumit; ¶ Iube domine. semper dī an librū in q̃ legif: qđ qñ dīc lector. nō debet illū vñ aliū libz reuoluere; ¶ Bata bñdictiōe lectio.

g ¶ Op̃ari. Dieb⁹ abstinentie/moachi extra p̃ prias cellas nō laborēt: nec tūc spaciāmetā pcedant eis. ca. 4. secunde partis no. 5. 28.

h ¶ Sup̃r hebdomadā. Et etiā in oī festo capli per totā q̃dragesimā vsq; ad completorium pōt qui vult egredi d cella sua. ca. 12. hui⁹ ptis an. 5.

i ¶ Trib⁹ dieb⁹. Idē ca. 6. scđe ptis an. 4. ¶ Et infra octauas pasche z p̃etecostes: z i vigilia natalis dñi. tertiā. ibi. 5. 4. ¶ In vigilia natalis dñi z infra octauas pasche z p̃etecostes: priore absente/vicari⁹ legit tertiā lectionē. ca. 5. prime partis nouor. 5. 23.

k ¶ Duodecim lectionū. In festis absente priore/vicari⁹ dicit vltimā lectionē. ca. 10. scđe ptis an. 4.

l ¶ Hēc dicit. Idē ca. 21. hui⁹ ptis an. 5. 12.

m ¶ Salui eritis. Qñ imitant cū explicit: tu āt dicit. ca. 5. prime partis nouor. 5. 8.

n ¶ Cū tu āt. Idē ca. 11. hui⁹ ptis an. 5. 34. et ca. 21. hui⁹ ptis an. 5. 12.

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

Ca. XXXVI

ne nō incipit. donec oēs demiserit sedēs suas: q̄ post o
 23 q̄ m̄sum fuerit amē. demitti debet; ¶ Finita lectio p
 ne. lector emūgit cādelā si necesse ē. et p̄uidet vt se
 quēti lectiōi sufficiat: receditq; a lectorio. anq; m̄so
 24 r̄ij vsus incipiat; ¶ Qui post p̄mā. post q̄ntā. post
 nonā lectionē lectur⁹ est. nudato capite surgit ad le
 25 gēdū q̄n vsus p̄cedētis m̄sorij dē: vel etiā an; ¶ Et
 hoc obseruādū: vt q̄ q̄rtā lectionē legit: p̄mū m̄so
 r̄iū dicat; Qui octauā: q̄ntū; Qui duodecimā: no
 26 nū; ¶ Sicut q̄ tertiā legit i officio triū lectionū. et tri
 bus dieb⁹ an pascha: p̄mū m̄sorij die; Qui p̄mā:
 27 scdm; Qui scdaz: t̄riū; ¶ Qui cātatur⁹ est m̄sorij.
 cū dē tu aut. nudat caput: leuat sedē suā: et vsa faciē
 ad altare. incipit m̄sorij: et inclinat; B̄ic vsū: et incli
 nat; B̄icit glia p̄ri si dicēda ē. et inclinat nudatū h̄ns
 caput. et versā faciē ad altare: donec vsus. et glia si
 dicēda sit finiat: et a dñica de passione vsq; ad pa
 schā. donec recipiat m̄sorij si fuerit reincipiēdū: et
 28 tūc sicut inclinat; ¶ Dieb⁹ ferialib⁹. in officio triū le
 ctionū. terni lectiōes legimus: vn⁹ de inferioribus
 p̄mā: de mediocribus scdm: de supiorib⁹ tertiā:
 29 vel sicut pat̄r nūcrus monachoz; ¶ Q̄n ferialib⁹
 diebus aliqui lectorz defuerint in officio triū lectio
 nū: illi q̄ lecturi sunt in hebdomada sequēti supple
 30 b̄nt vices eoz qui legere debet in p̄nti; ¶ In legē
 do lectiōes in officio trium lectionū. et etiā in offi
 cio duodeci. si nūer⁹ mōachoz duodenariū excedit:
 palpan⁹ ordie supiores. vel corpe debiliores;

De missis et horis beate marie super
 annū: et quādo venias accipere vel sup
 plicare debeamus; Caplin XXXVI

1 An̄i sabbato. missa b̄tē marie dicat in p̄nti: a
 exceptis sabbatis heb̄daz natalis dñi. pasche.
 et p̄tercostes. et sabbato sancto. et sabbatis in q̄b⁹
 festū duodecim lectionū. vel p̄ns defunct⁹ occurrit:
 vel officiū defūctorz in crastio oīm sc̄toz. et reliq̄az;
 2 Porro in sabbatis heb̄daz natal⁹ dñi. pasche. et
 p̄tercostes. excepto die natal⁹ dñi q̄n venit i sabbō:
 et in sabbatis in q̄b⁹ festū duodeci lectionū. vel p̄ns
 defūct⁹ occurrit: et q̄n sabbatū ē i crastio oīm sc̄toz.

o ¶ Sedes suas. Si
 milit ad orōnes an̄ epi
 stolā donec r̄nderimus
 amē/nō deponimus se/
 des n̄ras. ca. 37. huius
 partis an. 9.
 p ¶ Finita lectione.
 Q̄n is q̄ legit/fallit. ad
 pedē lectorij veniā acci
 pit. ca. 40. huius partis
 anti. 7.

q ¶ Versa facie. Idē
 ca. 38. hui⁹ ptis an. 8

a ¶ Missa b̄tē marie
 Idē ca. 43. huius par/
 tis an. 72
 b ¶ In cōuentu. Ab
 heb̄dario sequētis septi
 mane/siue sit p̄uentua/
 lis siue p̄uata r̄ē. ca. 5.
 p̄imeptis no. 5.

Prima pars statutorū antiquorū

c **Ca**ssa bte marie
per ampl' oi die dicat
missa bte marie in puato.
ca. 5. pume partis no.
uor. 4.
d **In** sabbatis: vel
alij dieb'. Et qñescūq;
ex ordie de ipa celebraf
in puatu. ibi. 4.
e **Ca**ssa. Idē ca. 4. 8
huius partis an. 5. 7.
f **L**ōmemoratio.
Missā festi dī ab hebdo
madario in puato. ca.
3. pume partis no. 5.

g **Ca** pascha. Idem
ca. 2. pume ptis no. 18
h **D**uplicat' alla.
Excepto festo annūcia
tionis qñ celebraf post
pascha: in qñc dī rñso
riū ppe ē. et alla. surre
xit. ibi. 18.

i **D**e solennitate.
Idē ca. 25. huius partis
an. 5. 6.
k **E**t par. Idē ca.
34. hui' ptis an. 5. 14.
l **E**t glia. Idem ca.
34. hui' ptis an. 5. 12.
m **E**t nudo. Idē dī
in cellis. ca. pñ. 5. 11. Et
ca. 5. pñe ptis no. 5. 2.
n **A**donem'. Tene
mur ad illud officiū. ca.
5. pñe ptis no. 5. 2.
o **Q**ui voluerint.
Tenent dicere illud of
ficiū rorate in aduentu.
ca. 1. tertie cōpñ. 5. 70.
p **I**n matutinis.
Post matutias bte ma
rie dicim'. de' venerunt
gētes. ca. 5. pume partis
nouor. 5. 1.
q **I**n cellis. Idem
ca. 4. hui' ptis an. 5. 4. 6.
r **I**n ecclia. Concor
dat cū ca. 4. 1. huius par
tis an. 5. 4. 6.

et reliqaz: missā bte marie puati dicet; Tñ i vigilia
assumptiois. et in festis bte marie q occurrūt in sab
bātis. de illa missam dicere nō tenemur: nisi vnam;
¶ Qñ aut anniuersariū. vel missa festi triū lectionū
e occurrūt in sabbo: anniuersarij missā puati dicet: et i
f missa bte marie. de festo tñ comēdōratio fiet; ¶ Adif
se bte marie in aduentu. introit' est. rorate celi: ozo.
de' q de bte marie. cū suffragijs infra hebdoz cōsue
tis: et oēs q viuor; Ep̃la. locut' est. rñsoriū. ppe est
dñs: alla. excita. euāgeliū. missus ē. offertoriū. aue
maria: cōio. ecce vgo. ¶ Alio tpe qñ cātaf de beata
maria. dī officiū. salue sc̃tā parēs. ozo. pcede nos fa
mulos. cū suffragijs isra hebdoz cōsuetis: et oēs q
viuor; Ep̃la. et euāgeliū: sic i vigilia assumptiois;
s Rñsoriū. bñdicta: s a pāscha vsq; ad octauas pēte
b costes. omissio rñsorio. duplicat' alla; Primum. post
partū: scdm. surrexit: a pascha vsq; ad ascēcionem;
Inde vsq; ad pētecostē: scdm alla. nō vos reliquā;
Infra octauas pētecostes: scdm alla. veni sc̃tē spūs;
¶ In hac missa. sic nec in missa de cruce. nunq; sub
iūginus in fine introitus. alla: seu offertoriū. quod
semp est. aue maria: vel cōionis. q pter aduentum.
semp est. btā viscera; ¶ Sabbato infra octauas as
sumptiois. et natiuitatis beate marie: missē officiū.
i et ozo. et pfatio. sunt de solēnitāte: cū suffragijs as
fuetis. et oēs q viuor; ¶ Qñ missa bte marie cāta
bif in conuētū: dñicale kyriel' dicet. et stātes orabi
k mus: et pax sumet; ¶ Siue aut in conuētū. siue p
i uatim cantet: pfatio dicet: et glia in excelsis. pter
m aduentū. et septuagesimam; In puato et nūdo offi
cio. similiter dicet. glia in excelsis; ¶ Tractus. aue
maria. totus dicat in missis bte marie conuētualib'
a septuagesima vsq; ad pascha: et etiā q voluerit. in
n puatis dicant; ¶ Adonemus etiā. vt officiū. salue
sc̃tā parēs. quotidie dicat in cellis: vel p eo dicant
p officiū. rorate. q voluerint in aduētū; ¶ In mātuti
nis bte marie. te deū laudamus semp dicat; ¶ Ho
q ras bte marie. oib' dieb' dicim' in cellis. vel vbi su
r mus in ope extra cellas: a sacrista aut semp i ecclia p
soluūt; ¶ Finito caplo mōachor. pōt ibidē dicere 14

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

Ca. XXXVI

tertiā beate marie: q̄ fratribus caplm tenere debet;

15 **¶** Anteq̄ signū pulset. vnā possumus horā de btā maria dicere: et etiā vespas. nisi qñ in q̄dragesima post vespas dici sunt dicēde: s̄ nūq̄ cōpletoziū;

16 **¶** Tempe aut̄ q̄ foris morā facere possum⁹: non am et vespas btē marie. in prato circa cellā. nō in angulis claustrī. vel alibi extra cellam. cātare possumus;

17 **¶** De horis btē marie. tribus diebus ante pascha:

18 xiiij. caplo cōtinet; **¶** In honorē v̄o dei. et btē v̄gi nis. oī tpe et vbiq̄. cū dici incipiūt: nō cū in cōuen tu iterant̄: infrascriptas venias accipim⁹; In eccle sia quidē sup formas: alibi aut̄ prout opportunum fuerit; Elidelicet. qñ ad vespas incipim⁹. aue maris stella: ad matutinas inuitatoziū. aue maria: ad lau des. responsiūculū. ad vespas. versiculū;

19 **¶** Item. cū ad missam incipit̄ introit⁹. salue sc̄tā pares. et of fertoriū. aue maria: in quo. surgētes a venia. stam⁹ nō sessuri: donec due sequētes dictiōes. sc̄z grā ple na. finiant̄;

20 **¶** Item. quando pro cōmēoratione ad laudes. et ad vespas. incipim⁹ p̄dictū versiculū. aue maria: et qñ ad vespas incipit̄. salue regina: et in le

21 **¶** Item. qñ dicimus. aue grā plena; **¶** Item. qñ in leta nia pasche. et p̄tecostes. p̄nūciat̄ sc̄tā trinitas: nec surgim⁹ donec dictū sit. sancta maria ora pro nobis;

22 **¶** Item. qñcūq̄ finito alla. surgentes incipim⁹. veni sancte spūs;

23 **¶** Sacerdos tñ in p̄dictis veniys. dum fuerit ad altare. nō flectit genua. s̄ osculat̄ altare: et qñ d̄r. veni sancte spūs. tēdit ad altare. et osculat̄ il lud: et redit ad locū suū; Si vero ad lectoriū fuerit: flectit genua. et osculat̄ postem lectoriū;

24 **¶** Sunt et alie venie quas accipim⁹: vt cū de hymno. vexilla regis. incipim⁹ verūm. o crux aue spes vnica: et cū in parascue incipit̄ a diacono antiphōa. nōs aut̄: et cū incipimus hymnū. veni creator spūs: et in na tali dñi. qñ incipit̄ inuitatoziū. christus nat⁹ est no bis;

25 **¶** Idē obseruat̄ in alijs horis: in q̄b⁹ tā in cellis q̄ extra. aliqd de p̄dictis dicimus; **¶** Qñcūq̄ autē corp⁹ dñi p̄ntib⁹ nobis portat̄ ad cōicādū: vbiq̄ sum⁹ veniā accipimus;

26 **¶** Supplicamus aut̄ nuda tis capitibus. versa facie ad altare: cū ante euāgeliū

¶ Munq̄. Cū aliqd est in alteri cella vel alibi/ audito completorio statim recedere debet. ca. 17. sc̄dē ptis an. 5. 7

¶ Cōpletoziū. Post cōpletoziū btē marie di cat euāgeliū: In p̄inci pio erat p̄bū. 2 i fine: te decet laus. cū orōnibus p̄suetis. post primā offi cij btē marie. ca. 1. tertie compit. 5. 70

¶ Osculat̄. Indur⁹ vestimētis sacerdotali bus/ nūq̄ genua flectit: nec p̄ defectib⁹ veniā ac cipit. ca. 43. huius par tis anti. 5. 22

¶ Ad locum. Sacer dos data b̄ndictiōe dia cono: nō p̄nt se ad oriē tē sicut alii: donec post veni sc̄tē spūs alla finia tur. ibi. 5. 16

¶ O crux. Idē ca. 11 huius ptis an. 5. 18

¶ Mos aut̄. Et cōio hoc corpus. ca. 13. huius partis an. 5. 35

Prima pars statutorū antiquorū

a ¶ **Qñ gradū.** Et tñc etia3 genua flectim⁹: nō tñ in pñctu. ca. sequen/ ti. §. 21.

b ¶ **Ascēdimus.** Vel descēdim⁹. ca. 42. hui⁹ partis an. §. 7

c ¶ **Ingrēdimur.** Vel etiā egredimur. ca. 12. se cūde partis an. §. 1

d ¶ **Refectoriū.** Sc3 postq3 venim⁹ ad sedes nras. ca. 13. secūde par/ tis an. §. 16

e ¶ **Dictū.** Idē ca. pre senti. §. 30

f ¶ **Adorā.** Et quo/ tiēs ⁊ vbiq3 nomē te/ su vel bte marie pñcia mus vel audim⁹/modi/ ce ⁊ reuerēter inclinam⁹. ca. 5. pñe ptis no. §. 15

g ¶ **Festiuus.** De q3 habet ca. sequen. §. 3

b ¶ **Horas.** Sc3 dieb⁹ festiuus inclinam⁹. ca. se quēti. §. 3

¶ **In oib⁹ domib⁹ ordif** q sunt sub ditiōe regis frācie hora meridiē pul set cāpana: et dicat tri/ bus vicib⁹ aue maria p pace ipsius regni. ca. 1. tertie cōpil. §. 59

a ¶ **Intrātes.** Qñ ec clesiā intrare possum⁹ vñ nō. habet ca. 45. hui⁹ p tis an. §. 11 et. 12

b ¶ **Inclinemur.** Qñ hore inñū capita nuda mus: signam⁹ nos ⁊ idi namus. ca. 42. hui⁹ par tis an. §. 1

c ¶ **Et infra.** Et infra octauas corpis chisti. ca. 2. pñe ptis no. §. 20

d ¶ **Octauas assum** ptiois. Assiratiois bea te marie.

e ¶ **Sup formas.** De hoc in ca. pcedēti. §. 30.

signātes nos dixerim⁹. glia tibi dñe: et qñ icleptū ē glia in excelsis. et credo in vnū deū: et qñ sacerdos a vertit se ad pplm dicēs. dñs vobiscū: et qñ gradū b altaris ascēdim⁹: et cū trāsimus an altare. Sz et qñ c caplm ingredimur: supplicam⁹ ad crucē; Silit faci d mus. qñ in refectōriū intram⁹; ¶ **Supplicamus** vo 27 sup miscōias incliati. qñ dñ. glia pñ: nec surgim⁹ do e nec dictū sit. et spūi sctō; Tñ in purificatiōe qñ cā delas accipim⁹: nō inclinam⁹ ad gloriā q dñ post nūc dimittis; ¶ **Eodē modo inclinam⁹** qñ post euāgeli 28 um dñ. te decet laus. et qñ i glia in excelsis dñ. adora mus te: et qñ in credo i vnū deū dñ. simul adorā: et et cū post offerendā sacerdos vñt se ad pplm dicēs. orate frēs et cetera: et qñ post pñationē dñ. sctūs et s cetera: et qñ festiuus dieb⁹ ad matutias. et horas. di cunt orōnes et pces: et oī tpe cū ad missam dicunt orōnes; ¶ **Tñ qñ sacraf aq benedicta.** et ad pmas 29 orōnes q post passionē dicūt i pascene: stam⁹ vñsa fa cie ad altare; ¶ **Procūbim⁹** vo dieb⁹ ferialib⁹ sup for 30 mas ad pater noster. ante hore initium: et ad gloria patri: nec surgimus. donec dictū sit. et spūi sancto; ¶ **Silit facimus** ad pces. et orationes. que ad matu 31 tinas. et horas dicunt: et in spacio misse qd est in ter sactus. et agnus dei: in quo spacio. festiuus die bus. stantes oramus;

De pñuetudinib⁹ in ecclia. La. XXXVII

¶ **Intrātes ecclesiam remouemus caputia:** vsq3 i ad sedes nostras. nudatis capitibus inceden tes; Similiter. cum eximus: signantes nos caputia remouemus; ¶ **Ingressi vero.** stamus in sedib⁹ no 2 stris versa facie ad altare: donec ad miscōias. vñ sup formas. put tēpus postulat ad orationē inclinēmur; ¶ **A laudibus em vigilie natalis dñi.** vsq3 in crasti 3 nū octauaz apparitiōis: et a pascha vsq3 in crasti num octauaz pentecostes: et infra octāuas assum ptionis. et natiuitatis bte marie: et in duodeci lecti onū festis. ad miscōias inclinamur: alio vo tpe pcū bim⁹ super formas; ¶ **Qñ diu autē sup formas vñ** 4 ad miscōias inclinamur: ab oī strepitu sic in canone mis se. qñ possum⁹ abstinemus: et ecclesiā intrare. vel

Ca. XXXVII

p chorz trāsire cauem⁹; Si forte intrādo vʹl exēdo d
ecclia. cōtigerit dici. glia pñ. vʹl glia h ymni. vʹl
dñs vobiscū ad missā. vʹl vbiq; sum⁹ statū īclinam⁹.
5 cauētes ne alicui dorsū in faciē vʹtamus; ¶ Ille tñ q
ministrat thuribulū. et sacerdos et diāconus. dī tpe
pñt exercere mīsteriū suū. a molesto strepitu q̄tū po
6 tuerint abstinēdo; ¶ Cū soli aliq̄d in ecclia dicimus.
et cū dī. te deū laudamus. et q̄tēs pñciat euāge
liū. et cū dī. bñdictus dñs deus isrl. q̄cūq; vult. cō
fiteor. kyriel ad missā. glia in excelsis. credo in vñū
dēū. in vespis ad magt. et q̄tēs finito allā. veni sc̄tē
7 spūs incipit. oēs caputia remouemus; ¶ Qñ autē
dī. veni sc̄tē spūs. surgētes a vencia stamus recti. id ē
nō inuitimur hinc vel inde. et siliē q̄tēs sine capu
tijs esse debemus. siue faciē habeamus ad altare. siue
nō. excepto sacerdote cū dic bñdictiōēs. et cū dic p
ces et orōnes in sede sua. vel sup formas. et cātoze
hebdomario ad suffragia sancti iohānis et omniū sc̄tō
8 rū. et etiā toto quētu. cū cōfiteor dī; ¶ Cū sacerdos
dicit orōnē in sede sua. vel sup formā. eo surgente.
surgimus et nos. scilicet post bñdicamus dño. vel
requiescāt in pace; Cū vō ad lectoriū. surgimus cū di
9 cit. in vnitāte spūs sancti deus; ¶ Ad missam aut. ad
orōnes añ eplaz. donec rñderim⁹ amē. nō deponim⁹
sedēs n̄ras; Ad orōnes in fine missē surgim⁹. qñ dī. m
10 in vnitāte spūs sancti; ¶ In canone missē. nisi necessi
tas aliud cogat. et in caplo qñ aliq̄s disciplinādus
est. caputia ex toto vestimus; Alio tpe in oībus lo
cis. ita vt facies n̄re appareāt. ea tenere debemus;
11 ¶ Oculos aut n̄ros semp et vbiq; maxie vō ī ecclia.
et ī refectorio. tenere nos cōuenit. ne nob murmurā
12 di. detrahēdi. materiā afferāt. aut ridēdi; ¶ Manus
n̄ras ī ecclia et vbiq; cū sum⁹ sine capa. extra cucullā
et īsimul h̄re debem⁹. nisi cū aliq̄d tenēdū nob ē. vʹl
13 agēdū; ¶ Cū capas habem⁹ ī choro vʹl alibi. qñ in
cliam⁹. vʹl qñ sedem⁹. oras hīc īde añ genua n̄ra cōpli
14 care debem⁹. nisi teneam⁹ aliq̄d. vʹl agam⁹; ¶ Tibias
pedū nō nimis debem⁹ extēdere. diuāicare. vel etiā
15 cācellare; ¶ Qñ soli fallim⁹. veniā accipim⁹ sup for
mā; Qñ cōuētū fallere facim⁹. culpā n̄raz in cōuētū

f ¶ Diaconus. Et le
cto: martyrologij. ca. 12
sc̄tē pñs an. 5. 2

g ¶ Omni tpe. Et q
habet accēdere candelā
sacerdoti. ca. 42. huius
partis an. 5. 11

h ¶ Veni sc̄tē. Sta
mus erecti. et cū dī. sc̄tē
spūs. sum⁹ flexis genib⁹
ca. 36. hui⁹ pñs an. 5. 22
i ¶ Recti. Siliē in of
fectorio. aue maria. sta
mus p duas dicitōes se
quentes. sc̄z grā plena.
ca. pcedēt. 5. 19
k ¶ Bñdictiones. ca.
42. huius pñs an. 5. 3.

l ¶ Surgimus. Nisi
infra octauas natiuita
tis dñi. pasche ⁊ pēteco
stes. ca. 42. huius par
tis an. 5. 12

m ¶ Sedes. Siliē nō
deponim⁹ sedēs n̄ras:
donec post bñdictionē
lectionū in matutis rñ
derimus amē. ca. 35. hu
ius pñs an. 5. 22

Prima pars statutorū antiquorū

n ¶ Defendim⁹. Nul
lus culpā suā vel alteri⁹
psumat defendere. ca. 4.
scdē ptis an. §. 16

o ¶ Regraf. De B etl/
am habet ca. 45. huius
ptis an. §. 10

p ¶ In cōuētū. Sicut
q facit tāta morā veniē/
di ad recordationem: q
nō pōt recordari in ordi
ne suo/culpam suā cla/
mat. ca. 35. huius partē
an. §. 12

q ¶ Ceteri. Infirmus
tū translat⁹ ad locū vlti/
mū/vltim⁹ exit de eccle/
sia. ca. pñti. §. 27.

r ¶ Gradū. Scz maio
ris altaris. ca. 5. prime
ptis no. §. 30.

s ¶ Lātica. De cāticis
habet ca. pñti. §. 24. Et
ca. sequēti. §. 19

t ¶ Stare. Excepto q
trib⁹ dieb⁹ post natale se
dem⁹ ad nocturnos. ca.
5. hui⁹ ptis anti. §. 32. Et
trib⁹ dieb⁹ post pascha z
pentecostes. ca. 1. tertie
compil. §. 83

v ¶ Antiphonā. Qui
antiphonā pñciat di/
cat de illa vsq⁹ ad pau/
sam cōgruentē. ca. sequē/
ti. §. 20

re cognoscimus: et etiā cū errorē nrm nimis defendi
mus; ¶ Cū liber nob cadit. vlt eū cadere facim⁹: ve
niā accipim⁹ sup formā; ¶ Qñ inclinādū ē. si nō in
clinam⁹ nisi pullati a socio: veniā accipim⁹; ¶ Cum
ad missam nō sum⁹ ad cōfiteorē: veniētes ad sedes no
stras. veniā accipim⁹ sup formā; Sicut facim⁹. cū ozo
ni non intersum⁹. q fit añ horā; ¶ Si q̄s tantā morā
fecerit veniēdi ad eccliam. q ab infirmario rēgrat⁹: cul
pā suā inde recognoscit in cōuētū; ¶ Prior cātatis
horis. de ecclia pñm⁹ exit. nisi aliq⁹ necessitas eū rema
nere cōpellat: post pōrē pñm⁹ in ordine: deinde cēte
ri sic venerūt; ¶ Semel in die. nō tñ in cōuētū: ascē
dētes gradū altaris genua flectim⁹; ¶ Bū cātica di
cunt. lectiones. matutine laudes dieb⁹ qbus fit inter
uallū: pma. tertia. missa. ceteraq⁹ hore diurne: nemi
ni nisi necessitate cogēte de ecclia exire licet; ¶ Qñcū
q̄ autē de ecclia exeam⁹: caplo et pñtib⁹ nos cōuenit
interesse; Qui vō de ecclia dū vltim⁹ psalm⁹ dī exit:
morāq⁹ extra ecclesiā facit. donec pces. et postmodū
exultabūt ex integro psoluant⁹: laudib⁹ sequētib⁹ in
teresse nō poterit; ¶ In solēnitatibus cādelaz. et in
agēda pñtis defuncti. anniuersarij. et inchoādi trice
narij. ad oēs psalmos consueuim⁹ stāre: nisi necessi
tas sedere cōpellat: et qñ cātica ante lectionē euāge
licā decantant⁹; ¶ Ad horas etiā diurnas. non licet
nobis sedere. nisi faciēte necessitate: et qui ad eas se
derit. sedeat tantūmodo ad psalmos qui eū contin
gūt: videlicet pmos si pñm⁹ sedit ad matutias. et ecō
uerso; ¶ Qui autē infirm⁹ fuerit: tolerat⁹ a socijs su
is p quattuor vlt octo dies: et sedet assidue; Si autē
maiori indiget indulgētia. transfer⁹ ad locū vltimū:
et in eo pōt dū psalmi dicunt⁹. iuxta libitū suū sede
re; ¶ Qui vero sic transfer⁹. vltimus venit ad aquā
bñdictā: excepto diacono iduto cuculla ecclīastica:
et vltimus exit de ecclesia; ¶ Cū sessio finit. vel inci
pit: ad glia pñi. et ad sic erat. nec q̄ sedet. nec q̄ sessur⁹
est sedet: s̄ stam⁹ donec pñmus vsus psalmi finiat⁹. et
supplicet⁹ ab eo q̄ antiphonā pñciavit; ¶ Cū no
bis sedendum est. ita fit sessio: q̄ chorus in quo est
cātor hebdomadari⁹. sedet tot⁹ ad pmos psalmos:

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

Ca. XXXVIII

et ali⁹ ad sc⁹dos; Tñ ad officiū mortuorū. qñ cū trib⁹ lectiōib⁹ dī: sedet vterq⁹ chor⁹; Et cū incipit. lauda te dñm in sc⁹tis ei⁹: surgim⁹ vniuersi ad laudes dei;

De cātoze hebdomadario. et de inuitatorijs dominicalibus. et de cātoribus chori.

Caplm XXXVIII

1. Antoz heb⁹dari⁹. caputiū remouet. añq⁹ inuitato-
riū icipiat: nudatū hñs caput. donec post veni-
2. tereincepit inuitatoriū; ¶ Cū aut pmo icepit inuitato-
riū. iclinat: venite cātat. et post vltimū vsū. itez icli-
nat: et tñio post gliam: et qñto post reiceptū inuitato-
3. riū; ¶ Singul⁹ anis in pma dñica q post octauas pē-
tecostes. et post octauas apparitiōis. sine festo duo-
decī lectionū occurrit: i choro cui cōtigat inuitatoriū.
in manu tua: in alia vō dñica q postea sine festo du-
odecī lectionū. in altero choro cōtigat. dī adorem⁹:
et ita toto tpe q dicēda sūt dicunt. in q dici incipiūt
choro; ¶ Ad officiū cātozis heb⁹darij pñet: vt vñ-
cūlos oēs. et rñsiūcula ad vespas. et matutinas lau-
des. et bñdicam⁹ dicat: et antiphonas ad horas. et
in suffragijs. et icōmēoratiōe. et in officio defūctorū
5. incipiat; ¶ Ad oīa q rōne sui officiij dicit. vl incipit.
caputiū remouet; Ad laudes et vespas. remouet ca-
putiū. anteq⁹ dicat pñm bñdicam⁹: nec reiduit. do-
nec vltimū dixerit; ¶ Hoc officiū alternatim vnus-
q⁹sq⁹ in suo choro p ordinē facit: excepto pōre. et p-
curatore; Et h obseruat: vt nōn sint in eodē choro
7. cātoz heb⁹dari⁹. et sacerdos heb⁹dari⁹: q siliter d cho-
ro in chorū alternatim mutant; ¶ Qñ i vespis vl ma-
tutinis laudib⁹. puū rñsū cātāt: oēs ad altare vñ-
facie stam⁹: s dū gliā dī. sup misericōdias inclinamur;
Qñ vō ad vespas. magnū rñsum dicim⁹: post ince-
ptū rñsū ab altari facie auertim⁹: ac rursū dū vsus
dī. ad altare auertimur; Tñ i heb⁹da ramis palmarū.
dū cantat ad vespas. rñsoriū. frēs mei: excepto sab-
bato. stam⁹ versa facie ad altare; ¶ Qui vō rñsūz cā-
tat. tam in breuib⁹ q in magnis rñsorijs: semp ha-
bet nudatū caput. et vñam faciē ad altare: et ter icli-
nat; Primo. post iceptū rñsoriū: scōo: post vsūm.
9. tertio. post gliam; ¶ Cātozes vō q singulis choris

a ¶ Inuitatoriū. Qñ inuitatoriū nimis depu-
mit ipm licet in altare.
22. ca. 5. pñme pñs no-
uor. §. 29

b ¶ Clerficulos. Si ad lectionū dicturus est
pñculū / deponit later-
nam: et eo dicto resumit
eā. ca. 35. pñme pñs anti.
§. 20.

c ¶ De inclinatiōe in rñ-
sorijs et pñsib⁹ eorū. ca. pñ-
sent. §. 8

c ¶ Suffragijs. Scz
pñsuetis. ca. 31. hui⁹ pñs
an. §. 2. et ca. 37. huius p-
tis an. §. 7

d ¶ Ad sint. Silē nō
sint in eodē choro / sacer-
dos heb⁹dari⁹ et diacon⁹
ca. 43. hui⁹ pñs an. §. 60.

e ¶ Rudatū caput.
Idem ca. 35. huius par-
tis an. §. 27

Prima pars statutorū antiquorū

f Pertinet. Et antiphona. lumen ad revelationem in purificatione. ca. 8. huius antiphonae. 4. Et antiphonae. collegerunt vñica in palmis. ca. 11. huius antiphonae. 28.

g Antiphona. Dicat de illa vsq; ad pausam congruentem. ca. pñti. 20.

h Ad deponunt. Et antiphonae resumunt in voce q̄ finit psalmodia si fieri pot. als cāto/re inchoate alit. resumuntur. ca. 5. prime pñs no/ uor. 28.

i Ad pausam. Et finito primo psalmo/ vertit faciem ad altare et inclinat. ca. pñti. 13.

a Cātemus. Cū cātu celebri officii diuini in domibus ordinis i qbus sunt octo monachi incluso priore. ca. 1. tertie copil. 1.

psunt: dñe labia mea. et hymnos. et psalmos. et cātica. cū pnūciat antiphona: et totū cantū q̄ ad missam pñt: et in cena dñi antiphonas ad mādātū: et in parasceue rñsorū. pplē meus. et alia respōsa qñ crux osculat: et kyriel. et rñsa q̄ cātant in sepultura defuncti. incipiūt; **E**t dū cātāt pñmus vsus hymni. vl' psalmi: ille qui incipit nō innitit. et habet nudatū caput: sed eis dictis nō inclinat; **C**antores in cātu debēt emēdare; **C**antores caputium remouēt. cū aliquid ex officio suo incipiūt: excepto agnō dei. et cōione; **Q**uicūq; autē antiphonā incipit. nudatū habet caput: donec finito pmo versu ad altare vertat faciē. et iclinet; **C**antores. in choro suo psalmos leuāt vl' deponūt: et silitet totū cantū diuini officij cū opus fuerit: et nullus alius eis pñtibus. excepto priore. et vicario; **Q**ñ inceptū est. te deū laudamus. aspges me. glia in excelsis. credo. cātor vnā aut duas dictiōes solus subsequit: in ea voce q̄ viderit opportunū; **C**antoz est i choro corripere eos q̄ nimis lente. vel nimis festināter dicūt cātū. vel psalmodiā; **C**antores etiā cū hora canit. puidere possunt qd sunt cātaturi: qd alijs nō licet. nisi faciēte necessitate: et tūc nec ipsi nec aliī nīmā morā in reuoluēdo facere debēt; **C**antores. cū incipiunt. tā in alto q̄ in basso: puideāt vt oēs attingere possint; **I**n oibus nocturnis. et matutinis laudibus. antiphonē pñme. antiphonē quoq; ad bñdict. et magnificat. et ad cātica: a choro cātoris hebdomadarij semp incipiunt; **Q**ui pnūciat antiphonā: dicat de illa. vsq; ad pausam congruentē; **N**ouem kyriel. ad vesp̄as. et matutinas. et ad oēs horas sicut ad missam dicimus: et a dextro choro pñris semp incipiunt: ad missam vero. a choro cantoris hebdomadarij; **S**ic cātor. missē seruiat: de sede seruitoris incipit introitū. kyriel. rñsum. alla: et sanctus. diebus solēnibus; **E**tera. scilicet offertorium. agnō dei. cōionē: incipit vicarius eius;

De mō cātādi. et psallēdi; La. XXXIX

Elia boni monachi officij est plāgere. poti⁹ q̄ cātare: siccātemus voce. vt plāctus. nō cātus

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

1

delectatio sit in corde; Qd grā pueniente poterit fieri. si ea q cantādo delectationē afferunt amputentur: ut est fractio. et inundatio vocis. et geminatio puncti. et similia: que potius ad curiositatē attinent. q̄ ad simplicē cantum;

Modus psallendi;

- 2 Omnia igitur psallēdi teneamus. quā docet beatus bernardus in sermone q̄dragesimo sup cātica cāticorū. de officio diuino: dicēs; Ex regula nra nihil op̄i dei pponere licet; Quo qdē noīe laudū solennia. q̄ deo i oratorio psoluntur quotidie: pater ideo bñdictus voluit appellare: ut ex hoc clarius aperiret. q̄ nos op̄i illi vellet esse intētos; Eñ vos moneo dilectissimi: pure. semp ac strenue. diuinis itersse laudibus; Strenue qdē: ut sicut reuerent: ita alacrit̄ dño assistatis; Nō pigri: nō somnolēti: nō oscitantes: nō p̄cētes vocib⁹: nō p̄cidētes vba dimidia: nō itēgra trāsiliētes: nō fractis et remissis vocib⁹. muliebze qd dā balba de nare sonātes: s̄ virili ut dignū ē. et sonitu. et affectu. voces sc̄i spūs depromētes; Pure vo: ut nil aliud dū psallitis. q̄ qd psallitis cogiteris; Nec solas dico vitādas cogitatiōes vanas et ociosas: vitāde sūt et ille. illa dūtaxat hora. et illo loco: q̄s officiales fr̄es p cōi necessitate. q̄si necessario fr̄eqnt admittere cōpellūt; S; ne illa qdē pfecto recipe tūc psuluerim: q̄ forte paulo añ in claustro sedētes. in codicib⁹ legeratis: q̄lia et nūc me viua voce differēte. ex hoc auditorio spūs sc̄i reportatis; Salubria sunt: sed minime illa salubriter interpretat; Spūs em̄ sc̄us illa hora gratū nō recipit: q̄cqd aliud q̄ debes. neglecto eo qd debes obruleris; ¶ Psalmodiā nō multū p̄traham⁹: sed rotūda et viua voce cantem⁹: metrū et finē vsus b
- 3 simul itonem⁹. et simul dimittam⁹; ¶ Punctū null⁹ teneat: sed cito dimittat; Post punctū. bonā pausā faciam⁹; ¶ Null⁹ añ alios icipe. et nimis currere p̄sumat: aut p⁹ alios nimis trahere: vel p̄ctū tenere; Simul cātem⁹: simul pausē⁹: sp̄ i auscultādo;

De emendatore; La. XL

1 Ecclesia. i refectorio. et i claustro excepta rēcor. a

b ¶ Abetru et finem.
Anq̄ metrū significat punctū eleuatū. ca. 50.
hui⁹ ptis an. 5. 2.

a ¶ Recordatione.
Idem ca. 5. secūde partis an. 5. 4. 6.

Prima pars statutorū antiquorū

datione: ille emēdat cui inuigil apore; ¶ Emēda- 2
 tor emēdat in oibus q̄ soli dicim⁹: excepto q̄ ad re-
 cordationē emēdat ille q̄ est iuxta librū; ¶ Emēda- 3
 tor. modestius q̄ pōt emēdare debet: et si in ecclia
 mendose emēdat: q̄citius p̄cipit. veniā accipit sup-
 formā; ¶ Cum autē emēdator grūnit. aut dicit itez: 4
 ille q̄ legit. debet vsum rēpetere; ¶ Cū vō emēdatur 5
 illi: nō debet murmurare. v̄l dicere ita est. vel ita di-
 xi: v̄l aliqd̄ huiusmodi; ¶ Absente p̄ore. et emēda- 6
 tore. emēdat p̄m⁹ i ordie si scit v̄l pōt: alias emēdat
 scōs i ordie: v̄l aliq̄s mōachorū. q̄ scit et pōt emēda- 7
 re; ¶ Qñ is q̄ legit. aliqñ fallit: si nō se correxerit
 nisi qñ sibi emēdat: ad pedē lectorij veniā accipe de-
 bet; Cū vō fallit qui legit euāgelij: signato libro.
 et stola deposita. veniā accipit ad gradū altaris;

De officio sacriste. et de vigilijs. et di-
 stinctione horarū. et quādo ad ecclesiā
 conuenimus; Caplm XLI

a Sacrista de manu p̄oris clauē recipit: et cū cla- 1
 ne custodiā oīm q̄ sunt in ecclia; Albas. et casu-
 las. et cetera. recipe debet ad numerū; ¶ Signū de 2
 p̄suetudie pulsāt; ¶ Prima pulsatio ad matutinas. 3
 tanti spaciū esse debet: vt p̄mi q̄ttuor psalmi penitē-
 tiales dici possint; ¶ Quo signo pulsato: oīm tpe 4
 nocturnū ecclie officiū. cōgruis vigilijs. q̄ matuti-
 nis beate marie sufficiāt: et q̄ monachi p̄grue p̄pa- 5
 rari possint in cella. p̄uenim⁹; ¶ Que vigilie. ab idi-
 bus septēbris. exceptis duodecim lectionū festis.
 sensim paulatimq̄ crescēdo: in kalēdis nouēbris
 p̄fecte q̄nq̄ginta psalmis. nō nimis festine cātādis.
 sufficiūt; ¶ A q̄ tpe. vsq̄ ad februarij kalēdas. exce- 6
 ptis itidē duodecim lectionū festis: et hebda nata-
 lis dñi. talit̄ p̄seuerāt; ¶ Inde vsq̄ ad cenā decrescē 7
 do paulatī: ad tātū spaciū qd̄ matutinis btē marie
 sufficiat. redigunt; Ex q̄. vsq̄ ad p̄dictas septēbris
 idē. i eadē q̄ttitate p̄durāt; ¶ P̄dictū autē vigiliā- 8
 rū spaciū: sacrista cū sibi videbit cū horologio ter-
 minabit; In q̄ spacio. psalmis. v̄l alijs spiritualib⁹ ex
 s ercitijs occupamur; ¶ Scōdō autē signo bina incisio 9
 h̄ ne pulsato. ad ecclesiā festinātes: tertij signi finem

b Repetere. p̄iopē
 hoc tñ enā si defecerit:
 veniā nō capit/ si p̄ seip-
 sum se emendauerit. ca.
 p̄sentis. §. 7.

c Ad pedē. Sacer-
 dos vero r̄ qui legit le-
 taniā: ad postē lectorij
 tātū veniā accipit. ca.
 36. hui⁹ partis an. §. 21.
 et §. 22.

d Ad gradū. Idē
 ca. 43. hui⁹ p̄tis an. §. 52.

a Sacrista. Absq̄
 consilio sacriste. vicarij
 et pcuratoris: p̄ior nō
 debet mutare vltra de-
 cem libras. ca. 3. secūde
 p̄tis no. §. 10.

b Beate marie. Et
 duob⁹ psalmis: scz de⁹
 venerūt gētes. r̄c. cum
 ofonibus subseq̄ntib⁹.
 ca. 5. prime p̄tis no. §. 1.
 c Preuenim⁹. Ex
 statuti. guig. ca. 29. §. 1.
 d Natalis dñi. Idē
 ca. 5. hui⁹ p̄tis an. §. 45.
 e Decrescendo. A
 purificandē vsq̄ ad pa-
 lcha: vigilie paulatī de-
 crescūt. ca. 8. hui⁹ par-
 tis an. §. 8.

f Vigiliari. Alias
 vigilias nulli n̄m/ nisi
 p̄iore sciente et fauente
 facere licet. ca. 14. scdē
 p̄tis an. §. 25.

g Horis ad quietē de-
 putatis: dormitōi ma-
 gnū ip̄edere studiū mo-
 nemur. ca. p̄sentis. §. 23.

h Secūdo autē. Ex
 statuti. guig. ca. 29. §. 2.

i Festinātes. Ser-
 uata grauitate. ca. 1. ter-
 tie p̄tis an. §. 2.

1 puenire satagim⁹; Ubi sup formas. vl sup miscdias.
 2 put tps postulat. pueniete pore. vel cui h inuixerit
 3 pcubetes: ter p nr. ceteris semel hōis. grauit de
 4 noteq; psolum⁹; **C**atatis at nocturnis. exceptis
 5 hebdomadibus natalis dñi. pasche. et petecostes. et se
 6 stis duodeci lectionū. breue facim⁹ iteruallū: qd se
 7 ptē penitētiales ad plus psalmos. cape valeat; In q
 8 spacio. q voluerit remanere pōt in choro. stās vel se
 9 des: nō aut aduenias accipiēdas; Qd iteruallū nō
 10 facim⁹. si diēs p fenestras appareat: s pulsaf signū.
 11 dū dicunt oōnes p defunctis; **C** Sequūt deinde
 12 matutie laudes: q̄s ab exaltatiōe sc̄te crucis vsq; ad
 13 pascha lux terminat: et a pascha vsq; ad idē festu in
 14 choat: qd sacrista diligēt studeat obseruare; Trib⁹
 15 tñ dieb⁹ añ pascha. añq; dies appareat terminent;
 16 **C** Ad lectos aut p⁹ matutinas. nullo redit tpe: ex
 17 ceptis ifirmis. et minutis. trib⁹ dieb⁹ minutiois ip
 18 soz: et licētiatis a priore ex causa; **C** A pascha vsq;
 19 ad exaltationē sc̄te crucis. p̄mā tam dieb⁹ festinis q̄
 20 alijs. orto sole vel circa pulsaf: et dñ añ missā; Qua
 21 catata i cella ab illo q celebratur⁹ est. veniat ad eccle
 22 siā: et catata missa pulset ad tertiā. tā estate. q̄ hye
 23 me; **C** A dicto at festo crucis. vsq; ad pascha. p̄mā
 24 lux inchoat: exceptis festis capli. i q̄b⁹ donec possit
 25 i libro legi ptelaf; **C** U tñ in caplo sermo habēd⁹
 26 est. oī tpe signū pōt matur⁹ ad p̄mā pulsari: 7 dieb⁹
 27 ferialib⁹ pp̄ missā matutinalē apli⁹ differri; **C** Spa
 28 ciū autē vel a p̄ma vsq; ad tertiā. hyemis tpe: vel a
 29 matutinis vsq; ad tertiā estate: dieb⁹ oib⁹. exercitijs
 30 spūalib⁹ mācipaf; **C** A tertiā vō vsq; ad sextā feria
 31 lib⁹ dieb⁹. manuū deputaf opib⁹: q tñ opa. saltim
 32 breuib⁹ volum⁹ oōnib⁹ iterrupi; **C** Sexta vō et no
 33 na. hyeme tali iter se spacio separaf: q tres hore va
 34 leāt explicari; **C** Spaciū vō q̄ sexte nōneq; interest:
 35 nūc breui⁹. nūc lōgi⁹. q̄eti deputaf estate; Et qd no
 36 nā vespasq; distēmiat: manualib⁹ deputaf opib⁹;
 37 Sempq; i opando saltim ad breues et q̄si iaculatas
 38 monem⁹ oōnes recurrere; **C** Porro a spacijs operi
 39 manuū deputatis: vtilitatē nō intēdim⁹ excludere
 40 lectiōis; **C** A vespis vsq; ad cōpletoriū. spūalibus

C Temp⁹ postulat.
 Distinctū. ca. 37. huius
 partis an. 5.3.
C Uel cui hoc. hoc
 facit vicarius qui agit
 vices prius. ca. 10. se
 cunde p̄tis an. 5.3.
C Ter pas noster.
 Et dato signo surgēdi:
 sacerdos incipit de in
 adiutoriū. ca. 42. hui⁹
 p̄tis an. 5.1.
C Uhoris. Que die/
 bus capli dicunt i eccle
 sia 27. ca. p̄sentis. 24.
C Catatis aut. Ex
 statuti. gung. ca. 29. 5.3.
C Hebdomadib⁹.
 Vide ca. 5. hui⁹ partis
 an. 5.4.5.
C Si dies p fene.
 Nec in minutioib⁹. ca.
 15. sc̄de partis an. 5.10.
 Nec tpe capli generalis
 in cartusia. ca. 29. sc̄de
 p̄tis an. 5.11. Nec qñ est
 p̄sens defunct⁹ i ecclesia.
 ca. 2. tertiē cōpil. 5.7.
C Nullo reditur.
 Omni tpe possunt reli
 giosi post matutinas re
 dire ad lectos. ca. 13. ter
 tie cōpil. 5.4.
C Et licētiatis. Et
 prius 7 fratrib⁹ dum
 fuerint in itinere. ca. 6.
 sc̄de p̄tis an. 5.4.4.
C Prima tā dieb⁹.
 Tali hora prima pul
 set: q̄ ea dicta: facto sig
 no cū cāpana: monachi
 possint ad locū cōsuetū
 interesse p cōfessionib⁹
 faciendis: pro q̄b⁹ pos
 sūt de cellis exire. ca. 1.
 tertiē cōpil. 5.2.
C Ad ecclesiā. Et si
 venire moraf: sacrista
 eum questū vadit. ca.
 p̄sentis. 5.4.1.

C Orationibus.
 De hoc ca. p̄sentis. 5.19.

C Nōneq; in fest.
 Vide ca. 36. huius par
 tis an. 5.29.

C Spiritualibus.
 Que solitudine iuuant.
 ca. 27. sc̄de p̄tis an. 5.9.

Prima pars statutorū antiquorū

In completorio aut. Ex statutis guig. ca. 29 §. 4.

Itē an pulsum cōple torij sit trina parua pul satio. 7 a singulis dicit: aue maria. ca. 5. prime ptis no §. 6.

Pulsando. Cum aliqs est in alterius cel la vel alibi: audito com pletorio. statim recede re debet 22. ca. 17. scde partis an §. 7.

Quia. Post com pletoriū bte marie dica tur euangelij: in punci pio erat verbū: cū ofo: nub⁹ licet solet dici post primā officij bte marie. ca. 1. tertie cōpil §. 70.

Finita. Post com pletoriū dictū / nō licet comedere vltibere: nec loq a cōpletorio dicto vsq post primā. ca. 6. tercie cōpil §. 26.

Adonemur. Ex statutis guig. ca. 29 §. 5. **Nisi in festis.** Et nisi in obitu fratru. ca. 4. 7. hui⁹ ptis an §. 29. 7 die susceptionis noui puoris. ca. 5. secūde par tis an §. 30.

Repercutit. Idē ca. 11. hui⁹ ptis an §. 9.

Quenim. Tūc cauet cōuerſi: ne in gali leis appareāt. ca. 28. ter tie partis an §. 4. 4.

Trina incisione. Idē ca. 43. huius par tis an §. 5.

Landelas accē. Idē ca. 43. huius par tis an §. 86. Nec ppter fragilitatē dimittit ascē dere qdū. ca. eodē §. 86.

Emungit. Sed i te deū laudamus: sacer dos eas emūgit. ca. se quēti §. 8.

In sacrarū. Idē est pulcinam altaris. ca. 43. huius ptis an §. 55.

opa dat; In qdragesima tñ vsq; ad cōpletoriū: licz manualia opari; In cōpletorio aut pulsando. il lud attēdit: vt qñ plus differē: cū adhuc legi pōt. pulset; Post cui⁹ finē. oꝛone dñicā ter tñ cū deuoti one finitā: neq; vltra differim⁹ accubare; Ado nemur em horis ad qetē deputatis. dormitioi mag nū ipendere studiū: q tpi⁹ ceteris alacriter vigilare possim⁹; Generaliter aut in ecclia. matutinas. et missā. et vespas: in cellis vo sp cōpletoriū dicim⁹; Pro alijs horis catādis nō venim⁹ ad ecclesiā. nisi in festis capli: vel qñ in vigilijs. aut ieiunijs. missā habētibus. hora in ecclesia dicēda est ante missam;

Item de officio sacriste;

In qdragesima. cū dieb⁹ ferialib⁹ pulsaf⁹ ad sex tā: excepto sabbo ramis palmar. rēpcutit⁹ sig nū; In festis aut capli. q sup hebdom occurrūt in q dragesima: fit añ nonā pua pulsatio; A pascha vsq; ad festū exaltationis scē crucis: dieb⁹ dñicis. et in festis capli. et i vigilia pētecostes. et feria q̄rta. sexta. et sabbo hebdomade pētecostes: ad nonā pri mo fit pua pulsatio ad euigilādū; Catata autē nona bte marie. fit scda pulsatio: et nos ad ecclesiā ppera mus; Omi tpe tā diu pulsaf⁹ signū q ad ecclesiā quēnim⁹. donec vltim⁹ adesse possit: excepto q die bus dñicis. et i festis capli. ad tertiā trinā incisione pulsaf⁹; In solēnitatib⁹ cādelaz. ad matutinas añ scdam pulsationē sacrista cādelas accēdit: i pmo et scdo nocturno eas emūgit; In oibus missis quē tualib⁹. due cādele accēdāt: et tñ cū sacerdoti ne cessaria fuerit ad vidēdum; Ad missas etiā puatas. due cādele accēdant; Due qz lāpades i ecclesijs nris supiorib⁹ habeāt ab his q voluerint: qz vna iugit ardeat: altera accēdat cū diuinū ibi officiū ce lebrat; Sacrista libros cū accōmodant. scribit: pignus retinet. et custodit; Ad faciēdū cādelas. dat sacriste adiutoriū. ad pōris arbitriū; Adona cho. querso. siue sc̄ari aliq si necesse fuerit iuuante: sacrista o licētia pōris vestimēta sacerdotalia lauat. vllauari facit: et cooptoria altaris; Aq vo q pal la abluit. bis aut ter mittit in sacrarū: lexina et alia

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

aq̄ effundit̄ in locū mūdū; Sic fit de corporalib⁹. et de
manutergio q̄ tergit̄ post agn⁹ dei. et terforio cali-
cis: et de mapula q̄ inuoluit̄ calix; Sz et aq̄ q̄ lauāt
manutergia: effundit̄ in locū mūdū; ¶ Qñ aut̄ i p-
dictis aliqd inutile factū fuerit: cōburat̄. et in locū
mūdū ponat̄; ¶ Libroꝝ camisiarū. vniuersaq; terfo-
ria. similiter lauāt; Lota vō tā ista q̄ alia. i locis hōnem
stis extēdit̄: i clauistro scz. vli cimiterio. siue i prato
circa cellā suā: accepta licētia excundi; ¶ Ecclesiā.
claustrū. caplm. mudat de psuetudie: dato sibi adiu-
tore; Adūdat aut̄ p̄dicta i vigilijs solēnitatū: vñ die-
bus p̄cedētib⁹. si vigilie missā habeāt d̄ ieiunio; In
circūcisiōe aut̄. in festo aploꝝ petri et pauli. et i exal-
tatiōe sc̄tē crucis: nō mudat̄ ecclia; ¶ Horarū spa-
cia sic terminet̄: ne fr̄es debeāt molestari; ¶ Quoti-
ens aliqd deest p̄ ei⁹ negligētiā. pp̄t qd̄ q̄rēdū facit
cōuētū expectare: culpā suā clamat i p̄uētū; ¶ Die-
bus festis pulsāt caplm̄ fratrū: nec pulsāt ad missā.
donec fratrib⁹ caplm̄ teneat̄; ¶ Sacerdotē missā cā-
taturū. si ad ecclesiā venire morat̄: q̄sētū vadit;
¶ Ad missā p̄uatā q̄ p̄cedit. vel q̄ seq̄t̄ missā p̄uētua-
lē: sp̄ seruit; Lū at̄ nō est pat⁹: seruit p̄ eo cui itimat
signo; ¶ Qz si missē p̄uate plures fuerint: q̄ cantat
p̄cedētē seruit ad sequētē: excepto p̄ore. et p̄curato-
re; Qui aut̄ seruit ad missā p̄uatā p̄oris. aut p̄cura-
toris: seruiet etiā ad seq̄ntē; Qñ vō cantat̄ ad scdm̄
altare: sacrista p̄uideat seruitore; ¶ Sacrista. vel q̄
officiū ei⁹ exequit̄: p̄uideat ne sacerdotē cū venerit
diu faciat expectare; Sz et ipse sacerdos spaciū faci-
at. q̄ adiutor ei⁹ cōgrue valeat p̄parari; ¶ Sacrista
nunq̄ debet exire de cella sine licētia. nisi cū pulsare
pgit ad horas: vel ad dicendū diuinū officiū. qd̄ est
ab eo in ecclesia psoluēdū; ¶ Horas em̄ btē marie. p
sp̄ dic̄ in ecclia: et agēdā q̄tidianā. et horas canoni-
cas: qñ i cellis ab alijs psoluūt; ¶ Nec debet extra
cellā morā facere. exceptis vigilijs añ matutinas:
et spacio qd̄ est int̄ matutinas. et missā matutinalē:
et in festis capli. iter matutinas et tertiā: in q̄b⁹ spa-
cijs. ipse debet in ecclia cōmorari; ¶ Lū aut̄ minu-
tus est: ille quē p̄or designauerit. agit vices eius;

m ¶ Honestis. Eu-
charistie sacramētū cu-
stodiat in vase mūdo: z
renouet̄ bis in mense.
Et fiant hostie de mun-
dissima farina triticea.
Et celebret̄ cū vino ru-
beo/nō albo: si possit ha-
beri. ca. i. tertie compil.
§. 62.

n ¶ Quēsitū vadit.
Similiter sacrista in re-
quirēdo absentes. sup-
plet vices ifirmarij rē.
ca. 4. 5. hui⁹ p̄is an. §. 14.

o ¶ Expectare. p̄ro-
iuuando ipm̄ ad induē-
dum se p̄ missā cōuen-
tuali: qd̄ facit sacrista:
vel eo nō parato. diaco-
nus. ca. 43. huius par-
tis an. §. 86.

p ¶ Horas em̄. p̄de
ca. 36. hui⁹ p̄is an. §. 13.

q ¶ Et agendā. Et
agendas p̄prias annu-
uerfarioꝝ z tricēnario-
rū. ca. 11. huius partis
an. §. 11.

Prima pars statuti. anti. La. XLII

^a **D**ato signo. Scz post ter pr nr ad matutinas: 7 semel ad ceteras horas. ca. pcedeti. §. 9.
^b **I**studat ca. Simult i fine cuiuslibet hore: ca. puta nudam: signam? nos et idinam? ca. 37. huius ptis an. §. 1.
^c **A**ntelectiones. Vi de ca. 7. hui? ptis an. §. 2.
^d **B**enedictione. Qñ hebdomarius lectio ne legit: prior bñdictio ne largit: vl eo absente vicarius. ca. 6. scde par tis an. §. 10.
^e **T**enere debz. Si dieb? minutiois vicari? sacerdos? minuti lectio ne legat: nō hebdomarius sed prior ei bñdictione largit: et puore absente vicarius. ca. 15. secunde ptis an. §. 12.
^f **E**uangelica le. Iste due bñdictiones habet ca. 7. hui? ptis an. §. 2.
^g **I**n vnitare. Nisi in ipis hebdomadibus aliqñ festu celebret: si cut annūciatiois vel de dicationis.
^h **E**uangelii va. In dñi / te ergo qsum? de te deū laudam? / ge nua flectim? ppter indul gētiā psequedas. ca. 1. tertie cōpil. §. 55.
ⁱ **E**t reuertit. Qñ deficit in legēdo euāge liū: veniā accipit ad gra dū altaris. ca. 40. hui? partis an. §. 7. et ca. 43. huius ptis an. §. 52.
^k **A**d orationē. Sa cerdos solus in pñbus añ orōne / nō dicit dñs vobiscū: s; dñe exaudi. ca. sequēt. §. 91.
^l **D**ñe labia. Qñ fallit in lectorio: nec se corrigat nisi qñ sibi emē dat: ad pedē lectorij ve niā accipit. ca. 40. hui? ptis an. §. 7. Alias qñ capiēda est venia cū cō uēti: vt in salue regina 7 in vñculo / aue maria: accipit eā sup postē le ctiois. ca. 36. hui? ptis an. §. 23.
^m **S**acerdos. Sol? surgit ad dicēdū de? in adiutorij: remanēte cō uēti sup misedas iclina to. ca. 1. tñe cōpil. §. 69.

De officio sacerdotis hebdomadarij in matutinis. et alijs horis. et de benedictionibus largiēdis. Caplm XLII

^a **D**ato signo surgēdi a pōre. cū incipiēda est ho-
^b **r**a: sacerdos hebdomarius nūdat caput. signat se et inclinat sicut ceteri vñsa facie ad altare: et icipit de? in adiutorij. et inclinat; **E**ū icipit pñ nr añ lectio nes. remouet caputiū: nec ipsum reinduit. donec le ctoxi dederit bñdictionē; **Q**uoties largit bñdi-
^c **c**tionē nudat caput: nec librū nec aliud tenere debet;
^d **I**n natali dñi. dicūt qñtuor bñdictiones euāgeli-
^e **f**ce: scz diuini vñbi: euāgelica doctrina: euāgelica le ctio: sectatores scñ euāgelij; Quaz due pñe p totū annū vicissim dicūt: ita videlicet q sp in dieb? dñi- cis. et in festo scñi stephani. dicat diuini vñbi; **I**n hebdomadib? pasche et pētecoster. sabbo repetit bñdictio. i vnitatescñi spūs: alias repetit. ad socie-
^g **S**acerdos hebdomari? remouet caputiū cū ad horas icipit. kyriel: nec ipm reinduit donec dixerit ozone. vel ozones. si plures dicēde sint; **A**d dicē-
^h **d**ū euāgeliū vadit. cū dñ vñsus. eterna fac; Eūdo et re deūdo inclinat ad gēdū altaris: et pōri si trāsierit añ illū; **D**iebus solēnib? candelā accēdit ad altare: et emugit cādelas; **E**ū mñdes. glia tibi dñe. vertit se ad altare. et signat se sicut ceteri: et iclinat; **E**ū post euāgeliū mñdes amē: osculat librū; **E**ū dicit p dñm nñm. librū claudit et signat: postea vñsa facie ad alta re. dic de? in adiutorij. et iclinat; **D**einde plicās sto-
ⁱ **l**ā. et inclinans aliquātulū ad altare dū dñ. glia pñi: stolā reponit cū libro: et reuertit ad sedē suā; **A**d
^k **o**zōne dicēdā dieb? festis. surgit cū dicit. p oib? no bis bona faciētib?; **D**iebus ferialib? ad laudes. dū dñ vñsus. auditui meo. surgit: 7 sibi cādelā accēdit; **A**d
^l **v**espas surgit: cū dñ. dñe labia mea apies; **Q**ñ nō dñ. misere mei de? dū pñes dicūt ad laudes. librū apit. candelā accēdit vicinior lāpadi: ex altero cho-
^m **r**o; **I**ntra octauas natalis dñi. pasche. et pēteco- stes. dicta ozone ad nocturnū: sacerdos versa facie ad altare dicit. deus in adiutorij. et inclinat: et sta-
ⁿ **t**im redit ad misericordiā; **Q**ñ diu sacerdos ozone

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13

Ca. XLIII

facit ad gradū: nec diacon⁹. nec ali⁹ trāsit iuxta cū;
De officio sacerdotis. diaconi. ⁊ sub/
diaconi. et de missis hebdomarj. et alijs. et
de suffragijs; Caplm XLIII

- 1 Accedens missā celebratur⁹. qñ ad pparandū se
accedit: ad gradū altaris flexis genib⁹ dicit pā
ter nr⁹: deinde induit in ecclia nō assistēte cōuentu:
cū puent⁹ adest. induit in vestiario; Casula tñ semp
foris induit. excepto pmo die natiuitatis ad pmas
duas missas: et pma pasche et pētecostes: et in cē
na dñi; ¶ In dieb⁹ qz ieiunior⁹ post pces. dñi mise
re mei de⁹ dr: casula induit; Inclinat⁹q; ad sinistrū
cornu altaris. dic⁹ orōnē: et facit p̄fessionē; ¶ In se
stis vō casula induit. cū dixerit. bñdicam⁹ dño. post
orōnē quā dicit ante librū: ad dexterā ptē altaris;
¶ In missis matutinalib⁹. induit⁹ sacerdos. dñi pul
sat ad missam. expectat donec vltim⁹ adeste possit:
nec nō pōrē: nisi nimitā morā faciat; Deinde stās ad
sinistrū cornu altaris: inclinat⁹ ad cōfessionē; ¶ Die
itaq; dñico. sacerdos tpe congruo ad ecclesiā reuer
sus. induit: signoq; tertia incisiōe pulsato. descen
dēs ad lectoriū vbi bñdicēda est aq: expectat vt di
ctū est monachos et pōrē: cūctisq; p̄sentib⁹ aq; sa
crat: q nō p ecclesiā. sed añ et circa altare spargit. in
hūc modū; ¶ Aq bñdicta. vadēs sacerdos ad aspgē
dū eā. trāsit p sinistrū chor⁹: veniēsq; ad gñū altaris.
inclinat; Incipiēsq; antiphonā. aspges me: aspgit
semel añ faciē altaris: semel ad dextrā. semel ad sini
strā ptē: ascēditq; gradū a pte euāgelij: et altare cir
cūit aspgēdo; Veniēsq; ad gradū. pmo aspgit abba p
tem si adsit: deinde pōrē. et hospites religiosos:
postmodū monachos p ordinē: deinde diaconū. si q
sit induit cuculla eccliaistica: deinde illū q aquā attu
lit. et seipm; ¶ Rediēsq; sacerdos p sinistrū chor⁹: asp
git infirmū mōachū. si sit ad ostiū ecclie: postea cle
ricū. et puerfos. et hospites sc̄lares; ¶ Asphōe aut
facta. aquā vn⁹ e fratrib⁹ accipit: et p oēs officinas.

tes ⁊ monachos: ⁊ ad ostiū chori puerfos aspgit. ca. 9. sc̄e p̄tis an. §. 10.

q ¶ Diaconū. Postea infirmū trāslatū ad locū vltimū. ca. 37. hui⁹ p̄tis an. §. 27.

r ¶ Clericū. Sc̄z clericū reddidit: q sedet supra puerfos. ca. 33. tertie p̄tis an. §. 8.

f 4

a ¶ Celebratur⁹. Si
morat⁹ vñre: sacrista eū
q̄sitū vadit. ca. 41. hui⁹
p̄tis an. §. 41.

b ¶ Ad pparandū se.
Qñ non est patius facit
signum sacriste. ca. 48.
huius p̄tis an. §. 2.

c ¶ Pater nr. Cū di
cit pat nr ad gradū nul
lus transit iuxta eū. ca.
p̄cedēt. §. 13.

d ¶ Induit. Inuāte
sacrista: ⁊ eo nō parato:
diacon⁹ supplet p eo.
ca. p̄sent. §. 85. et §. 86.

e ¶ In ecclia. Stola a
sacerdote non ponit añ
pect⁹ cācellata: nec liga
tur nisi qñ aq debet bñ
dici: vel est hora añ rece
ptionē casule: p eū in cō
uentu finiēda ⁊c. ca. 5.
p̄me p̄tis no. §. 17.

f ¶ Quas missas. Dic
tū ad p̄mā missā: q mō
post laudes fit dormi
tio. ca. 1. t̄tie cōp̄l. §. 85.

g ¶ In cena dñi. Et
cū iura octauas corpis
ch̄isti misse festi duode
cim lectionū tūc occur
rētis: missa d corpe ch̄i
sti est subiungēda. ca. 2.
p̄me p̄tis no. §. 20.

h ¶ Cornu altaris.
Iuxta lectoriū euāgelij
ca. p̄sent. §. 13.

i ¶ Inclinat⁹ ad. De
p̄fessione more ordinis
faciēda: habet ca. 11. se
cūde p̄tis an. §. 12.

k ¶ Cōfessionē. Con
fessioe facta: inclinat⁹ et
iūctis m̄ib⁹ dicit añ fa
ciē altari orōnē vñcā:
deinde osculat⁹ altare: ⁊
signat se. ca. p̄sent. §. 13.

l ¶ Die itaq;. Ex sta
tutis guig. ca. 7. §. 5.

m ¶ Tertia incisiōe.
Ut supra ca. 41. huius
p̄tis an. §. 27.

n ¶ P̄sentib⁹ aq.
Dū aq lacrat: statim⁹ ver
sa facie ad altare. ca. 36
huius p̄tis an. §. 29.

o ¶ Ascēditq;. Inclī
nādo pñ subtr̄ ipm. ca.
36. hui⁹ p̄tis an. §. 26.

p ¶ Aspergit abba.
Nō ar ep̄m: sed ep̄s de
manu sacerdotis aspo
ritū accipiēs/se p̄mit⁹:
postea hebdomarj: deide
puorē: nisi adsit ali⁹ ep̄s
vñ abbas: postea hospi
tes ⁊ mo/

Prima pars statutorū antiquorū

s **C** Portadum est.
per pistorē. ca. 12. ter
tie ptis an. 5. 5.

t **C** Inclinat. Dicit
pone dñe custodiā ori
meo. ca. 5. huius partis
an. 5. 6.

v **C** Ad confessionē.
Confessionē tam ad pu
mā q̄ ad missam facit
ep̄us 22. ca. 9. scde par
tis an. 5. 9.

r **C** Qua facta. Sa
cerdotes nri ordinis dñi
celebrāt in ecclesijs que
nō sunt de ordine nro/
cōformēt se cū alijs sa
cerdotibus in modo cō
fessionis faciende añ al
tare: i. eleuatiōe calicis:
in dicēdo agnus dei: in
benedicēdo pplm post
missā 22. ca. 1. tertie cō
p̄l. 5. 8.

r **C** Finitis oīo. De
orationibus habet ca.
psenti. 5. 76.

3 **C** Incensum. Die
bus exp̄l. ca. 33. hui
ptis an. 5. 1.

a **C** In thuribulum.
Cū adest ep̄s: incensū in
thuribulo nō ponit: nisi
cū officiū facit. ca. 9. se
cunde ptis an. 5. 13.

et p cimiteriū spargit: postea i vas qđ ad domū in
feriore pōrtādū est mittit: tādē post eplam ad ostiū
eā reddit pcuratori: sumēs ab eo thuribulū; **C** Per
acta asp̄sione. sacerdos redit ad lectoriū et inclinat:
dicit precē. ostēde: deinde oīonē. exaudi: q̄ finita.
dicit de⁹ in adiutoriū. et inclinat; Et clauso ac signa
to libro. inclinat cū dicat glia p̄i sicut et ceteri: eisq;
surgētib⁹ surgit: et p sinistrū chorū veniēs ad gra
dū altaris. inclinat: et ascēdēs. stat ad sedē suā vsq;
ad gloriā hymni: q̄ cepta. residet; Quotiēs aut ad
horā glia dī. et dū p̄ces dicūt: inclinat parū; **C** Dia
conus. cū incipit psalm⁹. memor esto. intrat vestia
riū: cucullā induit: et redit ad sedē suā; **C** Cū vlti
mū. sic erat dī. surgit sacerdos: et finita añ. vtit facie
ad oriētē: dicit caplm: inclinat: p̄parat altare iuuāte
diacono. et iterū inclinat: redit ad sedē suā ad dicen
das p̄ces; **C** Dū p̄ces dicunt. diacon⁹ ponit missa
le sup dextrū cornu altaris: et portat thuribulū ad
lectoriū: et cādelas accēdit; **C** Cū dī. p oib⁹ nobis
bona faciētib⁹. surgit sacerdos ad dicēdā oīonē: q̄
finita. iuuāte diacono iduit casulā: et diacon⁹ redit
ad sedē suā; **C** Stans aut sacerdos ad sinistrū cor
nu altaris. iuxta lectoriū. vbi sp a celebratore fit con
fessio: vsa facie ad cathedrā iūgit man⁹. inclinat ad
cōfessionē; Quā facta: inclinat iūctis manib⁹. di
cit añ facie altaris oīonē dñicā: deinde osculat alta
re: signat se: et accedēs ad librū. dicit. vl̄ auscultat
introitū. in dextro cornu altaris; Ibidē. et glia in ex
sis. ad quā nō expādīt man⁹. et dñs vobiscū dicit;
Si vō aliqd secrete vult dicere ad altare: sic s̄missē
dicat. ne chorus audiat vocē ei⁹; **C** Finitis oīoni
bus et posito missali in sinistro cornu altaris: incli
nat ad mediū altaris. et redit ad sedē suā; **C** Cū po
situr⁹ est incensū in thuribulū. surgit: mittēdo nihil
dicit; **C** Diacon⁹. p̄parato thuribulo. lectur⁹ euāge
liū. inclinat de gradu altaris: ab ep̄o si adsit. alias a
sacerdote petit bñdictionē: quā sacerdos talē dat;
Dñs sit in corde tuo. et i labijs tuis: vt recte nobis
pnūcies euāgelii pacis; Vel ita; Corrobozet dñs
sensū tuū. et labia tua: vt recte nobis pnūcies euāge
liū pacis; Quā dicta: vtit se ad orientē. sic manens

8

9

10

11

12

13

14

15

16

Ca. XLIII

donec ipse et alij se signauerint: tunc enim vertit se ad euā-
 geliū; Bū tñ. alla. veni scē spūs dñ: nō vñt se ad ori-
 entē. donec finiat; ¶ Eū euāgeliū finit. accedit ad
 mediū altaris. et inclinat: vbi sp̄ incipit credo in vnū
 deū: et dñs vobiscū añ offertoriū; ¶ Qñ diaco-
 nus lectur⁹ euāgeliū. accipit stolā: data sibi bñdicti-
 one. adiuvāte eo q̄ defert thuribulū in dieb⁹ festis:
 i ceteris vō iuvāte sacerdote. ponit stolā sup̄ hūme-
 rū sinistrū: et p̄ dextrū lat⁹ receptā. iuvāte p̄ mani-
 pulo in sinistra manu: osculatoq; altari legit euāge-
 liū; ¶ Quo lecto: si p̄sens sit ep̄s. statim sacerdos
 dicit dñs vobiscū. vel incipit credo i vnū deū: incli-
 nato iterim diacono sub gradu altaris; Quo facto.
 fert ep̄o liber ad osculandū: deinde fert sacerdoti:
 postea ipse diacon⁹ osculat⁹: qđ nūq; facit. nisi post
 sacerdotē; Nō p̄sente ep̄o. sacerdos nihil dicit: do-
 nec oblat⁹ sibi fuerit liber ad osculādū; ¶ Qñ p̄ de-
 functis cantat. nō fert liber ep̄o: nisi ipse celebret;
 ¶ Eū credo i vnū deū nō dñ: statim oēs donec libro
 ab ep̄o osculato. diaconus gradū ascēderit altaris;
 ¶ Eū credo in vnū deū nō dñ: surgit diacon⁹ ad mi-
 nistrādū. cū vltima collecta incipit; Eū credo i vnū
 deū cantat. tūc p̄parat oblationē: et dū dñ. et hō fa-
 ctus ē. flexis genib⁹ ad gradū altaris sumit veniā:
 et nos p̄sternimur terrā osculantes; Qđ nūq; hac
 vel alia causa fit a sacerdote. dum stat ad altare: sed
 stans osculat⁹ altare; ¶ Deinde oblatione p̄parata.
 mox aquā dat sacerdoti diacon⁹ ad manus abluen-
 das: et corporalia tradit; ¶ Eūq; finito credo in vnū
 deū. dñs vobiscū: stat diacon⁹ ad dextrū cornu
 altaris. tenēs calicē: quē. dicto orem⁹ offert sacerdo-
 ti. osculās manū ei⁹; ¶ Et dū offerēda cātā: diaco-
 no fundēte aquā i calicē. dic̄ sacerdos; De latere dñi
 nr̄i iesu christi. exiit sāguis et aq; i remissionē pctō-
 rū; ¶ Quo dicto: vertit se cū calice. supposita pate-
 na. cū hostia. ad ep̄m si adest: vt signet; Moxq; ob-
 latur⁹. dic̄. In spū hūilitatis. et i aio p̄trito. suscipia-
 mur a te dñe: et sic fiat sacrificiū nr̄z. vt a te suscipiat⁹
 hodie: et placeat tibi dñe de⁹; Et faciēs crucē cū ip̄o
 calice. dicēdo. in noīe p̄ris. et filij. et spūsc̄ti amē:
 ponit eū sup̄ corporalia; ¶ Dispositisq; hostijs. seu

b ¶ Alia causa. Idē
 ca. 36. hui⁹ p̄tis an. 23.

c ¶ Osculās manū.
 Idē ca. p̄sentis. 59.

d ¶ Corporalia. No-
 ui sacerdotes: nō descē-
 dant ad gradū altaris
 p̄ oblationibus suscipi-
 endis. ca. 5. prime p̄tis.
 no. 9.

e ¶ Dispositisq; ho-
 quomodo disponi de-
 beant hostie habet ca.
 p̄sentis. 38.

Prima pars statutorū antiquorū

hostia si plures nō sint. et patena suis locis vt optet. et calice coopto: mittit incensū i thuribulū. qđ accipit de manu diaconi. qđ osculat manū ei⁹. et tenet casulā. ne impediāt thurificatē; ¶ Tūc sacerdos dicto. dirigat dñe orō mea. sicut incensū in p̄spectu tuo: thurificat semel sup calicē in modū crucis. dicēs: in noīe p̄ris. et filij. ⁊ spūsc̄i: et postea semel i modū corone: deinde. ad crucē semel: semel ad dextrū: semel ad sinistrū cornu: ter añ faciē altaris; Et reddito thuribulo diacono. lotisq; digitis. et exterfis. ac p̄para to missali: expectat. donec diacon⁹ qđ interim altare circūit. terq; ad crucē et ad corp⁹ dñi thurificat: ad gradū reuertat altaris; ¶ Quo reuerso: vertit se ad pplm. dicēs i silētio; Orate fr̄es p me pctōre. ad dñz deū nr̄m; Tunc diacon⁹ trahit ei sinistra manu casulā: et dextera thurificat; Quo depēdēte post altare. vel sub gradu altaris thuribulū: sacerdos incipit secretas. dicēs. orem⁹. et cetera: nō p̄misso. dñe exaudi; ¶ Sacerdos. i canone q̄tū vitare pōt: morā nō debet facere tediosā; ¶ Et sciendū: qđ qđ collectas dicit audiēte puētu: tot tantūmō dic̄ secretas. et eodē ordine; Dicta p̄ma secreta: dicit. p dñm nr̄m. et cetera vsq; ad amē. qđ nō dic̄: deide. nō p̄misso dñe exaudi. sed orem⁹. incipit scđam; Finiēs extremā. leuat man⁹: scz cū dicit. p oia sclā sclōz; ¶ Sciendū vero est: qđ orōnes qđ ad vespas. et laudes. sub vna clausula dicunt. vt fabiani et sebastiani. et similiū: sub vna etiā clausula dicunt ad missā: tā collecte qđ etiā secrete. ⁊ cōplete; ¶ Per totū aut canonē missę. tenet sacerdos manus leuatas. et expāsas. vsq; fractionē hostie: nisi cū se inclinat añ faciē ad altaris. vl' cū chartā vertit. aut forte manutergiū sibi necessariū assumit: tūc em̄ iungit digitos illos. qđ hostiā tenuit. vel tenere debet; ¶ Dictā p̄fatione. inclināf sacerdos añ faciē altaris: et dicit. sanct⁹. sc̄t⁹. sanctus. et cetera. te igit et cetera. vsq; bñdicas: tūc erigit se. et facit cruces. sicut disposite sunt in missali; ¶ Ad. qđ p̄die qđ pateref. cū dicit. accepit panē: accipit hostiā vtracq; manu. eleuat parz: et suo loco benedicit; Si aut plures sint hostie: dicēdo. bñdixit. vno signaculo signat tā ipam quā tenet. qđ ceteras;

f ¶ Dicta p̄fatione. In p̄fatione missę: dum dicit gr̄as agam⁹ dño dō nr̄o / genua flectim⁹ ppter indulgēas cōse quēdas. ca. i. tertie compil. §. 55.

g ¶ Inclinat. Et nos sup miscōias inclinam⁹: qñ post p̄fationē dicit sc̄t⁹. ca. 36. huius partis an. §. 28.

h ¶ Sanctus sc̄t⁹. Si cantor missę seruiat diebus solēnibus / incipit sanctus. ca. 38. huius partis an. §. 22.

i ¶ Et cetera. In canone missę: ab omi streptu abstinem⁹. ca. 37. huius partis an. §. 4. Et capucia ex toto vestim⁹. ca. eodē §. 10.

28

29

30

31

32

33

34

35

- 36 **D**icto aut. hoc est corp⁹ meū. eleuat hostia ita vt
possit videri: et pulsat cāpana. vno ictu. aut pluri-
37 bus: in missis tm̄ p̄uētuālib⁹; **P**orro i eleuatiōe
hostie. si stātes oram⁹. ad terrā p̄sternimur: sic qñ
d̄r. et hō fact⁹ ē: nec surgim⁹. donec calix deponat;
38 **I**dē facim⁹. qñ sup formas oram⁹: s̄ calice deposi-
to. redim⁹ sup formas; **S**ciendū vō. q si due sint
hostie: eā q a dextris e tractam⁹; Si tres: eā q i me-
dio; Si plures. vt in pascha. et pentecoste. et nātali
dñi: diuidim⁹ eas hinc inde: et eā quā debem⁹ recipe-
39 in medio collocam⁹; **A**d. simili mōdo. cū d̄r. acci-
piēs et hunc p̄clarū calicē: accipit calicē vtrāq; ma-
nu. eleuat par: p̄mū retractis paululū corp̄alib⁹. et
restrictis int̄ digitos. et orā calicis. ne decidāt; **D**i-
cto. gr̄as agēs. deponit: sed manū sinistrā nō remo-
uet; **F**acta at̄ cruce. ad. bñdixit: itez̄ resunit vtrāq;
manu calicē. et eleuat parū: elēuatū tenet vsq; vñ et
40 mēores dñe; **Q**uoties post p̄secrationē tenet ho-
stia: ea deposita. excutit digitos sup calicē: ne forte
41 de ip̄a hostia aliqd i eis inherit; **A**d. supplices
te rogam⁹. cācellatis m̄ib⁹ ita q sinistra inferior sit:
inclinat an̄ faciē altaris: et dices. q̄tq̄t ex hac alta-
ris p̄ticipatione. osculat̄ altare semel: et erect⁹. locis
suis signat corp⁹. sāguinē. et seipm; **D**ices. nob̄ qz
32 p̄ctōrib⁹. et in silētio sicut cetera: vertit manū ad pe-
ctus: tangit illud semel: ita q sonitus nō audiat;
42 **A**d. p quē hec oīa dñe. factis sicut dispositū ē in
missali. p̄mis trib⁹ crucib⁹. discoopit calicē: ponēs
q; manū sinistrā sup pedē calicis. et dextera accipi-
ens hostiā: facit cruces sup calicē dices: p ip̄m. et
cū ip̄o. et in ip̄so; **F**acta aut̄ tertia cruce. et remanēte
manu cū hostia sup calicē: iungit et sinistrā. tenēsq;
vtrāq; manu hostiā. et calicē: dicit. est tibi deo p̄ri.
et cetera; **D**ices. p oīa sc̄la sc̄loz: leuat calicē. et ho-
43 stiā; **L**ū dicit̄ amē: deponit vtrūq; **D**icēdo. ore
mus. p̄ceptis salutarib⁹: coopit calicē; **A**d. libera
nos. cū dicit. et intercedēte bt̄a et gl̄iosa semp virgi-
ne dei genitrice maria: patenā accipit; **D**ices. et be-
atis apl̄is tuis petro et paulo: signat se cū patena.
cū q tangit hostiā: dices. da p̄piti⁹; **L**ū dicit pacē:

h **C**onuentualib⁹.
Et tam in missis couen-
tualibus q̄ in priuatis
cereus accendat̄ et casu
la eleuet. ca. 5. p̄me par-
tis no. 5. 13.

l **E**t natali dñi. Et i
die cene dñi. ca. 5. p̄me
partis no. 5. 18. et in p̄mis
dñicis cuiuslibet mēsis
in qbus nō celebrantes
et cōuersi cōcant. ibi. 5.
19. Et in festo corporis
christi. ca. 1. tertiē cōpil.
5. 31.

m **A**d simili mō.
Digitos excutit in cali-
cē. ca. p̄sent. 5. 40.

n **E**leuatū te. Vide
ca. p̄sent. 5. 13. r

Prima pars statutorū antiquorū

pacē accipit de patena; Bicens. vt ope miscōie tue adiuti: leuat hostiā sup patenā; Lū dicit. et a pctō sim⁹ sp liberi. et ab oī pturbatione securi: discoopit calicē. accipit hostiā; **Bicēdo**. p eundē dñm nrm iesū christū filiū tuū. frāgit hostiā: nō tñ p mediū: ponitq; minore ptē cū dextera māu sup patenā; **Bicēs**. q tecū viuit et regnat de⁹: frāgit p mediū portionē alterā: et ptē quā sinistra tenet. cū eadē manu deponit i patena; **Bicēdo**. i vnitatē spūscī: vtraq; manu tenet tertiā ptē. et calicē: et leuat ea par. dicēdo p oīa scloz; **Deponitq; calicē**: cū rñdē. amen; **Tenēs** manu sinistrā sup calicē. ac dicēdo. pax dñi sit sp vobiscū: de pdicta ptē facit tres cruces infra ambitū calicis: ipam cū rñdē. et cū spū tuo. deponēs in sanguinē; **Coopto** vō calicē. et osculato altari: dat pacē diacono: et inclinat⁹ aī facie altaris. dicit orōnem. dñe iesu christe fili dei viui; **Qua finita**. corp⁹ accipit de pātena: nec reseruat vnq; de sanguine diacono; **Sūpto etiā sanguine**. sacerdos oī tpe statim pñā sumat ablutionē: nullo iternallo iteriecto; **Interim** vō diacon⁹ post agn⁹ dei. sūptā a sacerdotē pacē. fert pōri: et ei q in sinistro choro pñū tenet locū: et laicis ad ostiū chori; **Infirmo aut**. si ē ad ostiū ecclie: fert eā monach⁹ vicinior illi; **Quo facto**. regressoq; diacono: pstrati in terrā oramus; **Diaconoq; in festis**. vñ dñicis dieb⁹ cōicato. statim surgim⁹: licet vn⁹ vñ plures cōicāturi sint: pmo sura gēte q inceptur⁹ est agn⁹ dei: qd statim nō incipit: donec vltim⁹ cōicat⁹ sit; **Diacon⁹ autē**. de qñcūq; sit choro: sp data pace. vel cū dñ. agn⁹ dei cū pax nō accipit. ad locū seruitoris i dextro choro reuertēs. orat pstrat⁹: donec finita pceptiōe ministret sacerdoti; **Dieb⁹ vō dñicis**. sūpta venia a dextro latere altaris. diacon⁹ hostiā q pcedēte dñica seruata est. sup patenā deponēs: et alterā p illa itegrā. i capsu la reponēs: et capsulā iloco suo restitues: d pdicta hostia genib⁹ flexis cōicat ad dextrū cornu altaris; **Quicūq; vō. et qñcūq; capsulā vbi ē corp⁹ dñi**. accipit: accipiēdo. retro altare sumit veniā; **Sutr.** et i occurrētib⁹ sup hebōz solēnitatib⁹ cādelaz: de

d. Dar dñi. De pace dāda habet ca. pñentis. 4. 6. **Qñ autē** par dari debeat: habet ca. 34. hui⁹ ptis an. 5. 14. et ca. 5. pñe ptis no. 5. 14. **Qñ par nō dat**: si diaconus sit de choro sinistro: non transfert se ad choro dextrū: donec inceptū fuerit agnus dei. ca. pñentis. 4. 8.

p. In sanguinē. Vide ca. pñentis. 33.

q. Pacē diacono. Diebus expñtis. ca. 34. hui⁹ ptis an. 5. 14.

r. Corpus acci. De excutiēdo digitos sup calicem habet ca. pñentis. 4. 0.

s. De patena. De excutiēdo patenā sup calicē habet ca. 13. hui⁹ partis an. 5. 36.

t. Pacē. Sūt due tabule p monachis. ca. 5. pñe ptis no. 5. 14.

v. Fert priori. Si ibi sit epus: ipse pacem a diacono accipēs nō dat ei q iuxta eū est: sed diacon⁹. ca. 9. scde partis an. 5. 14.

x. In festis. Tandē laus illis scz in qbus debet cōicare. ca. pñentis. 51. et ca. 32. huius ptis an. 5. 1. et 3.

y. Surgim⁹. In cōione generali monachorū z puerorū. flexis genibus vsq; ad finē cōionis pseueram⁹. ca. 1. tertie cōpñs. 56.

z. Cōicaturi sint. Cōione finita: sacerdos excutit corporalia sup patenā: et patenā cū digito excutit sup calicē. ca. 13. hui⁹ ptis an. 5. 36.

a. Agnus dei. Incipiēdo agn⁹ dei et cōionē: caput nō discooperit. ca. 38. huius partis an. 5. 12.

b. Solēnitatibus. Vide ca. 5. pñe partis no. 5. 5.

44

45

46

47

48

49

50

51

Ca. XLIII

integra hostia diacon⁹ cōicat. exceptis scōz. stēpha-
 ni. iohānis. inocētū. et tribus dieb⁹ pasche. et pē-
 recostes; Tūc vō. scz ifra hebdomam. nō mutat hostia
 q̄ est i capsula; Si tñ pp̄ infirmū fracta fuerit: muta
 relicebit; ¶ Lōicatur⁹ at diacon⁹. ad gradū altaris
 genua flectit: vbi oēs genua flectim⁹: qñ vcl oēs.
 vel aliq̄ cōicam⁹; An quē etiā gradū. et flectam⁹ ge-
 nua. et hūiliate capita v̄ra. et bñdicam⁹. et ite missa
 est. qñ glia i excelsis dī. idē diacon⁹ pñciat: et die-
 bus qb⁹ venia sumit. vñciā accipit post missā. Abi-
 de vñciā accipit: q fallit i euāgelio legēdo; ¶ Lū sa
 cerdos. aq̄ digitos abluit: icipit agn⁹ dei; ¶ Dia-
 con⁹ bis casulā trahit: scz. cū p⁹ offertoriū dī. orate
 frēs: et cū p⁹ cōionē dī. dñs vobiscū; ¶ Qm̄i tpe q̄
 missa cātā: ipe q̄ sacerdotē adiuvat siue cōicet siue
 nō: accipit calicē: vno lauāt: et sumit tatūmō qñ
 cōicat; Alias. vinū dimittit in sacrariū: et calix sic i
 alijs missis reuersat sup patenā; ¶ Finita missa. sta-
 tum sacerdos iclinat⁹ an faciē altaris. dic̄ oionē. plā
 ceat tibi sc̄a trinitas. et cētera: v⁹ icipit horā si sta-
 tum cātāda ē in pñctu: q̄ incepta. p̄dictā dic̄ oionē;
 ¶ Lū aut p⁹ missā dī nūdū officiū: nō dī i co sc̄tū. i
 neq; agnus dei: nec se vertit sacerdos ad pplm. cū
 dic̄ dñs vobiscū; ¶ Beniq; pactis oib⁹. depositis
 sacerdotalib⁹ vestib⁹: ad gradū altaris flexis geni-
 bus dic̄. p̄r n̄r; ¶ Quicūq; ad missā seruiat: manū
 sacerdotis osculat⁹ cū offert calicē: et diacon⁹ dieb⁹
 festis. cū offert thuribulū; ¶ Lū vn⁹ sol⁹ adest dia-
 con⁹. nisi sit pcurator: seruit ad oēs missas pñctua-
 les: et cū pat⁹ nō est. supplet vices ei⁹ vltim⁹ i ordie
 sacerdos; Dieb⁹ aut duas missas hñtib⁹: diacon⁹
 seruit ad maiore: et p̄scriptus sacerdos ad minore;
 Si vō die illa. nō sit pat⁹ diacon⁹: penultim⁹ sacer-
 dos seruit ad minore missam: et vltim⁹ ad maiore;
 Qñ aut plures sūt diaconi: q̄libet eoz facit hebdomam
 suā seruēdi ad missā: et vno nō pato. alter supplet
 vices illi⁹; Lū null⁹ monachozū est diacon⁹: oēs p
 ordinē seruiūt ad missā. p̄ter pcuratore: ita tñ. q̄ ser-
 uitor misse et sacerdos hebdomarius nōn sint in eodem p
 choro; Idem obseruat. cum plures sunt diaconi;

c ¶ Stephani. Idem
 ca. 5. hui⁹ pñs an. 29. et
 ca. 32. hui⁹ pñs an. 3.
 d ¶ Et trib⁹ die. Be-
 nedicti magdalene/hu-
 gonis lincolniē. ca. 2.
 p̄me pñs no. 15. 30. 37

e ¶ Vcl oēs. Idē ca.
 5. hui⁹ pñs an. 9.

f ¶ Vñciā acci. Si in
 hora q̄ missa sequit ver-
 nia sumat: alias nō. ca.
 1. tertie cōp̄s. 5.
 g ¶ Vñciam. Idem
 ca. 40. hui⁹ pñs an. 7.

h ¶ Finita missa. Vi-
 de ca. pñti. 13.

i ¶ Placeat tibi. Et
 nos capitibus nudatis
 signam⁹ nos et inclina-
 mus. ca. 37. huius pñs
 an. 1.

k ¶ Et cetera. Dieb⁹
 vñtis post missam ad
 cellas aquā sanctā ferē-
 tes et. ca. 34. hui⁹ par-
 tis an. 3.

l ¶ Rudum offi. De
 hoc nudo officio: vide
 plenius. ca. 5. p̄me par-
 tis no. 31.

m ¶ Osculat. Idem
 ca. pñti. 24.

n ¶ Seruit ad oēs.
 Et etiā iuuat sacerdotē
 ad induēdū se: cū sacri-
 sta paratus non est. ca.
 pñti. 56.

o ¶ Seruiūt ad mis-
 si. Si aut i choro suo nul-
 lus est paratus: ille cui de
 alio choro sequēs p̄tin-
 git hebdoma supplet vices
 ei⁹. ca. pñti. 84.

p ¶ Qñ sint. Similit
 nō sint i eodē choro: cā-
 tor hebdomarius et sacer-
 dos hebdomarius. ca. 38. hu-
 ius pñs an. 6.

Prima pars statutorū antiquorū

¶ Epistolā. Qui sal
lit in eplā: lectioe vel le-
tania: ad pedem lectorij
venit capit. ca. 4. o. hu-
ius ptis an. §. 7.

¶ Diaconus. Qui
scz seruiat ad missā: qz si
nō seruiat: dicat eplā.
ca. p. senti. §. 62.

¶ Penultim⁹. De §
ca. 2. p. me ptis no. §. 4. 1.

¶ Epām. mis. Quā
ad missā pcedit vna le-
ctio vel qnqz: vt i sabba-
tis qtuor tpm: eplā pe-
nultimo reseruaf. ca. 2.
p. me ptis no. §. 4. 1.

¶ Cantauit. Exce-
ptis puore vel vicario
siue antiquore: qz i sabba-
tis qtuor tpm: qntā de
bēt legere lectionē. ca. 2.
p. me ptis no. §. 4. o.

¶ Et ecouerso. Ai-
de ca. 3. hui⁹ ptis an. §. 8.

¶ Professus. Simi-
liter nouici⁹ cū cuculla
ecclesiastica. ca. 6. secūde
ptis no. §. 10.

¶ Seruire. Et con-
uerſus de licentia pfi-
dētis. ca. 2. tertie partis
no. §. 6.

¶ Potest. Conuerſi
redditi laici: donati ⁊ p-
bedarij: seruire possunt
ad missas: qz sunt ir-
regulares. ca. 11. tertie
cōpil. §. 8.

¶ Missa dñicalis.
Et missa bñe marie i sab-
bato pcedēti. ca. 5. p. me
ptis no. §. 5.

¶ Et pro festo. Nisi
missa solenior occurrat
per hebdomadā dicenda.
ca. 3. p. me ptis no. §. 5.

¶ Pro anniuersa.
Nisi tricennariū currat.
ca. 2. tertie cōpil. §. 31. Et
missa bñfactorū: nisi tri-
cennariū currat. ibi. §. 31.

¶ Et misse cōmēorationū
eccliarū associatarū. ca.
4. 8. hui⁹ ptis an. §. 36.

¶ Et misse p pab⁹ gene-
ralibus monachorū. ibi.
§. 31. Et missa p merce-
nario dom⁹ defuncto.
ca. 19. scde ptis an. §. 21.

¶ Et reliquiarū. Et
misse triū vicrum ca. 11.
ca. 16. hui⁹ ptis an. §. 5.

¶ Et vigiliarū. Ai-
de ca. 1. tertie cōpil. §.
63. 64. 65. 66.

¶ Pro bñfacto.

¶ Cū subdiacon⁹ adest. de more dicē eplā: alī⁹ autē
inferior ordine. nūqz; Si desit sūbdiacon⁹: pcurator;
Absente pcuratore: vn⁹ ex diaconib⁹; Si vnus tm
assit diacon⁹: vltim⁹ i ordine sacerdos. nisi sit pma
lectionē lectur⁹; Tūc em dicit eplā penultim⁹; Cū
vo diacon⁹ ipse nō seruit. nec seruitur⁹ est: vicē si p-
curator desit subdiaconi supplet; Cū aut vn⁹ adest
subdiacon⁹. et due occurrūt misse: ipse dicit eplā
misse maioris: et absente pcuratore. diacon⁹ dūmō
ad aliā missā seruire nō debeat. dicē eplā misse mi-
noris; Si em assit copia monachorū: nolum⁹ vt
qui pma missā cātāuit. vel q ad eā legit lectionē. vel
eplā. vel seruiuit: ad scdā legat. vl seruiat. et eco-
uerso; Nō sufficiētib⁹ nāqz subdiaconib⁹. vl diaco-
nib⁹: vltimi i ordine sacerdotes supplet vices eorū:
et eorū pmi faciūt qd faciēdū est ad minores missas:
et vltimi ad maiores; Primā lectionē. exceptis vi-
gilijs pasche. et pētecostes: sp legit vltim⁹; Tñ i vi-
giliis natalis dñi. et i die: lectio et eplā simul ab vno
dicūt; Ad missas puatas qlibet nri ordinis pfe-
sus seruire pōtest; Si fuerit sūbdiacon⁹: dicat eplāz.
et mistret; Alioqn: sacerdos dicat eplāz. et mistret;

De missis hebdomadarū et alijs;

¶ Missa dñicalis. et pro festo tā triū qz duodeci le-
ctionū. p breui. p anniuersario. p defunctis i cra-
stino oim scroz: et reliqz. misse rogationū. ieiuni-
orū tpaliū. et vigiliarū q missas habēt. sūt hebdomarij;
Ceteris dieb⁹ vacatib⁹. pmi cātāt pōr: deinde
pm⁹ i ordine: et sic p ordine; Qz si aliqz. aliq ex cau-
sa celebrare nequerit die suo: cū primo parat⁹ fuerit
die alio vacāte celebrabit missam suā; Feria scda
cātāt missa p bñfactorib⁹: quā. si hebdomarius eo q
nō sit parat⁹. aut san⁹ celebrare nō poterit: licebit ei
vsqz ad sabbm recupare: nō tñ in cōuentu: nisi feria
tertia. aut qrtā; Et q feria scda celebrabit: cātabit p
i defunctis. vl p viujs; Feria tertia. et qrtā. similr cātabit

¶ Pro bñfactorib⁹. Nisi missa dñicalis sit cātāda. ca. 3. p. me ptis no. §. 3.
De hoc: ca. 4. 8. huius ptis an. §. 12. et. 15.

¶ Recupare. Et tūc si ipse nō pōt: reddet ab eius vicario. ca. 4. 8. §. 15. sed nō
currente tricennario. ca. eodem §. 12. et ca. 2. tertie cōpil. §. 31.

¶ Del. p viujs. Prout fuerit ordinatū in caplo dñica pcedēti. ca. p. senti. §. 7. 4.

61

62

63

64

65

66

67

68

Ca. XLIII

- 69 p viuis. vel p defunctis; **F**eria quinta. de spūscō: cuius epla semp est. cū audissent apli. nisi in electio-
ne pōz. et in pma die capli. qñ dicif. cū cōplerent;
70 **I**n pdicta missa. ab octauis pasche. vsq; ad ascē-
sionē. pmiū alla paschale. scz. nōne cor nrz. dicim⁹;
Scdm. de pentecoste: veni scē spūs; Ab ascēsiōe. i
vsq; ad pentecostē. pmiū alla. nō vos relinqua; Ab
octauis pentecostes. vsq; ad septuagesimā. p pri-
mo alla. dicif rñsoriū. beata gēs; A septuagesima.
62 vsq; ad pascha: dicif introit⁹. dū scificātus fuero m
in vobis; Rñsoriū. beata gēs; Introitū. et rñsoriū.
63 qre feria q̄ta. post quartā dñicā q̄dragesime; Offer-
toriū. emitte. qre in vigilia pentecostes; Lōio. fact⁹
71 est; Cetera. de die pentecostes; **F**eria sexta. canta-
bis de cruce: et sicut i exaltatiōe; Tempe vō pascha
li: pmiū alla de cruce. nos autē; Secūdu. paschale:
64 scz. angel⁹ dñi; Inter ascēsiōē. et pētecostē. scdm
72 alla. nō vos relinqua; **S**abbato. cātabis de btā
73 v̄gine: sicut supra caplo. xxxvi. cōtinet; **S**i autē
65 feria q̄ta. sexta. aut sabbo. acciderit anniuersariū:
missa de spūscō dici poterit feria tertia. vel q̄ta: vl
74 alia missa p viuis; **H**as missas. dieb⁹ vacātib⁹ cō-
stitutas. aliqñ pōz aliq̄ necessitate mutare poterit: et
scdm ei⁹ dispositionē celebrabūf: excepta missa btē
66 marie; **A**disse cōuētuales. q cātant sup hebdom:
75 nisi sit festū capli. matutinales sūt; **A**disse matutina-
les. sp festināt⁹. s̄missi⁹. et tēpestiu⁹ decātāde sūt;
De suffragiis;
76 **I**ebus dñicis. ad missam de viuis. etiā si cāter
de festo: dicunt ista suffragia; **C**ōcede: om̄ps
77 deus christiani: om̄ps edificator; **S**up hebdom
vero diebus festis. et alijs. ad missam de viuis: hec
dicunt suffragia; **C**ōcede: op̄s de⁹ christiani: de⁹
largitor; **I**n missis aut sup hebdom. tā p viuis q̄ p
defunctis: dicet ozo. op̄s q̄ viuoz; **I**n nō dicet in
missis festoz triū. vl duodecilectionū: nec i missis.
p breuib⁹: p tricēnario: p ānuersario: nec trib⁹ p
dieb⁹ in capite ieiunij: nec in q̄dragesima. nisi feria
scda. q̄ta. et sexta: nec i missis q̄ttuor tpm. aut roga-
tionū. aut vigiliāz: nec i missis dñicalib⁹. etiā si p⁹

De spūscō. In
oibus missis de spūscō
cōuētualib⁹ et p̄uatis
dicif kyriel dñicale et
ḡla in excelsis: exceptis
aduētū et septuagesima.
ca. i. tertiē cōpil. §. 18.

Ueni scē spi. Al
de ca. 37. huius partis
an. §. 7.

Dū sanctificat⁹.
Idē ca. 9. huius partis
an. §. 8. et ca. 16. huius
partis an. §. 7.

De cruce. Exce-
ptis certis casibus. ca.
2. huius ptis an. §. 13.

Edificator. Et ec-
clesie tue. ca. i. tertiē cō-
pil. §. 49. et deus a quo.
ca. 5. p̄me ptis no. §. 12.
Pro tricēnario.
Nisi in tricēnario iohā:
ne regine frācie: in cui⁹
missa dicif. ca. 4. p̄me
ptis no. §. 21. et i scdo et
tertio tricēnario charte
capli generalis: nec in
electiōe noui pōis. ca.
16. hui⁹ ptis an. §. 7.
Quattuor tpm.
Exceptis feria q̄ta et
sexta ieiuniorū tp̄alium
q̄dragesime. ca. 3. p̄me
ptis no. §. 7.

Prima pars statutorū antiquorū

r **C** Sexta feria. Quo
tpe missa dñicalis feria
sesta est dicenda. ca. 2.
hui⁹ pñs an. §. 13.

s **C** In missis. In
oibus missis de viuis:
debitis vel de grā: sit cō
memoratio: de vigilia:
festo et ieiunio. ca. 1. ter/
tie cōpil. §. 67.

t **C** Septē. Si in mis/
sis pñtialib⁹ et priuat⁹
pñt cōmēoratiōes o/
currētes: numer⁹ colle/
ctarū excedat septenari/
um: p vna cōmēoratiōe
omittit⁹ de⁹ largitor. p
alia/omps de⁹ chustia/
m. ibi. §. 79.

v **C** In missis. Idem
ca. 5. pñme pñs no. §. 11.
C Qd etiā intelligit⁹ de
missis defunctor⁹ volū/
tarijs. ca. 4. 9. hui⁹ par/
tis an. §. 9.

r **C** Nō excedat. Nisi
necessitas incubat: vel
alia causa q̄ pñori rōna
bilis videat⁹. ca. 5. pñme
pñs no. §. 11.

r **C** Lectore refe. Idē
ca. 13. scōe pñs an. §. 13.

s **C** Fragilitas acci.
Aude ca. 1. terne cōpil.
§. 74.

a **C** Benedicit. Si ip
se celebravit. ca. presen/
ti. §. 90.

b **C** Del omitti. Abi
nō sunt tot sacerdotes.
q̄ missas debitas red/
dere sufficiant: p q̄libet
missa debita dicant⁹ ab
aliquo psalmi quinquā/
ginta. ca. 4. pñme pñs
no. §. 14.

c **C** Ascendūt. Nō tñ
pcurator p ministran/
do incēsum in missa. vel
vinū in cōmunionē fra/
trū. ca. 8. scōe pñs an. §.
18. et §. 19. sed pro alijs
causis/ut p iuuādo sa/
cristā i parascene. ca. 13.
hui⁹ pñs an. §. 28.

dñicā infra hebdomā celebrēt⁹: excepta solūmō sexta
feriā ab aduētū vsq; ad qñq; gesimā. in q̄ sp est dicē/
da: si in ipsa hebdomā missa dñicalis dicta sit; **C** Por/
ro p dicta suffragior⁹ distributio. solūmodo de mis/
sis cōuentualib⁹. intelligēda est; Nam in missis pri/
uat⁹. que cantant⁹ de gratia: potest quisq; dicere
orōnes quas voluerit. et quo ordine voluerit: ita ta/
men. q̄ nō excedat septēm; In missis etiā debit⁹.
orōnes prefatū numerū nō excedant;

Modus de hebdomadibus tenēdis;

I sacerdos hebdomarius. pma die hebdomade sue. mis/
sam cōuentualē cātauerit: et deinceps officiū
suū aliq̄ de causa exequi nō potuerit: vicarius eius
hebdomā illā. et suā. totalit⁹ exequet⁹; **Q** si hebdomari⁹.
pdictā missā nō cātauerit: nec deinceps officiū suū
recupauerit: hebdomā illa. vicario suo deputat⁹; **L**i

cet autē cuilibet hebdomario. semp añ feriā quintā re/
cupare suā hebdomā: sed feria qñta. et deinceps nō
licebit: excepto lēctore refectorij; **C** Cum sacerdos
hebdomarius nō est parat⁹ in festis duodeci lectionū.

et feria scōda. tertia. et qñta. pasche et pētecostes: to/
tū officiū eiusdē. vicari⁹ eius exequit⁹; **Q** si in fe/
stis. seu vigilijs in q̄bus altare parat⁹. inter sextā et
nonā hebdomario fragilitas acciderit: nonā cātat si fe/
stum est capli: cenā vel prandiū bēnedicit: sed vica/
rio suo cetera oīa derelinq̄t; **C** Cū vō in choro heb/
domadarij. nec ipse nec alius est parat⁹: ille cui de
alio choro sequēs cōtingit hebdomā. exequit⁹ officiū
hebdomarij: et si necesse fuerit. transit in chorū eiusdē;

In neutro aut choro sacerdote parato: pōt heb/
domadari⁹ de mādato pñoris. vel eo absente de man/
dato vicarij. officiū suū facere: et tam ipse q̄ ceteri.
missas q̄s nō oportet differri. vel dmitti. celebrare;

Idē est de seruitore: si tñ nullus sacerdos sit. q̄ ser/
uire possit; **S**imilit⁹ noui sacerdotes. noui diaco/
ni. et qui ordinādi sūt. celebrare. seruire. ordines su/
scipe. nullaten⁹ hanc phibent⁹ ob causam: pmissa
tñ cōfessione; **S**acrista et pcurator. quāq; parati
nō sint. pmissa tñ si fieri pōt p̄fessione. gradū altaris
ascendūt: sed ad missā ea die nō seruiūt; **C**ū autē sa-

crdos aut diaco-
nus. vel pcurator
aut sacrista. p
missam cōuen-
tualē cātauerit:
et deinceps
officiū suū
recupare
nō licebit
excepto
lectore
refectorij;

Cum sacerdos
hebdomarius
non est paratus
in festis
duodecim
lectionum.
et feria
secunda. tertia.
et quinta.
pasche et
pentecostes:
totum officium
eiusdem.
vicarius eius
exequitur;

Qui in festis
seu vigilijs
in quibus
altare paratur.
inter sextam
et nonam
hebdomario
fragilitas
acciderit:
nonam cātatur
si festum
est capli:
cenam vel
prandium
benedicit:
sed vicario
suo cetera
omnia derelinquit;

Cum vero in
choro hebdoma-
darij. nec ipse
nec alius est
paratus:
ille cui de
alio choro
sequens
contingit
hebdomam.
exequitur
officium
hebdomarij:
et si necesse
fuerit. transit
in chorum
eiusdem;

In neutro aut
choro sacerdote
parato:
potest
hebdoma-
darij. de
mandato
prioris. vel
eo absente
de mandato
vicarij. officium
suum facere:
et tam ipse
quam ceteri.
missas quas
non oportet
differri. vel
dimittere.
celebrare;

Idem est de
seruitore:
si tamen
nullus sacerdos
sit. qui
seruire
possit;
Similiter
nouus sacerdos.
nouus diaconus.
et qui
ordinandi
sunt. celebrare.
seruire. ordines
suscipere.
nullatenus
hanc prohibitionem
ob causam:
premissa
tamen confessione;
Sacrista et
pcurator. quaque
parati
non sunt.
premissa tamen
si fieri potest
prefectione.
gradum altaris
ascendunt:
sed ad missam
ea die non
seruiunt;

Cum autem
sacerdos aut
diaconus. vel
pcurator aut
sacrista. per
missam conuen-
tualē cātauerit:
et deinceps
officium suum
recupare non
licebit
excepto
lectore
refectorij;

Ca. XLIII

crista pat^r nō est: diacon⁹ sacerdotē adiuvat ad iduē
dū; Sacrista añ p^ressionē etiā vt cādelas dieb⁹ festis
accēdat ad matutias. et emūgat: gradū ascēdit; Le-
teri lectionē. v^l eplam legūt: s^g gradū nō ascēdūt ea
87 die: etiā post cōfessionē; ¶ In die at^r natiuitatis. p^a e
sche. et pētecōstes. nullus p^r huiusmōi culpa celebra
re. seruire. v^l cōicare. phibet: s^g cōfite^r p^rus; In alijs
dieb⁹. nullus post hāc culpā. etiā seq^{nti} die. accedit
ad cātandū. vel seruendū: nisi p^rus cōfessus fuerit;
Possum⁹ tñ etiā añ p^rmā si necesse fuerit. hāc cōfiteri
88 culpā; ¶ Prior vo p^rt h^{ab} officio suo nō cessat. in
dedicatiōe inferioris ecclie: et si frat^r sit cōicad⁹: p^r s
89 fessionē factur⁹: tñ p^rmittit cōfessionē; ¶ Quicūq⁹ h
missā cātāt apud nos in cōuētū: si de ordie n^ro sit.
cātāt horā p^rcedentē: et s^gseq^{ntem}. si p^rns fuerit; k
90 ¶ Sacerdos heb^{dari}. semp in refectorio benedicit. i
si missā celebrauit: alioqⁿ. vn⁹ ex alijs q⁹ celebrauer^t; m
In die tñ sepulture frat^rū n^roz. nisi sit festūm capli. m
91 mēnsas bñdicat: q⁹ missā defuncti celebrāuit; ¶ Sa- n
cerdos solus. nisi qñ dicit^r ē euāgelii. nō dic^r dñs
92 vobiscū: sed domine exaudi; ¶ A quolibet solo nō
dic^r: iube domine: benedictio tamē non omittit;

De cura p^roris erga ifirmos; Ca. XLIII

- 1 Elādo aliq^s de nouo dimittit eccliam: p^ror. vel
eo absente vicāri⁹. q⁹ citius cōgrue p^ror. p^rgit ad a
eū visitandū; Qñ. cū erga oēs. p^rcipue tñ erga infir- b
mos. ac debiles. atq⁹ in tēptatiōib⁹ positos: sollici
tū. benignū. atq⁹ misericordē. debere se nouerit existe
re: eosq⁹ freq^{nti} visitāre; Nō em⁹ scōm sniam dñi. sa c
2 nis est op⁹ medic⁹: s^g male hñtib⁹; ¶ Infirmis ergo
scōm possibilitatē dom⁹. necessaria p^rpāren^t; Qui tñ d
et ipi. scōm bñi bñdicti dicta. ne supflua. vel ipossibi
lia petēdo. vel murmurādo seruīetes sibi cōtristent.
diligent^r admonent^r attēdere: et vt mēores arrepti p
positi. vt sanos a sanis. ita egrotos ab egrotis secu- 85
larib⁹ debere cogitēt discrepare: nec illa i heremis. q⁹
3 vix i vrbib⁹ inueniunt^r. exposcere; ¶ Qñ tñ p^ror. pui
deat: ne infirmi a seruitoribus. vel alijs. negligant^r; 86
4 ¶ Clerū tñ esus carniū cui ordo renūciauit. nulli no- e
strū cōcedit: etiā si sit lēprosus; Prop^t hos itaq⁹. si f

d ¶ S^g gradū: Scilz
maioris altaris. ca. 5. p
me partis no. 30
e ¶ Pasche. Et cene
dñi. ca. 5. p^rime partis
nouor. 18

f ¶ Et pentecostes.
Et corpus chisti. ca. 1.
tertie compil. 33.

g ¶ Inferioris ecclie
Et i festo reliq^{ar} ecclie
inferioris. ca. 2. p^rime p
tis no. 39

h ¶ Facturus. v^l mor
tuus sepeliendus. ca. 6
scdē p^ris an. 3.

i ¶ Lātāt. Qd nō fa-
cit^r q⁹ nō est de ordie
n^ro: s^g heb^{dari}us. ca. 9
scdē partis an. 15.

k ¶ Et subsequētē.
Si p^rinuatum est dicen-
da. ca. 11. huius partis
anti. 15

l ¶ Bñdicat. Idē ca.
11. hui⁹ p^ris an. 15

m ¶ Festū capli. Vel
alia dies refectorij: vt i
fra octauas natiuitatis
pasche et pētecostes. ca.
6. terne compil. 25

n ¶ A^relas bñdicat.
Idē ca. 4. 7. huius par-
tis an. 30

o ¶ Defuncti celebra-
uit. S^g p^ror: v^l eo ab-
sente vicarius: vel qui
agit vices p^roris. ca. 6
tertie compil. 24

a ¶ Vicari⁹. Sili p^r-
curator debet eū visita-
re. ca. 8. secunde partis
anti. 15.

b ¶ Qui cū. Ex statu-
tis guigo. ca. 38. §. 1.

c ¶ Visitare. Post cō-
fessiones generales p^ror
ad ifirmū vadit vel trās-
mittit. ca. 11. secūde par-
tis an. 9.

d ¶ Necessaria p^rpa-
ren^t. A coqnario. ca. se-
quēti. §. 7.

e ¶ Nulli nostrum.
hoc strictius et sub ma-
gnis penis phibet. ca. 4.
scdē p^ris no. 32

f ¶ Si sit leprosus.
Idē ca. 23. scdē p^ris an.
§. 40. et ca. 29. tercie p^r-
tis anti. 1

Prima pars statutorū antiquorū

g **C** Disces emere. Ex
statutis guig. ca. 38. §. 3.
Et panem albū faci-
mus. ca. 14. secūde par-
tis an. §. 16.
h **C** Preter culcitra.
hoc phibet ca. 32. secū-
de partis an. §. 22.

i **C** Hoc ipm. Idē ca.
29. tertie ptis an. §. 4.
k **C** Dicat eis. Idem
ca. 29. tertie ptis an. §. 4.

l **C** Ad importabile.
Ex statutis guigo. ca.
17. §. 1.

m **C** Curiositate in-
tromitter. Monachos
aut alias psonas q se d
admissionē tpaliū in-
tromittūt: dure repen-
dāt visitatores. ca. 9. ter-
tie compil. §. 34.

n **C** Nolle. Attē si ipe
vel alij nouerit dānosa
dom⁹: pnt scribere puo-
ri cartusie vel caplo ge-
nerali. ca. 1. scde partis
no. §. 14. et. 18. et ca. 4.
scde ptis no. §. 3.

a **C** Dicat infirmis.
Si ipe dicere nō possūt.
ca. pcedēt. §. 7.

b **C** Catat infirmis.
Accepta licētia a pilore
ca. pnti. §. 8.

s tanta fuerit egritudo: piscēs emere solem⁹; **C** Prior
etiā dispēsare pōt circa ifirmos. in deponēdo ciliciū.
et caligas: et lecti duriciā minuēdo. pter culcitra de
pluma: et redditi possint eos etiā in cell⁹ custodire;
C Procurator vo. et coqnari⁹. diligētes et benigni
sint circa eos: et etiā circa hospites. et mercēnarios.
qn eos cōtigerit egrotare; **C** Si vn⁹. vel plures mo-
nachi ifirmen⁹: si necesse fuerit i vna domo poterūt
collocari; **C** Hoc ipm dicimus. d cōuersis. et redditis.
q si nō potuerit horas dicere: dicāt eis a custodib⁹
suis; **C** Q si pōr causa recreatiōis cuiq ex mōachis
exēdi de cella licētiā dederit. vel ad iportabile tediū
releuādū: vel ad piculosā aliqn tēptationē sedādā:
vl ad gen⁹ aliqd morbi quissimi mitigādū: de dispo-
sitiōib⁹. et negocijs. totiusq dom⁹ cura. nlla se curiō-
n sitate introumitter; **C** Nō em expedit hitatori celle nōsse
huiusmōi: cū etiā toti⁹ dom⁹ paci pūū est; **C** Extra-
neis. vl domesticis. nisi iussus nō loquet: s his tm
qb pōr. vl vicario placuerit: vt si tal est. q erudire.
et cōsolari potens sit: cum his loquat. q erudiri. et
cōsolari egent; Sin aut ipe cōsolatiōe. vel erudi-
tione opus habet: cū his q hec p̄stare nouerunt;

De infirmario: et de his qui requirunt
ab eo: et de ifirmis: et d his qui nisi in re-
fectorio comederint ad nonā intrare nō
pnt. vl q pradiū in cella faciūt; **La. XLV**

Ifirmari⁹. tā festiuis dieb⁹ q alijs: totū officiū
dicāt ifirmis; In die tm natal dñi. nō dē eis offi-
ciū misse. nisi maioris; **O**fficia qz missaz. q dicunt
dieb⁹ vacātib⁹. eis dicere nō tenet: nec alicui⁹ misse
defunctor; **C** Ad catādū eis. circa finē vltimi psal-
mi scdi nocturni. egrediat sup hebdoz: in festis du-
odeci lectionū. qn catat vltimū rñsum; **C** Prio etiā
signo pulsato. possit si op⁹ est exire de cella. ad catā-
dū eis matutinas brē marie: et etiā diei. tpe vigilia-
rū; **C** Qib⁹ dieb⁹ finitis matutinis. catat eis p̄mā:
dictoq bñdicite. licet eis de necessarijs loq; **E**t as
horas si in ecclia catāde sint: anq ad eas pulset. ca-
tat ifirmis; **N**ecessē ē em. vt cū alijs. semp inēsit bo-

5

6

7

8

9

1

2

3

4

Ca. XLV

ris canonicis. q̄ in ecclia cātant̄: eo tñ accepto. qđ
supra dictū est; Pōt etiā et alio tpe in cātadis horis
p̄dictis signū puenire; **C**ātatis horis. vel ante si
placet. pōt sedere cū infirmo. et loq̄ cū eo: et etiā cū
alijs si assint; **C**ōpletorio tñ pulsato. nō debet mora
ri diu cū infirmo: nisi necessitate cogēte; **C**Q̄ si duo
bus. vel plurib⁹ infirmis. in diuersis locis necessita
te cogēte cātandū sit: in vno loco cātabit infirmari⁹.
et i alio vicari⁹ ei⁹; **C**De ipoz cibo vel potu. nihil
ptinet ad eū: nisi specialit̄ a p̄ore. vel a vicario. sibi
sit iniūctū: s̄ ad coqnariū. vel frēm aliū. si tāta fuerit
infirmitas; **C**Infirmo aut̄ qui sibīpsi cātat. portat
ignē venite inchoato: et tūc si necesse est intrat cellā
ei⁹: qđ de die nō pōt sine licētia p̄oris; **C**Cū aut̄ mo
nach⁹ egrotās exit ab ecclia. signū faciat infirmario
vt sequat̄ eū: et nihilomin⁹ cū monach⁹ ad eccliam
nō venit. vel ab ea egrotans exit: p̄peret ad eū infir
marius. et exhibeat ei q̄cqd pōt huanitatis; **C**Cū
p̄or. et sacerdos heb̄dari⁹. et cātor heb̄darius. signū
nō audiūt. vel forsītā infirmant̄: finito glia p̄ri post
de⁹ in adiutoriū. exit infirmari⁹ ad q̄rēdū eos; Ad ali
os. et etiā ad istos. si diutius infirmant̄: exit finito
glia p̄ri. dñe qđ multiplicati sunt; Ad p̄mā. et ad ce
teras horas: exit finito glia p̄ri post de⁹ in adiuto
riū; Infirmū vō. tñ semel in die. q̄sitū vadit; **C**Tri
bus aut̄ p̄mi nocturni vsib⁹ explicatis: nisi p̄or. aut
vicari⁹ innuat: q̄ req̄sit⁹ est. intrāre eccliam non p̄su
mit; Expleto p̄mo psalmo: nec ingredit̄. nec voca
tur; Hoc ip̄m seruat̄ in alijs horis; **C**Ad missam. q̄
libet semp intrare pōt vsq; ad euāgelii: s̄ de tardita
te corrigat̄; **C**Q̄n vō infirmari⁹. cātus. vel sacerdo
tū facit heb̄daz. alius ad h̄ deputat⁹ vices ei⁹ exq̄rit̄
in oib⁹: excepto. qđ horas diei p̄ter matutias et p̄mā
infirmis nō cātāt ip̄se. s̄ infirmari⁹: nisi qñ infirma
rius missam ē cātaturus; Tūc em̄ oī tpe. q̄cqd ante
missam cātādū est: cātāt ei⁹ vicari⁹; **C**Si aut̄ ambo
sint heb̄darij. vel minuti: vel vn⁹ tñ minutus. alter
heb̄dari⁹: supplet vicem eoz i req̄rēdo eos sacrista;
CSi aut̄ cātandū sit infirmo: infirmarius h̄ innuit
p̄ori. vel vicario: et tūc ille cātāt. cui iniūgit̄ a p̄ore.

C Dictū est. ca. p̄sen
ti. §. 2.

C Vicari⁹ ei⁹: S̄
ille q̄ deputat⁹ est sibi in
adiutoriū. ca. p̄nti. §. 13.
C Ad coqnarium.
Qui diligēs et benign⁹
esse debet circa eos. ca.
p̄cedēti. §. 6

C Exit. Si qđ tantā
morā facit veniēdi ad ec
clia qđ ab infirmario re
quirat̄ culpā suā reco
gnoscat in p̄uēti. ca. 37.
huius partis an. §. 19

C Intrare eccliaz.
De ceremonijs seruandis
in intrādo eccliam.
habet ca. 37. huius par
tis an. §. 1. et. 2.

Prima ps sta. anti. La. XLVI

vel a vicario; **¶** Quod si unus tantum minutus est: alter
nisi sit hebdomarius. vel alia causa impeditus. facit pro omnia
officium infirmarii; **¶** Infirmus. qui conventui interesse non
potest: debet dummodo opportune possit. diebus festis
interesse caplo; **¶** Si plures sint infirmi. qui ad ecclesiam
venire nequeunt: possunt ad magis infirmos catantur cum
eis obtenta licentia. minus infirmi venire; **¶** Infirmus
vero quis matutinis non interfuerit: potest si melioratus
est ad primam intrare. vel ad quolibet aliam horam: nona
excepta; **¶** Ad nonam namque nullus intrare potest. nisi in re-
fectorio ea die comederit. vel comedere velit cum dies
est ieiunij: exceptis diebus. in quibus nona dicitur ante mis-
sam; **¶** Sciendum vero. quod qui in cella prandium facit. in re-
fectorio cenam facere non potest: nec interesse ea die col-
loquio claustrii. nisi vocatus fuerit: nec recordationi si
sit facienda; **¶** Quod quidem observamus infra octavas natiui-
tatis. pasche. et pentecostes: etiam in illis diebus quibus re-
cordationem facimus. si colloquium non habemus;

De visitatione egroti; Capitulum XLVI

¶ Cum autem frater egrotus. morti propinquare putabitur:
congregatur conventus. ad eum visitandum. et inuenien-
dum; **¶** Quibusque necessariis preparatis: precedunt qui portant
ignem. crucem. aquam benedictam: scilicet sacrista. diaconus. p-
curator. vel vicarius: sequitur sacerdos indutus cu-
culla ecclesiastica. et portans librum ordinis: nisi sit
corpus domini portaturus; **¶** Tunc enim portat ab alio; **¶** De-
inde sequuntur antiquiores. et ceteri per ordinem: et in eun-
do. cantant. miserere mei deus; **¶** Porro si infirmus
ea die non communicavit. portat sacerdos corpus do-
mini; **¶** Quod quanto securius poterit. ad infirmum defera-
tur: et calicem argenteum habeat qui poterit. ad eum comu-
nicandum; **¶** Portat etiam vinum. et aqua: et preparat cinis
benedicendus; **¶** Et intrans domum sacerdos. aspergit aquam
sanctam dicens. pax huic domui. et omnibus habitanti-
bus in ea: et respondet. amen; **¶** Tunc dicit infirmus.
Confiteor. si scit; Si non: materna lingua generaliter con-
fiteatur. facta antequam conventus congregetur preuata confessi-
one; **¶** Sed et tunc. si quid ad memoriam reduxerit: preu-
tim poterit confiteri; **¶** Post confessionem. dicit sacer-
dos. misereatur tui omnipotens deus. et cetera: et absoluit

h **¶** Ad nonam. Qui non
fuit in nona diebus bine
refectionis non debet inter-
esse colloquio. ca. 5. tertie
compil. 2.

i **¶** Nullus intrare.
Ubi est defectus personarum
illi qui non comedit in re-
fectorio possit interesse se-
xta. none et colloquio. ca.
5. prime partis no. 22.

k **¶** Cena. Et qui pran-
det in refectorio: a cena
sine licentia remanere non
debet. ca. 13. secunde par-
tis an. 37.

a **¶** Cum autem. Et statu-
tis guigo. ca. 12. p. totum.

b **¶** Crucem. Scilicet illam
quam secreto habere de-
bemus. ca. 32. secunde par-
tis an. 4.

c **¶** Sacerdos. Scilicet
prior. ca. 6. secunde partis
an. 5. Aliter eo absente vi-
carius. ca. 10. secunde partis
an. 1.

d **¶** Portans librum.
Et oleum sanctum: quod in
domibus ordinis semper
habeatur: et omni anno reno-
uetur. ca. 2. tertie compil.
5.

e **¶** Corpus domini. Quicquid
corpus domini nobis presen-
tatur: ubique si-
mus: veniam accipimus.
ca. 36. huius partis an. 25

f **¶** Confiteor. Et prior
absoluit eum. ca. primi. 3.

La. XLVII

- 4 eū; **¶** Post absolutionē sūdit. saluū fac seruū tuū: esto ei dñe turris fortitudinis: nihil pficiat inimic⁹ in eo: dñs vobiscū: oremus: deus q̄ famulo tuo.
- 5 deus q̄ p aplm tuū: sub vna tñ cōclusionē; **¶** Deinde dñs psalm⁹. dñe ne in furore tuo. p̄m⁹: post cui⁹ finē. inungis ei visus. et dñs; Per istā vñctionē. et suā piissimā misericordiā. indulgeat tibi de⁹ q̄cqd peccasti p visum; **¶** Et ita post singulorū septē psalmorū finē. repetit⁹ heceadē ozo. ad singula in q̄b⁹ inungis loca: id est ad auditū: ad odoratū: ad gustū. siue loqlā: ad tactū. id est volas manū: ad incessum. id est plātas: ad ardorē libidinis. id est renes: et ad singulas inunctiones sit tersio cū stupa; Postea. iterum tergit⁹ os ei⁹. cū mapula; **¶** Sacerdos q̄z digitos tergit. et abluit; Et ab oībus tanq̄ pfecturus. piē osculatus. dicit infirm⁹. credo in deum: vel in-
- 7 struis vt fidē ecclie catholice. materna lingua confitear: et hortat⁹ vt veniā petat. et in se peccatibus de corde puro dimittat; Quo facto. cōicat. si nō cōica-
- 8 pus; **¶** Post hec dicunt⁹ orōnes iste. sū vna cōclusionē; **¶** Dñs vobiscū: oremus: respice dñe. deus q̄ facture tue. deus q̄ hūano generi. et cetera: et responso. amē. statim benedicis cinis. cui supponēdus est in-
- 9 firmus: et dñs dñs vobiscū: oremus. de⁹ indulgētie. et cetera; **¶** Porro. a die vñctionis. aq̄ bñdicta in aliquo vase ibi remanet; **¶** Ip̄a vō die q̄ aliq̄s inunctus est: pnt eū visitare fr̄es. et etiā redditi;

Quomodo tractādus sit qui morit⁹: et de missis que occurrunt p̄nte defuncto: et de sepultura defuncti; La. XLVII

- 1 **¶** Um iam mori videbit⁹: ab his q̄ ei seruiūt. si agno cum poste dato: postposita omni occasione. accurrūt cūcti dicētes. credo in vñm deū; Si tamen diuini tūc in ecclia contigerit officium celebrari: p̄or. vel cui ip̄e inuixerit. cum duobus aut tribus tñ. ad morientem festinat; **¶** Depositoq̄ eo a laicis fratribus. sup bñdictum cinerē: letaniam put res patif. lōgam vel breuē faciūt: sacerdote ip̄am

g **¶** Die osculatus. Sup osculo dādo infirmo/pnt p̄sdētes domorū disp̄sare. ca. 2. tertie compil⁹. 3

h **¶** Cōicat. prouidē dū est vt infirm⁹ corpus christi ieiunus accipiat. ca. 8. scde ptis an. 22

i **¶** Cōionē: Sine cantu. ca. 2. tertie compil⁹. 2. k **¶** Benedicis cinis De h ca. sequēt. 2

a **¶** Cū iam mori. Ex statutis guig. ca. 13. per totum.

b **¶** In vñm deum. Infirmus nō legant q̄ dā recōmēdatiōes dicte bti anselmi. ca. 2. tertie compil⁹. 4.

c **¶** Depositoq̄ eo. Infirm⁹ nō deponat su per bñdictū cinerē: s̄ lectus ei⁹ modico cinere respergat. ca. 2. tertie compil⁹. 1.

Prima pars statutorū antiquorū

inchoate. cum stola; Sequitur pater noster. et preces: sal-
uū fac. esto ei. nihil perficiat. dominus vobiscum. oremus:
deinde oratio hec. misericordias tuas. et cetera: per dominum nostrum;
¶ Quo mori morate: quod circa eum cum licetia remane-
rint: legantur passionibus; **¶** Quo defuncto: signo postis
iterum congregantur omnes: et statim a presbiteribus dicuntur quinque
psalmi; Verba mea: domine ne in furore perimus: dile-
xi quoniam credidi: de profundis; **¶** Pater noster. et ne nos.
et subdit sacerdos cum stola. a porta inferi: dominus vo-
biscum: oremus: et orationem de cuius proprium est; Si sacerdos
est: dicit in ea. famuli et sacerdotis tui; **¶** Exinde agē-
da plenaria cum laudibus et vespis. in qua dicitur oratio sola de-
functi: nisi tricenarium. vel anniversarium agi contingerit:
et fidelium deus; Post hac. psalterium; **¶** Interea defun-
ctus abluitur et induitur: monachus cilicio. et cuculla:
caligis. et pedulibus; Laicus. tunica. et caputio. caligis
et pedulibus: tamen conversus quod redditus; Inde impo-
nitur feretro. et aspergitur aqua sancta. et thurificatur crux. et
corpus: et intermissa psalmodia. dicit sacerdos cum
stola: in memoria eterna erit iustus: ne tradas bestiis:
ne intres in iudicium: dominus vobiscum: oremus: post hec.
orationem istam. deus cui omnia viuunt; **¶** His expletis: fertur
in ecclesias. precedentes quod portant aquam sanctam: ignem:
crucem: thuribulum: et sacerdote. et conventu; **¶** Cum autem
corpus est ad introitum ecclesie: cantor incipit alta voce
responsorium. credo quod redemptor; Interim collocatur crux ad
caput: et unicum lumen; Responsorio cum versu. et repetitione
finito: cantatur kyrieleyson. christeleyson. kyrieleyson; Et incipit sacer-
dos pater noster. alta voce. et aspergit corpus: et thuri-
ficat crucem et corpus: et subdit; Et ne nos inducas: a
porta inferi: nihil perficiat: ne intres: dominus vobiscum:
oremus: suscipe domine animas famuli tui; **¶** Cum laicus defun-
ctus apportatur superius: ponitur ante portas ecclesie superio-
ris: et presbiter conventu. prius indutus cuculla ecclesiastica.
cum stola. exit ad eum: et aspergit eum aqua sancta. et thuri-
ficat crucem et corpus: incipit alta voce. pater noster; Et ne
nos inducas: in memoria: ne tradas: ne intres: dominus
vobiscum: oremus: deus cui omnia viuunt; Sequitur respo-
sorium. credo quod redemptor. et cetera ut supra; **¶** Posito au-
tem in ecclesia defuncto. repetitur psalmodia. ubi fuerat in-

¶ Dicitur oratio: A pro-
re vel vicario. ca. presen-
ti. §. 15.

¶ Anniversarium.
De quo anniversario vel alio
proprio officio defunctorum
si contingerit. sit commemoratio
in agenda et missa de-
functorum. ca. presen. §. 15.

¶ Abluitur. Mortuos
abluerenon debet coquina-
rius etc. ca. ii. tertie par-
tis an. §. 12.

¶ Et cuculla. Tunica
ca. et cingulo canabino.
ca. 4. prime partis no. §. 3.
Novit eodem modo quod pres-
biter cum habitu novitatus
sine capa. ca. eodem §. 3.

¶ Cum stola: Et cucul-
la ecclesiastica. ca. presen-
ti. §. 9.

¶ Precedentes: Scilicet
illis qui exprimentur. ca. p-
sentis. §. 21.

¶ Cantor: Scilicet cantor
chori. ca. 38. huius par-
tis an. §. 9.

¶ In ecclesia defun-
cto Defunctorum corpora po-
nantur in choro puerorum:
non monachorum. ca. 2. ter-
tie compilationis. §. 9.

Ca. XLVII

termiffa: et h oino pcurat. vt duo ad min⁹ psalteria dicant: vnū in ecclia. alter in cell⁹ cū venijs; Occupati tñ. et debiles: vnā si voluerit p venijs agēdā dicāt; Si vō de eo qd in ecclia dicēdū est. restiterit aliqd: reddat in cell⁹; Qui at voluerit: reddat p psaltē mrio trēs missas; Priores tñ. p frīb⁹ domoz in qb⁹ fuerūt p fessi. nō teneant dicere psalteria: s dicat qlibet duās missas tñ; **M**ā si tps pmittit: eadē die. nō tñ nisi pōst missa p eo cantatā. sepelit; Sin aut: seruaf in crastinū; Hoc excepto: q trib⁹ dieb⁹ añ pascha. et ipō die pasche. vl pētecostes. siue natal⁹ dñi. si forte occurreret. missa p eo minime cantaret: et tñ si tps cōgrueret. sepeliret; **C**um vō seruaf in crastinū: eo pñte vespas btē marie. nisi iā dicte sint. simul dicere possum⁹; **N**octēq; ipaz mōachi cū laicis. et p sui nūero. et p ipi⁹ qritate. diuidūt vsq; ad matutinas: circa corp⁹ nō nimia festinatioe. psalteriū frequētates; Et q pmi vigilat: pñt dicere simul cōpletoriū cū sacrista. q semp vltim⁹ vigilat. vel etiā si ne ipō: et q vltimi. cum eodē matutinas btē marie; **P**ost matutias aut diei. catat cōuētus pñā btē marie: et salue sancta parēs; **I**n festis aut capli. siue dñicis. missa pñtis defuncti pñs dicat q de festo: vel p dispositioe pñtis: et tuc sic alias. eo sepulto laicis capli teneat; **O**z si ep⁹s. vel abbas pñs fuerit: semp offerat ei defunct⁹ sepeliēdus: et etiā pñri nñi ordīs. pñrio pñre absente; **I**n missa autē. et agēda pñtis defuncti. q pñnet ad pñrē: post pñriā orōnē. nō dñ nisi fidelium deus: nisi tricenariū. vel anniuersariū. vl aliud pñriū officiū defūctor agi cōtigerit: qz ozo dicēda e in agēda. et missa pñtis defuncti; **A**d hāc missam signū pulsaf; **P**ro anniuersario. et pñte defuncto. duās missas facim⁹; **P**ro tricenariū. et pñte defuncto. vnā quā dicit pñr facimus: s singulis suas dicimus orōnes; **S**i duo sint sacerdotes: secūda dicat. deñs cui pñriū est misereri semp et parcere. pñitiare anime famuli et sacerdotis tui; **S**i duo sint laici: p pñte. deus cui propriū est: p alio. iclina dicat singularis; **S**i vnus sit sacerdos. et laicus alter: singulis suas proprias

m **P**ro psalterio: Scz p qlibet psalterio. ca. 2. tertie cōpil. 20
n **T**res missas. In missis mōachar⁹ fit cōmōratio de tricenario currēte. ca. sequenti. 33.
Et addunt qtuor orōnes pñte. ca. 49. hui⁹ pñtis an. 5. 8.
De mōachatus habet ca. 4. pñte pñtis no. 32. et sequenti. 33. et ca. 2. tertie cōpil. 20. et. 21
o **D**uas missas. Si de cōrariū ca. 4. pñte pñtis no. 33
p **E**adē die. Si occurrerit i sabbato/missa btē marie dñi in pñuato. ca. 36. hui⁹ pñtis an. 2
q **P**ost missā. Laici dauet defuncti pñt añ missam sepeliri: si de reseruatiōe eius imineret piculū. ca. 2. tertie cōpil. 3.
r **T**rib⁹ dieb⁹. Idē ca. 49. hui⁹ pñtis an. 14
s **N**octēq; pñrio sepultura clericor redditor⁹ et funerib⁹ pñtor⁹ q apud nos pñocant in ecclia vigilamus tē. ca. 4. pñte pñtis no. 4.
t **A**d matutinas. pñte defuncto i ecclia nō fit interuallū añ lau-des: et pñte chori remanēt apte donec post sepulturā. ca. 2. tertie cōpil. 7
v **A**d pñrē. Idē ca. 6. scdē pñtis an. 5

r **E**t pñte defuncto. Duas agēdas dicim⁹. ca. 4. pñte pñtis no. 25.
r **D**uas missas. Scz missa anniuersariū dñi in pñuato. ca. 4. pñte pñtis no. 25.
3 **P**ro tricenario: Scz currēte. Idem ca. 49. hui⁹ pñtis an. 4
a **D**eus cui pñriū De hoc habet ca. 4. pñtis me partis no. 8

Prima pars statutorū antiquorū

b **C** **Q**uod supius. Ca.
psent. §. ii
c **C**apilla. Que ē pri-
ma. lvi. tricennarij. ca. 2.
huius p̄tis an. §. 13
C Defuncti in furto v̄l
p̄petate i cimiterio nō
sepeliant. et sepulti ex-
trahant. ca. 31. secūde p̄-
tis an. §. 9. Nullū b̄fici-
um debet defunctis in
p̄petate. ca. 2. tertie cō-
p̄l. §. 33

d **C** Sacerdos. Scz
prior. ca. p̄tit. §. 15. et ca.
6. sc̄de p̄tis an. §. 5. Vel
eo absente vicarius. ca.
10. sc̄de p̄tis an. §. 2.

orōnes dicimus; **C** In crastino igit̄ seruato. quod 19
supius exceptum est. missā cūctis cantata presenti-
bus. statim dicimus tertiā beate marie. et etiā diei.
si tempus hoc postulat. postea sepeliť hoc modo;
C Stat chorus iuxta corpus. et sacerdos indu- 20
tus alba. cum stola et manipulo. a dextris cōtra me-
dium feretri. incipit alta voce. pat̄ noster. et aspergit
corpus. et thurificat crucē et corpus. et subdit; Et
ne nos inducas. a porta inferi. dñs vobiscū. ore-
mus. deus vite dator; **R**esponsoriū. credo q̄ redē-
ptor. kyriel. chris̄teel. kyriel. pat̄ noster. aspgit. et
thurificat. et ne nos inducas. p̄cē. ne intres in iu-
diciū. dñs vobiscū. oremus. ozo. deus q̄ ani-
marum; **R**ñsoriū. ne abscondas me. kyriel. pat̄ no-
ster. aspgit. et thurificat. et ne nos inducas. p̄cē.
ne tradas bestiis. dñs vobiscū. oremus. ozo. nō
intres in iudiciū; **R**ñsoriū. ne intres. kyriel. pater
noster. aspgit. et thurificat. et ne nos inducas. p̄-
cem. requiē eternā. dominus vobiscū. oremus.
ozo. fac q̄sumus dñe; **C** Finita orōne. portat̄ ad tu- 21
mulum. et p̄cedūt q̄ portāt aquam sanctam. ignē.
crucē. q̄ in quadragesima coopta ferť; **E**ruť vō por-
tat̄ a nouitio. et thuribulum a pcuratore. cetera a
laicis deferunt; **P**ost hos. sacerdos; **S**equunt̄ an-
tiquiores. deinde. qui portāt corpus. et post illos.
laici fratres. et redditi; **C** Portat̄ autem ad tumulū 22
cum his psalmis; **I**n exitu israel. miserere mei deus.
confitemini. quemadmodum. memēto domine. do-
mine p̄basti me. inclina. laudate dominum de celis.
b̄ndictus dominus deus israel. magnificat; **C** **E**ū 23
ventum est ad sepulchrum. qui crucē tenet. stat ad
caput sepulchri. et qui portant aquam et thuribu-
lum. iuxta sacerdotem; **E**t incipit sacerdos submis-
sa voce. pat̄ noster. et ne nos inducas. a porta in-
feri. dominus vobiscū. oremus. oratio. tibi do-
mine cōmendamus. cum sua conclusionē; **T**ūc b̄n-
dicit fossam. dicens. dominus vobiscū. oremus.
deus qui fundasti terram; **D**einde aspergit fossam.
et thurificat crucē. et fossam; **D**einde ponit corpus
in ea. et sacerdos p̄mus ponit terram; **E**t dum ope-

rit. dicit sacerdos orationes istas: ceteris p̄dictos
psalmos canētib; Dominus vobiscū: oremus:
obsecramus. deus apud quem. Te domine. oremus
fratres. deus qui iustis. debitum humani. temerita-
tis quidem. omnipotentis dei. inclina domine. et ce-
tera. vt animam famuli tui: et dicit oremus ad quā-
libet orationem. et quelibet suam habet conclusio-
nem: et respondetur amen. ab aliquo circūstante;
24 **O**rationibus. et psalmis pariter expletis: inci-
pit sacerdos alta voce. pater noster. et aspergit tu-
mulum: et thurificat crucē. et tumulum; Sequit. et
ne nos inducas: dominus vobiscum: oremus: et
orationes iste. quaz q̄libet habet suam cōclusionē;
25 **T**ibi dñe cōmēdamus. de⁹ cuius miserationē; **F**i-
nita orōne. et r̄iso amen. tenēte sacerdote aspsoriū.
et cimiteriū aspgente: hoc ip̄o ordine quo venim⁹.
redim⁹ a tumulo: cātantes miserere mei deus. et etiā
de pfundis. si opus fuerit; Quo in ecclia finito: dñ.
requiē eternam dona eis dñe: et lux p̄petua luceat
eis: pater noster: et ne nos inducas: a porta infe-
ri: erue domine animas eorū: dominus vobiscū:
oremus: et hac orōne totum complef officium: fi-
delium deus; Requiescāt in pace; **P**ost hec exeū-
tes de ecclia. cōuenim⁹ in clauistro: et prior dicto bñ
dicite. itez absoluit defunctū: et iniungit alicui de
scribēdo breui. et pcuratori de mittēdo. nisi iam mis-
sus sit; Scribit autē tam breuis. q̄ anniuersariū. in
die obitus: si ante completoriū obierit; Alioquin:
27 sequēti die scribit; **P**ostea tenet capitulū fratri-
bus: eis aliquam faciens exhortationem; Omnes
em̄ inquantū fieri pōt adesse debēt: et q̄ adsunt. su-
perius comedūt. exceptis vigilijs quas in pane et
aqua facimus: et excepta q̄dragesima habēt collo-
quiū post nonā. in domo supiori tm̄; **E**d aut die. s
28 quo defūctus monach⁹. vel p̄uersus. n̄re. vl̄ alteri⁹ h
domus n̄ri ordinis. apud nos sepelit: cellas fr̄es
tenere non cogunt: et consolationis gratia. simul
bis vescimur: exceptis ieiunijs que p̄ festo capli mi-
nime frangimus: in q̄bus etiā ieiunijs. simul qui-
dem. sed semel vescimur: excepto die parasceues;

e **A**bsoluit defun-
ctū. De mō absoluendi
defunctum habet. ca. 2.
terti e compil. §. 6
f **A**nniuersariū
Annuersaria 2 alia p̄-
petua b̄ficia faciāt de-
scribi in kalēdarijs prio-
res: alias abstineāt a vi-
no donec fecerit 7ē. ca.
2. tertie cōpil. §. 13. Insu-
per illi q̄ neglexerit de-
nūciare diē obit⁹ eorū q̄
h̄nt anniuersariū aut mo-
nachariū. caplo genera-
li sex missas reddāt de-
functorū. 7ē. ca. 2. tertie
compil. §. 15
g **E**d autē die. Ex
statutis guig. ca. 14. §. 2
h **E**l conuersus.
Vel cleric⁹ reddit⁹. ca. 4.
prime ptis no. §. 4
i **B**is vescimur.
Idē ca. 14. secūde par-
tis an. §. 9

Prima pars statutorū antiquorū

k Ad kalēdas. Dic
vſq; ad qnāgeſimā. ca.
2. tercie cōpil. §. 35.
l Feſtus capli. Ad
alia dieſ reſectorij vt di
eb⁹ priuatis infra octa-
uas natiuitatis/paſche
z pentecoſtes. ca. 6. ter
tie cōpil. §. 25
m Celebrauit. Idē
ca. 43. hui⁹ p^{ri} an. §. 90.

n Loq; de bonis.
Colloquiū ea die omit-
tū q; fiēde ſūt pfeſſiōes
in ſepultura defuncti. ca.
2. tercie cōpil. §. 11

a Ab ipſo aut. Ex
ſtatutis guig. ca. 14. §. 1
b Ad triceſimum.
In in domib⁹ in qbus
non ſunt ſex ſacerdotes
p qlibet tricēnario di-
cant due miſſe in pūetu
vel in priuato. ca. 2. ter-
tie cōpil. §. 24.

c Prim⁹. Idē ca. 4.
pūneptis no. §. 16.

d Donec finiat tri-
cēnariū. Fallit in caſu:
de q in ca. 4. pūne par-
tis no. §. 14. et. 15
e Miſſa tricēnarij.
In domo ſuperiori tū.
ca. 8. ſcōe pūis an. §. 23.

f Dicet ozo. Niſi in
certo caſu. de q in ca. 4.
pūneptis no. §. 8.

Porro cum pdictus defunctus. ab exaltatiōe ſctē
crucis. vſq; ad kalēdas februarij ſepeli^r: ſextam brē
marie. et diei. ſubmiſſa voce in ecclia cātam⁹; **I**n-
greſſiſq; nobis in reſectorium. niſi ſit feſtū capli.
menſas bñdicat. q; miſſam defuncti cēlebrauit: et le-
gi^r auguſtin⁹ de vbiſ apli. nolum⁹ vos p^{ri}ſtari: et
ſup iohannē. de lazaro ſuſcitato: vel aliud ad arbi-
trium p^{ri}oris: et in gratiſ agēdis veniam nō accipi-
mus. tā poſt prandiū q; poſt cenā; **P**oſt prādiū
vero. ſic in feſtis ſit. pullat ad nonā: q; cātā ſbmil-
ſa voce. de brā maria. et de die; **E**greſſiſq; nobis
in clauſtrū. et dicto bñdicite: legi^r lectio. vel habet^r
collatio: et poſſumus lōq; de bonis;

De miſſis tricēnarij: anniuersarij con-
uētualis. et priuati. bñfactorz. breuiū. de
precibus in capitulo. de officio cluniacē
ſium et capituli generalis. et de marnāt
et de chaleis; **Caplm XLVIII**

Ips⁹ aut ſepulture die. vſq; ad triceſimū. exce-
pto pmo die natalis dñi. paſche. et pētecoteſtes.
et trib⁹ dieb⁹ añ paſcha: q; die p eo. nō tñ in cōuē-
tu. miſſa cātā: et pma in agēdis cōibus. ozo ei ſpe-
cialit deputat; **A**diſſe aut tricēnarij. ſiue fratrū no-
ſtroz. ſiue extraneoꝝ. q; pma ſemp ē in cōuētu: ita
diuiden^r; **P**rior reddit pūis miſſam onā. et ceteri p
ordinē: poſtea reicipit p^{ri}or ſubſequētib⁹ alijs p ordi-
nē: donec finiat tricēnariū; **Q**ui pat⁹ nō eſt. facit ſi-
gnū ſacriſte: ſic de alijs miſſis q; non ſunt heb⁹arij;
Heb⁹arij nō cātāt niſi i ordie ſuo; **P**rocuratoꝝ vo
pōt dieb⁹ feſtis reddere miſſā tricēnarij; **Q**uo nōdū
finito: ei⁹ ozonē ſemp dicim⁹ in oib⁹ miſſis p defun-
ctis. ſc; debitis: et i oib⁹ agēdis q; p breui. vl alia ex
cauſa cātāt; **Q**u ſi nōdū eo finito. ali⁹ tricēnariū ſup
uenerit: rursū cātabit de pfundis: et dicet ozo plu-
ralit. donec vltimū finiat; **A**diſſa tricēnarij cātāt
diebus feſtis in hyeme poſt capitulū: in eſtate poſt
p^{ri}mam. vel poſt capitulū; **T**ractus. de pfundis.
in conuētu nō dicet ad miſſam anniuersariā; **B**i aut
cū pñs ē mortu⁹. et die craſtia poſt feſtū oim ſctōꝝ.

29

30

31

32

1

2

3

4

5

Ca. XLVIII

seu reliq̃az: et qñ icipimus tricēnarium. vel officiū
capli. siue officiū p cluniacētib⁹: et qñ facim⁹ gene-
rale officiū p bñfactorib⁹. et fundatorib⁹ nris: et in s
comēoratiōe chalesij. et marnati. et aliaz eccliaz: et
6 in trāslatiōe fratru cartusie ibidē; **A**gēda semp an-
niuersaria. et missa p eo dī: et dī in orōne. famuloz tu
7 or. p annuērsarijs ordīs nri; **S**i tñ in sabbis oc-
current annuērsariū. vl' trib⁹ dieb⁹ capli general. et di-
eb⁹ p̃uā missā matutinalē dē viuis hñtib⁹: annuērsarij
8 missa p̃uati cātabit; **E**t h̃ sciendū: q̃ sine vl' i
la psonaz acceptiōe. p oib⁹ defūctis nris. mōachis
scz et pueris. idē et par officiū facim⁹. nihil p mona-
9 cho pl⁹ q̃ p laico: vl' p plato q̃ p s̃biecto; **M**issa
tricēnarij. et annuērsarij. vna ē: et cātāt eā ille quē tri-
cēnarij missa p̃tigit: et dī orō p̃ma p annuērsario: in m
10 q̃ dī famuloz tuoz. vt dictū ē; **P**riuata annuērsaria
extraneoꝝ. fiāt de ceto sic fiūt cartusie: scz. dicef
placebo. cū his orōnib⁹; **I**ncolina. famuloz et famu-
lax tuaz: fidelij de⁹: op̃s q̃ viuoꝝ: et missa. cū p-
dictis orōnib⁹: h̃ in missa addent etia assuete. añ fi-
11 delij de⁹; **M**issa q̃z bñfactorz. et tricēnarij. vna ē.
eāq̃z dicit q̃ dicturus erat missam tricēnarij: et dī p-
12 ma orō p bñfactorib⁹; **S**i tñ tricēnariū finiat. et p
restet dies q̃ posset dici missa bñfactorz i eadē hebda:
13 p se tūc dicef ab hebdaio. vel eius vicario; **P**ro q̃
bñfactorib⁹ em nris. excepta assidua comēoratiōe. q̃
fit semp in p̃cib⁹ eccliaſtici officiij: penultia in oib⁹
agēdis orō dī: et p singulas hebda. exceptas heb-
domadib⁹ natal' dñi. pasche. et p̃tecostes. tā p eis
q̃ p oib⁹ hui⁹ loci hitatozib⁹: et vniuersalit' p cūctis
fidelib⁹ defūctis. ab hebdaio. vl' si nō pōt. ab ei⁹ vi-
cario. missa vna cātāt. cōuētualis vel p̃uata: serua-
14 to qđ dictū ēst de missa tricēnarij. et bñfactorz; **S**i
missa p bñfactorib⁹. añ vigiliā natalis dñi reddi nō
potuit ea hebdomada: in ipa vigilia si cōmode fieri
15 potuerit p̃uati dicef; **M**issam p bñfactorib⁹. dē
bet hebdaio sacerdos p̃soluere p̃ma die q̃ post dñicā
parat⁹ est: nisi annuērsariū ipediat. vel aliā missa cō-
uētual: vl' tricēnariū: nō tñ dī in p̃uatu. nisi añ feriā
q̃ntā; **D**ifferf aut si necesse fuerit. vsq̃ ad sabbatū:

g **P**ro bñfactorib⁹
Scz q̃ in festo sancti ste-
phani p̃nūciant. ca. 5.
huius p̃tis an. 5. 33

h **D**e viuis. Al' mis-
sa dñical' dicēda in p̃uē-
tu: q̃ tūc missa annuērsaria
dī in p̃uato. ca. 3. p̃
me partis no. 5. 3.

i **M**issa p̃uati. Al' missa
Sist annuērsario p̃te
defūcto occurrēte missa
annuērsarij dī i p̃uato.
ca. 4. p̃te p̃tis no. 5. 25

k **E**t hoc sciendū. Ex
statutis guig. ca. 14. 5. 3

l **M**onachis scilz.
Et clericis reddis. Nā ip-
si hñt bñficia spūalia si-
cut mōachi. ca. 1. itie p̃tis
no. 5. 6. Et p nouitijs:
q̃ ipsi nouitijs tā clerici
q̃ laici hñt bñficiū vt p
festi. ca. 4. p̃te p̃tis no.
5. 3. S3 nō p reddis lai-
cis: nisi sicut in ca. 33. ter-
tie partis an. 5. 22.

m **T**ricēnarij missa
Nō occurrēte tricenna-
rio: dī ab hebdaio vel
ei⁹ vicario. ca. p̃tis. 5. 17.
n **P**riuata. Ista pri-
uata annuērsaria nōiati
nō specifcent in p̃uatu
zē. ca. 4. p̃ume partis
no. 5. 24.

o **P**ro bñfactorib⁹
Scz omps cui nūq̃. ca.
p̃tis. 5. 13

p **T**ricēnariū fini-
at. Si tricēnariū finiat
missa annuērsarioꝝ p̃ti-
nēt ad hebdaio. ca. p̃te
fenti. 5. 15. et. 17.

q **P**ro bñfactorib⁹
Ex statutis guigo. ca.
14. 5. 4

r **C**ōuētualis vel
p̃uata. Nec dimittit in
hebda q̃ fit officiū bñfa-
ctoꝝ sc̃ti stephani. ca. 4.
p̃ume p̃tis no. 5. 27

s **D**ictū ē. ca. p̃sen-
ti. 5. 11

t **A**n vigiliā. Idem
ca. 4. hui⁹ p̃tis an. 5. 3

v **D**ebet hebdaio:
Scz qñ nullū tricēnariū
currit. ca. 2. itie cōpi. 5. 31

x **A**lia missa. Et est
missa dñicalis. ca. 3. p̃u-
me partis no. 5. 3

y **A**n feriā q̃ntam.
Ide ca. 4. 3. huius par-
tis an. 5. 68

Prima pars statutorū antiquorū

et tūc si ab ipso hebdomario nō pōt: reddat ab ei⁹ vica-
rio; ¶ Feria scda añ qdragesimā. missam p bñfacto-
ribus reddit hebdomarius si patet est: vel feria tertia;
a ¶ Sabbato qz añ dñicā in palmis. cātaf missa de brā
maria in cōuētū: et p bñfactorib⁹ puati. ab hebdoma-
rio; Si vō āniuersariū occurrat: missa āniuersarij. p
uati cātat hebdomari⁹: et ifra hebdomam. missa bñfactorz
cātaf a vicario ei⁹; In alijs hebdomadib⁹. in qb⁹ di-
eb⁹ singul⁹ hebdomari⁹ missa priā habet: exceptis heb-
domadib⁹ natal⁹ dñi. pasche. et pētecostes: missam
bñfactorz cātat vicari⁹ hebdomarij; ¶ Qñ breuis ordi-
s venit: statim si añ cōpletoziū fieri pōt. p cellas mōna-
e chis itimat: et de psoluēdā missa. ē in puidētia sa-
criste. et ad nutū ei⁹ pperat: et si necesse sit duplicat:
qn scz breues alie nō pnt i eadē hebdomada reddi; ¶ Qñ
simul tot breues veniūt. q ab hebdomario illius hebdomade
reddi nō pnt: diuidat p conuētū. si qlibet sacerdos
pōt hēre missā vnā: et reddat i eadē hebdomada. si cōgrue
fieri pōt; ¶ Si pauciores fuerit: diuidant p choz sa-
cerdotis hebdomarij: cū ab eodē. vel a vicario eius. in
eadē hebdomada reddi nō pnt; ¶ Pro breuib⁹ ordi-
s quot simul venerit. vel sese añ officij redditionē cōti-
gerit: sic ptinet infra de pñib⁹ q fiūt in caplo. orōnē
pluralē tā diu dicimus: donec oēs agēde. vel mis-
se. finiant; ¶ Q si duo breues sese cōtigerit. quorū
h vni tricēnariū debeat: tūc in agēda cuiuslibet di-
cef ozo singularis: et illius q tricēnariū habet agē-
da dñi in cōuētū; ¶ Monachi vero seu nouitij q p-
soluere agēdam distulerint: in omnibus alijs agen-
dis quas in cellis qualibet ex causa dixerint. pro-
pnam p illo mortuo orōnem dicāt: dum moram fe-
cerint in reddendo; ¶ Bonus que vltra duas die-
tas distant ab inuicem. bis aut ter infra annum sibi
inuicem mittant breues: aliarum vero domorū. si
pcurator vel coquinarius. breues vltra duas reti-
nuerit noctes. nisi necessitate cogēte: ordinē teneāt.
donec miserit; ¶ Et licet ante quadragesimam nō re-
ceperimus tot: tamē extūc possumus dicere vsq ad
m qnquaginta breues. cum missis: et nihilominus a
pma die capituli quotq volumus: et dñi ozo. iclina

3 ¶ Hebdomari⁹. Nullo
currēte tricēnario. ca. p
senti. §. 11. Et ca. 2. tertiē
cōpil. §. 31.
a ¶ Sabbato. In hoc
sabbato fit festū cōpassi-
onis brē marie. ca. 1. ter-
tiē cōpil. §. 22.

b ¶ Et pentecostes.
Quia ifra illas tres heb-
domadas nō ē missa
bñfactorz. ca. sequē. §. 14.
c ¶ Vicari⁹ hebdomarij
Nullo currēte tricēna-
rio. ca. 2. tētiē cōpil. §. 31.

d ¶ Monachis inti-
mat. Ut qñ fieri po-
terit dicat agēda cū p-
pria orōne. ca. 4. pime
partis no. §. 12.

e ¶ De persoluenda
missa. Missa breuis vi-
cit hebdomari⁹. ca. 43. hu-
ius ptis an. §. 6. et ca.
pñti. §. 19. S3 missa bre-
ui non dicunt in festis
duodeci lectionū. ca. p-
senti. §. 25. et ca. sequen-
ti. §. 14.

f ¶ In eadē hebdoma-
da. Idē ca. 4. pime ptis no
uoz. §. 12.

g ¶ Infra. ca. pñti. §.
26.

h ¶ Uni tricēnariū.
Mō oēs mōachi/moni-
ales/derici reddit/puer-
si/redditi laici/et puerse
hñt tricēnariū. ca. 2. tētiē
cōpil. §. 22.

i ¶ Agēdā distule-
rint. Breues nouit de-
functor debēt mitti ad
alias domos. ca. 4. 7. hu-
ius partis anti. §. 26. et
ca. pñti. §. 23.

k ¶ Si pcurator. Bre-
ues p pcuratores sunt
mittēdi. ca. pcedēti. §. 26
et ca. 4. pime ptis no. §. 12.

l ¶ Ordinē teneāt.
Quid sit ordinē tenere.
habēt ca. 10. scde partis
no. §. 6.

m ¶ Breues. Mō isti
breues diuidunt p heb-
domadas 2ē. ca. 4. pime
partis no. §. 12.

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

Ca. XLVIII

- 25 famulorum et famularum tuarum; **C** Pro breuib⁹ q⁹ veniunt
a caplo generali. dñ ozo. iclina. et dñ in ea. famulorum et
16 famularum tuarum: et pñticipi reddi misse. qñ et agēde: n
26 nisi occurrat festu duodeci lectionu; **C** Pro recēter
mortuo extraneo. cū rogat^r p eo: vel qñ aliqñs fra-
trū nñoz. siue redditoz. p suis añcessorib⁹ rogat: di-
cim⁹ in caplo. de pfundis: requiē etnā: pat nñ: et
ne nos iducas: a porta iferi: dñs vobiscum: ore-
mus: orōne. si vn⁹ sacerdos ē: da nob; Si duo. ozo
eadē: s pluralit^r; Pro laico vno: de⁹ cui ppiū est. sin-
18 gularis; Pro plurib⁹: plural; Pro muliere. qñs dñe.
put pces postulāt. singularis dñ. vel plural; Pro sa-
cerdote. et laico: iclina dñe. vt aias famulorum tuorum
qñs et ceta; Pro plurib⁹ hoib⁹. et vna muliere. vel p
19 plurib⁹ mulierib⁹. et vno hoie. vel p vno hoie. et vna
muliere: iclina dñe. vt aias famulorum tuorum qñs et ce-
tera; Pro plurib⁹ hoib⁹. et plurib⁹ femis: iclia dñe.
vt aias famulorum et famularum tuarum; His aut orōnib⁹.
semp addit. op^s sempitēne de⁹ q viuoꝝ: et ideo pces
q ppiā pcedūt orōne. scz. requiē eternā. a porta ife-
20 ri: pluraliter dici debent; **C** Pro pce poy. et alioꝝ
fratrū ordinis nostri. que sit in domibus nostris:
semel in anno. de pfundis. et supradicta dicimus in
21 capitulo; Laici vero dicent. ter pater noster; **C** Se-
mel in anno. licet nobis rogare p qbus volumus;
Supra annū vero. sine poyis licetia. seu vicarij. non
licet: nisi pro patre. et matre: fratre. et sorore: vxo-
22 re: filio. et filia: auūculo: patruo: amita: mater-
tera: nepote: nepte. recenter mortuis: quibus nō
debet missa: sed tm de pfundis vt dictū est. et pla-
cebo in cellis: in quo placebo. post orōnem ppiā.
23 dñ fidelium. et omps q viuoꝝ; **C** Pro pce generali
fratrū nostrorum. et etiam redditoz: excepto de pfun-
dis quod in capitulo dñ. in cellis ad min⁹ placebo di-
24 cim⁹. cū his orōnib⁹: iclina dñe. vt aias famulorum
et famularum tuarum: fidelium de⁹: op^s q viuoꝝ; **C** Qñ
aut plures pces generales simul occurrūt: ad vnū so-
30 lum placebo tenemur; **C** Et pterea. p pce cuiuslibet
mōachi nñi. nobiscū residētis: missa ab hebdomario. die
31 qua sacrista pviderit. dñ; Qñ si sacerdos est qui pcem

n **C** Reddi. Modo in
qñbet hebdoma duo bre-
ues reddunt. ibi. §. 12

o **C** Pro sacerdote.
Pro cpo/da nobis dñe
vt aiam famuli et sacer-
dotes tui atq pñfices.
ca. 4. pñe pñis no. §. 6.

p **C** Redditoꝝ. Quia
ipsi redditi pce faciūt in
caplo pueroy. ca. 33. ter-
tie partis an. §. 15

q **C** Ad vñ. Sz sacer-
dos hebdomarius cuiuslibet
dicit vñā missam. ca. pñ-
fenti. §. 31

Prima pars statutorū antiquorū

facit: ab ipso. vel si maluerit ab hebdomario est dicenda;

Cū abbas cluniacensis moritur: agenda et missam p

eo solui in cōuētu. cū nouerim eū esse defunctū:

nec dī in ea. op̄s q̄ uiuor; **E**t p̄terea circa festū bti

luce. ichoam officii p cluniacensib; p fratrib; et so-

rorib; simplicianis: p abbatiā scti vedasti attrabatē-

sis: et p ceteris in eodē officio sociatis; Pro eis ita-

q; vna sola agenda dī. et reddit in cōuētu: sed singuli

sacerdotes singulas reddūt missas: q̄z p̄ma in p̄ue-

tu p̄soluit a p̄ore. vlt̄ antiq̄ore: qd̄ semp̄ obseruat. cū

singuli sacerdotes singulas reddunt missas; Ceteri

aut̄ misse: p̄uati a sacerdotib; ceteris p̄soluit; Qui-

cūq; aut̄ sit. q̄ p̄mā missam eiusdē officij. in cōuētu cā-

tauerit: de ill̄ missis alterā nō cātabit; Orōnes huius

officij sunt: inclina dñe. vt̄ aias famulorū et famularū

tuarū: de cui p̄p̄iū est. p̄pitare aīab; famulorū et fa-

mularū tuarū: de q̄ inf̄ aplicos. de venie. om̄ps cui

nūq;: fideliū de: op̄s q̄ uiuor; Has easdē orōnes.

vlt̄ia excepta. et ordie eodē. dicim; in agenda; Pro

eisdē fratrib; reddūt clerici nō sacerdotes. psalteriū

vnū: et fr̄es laici. trecētis triginta vicib; orōnē dñi-

cā; **D**e officio capli general. idipm p oīa dicim;: excepto qd̄ in missa nō dī orō. deus cui p̄p̄iū est: nec

etiā i agenda; **O**fficij de marnāt. facim; circa festū

bti bartholomei: et de chaleis circa festū bti brictij;

Pro q̄b; officiis. missam et agendā solui in cōuen-

tu: et est missa hebdomarij: et dī p̄ma orō. inclina dñe.

vt̄ animas famulorū et famularū tuarū: deinde con-

suete: et om̄ps qui uiuor;

De officio defunctorū generalit; XLIX

Alt̄ra post omniū sctorū festū diē. nisi dñica eue-

nerit: p defunctis vniuersis. agendā post no-

cturna cum nouē lectionibus dicimus: dehinc post

p̄mā. missam p̄nte cōuentu celebramus; **Q**uod si

hac diē. id est crastina post festum omniū sanctorū.

sit anniuersariū: differt̄ ipm vsq; ad diē quo dici pos-

sit; **C**lerū cum festū omniū sanctorū sabbato eue-

nit: celebrat̄ secūda feria sequēti p̄dictum officij de-

functorū; **A**d agendam vero et missam p̄dicti offi-

cij. vnā solam dicimus orationē. scz̄ fidelium deus:

Singulas. Sicut
fit p̄ bñfactorib; scti ste-
phani. ca. 5. huius partis
an. 5. 35. Et p̄ officio ca-
pituli general. de q̄ ha-
bet ca. p̄ntis 35

Famularū tuarū.
Tertio loco repetit̄ in-
clina p̄ tricenario currē-
te. ca. 4. p̄ue p̄ntis no. 5. 7

De officio. De b;
officio habet ca. 29. se-
cūde partis an. 5. 32.
De marnāt. Ad il-
lud nō tenemur. ca. 4.
prime p̄ntis no. 5. 23
Et de chaleis.
Ad istud etiā officij nō
tenemur. ca. 2. tertie cō-
pil. 5. 28

Alt̄ra post. Ex
statutis guigo. ca. 11. 5. 1.
De officiis et bñficiis
defunctorū. habet ca. 4.
prime p̄ntis nouorū p̄ to-
tū. Et ca. 2. tertie cōpil.
p̄ totum.

Primā missam.
Hec missa dī ab hebdo-
mario. ca. 43. huius partis an.
5. 66. Et si sit sabbatū
missa bñe marie in priua-
to dī. ca. 36. huius par-
tis an. 5. 2

Sit anniuersariū.
Anniuersaria q̄ transfe-
runt̄ comp̄hendant̄ cūz̄
alijs in primo loco celer-
brādis: nisi 27. ca. 2. ter-
tie compil. 5. 12

Ca. XLIX

nisi tricēnariū fuerit. cui⁹ oꝛo ad illā agēdā et missā
est dicēda: et tūc post tertiā. puatī dī missa tricēna-
riū: si nō fuerit pñs aliq̃s mortu⁹; Quo pñte: in p-
dicte diei missa et agēda. post pñā oꝛōnē dicēda est
ei⁹ oꝛo. postea tricēnariū: et nihilomin⁹. p pñte defū-
cto. et tricēnario. vnā specialē missam. q̃ pñtis est fa-
cim⁹: s̃ singul. suas oꝛōnes dicem⁹: post q̃s dicet^r
solumō. fideliū de⁹; ¶ Seq̃nti p⁹ festū reliq̃az die. e
tā in agēda q̃ in missa. pñā oꝛo p fratrib⁹ ordinis.
de⁹ venie: sc̃da. inclina dñe. p añcessorib⁹ nñs: de-
inde cōsuetē: et post. oꝛōps q̃ viuoz. p nob ip̃is. et f
bñfactorib⁹ nñs; ¶ Q̃ si añniuersariū. vl tricēnariū.
vel pñs mortu⁹ tūc fuerit: vel si festū reliq̃az sabbo-
euenerit: fiet sicut in crastina oīm sctōz; ¶ Ab hac s
igit die. id est a q̃rto nonas nouēbris. vsq̃ ad septu-
agesimā. agēdā cū laudib⁹ in ecclia post nocturna di-
cim⁹: pñā sc̃z siue specialē. cū trib⁹ antiphonis. et
nouē lectiōib⁹: q̃tidianā vō. cū antiphona pñā. et
trib⁹ lectiōib⁹ tñ; Mā psalmi nouē. in vtraq̃ agēda
dicunt^r; ¶ Defunctor⁹ vō q̃ttuor sunt oꝛōnes assue-
te: q̃ post pñā. vel pñas oꝛōnes. tā in agēdis q̃
in missis dicunt^r: sc̃z. deus q̃ int̃ aplicos. de⁹ venie.
oꝛōps cui nunq̃: fideliū de⁹; ¶ In missis tñ q̃ nō sunt
ex debito. nō tenet^r q̃s q̃ dicere oꝛōnes. nisi q̃s volue-
rit: sed nō excedat septē; ¶ A septuagesima vō vsq̃
ad kalēdas nouēbris. post vespas ieiunij die: alias
añ cenā vl post. idē officiū exolum⁹: vespas sc̃z in
ecclia. agēdā in cell: et die seq̃nti laudes post noctur-
na; ¶ Q̃ si añniuersariū fuerit: in ecclia statim post
vespas idē officiū cū trib⁹ antiphōis et nouē lectiōib⁹
agit^r. vespe sc̃z et agenda: et in crastinū laudes disse-
runt^r; In q̃dragesima tñ post refectionē. a sacrista in
ecclia. a ceteris in cellis agenda dī: ne frēs grauent^r; k
¶ Generalit^r aut. dieb⁹ ferialib⁹. defunctor⁹ laudes. et
vespas in ecclia dicim⁹; ¶ Siue aut post nocturna
siue post vespas agenda q̃tidiana dicat^r: semp feria
sc̃da trēs pñe dicunt^r lectiōes. et deiceps p ordinē: m
et q̃nta feria repetunt^r; ¶ Porro ifra octauas nāta-
lis dñi. pasche. et pētecostes. et in festis dñiodeci le-
ctionū. missā. vl aliud officiū defunctor⁹ nō facim⁹: o

o ¶ Defuncto. Idem
ca. 47. hui⁹ pñ an. §. 17

e ¶ Reliq̃az die. Si
ip̃a die sit sabbatū/ mis-
sa defunctor⁹ celebrat^r ab
hebdario in puentu: et
missa bñe marie in priua-
to. ca. 36. hui⁹ pñ an. §. 2
f ¶ Oꝛōps qui viuoz.
In missa tñ: q̃ in nulla
agēda vō/ oꝛōps q̃ viuoz.
ca. 4. pñe pñtis no. §. 9
g ¶ Ab hac. Ex statu-
tis guigo. ca. 11. §. 3.
h ¶ Post nocturna.
Modo post vespas vō
agēda. ca. 4. pñe par-
tis no. §. 10

i ¶ Idē officium. De
ista agēda cōi habet ca.
4. pñe pñtis no. §. 10
k ¶ In q̃dragesima.
Ex statutis guigo. ca.
11. §. 4
l ¶ A sacrista. Idē ca.
11. huius pñtis an. §. 11
m ¶ Tres pñe. hoc
seruat a septuagesima/
vsq̃ ad nouēbris initij
tantūmodo. ca. 4. pñe
partis no. §. 11.
n ¶ Natalis dñi. Al-
de ca. 4. pñe pñtis no/
uoz. §. 12
o ¶ In festis duode-
cim lectionū. Ex statu-
tis guigo. ca. 11. §. 2.
¶ In dñic⁹ et fest⁹ duo/
decim lectionū dicunt^r
agēde añniuersarioz vl
ichōadoz tricēnarioz:
vl cōes a festo oīm san-
ctor⁹ vsq̃ ad septuagesi-
mā. ca. 4. pñe partis
nouoz. §. 10

Prima ps statu. anti. La. L

p **¶** Tribus diebus. Idē
ca. 4. 7. huius partis an. 5. 11
q **¶** Ad illam attinet.
S3 sine missa sepeliret.
ibi. 5. 11. Et idē de tricē
nario currente: ut hic et
ca. 4. 8. huius partis an. 5. 1.
r **¶** Placebo. Idē ca.
28. p. me p. an. 5. 5. et. 11.
s **¶** De licetia capli.
Et capli generale ex
traneis tale bñficiū nō
pcedat rē. ca. 4. p. me
partis no. 5. 28
t **¶** Adonachar. De
diuersitate monachatuū
habet ca. 2. tertie com
pil. 5. 20
v **¶** Extranei. Ex sta
tutis guigo. ca. 4. 15. 4

x **¶** Ad tricennariū.
Vel annuariū vel mo
nachatuū. ca. 4. p. me p.
nouor. 5. 28
y **¶** Fraternitatē pe
tenda. Fraternitas seu
breuis qd idē est. r. tricē
nariū si pcessa ē alicui p
sone ordis/nō tenet sol
uere nisi tricēnariū. ca. 2
tertie cōpil. 5. 19.
z **¶** Meminē. Ex sta
tutis guigo. ca. 4. 15. 2.
a **¶** Sepeliri. De se
pulturis habet ca. 4. p.
me p. no. 5. 1. 2. 3. 4.
b **¶** Sed et. Ex statu
tis guigo. ca. 4. 15. 3.
c **¶** Epōs. De his et
alijs habet ca. 23. secun
de partis an. 5. 9
d **¶** Si elegerint. Idē
de donat. ca. 3. tertie p
tis no. 5. 4.
e **¶** Sepulturā. Idē
de famulis ordis ad car
tusiā veniētib⁹ v. redē
tib⁹: aut cū visitatorib⁹
ambulātib⁹ si in via ob
ierint. ca. 4. p. me par
tis no. 5. 31

nisi forte defunct⁹ pñs fuerit. vel tricēnariū agi p̄tige
rit: qd tñ trib⁹ dieb⁹ añ pascha. et ip̄o die pasche. vel
pētecostes. siue natal⁹ dñi. si forte eueniret. q̄tū ad mis
sam attinet minime facerem⁹; In die tñ oīm sctōz. et
reliq̄az. ante cōpletoriū. placebo in cell⁹ dicere p̄sue
uim⁹; **¶** Statutū ē. ut extraneis nō def. monachar⁹;
nisi de licetia capli general⁹; **¶** Si ab año dñi. millesi
mo. ducētesimo. q̄nq̄gesimo q̄nto. dat⁹ fuerit mona
chat⁹ alicui q̄ nō sit d. ordie nro: ad psalteria dicēda
nō tenemur: nisi specialit⁹ exp̄mas; **¶** Extranei. i. nro
martyrologio cōuētuali nō scribant⁹; Et si aliq̄ vsq̄
hodie sc̄pti fuerit. alibi scribant⁹: exceptis ill. de q̄b⁹
cōcessū fuerit a caplo generali; **¶** Bonū ē. q̄ bñficia
collata. et cōferēda. scribant⁹ alicubi: ne his q̄b⁹ fue
rit collata. depereāt; **¶** Null⁹. cleric⁹. aut laic⁹. indu
cat aliq̄ue. ad tricēnariū. seu fraternitatē petēda: qz cō
uēt⁹ inde ḡuant⁹; **¶** Meminē p̄sus. siue itra. siue ex
tra terminos defunctū. nro sepeliri in cimiterio: nisi
forte aliq̄ue hui⁹ p̄positi itra terminos nros obire cō
tigerit; **¶** S3 et ceteraz religionū. si q̄s itra terminos
nros defunct⁹ fuerit. quē sua congregatio asportare
aut nequerit. aut neglexerit: hūc sepeliri; **¶** Fūda
tores q̄s domoz nraz. seu nras edificātes ecclesias. s̄
nō eoz heredes. p̄sueuim⁹ i nris cimiterijs sepelire:
q̄b⁹ nihil. pacto aliq̄ p̄mittat⁹; **¶** Epōs etiā siue nros.
siue alios. r. cardiales. si elegerit i domib⁹ nris sepultu
rā. fieriq̄ sine icōmodo nro q̄uerit: potim⁹ sepelire;
De diuersis institutis. i. officio diuino; La. L
¶ Ultio vsu. te deū laudam⁹. dicere pñt. q̄ sunt i
altero choro: nō p̄fundar in etnū; Idē dicim⁹.
de ultio vsu hymni. a medietate: et de ultio kyriel. i.
missis cōuētualib⁹; **¶** Interrogatiōes. eodē modo in
epla. et i euāgelio. fiūt: nec fit metrū. scz p̄ctū sursū.
in vsu in q̄ est interrogatio; **¶** In monosyllab. v. bar
baris dictiōib⁹. debet i sine gemiari p̄ctū. cū fit in
rogatio: tā in epla q̄ in euāgelio; **¶** In vsib⁹. q̄ ha
bent interrogatiōē. et circūflexū: nō incipit modus
interrogatiōis. nisi post circūflexum;

Explicit p̄ma ps cōsuetudinū ordinis cartusien⁹;

Annotatio caplorū secūde partis

Incipiūt capitula secūde partis consuetudinū ordinis Cartusien.

- 1 De triplici diuisione cōsuetudinū. et qñ legant;
- 2 De origine cartusiēsis capli. et statutis eiusdē;
- 3 De diuino officio. vno eodemq; modo ab omī
bus celebrando;
- 4 De reprehensione;
- 5 De electionibus priorū. et p̄fessionibus quas
faciunt capitulo generali;
- 6 De priore. et officio eius;
- 7 De tractādo cōsilio. et obediētis cōmēdādis;
- 8 De procuratore;
- 9 De officio episcopi. et hospitib⁹ suscipiendis.
et colloquio claustrī;
- 10 De officio vicarij. et antiquioris;
- 11 De confessione;
- 12 De capitulo;
- 13 De refectorio;
- 14 De ieiunijs atq; cibis. ⁊ maioribus exercitijs;
- 15 De medicina. et minutione. et rasura;
- 16 De utensilibus celle;
- 17 De celle et silentij obseruatiōe. et de his qui im
portune celle se ingerunt;
- 18 De ligatore librorū. et fratribus alijs qui alicui
operi mancipantur;
- 19 Ut nulla extra terminos possideāt. et de nume
ro animalū. et mercennarijs;
- 20 Ne suscipiam⁹ placita aliena. nec p̄ alienis cā
bire. vendere. vel emere p̄sumamus;
- 21 De transgressorib⁹. et reprehēsoribus statuto
rum. et de romana curia. de inobedientib⁹. et
contumeliā inferentib⁹. cōspiratoribus. dis
cordātibus. domū suam diffamātibus. et de
his qui iurant vel blasphemāt;
- 22 De consuetudinibus monachorū generaliter;
- 23 De nouicio
- 24 De professione nouiciorum;
- 25 De numero habitatorū;
- 26 De pauperib⁹. et elemosynis. et mulieribus;

Secūda pars statutorū antiquorū

27. De cōmendatione solitarie vite ex consuetudinibus domni guigonis;
28. Forma capituli generalis. et priuati;
29. De capitulo generali. et priuato;
30. De visitationibus generalibus. et priuatis. et discordia inter domos ordinis terminanda;
31. De expulsis. et fugitiuis;
32. De diuersis institutis;

Incipit secunda pars cōsuetudinū ordinis cartusien.

De triplici diuisione consuetudinum. et quādo legantur; Capitulū I

Anno dñi millesimo ducētesimo quin-
quagesimonono. visum est capitulo
generalī. qd oēs cōsuetudines et sta-
tuta nři ordinis. simul in vnā quātū
possibile foret aggregarent cōsonā-

tiam. vt iueniri citius. et facilius possent memorie
a cōmendari; Si qua vō addēda essent adderētur. et
si qua demenda demerent; ¶ Hoc autē opus diui-

sum est in tres partes. quarū prima cōtinet ea que
ad diuinū spectāt officiū; In secūda ponunt ea que
magis ad monachos. q̄ ad laicos ptinere vident;
In tertia vō cōtinet specialiter de cōuersis et reddi-
tis. et monialib⁹ nři ordinis; ¶ Statutū est etiā qd

secūda pars in cōuentu monachorū. singulis annis
b legat⁹ ex integro in clauistro vel alibi. p̄ma pars vō
de triennio in trienniu. nec tamē ppter hoc dimit-
tatur dieb⁹ festis lectio euāgelij. a pascha vsq; ad fe-
stum omniū sanctorū. nec etiam ppter hoc detur in
bebda recreatio monachis vltra semel; Tertia vero

c pars. semel ad minus infra annū legat⁹ in cōuentu
conuersorū; ¶ Cūq; occurrerit qd minus fuerit ob-
seruatū. interloquedo tractent quomodo possit et
debeat emēdari; ¶ Qd si nō fuerit emēdatio subsequen-

d ta. si prior est in causa. priuatim moneatur vt inde
se corrigat. vel si alij sint culpabiles. denunciēt p̄ori

a ¶ Addēda essent.
Ita nō licet aliqd alicui
addere vel demere: sine
cōmuni cōsilio capli ge-
neralis. ca. 1. p̄me ptis
an. §. 1. et ca. 3. hui⁹ par-
tis an. §. 1.

b ¶ Legat⁹ ex inte.
Incipiēdo in festo oim
sanctorū et finiēdo añ
pascha. ca. 28. p̄me par-
tis an. §. 4. et ca. 34. p̄-
me partis an. §. 7.

c ¶ Ad minus. Sed
noue cōsuetudines ad
cōuersos ptinentes: ter
i anno eis legant⁹. ca. 2.
tertie ptis no. §. 16.

d ¶ Priuatim mon.
Priuatim dicit: qd pri-
or nō debet rephendi in
cōuentu. ca. 4. hui⁹ par-
tis an. §. 10.

ut eos corrigi faciat; Quod si nec ita secuta fuerit emen-
datio: cum priores de ordine nostro aduenerint: quilibet
monachorum seu puerorum valeat eis intimare: ut ipsi
denuncient priori cartusie: vel etiam si opus fuerit caplo
6 generali; Hoc ipsum statuit idem caplum. de tractatu
diuini officii. et de omnibus que ad nostre religionis ho-
nestate seu bonitate pertinent: si contra hec aliquid ab
7 aliquo temere fuerit attemptatum; Et quis in consue-
tudinibus domni guigonis quantum ad obseruationem quamdam
mutata sint: statuit tamen idem caplum. quod eadem consuetu-
dines in singulis domibus nostri ordinis ex integro.
quantum ad litteram sine mutatione aliquam habeant; Et si
qua sunt in eis cancellata restaurent: et in omni an-
no bisextili in conventu legant: ut videamus quantum
lapsi sumus a conversatione patrum antiquorum;

De origine cartusiensis capituli et
statutis eiusdem; Caplum II

1 Omnibus sancte et catholice ecclesie fidelibus.
presentibus et posteris notum sit: quod cuncti cartu-
siensis propositi priores: portarum videlicet B. et ex-
cubiarum So. necnon silue Oth. et maioreui Hy. et
durbonis Ber. et aruerie Ar. et montis rui B. et
2 motis dei Ser. et vallis cluse Hy. et augionis Hy.
et repausatorij Jo. et vallis sancti petri Hy. et val-
lis sancte marie Pon. pro tenore et stabili firmitate
prelati propositi: a domino basilio cartusie p[re]ore. et eius-
dem loci fratribus petierunt: quantum in eadem domo com-
mune capitulum liceret eis habere: obtentu correctionis.
et emendationis totius propositi; Hac igitur precum
instancia dominus prior cartusie B. cum fratribus suis:
2 eorum precibus tandem consensit; Forma itaque capli ta-
lis habet; Ob tenorem et confirmationem totius pro-
positi nostri: ego basilius cartusie prior dictus. et cete-
ri fratres nostri: vno animo et vna voce: domum no-
stram communi caplo corrigendam tradimus: seruatis in-
stitutis que in presentiarum scripto vel consuetudine reli-
3 giose seruamus; Ob eundem quoque propositi teno-
rem: B. portarum prior. communi caplo pro se. et pro domo
sua obedientiam promisit; Quod et ceteri priores singuli
4 ordine suo subsequenter fecerunt; Item ad confirmatio-

e Ut eos corrigi fa-
ciat. Cum aliquis corrigi
a correctione appellare
non debet: nisi ad priorem
cartusie vel ad caplum ge-
nerale. ca. 7. secunde par-
tis no. 14. et nisi gra-
ue et manifesta conue-
at iniquitate. ibi. 15. Et
de h[uius] ponit pena. ca. 9.
tertie copul. 23. et. 24.
f Intimare. Vel et
am per seipsum scribere
priori cartusie vel caplo
generali. ca. 7. secunde par-
tis no. 3. Et si priores
vel alie persone ordinis lit-
teras et denunciations
asserre pretempserint: cla-
ment coram ipsis culpam
suam. ibi. 4.

g Capitulo gene-
rali. ca. 4. huius par-
tis an. 9.

h In conventu lega-
re. De hoc etiam habet. ca.
4. huius partis an. 2.

a Obedientiam promi-
sit. Simile obedientiam
promittere tenetur noui
priores in primo sequen-
ti caplo. ca. 5. huius partis
an. 35.

Secūda pars statutorū antiquorū

nem p̄dicti capituli: domus cartusie a domino gan-
fredo gratianopolitano episcopo litteras accepit:
hunc modū continētes; ¶ Ego. B. dei gratia gra-
tianopolitanus ep̄us rogatu. B. cartusie prioris:
et ceterorū fratrum ibidē deo famulatiū: p̄fatā domū
cōmuni caplo sicut generali cōsilio totius ordinis
decretū est. episcopali auctoritate corrigendā. et i p-
posito cartusiensi in p̄petuū cōseruandā cōcedo; De-
cernimus etiā q̄ si p̄dicta domus a suo p̄posito ad
aliud p̄positū qđ deus auertat. aliquādo se trāsser-
re temptauerit: vel prior vel p̄sona q̄libet ipsius do-
mus. vel etiā tota domus obedire p̄dicto caplo no-
luerit: sentētie excoicationis tā n̄re q̄ toti capli sub-
iaceat; ¶ Scđm hāz etiā formā litterarū: cetera do-
mus ordinis n̄ri. ab episcopis et archiep̄is in quo-
rū diocesi site sunt. acceperūt: et domui cartusie ser-
uandas tradiderūt; ¶ Sed et alias litteras singuli
priores de domib⁹ suis ibidē seruādas detulerūt:
cōmunē fratrum suoz assensum cōtinētes: quarū lit-
terarū iste est modus; ¶ Patrib⁹ et dominis reuerē-
tissimis. B. cartusie priori: et qui sub ei⁹ regimine
christo militāt fratrib⁹: portarū fratres vniuersi. sa-
lutē et pacē a dño sempiternā; Qz tandē assensum p̄-
buiſtis. vt ad domū vestrā que n̄ri p̄positi mater est
et origo: n̄re et ceterarū domozū p̄ores. opportuno
sicut statutū fuerit tpe pueniāt: vobiscū de his que
ad vtilitatē et stabilitatē n̄ri ordinis p̄tinere vident̄.
diligētissime tractaturi: nō solū concedim⁹ et lauda-
mus: sed etiā cū ingēti gratiarū actione suscepim⁹;
In oībus igif que ad tenorē et cōfirmationē n̄ri or-
dinis p̄tinent: sicut cōmunis capli cōsilio decretū
fuerit: cōcedimus et tradimus domū nostrā eidem
caplo in p̄petuū corrigendā et cōseruandā;

De diuino officio. vno eodēqz modo
ab oībus celebrando; Caplm III

Statutū est firmiterqz sancitū: vt diuinū ecclie
officiū. per oēs domos vno ritu celebret: sicut
in p̄ma parte cōsuetudinū continet; Neqz priori car-
tusie neqz ceteris q̄buslibet. de his oībus q̄ ad diui-
nū officii. vlt ad ceteras q̄libet hui⁹ ordinis genera-

a ¶ Vno ritu. Idem
ca. i. p̄me p̄tis an. §. i.
et ca. i. p̄me partis no-
uo. §. i.

Ca. III III

les cōsuetudines p̄tinent: sine cōmuni capli genera-
lis cōsilio: demere aliqd. v̄l additiōe. seu alteratiōe
2 aliq. occasiōe q̄libet. liceat immutare; **C** Ea v̄o q̄ nō
sunt expressa in aliq. triū partiū cōsuetudinū: relin-
quunt ordināda priorū arbitrio: ita tamē q̄ ea que
3 ordinauerint. nō dissonent a statutis; **C** Hac tñ oc-
casiōe vel alia. nolum⁹ domoz cōsuetudines. q̄ cōn-
tra statuta vel scripta capli nō sunt: leuiter a p̄orib⁹
4 imitari; **C** Libros quoq; veteris ac noui testamēti.
eos ve cū q̄bus diuina celebrant officia: sine eius-
dē capli cōsilio nullus emēdare p̄sumat: nisi cū exem-
5 plarijs in ordine n̄ro emēdatis; **C** Hoc ip̄m per oīa
6 dicimus: de libris ecclesiasticorū doctoz; **C** Porro
si qua in p̄dictis libris mēdosavel emēdatione dig-
na videant⁹: p̄uideant p̄ores quātū potuerint: vt
ad libros qui correcti sunt in ordine corrigant⁹;

De reprehensione. Caplm III

1 **C** Um dñs p̄ceperit nō trāsferēdos terminos. q̄s
statuerūt patres n̄ri: timendū nobis est. q̄ ter-
minos regulariter viuēdi. a patrib⁹ n̄ris nobis tra-
ditos. ex magna pte trāstulim⁹: ne hui⁹ p̄cepti trās-
2 gressores a dño iudicemur; **C** Si q̄s aut terminos
n̄re religiōis trāstatos. v̄l forte i aliq. destructos du-
bitat: domni guigōis p̄oris cartusie cōsuetudines
seu statuta legat et relegat: et tunc scire poterit q̄tū
n̄ra que nūc est cōuersatio. a patrū nostroz cōuersa-
3 tione dissentiat; **C** Unde timendū est. et sollicitē p̄cauē-
dū: ne ad statū multo laxiorē q̄ nunc est. in p̄cessu
tpis inclinet; **C** Sed sicut in esdra legif. q̄ in trans-
gressiōe. p̄ma fuit man⁹ p̄ncipū: sic hodie. n̄re trās-
gressiōis causa esse videt⁹. remissio vel negligentia
quorundā priorū; **C** Negligētia: q̄ vidētes delinq̄re
subditos. nō corripit: v̄l eis disciplinā debitā nō
imponūt; **C** Remissio: q̄ sibi et subditis in subuēti-
onibus corporis nimis p̄pitij: dum misericordes vide-
ri volūt. remissi fiunt; **C** Audiāt qui huiusmodi sūt:
q̄m p̄pter pctā ppli. in numeris. iussi sunt a dño p̄n-
4 cipes suspendi: et in ezechiele: sanguinē subditoz
de manu pastorū. dñs se req̄rere cōminat; **C** Sūt p̄-
terea q̄bus labor videt⁹ esse cū fratrib⁹: delectabile

b **C** Contra statuta.
Quia si contra statuta
vel scripta capli sūt. to-
lerari nō debent. ca. 22.
huius ptis an. 13. Wa-
le cōsuetudines contra
sobrietatem et attritio-
nem propositi sunt ex
tirpande. ca. 5. secunde
ptis no. 8. Et ille que
phibent in spaciamen-
tis. ca. 8. secunde partis
no. 6.

c **C** Um exemplarijs.
Cum libris dom⁹ car-
tusie emēdatis. ca. 1. p̄l
me ptis no. 2.

C De reprehensione etiā
habet ca. 1. scde partis
no. per totū. et ca. 3. ter-
tie cōpil. per totū.

a **C** Relegat. De hoc
ca. 1. huius ptis an. 7.
b **C** Cōuersatio. De b
ca. 1. huius ptis in fine.

Secūda pars statutorū antiquorū

c **¶** Vagari exteri⁹.
Hoc est em cōtra ppo/
sitū nostrū. ca. 9. huius
partis an. §. 26.
d **¶** Et tractāda su.
Hoc contra statutū. ca.
20. huius ptis an. §. 1. et
ca. 3. scdē pū. no. §. 13.

e **¶** Terminos here.
Idem ca. 6. huius par/
tis an. §. 30.

f **¶** Et stabilitatis.
Idem ca. 6. huius par/
tis an. §. 1.

g **¶** Villūrit ordo.
Id idē ca. 1. scdē par/
tis no. §. 19.

h **¶** Obedire tene.
de hac obediētia habet
ca. 2. hui⁹ ptis an. §. 3.

i **¶** Spreto deo. Si
mīle qd habetur ca. 14.
huius ptis an. §. 27.
k **¶** Propositū. Idē
ca. 24. hui⁹ ptis an. §. 6.

vagari exteri⁹. terrā circūeunt: aliena negocia tra
ctant. et tractāda suscipiūt: gregē sibi creditū nō cu
stodiūt: custodiat eū qui custodit israel; Istis cla
mat zacharias ppheta; Pastor et idolum. derelin
quēs gregē; Qui em gregē derelinq̃t: pastor est so
lo noīe: idolū. inutilitate; Qui eiusmodi sunt. ipsi
viderint: quā rationē de grege sibi credito. dño red
dere poterūt; Quāta aut deberet iteruenire neces
sitas. anteq̃ exeundū esset foras. et p̃ seculū euagā
dū: obtēta etiā dispensatione sup̃ licētia exeundi:
volētib⁹ attēdere. satis apparet ex hoc solū: q̃ pri
or cartusie nūq̃ terminos heremi sue egredit; An
de cū vnus et idē ordo vniformiter et indissimiliter.
videat̃ obseruari debere a p̃fessorib⁹ suis: nos ali⁹
qui cartusiēse p̃positū suscepim⁹. a quo et cartusien
ses nūcupamur: q̃re tam defacili exeamus. et sup̃
hoc dispēsatiōes pcuremus; Etinā attēderem⁹
oēs. et adhuc maxime odibile veris heremitis vagā
di per mundū officiū: p̃p̃riū ipsoz euagatiū peri
culū. suoz subiectorz iacturā et p̃iudiciū: q̃b⁹ pri
ores inter cetera que eis debent quietis. et stabilita
tis. et alioz n̄re religionis exercitiōz: p̃bere debent
seipsos in exemplū; Ultimo. intuentiū scādalum. a
q̃bus sanctuarij lapides. nō q̃libet. sed etiā angula
res: alioz scz capita. id est p̃ores: in capite platea
rū disp̃si. opprobrio habent̃ et cōtēptui: qui si in
intimis in abscondito faciei dñi starent: digni multa
reuerētia haberent̃; Unde q̃tū p̃pter hoc maxime
villūrit ordo noster etiā apud seculares: in p̃mptu
est videre; Sed hoc nolūt attēdere multi: qui tāq̃
p̃ nihilo habētes. et q̃si ludū existimātes ordinē no
strū: insolēter nimis i hoc et multis alijs. parūpē
dunt propositū qd suscepērūt; De vestibus etiā
de eq̃taturis accuratis et p̃ciosis. cōmune capitulū
cui sicut p̃misimus obedire tenemur: frequēter re
prehēsiōne fecit et multa instituit: et tamē nulla. ṽl
pene nulla correctio ē subsecuta apud q̃sdā; Immo
multi nitētes in vetitū spreto caplo: et p̃ cōsequēs
spreto deo. cuius erga nos ip̃m capl̃m agit vices:
spretaq̃ p̃positi n̄ri censura: que quāto p̃positū

asperius subiunimus: tanto ad attritionē et humi-
litarē vestiū: et vniuersorū que ad vsum nostrū pri-
nent vilitatē: abiectiōē ac paupertatē. sup oēs alios
monachos nos astringit; **¶** Quidā inq obliu san-
cte rusticitatis. et arrepti ppositi: i his et alijs mul-
tis lauitiis. ptra sobrietatē et paritatē ordinis no-
stri. adeo cōplacēt sibi in cōfusiōē sui ipsorū: et or-
dinis cartusiēsis ignominia et opprobriū: qd pro
maxima parte vident enervasse heremiticū rigore;
Unde cū ppter supfluitates. et multas adinuētiōes
taliū. nōrū heremorū loca. sibi nō sufficiant ad ex-
pēsas: multi ad ea q nō expediūt nec cōueniūt. imo
que nec licet mittunt manu: hoc est ad euagatiōes
crebras per mundū. ppter qstus. et occasiones mul-
tas caluias. ad dilatiōes terminorū: et plerūq ad
redditus extra qbuslibet dispēsitiōib⁹ capescēdos;
¶ Et quoniā talia multa impudēter minusq; pericu-
lose. pluries attemptata sunt contra vota nostra:
et adhuc iugiter attemptari nō cessant: generale ca-
pitulū qd ob tenorē et stabilitatē et correctionē anti-
qui cartusiensis propositi. et eorū que primi patres
nostri. scripto vl cōsuetudine religiose seruabāt in-
stitutum est: et quod habet curam animarū nostra-
rum: firmiter inuigilāt vniuersis et singulis tam pre-
latis q; subditis: vt cum nouerint inordinatos ex-
cessus. vicissim sese charitatiue et fortiter reprehen-
dāt publice et nomiatim: vel in generali. tacito no-
mine. scdm quod publice vel priuatim peccator: et
hoc maxime antiquiores faciāt: licet oēs teneant
ad correctionē fraternā: sicut beat⁹ augustin⁹ aper-
te tradit. dicēte dño; Si peccauerit in te frater tuus.
id est te sciēte: corripe eum. et cetera; **¶** Si emēdatio
nō sequat⁹: denūciat caplo generali. p pōres ordi-
nis adueniētes: vel saltim pōri cartusie; Alioqn:
cōmunicarēt peccatis alienis; **¶** Porro in cōuentu
nō repēndat prior a subditis suis: nisi corā visi-
tatoribus: nec pcurator a laicis. nisi corā pōre suo;
Si cleric⁹ aut laicus aliter pōrē repēderit in cōuen-
tu: clericus careat colloqo claustrī: et laicus sit ex-
tra puētā: donec pōr. eorū emēdationē cognoscat;

¶ Ad attritionem.
Idē ca. 16. hui⁹ pti an
§. 5. Itē de hoc. ca. 25.
hui⁹ pti an. §. 7. et ca.
5. scde pti no. §. 8.

¶ Propositi. 25
astringit nos ad paup-
tatē: vilitatē: asperitatē
et attritionē: sobrietatē
et paritatē. ca. 16. hui⁹
partis an. §. 5.

¶ Sobrietatē. Ma-
las cōsuetudines cōtra
sobrietatē et attritionē
ppositi circa cibos su-
perfluos et lauitiores ve-
stitusq; cultiores. vana
biliter introductas: stu-
deat priores extirpare.
ca. 5. scde pti no. §. 8.

¶ In cōfusiōē. Et
qñq; hospitibus: cōtra
statuta. ca. 9. hui⁹ pti
an. §. 24. et ca. 1. scde
partis no. §. 13.

¶ Non sufficient.
Si paupertatis et sobue-
tatis in victu et vestitu/
et ceteris ad vsum pri-
uātibus antiq. ppositi
studū pseueret: medio-
res facultates nobis
sufficiēt. ca. 25. hui⁹ par-
tis an. §. 7.

¶ Dispensatiōib⁹.
Quarū spes nobis pōi
se auferat. ca. 19. hui⁹ par-
tis an. §. 8.

¶ Charitatiue. Cū
charitate semp sunt rep-
rehēdiōes faciēde: vt hic
in textu. et ca. 12. hui⁹
pti an. §. 10. et ca. 4. se-
cunde pti no. §. 2.

¶ Denūciat capl.
Alias priores. et alij q
denūciare cōtēpserint:
i caplo generali clamēt
culpā suam. ca. 7. scde
pti no. §. 4.

¶ Priori car. Idem
ca. 1. hui⁹ pti an. §. 5.

Secūda pars statutorū antiquorū

¶ Si laicus nisi corā pōre pcuratorē rep̄hēderit in cōuentu. sit extra p̄uentū: sed post duos dies. red daf ei cōuentus: si p̄miserit emēdationē ad pōris arbitriū; **¶** Procuratorē vō. q̄libet ex monachis rep̄hēdere potest; **¶** Q̄ si quacūq; occasione p̄dicte reprehēssiones vel denūciationes omisse fuerint: tam omittētes q̄ excedētes. sciāt se de suo cōtēptu et negligētia. rationē districto iudici reddituros; **¶** Ele rūtāmē supra p̄missis. et multis alijs q̄ numerare nō sufficiunt: que cōtra p̄positū et institutū n̄rm inue ta sunt: vnusq;sq; studeat et laboret cōsiliū et reme diū apponere. put poterit. et dñs dabit; **¶** Procu rator etiā cartusie consuevit rep̄hēdere inordinatio nes priorū: et si necesse foret accusare;

De electionibus priorū. et p̄fessionibus q̄s faciūt caplo generali; La. V

¶ Am priorē cuiuscūq; domus n̄ri ordinis obi re vel resignare cōtigerit: post eius resignatio nē siue sepulturā. cōuocatis fratribus. triduanū cōti nuū nisi festū capli interuenerit. cūctis indicis ieiun iū: et quousq; pōrē habeāt. post laudes et vespe ras p̄cumbētibus oibus sup formas: psalm⁹. ad te leuau. cōmuni deuotione cantaf; Sequit glia pa tri: kyriel. pater n̄r: et ne nos. saluos fac seruos tu os: mitte nobis dñe auxiliū de sc̄to: nihil p̄ficiat inimicus i nobis: dñe exaudi orōnē meā: dñe de⁹ virtutū cōuerte nos: dñs vobiscū; Orem⁹: p̄tēde dñe et cet̄a: p dñm. b̄ndicam⁹ dño; **¶** Ad electiōes priorū n̄stroꝝ nullaten⁹ qui de ordine n̄ro nō sunt. aduocaf; et si p̄sentes sint: nullo modo de p̄sonis eligēdis. cos cōsulere debem⁹; **¶** Electiōes infra q̄ draginta dies fiant; **¶** Domus aut q̄ in hoc fuerit in obediēs: nisi legitimo impedimēto excuset: in fu turo caplo penā sustinebit p̄dignā; **¶** Porro p̄usq; electio fiat: cōuent⁹ electionē factur⁹ significet q̄ to tius domui cartusie. pastore se eē orbatos: petetes ab eadē domo licētiā. duos q̄s voluerint idetermina te p̄uocādi pōres; **¶** Que dādo licētiā. rescribet eis: vt de vicinioribus et discretiorib⁹ ad electionē suā duos p̄uocet pōres: cōmonēs vt talē eligāt sc̄dm

¶ De electionib⁹ prio rū etiā habet ca. 2. sc̄de parnis no. per totū. Et ca. 4. tertie cōpil. §. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. **¶** Cū priorē. Ex sta tuis gūg. ca. 15. §. 1. **¶** Cū triduanū cōti. Simuliter cōuentus do moꝝ priores nō habent nōlētēs eligere. sed cōmittere: triduanū ieiunū faciant. et missam de spiritus sc̄to celebrent aſq; voces suas vel po testate eligēdi pōri car tusie v̄l alieri cōmittāt. ca. 2. sc̄de parnis no. §. 1. **¶** Kyriel. Si in tri duo an p̄scha aliq; do mus sit priorē orbatā: p̄ces que dici debent p electione futuri prioris dicet in silencio: tacito gha p̄ri in fine psalmi. ca. 4. tertie cōpil. §. 1. **¶** Cū n̄stroꝝ nulla. Et priorū. ca. 4. ter tie p̄tis no. §. 2. 4. **¶** Alia hab. tur de electiōibus priorū. in p̄dicto ca pitulo §. 7. 8. 9. **¶** Cū eos cōsulere. Episcopi quicūq; nō le debent introumittere de electionibus priorū or dinis: nec ad eas se in gerere non vocati. Ex p̄uilegio. celestini pa pe tertii. **¶** Significet. Dom⁹ ordinis q̄ vltra lex die tas distāt a cartusia. si ne sign. si ando domui cartusie. pastore se eē or batos. et sine petēdo li centiā: possunt vocare duos priores de vicini oribus et discretiorib⁹: quoz alter vnus sit de visitatorib⁹: quā electio nem ipsi duo vel vnus cū seniore dom⁹ aucto ritate capli generalis cō firmabūt. ca. 4. ter tie cōpil. §. 2.

deū psonā. de seipſis. vel de ordine. cuius vita. sciē
 tia. et etas: et fratrib⁹ et his qui extra sunt esse possit
 5 in ſancte puerſationis exemplū; ¶ Licētia vō ſemel
 data. ſi forte q̄libet ex cauſa electio nequerit effectū
 6 fortiri: ſufficiat eis ad cōuocādos quotiēs volue
 rint eoſdē alioſ ve pōres. de viciniorib⁹ et diſcretio
 ribus vt dictū eſt: donec fine potiāſ optato; ¶ Ab
 hac vō obſeruatiōe ſc̄z infra q̄dragita dies eligēdi.
 et duos pōres cōuocandi: ſi duos habere cōueniē
 ter nō potuerint: domus remote quaz priores ad
 caplū venire annis ſingulis nō tenēt. excepte ſūt;
 De q̄b⁹ eſt ſtatutū: vt ſi in domo ſcale dei. et ſancti
 15 bartholomei. vel i aliq̄ domoz ſclauonie. et anglie.
 pōr ſit eligēdus: ſignificēt q̄citius domui cartuſie.
 paſtore ſe eſſe orbatos; Que reſcribet eis cōmonēs.
 vt vicino ſibi per acceptā licentiā pōre vocato et p
 ſente cōtēti: talē eligāt ſc̄dm deū psonā. qualē ſupe
 7 rius eſſe dixim⁹ eligendā; ¶ In die aut electiōis. cō
 uocatis pōribus et pſentibus: mane miſſā de ſpiri
 tu paraclyto. in conuētū deuotiſſime celebrat⁹; Qui⁹
 officiū eſt: ſicut in p̄ma pte cōſuetudinū. xvi. caplo
 cōtineſ; Deinde miſſa celebrata. in caplū cōueniē
 tes: dicūt pſalmū. ad te leuauī: cū p̄cibus et oꝛone
 ſupradictis; Victoq; ab antiq̄ore priorū b̄ndicite:
 vnus ex eis aliquam ſi placet facit exhortationem;
 8 ¶ Poſtmodū priores auctoritate capli generalis.
 p̄cipiāt: q̄tin⁹ ſc̄dm deū ſicut melius potuerint ta
 lem eligāt. qui quātū fragilitas humana pmittit:
 vita. ſciētia. et etate. dign⁹ et idoneus exiſtimeſ ad
 9 officiū prioratus; ¶ Poſtea monachi maiorū meli
 orūq; cōſilio. ex ſeipſis vlt de ordine vnū eligūt: aut
 10 ſacerdotē. aut ad ſacerdotiū pmouendū; ¶ Clerūta
 me cōſtitutio generalis ſcilij lateranēſis vltimi. de
 faciēdis electiōibus. firmiter obſerueſ: pro eo qd
 ibi ſcriptum eſt: q̄ electio aliter facta nō valeat; De
 q̄ p̄ſtitutiōe q̄tū viſum eſt nobis ſufficere. in pſenti
 loco. de vbo adverbū poſuim⁹: ſicut in decretalib⁹
 11 cōtineſ in hūc modū; ¶ Innocēt⁹ tert⁹. i generali
 cōcilio; Ne p defectu paſtoris. gregē dñicū lupus
 rapax inuadat: aut i facultatib⁹ ſuis eccleſia viduata

f ¶ Exemplū. Vide
 ca. 4. tertie cōpil. 3. et
 §. 4.

g ¶ Miſſa de ſpiritu.
 Idē dict. ca. 2. ſecunde
 partis no. §. 1.

h ¶ Cur officiū eſt.
 Miſſe officiū eſt de die
 pentecoſtes: officiale hy
 riē dict. ca. 16. p̄me
 ptis an. §. 8. Gloria i ex
 celſis ſemp dict: niſi in
 aduentu et ſeptuageſi
 ma. ca. 5. p̄me ptis no.
 §. 10. Ep̄la: cū cōpleren
 tur dies. ca. 43. p̄me
 partis an. §. 69.

i ¶ Ex ſeipſis. De his
 habet pleni⁹. ca. p̄ſen
 ti. §. 18. 19. 20.

Secūda pars statutorū antiquorū

h **C** Ad eum. Id est
ad caplm generale. ca.
psenti. §. 17. vel ad prio-
rem cartusie. ca. psenti.
ti. §. 26.

grauē dispendiū patiat : volētes in hoc et occurre-
re periculis animarū : et ecclesiarū indemnitatibus
puidere : statum⁹ vt ultra tres mēses. cathedralis
vel regularis ecclia. p̄lato nō vacet ; Infra quos iu-
sto ipedimēto cessāte. si electio celebrata nō fuerit :
qui eligere debuerāt. eligēdi potestate careant ea vi-
ce : ac ipsa eligēdi potestas. ad eum qui primo p̄esse
dinoscit. deuoluat ; **C** Is vero ad quē fuerit deuo-
luta potestas. deū pre oculis habēs : nō differat vl-
tra tres mēses. cū p̄silio capli sui. et aliorū viroz pru-
dentiū : viduatā ecclesiā de p̄sona idonea ipsi⁹ qui-
dē ecclesie. vl' alterius si digna nō reperiat. in illa ca-
nonice ordinare. si canonicā voluerit effugere vltio-
nē ; Idē in eodē ; **C** Quia p̄pter diuersas electionū
formas. quas quidā inuenire conāt. et multa impe-
dimēta pueniūt : et magna pericula imminēt eccle-
sijs viduatis : statum⁹ vt cū electio fuerit celebra-
da. p̄sentib⁹ oībus qui debēt. et volūt. et possunt cō-
mode interesse : assumant tres de collegio fide dig-
ni. q̄ secreto et singillatim vota cunctoz diligēter ex-
quirāt : et in scriptis redacta mox publicēt in cōmu-
ni. nullo prorsus appellatiōis obstaculo iteriecto :
vt is collatione habita eligat. in quē oīes vel ma-
ior et sanior pars capituli cōsentit : vel saltim eligē-
di potestas aliquibus viris idoneis cōmittat : qui
vice oīm ecclesie viduate puideāt de pastore : aliter
facta non valeat. nisi forte cōmuniter esset ab oībus
q̄si per inspirationē absq; vitio celebrata ; Qui vero
cōtra p̄scriptas formas eligere attēptauerint : eligē-
di ea vice potestate priuent ; **C** Electiones quoq;
clamdestinas reprobam⁹ : statuētes. vt q̄cito ele-
ctio fuerit celebrata : solenniter publice ; Hucusq;
positū est de p̄dicti cōcilij cōstitutione ; **C** Addim⁹
vero : q̄ ad faciendū scrutiniū. adiūgant dicti duo
priores. p̄dictis trib⁹ : de q̄bus loquit̄ decretalis ;
C Fiat aut̄ scrutiniū nō in cellis : sed in tali loco q̄
scrutatores ab omnibus videant : sed ille qui no-
minat. a solis scrutatoribus audiat ; **C** Si igit̄ do-
mus aliqua nostri ordinis fuerit eligēdi potestate
p̄uata : electio illa deuoluat̄ ad caplm generale : et si

don
vel
18 tuli
mon
19 disc
licet
gere
20 cūq;
pp
mo p
bi fu
21 tia c
nes
del.
em p
meli
catia
nō i
rint
22 trad
ores
liger
23 ant.
autē
q̄lib
nisi
con
nis
4 stri
cūdi
anti
cōu
per
et ca
endi
obe
eoz
16 C
pitu
etiā

domus cartusie viderit q̄ expectādi mora sit nimia
 vel periculosa. ip̄a eliget eis priorē auctoritate capi-
 tuli generalis; ¶ Potest aut̄ de domo q̄libet om̄is
 monachus eligi: saluis institutis a generali caplo
 disciplinis; ¶ Dom⁹ etiā quelibet monachū suū.
 licet forte prior sit in alia domo. potest in priorē eli-
 gere: nisi sit p̄or cartusie: ⁊ dom⁹ cartusie. etiā quē-
 cūq; priorē; ¶ Prior v̄o qui nō p̄pter crimē. sed
 p̄pter aliam culpā depositus est: in alia quidē do-
 mo poterit eligi: nisi specialiter a caplo generali. si
 bi fuerit interdictū: sed in amissā nunq̄. nisi de licen-
 tia capli generalis; ¶ Porro priores qui ad electio-
 nes vocant̄. deū iudicē habentes pre oculis: a via
 dei. amore aliquorū nō exorbitēt vel fauore; Sicut
 em̄ precipit̄ cōuentibus electionē facturis. vt sicut
 melius potuerint scdm̄ deū eligāt: eodē modo vo-
 catis ad electionē prioribus p̄cipit̄: ne in personā
 nō idoneā scienter aliquādo cōcordent; Qui si vide-
 rint electionē. inordinate fieri: auctoritatē habēt cō-
 tradicēdi a generali caplo. ac reprobādi; ¶ Q̄ si p̄-
 ores alij pro eadē electione postea vocati fuerint. di-
 ligenter caueāt: ne in p̄sonā quoquo modo cōsenti-
 ant. a priorib⁹ p̄cedentibus reprobata; ¶ Omnino
 autē ab oibus caueat̄. ne vllus in domibus nostris
 q̄libet subreptionis astutia seu violētia preponat̄:
 nisi quē fratres cōmuni cōsensu. vel fratrum maioris
 consilij sanioris: scdm̄ deū et approbata nostri ordi-
 nis instituta. prouiderint eligēdū: sicut in cōmuni nō-
 stri ordinis p̄uilegio cōtinet̄; ¶ Electione igit̄ se-
 cūdū formā predictā canonice celebrata: vnus de
 antiquiorib⁹ vice sua et sociozū. postulet a priorib⁹
 cōuocatis. auctoritate dei et ordinis sibi cōfirmari
 personā in quā cōueniūt: et priores auctoritate dei
 et capli generalis. electionē cōfirmēt; ¶ Ad hoc sci-
 endū: q̄ vocati priores possunt p̄cipere in virtute
 obediētie electis. vt electioni cōsintiant: et priores
 eozū nihilominus moneant̄ ad p̄cipiendū electis;
 ¶ Prior etiā cartusie. electiōes priorū cōsilio sui ca-
 pituli si ei videbit̄ perducere poterit ad effectū: vel
 etiā electū absoluerē. si scdm̄ deū viderit expedire;

¶ Propter crimē.
 Quia si p̄pter crimē de-
 posit⁹ est: nō pōt eligi.
 Nā criminosi etiā ab oī
 disciplina absoluti: nun-
 q̄ debent eligi: nisi eis
 vox expresse fuerit resti-
 tuta. ca. 2. secunde par-
 tis no. 5. 3.
 m. ¶ Amissa. Idē ca.
 8. hui⁹ ptis an. 5. 28. de
 hoc etiā habetur ca. 9.
 tertie cōpil. 5. 28.

¶ Privilegio con-
 ti. dñi vibano papa tē-
 tio: ⁊ a dñio celestino pa-
 pa tertio/et a dñio inno-
 centio papa quarto.

Secūda pars statutorū antiquorū

¶ Ad hoc sciendū: q̄ quicūq; prioratū cartusie di-
miserit. et in eadem domo remāserit: ad recipiendū
prioratū aliū cogi nō poterit; **¶** Statim vō postq̄
fuerit electio cōfirmata: duo p̄ores electū si p̄sens
est. alioquin cū aduenerit: duo antiq̄ores. eūdo in
ecclesia in p̄decessoris transferūt locum; **¶** Factaq;
orōne in ecclesia. veniūt in claustrū. et accedēs anti-
quior ad priorē. interrogatus ab ip̄o. p̄mittis obe-
dientia: respōdet. p̄mitto; Similiter faciūt aliī p̄ or-
dinē; Eodē modo p̄mittunt obedientia priori con-
uersi et redditī: in caplo ip̄sorū; **¶** Totāq; diem illā
gaudio dedicātes. et sextā in ecclesia submissa voce
dicētes: bis ī refectorio comedūt: nisi tale fuerit ie-
iuniū. q̄ p̄ festo capli minime frangere; Post pran-
diū etiā si tēpus postulat. nonā supponūt: et ī gra-
tis agendis post prandiū et cenā. veniā nō accipi-
unt; **¶** Si ieiunandū fuerit: post nonā in ecclesia sub-
misse dictā. erit in refectorio comedendū; **¶** Si autē
qui eligi p̄sens non fuerit: nō in die electionis. sed
in diē susceptiōis. ī refectorio māducamus; **¶** Hu-
iusmodi autē prior nou⁹. septē habeat licētiās egre-
diendi terminos suos. pro vtilitate domus: vsq;
ad caplū generale; **¶** Si itaq; domus quattuordecim
monachos habēs. vel nouicios expectās. p̄o-
rē elegerit de alia domo: nullus mittat extra: et in
hoc casu possunt esse quīdecim; **¶** Quādo prior
relinquēs prioratū. nō inuenit locū in domo de qua
acceptus est: prior cartusie p̄uidendi habet a gene-
rali caplo potestātē; **¶** Nouus p̄or tam domus car-
tusie q̄ ceterarū: in primo sequēti caplo p̄fessionē
faciat. in hūc modū; Ego frater. ill. p̄mitto obediē-
tiam cōmuni caplo: p̄ me et domo nostra; **¶** Prio-
res qui singulis annis ad caplū venire nō tenent.
cum de nouo fuerint in prioratū p̄moti: si ad pri-
mū caplū nō venerint. mittāt p̄fessionē suam in pa-
tenti charta sigillata caplo p̄sentandā: et nihilomi-
nus cū p̄sentes fuerint. in generali caplo eam iterēt
vina voce; **¶** Sciendū vō est. q̄ electū et in domo a
qua eligi cōuocatorū approbatione priorū appro-
batū: domus ipsa reprobare nō valet; **¶** Nulli em̄

o **¶** Non accipiunt.
Enā ī gratiis post prā-
diū vel cenā / corā ep̄is
vel extraneis veniā nō
accipimus. ca. 22. hui⁹
ptis an. §. 17.
p **¶** In die susceptio-
nis. Ad requirendū no-
uū priorē extra domum
electū dat licētia. ca. 22.
huius ptis an. §. 15.
q **¶** Manducamus.
Sed ad ip̄m querendū
nullus vadat: nisi p̄ cō-
firmatores ad hoc fue-
rit deputat⁹. ca. 2. sc̄de
partis no. §. 12.
r **¶** Pro vtilitate. De
hoc vide ca. sequenti. §. 33.
et ca. 4. t̄tie cōpil. §. 17.
s **¶** Esse quīdecim.
Et si nō sūt tot celle / p̄-
curator potest eē extra
cellā. ca. 22. huius par-
tis an. §. 6.
t **¶** Inuenit locum.
Tunc locus ei cōpetēs
et honestus extra cellā
deputat⁹. ca. 3. sc̄de par-
tis no. §. 24.
v **¶** Non tenent. Et
sunt dom⁹ remote a car-
tusie. ca. p̄senti. §. 6.
x **¶** Professionē suā.
Et statū dom⁹ sue. ca. 3.
secūde ptis no. §. 22.

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

Ca. VI

oīno nri ordīs cōgregatiōi ab officio suo. nisi de cō
sensu general capli. licet amouere pōrē: cū nec ipm
generale caplm cuilibet cōgregatiōi reintēti. vel in
cōsulte. debeat sine iusta causa dare. vñ auferre pōrē;

De priore et officio eius; Caplm VI

- 1 **R**ior quīs oībus vbo et vita pdesse debeat. et a
cūctor sollicite gerere curā: mōachis tñ a qb
sumpt⁹ est. qētis. et stabilitatis. et cetoz q ad eoz vi
tā ptnēt exercitiōz: exemplū maxime pberē debet;
- 2 **S**edes ei⁹ vbilibet. vel vestitus: nulla qsi dignita
te. vel p̄ciositate differt a ceteris: nec qcō gestat. vn
de q sit pōr appareat; **S**upplicat ei. et hoc mo
dice: solummodo ad lectionē eūti. vel redeūti. vel cum
ante eū transiit: et cū ad aliq̄s venit. assurgit; **Q**d id
circo scribimus: ne q̄s forte posteroz cornua sibi ve
lit assumere: vel nomē suū q̄cūq̄ glia. vel eminētia
celebrare;
- 3 **I**n natiuitate q̄s dñi. et pascha. et pen
tecostes. pōr totū diei facit officium: et cū frat ali
quis p̄fessionē facturū ē. vel mortuū sepeliēdus:
- 4 missam cātat cōuentualē; **T**rib⁹ dieb⁹ an pascha.
nonā legit lectionē: et infra octauas pasche. et pen
tecostes. et in vigilia natalis dñi tertiā: et in festis
duodecimā: et incipit. te dēū laudamus;
- 5 **P**rior
ris est rēcordationē facere: cōfessiones audire: infir
mos cōicare: inūgere: et mortuos sepelire; **E**o aut
absente. vel si nō pōt. vicari⁹ et pcurator suppleat
vices ei⁹: sicut in eoz officiis cōtinet;
- 6 **I**te pōris
est in caplo sermones facere: vel cui placuerit inū
gere: bñficiā īsinuare. et salutatiōes; **S**i obliuiscit⁹:
pcurator ei ad memoriā reducit;
- 7 **P**rior etiā cho
ros ordinat: et de alio in aliū. adiutoriū cū opus est
mittit;
- 8 **Q**uemutanda sunt dicit: et anniuersaria;
Si obliuiscit⁹: reducit ei ad memoriā vn⁹ ex mona
chis;
- 9 **D**onec vero q̄ dicere debet finierit: nullus
ad clamandā suā vel alterius culpā prūpat;
- 10 **Q**n
hebdomari⁹ lectionē legit. pōr bñdictionē largit⁹: vñ eo

S dinis incipit: s3 vicari⁹ absente priore. ca. 9. hui⁹ ptis an. 5. 17. Et absente priore et
vicario/ātiq̄or. Et si sit d̄ choro sinistro/trāsfert se ad dextrū. ca. 1. tñe cōpil. 5. 4.
n **R**ecordationē. Idem ca. 35. p̄mie partis an. 5. 3
o **C**licarius. Idem ca. 10. huius partis an. 5. 1
p **B**ñficiā. Elemosynas debet pōr denūciare i caplo. ca. 5. sc̄de partis no. 5. 10.
q **F**inient. Idem ca. 12. huius partis an. 5. 7

Ab officio. Alit
tores nulluz a prioratu
absoluāt sine licētia ca
pituli general/nisi imi
neret dānū dom⁹ vñ sc̄a
dalū ordīs. ca. 30. hui⁹ p
tis an. 5. 29. et ca. 8. sc̄de
ptis no. 5. 5. et ca. 9. ter
tie cōpil. 5. 26. et. 27.

De priore et ei⁹ officio
etiā habet ca. 3. sc̄de ptis
no. p. totū. et ca. 4. ter
tie cōpil.

Prior quīs. Et
statutis guig. ca. 15. 5. 2.

Prior etiā hui⁹ q̄ extra
sūt iesse debet in sc̄e cō
uersatiōis exēplū. ca. p̄
cedenti. 5. 4.

Quietis. Idem
ca. 4. hui⁹ ptis an. 5. 6.
De h̄ etiaz habet ca. 4.
tertie cōpil. 5. 17.

Exemplū. Et de h̄
debet visitatores ingre
re. ca. 30. hui⁹ ptis an. 5. 13
Aide ca. 4. 4. p̄mie par
tis an. 5. 1.

Uel vestit⁹. Aide
ca. 16. hui⁹ ptis an. 5. 4.
et ca. 4. hui⁹ ptis an. 5. 7.
et ca. 5. sc̄de ptis no. 5. 8.
Et in statutis guig. ca.
15. 5. 4.

In natiuitate. Et
statutis guig. ca. 15. 5. 5.

Idē ca. 5. p̄mie par
tis an. 5. 1

Et pascha. Et i ce
na dñi. ca. 5. p̄mie partis
no. 5. 18. Et i festo corpo
ris chusti. ca. 1. tercie cō
pil. 5. 31

Professionē. De
hoc habet ca. 30. huius
partis an. 5. 11. et. 4. 1

Uel mortuū sepe
liēdus. De h̄ habet ca.
4. 7. p̄mie partis an. 5. 15

Trib⁹ dieb⁹. Idē
ca. 35. p̄mie ptis an. 5. 15

Et pentecostes.
Et in vigiliis pasche et
p̄tecostes p̄mā i mis
sa. ca. 13. p̄mie ptis an. 5. 4. 3

Duodecimā. Nisi
adlit eps vñ abbas. ca.
35. p̄mie ptis an. 5. 15. et

ca. 9. hui⁹ ptis an. 5. 5. Et
priore absente/vicarius
dicit eā/nisi adlit eps vñ
abbas: vel prior nri or
dinis. ca. 10. huius par
tis an. 5. 4.

De deū. De deū
laudamus nec eps nec
abbas/nec prior nri or
dinis

Secunda pars statutorum antiquorum

r Vicari. Idez ca. 10. huius partis an. 3. Et si vicari sacerdoti minuti lectione legat: in hebdomada r. 13. por licet sibi minuerit: et benedictiones largi ca. 15. huius partis an. 12.
s In custodia. Priores non permittant procuratores suos suare pecunia ultra decem libras. ca. 3. scilicet partis no. 14.
t Cur. Vide ca. p. n. 1. 5. 9. et ca. 4. tertie co. p. 10.
v Deposita. Deposita propria et aliena sub duabus vel tribus clauibus custodiant: quoniam una portus teneat: alias monachi quibus portus iniunxerit. ca. 3. scilicet partis no. 11.
Deposita custodien da non debet recipere procurator: nisi concedere prior. ca. 8. scilicet partis an. 5. Nec pueris: etiam recipiente procuratore. ca. 38. tertie partis an. 17.
Spodere pro his que non sunt de ordine nostro: nullus noster quilibet res habeat aut videat. ca. 20. huius partis an. 4.
Priores non recipiant executiones testamentorum sine licentia prioris cartusie. ca. 3. scilicet partis no. 13.
In orone. Nec oronem habet ca. 2. tertie partis no. 3.
Priores novitios instruat in professione facienda ca. 11. huius partis an. 13.
Cum conuersis. In domo inferiori: ter vel bis ad minimum in hebdomada celebret missa a procuratore vel priore aut clerico sacerdote. ca. 2. tertie partis no. 1.
Caplm. De habet ca. 1. tunc partis an. 2. et ca. 3. tunc partis no. 9.
Cum iniunxerit. Priore absente vel infirmo: vicari laici caplm tenet. ca. 10. huius partis an. 23.
Quattuor septimanis. Ex statutis guigonis. ca. 15. 3.
Clerum. Ex statutis guig. ca. 15. 6.
Dedicatiois. In istis duobus festis propter fragilitatem portus et procurator a

absente vicari; **Quacumque** ex causa aliquis sit in disciplina: nullus audeat pro eo rogare in conventu: nisi volente priore; **Et cum** aliquis est disciplinatus: potest in claustrum disciplinari; **In circumspectione** sit portus: utrum in custodia procuratoris sint omnes res. et pecunia domus; **Procuratore** absente. vel quando est hebdomadarius: prior permittet ne quid desit mensis refectorij; **Prior** non procurator comedat pecuniam vel deposita. si necesse fuerit: scientem procuratorem; **Pecuniam** domus et deposita sciatur cum priore et procuratore: unus vel duo quos prior ad he lege rit; **Aliena** vero deposita commodare vel expendere: si ne consensu deponentium non licet; Si prior et procurator fecerit: prioratus prior. et procuratorem procurator amittat; **Pro** his que non sunt de ordine nostro. sponte penitus in iudicium; **Prior** laicos instrui faciat in oratione matutina. et per noster et credo: et salutatione beate marie; **Cum** prior procuratorem mutat: per unam cum eo manet septimana; **Cum** in domo inferiori est. totum facit officium: nisi cum procurator superius suam facit hebdomadam: vel cum sibi vult indulgere quicquid; **Cum** quersis manes licentias donat: ad eum pertinet licentia generalis: vini. casei. silerij. et huiusmodi; **Caplm** superius conuersis de more tenere debet: alias cui iniunxerit; **Quattuor** septimanis in cella cum ceteris monachis exactis: prior quantum facit cum laicis; **Quo** spacio: et erga monachos officium vicari exequitur; **Clerum** a principio aduenit usque ad dominicam in circuncisione. vel dominicam post circuncisionem: et a quinquagesima usque ad octavas pasche. propter artorem sui custodienda predicta etiam abstinet visitatione: nec in predictis terminis. ad domum descendit conuersorum: sicut nec in hebdomada petecostes. nisi aliquam magnam necessitas coegerit: siue utilitas vel honestas; **Sed** et ceteris temporibus non passim aut leuiter. et per quicquid vel persona vel causa: ad domum descendit inferiori; **Descendit** tamen ad eam: in vigilia dedicationis. et reliquarum ecclesie inferioris; **Dominica** die post circuncisionem. et non aliam: vel in ipsa circuncisione si fuerit in dominica: ad fratres hebdomadam facturum descendit; **Ultima** ante aduentum. et quinquagesima: cum fratribus facit hebdomadam; **Si**

tor a suo officio non cessant. ca. 2. fine partis no. 39. Item propter ista duo festa vel propter hospites ieiunium non infringunt. ca. 4. scilicet partis no. 21.
De ipso festo reliquarum vide plura ca. 28. prime partis an. 12.

11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27

aut
penu
curra
bus
de p
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
aut
penu
curra
bus
de p
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
aut
penu
curra
bus
de p
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37

Terminos. Et nota
tutis. guigo. ca. 15. §. 4.
Idem ca. 4. huius par
tis an. §. 5.
Licentia. Et sine
ca. licentia potest non. ca. 3.
cedens. §. 32. Et cui a sede
aplica causa aliqui fuerit
delegata. ca. 20. huius
partis anti. §. 2. Et cum frater
extra terminos infirmant
potest eos percurator vel pri
or visitare. ca. 29. tertie
partis an. §. 5.
Egredi. pro vi
litate domorum suar. ca.
precedens. §. 32. Et de hoc
dant viginti quatuor licentie
magne et totide parue.
ca. 4. tertie copil. §. 20.
Autem querit. Clerici
qui reddunt donatum vel
famulum. ca. 4. tertie co
pil. §. 17.
Redeat. Ideo de
queritis cum foras mittunt
ca. 26. tit. partis an. §. 13.
Lesserit. Sine cul
pa. ca. 3. secunde partis no
uorum. §. 24.
Professionem.
Si et placet. ca. 3. secun
de partis no. §. 24.
Si potest. Et quon
tui vel maiori parti. ca. 4.
tertie compil. §. 12.
Ire voluerit. Pri
us tamen facit in domo quam
eligit velit cum recipe. Et
tunc domus illa cui prefuit
pecunias pro expensis tri
neris necessarias cum equi
to famulo sibi ministrant
et. ca. 4. tertie copil. §. 11.
Pergat. Non debeat
pecunie religiosi ad alia
as domus pergentibus pro par
dellis sub pena arbitrio
visitator moderata. Et
prioris ad quos mittuntur
de necessariis eis pui
deat. de quibus a domibus
ipsorum religiosorum fiet iter
grat. refugio et. ibi. §. 25.
Professione. Si
priori placuerit. ca. prioris
§. 36. et conuerti. ca. 4.
tertie copil. §. 12.
In domo. Et in qua
liber sit pluribus prefuerit
ca. 4. prime partis no. §. 33.
Obedientia promittens
priori. allicui domus in ma
nu prioris alterius domus
vel illarum non cesset prefes
sus vicari. domus. ca. 8. tunc
compil. §. 9.

nu prius alteri⁹ do
v⁹ vicarij: nō cēset p⁹
sus illi⁹ dom⁹. ca. 8. t
canni p⁹ 6.

Scda pars statutorū antiquorū

¶ An tertiā. Sz nō
an pūmā. ca. 6. tertiē cō
pil. 2. 6
¶ An qd tē. Nec ice
dāt: nisi sint clerico vel
puerfo aut honesto fa/
mulo sociati. ca. 3. scde
partis no. 5. 16
¶ Absq capis. Nec
sine mātictis retro se po
sitis. ca. 1. scde ptis no/
uor. 5. 9
¶ Capam a caputio se
paratā seu mātellū nul/
lus portare psumat. ca.
3. tertiē compil. 5. 2
¶ Celebrare. Vide
ca. 4. 3. pme ptis an. 5. 13
¶ Ad lectos. Dormi
re pnt psonē ordinis in
hospitijs lectis put in
uenerint eos patos 7. 2.
ca. 13. tertiē cōpil. 5. 2.

¶ Vacate. Absoluā
tur ab oibus obediētis
ordinis q alienauerint
aliquā rē imobilē v l mo
bilem q seruari pōt sede
prioris vacate. ca. 3. ter/
tie compil. 5. 13.
¶ Recordatiōe. In
q emēdat ille q est iuxta
librū. ca. 40. pūme par/
tis an. 5. 2

¶ Auctoritate. Pri
or cartusie cū p silio sui
puētus pōt facere mise
ricordiā priorib eā pe/
tētibz. ca. 3. secūde par/
tis no. 5. 2

¶ Vestes. Et q suc
cessori suo decētia vide
bunt. ca. 3. scde ptis no.
5. 12. Et vbi vitā finierit
vestes remaneāt illi do
mū. ibi. 5. 9

¶ Volūtātē. Idez
ca. 5. scde ptis no. 5. 10

¶ Prior. Idez ca. 8.
hui ptis an. 5. 23

¶ Inferi. Exceptis
missis anniuersarij 7 tri
cēnarij. ibi. 5. 23

nō habet: qui p suo crimine deponit; **¶** Qui q sunt
in itinere. et pōr et pcurator. supi et inferius possunt
in hyeme ante tertiam de necessarijs loqui; **¶** Prio
res et cōuersi nō equitent extra terminos absq cap
pis: nec etiā infrap villas; Remoti tamē et a villis
et ab occurfu hominum: eas exuere possunt; **¶** Pri
ores per loca guerraz ituri: capis albis vel griseis
vti possunt; **¶** Prioribus in itinere. in locis quibus
nihil inhonestum occurrit: puatim et sine cantu. si
ue dies pprietatē habeat siue nō: est celebrare pmis
sum; **¶** Piores et cōuersi dum sunt in itinere: si cō
mode potuerit missas audiant; **¶** Abicūq duo plu
resve simul fuerit pōres: si vnus ex eis. siue alicuius
eorz conuersus vel garcio fecerit excessum vel dixe
rit: antiquior sic excessum puniat: vt alij qui audie
rint. attemptare similia ptimescāt; **¶** Prioribus et
alijs fratribz dum i itinere fuerint: ad lectos redi
re si voluerint. licet; **¶** Sede pōris vacante. cellam
eius custodiat procurator. et integre res contētas:
et interim in domo obedientia non mutet: nec ali
quid magnum innouet; **¶** Abicūq in conuētū le
ctio habet: ille emendat cui iniungit a priore: ex
cepta rēcordatiōe; **¶** Piores quacūq causa iudi
cio capituli inutiles reputati: moneant vt petāt mi
sericordiam; Quod si noluerint capitulum vtilita
ti domus prouidere tenet; **¶** Cum prior ppter in
firmitatem vel senium factus inutilis voluerit sup
annum habere misericordiam: significet domui car
tusie: q auctoritate capituli dabit ei licētiā cōuocādi
duos pōres de vicinioribus et discretioribus: qui
poterūt ei facere misericordiam si viderint expedire;
¶ Prior resignaturus. vestes debitas poterit aspor
tare; **¶** In excōmunicādo. vel picipiēdo modus ser
uet: ppter periculum pcepti; **¶** Piores elemosy
nas scdm vōluntatem donatoris diuidant vel ex
pēdant: alioquin non eas recipiant; **¶** Piores nō
tenent de anniuersarijs. nisi domorū quibus pre
sunt; **¶** Prior et pcurator possunt reddere missas p
uatas inferiis: et cum ibi celebrāt. campanā si vo
luerint pulsant; **¶** Alarius habet auctoritate capli

38

39

40

41

42

43

44

45

46

47

48

49

50

51

52

53

54

Ca. VII

55 generalis pōtestatē plenā in his que ad forz penitē-
 tiale p̄tinet: quo ad pōrē; ¶ Poterit etiā pōr in do-
 mo inferiori cōfiteri pcuratori: et in itinere cōstitu-
 tus alicui bono viro: si aliquē de ordine nō inuene-
 rit suo; Regressus tamē ad domū: de mortali certo
 q̄ absit. si forte illud incurrisset: teneat itez vicario
 cōfiteri; Qui vicarius si absente pōre ad cōfessiones
 recipiendas p̄ns nō fuerit: recipiat eas vnus de mo-
 56 nachis quem pōr designauerit; ¶ In domibus no-
 stris tam sup̄ius q̄ inferius: cōuersi nōn comedant
 57 cū pōribus suis; ¶ Cum ep̄is et abbatibus. ad mē-
 sam loq̄ possunt pōres; Alias si ad mēsam extra ter-
 minos silentiū frigerint: septem psalmos et letaniā
 dicāt: et disciplinam accipiāt reuersi ad domos su-
 as; Si vero infra terminos: septem psalmos cū le-
 58 tania dicant tantū; ¶ Priores loqui nō debēt cum
 monachis in alijs domibus: nec licet cuiq̄ mona-
 cho vel cōuerso aliquid recipe a pōribus: nisi p̄ licē-
 59 tiam; ¶ Volumus vt ad minus semel in anno dūo
 ex moachis cū priore et pcuratore et vicario: statum
 60 domus sciāt; ¶ Itē. nullus pōr sigillet aliquā lram
 nomine suo et cōuentus: nisi de volūtate cōuentus p̄
 generali vel speciali;

De tractando p̄silio et obediētis cō- mendandis;

Capitulum VII

1 I quid magnū vel graue tractādum fuerit: pōr
 oēs in vnū mōnachos facit cōuenire; Abiq̄. cū
 oēs qd sentiāt libere p̄nunciauē: qd melius re-
 2 ctiusq̄ existimat. sine vlla p̄sonaz acceptiōe exequi-
 tur; ¶ Et hoc oīno tanq̄ vtilissimū rectissimūq̄ ser-
 uat: vt nemo vel alteri vel suā p̄tētiōse p̄sumat de-
 3 fensare sentētiā: ne bonū qd absit cōsiliū in discordiā
 furore q̄ vertat; In lenioribus vo reb⁹ et magis cō-
 4 suetis: suo tantū et maturior est cōtētus consilio;
 5 ¶ Qui ne forte tempaliū cura rez ac sollicitudine p̄-
 grauatis. spiritalibus minus possit intēdere: tales
 singulis obediētis frātres satagit deputare: quoz
 6 eas fidei secure valeat credere. tam in sup̄iori q̄ in-
 7 feriori domo; ¶ Sine vero omni p̄actiōe cōmēdat
 8 eas: tam pastoribus q̄ alijs; ¶ In domo superiori

8 ¶ **Ordinē.** Ad absol-
 uēdū ab excoicatione et
 dispēsandū sup̄ irregu-
 laritate in casib⁹ ep̄alib⁹
 t̄m. Ex p̄uilegio dñi de
 mēns. pape q̄rti.
 h ¶ **Quo ad pōrem.**
 Et mortuo priore excōi-
 cato suspēso vel interdi-
 cto: habet vicari⁹ eandē
 p̄tātē quam hēbat prior
 7c. ca. 4. t̄ne cōpil. 23.
 i ¶ **Un⁹.** Idem ca. 10
 hui⁹ partis an. 15.
 k ¶ **Non comedant.**
 Idem ca. 26. ter tie par-
 tis an. 9.
 l ¶ **In alijs.** Ordinē
 teneat in victualibus p̄
 vnū mēsem. q̄ suborna-
 uerit aliquā p̄sonā ordi-
 nis et iduxerit ad aliquā
 instabilitatē p̄mittendo
 carnalia et spaciamenta
 ca. 3. t̄tie cōpil. 4.
 m ¶ **A pōrib⁹.** Petere
 accipe et donare sine li-
 cētia: si q̄s p̄sūperit pu-
 niat. ca. 22. hui⁹ partis
 an. 10.
 n ¶ **Duo ex mōachis**
 Cōputū siue rōnē red-
 dāt priores singul⁹ annis
 7c. ca. 4. t̄tie cōpil. 10.
 o ¶ **Prior sigillet.** Si
 de ca. 1. scdē p̄tis no. 18.
 p ¶ **Et puctus.** Idē
 ca. 1. scdē p̄tis no. 17

a ¶ **Si qd.** Ex statutis
 guig. ca. 37. §. 1. et seque-
 ribus.
 b ¶ **In vnum mona-**
 chos. Cōsensum mōa-
 choz vocē nō h̄ntiū p̄ri-
 ores req̄rere nō tenent.
 ca. 4. scdē p̄tis no. 2.
 c ¶ **Criminosi recōciliati**
 qñ videbūt p̄iori expe-
 dire a tractādo p̄silio re-
 moueant. ca. 31. hui⁹ p̄-
 tis an. 12.
 c ¶ **Defensare.** Qui v̄
 fecerit a cōib⁹ tractantib⁹
 excludat 7c. ca. 4. scdē
 partis no. 1.
 d ¶ **Frēs.** Scilz p̄fes-
 sos. ca. 4. t̄tie cōpil. 26.
 e ¶ **Omni p̄actiōe.**
 Et sine simulatiōe. ideo
 tāq̄ fugitiuos puniant
 visitatores mōachos q̄
 p̄ priores suos facti sūt
 pcuratores simlate 7c.
 ca. 4. t̄tie cōpil. 18

Scda pars statutorū antiquorū

pueris cū vult obediētias cōmēdat: nec audeāt q̄bus cōmēdant. etiā clerici q̄rere in cōuētū misericordiā statū vel postea: nisi de cōsensu p̄oris; Qui q̄sierit sine misericordia sit nouiti⁹ p̄ annū: et nihilomin⁹ obediētiam illā habeat q̄diu p̄or viderit expedire;

¶ Monachis pōt obediētias in claustrō cōmēdare: s̄ sept⁹ sit. et fieri debet in caplo; **¶** Cū aut in minorib⁹ aliqñ q̄rat cōsiliū: pōt et in cōmēdādis obediētis si vult aliq̄s cōsulere: eos maxie int̄ q̄s conuersati sunt hi. q̄bus eas cōmēdare p̄ponit;

De procuratore. Capitlm VIII

¶ Inferiori domui p̄ficiat a p̄ore vn⁹ emōachis. diligens pcurator: sic em̄ eū volum⁹ appellari: et instruit vt scribat quod accepit. et qd expēderit;

¶ Qui vniuersorū strenue curā gerēs: si magnū aliquid aut p̄ter consuetudinē agendū est. ad p̄oris recurrit semp̄ cōsiliū: nec grāde aliqd p̄ter eius licentiā donare p̄sumat aut agere; **¶** Nō dat caseum integrum absq̄ licētia: nec denarios etiam p̄ elemosyna supra vndecim; Quibus siue simul siue p̄ partes datis: nō debet amplius dare sine licētia; **¶** Vestes nouas dare non pōt: veteres et deiectas paupibus dare pōt; **¶** Non debet pecuniā mutuo dare vel accipere: aut deposita custodienda recipere: nisi sciēte et p̄cedēte p̄ore; Et si forte recepit: q̄toti⁹ pōt. debet h̄ manifestare p̄ori; **¶** De negocijs et sumptibus penē oibus. videlicet de annona: vino: oleo: lana: caseis: ouibus: vitulis et huiusmodi: ad prioris recurrit cōsiliū; **¶** Ques: boues: saginarios. quod q̄dem raro facimus: nulli accōmodat vnq̄ sine p̄oris cōsilio; **¶** Alicui vel aliquibus ex cōuersis cum opus est. potest supius dare licentiā loquēdi. vel pitantiā: s̄ non in refectorio; Non tamen simul oibus conuersis: nec alicui monacho; **¶** Non potest dare licentiā cōuerso vel reddito. accipiendi v̄stē missam ab aliquo: vel aliqd tale; **¶** Procurator semp̄ in vigilijs solēnitatū que capitulū habēt: ante prādium ad domū supiorem ascēdit; In quadragesima vero feriā secūda. quarta. et sexta. et in p̄dictis vigilijs: ascēdit supius ante missam; **¶** Anq̄

¶ Monachis. p̄fessis. ca. 4. t̄tie cōp̄i. §. 26
¶ Obediētias: Sc̄s p̄curationē/vicariā: sa cristia. p̄fessis i ordine medicatium nō p̄t h̄re obediētia in ordine nō si ne dispensatiōe sūm p̄tificis. Nec p̄fessis i ordine cisterciensiu z p̄filiū: sine dispensatiōe capli general. ca. 2. sc̄de p̄tis no. §. 9. Monachi nullatenus apponant in coq̄ne officio zc. ca. 1. sc̄de p̄tis no. §. 16. Illegitime nati possūt h̄re z tenere oēs administratiōes i ordine nō: p̄terq̄ curam aliaz. ca. 2. sc̄de p̄tis no. uoz. §. 11

¶ De pcuratore habet ca. 4. sc̄de p̄tis no. Et ca. 4. t̄tie cōp̄i.
¶ Deficiat. Et statutus guig. ca. 16. §. 1
¶ Licētia. Sigilluz habere pōt. ca. 1. sc̄de p̄tis no. §. 18
¶ Pecuniā. In cūlpectiōe sit p̄oris vtz in custodia pcuratoris sint oēs res et pecuniā dom⁹. ca. 6. hui⁹ partis an. §. 12. Priores nō permittāt pcuratores sua re pecuniā vltra decēlibas. ca. 3. sc̄de p̄tis no. §. 14. Cōuersus aut redditus enā p̄cipiēte pcuratore depositū nō custodiat. ca. 28. t̄tie p̄tis an. §. 17. Priores nō pcurator cōmēdat pecuniā zc. ca. 6. hui⁹ partis an. §. 14. et 15. et 16. et 19. Vide ca. 3. sc̄de p̄tis no. §. 10
¶ Saginarios. S3 nunq̄ rucinos ad segetes triturādas extra ordiē cullibet p̄cedit sine licētia capli generalis. ca. 19. hui⁹ partis an. §. 17.
¶ Vestē. De hoc in ca. 22. huius partis an. §. 25. et ca. 28. t̄tie partis an. §. 66.
¶ Feria. Si tñ feria sc̄da/qrta z sexta missaz de ieiunio audierit: ea die remanere pōt. ca. p̄fessis §. 36.

Ca. VIII

vero in p̄dictis vigilijs ascēdat. loquit̄ cū coq̄nario.
et puidet q̄ coq̄na siue pitantia die crastina frib⁹ ap-
ponat; ¶ Semel ad min⁹ supra hebdomaz sursum ascē-
dit si pōt; Ascēdit etiā ad generales minutiones: et
tpib⁹ statutis debet cōib⁹ opib⁹ si voluerit interesse;
¶ Hebdoma in ramis palmarū feria q̄rta. pcurator alta-
re discoopertit: et postea ad domū supiorē ascēdit. in
sabbato reuersurus: ad disponēdā domū inferiorē.
et op̄iendū altare; Quicūq; aut supius ē: si placet ei
pōt sic ceteri intrare eccliaz in cōuētū; ¶ Procurator
cū sursum ascēdit: facta orōne ad eccliaz. ad pōrē ve-
nit: et postmodū cū placet fr̄es p cellas visitat; Post
vespas aut nūq; nec ante missam festiuis diebus:
nec in aduētū aut q̄dragesima. necdū radunt: debet
monachos sine licētia visitare; Ad ostiū tñ pōt loq̄
cū eis: s̄ non multū diu; ¶ Debet aut oī tpe mona-
chos infirmos visitare: qui eccliaz dimiserūt; Qui
si nō interfuerint caplo: dicit eis p̄ces et beneficia;
¶ Cum pcurator mōachos extra cellā inuenit. non
pōt loq̄ cū eis: nisi inuenit eos colloquiū habētes
de licētia p̄oris aut vicarij; ¶ Ea q̄ nobis debent ex
ordine. a pcuratore nō a p̄ore q̄rēda sunt: nisi cū for-
te pcurator dare noluerit; Tñ ppter hoc. aliud cū ip-
so pcuratore nō habēt colloquiū: nisi in locis ante
dictis; ¶ Procurator q̄q; sit hebdomarius: si vacat. id
est si alē facit officiū suū: debet mīstrare incēsum; In
cēsum em̄ sacerdoti semp pcurator mīstrat: eo absen-
te. vel si nō pōt. vicarius; Sin aut: p̄mus in ordine;
¶ Sic fit de portanda aqua benedicta. et cū cōmuni-
cant fr̄es de administratione vini: excepta missa ma-
iore natalis. pasche. et p̄tecostes: in q̄ vinū mīstrat
antiq̄or ex his q̄ añ cōicauerūt; ¶ Supius aut si p-
curator sacerdos ē. hebdomadam sacerdotij facit in
ordine suo: et pertinent ad ipm̄ misse p̄rie que oc-
currūt: matutine et hore. in festis que capitulum ha-
bēt; Letera. et quod de p̄dictis pcurator nō potest:
facit sacerdos qui sequit̄ in eodem choro; Quando
etiam est hebdomadarius: ppter missam infra heb-
domadam potest eum retinere p̄or si vult; ¶ Priore
absente. vel si nō pōt: pcurator cōicāt conuersos et p

¶ Ad p̄orē. Idē face-
re tenent pueri. ca. 26.
tertie partis an. 12.
¶ Infirmos. Pro-
curator et coq̄nari⁹ dili-
gētes et benigni sint cir-
ca infirmos. ca. 44. p̄rie
me p̄ris an. 6. Cū con-
uersi extra terminos infir-
mā: pōt eos pcurator
vel p̄or visitare. ca. 29
tertie ptis an. 5.
¶ Nō interfuerint.
Tñ debēt interesse si p̄nt.
ca. 45. p̄rie ptis an. 17.
¶ Caplo. In caplo
si p̄or bñficia insinuare
obliuiscit: pcurator re-
ducit ei ad mēoriā. ca. 6
hui⁹ p̄ris an. 6.

¶ Si vacat. Idē ca.
33. p̄rie ptis an. 5.

¶ Eo absente. Idē
ca. 33. p̄rie ptis an. 5. et
ca. 10. hui⁹ ptis an. 10.
¶ Antidōr. Idē ca.
5. p̄rie ptis an. 19. et
ca. 14. p̄rie ptis an. 10.

¶ Hebdomaz. In heb-
domada sacerdotij sut
nō legit ep̄las. als semp
legit eā/ nisi adsit subdi-
acon⁹. ca. 43. p̄rie p̄ris
an. 5. 61. Nō facit diaco-
natū. ibi. 5. 60. Nō cāto-
riā. ca. 38. p̄rie partis
an. 6.

¶ Procurator cōi-
cat. Et p̄ore et pcurato-
re absētib⁹: vicari⁹ descē-
dit ad domū inferiorē ad
cōicādū infirmū. ca. 10.
hui⁹ ptis an. 2.

Secunda pars statutorum antiquorum

q **C** Sacerdos. Sin aut absente puore/supplet vicari. ca. 10. huius partis an. 5. 2
r **C** De mercenariis. Ipsis mercenariis possumus licite ecclesiastica sacramenta ministrare. ca. 3. tertie partis no. 5. 3

s **C** Coicatio. Ad infirmum coicare de corpore christi quod ibi seruari debet. ca. 2. tertie partis no. 5. 2
t **C** Et missas. Idem ca. 6. huius partis an. 5. 3. 3
v **C** Tricenarij. Procurator potest diebus festis reddere missam tricenariam. ca. 48. preteritis an. 5. 3
z **C** Apponit et re. Provideat procurator et coquari ne in refectorio tumultus aliquis audiat aut vox nisi soli legentis. ca. 13. huius partis an. 5. 6
y **C** Septem psalmi. Et si cut p. psalmo sic p. cena septem psalmos cum letania dicere tenet. ca. 1. secunde partis no. 5. 15
3 **C** Non equitent. Quia dñs clemens papa qrtus in qda privilegio interdixit h. expse. ca. 4. scde partis no. 5. 3. Vide ca. 4. tñe copil. 5. 19
a **C** Non debet. Idem qrtus ad puore. ca. 5. huius partis an. 5. 20.

b **C** Fratribus. Scilicet omnibus. ca. pñti. 5. 8
c **C** Comedit. Aut bibit: alibi potest. ca. pñti. 5. 42. Et ca. 13. huius partis an. 5. 35
d **C** Procurator. Ex statuts guig. ca. 16. 5. 2

redditos infirmos. et eorum recipit confessiones: eosque iungit. si tñ sacerdos fuerit; Corpus aut dñi. potest infirmus accipere a procuratore: si sit diaconus; Hoc ipm dicimus de mercenariis: etiam puore pñte; Si q tñ pñctorum infirmus in domo superiori: subuenit eis vicari in pñctis. absente puore; **C** In die natal. pasche. et pñtecostes. an caplin descendit. procurator inferi: cū frater vel alius ē cōmunicandus; Provideat em ut infirmus cōmunionē sacra ieiunus accipiat; Eā nāq; post cibū dari nō licet: nisi forte ad succurrendū; **C** Procurator potest inferi celebrare p cōmunicādo infirmo. et missas puatas scz debitas reddere sic et puore: exceptis missis. annuarij et tricenarij: quorū missę supi reddi debet; **C** Diebus dñicis ad vespas. i domo inferiori: dicat aspges me cū orōne. eavocē q vespere cantant: scz sine cātu; **C** Procurator i refectorio. a pte coque tenet vltimū locū. etiam si sit antiqor: et scutellas apponit et remouet; **C** Si procurator ad mēsam silentiū fregerit: septē psalmos et letaniā dicat; **C** Procuratores nō eqtet. nisi de licentia pñoris cartulie; **C** Cū puore. et procurator p eadē culpa suas amittūt obediētiā: in ipa domo nō debet hñe easdē: donec a capitulo pcedat; **C** Procurator dimittēs pcuratiōne: qcqd habuerit i cella. et qcqd mittere voluerit: ondat et exponat volūtatī pñoris; **C** Si necesse fuerit. ratio a procuratore sepi exigat; Statutū vō ē. vt qter in anno rationē reddat: qd si neglexerit. abstineat a vino donec reddat; Quoties etiā puore voluerit: nihilominus eā reddere debet; Sz et si hebda añ aduētū etiā nō reqsit eā reddere neglexerit: a vino abstineat donec reddat; Et h pñores faciāt obseruari; **C** Procurator nō fac generale bñficiū fratribus sine licētia pñoris; **C** Procurator nūq; in superiori vel inferiori coquina cōmedit; **C** Procurator quis exēplo marthe cui suscepit officiū. circa mltā sollicitari et turbari necesse habeat: silētiū tñ et qetē celle nō penit abijcere aut abhorre solet: h poti qstū domus negocia patiant. q si ad tutissimū et qetissimū portū signū. ad cellā semp recurrit: vt legēdo. orādo. meditādo. et turbulētos animi sui motus ex rez exterior cura. vel dispositiōe sur

11

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

39

40

41

42

43

Ca. VIII

- gētes sedare: et i arcanis sui pectoris aliqd salubre qd
frib⁹ cōmissis. i caplo suavit⁹ et sapient⁹ eructuet. possit
recōdere; Tāto em frequētiōib⁹ monitiōib⁹ idigēt:
q̄to min⁹ lras norūt; Qui. si qd absit negligēs. aut
p̄digus. aut cōtumax inuētus fuerit. sepiusq; corre-
ptus emēdare noluerit: surrogato in loco eius meli-
ore. ad celle p̄tinus custodiā reuocat: vt q̄ neq̄t alie-
nam. suam saltē opef salutē; **¶** Procurator in domo
inferiori vices p̄oris exercēs. hōspites suscipit: et si
tali tpe veniūt et tales p̄sone sint. hoc ē religiose. mā
ducat cum eis: exceptis gyrouagis et fugitiuis: et
ad p̄orē. q̄s dignos iudicat cōgruēter trāsmittit. vel
adducit; Supius etiā p̄pter eos refectoriū dimittit
absente p̄ore: qd eo p̄ntē. nisi iubēte facere non p̄su-
mit; Circa eosdē debet esse sollicitus. et p̄mus adue-
niētibus occurrere: decibus et lēctis eoz p̄uidētia
habere: eosq; visitare; **¶** Presente ep̄o vel abbate.
p̄curator de mādato eoz si missam audire voluerint
in domo inferiori. cātare pōt: etiam absente p̄iore;
Quicūq; aut cātet. p̄curator seruire debet: nisi alter
adsit religiosus q̄ suppleat vices eius; **¶** In q̄dra-
gesima diebus q̄bus ad domum sup̄iorem ascendere
debet. si missam audierit de ieiunio: ea die remanere
pōt; Diebus aut dñicis et festiuis. nisi p̄ns sit p̄or:
recedēte ep̄o vel abbate. ante missam et prandiū su-
perius ascendit; **¶** Circa singulas obediētias ipsum
cōuenit esse sollicitum: et ne aliquid in eis depereat
curam omnimodā adhibere; **¶** Fratribus cū opus
est capitulū tenet: eosq; corrigit et rep̄hēdit; Mercē-
narijs etiam qñq; tenet capitulū: eosq; corrigere et
rep̄hēdere debet; **¶** Mercēnarios cōducit p̄ se. vel p̄
cōuersum vl' redditū: et ab eis vt fidelit⁹ seruiāt. acci-
pit fideiussōres; **¶** Sine ipsi⁹ licētia mercēnarij non
debent foras egredi: vel minuere sibi; **¶** Conuersis
pōt in v̄tute obediētie qd p̄cipiendū est p̄cipē; Si tñ
inobediētes fuerit: disciplina p̄tinet ad p̄orē; **¶** Pro-
curator in grāgijs p̄ximis nūq; iacet: s̄ comedere
pōt; **¶** Ad eundē p̄tinet festiuitates. āniuersaria. p̄-
ces et bñficia. frib⁹ q̄ dieb⁹ festiuis n̄ ascendūt ad domū
sup̄iorem: p̄ vespas itimare; Frib⁹ q̄ nō adsūt h̄ipm

e **¶** Qui si. Et statu-
ns guig. ca. 16. §. 3
f **¶** Procurator. Et
statuts guig. ca. 18. §. 1
g **¶** Hospites. Vide
ca. 4. tñe compil. §. 21
h **¶** Lūcis. S; nō cū
clericis secularib⁹ etiam
in p̄ntia religiosoz: nisi
p̄ntib⁹ ep̄is: vl' nisi eēnt
honesti q̄ cū abbatibus
vl' canonicis eccl̄iaz ca-
thedraliuz aduenissent.
ca. 9. hui⁹ p̄tis an. §. 27.
Vide ca. 4. sc̄dē p̄tis no-
uoz. §. 6. 7. 21
i **¶** Et lectis. S; vt
tales abos et lectos q̄
bus v̄nmur eis p̄parari
faciat. ca. sequēti. §. 24.
k **¶** Visitare. Lū vo-
lūt venire ad matutias
p̄uidet p̄curator: vt eū
do et redeūdo lumē ha-
beat. ca. 10. tētie partis
an. §. 14
l **¶** Dieb⁹ q̄b⁹. S; se-
ria sc̄da/qrta et sexta: vt
supra ca. p̄nti. §. 10
m **¶** Lū op⁹. Dieb⁹ tñ
festis temp⁹ añ cenā eis
caplm tenet. ca. 1. tētie p̄-
tis an. §. 8
n **¶** Mercēnarijs.
Mercēnarijs qd sibi vi-
sum fuerit debet p̄cipe.
ca. p̄nti. §. 48
o **¶** Mercēnarios cō-
ducit. Quicūq; sit obe-
diētari⁹ mercēnarios si
bi necessarios q̄rit et ad-
ducit ad p̄curatores: vt
ab eo p̄ducant. ca. p̄nti
§. 52. Vide ca. 19. hui⁹ p̄-
tis an. §. 18. et. 21.
p **¶** Recipe. In p̄cl-
plēdo modus seruet p̄-
pter piculū p̄cepti. ca. 6
hui⁹ partis an. §. 50.
q **¶** Inobedientes.
Procurator n̄ debet re-
p̄hēdi a laicis: nisi corā
p̄iore suo. ca. 4. huius
partis an. §. 10
r **¶** Ad p̄orē. Et p̄ior
eos puniat iuxta modū
culpe. ca. 28. tñe partis
an. §. 25. p̄ena eoz est q̄
ordinē teneāt et. ca. 21.
hui⁹ partis an. §. 3
s **¶** Proximis. Nec
etiā p̄uerli i vicinis mō-
tanis. ca. 26. tñe p̄tis an.
§. 4. vel nisi ibidē operē
tur. ca. 28. tñe partis an.
ti. §. 49

Secunda pars statutorum antiquorum

t Custodit. Et cella
prioris sede vacante. ca.
6. huius partis an. 45

v Nisi ostendat. Et ca
mensura et die q institui
tio poscat. ca. 14. huius
partis an. 21

r Eales. Idem facer
re tenet coqnari. ca. 10
tertie partis an. 20

r Dullare. Quat p
curator ifirmat aut mi
nuit sibi: vel ascendit ad
domu supiore missa ce
lebraturus coqnari ad
prima pulsar. ca. 11. ter
tie partis an. 21

s Eas picipiat. Alias
cellas teneat: vel labo
ret p viribus. ca. 28. ter
tie partis an. 27

a Dedicationis.
Aide ca. 6. huius partis
an. 25

a In chorii. Et sta
tutus guig. ca. 10. 5. 1

b Religiosos. De
religiosis in refectorio
recipiendis. ca. present
5. 19. et ca. 13. huius par
tis an. 14.

c Cum veniunt. Et sta
tutus guig. ca. 34. 5. 3

d Epi aut. Et statu
tus guig. ca. 36. 5. 2

e Sede prioris. Pri
ores in ecclia et alibi no
dimittunt sedes suas p
pter aduentu epox et ali
ox plator: nisi cu ibide
sunt pntes. ca. 4. scde p
tis no. 4.

debet p aliquem itimari: et h pti et ad coqnari iferio
re; **P**rocurator panos. ferrum et calibē custodit;
Cu ad opus pitatie denarij ab aliq dant. reponit
in parte: nec expedit eos nisi quantu et qn por vo
luerit; Sicut cu pisciu adest pitatia q durare pot. non
expedit eos. nisi quantu et qn por voluerit: et tunc
etiā ad portioes faciēdas poris expectat pntia: dū
modo velit interesse; Prouidere etiā debet quantu
pot: vt portioes pitatiaz sint eqles; **P**rocurato
ris ē in inferiori domo pulsare ad pma; **Q**n aliqd
inordinate vel minus discrete fieri videt in domo in
feriori. ilico debet repēdere: et ille q repēdit. p
stratus statim tenet veniā postulare; **P**ost primā.
queri q obediētias nō hnt veniūt an eū: vt qd vo
luerit eis picipiat; **M**ercenarijs qz q adsūt. qd sibi vi
sum fuerit debet pcipe; **I**n festo dedicatiois cum
frēs thurificādi sunt. thuribulū cū incēso ad thuri
ficādos cōuersos vel hospites si adsint. pparat coq
nario: vel si deest. antiqori; **E**a die oēs horas in ec
clesia cātāt; **A**d vespas in vigilia. ad matutias et ad
vespas in die: duas cādelas accēdit; **S**i die crasti
na sit festum capli: anqz ascēdat. cantat in ecclia oēs
horas; **D**ieb⁹ singulis cātatis matutis in domo
iferiori: cātāt primā; **Q**uicūqz sit obediētari⁹
mercenarios sibi necessarios qrit. et ad pcuratorē ad
ducit: vt ab ipso pducāt; **C**ōductū mercenariū. i
fra tminū suū null⁹ debet dimittere: sine pcuratoris
licētia; **N**ullus aliqd vedit. vl emit i fra terminos:
absqz licētia et cōsilio pcuratoris; **G**reges singul⁹
annis cum vadūt ad hyemādum et cū redeūt: a pcur
atore numerent;

De officio episcopi: et hospitib⁹ susci
piēdis: et colloquio claustrī; **C**aplm IX
Achōrum et capitulū et refectoriū nrm: hospi
tes tantū religiosos introducim⁹; **C**ūm ve
niūt ad nos epī. vl abbates magni nois: ipos incli
nati et vsqz ad terrā flexis genibus. ceteros autē re
uerēter tantū supplicātes suscipimus: et epōs oscu
lamur i manu tantū; **E**pi aut et abbates. etiā sedē
poris tam in ecclia qz in ceteris tenet locis; **S**z epī

44
45

46
47

48

49

50

51

52

53

54

55

1

2

3

Ca. IX

44 4 bñdictiões etiā dāt: abbates vō sola sedis honorifi
 45 cētia sunt contēti; ¶ Electū ad officiū ep̄ale. etiā an-
 5 teq; sit cōsecrat⁹. flexis genib⁹ osculamur in manu:
 6 eiq; sicut ep̄o. reuerētiā in oibus exhibemus: exce-
 7 pto q; ab eo bñdictiões nō postulamus; ¶ Cū ep̄s
 8 p̄ns est. duodecimā in festis legit lectionē: nonū si
 9 placet m̄soriū canit: si nō. p̄or vel ali⁹; ¶ Ad lectio-
 10 nes. dicto ab heb̄dario. et ne nos. suscipe dñe. exur-
 11 ge dñe. vel ostēde nobis: ep̄s bñdictiones largit⁹;
 12 ¶ Ad lectionē ep̄i. si idē ep̄s iube domine dicit: dat
 13 bñdictionē q̄ cātat matutias; ¶ Post matutinas.
 14 post missam p̄ viuis. post vespas: oibus bñdictio-
 15 nē largit⁹ ep̄s; ¶ Confessione. tam ad p̄miam q̄ ad
 16 missam facit: ad missam tñ sacerdos. pone dñe cu-
 17 stodiam ori meo. p̄mittit: et adiutoriū n̄m subiun-
 18 git; ¶ Itē heb̄dari⁹ in dñica. aspges me incipiēs: q̄
 19 circa altare sunt. aq̄ bñdicta p̄spgit; Ep̄s vero ad al-
 20 taris gradu accedēs. et asp̄soriū de manu sacerdotis
 21 accipies: se p̄mitus. postea hebdomadariū. deinde
 22 p̄ore. nisi adsit ep̄us alius. vel aliq; abbas: postea
 23 hospites. deinde monachos: et ad ostiū chori con-
 24 uersos aspgit; ¶ Cū officium ip̄e facit: vñ⁹ ex n̄ris
 25 semp ei seruit. ⁊ euāgeliū dic: ⁊ cū trahit ei casulā ge-
 26 nua flectit; In ordinib⁹ tñ seruit ei capellan⁹ suus: si
 27 fuerit religiosus; Et tūc si nullus de n̄ris vel de or-
 28 dine n̄ro. de nouo sit ordinatus i diaconū: alius de
 29 nouiter ordinatis. licet de ordine n̄ro nō sit euāge-
 30 liū dicit: diaconi officiū deinceps ipleturus; Siliē
 31 et eplam dicit s̄b diacon⁹; ¶ Cū dieb⁹ festiuis et etiā
 32 alijs. p̄ns ē ep̄s: missam cātat si ei placet; In die q̄z
 33 natiuitatis. pasche. et p̄tecostes. si placet ei missam
 34 cātat: et cōuētū cōicāt; ¶ Incensum in thuribulo
 35 nunq; ponit ep̄s: nisi cū officiū facit; ¶ Dieb⁹ vō q̄
 36 bus pacē accipim⁹: ep̄s pacē a diacono accipiens.
 37 nō dat ei q̄ in eodē choro sedet iuxta eū: s̄ diacon⁹;
 38 ¶ Cū ep̄s celebrat q̄ nō est de ordine n̄ro: heb̄dari⁹
 39 cātat horā p̄cedentē: et bñdictiōe post missam facta.
 40 horam si dicēda sit incipit subsequētem; ¶ Episco-
 41 pales illas bñdictiones que ante agnus dei fiunt:
 42 iter nos si volunt faciūt ep̄i; ¶ Te deū laudamus.

f Cū ep̄s: et etiā ab-
 bas. ca. 35. prime partis
 an. 5. 15

g Natiuitatē. Idē
 habet ca. 5. p̄ie partis
 an. 5. 16. et ca. 14. eiusdē
 partis an. 5. 7
 h Cōicat. Et abbas.
 siliē. ca. 5. prime partis
 an. 5. 16
 i Celebrat. Lōcor
 dat cū ca. 43. prime par-
 tis an. 5. 89.

Secda pars statutorū antiquorū

¶ **Sz** vicari⁹. Idem
ca. sequenti. §. 5

¶ **Refectorio**. Idem
ca. pñti. §. 1. et ca. 13. hui⁹
partis an. §. 14.

¶ **Clerici**. Sz pcuratores. mōachi z cleri-
ci redditu/ sacerdotes ea-
rū pñt de licētia pñden-
tiū in pñentu celebrare.
ca. 1. tertie ptis no. §. 8.
Sz sine eaz licētia/ eos
recipere nō debem⁹. ca. 23
huius partis an. §. 33.

¶ **In domo**. Et ibi
pcurator seruire debet/
nisi adsit al⁹ religiosus
q⁹ suppleat vices ei⁹. ca.
pcedenti. §. 35.

¶ **Hospitū**. Ex sta-
tutis guig. ca. 19. §. 1.

¶ **Lectos**. De his p-
uidētia debet hñe pcur-
rator. ca. pcedenti. §. 34.

¶ **In ferculū**. Vide ca.
1. scde ptis no. §. 13. et. 14.
et ca. 4. tñe cōpñs. 16.

¶ **Hō pcuramus**.
Dic vt supra ca. pñsen-
ti. §. 22.

¶ **Horrem⁹**. Ex sta-
tutis guig. ca. 19. §. 2.

¶ **Idem** ca. 25. huius
partis an. §. 5.

¶ **Sz z ipis**. Ex sta-
tutis guig. ca. 19. §. 3.

¶ **Ad vagandū**. Qd
odibile z piculosū ē atq⁹
rephensibile. ca. 4. hui⁹
partis an. §. 6.

¶ **Preapue stu**. Ex
statutis guig. ca. 14. §. 5.

¶ **Epi z abbates**.
Ex statutis guig. ca. 36.
§. 1.

¶ **Cū epīs et abbatib⁹**
ad mēsam loq⁹ pñt prio-
res. ca. 6. hui⁹ ptis an. §.
57. Sz pñt ipos/prio-
res z pcuratores ietu-
niū nō infringūt. ca. 4.
scde partis nouor. §. 21.
Nullo tēpe aut loco in
gratīs post prandium
vel cenā corāz epīs vel
etiā extraneis veniā ac-
cipimus. ca. 22. huius p-
tis an. §. 17. Vide ca. 1. se-
cūde ptis no. §. 13. et. 14.

nec ep̄s. nec abbas. nec etiā p̄or n̄ri ordinis inf̄ nos
icipit. **¶** **Sz** vicari⁹ absente p̄ore. etiā p̄nte ep̄o; **¶** **Ser-**
monē cū placet facit ep̄s in clauſtro vel in caplo. et
abbas siliē. et q̄cūq; alij approbate religiōis; Cleri-
ci q̄z ſeculares p̄nt nobis ſermonē facere. in clauſtro
vel alibi. excepto caplo; **¶** **Abbatēs et p̄ores cōue-**
tuales ordinis approbati. celebrare p̄nt in domib⁹
n̄ris in cōuetu. et p̄uati q̄cūq; fr̄es de ordine p̄dica-
torū et minorū. tā ſupius q̄ inferius. et in ecclia et
in refectorio. clerici cū clericis. et laici cū laicis reci-
pi p̄nt; **¶** **Clerici q̄z monialiū n̄ri ordinis. et cōuer-**
ſi p̄nt intrare ecclias n̄ras. clerici cū clericis. et laici
cū laicis. tā in cartusia q̄ alibi; **¶** **Itē religioſe p-**
ſone. et etiā ſeculares multū autētiſe p̄nt celebrare
in p̄uatis altaribus n̄ris. et etiā in dōmo iſeriori;
¶ **Hōspitūm p̄ſonas tantū. nō etiā eq̄taturas ma-**
xime ſeculariū pcuramus. ſi tamē abſq; damno vel
ſcādalo cōmode poſſit euitari; Qui autē pcurāt. q̄-
to melius potuerūt inde ſe emendēt; **¶** **Candelas**
quoq; cereas q̄ danť hoſpitibus rephendim⁹. niſi
forte ad dicēdū diuinū officiū denť; **¶** **Hōspitib⁹ ta-**
les lēctos et cibos q̄libus ipſi vtimur pparamus;
¶ **Circa q̄s modēſtia ſeruet in ferculis et in vino. et ma-**
xime circa eos q̄ ſunt de ordine n̄ro; **¶** **Equos autē**
ideo nō pcuram⁹. quia vagādi et queſitādi hōre-
mus oīno tanq̄ piculoſiſſimā cōſuetudinē; Sed et
ip̄is hoſpitibus. nō pāz hoc expedire putamus. q̄
n̄ris ſpiritualib⁹ ſeu corpalib⁹ ita debēt bonis cōica-
re. vt ad mala nō cogāt decliare; **¶** **Ad mala autē de-**
clinare tūc faciūt. ſi p̄pōſitū n̄rm. ſuis nos expēſis
ad vagandū q̄rēdūq; compellūt. cū p̄cipue ſtudiū
et p̄pōſitū n̄rm ſit ſilētiū et ſolitudinē celle vacare.
iuxta illud hieremie; Sedebit ſolitari⁹. et tacebit; Et
alibi; A facie man⁹ tue ſol⁹ ſcdebā. qz cōminatiōe re-
pleſtime; Nihil em̄ laborioſi⁹ in exercitijs discipline
regularis arbitramur. q̄ ſilētiū ſolitudinis z q̄etē; **¶** **Un-**
et bt̄us auguſtin⁹ dic. Amicis hui⁹ mūdi. nihil eſſe
laborioſi⁹ q̄ nō laborare; **¶** **Epi et abbates. et cūcti**
in religioſo hitu p̄ſtituti. ſi tali hora venerit. ad mēſā
a p̄ore ſuſcipiūt; **¶** **Nō em̄ v⁹ ſyrouagi. v⁹ a religiōe re**

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

fuge vlt psona laice. nec etiā clērici seclares: ad ei^m mē³ a
sam suscipi consueuerūt; Si tamē cū abbatibus vel
cū canonicis cathedralis ecclie venerint honesti cle
rici licet seculares: nō repellent a puiuo pōris; Be
socijs etiā episcopi. nullus clericus vel laicus in ci⁹
p⁹sentia repellēt; ¶ In sup⁹iori autē domo nō nisi b
religiosi hospites iacere cōsueuerūt: cū q⁹b⁹ in clau
stro cōmunē licet habere sermōnē; In partē vō du
cere aliq⁹ vlt duci. aut q⁹si secrete aliquid intimare.
aut mandare aliq⁹bus nō licet: nisi licentiā dante p⁹o
re; Quā licentiā nō ad nos. sed ad eos si tātū habēt
attinet petere; ¶ Ubicūq⁹ colloquiū habeam⁹: cu
randū nobis est maxime corā hospitib⁹: vt canea
mus a multiloq⁹ et clamore: et vt sermōes n⁹ri ho
nesti sint: nō seculares. vel cōtentiosi; ¶ Nullus in e
cōmuni colloq⁹ cōsulere debet vel susurrare: vel di
cere aliqd qd nolit ab oib⁹ intelligi vel audiri; ¶ Cū
hospites adsunt. nō debem⁹ in respōdēdo eis. p⁹o
rē puenire: nec eius sermōes interrūpere; Et qn ali
q⁹s ex nobis delicētia. vlt iussu pōris aliqd eis ad edi
ficationē loquit⁹: ceteri debēt patienter audire: et
ipse qui loquit⁹ nō debet modū excedere; ¶ Cū mo
nachi ppter hospites vel ppter aliud iussu pōris in
claustrū vel alibi cōuocant⁹ ad cōmune colloquiū:
ille qui eos cōuocat. nō dicit eis bñdicite: sed q⁹s q⁹s
cum aduenit. sedenti iuxta se bñdicite dicit; Deinde
q⁹uis p⁹or p⁹sens nō sit nec etiā hospites: loqui lic
te possunt; ¶ Recedētibus hospitibus: recedūt et h
ipsi cum silētio; ¶ Diebus festis. loqui in claustro
alibi q⁹ in parte vbi colloquium fit nō licet: nisi for
te aliquādo pauca verba;

De officio vicarij et antiquoris; Ca X

Vicarius in domo sup⁹iori vicēs agit prioris in a
visitadis monachis: in cōfessionibus recipiē
dis: in vngēdis et cōmunicadis infirmis: sepeliē
dis mortuis: missis cantadis q⁹s p⁹oratus rēq⁹rit: c
et locū nunq⁹ mutat; ¶ Cū p⁹or pcurator nō adsūt

¶ a ¶ Clices agit. Idem ca. 6. huius partis an. 5.

¶ b ¶ Et cōicadis. Nō tñ monachis: sed etiā pueris: et redditis/donatis et mer
cenariis superius infirmatibus. ca. 8. huius partis an. 21.

¶ c ¶ Requirit. Que sunt natiuitatis dñi/pasche et pēthecostes: corpis chusti: ce
ne dñi: et qn aliq⁹s est p⁹fectionē factur⁹ vel mortuus sepeliēdus.

¶ 3 ¶ Clerici secu. Enā
in p⁹sentia religios⁹/ni
si p⁹sentib⁹ ep⁹is: vel nisi
essent honesti rē. ca. 4.
scdē p⁹is no. 5. 6.

¶ a ¶ Ad ei^m mēsam.
Nec cuiusq⁹ alter⁹ de
ordie. ibi. 5. 6. Quādiu
hospites comedūt/nul
lus monachus nisi p/
curator: et absente p⁹o
tevicari⁹/audcat p⁹ens
adesse rē. ibi. 5. 7.

¶ b ¶ In sup⁹iori. Ex sta
tutis guig. ca. 36. 5. 4.
¶ c ¶ Sermonē. Ex sta
tutis guig. ca. 10. 5. 1.

¶ Extranei nō recipiāt
ad colloquiū cōe vel p⁹i
uatū sine licētia p⁹oris
vlt vicari⁹ rē. ca. 4. scdē
p⁹is no. 5. 10. Recedēt/
bus hospitib⁹/recedūt
monachi cū silētio. ca.
p⁹sentis. 5. 33.

¶ d ¶ Aut mandare.
Presidētes domoz nō
p⁹mittāt medicātes ha
bere colloquiū cum p⁹o
nis ordinis i secrete rē.
ca. 3. scdē p⁹is no. 5. 18.

¶ e ¶ Honesti sint. Col
loq⁹a debēt eē de bōis.
ca. 2. p⁹ime p⁹is an. 5. 15.
et ca. 4. 7. p⁹me p⁹is an.
5. 32. et ca. 3. 4. p⁹me p⁹is
an. 5. 7. et ca. 32. hui⁹ p/
tis an. 5. 24. et ca. 3. scdē
de p⁹is no. 5. 7.

¶ f ¶ Cōsulere de. Nul
lus secrete loquat⁹ i ca
pitulo cū aliq⁹/vel vbiq⁹
q⁹ fuerit in cōuentu. ca.
12. huius p⁹is an. 5. 16.

¶ g ¶ Bñdicite. S⁹ die
bus capli an lectionem
vlt recordationē/et feris
q⁹ntis p⁹ lectionē: a p⁹i
dēte bñdicite vlt. ca. 4.
scdē p⁹is no. 5. 9.

¶ h ¶ Recedunt. Pro
hospitib⁹ absentib⁹ vel
a domib⁹ recedētib⁹ nō
venit recreationes p⁹o
nis ordinis. ibi. 5. 5.

¶ i ¶ Dieb⁹ festis. Scz
festis capli. Nā p⁹pt fe
stū duodecim lectionū
carēs caplo colloquiū
nō est habedū. ibi. 5. 8.

¶ k ¶ Alibi quā. Idē
ca. 34. p⁹ime partis an.
5. 8.

¶ ¶ De vicario habet ca.
4. scdē p⁹is no. 5. 11. et 12.
et ca. 4. tertie compil. 5.
22. 23. 24. 25.

¶ a ¶ Vices

Secūda pars statutorū antiquorū

d **¶** Vicari⁹ absen. Si q̄ matutini nō iter fuerint vices eorū sup plebū q̄b a vicario iū get zē. ca. 35. p̄me ptis an. 8. Vicari⁹ pōt p̄sal mos lenare vel deponē re/etiā cantonib⁹ p̄senti bus. ca. 38. p̄me ptis an. 14.

e **¶** Largit. Idem ca. 6. hui⁹ ptis an. 10. Al de ca. 15. hui⁹ ptis an. 12. et ca. 3. p̄me ptis an. 8. et ca. 5. p̄me ptis no. 24.

f **¶** Absente priore. Etā p̄sente ep̄o vel ab bate/aut priore n̄i ordi nis. ca. 9. hui⁹ ptis an. 17. Et priore absente et vicario / antiquor. ca. 1. tertie cōpil. 54.

g **¶** B̄ndicite. Priore absente/vicarius di cat oibus b̄ndicite: etiā priorebus extraneis su puenientib⁹. ca. 4. sc̄de ptis no. 11.

h **¶** Opere cōmuni. Itē recordationē facit. ca. 35. p̄me ptis an. 3. Et p̄fessōes recipit ab sente priore. ca. 6. hui⁹ ptis an. 55. et ca. p̄sen ti. 1.

i **¶** Refectorij pulsat. Nisi legere debeat i re fectorio. ca. p̄senti. 20.

k **¶** Vinū mini. Idē ca. 8. hui⁹ ptis an. 19.

l **¶** Cel apponit. In tellige sicut itra ca. p̄se senti. 13.

m **¶** Cantoriā facit. Scilicet heb̄dalem. ca. 33. p̄me ptis an. 4.

n **¶** Procuratore ab sen. Idem ca. 33. p̄me ptis an. 4.

o **¶** Heb̄dari⁹ misse. Idē ca. 33. p̄me ptis an. 5.

p **¶** Nec eorū an. Idē ca. 33. p̄me ptis an. 3.

q **¶** P̄m⁹ in ordi. Priore absente: si vica rius sit lector refectorij: antiq̄or sine p̄m⁹ i or dine/pulsat ad ostiū re fectorij: b̄ndicite z p̄suz sequēte incipit zē. ca. 13. hui⁹ ptis an. 20. Pro curatore et vicario ab sentib⁹ v̄l ipeditis/ incē sum ministrat sacerdo ti. ca. 8. hui⁹ ptis an. 8.

18. Sic fit

vel forsitā nō possunt: vel si pcurator sacerdos nō sit: vicarius descēdit ad inungēdū infirmū; Et si nō adsit cleric⁹ aliq̄s: vnū de monachis secū intromit tit; Hoc ip̄m dicim⁹ de cōicando infirmo: si necessi tas cogat; **¶** Vicari⁹ absēte p̄ore. ōzonē an̄ horas terminat: ad lectionē heb̄darij b̄ndictionē largit⁹: et etiā ad lectionē p̄oris i die natiuitatis. pasche. et p̄etecostes; **¶** In festis absente p̄ore dicit vltimā le ctionē: nisi adsit ep̄us vel abbas. vel prior n̄i ordi nis; **¶** Semp̄ absente p̄ore. te deū laudam⁹ incipit: s in caplo et in clauistro b̄nedicite dicit: et in ope cō muni; **¶** Postulatib⁹ miscōiam. vel culpas suas re cognoscētibus: m̄det; **¶** Si q̄d faciēdū est ifra heb domadā. insinuat; Ad ostiū refectorij pulsat: b̄ndi cite et v̄sum sequēte incipit: similiter et v̄sum post prandiū vel post cenam; Cum cultello signū facit; **¶** Cū pcurator deest vel si nō pōt. vicarius incēsum ministrat: aquā b̄nedictā portat: laicis cōicanti bus vinū ministrat: scutellas remouet vel appo nit; Sin autē: p̄mus in ordine; **¶** Cū aut vicarius cantoriā facit: ad vespas et ad matutinas pcurato re absente. nō offert sacerdoti incēsum: sed p̄mus in ordine. Ad missam tñ offerre debet; **¶** Si aut vica rius est heb̄darius misse. et alter facit officiū suū ab sente pcuratore: debet ministrare incēsum; **¶** Qui v̄o ad vespas et laudes. sacerdoti ministrat incēsum: nec magnificat. nec b̄ndictus incipit. nec eorū anti phonas: nec manū sacerdotis osculat; **¶** Priore z pcuratore absētib⁹. i scutellis apponēdis et remouē dis: agit vices pcuratoris p̄mus i ordine; **¶** Si vi carius sit p̄mus in ordine: p̄mus ex alia pte agit vi ces pcuratoris; **¶** Priore v̄o p̄sente. et pcuratore absente: vicarius si aliq̄d est apponēdū v̄l remouē

18. Sic fit de portada aq̄ b̄ndicta z cū cōicant fr̄es de administratiōe vini. ca. eodē. 19. Cū vicarius cantoriā heb̄dalē facit: ad vespas z matutinas pcurato re absente: offert sacerdoti incēsum. ca. p̄senti. 9. In natiuitate dñi: p̄mā missā cātat/ nisi sit heb̄darius. ca. 5. p̄me ptis an. 3. Priore z vicario absētib⁹/ incipit te deū. ca. 1. t̄tie cōpil. 54. Priore absente z vicario celebrāte vel seruīete ad mis sam i sabbatis leunioz tp̄aliū/ dicit q̄ntā lectionē. ca. 2. p̄me ptis no. 40. In vi gilia pasche priore absente v̄l celebrāte: ad missā legit p̄mā lectionē. ca. 13. p̄me ptis an. 45. Et idē i vigilia p̄etecostes. ca. 18. p̄me ptis an. 2. et ca. 5. p̄me ptis no. 24. Priore absente v̄l ipedito: reddit p̄mā missā p̄ b̄nfactorib⁹ sc̄ti stephani. ca. 5. p̄me ptis an. 35. Et s̄st p̄ clunacētib⁹. ca. 48. p̄me ptis an. 34. Et idē p̄ offi cio capli generalis. ca. eodē. 35. Post generale caplū p̄mū tricēnariū incipit a priore vel antiquiore. ca. 4. p̄me ptis no. 16.

14 dū: nisi sedē suā habeat in capite mēse. sedet in sede
 15 pcuratoris; **De cui⁹ potestate prior sēp dispo-**
 16 nit scdm sue discretiōis arbitriū: excepto qd cū ho-
 17 spitibus nō bibat aut cōmedat: nec p faciēda prio-
 18 ris hebda descēdat ad domū inferiore: nec intret in
 19 coqnā; Ipse tñ vel ali⁹ qcuq; fert thuribulū: pōt eā
 20 itrare absente coqnario; **Priore et vicario absen-**
 21 tib⁹: recordationē faciat et cōfessiones recipiat vn⁹
 22 ex monachis: cui pōr iniūxerit; **In secundis die-**
 23 bus minutiōis puate vicarius venies ad cellā prio-
 24 ris: ad eius arbitriū si p̄sens est. alioqn p seipm di-
 25 sponit: qui. quos debeāt visitare; **Cū q̄s absen-**
 26 te priore infirmat. pōtest mittere ad illū visitatorē:
 27 et dare licentiā si q̄s huiusmodi infirmū voluerit vi-
 28 sitare; Alias monachū de cella sua educere vel in cel-
 29 lam alteri⁹ introducere. nisi specialiter iussus nō po-
 30 test: nisi qñ ppter hospites. vel aliā causam necessa-
 31 riā cōuentus fuerit cōuocādus; **Priore et pcura-**
 32 tore absentib⁹: si in refectorio comedēdū sit. circa fi-
 33 nē vltimi psalmi de ecclia egrediēs. refectoriū ingre-
 34 dit: pulsurus ne mēsis de his que apponēda sūt.
 35 aliqd desit; **Ad hoc puidēdū: si vicarius sit heb-**
 36 domadarius. pōre etiā et pcuratore et vicario absen-
 37 tibus: exit p̄mus in ordine; **Sēp aut quicuq;**
 38 egrediat absente priore. ad ostium refectorij pulsat
 39 vicarius: nisi legere debeat in refectorio; Tunc em̄
 40 quātū ad refectoriū: p̄m⁹ in ordine vices agit prio-
 41 ris; **Vicarius absente pōre: de vno choro in aliū**
 42 si op⁹ ē adiutoriū mittit; **Ostiū suū nō tenet aptū.**
 43 sicut nec ceteri: nisi sit aliq̄s i cella cum eo; **Priore**
 44 absente vl infirmate. vicarius laicis capitulū tenet:
 45 hospites silr absente pōre visitat;

De confessione. Capitulū: XI

1 **Via tota hebda in cellis silentiū tenem⁹: om̄i**
 2 sabbato nisi capli festū occurrat: peccata nostra
 3 priori vel q̄b⁹ ab eo iniūctū est. facta recordatiōe p̄fi-
 4 temur; Occurrēte aut capli festo in sabbo: die p̄cedē-
 5 ti q̄ sine tali festo occurrat p̄fitemur; **Sēp aut p̄fi-**
 6 temur in vigiliā natalis dñi: nisi eadē vigilia occur-
 7 rat in dñica vel feria scda: in q̄ casu p̄fitemur i sabbo
 8 seqnti; Prouidēdū est em̄: vt sp̄ in qlibet hebda fa-

De culus prate.
 vicari⁹ habet potesta-
 te plenā in his q̄ ad fo-
 rā penitentialē ptinent
 q̄ ad priore. ca. 6. hui⁹
 ptis an. 5. 4. Vide ca.
 4. secūde ptis no. 5. 12.
 et ca. 4. tertie compil. 5.
 22. 23. 24. 26.
Aut comedat.
 Tñ dū comedunt: pōt
 p̄sens esse absente prio-
 re. ca. 4. scde ptis no. 5.
 7. Eosq; visitare/absen-
 te priore. ca. p̄sentis. 23.
Et confessiones.
 Idē ca. 6. hui⁹ ptis an.
 5. 55. Itē de hoc. ca. se-
 queti. 5. 1.
Pōtest mittere.
 Immo ipse p̄git ad vi-
 sitandū eū: absente prio-
 re. ca. 4. 4. p̄me partis
 an. 5. 1.

Vicari⁹ absente.
 Vide ca. 1. tertie compil. 5.
 50. Vicarius nō pōt da-
 re licentiā alicui a priore
 denegatā. ca. 22. huius
 ptis an. 5. 16. Vicari⁹ se-
 mel i anno/vna cū alijs
 debet statū dom⁹ scire.
 ca. 6. hui⁹ ptis an. 5. 59.
 Absq; cōsilio vicarij et
 alior: pōr nō debet mil-
 tuare pecuniā vltra de-
 cē libras. ca. 3. scde ptis
 no. 5. 10. Vide ca. 4. ter-
 tie compil. 5. 10.

De cōfessione habet
 etiā ca. 4. scde ptis no.
 5. 12. et ca. 6. tertie com-
 pil. 5. 1. vsq; ad 5. 20.
Silentiū. Ex sta-
 tutis guig. ca. 7. 5. 2.
 Quia p̄cipue studiū et
 p̄positū n̄m est silētiū
 et solitudini vacare. ca.
 9. hui⁹ ptis an. 5. 26.
Priori vel. Prio-
 re absente/vicarius sup-
 plet p̄ eo. ca. 6. hui⁹ par-
 tis an. 5. 55.
Cōfitemur. In fir-
 mus in sabbato debet
 cōfiteri. ca. p̄sentis. 9.
In vigilia nata-
 Idē ca. 4. p̄me par-
 tis an. 5. 9.

Secūda pars statutorū antiquorū

e **Prostrat** de. fle
xis genib⁹ p^oubens su
per formā. ca. 6. tertie
cōpil. 1.

f **Pro criminali.**
Inter criminale r^o mor
tale est differētia. ca. 6.
tertie cōpil. 4. Que
qūt sint pctā mortalia/
criminalia expmūt eo
de ca. 5. Uide ca. 4. se
cunde p^ois no. 12.

g **Confiteant.** Do
nati dnica prima cuius
libet mensis. ca. 3. tertie
partis no. 10.

h **In cōfessione.** Sa
cerdos celebrās ad con
fessionē que fit in missē
initio dicit r^o vobis fra
tres r^o i plurali qūt
sol^o fit qui iuuat eū. ca.
1. tertie cōpil. 3.

i **Comissi nō sunt.**
Ilor^o cōfessiones audire
nō possum⁹ sine superio
rū suor^o licētia. ca. 6. ter
tie cōpil. 2. Mulierum
vero cōfessiones: etiā cū
superiorū suor^o licētia:
nullatenus audimus.
ibi. 2.

De caplo etiā habet
ca. 4. scēptis no. 13.
14. 15. 16. et ca. 6. tertie
cōpil. 21. 22.

a **Intranses.** Idē
ca. 36. p^ome p^o an. 26.

ciamus p^ofessiones cōes; **Per totū spaciū p^ofessionis**

nullus debet in ecclia residere: v^o libros reuoluere;

Quādocūq⁹ i caplo cōfitemur: p^olixitatē cauea
mus; **In cella aut diffusius possum⁹ p^ofiteri;**

Pro puata cōfessione q⁹ in cella fit vel alibi: nō dimittit ge
neralis q⁹ fit in sabbo;

Prostrat⁹ debet esse ac dete
cto capite: q⁹libet q⁹n cōfiteat;

Qui ex p^ocepto p^oris p^ofessiones audiūt: nulli p^o criminali satisfactionē
iniūgūt. sed mittūt eū ad p^ore: q⁹ huiusmodi. ei⁹ iu
dicio reseruant;

In periculo tñ etiā tales possūt ab
soluere. tali p^oditione: q⁹ si vixerint et potuerint p^ori
cōfiteant;

Ea q⁹ nobis in generali cōfessione cōfite
tibus iniūgunt: dicit q⁹libet in choro suo p^ostrat⁹;

Facta cōfessione cōi: p^ori ad ifirmū vadit aut trās
mittit;

Cōsulim⁹. et monem⁹. vt tā clerici q⁹ laici
vniuersalit⁹ cōfiteant: ad m^om⁹ cū ad ordinē veniūt.

et q⁹n p^ori mutat: et hoc ipm dicim⁹ de p^ore cū vica
riū mutat;

Predicatorib⁹ aut minorib⁹ nō pote
rūt aliq⁹ nrm cōfiteri. nisi p^ori licētia ipetrata: vel
nisi ipsi p^odicatores aut minores ostēdāt priuilegiū

date ptātis a dño papa: exp^oso noie cartusiensis or
dinis;

In cōfessione quā v^obis latinis facim⁹: dicē
dū est mea culpa. p^o supbiā. cogitatioē. locutioē. ope
et omissioē;

Et si facim⁹ eā sacerdoti. dicim⁹ i ea. et ti
bi pater: q⁹ si plures fuerint sacerdotes dicim⁹ frēs;

Priores solliciti sint et discreti circa p^ofessiones:
et nouitios instruāt in p^ofessione faciēda: nō tñ nomi
nando pctā;

Confessiones eor⁹ q⁹ nobis commissi
nō sunt: q⁹tū possum⁹ vitare debem⁹; Possum⁹ tñ
eas ita recipe. vt dem⁹ cōfiteatib⁹ cōsiliū scdm quāti
tatē et q⁹litatē culpaz: p^osuadēdo eis vt nihilomin⁹

eant ad sacerdotē suū. vel etiā ad ep^om: si videbit⁹ ex
pedire;

Q⁹ si de mādato ep^oz vel sacerdotū suor^o
ad nos venerit: recipe v^o nō recipe. erit i optioē n^ora;

De capitulo; Caplm XII
Atrātes et exeūtes de caplo: ad crucē nudatis
capitib⁹ iclinam⁹; **Lector capli egredit⁹ dieb⁹**

dnicis cū d^o vsus vn⁹ oīno: i festis supra hebdom.
cōfiteor dicto egredit⁹; **Ipsi⁹ est anteq⁹ ingrediat⁹**
caplm. ostiū claustrī: ostiū refectorij: ostiū hospiti
ij: et ostiū p^o q⁹ ad cellas tendit claudere: et cū ve

ctib⁹
clib⁹
de
dn
rū
cap
pro
pme
que
vel
aliq
q⁹ ci
non
liter
pa;
uit
tis
nat
aut
nec
m
culp
cere
at
en
aut
scdm
inc
q⁹ta
vbi
q⁹n
loq
nis
pur
deb
C
gre
ent

Ca. XII XIII

4 ctib⁹ obserare; ¶ In caplo. q^udm est ad lectoriū nō i-
5 clinat; ¶ Post lectionē oī tpe regresso lectore ad se-
6 dē suā: statim prior bñdicite dicit: et nos mēdes
7 dñs. aliqñtulū inclinam⁹; ¶ Beinde in festo reliq̄a-
8 rū pñnciāf reliq̄e: et i festo scti stephani. lector in
9 caplo sic pñnciat: cōmēoratio benefactorū nřoz;
10 Pro q̄b⁹ dñ. de profundis: cetera req̄re caplo q̄nto
11 pme ptis; Et i solēnitatib⁹ fit sermo; ¶ Postea pōr
12 que dicēdā sunt dicit: et cū finierit. culpe clamant⁹
13 vel recognoscunt⁹: et mīscōie postulant⁹; ¶ Si q̄s
14 aliquē noīatim clāmāre voluerit: pñs eum clamet
15 q̄ culpā eius pponat: dicens: ille talis clamat⁹: et
16 nominet eū; ¶ Ille vō q̄ clamat. statim veniā humi-
17 liter accipiat: ad inq̄sitiōē pñdētis mēdes. mea cul-
18 pa; ¶ Quo ad inq̄sitiōē pñdētis erecto: ille q̄ clama-
19 uit eū. culpā ei⁹ pponat in spū lenitatis et charita-
20 tis seruoze: nec loquat⁹ tūc psonalit⁹ cū illo. sed ppo-
21 nat in hūc modū; Ille dixit vel fecit vel omisit hoc
22 aut illd⁹: et nominet culpā illi⁹; ¶ Ille vō q̄ clamat:
23 nec seip̄s. nec culpā suā defendat. vl⁹ excuset: sed hu-
24 militer se totū ad emēdationē exponat; ¶ Si cui tñ
25 culpa quā nō cōmisit obiecta fuerit: hūiliter pōt di-
26 cere se nō recordari. qd ipse cōmisit illā; ¶ Vno
27 at caueat q̄ clamat: ne vl⁹ clamati aliqd mēdeat: vel
28 eū ipa die i aliq̄ rēphēdat; ¶ Si q̄s aut cū accusat. h
29 aut rēphēdit. ipatiēter nimis et furibūde mēderit:
30 scdm discretionē pñdētis. aut ad tps dimittat⁹: aut
31 incōtinēti puniat⁹; ¶ De rēphensione req̄re caplo
32 q̄rto; ¶ Null⁹ secreto loquat⁹ in caplo cū aliq̄: vel
33 vbicūq̄ fuerit i cōuētū; ¶ In caplo nō loq̄mur nisi
34 qñ cōfitemur: vl⁹ qñ tenet caplm; ¶ Null⁹ in caplo
35 loq̄t de facili: nisi ea tñ q̄ ad necessitatē. vel religio-
36 nis obseruatiā p̄tinere noscūt⁹; ¶ Quedā ad caplm
37 p̄tinentia. req̄re caplo sexto; ¶ Quō aut sermo fieri
38 debeat: in p̄ma parte. caplo tricesimosēdo cōtinet⁹; ¶
39 ¶ De capitulo primus exit nouitius;

De refectorio; Caplm XIII

1 Refectorij lector post caplm libros portat in re-
2 fectoriū: puidēs vt sufficiāt; ¶ Cū cōuēt⁹ in-
3 gredit⁹ refectoriū: lector stat ad librū vsa facie ad ori-
4 entē; ¶ Inclinate p̄uētū ad glia p̄ri et ad p̄ri nř: icli-

b ¶ Pronunciant⁹.
De hoc habet plenius.
ca. 28. p̄me ptis an. 9.
c ¶ Cōmēoratio.
Idem ca. 5. p̄me par-
tis an. 33.

d ¶ In solēnitatib⁹.
In qd solēnitatib⁹ ser-
mo fieri debeat: habet
ca. 3. p̄me ptis no. 2.
In dispositiōe faciēdis
sermonē sit loqui latie
vel vulgariter: vel mix-
tim. ca. 32. p̄me ptis an.
5. Et faciēs sermonē
pōt recitare in scriptis.
ca. 9. tertie cōpil. 12.

e ¶ Dicēda sunt. De
q̄bus aliq̄ habet ca. 6.
huius ptis an. 6. et 8.

f ¶ Clāmāre volue.
Null⁹ clamet aliquē in
cōuentu: nisi prius intī/
mauerit pñdenti: super
quo ei⁹ cōsilio oīno sta-
re teneat. ca. 6. tertie cō-
pil. 22.

g ¶ Culpā suā. Null⁹
culpā suā: vel alteri⁹ de-
fendere p̄sumat et. ca.
4. secūde ptis no. 16.

h ¶ Rēphēdat. Ex
statutis guig. ca. 58. 3.
i ¶ Cōfitemur. Sall-
cet sacramentaliter. De
hoc ca. p̄cedētis. 4.

k ¶ Caplo sexto. Hu-
ius ptis an. 6.

l ¶ Caplo xxiij. p̄u-
me ptis an. 5.

m ¶ Nouitius. Pro
positus a pñdente ppo-
nēdis. ca. 6. secūde par-
tis no. 11.

¶ Finito caplo: potest
ibidē dicere tertiā beate
marie: q̄ fratrib⁹ caplm
tenere debet. ca. 36. p̄u-
me ptis an. 14.

a ¶ Refectoriū. Quā
refectoriū itram⁹ nuda-
mus capita. ca. p̄sentis. 16.
Et inclinam⁹ ad cru-
cem. ca. 36. p̄me par-
tis an. 26.

¶ De refectorio etiam
habet ca. 4. secūde par-
tis no. 17. 18. 19. 20. 21.
et ca. 6. tertie cōpil. 5.
23. 24. 25. et ca. 7. ter-
tie cōpil. 14.

Secunda pars statutorū antiquorum

b **Tumultus.** Idem
ca. 10. tertie p[ar]tis an. 28.
c **Abbas** debet. Ab ex
altariōe scilicet crucis usque
ad pascha: post prādiū
nonā differim[us] / donec
lector refectorij refectio
nē accepit: et nonā bre
marie in ecclia cantauit
rit: et ab eo signū pulset
ad nonā. ca. 34. prime
p[ar]tis an. 5. De totis tra
dendis ad ostiū refecto
rij habet ca. eodē. 10.
et ca. p[re]sentis. 39.
d **In caplo.** Tem
pore q[uo] dormit. ca. 34.
prime p[ar]tis an. 4.
e **Recuperare.** Idē
ca. 43. prime p[ar]tis an. 5.
80. Alde ca. 6. tertie cō
p[ar]tis. 23.
f **Quos reli.** Idem
ca. 9. hui[us] p[ar]tis an. 1.
g **Clarus.** Premis
so b[en]dicat: ut infra ca.
p[re]sentis. 20.
h **De mēsis b[en]dicēdis**
habet ca. p[re]sentis. 19.
i **Gratias.** In gra
tias veniā non accipim[us]
corā ep[iscop]o vel extraneis.
ca. 22. hui[us] p[ar]tis an. 17.
j **Benedicit.** Idem
ca. 11. prime p[ar]tis an. 15
et ca. 43. prime p[ar]tis an.
5. 90. et ca. 47. prime
p[ar]tis an. 30. 31.
k **Comedit.** Etiam
absente cōuentu. ca. 4.
secunde p[ar]tis no. 19.
l **Corū loci.** Idem
ca. 9. hui[us] p[ar]tis an. 27.
m **Prior dimittit.**
qd nō facit nisi q[uo]d p[ro]
sonaliter est p[re]sens ep[iscop]us
vel abbas. ca. 4. secunde
p[ar]tis no. 4.
n **Et in cena.** Con
uētui in refectorio ad ce
nā nūq[uam] p[re]t[er]ita detur:
aut ab aliq[ui] in conuentu
comedat. ca. 5. secunde p[ar]
tis no.

stis p[ar]ticipes; Finita lectiōe d[omi]ni v[er]sus. mēoriā fecit: agim[us] tibi gr[ati]as;
Et notādū: q[uo]d sacerdos singulas mēsas bēnedicit; Bēndicite
et v[er]sū seq[ue]ntē incipit q[uo]d p[re]st cōuētui: sicut et v[er]sū post prādiū vel post
cenā; Bata bēndictiōe lectori: media p[ar]s cōuēt[us] itrat a p[ar]te sup[er]io
ri: et alia p[ar]s a p[ar]te inferiori; P[re]iore absente. null[us] ad mēsa illi[us] cōme
dit. nisi ep[iscop]us vel abbas: et eis p[re]sētib[us] eor[um] socij si sint religiosi; P[re]
sente ep[iscop]o vel abbate. p[re]ior dimittit mēsa suā. et sedet in capite mēse cō
uētualis i choro suo: nisi ep[iscop]us vel abbas fecerit eū secū sedere; Q[uo]n
iam in refectorio reficim[us]: case[us] vel aliq[ui] talis p[re]t[er]ita olerib[us] vel leguminib[us]

nat et ipse v[er]sa facie ad p[re]uētū; **Iube** dōne d[omi]c. stās
sicut v[er]sa facie ad p[re]uētū; Nō d[icitur] at sedere: donec sedeat
ille q[uo]d p[re]st p[re]uētui; **Historia** legit rotūdi[us]: sermōes
et homelias attracti[us]; Ap[er]te t[ame]n et distincte legat oīa.
ut possit itelligi: et tali voce q[uo]d possit audiri; **Pro**
uideat aut p[re]curator et cōgnari[us]: ne in refectorio tu
mūlt[us] aliq[ui]s aut vox. nisi soli[us] legētis audiat; **Ad**
gr[ati]as inclināte cōuētui: inclinat lector v[er]sa facie ad cōuē
tū; **Si** aliq[ui]s de libris q[uo]s attulit cōsumat[us] est. no
uit[us] eū i eccl[esi]ā deferat: alios ad min[us] post cenā suā
lector i eccl[esi]ā portat; Si t[ame]n i historia die crastina le
gēdū sit i eccl[esi]a: egresso post cenā cōuētui de refecto
rio. portat eā ad ostiū eccl[esi]e; **Lector** refectorij i refe
ctorio b[en]dictionē ad prādiū vel ad cenā iterare nō
debet; **In** cella. sine licētia nūq[uam] comedit; **Gr[ati]as**
reddit i eccl[esi]a v[er]bi caplo; **De** libris legēdis. i p[ri]ma
p[ar]te cōtine[re]: caplo. xxi; **In** heb[er]da natalis d[omi]ni le
ctor refectorij legit duos dies. nisi eadē solēnitas sit
in d[omi]nica: tūc em[en] sicut i heb[er]da pasche et p[er]tecostes.
vno t[ame]n legit die: deinde ceteri p[er] ordinē; **Si** lector
refectorij nō potuit icho[ra]re heb[er]dam suā: q[uo]d cito po
terit debet ea recūpare: etiā post feriā q[ua]ntā; **In** re
fectorio oī t[em]p[or]e viros religiosos recipe est p[er]missum;
In refectorio q[uo]d voluerint aquā petāt: vel corā se
i vasis apponāt; **In**trātes refectoriū nudam[us] ca
pita: et veniētes ad sedes n[ost]ras inclinam[us] ad crucē;
In die b[en]e refectionis ad prādiū d[omi]ni v[er]sus. oculi
oīm: b[en]dic d[omi]ne dona tua: mēse celestis p[ar]ticipes;
Finita lectiōe d[omi]ni v[er]sus. cōfiteant[ur] tibi d[omi]ne: agim[us] tibi
gr[ati]as; **Ad** cenā d[omi]ni v[er]sus. edēt paupes: largitor oīm
bonor[um]: cibo spūali; **Post** lectionē d[omi]ni v[er]sus. mēoriā
fecit: b[en]dict[us] de[us] in donis suis; **In** die ieiunij d[omi]ni
v[er]sus. edēt paupes: b[en]dic d[omi]ne dona tua: mēse cele

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

bus si
si affu
vel h
mant
rātia
appo
ponu
nisi tr
sione
sibi ap
re fas
dis;
ctio
bet p
tate fi
dere;
pone
appo
tes si
tra cō
nle te
suā ep
mātil
in ref
ne;
offic
curā
nec
acen
rit;
nis. e
et ip
exer

bus supadditur: et in cēna fructus vel hēbe crude
 25 si affuerint apponuntur; Cum vō fruct⁹ molles
 vel herbe crude apponunt: dantur in vasculis. et
 26 mantili operiunt; Qñ post coquinā datur pi-
 tātia: null⁹ qđ appositū est ad se trahit: donec ille qđ
 27 appositū redierit ad sedē suā; Cū due scutelle ap-
 ponunt: qñ exponim⁹ eas. vnā infra alterā ponim⁹:
 nisi tm̄ d cibis illatis remāserit. qđ id facere sine imer-
 28 sione neqam⁹; Adonach⁹ vlcouersus nolēs ea qđ
 sibi apponūt in refectorio comedere: alteri porrige-
 re fas nō hēt: excepto pane. fructibus et herbis cru-
 29 dis; Panē nīm ita debem⁹ eq̄lit scindere. tā i refe-
 ctorio qđ in cellis: vt qđ residuū fuerit honeste cūli-
 30 bet possit apponi; Vinū qđ i cyphos in tali qñti-
 tate fundendū est: ne illud cogamur in iustas refun-
 31 dere; Bibētes. duab⁹ manib⁹ cyphū tenem⁹; Ap-
 32 ponēt aliqđ et remouēt iclinam⁹: et ipse nob; In
 apponēdo et remouēdo scutellas: p⁹ pōrē et hospi-
 33 tes si adsūt. sp̄ icipit a dextera pte refectorij; Cō-
 tra cōsuetudinē ē. vt i refectorio man⁹ vlcōs ad mā-
 34 tile tergam⁹; Scutellas nō exponim⁹: donec pōr
 suā exponat; Adātilia nō cōuoluim⁹: donec pōr suū
 35 mātile cōuoluat; Nūq̄ i refectorio puerorū. nūq̄
 in refectorio monachorū. nisi i festis tpe prādij vlcē-
 36 ne: nūq̄ exceptis cellis prijs. i aliq̄ domo alia vel
 officinā. mōachi māducāt aut bibūt: nisi pōr aut p-
 37 curātor; In refectorio mōachorū nlli nīm l3 loq̄:
 nec puerorū nūq̄ cōedere; Qui prādet i refectorio.
 a cena sine licētia remāere n̄ d3: dūmō vespis int̄fue-
 38 rit; De refectorio. qđā ptinent i officijs pcurato-
 ris. et vicarij supra: et in pma parte. caplo. xxxvij;
 39 Tradēti nob tōrtas ad ostiū refectorij inclinam⁹.
 40 et ipse nobis; De refectorio. nouiti⁹ p̄mus erit;

De ieiunijs atqz cibis. et maioribus
 exercitijs; Caplm XIII

Atalis dñi. ascēsiōis. pētēcostes. sc̄i iohānis. a
 aploz petri et pauli. assūptiōis bte mārie. oim b
 sc̄toz vigilijs ex antiq̄ cōsuetudine in pāne et aq̄ fa-
 1 cim⁹: nisi veniāt in festis duodeci lectionū; Sed et
 qñ p̄dictē vigilijs occurrūt in sabbo: i ipa abstinentia
 2 fit; Nulla vō occasiōe. in vigilijs q̄s i pane et aq̄

§ 13 no. §. 17. Nec etiā
 fectori refectorij / si ibi
 de cenare voluerit. ca.
 7. sine cōp̄l. §. 14. Et eis
 qđ faciūt cenā in refecto-
 rio / nihil die illa min-
 stre in cella. ibi. §. 14.
 o C Herbe cru. Idem
 ca. sequēti. §. 11.
 p C In festis. Et die
 susceptionis noui p̄uo-
 ris. ca. 5. hui⁹ p̄tis an. §.
 30. Et die sepulture fra-
 trū n̄rōz. ca. 47. p̄ime
 p̄tis an. §. 30.
 q C Del officina. Ad
 in aliena cella. ca. 15. hu-
 ius p̄tis an. §. 7. Vide ca.
 3. terne cōp̄l. §. 3.
 r C Procurator. Tñ
 pcurator nūq̄ in supio-
 ri vel inferiori coq̄na co-
 medit. ca. 8. huius par-
 tis an. §. 32.
 s C Procurator. Et
 ca. 9. hui⁹ p̄tis an. §. 19.
 et ca. 4. sc̄de p̄tis no. §.
 17. et. 19. et. 20.
 t C Caplo. xxxvij. p̄ti
 me p̄tis an. §. 11.
 v C Tortas. Istas tor-
 tas ad ostiū refectorij
 tanq̄ chulsi mēdici ac-
 cipimus. ca. 34. p̄ime
 p̄tis an. §. 10.
 C De ieiunijs et abstine-
 tijs etiā habet ca. 4. se-
 cunde p̄tis no. §. 21. et se-
 quēti. Et ca. 7. terne
 cōp̄l. §. 1. vlc̄. 11.
 a C Dētecostes. Cor-
 poris chulsi. ca. 2. p̄me
 p̄tis no. §. 21. et ca. 4. se-
 cunde p̄tis no. §. 26.
 b C Bte marie. Et
 aliaz solenitatū bte ma-
 rie. ca. 4. sc̄de p̄tis no. §.
 26. Et visitatiōis / p̄sen-
 tatiōis / et cōpassiōis be-
 ate marie. ca. 7. tte cō-
 p̄l. §. 3.
 c C Vigilijs ex. Nec
 vna soluit p̄pt alia / nisi
 i vna occurrerit hebda.
 ca. 4. sc̄de p̄tis no. §. 26.
 d C In pane. Ex il-
 latis gūg. ca. 8. §. 1.
 e C Predicte vi. Nñ
 aut ipse vigilijs occurrūt
 in dñica / sabato p̄cedē-
 ti sit abstinentia. ca. 2. p̄ti
 me p̄tis an. §. 21. et ca.
 22. p̄ime p̄tis an. §. 2. et
 ca. 23. p̄me p̄tis an. §. 3.
 Et si die p̄cedēti dñi pi-
 tātia / hoc fit de ḡfa nō
 ex debito. ca. 7. tte cō-
 p̄l. §. 10.

Secūda pars statutorū antiquorū

¶ qđlibet

¶ Qdlibet aliud ferculū: nūq̃ in quētu pōt monachis vel pueris licite ministra
ri. ca. 4. scđe p̃r no. §. 8. exceptis diebus minutionū: i q̃b dat p̃tātia. ca. seq̃nti. §. 8.
¶ De his habet ca. p̃cedenti. §. 24. et ca. 10. tertie partis an. §. 17.
¶ In vesp̃erū. Nisi diebus minutionū. ca. seq̃nti. §. 15.

dinari
 causa
 si i pr
 nis. p
Qu
 berit
 tiens
Uer
 perat
 co. tor
 Sal q
 est sab
 tinem
 refect
 feo vo
 ria de
 nob p
 reficie
Su
 scda a
 coqn
 no ex
 sche.
 dia p
 et qm
 scipli
 tia. q
 te et f
 faciat
 et si cu
 cuius
 por v
 stiteri
 tisse in
 obser
 cta no
D
 ppé
 leitro

dinarijs et senib⁹: vñ pp̃ magnos hospites: vñ alia
 causa. quā p̃or estimat eē rōnabilē; ¶ Vinū. nō nī
 si ī prādio. vel cena potam⁹; In die tñ bine refectionis.
 post vespas vinū bibere licz: si cenare nō libet;
 ¶ Quotiēs vñ aliq̃s n̄m vbiq̃ fuerit. sciēter bi-
 berit vinū purū ad mēsa. nisi vrgēte necessitate: to-
 tiens abstineat a vino qñ bibere poterat ordinate;
 ¶ Vinū siue ī cellis siue ī refectione: eodē mō te-
 perat; Nā puro nō vtimur; ¶ Pānis q̃uis de triti-
 co. torta ē; Albū em̄ panē nō facim⁹: nisi p̃ infirmis;
 ¶ Sal q̃s ī pane nō ponim⁹; ¶ Qd̃ pānis et vini sup-
 est sabbato: reddit; Tñ albū panē q̃diu volum⁹ re-
 tinem⁹; ¶ Cāse⁹ dieb⁹ statutis. eodē tā ī cellis q̃ ī
 refectione pōdere daf; ¶ In aduētū nec ouis nec ca-
 feo vescimur; ¶ Mōstrū q̃lecūq̃ vile ppositū. pēnu-
 riā deo grās. raro sentit aut abudātiā; ¶ Nā si q̃s q̃
 nob̄ pisces. aut h̄mōi miserit aliqd̃: ea mēsurā et die
 reficiēdis infer̄ frib⁹: q̃ ppositū et institutio poscit;
 ¶ Si festū duodeci lectionū nō habēs caplm̄. feria
 scda aut q̃rta aut sexta occurrat: a coqnario vinū et
 coqnā accipim⁹: si die illa daf pitātiā. d̄ miscdiā est.
 nō ex debito; ¶ Trib⁹ vltimis dieb⁹. natiuitatis. pa-
 sche. et pentecostes. nisi sit festum capli: circa dimi-
 diā pitātiā ī refectione dam⁹; ¶ Sabbō añ aduētū
 et q̃nq̃gesimā. nob̄ de cōsuetudie pitātiā daf; ¶ Bim-
 disciplinās. vñ vigiliās. seu q̃libet alia religiōis exerci-
 tia. q̃ n̄re institutiōis nō sūt: nulli n̄m nisi p̃ore sciē-
 te et fauēte facere licet; ¶ Null⁹ etiā p̃or vel subdit⁹
 faciat abstinentias: p̃ter ab ordie cōstitutas; ¶ Sed
 et si cui pitātiā aliquā. seu cibi seu somni. vel alteri⁹
 cuiuslibet rei facere. aut durū et graue aliqd̃ iponere
 p̃or voluerit. repugnare fas nō habem⁹: ne cū ei re-
 stiterim⁹. nō ei s̄ dño cui⁹ erga nos agit vices. resti-
 tisse inueniamur; ¶ Licet em̄ multa sint et diuersa q̃
 obseruamus: vno tamē et solo obediētie bono cun-
 cta nobis fructuosa futura speramus;

De medicīa et minutiōe et rasura; XV

¶ Edici q̃ sūt ī ordine n̄ro: scdm̄ p̃suetudinē ordi-
 nis. ī extraneis medicīnā exercere nō debēt; Ea
 pp̃ volum⁹ vt accedētib⁹ infirmis dicāt: qd̃ h̄mōi
 se itromittētēs capl̄z rep̄bēdit; ¶ Null⁹ pp̃ rupturā

b ¶ Vinū nō. Ex sta-
 tutis guig. ca. 33. §. 6.

c ¶ Vinum. Ex statu-
 tis guig. ca. 34. §. 2.

d ¶ Panis q̃uis. Ex
 statutis guig. ca. 34. §. 3.

e ¶ Albū em̄ panē.
 Tamē antiq̃ p̃suetudo
 est vt duo genera panū
 alterū qd̃ pulchrius sit
 monachis faciam⁹ / alte-
 rū pueris. ca. 32. huius
 p̃tis an. §. 9. et ca. 20. ter-
 tie p̃tis an. §. 12.

f ¶ Qd̃ panis. Ex sta-
 tutis guig. ca. 33. §. 7.

g ¶ Similiter panē ī cel-
 lis post hebdom̄ā q̃ dat⁹
 fuerit: cōuersi nō retine-
 ant. ca. 20. tertie partis
 an. §. 13.

h ¶ Cāseus. Ex sta-
 tutis guig. ca. 34. §. 4.

i ¶ In aduētū. Ex
 statutis guig. ca. 33. §. 7.

k ¶ Vescimur. Nec fe-
 ria scda vel q̃rta: ī qua
 debet fieri abstinentia.
 ca. 4. scd̄ p̃tis no. §. 22.

l ¶ Mōstrū. Ex statu-
 tis guig. ca. 41. §. 1.

m ¶ Penuria. Quia
 pauca sufficiēt / si tñ hu-
 militatis / paupertatis / so-
 brietatis ī victu et vesti-
 tu et ceteris ad vsum p̃-
 tinētibus: antiq̃ p̃p̃si-
 ti studium p̃seueret. ca.
 25. hui⁹ p̃tis an. §. 7.

n ¶ Pitantia daf.
 Nisi ei s̄ sabbatis de-
 beat fieri abstinentia. ca.
 7. tertie cōp̃l̄ §. 6.

o ¶ Disciplinas. Ex
 statutis guig. ca. 35. §. 1.

p ¶ Sed et si. Ex sta-
 tutis guig. ca. 35. §. 2.

q ¶ Repugna. Qui
 puon aliqd̃ libenti fue-
 rint inobediēs et ordi-
 nē teneat / et sit extra cō-
 uentū. ca. 21. hui⁹ p̃tis
 an. §. 3. Vide ca. 24. hui⁹
 ius p̃tis an. §. 6.

r ¶ Licet em̄. Ex sta-
 tutis guig. ca. 35. §. 3.

s ¶ De medicīa / rasura
 et minutiōe habet ca. 7.
 tertie cōp̃l̄ §. 15. 16. 17.
 Et etiā de minutiōe. ha-
 betur ca. 4. scd̄ partis
 no. §. 34.

Secūda pars statutorū antiquorū

a **Ordinem amit.** Nullus p qcuq; crimie de bidie expellit. ca. 9. secūde pns no. 5. 5
b **Abedictinis.** Ex statutis guig. ca. 39. 5. 4
c **De rario vtinur.** Vide ca. 7. tertie com. pil. 15.
d **Quindies.** Ex statutis guig. ca. 39. 5. 1.
e **Sed pueri qter.** ca. 21. tertie pns an. 5. 5
f **Quinagesimā.** Si tpe minutiois null' minuat: pitatia vel al' ud singulare bñficiū nō debet ex ordie / nec ieiunium soluit. ca. 7. tertie cōpil. 17.
g **Continuos dies.** Minutioes ita fiant q ieiunium ferie septe nō frangat. ca. 4. scde par tis no. 34.
h **Si dormit.** Nul lum habet colloquiū in septimanis minutionū feria qnta / nisi venerit festum capli. ca. 5. tertie cōpil. 3.
i **Clinū bibē.** Sed extra horā refectiois vi nū p cellas generaliter nō portet. ca. 4. secūde pns no. 23.
j **Alteri cella.** Vide ca. 3. tertie cōpil. 3.
k **In aliena.** Idem de conuersis. ca. 21. ter tie pns an. 5. 6.
l **Sumere cel.** Nec i aliq domo: alia v' offi cina. ca. 13. hui' pns an. 5. 35. Nec in spaciame tis. ca. 8. scde pns no. 5. 6. et ca. 3. tñe cōpil. 3.
m **Ad lectos.** Smi tpe. ca. 13. tñe cōpil. 4.
n **Ab omni hebda.** Scz sacerdotis / diaconi cātoris z lectoris refer toz: Et etiā cessam' a lectura triū lectionū ca. pñti. 5. 9. Sacrista etiā cessat ab officio suo. ca. 41. pñe pns an. 5. 4. 8. Silt infirmari' z vicari us eius. ca. 45. pñe pns an. 5. 14.
o **Sacerdotis.** Scz minuti / vt supra ca. pñe senti. 5. 11.
p **Bñficiū ha.** Idē aliqd cibi melioris i prā dio z i cēa: qz nō ieiunat. ca. 14. hui' pñs an. 5. 9.
q **Et visitatio.** De hac visit.

vl' alia qcuq; causa se icidi faciat: vl' aliū icidat; Qui fecerit: ordinē amittat; **Abedictinis** excepto cau terio. et sāguinis minutioe praro vtinur; **Adinui** mur autē in anno qnquies; Post octauas pasche: post solennitatē aploz petri et pauli: secūda hebda septēbris: septimana añ aduētū: et hebda ante qn e qgesimā; **In q tpe** minutiois scilicet. p tres cōti nuos dies bis reficim': aliqd cibi melioris accipie tes; **Primaq; die.** ne qd aduersi ex minutiois occa sioe ptingat: refecti ad colloquiū i dormitorio frat' sine vocāte cōuenim': et silt die scda. post nonā tñ si dormit; **Post pradiū** etiā iuinū bibēdi licetiā ha bem': nō tamē in alteri' cella; Nihil em vnq; alime toz in aliena licitū habem' sumere cella; **Per hos** tres dies. mae redim' ad lectos: horas añ signū cā tare possum': necessaria dicim' coqnario: a q duo bus poribus dieb' etiā tria ad cenādū oua si adsunt suscipimus: vel aliud qd priori placuerit; **Secūda** et tertia die minutionis. officiū festinātius et sub missius dē: et q minuēdi sunt. oēs siml sibi minuūt. exceptis trib' q lectiones legāt. et q mīsteriū altaris adimpleāt; Et tūc duob' dieb' vltimis cessabūt vigi lie et iternallū: et oēs i ecclia remanēt; **Pro minu** tiōe cōi. ab oī hebdomadali officio cessam'; **Quā** sacerdos hebda' minuit: sacerdos q post eū est in eodē choro nō minuit. exequit vices ei'; **Vices qz** cātoris hebda' supplet q post eū est in suo choro nō minuit; **Si aut dieb' minutiois** vicari' sacer dotis lectionē legat: nō hebda'. sed pōr licet sibi minuerit. ei bñdictionē largit: et pōre absente vica rius; **Qui sibi extra cōsuetā minutionē minuit:** conuētū tenet quātū ad ecclesiā. nisi infirmitatis ma gnitudo phibeat: vel prior ei sup hoc miscdā faci at; Quicqd in ecclia facere debet et dicere. pter missā et euāgelii. si ei placet facit et dicit: sin autē. cōmen dat officiū suum; **Beneficiū** habet et visitationem: sicut in generali minutione; **Qui nunq; sibi minu** unt. seu minutionē vsq; ad aliā differunt: eisde qui bus et minuti participant bonis; **Duob' primis** dieb' minutiois. si supest de pitatia pradiū: vsq; ad

hac visitatōe ordināda p pōre: vl' eo absēte p vicariū hēf. ca. 10. hui' pñs an. 5. 16.

16 cenā possum⁹ q̄cqd illud sit reseruare; ¶ In kalēdis oīm mēsiū: seruato silētio radimur; Si vō in kalēdis occurrit festū capli: radimur die p̄cedēti in quo aliud festū capli nō occurrit; Si aut kalēde cōtingāt feria scda. tertia. q̄rta. quinta. vel sexta post dñicā in ramis: differē rasura vsq; ad vigiliā pasche;

De utensilibus celle; Caplm XVI

1 Ecipit icōla celle ad lectū paleā: filtrū si possit a haberi: sin aut p eo pannū grossū simplicē. nō duplicatū: puluinar: cotū vlcōptoriū de grossis
2 ouiu pellib⁹: et pāno grosso cooptū; ¶ Ad vestitū autem duo cilicia: duas tunicas: duas pellicias: vnā deteriorē: alterā meliorē; Quasq; similiē cucul
3 las: tria paria caligarū: paria peduliū q̄ttuor: pel
4 les: capā: sotulares nocturnos et diurnos: sagi
5 men q̄s ad yngendū: lumbaria duo: cingulū: oia
6 canabina et grossa; ¶ Et quicqd prius ad lectū vē
7 stitūve ptinet: cui⁹ grossitudinis coloris ve sit. nōn
8 curabit subdit⁹ vel platus; ¶ Liceat tamē p̄oribus
9 et alijs extra terminos exeuntib⁹: v̄stes habere ali
10 quātulū meliores. et p necessitate leuiore q̄s habēt
11 hi qui domi residēt: in q̄bus sicut in alijs oīs curio
12 sitas et accuratio deuitē; ¶ Cū em ad oēs mona
13 chos. tñ maxime ad nos. hūilitatē attritiōnēq; pan
14 norū et vniuersorū q̄b⁹ vtimur: vilitatē. paupertatē.
15 et abiectiōnē certū est ptinere; ¶ Habet etiā celle ha
16 bitator acus duas: filū: forfices: pectinē: noua
culā ad caput: cotem vel calculū: et corrigiā ad acu
endū; ¶ Ad scribēdum vō scriptoriū: pēnas: cre
tā: pumices duos: cornua duo: scalpellū vnum:
ad radēda pergamenta nouaculas siue rasoria duo:
pūctoriū vnū: subulā vnā: plūbū: regulā: postē
ad regulādū: tabulas. graphiū; ¶ Q̄ si frāt alteri⁹
artis fuerit. qd apud nos raro valde cōtingit: oēs
em pene q̄s suscipim⁹. si fieri pōt scribere docem⁹:
habet arti sue instrumēta cōueniētia; ¶ Adhuc eti
9 am libros ad legendum de armario accipit duos:
quibus oēm diligētīā curamq; prebere monetur:
ne fumo. ne puluere vel alia q̄libet sorde maculent⁹;

¹⁶ nostra/nec nimis longa/nec nimis breuia sint. ca. 22. huius partis an. 18.
^h Attritiōnēq; Idem ca. 4. huius partis an. 7.

r ¶ In kalēdis. Ra
sura monachorū et puer
sorū fiat bis in mēse. ca.
7. t̄tie cōpil. 16. P̄uio
res et aliū p̄sidētes do
moz/et pcuratores qui
p negocijs exeūt: radi
possunt semel in hebdo
mada. ibi. 16.

¶ Quoties monachi:
toties radiūt et laici. ca.
21. t̄tie partis an. 1. 1.
Cōuersi cū rasorijs gre
nonces nō radāt. ca. 28.
t̄tie ptis an. 13. Nec
radi faciāt/ seu pmittāt.
Alias abstineāt a vino
q̄rta et sexta feria rē. ca.
2. t̄tie ptis no. 9. Et
p̄lores et pcuratores q̄
nō fecerint obseruari: se
mel i hebda a vino ab
stineāt. ibi. 9. De radē
dis grenonib⁹ puerorū
permissum est: in t̄tia
cōpil. ca. 13. 4.

a ¶ Accipit inco. Ex
statutis guig. ca. 28. 1.
et sequētib⁹.

b ¶ Lucullus. Mātel
lis de pāno albo / infra
cellā vti possumus/ sed
nō extra. ca. 1. scde ptis
no. 4.

c ¶ Sotulares no.
Sotularib⁹ nocturnis/
iurta voluntatē nostrā
vtimur custodiētē eos
a ceno rē. ca. 22. huius
ptis an. 9. In sotulari
bus ponūt cordule. ca.
10. t̄tie partis an. 16
De ligatura sotulariū
cōuersorū habet ca. 23.
t̄tie ptis an. 4. Su
tor yngit sotulares/ q̄s
eos reficit. ca. 13. t̄tie
ptis an. 3.

e ¶ Vestitūve. Deve
stibus habet ca. 1. secun
dē ptis no. 3.

f ¶ Non curabit. In
oibus his nō curat nisi
vt frigus arceat/ aut nu
ditas tegat. ca. 23. t̄
tie ptis an. 4.

g ¶ Vestes ha. De
vestib⁹ et eq̄taturis ac
curatis et p̄ciosis: sit re
prehēssio. ca. 4. hui⁹ par
tis an. 7. Itē vestitus
culnores extirpent. ca.
5. scde ptis no. 8. Itē
indumenta n̄a sint de
grosso et rudi pāno pa
trie rē. ca. 1. secūde ptis
no. 3. Item vestimēta
¶ nostra:

Secūda pars statutorū antiquorū

i **C**olle due. A coq
nario supiori. ca. 10. ter
tie partis an. §. 16.
h **C**ircū aut. Ex
statut. guig. ca. 28. §. 6.
l **C**oncedim. Ad
vsum nō appropriādū.
ca. 5. scde ptis no. §. 17.
De h etiā habet ca. 6.
scde ptis no. §. 19. et ca.
10. tne cōpil. §. 16. et. 17.
m **C**onuenit. Tū
in oī festo capī p totā
qdragesimā post pran
diū pōt qui vult egredi
d cella. ca. 12. pume par
tis an. §. 5. Item post re
cordationem licet cuiq;
circa cellas ire. ca. 35. p
me ptis an. §. 13. Itē die
quo defūct sepellit: cel
las frēs tenere nō cogū
tur. ca. 47. pume ptis
an. §. 28. Vide caplo se
quenti. §. 2. et ca. 18. hui
partis an. §. 5.
n **C**elicitia. Et tūc
de dispositiōibus 7 ne
gocijs domus/ nulla se
curiositate itromittet.
ca. 44. prime ptis an.
§. 8.
a **C**elle igit. Ex sta
tutis guig. ca. 31. p totū.
b **C**egrediendi fo. Et
si p licetiā de cella vī de
claustro exierit: extrane
is vī domesticis/ nisi iul
sus nō loq̄t 7c. ca. 44.
prime ptis an. §. 9.
c **C**onstitute sunt.
De qbus ca. pcedēti in
fine. et ca. p̄senti. §. 2.
d **C**ellā deputet.
Precipue studiū 7 ppo
sitū nrm est/ silētiū 7 so
litudinē cellevacare. ca.
9. hui⁹ ptis an. §. 26.
e **C**eterenda debet.
De qbus habet ca. 34.
prime ptis an. §. 9.
f **C**onposcerit. De
silētiō seruādo in caplo
ca. 12. hui⁹ ptis an. §. 17.
et. 18. In refectorio. ca.
13. huius ptis an. §. 36.
In claustro ca. 29. hui⁹
ptis an. §. 8. et. 12. et ca.
28. tertie ptis an. §. 36.
In barbaria. ca. 15. hui⁹
partis an. §. 16.

Libros q̄ppe tanq̄ sempiternū aiariū nr̄az cibū.
cautissime custodiri et studiosissime volumus fieri.
vt qz ore nō possum⁹: dei verbū manib⁹ p̄dicem⁹;
Quot em̄ libros scribim⁹: tot nobis veritatis p̄co
nes facere videmur. sperātes a domio mercedem.
p oibus qui p eos vel ab errore correcti fuerint. vel
in catholica veritate p̄fecerint: p cunctis etiā q̄ vel
de suis pctis et vitijs cōpuncti. vel ad desideriu fue
runt patrie celestis accēsi; **E**t dan⁹ ei dille due. scu
telle due: tertia ad panē: vel p ea mantile; Quarta
grādiuscula est: ad faciēdas mūdicias; Cochlearia
duo: cultell⁹ ad panē: iusta: cyphus: vas aqua
rū: salaria: patella: manutergiu: ad ignē focile:
esca: lapis ignitus: ligna. securis; Ad opa vō: do
labrū; **A**dcircō aut vni tāta cōcedim⁹: ne qd illi
citū ducimus. exire de cella cōpellat; Hoc em̄ neq̄q;
cōcedit: nisi cū ad claustrū. aut ecclesiā statutis ho
mris cōnuenit: vel de licētia;

De celle et silētiū obseruatiōe. 7 de his
q̄ iportune celle se ingerūt; La. XVII

Ellē igit incolā diligēter ac sollicitē decet inui
gilare: ne q̄s occasiones egrediendi foras vel
machines vel recipiat: exceptis his q̄ generaliter
institute sunt: sed potius sicut aq̄s piscib⁹ et caulas
ouib⁹. ita sue salutis et vite. cellā deputet necessariā;
In qua quāto diutius. tāto libētius habitabit: et
quā si frequēter et leuib⁹ de causis exire insuenerit:
cito habebit exosā; Et ideo statutis ad hoc horis.
id est post nonā diē colloq̄y: p̄tēda debet petere:
et accepta. tota diligētia custodire; **Q**u si q̄libet vī
sua vī alterius negligētia pane. vino. aqua. igne ve
carnierit: vel insolitū strepitū aut clamorē audierit:
vel periculū ignis īstiterit: licebit exire. et subsidiū
p̄stare. vel petere: et si periculi magnitudo p̄posce
rit. silētiū etiā soluere; **S**oli em̄ degētes signa ce
nobioz aut nulla aut pauca nouim⁹: sufficere putā
tes linguā solā. nō etiā ceteros artus reatib⁹ impli
care loquēdi; Et ideo si tanta necessitas v̄rget: vno
vel duob⁹ aut paucissimis verbis. qd res postulat
malum⁹ indicari; **Q**ui vō aliter silētiū fregit:

culpā suā clāmet. et disciplinā accipiat i caplo prio
 5 absequēti; Et si assuet⁹ fuerit in frāgēdo: pena puni-
 at⁹ maiori; **S**i vō aliq^s iportun⁹ ad cellā venerit:
 vel nutib⁹ v^l si nō itelligit. vbi⁹: ad coqnariū eū mit-
 6 tim⁹; Ampli⁹ cū illo nisi iussu nō loqm⁹: nec si sit ger-
 man⁹; **Q**u si ex nris ad cellā venerit aliq^s volēs lo-
 qui nob⁹ vel itrare nobiscū: intērogat⁹ p⁹us si p⁹or iusse-
 rit; Ali⁹ ad colloquiū nō recipit. nec itrare p⁹mittit⁹:
 7 nisi talis fuerit de q⁹ sit credēdū q⁹ sine licētia nō vene-
 rit; **E**ū aut aliq^s est in alteri⁹ cella. vel alibi p⁹licen-
 tia extra cellam: audito cōplētorio statī recedere de-
 8 bet: nisi maiore morā faciēdi speciale mādatum ha-
 buerit; **N**ullus aut ad fenestrā vel p⁹ ostiū prati de-
 bet ad colloquiū recipi: etiam si dixerit se habere
 licentiam colloquendi;

**De ligatore libroꝝ. et frīb⁹ alijs qui ali-
 cui opi mācipāt. et d⁹ opib⁹ cōib⁹; XVIII**

1 **U**le aut q⁹ ligat libros: si scit et pōt dolat postes.
 et p⁹parat pelles: et ea q⁹ p⁹tinēt ad obediētiā suā
 2 custodit; **E**ū aut aliq⁹ ex mōachis. emēdādis v^l li-
 gādis libris. vel alicui tali opi mācipant⁹: ipi qdē lo-
 3 quunt⁹ ad iūicē: cū supuenietib⁹ vō neq⁹q⁹: nisi pō-
 re p⁹nte aut iubēte; **I**n estate cū aliqui opant⁹ vel
 4 emēdāt: nō debēt sine speciali licētia tpe dormitiōis
 opari: nec post recordationem; **Q**uicūq⁹ aut duo
 5 pluresve simul in cella fuerit: ostiū celle p⁹mū debet
 esse aptū; **A**d op⁹ manuū de p⁹suetudie nō nisi tē-
 6 trinis dieb⁹ in anno p⁹uer⁹ exit; **I**n ill⁹ aut nouē dieb⁹
 q⁹b⁹ ad opandū exit: nunq⁹ sine vocāte mane: nec
 post nonā tpe dormitiōis exim⁹; **I**n hyeme aut q⁹
 6 nō dormit: post pradiū sine vocāte exim⁹; **E**x q⁹
 vō opari icipim⁹. silētiū tenem⁹: donec a p⁹ore v^l vi-
 cario. bñdicite audiam⁹: rursūq⁹ i silentio opamur;
 7 **P**orro die p⁹ma añq⁹ opari icipiam⁹. i cimiterio cō-
 uenim⁹: et dicim⁹. de p⁹fundis: requiē etnā: p⁹r n⁹r:
 et ne nos iducas: a porta inferi: dñs vobiscū: ore-
 8 mus: de⁹ cui⁹ miserationē: actiōes n⁹ras: fideliū de⁹:
 req⁹escāt in pace; **U**no die cōmuniū opeꝝ pitātiā
 habem⁹ de p⁹suetudie: duobus reliq⁹s vinū et coqnā;

S feria t⁹ia pitātia dat. ca. 4. p⁹me ptis no. 24. et ca. 4. scdē ptis no. 24.

S **C**lamet. Dicētes
 culpas suas de fractiōe
 silētiū: debēt exp⁹mere
 locū/vices/et gradū p⁹so-
 naz. ca. 6. t⁹ie cōp⁹s. 27
E **E**t disciplinam.
 Ide ca. 4. scdē ptis no.
 14. **D**iacon⁹ cōicatu-
 rus in cōuētū nō disci-
 plinat: nec ad frā come-
 dit. ca. 1. t⁹ie cōp⁹s. 4.
A **A**liorū. Id ē q⁹ vi-
 no careat vel ad frā co-
 medat in refectorio. ca.
 4. scdē ptis no. 15
S **S**i vero. Ex statu-
 tis guig. ca. 30. §. 1
E **E**nerit. Extra-
 nei nō recipiant ad col-
 loquiū cōe seu p⁹iuatū.
 ca. 4. scdē ptis no. 10.
N **N**isi iussi. Sili si-
 ne licētia nō licet p⁹uer-
 sis: q⁹ vel cū q⁹b⁹ v^l quā-
 diu voluerint loq⁹. ca. 3.
 tertie partis an. §. 1
S **S**i ex. Ex statu-
 tis guig. ca. 30. §. 3
R **R**ecintrare. In
 alteri⁹ cellā nullus nisi
 iussus igreditur. ca. 22.
 huius partis an. §. 24.
C **C**ella. Ostiū p⁹mū
 debet esse aptū. ca. seqn-
 ti. §. 4. Scdm ex toto
 nō claudat. ca. 5. scdē p-
 tis no. §. 1
C **C**ella. Pōt dicere
 nonā et vespas bñe ma-
 rie extra cellā. ca. 36. p⁹u-
 me partis an. §. 16
C **C**ōplētorio. Post
 cōplētoriū dictū non li-
 cet alicui comedere vel
 bibere: nec loq⁹ vsq⁹ p⁹ p⁹-
 mā. ca. 6. t⁹ie cōp⁹s. 26
E **E**ū aut. Ex statu-
 tis guig. ca. 32. §. p totū.
L **L**oquunt⁹. Et etiā
 horas simul dicere p⁹sit.
 ca. 22. hui⁹ ptis an. §. 3
O **O**pan⁹. Mōachi
 extra p⁹uas cellas nō
 laborēt die q⁹ fieri debet
 abstinentia. ca. 4. scdē p-
 tis no. §. 28.
A **A**ptū. Et scdm ex
 toto nō claudat. ca. 5. se-
 cūde ptis no. §. 1
T **T**er trinis. Quib⁹
 heb⁹adib⁹ debeāt fieri
 opa cōia. habet ca. 10. se-
 cūde ptis no. §. 5. Nullū
 aliū colloquiū i ill⁹ septi-
 manū nisi venerit festū
 capli ē habēdū. ibi. §. 5.
D **D**uob⁹. Mō etiā
 § feria

Secunda pars statutorum antiquorum

Ut nulla extra terminos possideant. et
de numero aliorum. et mercenariis; La. XIX

Istud capitulum distri-
cte servet 22. ca. 3. tertie
compil. §. 7
a **C**upiditatis. Et
statutus guig. ca. 4. §. 1

Apiditatis occasiones nobis et nostris posteris
quantum deo iuvante possimus precipientes. presentis

scripti sanctione statuimus: quatenus nulla domus no-
stri ordinis extra terminos suos aliquid omnino posside-
at: absque licentia capli generalis; Id est. non agros:
non vineas: non hortos: non ecclesias: non cimiteria:
non oblationes: non decimas: et quicunque huiusmodi;

Item statutum est in caplo firmiterque sancitum: ne
absque eiusdem premissu domus aliqui terminos suos dila-
tet. nec villo modo personam supra numerum accipiat: pro-
hibitave per capitulum teneat possessionem;

Si quod domus
in quolibet horum trium transierit: pro et percurator si ei
consenserit. sine retractatione ex capli decreto obedientiam
amittat;

Cui pene subiaceat: quod extra terminos pos-
sessionem qualemcumque etiam sub perpetui census donatione
presumpserit detinere;

Etenim de possessionibus que
nunc extra terminos detinentur. vel quod de cetero pervenerit
ad domos quolibet decretum est: ut infra biennium ex quo eas
habere cepint numerandum. nullo in eis censu retento siue

b **S**ive servitio. Si
ue dominio. ca. presentis
§. 9.

c **A**lienetur. Vide
ca. 3. tertie compil. §. 12. et
ca. 2. tertie partis no. §. 14.
et ca. 3. tertie compil. §. 9
et. 10

Servitio alienentur: et conventibus districte iniungitur:
ne tale alienationem impedire presumant;

Qui vero pa-
lam vel simulatione seu velamento quicunque contra fecerit.
necnon et conventus qui predictam alienationem impedierit.

possint a caplo excoicari: et contradictores sint extra
conventum et teneant ordinem: donec a sua inobedientia

resipiscant;

Porro si predicta alienatio infra duos an-
nos ut dictum est facta non fuerit: extunc priores ipsarum
domorum fideliter procuret. et reddat caplo generali omnes

pervenitus dictarum possessionum. pauperibus domibus ordinis
ab ipso caplo erogandos: nunquam tamen ipsis eisdem quicunque
sint pauperes: et nihilominus extunc ipsi priores sint

extra sedes suas in ecclesia: et percuratores eorum novitum
si eis consenserint: usquequo vendiderint dictas pos-
sessiones;

Et hec pena iniungitur eis districte; **Q**ui si eam
non observaret: nullatenus missas interim celebraret:

et nihilominus capitulum vel visitatores augeat penam istam.
vel possint deponere eos si eis videbitur: maxime si in
alienatione dictarum possessionum inveni fuerit negligens.

d **I**nfra duos. A te
pore quo eas habere ceper-
unt. ut supra ca. presentis
§. 5

Ca. XIX

8 tes; **E**t auferat p̄cise oīs spes deiceps disp̄sandi
sup possessiōib⁹ v̄l redditib⁹ extra terminos habēdis:
nisi tā vrgēs ⁊ iēuitabil̄ esset necessitas. q̄ maius de-
trimētū idē accideret. q̄ si statutū firmatū tā solēnit̄
rūpēt: ⁊ nisi forte ī agnellarijs ⁊ cellarijs vbi magna
necessitas appareret; **E**xcipim⁹ tñ oīa: q̄ p̄ generale
caplū q̄buscūq; domib⁹ sunt p̄cessa; **P**ure q̄z ele-
mosyne sine dñio ⁊ rei possessiōe. extra terminos licite
p̄nt haberi; **P**ascua etiā extra terminos licite p̄nt
emi et possideri; **I**n trīs q̄z agnellarioz nemo p̄-
sumat facere aliquā culturā sine licētia caplī genera-
lis: excepto q̄ hort⁹ ibi potit haberi; **T**erras etiā
et prata. et vineas alienas: extra terminos coli p̄bi-
bem⁹; **N**ulla etiā dom⁹ vltra q̄dragita tricēnaria
int̄ oues et capras lactātes: vacas sexagita: sagia-
rios sex: h̄e vsurpēt; **E**erūtñ p̄or cartusie potit dis-
p̄sare vsq; ad viginti tricēnaria ouīū: ad dictū nūez
adīciēda; **S**i q̄s itaq; sine licētia p̄scriptū aīaliū
nūez excesserit: residuū cedit in ius caplī. sic de pos-
sessiōib⁹ p̄dictū ē: et p̄or et p̄curator si p̄senserit pu-
niant: nec excuset eos ignorātia sup his. nisi forte p̄
mēdaciū maḡorū pecorū decepti fuerit: in q̄ casu. ip-
si mētiētel p̄ ānū sustineāt generalē ordīs disciplinā.
et amittāt obediētias; **P**rior tñ ex magna necessita-
te statim. v̄l postea. poterit eas ipsis itez cōmēdare;
15 **E**adē pena p̄niat̄ maḡ ouīū si vltra viginti oues
teneat singulis pastorib⁹ suis absq; licētia generalis
caplī v̄l p̄oris cartusie sup ānū: q̄z agnos nō teneat
nisi a tpe p̄riēdi ad plus vsq; ad festū omniū sctōz;
16 **R**ūcini vel q̄cūq; eq̄ nō eman̄t occasiōe nutriēdi
et v̄dēdi postea: vltra decē; **D**om⁹ q̄ voluerit rū-
cinos h̄e ad segetes triturādas: nō habeat vltra se-
decē; **P**ropas tātū cū ipsis messes excutiāt: nullūq;
aliū ex ipsis q̄stū faciāt p̄ce vel p̄cio. mercede vel ob-
seq̄o. eos extra ordinē cuilibet p̄cedēdo: sine speciali
18 licētia caplī general; **M**ercēnarij ad parrochias
19 suas eāt p̄fessione et cōione; **I**n mercēnarijs v̄o
20 bub⁹ ⁊ canib⁹. mod⁹ absq; supfluitate seruet; **N**ul-
la dom⁹ n̄r ordīs subtrahat mercēnarios alteri do-
mū; **Q**ue v̄o sciēs s̄tractū retinuerit. in h̄ p̄niat:

e **E**t vsurpet. Sineli-
centia caplī generalis.
ca. p̄senti. §. 17

f **P**uniat. De v̄ in
ca. 18. t̄ne pus an. §. 19.

g **M**ercēnarij. An-
ctourate aplica possu-
mus eis eccl̄astica sa-
cramēta m̄strare. ca. 3.
tertie ptis no. §. 3

h **I**n mercēnarijs
De mercēnarijs habet
ca. 8. hui⁹ ptis ant. §. 38.
39. 40. 48. 52. 53.

i **A**pod. Iste mod⁹
q̄ ad pastores ⁊ canes ē
limitat⁹. ca. 18. t̄ne ptis
an. §. 7. 8. 15. 16.

Scda ps sta. anti. La. XX

k **C**oducunt. Pro-
curator ab eis vt fidelit
feruat accipit fideiusso
res. ca. 8. huius partis an. 5.
39. Sine procuratoris li-
cencia si debet foras egre-
di nec minuire sibi. ibi.
§. 40

a **C**lacita. Concor-
dat cu ca. 32. huius partis
an. 5. 27. Et de h etia ha-
bet. ca. 4. huius partis an. 5.
4. Pro causis nris ad
lingadu faciles esse no
debemus: s; cu aduersa
rys/ via amicali/ pace
gram? z ca. 3. tertie co-
pil. §. 14.

b **C**abiat. Nec p eis
spodeat. ca. 6. huius par-
tis an. 5. 17.

a **C**disciplina. Si au-
te statutus capli. rebell
vel cu murmureph
for extiterit. vide ca. pre-
fenti. §. 3

b **C**diuef. Id est de
ordine expellat. nullus
tñ modo expellit: sed p
modo criminis z delicti/
carceri macipat. ca. 9. se-
cunde partis no. §. 5

c **C**dom. Id ca. 29
huius partis an. 5. 27

vt domui cui fec inuiriā. aliū suis expēsis pvideat;
k **C**u vo pducunt: p dices et p cipiat eis vt sint pti-
nētes: ad vsurā nō accōmodet: cultellos barbari-
nos nō portet: decias reddāt de aialib⁹ suis: et a d
reddēdū cū tps fuerit iducat; In qz obitu dicat p
eis missa vna ab hebdomario: et a singul placebo i cell;

Ne suscipiamus placita aliena. nec pro
alienis cambire. vendere vel emere pre-
sumamus; **Caplm XX**

Tatuim⁹ vt null⁹ nri ordis in se tāq; iudex vel
arbitr: placita suscipiat aliena; **C** Si a sede
aplica causa aliq; cuilibet ex nob fuerit delegata: tūc
ad eā audiendā exeat. q;uis licetiā a pōre cartusie nō
habuerit excūdi; **C** Qua in re sciēdū: q; nisi in lris
cōmissorjjs ordo cartusiēsis expmā. sic indulgētia
quā a dño innocētiō papa tertio habem⁹. manifeste
declarat: eā nō tenet delegatus audire; **C** Pro his
etiā q; nō sunt de ordie nro: nullus nrm q;libet res
cambiat aut vēdat; Emere vo si necessitas exegerit.
possumus; Nō fiat hoc passim. nec p quolibet: nec
sine licentia pōris sui;

De trāsgressorib⁹ z reprehēsorib⁹ statu-
toz. et de romana curia. de inobediētib⁹
et cōtumeliā inferētib⁹. pspiratorib⁹. dis-
cordātib⁹. domū suā diffamātibus. et de
his qui iurāt. vel blasphemāt; **La. XXI**

I q; pōr p se vel p sbiectū suū instituta capli
ptumaciē violare psumpserit: postq; id pstitē-
rit. i p̄spectu toti⁹ capli culpā p̄fessus. extra egrediēs.
nudatis pedib⁹. vestimētisq; p p̄suetudie detractis:
vgas portās. an p̄uētū p suscipiēda humiliē disci-
plinā reuertat; Idē q; silem in domo sua p fili cul-
pa subiectis suis disciplinā iponat; **C** Porro si do-
mus aut q;libet nri ordis psona. p se vel p aliū lras a
romana curia sine licētia capli generalis postulaue-
rit: seu curiā romanā adierit: vel p se alijsve q;busli-
bet. q;licūq; ex causa dño pape scribere psumpserit:
b societate toti⁹ ordis p̄uēt: nisi caplo eā reconciliare
c placuerit. vñ aliē corrigēdo p̄uēre; **D**om⁹ tñ cartusie.

Ca. XXI XXII

auctoritate capli general' p'dictā licētiā dare potit su-
per anū: et eadē vti p sua et ordis magna necessita-
te; ¶ Quicūq; vo statutis capli rebell. v' cū murmu-
re rēphēsor extiterit: et q' p'ori aliqd iubēti fuerit in-
obediēs. aut puerse obediēs: et si puerfus h' ipm fece-
rit pcuratori: et cōmōit' emēdare noluerit: ordinē te-
neat itra vel extra cellā. et sit extra cōuentū; Et si post
admonitiōē t'riā p' infualla dicz factā obstitat' p'mā
serit: p'or ipm expellat ab ordie; ¶ Qui frēs suū. vel s-
etiā redditū mētiri dixerit: seipm mox icludēs i cellā. b
māeat extra cōuētū: donec satisfecerit ad p'oris arbi-
trū; Si aliā cōtumeliā irrogauerit: iuxta modū cul-
pe. modū sustineat disciplie; ¶ Si q's domū suā dif-
famasse fuerit dep'hēsus: dieb' ad min' q'dragita sit
nouiti': et careat colloq'o claustrī; ¶ Si p'or idonee
mōstrare potuerit q' ex s'bditis suis duo pluresve cō-
spirauerit: i eadē domo a visitatorib' puniant' et vel
si p'or eiusdē dom' viderit expedire. causā scribat p'o-
ri cartusie: q' de sui cōuēt' cōsilio rescribet ei discipli-
nā; ¶ Qui int' se pacē et cōcordiā p' p'tētiōes et rixas
violare p'sumpserit: et sepi' admoniti cessare nolue-
rit: p' domos ordis. visitatorz iudicio sub disciplina
cōgrua diuidat'; ¶ Si vn' sol'. nimis seditiosus fue-
rit: iudicio p'oris aut visitatorz in eadē domo puni-
at'; ¶ Si q's nrm vt plerūq; faciūt seculares. ipie iu-
rādo. ad dicēda de deo seu d' sacris v' de scis ei' tur-
pia siue contumeliosa verba prupit: impietate ver-
borz n' negligent pēsata. tāq; execrabil' atq; blasphe-
mus. put res exegerit pene s'biaceat q'uiori; ¶ Qui
vo q' dicit. iurādo simplici p' deū: p' fidē suā: p' chri-
stū: si de' me adiunet: aut alio sili modo audiente
vno vel plurib' affirmauerit: statī vbicūq; sit. veniā
accipiat; Et si h' p' cōsuetudie faciat: graui' puniat';

De p'suetudinibus monachoz gene- raliter; Caplm XXII

¶ On est n're p'suetudis p' victualib' murmurare:
maxie in cōuētū; ¶ Q'n adiutoriū q'rim': debe-
mus exp'mere q's et q't h're volumus: et q'diu; ¶ In
cella alteri' horas nob' cātare n' licet: nisi opemur cū
illo; ¶ Cū p'or foris ē: obseruātiās ordis nos pue-

d ¶ Rēphēsor. Vide
ca. 9. t'rie cōpil. §. 36

e ¶ Inobediēs. In/
obediēs sepi' vt se cor-
rigant/moneant. ca. 31.
hui' partis an. §. 3.

f ¶ Admonitionem
De ista admonitiōe et/
am habet ca. 31. hui' par-
tis an. §. 3

g ¶ Expellat. Modo
nullus de ordie expellit
s' p' modo delicti/carce-
ri mācipat. ca. 9. sc'de
partis no. §. 5

h ¶ In cella. Ad ius/
sum p'lidētis. ca. 10. ter-
tie cōpil. §. 18

i ¶ Cōtumeliā. Vide
ca. 13. t'rie cōpil. §. 14. 15.

16. et ca. 9. t'rie cōpil. §. 35

k ¶ Diffamasse. Vide

de h' ca. 3. t'rie cōpil. §. 16

et ca. 7. sc'de ptis no. §.

12. Si puerfi suū puorē

diffamauerit cellā amit-

tāt. ca. 2. tertie ptis no.

uoz. §. 11

l ¶ Diuidant. Idem

ca. 30. hui' ptis an. §. 39.

et ca. 31. hui' ptis anti. §.

43. et ca. 8. sc'de partis

no. §. 8. Sili diuidant q'

capitales h'nt inimicos

ca. 31. hui' ptis an. §. 14.

et. 43. Itē emittant per

uerfi/p'fili de parētibz

suis rē. ca. 8. sc'de partis

no. §. 7. Itē alibi collo-

cet' p'icti de icōtinētia

rē. ca. 9. sc'de ptis no. §.

8. et ca. 2. tertie ptis no.

§. 10. et. 12

¶ Nullus prior audeat

refutare p'sonas a visita-

toribus missas rē. ca. 9

tertie cōpil. §. 39. Nullus

ali' p' q'cūq; culpa v' cri-

mine de domo propria

emittat: s' ibidē puniat'

ca. 30. hui' ptis an. §. 39.

et ca. 31. hui' ptis anti. §.

43. et ca. 8. sc'de partis

no. §. 7

Secunda pars statutorum antiquorum

a Scribere. Des em pene qd suscipim? si fieri pot scribere docem? ca. 16. hui? ptis an. 8. **b** Quattuordecim. In h numero includunt prior et procurator. Et si dom? hns quattuordecim moachos/elegerit porē d alia domo: pnt ee qn/ deci. ca. 5. h? ptis an. 33. **c** Belles. Que non portant extra cellā. ca. 1. scde partis no. 4. **d** Accipe. Vel fas seu qlibet munuscula recipe vel diligere. ca. 1. se cūde ptis no. 18. Nō licet cuiq? aliqd recipe a priorib? nisi p licētia. ca. 6. hui? partis an. 58. **e** Puniat. Et vltra hoc si qd vltra valorem triū solidorū donauerit et prior nō reuelauerit/ sinaz excoicatiois incurrit. ca. 5. scde ptis no. 12. **f** Exire. Puores et pueri tepe guerraz pnt se trāfere ad alias domos ordis vel ad loca tutiora rē. ca. 13. tūe cōpil. 1. **g** Nisi vice. Hoc reuocātū est ca. 7. secūde partis no. 2. **h** Ad ordines. Pro ordinib? suscipiēdis: vide ca. 5. scde ptis no. 5. et. 7. et ca. 4. tūe cōpil. 14. et. 15. **i** Ad nouū. Ad nouū pōrē qredū null? vadat nisi q p pfirmatores fuerit deputatus. ca. 2. scde partis no. 12. **k** Reqrēdū. Itē ille cui a sede aplice causa aliq est delegata. ca. 20. hui? ptis an. 2. Itē ille q a visitatore eligi in forciū cū nō pōt hre priorē p visitatiōe faciēda. ca. 9. tūe cōpil. 4. 7. Vide ca. 3. tūe compil. 3. **l** Licet. Qui pstratiū fecerit p fugitiuo habet ca. 31. hui? ptis an. 29. et ca. 4. tūe ptis no. 5. **m** In gratijs. Nec in gratijs post prandiū vel cenā die susceptiōis noui pōis accipim? vlnā. ca. 5. hui? ptis an. 30. Nec in gratijs post prandiū vel cenā die sepulture fratru. ca. 4. 7. pūme partis an. 30. **n** Vestimēta

a nit forti? obseruare; **Q**ui scribere scit et pōt et noluerit: a vino abstineat arbitrio pōris; **Q**n dom? habet tredecī cellas: pōr nō mīeat extra cellā. nec monach? aliq? nisi pcurator: si mōachi fuerit quattuordecī; **Q**ncūq? puer? exire pōt: pelles extra cellā sine capa portare nō licet; **I**n puetu. sine capa cictā pelliciā nō portam?; **I**uxta volūtātē nrāz nocturnis vtimur sotularib?: custodientes tñ eos a ceno et pluuia et nūe qtu possum?; **P**etere. accipe et donare sine licentia. si qd pūpserit: p qlitate culpe pūniat; **A**duatiōes simulate b specie dōatiōis et huiusmodi: a nob? vl' int nos. nullo mō fiāt; **D**e misericordijs dictū ē. vt petēti eas p p̄suetudie. strahāf: donec qd de misericōdia. qd d p̄suetudie sit bñ recognoscāt; **S**tatuim? vt nlla p̄suetudo q̄ statuta capli valeat. aut toleref; **L**ū epis q d ordie nrō nō sūt: aliqūē nrm hitare phibem? oīno; **E**xire qz extra tmi nos. nisi vice pōris ituro ad caplm generale: vel ad ordies suscipiēdos: vel ad nouū pōrē rēqrēdū: nulli mōacho sine licētia pōris cartusie licet; **L**icētia a priore alicui clerico vel laico denegatā: nō poterit postea dare vicari? aut pcurator: nisi vrgēte necessitate postea occurrēte; **E**t idō petitor etiā nō interrogatus dicat qd sibi fuerit a pōre denegata: ne vt fraudis re? si eā ab ignorāte obtinuerit. argui debeat et pūiri; **S**ilicet si qd licētia a vicario vl' a pcuratore denegatā. a pōre postea petere voluerit: a p̄dictis fuisse denegatā manifestet eidē; **N**ullo tpe aut loco. in grātijs p pradiū vel cenā: accipim? corā epis. vel etiā corā extraneis veniā; **E**stimēta nrā nec nimis lōga sint nec nimis breuiā: et tā in vestib? q̄ i pelliceis mod? seruet: nec findant pellicie; **S**ingul' ānis a circūcisiōe vsq? ad qnq̄gesimā pueri et reddit: mōachi p̄ vo a qnq̄gesima vsq? ad ramos palmarū: q̄cqd habēt oīdāt. et exponāt volūtati pōris; **E**t i ipa dñica ramis palmarū oēs tā monachi. q̄ pueri. et reddit.

n Vestimēta. De vestib? habet supra ca. 16. huius partis an. 2. et ca. 1. se cūde partis no. 3. et ca. 5. scde partis no. 8. et. 4. et. 6. **o** Louersi. Enā quolibet mēse vel quoties prior vel pcuratori placuerit/celle puerorū visitent. ca. 2. tūe partis no. 13. **p** Ramos palmarū. Enā qñes fuerit a priore req̄siti. ca. 5. scde ptis no. 11. **q** Habēt. In cellis vel alibi. ibi. 11. Et q in pmissis ptumax fuerit/vel aliqd celauerit/et p p̄ueterius pūniat. ibi. 11.

5
6

7
8
9

10

11
12

13

14

15

16

17

18

19

Ca. XXIII

puentiat in caplo mōachoz: ibiq; nō pmissio alio ser-
mone. tractet de cōsuetudinib⁹ ordinis: et excomu-
nicet a pōre et a singulis sacerdotib⁹ oīs tā p̄sens q̄
absens. q̄ occultādi aīo retinuerit aliqd vltra dūo de
cim denarios valēs. donec illud oñdat et exponat
pōri: vel si qd a p̄terito die ramis palmarū sine licē-
tia donādo seu aliē alienauerit vel etiā cōmodauerit
vltra summā p̄dictā. donec cōfiteat pōri: indulto tñ
spacio p̄ntib⁹ ad cōfiteūdū vsq; ad diē cene. et absen-
tib⁹ vsq; ad octauā diē reuerſionis ad domos suas;
¶ Quicūq; itaq; exinde retinuerit. aut de donatis.
alienatis siue accōmodatis vltra valorē triū solidorū
domū grauauerit. nec fuerit vt dictū ē cōfessus:
tanq; de p̄prio indice si p̄uict⁹ fuerit: et de ordie ex-
pellat; Si vō infra p̄dictā summā deliq̄rit: pōris ar-
bitrio puniat; ¶ Quicūq; seras clādestinas habue-
rit: sit extra cellā et extra cōuetū; ¶ Quicūq; in q̄-
cūq; obediētia cuiuslibet agit vices: nihil oīno i ca-
sine licētia mutare p̄mittit; ¶ In cell⁹ q̄s ipsis nihil
nisi p̄us ostēsum et iussum. mutari fieriue sinit: ne
dom⁹ laboriose facie. curiositate deteriores vel de-
struant; ¶ Generaliter aut in alterius cella nullus
nisi iussum ingredit; ¶ Si alicui n̄m vel v̄stis vel
aliqd huiusmodi missum fuerit: ex antiq̄ cōsuetu-
dine nō ei. s̄ aliq̄ poti⁹ dat: ne q̄si p̄rium habere vi-
deat; In arbitrio tñ pōris relinquit: vtrū ei cui mis-
sum est. an alteri det;

De nouitio; Capl'm XXIII

¶ V̄eros siue adolescētulos nō recipim⁹: s̄ viros
q̄ iuxta p̄ceptū dñi p̄ manū moysi viginti ad mi-
nus annoz ad sacra possint bella p̄cedere; ¶ Ano-
uitio nec v̄stis nec aliud exigat; Si pōr exegerit sit
extra sedē suā in ecclia q̄dragita dieb⁹: et totidē sine
miscōia faciat infra sex mēses abstinentias; Si p̄cura-
tor vel ali⁹ exegerit: sit nouiti⁹ p̄ q̄draginta dies: et
totidē in caplo recipiat disciplinas; P̄rioratūq; p̄ri-
or: et p̄curationē p̄curator amittat: si eis sciētib⁹ ex-
actio iā venit ad effectū; ¶ Qñ aliq̄s ignotus venit

§ tertie cōpil. §. 4. nō obstatē statuto. ca. 6. scde partis no. §. 4.
¶ Ad effectū. Et excoicationē incurrit. ca. 8. tertie cōpil. §. 4.

¶ Excoicet. De p̄ple-
nus dī ca. 5. scde partis
no. §. 12. et. 14.

¶ Duodecim dena-
rios. Mō tenet statutu
nouū. ca. 5. scde p̄s no.
§. 12. Abi dī vltra valo-
rē triū solidorū tironen-
sum 2c.

¶ P̄riori. Vel eo ab-
sente vicario vsq; ad po-
ris aduētū. ca. 5. secūde
partis no. §. 12.

¶ Diē cene. Inclusi-
ue. ca. 5. scde p̄s no. §. 12.

¶ P̄prio. P̄prietate in
cimiterio nō sepeliānt
sepulti extrahant. ca. 31
hui⁹ p̄s an. §. 9. Vide ca.
2. tertie cōpil. §. 33. et ca.
10. tñe cōpil. §. 15. 16. 17.

¶ Expellat. Mō nul-
lus expellit: s̄ vltra sen-
tētiā excoicationis quā i
currit. ca. p̄sent. §. 19. et
ca. 5. scde p̄s no. §. 12. et
14. puni. ca. 9. secūde
partis no. §. 5.

¶ Obediētia. Idem
ca. 28. tñe p̄s an. §. 30.

¶ In cell. Idem ca.
28. tertie p̄s an. §. 30.

¶ Ingrediet. Nec in-
trare p̄mittit. ca. 17. hu-
ius partis an. §. 6.

¶ Si alicui. Ex statu-
tis guigo. ca. 59.

¶ Vestis. Idē ca. 28
tñe p̄s an. §. 6. 6. Idē de
l̄ris si recipiēdis v̄l mit-
tendis atq; m̄ueribus.
ca. p̄sent. §. 10.

¶ P̄prio. P̄pofes-
sus in ordie ita se ab oī-
bus q̄ m̄adi sūt itelligit
alienū: vt nullus p̄s
rei: nec suū p̄s sine p̄ou-
licētia habeat p̄tātē. ca.
24. hui⁹ partis an. §. 6.

¶ De nouitiis h̄f etas
ca. 6. scde p̄s no. q̄si p̄
totū. Et ca. 8. tertie com-
pil. per totū

¶ P̄ueros. Ex statu-
tis guigo. ca. 27. §. 1.

¶ Recipim⁹. Si nō
vacat cella nulli p̄mit-
tat p̄ma cella q̄ vacauit.
rit. ca. 32. h̄ p̄s an. §. 14.

¶ Ad min⁹. Nō reci-
pian⁹ etate m̄iores. ca.
8. tñe cōpil. §. 1. Vide ca.
6. scde partis no. §. 8.

¶ Procedere. Nec
recipiat nisi sint corpu-
lētū. ca. 8. tertie cōpil. §. 1.

¶ Exigat. Idē ca. 8.
§. tertie cō

Secunda pars statutorum antiquorum

g **¶** Si nobis. Id est prior et conventus. ca. 6. secunde partis no. 5. 6.
h **¶** De ordine. Si tamen novit fuerit: non mentitur dicendo se de alia religione non fuisse. ca. 6. secunde partis no. 5. 3.
i **¶** Si absolutus. et bi gamus: non potest recipi in monasterium. ca. 1. tertie partis no. 5. 9.

k **¶** Et fratrum. Quia prior nullum recipere debet sine sui conventus vel maioris partis assensu. ca. 6. secunde partis no. 5. 6.
l **¶** Dura proponunt. Ex statutis guig. ca. 22. §. 1.

m **¶** Terminus. Ex statutis guig. ca. 22. §. 1.

n **¶** Si prior. Etiam si prior absens vicario non commiserit: a vicario et conventu qui receptus fuit: ad terminum veniens indui et in cellam potest. ca. 6. secunde partis no. 5. 1.

o **¶** Post supplicem. Ex statutis guig. ca. 22. §. 2.

ad nos. volens fieri monachus aut conversus aut red-
ditus: si nobis placuerit ut probatus recipiatur: primo quod
rat ab eo coram testibus si de ordine aliquo exierit: si liber:
si absolutus: si absque incurabili sit morbo: si de quere-
lis satisfecerit; **¶** Is vero qui vult fieri monachus insup-
interroget: si possit ad sacros ordines ascendere; Exa-
minat quod si legere et catere novit et potest; Sciturus
quicquid sit ille clericus aut laicus: quod si id de quo interrogatus ce-
laverit: poterit etiam post professionem expelli; Eadem fere
omnia inquirenda sunt. etiam si persona nota sit: quod plurima
de quibus sibi conscius est. aliorum poterit effugere cognitio-
nem; **¶** Ad hec. si consilium prioris et fratrum fruerit ut proba-
tus recipiatur: talis forma servetur; Toto corpore prostra-
tus. per misericordiam postulet se recipi per prebendario et
servo omnium; Cui stare iussio. duram proponunt et aspici-
totaque vilitas et asperitas vite quam sibi desiderat. put
fieri poterit ante oculos ponitur; **¶** Ad quod. si impetravit ma-
nens responderit se de sola dei pietate fratrumque orationibus con-
fissum. ea put divina clementia concesserit impleturum:
tunc demum suadet ei. omnibus qui adversum eum aliquid habent
iuxta evangelium reconciliari: et si quid aliquem defrauda-
vit: et si non quadruplum ut zachaeus. simpliciter saltem si ha-
bet unde restituere; **¶** Qui si statim non sit paratus indui:
certus ei usque ad quem venisse debeat dabitur terminus non
nimis remotus: ad quem si non venerit nos non teneamur
eidem; **¶** Deinde ad prioris pedes vel vicarii si prior absens
huiusmodi receptionem ei commiserit. genua flectens: iur-
ctas manus iferat infra manus prioris: et prior ex parte dei et
ordis. et sua et fratrum societate cedat ei: et proponat ei-
dem quod ante professionem poterit libere exire; Et sic est in optioe
ei exire: ita est in nostra eum expellere: si nobis quod absit non
placeret perversio ei; **¶** Quo facto. recipiatur in oscu-
lo pacis: a priore prius. deinde a ceteris omnibus; Ad datum autem
terminum veniens. non osculatur: sed statim post supplicem in
conventu postulationem rursus induitur: et in examinatione
ad minimum annua ponitur: exceptis episcopis. et cardinalibus. qui
potius ut venerint si hoc postulet. ad professionem admittuntur;
Et si pontificalia retinuerint: non facient officia minora sa-
cerdotio; Si non retinuerint: in eorum dispositione sit. utrum
minora officia exequantur; Si itaque habitum nostrum susci-
pere voluerint: erunt in cella; Si noluerint: serventur eis in

10 hospiti
si prior
cu. 7. c.
no. 5. 6.
ri et co
vo no
liu. no
munt.
re pson
refectio
re; **¶**
est mo
batio
non t
cleric
insub
n hab
de sec
12 **¶** In
et ins
Ante
sine a
rindes
et cu
Qu
re m
aut d
do ad
13 uiti?
mes
la: di
14 tro du
mo si
kyrie
tuun
dne
cas
ra:
15 nost
geni

Ca. XXIII

10 hospitio. et sepelient in nro cimiterio; **A**bbas vo p
si poret puetui placuerit. pm^o sit in ordie qtu ad lo
cu. et qtu ad oia q singli p ordine facim^o aut dicim^o.
no qtu ad officiu atiqoris; Et si postulauerit. et po
ri et couetu placuerit: ifra anu faciat pffessionē; Alij
vo nouiti ifra die pffessiois. non missam. no euage
liu. no eplam dicunt: nec ad missas etiā puatas ser
uiūt: nisi forte qnqz pori alit videat. pffiderata qlita
te pfone; Sz hebda; cant^o facere: et tā in ecclia q in
refectorio legere pnt: qcto sibi fuerit iniuctu a po
re; **S**i is q recipit monach^o est. statim sua exut^o. nra
est indued^o cuculla: nullaten^o tñ nisi post cōpletā p
bationē annuale. pffessionē factur^o: quā cū faciet
non bñdicif: si in pori ordine fuit bñdictus; Si vo
cleric^o secularis aut canonic^o regularis. alteriusve cu
iuslibet ordis fuerit: nec suppellectiliū. nec aliud de po
ri habitu ei dimittit. s. confestim rufus induit: sic q
de seculari cōuersione venerūt. indui consueuerūt;
12 **I**ndut^o igit^o nouiti^o et pparat^o ducit^o ad eccliam:
et instruit^o vt ad gradu altaris faciat orationē suam;
Interi cōuetus cātat in ecclia vsum. veni scē spūs.
sine alla; Quo finito: dicat pōr. cōfirma h deus: et
rñdeat a cōuetu. qd opat^o es in nob; Dñs vobiscū:
et cū spū tuo: orem^o: actioes nras: et de^o q corda;
Quo dicto: ducit^o ad cellā cū his psalmis; Misere
re mei deus: q dilecta: memeto dñe dauid; Si vn^o
aut duo sufficere pnt: vn^o tātū aut duo dicant; Eū
do ad cellā pcedit pōr cū stola et asporio: sequit^o no
uiti^o: deinde cōuetus. pcedetib^o antiqorib^o; **A**e
mēs aut pōr ad celle ostiū: aspgit nouitiū et ipsā cel
lā: dices. pax huic domui; Tenēs manū nouiti^o in
14 **T**roducit eū: et ducit ad oratoriū; **F**inito vo psal
mo siue psalmis cū glia pñ: sequit^o kyriel. christeel.
kyriel; Pñ nñ: et ne nos inducas: saluū fac seruum
tuum: mitte ei: esto ei: nihil pficiat: dñe exaudi:
dñe de^o vtutū: dñs vobiscū; Orem^o: de^o q iustifi
cas impiū. et cetera: pñtende dñe famulo tuo. et cete
ra: exaudi nos dñe sancte pñ. et ceta: p christū dñm
15 nostrum; **B**um ista dicunt: est nouitiū flexis
gemb^o in oratorio; Quibus cōpletis: pōr iniūgit ei

p **C**imiterio. De b
ca. 49. pñe pñs an. 23

q **C**ho missa. In cō
uetu tantū: q si sunt sa
cerdotes/missas priua
tas celebrat. ca. 6. scde
partis no. 10

r **D**icunt. Exceptis
clericis reddens pffessis
ad habitū nouitiū mo
nachoz recept^o. ca. 1. ter
tie pñs no. 7. Nec or
dines suscipiunt. ca. 4.
tertie cōpñs. 14.

s **A**d missas. Ad
ipsas missas priuatas
cum cuculla ecclastica
fuisse tenent. ca. 6. scde
partis no. 10

t **A**thonachus. Et
sūt mōachi ordis scē be
nedicti/ cluniacēses/ ce
lestini/ pñmōstratenles/
grādimōtēses rē. ca. 4.
tertie cōpñs. 5

v **C**uculla. Et sine
capa. ca. 6. scde partis
no. 14

x **C**ōpletā. Et si no
luerit se pñmare ordi
ni/ nō recipiat ad pffes
sionē. ibi. 5.

y **C**ho bñdicif. Ce
tera tñ facit: qñ sū susci
pe me/ dicat pffessionem
legit et cōicat. ca. 6. scde
partis no. 15.

Secunda pars statutorum antiquorum

3 **C**onfessio: Scz ge
nerali. ca. 11. huius par
tis an. 10.
a **C**oni ex senio. Ex
statut. guigo. ca. 22. §. 3.

b **C**onvitiu. Conuitiu
debet reportare librum re
sectorii ad eccliam. ca. 13.
huius partis an. 8.

c **C**onvitiu. Bona
nouitio an. pfectiones
nullus alienet: vel etiam
volente nouitio alienari
pmitat. ca. 8. tertie co
p. §. 5.

d **C**onvitiu. Ex statu
tis guigo. ca. 22. §. 4.

e **C**aplo. Proposi
tis a p. fide p. p. n. d. is
ca. 6. scde p. tis no. §. 11.
De caplo p. m. exit no
uit. ca. 12. huius partis
an. §. 21.

f **C**onvitiu. A ca
pitulo generali / finito
sermone excludit. ca. 6.
scde partis no. §. 11.

g **C**onvitiu. No faciat
ibi longa mora. ibi. §. 11.
h **C**onvitiu. Et q. cuq
aliu no subornet aut in
ducant ad instabilitate
re. ca. 3. tertie cop. §. 4.

celle et aliorum que ad ordinem nostrum pertinet observantiam et ex
ercitium. in remissione peccatorum: et audita eius confessione ab
solvit eum a votis factis in seculo: si perseveraverit in ordi
ne; **C**oncedatque eum uni ex senioribus que idoneum ad
hoc cognoverit: que eum horis competetibus visitat. instru
it eundem ad horas dicendas. et ad ceteras observantias or
dinis: que ignorare novitium non oportet; Ad quod agen
dum per unam hebdomadam vel amplius si necessarium forte per hoc cog
noverit: sollicitus esse debet que ei fuerit assignatus; Ante
rim vero donec per se solum in cella horas dicat: fratres propter
hoc et procuratorem perseveraverunt ab eius visitatione abstinere
re; **C**onvitiu autem res suas proxi ex integro reddat: ut
non ipsi sed proxi vel cui proxi precepit eas custodiat; De quibus
quicunque ante confessionem ordinare voluerit: fiat iux
ta dispositionem ipsorum; **C**Si quis de alia religione ve
nit ad nostram: credimus quod possit usque ad tempus confessionis
disponere de rebus que secum asportat de voluntate sui ma
ioris; **C**Nullus vero nostrum de rebus novitii aliquid postu
let: nec ad procuratorem faciendam instruat ab aliquo nostrum;
CNovitius blande leniterque maxime tractatus in primis:
nec ei tota subito institutionis aspirante subire conceditur:
sed paulatim. et ut ratio vel necessitas postulare videatur;
Nam et cum coquario quicunque loquendi licentiam habet: et a
proxi sepius visitatur; **C**Novitius nec reprehendit nec rep
henditur: sed cum offendit instruit a priore vel magistro
suo; **C**A caplo et claustro cum necesse est remouetur;
CUtrum autem in colloquiis breuem aut longam moram faciat:
sit in dispositione prioris; **C**De negociis domus non se
debet intrinittere nisi interrogatus: et tunc debet potius
respondere iuxta aliorum voluntatem: quam iuxta suam; **C**Non que
rit licentiam ut possit aliquem visitare: nisi forte infir
mum; **C**Novitius et redditus ordinis nostri: nec a prioribus
nec ab alijs modo aliquem sublevent: aut subtrahant; Quod
si quis fecerit legitime puniatur: et nihilominus sub
tracti ad domos ubi votum fecerant reuertantur; **C**Quod si
per se novitius ad aliam domum se transferre voluerit: non lice
at ei absque licentia generalis capli. et domus in qua
votum fecerit: etiam si non dum habitum suscepit; **C**Si no
uitius exierit. et postea reconciliatus fuerit: post re
conciliationem probabitur per annum integrum antequam pfi

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28 teat; Posito fratri p aliq culpa ultio: supuenies no
 29 uitius postponit; **C**oersi p disciplinā facti noui
 30 ti: si necessitas dom⁹ fuerit in q sunt: poterūt p ne-
 31 gocijs dom⁹ extra terminos mitti; **C**Si cleric⁹ vel lai-
 32 cus q votū fecit in manū p⁹oris. absente p⁹ore vene-
 33 rit ad domū in q votū fecit. vel ifra terminos: et ifir-
 34 mitatē grauē incurrit: possit recipi et indui; Nullus
 35 vero alius absente p⁹ore recipiat; **C**In cruce signa-
 36 tis recipiēdis: nullū facit impedimentū votū crucis;
 37 **C**Uxoratū vxore seculū nō relinquēte. q sine p⁹ri
 38 ēpi auctoritate recepit: p⁹ioratū amittat: etiā si vx-
 39 or recipiēdi se relicturā seculū p⁹mittat; **C**De ordie
 40 p⁹dicatoz v⁹ miorz nullus recipiat: absq⁹ licētia p⁹-
 41 ris vel m⁹stri p⁹uincial⁹ eorūde; **C**Coersos aut cle-
 42 ricos monialiū n⁹i ordis. sine eaz⁹ licentia recipe nō
 43 debem⁹; **C**Q⁹ si de domib⁹ p⁹uilegiatis aliq ad nos
 44 venerit. nec ab eis fuerint ifra annū req⁹siti: ex idul-
 45 gentia nob a sedē ap⁹lica p⁹cessa. eos libere retinem⁹:
 46 eorūq⁹ recipimus professionem; **C**Infirmos q nec
 47 pedib⁹ suis nec eq⁹tado p⁹nt tērmios n⁹os itrare: nul-
 48 lo recipimus modo; **C**P⁹ior q q⁹ fecerit: p⁹oratū amit-
 49 tat; **C**Si q⁹s san⁹ aut infirm⁹ votū fecerit intrādi or-
 50 dinē et itrare noluerit: p⁹or dom⁹ si vult faciat eū cō-
 51 pelli p maiore suū ad votū cōplēdū; **C**Qui fec⁹ votū
 52 intrādi ordinē n⁹m: a⁹q⁹ suscipiat habitū mōachi v⁹
 53 cōuersi. pōt si vult fieri redditus: si nō sit sacerdos;
 54 **C**P⁹rop⁹ leprosum si int⁹ nos fuerit: nouitios mini-
 55 me recipe recusam⁹; **C**Edificat aut ei domūcula extra
 56 clausurā aliaz: et ibi a p⁹ore et a socijs visitat; **C**Si
 57 nouit⁹ a⁹ p⁹fessionē leprā icurrerit: nō faciat p⁹fessio-
 58 nē; **C**T⁹ si i domo remāere voluerit: habebit p p⁹fes-
 59 so: et ei p⁹uidebit vt p⁹fesso; **C**Leprosi n⁹i ordis car-
 60 nes cōedere nllā p⁹mittit ex causa: sic nec cuiq⁹ ifirmo;

De professione nouitioz; Ca. XXIII

CAm tēp⁹us quo nouit⁹ b⁹ndici debeat istiterit:
 si receptibilis apparuerit. et in duobus festis
 cap⁹li in petēdo misericordiā sedulus fuerit: nō in p⁹-
 mo. s in scdo festo dies ei quo in totū suscipi debeat.
 certus instituet; In quo cū in cap⁹lo itidē misericōdiam
 humili⁹ postulauerit: facultas ei seu recedēdi si vo-

CRecipiat. Recepti
 ad osculū pacis ad ter-
 minū statutū veniētes
 p⁹iore mul: um remoto:
 p⁹nt a vicario z cōuentu
 idui z icellari. ca. 6. scde
 partis no. 5. 1

CUxoratū. Nullus
 iugat⁹ altero iuge in
 seculo remanēte/ recipi
 at ad ordinē sine licētia
 cap⁹li general⁹ v⁹ p⁹ious
 cartulie. ca. 8. tertie cō-
 p⁹l⁹s. 7

CDrop⁹ū ep⁹i. Etiā
 si iteruenerit auctoritas
 ep⁹i: z cōsensus in seculo
 remanētis. ibi. 5. 7

CA sede. Per d⁹m
 clemēte papā tertū.

CTerminos. Nec
 etiā si terminos n⁹os in-
 trauerint. ca. 6. secunde
 partis no. 5. 7.

CCarnes. Idē ca.
 4. 4. p⁹me p⁹is an. 5. 4.
 De hoc etiā ca. 4. scde
 partis no. 5. 32

CU t⁹ps. Ex statu-
 tis guig. ca. 22. 5. 5

CNullus p anticipatio-
 ne p⁹fessiois nouitij sup-
 plicet. ca. 8. t⁹ie cōp⁹s. 2

CQuo. Scz annue
 p⁹batiois: vt in ca. p⁹ce
 dēti. 9

CP⁹ior cartulie potest
 disp⁹esare vt infra annū
 nouitij p⁹fitēant. ca. 6.
 scde p⁹is no. 5. 13. Uide
 eodē ca. 6. 5. 5

CSuscipi. Si puen-
 tus vel maior p⁹s p⁹se
 rit: ali⁹ p⁹ior non pōt eū
 recipe. ca. 6. scde partis
 no. 5. 6.

Nota

Secunda pars statutorum antiquorum

d **C** Libera. Ut in ca.
pcedenti. §. 17.
e **C** Ea comiserint.
De q^b habet ca. 31. hu-
ius partis an. §. 2.
f **C** Expulsio. Nullus
p q^dq^z crimie de ordi-
ne expellit: sed punif.
ca. 9. scde ptis no. §. 5.
g **C** Proponenda. Scz
de stabilitate et obedi-
tia. ca. 24. tertie partis
an. §. 4.
h **C** Ego frat. Ex sta-
tutis guig. ca. 23. §. 1.

i **C** Prioris. Rectores
domo^z incorporata^z or-
dini pnt nouitios recipe-
re ad p^ossionem/mutato
noie p^oris in noie re-
cto^zis rē. ca. 8. tertie co-
pil. §. 3.
k **C** In ipsa autē. Ex
statutis guig. ca. 23. §. 2.
l **C** Hec missa p^oinet ad
p^ore. ca. 6. hui^o ptis an.
ti. §. 3. Quā missa^z p^oior
nō dimittit p^opt fragili-
tatē. ca. 43. p^oie p^o an.
§. 88. Scz si i^ofirm^o vel i^o
pedit^o fuerit p^opt q^o ne
queat eam dicere: dicet
ab alio p^oiore ad h^o vo-
cādo. ca. 6. scde partis
nouo^z. §. 12.
m **C** Si cōuersus reddit^o
laic^o aut donat^o de licē-
tia capli general^o ascēde-
rit ad statū monachi v^o
clerici reddit^o p^ossionē
leget et faciet q^olem facit
ad cui^o statū trāsīt. ca. 11
t^oie cōpil. §. 9. 10. 11.
n **C** De p^ossioe mōachi
alteri^o religionis. habet
ca. 6. scde ptis no. §. 15.
o **C** De p^ossioe clerici
redditi. habet ca. 1. t^oie
partis no. §. 2.
p **C** Dñe iesu. Ex statu-
tis guig. ca. 24. §. 1.
q **C** Dñe iesu ch^oriste
Ex statutis guig. c. 25. §. 1.
r **C** Ex hoc tēpe. Ibi
dem. §. 2.
s **C** Obediētia. Quia
vno solo obediētie bo-
no cūcta nobis fructuo-
sa futura speramus. ca.
14. huius ptis an. §. 28.

luerit: seu sua oia quō v^ol quibus placuerit distribu-
endi libera tribuet; Qd si p^oseuerauerit pulsans: op-
tatus ei tribuet assensus; **C** Proponant aut p^ores
clericis et laicis. cū p^ossionē facere voluerint: q^o si
eā comiserint q^o digna sunt expulsiōe: iuxta p^ostitu-
tionem capli. p^ores de eoz expulsiōe apud deū nō
stenebunt; **C** Propositis igit q^o p^oponēda fuerint:
dicat nouitio q^o ad missam sit p^ossionē factur^os et
cōmunicatur^os: et q^o ipse vel alius si scribere nescit.
hanc ei p^ossionem scribat; **C** Ego frat. ill. p^omitto
stabilitatē. et obediētiā. et conuersiōē mo^z meoz
corā deo et sanctis eius: et reliquijs istius heremi. q^o
p^ostructa est ad honorē dei. et beate semp v^oginis ma-
rie. et beati iohannis baptiste: in p^ontia domni. ill.
p^oris; In cuius fine. ipsemet manu p^opria signū cru-
cis dep^oigit; **C** In ipsā aut missa qua suscipiendus ē.
post offerendam ad gradū ante altare venit: inclina-
tusq^o. v^osum hūc tertio repetit: choro r^ondēte eundē;
Suscipe me dñe scdm eloquiū tuū et viuā: et nō cō-
fundas me ab expectatiōe mea; Post cuius tertiā re-
petitiōē addit glia patri: kyriel ch^oristeel kyriel:
pater noster; Interi nouiti^os an hospites si adsint.
et an singulos monachos genua flectēs. et formam
osculās: dicit ita vt possit audiri. ora p^o me p^or: inci-
piēs a choro p^oris; Post hec rediēs: in eodē q^o p^ous
inclinatus stat loco; Tūc sacerdos ad illū p^ouersus:
subdit; Et ne nos iducas: saluū fac seruū tuū: mit-
tit ei: esto ei: dñe exaudi: dñe deus v^otutū: dñs vo-
biscū; Sicq^o cucullā sup gradū an nouitiū positam:
bñdicit dices; Oremus: dñe iesu ch^oriste q^o regimen
et ceta; Dehinc capa detracta: cucullā nouitiū iduit;
Sicq^o ad cornu accedēs altaris: p^ossionē suā apte
et distincte audiētib^o oibus legit: lectāq^o sup exocu-
latū offert altare; Inclinat^oq^o ad sacerdotis pedes:
tali dep^ocatione suscipit bñdictionē; Dñs vobiscū:
oremus: dñe iesu ch^oriste q^o es via. et ceta; **C** Ex hoc
tpe. q^o suscept^o est ita se ab oibus q^o mūdi sunt itelligit
alienū: vt null^o p^orsus rei. nec sui q^odē ipsi^o sine prio-
ris licētia habeat p^otatē; Cū em ab oibus q^o regularit^o
viuere decreuerūt. obediētia magno studio sit seruā-

2

3

4

5

10

11

12

1

6

da:
dis
ita
et su
De
ma
lan
quie
dem
C
habe
8
q^oin
bati
ne f
9
no
t^o
tus.
10
v^ol su
tēne
or
11
ma
dini
uerf
salu
12
one
don
mū
qua
1
facu
si tal
vix
q^ortu
mal
suin
13
viles
14
tres v

da: ab his tamē tanto deuotius ac sollicitius. q̄to districti⁹ asperiusq; subiere ppositū: ne si qd absit ista defuerit: tātū labores nō solū careāt p̄mio: sed et suppliciu dānationis incurrāt; Hinc cū samuel; Melior est inq̄t obedientia q̄ victimē: et auscultare magis q̄ offerre adipē arietū: qm̄ q̄si peccatū arolandi est repugnare: et q̄si scelus idolatrie nolle ac quiescere; Quod vnū testimoniū. et obediētie laudem: et inobediētie sufficiētē habet vituperationē;

7 ¶ Nouitius facta p̄fessione. nihil aliud querat vel habere se dicat in libris aut rebus q̄s forte attulit: q̄ in illis que in domo inuenit; ¶ Post annuale p̄bationē. nouitiū clericum seu laicum nisi p̄fessionē facere cū nobis placuerit sit paratus: apud nos nō retinemus; ¶ Ordinē aut vbiq; in p̄uentu eum cūcti tenemus. quē singulis suis dedit aduentus: nisi quē forte prior aut caplm̄ generale aliquā vl̄ supposuerit. vel p̄posuerit ob causam; ¶ Qn̄ autē nouitiū duo ad aliquā domū veniūt: qui posterior venit. si p̄us p̄fessionē fecerit: p̄mus deinceps remaneat; ¶ Si q̄s etiā in dūabus domib⁹ nostri ordinis p̄fessionē fecerit: in scda t̄m monach⁹ aut cōuersus aut redditus erit: in p̄mā tamē nihilomin⁹ saluū ei remanet beneficiū spiritale: dūmodo occasiōe criminis nō transferat; ¶ Qn̄ aliq̄s nostrū de domo in qua p̄fessionē fecerat trāssert ad aliam domū: post annum ibidē p̄fessionē faciat: vel infra; quādocūq; priori placuerit;

De numero habitatorū; La. XXV

1 ¶ Am̄erus habitatorū in domib⁹ n̄ris. monacho a rū quidē trēdecim est. si deus eos miserit: et si facultates domoz tolerare posse putabunt; Sed et si talis aliq̄s vnus. cui⁹ utilitas et honestas videat vix posse recuperari. misericordiam postulauerit: addet et q̄rtusdecim⁹; Et q̄ de agricultura. et nutritura animalū potius q̄ de redditibus alienis viuere disposuimus. laicos in nostrā societate admissimus: qui

¶ scz monachoz/ conuersoz et redditoz: loco trium inutiliū possunt addi tres viles. ca. 6. secunde partis no. 20.
¶ Addetur et quartus de. Ultra hoc quelibet domus ordinis potest habere tres vel duos clericos redditos. ca. 1. tertie partis no. 6.

p ¶ Repugnare. P̄u on aliqd iponere volē: n/ repugnare fas nō habemus. ca. 14. scde partis an. 27.

q ¶ Attulit. Etiam in his vltimū vel aliū quelibet titulū sibi non p̄sumat vdicare. ca. 6. scde ptis no. 19.

r ¶ Ordinē aut. Ex statutis guig. ca. 26. §. 1.

s ¶ Duab⁹ do. Si in pluribus in p̄ma et vltima b̄ficiū habet: nisi i alijs prior extiterit. ca. 4. p̄ime ptis no. 32.

t ¶ In p̄ma. Et ip̄e p̄fessus et hospitib⁹ illi p̄ime dom⁹ tenet ad beneficiū spiritale. ibi. §. 32.

v ¶ Beneficiū. Sed si p̄fessione tēcerit i alia domo: etiā b̄ficiū habet in domib⁹ associat⁹ domui sue p̄ime p̄fessionis et vltime. ibi. §. 34.

x ¶ Occasiōe. Scdm̄ hoc criminosi p̄dūt beneficiū spūale: tā in p̄ma p̄fessione vt hic: q̄ vbi suuentabunt. ca. 31. huius ptis an. 45.

y ¶ Trāssert. Vide ca. 3. scde ptis no. 22.

z ¶ P̄fessionē fa. Si sibi placet et priori et cōuentui eū ad illā recipere. ca. 4. tertie compil. §. 13. Vide ca. 6. scde ptis no. 17. et ca. 10. tertie compil. §. 4. et ca. 8. tertie compil. §. 8. 9.

a ¶ Numer⁹ ha. Ex statutis guig. ca. 78. §. 1.

b ¶ Ultra numerū hic p̄fixū: nō possum⁹ aliq̄ recipere abiq; licētia capituli general. Alioq̄n prior prioratū amittat. ca. 19. huius partis an. 2. et 3.

c ¶ Trēdecim. Inciū sis p̄uore et pcuratore. Qui pcurator tūc pōt esse extra cellā si sunt trēdecim celle et q̄ttuordecim monachi. ca. 22. huius partis an. 6. Et si dom⁹ q̄ttuordecim monachos habēs priorem elegerit de alia domo possit esse quindēcim. ca. 5. hui⁹ ptis an. 33.

d ¶ Unus cui⁹. Nulli bet statū ordinis n̄ri: scz mona

Secūda ps statu. anti. La. XXVI

e Corporalib. Si qui ex eis noluerint la-
borare / vino et pitāna.
careant. ca. 2. tertie ptis
no. 8.

f Laicoz igit. Ex
statut. guig. ca. 78. §. 2.

g Et redditor. Iste
redditi habet regulā su-
am. ca. 33. tertie partis
an. per totum.

h Esse cleric. Iste
ledet supra conuersos.
ca. 33. tertie ptis an. §. 8.

i Qui clericus semp itel-
ligit esse de redditis lai-
cis. ca. 11. tūc cōpil. §. 15.

k Quattuor. Ultra
Bāoco triū munitū pos-
sūt addi tres vtilēs 7c.
ca. 6. scēe ptis no. §. 20.

l Hanc aut. Ex sta-
tutis guig. ca. 79. §. 1.

m Et vagādi. Idem
ca. 9. huius ptis an. §. 25.

n Sobrietat. Al-
de ca. 5. scēe ptis no. §. 8.
Iste de attritōe 7 humi-
litate vestiū / habet ca.
4. huius ptis an. §. 7. et
ca. 16. huius ptis an. §. 5.

a Pauperib. Ex
statutis guig. ca. 20. §. 1.
b Dāmus. Salicet
in domo iseron. ca. 10.
tertie ptis an. §. 1.

c Mulieres. Ex sta-
tutis guig. ca. 21. §. 1.

d Intrare. Idē ca.
28. tertie partis an. §. 10.
Alde ca. 6. secunde par-
tis no. §. 22.

agriculture. et pecorū nutrimentō. et alijs corporali-
bus exercitijs. put eis iniunctū fuerit diligēter intē-
dāt: sicut et clerici spiritualibus operā dare tenent;

f Laicoz igit numerus quos puerfos vocamus.
g sedecim statutus est: et redditorū septē: quoz scz.

h reddit⁹ vnus poterit esse clericus: sed in habitu red-
diti nō poterit ultra diaconatū pmoueri; Sed si vel-
let sacerdos fieri: ad aliū ordinē poterit se trāsferre;

i Ad p̄dictū etiā numez. si necessariū fuerit: quāt-
k tuoz poterūt addi. reddit⁹. vel cōuersi; **l** Hanc aut

numeri paucitatē hac cōsideratione delegimus: ne
ad maiores q̄s domus nre patiunt expensas. coacti
q̄rere. et vagari qđ horremus incipiamus;

m Q si
posterī nri hunc ipsum tam parū numerū aliqbus
occasionib⁹ sine querēdi et vagādi odibilibus offi-
cijs pcurare nequerint: si nris voluerint acquiesce-
re cōsilijs. ad eā redibūt quātitatē quā sine p̄dictis
possint portare periculis: nō attēdentes munera q̄
mittunt: neq̄ em ppter incerta beneficia. onera cer-
ta que nec portari nec deponi sine grādi possint pe-
riculo subeūda nobis vident: sed quid dom⁹ nre.
siue ex agricultura. siue pecorū nutrimento reddere
possint;

o Sed et credim⁹. q̄ mediocres facultates
ex dei adiutorio nobis sufficient: si tamē humilita-
tis. paupertatis. sobrietatis in victu et vestitu. et ce-
teris ad vsum p̄tinētib⁹. antiq̄ ppositi studiū p̄seue-
ret: et si postremo mūdi cōtēpt⁹. et dei amor ppter
quē ferri. et fieri oīa debet. p̄fectū indies accipiant;

p De pauperibus. et elemosynis. 7 de
mulieribus; **Capitulum XXVI**

a Superibus seculi panē vel aliud qđ vel facul-
b tas offert. vel voluntas suggerit dāmus: raro
tecto suscipimus: sed ad villā magis mittimus ho-
spitatū;

c Mulierib⁹. nisi longe a domib⁹ nris ele-
mosyne nō denē; **d** Mulieres terminos nostros in-
trāre nequaq̄ sinimus quātū in nobis est: scientes
nec sapientē: nec pphetā: nec iudicē: nec hospi-
tē dei: nec filios: nec ipsum dei formatū manibus
proplastum: potuisse blanditias euadere vel frau-
des mulierū; Salomon. dauid. sanson. loth. et qui

*idee de
Mona de*

acceperunt sibi vxores q̄s elegerāt: et adā in mentē
veniāt; Nec posse hominē aut ignē in sinu abscode
re vt vestimēta illius nō ardeant: aut ambulare sup
prunas plātis illesis: aut picē tāgere. nec inq̄nari;

4 ¶ Dom⁹ que nō possunt cauere ne ponāt mulieres
in operib⁹ suis: saltim ppter vitādū scādālū pvide
ant ne cōuersi vel redditi eas custodiāt: nec eis p
prijs manib⁹ mercedē reddāt: sed aliq̄s de mercēna
rijs;

5 ¶ Quibuscūq; mulierib⁹ dñs papa indulserit.
vt possint intrare domos vel eccl̄ias n̄ras: priores
quantū potuerint se apponāt et defendāt ne intrēt;
Primo tñ die dedicatiōis: pōssunt igredi mulieres
eccl̄ias nostras que dedicant;

De cōmēdatiōe solitarie vite ex cōsue
tudinib⁹ domni guigonis; Ca. XXVII

1 ¶ E cōmēdatiōe hui⁹ vite. solitarie scz pene ta
cuimus: a multis sc̄tis et sapiētibus. et tante
auctoritatis vt eoz vestigia nō sim⁹ calcare digni:

2 copiose cōmendatā sciētes; ¶ Hostis em̄ in veteri
et in nouo maxime testamēto: oīa pene maiora sub
tiliora secreta. nō in turbis tumultuosis. sed cū soli
essent dei famulis reuelata: ipsosq; dei famulos. cū
vel subtilius aliqd meditari. vel liberius orare. vel a
terrenis p mentis excessū alienari cuperēt: fere semp
multitudinis ipedimenta vitasse: et solitudinis ca
ptasse cōmoditates;

3 ¶ Hinc est vt aliqd indetanga
mus: q̄ in agrū ad meditādū isaac solus egredit⁹:
qd̄ ei nō casuale. sed cōsuetudinariū fuisse credēdum
est;

4 ¶ Quia iacob pmissis oībus solus remanet: facie
ad faciē deū videt: bñdictione simul. et noīs in me
lius mutatione felix efficit⁹: plus affecut⁹ vno mo
mēto solus: q̄ toto tpe vite comitat⁹;

5 ¶ Moyses
quoq; helias atq; helise: solitudinē testis est scri
ptura quātū diligāt: quātūve p eam in diuinorū se
cretorū reuelatiōibus crescāt; Quorū modo et inter
hoīes piclitenf assidue: et a deo cū soli sunt visitēf;

6 ¶ Sed ⁊ hieremias solus sedet: qz dei cōminatiōe
replet⁹ est; Poscens etiā dari aquā capiti suo. et ocu
lis suis fontē lachrymarū: vt lugeat iterfectos ppli
sui; Locū q̄z vbi se tam sc̄tō possit i ope liberi⁹ exer
m 2

e ¶ Mulieres. De mu
lierib⁹ etiā habet ca. 6.
sc̄dē p̄tis no. 5. 22. et ca.
5. sine cōpil. 5. 6. 7. 8.

f ¶ Possunt ingre.
Idem ca. 28. p̄ime par
tis an. 5. 15.

g ¶ Eccl̄ias n̄ras.
Sed alibi intrare nō p
mittantur. ca. 28. p̄ime
partis an. 5. 15.

a ¶ De commenda
tione. Ex statutis guv
go. ca. 80. per totū.

Secūda pars statutorū antiquorū

cere: postulat dicēs; Quis dabit mihi diuerforium viator in solitudine: tanq̃ hoc eū in ciuitate facere nō vacaret: hoc mō idicās q̃ impediāt focū gratiā lachrymarū; Qui etiā cū dixisset. bonū ē p̃stolari cū silētio salutare dei: cui negocio maximū p̃stat solitudo suffragiū: addidissetq̃. bonū est viro cū portauerit iugū dñi ab adolescētia sua: vbi nos plurimū cōsolat. qui p̃positū istud pene oēs a iuuetute subiimus: adiecit et ait; Sedebit solitari⁹ et tacebit. q̃z leuabit se supra se: oīa pene q̃ in hac nra institutiōe sūt optima. q̃ete et solitudine. silētio. et superiorū appetitiōe significans; Que studia suos alūnos q̃les efficiāt: postea manifestat dicēs; Dabit pcutiēti se maxillā: saturabit opprobrijs; Quorū in altero patiētia sūma: in altero p̃fecta refulget hūilitas; ¶ Jo 7 hānes q̃z baptista. quo iter natos mulierū iuxta saluatoris p̃coniū. maior nemo surrexit: q̃d solitudo securitatis. q̃d ve utilitatis afferat: euidenter oñdit; Qui nec diuinis oraculis q̃b⁹ p̃dictū fuerat: q̃ ab vtero spūsctō replet⁹. in spū et virtute helie christū foret dñm p̃uēturus: nec mirabili natiuitate. nec parentū sanctitate secur⁹: frequētiā hoīm fugiēs tāq̃ periculosam: deserta solitudinis tāq̃ tuta delegit: tamdiu pericula mortēq̃ nesciēs: q̃dū heremū solus incoluit; Ubi q̃d virtutis lucrat⁹: q̃d ve sit meriti. christi baptism⁹: ⁊ p̃ iusticia. mors suscepta mōstrauit; Talis est em̃ fact⁹ in solitudine: vt dignus esset lauātē oīa christū solus baptizare: et p̃ veritate nec carcerē nec mortē declinare; ¶ Iesus ipse de⁹ et dñs. cui⁹ virt⁹ nec secreto iuuari. nec publico poterat impediri: vt suo tñ nobis p̃suleret exēplo. p̃us q̃z p̃dicaret: temptatiōib⁹ atq̃ ieiunijs q̃si p̃batus est in solitudine; De quo scriptura refert: q̃ relictis turbis discipulorū in montē solus ascēderet orare; Qui ⁊ iminētis iam tpe passionis. ap̃los reliq̃t sol⁹ exoraturus: isto vel maxime insinuās exēplo q̃tū solitudo p̃sit oīoni: q̃n comitib⁹ licet ap̃lis nō vult mixt⁹ orare; ¶ Jam vos ipsi sc̃i ac venerabiles patres. paul⁹ et antonius. hylarion. bñdict⁹. et ceteri nobis innumerabiles: quātū in solitudine mēte p̃fe-

cerit. p vos p̄siderate: et p̄babitis suauitates psal-
modiar: studia lectionū: feruores orōnū: subtilita-
tes meditationū: excessus p̄tēplationū: baptisma-
ta lachrymar: nulla re magis q̄ solitudine posse iu-
uari; ¶ Nō aut̄ hec vobis pauca q̄ dixim⁹ exempla
sufficiāt. ad suscepti laudē p̄positi: sed ipsi potius
vob̄ plura coaceruate: v̄l de rerū vsu p̄sentū: v̄l de
sanctar paginis scripturarū; Quia em̄ pene q̄ hic re-
ligiose agere cōsueuim⁹: vel in eplis beati hierony-
mi. v̄l in regula beati b̄ndicti: seu in ceteris scriptu-
ris autenticis credimus cōtineri;

Forma general capli et puati; XXVIII

- 1 Generale caplin et priuatum celebret scđam for-
mā cōpositionis recepte a caplo generali: et a
- 2 dño papa cōfirmate: q̄ forma talis est; ¶ Capitulū
generale totius ordinis cartusiēsis in domo cartu-
sie semp annis singulis celebret: nisi forte ad certū
tēpus ex aliq̄ certa causa: et tūc de p̄sensu p̄oris do-
mus cartusie et oīm diffinitoz oporteret illud alibi
- 3 celebrari; ¶ Singulis v̄o annis collecto caplo ge-
nerali apud domū cartusie: p̄or dom⁹ cartusie vnū
discretū et idoneū nomiet diffinitoz electorē. vide-
licet quē voluerit: seu de monachis dom⁹ cartusie.
- 4 siue de p̄orib⁹ in eodē caplo cōgregatis; ¶ Deinde
q̄nq; p̄ores primarū domorū ipsi⁹ ordinis. post do-
mū cartusie: singularit̄ singuli alios singulos diffi-
nitoz noient electores: siue de monachis dom⁹ car-
tusie. siue de p̄orib⁹ in eodē caplo p̄stitutis; Hoc p̄e-
sato tñ de eq̄li et debita portioe: vt q̄nq; p̄dicti p̄o-
res q̄ diffinitoz noiant electores. annis mutent̄ sin-
gulis successiue: domorū ordinis cartusiēsis ordie
cōseruato: descēdēdo videlicet p̄ singulos p̄ores in
caplo p̄sentes vsq; ad vltimū inclusiue: et postmo-
dū a capite inchoādo: p̄ore dom⁹ cartusie nō muta-
to; ¶ Sex igit̄ electores statim postq; vt supradictū
est fuerint noīati: secedēt in locū ad hoc specialit̄ de-
putatū: et breui tractatu inter se habito: absq; vlla
p̄sonaz. partiū. nationū. vel p̄ditionū acceptioe eli-
gāt octo diffinitores. p̄ sue arbitrio volūtatis: siue
de seipsis siue de p̄orib⁹. siue de monachis domus

a ¶ Nominēt electo-
res. Discretos idoneos.
os. ca. p̄sentis. §. 3.

Secunda pars statutorū antiquorū

cartusie in eodē caplo pstitutis: q̄s teste fideli cōsci-
entia magis idoneos iudicabūt; Ita tñ: q̄ excepto
priorē cartusie. null⁹ sit vel eligat diffinitor. in duo-
bus caplis successiue; ¶ Itē inhibet: vt null⁹ sub-
orinet aliū i electiōe electorū vl diffinitorū; ¶ Quib⁹
electis: vn⁹ eligētū. diffinitores ipsos p hunc mo-
dū electos. vice sua. et collegarū suorū. i cōi mox au-
diētia publicabit; ¶ Qui diffinitores electi et noia-
ti. habebūt plenitudinē ptātis vna cū priorē dom⁹
cartusie: ordiare. statūere. et diffinire. q̄ scdm deū et
ppositi cartusiēsis obseruationē. meli⁹ et vtili⁹ i ipso
caplo viderint ordinanda: ita dūtaxat: q̄ q̄cqd ab
oib⁹ eis. vel saltim a maiori pte ipsorū oim. hoc est a
quinq⁹. diffinitū fuerit vl statutū: plenā habebit in
toto ordie firmitatē; ¶ Hoc excepto: q̄ ptra aliqd
eorū q̄ p̄tinent in trib⁹ cōpilatiōib⁹ statutorū. siue cō-
stitutionū traditis p cōpromissarios. siue statutori-
os: scz p fratē hūbertū de romans de ordine p̄di-
catorū: ⁊ fr̄es guifredū bozofelli. et artaldū sc̄ti salua-
toris. p̄ores: datos auctoritate totius capli generalis
cartusiēsis: nihil possit statui de ceto p qd̄ ātiquus
rigor cartusiēsis ordinis minuat: nisi de assēsu oim
diffinitorū. ⁊ p̄sensu p̄uēt⁹ cartusie. vel maioris ptis
ipsius: vbi ordo h̄mōi ortū cepit; ¶ Nectunc: nisi p
duo capla p̄tinua approbet; ¶ Ad hec etiā ordina-
mus: q̄ dispensatio ad relaxationē rigoris ordinis
p̄tinēs. cū aliq̄ vel aliqb⁹ domib⁹ specialit⁹ p caplin
generale facta nō vāleat: vsq̄quo p duo generalia
capla p̄tinua fuerit approbata; ¶ Nulla etiā cōstitu-
tio vl statutū p caplin ḡnale fieri poterūt cū effectu:
nisi p duo ḡnalia capla p̄tinua approbet; ¶ S; nec
singulares libertates. p̄rogatiue. siue emunitates d o-
mus cartusie q̄s hacten⁹ habere singularit⁹ p̄suevit:
p aliquā diffinitionē vni⁹ siue pluriū caplorū siue pri-
uatorū siue generalū auferet eide; ¶ Insup etiā po-
testas p̄oris cartusie. et auctoritas quā hēt i caplis
generalib⁹. et quā hacten⁹ habuit sup annū auctori-
tate capli generalis eide semp remaneat: et eadē sup
annū auctoritate capli generalis vtat⁹: nec alteri pos-
sit cōmitti: nisi ex aliq̄ causa i certo articlo et ad tps
determinatū. de p̄sensu eiusdē p̄oris et oim diffinito-

b ¶ Statuere et dif-
finitores. Innocētius papa
tercius cōfirmavit capi-
tulum generale: et dñs
alexāder papa tert⁹ in
statutis ordinis iā fa-
ctas ⁊ in futurū fiedas.
c ¶ A quinq⁹ diffi-
nitores cartusie vbiq⁹ in
tractatibus duplicē ha-
bet vocē ad rigore ordi-
nis cōseruandū. ca. 3. se-
cūde ptis no. 3.
d ¶ Ordine firmita.
Ita tñ si p diffinitores
sequēns capli fuerit ap-
probatū et p̄firmatum.
ca. p̄sentis. 16.
e ¶ Statui de cete.
Vnde ca. 7. sc̄de ptis no.
3. 17. et ca. p̄sentis. 18.
f ¶ Ordinis minua.
Contra hoc faciūt illi q̄
in multis laudicijs ptra
sobrietatē ⁊ paritatem
ordinis vident enervat
se heremiticū rigore. ca.
4. hui⁹ ptis an. 8.

g ¶ Nō valeat. Nec
etiā quāvis ea vtat⁹. ca.
p̄sentis. 18.

h ¶ Auferent. Cōcor-
dat cū ca. sequētis. 29.
i ¶ Potestas p̄o. po-
testate sua libere vtatur
prior cartusie q̄ sup an-
nū auctoritate capli ge-
neralis fungitur. ca. 4.
tertie cōpil. 8.
k ¶ Utatur. Sed pri-
or ⁊ p̄uentus dom⁹ car-
tusie cū magna diligen-
tia cauere debent: ne in
potestate sibi commissā
excedāt. ca. sequētis. 30.

- 14 rā alit cōtingeret ordinari; Per h tñ nullū p̄iudiciū volum⁹ his fieri: q̄ sūt sup̄ ordinata; **¶** Ad celebrā dū vō p̄uatū caplm sup̄ annū: vocare tenebit̄ prior cartusie p̄ores aliōs q̄ttuor de magis discretis et idomneis. nec multū remotis: illos dūtayat q̄ p̄ diffinitio nē generalis capli ad h fuerint noiati; **¶** Itē caueāt diffinitores: ne multiplicet amodo statuta sine cau sa multū rōnabili; Poterūt tñ facere admonitiōes siue exhortatiōes circa aliq̄: sic dicēdo; Admonem⁹ q̄ h vel illud corrigat: vel ut h vel illud fiat: vel nō fiat; Et hmoi admonitiōes nō iserant̄ int̄ cōstitutio nes: s̄ in cedulis v̄l q̄ternis alijs poterūt reseruari; p
- 15 **¶** Cū autē amodo fiet aliq̄ p̄stitutio: diffinitores q̄ incipiet̄ eā: dicāt sic in scriptis; Incipim⁹ hāc cōsti tutionē: fiat hoc v̄l illd. vel nō fiat; Diffinitores at̄ q̄ sequētis capli imediate. si eā voluerit p̄firmare: sic di cāt i scriptis; Cōstitutionē hāc iceptā q̄ hoc v̄l illd fiat. v̄l nō: nūc approbam⁹; Et retūc hēatvīm p̄sti tūtiōis; Si aut̄ noluerint eā p̄firmare: dicāt sic; Illā p̄stitutionē. reprobam⁹; **¶** Hmoi at̄ p̄stitutionē oēs q̄ amodo fiet: scribāt i illo titulo d̄ diuersis statutis capli: nisi p̄ diffinitores ordinet̄ q̄ alibi int̄ p̄stituti ones i certis titulis collocet̄; **¶** Itē null⁹ v̄tāt statu to nouo aliq̄ v̄l dispēsatiōe circa rigore ordis d̄ nouo facta: qusq̄ p̄ duo capla cōtinua fuerit approbata;
- 16 **¶** De caplo generali ⁊ p̄uato; **XXIX**
- 17 **¶** Riores nō nimis tēpestiue. nisi v̄rgēte necessita te it̄ arripiāt ad caplm veniēdi: veniētēsq̄ vna sola i gratianopoli: in alijs vō locis. nō āpli⁹ duab⁹ noctib⁹ hospitet̄; Qui vō añ diē p̄stitutū sine licētia pōtē cartusie intrauerit: nō loq̄nt̄ nisi cū pcurato re ⁊ vtroq̄ cōqnario; **¶** Caueāt p̄ores. ne petāt licētia igrediēdi domū cartusie añ capl⁹ generale: absq̄ magna necessitate; **¶** Prior ad caplm veniēs. nisi oc casio euident̄ alit̄ agere cōpulerit: nō nisi vnū p̄uersū b
- 18 **¶** secū adducat; Quib⁹ veniētib⁹ v̄l reuertētib⁹. si q̄s ex eis siue p̄or siue p̄uersus decesserit: duplex i ordie officii hēbit: ⁊ s̄lī q̄ p̄ capl⁹ gūale. v̄l p̄uatū p̄ nego cū v̄l vtilitate ordis fuerit ad locaremota trāsmis⁹;
- 19 **¶** Prior cū ad capl⁹ venire nō poterit: mittat p̄cu

¶ Ordinata. Scilicet de nominando electores diffinitores ⁊ de eligendo diffinitores/eisdē nume ro modo et forma. ca. p̄sentis. §. 5.

¶ Alios q̄ttuor. Qui cū p̄ore cartusie et cōuētū suo/caplm p̄ua tū celebrabūt. ca. sequē tis. §. 37.

¶ Statuta sine. Idē ca. 13. tertie cōpil. §. 19.

¶ Ratiōabili. Que statuta nullus audeat glosare vel interpretari sine licētia capli genera lis. ibi. §. 20.

¶ Cū q̄ternis. Si cōtingat aliq̄s ordina tiones p̄ caplm genera le fieri: vicarij domonū eas describāt in vno li bro de nouo fiendo ⁊ c. ca. 4. tertie cōpil. §. 24.

¶ Fiat hoc. Idē ca. 10. scde ptis no. §. 8.

¶ Cū cōstitutio. Ordinatio capli ge neralis vel visitator. si q̄s nō obseruauerit/avi no ⁊ ceruicia suspēdat: donec eas impleuerit. ca. 9. tertie cōpil. §. 36.

¶ De diuersis sta. hoc est vltimū capitu lum hui⁹ partis.

¶ Statuto no. Et intelligit̄ solūmodo de illis statutis q̄ fieret cō tra rigore ordinis. ca. 10. scde ptis no. §. 7.

¶ De caplo generalis etiam habet ca. 7. scde ptis no. p̄ totū. Et ca. 9. tertie cōpil. §. 1. vsq̄. 15.

¶ Sine licētia. Enā si cū licētia intrauerint: soluāt singulis dieb⁹ p̄ q̄libet aiali tres grossos ca. 7. scde ptis no. §. 1.

¶ Cū cōuersum. Alī famulū honestū. ca. 3. scde ptis no. §. 16.

¶ Duplex in ordi. Duplex officii est du plex agēda defunctorū in q̄z puma d̄: missa ab hebdomario/ l̄ alia s̄o nō. ca. 2. tertie cōpil. §. 2.

Secūda pars statutorū antiquorū

¶ **C**el monachū.
 De monacho mittēdo
 reuocatū est. ca. 7. scđe
 pñs no. 5. 2. Sed clericū
 redditū vel quersū mit-
 tere pōt ad caplm. ibi. 5.
 9. Et etiā extra terminos
 p facti dom. ca. 3. scđe
 pñs no. 5. 16. Vide ca. 9
 tertie cōpil. 5. 19.

e ¶ **U**alde remota.
Quia de domib⁹ remo-
tis pores ad caplm ve-
nitre annis singulis nō
tenent. ca. 5. huius p^{ti}s
an. 5. 6. hoc verū est: si
lā als fuerūt ad caplm.
Si autē nō fuerūt: tenē-
verunt. ca. eodē 5. 3. 6. et
ca. 3. scēbe p^{ti}s no. 22.

f. **E**ū litteris. Scri-
bētes capto generali v^l
pōi cartusie sup annū:
nō faciāt in lris p^hemi-
um vel arengas. Et dū
scribunt tpe capli: scri-
bāt simul pōi cartusie
et diffinitioib⁹/nisi esset
casus secret⁹. ca. 9. ter-
tie cōp^li §. 6. Et scribāt
que vera sunt/ si penas
statutoz effugere volue-
runt. ibi §. 9.

¶ Unde ca. 7. sc̄de ptis
no. 5. 7. et ca. 13. tertie cō
pil. 5. 11. et ca. 7. sc̄de ptis
no. 5. 3. et. 6. et. 12. et ca.
9. tertie cōpil. 5. 7. 8. 10.
et ca. 7. secunde partis
no. 5. 4. et. 33.

S Ad caplm. Unus
ex duob⁹ visitatoib⁹ p
nunciat⁹ exceptis saxo
nia ⁊ āglia: singulis an
nis venire tenet⁹ ⁊ c. ca.
9. tertie compil⁹ §. 15. 16.
17. 18. Vide ca. 7. secun
de ptis no⁹ §. 10.

Teneat ordinē.
Quid sit ordinē tenere
habet ca. 10. secūde par
tis no. §. 6.

l. **D**ividāt eas. Si
mille qd: habeēt ca. 6. hu
ius p̄tis an. 5. 51.

Commina defun.
Et cognoia plonaz or
dinis/et si sint sacerdo/
tes aut nō/z cui⁹ dom⁹
fuerint primo z yltimo
pfeſſi zc.ca.2. terne cō
pil.15.

In generali capi-
tulo. Priores ⁊ alij reli-
giosi ordinis q̄ ad capi-
tulū generale veniūt: se-
quant̄ diurnū ⁊ noctur-
num officiū.

oratorē suū: vel monachū cū pcuratorē cōmode nō
 pōt; ¶ Et si fuerit de domo valde rēmotā. nunciū cū
 litteris: si nec ipse venire nec pcuratorē mittere pos
 sit; Singulis etiā annis alijs q̄b⁹ venire ad caplm
 nō tenet: mittat nūciū. statū dom⁹ a q̄ mittit affere
 tē: et capli statuta reportaturū; ¶ Priores q̄ qñ ve
 nire debēt ad caplm nō veniūt: nec mittūt pcurato
 rē vel monachū vt supradictū est: nisi ienitabili ne
 cessitate quā acceptat capitulū postq̄ ei significata
 fuerit. nō exeāt terminos; Si exierint: teneant ordi
 nē suū nisi cū ep̄is. abbatib⁹. ⁊ puentib⁹: donec car
 tusie venerint; ¶ Priores q̄ afferūt elemosynas ad
 caplm generale: diuidāt eas scdm volūtātē donato
 rū; Quēs elemosyne q̄ apportant ad caplm: nō p̄us
 inter p̄ores diuidant: q̄ fuerint in caplo pnūciate;
 ¶ Singuli p̄ores afferāt nōia defūctorū suoz de ce
 tero ad caplm scripta: et tūc poterūt reddi p̄ori sel
 lionis. qui eos apud cluniacū cōportabit: et nibi
 lominus mittant super annū sicut prius;

Celebratio capitulī;

In generali caplo vt expeditiꝝ pcedat: ꝛ dnica
 tertia post octauas pasche añ cenā priores ad
 domū superiorē ascēdūt: i refectorio cenāt: postea
 in claustro vel in cimiterio cōueniunt; Et ꝑmissa col
 latione vl' admonitiōe a ꝑōre cartusie: si fieri pōt lre
 recitānt. et breues reddūt; Preces tñ q̄ in īgressu ca
 pitli añ sermonē. et q̄ ꝑ defunctis fieri ꝑsueuerūt post
 sermonē: vsq; in crastinū differunt sicut et sermo;
 Predicta vō agere vsq; ad cōpletoriū licet; Eo nāq;
 pulsato: priores dū in claustro fuerint. illo ceterisq;
 diebꝝ capli: silentiū debēt facta pulsatione seruare
 in ipso claustro; ¶ Scituris his q̄ ingruēte aliq̄ ne
 cessitate īpediti cenare nequerint añ cōpletoriū: ce
 nare nihilominus ꝑōstea eis esse ꝑmissum; Quod
 et tam monachis q̄ laicis totiꝝ ordinis. omī tēpore
 diebus q̄bus cenare licet: similis est indultū; ¶ De

¶ num officiū. Als clamēt culpā suā in cōmuni audiētia ꝛc. ca. 9. tertiē cōpil. §. 1.
in **D**ñica tertia. Modo sabbato ꝓcedēti añ prandiū ascēdūt: vespis ꝛ matu
ritutis misse ꝛ vespis interfūt: ꝛ dñica in refectorio ꝓzandent ꝛ cenant.
n **C**A pꝓiore cartulise. Vel ab alio cui inunctum fuerit. ca. 9. tertiē cōpil. §. 1.
o **L**ittere readant. Modo littere vꝓs in crastinū differunt legende.
p **D**oſtea eant esse. Id est pulsium cōpletorij/ sed nō post completorij dictum
licet cenare vel loqui. ca. 6. tertiē cōpil. §. 26.

missis trium dierum capli: in prima parte consuetudinum. caplo. xvi. p. tunc; ¶ In his quoque tribus diebus. monachis cartusie post prima et nona. de cellis exire licet: post vespas autem. et inter prandium et nona non licet absque licentia prioris: nec fit intervallum in domo cartusie ante laudes; ¶ Ad capitulum generale qui de ordine nostro non sunt ad sermonem quidem recipiunt. siue sint religiosi. siue seculares: sed eo finito mox egrediuntur: nec eos vel alios hospites. nisi iubente priore cartusie custodes ostio deputati intrare permittunt; Cum vero intraverint: nullus cum eis nisi specialiter iussus infra claustrum loquatur; Exeuntes autem de caplo post sermonem. vel de refectorio post refectionem: deducite ipsos procuratore ad hospitium reuertuntur; ¶ Prima igitur die fratres laici ad missam superius ascendant. et ea cantata recedunt: nec eis postea in primis duobus diebus capli ad domum superiorem etiam vocantibus eos prioribus suis ascendere. nec prioribus ad domum inferiorem descendere: sine licentia prioris cartusie licet; Unica tamen et duobus diebus sequentibus post cenam procurator descendit cum duobus prioribus: quorum alter proponit fratribus verbum dei; ¶ Post missam igitur pulsato ad nutum prioris cartusie signo: cum silentio omnes pariter in dormitorio fratrum conveniunt: eoque inchoante psalmum. ad te levavi. dicimus; Sequitur gloria patri: kyrieley christeley kyrieley: pater noster: et ne nos inducas: saluos fac servos tuos: mitte nobis: esto nobis: nihil proficiat: domine exaudi: domine deus virtutum: dominus vobiscum: oremus: deus qui corda: prentende domine: actiones nostras quasi sumus domine. et cetera: per dominum nostrum; Hec autem ab episcopo si adsit caplo: alioquin a priore cartusie: vel eo aliquo ex causa non valente. ab alio priore antiquioris domus ordinis nostri sunt dicenda; Que dum dicuntur statim quod pronunciat: et tota congregatio respondens ad singula ut oportet. dictoque benedicite a pronunciante sequitur sermo: quem facit qui promonitus fuerat a priore cartusie; Quo finito: recedunt hospites tam religiosi quam alii: deducite illos ad hospitium procuratore; Quo regresso: littere et breves si que remanent non dum redditum vel lecti. redduntur priori cartusie: et ipse quod redditum fuerit. cui vult tradit ad legendum; Eoque inchoante preces facimus

q ¶ De cellis exire. Diebus capli generalis: non licet monachis exire claustras domorum suarum: possunt tamen post nonam de bonis habere colloquium. ca. 7. secunde partis. no. 8.

r ¶ Laici ad missam. Et clerici reddituri: per sermonem audiendo. ca. 7. secundae partis. no. 9.

s ¶ In dormitorio. Modo in aula capituli generalis ad hoc deputata.

t ¶ Sermo. Illi quibus iniungitur sermo vel collatio venire tenentur ad capitulum: Alii intiment priorem cartusie aut visitatori provincie qui aliam subrogabunt etc. ca. 9. tertie capituli. 11. Qui sermo et in alijs actibus conventibus potest recitari in scriptis. ca. eodem. 12.

v ¶ Recedunt hospites. Et novitium. ca. 6. secunde partis. no. 11.

x ¶ Deducite illos. Idem supra ca. presentis. no. 12.

Secūda pars statutorū antiquorū

p de functis: psalm⁹ de pfundis: requiē eternā et
 cetera: p̄r n̄r: et ne nos iducas: a porta iseri: dñs
 vobiscū: orem⁹: iclina dñe: omps sempiternē de⁹
 q̄ vinor; Deinde iterū monent oēs vt reddāt l̄ras.
 et breues: si q̄ remanēt apud eos; ¶ Lectis l̄ris le-
 gis et charta: in q̄ pponēdaz ac notādaz q̄stionū.
 necnō q̄rundā alioz obseruātia p̄tinet; ¶ His igit
 rite pactis: pponunt pponenda: notant: statq;
 q̄ pponit siue sit p̄or siue alius: ceteris interim ta-
 centib⁹; Ad q̄ examināda. iudicāda seu termināda:
 p̄or cartusie et octo diffinitores singulis dieb⁹ capli
 cū viderint opportunū surgūt: et seorsū sup singu-
 lis ānotatis habito diligētī tractatu. scdm̄ deū put
 ordini viderint expedire cū plenitudine p̄tatis deter-
 mināt: et scriptis cōmēdata. i caplm̄ redeūtes. p̄or
 cartusie recitat sicut fuerint diffinita. absq; p̄dictiōe
 tenēda: scdm̄ formā positā primo caplo p̄cedenti;
 Et tam ipsi q; aliq̄ ad p̄siliū vocant. deū iudicē suū
 pre oculis habeāt: nec a via dei odio aliquoz exor-
 bitēt vel fauore; ¶ Porro si q̄ de ppositis defacili
 nō potuerint diffiniri eo forte q̄ altiorē habeāt q̄sti-
 onē: exitūq; aliq̄ ex causa ita difficilē. vt p̄lixiori vē-
 tilāda examine. aut deliberatiōe sint p̄sanda maio-
 ri: aliqb⁹ p̄sonis de ordine q̄s magis esse ad id ido-
 neas cognitū fuerit: eoz examinatio atq; diffinitio
 cōmittit. v̄l examinatio p̄clurq; sola: diffinitioē vi-
 delz generali caplo reseruata; ¶ In generali caplo
 nihil determinet a diffinitorib⁹: nisi qd̄ fuerit ppo-
 sitū in cōi audiētia capli; ¶ Et si aliq̄ statuta genera-
 lis capli retractari oporteat: nunq; retractent nisi
 p caplm̄ generale: nisi iusta euīdēs et vrgens causa
 aliud qnq; inducat; ¶ Et qm̄ in iudicio absentium
 multotiēs erratū est: de cetero put poterit. tale iudi-
 ciū caueat; ¶ Proposita in caplo generali. necnon
 diffinita seu terminata: nullus vsq; in diem tertiū fi-
 nito caplo reuelare p̄sumat; Sed et tūc et semp clau-
 so seruāda erūt in pectore. nulliq; reseranda: si qua
 talia videbunt que ad publicas aures non deferri
 vel utilitas exigit: aut suadet honestas; Qui vō si-
 lētio regēda reuelasse fuerit dephēsus: iuxta modū

7 ¶ Questionū. Ad
 dubia et q̄stiones q̄ tpe
 capli vel sup annū m̄r-
 tunt: nullus r̄sdeat/n̄r
 si p̄ior cartusie/vel cui
 commiserit r̄t. ca. 9. ter-
 tie cōpil. 3.

3 ¶ Statos. In publi-
 ca audientia capli null⁹
 nisi vocat⁹ surgat/nec p
 seipsum aliqd̄ pponat/
 sed illd̄ tradat scribe ca-
 pituli q̄ legere poterit.
 ibi. 5.

a ¶ In caplm̄. Null⁹
 monachoz cartusie de
 factz capli/quoq; mō se
 intromittat: etiā si l̄ras
 a p̄sonis ordinis recepe-
 rit r̄t. ca. 9. tertie com-
 pil. 13.

¶ Nullus chartā capli
 scribi faciat p̄ seculares
 Als clamet culpā suā.
 Nec portet copia char-
 te capli extra cartusiā/
 nisi prius correctā fue-
 rit. ca. 9. tertie cōpil. 2.

b ¶ Prior cartusie.
 Singuli p̄iores/recto-
 res/pouisse et vicarij mo-
 nialiū p seip̄os vel per
 l̄ras in caplo generali:
 miscōiam petere tenēt.
 ca. 9. tertie cōpil. 4.

- 22 culpe puniat; ¶ Qui exire necesse habet exeat: sed
 23 exeundo et redeundo silentiū teneat; ¶ Qui locuturus
 24 cū aliquo exire voluerit: licentiā petat; ¶ Quoties
 signū ad pueniendū pulsabit: et quicūq; pōres ad cō
 siliū vocabunt: omni occasione postposita. et in silē
 tio velociter pueniāt: et ad qd euocant festināter ac
 cedāt; ¶ Singulis etiā dieb⁹ post p̄mā et nonā cō
 ueniētibus nobis in vnū: pōr cartusie bñdicite di
 cat; ¶ Prior cartusie. nō debet dare sententiā in gene
 rali caplo. sine cōsilio prior et monachorū cartusie:
 nisi in minimis reb⁹ vbi nulla est dubitatio dicat ali
 qd iterloquēdo; ¶ Ubicūq; agit in institutiōibus
 de dādis licētijs a domo cartusie: intelligit aucto
 28 ritate capli generalis; ¶ Si cōtigerit qd pōr vel alia
 psona dom⁹ cartusie. vel tota dom⁹ aliqd postulaue
 rit. vlt cōmiserit culpā cui⁹ correctio ptineat ad capi
 tulū generale: pōr cartusie seorsum puocabit diffini
 tores. sicut in alijs negocijs fieri cōsuevit; Et cū fue
 rit ventū ad illū de quo q̄stio mota fuit: si pōr cartu
 sie est in causa. cū ventū fuerit ad tractādū de eo. ipse
 exhibet de cōsilio: et alij terminabūt; Si tota domus
 cartusie: exhibet pōr et si qui sunt diffinitores de mo
 nachis suis; De alijs diffinitorib⁹ in causa cōsimili
 29 similiter fiet; ¶ Preter ista q̄ determinata sūt hiccir
 ca generale capli et domū cartusie: nō intelligim⁹
 qd dom⁹ cartusie priuē in aliquo qua vsq; nūc vsa
 30 est auctoritate et libertate; ¶ Verūtamē cū pōr et cō
 uent⁹ cartusie causas emergētes sup annū q̄ capli
 nō possūt expectare. determinēt auctoritate capli ge
 neralis: cū magna diligētia cauere debēt ne in ptate
 31 sibi cōmissa excedāt; ¶ Euolutis igit diebus capli
 sub obseruatiōe p̄dicta: tertia die noiant a diffinito
 rib⁹ q̄ttuor pōres de magis discretis. idoneis et nō
 multū remotis: q̄ supra annū si necesse fuerit ad pua
 tum capli puocent; ¶ Beinde post nonā recitāto
 32 pus qd d̄ q̄stioib⁹ superat recitādū: postq; p̄p̄t excē
 sus q̄s se icurrisse p̄fessi fuerint aliq ex pōrib⁹ recepe
 rint disciplinā: monent vnīuersi. q̄ten⁹ ad domos
 suas deo p̄tegente reuersi. faciant exolui officiū qd
 ex cōmuni ordinis decreto p totū ordinē annis est

c ¶ Licētijs. Licē
 tias seu gratias semel
 alicui denegatas p ca
 pitulū generale seu pō
 rē cartusie nō possūt da
 re visitatores: nisi 22.
 ca. 9. tertie cōpil. §. 37.

d ¶ Recitatio prius.
 An a caplo generali
 priore cartusie cuiq; ali
 qd reddere vlt facere si
 ne p̄finitōe t̄pis inuim
 git / Illud q̄an⁹ potest
 implere tenet 22. ca. 7.
 secūde ptis no. §. 16.
 e ¶ Officiū. An q̄le
 sit habet ca. 48. prime
 ptis an. §. 35. Et de ca. 2.
 tertie cōpil. §. 13.

Secūda pars statutorū antiquorū

singulis exoluēdū: p parētib⁹ nris. p bñfactorib⁹
charis. ⁊ familiarib⁹ viuis et defunctis; Cum officiū
necnō oīm spiritaliū bonorū ordinis. illi quoq; par
ticipes annūciant q̄ ad capitulū accesserūt: qui ve
porib⁹ in itinere hospitalitate. seu hūanitate quali
bet alia officiū exhibuere charitatis: omēs q; aliū vi
ui siue defuncti. q̄ p litteras. p nūcios. vel p seipsos
oīonib⁹ se cōmēdauerint ordinis aut porū; **Nul**
lus litteras missas capitulo generali vel diffinitori
bus retineat vel aperiat: sine licentia diffinitorum;
Item ipsi diffinitores ordinēt de duob⁹ poribus
s qui rationē recipiant dē expensis factis p capitulo
generali: ⁊ qd̄ iuenerint in scriptis referāt diffinito
ribus; **B**eniq; de religiōe mūda. de p̄fessione. de
pace ad omnes et maxime ad eos qui nostre sunt p
fessionis: necnō de peruiigili sollicitudine circa sub
ditos: ceterisq; generaliter que et honestati cōgru
unt. et saluti expediūt animarū. cōmoniti a p̄ore car
tusie: eodē inchoāte. p̄fiteor dicimus in terrā p̄stra
ti: vnde nobis surgētibus. dicūt ab ip̄o priore bene
dicite; Cum quo. fratrib⁹ tamē cartusie quos ibidē
h adesse cōtigerit vāle prius dicto: ad domū descen
dum⁹ inferiorē. per viā vesp̄as decātātes; **U**bi sta
tim ad caplū cōgregatis conuersis fit sermo: vel a
priore cartusie. vel ab alio cui inuixerit; **R**ecitant de
institutis capli que recitanda vident; **C**rasina die
valde mane. missa sine cātū de spiritusctō celebrata:
recedim⁹ qui veneramus ad caplū vnīuersi; **R**e
gressi aut priores: enarrare fratrib⁹ debēt instituta
illa oīa capli: que oportet eos et expedit scire; **E**le
mosynas quoq; receptas in caplo. numez breuiū.
p̄sonas q̄bus aliqđ speciale bñficiū fuerit p̄cessum:
et diem statuere quo capli officiū debeat inchoari;
Quod q̄le sit: in p̄ma parte cōsuetudinū. capitulo
q̄dragesimo octauo inuenit; **S**unt p̄terea p̄uata
capla pro negocijs et q̄stionibus supra annū emer
gentib⁹ necessaria decidendis: ad que vocabit p̄or
cartusie q̄ttuor p̄ores: illos dūtāt qui in p̄cedēti
caplo generali fuerint a diffinitorib⁹ noiati; **E**lo
cati vō. si infirmitas corporis nō impediāt. vel alia

Litteras missas.
Si q̄s l̄ras caplo gene
rali v̄l priori cartusie vi
rectas aperuerit: absol
ui nō potest sine licētia
ip̄orū. ca. 9. tertie com
pil. §. 8.

De expēsis. Sta
tus capli generalis in
pleno caplo oībus inti
mes. ca. 7. secunde par
tis no. §. 18.

Vale p̄us. Cum
priores in recessu capli
licētiās exeundi petie
runt: qd̄ i p̄terito anno
expēderint: dicere tene
ant. ca. 6. hui⁹ ptis an.
§. 32. **U**nde ca. 4. tertie
compil. §. 20. et ca. 9. ter
tie compil. §. 14.

Caplo. xlviii. p̄u
me partis an. §. 35.

33

34

35

36

37

38

iusta causa q̄ p̄ori cartusie significari debet: necesse habet oī occasiōe seu dilatiōe frustratoria cessante in domo cartusie cōuenire; ¶ In p̄uatis aut caplis si-
 39 cut fit in generali. ante q̄ de ipso negotio seu q̄stione tractet: p̄mittunt p̄sue p̄ces: scz psalm⁹ ad te le-
 40 uauit. et ceta; ¶ Et q̄cqd de negocijs et q̄stionib⁹ ter-
 35 minādis. p̄or et p̄uer⁹ cartusie cū puocatis et p̄ntib⁹ q̄ttuor p̄dictis p̄orib⁹ disposuerit: firmū fore caplin generale decreuit; Si q̄s tñ ex vocatis p̄orib⁹ q̄stio-
 34 nē habuerit speciale: nihilomin⁹ tres alij cū p̄ore et cōuētū cartusie. in speciali illi⁹ causa p̄ caplo reputa-
 41 bunt; ¶ Q̄ si p̄uatū caplin sup annū errauerit: ge-
 39 nerale caplin corrigere debet: cū fuerit in cōmuni au-
 42 diētia p̄positū et p̄batū; ¶ Consilio itaq; in p̄uato caplo deliberatiōe p̄uida p̄sumato: ac re de q̄ age-
 43 bat. put visum fuerit deo auctore disposita: p̄ remis-
 sione culpaz p̄fiteor nullatenus est omittēdū; ¶ Cū
 fuit expēse supra annū. puocato caplo p̄uato. v̄l aliē: si p̄ cōmuni vtilitate facte sint: p̄soluēt de cōmuni;
 Si p̄ p̄turbatione vel delicto alicui⁹ domus: p̄sol-
 uet illa dom⁹; P̄uiores v̄o vocati ad p̄uatū caplin: cū p̄ore et p̄curatore domus cartusie taxet expēsas domus cartusie et suas;

**De visitationibus generalibus et pri-
 uatis. et discordia inter domos ordinis
 terminanda; Caplin XXX**

1 In noīe sancte et indiuidue trinitatis: ob statū
 cartusiēsis ordinis in sancta religione p̄seruan-
 dū. visitationis p̄ oēs domos eiusdē faciēde: tale a
 2 generali caplo emanauit decretū; ¶ A biennio in bi-
 enniū. in caplo generali seorsum sicut p̄ alijs fieri cō-
 suevit negocijs. habito cū magna deliberatiōe tracta-
 tu: p̄or est electio faciēda: s̄cribēda: et corā oībus
 3 recitāda: q̄ et q̄s domos visitare debeant. manifeste
 declarās; ¶ In visitatoribus aut eligēdis q̄ttū po-
 terit caueat ne aliq̄s visitator suum visitet visitato-
 4 rē: nec p̄or domū cui⁹ est p̄fessus: nec aliq̄s p̄or do-
 mū cui⁹ suus monachus est p̄or; ¶ Porro quia ex
 eo q̄ visitatiōes nec studiose fiūt. nec bñ obseruant.

¶ De visitatorib⁹ et visi-
 tationib⁹ domoz habet
 ca. 8. sc̄de p̄tis no. p̄ to-
 tū. Et ca. 9. tertie cōpil.
 §. 15. et sequētib⁹
 a ¶ A biennio. Singu-
 le dom⁹ ordinis visiten-
 tur singulis biennijs p̄
 visitatores ordinarios:
 et dom⁹ visitatoz p̄ eos
 q̄s caplin generale vel
 prior cartusie deputaue-
 rit 2c. ca. 9. tertie com-
 pil. §. 21
 b ¶ Visitator. Et tñ
 cōmode poterit suū visi-
 tatorē sine speciali cō-
 missiōe nullatenus visi-
 tet: nec ecōtra. ca. 9. ter-
 tie cōpil. §. 21
 ¶ Nullus audeat visi-
 tatores a caplo genera-
 li ordiatos refutare 2c.
 ibi. §. 22
 ¶ Nullus parit cōmis-
 sarijs vel visitatorib⁹ a
 p̄ore cartusie missis au-
 deat resistere vel eos re-
 futare: aut ab eis appel-
 lare 2c. ca. eodē §. 23
 c ¶ Prior. P̄uor car-
 tusie p̄t mutare visita-
 tores ex causa. ca. 3. secū
 de partis no. §. 1

Secunda pars statutorum antiquorum

d **¶** Et forma. Infra
posita. ca. plenti. §. 5

e **¶** Oratio. Scilicet Ad
te leuam. cu. p. cib. seque
tibus. ca. pceden. §. 14.

f **¶** Interrogati. Etia
no interrogati. ca. p. sen
ti. §. 18

g **¶** Clericate. Delan
tes visitatorib. reuelan
da. no pnt absolui p po
res suos. nisi iuncta pe
nitentia septē abstinentia
ru. ca. 8. scde p. no. §. 3

h **¶** Seculares. Ide
ca. sequenti. §. 2

i **¶** Pernfos. De h vi
de plenti. ca. pnti. §. 19

magna sequitur dissolutio ordinis: visitatoribus distri
cte iniungitur a caplo vt in visitationibus sint solliciti et
studiosi: et formam sibi a caplo de faciēda visitatione
traditam nulla transgrediantur ex pte. Quā si q transgressi
fuerit: put culpa exigere videbitur. p capli legitime
puniantur; **¶** Congregatis monachis domo q visitatur. 5
eiusdem pnte pōre: pmissa q in caplo generali fieri cō
suevit orōne: visitatores aliquā de obseruatione ppo
siti. de obediētia. de p. pastoris reuerētia. faciant
scdm q sibi videbitur exhortationē; **¶** Lecta deinde 6
forma visitatiōis: dei. et sūmi pōtificis institutiōis
nre pfirmatoris. totiusq capli general' auctoritate p
cipiat: vt de pōre. de seipsis adinuicē. de conuersis
f etia atq totius domo statu: qd sup his de qb iter
rogati fuerit accusatiōe dignū. vl emēdatiōe cogno
uerit: singuli sincere nullatenus amore vel odio seu ti
more cuiusq. aliave qlicūq. occasiōe. vitate supps
sa: ne cū graui etiā piculo aīaz. grauē r ordis icur
rāt disciplinā: edoceāt euidenter; **¶** Clericū in puetu 7
seu palā. nulli crimē imponāt qd pbari nō possit: ne
pena q teneret q dict' esset re' si coniceret de crimie.
in pbatōe deficientes inuoluat; Eadē pōr eoz sua cis
auctoritate pcpiat; **¶** Cū sūt visitatiōes p ordinē. 8
in inq̄sitiōe seu pbatōe culpaz. habet pceptū obe
diētie p iuramēto; Pnt tñ visitatores si eis videbitur.
in grauib' casib' p reuelāda plen' et certi' veritate. p
cipe sub pena excomunicatiōis: et etiā exigere iuramen
tū; **¶** De monachis vo et conuersis: p monachos et cō 9
uersos inq̄sitiō fiat; Seculares etiā si idonei sint ad
testificandū: pnt si videat recipi in testimoniu tā p
pōrē q cōtra monachū et cōuersum et redditū: si qd
pbatōe idiget. p nōs nō possit pbari; Visitatores
tñ nō credāt oī spiritui: nec aliquē ex sola suspitiōe
cōdemnēt; **¶** Facto pcepto. et allata pcedentiū visi
tatoz charta et in p̄spectu omniū lecta: pōr et mona
chi ad cellas redeāt: vbi a singulis q fuerint inq̄rē
da visitatores diligent inq̄rāt; **¶** Priō sup pactio
nibus q s pōres visitatiōe timētes a monachis ex
torquet et laicis: singulos diligent scrutent: factas
soluant: et pōr sit extra sedē suā in ecclia. et missa ca

reat vsq; ad caplm. nisi nouitius sit pfectionē factū
 rus: nihilomin⁹ caplo si sibi videbit disciplinā au-
 cturo; **¶** Attente qz inquirāt si pcedēs visitatio bñ
 fuerit obseruata: ⁊ quē in nō obseruādo iuenerit cul-
 pabilē. siue sit p̄lat⁹ siue s̄biect⁹: tāq; inobediētē deo
 et generali caplo graui⁹ puniant; **¶** Attente etiā et
 sollicitē. nō obstāte aliq̄ beniuolētia q̄ in s̄buerfione
 ordinis aliqñ exhibet: inq̄rāt diligent de nēgligē-
 tia p̄oz; Si corrigāt excessus: si sint carnales. vel se-
 culares nimis: si dant bonū exēplū subditis in fre-
 quētādo eccliaz. in abstinētis. ⁊ alijs obseruātis or-
 dinis: si statuta capli faciūt obseruari; Per ip̄os em̄
 viget vel deficit ordo i domib⁹; Si seruēter rephē-
 dūt ea q̄ sūt inordinate: vel si nimis ēqtāt; Et sine
 p̄sonaz acceptiōe negligētias et excessus q̄s inuene-
 rint pūniāt: et i charta sua totalit̄ inferāt; **¶** Postea p̄
 interroget de pace dom⁹. ⁊ sua et mōachoz et cōuer-
 soz: necnō eoz adinuicē; Si dixerit nō esse pacē:
 causa cū omni studio inq̄rat: eaq; cognita q̄ puniē-
 di fuerint legitime puniant; **¶** Exinde iterroget q̄-
 liter tā mōachi q̄ cōuersi se habeāt i obseruātis or-
 dinis: scz in nō habēdo p̄p̄iō: in tenēdo silentiū et
 cellas: in p̄tinētia: in p̄p̄i pastozis obediētia: in
 eiusdē suaq; ad inuicē reuerētia: in veniēdo ad eccle-
 siā: in celebrādo diuinū officiū: in abstinētis: si q̄
 debent ex ordine. sine murmuratiōe accipiūt eis cō-
 tēti; Si in colloq̄o claustrī et hospitū: si in nō petē-
 da inordinata licentia: si cū secularib⁹. cū socijs. cū
 coqnario. cū p̄uersis. seu alijs q̄buscūq; religiōi de-
 bitā seruant honestatē; Bemū si curiositatē vitāt:
 si laudabilis culpas in caplo p̄fitent: si in rephēsio-
 ne sunt humiles. et in emēdatiōe tractabiles: est sol-
 licite p̄q̄rendū; Pro tempaliū qz statu cognoscendo
 diligent. an dom⁹ grauata sit debitis et q̄tū: non tñ
 cui vel q̄b⁹ specialit̄ debeat. nec si qd q̄tūve. i depo-
 sitis habeat: aut a q̄b⁹ deposita suscepit est inq̄ren-
 dū; De possessionib⁹ etiā extra termios. de nūero pe-
 cor. ceterozq; aialiū filiē inq̄rat; **¶** Si igit̄ dom⁹
 debitis inueniat̄ grauata nulla rationabili appare-
 re causa q̄ p̄orem excuset: in ipsū culpa redudat;

¶ Facturus. Al mo-
 tuus sepeliēdus. ca. p̄e
 senti. 4.1

¶ Beniuolētia. p̄e
 fidēs domoz ⁊ p̄cu-
 ratores visitatiōe durā
 te cū visitatorib⁹ nō co-
 medāt/nec eoz se collo-
 quijs imisceant/nisi zē.
 ca. 9. tertie compil. 4.3
 Nec visitatoribus ultra
 duo fercula ministrent.
 ibi. 4.5. Et etiā in hospi-
 tijs ipsi visitatores: p̄i-
 ores ⁊ alie p̄sone ordis
 sint sobrii/cōpositi: nec
 famulos suos p̄mittāt
 inolescere. ca. 9. itie cō-
 pil. 4.6

¶ De negligētia.
 De q̄ supra ca. 4. huius
 partis an. 5.3

¶ Eqtāt. Vide ca. 4.
 tertie compil. 1.7

¶ Puniat. De excē-
 sib⁹ corrigēdis habet sū-
 p̄a ca. 21. huius partis
 an. 5.4. et infra ca. 31. hu-
 ius partis an. 5.3

¶ In charta. Notati
 i chartis culpabiles ⁊ cri-
 minosos/ne culpa vni⁹
 aut paucor. infamia sit
 multoz. ca. 9. tertie cō-
 pil. 5.33

¶ Probo. Vel res p̄-
 hibitas. de q̄bus habet
 ca. 1. sc̄de ptis no. per to-
 tū. Vide ca. 7. tertie cō-
 pil. 12. et. 13

¶ In p̄tinentia. Si
 hñt carceres sufficiētes
 ⁊ nonas p̄stitutiōes in-
 roget zē. ca. 8. sc̄de par-
 tis no. 5.12

¶ Si curiositatem
 Quia curiositas ⁊ accu-
 ratio i oib⁹ vitari debet.
 ca. 16. hui⁹ ptis an. 5.4

¶ In ipsū. Vide ca. 1.
 sc̄de ptis no. 5.14. et ca.
 3. sc̄de partis no. 5.12

Secunda pars statutorum antiquorum

¶ Sup oib⁹ pmissis. singillatim a singulis monachis
 et pueris et redditis: inquisitio tam de pore quam de seipsum
 adinuicem. cum omni studio est facienda; **¶** Sed et si quis
 monachorum conuersorumve seu redditorum in pore vel in
 aliquo alio de congregacione crimen. vel aliquid aliud
 quod emendatione vel accusacione dignum sit cognoue-
 rit: etiam non interrogatus illud visitatoribus insinuare
 teneat: non tamen in conueto seu palam. nisi probari que-
 at; **¶** Porro visitatores ea que sibi insinuantur nec pro-
 bari possunt: diligenter inquirant a remotis. non noiamata perso-
 na sed de vitio inquirendo: si forte queat quod occultum est in
 publicum comprobari; **¶** Inquisitio facta. si quid de po-
 re vel de aliquo alio dicitur quod emendatione aut pena
 dignum sit: interrogetur que dictus est reus an sit verum quod
 obijcit ei; Qui confessione sua vel si negauerit. facta per
 testes inquisitio conuictus: arbitrio visitatorum ordi-
 nate vel puniatur vel emendetur; Nullus autem extra do-
 mum propriam per disciplina mittatur: nisi capitales habe-
 at inimicos; **¶** Cum igitur visitatores que nouerint scri-
 benda scripserint: districte precipiant vniuersis: ne illa
 que magis occultanda sunt. quam dicenda. quis eorum ma-
 nifesta facere presumat: ad ea solum in conueto dicenda.
 que probari possunt et debent. eos et precepto cogentes:
 et persuasione rationabili inducentes; **¶** Quibus sic or-
 dinate pactis: tunc demum in vnum accessit moneantur.
 ut sine pretensione. cum modestia vniuersis suo loco ma-
 nens et ordine: iussus et non aliter. ceteris interim ta-
 centibus: puram nullo inserto mendacio. stans nihilque
 celans pronunciet veritatem; **¶** Qua in re priori distri-
 cte iniungatur: ne cuique que aliquid contra eum dixerit. solitam
 humanitatem quam ceteris exhibet in comuni: vel per infir-
 mitatis debilitatisve languore debitam subtrahendo.
 vindictam villo in tempe inferat; Sed et monachis
 nihilominus iniungatur: ne cui aduersus eos aliquid prefe-
 rent: verbis vniquam vel factis moleste existat; **¶** Si que
 vero insinuata secreto. ut de silentio forsitan. et alijs ob-
 seruatis incaute pretermittis. sine probatione dicenda visi-
 tatores cognouerint: per semetipsos illa proponant: et
 ut ordinate exinde teneantur. districte iniungatur; **¶** Que
 omnia postquam sicut diximus in monachorum conueto fuerint

¶ Vel puniatur. Cir-
 ca iordatos in quetos et
 contra ordinem excedentes:
 penas statutorum strictius
 faciatur obsequari visitato-
 res. ca. 9. titie copul. 35.
 Et que ordinationes capli
 generalis vel visitatorum i-
 uenerint non obsequasse: a
 vino et ceruisia suspen-
 dantur donec eas impleue-
 rit cum effectu. ibi. 36.
¶ Domum. Idem ca. se-
 quens. 43. et ca. 8. scilicet
 part. no. 7.
¶ Capitales. Et ni-
 si sint pacis turbatores
 ca. 21. huius partis an. 7.
 Et nisi sint tam pueri quam i-
 domo propria propter parer-
 tes non possunt corrigi.
 ca. 8. scilicet part. no. 7. Et
 nisi puniti de incontinen-
 tia si educerentur a carce-
 re. ca. 9. scilicet part. no. 8.
¶ Vide ca. 8. scilicet part.
 no. 9. et ca. 9. tertie co-
 pul. 38.
¶ Accessit. Visitato-
 res non recitent in lectura
 charte fruola quam et le-
 uia que in scrutinio referuntur
 eis: nec seruent scruti-
 nia ultra tempus tunc futuri
 capli: sed ea comburant. ca.
 9. tertie copul. 32.

visitatores psecuti: mox eandē oīno in puerorū et
 redditōrū psonis formā seruātes. ad vniuersa singil-
 latim a singulis inq̄rēda: studio attētorū pcedant;
 26 **¶** Vniuersis ergo ac singulis q̄ hincinde audierint.
 debita seorsū cū deliberatiōe p̄satis: finē legitimū
 sua snia iponētes: sic ea decreuerit scribāt: et p̄side-
 rata diligentē charta visitatorū pcedētū. q̄cqd i ea in-
 uenerit obseruādū. in sua apponāt: et pcedēs charta
 27 deleat; **¶** Quo facto: in mōachorū q̄ ad mōachos.
 q̄ vō ad laicos ptinet in p̄uētū recitata eorū. sigillis
 suis muniāt: chartāq; ipsā oīa ptinentē exhibendā
 visitatorib⁹ sequētib⁹. tradāt p̄ori custodiendā vel sa-
 criste: obseruātes ne penas q̄s p q̄busdā excessib⁹
 caplm cēsuit infligēdas: nisi ratio vrgēs et euīdens
 flagitauerit. attēptēt vllaten⁹ inmutare; Quere caplo
 28 p̄rio sequēti; **¶** Ipsi vō charte q̄ ad monachos in
 caplo mōachorū: et q̄ ad laicos in caplo ipsorū: sin-
 gulis ānis in festo sc̄ti iōhānis euāgeliste. et feriā se-
 29 cūda pasche legant; **¶** Ad hec sciendū: visitatores
 i itinere. donec ad domos suas reuersi fuerit: exercē-
 dā p se. quā alijs delegare nō valent. h̄re plenariā in
 corrigēdis excessib⁹ ptātē; Qua tñ occasiōe nullū a
 p̄oratu absoluat sine speciali licētia capli generalis:
 nisi talē cāsū inueniret q̄ imineret magnū dānū do-
 mus vel scādālū ordīs si absolutio h̄mōi differret
 vsq; ad caplm generale: scripturi fidelit̄ diffinitori-
 bus capli generalis causas absolutiōis seu deposti-
 30 tiōis inuētis; **¶** Sūptus vō de suo faciāt: si visita-
 tio vltra duas nō extēdat dietas; Q̄ si via lōgior fu-
 erit: tūc oēs expēsas q̄s p victualib⁹ suis et seruie-
 tiū et eq̄z: p calciamētis etiā et ferramētis fecisse in
 itinere se dixerit. vel esse facturos: modestia tñ et ho-
 nestate seruata: a domo seu domib⁹ recipiāt visita-
 tis; Earz scz onere sic int̄ dictas domos p visitatores
 partiēdo: vt vnaq; dom⁹ q̄ remotior fuerit: āpli⁹ i
 rationē cōferat expēsar; Qui vō veniēdo ad caplm
 visitāt: accipiāt a domibus visitatis expēsas: illas

31 **¶** Scito poterunt domui cartusie nūciabūt. ca. 4. tertie cōpil. 2.
 p **¶** Ultra duas. Et si dom⁹ visitate nō distāt a domib⁹ visitatorū vltra duas
 dietas: sumptus possunt exigere visitatores a domibus visitatis. ca. 9. tertie cō-
 pil. 4. 4.

a **¶** Obseruādū. Qui
 aut nō obseruauerit cū ef-
 fectu vno et ceruissa ca-
 reat. ca. 9. tertie cōpil. 3. 6
 b **¶** Apponāt. Et sta-
 tū domorū q̄s visitāt in
 charta sua sūt apponāt
 ca. 4. tertie cōpil. 10
 c **¶** Deleat. Q̄d semel
 p̄hibitū ē a visitatorib⁹
 intelligit semp esse p̄hi-
 bitū nisi rē. ca. 8. sc̄de p-
 tis no. 13. Et q̄d semel
 inuictū ē a visitatorib⁹ si
 ne ordiatū semp intellu-
 git esse inuictū siue ordi-
 natū nisi rē. ca. 9. tertie
 compil. 4. 8
 d **¶** Exhibendā. Visita-
 tores alteri q̄ p̄ori car-
 tusie vel diffinitoribus
 capli generalis excessus
 domorū ifamiā psonarū
 tāgētes nō reuelēt. ca. 8.
 sc̄de partis no. 10.
 e **¶** Quorū. Et talē tes-
 neāt mittere p̄ori cartu-
 sie expēsis dom⁹ visita-
 te. ca. p̄m. 4. 0. Et v̄ p
 etiā habet ca. 9. tertie cō-
 pil. 4. 2. Et caueant ne
 aliq; extranei ipas char-
 tas vel earz copias vi-
 deāt. ca. eo dē. 4. 1
 f **¶** Infligēdas. De q̄
 bus habet ca. sequenti
 per totū.
 g **¶** Monachorū. Cō-
 uersi et redditū culpas et
 modū visitationis scire
 nō debēt. ca. 8. sc̄de par-
 tis no. 11
 h **¶** Johānis. Idē ca.
 5. p̄ie partis an. 3. 7
 i **¶** Fera sc̄da. Idē
 ca. 1. 4. p̄ie partis an. 1. 4
 k **¶** Ad domos. Dic-
 ti nisi in actu visitationis
 tñ. ca. 9. tertie cōpil. 2. 7.
 l **¶** A p̄oratu. Visita-
 tores ad instānā mona-
 chorū nullū p̄orē absol-
 uant nisi rē. ca. 9. tertie
 compil. 2. 6
 m **¶** Absoluāt. Vide
 ca. 5. hui⁹ partis an. 3. 8
 et ca. 8. sc̄de partis no. 5
 et ca. 9. tertie compil.
 2. 6. et. 2. 7
 n **¶** Casum. Et nisi in
 casib⁹ cōtēns in antiq̄s
 statutis. ca. 8. sc̄de par-
 tis no. 5
 o **¶** Absolutiōis. Do-
 mus ordinis q̄ vltra sex
 dietas distāt a cartusia
 mutatiōes p̄iorū suorū
 32 q̄cāto po

Secunda pars statutorum antiquorum

duntaxat quas occasione visitationis dixerint se fecisse;

Visitatores aut cartusie et vicinarum domorum veniendo ad capitulum. vel recedendo semper visitet: ut discursus et expense minuantur: nisi aliquod emergens et evidens necessitas aliter requireret faciendum;

Eterum vestimenta. equitaturas. sellas. frenas. calcaria non debent de sumptibus visitationis habere: nisi contingat casu. aliquid ex his amissum esse vel factum inutile;

Tunc enim emendo rem aliam tanti pretij quantum res erat amissa: eodem pretio a dictis domibus exacto: damnum passus poterit se servare indemne;

Alium munera siue manuscula cuiuscunque quantitatis aut pretij: nec accipiant oblata nec exigant non oblata: per se. interpositave quocunque dissimulatione personarum;

Spiritualia quoque beneficia non exigant: neque gartionibus denarii ultra duodecim denarios;

Sumope quoque visitatores provideant: ut in domibus visitatis pace salva correctionis disciplina

relinquantur: et ut questionibus nullatenus capitulo quod suo poterit iudicio terminare reseruet;

Benique monachis valedicturi: quam in multiloquio non deest precium. profiteor: cum toto conventu dicant: sic in fine generali capituli fieri

consuevit;

Est et alia species visitationis: que fit quando per necessitatem aliquod super annum emergente. aliquod domus que sibi

videatur periculosum fore usque ad capitulum differre quod aggravat: priores duos quare ob causam eos petat insinuas:

a domo cartusie postulat licentiam convocandi. super eo quod imminet: sua prout expedire viderint sollicitudine provisoros;

In quo casu. poterit conventus sine priore scribere domui cartusie;

Quod si causa propter quam convocandi sunt priores vertitur in priorem et conventum: prior possit vocare unum et conventum alium;

Si vero tanta fuerit necessitas que post capitulum emerferit. ignis vel tempestatis vel hominum. quod conventus aliqui domus dividat: si prior et conventus petierint mittentes

visitatores ad domum illam per priorem cartusie: et si sic invenerint. habeant potestatem conventum dividendi;

Qui ergo missi fuerint. habent eo perficisci necesse: nisi iusta causa impediant: quam domui visitande significare debet: suique officij potestatem ea in re ob quam se vocatos didicerint. in quantum dei misericordia permiserit. irrefragabiliter poterunt exercere: nulla tamen transgredientes ex parte forma quam a visitatoribus supra descripsimus esse tenendam;

Si ergo

q. **C**abunera. Idem ca.

9. tertie compil. §. 4. 5

r. **N**ec accipiant. Ne

penas iuris incurant. ca.

9. tertie compil. §. 4. 5

s. **N**ec gartionibus.

Est gartiones sunt famu-

li visitatorum

r. **U**ltra duodecim.

Nec priores famulis do-

monum per quos trahunt donent

ultra unum grossum. ca. 3

scilicet partis no. §. 17

v. **Q**uestiones. Vide

ca. 9. tertie compil. §. 4. 1

r. **G**eneralis capituli.

ca. precedent. §. 35. Visita-

tores in domibus que visi-

tantur: sine causa iusta mo-

rum nimiam non faciant etc.

ca. 8. scilicet partis no. §. 4.

Vide ca. 9. tertie compil. §.

37. et. 38. et. 40

Mortuo visitatore vel

amotio: prius capituli gene-

rali remaneat apud visitato-

res: que ut visitator poterit si-

bi sumere priorem vel mo-

nachum per actum visitatio-

nis exercendo etc. ca. 9.

tertie compil. §. 4. 7. Vide

ca. 6. tertie compil. §. 19. et. 20

r. **E**l hominum. Tepe

guerrarum domus ordinis

potest se transferre cum bonis

suis ad domos ordinis

magis propinque si fieri

potest alioquin ad loca tuti-

ora etc. ca. 13. tertie compil. §. 1

3. **D**ividendi. Si ex-

tra provinciam quam visitant

aliqui non mittant nisi eos

mitterent in provinciam un-

de ultio sunt premissi etc.

ca. 8. scilicet partis no. §. 9

a. **T**ransgredientes.

In hominum visitationibus

particularibus premissum per-

ces. ca. premissi §. 5. Et in fi-

ne de premissis. ca. presen-

ti §. 34

pp̄e intractabiles ⁊ pucifos ⁊ ad suor cōmonitionē
prior ⁊ p̄uētū corrigi nolētes. vocati fuerint: nō
emittant eos a domib⁹ p̄p̄is. sed talit̄ eos ibidē
puniāt: q̄ alij ppetrare similia p̄timescant; **D**iscor-
des tamiē. ⁊ ad pacem redire nolētes diuidāt sub cō-
grua disciplina: nec dom⁹ ad quas mittent̄ valeant
eos recusare; **S**emp̄ aut̄ visitatores q̄lem in do-
mib⁹ visitatis reliq̄runt chartā: talem ad p̄orem car-
tusie teneant̄ mittere cū expensis domus visitate: in
caplō generali exhibēdā et reddēdā; **C**ū aliq̄ do-
mus ord̄is nr̄i int̄ se habēt discordiā: q̄ iniuriam pa-
tis significabit domui cartusie: q̄ destinabit eis du-
os p̄ores qui plane et sine magna iuris solennitate
discordiam terminabūt; **Q** si aliq̄s p̄or discordatiū
fuerit cōtūmax in obseruādo qd̄ fuerit diffinitū: ca-
reat missa. nisi forte p̄ sepeliēdo mortuo. vel p̄ noui-
tio p̄fessionē facturo: et h̄ vsq̄ ad caplm̄ futurū: et
monachi vel cōuersi cōtradictores sint extra cōuen-
tū et teneant ordinem;

De expulsis ⁊ fugitiuis; Ca. XXXI

Piores q̄ sustinet̄ reos expulsiōe dignos: gra-
uit̄ a visitatorib⁹. vl̄ a generali caplō. puniant̄;
Cauēat tñ p̄ores: ne nimis leuit̄ d̄ domib⁹ suis. mo-
nachos. vel cōuersos. seu etiam redditos. expellāt;
Cōfessum itaq̄ corā testibus. vel conuictum. de
incōtinentia: de manu violenta: de furto: de p̄-
prietate: de rebellioē: de inobediētia: de infamatiōe crimi-
nis. qd̄ q̄s obijcit alteri. nec p̄bare pōt̄: de magiste-
rio p̄spiratiōis: necnō de frequēti semiatiōe discor-
die. oninē etiam p̄fessum. a toto ordine facimus pe-
nitus alienū: excepto illo q̄ in articulo mortis dam-
nū domus corā testibus p̄fiteat̄; **Q** si culpa q̄ p̄ba-
tione indiget. p̄ nr̄os p̄bari neq̄at: seculares idonei
recipi poterūt i testimoniu: put̄ cōtinet̄. caplō prio-
p̄cedēti; **R**ebelles v̄o ⁊ iobediētes: p̄spiratores.
et discordie semiatores: ⁊ q̄ domū. vl̄ p̄sonā ord̄is
corā q̄cūq̄ iudice eccl̄astico vel seculari. i ius traxe-
rūt vl̄ fecerūt trahi: sepi⁹ vt se corrigāt moneāt; **Q**ui
si p̄ trinā admonitionē. eis p̄ infualla diez corā testi-
b⁹ factā. nō se reddiderūt emēdatos: d̄ ord̄ie expellāt;

b **CA** domibus. Nisi
capitales habeant inimi-
cos. ca. p̄tis. 20. et ca.
31. hui⁹ partis an. 43
c **D**iscordes. Idem
ca. 21. hui⁹ partis an. 7.
d **D**iuident. Non tñ
extra p̄uiciā sine licen-
tia capli generalis/vel
prioris cartusie. ca. 8. se-
cūde partis no. 9
e **E**os. Nullus pri-
or refutare audeat p̄fo-
nas per visitatores sibi
missas: als sit p̄ tres mē-
ses extra sedē suā in cō-
uētū. ca. 9. t̄tie cōpi. 39
f **Ad** p̄orē. Charta
rū domoz q̄s visitāt co-
pias clausas ⁊ sigillatas
q̄cūq̄ poterūt sup̄ anū
mittāt visitatores ad car-
tusiam: p̄ oia siles illis q̄s
in domib⁹ visitatis reli-
quūt: nec differant vsq̄
ad caplm̄. ca. 9. t̄rne cō-
pi. 42
g **De** fugitiuis etiā ha-
bet. ca. 9. sc̄de p̄tis no. p̄
totū. Et ca. 10. t̄rtie cō-
pi. q̄si p̄ totū
a **Expulsione.** Mō
nō expellunt̄: s̄ loco ex-
pulsiois icarcerant̄ q̄ h̄
merent̄. ca. 9. sc̄de partis
no. 5
b **Expellāt.** Ec̄ouer-
so p̄iores circa subditos
suos sint solliciti ne or-
dinē dimittāt: vel de or-
dine fugiāt. ca. 9. secun-
de partis no. 2
c **De** incōtinentia
De ipsa p̄uiciā nō reco-
ciant̄ in domib⁹ in q̄b⁹
fuerūt p̄uicti/ nisi ad p̄-
petuū carcerē: de quo si
educerent/ nullo mō ibi
remaneāt t̄. ca. 9. secū-
de partis no. 8
d **Infamatiōe.** De
hoc in ca. p̄cedēti. 7
e **Conspiratiōis.** De
q̄ supra ca. 21 hui⁹ partis
an. 6
f **Rebelles.** De his
habet ca. 21. hui⁹ par-
tis an. 3
g **Conspiratores.**
De his etiā habet ca. 21
hui⁹ partis an. 6
h **Expellant̄.** Mō
nullus expellit̄: s̄ carce-
ri m̄cipiat. ca. 9. sc̄de p̄-
tis no. 5

Secunda pars statutorum antiquorum

l Et rebellionem. Quicquid nri ordiis pfectus ad loca privilegiata auferit: et ad defendendum se contra ordinem: priuilegijs victorij locorum se defendere et tueri voluerit: huius excoicationis incurrat et c. ca. 10. tertie compilationis. 12.

k Crimen. Crimina expuniant. ca. 6. tertie compilationis. 5.

l Expellant. Modo nullus expellat. ca. 9. secundae partis no. 5.

m Recociliatiois. Que sit p caplm generale. ca. pnti. 11. Et etiam p priore cartusie. ca. 9. secundae partis no. 10.

n Falsarij. Falsarij sunt in disciplina criminosa. ca. 7. secundae partis no. 6. Qui autem appellent falsarij et q pena puniant. habet. ca. 10. tertie compilationis. 11.

o Fures. De furibus et proprietarijs. dic vt in ca. 5. secundae partis no. 12.

p Expellant. Non expellant. vt dictum est supra ca. pnti. 6.

q Extrahant. Vide ca. 2. tertie compilationis. 33.

r Recociliari. Criminosi siue p seipso fuerit siue no indiget recociliatio: vt h in textu et ca. 9. secundae partis no. 12.

l Porro prior p contumaciam et rebellionem recedens ab obedientia et pessione ordinis: ipso facto est depositus et expulsus; **k** Crimen p quo expulsionis irroganda est pena. si pbari nequeat nulli dicat: nisi si visitatoribus et priori. et illi qui suspectus habet. Sub forma tamen correctionis. non accusationis: si tamen prior hoc approbauerit; **l** Eter. prior et visitatores districte prohibeant: ne illud cuius alteri manifestetur; Si quis contra fecerit: ac si in probatione defecisset. iudicet; **l** Quicquid ergo crimen expulsionis commiserint: expellant; Et postea si misericordiam postulauerint. non mittant ad portum cartusie: sed clament culpam suam in conuentu monachorum. et emendationem permittant: et sic tertio in domibus suis. Sub specie reconciliationis vsq; ad caplm sustententur; **l** Exceptis falsarijs. et conuictis de incontinentia qualicunq; furibus: proprietarijs: incendiarijs: et homicidis: qui nunq; recociliabunt; **l** De furibus tamen q in aliqua vltra duodecim denarios non valente. furtum commiserint. simul vel p partes: dicimus q non expellant: s arbitrio prioris puniant; **l** Fures vero qui in re parua vel vili. tamen valente vltra duodecim denarios: nec tamen excedente valore triu solidorum. simul vel p partes furtum commiserint. expellant: et postea si misericordiam postulauerint: in domibus proprijs vt dictum est vsq; ad caplm sustentent; **l** Hoc ipm p omnia de proprietarijs fiat; **l** Defuncti vero in furto vel proprietate. tam duodecim denariorum q infra. in crimine non sepeliant: et etiam sepulchra extrahant: vt acetis crimine furti. et proprietatis cauti eunt; **l** Propter leuem percussionem in laicum nullus expellat: sed iuxta modum culpe a prior discipline; Que autem sit levis percussio: arbitrio prioris diffinit; **l** Eter. si prior dubitauerit. que sit grauis vel levis percussio: examinatum modum eius in conuentu monachorum. mittat priori cartusie: q discernens vtrum grauis seu levis sit percussio: quicquid inde mandauerit teneat; Et admonem priores. ne percussionem iudicent esse leuem: nisi euidenter apparuerit esse leuis; **l** Quoscunq; vero criminosos monachos vltra quersos. contigerit recociliari: p solu

4

5

6

7

8

9

10

11

caplin generale recōciliabunt: qđ caplin scđm qđ si
bi videbit. et eoz exegerint merita ordinabit de ip-
sis; **¶** Verūt. si aliqđ ex his de qbus stātutū est qđ
nunqđ recōciliant. cōtigerit aliquo euentu p caplin
recōciliari: si monachi sunt. semp erūt vltimi et nō
uitioz nouitij: nulla dispensatione poterūt habere
obedientiam: nunqđ habebunt vōcem in caplo. vel
alibi in cōuētū: nec cōtra aliquem: et quādo pōr
viderit expedire. a trāctando cōsilio remoueant; Si
vero pueri sunt. semp erūt in statu redditoy sine spe
restitutionis in pstinū gradum: nec aliqua dispen-
satione poterūt eis obedientie cōmendari; **¶** Recō-
ciliandoy itaq; causas cū circūstantijs suis dilige-
ter et cum timore dei examinatas in cōuentu mona-
choy. et in scriptis redactas. et ipsis expulsis coram
testib⁹ lectas. afferāt pōres eoz ad caplin: satagen-
tes de recōciliatione ipsoy; In quoy recōciliatio-
ne faciendā: pōr q talibus psonis p̄sunt req̄rat cō-
siliū: si tñ diffinitores viderint expedire; Et caueāt
pōres a qbus consiliū req̄ret: ne odio vel amore cu-
iusq; deū offendāt. vel p̄scientiam ledant in consu-
lendo; **¶** Et quia non reputamus esse scandalū ibi
punire culpas vbi cōmisse sunt: statuimus vt om-
nes expulsi q recōciliandi sunt. siue locus vacet siue
nō. in domibus pprijs vsq; ad caplin sustētent: ni-
si capitales habeāt inimicos; Si vō ppē capitales
inimicos nō possunt i domib⁹ pprijs sustētari: cau-
sas ipsoy vt dictū est plene examinatas. et eisdē le-
ctas. p simplice nūciū mittāt pōri cartusie pōres eo-
rū: et nūq; p eosdē crimosos. nisi mora expectādi
nūciū nimis esset piculosa: q faciet eos alicubi vsq;
ad caplin sustētari; Loca aut expulsoy. q in domib⁹
pprijs aut alienis sustentabunt: vsq; ad sequens
caplin nō ipediant; **¶** Quādo aut generale caplin
eos recōciliauerit: si nō possint ad domos pprias
redire ppē capitales inimicos. vlt qz loc⁹ nō vacat:
pōres eoz debent hoc manifestare caplo genera-
li: et tūc ipsum caplin faciet eos recōciliatos alibi
sustētari. donec in domib⁹ suis loc⁹ vacet: vel donec
p̄dicte inimicitie p̄q̄escāt; Et pōres sui reuocēt eos

¶ Caplin. Etia recō-
ciliant p pōre cartusie
ca. 9. scđe ptis no. 10
¶ Pōres et vicarij mo-
nialiū/suos apostatas et
fugitiuos ad se redeun-
tes recipiāt: redire nolē-
tes cū diligētia req̄rat.
ca. 9. scđe partis no. 6
De p̄ etiam habet ca. 10
tne cōp̄s. 1. et. 2. Apō-
state ad reassumēdū ha-
bitū ordis cōpellant: de
inde recōciliant: et ab ex-
cōcitiōis snia quam ex
dimissioe habit⁹ icurre-
rūt/absoluant. ca. eodē.
§. 6. Et si crimē de refer-
uatis sedi aplice cōmise-
rit: ad altē ex p̄iorib⁹
punctis ad absolucdū et
dispēsandū in casib⁹ p̄di-
ctis deputatū/ trāsmitt-
tant. ca. eodem. §. 7.
¶ P̄io expēsis icarcera-
toy taxat et solui debet
p q̄libet mēse vn⁹ duca-
tus auri. ca. 10. tertie cō-
p̄s. 10
¶ Statutū. ca. p̄sen-
ti. §. 6.
¶ Si aliq fugitiuos et
apostatas receptauerit
aut occultauerit: aut pe-
cunias mutuo tradide-
rit/a suis officijs absol-
uant: aliū p̄o carceri mā-
cipant et. ca. 10. tne cō-
p̄s. 3
¶ Nouitioy. Scđ il-
loy q iā sunt recepti: qz
supueniēs nouit⁹ post-
ponit. ca. 23. huius par-
tis an. §. 27.
¶ Locē. Nisi specia-
lit et exp̄sse eis fuerit re-
stituta. ca. 9. scđe partis
no. 11
¶ In p̄uctu. Et etiā
carebit colloqo in p̄ue-
tu. ca. p̄iti. §. 22. et ca. 8.
scđe partis no. 7
¶ Verūt. ipsi ordini re-
cōciliati habent b̄ficiū
sp̄iale iuxta graduz ad
quē fuerit restituti. ca. 9
scđe ptis no. 11
¶ Tractādo. Idem
ca. 4. scđe ptis no. 2.

Scda pars statutorū antiquorū

a **Expulsis.** Mō nul-
lus expellit. ca. 9. secun-
de partis no. 5.

b **Sustentabunt.**
Mō carceri mācipant a
q̄ educa nō p̄nt: nisi p̄ pri-
orē cartusie. vel p̄ caplm
generale. ca. 9. scde par-
tis no. 5. et. 7.

c **Habitū.** Reuertē/
tes de fuga: statū suū ha-
bitū reassumant. ca. 10.
tertie compil. 5. 6

d **Sermoni.** Idem
ca. 32. t̄ne ptis an. 5. 13

e **Caplm.** Alios p̄o
fugitiuos q̄ nō sunt cri-
minosi nec apostate: p̄t
or: eoz p̄t eos recōcili-
are ordini z p̄tēti: eoz
q̄ restituere q̄t sibi vi-
debit in p̄stiniū gradū.
ca. p̄nti. 5. 31. Si āt ultra
q̄nq̄ dies redire distu-
lerit: incarcerant. ca. 9.
scde ptis no. 5. 7. Sz p̄t
or: suū de cōsilio p̄tēti
p̄t eos educere q̄t sibi
videbit expedire. ca. eo/
dem. 5. 7.

f **Per ādraginta.**
Sz q̄ nō sunt criminosi
p̄ viginti dies. ca. p̄sen-
ti. 5. 34.

g **Post vesp̄as.**
Mōachi t̄m. Sz p̄uerli
dieb⁹ ferialib⁹ post ma-
tutinas: z festiuis post
veipas ad ostiū ecclesie
recipiūt disciplias: vt i/
fra ca. p̄nti. 5. 23. et. 34.

h **Et ādraginta.** Sz
q̄ nō sūt criminosi viginti
dieb⁹. ca. p̄nti. 5. 34.

i **Ad terrā.** Mane z
vespe. ca. 9. scde partis
no. 5. 12. et ca. 4. eiusdez
partis no. 5. 20

q̄cito locus vacauerit: vel q̄cito de inimicis suis
pacem habuerit; **f** Fugitiui vero q̄ cōmissio crimi-
ne expulsiōe digno fugiūt. vel fugiēdo cōmittunt:
a pro expulsiis omnimode habeant; **g** Quicūq̄ ergo
criminosi. monachi vel cōuersi in domib⁹ p̄p̄is aut
b alienis sustentabunt: semp extra cellā et extra p̄uen-
c tum. in eo quo redierint habitu sustētent: et a p̄mo
die sustētatiōis et deinceps. singulis hebdomadi-
bus p̄ sex mēses habeāt dimidiā tortā panis cōuen-
tualis. et vtant^r vino hospitum: de pane vō familie
quantū necesse fuerit def^r eis; **d** Porro in solēnitati-
bus candelaz ante reconciliationem. et post recōci-
liationem. q̄ncūq̄ comessuri essent in refectorio: eis
victualia sicut conuētui ministrent; **e** Hi oēs ante
reconciliationem poterūt interesse sermōni cōuerso-
rū. et cōfiteri in festis que eis contingūt: et in solē-
nitatibus cōmunicare post cōuentū. si p̄ori videbi-
tur: et in fine reconciliari; **f** Quādo autem genera-
e le caplm eos ordini reconciliauerit: si monachi sunt
qui reconciliati sunt. ad minus p̄ hebdomadam sint
extra cellam et extra conuentū: qua completa. prior
cum consilio cōuentus poterit eos quādo sibi pla-
cuerit conuentui plenarie reconciliare; **g** Reconci-
f liati vero conuentui: p̄ quādraginta dies ad ostium
ecclesie. cōuētui exeūte et expectante post vesp̄as.
exceptis diebus q̄bus cōmunicauerit recipiāt disci-
h plinam: et quādraginta diebus comedāt ad terram
sup̄ asserem nudum in refectorio: computatis dieb⁹
in quibus cōmunicauerint. vel ep̄s comederit in re-
fectorio. in q̄bus ad terram nō comedāt: z p̄ annum
integrum teneant generalem ordinis disciplinā que
talis est; **i** Erunt nouitij. et carebunt colloq̄o in cō-
uentu: nisi ob gratiam hospitū. v̄l opey cōmuniū.
et quādo p̄ores voluerint eos in cōuentu retinere:
raro tamen eos retineant: singulis capitulis reci-
piant disciplinas: exceptis diebus quibus cōmu-
nicauerint. vel debēt cōmunicare; **l** Cōuersi vō cri-
minosi post reconciliationē a generali caplo sibi cō-
cessam. p̄ quādragita dies extra cellā z extra cōuentū
sustententur: et ferialibus diebus post matutinas.

16

17

18

19

20

21

22

23

Ca. XXXI

- et festiuis post vespas. ad portā ecclie recipiāt disci-
 24 plinas: et ibidem audiāt diuinū officiū; ¶ Elapsis
 autem quadragita diebus: restituti plenarie ordini
 et quieti. per quadragita dies capli comedāt ad ter-
 ram sup assere nudū in refectorio: computata die
 qua receperint eucharistiam. in qua ad terram nō co-
 medēt: et p annū teneant generalem ordinis disci-
 25 plinā: sicut supius est exp̄ssa; ¶ Tales oēs non ha-
 beant vocē in caplo. nec alibi in cōuentu. nec con-
 tra aliquem: nec obediētiam. scz monachi p̄oratu:
 vicariam: pcuracionem: sacristiam: nec laici po-
 26 terūt esse coquinarij: mulatarij: magistri boum. vel
 grangie seu pecorū: donec eis p generale caplm cō-
 cedat; ¶ Oēs aut criminosi. clerici vel laici. post q̄
 reconciliati fuerit: omniū quos iuenerit semp ūlti-
 27 mi erūt: sine spe restitutionis in pristinū gradum;
 ¶ Fugitiui criminosi. vt supra diximus: p expulsis
 totalit̄ reputant; Alij vō fugitiui tam monachi q̄
 cōuersi. q̄ crimine expulsionis nō cōmissio fugerint.
 nec fugiendo cōmiserint: si p seculū euagauerint. et
 28 ad ordinem redire noluerint: p̄ores eorū per censu-
 ram ecclesiasticam faciāt eos compelli; ¶ Quādo
 cūq̄ aut redierint: a p̄oribus suis ter reconcilient
 ordini. et domibus suis: si locus vacat; Si vō loc⁹
 nō vacat: iudem p̄ores mittāt causas eorū p̄ori car-
 tusie. sicut supius ē exp̄ssum: q̄ faciet eos alicubi or-
 dini reconciliari. et puideri donec in domibus suis
 29 loc⁹ vacet; Et q̄ cito loc⁹ vacauerit: a p̄orib⁹ suis re-
 uocent; ¶ Et hoc sciendū: q̄ monachus q̄ sine li-
 centia p̄oris cartusie. domus sue terminos exierit. ip̄o
 facto p̄o fugitiuo habet: exceptis casib⁹ supra vi-
 30 desimosecdo caplo p̄cessis; ¶ In recōciliatione fugi-
 tiuorū q̄ nō sunt criminosi: talis forma seruet; Re-
 deūtes. in p̄mis clamēt culpam suam p̄nte quietu.
 misericordiam postulātes: et emendationē p̄mittētes;
 31 ¶ Et tam monachi q̄ cōuersi. si infrā quinq̄ dies
 redierint: statim recōciliantur ordini et conuentui.
 et q̄ndecim in capitulo recipiāt disciplinas: et q̄n-
 decim diebus comedāt ad terrā in refectorio sup assere
 nudū. cū exceptiōibus supradictis: et sint nouitij; v

k ¶ Per quadraginta.
 Sicut dictū est d̄ crimi-
 nosis monachis. ca. p̄/
 senti. §. 21

l ¶ Vocē. Nisi specia-
 liter fuerit eis restituta.
 ca. 9. sc̄de ptis no. §. 11

m ¶ Ultimi. S3 non
 corū q̄ postea recipient
 in ordine. ca. 23. huius
 partis an. §. 27
 n ¶ Euagauerint. de
 bet req̄ri. ca. 9. sc̄de ptis
 no. §. 3. et. 6. et ca. 10. ter-
 tie compil. §. 2. et. 3
 o ¶ Redierint. Volū-
 tarie infra q̄nq̄ dies. Si
 aut vltra q̄nq̄ dies redi-
 re distulerit/carceri mā-
 cipant. ca. 9. sc̄de partis
 no. §. 7
 p ¶ Recōciliari. Ipse
 met p̄or cartusie eos re-
 cōciliat ordini. ca. 9. se-
 cūde partis no. §. 10
 q ¶ Prioris. Vel per
 quēlibet visitatōrē assū-
 ptus i sociū visitatoris.
 ca. 9. tie compil. §. 4. 7.
 r ¶ Pro fugitiuo Idē
 ca. 7. sc̄de ptis no. §. 2. et
 ca. 4. tie ptis no. §. 6
 s ¶ Alibus. Quorū
 vn⁹ ē de mōacho ituro
 vice p̄oris ad caplm ge-
 nerale: s3 p̄ reuocatū est
 ca. 7. sc̄de ptis no. §. 2.
 Ali⁹ ē de eūdo ad ordi-
 nes. Ali⁹ ē de eūdo ad
 q̄rendū nouū priorē ex-
 tra domū electū: et exce-
 pto casu posito in ca. 20
 huius partis an. §. 2
 t ¶ Infra q̄nq̄. Si in
 fra q̄nq̄ dies redierint:
 nō incarcerant. ca. 9. se-
 cūde partis no. §. 7

v ¶ Supradictis. ca.
 p̄nti §. 21

Secunda pars statutorum antiquorum

r **Redierint.** Incarcerant. ca. 9. scde partit no. 5. 7.

r **Sustentent.** Qui antiquus extra cellam et extra conventum sustentabatur secundum hunc textum. mo. incarcerant secundum statutu novu. ca. 9. scde partit no. 5. 7.

r **Doterit.** Educere de carcere. ca. 9. scde partit no. 5. 7. ibi. Si vero.

a **Disciplina.** De qua habet ca. pnt. 5. 22.

b **Post vespas.** Ad ostium ecclesie conventu exiit et expectate. ca. plenit. 5. 21.

c **Et festiuis.** Ad portam ecclesie. ca. pnt. 5. 23. et ca. 32. tertie partis an. 5. 21.

d **Post tertia.** Post tertia recoculatione pnt recociliari. ca. 9. scde partit no. 5. 8. et. 10.

e **Caplin.** Et etiam prior cartusie. ca. 9. scde partit no. 5. 10.

f **Necessitate.** De qua vide plenius ca. 9. scde partit no. 5. 10.

g **Aditigare.** Secus de penis criminis. q. pores no pnt illas mutigare sine licentia prioris cartusie. ca. eod. 5. 10.

h **Ad aliu.** Professi nri ordi ad aliu ordi ne trāsire no pnt: nisi cu eis fuerit sup p papā et sub bulla plūbea dispensati. ca. 13. tne copil. 5. 8. Et tal' debet repeti. ca. 3. scde partit no. 5. 19.

i **Quo nō.** Nullus prior cu bona pscia pot va relas de nō repetendo alicui subdito suo ordi ne nostru iā pfecto. ca. eod. 5. 20.

k **Data.** In lris ordinis siue patetes sint siue missione: semp apponant dies et ann'. ca. 13. tertie compil. 5. 11.

Prior tñ suus cū cōsilio pūetus: possit eos restituere quādo sibi videbit' in pristinu gradū; **S**i vero ultra qnq; dies redire distulerint: de cetero quādocūq; redierint. ad minus p hebdomadam sustentent' extra cellam et extra cōuentū: qua completa. p. or cum cōsilio cōuentus poterit eos quādo sibi placuerit cōuentui plenarie recōciliare; **P**orro isti a p. ma die sustentationis. p. quadraginta dies sustineant in victualibus disciplinā criminis; **P**ostq; vero cōuentui sociati fuerint: per viginti dies disciplinent'; **M**onachi scilicet post vespās: laici dieb' ferialibus post matutinas. et festiuis post vespas. ut dictū est de criminosis: et p. viginti dies comedāt ad terram in refectorio. sicut criminosi: et p. annum sustineāt p. dictam generalē ordinis disciplinā. nec habeāt obediētiam. nec vocem in pūetu. nec contra aliquē ut supra dictū est de criminosis: donec p. generale caplin cōcedat'; **Q**ui cum semel recōciliati fuerint: amittēt quātū ad locū annos quos extra ordinem nostrum expenderūt: illiq; tantū anni quos in ordine fecerāt. reddent' eis; **S**i autem bis recōciliati fuerint: omniū quos iuenerint. semper vltimi erūt; **P**ost tertiā recōciliationē. sciāt oēs tam clerici q; laici: oēm sibi recōciliationis aditū. scdm beati bñdicti dicta denegari; **P**enas aut tā expulso. rū q; fugitiuoz augebit caplin generale vel minuet. p. pores vel visitatores certificatu: circa plus vel minus culpabiles. vel emēdatos: vel in sua malicia p. tinaces; **H**as etiam penas q; ad victualia: in manifesta necessità poterūt pores aliquātulū mitigare; **S**i aliq; petierint lras transeūdi ad aliū ordinem. dent' eis si p. ori videbit' faciēdum: nūq; tamē absolutorie. sed sub hac forma: scz q; nōn repetemus eū; **I**n lris dādis semp data ponat'. tā a p. re cartusie q; a ceteris: et q; diu valeāt. tēpus competēs pfigat'; **S**i q; fugitiui vel expulsi. vestes vel libros. v. alia bōa dom' cū exeūt asportauerit. v. asportare tēptauerit: poterūt detineri sine lesione. donec vestes et res alias reddēt: ita tñ q; nō inhumanit' spoliēnt'; **O**ib' aut expulsi et fugitiui. si fieri pōt

32

33

34

35

36

37

38

39

40

41

com
exce
deno
tū d
quo
nec
et ex
expu
lras
qnde
visita
tant
te co
vel n
44
45
46
47
q se
sona
fina
pres
fuer

cōmode. habitus auferat. vel ad minus detrūcet. i
exceptis fugitiuis q̄ ad aliū ordinem lras accipiūt
de nō repetēdo; Clericus ergo cucullā. laicus capu
tū deponat et barbam; Si nō acq̄uerint. eis lre et
quodcūq; aliud cōsiliū et auxiliū p̄sus deneget.
nec nō tēpi rogent attētius. vt ipsos excomunicet.
et excomunicatos ānūciari faciāt noiatiui; ¶ Loca
expulsoz et fugitiuoz q̄ recipiendi sunt. et eoz q̄
lras accipiūt de nō repetēdo. nō impediāt infra
q̄ndecim dies post egressum; ¶ Districtē iniungit m
visitatorib⁹. vt quos culpabiles inuenerit nō mit
tant ad alias domos. sed in domib⁹ p̄p̄is ordia
te eos disciplinēt. nisi capitales habeāt inimicos.
vel nisi int̄ se pacem et cōcordiam seruare p̄temnāt; n
¶ Quādo aut̄ necesse fuerit. vt de domibus p̄p̄is.
vel de domo ad domū aliq̄ trāsmittant. eundo et
redeūdo p̄ores sui ministrent eis moderatas expē.
sas. et vestes p̄parent eis q̄ reconciliandi sunt. nec
missi distrahāt vestes suas. nisi p̄ inuitabili neces
sitate. et cū q̄bus. et quot vestibus mittant. scribat
p̄oribus ad quos trāsmittent. nec in domibus p̄
p̄is loca eoz impediāt. nisi caplm̄ aliē ordinaue
rit de ipsis; ¶ Admissis p̄ disciplina. non ministrent
eq̄tature. nisi nimia infirmitate cogente. nec vbi su
stētabunt. eis benēficia spiritalia cōferant; ¶ Al
loz q̄ in domibus p̄p̄is aut alienis sustentant. n
nullus p̄sumat venire ad caplm̄. vel ad domū cartu
sie super annū. sed per p̄ores q̄ eos sustentauerit.
remandēt eis voluntas capli; ¶ Si venerit q̄spiam.
nihil omnino pficiet. sed ad domū de q̄ venerit re
uertet. et semel i hebdomada vinū subtrahet ei die
qua daret. abstīnētia sexte ferie nō omīssa;

De diffinitozib⁹ expulsoz et fugitiuoz;

¶ In capitulo generali. duo priores et duo mo
nachī cartusie a diffinitozibus constituētur.
q̄ scdm̄ deum et statuta ordinis. et sine acceptiōe p̄
sonaz causas expulsoz et fugitiuoz. examinēt. et dif
finiant diligēter; Ad quoz consiliū nullus alius
presumat accedere. nisi ab ipsis specialiter vocatus
fuerit. vocatosq; non retineāt ad diffinitionem. sed

l ¶ Habit. Habitibus
eis restituit nō auferit.
ca. 10. t̄tie cōpil. §. 6

m ¶ Districte. Idē sta
tuto irrefragabili ordi
nat. ca. 8. sc̄de part. no.
§. 7

n ¶ Et cōcordia. Idē
ca. 21. hui⁹ part. an. §. 7.
et ca. 30. hui⁹ part. an. §.
39. et ca. 8. sc̄de ptis no.
§. 7. et 8. et ca. 9. sc̄de p
tis no. §. 8.

o ¶ Et redeūdo. Nisi
priores ad sui instantiā
ipsis hospitib⁹ releuent
ca. 3. sc̄de ptis no. §. 6

p ¶ Beneficia. Idē ca.
24. hui⁹ part. an. §. 11. Et
tales p̄ter disciplinas a
visitatorib⁹ sibi ipositas
colloquiis carebūt quā
diu ibidē fuerit hospita
ti. ca. 8. sc̄de ptis no. §. 7
ibi. Emillus.

q ¶ Ad domū. Veniē
tes ad domū cartusie in
ordiate icarcerent. et pri
or eiusdē dom⁹ pōt eos
a carcerib⁹ educere cum
voluerit. et alibi ad hos
pitādum mittere. ca. 10.
tertie cōpil. §. 5

r ¶ Nihil omnino.
S; incarceration. ca. 10.
tertie cōpil. §. 5. Et sine
lris prioris sui nulla fi
des adhibebit ei. ca. 32.
tertie partis an. in fine.

Secunda pars statutorum antiquorum

quicquid diffinierint secretum omnino habeat: sic diffinitio aliorum diffinitorum; Quibus iniungitur. ut secum habeant omnia que hic continentur. eadem inviolabiliter observantes. et preces iniustas et indebitas recusantes: curent omnimode ut tales predicti in domibus propriis reconcilientur si locus vacet: nisi capitales habeant inimicos; In quibus casibus possint eos mittere ad domos alias sub congrua disciplina reconciliandos et pudentes. donec in domo sua locus vacet: vel donec pacem a predictis habeant inimicis; **C**aveant itaque ut nullorum causas diffiniant. nisi prius instructi fuerint de culpis illorum. per visitationes chartas. vel per litteras priorum ad capitulum allatas: easdem culpas continentes; Quibusque cum timore dei peractis: offerant diffinitores expulsum et fugitivum cum priore cartusie: antequam ea que diffinierint in capitulo recitent; **A**d domum silve benedictie nullus mittatur ad sustentandum: pro eo quod tam nostris quam alienis hospitibus pregruat; Residuum mensarum in capitulo generalitatem in pane quam in coquina et pitamentis: distribuatur pauperibus et eiectionis ac fugitivis: post refectionem servitorum inde sumptum; **S**i fugitivus vel expulsus reconciliatione dignus. et de quorum culpis prior cartusie certificatus fuerit. post recessum capituli remanserit in colloquio: idem prior auctoritate generalis capituli poterit eos collocare;

De redditis;

De redditis idem dicimus quod de pueris: quantum ad expulsum. et loci preservationem; Prioribus tamen eorum preceat. ut eos revertentes et misericordiam postulantes. possint sustentare. et post quadraginta dies ter reconciliare: et secundum quod eorum culpe exegerint. gravi vel levi. longum vel brevis. subiacere discipline: exceptis illis que nunquam reconciliantur; Et notandum: quod nullus expulsus aut fugitivus. clericus aut laicus debet ab aliquo sustentari: nisi possit et debeat secundum statuta ordinis reconciliari; Expulsi ab ordine. et semel a capitulo reprobati: non permittuntur pontem intrare cartusie; In aliis vero domibus. non nisi nocte una recipiantur; De illis que de ungaria. vel de esclavonia revertuntur ante tempus statutum: volumus ut per annum teneant ordinem suum ubicunque mittentur ad sustentandum: prior tamen possit discrete super hoc dispensare;

Ca. XXXII

De diuersis institutis capli, Ca. XXXII

- 1 In amēta aurea vel argētea. pter calicē in ecclia
nō habem⁹: nisi forte ī stol⁹ aut manipulis. siue
- 2 in signaculis libror⁹; **C**asulas de boccarā. ⁊ de se-
3 rico albo sustinem⁹: pallia tūpetiaq; reliq̃m⁹; **C**Au b
- 4 riphria d casulis remoueant; **C**Pret duas cruce c
q̃s in ecclis nris semp suis locis stātes erectas ha-
bem⁹: aliā q̃s in loco secreto hīc debem⁹: deferēdā
q̃n uel eger inūgēdus. seu cōicādus ē: vlt mortu⁹ se-
5 peliēdus; **C**Qui de ordie nro nō sunt: nullaten⁹ in
6 cellas nras introducant ad morādū; **C**Ad tps vrgē
te necessitate. et nō ali⁹: recipe arcas et pecora infra
7 terminos. aut in nris grāgijs ē pmissum; **C**Societa
tes eccliar nraz. cū alteri⁹ ordinis ecclis: sine pmis
8 su capli nullatenus fiant; **C**Nulla domus triginta
49 marchas debēs. nouū d pprio edificiu faciat. ad qd
necessaria sit q̃ndecim libraz impēsa: nisi de cōsilio
9 cōmuni; **C**Antiq̃ cōsuetudo est. vt duo genera pa- b
num. alter⁹ qd pulchrius sit. mōachis faciamus: ⁊
alter⁹ conuersis; Qua in re. cū priori placuerit vt ita
10 fiat: ei cōtradidere nullus audeat attēptare; **C**Pe
nitētibus ad nos veniētibus: participationē orati-
onū concedimus; Similiter et breuib⁹ et rotulis. e
11 que p mortuis deferunt; **C**Generator⁹ familiarita-
12 tem pvideat fratres nostri studiosius euitare; **C**Fē f
nerator⁹ et excomunicator⁹ munera sciēter nō accipi-
13 mus; **C**Si quis incurrerit insaniam: custodiat in
vinculis etiam ferreis. si furoris id exigere videbit
14 magnitudo: ne in se vel in aliū valeat nocendo de-
15 seuire; **C**Loca nō vacātia nulli oīno q̃licūq; occasio s
ne pmittant; **C**Hospitātes in domo de plātatis:
16 nihil inde pter hospitū recipiāt: vnde grauef do-
17 mus; **C**Libros cū cōmodant: nullus cōtra cōmo-
dātū retineat volūtate; **C**Priores mittere nō dif-
ferāt ad loca destinata monachos aut cōuersos. q̃ a
caplo generali cōmodant vel cōmutant: nec missi h
donec reuocent a caplo. reuerti psumant: quoz lo-
ca impediri nō poterūt q̃diu ibi fuerint ordinate:
nisi generale caplm ali⁹ disponat de eis; **C**Qd dā i
18 rum fuerit clericis aut laicis q̃ in alienis domibus

CDe diuersis institutis
etiā habet ca. 10. scde p
tis no. p totū. Et ca. 13.
tertie cōpil. per totū.
a **C**Ornamenta. Ex
statut⁹ guig. ca. 4. o. §. 1
b **C**Lapetiaq. Idē
ca. 1. scde partis no. §. 7
c **C**Remoueat. Si
sine scādalo fieri possit.
ca. 3. tercie cōpil. §. 5

d **C**Utduo. Idē ca.
20. tercie partis an. §. 12

e **C**Concedimus. Si ⁊
in q̃tū fuerimus req̃siti
ca. 4. p̃ie ptis no. §. 29.
Abstinētijs tres faciat
q̃cūq; psona ordinis nō
req̃sita/ ipetrās picipa-
tionē p extraneis: ⁊ pri-
or dicat q̃nq̃ginta psal-
mos. ca. 2. tercie cōpil. §. 30
f **C**Generator⁹. Ex sta-
tutis guig. ca. 4. o. §. 2
g **C**Nulli. Acc p̃bēda-
rijs induēdis si loc⁹ va-
cauerit redditoz. ca. 33.
tertie ptis an. §. 4. Acc
puell⁹ volentib⁹ recipi in
cōuētū monialū. ca. 4.
tertie partis no. §. 13

h **C**Cōmodant. De
his q̃ mittunt ad p̃fes-
sionē extra domos suas
dic vt in ca. 6. scde ptis
no. §. 17. Vide ca. 4. ter-
tie cōpil. §. 25.
i **C**Datū. De h vide
ca. 3. scde ptis no. §. 8. et
ca. 6. eiusdē ptis no. §. 18

Scda ps sta.anti. La. XXXII

h **C**linū. Idē ca. 28. tertie ptis an. 5. 4. 8. Al/ de ca. 13. tertie cōpil. 5. 6
l **C**In culcitra. Scz d/ pluma. de h habet ca. 4. 4. pte ptis an. 5. 5. et ca. 26. tertie ptis an. 5. 1
m **C**Facere. Permit/ tū psonis ordis in utine re pstitutis q in hospi/ tū possint dormire i le ctis put eol iuenerit pa ratos. ca. 13. tne cōpil. 2
n **C**Dñi. Scz dñi. ca. 3 scde ptis no. 5. 15. Et mo niales nō vocēt se dñas sz sorores. ca. 4. tertie p tis no. 5. 23
o **C**Appellenf. Mōa/ chi vocent frēs in pui/ cū in qb^o int seculares eēt scādali si dñi voca rent. ca. 13. tne cōpil. 5
p **C**Exponant. Si an no legunt eis institutio nes scdis z tertijs die/ bus natiuitatis/pasche z pentecostes. ca. 5. pti/ me ptis an. 5. 27. et ca. 14
q **C**Ad causas. Nul/ lus nri ordis in se tāq iudex vel arbiter/placi ta suscipiat aliēa. ca. 20 huius partis an. 5. 1
r **C**Auricularia. Lus sin picturati vel als cu riosi in vsu apd nos nō habeant. ca. 1. scde par tis no. 5. 7
s **C**Bagerias. Vide ca. 3. tertie cōpil. 5. 11. 12. 13
t **C**Sermonib^o. De h habet ca. 10. scde partis no. 5. 4
v **C**Lurias. Qū po terimus lites z pcessus fugiam^o: pacē cū aduer sariis via amicabili vel arbitrali qram^o: vel ob/ lata amplectamur. ca. 3 tertie cōpil. 5. 14
x **C**Equitare. Senare cū mulieribus aut aliqd tale op^o opari/ phibet. ca. 5. tertie cōpil. 5. 7
y **C**Duniat. Et tales denūci

quacūq; occasiōe cōmorant^r: exeūtes inde. nullate nus debent illud asportare: sine licētia pōz domo rum earūdem; Quidū aut ibi morabunt^r: denarios et res alias si quas attulerūt: tradant pcuratori ad custodiendū; **C**Cellaria quādo necessaria fuerint: a generali capitulo postulent^r; **C**Carnes mortue nunq; vendant^r in ordine; **C**Clinū purū non mitta tur ad grangias: nec fratribus aut familie. vbi cūq; fuerint ad opandū; **C**Nullus quacūq; occasione. in culcitra iacere psumat; **C**Fiat admonitio in domi bus ordinis. vt nulli plati aut subditi. dōmini ap pellent^r; **C**Adonemus q in colloquijs. exclusis ver bis ociosis et nociuis: verba edificationis habe ant; **C**Adonemus. vt institutiones conuersis sepi us expōnant^r; **C**Nolumus q domus nostri ordi nis recipiant homagia: sed fidelitates fide et iura mēto vallatas; **C**Adonachi nostri ordinis non ac comodant^r extra ordinē. ad faciēda opa: neq; ad cau sas tractandas; **C**Auricularia vniuersaliter ab or dine remoueātur; **C**Bagerias nullus accipiat vllō modo; **C**Symbolum quod incipit. firmiter credi mus: possunt habere et dicere quicūq; volūt; **C**Fa milia et alij seculares interesse poterūt sermonibus in capitulo conuersoz: quādocūq; pōz domus vi derit expedire; **C**Frequetare cūrias seculariū. equi tare cum mulieribus. et res domoz male expēdere. damnosum est ordini: ac religionis contrariū ho nestati; Si quis hec fecerit: acriter pūniat^r; **C**Pē cunia data p emendis redditibus. vel ad alios cer tos vsus: in vsus alios nullatenus expendat^r;

CExplicit secūda pars consuetudinū antiquaz ordinis cartusiensis;

Cdenuncient piloz cartusie vel caplo generali. ca. 1. secunde partis nouoz. 5. 14. et ca. 3. scde partis no. 5. 12

CDecunia. Vide ca. 3. tertie cōpil. 5. 12. et. 13

Annotation capitorū tertie partis anti.

Incipiūt capla tertie partis antiquorū;

- 1 De diuino officio fratrum laicorū. et quādo ad ecclesiā superiorē conueniāt;
- 2 Item de diuino officio. et quid agant post matutinas. vel quo tempore ad lectos redeant;
- 3 Qui respondere debeat vel p̄sidere. et quō silentium et cellas debeāt fratres obseruare;
- 4 De disciplina fratrum;
- 5 De cinere
- 6 Quid faciant pro missa;
- 7 De cena. et parascene. et sabbato sancto;
- 8 Quomodo se habeāt in solennitatibus;
- 9 Quid faciant pro defunctis;
- 10 De coquinario superiori;
- 11 De coquinario inferiori;
- 12 De pistore;
- 13 De sutoze;
- 14 De fabro;
- 15 De hortolano;
- 16 De carpentario;
- 17 De p̄posito agriculture;
- 18 De magistro pastoz. ⁊ paruulis pellicijs eoz;
- 19 Quo tempore vinū habeant;
- 20 De ieiunijs. et cibis fratrum. et quo tempore vescantur auenatio pane;
- 21 De rasura. et obsequijs. et minutione fratrum;
- 22 Quid agendum sit in periculis. et de re inuēta quid faciendum;
- 23 De vestitu fratrum. et utensilibus celle;
- 24 De nouitio suscipiendo. et p̄fessione ipsius;
- 25 Quomō se habeat frater postq̄ susceptus est;
- 26 De mulatario. et fratribus qui foras mittunt;
- 27 De custode pontis cartusie;
- 28 De cōsuetudinibus fratrum laicorū generaliter;
- 29 De cura infirmorū;
- 30 De confessione;
- 31 De reprehensione;
- 32 De expulsis et fugitiuis;
- 33 De numero laicorū. et cōsuetudinib⁹ redditoz;
- 34 De monialibus nostri ordinis;

Tertia pars statutorū antiquorū

Incipit tertia pars consuetudinū ordinis cartusien.

De diuino officio fratrum laicorum. ⁊
quādo ad ecclesiam superiorem conue-
niant; Capitulū I

a **¶** Que ad mo. Ex
statut. guig. ca. 42. §. 1.
¶ De cōuersis et reddi-
tis / habetur ca. 2. tertie
ptis no. p. totū: et ca. 11.
tertie cōpil. §. 2. vsq. 16.

b **¶** Signū pulsā.
A coquinario. ca. 11. hu-
ius ptis an. §. 7.

c **¶** Preparant. Cō-
uersi nō tenent aliqd di-
cere p. officio beate ma-
rie. ca. 11. tertie cōpil. §. 2.

d **¶** Imitant. Et dñi
sunt superius / clericos
imitant / quo ad regula-
res ceremonias. ca. 2. ter-
tie ptis no. §. 5.

e **¶** Ascendūt ecclē-
siā. Qui nō ascendūt. cel-
las tenēt. ca. 8. huius par-
tis an. §. 1.

f **¶** Monachorū capi-
tulū. Capitū fratrum pul-
sat sacrista. ca. 41. p. me-
partis an. §. 40.

g **¶** Cōfiteantur offen-
sas. Id est culpas suas di-
cunt. ca. 28. huius par-
tis an. §. 29.

h **¶** Beate marie. Le-
ne dñi. ca. 5. p. uine ptis
no. §. 18. Corpis chisti.
ca. 2. p. me ptis no. §. 20.
In quo festo sequatur
ecclesiā ppter indulgē-
tias psequēdas ⁊ come-
dant in refectō. ca. 1.
tertie cōpil. §. 32.

De ad monachorū pertinet cōsuetu-
dines. put potuimus explicatis: ea
que laicorū sunt. quos cōuersos vo-
camus. dñō iuuāte dicam⁹; **¶** Sem-
per cum ad matutinas surgendū est:

q **¶** bis paruo interposito spacio signū pulsā; **¶** Primo
preparant: secūdo ad ecclesiā seruata grauitate con-
currūt; Et siquidē pcurator adest: diuinū eis offi-
cium sine cantu psoluit; Quē ipsi summo studio. si-
lētū. quietēq; seruātes: ad inclinatioēs. et ceteros

religiosos corporis motus. sedulo imitant; Ex qbus
in vigilijs solenitatū in qbus capitulū tenet. medie-
tas put eorū patiunt obedientie. ad vespērū cum a
suis disiungūtur laboribus. ad superiorem cōscen-
dunt ecclesiā. matutinas et ceterū sacrū officiū audi-

turi; **¶** Ibiq; post monachorū capitulū. verbum dei a-
pore. vel ab eo cui hoc ipse iniūxerit audiūt. et si q̄s

habēt cōfiteantur offensas; **¶** Porro hi qui sunt in
domo inferiori. vel in grangijs. primis. ante cenam

ad diem festū ascendūt; **¶** Ascendētes. cū coquina-
rio superiori nō loquunt; Ferialibus tamē diebus

cum superius licite ascēdūt: cum eo loqui possunt;

¶ In vigilijs quoq; purificationis beate marie. do-
minice i palmis. sancti iohānis baptiste. assumpti-
onis beate marie. omnium sanctorū. omēs inquantū

obediētie pmittunt: ad domū superiorem pueniunt.
diuinū officiū audituri et pransuri; **¶** Ascēsuri aut.

ad pcuratorem veniūt. vel eo absente ad coquinariū.
et cū eius licētia seruato pergūt silētio. qđ pceperit

portaturi; **¶** Ibi q̄q; id est superi⁹. sicut vbiq; a ve-
sp̄is vsq; post primā. et a caplo vsq; post nonā. in

silentio pmanentes; Coquinario tamen et adiutori
eius siue adiutorib⁹. de necessarijs loq̄ licet; **¶** Cum

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

silētiō etiā dēscendūt. qđ iussi fuerint reportātes. ve
l speras in capella a pcuratore audituri; A quo etiam k
capitulū eis ante cenam tenet;

Item de diuino eorū officio. et quid
agant post matutinas. vel quo tempore
ad lectos redeant; Capitulum II

- 1 Quotiens aut sunt sine clerico. orōnē dñicam p a
psalmis habēt. et de ea oēs horas. et totū vbi-
- 2 cūq; sint cōplēt officiū; ¶ In matutinis igit qñ ve
nia nō sumit. inclinati tantū. alias sup formas. semel
pñ nñ cū magna dicūt attentione; Deinde erecti. eā
dem sexies repetūt orationē. per singulas supplicā
tes. et glia patri dicētes; Deinde considūt. et eandē
orationē vigies et bis repetūt; Et postea surgētes.
eandē cū supplicatione. et glia patri. sexies iterāt;
Ac deinceps in stādo pseuerātes ipsam eandē sine
glia patri et supplicatiōe. viginti duab⁹ vicibus di
cunt; Quā etiā p collecta semel subiungūt; ¶ Post
matutinas ad orationē pstitutā festināt; Quā ideo
scribere nolum⁹. qz vulgaribus verbis alijs ab alijs b
insinuat; ¶ Et qz a kalendis octobris vsq; ad pa
scha nō redit ad lectos. in spacio qđ vsq; ad primā c
remanet. p quātitate noctiū longū vl breue. vestes
suas suunt. vel sotulares vngūt. vel rapas radūt. vl
si qđ aliud eis iniunctū est. sine strepitu dūtaxat ope
rant; Si nihil tale vget. intēdūt orōni qñtū possūt;
- 5 ¶ A pascha vsq; ad festū scti michaelis. ad lectos
redeūt; In q̄ toto tps spacio. orto sole pma pulsa
tur; In messe tamē put necessitas postulat. citius;
- 6 ¶ A festo scti michaelis vsq; ad pascha. sūmo ma
ne pulsāt; ¶ Primā ita incipiūt; Adiutoriū nñm in
nomine dñi. qui fecit celū et terrā; Deinde pater no
ster cū gloria patri et venia. vel supplicatione scđm
tēpus tertio. quarto etiā p collecta; In ceteris ho
ris similiter. excepto qđ in vespis vnū addit pater nñ;
- 8 ¶ Post cōpletoriū lectos adeūt. et vt dormiāt sata
gūt. ne forte cū vigilare debuerit. dormire cōpellan
tur; Siue aut dormiāt siue vigilet. q̄ete ac sine vllō
strepitu qñtū potest fieri manere debent;

¶ Etia descendūt.
Scz post nonā. ca. 28.
huius ptis an. §. 35.
¶ A quo etiā. Fe
stuitates/anniuersaria
pces et bñficia inmanf.
ca. 8. scde ptis an. §. 43.

a ¶ Quotiens au
tē. Ex statuts guig. ca.
43. per totum.

b ¶ Scribere nolu.
Scripta est. ca. 2. terne
partis no. §. 3.

c ¶ Redit ad lectos.
Ad lectos redire conce
dit. ca. 13. tñe cōpil. §. 4.

Tertia ps statu. anti. La. III

Qui respōdere debeat vel presidere.
et quomodo silētiū et cellas debeāt fra-
tres obseruare; Caplm III

a **C** Lūc absen. Ex
statutis guig. ca. 44.
per totum.

b **C** Lū obuiātes. Ex
statutis guig. ca. 72. §. 2.

c **C** Lū frēs. Sed
post vespas oib⁹ dieb⁹
in silētiō pmanēt. ca. p/
fenti. §. 6.

d **C** In mulgēdo. Ex
statutis guig. ca. 61. §. 3.

e **C** In quacūq. Ex
statutis guig. ca. 55. §. 2.

f **C** Lolloquēdi. Ex
statutis guig. ca. 58. §. 1.

g **C** Dñicis. De hoc
infra ca. 8. hui⁹ partis
an. §. 1.

h **C** Post vespas.
Alq⁹ post pma. ca. 1. hu
ius ptis an. §. 7.

i **C** Cum disciplina.
Exceptis vigilijs nati-
uitatis. pasche et pente-
costes: et festis cōib⁹. ca.
28. hui⁹ ptis an. §. 29.

k **C** Edentes. Ex sta-
tutis guig. ca. 55. §. 1.

l **C** A vino. Et a cer-
uisia. ca. 4. secūde par-
tis no. §. 31.

m **C** Silētiū mul. Su-
per quo pñdetes domo-
rū iugilēt vt obseruet.
ca. 11. tertie cōpil. §. 12.

n **C** Abaiozē. De hoc
l ca. 4. scde ptis no. §. 15.

o **C** Exeūt termi. Nō
mittant sine capa. ca.
6. scde ptis an. §. 39. Bri-
sea. ca. 11. tertie cōpil. §.

p **C** Tenere silētiū.
Nec sine famulo. aut
alia honesta cominua.
ca. 3. scde ptis no. §. 16.

q **C** Culpa sua. Et re-
cipiant disciplinam. ca.
pñenti. §. 7.

r **C** Tenere silētiū.
Nec sine famulo. aut
alia honesta cominua.
ca. 3. scde ptis no. §. 16.

s **C** Culpa sua. Et re-
cipiant disciplinam. ca.
pñenti. §. 7.

t **C** Tenere silētiū.
Nec sine famulo. aut
alia honesta cominua.
ca. 3. scde ptis no. §. 16.

u **C** Culpa sua. Et re-
cipiant disciplinam. ca.
pñenti. §. 7.

v **C** Tenere silētiū.
Nec sine famulo. aut
alia honesta cominua.
ca. 3. scde ptis no. §. 16.

w **C** Culpa sua. Et re-
cipiant disciplinam. ca.
pñenti. §. 7.

x **C** Tenere silētiū.
Nec sine famulo. aut
alia honesta cominua.
ca. 3. scde ptis no. §. 16.

y **C** Culpa sua. Et re-
cipiant disciplinam. ca.
pñenti. §. 7.

z **C** Tenere silētiū.
Nec sine famulo. aut
alia honesta cominua.
ca. 3. scde ptis no. §. 16.

1 **C** Inq⁹ absente pcuratore ad ecclesiā cōueniūt:
is pñt officio. qui pñt ordine; Similiter et in
ceteris locis vel opibus. nisi forte obediētia in qua
fuerint. alicui specialiter sit iniūcta; Tunc em̄ cui p-
prie iniūcta est. ceteris pñdet. tacētibusq⁹ alijs. ad-
uentatibus vel obuiatibus m̄det; Non em̄ passim.
vel sine licētia licet eis. q⁹ vel cū qbus. vel qdū vo-
luerint loqui; **C** Undē obuiātes. vel supueniētes.
inclinato tantū capite licet resalutare. viam ostēde-
re. ad interrogata est v^l nō respōdere. et q⁹ amplius
loquēdi cū eis licētia nō habet. excusare; In fodiē-
do tñ et metēdo. in expellendo simū. et in qlibet alio
ope vel obediētia pñtuti. sibi possūt de necessarijs
loqui frēs. et adiutorib⁹ suis. excepto q⁹ in mulgen-
do vbiq⁹ sint. semp silētiū tenēt; **C** In quacūq⁹
aut obediētia pñtuti. cū alterius obediētie fratrib⁹
loq⁹ fas nō habet; **C** Lolloquēdi simul cū his q⁹ do-
mus hui⁹ nō sunt. licētia nō q⁹unt. nec cū germano
quidē; **C** Dominicis et alijs festis dieb⁹. frēs silen-
tiū teneāt et cellas; **C** Omib⁹ dieb⁹ post vespas in
silētiō pmaneāt; **C** Cū silētiū fregerint. scdm modū
delicti eis cū disciplinā pueniēs penitētia iniūgat;
C Edentes vbiq⁹ sint. silētiū tenēt; Qd si dū co-
medūt silētiū fregerint infra terminos vel extra. in
pmo quo fuerint caplo id dicāt. et seqnti die nisi ha-
beat festū cū caplo abstineāt a vino. nisi per illū qui
tenet eis caplm hec pena in aliā cōmutet; **C** Loqn-
di post vespas licentiā nisi magna et iusta occasione
nō q⁹rat; **C** Et quoniā in obseruatiōe silētiū multū
errāt. procurator et coqnarius cum viderint infrin-
gi. fortiter repñedāt. et si nō se emēdauerint. referāt
pñt. q⁹ pñt disciplinā in caplo accipiendā. si fuerint
cōsuetudinarij in frangēdo: penā apponet maiorē;
C Merūt cū pñt pñt dom⁹ negocia exeūt termi-
nos. pñt eis vt nō teneant tenere silētiū. nisi in
mēsa. et a cōpletorio vsq⁹ p⁹ pñt; Qñcūq⁹ aut silen-
tiū fregerint. i pñt festi sui caplo clamēt culpā suā;

Ca. IIII V VI VII VIII

De disciplina fratrum; Caplm III

I **I** aduentu. 7 quinquagesima. p singulas hebdomadas
singuli singulas accipiunt disciplinas; Cum autē
pp̄ festū capli feria scda nō accipiunt disciplinas. ac
cipiunt eas feria tertia sequenti; Qd si domi nō fuerit.
septies p disciplina pater nr cū venijs dicūt;

De cinere; Caplm V

I **I** nērem qui adsunt in inferiori capella. de ma-
nu procuratoris accipiunt; Qui vero non ad-
sunt. ter pater noster cum venijs dicunt;

Quid faciant pro missa; Caplm VI

I **I** tem ter pater noster. a capite ieiunij vsq; ad pa-
scha. post nonam prostrati pro missa soluunt;

**De cena. et parascene. et sabbato san-
cto; Capitulum VII**

I **I** n cenā dñi fratres quorū est festū. sursum nōn
ascēdunt vsq; ad meridiē; Ceteri q̄ possūt. post
prandiu ascēdūt; **I** **I** n hac die. cōe. colloquiū post
pradiū habēt. sed nō i festis alijs q̄dragesime q̄ sup
hebdomadam occurrūt; **I** **I** tē in cena dñi. q̄ inferi rema-
nēt. veniūt post pradiū ad coqnā. et ab eo q̄ p̄or est
ordine lauānt ceteris pedes. offerturq; singulis vi-
nū. et bibētes recedūt; **I** **I** n crastino hoc est in pa-
rascene. q̄ superius sūt comedūt in refectorio. vel in
calefactorio q̄ volūt; Qui vō sūt inferi. post nonā q̄
pl̄ ea die q̄ ceteris differit. veniūt ad ecclesiā. ibiq;
p̄r nr p ecclia semel. p papa. p ep̄is et cūctis sacris
ordinib; p impatore. p cathecuminis. p cūctis af-
flictionib; et piculis. p hereticis. p iudeis. p paga-
nis. venijs. exceptis iudeis ad singulas subiunctis
dicunt. hoc est nouē vicib; et ad octauā vicē veniā
nō accipiūt; Deinde oblatā a coqnario crucē venera-
bilē osculant. dicētes itra se; Adoram te christe et
bndicimus tibi. qz per crucē tuā redemisti mundū;
Qui hoc nescit. dicit semel pat nr; **I** **I** n sabbato san-
cto qui superius sunt. illucescēte die descēdūt. post
vesperas vel ad vesperas reuersuri;

Quō se habeāt in solēnitatib; VIII

I **I** n tōti anni die quo caplm teneat. q̄ sursum

a **I** n aduentu. Ex
statutis guig. ca. 65.

b **I** n singulas acci.
Tunc coqnarius cāde
lam accēdit. ca. 11. hui
partis an. 30.

c **I** n disciplinas. Et
duas abstinentias facit
ant. ca. 20. hui partis
an. 2.

a **I** n cinerem. Ex sta-
tutis guig. ca. 66.

a **I** tem ter. Ex sta-
tutis guig. ca. 67.

a **I** n cena do. Ex
statutis guig. ca. 68.

b **I** n conuersi nō tenent
dicere glia p̄r: post ora-
tionē dñicam trib; die-
bus ante pascha. ca. 11.
tertie cōpil. 2.

b **I** n non ascendūt.
Ascendunt. ca. 5. p̄me
ptis no. 18. Et exerce-
ant ministeriū suū: de
quo habet ca. 13. p̄me
ptis an. 15. et sequētib;

c **I** n crastino. Ex
statutis guig. ca. 69. p̄
totum.

d **I** n parascene.
Conuersi iuuāt sacristā
ad mundandū ecclesiā.
ca. 13. p̄me ptis an. 24.

a **I** n tōti totius an-
ni. Ex statutis guig. ca.
70. per totum.

Tertia ps statu. anti. La. IX X

nō ascendūt. nisi phibuerint obediētie cellas tenēt.
et spaciū qđ inter tertiā et sextā est: oñi impēdūt;

Quid faciāt pro defunctis; La. IX

Rō recēter defuncto fratre. trecētas et triginta
dnicas oñones debēt. quarū medietatē cū ve-
nijs reddūt; Et in singulis anniūersarijs. nouē pat-
nī cum totidē venijs; Breues etiā reddūt cū venijs
scz triginta pī nī; **P**ro officio capli generalis. et p
officio cluniacensiū. reddūt trecētis triginta vicibus
oñonē dnica; **P**ro benefactorib⁹ q̄ pnunciant in
festo scti stephāi. trecētis vicib⁹ pī nī; **P**ro trice-
nario extraneoz. centū qñq̄gita pī nī; **P**ro missis
sacerdotib⁹ iniūctis. p vnaq̄q̄ qñq̄gita pater nī;

De coquinario superiori; La. X

Coquinari⁹ superior. portā seruat: adueniēti-
bus mīdet: elemosynā petētes ad inferiōrē trās-
mittit domū: domos. et vniuersa que ad cōmunes
vsus ptinet cūstodit; Ipsi quoq̄ in cellis residere et
fabulare nō licet: nisi aliquē forte egrōtare p̄tigerit;
In generalib⁹ minutiōib⁹ finitis nocturnis de eccle-
sia egredif: vt expedit⁹ et citius minutis p̄paret ne-
cessaria; In festis i q̄bus sacrista mūdāt ecclesiā.
mūdāt coquinariū refectoriū. dormitoriū. et hospi-
tiū claustrī. vel facit mūdari; **E**a q̄ mittunt ab ex-
traneis. q̄citius pōt priori vel eo absente vicario
denūciat; **D**are vel accipe sine licētia nihil audet;
Eis tñ qui bñficia trāsmissa afferūt pōt dare ad man-
ducādū; Alijs nequaquā sine licētia; **A**donacho
absente pōt ingredi cellā eius ad dādū panē. vinū.
coquinā. vel aliqd eiusmodi. vlad panē accipiēdū;
Aliter nō debet ingredi sine licētia; **L**auere aut de-
bet quātū pōt. ne p cellas aliū fratrē mittat; In fe-
stis q̄z ita añ missam vlad post. de his q̄ pparāda sunt
puidere debet quātū pōt. vt ipse et adiutor ei⁹ misse
officiū audire possint; **C**oquinari⁹ ipse refectoriū
pparat. et hoc quātū pōt adiutori suo nō debet iniū-
gere; In festis nō accipit adiutoriū donec caplin
fratribus teneat. nisi in pascha. pentecoste. et natali
dnī. et tunc etiā tam ipse q̄ adiutor eius. vsq̄ post
primā silētiū tenent; **N**unq̄ operarios coducit

a **P**ro recēter. Ex
statutis guig. ca. 71.

b **A**nniūersarijs.
Cōuersi nō tenēt dice-
re in q̄libet hebda vltra
septē anniūersaria. ca.
2. tertie cōpil. §. 27.

c **B**reues etiā red.
Et debet duos q̄libet
hebda. ca. 4. p̄me p̄tis
no. §. 12. Et habent bre-
ues cōuersi. ca. 33. hui⁹
p̄tis an. §. 22. **P**ro p̄ce:
dicūt ter pat nī. ca. 48.
p̄me p̄tis an. §. 27.

d **C**entū qñq̄gin.
Idē ca. 4. p̄me p̄tis no
uo. §. 13. **P**ro q̄libet trice-
nario charte capli vi-
cūt qñq̄gita pater nī.
ca. 2. tertie cōpil. §. 25.

a **C**oquinari⁹. Ex
statutis guig. ca. 30. §. 2

b **C**ustodit. In co-
quina supiori null⁹ con-
uersus comedit. ca. 28.
huius p̄tis an. §. 4.

c **I**psi quoq̄. Ex
statutis guig. ca. 30. §. 4.

d **E**grōtare cōti.
Circā egrotos diligēs
sit et benignus. ca. 44.
p̄me p̄tis an. §. 6.

e **I**n festis. De q̄b⁹
habet ca. 41. p̄me par-
tis an. §. 37.

f **S**ilētiū tenet. Si
nile habet de pistore.
ca. 12. hui⁹ p̄tis an. §. 2.

sine licētia; Prouidere etiā debet. ne in domib⁹ su-
 periorib⁹. vel circa domos. aliqd deteriores. ¶ Co-
 quinā. et cascū. cū remanet in refectorio dieb⁹ festis.
 per frēs cū descendūt debet mittere ad inferiore do-
 mū. ea scz q̄ idonee nō pōt retinere; ¶ Qñ per negli-
 gentiā ipsi⁹ aliqd alicui deest qđ de cōsuetudine ha-
 bere debet. q̄ citius loco et tpe idoneo priorē inue-
 nit. vel eo absente vicariū. culpā suā recognoscere.
 et ab eo q̄ negligētiā passus est veniā petere debet;
 ¶ Si potest. p singula festa debet interesse caplo. et
 in singulis caplis p̄fiteri; Si tamē duo festa p̄trigua
 sint. in pmo tantū cōfiteri; ¶ Cū hospites religiosi
 venire volūt ad matutinas. coqnarius absente pecu-
 ratore puidet vt eūdo et redeūdo lumē habeāt; Si
 venire nolūt. hora statuta ab eis. defert eis lumen;
 ¶ Coqnari⁹ puidet hospitib⁹ pelles. pellicias. et so-
 tulares nocturnos; ¶ Coqnari⁹ dat monachis fi-
 lum. funes ad ligādos sotulares. sagimē. lumbare.
 scutellas. cochlear. cyphū. iustā. ⁊ cetā hmoi; ¶ Fe-
 ria tertia. q̄nta. et sabbd. fruct⁹ vel herbas crudas si
 adsūt portat p cellas; ¶ Cū in refectorio fruct⁹ mol-
 les vel herbas crudas apponit. ponunt i vasculis.
 ⁊ mātili opunt; ¶ Licer nō debz coqre sine licētia.
 vel crudū monachis dare; ¶ Ea q̄ diuidit. eq̄lit de-
 bet diuidere. et sine psonaz acceptiōe; ¶ Cū coqnā
 dat monachis. vlpitātiā. post pradiū debet qđ sup-
 est recolligere; ¶ Coqnari⁹ ignē facit p̄ori; ¶ Coq-
 nari⁹ puideat. vt panis q̄ in refectorio apponit mū-
 dus sit. id est. neqz exust⁹. nec aliud q̄ppia qđ abster-
 gendū vel radēdū sit habēs; ¶ Ipsi⁹ est etiā pui-
 de re vt vasa q̄b⁹ cib⁹ et pot⁹ inferunt. diligēter lota. et
 bñ desubr⁹ extersa sint. ne mātilia q̄b⁹ supponunt
 maculent; ¶ Ipsi qz puidendū est. vt salarie et sal
 qđ apponit mundū sit. et vt exicce. ne humefactū
 liq̄fiat; ¶ Ad ipsi⁹ qz p̄tinet curā. vt iuste. cyphi et
 cochlearia mūda sint. nec aliqd in eis sit qđ excutiē-
 dū sit vel detergēdū; ¶ De cultellis qz ad ei⁹ p̄tinet
 curā. ne eruginē. ⁊ vt hebetati exacuant; ¶ Cū co-
 medif i refectorio. puideat cōquinari⁹. ne ibi tynul-
 tus aliqz. aut vox. nisi soli⁹ legētis audiat;

g Cū descendunt.
 Concordat cū ca. 1. hu-
 ius ptis an. 5. 8.

h Cum hospites.
 Ipsi tantū in domo su-
 periori iacere cōsueue-
 runt. ca. 9. secunde ptis
 an. 5. 28.

i Filii funes. Coq-
 narius non abluir mor-
 tuos. nec adiutor eius:
 sed fili⁹ pparat et acus.
 ca. sequēti. 5. 12.
 k Et sabbato. Ad
 cenā si cenamul. ca. 14.
 secūde ptis an. 5. 11.

l Equaliter debet.
 Idē facere debet pecu-
 rator. ca. 8. secunde par-
 tis an. 5. 45.

m Coqnari⁹. Idē
 ca. 13. secūde ptis an. 5. 6.

Tertia pars statutorū antiquorū

De coquinario inferiori La: XI

a **Coquine.** Ex statutis guig. ca. 4.6. §. 1.
b **Inferiori.** Coquinarius inferior fratribus qui nō adstāt: festiuitates/āniuersaria/ pces et bñficia debet p aliquē intimare. ca. 8. secunde ptis an. §. 43.
c **Signum pulsat.** Scz p matutinis. ca. p sentis. §. 7. Pro prima cū pcurator infirmat. ca. p sentis. §. 21. Et etiā i aduentu et qñqgesima. ca. p sentis. §. 30.
d **Frustum seraci.** Nec etiā caseū sine licetia. ca. p sentis. §. 26.
e **Talia sumit.** In coquina inferiori: nullus comedit nisi coquinarius: nullus alius ibidē bibat et c. ca. 28. huius ptis an. §. 5.
f **Dare vel acci.** Ex statutis guig. ca. 4.6. §. 2.
g **Ecclesiā.** Ex statutis guig. ca. 4.6. §. 3.

h **Infirmos req.** Circa infirmos pcurator et coquinarius diligētes et benigni sint. ca. 29. huius ptis an. §. 3.

i **Presentibus fra.** Nisi aliquē forte egrotare cōtingent: vt de coquinario supiori dicit. ca. pcedenti. §. 1.

Coquine inferiori vnus e fratribus p̄sident. qui solitos cibos. legumina scz et huiusmodi fratribus p̄parat et dispēsat. horis cōpetētibus signum pulsat; A quo etiā. panē. vinū. statutis diebus. sal. cochlear. scutellas. lūbaria. acū. filiū. cerā ad cerādū accipiūt; Aliud aut quicqz p̄ter pcuratoris licentiā eis dare nō pōt. nec etiā in coquina frustū seraci pōnere; Qualia aut alijs generalit̄ ministrat. talia sumit et sibi; Dare vel accipe ab his qui dom⁹ hui⁹ nō sunt. sine pcuratoris p̄cepto nihil audet; Qui si forte abfuerit. et aliq̄ interim necessitas acciderit: ita faciet quēadmodū ipsum si adesset facturū fuisse existimarit. redeūtiqz. qd et quō egerit indicabit; Fratru aliquē in coquina nisi iuste causa necessitatis inducere nō pōt. inductūqz. trāsacta necessitate statim emit tit: inuolato q̄tū res sunt silentio; Ecclesiā custodit. porte p̄est. adueniētib⁹ r̄ndet: ferramēta cōmunia seruat. nisi faber q̄ ea seruet affuerit; Dom⁹. et vniuerse cōis supellectilis curā gerit; Ex q̄bus oib⁹ si aliqd deperierit. pstratus humi reū se culpabilēqz clamabit; Nec eadē seruat: quicūqz vices ei⁹ exequitur; In dieb⁹ solētib⁹. vlt ipse. vel q̄ supplet locū ei⁹. adueniētib⁹ de villa prima nihil habet dare. vel cōmodare. sed tm̄ vt recedāt iubet r̄ndere. ne p tales dies assuescāt inq̄etudinē et molestiā facere; Coquinarius inferior p̄mū signū ad matutinas pulsat. lampadē accēdit: in ecclesia iuxta lampadē sedet. infirmos requirit. hospitib⁹ religiosis. anteqz pulset portat lumē; Ad bñdictus accēsa cādelā egredit̄. et ponit eā in loco cōgruo. vt frēs egrediētes lumē habeāt. et ipsam candelā nouit⁹ extinguit; Coquinarius cū extraneis loquit̄. cū fratrib⁹ aut nō loquit̄ nisi accepta licētia; Procuratore tm̄ absente: cū q̄b⁹ voluerit pōt loqui; Nemini pōt licētiā dare loquēdi cū aliquo p̄sente pcuratore: nec etiā p̄pter eius p̄sentiā aliq̄s cū aliquo loqui debet; Presentib⁹ fratrib⁹. vel absentib⁹. in cellas eorū nō debet intrare sine licētia. nisi qñ absenti aliqd dare voluerit. vel vtenilia sua siue aliqd aliud in cellā mittere. vlt accipere; Mortuos non debet abluere. sed filium p̄parat et

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12

acus
adui
cēna
nū b
renu
tū. si
dār.
eis p
tio ex
In b
nisi v
ne po
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
narr
tion

acus; Similiter in domo superiori nec coqnarius nec
 adiutor ei; ¶ Panē triticeū. vel caseū. vñ vintū. mer-
 cēnarijs nō dat sine licētia. nisi qñ debet eis; ¶ Vi-
 nū hospitib⁹ recedētib⁹. vel fratrib⁹ exeūtib⁹ nulla-
 tennis debet dare; ¶ Seruiētib⁹ et cursorib⁹ hospi-
 tū. si egredi volūt et ire ad hospitia sua vt illuc come-
 dāt. dat panē. et caseū. si talis dies fuerit; Nūq̃ dat
 eis pitatiā sine licētia nisi semel in die; ¶ In hospi-
 tio exteriori nulli panē dat cōuentuale sine licētia;
 In hospitio aut̃ superiori nō solet recipe hospites.
 nisi venerabiles et honestos; ¶ Solet etiā cauere.
 ne portā q̃ est iuxta chordā signi. mercēnarij intrēt; h
 ¶ Nulli pitatiā donat sine licētia. nisi qñ debet ei;
 ¶ Sal et legumina. ⁊ cetera q̃ ad cibū p̃tinēt. donat
 pastorib⁹; Sal aut̃ et legumina dat eis ad mēsurā; i
 ¶ Hospites cū adsūt. frēq̃nter visitare debet; ¶ Ad
 p̃mā pulsāt cū pcurator ifirmat. vel minuit sibi. vel
 mane ascēdit ad domū supiorē missā celebrāturus; m
 ¶ Ad missā nūq̃ pulsāt. nisi ei p̃cipiat; ¶ Licer nō
 coqt. nec duas coq̃nas facit. sine licētia; ¶ Ollas et
 scutellas suas ipsemet lauat. vñ lauari fac; ¶ Cōuer-
 so d̃ ordie n̄ro cū ordiate venit. aliquā d̃ cellis vacā-
 tib⁹ debet puidere; ¶ Sine licētia nō accipit de fro-
 mageria seraciū vñ caseū. tenet tñ puidere cū pcura-
 tor ascēdit supi⁹. vñ alicubi vadit. vt pp̃t hospites.
 vñ pp̃t frēs habeat sibi necessaria; ¶ Prouidere etiā
 d̃z. ne mercēnarij ociosi sint. et curā habere hōrti. et n
 gallinarz. ⁊ si necesse sit. saginarioz. ⁊ vt segetes mū-
 dent. et reducere pcuratori ad mēoriā q̃ faciēda sūt.
 et puidere q̃tū pōt. ne p ipsi⁹ vel alteri⁹ negligētiā
 aliqd alicubi depereat; ¶ Panē recētē nō dat sine li-
 cētia. nisi qñ d̃ p̃suetudie monachis dat; ¶ Domū
 p̃oris qñ deicēsur⁹ ē ad faciēdā hebdom. mūdāt. ⁊ al-
 bū matile p̃parat; ¶ Coqnari⁹. i aduētū ⁊ q̃nq̃gesi-
 ma. pulsāt ad p̃mā. et cādelā accēdit qñ a pcuratore o
 frēs accipiūt disciplinas; ¶ Ad cōsiliū pcuratoris
 vinūm tēperat; ¶ Hospites cū circa p̃radiū vel ce-
 nā veniūt. si pōt retinere debet; Nullū hospitē in co-
 quinā sine licētia introducit; ¶ Quicqd ab eo coq̃-
 narius superior p se vel p nunciū postulat. sine dila-
 tione si habet mittere debet; o 5

h ¶ Mercēnarij in.
 Quia iura claustrū mer-
 cennarij nō intrāt sine
 licētia. ca. 28. hui⁹ p̃tis
 an. 5. 37.

i ¶ Pastoribus. Et
 p̃posito agriculture. ca.
 17. hui⁹ p̃tis an. 5. 8.

m ¶ Celebratur⁹. Et
 in aduētū et quinquage-
 sima. ca. p̃senti. 5. 30.

n ¶ Habere hoz. Ca
 hortolanus non est ibi.
 ca. 15. hui⁹ p̃tis an. 5. 3.

o ¶ Ad p̃mā. Et in
 casibus sup̃ra scriptis.
 ca. p̃senti. 5. 21.

p ¶ Vinū tēpe. Nam
 purū fratrib⁹ vel opera-
 rijs in grangis vel ali-
 bi nūq̃ mittit aut da-
 tur. ca. 32. secūde partis
 an. 5. 21. et ca. 28. hui⁹
 p̃tis an. 5. 48.

Tertia ps   La. XII XIII XIII

De pistore;   Caplin XII

^a **C** Pistor anno. Ex
statuto guig. ca. 47.

^a Istor annonā recipit. in granario ad mēsurā re
ponit. siccāt. custodit. vētilat. molit. panes cō
ficit. et dato adiutorio coq̃t; **C** Pistori qñ panē co
q̃re debet. in vesp̃e datur adiutoriū. die aut̃ crastina
vsq; ad p̃mā in silētio opant̃; Ipse aut̃ adiutor non
dimittat pistorē sine licētia ipsi⁹; Peracto aut̃ nego
cio debet pistor adiutorē dimittere; **C** Sabbato ad
laudes pistor exit de ecclia; Infra hebdomā nō coq̃t
panē triticeū sine licētia pcuratoris. et tūc q̃tū ipse
pcurator p̃cepit; In sabbo etiā q̃tū procurator p̃ce
perit coq̃re debet; Sine licentia nō querit oparios;
C Lū coqnari⁹ ascēdit ad festū suū. pistor loco ipsi⁹
remanet. vel ali⁹ si pcuratori visū fuerit. et reuertēti
si postulauerit rōnē reddit; **C** Aquā bñdictā p cel
las aspergit. et eam a domo supiori asportat. vel co
quinarius si pistor desit; Cum vō vterq; deest. co
quinarius prouidet vt ab aliquo afferat;

De sutoze;   Caplin XIII

^a **C** Sutor coria. Ex
statuto guig. ca. 48.

^a Sutor coria tenet. incidit. sotulares facit. ac resi
cit; Lū ei iniūgīf emit coria. et sagimē. et redi
ens pcuratori ostēdit. et de oib⁹ rōnē reddit; **C** Se
mel in anno dato sibi adiutorio. coria p̃parat. et tūc
tot facit sotulares. vt in magna pte anni sufficiant;
C Sotulares monachoz vngit cū reficit; **C** Lōuer
soz aut̃ nunq; sed ipsimet vngere debēt; Eos q̃ so
tulares diurnos siue nocturnos negligēter custodi
unt. rephēdit; **C** Nulli extraneo dat coriū siue sagi
mē siue licētia. nec etiā fratrib⁹. nisi in his q̃ de insti
tutione eis debent̃; **C** Infra qñdecim dies dat sagi
mē familie. pueris aut̃. semel in anno; **C** Corticem
quesito adiutorio in estate facit. siccāt et molit;

De fabro;   Caplin XIII

^a **C** Facit et resi.
feruat. ca. ii. huius par
tis an. 4.

^a Aber cōia ferramēta dom⁹ facit et reficit; Nulli
alieno vtensilia sine licētia accōmodat; **C** Semel in
āno oīa oñdit pcuratori. et pcurator scribit ne aliqd
depire possit; **C** In hyeme. ⁊ cū aliqd opari n̄ pōt.
facit et refic̃ ferramēta; **C** Lū ferrū suū extēdit. p̃cipi
ente pcuratore adiunāt eū aliq̃ d mercenarijs; **C** Nō
d̃z fabricare frīb⁹ sine licētia. nisi qd̃ hñt d̃ institutionē;

La. XV XVI XVII XVIII

¶ Tēporib⁹ agrius facit. vñ fieri facit carbonē suū;

De hortolano; Caplm XV

¶ Custos horti. ipsum ⁊ apes custodit; Domū p-
priā habet. vbi vtēsilia et semina sua custodit;

¶ Custos horti. Ex
statutis guig. ca. 63.

¶ Ipsum hortū fodit. herbas semiat. et mūdāt. cū
dato sibi adiutorio; **¶** Nō pducit oparios sine pecu-
ratoris licētia; Cū hortolan⁹ ibi nō ē. coqñari⁹ horti
curā hēt. ⁊ hortolāo cū adest. opē quā pōt exhibet;

De carpentario; Caplm XVI

¶ Arpentari⁹ cōsilio pcuratoris domos coopit.
facit. et reficit. oparios sibi necessarios qñt. et
de oib⁹ pcuratori rationē reddit; **¶** A pascha vsq;
ad tēpus colligendi fena. debet nisi aliud ei p̄cipiat
puidere scindulas et materiā domui necessariā;

De pposito agriculture; La. XVII

¶ Qui p̄est agriculture. grangie et bonū ⁊ cūctorū
que ad illam p̄tinet obediētiā. diligētiā habet;

¶ Qui p̄est. Ex
statutis guig. ca. 49.

¶ Magister bonū duob⁹ mercenarijs in hyeme p̄ten-
tus est. terti⁹ si inuenit in vere pducit. sed ad tēpus;

¶ Carros. et carrucas. et cetera vtēsilia sua. si scit ⁊
pōt. ipsemet opat. ⁊ tali tpe. ne alia ei⁹ opa ipediāt;

¶ Prata mūdari. ⁊ fenū pparari facit; Ipsū fenū ad-
ducit. et manipulos. et q̄cqd cū bob⁹ adducēdū est;

¶ Ligna facit fieri. et adducit; **¶** Oparios sibi necessa-
rios qñt. de māu pcuratoris denarios accipit ad p-
soluēdū oparijs. et nō nisi q̄tū op⁹ est qz bursam nō
hēt. et de oib⁹ q̄ agit pcuratorē p̄sulere. et eidē rōnē
reddere tenet;

¶ In initio hyemis nō debet dare fe-
nū bob⁹. nisi sciēte pcuratore;

¶ Sementē cū mēsu-
ra recipit. et i p̄tē reponit;

¶ Sal cū mēsurā recipit a
coqñario ⁊ bob⁹ dat;

¶ Cū vadit ad afferēdū vinū.
vñ annonā. dat ei adiutoriū vn⁹ e frīb⁹. et ipse alios
qñt. q̄ ipsū ⁊ bubulcos suos adiunet. ⁊ ipis oib⁹ dat
i mane coqñari⁹ pitatiā. et etiā coqñā si prata fuerit;

**De magistro pastorum. et paruulis eo-
rum pellicijs; Caplm XVIII**

¶ Pastorū magister cūctas illius obediētie res et
instrumēta custodit. et emēdo. et vendendo ad
suum p̄tinentia ministeriū. cū extraneis cōmercium

¶ Pastorū magi.
Ex statutis guig. ca. 50.
§.1.

Tertia ps statu. anti. La. XVIII

b ¶ Ipse vero. Ex sta
tutis guig. ca. 50 §. 2.

c ¶ Vel emit. Iste
bursas habet. ca. 28. hu
ius partis an. §. 21.

facit cum consilio pcuratoris; De rebus alijs fabu
landi cū eis licentiā nō habet; Ipse v̄ro iuramēta
mendacia. fraudes. et cetera que talibus interesse so
lent negocijs. vitare p̄cipit mala. sempiternāq; ani
me sue salutē tpalibus anteferre rebus et cōmodis;
¶ Magister ouīū. est similiter magister caprarū. et
in oībus que agit. vendit vel emit. q̄rit consiliū a so
cio suo; Ipse etiā et socij ei⁹ grangiā magna ex par
te custodiūt; ¶ Domus in qua fiūt casei. quā voca
mus arcellā. ad eorū pprie curā pertines. sicut aliq
de cellis seruāda p̄cipit; ¶ Cū ad hyemandū foras
exiunt. nihil vel accipere. vel dare preceptū habet.
¶ A puero mercenario qui est cū eis ad molendinū
itur. panis coquit. vinū emit. ne ipsi qđ periculo
sum est ad villas inquātū vitari potest ire cogātur;
¶ Tertia feria et sabbato vltra cōmunē fratru more
vinū habet; Ea quoq; die. qua locū mutant. qz ci
bos sibi p̄parare nō possūt. vinū accipiūt; Hec aut
miscōia. ppter p̄tinuos labores. et multa q̄ patiunt
ibi incōmoda. eis impendit; ¶ Ad mulgendū vici
es triginta oues septē pastores sufficiūt; ¶ Cū va
dunt ad hyemandū. ad custodiendū triginta tricen
narios ouīū. cū duob⁹ fratrib⁹. quattuor pastores
sufficiūt. et sex canes; Due cape fiunt fratrib⁹. ⁊ due
pastoribus; ¶ Magister ouium emit fenū et anno
nam. et necessaria sibi et socijs suis; ¶ Cū oues pa
riunt. iuxta preceptum pcuratoris pelles retinet. et
agnos ad nutriendū. cetera vedit. et reddit rationē
pcuratori; ¶ Magister ouīū et socij eius. cū op⁹ est
caseos fricat et gyrāt. ⁊ ne deteriorari possint. sollici
te puidēt; ¶ Qñ mulgent oues. fratres q̄ curā ha
bēt earū si i inferiore domo sūt. ad laudes exeūt de ec
clesia; ¶ Qñ mulgent oues. semp vn⁹ fratrib⁹ debet
iteresse. et ad faciendū caseū et custodiendū. ipsemet est
vn⁹ de mulgetib⁹. et pficiētib⁹ caseū; ¶ Cū i hyeme
veniūt oues ad comedendū fenū. iuxta p̄ceptū pcura
toris ducunt p grangias; ¶ Frater q̄ capras custo
dit. tres habet mercenarios. et capā vnā i hyeme. ⁊
tres canes; ¶ Ad custodiēdos hircos duo sufficiūt
mercenarij; Capre nō sepāf ab ouib⁹ sine pcuratoris

licenti
paru
ri: C
¶ M
vltra
pariē
O
1
piūt;
piūt.
gente
q̄ttuo
ciati
q̄ttu
sc̄ti i
dicat
cruci
num;
stino
tiger
q̄b⁹ i
te nu
datu
I
por
1
nū. si
aliā
2
stoy
aduē
porū
3
cti i
cto
pasc
tann
tho
renj

17 licentia; **C**oncessimus adhuc pastorib⁹ pellicias
 18 paruulas. q⁹ duab⁹ fere veruecinis pellib⁹ possunt fie-
 19 ri; **I**n mulgēdo vbiq⁹ sint: semp silētiū tenēt; **E**
Agister ouiu nō tēneat singulis pastorib⁹ suis
 vltra viginti oues. quaz agnos nō teneat nisi a tpe
 pariēdi ad plus vsq⁹ ad festū omniū sanctorū;

Quo tēpore vinū habeāt; La. XIX

I Ratres q⁹ domi sunt. q⁹nta tantū feria. et in solē
 nitatib⁹ q⁹ caplm habet. semel in die vinū acci-
 piūt; **Q**d si dieb⁹ alijs aliq⁹ de miscōia vinū acci-
 piūt. nō tamē nisi semel i die daf. nisi forte causa co-
 gente necessaria vel honesta; **I**n natali tñ dñi dieb⁹
 q⁹ttuor. circūcisione. apparitiōe. purificatiōe. annū-
 ciatione si die bine refectiōis celebret. pasche dieb⁹
 q⁹ttuor. ascēsiōe. pētecostes dieb⁹ trib⁹. solēnitare
 sc̄i iohānis. aploz petri et pauli. assumptiōis. de-
 dicationis. natiuitatis beate marie. exaltatiōis sc̄e
 crucis. sancti michaelis. omniū sc̄toz. bis habēt vi-
 2 num; **A**scēdentibus etiā ppter aliqd festū in cra-
 stino celebrādū. si monachos in refectorio cenare cō-
 tingerit: vinū daf; **H**oc aut nō euenit. nisi duo festa
 q⁹b⁹ in refectorio comedir sibi coheserint; **A**lias au-
 tē nullus in sabbatis vel vigilijs vinū q⁹rat. q⁹ si q⁹n
 datur de misericordia est nō ex debito;

De ieiunijs ⁊ cibis fratru. ⁊ quo tem-
 pore vescant auenatio pane; La. XX

I Extā sp feria. pane et aq⁹ et sale p̄tēti sūt. excep-
 tis solēnitatib⁹; **Q**n aut festū duodecim lectio-
 nū. siue caplm habeat. siue non. feria sexta euenerit.
 aliā die in ipsa hebda abstinentiā faciāt. et in ipso fe-
 2 sto vinū ⁊ coq⁹nā accipiāt. etiā si sit sine caplo; **I**n
 aduētū quoq⁹ et quinq⁹gesima. et ieiunijs q⁹ttuor tē-
 porū. q⁹rta etiā feria pane et aqua et sale cōtenti sūt;
 3 **V**igilijs itaq⁹ pasche. ascēsiōis. pētecostes. san-
 cti iohānis. petri et pauli. assumptionis. omniū san-
 ctoz. natalis dñi. similiter viuunt. nisi q⁹ in vigilia
 pasche de miscōia ordinis. vinū et coquinā sine pi-
 4 tantia accipiūt; **I**n vigilijs vō aploz. iacobi. bar-
 tholomei. matthei. simonis et iude. andree. sc̄i lau-
 retij martyris. et feria sc̄da et tertia rogationū. semel

Concessimus. Ex
 statuts guig. ca. 61. §. 2

In mulgēdo. Ex
 statuts guig. ca. 61. §. 3.
Idē ca. 3. huius par-
 tis an. §. 2.

Nō teneat. Absq⁹
 licētia capli generalis:
 vel prius cartulie. ca.
 19. sc̄e p̄tis an. §. 15.

Fratres. Ex statu-
 tis guig. ca. 51.

Vinū accipiūt.
 Et vinū nō nisi in pran-
 dio vel cena bibūt. ca. se-
 quēti. §. 8.

Vinū accipiunt.
 Cōuersi sint cōtenti bi-
 bere vinum in festis/in
 partib⁹ vbi vinū nō cre-
 scit: alio tpe ceruisiā vtā-
 tur. ca. 11. tñe cōpil. §. 14.

Omnīū sancto.
 Et trib⁹ dieb⁹ minutio-
 num. ca. 21. huius par-
 tis an. §. 6.

Sexta semp. Ex
 statuts guig. ca. 52.

Alia die: Sc̄z fe-
 ria q⁹rta: deinde venit ad
 sc̄da: deinde ad sabba-
 tū: deinde ad feriā ter-
 tiā: deinde ad q⁹ntā. ca.
 7. tētie cōpil. §. 9.

Aqua et sale. Ex
 tra terminos exeuntes
 p̄cipuoz ieiunioz absti-
 nentias nō soluant: nec
 etiam sexte ferie cetero-
 rumve ieiunioz/ nisi ex
 p̄onis licētiā vel p̄cura-
 tons. ca. 26. huius p̄tis
 an. §. 10.

Sancti iohānis.
 Corpis christi: natiuita-
 tis br̄e marie/ cōceptio-
 nis/ purificatiōis/ ⁊ annū-
 ciationis. ca. 4. secūde
 p̄tis no. §. 24. Et i vigi-
 lijs cōpassionis/ visita-
 tiōis ⁊ p̄sentatiōis bea-
 te marie. ca. 7. tētie cō-
 pil. §. 3.

Andree. Thome
 et matthe aploz. ca. 7.
 tētie cōpil. §. 1.

Tertia ps statu. anti. Ca. XXI

quidē comedūt. sed pulmentū habēt; Ceteris autē dieb⁹ excepto aduētū. et quinquagesima. ne nimio labore frangan^r. bis comedūt: sed semel tantū accipiūt pulmentū; ¶ Porro cōuersi. et redditi. qui exeunt ad labores i hyeme. de prādēdo tertiā nō expectēt.

f Comedāt. Et ip/ sis dat pitātia et coqui/ na si parata fuerit. ca. 17. huius ptis an. §. 9.

g Quinta feria. Et feria tria et sabbato ha/ bent pitantia. ca. 4. pil/ me ptis no. §. 24.

h Vinū datū. V/ no puro nō vtunt^r puer/ si. ca. 28. huius ptis an. §. 48. et. 63.

i Kalēdis. Ex sta/ tutis guig. ca. 53. k Duo gene. Idē ca. 32. scēptis an. §. 9. l Nō retineāt. Et si quis ex eis cibaria aut alia illicita tenere fuerit assuet⁹ pdat cellā p mo/ do offēse: ppetuo v/ ad tempus. ca. 2. tertie par/ tis no. §. 13.

a Quoties mona/ chi. Ex statutus guig. ca. 72. §. 1.

Sed grenones cū ra/ foris nō radant. ca. 28. tertie ptis an. §. 13. Qui cū nouacula grenones sibi radi fecerunt: q̄rta 7 sexta feria a vino absti/ neāt. ca. 2. tertie partis no. §. 9.

b In kalēdis. Mo/ do radunt bis in mēse. ca. 7. tertie cōpil. §. 16.

f sed sumo mane comedāt quādo nō ieiunāt; ¶ Ge/ neraliter aut cōmunes nri ordinis cibi. sale tantū cō/ diunt. nisi aliud de misericordia apponat; ¶ Oleū

s autē in cellis nunq̄ teneat; Quinta feriā et solenni/ tatib⁹ capli. vltra consuetū aliqd melioris esce susci/ piunt; Pasche tamē. et pentecostes. feria quinta. et altera post festū innocētū die. si hec id est quinta fe/ ria ibi cōtigerit: vinū et coquinā sine alia pitātia su/ mūt; ¶ Herbas crudas. fructus. aut radices. cum

adsunt. in cena tantum vel in prandio si semel come/ dunt: accipiūt; Pulmenti. vel pitātie. quicqd vni/ prandio supfuerit: reddūt; Vinū datū. nō nisi in/ pradio vel cena bibūt; In die tamē bine refectiōis. post vesp̄as vinum bibere licet. si cenare nō libet;

¶ Quicquid ex pitātis remanet. vel pulmētis. qd v/ sui aptum sit. coquinario reddit. ne quis forte nō cōcessam occulte faciat abstinentiā; ¶ In refectorio autē nolens aliqs que ei apponunt aliqua de causa comedere. alteri porrigere fas nō habet. excepto pa/ ne. fructibus. 7 herbis crudis; ¶ Sabbato ante ad/ uentū et quinquagesimā. fratribus de cōsuetudine pi/ tantia dat; ¶ Kalēdis aut nouēbris vsq; ad pa/ scha. auene vescunt^r pane; Antiq̄ nanq; cōsuetudo

k est. vt duo genera panū. alterū qd pulchrius sit mo/ nachis faciamus. et alterū cōuersis; Qua in re cum/ pori placuerit vt ita fiat. ei cōtradidere nullus aude/ at attēptare; In aduētū tñ et q̄dragesima. per singu/ las heb̄das fratres laici singulas triticeas expitātia

recipiūt tortas; ¶ Panē in cellis post heb̄dam quā/ eis datus fuerit. nō retineāt;

De rasura et obsequijs et minutione fratrum; Caplm XXI

a Quoties monachi. toties radunt^r et laici. et eis/ dem dieb⁹; Sed laici insup etiā capita lauant;

b Porro eorū rasura fiet in kalēdis mensiū. quādo

accide
in sal
dis. n
denti
lende
xta. p
gilia
que si
ab ali
4 putet
etiā si
tione
In q
puem
circa
6 bris.
bus p
ribus
runt p
la; h
cella d
ad lec
vespa
7 cōuer
nunc
8 eis dē
mis d
ad cen
9 Q
haber
C
innē
1
2
tio. q
aliqd
pcun
innē
redd
cōme

acciderint in sabbato; Kalēdis vō nō occurrētibus in sabbato. radent sabbato p̄p̄iniori ipsīs kalēdis. nisi festū capli impediāt: et tunc radent die p̄cedenti in quo aliud festū capli nō occurrit; Si autē kalēde cōtingāt feria scōa. tertia. quarta. q̄nta. vel sexta. post dñicam in ramis: differēt rasura vsq; ad vigiliā pasche; ¶ Omnia autē obsequia q̄libet p̄uata que sibi ipsīs singuli nō occurrūt. aut possūt facere. ab alijs hūmilit̄ deuoteq; cōplent: ita vt felicē se putet. cui tale quicq; fuerit imperatū; ¶ Obuiātes etiā sibi inuicē. amica alacritate. et hūmili supplicā-tione mutuo locū dantes. seruato p̄transēūt silētio; In quo iuniores. id ē. qui posteri⁹ venerūt. satagūt p̄uenire maiores; ¶ Quater autē in anno minuunt. e circa kalēdas maij. circa id⁹ iulij. circa kalēdas octobris. circa kalēdas february; ¶ Minutis. trib⁹ diebus pitātia mane. vinū autē bis dat; Quob⁹ prioribus dieb⁹. tria si adsunt oua addunt cene; Si sitierint post prandiū. vinū bibūt. nō tamē in alteri⁹ cella; Hoc em̄ nequaq; p̄cedit. vt q̄libet in cuiuslibet cella q̄cūq; vel bibat vel comedat; Alaborib⁹ vacāt. ad lectos redeūt; Prima die a post prandiū vsq; ad vespas. i vnā cellaz eoz q̄ sibi minuerūt. simul oēs cōueniūt. de bonis colloquiū habituri; ¶ Qui vō nunq; minuūt. seu minutionē vsq; ad aliā differūt. ei⁹dē q̄b⁹ et minuti participāt bonis; ¶ Quob⁹ primis dieb⁹ minutionis. si supest de pitātia pradij. vsq; ad cenā possunt si volunt quicqd illud sit reseruare; ¶ Qui sibi extra p̄suetā minutionē minuit. bñficiū habet et visitationē sicut in generali minutione;

Quid agendū sit in periculis. et de re inuēta quid faciendū; Caplm XXII

1 ¶ Si alicubi. vel morbi subitanei. vel ignis. v̄l ali- a cui⁹ talis piculi necessitas ingruerit. soluto silē-
2 tio. q̄ p̄us pōt succurrit; ¶ Si intrā terminos n̄ros b aliqd inuētū fuerit. ei p̄tin⁹ cui⁹ est si adest. sin autē pcuratori reddi; Si autē extra terminos aliqd a n̄ris inuētū fuerit fratrib⁹. aut suo dño statim si fieri pōt reddi. aut ei p̄ quē meli⁹ et fideli⁹ reddi posse putat cōmendat. alias intactū dimittit;

c ¶ Humiliter. Con- cordat cō ca. 28. huius parnis an. 5. 37.

d ¶ Supplicatione. Deferant honore sibi p̄sis et fr̄es se nominent. ca. 2. tertie p̄us no. 5. 7.

e ¶ Quater autē. Ex statuto guig. ca. 54.

¶ Minutiones ita fiāt q̄ ieiuniū sexte ferie nō frangat. ca. 4. scde parnis no. 5. 34.

a ¶ Si alicubi. Ex sta- tuto guig. ca. 56.

b ¶ Si intra ter. Ex statuto guig. ca. 60.

Tertia ps statu. anti. La. XXIII

De vestitu fratrum. et utensilib⁹ celle.

Capitulum. XXIII

^a **C** Ad vestitū. Ex
statutis guig. ca. 57.

^b **C** Sotulares eoz.
In sotularib⁹ habent li
gaturas. ca. p^{re}sentis. 4.

^c **C** A pascha. Ex sta
tutis guig. ca. 57 § 3.

^d **C** Habēt et scutel.
Ibidem § 4.

^e **C** Nihil aut. Ex sta
tutis guig. ca. 58 § 2.

^a **C** Ad cōuersionē.
Ex statutis guig. ca. 73.
^b **C** Quod et cleri.
De quibus habet ca. 23.
scilicet p^{re}sentis an. § 1. 2. 3.

^a **V**estitū habent tunicas tres. caligarū paria
tria. pedulū duo. sotulares nocturnos et diur
nos. pelliciā. pelles. mantellū. caputiū. mitanas la
neas vnas. lumbaria duo. cingula duo; **C** Sotula
res eorum de bouina pelle fiūt; In kalēdis nouem
bris. vnam tunicā veterem reddunt. vnāq^{ue} nouam
accipiūt; Similiter par caligarū reddunt. et par cali
garum parq^{ue} pedulium sumūt; Pelles et pellicias
accipiunt veteres. eas videlicet quas reddunt mo
nachi. cum nouas accipiunt; Nouas aut nō que
rāt. sed vestimētis et pannis que debent ex ordine
sint cōtenti; **C** Habēt adhuc ad lectū paleam. filtrū
si possit haberi. sin autē pro eo pannū grossum sim
plicē nō duplicatū. puluinar. cotū; Vestiti singulis
tunicis. et cincti iacent in cellis et dormitorio; **C** A
pascha vsq^{ue} ad festū sancti michaelis. a p^{ri}ma vsq^{ue} ad
completoziū nocturnis sotularib⁹ nō vtunt^{ur}; In su
periori etiā dormitorio. cōmunes lectos. pellicias.
sotularesq^{ue} nocturnos habēt; In oībus huiusmo
di aliud nihil curat. nisi vt frig^{or} arceat. et nuditas
tegat; Nā et ligaturas sotulariū. et renū cingula. de
cruda gerunt canabe. lūbariaq^{ue} ipsa canabina sunt;
Adeo nō qd vanitas aut voluptas. s^{ed} qd sola neces
sitas aut vtilitas postulet cogitat; **C** Habēt et scu
tellas duas ad cibos. ad panē vnā mātis loco. ad
mūdicias vnā grandiorē. iustā. cyphū. salariā. co
clear. et cultellū. vas aq^{ue}riū. ferramēta etiā. securim.
fossoriū. dolabrū. subulā. falciculā. acus duas. filū.
^e forfices. terebrū; Nihil autē omnino nisi cum licen
tia apud se retinent;

De nouitio suscipiendo. et professio
ne ipsius; Capitulum XXIII

^a **E**ccl^{esi}as ad cōuersionē suscipiēdis. idipsum pe
ne fit quod et clericis; Nā similiter dura p^{ro}ponit^{ur}
eis et aspa; Iubent etiā aduersum se aliqd habētib⁹
recōciliari; **C** Recepti igit in osculo pacis corā cō
uentu fratru. et rasi. mox caputio de manu p^{ro}oris ac
cepto. induunt. et in quāta p^{ro}ori placuerit. nō min^{us}

tñ q̄ annua admittunt p̄batione; Et ad eoz int̄ q̄s
 3 p̄uersari sunt. p̄uersoz sc̄z suscipiunt testimoniū. sic
 clerici ad testimoniū mōachoz; ¶ Nullus vō n̄m
 de reb⁹ nouitioz aliqd postulet. nec ad p̄curationē
 faciendā instruat ab aliquo nostrū;

De professione;

4 A die q̄ eoz p̄fessionē facturū ē aliq̄s. ad capi
 tulū p̄ducit monachoz; Ubi de stabilitate et
 obediētia. ceterisq̄ necessarijs audiēs. cū immobilis
 impterritusq̄ p̄māserit. rogat aliquem ore p̄prio. vt
 suā sibi scribat p̄fessionē; In cui⁹ fine. ipsemet ma
 nu p̄pria signū crucis depingit; Quā etiani manu
 gestās post euāgeliū et offerendam. ad cornu dextrū
 appropinquat altaris. eāq̄ sicut ē in eius dextera.
 5 diacon⁹ cūctis audiētibus legit ita dicēs;

Professio;

5 Bō frat. ill. p̄mitto obediētiā. et p̄uersionē mo
 rū meoz. et p̄seuerantiā oībus diebus vite mee
 in hac heremo. corā deo et sc̄tis ei⁹. et reliquijs istī⁹
 heremi. q̄ cōstructa est ad honorē dei. et beate semp
 v̄ginis marie. et sancti iohānis baptiste. p̄ timore
 dñi nostri iesu christi. et remedio aīe mee. in p̄sentia
 domni. ill. p̄oris; Qd̄ si aliq̄ tpe vnq̄ hinc aufuge
 re v̄l abire tēptauero. liceat seruis dei q̄ hic fuerint.
 me plena sui iuris. auctoritate requirere. et coacte ac
 6 violentē in suū seruitiū reuocare; ¶ Post hec. hāc ip
 sam chartulā offert sup̄ altare. et osculato altari icur
 uat ad pedes sacerdotis. tali obsecratione b̄ndicen
 dus; Saluum fac. mitte ei. esto ei. dñs vobiscū. ore
 mus. dñe iesu christe q̄ es via. et cetera;

c ¶ Ego frater. Ex sta
 tus guigo. ca. 74

Quomō se habeat frater postq̄z susce
 ptus est;

Capitlm XXV

1 B hōc tpe nouerit se nihil oīno. ne baculū q̄dē
 quo p̄ viā gradiēs initit. sine p̄oris h̄re licētia;
 2 Quippe. cū nec ipsemet su⁹ sit; ¶ Erga quē idipsū
 qd̄ de monacho seruabit. vt sc̄z p̄ eo nihil min⁹ fiat
 si intra examinatiois t̄ps acceptabilis agēs mortu⁹
 3 fuerit. q̄ si p̄fessus esset; ¶ Facta aut̄ p̄fessione. ni
 hil aliud q̄rat. vel habere se dicat in reb⁹ q̄s forte at
 p

a ¶ Ab hoc. Ex statu
 tis guigo. ca. 75

Tertia ps sta. anti. La. XXVI

tulit. q̄ in illis q̄s in domo inuenit;

De mulatario. et fratribus qui foras mittuntur; Caplm XXVI

a Qui saginarios. Ex statutis guigo. ca. 62 §. 1.

b Iste bursa habet. ca. 28. huius partis an. §. 21. Cōuersi p̄ disciplinā facti nouitij i necessitate extra terminos p̄nt mitti ca. 23. sc̄de ptis an. §. 28

c Ad iacet. In lectis dormire p̄nt p̄sone ordi nis put iuenerit eos pa ratos. ca. 13. itie cōpi. §. 2

d Cū vero. Ex statu tis guigo. ca. 76

e Mittunt. Debēt p̄uidere ne panis/vinū fruct⁹/aut aliqd ali⁹ qd̄ deteriorari possit in cel lis suis remaneat. ca. 28 hui⁹ partis an. §. 40

f Siue equestres. Infra terminos dom⁹ sue nō eq̄tent nisi debi les. ca. 2. tertie ptis no/ uor. §. 8

g In itinere. Si cō/ mode potuerit/ missas audiāt. ca. 6. sc̄de part⁹ an. §. 42

h In domib⁹. Tā iupiorib⁹ q̄ inferiorib⁹. ca. 6. sc̄de ptis an. §. 56

i Excūtes. Clauē de ostio āteriori tradat coq̄nario. ca. 2. tertie p/ tis no. §. 13. Nō eq̄tēt ex tra terminos absq̄ capis ca. 6. sc̄de ptis an. §. 30.

Nō tñ vtrāq̄ capis ni/ gris. ca. 2. tertie partis no. §. 16. S̄ griseis. ca. 11. tertie cōpi. §. 13. Non mittant extra/absq̄ so/ ciū vel famuli alicui⁹ co/ mutua. ca. 3. sc̄de partis no. §. 16

a Rater q̄ saginarios curat. qñ foras egredit in culcitra nō iacet. nihil nisi hospitium q̄rit. nisi vel p̄or vel procurator aliquid ei specialit̄ iniūxerit;

b Nullius nostr⁹. vel verba. vel salutes. ad aliquem exteriorē. nulliusq̄ exterioris ad aliquē nostrū nisi p̄ore vl̄ p̄curatore iubēte. fert. aut refert;

c Secula res rumores. vbi audit. ibi monef̄ dimittere;

d Cū v̄ro aliq̄ dom⁹ cartusie foras mittunt̄ i vicinis mōtanis. id est a cornelione supius. ⁊ a bocoirone. ⁊ ab iter mōtib⁹. ⁊ a scalis. nec escā a quoq̄. nec hospi tū accipiūt. nisi aut specialit̄ iussi. aut aliq̄ inenitabi li et inopinata necessitate coacti;

e Similit̄ faciūt aliq̄ fratres toti⁹ ordinis: qñcūq̄ in vicinis locis trans mittunt̄;

f Hospitātes in domo de plātatis. nihil inde p̄ter hospitū recipiant: vnde grauef̄ domus;

g Quicūq̄ ⁊ aut qñcūq̄ ire iubent̄. siue pedestres. siue equestres. nullaten⁹ cōtradiciāt;

h Porro qñ sa ginarij foras ducunt̄ p̄ aliqb⁹ onerib⁹ deferēdis. p̄ mittim⁹ fratrib⁹ q̄ eos ducūt q̄diu sunt absq̄ onere eq̄tare in eis;

i Quicūq̄ v̄o terminos exierint. nisi p̄ sex vel ampli⁹ leucas. ipsos cōtigerit p̄ficisci. ne quaq̄ reuertētes petere pitantiā p̄nt;

k Cōuersi in itinere teneāt vitā p̄or suoz. nō tñ cū eis comedāt s̄ in dōmib⁹ ordinis nostri;

l Soli: teneāt vitā congre gationū in q̄z domib⁹ fuerint p̄ vitādo scādalo. sal uo tñ ordine nostro;

m Extra terminos exeūtes. p̄ci puoz ieiunioz abstinētiā nō soluāt. nec etiā sexte ferie. ceterozūve ieiunioz. nisi ex p̄oris licētia vel p̄curatoris;

n Cū exeūt foras vel cū redeūt. vel a do mo supiori descēdūt. vel a grāgijs veniūt. ad ecclia⁹ inferiorē diuertūt. si ea die nō fuerint ad ipsā;

o Cū aut sup̄ hebdom̄ supi⁹ ascēdūt p̄ opib⁹. vel qñ extra missi redeūt. facta orōne in ecclia statī veniāt ad p̄orē. vel q̄citi⁹ habuerint opportunū;

p Quilibet cū foras mittit̄. q̄citi⁹ cōmode pōt. reuerti tenef̄; Nul lus cū redit si q̄ data sunt ei in cella sua debet repo nere. sine licētia p̄oris. aut p̄curatoris;

q Nō aliq̄s

frat
trā
tia;
15
16
q̄po
itine
Z

tant
bent
cūq̄
Z
gen

2
si ip
qd̄ o
in im
ciat;
3
bus
rjs;
4
meda
tia p̄
nisi
5
ab e
coq̄n
6
curat
ne ca
7
ire nō
ant c
solus
ad eo
8
mino
bil a
lierib
9
sine
lierib
10
tu po

Ca. XXVII XXVIII

fratru cartusie exteri⁹ missus reuertit^r. postq³ potem
transierit. nulli excepto famulo suo loquit^r sine licen-
tia; **H**oc ipsum obseruat frēs toti⁹ ordinis. post-
q³ portā dom⁹ transierit reuertētes; **F**ratrib⁹ dū in
itinere fuerit. ad lectos redire si voluerint licet;

Ad lectos. Idē ca.
6. scdē partis an. 4.4.

De custode pōtis cartusie; Ca. XXVII

Estōs pōtis cartusie. cū nullo prorsus nisi spe-
cialit^r iussus. fabulādi licentiā habet; Mutibus
tantū. vel si nō intelligit^r. etiā verbis eos qui nō de-
bent transire. repellit; Idipsum seruare iubet. qui-
cūq³ vices eius exequit^r;

Custos pontis.
Ex. statuts guigo. ca.
54.

De consuetudinibus fratrum laicorū generaliter; Caplm XXVIII

Matutinas et vespas. supior⁹ coqnarius. vel
eius adiutor. thuribulū accipit. ad missam vero
si ipsi defuerint. q³libet fratru; **C**ū frater ppter ali-
qd opus faciendū supius iacet. matutinas in ecclia
in integrū audit. nisi p⁹or ei sup hoc misericordiā fa-
ciat; **I**nterdicit^r fratrib⁹ laicis. ne vllō tempe. die-
bus festis. vel alijs. libros habeāt. exceptis kalēda-
rijs; **I**n coqna supiori. nullus puerlus vnq³ co-
medat. nisi coqnarius. et ei⁹ adiutor. nisi forte cū licē-
tia p⁹oris. ⁊ raro; Nullus etiā pter p⁹dictos i ea bibat.
nisi p⁹ore vel pcuratore p⁹nte. nec intret. nisi vocat^r
ab eis; **I**n inferiori coqna. null⁹ oīno comedit nisi
coqnarius. nullus ali⁹ ibidē bibat. nisi p⁹ore vel p-
curatore p⁹nte. et i cena. ad mādātū; **A**d eccliaz si-
ne capitijs. cū qbus etiā mātellū ferāt. aut pelliciā.
ire nō pnt; Sed et cū foras eūt nō laboraturi. habe-
ant caputia sua; **Q**n p⁹or aut pcurator comedit
solus. aut cū hospitib⁹. nullus se ingerat intraturus
ad eos. nisi q fuerit ad seruiendū deputatus. vel no-
minatim vocat^r; **F**rēs aut redditū. sine licētia ni-
hil accipiāt. vel donet. p alienis nō spōdeāt. cū mu-
lierib⁹ infra termios nō loquant^r. s nec in exitu eorū.
sine magna. et ineuitabili. et manifesta causa; **A**du-
lierib⁹ nisi lōge a domibus nrīs elemosyne nō dent^r;
Adulieres termios itrare nrōs neq³ sinim⁹ inqn-
tū possum⁹; **C**ū mlieres ponunt in opib⁹. puerli

Supior. Idē ca.
33. p me gus an. 6

Libros. Nō pmit-
tat^r q puerli ⁊ redditū
aut donati ascēdant ad
statū mōachorū. aut de-
ricorū redditu. ca. 11.
tertie cōp. 9. Nec per-
mittat^r q cantū vel lras
discat. ibi. 10.

Tertia pars statutorū antiquorū

c **Barbā.** Vide ca. 21
huius p[ar]tis an. §. 1
d **Brenones.** Ad-
missum est nūc in terna
cōpil. ca. 13 §. 4.

e **Seras.** Idē ca. 22
scdē p[ar]tis an. §. 21.

f **Lapā.** Vide supra
ca. 26. huius p[ar]tis an. §. 10
Conuersi 7 redditu pos-
sunt portare capellū grī
seū. ca. 13. itē cōpil. §. 9.

aut redditu nō eas custodiāt. q̄ntū vitari pōt. ne c̄ eis
pprijs manib⁹ mercedē reddāt. s̄ aliq̄s de mercē na-
rijs; **In** domib⁹ sanctimonialiū. defacili nō hos-
piter; **Barbā** nō decurtet. nec rasorijs grendonē
radāt; **Conuersi** nō accipiāt ab aliq̄. nec dēt alicui
pecuniā mutuo; Alioq̄n nisi ad volūtātē sui p[ro]p[ri]i sa-
tisfecerint. sint extra cellam. et extra cōuētū; Et vt p[ri]-
mū id audierit p[ro]p[ri]i. phibeat eis introitū ecclie. capi-
tuli. et rectorij. donec pecuniā ei a q̄ accepit red-
dāt. vel ab eo recipiāt cui tradiderāt. nisi p[er] manife-
sta vtilitate. aut necessitate. mox vt venerint p[ro]p[ri]i vel
pcuratori se id egisse mōstrauerint; Eidē pene sub-
iaceāt. extraneaz gubernatores domoz. q̄bus inu-
gimus. ne dom⁹ de quaz pcuratiōe notant̄ frequē-
tare p̄sumāt; **Sz** et q̄cūq; seras habuerit clādesti-
nas. eidē s̄biaceat discipline; **Priores** vō q̄ sciē-
tes has trāsgressiōes nō fecerint eas emēdari. sint
extra sedē suā in ecclia donec emēdent; **Conuer-**
sus aut reddit⁹. etiā pcuratore p̄cipiēte depositū nō
custodiat; Qd si vadēs foras recepit. reuersus. mox
pcuratori reddat; Qui sine licētia p[ro]p[ri]i. illud habe-
re fuerit dephēsus. sicut de p[ro]prio iudicet; **Qui-**
cūq; tenens obedientiā. vel opa. p[ro]p[ri]i vel pcuratori
de his disponēti. vel mercenarijs q̄ in eis fuerit ali-
qd inuigēti nō acq̄uerit. eadē die. vl̄ crastina. absti-
neat a vino; **De** reb⁹ q̄s obedientie interrogatus. si
qd occultauerit. cōuict⁹ vt de furto iudicet; **Eui** pe-
ne s̄biaceat et ille. q̄ de reb⁹ ad obedientiā quā dimi-
sit p̄tinētib⁹ aliqd fuerit retinuisse comptus; **Rati-**
onē quā reddit pcurator p[ro]p[ri]i. reddūt frēs obediēti-
ales pcuratori. et quotiēs redeāt a mercatiōe. rati-
onē reddūt; **Conuersi** q̄s qz bursam non hnt exce-
pto mulatario. et magistro ouiu. si p̄ma die postq̄
redierint. dūmodo copiā pcuratoris habeāt. ratio-
nē nō reddiderint. a vino abstineāt donec reddāt;
Quicūq; etiā obediētario. vel opario. pecuniam
pcurator dederit. rēq̄situs rationē reddat. nec acci-
piat alterā donec plenarie rationē reddat; **In** q̄ red-
dēda. si de mēdacio p̄uict⁹ fuerit. tāq̄ de p[ro]prio pos-
sit iudicari; **Nullus.** equū. sellam. capā. vel p[ro]p[ri]ū

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

fami
gar
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
est
fam
gar
cian
cōu
cura
pe;
nost
cura
obec
rib⁹
post
nun
stes
pfit
iung
obec
neli
hil r
ne d
desti
mo f
rū. in
32
33
34
35
36
37
38
39
est
est d

Ca. XXVIII

famulū habeat. nec qđlibet qđ pōri vel pcuratori ne
gare possit. illud mittere vel accommodare volenti;

24 ¶ Veniēz de obedientijs. et de oībus q̄ habent. fa-
25 ciant scđm pōris et pcuratoris dispositionē; ¶ De

cōuersis inobediētibus. vel puerse obediētibus. p-
curator referat pōri. q̄ eōs puniat iuxta modū cul- s

26 pe; ¶ Curas p̄pinq̄uoz suoz quozlibet. fratribus h
nostris inēdicimus oīno. et ne ipsos sine licētia p-

27 curatoris aut pōris mercēnarios conducāt; ¶ Qui
obediētiā nō habēt. cellas teneāt. vel laborēt p vi i

28 ribz; ¶ Ad pōris cellam. vel pcuratoris. nō veniūt
post completoriū. nisi ex necessitate. vel vocati ex no

29 mine; ¶ In vigilijs natiuitatis. pasche. et penteco-
stes. et in festis cōmūibz. eis in caplo silentij culpā h

30 pfitētibus. discipline nō danf. s̄ arbitrio pōris in-
iungit aliqd p disciplinis; ¶ Quicūqz in quacūqz i

obediētia cuiuslibet agit vices. nihil ominino i ea si-
ne licētia mutare pmittit; In cellis quoqz ipsis ni-

hul nisi p̄us ostēsū et iussū mutari fieriue sinif.
ne domus laboriose facte cūriositate deteriores vel m

31 destruant; ¶ Generalit̄ aut in alterius cella. in do-
mo fabri. futoris. pelliparij. textoris. i arcella pasto-

32 rū. in furno. nullus ingredit̄. aut loquit̄ sine licen-
tia; ¶ Quicūqz aut in cella cuiusqz. duo pluresve si-

33 mul fuerint. p̄mū ostiū sit aptū; ¶ Quando pulsaf n
signū quo ad ecclesiā est eundū. ad eam fr̄es vbicūqz

34 sint debent p̄termisiss alijs p̄perare; ¶ Q̄diu sit ora-
tio ante horā. nec ipsi loq̄ debēt ante ecclesiam. nec

35 extraneos vt ibi loquant̄ sustinere; ¶ In festis. do-
nec nona cantata sit. nullus descendit sine licentia;

36 ¶ In galileis. et a p̄mo ostio coq̄ne. vsqz ad portā
signi. et vsqz ad ostiū cellarij. nullus loquit̄; P̄redi-

37 ctū p̄mū ostiū coq̄ne null⁹ ingredit̄ sine licētia; ¶ In-
fra claustrū mercēnarij nō intrāt sine licētia. s̄ p̄uersi

ipsi ad cellas suas ligna portāt. et sibi p̄s scindūt;
Si aut aliq̄ sunt senes et debiles. iuniores et fortio-

res debēt eis licētia impetrata ligna necessaria pui-
dere; ¶ Quē obediētiarij. alias obediētiā cū opus

38 est. et eis iniūgit̄. debēt iuuare; ¶ Postqz pulsatu
39 est ad cōpletoriū. null⁹ debet remāere cū hospitibz. o

g ¶ Qui eos. Quia eo
rū disciplina p̄inet ad
p̄uorē. ca. 8. scđe par-
tis an. 4. 1

h ¶ Propinquoꝝ.
Quē p̄one ordis vitet
z fugiat parētū visitati-
ones z carnales affecti-
ones zc. ca. 1. scđe partis
no. 5. 11.

i ¶ Nō habēt. In p̄
p̄mā veniūt an p̄cura-
torē: vt qđ voluerit eis
p̄cipiat. ca. 8. scđe partis
an. 4. 8.

k ¶ In festis cōibz.
De istis festis cōmūi-
bus habet ca. 1. hui⁹ par-
tis an. 5. Nec qñ est cō-
mūto generalis. ca. 4.
scđe partis no. 5. 14.

l ¶ Quicūqz. Et sta-
tutis guigo. ca. 64. 5. 2

m ¶ Curiositate. Idē
ca. 22. scđe partis an. 5. 23.

n ¶ Prīmū ostiū. Et
scđm ex toto nō clauda-
tur: nec vllaten⁹ obseref
ca. 5. scđe partis no. 5. 1.

o ¶ Ad cōpletorium.
Cū aliq̄s est in alterius
cella vel alibi: audito cō-
pletorio: statim redire de-
bet zc. ca. 17. scđe partis
an. 5. 7

Tertia pars statutorū antiquorū

nisi pñte pñze aut pcuratore. exceptis his qbus vt
 40
 ipsis hospitibus seruiāt est iniunctum; ¶ Quando
 aliqs alicubi vadit. debet puidere. ne panis. vinū.
 fructus. vel aliquid aliud quod deteriorari possit.
 41
 i cella sua remaneat; ¶ Nullus introgat qd coquat
 a coqnario. nec aliqs recusare debet coquinā siue pi-
 tātiam q generalit oibus est parata. nisi infirmitate
 cogēte; ¶ In domo supiori quādo recordatio fit.
 42
 et post vsq; ad vespas. et diebus festis post nonā
 vsq; ad vespas. cōuersi claustrū intrare. vel per illud
 trāsire nō debēt; ¶ Quocūq; die vel tempe conuē-
 43
 tus sit in claustro. cōuersi nō debent intrare. vel ad
 ostiū clamādo vel pulsando nimū strepitū facere;
 ¶ Quādo conuētus vadit. vel redit ab ecclesia. ca-
 44
 45
 ueāt cōuersi ne i galileis appareāt; ¶ Sine sotula-
 rib⁹ nocturnis. siue diurnis. nunq; vadūt ad eccle-
 46
 siam. vel conuentū intrant; ¶ Nunq; in conuētū ca-
 47
 pellos portant. nisi caputia desuper habeāt; ¶ In
 48
 trātes ecclesiam. et egrediētes. capita nudāt; ¶ Ei-
 q mūm purū. fratrib⁹. vel oparijs in grāgjs vel alibi.
 49
 nunq; mittat. aut def; ¶ Fratrib⁹ q in grāgjs vel
 alibi opant. vinū nō mittit. nisi sit eis illuc perno-
 ctandū; ¶ Disciplinas. vel vigilias. seu qlibet alia
 50
 religiōis exercitia. q nostre institutiōis nō sunt. nul-
 li nostrū nisi pñze sciēte et fauēte facere licet; ¶ Nul-
 lus etiam faciat abstinēcias. pñter ab ordine cōstitu-
 51
 tas; ¶ Pro his qui nō sunt de ordine nostro. nullus
 nostrū qlibet res cambiat. aut vēdat; Emere vero
 si necessitas exegerit possum⁹; Nō fiat hoc passim.
 nec p quolibet. nec sine licētia pñris sui; ¶ Qui p
 52
 se. vel p alium. lras a romana curia sine licētia capli
 generalis postulauerit. seu curiam romanā adierit.
 societate totius ordinis priuef. nisi caplo eum re-
 cōciliare placuerit. vl alit corrigēdo punire; ¶ Qui
 53
 cūq; vero statutis capituli rebellis. vel cū murmure
 repñsor extiterit. et qui priori aliquid iubēti fuerit
 inobediēs. aut puerse obediēs. et si pñsus hocip-
 sum fecerit pcuratori. ⁊ cōmonit⁹ emēdare noluerit.
 ordinē teneat intra vel extra cellā. et sit extra cōuētū;
 Et si post admonitiōē tertiā p intūalla diez factam

p ¶ Sotularib⁹. In
 ipsis sotularib⁹ ligatur
 ras hñt. ca. 23. hui⁹ par-
 tis an. 4.

q ¶ Vinū purū. De
 nō bibedo vinū purū. ha-
 bet infra ca. pñti. 63.

obst
 54 ¶
 man
 arbit
 55 dū c
 suan
 56 gita
 prior
 duo p
 torib
 expec
 57 uerū
 pacer
 pñm
 dom
 grua
 sus f
 58 dom
 secula
 crami
 liosa
 gēter
 ut res
 dicit
 stū. s
 te vñ
 veni
 59 grau
 pro v
 60 ¶
 hui⁹
 61 ant.
 consu
 62 dia. d
 tutū
 63 tul
 vino
 sitat
 ens
 64 te; ¶

Ca. XXVIII

- obstinat⁹ p⁹ma⁹serit. prior ipsum expellat ab ordine; r
- 54 ¶ Qui fratrē suū. vel etiam redditū. mēturū dixerit. maneat extra conuentū donec satisfecerit ad prioris arbitriū; Si aliam p⁹tumeliā irrogauerit. iuxta modū culpe. modū sustineat disciplinē; ¶ Si q⁹s domū suā diffamasse fuerit dephēsus. dieb⁹ ad min⁹ q⁹dra gita sit nouitiū. et careat colloq⁹o cōuēntiali; ¶ Si
- 55 prior idonee mōstrare potuerit. q⁹ ex subditis suis duo pluresve cōspirauerint. in eadem domo a visita toribus puniant^r. vel si prior eiusdem dom⁹ viderit expedire. causam scribat priori cartusie. q⁹ de sui con uētus cōsilio rescribet ei disciplinā; ¶ Qui int^r se
- 56 pacem et cōcordiam. p^r cōtentiones et rixas violare p^rsumpserint. et sepi⁹ admoniti cessare noluerint. per domos ordinis visitatorū iudicio s^b disciplina cōgrua diuidant^r; Quod si vnus solus nimis seditio sus fuerit. iudicio prioris. aut visitatorū. in eadem
- 57 domo puniat^r; ¶ Si q⁹s nōstrum. vt plerūq⁹ faciūt r^r seculares. impie iurādo. ad dicēda de deo. seu de sa cramētis. vel de sanctis eius. turpia siue contume liosa verba proruperit: impietate verborū nō negli gēter pēsata. tanq⁹ execrabilis. atq⁹ blasphem⁹. pro ut res exegerit. pene s^biaceat grauiori; Qui vero q⁹ dicit iurādo simpliciter. p^r deū. p^r fidem suā. p^r chri stū. si deus me adiunet. aut alio simili modo. audiē te vno vel plurib⁹ affirmauerit. statim vbicūq⁹ sit. veniam accipiat; Et si hoc pro consuetudine faciat. grauius puniat^r; ¶ Non est nostre consuetudinis; pro victualibus murmurare. maxime in conuentu;
- 58 ¶ Adutuationes simulate sub spe donationis. et a huiusmodi. a nobis vel inter nos nullo modo fi ant; ¶ De misericordijs dictū est. vt petenti eas p^r consuetudine s^btrahant^r. donec quid de misericor dia. q⁹d de cōsuetudine sit. bñ recognoscat; ¶ Stā
- 59 tutū est. vt nulla consuetudo contra statuta capi tuli valeat. aut tolere^r; ¶ Exētes extra terminos. vino puro ad mēsam nunq⁹ scient. nisi vrgēte neces sitate vtant^r; Quotiens aliquis contra fecerit. toti ens a vino abstineat. quādo bibere poterat ordina te; ¶ Licentiā a pōre alicui denegatā. nō poterit
- 60
- 61
- 62
- 63
- 64

r ¶ Expellat. Nullus p^r q⁹cūq⁹ causa expellit: s^b p^r mō culpe puni^r. ca. 9. scde ptis no. 5. s ¶ Conuentū. Ad ius sum p^rsidētis. ca. 10. ter/ ne cōpil. 5. 18

t ¶ Conuentuali. Scz puerior. ca. 24. huius partis an. 5. 2

v ¶ Qui int^r. Idē ca. 21. scde partis an. 5. 7

r ¶ Si q⁹s no. Idē ca. 21. scde partis an. 5. 8

r ¶ Qui vero Idē ca. 21. scde partis an. 5. 9

3 ¶ Non est. Idē ca. 22. scde ptis an. 5. 1

a ¶ Adutuatōes. Idē ca. 22. scde ptis an. 5. 11

b ¶ De misericor. Idē ca. 22. scde ptis an. 5. 12.

c ¶ Statutū est. Idē ca. 22. scde ptis an. 5. 13.

d ¶ Licentiā. Idē ca. 22. scde ptis an. 5. 16

Tertia ps sta. an. La. XXIX. XXX

postea dare vicarius. aut procurator. nisi vrgēte ne-
cessitate postea occurrēte; Et ideo petitor etiam nō
inrogatus dicat qd sibi fuerit a pōre negata. ne vt
fraudis reus si eam ab ignorante obtinuerit. argui
debeat et puniri; Similit̃ si quis licētiā a vicario
vel a pcuratore denegatam. a pōre postea petere vo-
luerit. a p̃dictis fuisse denegatam manifestet eidem;

e ¶ Ad tēpus. Idem
ca. 32. scdē p̃tis anti. 5. 6

¶ Ad tēpus vrgēte magna necessitate. et nō alit̃. re-
cipe arcas et pecora infra terminos aut in ñris gran-
gijs est pmissum; ¶ Si vestis. vel aliqd huiusmodi
mittat̃ alicui fratrū. ex antiqua p̃suetudine nō ei sed
alijs potius dat̃. ne quasi p̃prium habere videat̃; Por-
ro in arbitrio p̃oris relinquit̃. vtrū ei cui missum est
an alteri det̃. sed de pcuratoris licētia illud accipere
nemo potest;

f ¶ Accipe. Nec pcurator de p̃licentiā dare
pōt. ca. 8. secunde partis
an. 5. 9

De cura infirmorum. Caplin XXIX

a ¶ Scdm possi. Idē
ca. 4. 4. p̃me p̃tis an. 2.

¶ Infirmit̃. scdm p̃ssibilitatem dom̃. necessaria
p̃parent̃; Qui tñ et ipsi scdm b̃ti b̃ndicti dicta.
ne supflua vel ip̃ossibilia petēdo. vel forte murmurā-
do seruīetēs sibi p̃tristēt. diligent̃ admonent̃ attēde-
re. et vt memores arrepti p̃positi. vt sanos a sanis.
ita egrotos ab egrotis secularib⁹ debere cogitēt dis-
crepare. nec illa in heremis q̃ vix in vrbib⁹ inueniū-
tur exposcere; Dīno tamē caueat̃. ne infirmi a serui-
torib⁹ vl̃ alijs negligant̃; Verūtñ. esus carniū cui or-
do renūciavit. nulli ñm p̃cedit̃. etiā si sit leprosus;

b ¶ Diligētes. Idem
ca. 4. 4. p̃me partis an.
ti. 5. 6.

¶ Prop̃ hos itaq; si tanta fuerit egritudo. p̃sces
emere solem⁹; ¶ Procurator vō ⁊ coq̃nari⁹. diligen-
tes et benigni sint circa eos. et etiā circa hospites ⁊
mercēnarios qñ eos p̃tigerit egrotari; ¶ Si vnus
aut plures p̃uersi aut reddit̃i ifirmant̃. si necesse fue-
rit in vna domo poterūt collocari; Qui si nō potue-
rint horas dicere. dicant̃ eis a custodib⁹ suis; ¶ Cū
frēs extra terminos infirmant̃. nec sunt nimis remo-
ti. potest eos pcurator vl̃ p̃or si necesse fuerit visita-
re; Fratres vō cartusie. priores ordinis q̃ viciniōres
fuerint. de mādato prioris cartusie visitabūt;

c ¶ Dicant̃. Idē ca.
4. 4. p̃me p̃tis an. 7

De confessione. Caplin XXX

a ¶ Prostratus. Fleris
gētib⁹ p̃cūbēs sup
formā q̃libet cōfitef. ca.
6. tertie cōpil. 1

¶ Prostrat⁹ debet esse ac detecto capite q̃libet qñ
p̃fitef; ¶ Cōsulim⁹ ⁊ monem⁹. vt oēs generalit̃

p̃fitea
niut.
ribus
tia ip
dāt p̃
stro.

2

1

1

sele d

mina

ce vel

licet

augu

frat

datio

adue

2

nicar

reph

ribus

Si l

sit ex

cogn

comu

os d

3

nem

ne. p̃

fueri

tēpt

4

ros;

5

tāt.

nata

min

bili

qua

alic

1

bell

Ca. XXXI XXXII

5 pſiteant ſemel in anno. et maxie cū ad ordinem ve-
niūt. et qñ pōr mutaf; ¶ **P**redicatorib⁹ aut mino-
ribus. nō poterūt aliq̄ noſtrū cōfiteri. niſi pōris licē-
tia ipetrata. vel niſi ipſi p̄dicatores aut miores oſte-
dāt p̄uilegiū. ſibi date p̄tatis a dño papa. i ordie no-
ſtro. exp̄ſſo noie cartuſieſis ordinis;

De reprehēſione; Caplm XXXI

1 **E**nerale caplm firmit inuigil vniuerſis et ſingu-
lis. vt cū nouerit inordinatos exceſſus. viciffim
ſeſe charitative et fortit̄ rep̄hendāt. publice vel no-
minati. hoc ē in generali. tacito noie. ſcōm q̄ publi-
ce vel p̄uatim peccat. ⁊ hoc maxie faciāt antiq̄ores.
licet oēs teneant̄ ad correctionē fratnā. ſicut beatus
auguſtinus apte tradit dicēte dño. ſi peccauerit in te
frat tu⁹. id eſt te ſciēte. corripe eū. et ceta; Et ſi emē-
datio nō ſequat̄. denunciēt caplo generali p̄ pōres
adueniētes. vel ſaltem pōri cartuſie. alioquin cōmu-
nicarent peccatis alienis; ¶ **P**orro in conuētū non a
2 rep̄hendat̄ pōr a ſubditis ſuis. niſi coram viſitato-
ribus. nec procurator a laicis. niſi coram pōre ſuo;
Si laicus aliter priorem rep̄henderit in conuentu.
ſit extra conuentū. donec pōr eius emendationem
cognoſcat; Si laic⁹ niſi coram pōre p̄curatorē in
conuētū rep̄henderit. ſit extra conuentū. ſed poſt du-
os dies. reddat̄ ei cōuentus ſi p̄miſerit emendatio-
nem ad pōris arbitriū; ¶ **Q**uod ſi quacūq; occasio-
ne. p̄dicte rep̄henſiones. vel denunciationes omiſſe
fuerit. tam omittētes q̄ excedētes. ſciāt ſe de ſuo cō-
tēptu et negligētia rationem diſtricto iudici redditu-
ros; ¶ **F**res accuſati. ſine mora p̄ſtrati veniam pe-
tāt. rep̄henſorē ea die non rep̄hēdant; ¶ **P**rima die
4 natalis dñi. paſche. et p̄tecoſtes. nullus debet no-
minati aliq̄ rep̄hēſiōe inq̄etari. niſi p̄ ſui et intolera-
bili offenſa. ſpōte tamē veniam petere pōt; Idipm
5 quantū ad rep̄hēſiōnē ſemp̄ obſeruandū eſt ea die q̄
aliquis noſtrū cōmunicare debet;

De expulſis ⁊ fugitiuis; Ca. XXXII

1 **C**onfeſſum corā teſtib⁹. vñ p̄uictū. de incōtinē-
tia. de manu violēta. de furto. de p̄petate. re-
belliōe. inobediētia. ifamatiōe criminis. qd̄ q̄s obijcit

b ¶ **P**redicatorib⁹. Idē ca. 11. ſcōde partis
an. §. 11

a ¶ **P**orro. Idē ca. 4.
ſcōde partis an. §. 10

b ¶ **S**i laic⁹. Idē ca. 4.
ſcōde partis an. §. 11.

a ¶ **C**onfeſſum. Idē ca.
31. ſcōde partis an. §. 2.

Tertia pars statutorū antiquorū

alteri nec probare potest. de magisterio cōspiratio-
nis. necnō de frequenti seminatione discordie. om-
nem etiam professum a toto ordine facimus penitē
alienum. excepto illo qui in articulo mortis damnu
domus coram testib⁹ confitetur; ¶ **Q**uod si culpa que

probatione indiget. per nostros probari nequeat.

seculares idonei recipi poterunt ad testificandum;
¶ **C**rimen quo expulsionis irroganda est pena. si p-
bari nequeat. nulli dicatur. nisi visitatoribus. ⁊ prio-
ri. et illi qui suspectus habetur. sub forma tamē cor-
rectionis. nō accusationis. si tamē prior hoc appro-
bauerit; ¶ **E**terū. prior et visitatores districte pro-

hibeant. ne illud cuiq; alteri manifestetur; Si quis
contra fecerit. ac si in probatione defecisset iudicetur;

¶ **Q**uicūq; ergo crimē expulsionis cōmiserint. ex-
pellantur; Et postea si misericordiam postulauerint.
non mittantur ad priorem cartusie. sed clamēt cul-
pam suam in conuentu monachorū. et emendatio-
nem promittant. et sic tertio in domibus suis sub
spe reconciliationis vsq; ad capitulum sustentent;

¶ **E**xceptis falsarijs. furibus. proprietarijs. incēdia-
rijs. incōtinentib⁹ incōtinentia qualicūq; et ho-

mucidis. qui nunq; reconciliabunt; ¶ **D**e furibus
tamen qui in re aliqua vltra duodecim denarios nō
valente. furtum commiserint. simul vel per partes.

dicimus qd non expellant. sed arbitrio prioris pu-
niantur; ¶ **F**ures vero qui in re parua. vel vili. ta-

mē valente vltra duodecim denarios. tres tamen
solidos non excedente. simul vel per partes furtum
commiserint. expellantur. et postea si misericordiam
postulauerint. in domibus proprijs. vt dictum
est vsq; ad capitulum sustententur; ¶ **H**oc ipsum per

omnia de proprietarijs fiat; ¶ **D**efuncti vero in fur-
to. vel proprietate vltra duodecim denarios. in ci-
miterio non sepeliantur. et etiam sepulchra extrahan-

tur. vt a ceteris crimen furti et proprietatis cau-
tius euitetur; ¶ **S**i aliquos ex his de quibus sta-

tutum est qd nunq; reconcilientur. cōtigerit aliquo
euentu per capitulum reconciliari. si conuersi sunt.

semp erūt in statu redditorū sine spe restitutōis in

a **Expulsiōis.** Pul-
lus p qd qd crimine ex-
pellit. ca. 9. secunde par-
tis no. 5.

b **Incōtinentibus.**
Incōtinentes si eos de
carcere educi cōtigerit:
domū suā ⁊ cellā perpe-
tuo pdāt: ⁊ alibi collocē-
tur: ⁊ qd ad barbā ⁊ victu
alia/ad statū redditorū
reducant. ca. 2. tertie p-
tis no. 10.

c **Ultra duodecim**
Tā duodeci denarioū
q; infra. ca. 31. secūde p-
tis an. 9.

Ca. XXXII

10 pristinum gradum. nec aliqua dispensatione pote-
 11 rūt eis obedientie cōmēdari; ¶ Fugitivi qui com-
 12 misso crimine expulsionē digno fugiūt. vel fugien-
 13 do cōmittūt. p̄ expulsis oīmode habeant; ¶ Qui-
 14 cūq; criminosi in domibus p̄p̄is aut alienis susten-
 15 tabunt. semp̄ extra cellā et extra conuentū in eo quo
 16 redierint habitū. sustentent. ⁊ a p̄mo die sustentatio-
 17 nis et deinceps. singulis hebdomadibus p̄ sex men-
 18 ses. habeant dimidiā tortam panis conuētualis. ⁊
 19 et vtant̄ vino hospitum. de pane vero familie. quā-
 20 tū necesse fuerit de eis; ¶ Porro in solēnitatibus
 21 candelarum ante reconciliationem. et post reconci-
 22 liationem quādocūq; comesturi fuerint in refecto-
 23 rio. eis victualia sicut conuentui ministrent; ¶ Hi
 24 omnes ante reconciliationem poterūt interesse ser-
 25 moni conuersorū. et confiteri cum eis si necesse fue-
 26 rit. et in solēnitatibus cōmunicare post conuentum
 27 si p̄ori videbit̄. et in fine reconciliari; ¶ Cōuersi cri-
 28 minosi. post reconciliationem a generali capitulo si
 29 bi concessam. p̄ quadraginta dies extra cellam et ex-
 30 tra conuētum sustentent. et ferialibus diebus post
 31 matutinas. et festiuis post vesp̄as. nisi quādo cō-
 32 municauerint. ad portam ecclesie recipiant discipli-
 33 nas. et ibidem audiant diuinum officium; Elapsis
 34 autem quadraginta diebus. restituti plenarie ordi-
 35 ni et conuentui. p̄ quadraginta dies capituli come-
 36 dant ad terram sup̄ asserem nudum in refectorio. cō-
 37 putata die qua receperint eucharistiam. in qua ad ter-
 38 ram non comedent. et p̄ annum teneant generalem
 39 ordinis disciplinā que talis est; ¶ Erunt nouitij. et
 40 carebūt colloquio in conuētū. nisi ob gratiam hos-
 41 pitum. vel op̄ez cōmuniū. et quando p̄ores volue-
 42 rint eos in conuētū retinere. raro tamē eos retineāt.
 43 et singulis capitulis recipiāt disciplinas. exceptis
 44 diebus quibus cōmunicauerint. vel debent cōmu-
 45 nicare; ¶ Tales omnes nō habeāt vocem in caplo.
 46 nec alibi in conuentu. nec contra aliquem. nec obe-
 47 diētiam. scilicet non poterūt esse coquinarij. mula-
 48 tarij. magistri boum. vel grangie. seu pecorum. do-
 49 nec eis per generale capitulū p̄cedat; ¶ Dēs autē

d. Cōmēdari. Et in
 fra ca. p̄nti. §. 16

e. Habitū. Si nō ha-
 bet habitū ordinis: cō-
 pellant̄ ad reassumēdū
 eū ⁊ c. ca. 10. tertie com-
 p̄l. §. 6.
 f. Dimidiā. Hāc dis-
 ciplinā criminolorū nul-
 lus pōt moderari: nisi p̄-
 or cartusie/ sine ip̄s licē-
 tia/ vel capli generalis/ p̄-
 terq; in mortis articu-
 lo. ca. 9. secunde partis
 no. §. 10

Tertia pars statutorū antiquorū

criminosi. postq̃ reconciliati fuerit. omniū q̃s inue-
nerint semp̃ vltimi erūt. sine spe restitutionis in p̃sti-
num gradum;

Item de fugitiuis;

Ugitui q̃ crimie expulsionis nō cōmissio. fuge-
rint. nec fugiēdo comiserint. si p̃ seculū euaga-
uerint. et ad ordinem redire noluerint: p̃ores eorū p̃
s cēsuram ecclesiasticam faciāt eos compelli si volve-
rint; Quicūq̃ aut redierint. a p̃orib⁹ suis ter reconci-
lient ordinem. et domibus suis. si locus vacat; ¶ Fu-
gitui q̃ non sunt criminosi. si infra quinq̃ dies re-
dierint. statim reconcilient ordinem et cōuentui. et q̃n-
decim in capitulo recipiant disciplinas. et q̃ndecim
diebus comedāt ad terram in refectorio sup̃ asserem
nudum. cum exceptione supradicta. et sint nouitij;
Prior tñ suus. cū consilio conuentus possit eos re-
stituere quando sibi videbit̃ in p̃stinū gradū; ¶ Si
vero vltra quinq̃ dies redire distulerint. de cetero
quandocūq̃ redierint. ad minus p̃ hebdomadā su-
stētent̃ extra cellam et extra cōuentū. q̃ cōpleta. p̃or
cū cōsilio cōuentus poterit eos q̃n sibi placuerit cō-
uētui plenarie reconciliare; Porro isti a p̃ma die sustē-
tatiōis. p̃ q̃dragita dies sustineāt in victualib⁹ disci-
plinā criminorū; ¶ Postq̃ vō p̃uētui sociati fuerit.
p̃ viginti dies disciplinent̃ ad portā ecclie. laici scz die-
bus ferialib⁹ post matutias. et festiuis post vespas.
nisi q̃n cōmunicauerit. et p̃ viginti dies comedāt ad
terrā in refectorio sic criminosi. et p̃ annū sustineāt p̃-
dictā generalē ordis disciplinā. nec habeāt obediē-
tiā. nec vocē in cōuentu. nec cōtra aliquem vt dictū
est de criminosis. donec p̃ generale caplin p̃cedat; Si
aut bis reconciliati fuerint. omniū q̃s inuenerit semp̃
vltimi erūt; Post tertiā reconciliatiōē sciāt oēs oēm
sibi reconciliatiōis aditū scdm̃ beati bñdicti dicta de-
negari; ¶ Illorū q̃ in domib⁹ p̃p̃ijs aut alienis sustē-
tant̃. nullus p̃sumat venire ad caplin. vel ad domū
cartusie sup̃ annum. s̃ p̃ p̃ores qui eos sustētauerit.
remandēt eis volūtas capli; ¶ Si venerit quispiam.
nihil omnino pficiet. s̃ ad domū de qua venerit re-
uertet̃. et semel in hebdomada vinū subtrahet̃ ei die

g Si voluerint. Te-
nent̃ p̃ facere. ca. 9. sc̃ de
p̃tis no. 5. 6. et ca. 10. fine
compil. 5. 1

h Sustinent̃. Mo
incarcerant̃. ca. 9. secun-
de partis no. 5. 7
i Placuerit. Educe-
re de carcere. ca. 9. sc̃ de
p̃tis no. 5. 7. ibi. Si vero

k Vltimi erūt. Sz
si postea recipiant̃ noui-
tij: ipsi nouitij erūt post
eos. ca. 23. secūde partis
an. 5. 27
l Post tertiā. Etā
post tertiā reconciliatiōē
nē/toties q̃ntes op̃erit:
erūt reconciliati. ca. 9. se-
cūde partis no. 5. 6

qua d
uis v
sine l

red

cos
re. et
put e
spirit
quos
torū
cus. f

pma
por

sariū

dui p
tñ bo
ni re
festio
forū.

cōm
festio

uerfi
bus

capa
neq̃

sede
nec r

deat
nigr

ram
q̃bu
sed

rim
cep

est
aut

Ca. XXXIII

qua dare. abstinentia sexte ferie non omitta; Fugiti-
uis vel expulsis venientibus ad domum cartusie sup anu
sine lris por suoz. nlla fides penit adhibeat;

De numero laicoy. 7 consuetudinibus redditoy; Caplm XXXIII

1 Via poti de agricultura et nutritura animaliu a

a C De agricultura.
Idem ca. 25. scde part
an. 5. 1. 2. 3.

q de redditib alienis viuere disposuimus. lai-

cos in nostram societatem admisimus. q agricultu-

re. et pecoy nutrimento et alijs corpilib exercitijs.

put eis iniuctu fuerit diliget intedant. sic et clerici

2 spitalib opera dare tenent; C Laicoy igit nuerus b

b C Laicoy. Ex statu
ne guigo. ca. 78. 5. 2.

quos couersos vocam. sedecim statut est. et reddi-

toru septē. quoru scz redditoy vn poterit esse cleri-

cus. s in habitu redditu no poterit ultra diaconatu

pmoueri; Tn si vellet sacerdos fieri. ad aliu ordinem

3 poterit se trāsferre; C Ad pdictu etiā numez si neces-

fariū fuerit. qtuor poterit addi redditu vel couersi;

4 C Prebendarij etiā si sint debiles. senes. aut ifirmi. i

dui poterit et sepeliri. si loc vacauerit redditoy. no

5 tn hoc eis pmittat; C Redditi s pbatioe vni an

ni recipiant. sicut monachi et pueri. q copleto. p-

fessione faciāt scdm formam consuetā in caplo couer-

6 soru. pmittēdo videlicet pseuerantiā. obedientiam.

cōtinentiam. et viuere sine pprio; C Facta vero p-

fessione. poterit eis obediētie cōmendari sicut et co-

7 uersis; C Vestiti sint tunicis rotūdis. caputis qli

bus et pueri. excepto clerico. caligis et pedulib. et

capa rotūda fissa in pte anteriori. no vtenē carnib.

8 neq; camisijs; C In ecclia et caplo tā sup q iferi

sedēant iuxta frēs. et disciplinent in caplo ipsozum.

nec recedāt donec caplm finiat. et cleric reddit se-

deat supra couersos. et vtaf qdrato caputio. et capa

9 nigra rotūda; C Et quia tenent esse sine pprio. in

ramis palmar intē sint caplo; C Si talia comiserint

10 qbus conuersi expellerent de ordine. expellantur. f

sed suus por cum sui conuentus consilio siue fuge-

rint. siue expulsi fuerint. poterit eos reconciliare. ex-

ceptis illis qui nunq reconcilianē. seruato qd dictū

est de his q veniūt sine lris prioru suoz; C Prior

aut cartusie. expulsos redditos aut fugitivos ad se

c C Redditoz. Sicut
ipsi pbedarij recipi pote
rūt in habitu pueroru.
qū copleto fuerit nuer
reditoz. ca. 3. tertie p
no. 5. 8.

d C Couersoy. De b
vide ca. 24. hui partis
an. 5. 4. et ca. 2. tertie p
no. 5. 18

e C Caputis. Isti red
ditu laici no portat bar
bā. ca. 11. tne copil. 5.

f C Expellant. Mo p
qūq crimie nullus ex
pellit. s p mo criminis
7 delicti. carceri mand
pat. ca. 9. scde pte no.
5. 5.

Tertia pars statutorū antiquorū

venientes. si ei videbitur poterit ubi voluerit mittere ad sustentandū; ¶ Redditi tam sani q̄ egri vestiri poterūt si fratrum numerus non est plenus. non tamen sup hoc eis aliqua pmissio fiat; ¶ Redditi nō pmoueanť in monachū vel conuersum in alijs domibus. nisi de consensu domoz suaz. et de licentia capituli generalis. nec petant q̄ in domibus prijs recipiant nisi eis offerat; Quando aut de reddito sit conuersus aut monachus. p annū pbeť sicut ceteri; ¶ Redditi non vocent fratres. et sint contenti his que dant eis; ¶ Precem faciant in caplo conuersoz vel alibi. sicut et conuersi. et qđ reddit p prece conuersoz. reddat p pce ipsorū; ¶ Qđ si aliq̄s eorū lepram incurrerit. alijs poterit recipi loco ipsius; ¶ Redditi. p matutinis decies. et p alijs singulis horis. ter dicant pater noster; ¶ Pro nouiter defuncto in domo sua. triginta pat noster; Pro anniuersarijs. omni septimana decē pater noster; Pro officio generalis capli. cluniacēsiū. et bñfactorū nostrorū. triginta pat noster; ¶ In pñcipio aduētus. et qđragesime. et in vigilijs pasche. et pētecoste. et natalis dñi. et i solēnitatib⁹ beati iohānis baptiste. assumptiōis. et purificatiōis. btē marie. et omniū sāctorū. et etiā qñcūq; necesse habuerit pfiteant. et a pōre cū ifirmi fuerit visitet; In pascha aut et pētecoste. et natali dñi. post quersos cōicent. s clerici⁹ redditus añ quersos; ¶ Jeunet in qđragesima et in aduētū oī die. et in pñcipuis vigilijs. et i sexta feria. et qñcūq; quersi ieiunāt; ¶ Sexta feria. q̄tuor tēpoz aduēt⁹. et qđragesime. et in pñcipuis vigilijs. abstinentias faciāt. et q̄ in domo iferiori fuerit. semp inē sint matutinis; Qui aut i grāgijs. comedāt cū quersis; ¶ Redditi sepeliant cū caputio. et tunica. caligis et pedulib⁹; In obitu q̄z ipoz. tricēnariū fiat eis. et anniuersarium. ita scz vt dies obitus vniuscuiusq; primo post obitū suū anniuersario fratris aut fratru nroz pūgat; Clericū psalteria nō debent eis. breues debent eis sicut et cōuersis;

De monialib⁹ nostri ordinis; XXXIII
Adnes pōrisse monialium nostri ordinis. obediē-

¶ Cōuersus. De l. tertia. capli generalis. vt supra ca. pñti. §. 13
h Redditi nō vocentur frēs. Mō vocantur frēs. ca. 2. tertie ptis no uox §. 18
i Pro pce. Scz ter pater noster. ca. 4. 8. pñti me partis an. §. 27

k Cōicent. Et in cena dñi. ca. 5. pñti me partis no. §. 18. Et in pma dñi. ca. cuiuslibet mensis. ca. eodē. 19. Et in festo corpus chisti. ca. 1. tertie cōpili §. 33. In qđ festis comedāt in refectorio. habet ca. 2. tertie ptis no uox §. 18
l Jeunāt. Et dictū est supra ca. 20. hui⁹ partis an. §. 2. 3. 4
m Vigilijs. De qđ habet ca. 20. huius partis an. §. 3
n Caligis. Et cingula canabino. ca. 4. pñti me partis no. §. 3

¶ De monialib⁹ habet ca. 4. tertie ptis no. per totū. Et ca. 12. tertie cōpili. p totū.

Ca. XXXIIII

1 tiam pmittant capitulo generali. p se et domibus
 suis. cui⁹ pmissionis charta ad caplm mittere nulla
 2 occasiōe dmittāt; ¶ Que de recipiēdis dñabus. et a
 clericis. possint si velint. nō tñ teneant cōsiliū req-
 3 rere a pueris; ¶ Ex parte qz capli habēt auctori-
 tem visitatores eaz. et iubent p̄siderata domoz fa-
 cultate. talem eis in recipiēdis psonis nūez p̄figere.
 quē absqz grauamine sustinere valeāt. et quē nulla
 4 occasione transcendāt; ¶ Nulla aut psona domoz
 earūdem. p capli generalis mādātū. de domo ad do-
 mū translata. potest regredi. sine licētia capli gene-
 5 ralis; ¶ Moniales nostri ordinis semp recurrāt ad
 visitatores suos. et ipsi habeant plenam potestātē
 a caplo generali. ordinandi in omnibus de eis. q-
 bus cōmittit cura animaz eaz. et clericoz et cōuer-
 soz ipsaz. nec de cetero aliqz ex parte eaz veniat ad
 caplm generale. vel ad domū cartusie. sed in grauib⁹
 casibus poterūt visitatores eaz cōsulare caplm. vel
 6 p̄orē cartusie sup annū; ¶ Si elemosyne venerint ad
 manus p̄orū diuidende. volumus vt moniales no-
 stri ordinis habeant partē suam; Si vero p eos qui
 eas faciūt distribuāt. vt eisdem partē suam distri-
 7 buant admoneant; ¶ Nullo itaqz tempe. ad caplm
 nunciū p̄p̄iū dirigant. sed p p̄ores q venerint ad
 caplm breues mittant. p eosdem elemosynam cū ad-
 8 erit recepture; ¶ Moniales nostri ordinis. partici-
 piū habent orationū. et singulis eaz domib⁹ con-
 9 cedi breuis vnus; ¶ Predicatoribus aut minori-
 bus nō poterūt cōfiteri. nisi ipsi p̄dicatores aut mi-
 nores ostēderint p̄uilegiū date sibi potestatis a dño
 10 papa in ordine nostro. exp̄sso nomine cartusiēsis or-
 dinis; ¶ Prouideāt diffinitores sollicite. q tale cō-
 siliū apponant circa salutem. et bonū statū monia-
 liū. quaz curā susceperūt. ne ex aliqua circa hoc ne-
 gligētia grauit remaneāt obligati in die iudici corā
 sp̄so eaz. dño iesu christo;

a ¶ Omittant. Al-
 hilomin⁹ obedientiā vi-
 carijs suis pmittāt. ca.
 4. tertie ptis no. 5. 4.

b ¶ Sustinere. Etia⁹
 phibet vicarijs / p̄orib⁹
 sis et p̄uētib⁹ ne recipiāt
 in sorores: nisi q̄t sustē-
 tare poterūt. ca. 4. t̄tie
 ptis no. 5. 9. Et etiā hoc
 idē in phibet sub certis pe-
 nis. ca. 12. tertie compil.
 §. 1. 2. 3. 4. 5

¶ Explicit tertia pars consuetudinū antiquaz
 ordinis cartusiensis.

S
tu
q
re

Statuta noua ordinis car
tusiensis in tribus partibus / anti
quorum statutorum partibus cor
respondentibus comprehensa.

Domino

Ruffio qui p-
missa ordis car-
tusci. antiqua
statuta cōpila-
uit: successit in
prioratu dom-
nus Girardus
scientia/ vita/ r
fama pclarus:
quē secur⁹ ē re-
gimine domn⁹
Guilhelm⁹/ vir
magne stutis
r religiositat⁹:
post quem pre-
ficitur / dom-
nus Boso/ ma-
gne sanctitat⁹:
q orando susci-
tauit mortuuz
ex casu edificij
collisū r confra-
ctuz. huic suc-
cessit dominus
Aymo/ multa
sciētia et discre-
tiōe peditus:
qui amore con-
tēplationis ces-
sit: r substituit
domnus Jaco-
bus/ et ipse vir
cōtemplatiu⁹:
quo ad sui in-
stantiā absolu-
to / p̄ficiť dom-
nus/ re r nomi-
ne Clarus. hu-

ius tēpore monachus qdā/ dictus Johānes cornet⁹/ miraculis claruit. Defuncto dom-
no Claro/ rursus p̄ficiť dominus Jacobus antea absolutus: qui similiter post mortē
miraculis viuere cepit. Post hunc rexit cartusiā domn⁹ heinricus poleti: cui misericor-
diam petēti r obtinēti: successit domn⁹ Johānes birelli: q cardinalatū renuit/ r in eccle-
sia dei vix similem habuit auctoritate/ iusticia r fama. Post hunc succedit dominus Eli-
siarius/ vir magne abstinentie et deuotionis: quo mortuo p̄ficiť dominus Guilhelm⁹
rainaldi/ sciētia/ moribus/ multisq virtutibus perornatus: q siliter cardinalatū refuta-
uit: r in electione summi pōtificis vndecim voces habuit. hic ex ordinationibus capi-
tuli r alijs/ noua compilauit statuta: per capitulū generale/ anno domini/ millesimo tri-
centesimo sexagesimo octauo/ cōfirmata: in tribus partibus adinstar antiquorū statu-
torum comprehensa/ vt sequitur.

Prologus

Incipit prologus in nouas constitutiones ordinis cartusiensis;

Est olim editam compilationē statutorū ac consuetudinū tripartitā: generale nostrū capitulū. constitutiones declarationesq; multas. cōsulte quidē et rationabiliter ordinauit: quarum quasdam pensata vtilitate euidentī. consultius oportet et rationabilius reuocari: seu in melius cōmutari; Sic et alma mater ecclesia. quādoq; aliqua ecclesiastica statuta reuocat et canones: in meliusve commutat; Nos itaq; frater. S. humilis prior cartusie. ceteriq; diffinitores. anno dñi millesimo tricesimo sexagesimo octauo. in generali caplo cōgregati: pñ patris more laudabili moleste ferētes incōmoda filiorū: exacta cōsideratione. deliberationeq; prehabita diligētī: presentē nouarū constitutionū et declarationū compilationē predictarū. vt citius et facilius valeant inueniri. paucis sub titulis factā ordinamus: ab omnibus psonis ordinis nostri honeste et laudabiliter obseruandā; Cunctasq; constitutiones nouas declarationesve alias. istis cōtrarias reuocamus: sub qbuscūq; verborū tenore seu formula a nostris fuerint pdecessoribus ordinate;

Explicit prologus;

Incipiūt capitula prime partis nouarum cōstitutionū ordinis cartusiensis;

- 1 De diuino officio vno modo ab omnibus celebrando. et libris corrigendis;
- 2 De officio festiuitatū transmutādo. et quibusdam festis per annū occurrentibus;
- 3 De solēnitatibus candelarū. ac de missis dominicalibus et trium lectionū;
- 4 De sepulturis et officio defunctorū;
- 5 De diuersis in diuino officio institutis et consuetudinibus;

Prima pars statutorū nouorū

Incipiūt noue cōstitutiōes: ad
pmā ptē cōsuetudinū ptinētes.

De diuino officio. vno modo ab om-
nib⁹ celebrādo. et libris corrigēdis; I

a **C**In dñā. ca. 1. §. 1.
b **C**Et. scōa. ca. 3. §. 1.

q **Q**uod in primā et secūda parte statuto-
rum canet antiquorū. de diuino officio
vno ritu per oēs domos cartusiēsis or-
dinis celebrādo: put ibi est expressū:
volumus obseruari; **C**Idē per oīa or-
dinantes. de libris cum qbus diuina celebrant^r offi-
cia: sine exemplarib⁹ cū libris domus cartusie emen-
datis minime corrigēdis; **C**Et qz non obstātibus
statutis sup his hactenus emanatis. pleriq^z psum-
ptione dānabili. libros ecclesiasticos nō quidē cor-
rigere. sed potius corrūpere attemptarūt: statuim⁹
vt quicunq^z amodo aliter q^z vt supra expressum est.
libros antedictos emēdare psumpserint. culpas su-
as pro qlibet vice in cōuentu recognoscāt: districtā
a presidete suscepturi disciplinam; **C**Ordinamus
etiam vt domus noue vel alie que libros ecclesiasti-
cos amodo scribi fecerint: eos trāscribi de exempla-
ribus procurēt emendatis;

De officio festiuitatū transmutādo. et
qbusdā festis p annū occurrētibus; II

I duo festa capli trāsserri cōtingent: officiū ma-
ioris festi primo fiat: etiam si vltimo euenerit;
COīes festiuitates cādelaz que de necessitate fue-
runt trāsserēde: cū caplo. candelis et rectorio. quo
ad monachos transferant^r; **C**Solēnitates que de
necessitate trāsserunt^r: nullo tpe fiāt in festis duode-
cim lectionū q suis diebus poterūt cōmode celebra-
ri; **C**Festū dedicatiōis ecclie supioris nō trāssert^r.
nisi venerit in alio festo candelarū. vel trib⁹ diebus
an pascha: vel in dñica. in qua nōua mīsorīa q aliter
dici nō valeat. sit necessario inchoanda; **C**Qd si a
die cene vsq^z ad feriā quartā pasche euenerit: fiet in
crastinū. id est in feria qnta: nisi annūciatio dñica.

a **C**Festū dedicatio.
De hoc festo habet ca.
28. pme ptis an. §. 13. et
sequētibus.
b **C**Novā respōso.
Que solis dñicis cātāt
vt i ca. 28. pme ptis an.
§. 14. hoc est ab octa-
ua pentecostes vsq^z ad
festū oīm sanctorū.

illam diē impediret; Nam i casu memorato: officiū
 6 dedicationis ad feriā sextā trāfferet; **¶** Quādo di-
 ctū festū a septuagesima vsq; ad pascha cōtinget ce-
 7 lebrari: tractus. q̄ cōfidūt. ad missam est dicēdus:
 quē req̄re dñica qua cantat. letare hierlm; **¶** Itē ie-
 iuniū ordinis a supuenientibus hospitib; qui misse
 8 conuentuali solēnitatis eiusdē interfuerint: si ibidē
 pernctauerint possit solui; **¶** In festo sc̄tificatione
 btē marie. fiat officiū sicut in natiuitate eiusdē: noīe
 natiuitatis i nomē sanctificatiōis trāsmutato; **¶** Qd
 si in dñica occurrerit: trāssert ad diē subsequēte; e
 9 **¶** In vigiliā natalis dñi. sicut sexta añ missam: sic f
 post missam. nona dicif in cōuentu; Et p̄dicta vigi-
 lia in dñica occurrēte: m̄sa. ecce dies veniūt. et aue
 maria. que mutuata sunt: cū sex p̄mis respōsis eius-
 10 dē dñice dici debent; **¶** Die natalis dñi: sc̄da missa s
 auroza patēte celebret; **¶** Qd si matutinis laudib; p- h
 solutis. nō apparuerit: redeāt monachi ad cellas. 7
 dicāt primā beate marie: tuncq; pulset ad missam:
 11 et post ipsam statim sine diuersione ad p̄mā; **¶** Die
 circūcisionis dicif p̄fatio et cōmunicātes de natiui- i
 12 tate; **¶** Appāritiōe in dñica occurrēte. p cōmemo- h
 ratione dñice. dicunt antiphone. cū factus esset. et
 cetere; Infra octauas epiphānie. et ascensionis. qñ
 dieb; trium lectionū. de octauis celebrabit in cōuen-
 13 tu: kyriel feriale dicif: et gloria in excelsis reticet;
¶ Dñica infra octauas epiphānie. et ascēsiōis: ad
 missam cōuentualē que de dñica celebrabit. cū com-
 memoratiōe de octauis: nō dicif p̄fatio de solēni-
 14 tate. sed cōmunis; **¶** Octaue epiphānie q̄cūq; die
 cōtingerint. fient in sabbato p̄cedenti: si m̄soria. dñe
 15 ne in ira. nō possit aliter inchoari; **¶** In festo sancti
 benedicti. qd cū candelis celebramus: ad p̄mas ve-
 speras. sup psalmos antiphona. sint lumbi vestri:
 m̄sum. beātus seruus; Cetera oia sicut in festo beati
 antonij: exceptis lectionib; q̄ sūt de dialogo beati
 gregoriij: 7 euangelio qd est: sint lūbi cū sua home-
 lia; Et p̄dictū euangeliū etiā ad missam recitat: in q̄
 nō dicif credo: nec cōmunicat diacon; **¶** Qñ dictū
 festum venit in die cene et deinceps: trāssert post n

c **¶** A septuagesima.
 Vide ca. i. tertie cōpil. §.
 30. et. 4. 7. et. 4. 8.

d **¶** In festo sancti.
 Vide ca. i. tertie cōpil.
 §. 4. 6. et. 17. et ca. 4. se-
 cūde p̄tis no. §. 2. 6.

e **¶** Trāssert ad diē.
 Et tūc cōuersi nō cessāt
 ab opib; ca. 2. tertie
 p̄tis no. §. 17.

f **¶** In vigilia. De hac
 vigilia habet ca. 4. p̄-
 me p̄tis an. per totū.

g **¶** Die natalis. De
 natali dñi. habet ca. 5.
 p̄me p̄tis an. per totū.
 h **¶** Matutinis lau.
 Matutinis laudib; p̄lo-
 lutis fit dormitio. ca. 13
 tertie cōpil. §. 4.

i **¶** Prefatio. Sed nō
 in dñica occurrēte infra
 octauas natiuitatis dñi.
 ca. i. tertie cōpil. §. 8.
 k **¶** Appāritiōe. De
 appāritiōe / vide ca. 6.
 p̄me p̄tis an. p totū. Et
 ca. i. tertie cōpil. §. 9. 10
 11. 12.

l **¶** Sancti b̄dicti.
 De hoc festo habet ca.
 12. p̄ime partis an. §. 1.
 et. 7. et. 8.

m **¶** Beat' seruus.
 Qñ post pascha cele-
 brat / dicif m̄soriū mag-
 nū beatus vir. ca. i. ter-
 tie cōpil. §. 20.

n **¶** Trāssert. Cum
 caplo / candelis et refe-
 ctorio q̄ ad monachos.
 ca. p̄sent. §. 2.

Prima pars statutorū nouorū

o **Festū annūcia-**
tionis. De hoc festo ha-
bet ca. 12. p. me p. n. an.
§. 2. vsq. 7.

p **Intra octauas.**
Tunc ipsius vigilia nō
ieiunam⁹ / nec a lactici-
niis abstinemus. ca. 7.
tertiē cōpil. §. 5.

q **De hoc festo vide ca.**
2. p. me p. n. an. §. 16.
et ca. 1. tertie cōpil. §. 21.
et 23. et ca. 7. tertie cō-
pil. §. 4. et ca. 4. secūde
p. n. no. §. 26.

q **Duplex alla.** Idē
ca. 36. p. me p. n. an. §. 5.
r **In festo scē trini-**
tatis. In missa trini-
tatis tpe paschali / scdm
alla: hec dies. ca. 1. ter-
tie cōpil. §. 28.

s **Festū corporis**
chrī. De hoc festo habē-
tur plura. ca. 1. tertie cō-
pil. §. 31. vsq. 38. et ca. 4.
secūde p. n. no. §. 27.

octauas pasche; **¶** Qñ festa sanctorū bñdicti. hugo-
nis. et ambrosij. tpe paschali celebrant⁹: dicif euan-
gelij. ego sum vitis. cū sua homelia: ⁊ ad missā offi-
ciū. p. t. x. i. cū euangelio p. notato; **¶** Qñ festū an-
nūciatiōis infrā octauas pasche celebrat⁹: dicunt⁹
ad p. mas vesp̄as. psalmi illarū octauarū. scz dixit
dñs. cū ceteris: sub añ. tamē. missus ē; **¶** A die scō
pasche. vsq. ad octauas pentecostes. in missa beate
virginis. duplex alla dicat⁹: excepto die annūciatio-
nis: in quo etiā si tūc celebret⁹. rñsum. ppe est. et al-
leluia surrexit. cantabit⁹; **¶** Qñ in festo sanctē trini-
tatis. ad vesp̄as cōmēorationē fieri p. t. x. i. gerit de aliq
festō duodecim lectionū in crastino celebrādo: fiet
illa de officio ⁊ tpe paschali: qñs totū illi⁹ festi offi-
ciū. deinceps i crastinū aliter celebret⁹; **¶** Festū cor-
poris chrīsti. feria qñta post octauas pētecostes. so-
lenniter celebret⁹: cui⁹ octauē fiunt eo ritu et ea solē-
nitate: qbus fiunt octauē assumptiōis beate marie;
Hoc adiūcto. q ob pceptū apostolicū. et indulgē-
tiā cōsequēdā. missa dieb⁹ singulis p octauas de so-
lennitate cū nota cantet⁹ in cōuentu: vel etiā sine no-
ta. post missam p. uentualē festi duodecim lectionū.
toto remanēte cōuentu: et anniuersaria reddant⁹ in
p. uato; **¶** Qñ festū p. dictū in vigilia beati iohānis
baptiste occurrerit. fiat abstinētia feria qñta p. ceden-
ti: et i ipso die eucharistie. ieiuniū sine lacticijs:
dicēturq. due misse in cōuentu: p. ma de festo: scda
de vigilia; Et festū sanctorū iohānis ⁊ pauli. qd tūc
in dñica infrā octauas p. dictas occurrat. ad feriā secū-
dā sequētē trāssert⁹: et tres lectiones q tunc illa fe-
ria scda. erāt legēde: ipso die dñico legent⁹ in refecto-
rio; Cōmemoratio quoq. sancti pauli q in die octa-
uarū tūc occurrat: ad feriā sequētē trāssert⁹: et octa-
uē sancti iohānis cū cōmēoratione trāseūt illo an-
no; **¶** Qñ vō ambe solēnitates p. dicte scz corporis
chrīsti. et sancti iohānis baptiste. pcurrēt vno die:
die p. ceden- ti fiet abstinētia sifr p ambab⁹: et missa de
vigilia scī iohānis dicet⁹ in cōuentu. et ad oēs mis-
sas de viuīs cōmemoratio de eodē; Tuncq. festum
scī iohānis qd trāssert⁹ ad feriā sextā subsequētē:

16

17

18

19

20

21

22

- die ipsius eucharistie in vespis erit a caplo inchoan-
 23 dū; ¶ Cū octauae eucharistie de cetero veniēt in die
 natiuitatis beati iohānis baptiste: fiat in vigilia di-
 cti festi. in q̄ a lacticinijs abstineat: et abstinētia fiat
 24 feria sexta sequenti; ¶ Per has octauas hymni dicūt
 25 sicut in die; ¶ Priuatis dieb⁹ inuitatorū. dñm qui
 pascit nos. venite adorem⁹; In pmo nocturno añ.
 fructū salutiferū. tantū. In scdo nocturno añ. memor
 sit dñs. tantū: psalmi feriales sunt: et lectiones de
 dictis sanctoz; In laudib⁹ añ. sapiētia. tantū: psal-
 mus dñs regnauit cū ceteris; Ad nocturnū. secūdū
 caplm: et secūda ozo; Ad laudes tertium caplm: et
 pma ozo; Ad vespas añ. sacerdos. tantū: psalmi fe-
 26 riales; Cetera oia sicut in die; ¶ Sabbato infra octa-
 uas ad vespas añ. sacerdos. tantū. cum psalmis fe-
 27 rialibus: cetera sicut infra octauas; ¶ Bñica inui-
 tatorū. christū regem; Ad cantica. antiphona. o q̄
 suauis; Cetera sicut in priuatis diebus: sed capla et
 28 oiones sicut in die dicim⁹; ¶ In octauis ad pmas
 vespas antiphona. sacerdos tantū. cum psalmis fe-
 rialib⁹: respōsum. sicut nouelle: ad magnificat an-
 29 tiphona. o q̄ suauis: cetera oia sicut in die; ¶ Per
 istas octauas dicendo horas in oratorijs infra cel-
 las: gaudem⁹ indulgētia ac si in ecclesijs dicerem⁹:
 30 qz sic ordini. a dño nro papa vrbano quinto miseri-
 corditer est indultū; ¶ In festo beate marie magda-
 lene. credo nō dicif. nec cōmunicat diaconus: licet
 sit festū candelarū; Et dicif ad laudes missā et vtras
 q̄ vespas ozo ppria. largire nobis: ad sextā. deus
 31 q̄ nos annua: ad nonā. exaudi; ¶ De inuentiōe sc̄i
 stephani. p̄tomartyris. tres lectiōes. tantū facim⁹:
 capitula cōmunia dicim⁹; Antiphōa v̄o ad magni-
 ficat. respōsa ad matutinas. et antiphōe ad laudes.
 eiusq; oratio. vt in octauis natalis eiusdē: sed vbi
 ponitur natalitia. inuentionē proferimus illo die;
 Ad sextam: prima oratio de cōmuni vni⁹s mārty-
 32 ris; ¶ In festo beati bernardi quod fit cum capitu-
 lo. conuersi ab operibus non cessant: et si in domi-
 nica infra octauas assumptionis occurrerit transfer-
 33 tur; ¶ Quandocūq; infra octauas assumptionis et b

¶ In festo bñe ma-
 De festo vide ca. 24.
 p̄me p̄tis an. 5.1.

v Deus q̄ nos añ.
 Idē ca. 24. p̄me p̄tis
 an. 5.1.

¶ De inuentiōe. De
 hoc festo vide ca. 24.
 p̄me p̄tis an. 5.3.

¶ Capla cōia. Idē
 ca. 24. p̄me p̄tis an. 5.3.

3 ¶ Eiusq; ozo. Et qñ
 ipsa oratio dicif in cō-
 memoratiōe ad vespas
 et lectio non dicif in ea
 q̄ tecū: sed finif sic dñm
 nostrū iesum christū fi-
 lium tuū. Et respondet
 amen. ca. 31. p̄me p̄tis
 an. 5.3.

a ¶ Cñt⁹ martyris.
 Et habet missam ppriā
 ca. 30. p̄me p̄tis an. 5.21.

b ¶ Octauas assum-
 ptio. De festo assumptio-
 nis beate marie habet
 ca. 25. p̄me p̄tis an. 5.1
 et sequēbus.

Prima pars statutorū nouorū

·natiuitatis beate marie·de solēnitate in quēntu cele
bramus·kyriel' dñicale et gloria in excelsis dicim⁹·
sicut ⁊ in ceteris eius missis; Et qui voluerint dieb⁹
triū lectionū celebrare de ipsis octauis in cōuentu·
possint anniuersariorum missas reddere in priuato;

c In die exalta. De
hoc festo habet ca. 26.
pume ptis an. §. 6. et se-
quentibus.

¶ Declaramus qđ in diē exaltatiōis sanctē crucis. dormitio sit de ordine faciēda. vt expresse habet capitulo tricesimo q̄rto. p̄me ptis statutorū. **¶** Conce

dimus domib⁹ francie licentiā·festū beati dionysij
cum caplo celebrādi; ¶ Montales possunt festū vn

decim miliū virginū solēniter ac cum cādelis . et mo-
nachi cum caplo celebrare : sed extra domos ab ope-
ribus nō cesset ; ¶ In festo sancti hugonis lincolni

entis. qđ cum cadelis celebramus. dicimus ad pri
mas vespas sup psalmos ātiphonā. ecce sacerdos.

et reipsum beatus ieruus; Ad missam credo no di
cif. nec comūnicat diaconus; et pueri extra domū

e superiore ab operibus non cessant; ¶ Quando vigi
lia sancti andree. in die sancti silee celebrat. ad missas

de viuis. oro q̄lumus omps deus p̄tinuatiū bis di
cat : semel p̄ sancto andrea. et semel p̄ sancto silea

supradicto, ¶ In isto reliquiar ecclesie inferioris.
ppter fragilitatē. prior et pcurator pmissa tamē con

tionis ei⁹ festo; ¶ Sabbatis ieiuniorū q̄ttuor tem-

postea ad minam prior quinte legit lectione: vel eo
absente vicarius: licet mane celebrauerint. aut ipse

vicanus ieruerit in coenitu; Et si ipse vicari-
m-
sam celebrare de ieiunio. vel ei seruire debuerit: ad
centum annos trahit interdictio super dicto. ¶ Si frā

antiquore p̄nebit q̄nta lectio supradicta; ¶ Et icle
dū qd̄ sicut ad missam cōuentualē in certis casib⁹.

uaf : ita etiā si ad missā ut i istis sabbatis. qnq; fue-
runt lectiones. ¶ Quilibet dom⁹ possit fm̄el in an

hinc lectiones; Quilibet domini pontificis semel in anno festum patroni ecclesie sue cathedralis cum duodecim lectionibus celebrare.

De solēnitatibus candelarum, ac de

millis dmcalibus et triu lectionu; III
 Iduo festa candelarū immediate sibi succeſſe.

rint: "vespe festi subsequetur a caplo inchoan-

o **Bear^o seru^o. Ad**
matutinas lectiones sunt
sicut sancti martini. ca.
29. prime ptis an. §. 12.

e ¶ Non cessant. Ab
operibus cessant. ca. 1.
tertie cōpil. §. 4. 1.

2. prime pris an. 5. 15.
a. ¶ Ecclesie in fe De

hoc festo habet ca. 28.
p. mēptis an. 5. 12.
h. C. H. O. cessant. Nec

infringūt ieiunū. ca. 4.
secū de p̄tis nō. §. 21.
I In dedicatiōis.
tat in ca. 4. 2. nūmō nō

k ¶ Sabbatis ieiū.
 De sabbatis ieiuniorū

temporalium habet ca. 3.
prime pris an. 5. 8.

l. **E**pla penul. Idē
ca. 43. p̄ me p̄ an. 5. 61.
El hebdomadari⁹ non

legit lectionē si nō cele-
bret in missa feria q̄rta
et sabbato ieiuniorū tpa
liū. ca. i. tertie cōpil. §. 7

CDe solēnitarib⁹ can-
delaz etiā habet ca. 32.
p̄me p̄tis an. per totū.

- tur: exceptis illis de quibus contrarium expresse est statutum; **S**ollemnitates in quibus de consuetudine fit collatio in caplo monachorum sunt he; Natiuitas domini: epiphania: purificatio virginis gloriose: annuntiatio: resurrectio: ascensio: pentecostes: natiuitas sancti iohannis baptiste: festum beate marie magdalene: festa assumptionis et natiuitatis dei genitricis: sancti michaelis: omnium sanctorum: et sancti hugonis lincolniensis; Per premissa tamen non restringitur facultas alias faciendi: cum licentia tamen prestantis;
- Q**uando propter festum duodecim lectionum missa dominicalis in ipsa dominica reddi non poterit. et dies vacans super hebdomadam non fuerit: missam anniuersarii priuatim: et dominicale semel in septimana reddimus in conuentu; Nec benefactorum missa impedit: quando dominicalis prima die illius hebdomade vacante celebretur;
- B**onus que non habet sufficientiam sacerdotum: pro euangelis dominicalibus. epistolis. et collectis que interdum superfluum ante septuagesimam et ante aduentum: ultimum dominicale officium repetere non cogantur; Que vero sacerdotibus abundabunt: super ultimam septimanam diebus vacantibus. poterunt si velint predictum repetere officium: cum orationibus. epistolis et euangelis memoratis; Et si dies vacantes non habuerint: poterunt anniuersaria reddere in priuato: et premissa officia in conuentu;
- Q**uando missa festi trium lectionum. propter missam solenniorē dici non potest in conuentu: si sufficiant sacerdotes. dicatur ab hebdomadario in priuato: vel ab eius vicario. quando ipse hebdomadarius paratus non fuerit: aut missa solennior ad dictum hebdomadariū pertinebit;
- M**issa festi trium lectionum venientis in die cinerum. et deinceps in quadragesima: propter missam ieiunij non dimittitur: sed mane in conuentu sine tractu ab hebdomadario celebratur;
- F**eria quarta. et sexta ieiuniorum temporalium quadragesime: non dimittitur oratio omnipotēs qui uiuorū;
- S**i festum trium lectionum habens propriū missę officium. occurrerit feria quarta capituli generalis: missa festi dicetur in conuentu: et missa. salus populi in priuato;

¶ Exceptis illis
Scilicet sancti stephani
et sancti iohannis in no
centum. ca. 5. pume par
tis an. 30.

¶ Officiū repe
te. De his habet ca. 7. pri
me partis an. 6. et ca.
20. eiusdem partis. 9.

¶ Ab hebdomada
rio. Nisi veniat in ali
quo sabbato quadragesi
me. ca. 1. tunc capituli. 16.

Prima pars statutorū nouorū

De sepulturis. et officio defunctorū; Capitulū III

C De sepultura defun-
cti etiam habet ca. 4. 7.
prime partis an. per to-
tū. Et ca. 4. 9. prime par-
tis an. §. 20. et sequenti-
bus.

Talla psona ordinis intersit sepulturis alienis:
nisi forsan patris et matris: fratris et sororis:
quādo infra terminos sepelient: Poterūt tamē pri-
ores. et de ipsorū licentia clerici redditi et conuersi.
prelatorū et potentū et aliarū honestarū personarū.
quibus sine scandalo nō possent denegare. etiā ex-
tra terminos sepulturis interesse: solū cum ad hoc
fuerint inuitati; **Q**ui fecerit votum intrandi ordi-
nem nostrum et nō intrauerit: nō erit plus q̄ quili-
bet extraneus apud nos sepeliendus; **M**onachi
sepeliēdi sunt cum cilicio. tunica. cuculla. caligis et
pedulibus: et cingulo canabino; **N**ouitiū eo modo
quo p̄fessi: cum habitu tamē nouitiatus et sine ca-
pa; **E**t habēt nouitiū tam clerici q̄ laici: beneficium
vt p̄fessi; **C**lerici redditi tam nouitiū q̄ p̄fessi cum
suo habitu: et alias vt supra; **C**onuersi vero et red-
diti laici cum tunica. caputio. caligis et pedulibus:
et cingulo canabino; **P**ro sepultura clericorū red-
ditorū. et funeribus prelatorū. qui apud nos p̄no-
ctabunt. in ecclesia vigilamus et in refectōrio come-
dimus: sed nō pro sepultura redditorū laicorū: ni-
si obierint in domo monachorū; **I**ntroitus. re-
quie eternā debet dici in omnibus missis defuncto-
rum: in q̄b̄s tractus. de profundis. ex ordine dici-
tur; **P**ro episcopo defuncto dicis. da nobis dñe. vt
animā famuli et sacerdotis tui atq; p̄tificis; **I**n
officiō cluniacēsium currēte tricennario. oratio incli-
na. loco tertio repetat: vel alia quā tricēnarium exi-
git dicat; **Q**uādo tricēnariū sacerdotis occurrit.
solo tricēnario alterius sacerdotis adhuc durante:
pro inchoando dicis oratio. da nobis dñe: et pro
currente. deus cui propriū: et dicis in ea. famuli et
sacerdotis tui; **S**equēti vero die et deinceps cōiun-
gunť in plurali: scilicet da nobis dñe vt animas fa-
mulorū et sacerdotū tuorū: donec forte altero tricē-
nario de nō sacerdote superaddito: cōtingat dictā
orationē omitti et alterā p̄ ea dici; **I**n nulla agen-
da ex debito. dicis oratio omnipotes qui viuorū;

a **I**n refectorio co-
medim⁹. Et in gratijs
agendis veniā nō acci-
pim⁹. ca. 4. 7. p̄me par-
tis an. §. 30.

b **I**n q̄b̄ tractus.
De hoc habet ca. 4. 8.
prime partis an. §. 5.

c **I**n officio. De
officio habet ca. 4. 8. p̄i-
me partis an. §. 33.

10 **C**A
man
capit
simil
ter la
pho
seu c
mis
quo
nes
tie;
11 septu
agen
cimi
cimu
tia. s
12 feria
tum
fas:
ni. p
et in
iung
ues
in st
nes
qua
ti fu
13 **C**P
rum
vel
14 cent
lis d
miss
ma
deb
15 det
nō
qui
16 **C**
nar

10 **¶** Quarto nonas nouembris vsq; ad septuagesimam. in cellis post nonā vel post vespervas diebus capituli. seu festis duodecim lectionū. quando festū simile continue nō sequitur. dicimus agendā preter laudes. propriā siue specialem. cum tribus antiphonis. et nouem lectionibus; Quotidianā vero seu cōmunē. cum prima antiphona. et nouem psalmis. ac versiculo primo. et tribus lectionibus; In quo tempore dicent diebus dominicis. tres lectiones prime. feria secūda. secunde. et feria tertia. tertie; Quarta vero feria. a capite reincipiuntur; **¶** Septuagesima vero vsq; ad nouembris initium. ad agendam quotidianā vel specialem. diebus dñi de duodecim lectionū non tenemur; Et ideo illo tempore dicimus feria secūda. tres lectiones primas. feria tertia. secundas. et feria quarta. tertias; Quinta vero feria reincipiunt; **¶** Quelibet psona ordinis quantum ad officium. et domus quelibet quātū ad missas. singulis semp septimanis. etiam natalis domini. pasche. et pentecostes. dños breues cōputatis et inclusis tricēnarijs quibuscūq; que a capitulo iungunt. reddere teneat; Nihilominus tamē breues p̄r procuratores sunt mittendi. prout cauetur in statutis. vt pro eis dicat oratio specialis; Et omnes in hebdomada qua venerint sunt reddendi. et quando plures q̄ duo euenerint. in eademq; redditi fuerint septimana. tot minus reddent in sequenti; **¶** Pro quolibet tricēnario tam viuorū q̄ defuncto rum. dicat monachi et clerici redditū nō sacerdotes vel nō celebrātes. psalmos quinq;ginta; Laici vō. centū quinq;ginta vicibus pater noster; **¶** In singulis domibus. in quibus non sunt tot sacerdotes q̄ missas debitas. etiā si vltra illā qua debent hebdomadā differrent. reddere sufficiant. p̄ quolibet missa debita que reddi nō poterit. iuxta dispositionē p̄sidentis dicant ab aliquo. psalmi quinq;ginta; **¶** Ubi nō fuerint sex sacerdotes. pro quolibet tricēnario. quilibet ipsozū solum ad duas missas sit astrictus; **¶** Post generale capitulū. vel alias qñ plura tricēnaria fuerint inchoanda. primū tricēnariū alio nō

¶ Agendā. De his agendis. p̄p̄is siue sp̄cialibus. et de quotidianis seu cōib⁹. habet ca. 4.9. p̄me p̄tis an. 5.7. **¶** Duodecim lec. In festis duodecim lectionū pōt dici agenda tricēnarij in crastino inchoandi. ca. p̄sentis. 17. **¶** Ad missas. scdm qd̄ habet ca. 4.8. p̄me p̄tis an. 5.19. et si sufficiant sacerdotes. alij pro quibet missa q̄ reddi nō poterit. dicant ab aliq; psalmi quinq;ginta. ca. p̄sentis. 14. **¶** Duos bre. Breues nō tenent dicere p̄sone ordinis p̄ quibuscūq; p̄sonis habetib⁹ tricēnariū in solidū. ca. 2. tertie compil. 5.19. **¶** Der p̄cura. Et si p̄curator vel coq̄narius breues vltra duas retinuerint noctes. ordinē teneat donec miserrint. ca. 4.8. p̄me p̄tis an. 5.23. **¶** In statutis. ca. 4.7. p̄me p̄tis an. 5.26. et ca. 4.8. eiusdē p̄tis an. 5.23. **¶** Reddēdi. Si fieri pōt. ca. 4.8. p̄me p̄tis an. 5.19. Nō tamē misse in festis duodecim lectionū dicant. ca. eodē. 5.25. et ca. 4.9. p̄me p̄tis an. 5.14. Vide ca. 4.8. p̄me p̄tis an. 5.22. **¶** Nō celebrātes. Nō celebrātes p̄fessi. p̄ quibet tricēnario viuorū vel defunctorū qd̄ a capitulo generali iniūgit dicat viginti psalmos. ca. 2. tertie compil. 5.25. Et cōuersi quinq;ginta pater n̄r. vt ibi. 5.25. **¶** Water n̄r. Pro missa sacerdotib⁹ inuncta per chartā vel p̄sidentē dicat nō celebrātes p̄fessi septem psalmos cū letania. ca. 1. tertie compil. 5.57. **¶** Quinq;ginta. Et mōiales vñū psalteriū. ca. 4. tertie p̄tis no. 5.26. **¶** Pro quolibet tri. Dicat due misse in quatuor vel in puato. cū cātū v̄l sine cātū. iuxta p̄suetudinē dom⁹. ca. 2. tertie compil. 5.24.

Prima pars statutorū nouorū

¶ **C**A prior. Idē ca.
48. pūne pūis an. 5. 2.

¶ **C** Annūersarijs.
Si tricennaria nō possūt
psolui ante receptionē:
tunc futuri capli anni-
uersaria possunt trāsser-
ri quādo & inquātū fue-
rit necesse: et annūersa-
ria que trāsserūt / cōpre-
hendant cū alijs anni-
uersarijs in primo loco
celebrādis / nisi interim
vacaret dies i quo pos-
sent ipsa annūersaria
sic trāslata celebrari. ca.
2. tertie cōpil. 5. 12.

¶ **C** currente incipit a priore. vel si nō potest. ab antiq̃o
re: cetera ab his q̃bus cōtingit missa tricennarij iam
incepti; ¶ **C** Consuetudinē quarūdam domorū. vt ci-
tius a tricennarijs liberentur. in preiudiciū annūer-
sariozū introductā: qua post receptā capituli char-
tam. omnia annūersaria in longum tempus trāsser-
re nō verentur. donec omnia tricennaria fuerint in-
choata: tanquā rationi contrariam reprobamus;
¶ **C** Concedentes domibus que annūersarijs aggraua-
te dies vacantes ad sufficientiā nō habebūt: vt in
crastinum festozū duodecim lectionū possint tricen-
naria inchoare: et in ipsis festis post nonam vel ve-
speras. in cellis agendā dicere pro eisdem; ¶ **C** Quā-
do alicui associatio tricennarij conceditur. quod ex
causa amodo fieri permittimus: fiat cum primo an-
nūersario post inchoationē tricennarij occurrēte:
dicendo videlicet post orationē annūersarij vnam
collectā que competet in singulari vel plurali: pro il-
lo vel illis quibus talis associatio cōcedet; ¶ **C** Tri-
cennariū olim concessum domino amblardo episco-
po maurianensi: circa festū beati marci euangeliste.
per totum ordinē singulis annis celebret; In quo
dicatur prima oratio. inclina famulorū et famularū
tuarū: deinde cetera consuete; ¶ **C** Pro recolēde me-
morie dñi talayrando petragoricēsi cardinali: fiat
circa festum beati antonij aliud tricennariū: perpe-
tuis temporibus prout bene meruit duraturū; In
quo dicatur prima oratio. da nobis dñe. vt animā
famuli et sacerdotis tui atq; pōtificis: deinde. incli-
na cum ceteris cōsuetis; ¶ **C** Itē pro dña iohanna re-
gina francie et nauarre. que dedit capitulo centum li-
bras annuales: et p dño karolo viro suo ac liberis
eorū: fiat circa principiū mensis marcij. aliud tricen-
nariū per totū ordinē annuatim; In quo prima ora-
tio. inclina dicat pluraliter: et vltima. omnipotēs qui
vīuor; ¶ **C** Propter tricennariū ne nimis differatur.
hoc est ne currens expiret inchoandum: et propter
officiū benefactorū sancti stephani: cluniacensi-
um: capituli generalis: et propter alias cōmemo-
rationes. in conuentu cū de profundis celebrādas.

17

18

19

20

21

22

23 post
cū d
uerit
24 cific
diel
sari
25 tēp
cto
tu
26 ne p
cia
decu
27 di po
com
titu
28 cum
nefic
oibu
do. v
vbis
dus
ci fac
cena
bene
ordi
ant
q̃ ce
orde
nisi f
29 do es
nariū
uatu
nostr
absq
Hec
ne li
ticip
bñfa
ant
temp

23. possunt quādoq; anniuersaria trāsserri; **¶** Ad offi-
ciū de marnāt nō tenemur: nisi ad statū pristinū re-
uertant; **¶** Anniuersaria puata nominatim nō spe-
24. cificant in cōuentu: nec p eis detur pitantia. nisi in
diebus qbus dare pōt ordinate: qz p his anniuēr-
sarijs feria tertia. ⁊ sabbato. dari pitantia modernis
25. tēporibus est pmissa; **¶** Anniuersario p'sente defun-
cto occurrēte: cuiuslibet ipsa die dicif agēda in puen-
tu: et missa anniuersarij reddi tūc poterit in puato:
26. ne puentus nimīū sit grauat; **¶** Missa benefactorz
etiā currēte tricenario. nunq; reddi debet i festo duo-
decim lectionū: si tamē alia dies vacauerit. in q red-
27. di possit; **¶** Itē in septimana qua reddit' officiū seu
cōmemoratio bñfactorz sancti stephani: nō dimit-
titur alia missa benefactorz: que p singulas heb'das
28. currēre cōsueuit; **¶** Quia ex cōcessione ppetuoz be-
neficioz spiritualiū. ordo noster nimīū est grauat; ⁊
oibus psonis ordinis firmiter ibibem⁹. ne vllō mo-
do. vel colore. per se vel p aliū. directe vel indirecte:
v'bis. factis. v' litteris. aliquā psonā cuiuscūq; gra-
29. dus. status. aut pditionis existat. inducāt vel indu-
ci faciāt ad petendū a toto ordine mōnachatū: tri-
cenariū. anniuersariū. seu quodlibet aliud ppetuū
beneficiū. pter generalē recōmendationē: q p'cibus
ordinis fieri cōsueuit; Qui cōtrariū fecerint: puni-
ant a generali caplo. vel visitatorib⁹ tam districte:
q ceteri similia facere ptimeſcant; Et capitulū siue
ordo de cetero talia extraneis beneficia nō pcedat:
nisi forsan psonis tātis ac talibus: qbus totus or-
do esset euidentissime et in eternū obligat; **¶** Tricen-
nariū perpetuū. vel anniuersariū cōuentuale seu pri-
uatum aut monachatus. nulli p'sone que de ordine
nostro nō fuerit. in aliqua domo de cetero cōferat:
absq; licētia prioris cartulie. vel capituli generalis;
Nec prior sine cōsensu cōuentus: nec cōuentus si-
ne licētia prioris: cuiq; beneficia talia pcuret; Par-
ticipatiōē vero et alia bñficia nō ppetua amicis et
bñfactoribus. prior cum monachis impertiri vale-
ant: si et quādo fuerint req'siti; Nec vllō modo pro
temporalibus ad spiritualia se obligēt: nisi quātū

r **¶** Transferri. Vide
supra ca. p'senti. §. 17.
s **¶** Ad officium. De
quo habetur ca. 48. p'me
p'tis an. §. 36.
t **¶** Anniuersaria pri-
uata. Quid p istis an-
niuersarijs puatis di-
catur: habet ca. 48. p'me
p'tis an. §. 10.
v **¶** Pro his anni.
De hoc habet ca. 4. se-
cūde p'tis no. §. 24.

r **¶** Missa bñfacto.
De hac missa bñfactorz
habet ca. 48. p'me p'tis
an. §. 11. et sequentibus.

r **¶** Currere consue:
ca. 48. p'me p'tis an. §. 13.

s **¶** Monachatum.
Extraneis nō def mo-
nachatus nisi de licen-
tia capli generalis. ca.
49. p'me p'tis an. §. 15.
Et null⁹ inducat aliqūē
ad tricenariū seu frater-
nitatē petēdam. ca. eo-
dem. §. 19.

a **¶** Participatiōē
vero. Vide ca. 2. tertie
cōpil. §. 30.

Prima pars statutorū nouorū

licite fieri poterit de cōsilio peritorū: absq; peccato et vitio symonie; ¶ Visitatores qui visitando moriuntur: cum infra domū aliquā ordinis decesserint: ibidē plenū habeāt monachātū; Cum vō non infra domū. sed in suo cōstituti itinere: ibi tricennariū habebūt vbi eos cōtinget sepeliri; ¶ Famuli ordinis ad domū cartusie veniētes. vlt etiā a cartusia redeuntes. aut cū visitatoribus ambulātes: si in via obierint. in primiori ordinis domo sepeliri poterūt: si tamē ibidem elegerint sepulturā; ¶ Si q̄s tantū in duab; domib; fecerit p̄fessionē: in vtrāq; spirituale retinet beneficiū: et ipse pro p̄sonis illarū domorū tenet ad illud similiter exoluēdū; Si vero in pluribus p̄fessionē fecerit: in p̄ma et vltima beneficiū solum habet: nisi in alijs prior extiterit; ¶ Priores vero et vicarij monialiu. qui nō pro crimine absoluntur: semper beneficiū retinet in domib; q̄bus p̄fuerunt: sed nō nisi pro domibus q̄b; p̄sident reddere sunt astricti: et in q̄bus p̄mo et vltimo sunt p̄fessi; In domib; autē associatis illis domib; a q̄bus absoluntur: et vnde p̄mo et vltimo professi nō fuerunt: beneficiū nullum habet; ¶ Priores et vicarij monialiu diem claudētes extremū in eisde officijs: nō amittūt associationes domorū vbi p̄mo et vltimo sunt p̄fessi: et ipsi vice versa tenent pro associatis suis domib; antedictis; ¶ Priores nō professi domorum vbi sunt priores. quib; teneant reddere plenum monachātū pro p̄sonis domorū q̄bus p̄sunt: p̄ associatis tamē eis. nō nisi ad duas missas obligant; ¶ Bom; associate nō tenent nisi ad breuem solū. pro illis qui recipiunt in habitu ordinis. ad succurrendū metu mortis: nisi p̄manserint in ordine vno anno post habitū sic susceptū; ¶ Hospites morientes in domibus in q̄bus ad mandatū ordinis hospitant: si ibi pacifice laudabiliter et honeste fuerit cōuersati. alias nō. habeāt spirituale beneficiū. vt p̄fessi: et ipsi similiter pro p̄sonis illarum domorū. reddere teneant: eisdem nihilominus pleno beneficio reseruato: in domibus q̄bus primo et vltimo se per p̄fessionē astrinxerūt; ¶ Qui reconci-

b ¶ In vtrāq; sp̄i. vlt de ca. 24. secūde partis an. §. 11.

c ¶ Similiter exol. nō obstat exceptione de p̄uorib; ca. 4. 7. p̄v me p̄tis an. §. 10. ibi p̄uor res tamē. Que exceptio hic retractat.

d ¶ Prior extiterit. vel vicarius monialiu. ca. p̄sentis §. 33. Vel i alia domo hospitatur: mortuus fuerit. ca. p̄ntis §. 37.

e ¶ Nō pro crimine. Quia qui p̄ crimine absoluntur in domib; a q̄bus absoluntur: beneficiū perdūt. ca. 6. secūde p̄tis an. §. 37.

f ¶ Primo et vlt. per hec verba retractat ca. p̄ntis §. 4. 7. p̄ime p̄tis an. §. 10. vbi dicit. Priores tñ pro fratrib; domorum rē.

g ¶ Beneficiū nul. Si tamē in aliq; domo hospitati: mortui fuerint: ibidē beneficiū habebunt vt infra ca. p̄sentis §. 37.

h ¶ Nō amittūt. vlt de ca. 2. tertie cōpil. §. 23.

i ¶ Priores nō p̄fessi. vlt de ca. 2. tertie cōpil. §. 16.

k ¶ Ad duas missas. Sed ipse associate pro ipsis prioribus ad plenū monachātū tenent: si in eisde domib; q̄bus p̄sunt: diē clausurunt extremū. ca. p̄sentis §. 33.

l ¶ Astrinxerunt. Et vbi priores extiterunt: supia ca. p̄sentis §. 32.

30

31

32

33

34

35

36

37

38

39 liatus est ordini. licet alibi obierit et sepultus fuerit: **¶** m
ordinis beneficio non prius; **¶** Qui cum beneficio
tricennarius ad domos novas. vel alias ordinis diri-
guntur: et processu temporis ipsis procuratoribus de il-
lis emittuntur: ipso facto dicto beneficio sint privati;
40 **¶** De assumptis etiam ad officia ordinis de domibus
antedictis censetur illud idem: si post absolutionem
suam non redierint ad easdem: sed alibi elegerint man-
41 sionem; **¶** Declaratur. quod haberi duplex officium: non de-
betur cum primo nisi unus brevis tantum;

**De diuersis in diuino officio institu-
tis. et consuetudinibus; Capitulum V**

1 **¶** Est matutinas beate virginis. quas omni tem-
pore in cellis antequam diei in ecclesia exoluimus:
psalmos. preces et orationes subiungimus que sequun-
tur; Deus venerunt gentes. et ad te leuaui oculos me-
os; Sequitur. gloria patri. kyrie. christe. kyrie. pa-
ter noster: et ne nos; Exurgat deus: non nobis do-
mine: exurge domine adiuua nos; Domine exaudi: domine
deus virtutum: domine exaudi. vel dominus vobiscum; Ore-
mus: deus qui ad exhibenda ecclesie tue: deus a
quo sancta desideria. et fidelium: ac omnipotes qui
2 viuor; **¶** Post officium salue sancta parens. quod simi-
liter in cellis. quotidie finita prima vel tertia ipsi be-
ate virginis dicere tenemur: subiungimus euangelium.
in principio erat verbum: et in fine. Te decet laus. cum
orationibus subnotatis; **¶** Ocede quesumus. de na-
tuitate: deus illuminator. de apparitione: et pro-
3 tector in te sperantium; **¶** Et notandum. quod ad predicta
suffragia dicenda post matutinas beate virginis. et
euangelium sancti iohannis. potest quilibet pro consue-
tudine vel deuotione adijcere et alia: prout sibi diui-
4 na gratia inspirabit; **¶** Omni etiam die in qualibet
domo ordinis si fieri potest. reddatur missa de beata
virgine in priuato: exceptis tribus diebus ante pa-
scha. et in ipso die pasche. pentecostes. et natalis:
et generaliter quotiescunque ex ordine de ipsa beata
5 virgine celebratur in conueto; **¶** Missa beate virgi-
nis in omni sabbato est hebdomadarij sequentis se-
ptimane: siue sit conuentualis siue priuata; Et cum

m **¶** Ordini. Etiam si
fuerit criminofus. ca. 9
secunde pte no. 5. it.

n **¶** Duplex offi. De
hoc habet ca. 29. secun-
de partis an. 5. et ca. 2.
tertie copil. 5. 32.

¶ De diuersis in diui-
no officio institutis: etiam
habet ca. 50. pme pte
an. per totum.

a **¶** De a quo sancti.
Oratio/ adesto dicat a
feria secunda pasche usque
ad primam diem pentecostes
perueniunt ad capitulum
generale: et inde redeunt
tribus. 28. ca. 1. tertie co-
pil. 5. 50. Et oratio/ a do-
mo tua dicat a festo an-
nunciatiois usque ad fe-
stum sancti michaelis p
fructibus terre. ca. 1. ter-
tie copil. 5. 53.

b **¶** Missa de beata virgine.
Si in missa beate marie
priuata propter commemorationes
occurrentes numerus
collectarum excedat septem
narium: pro una commemo-
ratione omittitur/ de la-
gitor: pro alia: omnes de
christiani. ca. 1. tertie co-
pil. 5. 79.

Prima pars statutorū nouorū

hebdomadarius paratus nō fuerit: vel in festo candelarū tali die occurrente fuerit ad missam maiore seruiturus. et cōmunicaturus in puentu: seu aliud impedimentū habuerit. ppter quod nequeat eandem missam celebrare: transibit ad illū cui competit per ordinem: nō ad vicarium hebdomadarij antedicti; **¶** Ad laudem quoq; et gloriā ipsius matris dei. et propter apostolicā indulgentiā consequendā: immediate ante completoriū. vel post. prout ritus patrie postulat. trina pulsatio parua fiat: et tunc a singulis. aue maria. ter dicatur; **¶** Post completoriū etiam fit immediate cōmemoratio de eadē: ad quā dicif antiphona. sancta maria: vsus. dignare me: oratio. concede nos famulos tuos; Que premissa sunt: semp in nouitiorū libris describant; **¶** Post lectiones de pphetis que terminant cum explicit: tu autē debet dici: sicut post tres vltimas lectiones hieremie; **¶** Nouiter celebrantes. ad gradū altaris nō descēdant: p oblationib; suscipiēdis; **¶** Quando tricennariū de spiritus sancto fuerit inchoandū: dicaf kyriel dominicale: et preter quādragesimā et aduentū addatur glōria in excelsis; **¶** In missis cōuentualibus et puatis. orationes septenariū numerum nō excedant: nisi necessitas incumbat. vel alia causa que priori rationabilis videat; **¶** Et semel in die quādo de viuis celebrat: oratio. deus a quo. excepta cena dñi. et sabbato sancto. dicēda est in cōuentu: quīs septē alie ex debito sint dicende; **¶** In elevatione corporis christi. ad missas cōuētuales aperiant porte chori: et in his ac etiā in priuatis cereus accendat: et casula eleuet; **¶** In missis que cōuentualiter celebrātur cū dominicali kyriel. pacem sumimus cum tabula. in quā depicta sit imago crucifixi: et idcirco tres habeant: due scilicet pro monachis et vna pro cōuersis; **¶** Quotiēs et vbicūq; nomē iesu vel beate marie matris eius. siue in cōuentu. siue extra. pñūciamus vel audimus: modice et reuerenter inclinamus; **¶** In oibus passiōibus auditō tradidit spiritū. vel expirauit. vel eiusmodi: in nostras ruētes facies. submissa voce singuli dicim⁹.

c **¶** Quadragesimā. Dic pter septuagesimā ca. 34. p me ptis an. §. 12. et ca. 36. eiusde; partis an. §. 9.
d **¶** Gloria in excel. Tam in missis cōuentualibus q; puatis. ca. 1. tertie cōpil. §. 18.
e **¶** Cōuentualib; Audē ca. 1. tertie cōpil. §. 79.
f **¶** Septenariū nu. De hoc numero septenariū nō excedendo. habet ca. 43. pime partis an. §. 78.
g **¶** Deus a quo. Et ecclie tue. ca. 1. tertie cōpil. §. 49.

adoramus te christe et benedicimus tibi: quia per mortē tuam redemisti mundū; Sacerdos vero tunc accedēs ad dextrū cornu altaris modice inclinēt: et diaconus interim ante lectorium euāgelij. genibus flexis pauset; Quo surgēte: surgūt et ceteri; **¶** Sto la a sacerdote celebrante. ante pectus nō ponit cancellata: nec ligatur. nisi quādo aqua diebus dominicis debet benedici: vel est hora ante receptionem casule per eum in cōuentu finienda. vel quādocūq; aliquid sine casula est facturū; **¶** In die cene dominice. totum diei officium amodo sit prioris: et omnes nostri ordinis tam clerici q; laici sicut in natali domini. pascha. et pentecostes. de manu eiusdē prioris vel eo absente vicarij: recipiāt corpus christi; Ipse enim tunc instituit altaris venerabile sacramentū: et omēs ibidē presentes suis manib; sacramentū tantū beneficij participes esse fecit; **¶** Omnes persone ordinis cuiuscūq; status. cōditionis. vel sexus fuerint. tam nouitie q; pfecte. q; missas nō celebrāt: pma dñica mēsis cuiuslibet. cū pparatione debita. eucharistie sacramentū recipiāt: nisi aliter essent legitime ppedite; **¶** Cucullas ecclesiasticas de tela. fustana. v; boccaran: amodo fieri inhibemus; Ordinātes vt de cetero fiant de pāno leui. vel de sargia alba et subtili: et p festis candelarū. ac missis conuentualis seruitio. aliquātulū meliori; Sintq; talis in lōgitudine quātitatis: q; sublata omni nota. qui libet eisdē cucullis indui honeste valeat seu vestiri; **¶** Albis croceis aut sulphureis vel aliter coloratis nō vtimur: sed put sonāt sint de tela alba et candida: nec nimis subtili et pspicua; **¶** Ordinam; propter defectū psonarū q; illi qui i refectorio nō comedūt: possint sexte. none. et colloq; interesse; **¶** Declaram; q; in vigilia natiuitatis dñi. et ifra octauas pasche et pētecostes. qñ vicarius ad missam seruire habuerit. et p priore absente ad matutinas tertiā legere lectione: tūc pma lectio ad vicariū eiusdē vicarij deuoluet; **¶** Itē sciēdum qd in vigilia pasche et pentecostes. vicarius ad missē lectiones poris absentis vices nō supplebit: sed antiquiores suo ordine

¶ Et penteco. Et ppter fragilitatē null; omittit cōicare. ca. 4. 3. p me ptis an. 5. 87.

¶ Sacramētū reci. In cōmuniōne generali monachor et conuerforū flexis genib; vsq; ad finē cōmunionis pferamus. ca. 1. tertiē cōpil. 5. 6.

¶ Defectū psona. Ubi nō est defectus psonarū statutū seruaf. ca. 4. 5. pme ptis an. 5. 19. Qui nō fuit i nona die bine refectonis nō debet interesse colloq; ca. 5. tertiē cōpil. 5. 2.

Prima pars statu.no. La V

legere incipiet: put cauef in statutis; ¶ Dictiões q̄ se
quunt: i ordie p x remissū pferunt; Exigo. exhibeo: 25
exaro. exacuo: exhalaro. exacerbo: eximo. exardesco:
exascio. exacero: exautozo. exentero: exhalo. exaspo:
exancoro. exartuo: exagito. exaggero: exosso. exube-
ro: exoro. exonero: exopto. exhaurio: exuro. exori-
or: exiano. et exhortor; Exaniē. hexametꝝ: examus-
sim. exordiū: exeq̄. hexaplois: exestuo. exanimis: ex
actio. eximi: exactor. exigu: exūdo. et exosus; ¶ Bi 26
ctiões q̄ apd nos iter duas vocales p vnicū s scribūt.
et p duplex pferunt: sūt he; Desolo. designo: desisto.
resisto: resaluto. resurgo: deseuio. deseruio: desudo.
psentio: desicco. resartio: mathusale. melchisedech.
melchisue: desuesco. pseqr. et resulto; ¶ De dictiões 27
natiū. litiū. vectiū. et absinthiū: p t apd nos scribūt et
sonāt; ¶ Antiphōe resumūt si fieri pōt. i voce q̄ finit 28
psalmodia: alias cātore ichoāte ⁊ puetu pseāte. serua
ta modestia alti resumāt; ¶ Inuitatoriū at qn̄ nimīū 29
dep̄mes. nō nisi semel. h̄ est p̄ finē tertij vsus liceat exal
tari: puetu videlz ipsū inuitatoriū alti resumēte: et cā-
tore heb̄dario i sono resumpto pseāte; ¶ Statutū q̄ 30
cauef qd̄ nō pati ea die gradū altaris nō ascēdūt: solū
de ḡdu maioris altaris d̄z itelligi. ob reuerentiā et psentiā
sacri: qd̄ sp̄ ibi d̄z reuerentē ⁊ honorifice psuari; ¶ Cū 31
nūdū officiū misse puetuali fuerit subiūgēdū: ozo. pla
ceat tibi sc̄tā trinitas. casula retēta. cādelis i altari accē-
sis remanētib⁹. vsq; i finē differē: ⁊ i tali officio dicēdo
sequens mod⁹ obseruet; ¶ Orōnes dicāt put ad horas
diei qn̄ reddunt i puetu: eplā vō q̄ nō ab eo q̄ ad missā
aliā dixit eplām: h̄ cui cōtingit ex ordie ē legēda: et di
cat more ppheticaz lectionū qn̄ ad missas sūt dicēde;
Euāgelij at qd̄ a celebrāte i sinistro cornu altaris ē dicē
dū. sonū nō amittit psuetū: Quis remissi⁹ decātes; Ry
riel p choros alternati: cetera oīa dicāt ab oib⁹ sine cā-
tu: plane tñ et cū qdā grauitate; B̄lia i excelsis. credo.
sāct⁹. ⁊ agn⁹: puetualiter in talib⁹ officiis oī tpe reti
cent; Et p̄ cōpletā q̄ in dextro cornu d̄z: dictū officiū
ab ip̄o celebrāte. cū dñs vobiscū. et b̄ndicam⁹ dño ter
minat; ¶ Vbi aut a nō celebrāte. tale reddit officiū in 32
secreto: sēmp cōpleta reticet. in q̄ fit mentio de suscep
tione sacri: loco cui⁹ iterat. misse ozo p̄ncipalis;
Explicit prima pars statutorum nouorum.

l. Statutum.
De quo habet ca.
43. p̄me partis
an. 5. 86. ibi. Le
teri.

m. Cū nudū.
De hoc habet ca.
43. p̄me partis an.
5. 57.

n. Obseruet.
In h̄ nudo offi
cio / sacerdos nō
vertit se ad popu
lū: qn̄ dicit dñs
vobiscū: ca. 43.
p̄me partis an. 5.
57.

o. Sanct⁹ et
agn⁹. Etia in ca.
43. p̄me partis
an. 5. 57. habet q̄
nō d̄z sanctus ne
q̄ agnus dei.

Secūda ps statu. no. Ca. I

Incipiunt capitula secunde partis no-
uarum cōstitutionū ordinis cartusiensis;

- 1 De reprehensione;
- 2 De electionibus priorū;
- 3 De priore et eius officio;
- 4 De tractando consilio. de pcuratore. de hospi-
tibus et colloquio claustrī. de vicario. de con-
fessione. de capitulo. de refectorio. de ieiunijs.
et de munitione;
- 5 De cella et terminorū limitib⁹. de ordinib⁹ susci-
piendis. et pprietarijs excōmunicādis;
- 6 De nouitijs et eorū ac aliorū p̄fessione: necnō
de inutilibus. et de mulieribus;
- 7 De capitulo generali;
- 8 De visitatoribus et visitationibus;
- 9 De expulsis et fugitiuis;
- 10 De diuersis institutis. et de quorundā dubio-
rum declaratione;

Incipiunt noue cōstitutiones.
ad secundam partem consuetudinū
pertinentes.

De reprehensione; Caplm I

- 1 **U**icunq; incisos sotulares. quos vul-
gariter estiuillos vocam⁹ portauerit: ^a
aut inter duo lintheamina iacere p̄sum- ^b
pserit: tot diebus ayino abstineat: q̄t
vicibus in aliquo offenderit premisso-
rum; **C**aputia cucullarum sint quadrata: nec du-
orum palmarū mensurā in latum excedāt vel in lon-
gum; Caputia vō caparū. sint aliquātulū lōgiora:
ita tamē qđ trium palmarū in longitudie: duorūq;
cū dimidio. i altitudine mēsurā nō trāscēdāt; **E**t

r 4

De reprehēsiōe etiā
habet ca. 4. secūde par-
tis per totū. Et ca. 3. ter-
tie cōpil. per totū.
^a **P**ortauerit. Esti-
uillos siue incisos sotu-
lares p̄mittit p̄sonis or-
dinis in itinere cōstitu-
tis portare. ca. 14. ter-
tie cōpil. §. 3.
^b **F**acere p̄sumpse.
p̄mittit etiā p̄sonis
ordinis: q̄ in hospitij
possint iacere et dormi-
re in lectis: put eos in-
uenerint patos 22. ca.
13. tertie cōpil. §. 2.

Secūda pars statutorū nouorū

c **Antiq̃ statuti.** ca. 16. secūde p̃tis an. §. 4.

d **Mantellis.** Av. de ca. 3. terne cōpil. §. 2.

e **Vel pellib.** De pellibus extra cellā nō portādis sine capa habet ca. 22. secūde partis an. §. 7.

f **Sed nō extra.** Secus de cōuersis: q̃ potant mantellū ad ecclesiā. ca. 28. terne p̃tis an. §. 6.

g **Tapetia.** Pallia tapetiaq̃ reliquimus. ca. 32. scēptis an. §. 2.

h **Et cussini.** Auricularia vniuersaliter ab ordine remoueant. ca. 32. secūde p̃tis an. §. 28.

i **Et picture.** Vide ca. 3. terne cōpil. §. 5.

k **Oscula et am.** Av. de ca. 5. terne cōpil. §. 7. et 8. et ca. 12. terne cōpil. §. 16.

l **Parentū.** Curas p̃pinq̃uorū suorū quorūlibet fratribus n̄tis interdiciamus oīno. ca. 28. terne p̃tis an. §. 26. Av. de ca. 3. terne cōpil. §. 3. et ca. 5. scēptis no. §. 7.

m **Et p̃ncipes.** Av. de ca. 3. huius p̃tis no. §. 7.

n **Priores et alie.** Priores / pcuratores et ceteri officiales domorū in p̃tātis et gratijs nō differāt a subditis. ca. 4. terne cōpil. §. 16.

sint idumēta n̄ra de grosso et rudi p̃ano patrie: et in factura oīs curiositas euitet: seruato t̄n moderamine antiq̃ statuti. q̃d de idumētis fac̃ mētionē; **In** domibus superiori et inferiori. mantellis de panno albo vel pellibus infra cellā et infirmariā vti possimus: sed nō extra; **Zone** nostre totaliter vel pro maiori parte sint canabine: et in ipsis zonis vel cultellis. nihil sit de serico vel argēto. seu quocūq̃ pretioso: vel aliud q̃d appareat curiosum; **Pellicios** vulpinos. et de bestiis siluestribus: et tunicas de fustana vel boccaran: interdiciamus vniuersis; **Tapetia** vniuersa et cussini picturati. v̄l alias curiosi. i. vsu apud nos nō habeant: sed et picture curiose vbi sine scandalo fieri poterit de nostris ecclesiis et domib⁹ eradantur: et noue de cetero fieri non pmittant; **Null⁹** cyphos. godetos. aut cochlearia de argēto. vel chirothecas de corio albo. aut birretum rotundū portare presumat: qui cōtrafecerit re illa priuet: et superioris arbitrio acriter puniat; **Mantice** nostre sine q̃bus retro nos positus non debem⁹ equitare: tres palmos ad minus. ad plus vero quartū et dimidiū contineāt in longitudine: et duos cum dimidio in latitudine; **Oscula et amplexus** nō laudamus. neq̃ ludos manuales: et que libet instrumenta musica interdiciamus vniuersis; **Omnes** persone ordinis vitent et fugiant parentum visitationes et carnales affectiones: alioquin pro modo culpe puniant; **Nullus** sciēter vel opinanter p se vel per aliū p̃sumat litteras recipere. portare. vel mittere. aut nunciationes verbotenus facere: que directe vel indirecte possent esse contra bonum pacis: et p̃ncipes ad indignationē prouocare; Si prior vel vicarius monialiu cōtra fecerit: ab officiis absoluant: si subdit⁹. penā criminorū sustineat donec p generale capl̄m relaxet; **Priores** et alie p̃sone ordinis cū hospitib⁹ i ciborū ministracione. sobrietatē seruēt: videlicet vt post coquinā. duob⁹ ferculis simpliciter nō curiose patis sint cōtēti: nisi forte tāte auctoritatis hospites extiterit: q̃ eis in cibis p̃parādis nō possit limitatio certa dari;

14 **Q**uod
tis su
nunc
tusie.
talite
15 ceant
ptem
antur
16 rimus
17 in coq
la dor
pro co
vno si
sed ip
cōuer
18 **M**
res. e
gnim
mun
bueri
ri car
19 tas d
euag
equit
no et
mod
ris p
gio l
eap
mibu
q̃ cō
sione
tutor
prim
lega
pter
in p
runt
gref
tand

- 14 **Q**ui vero nihilominus domos suas immoderatis sumptibus et expensis gravare non verentur de p
nuncient a transeuntibus. vel conventibus priori car
tusie. vel caplo generali: qui notabiliter excedentes.
15 taliter corripiant et castigent. quod ceteri a similibus ar
ceant; **M**onachi in mensa silentium frangentes: se
ptem psalmos cum letania sicut priores dicere tene
antur; Et sicut pro prandio: sic pro cena penam incur
rimus memorata; **M**onachi nullatenus apponant
16 in coquino officio: et appositi removeant; **N**ul
la domus habeat duo magna sigilla: hoc est unum
pro conventu et alterum pro priore: sed quilibet domus
17 uno sigillo autentico sit contenta. quod prior custodiat:
sed ipso. nomine conventus non sigillet: nisi de totius
conventus vel maioris partis voluntate et consensu;
18 **N**ulla persona ordinis preter priores et procurato
res. et monachum vicarios ac priorissas sigillum vel si
gnum habeat ad sigillandum: aut litteras seu quilibet
munuscula recipiat vel dirigat: nisi prius licentiam ha
buerit a presidente; Propter hoc tamen scribendi prio
ri cartusie vel capitulo generali: non est alicui facul
tas denegata; **C**um propter priorum ordinis nostri
19 evagationes nimias et discursus: eorumque vestes et
equitaturas curiosas et plus debito preciosas: nec
non et plurimas alias inordinationes et excessus. qui
modernis temporibus prohibentur ab ipsis et cete
ris personis ordinis nostri committuntur. nostra reli
gio sit notabiliter et merito fere ubique diffamata:
eapropter statuimus et ordinamus ut amodo in do
mibus visitandis. presentibus omnibus tam monachis
que conversis et redditis: totum capitulum de reprehē
sione. quod est quartum capitulum secunde partis sta
tutorum cum additionibus et postillis que faciunt
primum capitulum. in secunda parte statutorum novorum.
legantur per visitatores morose et distincte: et pro
pter laicos ibidem exponant in vulgari: et contenta
in predictis duobus capitulis siue locis. quantum pote
runt faciant infallibiliter de cetero observari: trans
gressores districtissime puniendo: et contemptores
tanquam communi caplo inobediētes ac rebelles: si fuerit

o **D**omos suas. Vide
de ca. 3. huius prius no. §. 12.
p **S**umptibus. Vide
ca. 5. terne capituli §. 4.

q **E**t castiget. Vide
ca. 32. secunde prius an. §. 32.

r **C**um letania. Similiter
procurator. ca. 8. se
cunde prius an. §. 26. Et
clerci redditu. ca. 1. ter
tie prius no. §. 5.

s **E**t consensu. Vide
ca. 6. secunde prius an. §. 60
vide ca. 10. tercie capituli
§. 11.

t **M**unuscula recte.
De muneribus non reci
piendis sine licentia ha
betur ca. 6. secunde prius
an. §. 58.

v **S**cribendi prius.
Idem ca. 7. huius prius
no. §. 3. Sed capeat fal
sus scribere sub pena di
scipline criminorum. ca.
eodem §. 6.

Secūda pars statu.no. Ca II

expediēs a suis administrationibus absoluēdo; Et ne tam salubris ordinatio seu statutū in posterū vlla obliuione deleat: sub titulo de rephensione superius allegato: inter noua statuta conscribat;

De electionibus priorū, Ca. II

De electionibus etia
habet ca. 5. secūde pns
an. per totum. Et ca. 4.
tertie cōpil. §. 1. vsq. 8.
a **Triduanū ieiū.**
Idem ca. 5. secūde par
tis an. §. 1.

Qnuentus domozū priores nō habentiū: tri
duanū ieiuniū faciāt et missam de spiritus sancto
celebrēt in cōuentu: anteq̃ vōces suas vel potesta
tem eligendi priori cartusie. seu alteri p̃sone commit
tant; **C**onuētus eligens scienter personā ineligi
bilem. aut ita senio vel alio impedimēto p̃petuo im
peditā. q̃ ad caplm̃ generale venire nō possit: pri
uatus sit illa vice voce et potestate eligendi: et talis
electio nulli sit momēti: deuoluaturq̃ ad p̃orē et
conuentū cartusie: si caplm̃ generale cōmode nequi
uerit expectari; **A**d subdiaconatū nō p̃moti: nō

b **Criminosi.** De q̃
bus habet ca. 31. secūde
pns an. §. 2.
c **Restituta.** Per ca
pitulū generale. ca. 31. se
cunde pns an. §. 25. vel
p̃ priorē cartusie. ca. 9.
huius pns no. §. 10.

b p̃fessi: leprosi: criminōsi. etiam ab omī disciplina
c absoluti. nisi eis vox expresse fuerit restituta: in di
sciplina generali cōstituti: excommunicati. suspensi.
vel interdicti: nec eligere possūt nec eligi: nec ad ele
ctionē cū alijs sunt admittendi; **H**ospites quoq̃
alias idonei q̃uis eligi valeāt: nō tamē possunt eli
gere. vel electionibus domozū vbi hospitant inter
esse;

d **Quintū annū.**
Et que tricesimū annū
etatis nō cōpleuerit: nō
pōt eligi in p̃orēz monialiū.
ca. 4. tercie pns
no. §. 9.

Qui vicesimūquintū annū etatis sue nō atti
git: nō potest eligi in priorem ṽ vicariū monialiū;
Et qui in receptione sua sciēter subticuit nodum
irregularitatis quo erat irretitus: durante impedi
mento. vocē in cōuentu habere nō poterit: nec alia
dignitatis officia exercere; **Q**uicūq̃ in priorem
suum manus iniecerit violētas: cēsendus est enor
miter criminosus: et idcirco nusq̃ absq̃ dispensatiōe
p̃feci poterit in priore. vel in vicariū monacharū;

e **P̃feci pote.** Nec
eligi nec etiam eligere.
ca. p̃sent. §. 3.

Nulla persona ordinis nostri que apostatauerit.
vel alias criminosa fuerit: de cetero assumat ad offi
cium cui cura imminet animarū: absq̃ dispensatio
ne prioris cartusie. vel capituli generalis; Si secus
atemptatū fuerit: eo ipso sit irritum et inane; Nec
defacili fiat dispensatio talis cum personis antedi
ctis; **P**rofessi in ordine mendicantium. non pos
sunt habere aliquam obedientiā in ordine nostro.

sine di
dine c
pituli
tusie
quoad
tres a
time n
rint:
vt ad
ratū et
lus va
qui pe
D
quā h
Cste
diam p
sta cau
vbiq̃
rem o
tēpor
nis cu
nem
et vel
tibus
sis ha
quod
ibide
ad sui
recess
do ip
ad ip
hi qu
pens
tion
7 qua
ti fin
loqu
inter

sine dispensatione summi pontificis: nec p[ro]fessi in or-
dine cisterciensiu[m] et consimiliu[m] sine dispensatione ca-
pituli generalis; Nullus absq[ue] licentia prioris car-
tusie vel capituli generalis possit p[re]fici in priorē:
quoadusq[ue] in ordine nostro steterit laudabiliter per
tres annos; Priores possint dispensare cū illegi-
time natis qui laudabilis cōversationis et vite fue-
rint: sup[er] quo ipsoru[m] prioru[m] cōsciētias oneramus:
ut ad quascūq[ue] nostri ordinis obediētias p[ro]pter prio-
ratū et vicariā monialiū valeant p[ro]moueri; Nul-
lus vadat ad q[ue]rendū p[ro]rem extra domū electū: nisi
qui per cōfirmatores ad hoc fuerit deputatus;

De priore et eius officio; Ca. III

- I Prior cartusie habet p[ot]estate[m] absoluēdi omnes a-
p[er]sonas ordinis in foro penitentie a peccatis:
quā habet quilibet prior in personis sibi subiectis;
- 2 Item faciēdi cum cōsilio sui cōuentus misericor-
diam p[ro]ribus eam p[et]entibus super annū: si ex in-
sta causa vel utilitate eam viderit faciendā;
- 3 Item ubiq[ue] in tractatibus duplicē habet vocem: ad rigo-
rem ordinis cōseruandū;
- 4 Quilibet prior cartusie tēpore suo possit tres monachos de domibus ordi-
nis cum pace tantū ipsoru[m] accipere: et ad p[ro]fessio-
nem in domo cartusie admittere;
- 5 Priores i victu et vestitu alijsq[ue] necessarijs eque provideāt hōspi-
tibus ut p[ro]fessis: et eandē in hospitibus et p[ro]fes-
sis habēt etiā quo ad forū penitētie potestate: ipsi
quoq[ue] hōspites tenent p[ro]rib[us] et ceteris officialib[us];
- 6 ibidē per omnia obedire ut p[ro]fessi; Priores qui
ad sui instantiā hospitibus releuant: debent eis in
recessu expēsas pro via necessarias ministrare: quā-
do ipsi hōspites vnde faciant nō habebūt; Si autē
ad ipsoru[m] hospitū instantiā vel prioru[m] aliorum:
hi qui tales hōspites recipient aut requirēt eis ex-
pensas ministrabūt: nisi in vtroq[ue] casu ex causa ra-
tionabili prior cartusie vel capitulū generale aliter
quandoq[ue] duxerit ordinandū;
- 7 Priores sollici-
ti sint ad rescindendum vana et indisciplinata col-
loquia: et monachis suis alijsq[ue] subiectis firmiter
interdicant: ne de dominis terre et principibus

f Et cōsimiliū. Et
sunt oēs monachi q[ui] mi-
litant sub regula sancti
benedicti: vt sūt clunia-
censes/celestini/p[ri]mon-
stratenses/grandimon-
tenses et huiusmodi.ca.
4.tertie cōpil.5.

a Habet potesta-
tem mutare visitato-
res.ca.8.hui[us] p[ar]tis no.5.
1.Et potest disp[en]sare vt
ad p[ro]fessionē admittat
nouitij infra annū.ca.6.
hui[us] p[ar]tis no.5.13.Et po-
test reconciliare ordi-
nē quoscūq[ue] criminosos.ca.
9.hui[us] p[ar]tis no.5.10.
b Et p[er]tinet ad de-
ca.6.scōp[er]pus an.5.4.8.

c Ipsos accipere.
Sed alij priores cū pa-
ce prioru[m] ipsos vocādo
rū:q[ui] p[er]tinet licentiā vo-
candi aliquos.ca.7.hu-
ius p[ar]tis no.5.11.
d Hospitibus. Et
ipsi hōspites et nouitij
in his que diuidūtur p[er]
cōuentū:equalē cū p[ro]-
fessis habeāt portione[m].
ca.6.hui[us] p[ar]tis no.5.9.
e Hōspites tenen-
t. Vide ca.4.tertie cōpil.
5.26.
f Officialib[us] ibi. Et
de ca.4.tertie cōpil.5.9

g Ordinādū. Vide
ca.13.tertie cōpil.5.10.

Secūda pars statutorū nouorū

h **Tales cōtentio.**
Aide ca. 3. tertie cōpil. §. 16. et ca. 1. huius partis no. §. 12. et ca. 21. scilicet partis an. §. 5. et ca. 7. huius partis no. §. 12. et ca. 2. tertie partis no. §. 12.

l **Domui cui no.** Si mulier qdā dāt monacho vel puero hospitā in alia domo acquirat domū ubi hospitā ē. ca. 6. huius partis no. §. 18.

k **Consilio vicarij.** Compositū reddat prior singulis annis corā vicario/procuratore et duobus senioribus. ca. 4. tertie cōpil. §. 10.

l **Deposita ppria.** Aide ca. 6. secunde partis an. §. 14. et 15. et ca. 8. secunde partis an. §. 5. et ca. 10. tertie cōpil. §. 15. et ca. 28. tertie partis an. §. 17.

m **Domos suas.** Aide ca. 1. huius partis no. §. 14.

n **Executiones in se.** Testamento executione causas tractadas legationes et ambassias nullus recipiat. ca. 3. tertie cōpil. §. 18.

o **Seruare pecu.** Aide ca. 6. secunde partis an. §. 12.

p **Reuerēdo.** Nisi reuerēdo patri cartusie nulli plati aut subditi dñi appellent. ca. 32. secunde partis an. §. 23.

factisq; ipsorū in colloquijs vel alibi verba inordinata habeāt: cōtendendo et partes faciendo; Qui contra facere psumpserint. a colloquijs excludantur: et pro modo culpe. alias acius puniantur; Et si qui tales cōtentiones dominis seu pncipibus. vel eorū domesticis reuelauerint: si monachi sint. careāt voce. et sint nouitij ad ordinis voluntatē: alij vero statim carceri mācipentur; **Q**uod datur alicui priori domorū ordinis vltre rectori. aut etiā vicario monialiū: acquirat domū cui noscitur p̄sidere: nisi cōstaret euidenter. qd nō gratia et intuitu domus illius vel officij aut p̄sone: sed magis fauore domus sue p̄fessionis conferretur: qz tunc tale donū ad domū illā vnde p̄fessus est p̄tineret; Et quādo aliqd dubiū ex premissis orietur: iudiciū siue determinatio. reseruetur p̄ri cartusie. vltre caplo generali; **H**onestū credimus. qd priorū et officialiū. et aliorū quorūcūq; de alijs domibus assumptorū. vestes quas secū detulerint: remaneāt illi domui in qua residētes finiunt vitam suā: libri vero et alia que nō debent ex ordine ad domos pprias remittantur; **N**ullus prior sine consilio vicarij. pcuratoris. et sacriste. p̄sumat mutuo dare pecuniā simul vel per p̄tes: vltra decē libras monete vsualis; **V**olumus qd q̄libet domus deposita ppria et aliena sub duabus vel tribus clauibus custodiat: quarū vnā prior teneat: aliam vel alias aliq ex monachis qbus inuixerit idē prior; **P**rior et alij. qui domos suas grauare nō verentur. dando de bonis ordinis. sine consensu suorū cōuentuū extraneis vel p̄p̄inquis: ab officijs absoluantur: et nihilomin⁹ grauitur puniantur; **P**riores testamentorū executiones in se nō recipiāt. absq; prioris cartusie licētia speciali: qui defacili et sine causa rationabili talē licentiā nō cōcedat; **P**riores nō p̄mittant pcuratores seruare pecuniā. vltra decem librarum quantitatem: nisi forte necessitate vel vtilitate vrgente et ad tempus; **P**riores adinuicē scribēdo. nō scribant reuerendo: sed religioso aut venerabili vel dilecto: et a suis subdictis domini nuncupentur; **P**riores nō equitet vel incedāt. nisi sint clerico.

8

9

10

11

12

13

14

15

16

Ca. III

- vel conuerso. aut honesto famulo sociati; Nec cleri-
cos aut conuersos mittant extra: absq; socij vel fa-
mul alicuius comitua; ¶ Priores nō pmittāt anti-
quos famulos domoz suaz a nouis famulis de-
narios seu quelibet alia munuscula p̄textu cuiusdā
cōsuetudinis extorquere: nec famulis domoz p̄ q̄s
transcūt dōnent simul vel p̄ partes vltra vnum gros-
sum turonēsem; ¶ Priores et vicarij monialium. lo-
cas tenentes eoz: religiosos mendicantes assue-
tos sollicitare et inducere p̄sonas nostri ordinis. vt
se transferāt ad eosdem: nō pmittant cum personis
ordinis habere cōloquium in secreto; ¶ Si q̄ au-
tem absq; dispensatione apostolica se trāstulerint: v
p̄ p̄uilegia apostolica olim ordini indulta a suis p̄o-
ribus seu supioribus repetant: alioq̄n negligētes
a capitulo generali grauitur puniantur; ¶ Nullus
prior cum bona conscientia potest dare litteras de
nō repetendo. alicui subdito suo ordinem nostrum
iam p̄fesso: prout in curia romana extitit declara-
tum; ¶ Nullus prior palam aut secreto p̄sumat lu-
dere seu solatiari cum subdito suo: nec quisq; sub-
ditus presumat ludere vel cōtendere cum suo prio-
re: sed in verbis et in factis ei deferat et obediat re-
uerenter; ¶ Prior quisq; nouus in p̄sentia p̄deces-
soris sui si vixerit et p̄sens fuerit. ac quattuor ma-
gis discretorū de conuentu si tot aut plures affue-
rint: vel si p̄decessor nō supuixerit. aut nimium remot⁹
extiterit. in p̄ntia q̄ttuor p̄dictorū. p̄fecte i scriptis re-
digat statū dom⁹: et s̄ sigillo dicte dom⁹. ac subscri-
ptiōibus illoz. prime sequenti caplo generali affe-
rat vel transmittat dictū statū: retēta tamen co-
pia eiusdem in domo sua antedicta; Et p̄decessor
antea ad domum aliam nōn recedat. nec secum ali-
quid deferat. vel ante se p̄mittat: nisi que statuta
cōcedunt: et successori decentia saluo moderami-
ne videbunt; ¶ Et idem vicarij et p̄orisse monia-
lium facere teneant: ac rectores domozū que a re-
ctoribus gubernant; ¶ Prior sine culpa cedēs po-
ratui: si ei placet potest inibi p̄fiteri; Si autem in
illa domo remanere. vel ad domū suam remeare vo-

q̄ ¶ Extra. Nec etiam
mōachos ad ordines si-
ne socio vel famulo ho-
nesto. ca. 5. huius partis
no. 7.

r̄ ¶ Comitua. Et absq;
capa. ca. 6. sc̄de p̄tis
an. 39. S; p̄uersi non
vrunt capis nigris. ca.
2. t̄ne p̄tis no. 16. S; gri-
seis. ca. 11. t̄ne cōp̄l. 13.
s ¶ Donēt. Neq; gar-
nonib⁹. 103 famulis visi-
tatorū denarij vltra du-
odeci denf. ca. 30. secun-
de partis an. 32.

t ¶ Colloquiū. Idem
ca. 4. t̄ne p̄tis no. 15.
v ¶ Trāstulerint. Vi-
de ca. 31. secūde partis an.
11. 38.

r̄ ¶ Professo. Et p̄ h̄
nō habet apli⁹ locū q̄s
in ca. 31. sc̄de p̄tis an. 38
dic̄t. si aliqui p̄tinerint
l̄ras trāstulēdi ad aliū or-
dinem r̄c.

p̄ ¶ Dictū. Idē ca. 29.
sc̄de partis an. 4.

3 ¶ Statū. Et p̄fessio
nē suā in charta patenti
sigillata. ca. 5. sc̄de par-
tis an. 36.

a ¶ Nō recedat. Pro
fardellis q̄rūcūq; religi-
osoz nō denf pecunie.
ca. 4. t̄ne cōp̄l. 25.

b ¶ Concedunt. S; 3
vestes debitas. ca. 6. se-
cūde partis an. 49.

c ¶ Si ei placet. Et cō-
uetur: vel maior parti.
ca. 4. t̄ne cōp̄l. 12.

Secūda pars statutorū nouorū

luerit: et cella nō vacauerit: locus ei cōpetēs et honestus extra cellā interim deputet;

De tractando consilio. de procuratore. de hospitibus et colloquio claustrī. de vicario. de cōfessione. de caplo. de refectorio. de ieiunijs. et de minutiōe; III

¶ Si contra pōrē vel partē cōuentus saniozem suam vel alterius sentētiam p̄tentiose seu maliciose defendere p̄sumpserit. et in his fuerit assuetus: cōmonitusq; resipiscere noluerit: tanq; pacis turbator a cōmunib; tractatib; excludat: pena nihilominus plectendus grauiori: que p modo culpe et cōditione delinquentis. remittit arbitrio p̄sidentis;

¶ Consensum monachorū vocem non habentiū: in consilijs et tractatibus nisi velint pōres requirere nō tenent: clamatōes tamē charitatiuas et vtilēs in capitulo. vel coram visitatoribus. tales monachi facere minime phibent;

¶ Procuratoribus sine licētia pōris cartusie nō licet eq̄tare: eo q; sūmus pōtifer in quodam p̄uilegio int̄dixerit hoc ex p̄sse;

¶ Priores in ecclesia et alibi nō dimittūt sedes suas. p̄pter aduentū episcopoz et aliorū p̄latorū de q̄bus statuta loquunt: nisi cū ibidem p̄sonaliter sunt p̄sentes;

¶ Pro hospitibus absentibus vel a domibus recedētib; non dent recreatiōes p̄sonis ordinis;

¶ Priores et alie p̄sone ordinis nō recipiāt ad mensam suam. tam in domibus supioribus. q̄ inferioribus seculares etiam in p̄sentia religiosorū: quia scdm̄ statuta ordinis. nō possunt comedere cū secularibus nisi p̄sentibus episcopis: vel nisi essent honesti q̄ cum abbatibus vel canonicis ecclesiarū cathedralium aduenissent;

¶ Quidū hōspites comedūt: null; monachus nisi p̄curator. et absente pōre vicariū audeat p̄sens adesse: nec tūc vocet a suo pōre;

¶ Propter festū duodecim lectionū carens capitulo. colloquiū nō est habendū: et illi q̄ nō debent int̄esse colloquijs. nō habent colloquiū in spacio qd̄ est int̄ duo signa vespaz;

¶ Diebus q̄bus p cellas ad colloquiū euocamur: ante lectionē. b̄ndicite nō

¶ De tractando cōsilio etiā habet ca. 7. secun de partis an. per totū.

¶ De p̄curatore h̄t ca. 8. scde partis an. p totū.

¶ De hospitib; ca. 9. scde partis an. et ca. 5. tertie compil. §. 4.

¶ De colloquio claustrī. ca. 9. scde ptis an. et ca. 5. tertie compil. §. 1. 2. 3.

¶ De vicario. ca. 10. scde partis an. et ca. 4. tertie cōpi. §. 22. et seq̄n.

¶ De cōfessione. ca. 11. scde partis an. et ca. 6. tertie cōpi. §. 1. et seq̄n.

¶ De caplo. ca. 12. scde partis an. et ca. 6. tertie compil. §. 21. et 22.

¶ De refectorio. ca. 13. scde partis an. et ca. 6. tertie compil. §. 23.

¶ De ieiunijs. ca. 14. scde partis an. et ca. 7. tertie cōpi. §. 1. et seq̄n.

¶ De minutiōe. ca. 15. scde partis an. et ca. 7. tertie compil. §. 17.

¶ Defendere. hoc etiā phibet ca. 7. secun de partis an. §. 2.

¶ Nō licet. De h̄ habet ca. 8. scde ptis an. §. 27. et ca. 4. tertie compil. §. 19.

¶ Sūmus pō. Scz clemēs q̄rtus.

¶ Statuta. ca. 9. scde partis an. §. 3. et ca. 23. eiusdē partis an. §. 9.

¶ Seculares. Siue sint clerici siue laici. ca. 9. scde ptis an. §. 27. Vide de ca. 4. t̄tie cōpi. §. 21.

¶ Statuta. Ca. 9. scde partis an. §. 27.

¶ Honesti. Scz de rici. ca. 9. scde partis an. 27. ibi. Si tū.

¶ Hospites. Vide ca. 5. tertie compil. §. 4.

¶ Vicari; p̄se aut vicari; nūq; comedit cū hospitibus. ca. 10. secun de partis an. §. 14.

¶ Colloquiū. Vide ca. 5. tertie cōpi. §. 1. 2. 3.

¶ Dieb;. Vide ca. 9. f. de partis an. §. 32.

- dicif: sed qñ post nonam in ecclesia dictam. in clau-
stro remanem? tñc ante lectionem vel recordatio-
nem: bñdicite debet dici; ¶ Extranei nō recipiant
ad colloquium cōmune seu priuatū: sine licētia po-
ris vl' vicarij speciali: et si se igefferint. recedāt mo-
nachia colloqo: nisi p pñdētem renocent; ¶ Pri-
ore absente. vicari⁹ dicit oībus bñdicite: etiam po-
ribus extraneis supueniētibus; ¶ Priores nō dēt
vicarijs suis generalē pōtestatē: nisi in casu euiden-
tissime necessitatis et utilitatis; In absentia vō pos-
sunt eis dare potestatem absoluēdi seditos a quo-
cūq; peccatō. a quo et ipsi pōres absolvere possent: o
eādemq; potestatem vni de ceteris monachis p p-
sona vicarij cū eguerit cōmittere: ita tamen q de
mortali certo qd absit. tenēant pōri suo omnes ite-
rum confiteri: ab eoq; absolui: cum iniūctiōe peni-
tentie salutaris; ¶ Sacerdos. diaconus. et cantor.
et lector refectorij hebdomadarius: finita hebdo-
mada clament cūlpas suas de defectibus factis in
eisdem officijs; ¶ Clamātes cūlpas suas de fractio-
ne silentij: disciplinās cum virgis recipe teneant: r
nisi ea die celebrare habeant in conuentu: vel nisi
fuerit cōmūnio generalis. vl' nisi alia causa rationa-
bilis. puta debilitatis aut infirmitatis quem excu-
set: in qbus casibus. pñdens potest disciplinam in
aliam penitētiā cōmutare; ¶ Statūtū de fractio-
ne silentij. qd qui fregerit frequētius. pena puniat
grauiori: intelligimus q vino careat. vel ad ter-
ram comedat: put pōr viderit expedire; ¶ Nullus
culpam suam vel alterius psumat in caplo vel alibi
in cōuentu dēfendere; Qui cōtra fecerit ad terram
comedat: vel arbitrio pōris pene sibiaceat grauiori;
¶ Cōuentui in refectorio ad cenam nunq; pitantia
def. aut ab aliquo in conuentu comedat: excepta
domo cartusie. tribus diebus capli generalis quā-
tū ad pōres; Prior aut et pcurator q pstrarium fece-
rint aut fieri pmiserint: necnō et omnes q comede-
rint: pma die sequēti sine caplo a vino abstinere te-
neant; ¶ In cena. cibaria cōposita vel cōdita. aut
nisi vel offe. seu qdlibet aliō ferculū: nūq; in cōuetu

m ¶ Bñdicite. De b
habet ca. 10. secūde par-
tis an. §. 5

n ¶ Prāte. De prāte
vicarij habet ca. 6. scde
partis an. §. 4. et ca. 4.
tertie cōpil. §. 22. 23
o ¶ Prō. De pñsiōe
habet ca. 11. scde pñ an.
p totū. et ca. 6. tercie cō-
pil. §. 1. vsq; 21.

p ¶ Teneant. Lōcor
dat cū ca. 6. secūde par-
tis an. §. 55

q ¶ Cūlpas. De caplo
habet ca. 12. scde parit
an. p totū. et ca. 6. tercie
compil. §. 21. et 22.
r ¶ Disciplinās. Idē
ca. 17. scde partis an. §. 4.

s ¶ Cōmūnio. Dia-
con⁹ cōicaturus in quē-
tu ipsa die nec discipli-
nat nec ad trā comedit
ca. 1. tercie compil. §. 4.
t ¶ Statūtū. Ca. 17.
scde partis an. §. 4.

v ¶ Dēfendere. De b
habet ca. 12. secūde par-
tis an. §. 11

x ¶ In refectorio. de
refectorio habet ca. 13.
scde partis an. p totū. Et
ca. 6. tñe cōpil. §. 23. 24.
25. Et ca. 7. tercie com-
pil. §. 14.

Secūda pars statutorū nouorū

p In mēsa. Idē ca. 13. scde partis an. 5. 22

3 Ieiuniū. De ieiunij habet ca. 14. scde ptis an. Et ca. 7. tertie compl.

a Feria scda. Ad q̄ licūq; alia die i q̄ debet fieri abstinentia. ca. 14. scde partis an. 5. 2

b Priuatorum. De his anuētaris priuatoris. habet ca. 4. p̄ie p̄tis no. 5. 24.

c Statutū. Ca. 14. scde partis an. 5. 7

d Quinq; so. Scz p̄ceptiōis/purificatiōis annūciatiōis/assūptiōnis et natiuitatis beate marie.

e Abstinentia. Et in vigilijs festoz visitatiōnis/p̄sentatiōis et com̄passiōis b̄e marie. ca. 7. tertie cōpil. 5. 3

f Ieiuniū. de ieiunādo in vigilia b̄i mat̄thie et com̄mōratiōe faciēda. habet ca. 7. tertie cōpil. 5. 1.

potest mōachis. v̄l p̄uersis licite ministrari; **N**ul-
lus mōachus nostri ordinis in refectorio p̄sumat in
mēsa p̄oris comedere: etiam p̄uētu absente; **E**ū
aliq; semel aut pluries ad terram comedere iussus
fuerit: q̄libet comestio que solū fit in prandio nisi
aliud exp̄mat: p̄ vna vice computat; Si vero vno
die vel pluribus. diebus binerefectiōis: mane et se-
ro p̄ vna die computant; **P**ropter festū dedica-
tionis et reliquiaz ecclesie inferioris. vel p̄pter hos-
pites: etiam p̄or et p̄curator ieiuniū nō infringūt;
Quis et lacticinijs vti non possumus feriā secū-
da vel quarta: in qua debet fieri abstinentia. propter
festū duodecim lectionum occurrens in feria sexta;
Hospitibus vero q̄ nō sunt de ordine. et q̄bus non
poterūt absq; scandalo denegari: p̄ vitādo scāda-
lo in dictis ferijs p̄mittimus ministrari; **D**iebus
q̄bus in cellis comedif: extra horam refectionis.
vinū p̄ cellas generaliter nō portet; **B**eneficia an-
nuētariorū p̄uatorū nō fiāt diebus scdm antiquam
cōsuetudinem abstinentie deputatis: possint tamen
fieri in q̄buslibet festis capli: quacūq; cōsuetudine
cōtraria nō obstante; Illud etiam quod dabit̄ feria
tertia et sabbato: poterit pro huiusmodi beneficio
computari; **S**tatutum de coquina semel in mē-
se in cellis a monachis faciēda: fuit diu et est re-
uocatum; **I**n vigilia corporis christi. et in vigi-
lijs quinq; solēnitatum beatissime virginis fiat ab-
stinentia: p̄pter hoc tamē nō fit in septimana ultra
semel; **E**um festum duodecim lectionum occurre-
rit i vigilia ascēsiōis. et corporis christi: fiat abstinē-
tia feria sexta sequēti: et in p̄dictis vigilijs abstinē-
at a lacticinijs; **E**um vero vigilia corporis christi. et
beati iohānis baptiste in vna occurrerit hebdoma-
da: nō in vigilia corporis christi. s̄ beati iohānis ab-
stinentia ipsa fiet; **D**ie qua fieri debet abstinentia:
mōachi extra p̄rias cellas nō laborēt: nec tūc eis
spaciāmēta concedant; **I**eiunium beati matthie
apli. et ieiunia quattuor tempoz mēsis septēbris:
fiāt a p̄sonis ordinis: sicut est in regione vel dio-
cesi qualibet cōsuetum; **I**n die cene dominice ad

collat
vini
libet
31 pore
absti
32 nend
fuetu
ēsum
vt q̄
lis in
cet co
aut co
nō p
rius
sius
tiam
diēti
mōac
voce
neral
tend
ras
alijs
35 cum
nē a
tes:
34 Cal
frang
Z
ord
cōm
I
nec
term
res
mis
res
cete

collationem que fit post mādātū. nihil omnino pter
vinum et aquam ministret: nectar quoq; aut qual-
libet alias vini et speciez pfectiōes nullo vnq; tem-
pore in refectorio ministram⁹; ¶ Diebus qbus fit
abstinētia: sicut a vino sic etiam a ceruisia est absti-
nendū; ¶ Quia scdm antiqssimam nostri ordis cō-
suetudinem a sanctis patribus introductam. omnē
ēsum carniū a nostro pposito abieciūmus: statuim⁹ s
ut qcuq; nostri ordinis pfessus. hui⁹ tam laudabi-
lis institutiōis transgressor extiterit. carnes videli-
cet comedēdo. seu alicui psonae ordinis ministrādo.
aut comedētibus vel ministrātibus pferentiēdo. vel
nō phibēdo cum potuerit phibere: si pōr vel vica-
rius. siue pcurator hoc fecerit: ipso facto. tanq; ip-
sius sue pfessionis calūniator et trāsgressor obedi-
tiam pdat: et vocib⁹ ac locis debitis et ceteris obe-
diētis ordinis careat in eternum; Si vero simplex
mōachus. aut alia queuis psona ordinis extiterit:
voce. loco. ac obediētis carēs ppetuo: ad capli ge-
neralis volūtatem carceri mancipet; Quā penā ex-
tendi volumus ad eos q infra domoz suaz clausu-
ras qbuscūq; psonis carnes ministrauerint. seu ab
alijs pmiserint ministrari: nec phibebūt prohibere
cum valebūt; ¶ Hāc autem laudabilem cōstitutio-
nē ad omnes moniales nostri ordinis et eis pfidē-
tes: de vbo ad verbū extēdi volumus et iubemus;
¶ Abstinentiones ita fiāt: qd ieiunium sexte ferie non
frangatur;

De cella et terminorum limitibus. de
ordinibus suscipiendis. et ppetariis ex-
cōmunicandis; Caplm V

¶ Am duo. pluresve in vna cella fuerint: prim⁹ a
ostio penitus apto. scdm ex toto nō claudat:
nec vllaten⁹ obsere⁹; ¶ Bom⁹ ordinis q nō habent
termios sibi p ordinem assignatos: vocet visitato-
res illi⁹ puincie. q eis assignet terminos. scdm ordi-
nis honestatem competētes: et p mōachis breuio-
res; Et hec eadem in domibus nouis recipiēdis de
cetero obseruet diligēter pōres: qb⁹ dictaz domoz

¶ Celi car. Idē ca.
44. pme pns an. 4.
et ca. 23. scde partis an.
n. 40.
¶ Carnes. hoc nul-
li nrm pcedit etiā si sit
leprosus. ca. 44. pme
partis an. 4. et ca. 23.
scde partis an. 40.

*Carnes quibus nri ordinis
comederentur. vide. p. 17.*

¶ Abstinentiones. De
minutiōib⁹ habet ca. 15
scde ptis anti. 4. vlt
16. et ca. 7. tertie com-
pils. 17

¶ De cella habet ca. 17
scde partis an. 1.
¶ De ordinib⁹ suscipiē-
dis habet ca. 22. secūde
partis an. 15. et ca. 4.
tertie compis. 14. et. 15
¶ De ppetariis habet
ca. 10. tñe cōpis. 15. 16.
et. 17. et ca. 31. scde par-
tis an. 2. et. 9.
¶ Primo ostio. Idē
ca. 18. scde pns an. 4.

Secūda pars statutorū nouorū

b **Committer.** Et qui-
bet dom⁹ terminos sibi
assignatos faciat p capi-
tulū generale pfirmari:
alias terminis nō gaude-
at assignatis. ca. presen-
ti. §. 4. et. 5.

c **Prætoris.** Nūerus
monachorū tredecim ē:
et si aliq⁹ miscēdā po-
stulauerit: addet⁹ q⁹rat
decim⁹. ca. 25. scdē ptis
an. §. 1. Quorū sedeci-
et redditorū septē. ca. eo-
dem. §. 3.

d **Approbenf.** Et
absq⁹ pmissu capli nulla
dom⁹ dilatet terminos
suis. ca. 19. scdē partis
an. §. 2.

e **Pro ordinibus.**
Uide ca. 4. tertie cōpil.
§. 14. et. 15. et ca. 10. ter-
tie cōpil. §. 13.

f **Malas.** Uide ca. 7.
tertie cōpil. §. 13.
g **Uestitusq.** De
vestib⁹ habet ca. 4. scdē
partis an. §. 7. Et ca. 16
eiusdē ptis an. §. 3. et. 4.
et ca. 22. eiusdē ptis an.
§. 18. et ca. 1. huius par-
tis no. §. 2.
h **Extirpare.** A seip-
sis a subditis suis. ca.
4. scdē partis an. §. 3. ibi
Remissio. Uide ca. 13
tue cōpil. §. 14. et. 15.

b nouarū receptio cōmittet⁹; **Et** q⁹ ex leui et idiscere-
ta receptiōe domoz nouarū minus sufficiēter dota-
tarum. et edificijs necessarijs carētiam. multa scan-
dala et vituperia. q⁹ dolentes referimus. nostro no-
uimus ordini puenisse: et deteriora in posterum p-
uenire. nisi salubre remedium apponat⁹ nō immieri-
to formidamus: statuimus vt nulla dom⁹ recipiat⁹
c de cetero. nisi p⁹us p sustentatiōe prioz et duodeci
monachoz. ac p alijs oneribus necessarijs suppor-
tandis. sufficiētibus redditibus vel possessionibus
assignatis: et nisi in loco habili et honesto. a coha-
bitatiōe hominū debite segregato: et nisi p⁹us pstru-
ctis sufficiētibus edificijs. vel de construendis cō-
petenti et segura p⁹habita cautiōe; **Item** statuim⁹.
4 vt termini in nouis domibus ordinis limitati vel li-
mitandi p visitatores aut p⁹ores ad hoc deputatōs.
vel in postez deputandos. in scriptis p⁹sentent⁹ ca-
pitulo generali p⁹xime s⁹sequēti: et ibi rationabiliter
d examinati p diffinitores approbenf⁹ et cōfirmenf⁹:
vel etiam si eis visum fuerit ifirmenf⁹; **Et** si dom⁹
5 aliq⁹ terminos sibi de nouo limitatos s⁹sequēti ca-
pitulo neglexerit itimare: lapso illo caplo. ante p⁹fir-
mationē. terminis nō gaudeat assignatis; **Decla-**
6 ramus q⁹ p⁹sona ordinis etiam p ordinib⁹ suscipien-
dis: absq⁹ licētia p⁹oris cartusie. curiam romanā nō
valeāt intrare ordinate; Excipimus tamē in hoc ca-
su p⁹sonas domoz a dicta curia vltra vnā dietam
nō distātium: cum alibi dictos ordines cōmodius
suscipe nō valebūt; **Monachi** quādo ibūt ad or-
7 dines: habeant secum sociū vel famulum composi-
tum et honestum: et p visitādis parētibus a recto
itinere notabiliter nō diuertāt; **Bortamur** et ob-
8 secramus in d⁹no p⁹ores vnīuersos ac vicarios mo-
nialium et p⁹orissas: quatenus malas consuetudi-
nes in suis domibus. cōtra sobrietatem et attritio-
nē nostri p⁹positi salutaris. in aīaz dispendium. cir-
ca cibos superfluos et lautiores. vestitusq⁹ cultio-
res dānabilit⁹ introductas: oī cū diligētia efficaciter
h studeāt extirpare; **Et** s⁹ditū oēs p sua salute et toti⁹
ordinis reformatiōe cū oī māsuetudine et patientia

emendationē suscipiāt in pmissis: nec inde murmurēt. aut p̄latos suos aliquatenus inquietēt: si diuinā et ordinis voluerint euadere ultionem; Cum de testandū sit omnibus religiosīs p̄prietatis vitium. et eorū saluti valde contrariū: statuimus et ordinamus. q̄ nulla p̄sona nostri ordinis p̄fessa sepatim aut appropriatim habeat aut custodiat aliqua bona. a bonis totius cōmunitatis. p̄ter ea que sibi ordo concedit: sed oīa bona domus. elemosyne donacionia et alia vniuersa. que cōuentui singularibus v̄m p̄sonis mittunt et offerunt: dispensationi et ministracioni p̄sidentis subiaceāt: qui ea distribuat et expendat. put scdm̄ deum et cōscientiā. cōmuni domus utilitati viderit expedire; Elemosynas aut p̄pores in caplo conuētibus suis denūcient: et quātum bono modo poterūt indigētibus et q̄bus mittunt distribuant. scdm̄ volūtatē donatorū: omni tamen supfluitate resecata. et pace omniū seruata: ita duntaxat q̄ auctoritas de p̄dictis. p̄sidenti semper remaneat: nec alicui inde liceat murmurare; Omnes tam clerici q̄ laici p̄fessi: tenentur suo p̄tori ostendere. eiusq̄ exponere volūtatē quicquid habet in cellis vel alibi: quotiens ab eo fuerint requisiti; Et hoc idem p̄ omnia: cōuersi et redditī laici teneantur facere p̄curatori; Qui v̄o cōtumax in pmissis extiterit: vel aliqd̄ eisdem celauerit: vt p̄prietariū p̄uiniat; Statuto irrefragabili duxim⁹ ordinandū: vt quicūq̄ subditus monachus. redditus. et cōuersus. crimen furti. vel alienationis cōmiserit. seu p̄prietarius extiterit vltra valorem triū solidorū paruoꝝ turoꝝnensium: et illud suo p̄ori saltem temporibus contētis in statutis confiteri vel reuelare scientē neglexerit: hoc est p̄sens vsq̄ ad diem cene inclusiue. et absens vsq̄ ad octauani diem reuersionis ad domum suam post p̄dictum terminū similiter inclusiue: ipso facto. hoc est elapsis dictis terminis. excommunicationis sententia quā in his scriptis ferimus sit ligatus: a qua nō possit absolui nisi per p̄prium p̄orē. v̄l eo absente p̄ vicariū. vsq̄ ad dicti p̄oris aduentū: cui necessario erit p̄fessio iterāda. et ab eo absolu-

¶ Murmurēt. Quia nō ē n̄e p̄suetudis murmurare. ca. 22. sc̄de partis an. §. 1.

h **¶** Contrariū. De hoc habet ca. 11. p̄me partis an. §. 26. et ca. 22. sc̄de partis an. §. 19. et ca. 10. t̄ne cōpil. §. 15. 16. et 17.

l **¶** Professa. Tacite vel exp̄sse ca. 6. huius partis no. §. 19.

m **¶** Singularibus. Si dant p̄uouib⁹: dicit in ca. 3. hui⁹ p̄is no. §. 8. Si alius: dicit vt in §. se/ quēti. et ca. 6. hui⁹ partis no. §. 18.

n **¶** Mittunt. De h̄ habet ca. 22. sc̄de partis an. §. 25.

o **¶** Et cōscientiam. Scdm̄ volūtatē donatorū. ca. p̄tis §. 10. et ca. 6. sc̄de partis an. §. 51.

p **¶** Elemosynas. Vide ca. 6. hui⁹ p̄is no. §. 18.

q **¶** Volūtatē. Idem ca. 6. sc̄de p̄is an. §. 51.

r **¶** Quoties. Et maxime cōuersi et redditī a circūciōe vsq̄ ad q̄nq̄ gesimā. et mōachi a q̄nq̄ gesima vsq̄ ad ramos palmarū. ca. 22. sc̄de partis an. §. 10.

s **¶** Cōuersi. Per amplius cōuersi et redditī q̄libet mēse. ca. 2. tertie partis no. §. 13.

t **¶** Puniat. Quō puniri debeat habet ca. 22. sc̄de partis an. §. 20.

Secūda pars statutorū nouorū

13
tio exigenda; **U**ac p̄terea sentētiā latā a capitu-
lo generali et statutum: annis singulis in domini-
ca ramis palmarū. p̄ores vel ipsis absentibus vica-
rijs: omnibus p̄fessis tam clericis q̄ laicis nostri or-
dinis in vnum cōgregatis publice in capitulo mo-
nachorū denūcient: ipsamq; vt moris est in scriptis
p̄ferāt et p̄mulgēt p̄sentibus vniuersis: s̄b forma q̄
sequit̄ an̄ vel post in vulgari p̄p̄ laicos exponēda;

Sententia in die ramis palmarum in
capitulo pronuncianda;

14
Um sit a generali capitulo institutum. q̄ p̄so-
ne ordinis vniuerse que suis p̄oribus aut vica-
rijs vel rectoribus. quo ad illas domos. que p̄ vi-
carios aut rectores gubernant̄. nō ostenderint q̄c-
qd̄ habuerint. nec ei⁹ exposuerint volūtati: laici vi-
delicet a festo circūcisiois vsq; ad q̄nquagesimam.
mōachi vero et clerici vsq; ad dominicam i ramis:
et que aliqd̄ vltra valorem trium solidorū tironen-
sium paruoꝝ monete vsualis. simul vel p̄ partes oc-
cultandi animo retinuerint: vel sine dictorū sup̄io-
rum licentia vltra summam p̄taxatam aliquid dona-
uerint. accōmodauerint. vel modo q̄libet alienaue-
rint: et illud vel illa. eisdem sup̄ioribus nō reuelau-
erint: sentētiā excomunicatiōis incurrant ipso fa-
cto: donec cōfessione p̄cedēte beneficiū absolutio-
nis a sup̄ioribus sepedictis meruerit obtinere: ideo
ego frat̄. ill. p̄or aut vicarius siue rector domus hu-
ius. ill. vigore et v̄tute sententie late vt p̄mittitur a
dicto capitulo generali. excomunicatos denuncio.
omnes tam monachos q̄ cōuersos. q̄ etiam reddi-
tos p̄fessos huius dom⁹. ac de mādato ordinis ibi
dē hospitātes: q̄ occultādi animo vel celandi. vltra
valore triū solidorū p̄dictorū retinuerint. donauerit.
accōmodauerit. vel modo q̄libet alienauerit: donec
mibi illa reuelauerit. et a me b̄n̄ficiū absolutiōis me-
ruerit obtinere: cui q̄ntū ad p̄fatas p̄sonas data est
p̄tās absoluendi a cap̄lo mēorato; Qd̄ q̄dem cap̄lm̄
indulget p̄sentibus spacium confitendi mihi prio-
ri. vicario vel rectori. anteq̄ p̄missa ligentur sen-
tētia. vsq; ad diē cene dñice inclusiue: absentib⁹ vo-

Ca. VI

- 15 vsq; ad diem octauam postq; ad domū istam reuer-
tent; ¶ Et sciendum q; hec sentētia in domib; mo-
nialium debet a vicario pmulgari. hora die et loco
16 quibus supra; presentibus et audientibus mona-
chis. conuersis et redditis; ac monialibus vniuer-
17 sis; ¶ Item sciendum: q; potestas data procurato-
ribus a statutis: virtute huius pcessus nec restrin-
git nec laxat; ¶ Nulla persona ordinis per vsufri-
ctū sibi pcessum: libros aliave q;cuq; sibi appropri-
et animo obstinato: ne gra in vitium cōuertat;

De nouitijs et eorum ac aliorū pro-
fessione. necnon de inutilibus. et mulie-
ribus; Caplm VI

- 1 Excepti. ad terminum statutū venientes: pos-
sint pōre multum remoto. nec de breui reuersu. a
ro. a vicario et conuentu indui: ac etiam incellari;
2 ¶ Admonemus omnes pōres et cōuentus: vt in re-
ceptione nouitioz sint magis solito circūspecti: et
ea que de ipsorz receptione in antiquis continent
statutis. studcant diligētius obseruare: de sufficiē- b
tia maxime et moribus inq;rendo: et ignotoz con-
uersionem p dies aliquos ante receptionem com-
3 probādo; ¶ Habitū ordinis postulantes qui ante
in altera religione pfectionem nō fecerūt tacitam vel
exp̄ssam. minime mētūf: si inq;rogati se de altera re-
4 ligione respōdeāt nō fuisse; ¶ Nouitiū si habēt vn-
5 de: pūideāt in nouitiatu de vestib; sibūpsis; ¶ Sa-
cerdotes et ceteri q; de seculo vel altera religione ve-
niūt ad ordinē: si i missaz celebratiōe et obseruatijs
regularib; forme ordinis se noluerint pformare: vl
si i sustinēda opiniōe sua fuerit obstinati. vl in mo-
do viuēdi singulares: ad pfectionē nullaten⁹ admit-
tant: qm p tales psonas olim multa in ordie scāda-
6 la puenerunt; ¶ Nullus pōr recipiat aliquā psonā
ad ordinē: sine toti⁹ sui pūet⁹ vl maioris ptis volū-
7 tate et assensu; ¶ Si q; s ifra terminos nros tā grauit
infirmet. q; nō posset si foris esset. dictos terminos
8 pedi vel eques intrare: nō poterit in monachū re-
cipi ordiate; ¶ Priores quoz cōuet⁹ ppē paup̄tatē

v ¶ A statutis. Quo
ad dādū denarios vn/
deci p elemosyna: et ve/
stes veteres et delectas
paupib; ca. 8. scde pns
an. §. 3. et. 4. Alur panes
siue aliud paupib; secu/
li. ca. 26. scde pns an. §. 1.
r ¶ Usufructum. Nec
usufructus in libus vel
alijs reb; sibi psumat vē
dicare. ca. sequenti §. 19.
Vide ca. 10. tñe cōpil. §.
15. 16. 17

¶ De nouitijs et eoz p
fessioe habetur ca. 23. et
24. scde pns an. p totū.
et ca. 8. tñe cōpil. p totū
a ¶ Remoto. De h; ha
bet in ca. 23. secūde par/
tis an. §. 8

b ¶ Statutis. Scz in
ca. 23. scde partis an.

c ¶ Prouideāt. vide
ca. 8. tñe cōpil. §. 4.

Secūda pars statutorū nouorū

d **¶** Equale. Et prio-
res in victu et vestitu eq-
uideat hospitib⁹ vt p
fessis. ca. 3. huius partis
no. 5. 5.

e **¶** Professionē. Wit-
sam p̄fessiois nouitij n̄
dimittit prior p̄t fragi-
litate. ca. 4. 3. prime par-
tis an. 5. 88
f **¶** Cel alio. Scz po-
re. vide ca. 8. tertie com-
pil. 5. 3.
g **¶** Monachi. vt sunt
monachi ordinis scilicet bndi-
cti/cistercienses et ceteri.
de quibus habet ca. 4.
tercie compil. 5. 5.
h **¶** Cuculla. Monacha-
li ordinis n̄r. ca. 23. se-
cūde partis an. 5. 11

i **¶** Professionē. Vide
ca. 8. t̄cie compil. 5. 8. et. 9.
et ca. 10. t̄cie compil. 5. 4.

k **¶** Obedientiā. De 8
habet ca. 24. scde par-
tis an. in fine.

l **¶** Professio. De his
q̄ dant p̄sidentib⁹. habet
ca. 3. hui⁹ partis no. 5. 8
m **¶** Hospitā. Quia
tunc acq̄rit domui in q̄
hospitat. ca. 3. hui⁹ partis
no. 5. 8. Et ideo si inde
exierit nō debet illi al-
portare sine licētia prio-
ris domus eiusdē. ca. 32.
scde partis an. 5. 18

diuidunt⁹: nullo valeant interim nouitios recipe-
re: absq; licentia prioris cartusie vel capituli gene-
ralis; **¶** Hospites et nouitij in his que diuiduntur p
conuentum: equalem cum p̄fessis habeant portio-
nem; **¶** Nouitij tam monachi q̄ clerici possint ad
arbitrium priorum suorum missas priuatas celebra-
re: et ad eas cū ecclesiastica cuculla seruire teneant⁹;
¶ Recitata lectione in capitulo. et p̄positis a p̄sidentē
te p̄ponendis: nouitij confestim a caplo recedant:
et a capitulo generali finito sermone omnino exclu-
dant⁹: quibus consulimus q̄tinus sine licentia p̄-
sidentis in colloquijs non remaneant: nec etiam tūc
ibidem faciant magnam moram; **¶** Nouitij non fa-
ciant p̄fessionem. nisi p̄prio priore p̄sente et celebra-
te: vel aliō de ordine nostro per volūtatē eius: si
legitime fuerit p̄pedit⁹; **¶** Prior cartusie possit dis-
pensare. vt ad p̄fessionem admittant⁹ infra annū per-
sone: quarum sufficientia hoc meret⁹; **¶** Monachi
in alia religione benedicti et professi: apud nos an-
num probationis faciūt cum cuculla: et sine capa;
¶ Monachus alterius religionis apud nos p̄fes-
sionem faciens: nō benedicat⁹ si in primo ordine fue-
rit benedictus: cetera tamen facit: quia vsum susci-
pe me. dicit: orari p̄ se postulat: professionem le-
git: et cōmunicat; **¶** Si q̄s p̄fessionem fecerit in
aliqua domo ordinis. et iterum in alia habeat pro-
fiteri: sufficit ad p̄fessionem faciendam. vt obedi-
entiam p̄mittat in manibus prioris in conuētū: et
excōicati p̄fessio. seu obediētie p̄missio nihilomin⁹
fixa durabit; **¶** Personę ordinis q̄ vocant⁹ vel mit-
tunt⁹ ad p̄fessionem extra domos suas: obediē-
tiam p̄oribus domoz ad quas dirigunt⁹ p̄mittere
nō recusent: quando p̄ illos p̄ores et de volūtatē
suoz conuentū fuerint requisiti; Alioq̄n p̄ inobe-
dientia sint in disciplina generali ad ordinis volū-
tatē: et nihilomin⁹ habeant⁹ p̄ p̄fessis; **¶** Quic-
quid dat⁹ p̄fessio acq̄rit domui vnde est p̄fessus:
nisi sibi alibi hospitātū aliquid donatū fuerit fauore
domus in qua hospitāt⁹; **¶** Et nulla p̄sona q̄ apud
nos fuerit p̄fessa tacite vel exp̄sse: in libris vl' alijs

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

rebis
fructu
dicare
rei pr
libet f
cōnu
sant a
non ex
tu cele
nibus
rum n
fossati
res in
se opp
trent;
in p̄m
q̄ in c
le: in
vero d
plina
prior
reuoca
ud nō
Z
P
capitu
tranc
mali t
nachu
nec m
quib⁹
reput
cio p̄
ne pō
dāno
lras v
p̄sone
vadun
odio l

Ca. VII

rebus quibuscumque sui gratia ordini acquisitis. usu fructum vel aliū quemlibet titulū sibi psumat vendicare: sed illum usum cum gratiarū actione non ut rei pōprie. s. aliene recipiat. si sibi pcedat; Cui libet statuum nostri ordinis. scilicet monachorum. cōuersorum et redditōrum loco trium inutilium posunt addi tres vtilēs: sic tamen q̄ numerum vtiliū non excedant; Sacerdos qui missam in conuentu celebrare non potest: inutilis reputatur; Omnibus psonis ordinis inhibemus: ne infra domorum nostrarū clausuras. vel clausurarū limitatiōes. fossatis vel signis quibuscumque designatas. mulieres ingredi pmittant: sed potius quantū poterūt se opponant: et defendant quantū in eis est ne intrent; Qui vero culpabiles vel negligentes fuerint in pmissis: si pōres fuerint sint extra sedes suas ubi q̄ in conuentu. vsq; ad sequens capitulum generale: in quo etiam de hoc clament culpas suas; Alij vero de ordinē vsq; ad idem capitulum sint in disciplina generali: et obedientias si habēt. amittant: prior tñ possit eos postea in eisdem officijs vel alijs reuocare: si vtilitati domus viderit expedire. et aliud nō obsistat;

De caplo generali; Ca. VII

- 1 Prior et alie psonē ordinis ad cartusiam tempore capli venientes: si ante sabbatū pcedens capitulum generale. etiam cum licentia pōntem intrauerint: soluant singulis diebus p quolibet animalis tres grossos turonēses argēti; Nullus monachus p pōre suo veniat ad capitulum generale: nec mittat ad domum cartusie sup annū p negocijs quibuscumque: alias monachi qui contrariū fecerint reputent fugitiui: et pōres qui eos miserint ab officio p vnū mēsem sint suspensi; Quilibet de ordine potest ea q̄ sibi vlt sue domui necessaria. vtilia aut dānosa videbunt: pōri cartusie et caplo generali. p lras vel psonas ordīs itimare; Priores aut et alie psonē ordinis. que tempe capli vel alias sup annum vadunt ad cartusiam ordinate: si cuiusq; fauore vel odio litteras et denūciatiōes cōuentuū. ac singulaz

n. Reb. De b. habet ca. 5. huius p. no. 17.
o. C. Droque. Nec aio oblatato. ca. pceden. n. 17.
p. C. Adhōcho. Mona chi inuiles reputant q̄ in puctu celebrare non pnt. ca. pnt. 21.
q. C. Couerlor. Inuiles reputant pueri: q̄ p petuis ipedimētis ppe diti. n. pnt laborare. ca. 2. tertie p. no. 15.
r. C. Mulieres. De mulierib. habet ca. 26. secū de p. an. 3. et ca. 5. ter tie cōpil. 6.
s. C. Ingredi. Idē ca. 26. secū de p. an. 3. pnt tñ ingredi ecclias nras q̄ dedican. ca. 28 p. p. an. 15. et ca. 26. scde p. an. 5.
t. C. Ne intrēt. Etā si eis dñs papa idulserit/ q̄ intrēt. ca. 26. scde p. an. 5. vide ca. 5. ter tie cōpil. 5. et 6. 7. 8. et ca. 6. tertie cōpil. 2.
C. De forma capli generalis habet ca. 28. scde p. an. p. totū. Et de caplo generali h. ca. 29. scde p. an. p. totū. Et ca. 9. tertie cōpil. 1. vlt ad. 15.
a. C. Dōntē. Et q̄ post capli lecta charta re/ māserit: excepti vltini/ tōub. 2. vltimato ub. ca. 9. tertie cōpil. 20.
b. C. Genat. Per b. re uocat q̄ habet ca. 22. se cū de p. an. 15. et ca. 29. eiusdē p. an. 4.
c. C. Fugitiui. Vide ca. 10. tertie cōpil. 4. 5. 6.
d. C. Quilibet. Cōcor dat cū ca. 1. huius p. no. 18.
e. C. Dōt. Immo tenet expse b. facere. ca. 1. sc cū de p. an. 5. et ca. 4. eiusdē p. an. 9.
f. C. Intimare. S. 3. ca/ ueat falsum scribere sub pena discipline crimino loz. ca. pnt. 6.
g. C. Lras. Si q̄s lras caplo generali vel puo ri cartusie directas ape/ ruerit: vel ne ad effectū deueniāt impediēt: nō pōt absolui sine licentia capli vel pōis cartusie. ca. 9. tertie cōpil. 8.

Secūda pars statutorū nouorū

h **De pmissis.** Vide
ca. 9. tēte compil. §. 6.
7. 9. 10.

i **Capitū falsarius.**
Vide ca. 10. tēte com-
pil. §. 11.

k **Capitū.** Vide ca. 9
tēte compil. §. 6. et. 9. et. 10

l **Clerici. Et frēs laici**
prima die. scz feria scda
ad missam. ca. 29. scde p-
tus an. §. 13

m **De vocādis.** Vi-
de ca. 4. tēte compil. §. 27.
et ca. 10. tēte compil. §. 9

n **Subornatiōes.**
vide ca. 3. tēte compil. §. 4.
o **Inhibemus.** Vi-
de ca. 9. tēte compil. §. 7. et
ca. 3. tēte compil. §. 16. et
ca. 2. tēte ptis no. §. 12. et
ca. 4. tēte ptis no. §. 24.

psonarū domorū p quas transeūt. recipe et afferre cō-
tempserint pōre et capitulo memoratis: coram ip-
sis capitulo generali vel pōre cartusie. vna voce vel
p lras clament culpā suam de pmissis; **¶** Illi quoq;
q directe vel etiam indirecte subditos suos ipediūt
vel conuētus: ne tales lras seu denunciatiōes faci-
ant vel transmittāt. aut transeūtes ne illas recipiāt
a suis subditis qbuscūq; idē facere teneant; **¶** Et
vt via falsum scribēdi vel denūciandi oib⁹ pcluda-
tur: statuimus vt qcūq; amodo de pōre suo vel p-
sonis ordinis. capitulo. aut pōri cartusie scripserit
maliciose et mēdose: tanq; falsarius sit in crimino-
sorū disciplina ad ordinis volūtatem; **¶** Nulla etiā
domus ordinis vel psona plire aut sine causa scri-
bat capitulo generali: alias respōsum non expectet;
¶ Diebus capli generalis nō liceat monachis exi-
re clausuras domorū suarū: poterūt tamen post no-
nam de bonis habere colloquiū; **¶** Clerici redditū
vel cōuersi ad caplin p domibus suis venientes. of-
ferant petitiōes et lras suas pōri cartusie: nec intrēt
caplin. nisi forte clerici p sermōe tm audiēdo; **¶** Fa-
mulī psonarū ordinis venientes ad capitulū genera-
le. vel ad domū cartusie sup annum: nō deferant in-
fra terminos cartusie enses vel cultellos magnos:
sed in ingressu terminorū cōmendent custodi pōtis.
et custodi grangie de rucheria: alioqn ipse psona or-
dinis. sciant se p suis famulis grauiter puniēdas;
Famuli quoq; pdicti pēdēte capitulo generali. pon-
tem nō transeant: nisi de licētia pcuratoris cartusie
speciali; **¶** Licētie de vōcandis psonis cū pace pōrū
suorū a capitulo vel pōre cartusie de cetero impetrā-
de: p bienniu et nō vltra habeant roboris firmita-
tem: et psona que p tales lras vocabunt: sup obti-
nenda licentia pōres suos postq; eam denegauerint
vltorius nō molestent: alioqn ad arbitriu pōrū suo-
rum. generali subiaceant discipline: nec tales lre de
facili concedant: quia inde subōrnatiōes et multa
scandala generant; **¶** Quibus psonis ordinis firmi-
ter inhibemus: ne inducāt suos fundatores. seu se-
culares alios ad scribendū caplo generali p seipsis.

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

Ca. VIII

vel de factis domorū suarū particularib⁹ et p̄uatis:
nec excessus vel disciplinas p̄sonarū ordinis. secula
ribus denunciēt vllō modo; Qui cōtrā fecerit: pro
modo culpe grauit̄ puniat̄;

13 ¶ Capitulū generale
potest quācūq; personā ordinis ex causa rationabi
li. in quacūq; domo collocare: etiā ad p̄fessionē fa-

14 ciendā; ¶ Null⁹ appellet nisi ad priore cartusie. vel
ad capitulū generale: et si pronūciatū fuerit ipsam
appellationē iniustā fuisse: is qui sic appellauit gra
uiter puniat̄;

15 ¶ Nullus a correctiōe appellet: nisi q
grauē et manifestā cōtineat iniquitatē: alioqñ ordi
nē absq; vlla misericordia tenere cōpellat̄; Appella
tionē vō suam nō p̄sequant̄ subditi. in p̄pria p̄so
na: sed per nunciū et litteras: et in hoc casu p̄ores
teneant̄ ministrare subditis nunciū et expensas;

16 ¶ Quādo a caplo generali. vel p̄ore cartusie. cuiq;
aliqd reddere vel facere sine p̄finitione tēporis iniū
gitur: illud q̄citius potest implere tenet̄: et si sine
causa rationabili distulerit: clamet de hoc culpā suā

17 in caplo subsequēti; ¶ Quicūq; p̄sumpserit propo
nere aliqd ad statuendū per qd antiquus rigor ordi
nis minuat̄: si monit⁹ a p̄ore cartusie. vel diffinito
rib⁹ cessare noluerit: tanq; rebellis a caplo puniat̄;

18 ¶ Volum⁹ qd status capituli generalis: annis sin
gulis in pleno caplo omnibus intimef̄;

De visitatorib⁹ et visitationib⁹; VIII

1 Prior cartusie pōt mutare visitatores: ex causa
q̄ sibi rōnabilis videat̄;

2 ¶ Visitatiōes domo
rū āglie: cathalōie: sclauonie: sc̄ti bartholomei:
et ceterarū domoz multū a cartusia remotarū: fiant
amodo de biennio in biennū: sicut et domoz alia
rū;

3 ¶ Elātes visitatorib⁹ reuelāda: nō possint ab
solui p̄ p̄ores suos nisi iniūcta penitētia septē absti
nentiāz: p̄ter abstinentias ab ordie p̄stitutas;

4 ¶ Vi
sitatores officiū suū fidelit̄ exerceāt et seruēter: et in
domib⁹ q̄s visitāt. sine causa iusta morā nimiā nō fa
ciant: alioqñ in sequēti caplo clamēt culpas suas;

5 ¶ Propter aliq̄s p̄ores raro vel nunq; scdm vsum
laudabilē patrū p̄cedētū misericordiā postulātes:
visitatorib⁹ iungim⁹: vt quoties causam rationa-

p ¶ Ad p̄fessionē fa
Et si obedientia p̄uorū
bus p̄mittere recusent:
nihilominus habeātur
pro p̄fessis. ca. 6. hui⁹
ptis no. 17.

q ¶ Null⁹ a corre. de
h̄ habet ca. 9. t̄tie cōpil.
§. 24. et. 25. Itē nullus
appellet a cōmissarijs/
seu visitatorib⁹ a p̄ore
cartusie missis t̄c. ca.
eodem. §. 23.

r ¶ Ordine. Quid sit
ordinē tenere habet ca.
10. hui⁹ ptis no. 6.

¶ De visitatorib⁹ et vi
sitationib⁹ domoz ha
betur etiā ca. 30. secūde
ptis an. Et ca. 9. t̄tie
cōpil. §. 15. vsq; ad finē
capituli.

Secūda pars statutorū nouorū

a **A**bsoluāt ab of. **I**de ca. 30. secūde ptis an. 29. et ca. 9. tne cōpil. 26. et 27. et 29.
b **I**n antiqs statu. **D**ic ē in nouis: et in ter tia compil.
c **O**fficiales. **D**e q bus enā habet ca. 9. tne cōpil. 28.
d **A**bsoluere. **A**ide ca. 4. tne cōpil. 9.
e **E**xtra domos. **D**e nō exēdo extra ter minos domoz i spacia montis / habet ca. 22. se cunde ptis an. 15.

f **C**omedere. **A**ide ca. 3. tne cōpil. 3.

g **E**mittere. **S**imi liter pacis turbatores. ca. 21. scde ptis an. 7. et ca. presenti. 8. Et il los q capitales habent inimicos. ca. 30. secūde partis an. 20. et ca. 31. eiusdē ptis an. 43. Et cōuictos de incōtinētia si de carcere educerent. ca. 9. huius ptis no. 8. Similiter discordes: et ad pacē redire nolētes. ca. 30. scde ptis an. 39

bilē viderint apparere: pōrib⁹ iubeāt vt ab officio pōrat⁹ corā ipsis miscōiam postulēt et reqrāt: et il lis potissime q̄s ad petēdū nouerint obstinatos; **N**e minē tñ absoluāt ab officio pōrat⁹: nisi in casib⁹ cō tentis in antiqs statutis: sine licētia speciali pōris cartusie. vñ capli generalis; Alios tñ officiales q̄ pñ cipaliter domib⁹ nō p̄sident. s̄ alijs simplicit̄ sūt obe diētjs deputati: poterūt visitatores idifferēter ab solūere: qñ eis visū fuerit expedire; **V**isitatores fortiter rephēdāt pōres. q̄ defacili monachis dant materiā euagādi frequētādo spaciamenta extra do mos: iponātq; eisde pōrib⁹ p huiusmōi culpis bo nas disciplinas: et si eis visum fuerit. tales licētiās moderent et restringāt: phibeātq; monachis. ne p̄ textu cuiusq; p̄suetudinis. i talib⁹ spaciamentis. extra clausuras domoz suaz cōmedere p̄sumāt; **E**t pe riculosas p̄sonaz ordinis n̄r vagatiōib⁹ obuiem⁹: q̄b⁹ qd̄ dolētes referim⁹ aiarū maxima dispēdia. no tabiles infamias. et scandala q̄ plurima nouim⁹ p uenisse: et vt illi q̄ p̄sonas incōpositas et pueras ad p̄fessionē recipe nō verent. in eo quo delinquūt pu niant: et ex eorū culpis alijs nō grauent: statuto p̄ petuo et inrefragabili ordinam⁹: q̄ occasiōe cuius cūq; criminis vñ delicti. nulla p̄sona de domo pp̄ria emittat: s̄ ibidē si fieri pōt p mō culpe legitime pu nias; Si q̄s vō fuerit tā puerus. q̄ p̄fusus de parē tib⁹ vñ amicis. in domo pp̄ria corrigi nō valeat de bite vel puniri: et visitatorib⁹ euidenter cōstiterit de p̄missis: tūc et nō aliter. visitatores deū p̄ oculis ha bētes. talē p̄sonā de domo sua valeāt ēmittere: et in alia eiusdē puincie s̄b debitis disciplinis collocare: ita dūtaxat q̄ pōr su⁹ ipsū pp̄rijs expēsis. ac cū visi tatorū lris. fidē de p̄missis facientib⁹. ad domū p vi sitatores ordinatā. tute faciat deducere: solutur⁹ ni hilomin⁹ illi domui expensas ab ordine p̄taxatas: q̄ diu ibidē fuerit hospitat⁹; **E**missus vō talis: p̄ter disciplinas a visitatorib⁹ sibi impositas. colloquijs carebit q̄ diu ibidē fuerit hospitat⁹: ne pueris suis v̄bis ac morib⁹. ceteros ificiat vel corūpat; **D**istri cte vō p̄dictis visitatorib⁹ et pōrib⁹ iniūgim⁹: q̄tin⁹

si cōt
ment
quen
pe ca
penti
exista
tione
rat co
tia ca
q̄s ex
mittu
p̄uin
sciuer
q̄ pō
sus d
tes p
uissim
ti. vñ
rū vis
sitato
carce
et qu
p̄uin
cta w
impl
bus
pitul
alios
nanf
dalo
dant
tene
ti. ne
humi
aliū
cipa
vel p

si cōtra premiffa vel aliquid fecerint de pmissis: clament inde culpas suas in capitulo generali subsequenti: disciplinas recepturi quas pro modo culpe capitulū ordinabit; ¶ Si vero aliqui contētiōsi reperi fuerint. de quibus est verisimile qd ipsi ibidē existentibus dom⁹ illa pacem non habebit: ad relationem visitatorū prior cartusie ipsos alibi nō differat collocare; ¶ Visitatores nō possunt absq; licētia capituli generalis. vel prioris cartusie mittere aliquos extra puinciā quā visitāt: sed nec pōres. q̄ qñq; mittunt ad puent⁹ diuidēdos: nisi eos mitteret in puinciā vñ vltimo sūt p̄fessi: nec mittāt aliquē vbi sciuerint hospites tres tūc esse; ¶ Visitatores alteri q̄ pōri cartusie. vñ diffinitōrib⁹ capli generalis excessus domoz q̄s visitauerint. maxime infamiā tāgentes psonarū nō reuelēt: alias in caplo generali grauissime puniant; ¶ Caueāt etiā ne cōuersi aut redditū. vñ famuli eoz. culpas et modū visitatiōis domoz visitatarū sciāt vel inq̄rāt: alijsve reuelēt; ¶ Visitatores in domib⁹ q̄s visitāt. inq̄rāt diligēter. vtrū carceres sufficiētes. et p̄sentes p̄stitutiōes habeāt: et quos in pmissis negligentes inuenerint districte puniant: et eis sub bona pena iniungant: vt predicta iuxta domoz suarum facultates nō differant adimplere; ¶ Quod semel prōhibitū est a visitatoribus. intelligitur semp esse prohibitum: nisi per capitulum generale. vel priorē cartusie aut visitatores alios reuocetur;

De expulsis. et fugitiuis; Ca. IX

Angule dom⁹ ordinis carcerē habeāt cōpetentē: i quo ad agēdā penitētiā. criminosi et q̄ minant ignē vel mortē. vel de inferēdo aliq̄ graui scandalo sunt suspecti. et ceteri de q̄bus st̄tutū est recludant: et ad hoc agēdū. obedire superiorib⁹ subditi teneant; ¶ Priores circa subditos suos sint solliciti. ne ordinē dimittāt. vel de ordine fugiāt: et si q̄s huius ppositi esse p̄babiliter cognouerint. et eos q̄ aliū. vel alios ad hoc induxerint: valeāt carceri m̄cipare; ¶ Fugitiui reperi absq; licētia prioris cartusie. vel priorū suoz: p quoscūq; pōres ordinis possūt

h ¶ Prior cartusie. possunt etiā tales contētiōsi p visitatores alibi collocari. ca. 21. sc̄de partis an. 7. et ca. 31. eiusdē ptis an. 43.
i ¶ Abittere ali. vide ca. 9. tertie cōpil. 38.

k ¶ Prohibitū est. qd semel iniunctū est a visitatoribus siue ordinatū sp̄ intelligit esse iniunctū siue ordinatū nisi 22. ca. 9. tertie cōpil. 48.

l ¶ De expulsis et fugitiuis. habet ca. 31. sc̄de ptis an. p totū. et ca. 10. tertie cōpil. 1. vsq; 15.
a ¶ Saturū est. ca. 31. secunde partis an. 2.

b ¶ Si q̄s icurrent infamiā custodiāt in vinculis ferreis. ca. 32. secunde ptis an. 13.

c ¶ Fugiāt. Et si fugerint priores eoz. debent eos diligēter req̄rere. ca. p̄sentis 6.

d ¶ Priorū suo. vide ca. 10. tertie cōpil. 8.

e ¶ Possunt capi. Immo oibus prioz rectoribus. montaliū vicarijs et pcuratoribus in meritū sancte obediētie iniungit vt eos capi ant. ca. 10. tertie cōpil. 1. et 2.

Secūda pars statutorū nouorū

e **Expellatur.** Per hoc cessat qd de qbus dā expellēdis dicit ca. 31. scde ptis an. §. 2. et. 3.

f **Recipiāt.** Et eis habitum restituāt ordi nis si nō habēt: eosq; a scētia excoīcatōis ma ioris quā ex dimissione habitū incurrerūt/absol uant 22. ca. 10. tertie cō pil. §. 6.

g **Nolentes.** Per censurā ecclesiasticā fa ciāt eos cōpelli. ca. 31. se cunde ptis an. §. 27. Vi de ca. 3. huius ptis no. §. 19. et ca. 10. tertie com pil. §. 13.

h **In statutis.** ca. 31. secunde ptis an. §. 27. et sequentibus.

i **Si educerēt.** Idē de cōuersis. ca. 2. tertie ptis no. §. 10.

k **Moderari.** Vide ca. 9. tertie cōpil. §. 35.

l **Adhortis arti.** Dic ut in ca. 31. secunde ptis an. §. 27.

m **Spirituale.** Idē ca. 4. pme ptis no. §. 38.

n **Locē tamē.** Nec obediētia. ca. 31. secunde ptis an. §. 25.

o **Restituta.** Scp caplm generale. ca. 31. se cunde ptis an. §. 25.

p **Quadragesima dieb.** Idē ca. 31. secun de ptis an. §. 21.

q **Ad terrā.** Cōpu tatis dieb⁹ qbus cōmu nicauerit: vel ep̄s come derit i refectorio. ca. 31. secunde ptis an. §. 21.

capi: auxilio si necesse fuerit nihilomin⁹ inuocato brā
chij secularis; **P**riores et alij qui notabiliter re-
perti fuerint culpabiles. negligentia vel alio modo
de euasione incarcerationū: ab obedientijs absoluā-
tur: et locum subeant euadentis ad ordinis volun-
tatem; **N**ullus pro quocunq; crimine de ordine
expellatur: sed pro modo criminis et delicti. carceri
perpetuo vel ad tempus intrudatur; **P**riores et
vicarij monialiū suos apostatas et fugitiuos ad se
redeuntes rēcipiant: redire vero nolentes. require-
re cum diligētia nō omittant; **E**t nisi infra quinq;
dies quis eorum redierit: priusq; a proprio priore.
vel priore cartusie recipiatur. sponte se offerat carce-
re subiturū: a quo si criminosus fuerit. ei nō pote-
rit nisi per priorem cartusie. vel per capitulum gene-
rale; Si vero criminosus nō fuerit: p̄or suus de cō-
silio conuētus possit illum educere: quādo sibi vi-
debitur expedire; Et cum eductus fuerit aliquis de
predictis: faciat disciplinā scriptā de talibus in sta-
tutis; **S**i quos de incōtinētia conuictos aliquo
tempore cōtingat ordini reconciliari: nullo modo
hoc fiat in domibus in quibus fuerint cōuicti: nisi
ad perpetuū carcerem; De quo si educerētur nullo
modo ibi remaneant: sed sub debita disciplina alibi
collocentur; **Q**uicūq; de quacūq; indicibili in-
continentia conuicti fuerint. vel publice confessi:
perpetuo carceri mancipētur: sine omni spe libera-
tionis; **P**rior cartusie possit reconciliare ordini
quoscūq; criminosos. seruata ordinis disciplina:
quā possit quādoq; si ei videbitur mōderari: alius
vero prior etiā proprius eorundē. sine ipsius prio-
ris cartusie licentia. preterq; in mortis articulo. face-
re hoc non potest; **C**riminosi ordini reconcilia-
ti. spiritūale beneficium habeant. iuxta gradum ad
quem fuerint restituti: vōcem tamen non habebūt
etiā ab omni disciplina pro crimine imposita abso-
luti: nisi specialiter et expresse eisdem fuerit restitū-
ta; **C**riminosi reconciliati: quadragesima diebus
capituli mane et vespere. ad terram et super asserem
nudum in refectorio comedere compellant;

dat

insig

vel q

prop

2 **Expellatur.**

sp̄itib

tayan

ducer

quali

equo

p̄ma

ibide

tiam

5 **ha mu**

ordin

pro su

dicta

aduer

gratia

tum

ca tal

no. i

vicin

tia se

vna p

mus

mus

4 **negar**

suma

conu

5 **tum**

mun

alia

tri et

stum

temp

De diuersis institutis. et de quorundam dubiorum declaratione, Ca. X

- 1 **E**rsonē ordinis que amodo habebunt agere in curijs prelatorum et principum. vel in alijs locis insignibus ad que frequēs fit cōcursus. iuxta quas vel que ordo domos habet. vel habebit in futurum. propter ordinis honestatem inclinēt ad easdem;
- 2 **E**t ne domus huiusmodi a superuenientibus hospitibus nimium grauentur sumptibus et expensis. taxandas duximus illas vt sequitur; Videlicet q̄ ducens vnum equum soluat pro se et famulo et equo. qualibet die tres grossos tironenses. si vero duos equos habuerit. pro die quolibet soluat quinque; Pro prima autē die qui pluribus. vel qui vna tantum die. ibidem fuerit hospitatus. nihil soluat. sed ob gratiam hospitalitatis illa die gratis sibi omnia victualia ministrent; Et quia sunt nonnullę domus alie ordinis. non multum remote a locis memoratis. que pro suis negocijs quandoq̄ frequētant curias sepe dictas. quibus si semper. id est in quolibet eorum aduentu. prima dies sine expensis. et hospitalitatis gratia redderetur. predictę domus vicine. vt multum a talibus grauarētur. idcirco prout sequitur circa tales duximus ordinandum; Videlicet q̄ bis in anno. id est post sex menses. cum ad loca declinauerint vicina curijs supradictis. eisdē hospitalitatis gratia semel reddatur sine expensis prima dies. quā cū vna persona siue prior fuerit. siue alter alicuius domus receperit. omnibus alijs personis eiusdem domus infra sex mensium tempus de rigore valeat denegari;
- 4 **N**ullus de ordine publice predicare presumat. nisi in clauistro vel capitulo monachorum et conuersorum. nec ibidem aliquis secularis nisi quantum statuta volunt admittat;
- 5 **P**rima opera communia. secūda hebdomada post octauas pasche. alia. secūda hebdomada post festum apostolorum petri et pauli. tertia vero. prima hebdomada post festum sancti michaelis fieri consueuerūt; Et si dictis temporibus. aliquod impedimētum occurreret. ante

¶ De diuersis institutis etiam habet ca. 32. secundę partis an. per totum et ca. 13. tertię compil. per totum.

a **¶** Statuta volunt. ca. ultimo secundę partis an. §. 31.
b **¶** Prima opera. De his operibus habet ca. 18. secundę partis an. §. 5.

Secūda pars statu. no. Ca. X

vel post prout cōmodius fieri poterit supplebun-
tur; Nullum tamē aliud colloquiū in illis septima-
nis. nisi venerit festū capituli. est habēdū; ¶ **O**rdi-
nem tenere est. feria secunda et quarta. esse contentū
pane et coquina; feria tertia et sabbato. pane vino
et coquina; feria autē quinta. et diebus capituli. et
festis duodecim lectionū. more conuentus; absti-
nentia ordinis omni hebdomada nisi manifesta ne-
cessitas interdicit etiam obseruata; ¶ **D**eclaramus
¶ **Q**uod illud statutū quod dicit. q̄ nemo vtatur statuto
novo donec per duo capitula continua fuerit confir-
matum; intelligendū est solūmodo de illis statutis
que fierent contra rigorem ordinis; ¶ **E**t de cetero
quādo fiet statutum nouū. vtantur diffinitores his
verbis; statuimus vt illud et illud fiat; Quādo ve-
ro fiet declaratio antiqui statuti; vtantur his ver-
bis; Declaramus. et cetera;

c ¶ Statuto nouo.
Quod est ca. 28. secun-
de partis an. 18.

Explicit secunda pars statutorū nouorū;

Tertia pars statutorum novorum La. I

Incipiunt capitula tertie partis novarum constitutionum ordinis cartusiensis;

- 1 De clericis redditis;
- 2 De conuersis et redditis laicis;
- 3 De donatis et prebendarijs;
- 4 De monialibus nostri ordinis ac vicarijs et priorissis earundem;

Incipiunt noue constitutiones. ad tertiam partem consuetudinum pertinentes.

De clericis redditis; Capitulum I

- 1 Qui monachus nouitius ad statum clerici redditus reducitur: per annum integrum
- 2 in habitu clerici probeat; ¶ Clerici redditus annum probationis faciant in habitu suo sine capa; Recipientes vero et professionem faciant sicut monachi: habitus tamen eorum non benedicatur: sed dicto usu. suscipe me. et petito orari. post statim vadunt ad cornu altaris: ubi legant professionem suam et super altare offerant: ac benedictionem recipiant;
- 3 ipsaque die professionis communicare teneantur; ¶ Clerici redditus per habitum deferant cucullas sine vittis: in monachos autem si alias sufficientes et promotibiles fuerint valeant recipi. de consensu conventuum domorum suarum: et precem faciant in caplo monachorum; ¶ Si clerici redditus professionem habitum monachorum susceperint: probabunt in habitu redditorum supposita tamen capa: et tunc in monachali professione cuculla benedicatur. sed non ipsi: cum in professione prima fuerint benedicti; ¶ Clerici redditus cum monachis habitantes. in ieiunijs ordinem teneant sicut illi: sed in domibus inferioribus existentes vel
- 4 extra missi. teneant ordinem in ieiunijs ut conuersi: et extra domos suas possint comedere cum prioribus suis et etiam alienis: et per fractionem silentij ad mensam. ut monachi: septem psalmos cum letania dicere teneantur;
- 5

a ¶ Altare offerant. Exosculatū. ca. 24. secundum de prius an. §. 5. ibi. Sicq.

b ¶ Sicut illi. Clerici redditus qui cum monachis habitant sicut ipsi cellam silentium et ordinem teneant. ca. 11. tertie compilationis. §. 1.
c ¶ Extra missi. Extra terminos mitti possunt per priorem cum opus est per factis domus: sed non sine famulo. ca. 3. secundum cunde prius no. §. 16.

Tertia pars statutorū nouorū

d Tres vel duos.
Ultra numerum mona-
chorū de quo habet ca.
25. scđe pñs an. §. 1. 7. 4.

e Beneficia spi. Vide
ca. 4. pñe pñs no. §. 4.

f Si habitū suscep-
erint. ca. pñi. §. 4.

g De cōuersis et reddi-
tis laicis. etiā habet in
tertia pte statutorū no. p
totū. Et ca. 33. tercie par-
tis an. p totū. Et ca. 11.
tercie cōpil. §. 2. vsq. 16.

a Ad succurrēdū.
Quod pñet pcurato-
ri pñe absente. ca. 8. se-
cūde pñs an. §. 21. vel vi-
cario pñe 7 pcurato-
re absentibus. ca. 10. se-
cūde pñs an. §. 2.

b Statuta sūt. ca.
2. tercie pñs an. §. 3.

c Instruēdi. Et in
ca. 6. scđe pñs an. §. 18.

¶ Quelibet domus ordinis possit habere clericos
redditos tres vel duos. qui cū monachis existen-
tes. ecclesiā capitulū et refectoriū cum eis frequēta-
būt. seruiēt et ministrabūt vt monachi in diuinis.
vbi de cōsuetudine hoc habet. beneficia spiritua-
lia habebūt vt monachi. corporalia vt conuersi. et
ad eadē spiritualia pro alijs reddenda vt monachi
astringent. primi clamabūt culpas suas in capitu-
lo et recedēt. legēt in refectorio vt ceteri. vocem nō
habebūt. nec in cōmunibus erūt tractatibus. non
poterūt ad sacerdotiū pmoueri absq. licentia pñis
cartusie vel capli generalis. et de cetero fratres no-
minant etiā si fuerint sacerdotes. ¶ Permittim⁹ q
clerici redditi pñssi et in sacris ordinibus pñstituti.
si habitū susceperint monachorū. infra annū proba-
tionis capa nō obstāte epistolā et euāgeliū legere.
missam quoq. celebrare valeant in cōuentu. si tamē
ante in statu clerici erat eis hoc pmissum. ¶ Sacer-
dotes etiā redditi monialiū. qñ transeunt p domos
monachorū. ibidē in cōuentu de licentia pñsidentū
valeant celebrare. ¶ Cum bigami de iure sint pñati
tonsura et omī pñuilegio clericali. inbibemus ne de
cetero recipiant ad habitū monachorū. vel clerico-
rū redditorū. qz fieret iniuria et offensa ordini cleri-
cali. Si sec⁹ fuerit attēptatū. talis receptio. sed nec
pñfessio si inde fuerit subsecuta. nulli⁹ sit valoris.

De cōuersis. et redditis laicis. Ca. II

¶ Omnibus domib⁹ cōuersorū. que aliter infe-
riores nominant. in qb⁹ est capella. ter vel bis
ad minus in hebda celebret missa a procuratore vel
pñe. aut clerico sacerdote. Et si iusto impedimēto
cessante prior hoc neglexerit facere obseruari. culpā
suam teneat in pñmo generali capitulo pclamare.
¶ Ibidē etiā corpus christi ad succurrēdū infirmis
seruet si pñt fieri reuereter. sed in quolibet mense re-
nouet. ¶ Oratio materna in qua cōuersi laici scđm
statuta sunt instruendi. 7 ad quā faciēdā habēt post
matutinas singulis dieb⁹ festinare. sub forma q se-
quit fieri pñsuevit. Prostrati in terrā. scđm suū idio-
ma seu vulgare p omī statu intercedūt. Et dicitur p

statu nostre religionis: pro statu sacrosancte roma-
ne ecclesie. et dñi nostri pape: pro pprio diocesano.
et ceteris episcopis. psonisq; ecclesiasticis vniuer-
sis: pro imperatore romano. regibus et oibus pn-
cipibus christianis: pro oibus bnfactoribus. reco-
mēdatis. familiarib⁹ et amicis: p oibus tēptatis.
et in q̄cūq; tribulatiōe corpis et anime cōstitutis:
pro excomunicatis et interdictis: pro cōuersiōe he-
reticorū et schismaticorū: pro p̄uersione iudeorū et
paganorū: pro nauigantibus. p̄grinis. et ifirmis:
pro terre fructib⁹ et cultorib⁹ eorundē: pro tēperie
aeris: pro suiipsius pseuerātia in ordine. et obser-
uantia mādatorū dei. ac nre religiōis: et si qua sunt
alia: p q̄bus orātis spiritū diuina inspiratio inflā-
met et accēdat; ¶ Sciēdū p̄terea q̄ ad quēlibet sta-
tū q̄ volūt. pater n̄r humiliter deuoteq; subiūgūt:
dictā orōnē pro q̄litate t̄pis discretionis et feruoris
ampliādo. vel etiā breuiādo; ¶ Priores nō tenent
seq̄ cōsiliū cōuersorū vel redditorū in receptiōe alio
rū: nisi cōuētui expediēs videat; ¶ Cōuersi et red-
diti laici nisi de p̄sidētis licētia. et in necessitatis ar-
ticulo ad missas seruire nō p̄sumāt: ⁊ in officio eccle-
siastico. quo ad regulares cērimōnias clericos imi-
tent; ¶ Dēferāt honorē sibiipsis: fratres se nomi-
nent: alioq̄n pro q̄libet defectu veniā accipiant: et
culpā suā in sequēti caplo recognoscāt; ¶ Cōuersi
et redditi habitātes ifra parrochias seculares: in fe-
stis colēdis et nō colēdis. illis p oīa se p̄formēt; In
ifra terminos domorū suarū sine p̄orib⁹ nō eq̄tent:
nisi adeo debiles extiterint: q̄ nō valeant peditare;
Sed nec extra: nisi scdm qd̄ scriptū est in statutis;
Et q̄ ex eis potuerint et noluerint laborare. vino et
pitātia careant ad p̄oris volūtātē: et si necesse fuerit
grau⁹ puniāt; ¶ Cōuersi q̄ cū nouacula grēnones
sibi radi fecerint: q̄rta et sexta feria a vino abstineāt
vsq; ad rasurā subsequētē; Priores q̄ et pcurato-
res qui scienter hoc nō fecerint obseruari: semel in
hebda vsq; ad sequētē rasurā a vino abstineāt: p̄ter
abstinētiā ab ordine p̄stitutas; ¶ Si cōuersos de
icōtinētia p̄uictos. vl̄ p̄fessos. de carcere educi aliq̄n

d ¶ Conuersor. Ad
testimoniū tñ cōuersorū
inter q̄s cōuersati sunt
suscipiūt. ca. 24. tertie
ptis an. 5. 2.

e ¶ Ad missas. Ad
missas p̄uarias seruire
possunt: cōuersi et red-
diti laici: donati et pre-
bēdarii: q̄uis forte sint
irregulares. ca. 11. tertie
cōpil. 8.

f ¶ Cerimonias de.
Sc̄z inclinationes ⁊ ce-
teros religiosos corpor-
is mor⁹. ca. 1. tertie par-
tis an. 5. 2.

g ¶ Dēferāt ho. De
hoc habet ca. 21. tertie
ptis an. 5. 4. Vide ca. 11.
tertie cōpil. 7. 9. 10. 11.
h ¶ In statutis. ca. 6.
icde ptis an. 5. 39. et ca.
26. tñe ptis an. 5. 6. et. 7

i ¶ Grēnones. Hoc
etiā phibet ca. 28. tertie
ptis an. 5. 13. Sed conce-
ditur in terna cōpil. ca.
13. 3.

Tertia pars statutorū nouorū

ptigerit: domū suam et cellam ppetuo sine spe dis-
 pensationis amittant. et alibi collocent: ac quo ad
 barbā et victualia ad statum redditorū reducantur;
 ¶ Similiter et cellā amittant qui priorē suum disfa-
 mauerint: aut creditores ad recuperanda debita sol-
 licitauerint: seu aliter pcurauerint damnū domus;
 ¶ Conuersi et redditī qui dominis secularibus per
 se vlt per alium quoquo modo de correctiōibus pso-
 narū ordinis aliqd denūciauerint: amittāt perpe-
 tuo domos suas: et alibi sub debitis pro modo cul-
 pe disciplinis ab ordine collocent; ¶ Celle et offici-
 ne conuersorū et redditorū a priorē vel pcuratore se-
 mel in mēse vel quotiēs eis placuerit visitent: qui-
 bus ipsi cōuersi et redditī quicqd habēt expōnere te-
 neant; Et si quis ex eis cibaria aut alia illicita tene-
 re fuerit assuetus. et monitus se noluerit emendare:
 perdat cellā pro modo offense ppetuo vlt ad tēpus;
 Clauē quoq; de ostio anteriori qui habuerit tradat
 m cōqnario quotiēs tēminos exierit: alias careat vi-
 no et pitātia cum redierit vno die vel pluribus ad ar-
 bitriū p̄sidentis; ¶ Terre remote et steriles seu inuti-
 les ad tēpus possint dari in emphiteosim de cōuē-
 tiū voluntate: quando videbit̄ esse lucrū domus;
 Si vero aliqui cōuersi p̄dicta impedire palā vel oc-
 culte attēptauerint. et potuerit hoc pbari: reducan-
 o tur ad statū redditorū; ¶ Cōuersi inutiles reputan-
 tur: qui impedimētis ppetuis prepediti. nō possūt
 secundū ordinis cōsuetudinē laborare; ¶ Cōuersi
 et redditī laici cāpis nigris nō vtātur: q̄bus noue
 q̄ p̄suetudines ad ipsos p̄tinentes legant̄ ter in anno:
 vel amplius. si priori videbit̄ expedire; ¶ Cōuersi
 nō cessant ab operib⁹: in solēnitatibus et festis que
 sequunt̄; Videlicet in solēnitatib⁹ dedicatiōis eccle-
 sie. et scriificatiōis beate marie q̄n trāsserint: et san-
 cti hugonis lincolniensis: in festis ap̄lorū thome
 et matthie: ac euāgelistaz marci et luce: doctorūq;
 gregoriū. ambrosiū. augustini et hieronymi gl̄iosoz
 cōfessorū; ¶ Redditi laici amodo frēs vocent̄: et p-
 sessionē faciāt ad altare: scdm modū et fōrmā cōuer-
 sorū; In solennitatibus q̄z infra scriptis: superius

k Denūciauerint.
 hoc em firmiter est in-
 hibitū. ca. 7. secūde par-
 tis no. 12. Vide ca. 3.
 terne cōpil. 16.

l Exponere. Idem
 ca. 5. scde ptis no. 11.

m Terminos exie.
 Vide ca. 26. terne par-
 tis an. 10.
 n De p̄uētiū. Vide
 de hoc ca. 3. terne cōpil.
 9. 10. 11. 12. 13.
 o Inutiles repu.
 Loco triū inutiliū pos-
 sūt recipi tres viles et c.
 ca. 6. scde ptis no. 20
 p Lapis nigris.
 Sed gr̄is. ca. 11. ter-
 tie cōpil. 13.
 q Capellū seu pileum
 possunt portare gr̄is.
 ca. 13. terne cōpil. 9.
 r Legant̄ ter in
 Antiquē vero semel in
 anno. ca. 1. scde ptis an.
 3. ibi. Tertia vero.
 s Trāsserint. Et san-
 cti b̄ndicti et sc̄i iohan-
 nis q̄n trāsserunt. ca. 11.
 terne cōpil. 6. Et in fe-
 sto sc̄te agathe: et in fe-
 stis cōpassionis/visita-
 tionis et p̄sentatiōis be-
 ate marie. ca. eodē. 6.
 Et in festo reliquiarū ec-
 cleſie superioris. ca. 28.
 p̄me ptis an. 7. Et vn-
 decim milia p̄ginū. ca.
 2. p̄me ptis no. 36. Et
 in festo reliquiarū eccle-
 ſie inferioris. ca. 28. p̄-
 me ptis an. 12.
 s Et fōrmā. ca. 24.
 terne ptis an. 4.

in refectorio comedat cum conuersis; Videlicet in die
natiuitatis dñi et duobus diebus sequentibus: in epi
phania. et purificatione. et annunciatione beate marie
virginis: duobus diebus in pascha. et in ascensione
dñi: duobus diebus in pētecoste. et in festo corporis
christi: in natiuitate beati iohānis baptiste: in as
sumptione. et natiuitate beate marie: et omnium san
ctorum solennitate;

De donatis. et prebendarijs; La. III

1. Am ex incauta et indiscreta receptio donato
rum et p̄bendariorum damna et scādala q̄pluri
ma nro ordini puenerint: ordinamus q̄ de cetero
nullus recipiat in donatū vel p̄bendariū absq̄ licen
tia capli generalis. vel p̄oris cartusie: qui etiā defa
cili. aut sine magna et euidēti necessitate vlt̄ utilitate.
2. talē licentiā nō cōcedat; Cum autē obtēta licētia
aliq̄s recipiendus fuerit in donatū: p̄pter voti peri
culū. paupertatē et castitatē vouere nō cogat: sed
recipiat cum cōditionibus infra scriptis; Videlicet
q̄ domui illi et ordini erit verus obediēs et fidelis:
damnū seu vituperiū prioris et aliorū dicte domus
eis nō celans sed reuelās: honorē et cōmodū eorū
diligens et pcurans; Item pmittat se correctiōi or
dinis totaliter subiacerē: et de his q̄ habuerit prio
ri et pcuratori reddere rationē: quoties sup hoc fue
rit requisitus; Et si qd absit in pmissis aut in aliquo
premissorū deficeret: aut etiā continentia nō serua
ret: donationē huiusmodi ordo valeat infringere:
et se de tā infelici psona expedire: nullā remuneratio
nē eidem de tēpore quo seruiuit faciēdo;
3. Donatis et p̄bendarijs residentibus in grangijs et domi
bus nostris: ac mercenarijs et familiaribus et do
mesticis: possumus auctoritate apostolica licite sa
cramēta ecclesiastica ministrare;
4. Donati qui or
dini se et sua dederūt et nobiscum resident cōtinue:
possunt in nris cimiterijs si elegerint sepēliri;
5. Et e
quis habitū nō mutant secularē: volumus tamē
q̄ vestis eorum superior vnicolor sit: et tam longa
q̄ gēua operiat et transcendat; Et quando die
bus dominicis et festiuis pro diuino officio audi

De donatis habetur
etiā ca. ii. tertie cōpil.
16. et sequentibus.

a. Donatū vlt̄ p̄bē.
Mulieres in domib⁹ or
dinis nullo modo reci
pian in donatas vel p̄
bendarias: nec pariter
recipiant viri vxorati
in donatos aut p̄bēda
rios. ca. ii. tertie com
pil. 19.

b. In receptioe dona
torū hoc seruet statuti:
nec recipiant cū p̄prio.
Et p̄sidentes domorū
eis sufficient pvideant
de necessarijs et. ca. eo
dem. §. 16.

c. Vituperiū prio.
Vide ca. 3. tertie cōpil.
§. 16. et ca. 5. tertie com
pil. 6.

d. Remuneratio
nē. Vide ca. ii. tertie cō
pil. 20.

e. Donatis et p̄bē.
Nullus donatos alia
rū domorū ad se inordi
nate veniētes recipiat
nisi ad carceres: dein
de ad domos suas re
mittat: Als teneat ordi
nē in victualib⁹ et. ca.
ii. tertie cōpil. 18.

f. Sepeliri. Et ha
bēt donati viuētes sine
p̄prio beneficiū breuis
sicut cōuersi. et gaudēt
p̄uilegijs indulgētijs et
libertatib⁹ ordinis. ca.
ii. tertie cōpil. 16.

g. Habitū non mu.
Donati in vestimentis
cōformēt se p̄suetudini
domorū et p̄uinciarū su
arū. Nec comā seu capil
los relaxēt aut nutriāt:
Als incarcerent. ca. ii.
tertie cōpil. 17.

Tertia pars statutorū nouorū

endo superius ascendunt: vel pro negocijs ordinis extra terminos a priore vel procuratore diriguntur: vtantur caputio cōuersorum ppter honestatē ordi-

nis et pro scandalis q̄ cōtingere possent euitandis; **¶** **C**ōtumaces vō et rebelles ordini in pmissis: ca-
reant vino. et etiā pane albo ad p̄oris volūtate: do-
nec emendationē fecerint cōpetentē; **¶** **V**estes etiā

virgatas et partitas. et vestes viridis rubei croceiq; coloris: eis sub pena p̄uationis a bñficijs ordinis

et p̄benda. ppetuo. phibemus; **¶** **D**onati et p̄bēda
r̄i senes debiles et infirmi. sicut idui possunt ad suc-

currēdū. qñ locus vacauerit redditoy: ita in simili casu recipi poterūt in habitu p̄uersoy: qñ in domo

cōpletus fuerit numerus redditoy; **¶** **D**onati et p̄-
bendarij nō tenent reddere officiū q̄diu sunt in ha-

bitu seculari: dieb⁹ tamē dñicis et festiuis intersint exhortationi p̄oris et p̄cibus in caplo cōuersorū:

vbi etiā de suis defectib⁹ cū necesse fuerit arguant. et per subtractionē victualiu puniant;

¶ **P**rima q̄z die dñica cuiuslibet mēsis p̄fiteant: et in natali dñi. pascha. et pentecoste corp⁹ dñi suscipiāt reuerēter;

De monialibus nostri ordinis. ac vicarijs. et priorissis earundē; Ca. III.

¶ **A**llapsona ordinis nr̄i. domos monialiū fr̄quentet. nisi vrgente necessitate vel euidēti vtilitate: et peracto p quo iuerit negocio recedat absq; mora;

¶ **V**icarij monialiū fortiter reprehēdant psonas ordinis cuiuscūq; cōditionis fuerint: que sine causa rationabili domos monialiū fr̄quentare nō erubescūt: nec differāt domno cartusie nūciare: vbi viderint expedire;

¶ **A**donachi cōuersi et redditu vniuersi in domibus monialiū habitātes: obediētiā pmittant tantū vicario. et nō priorisse;

¶ **P**riorissa quoq; nō obstāte obediētiā quā p chartā p se et domo sua promittit generali capitulo: tenet nihilominus per se obediētiā pmittere vicario: et moniales ac cōuerse tantūmodo priorisse;

¶ **D**ebēt tamē moniales in p̄sentia vicarij. cū noiatione ipsi⁹ et p̄orisse p̄fessionē facere: ac eidē in oib⁹ licitis et honestis obedire;

¶ **V**icarij monialiū i foro penitētie quo ad

¶ **P**rohibem⁹. Nul-
la domus recipiat secu-
lares extra statū dona-
torū et p̄bendariorū nisi
cum condicione 2c. ca.
11. tertie cōpil. §. 20.

¶ **A**d succurrēdū.
Et i ca. 33. tertie partis
an. §. 4.

¶ **D**onati. Vide ca.
11. in cōpil. §. 8. 9. 10. 11.

¶ **E**t p̄tecoste. Et
in festo corporis ch̄isti.
ca. 1. tertie cōpil. §. 31.

¶ **D**e monialib⁹ etiam
habet ca. 34. tertie par-
tis an. per totū. et ca. 12.
tertie cōpil. per totū.

¶ **O**bediētiā pro.
Et habeāt locū aptū ad
recognoscendū culpas
suas diebus capli. Nō
manducet cū secularib⁹
nec ipsos admittant ad
mēsam suā in cellis 2c.
ca. 12. tertie cōpil. §. 19.
Et priorissa et vicarius
eis p̄uideāt de necessa-
rijs: put in domib⁹ mo-
nachoy est fieri p̄suetū.
Et elemosinas seu do-
na q̄ eis offerūt tradāt
priorisse. ca. eodē §. 19.

¶ **G**enerali. Et i ca.
34. tertie partis an. §. 1.

¶ **C**aplo. Quolibet
anno. ca. 9. tertie cōpil.
§. 4.

moniales et psonas cum eis habitātes. illam habēt potestātē: quā habēt pōres in suos monachos. aliosq; subiectos; Et cū p se indiguerint: vn^o de monachis cū ipsis habitātibus illos possit absolvere a mortali: exceptis casib⁹ a iure superiorib⁹ reseruat^{is}; In q^o si domni cartusie. vel sui pōris copiā habere cōmode nequerint. ad alterū visitatorū illi⁹ p^{ro}uincie recursū habeāt: ab eis etiā in foro cōsciētie absoluedi. casib⁹ dūtaxat exceptis. in q^obus fuerit sedes ap^{li}ca cōsulēda; ¶ Caueant sibi vicarij et priorisse. ne monachos suos sinelicetia cap^{li} generalis vel pōris cartusie. extra terminos mittāt: alias ipsi monachi essent fugitiui: et mittētes grauius puniēdi; ¶ Cū in domib⁹ monialiū electio fuerit celebrāda: vicarius p^{ri}mā vocē habeat: et postmodū cum cōfirmatorib⁹ vota scrute^r monacharū; ¶ Nulla q^o monialis ad eligēdū cū alijs admittat. nisi duodecimū annū pegerit: et p^{ro}fessionē fecerit tacite vel expresse; ¶ Nulla etiā monialis in priorissam eligi poterit: nisi tricesimū annū etatis cōpleuerit: fueritq; expresse ordinē p^{ro}fessa; ¶ Nulla priorissa p^{re}sente vicario b^{en}dicite dicere p^{re}sumat: nec p^{re}sente monacho. aut clerico p^{re}sbytero duodecimā legere lectionem; ¶ De diuino quoq; officio ordinādo. aut correctione hominū quorūcūq; se nullatenus intromittat: et moniale. vel personā aliā sine cōsensu sui cōuentus vel maioris partis: ad hābitū ordinis nō recipiat; ¶ Quod si contrariū facere p^{re}sumpserit: talis receptio efficacie sit nullius: et moniales priorisse in p^{re}missis vel aliquo eorū cōsentiētes. generalē ordinis disciplinā sustineāt: quousq; p priorē cartusie vel per capitulū relaxet; ¶ Vicari⁹ de licet^{is} dandis monialibus et disciplinis iponendis. et de administratio-
ne tēporali se nullaten⁹ intromittat: nisi cū per priorissam fuerit rēq^usitus; Reprehēdere tamē potest ac etiā accusare. cū viderit expedire: et tā i^oriorissam q^o in moniales et ceteras psonas ordinis cū eis cōmorātes. ex cōmunicatiōis suspēisionis et interdicti sentētiās cū necesse fuerit p^{re}mulgare: et alias pōris gerere officiū: exceptis casib⁹ mēoratis: et vbi p^{re}trariū

d Electio fue. Moniales q^o nobiles et amicos in suis electionib⁹ requirūt: p^{re}sent velō n^o gro 2°. ca. p^{re}senti. §. 24.

e Sui cōuentus. Et vicarij dom⁹. ca. p^{re}senti. §. 13.

f Ad hābitū. Non p^{re}stent moniales añ finitū duodecimū annū quo finito si p^{re} annū cōtinuū p^{ro}bate fuerint p^{ro}fessis habētur. ca. 12. tertie cōp^{re} §. 7.

g Administratiōe. Priorissa et vicarius cū stodiāt et administrēt pecunias dom⁹: et singulis annis vicarius et pcurator reddāt cōpōtū de receptis et expōsitis in p^{re}sencia priorisse et duarū aut trium antiq^uum monialiū. ca. 12. tertie cōp^{re} §. 20.

Tertia pars statutorū nouorū

h **¶** Recipiant. Vide de hoc ca. 12. tertie com pil. §. 1. 2. 3. 4. 5.

i **¶** Caduerū qz. 3te numerus pfigit a visita toibus earz considerata dom^o facultate. ca. 34. tertie pns an. §. 3. **h** **¶** Etia nouitie. Ai de ca. 12. tne copil. §. 6.

l **¶** De ordine. Idem ca. 3. scde pns no. §. 18.

m **¶** Tel loq. De hoc m habet ca. 3. scde pns no. §. 18. et ca. pns. §. 28.

n **¶** Ad ingrediat. Vide de hoc ca. 12. tertie copil. §. 11. 12. 13.

o **¶** Post copleto. Ai de ca. 6. tne copil. §. 26.

p **¶** Et honeste. Erve lata facie et presente ac audite priorissa vl sup priorissa: z vna aut dua bus ex alijs monialib: que cōtra fecerit p qli bet vicep vna hebdom comedat ad terrā in re fectorio. ca. 12. tertie cō pil. §. 14.

q **¶** Comedēdū. Pri orisse nō habeāt in refe ctorio duplicē portionē ca. eodē §. 21.

in statutis expresse notare; **¶** Prohibemus vica- 13
rijs priorissis et cōuentibus monialiū: ne de cetero
recipiant in sorores nisi q̄t de bonis monasterij po-
terūt sine penuria sustētari: nec aliquā s̄b cuiuscūq;
cōmodi velamine. donec loc^o vacauerit recipiāt vel
recipe pmittant: nec ppter munera vel etiā pmissa
aliquā psumant recipe. ne vitiū cōmittāt symonie:
14
nūmerū qz cōstitutū. in quo etiā nōuitie et cōuerse
cōputant aliq̄ten^o nō excedāt; **¶** Nulla p̄orissa etiā
de sui cōuent^o volūtate se vel domū suā valeat obli-
gare. aut lras obligatiōis sigillare: vicario incōsul-
to; Alioq̄n p̄orissa cōtrariū faciēs. et moniales ad h
cōsentiētes: grauit̄ puniāt p p̄orē cartusie. vel p
caplm generale; **¶** Laueat sibi q̄libet p̄orissa: ne si- 15
ne licētia vicarij. vel ei^o vices gerētis: aliquē de or-
dine medicatiū pmittat ingressum habere ad monia
les vel loq̄i cū eis dē: nec in domib^o monialiū p̄di-
catiōes eoz vl alioz quorūcūq; q̄ de ordine nro nō
fuerint vllaten^o audiant: nisi de vicarij et priorisse
licētia speciali: et cū recipient ad mēsa viri religio-
si: sint vicario vel aliq̄ de capellanis sociati; **¶** Ai- 16
carius vel q̄cūq; ali^o nō ingrediat domū monialiū
ab ostio claustrī et infra. nisi cū socio honesto: et si
causa p̄fessiōis vel alteri^o sacramēti ministrādi ingre-
di habuerit: ita itret et stet q̄ plures videre possint
tā cōfessorē q̄ etiā cōfiterē; Qui cōtra fecerit: ac p̄o-
rissa et ceteri q̄ hoc sciēter pmiserint: teneāt ordinē
donec per p̄orē cartusie absoluant: et si sinistrū. qd
de^o auertat cōtingeret. graui^o puniant; **¶** Inhibe- 17
mus oibus p̄orissis. ne post cōplētoriū loquēdi cū
aliq̄. monialib^o tribuāt facultate: sed nec vllō tpe cū
aliquo loq̄ndi licētiā habeāt: nisi in p̄sentia sodalis
p̄ religioso z honeste; **¶** Priorisse nō habeāt cameras 18
q̄ appropriatas sibi ad iacēdū cōmedēdū vl bibēdū:
nec aliq̄ caputia priorisse et ceterē sorores vllō vnq;
tpe portare pmittātur; **¶** Nulla monialis possit in
monasterio comedere vel bibere extra refectoriū. et
infirmariā. preter priorissam et cellerariā: que cū do-
minabus nre vel alterius religionis approbate va-
leant alibi comedere: in loco tamē licito z honesto; 19

Et qñ aliq̃ p̃trariū facere p̃sumpserint: a vino absti-
 neāt in crastinū tota die; Nulla etiā monialis in refe-
 20 ctorio comedat in mēsa p̃orisse; ¶ Adoniales p̃fesse
 habeāt vittas in scapularib⁹ suis. et velū nigrū por-
 tent: et in cōspectu hoīm se nō p̃sentēt: nisi velatis
 facieb⁹; Cōuerse vō p̃missis nō vtunt⁹: sed nec mo-
 21 niales q̃ nō sūt b̃ndicte vtūt⁹ velo nigro: s̃ vittas ha-
 beāt et velata facie icedāt vt p̃fesse; ¶ Et si aliq̃ mo-
 nialis de incōtinētia cōuicta fuerit vel cōfessa: p̃pe-
 22 tuo sine spe rehabēdi careat velo nigro; ¶ Adonia-
 les nō portēt caudas in vestib⁹ suis: nec tunicas in
 q̃b⁹ sūt scissure vel manice inhoneste: nec portēt pel-
 les ī cōuētū: nisi sub mātello simplici et sine forzatu-
 23 ra; ¶ Adoniales iaceant cū cuculla et cōuerse cū sca-
 pulari. et q̃libet sola: nec vocēt se dominas ad iuicē
 sed sorores: nec vnq̃ seruiāt ad missas: nec q̃cūq̃ ab
 aliq̃ recipe vel donare audeāt alicui: sine licētia p̃iō
 24 nisse; ¶ Adoniales secularib⁹ infamiā ordinis tangē-
 tia quocūq̃ reuelātes. aut nobiles et amicos ī suis
 electiōib⁹ req̃rētes: p̃ueniēt velo nigro. et nihilomi-
 25 nus p̃ visitatores districte puniant⁹: si inde scādālū
 fuerit subsecutū; ¶ Adoniales reddāt breues ordi-
 nis: et missas reddere faciāt q̃ debent⁹ p̃ breuib⁹ me-
 26 moratis; ¶ Pro q̃libet missa q̃ p̃pter defectū sacer-
 dotū reddi nō poterit dicat⁹ vnū psalteriū: ita q̃ se-
 cūdū ordinationē vicarij vl̃ p̃orisse. ⁊ numez missa-
 rū q̃ reddi nō poterūt diuidant⁹ psalteria iter ipsas;
 27 ¶ Tricenaria q̃s in missis ⁊ quinquagenis faciāt sicut
 nos: et nos pro eis sicut p̃ alijs p̃sonis ordinis fa-
 28 ciemus; ¶ Adoniales nō suant vestes extraneoꝝ se-
 culariū vel religiosorū: nec loquant⁹ cū eis nisi ad
 29 cratē cancellatā: nec l̃ras mittāt vel recipiāt sine licē-
 tia vicarij vel prioris; ¶ Propter scādala et ifami-
 as que q̃nq̃ in domib⁹ monialiū euenerūt. et quoti-
 die possent euenire: statuto p̃petuo et irrefragabili
 ordinamus. ne amodo in ordine nostro domus no-
 ue monialiū recipiant⁹ aut incorporent⁹: sed tantū
 cura nobis sufficiat susceptarū;

Explicit tertia pars statutorū nouorū;

r ¶ Et velata fa. Mo-
 niales q̃ fuerunt in offi-
 cijs: ipsi officijs cessan-
 tibus/vultu velato ice-
 dant. ca. 12. tertie com-
 pil. §. 17.

s ¶ Velo nigro. Et
 carceri mancipet. ca. 9.
 scde partis no. §. 8. Pro
 moniali q̃ p̃pter suā in-
 cōtinētiā velū pdiderit
 vt sibi restituat⁹ nullus
 intercedat: als per tres
 mēses in victualib⁹ or-
 dinē teneat. ca. 12. tertie
 cōpil. §. 25.

t ¶ Recipere. Idem
 ca. 12. tertie cōpil. §. 12.

v ¶ Priouille. Ad vt
 cariū: Als comedat ad
 terrā ī refectorio p̃ vnā
 hebdom. ca. eodē §. 12.

x ¶ Reuelātes. Vide
 ca. 3. tertie cōpil. §. 16. et
 ca. 12. tertie cōpil. §. 8. 9.
 10. 13. 15. 16. 22. 23. 24.
 26.

y ¶ Et quinquagenis.
 Sc̃s quinquaginta psalmos
 p̃ singulis tricennarijs
 que nō sūt de charta ca-
 pituli. ca. 4. prime ptis
 no. §. 13. Sed p̃ illis que
 sunt de charta capli: ad
 vinginti psalmos tenē-
 tur tm. ca. 2. tertie com-
 pil. §. 25.

z ¶ Loquantur. De
 hoc habet ca. p̃ntis. §. 17

a ¶ Cū eis. Nec eos
 aut q̃cūq̃ alios osculē-
 tur seu amplexent⁹: Als
 per vnā hebdom. come-
 dāt ad terrā ī refecto-
 rio. ca. 12. t̃tie cōpil. §. 12.

22
24
26
28
30
32
34
36
38
40
42
44
46
48
50
52
54
56
58
60
62
64
66
68
70
72
74
76
78
80
82
84
86
88
90
92
94
96
98
100
102
104
106
108
110
112
114
116
118
120
122
124
126
128
130
132
134
136
138
140
142
144
146
148
150
152
154
156
158
160
162
164
166
168
170
172
174
176
178
180
182
184
186
188
190
192
194
196
198
200
202
204
206
208
210
212
214
216
218
220
222
224
226
228
230
232
234
236
238
240
242
244
246
248
250
252
254
256
258
260
262
264
266
268
270
272
274
276
278
280
282
284
286
288
290
292
294
296
298
300
302
304
306
308
310
312
314
316
318
320
322
324
326
328
330
332
334
336
338
340
342
344
346
348
350
352
354
356
358
360
362
364
366
368
370
372
374
376
378
380
382
384
386
388
390
392
394
396
398
400
402
404
406
408
410
412
414
416
418
420
422
424
426
428
430
432
434
436
438
440
442
444
446
448
450
452
454
456
458
460
462
464
466
468
470
472
474
476
478
480
482
484
486
488
490
492
494
496
498
500
502
504
506
508
510
512
514
516
518
520
522
524
526
528
530
532
534
536
538
540
542
544
546
548
550
552
554
556
558
560
562
564
566
568
570
572
574
576
578
580
582
584
586
588
590
592
594
596
598
600
602
604
606
608
610
612
614
616
618
620
622
624
626
628
630
632
634
636
638
640
642
644
646
648
650
652
654
656
658
660
662
664
666
668
670
672
674
676
678
680
682
684
686
688
690
692
694
696
698
700
702
704
706
708
710
712
714
716
718
720
722
724
726
728
730
732
734
736
738
740
742
744
746
748
750
752
754
756
758
760
762
764
766
768
770
772
774
776
778
780
782
784
786
788
790
792
794
796
798
800
802
804
806
808
810
812
814
816
818
820
822
824
826
828
830
832
834
836
838
840
842
844
846
848
850
852
854
856
858
860
862
864
866
868
870
872
874
876
878
880
882
884
886
888
890
892
894
896
898
900
902
904
906
908
910
912
914
916
918
920
922
924
926
928
930
932
934
936
938
940
942
944
946
948
950
952
954
956
958
960
962
964
966
968
970
972
974
976
978
980
982
984
986
988
990
992
994
996
998
1000

D
m

**Tertia compilatio statuto
rum ordinis cartusienſis.**

vn
seep
nis.
Euc
ordi
vall
bter
lato
man
phar
boni
nus
ab o
fecer
ne sa
tū. i
cessit
zelat
etiā p
tutus
ad da
gnus
temp
pōti
nus
toni
psecu
riētia
nus
vtrū
huc
reer
iecti
res
git.
bus
exan
inu
firm

Domino guilhelmo q̄ noua statuta cōpilauit vīam
vniuerſe carnis felicit̄ iḡreſſo. domū cartuſie regēdā ſu
ſcepit dominus bonifaci⁹ ferrarij. decretoꝝ doctor ſolē
nis. frat̄ ſcti vincētij ferrarij excellētiffimi p̄dicatoꝝ.
Euocat̄ aut̄ a bñdicto. xij. durāte ſchiſmate i ecclia et
ordie. dū p̄s ⁊ nō minor. domnū ſtephanū p̄orē dom⁹
vall̄ ſcti iohānis baptiſte in ſeytz. tāq̄ p̄em reuerēdū
h̄ret. ⁊ p̄s alia domui maioris cartuſie adhereret. Sub
lato itaq̄ ſchiſmate ab ecclia. laborauerūt etiā p̄es ger
manice natiōis ordinē vnire. ob h̄ cū dicto domino ſte
phano cartuſiā maiorē intrātes. tractauerūt vt domn⁹
bonifaci⁹ p̄or cartuſie abſens p̄ l̄ras. domn⁹ vō ſtepha
nus p̄or in ſeytz p̄is viue vocis oraculo abſolutionē
ab officijs peteret et accipent. Quo facto vnanimi p̄
fecerūt cartuſie. domnū iohannē de grifoniōte natio
ne ſaxonē. virū verbis dulcē. moribus mitē ac māſue
tū. i faciēdis elemoſynis i paupes ſollicitū. Huic ſuc
ceſſit dominus guillerinus. et ipſe humilis. ſed magn⁹
zelatoꝝ ordinis. opib⁹ miſericordie plurimū intent⁹. q̄
etiā poſt obitū miraculis claruit. et in locū eius ſubſti
tutus dominus frāciſcus ſciētia ⁊ eloquētia inſignis.
ad dādas elemoſynas largiſſimus. zelatoꝝ ordinis ma
gnus. Tante etiā reputatiōis apud omnes extitit. vt
tempe concilij baſilienſ. decē voces in electiōe ſummi
pōtifidis habuiſſe dicat̄. Poſt hūc p̄ficiſ cartuſie dom
nus iohānes vir angelicus. Cui ſucceſſit dominus an
tonius. et poſt hūc alius antonius. cui miſericordiā
p̄ſecuto. ſucceſſit dominus petrus multa et ſcīa et expe
riētia p̄ditus. poſt cui⁹ tranſitū vnanimi eligiſ dom
nus franciſcus de puteo. litteris diuinis eruditus. et
vtriuſq̄ iuris doctor inſignis. cuius virtutes qm̄ ad
huc in humanis eſt nūc reticent̄. Hic magno et labo
re et induſtria ex diuerſis capituli ordinatiōibus. ab
iectis ſupfluis. penis multis vel ſublatis vel in mitio
res cōmutatis. tertiam cōpilationem ſtatutoꝝ colle
git. et eādē patribus ordinis ex omni natiōe in qui
bus dom⁹ ordinis ſunt ad hoc ſpecialiter deputatis.
examinandam et corrigendam tradidit. et per tria ſibi
inuicē immediate ſuccedētia capla ita examinatā et cō
firmatā in hanc formam redegit;

Prologus

Incipit prologus in tertiā compilatio-
nem statutoꝝ ordinis cartusiensis.

In dei laudē. nostrā. subditorūq; nostroz om-
nium cōmunē. salutē et pacem. et obseruantie
regularis augmentum. nos humiles fratres.
franciscus prior maioris domus cartusie. ceteriq; dis-
finitores capituli generalis. nostri cartusiensis ordi-
nis. anno domini millesimo. quingentesimo nono. vt
moris est. cartusie celebrati. tertiā compilationē sta-
tutoꝝ (sic em̄ eā volumus appellari) ex diuersis char-
tarū ordinatiōibus (pluribus ex eis reiectis tanq; sup-
fluis. aliq̄bus vero additis. vtilibus et necessarijs.)
de mandato nostro nouiter editā. et sub suis infra scri-
ptis titulis et capitulis ordinatā. p nos et deputatos
a nobis p tria continua capitula diligēter examinatā.
cōmuni oniniū nostrū. et deputatoꝝ predictoꝝ. nec-
non et conuētus cartusie. consilio pariter et consensu.
laudamus. approbamus. et cōfirmamus. et eam cū
singulis in ea cōtentis et descriptis ordinatiōibus. ad
instar antiquoꝝ et nouoꝝ statutoꝝ obseruari. et cū il-
lis. per singulas ordinis domos describi. et registrari
volumus et ordinamus. Ordinatiōes alias hic non
insertas. post cōpilationē nouoꝝ statutoꝝ predictoꝝ
factas. necnō et ea q̄ de hic insertis ordinatiōibus re-
secata sunt. tanq; supflua. vel in aliquo emēdata. im-
mutata seu correctā. renocādo. Statuta em̄ hec et illa.
antiq̄ scilicet noua et p̄sentia si diligēter obseruent.
ad cōseruandū ordinis statū. sufficere vident. cum
raro. rariq; casus. (de quibus p̄pterea nō debet fieri
lex. aut ordinatio specialis.) inter nos eueniant. qui
per ea decidi. et terminari nō valeant. Cessante igitur
onerosa et periculosa statutorum et ordinationum vl-
teriori non necessaria multitudine. ad regularem ob-
seruantiam. iuxta nobis p statuta predicta traditam
formam. fideliter et sollicite laboremus. vt p hec. do-
mino concedente ad p̄fectionē charitatis. que totius
religionis est finis. peruenire. et eternā inde beatitudi-
nē obtinere valeamus.

Explicit prologus;

Tertia cōpilatio statutorū La. I

Incipiunt capitula tertie compilatio-
nis statutorū ordinis cartusienſis;

- 1 De diuino officio. et alijs circa diuinū officiū
occurentibus;
- 2 De infirmis. et defunctis. et de officio. et bene-
ficijs defunctorum;
- 3 De reprehensione. et de his que reprehensione
et emendatione digna sunt;
- 4 De electione prioris. et eius officio. necnon de
officijs pcuratoris et vicarij;
- 5 De colloquio clauſtri. hospitibus recipiēdis.
et mulieribus nō introducendis;
- 6 De cōfessione. caplo. refectorio. cella. et ſilētio;
- 7 De ieiunijs. abſtinētijs. pitantijs. raſura. et mi-
nutione;
- 8 De nouitijs. et eorum ac aliorū pfeſſione;
- 9 De capitulo generali. et de officio viſitatorū et
viſitationibus;
- 10 De fugitiuis. apoſtatis. criminosis. et pprie-
tarijs;
- 11 De clericis redditis. cōuerſis. redditis laicis.
donatis. et prebendarijs;
- 12 De monialibus noſtri ordinis. et earum vica-
rijs ac priorisſis;
- 13 De diuerſis cōſuetudinibus et ſtatutis;

Incipit tertia cōpilatio statu-
torum ordinis cartusienſis.

De diuino officio. et alijs circa diui-
num officiū occurrētibus; Caplm 1

- 1 In domibus ordinis. in quibus ſunt octo
monachi priore incluſo: diurnū et noctur-
num officiū cum cāntu celebret; ¶ Per
totū ordinē. diebus ferialibus. tali hora
prima pūlſet: q̄ ea dicta. facto ſigno cum
campana: monachi cōmode poſſint ad locum con-
ſuetum intereſſe p cōfeſſionibus faciendis: et eas
ibidē ante miſſam cōuentualē ordinate facere; Pro

a ¶ Cum cantu. De
modo cantandi et pſal-
lendi/habet ca. 39. p̄me
partis an. per totū.
b ¶ Pulſet. Non ob-
ſtāte ſtatuto. ca. 41. p̄u-
mē p̄tis an. 13. et. 14.

Tertia cōpilatio statutorū

q̄bus post dictū signū. licite possunt de cellis exire;

Sacerdos celebrās ad cōfessionē. que fit in missę
initio: dicit et vobis fratres et cetera. in plurali: q̄
uis solus sit qui inuat eum. vt in hoc seruet̄ vnifor-
mitas;

Diaconus cōmunicaturus in cōuentu:
ip̄a die. nec disciplinat̄: nec ad terrā comedit;

Diaconus ad missam seruiēs. veniamumat ad gra-
dū altaris. missa finita: intelligit̄. si in illa hora que
missam sequit̄. veniaumat̄: aliter nō;

Si serui-
turus ad missam in vigilia natalis dñi. sit secūda
lectionē in ordine tabule lecturus: leget primā: et
qui primā lecturus erat. legit in hoc solo casu secū-
dam;

Sacerdos hebdomadarius feria quarta et
sabbato quattuor temporū: in domibus in q̄bus
est copia monachorū: etiā si nō celebret. in missa le-
ctionē nō leget. idē de vltimo i ordine: si ipsa die ma-
ne missam in cōuentu celebrauerit;

In missa dñi-
cali post natiuitatē christi: siue celebret̄ infra octa-
uas natiuitatis siue post: nō dicit̄ p̄fatio nec cōmu-
nicantes de natiuitate;

Quādo inter epiphaniā
et septuagesimā supest̄ vna sola dñica: tunc octaue
epiphanię anticipant̄: et fiunt iuxta antiquū statū-
tum. in sabbato ipsam dñicam intermediā p̄ceden-
te: p̄pter respōsoriā dñe ne in ira. in crastinū necessa-
rio inchoandam;

Quo casu. missa dñice infra octa-
uas. si fuerit copia monachorū: dicit̄ supra hebdo-
madā ante ipsas octauas in cōuentu; Et nulla alia
de ea fit cōmemoratio; Lectiones vero que legi de-
buissent in ipsa dñica: legent̄ in refectorio. die epi-
phanie; Et si festū sancti hilarij euenerit post dictā
dñicam: fiet de eo. festū trium lectionū: cū illis tri-
bus respōsorijs que sibi cōtingunt ex ordine tabu-
le;

Quādo octaue epiphanię. occurrūt in dñica:
tunc in cōmemoratione de dñica. dicunt̄ v̄siculi de
v̄su feriali: videlicet. eleuatio manū. dñs regnauit.
et dirigat̄;

Et quādo ipse octaue celebrant̄ in sab-
bato: in hymno cōpletorij. dicit̄ vltim⁹ v̄sus. glo-
ria tibi dñe qui natus es de virgine; Et similiter fit
in octauis festorū beate marie occurrētib⁹ in sabba-
to;

Quādo festū duodecim lectionū occurrit i dñica

c **U**enia. p̄o vt dī
at statutu. ca. 43. p̄me
partis an. 52.

d **S**ecundāle. De
hoc habet ca. 4. p̄me
partis an. 51. sed hic da-
rius.

e **S**tatutum. ca. 6.
p̄me p̄tis an. 51.

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

infra octauas epiphanie. totū officiū est de festo: et tunc in sabbato ad vespas fit pmo cōmemoratio de epiphania: postea de dñica; In ipsa vero dñica. ad laudes. missam. et vespas. fit pmo cōmemoratio de dñica: postea de epiphania; Et in refectorio legitur qd erat in ecclesia legendū; Missa vō dñicalis. dicitur pma die vacante sup hebdomam; ¶ Quando festū sancti antonij occurrit in dñica pma post octauas epiphanie: et nō restat alia dñica in qua possit inchoari rñsoria dñe ne in ira tua: dictū festū ad diē sequentem sine caplo transferri; Et in missa dicti festi: dica tur euangelij. si q̄s venit ad me; ¶ Si cōtingat dubietatē oriri sup celebratione septuagesime: eo casu quo ad hoc: q̄libet domus ordinis. cōformet se ecclesie cathedrali sue diocesis; ¶ Quando festū capli occurrit feria secūda. tertia. vel sabbato hebdomade quinquagesime: fit de eo per omnia sicut de festo sancti andree occurrēte in aduentu; ¶ Quando festū cathe dre sancti petri occurrit in aliquo sabbato qdragesime: missam de ieiunio dicit hebdomadarius in cō uentu: et de festo. vicarius eius in p̄uato; ¶ In solēnitatib⁹ cōceptiōis. purificatiōis et annunciatio nis beate marie: quocūq; tēpore euenerint: gloria in excelsis ad missam dicitur; ¶ In oibus etiā missis de sancto spiritu. de trinitate. et de angelis. tam cō uentualib⁹ q̄ p̄uatis: exceptis aduentu. et septuagesima: pariter dicitur glia in excelsis; In q̄bus missis. dicatur omni tēpore. dñicale kyriel: sicut et in missis beate marie; Et i missis de trinitate. et de cruce. siue in cōuentu. siue in p̄uato dicatur p̄fatio p̄pria; ¶ Septima mēsis marcij festū sancti thome de aqno. per totū ordinē cū tribus lectionib⁹ celebretur: sicut vni⁹ cōfessoris nō episcopi; ¶ Cum festū sancti bñdicti. celebratur tēpore paschali: in primis vespis dicitur re sponsoriū magnū. beatus vir qui inuētus est: sicut in responsoria paschali. festi sancti ambrosij; ¶ Quādo festū annūciatiōis transferri: cū sua totali solenni tate transferri; Et ipsa die qua dictū festū celebratur: ab oibus operib⁹ cessatur; Abi tamē in hoc ritus ordinis seruari nō posset: p̄mittimus q̄ q̄libet dom⁹

f ¶ Septuagesime. De septuagesima habetur ca. 9. p̄me ptis an. per totū.

¶ De festis occurrentibus a septuagesima vsq; ad pascha: habetur ca. 2. p̄me partis an. §. 17. et. 18.

g ¶ Sancti andree. De quo habetur ca. 2. p̄me ptis an. §. 15.

h ¶ Dicitur hebdomada. Nō obstat statuto. ca. 3. p̄me ptis no. §. 6.

i ¶ Gloria in excel. Nō obstat statuto. ca. 2. p̄me ptis an. §. 5. et ca. 34. p̄me ptis an. §. 12.

k ¶ Beate marie. De quib⁹ habetur ca. 34. p̄me ptis an. §. 12.

l ¶ In responsoria. De qua habetur ca. 12. p̄me ptis an. §. 8.

m ¶ Festū annūcia. De hoc festo habetur ca. 12. p̄me ptis an. §. 2. et sequentibus. et ca. 2. p̄me ptis nouo. §. 17. In hoc festo dicitur gloria in excelsis / dum celebratur in qdragesima. ca. p̄sentis. §. 17. Itē de hoc festo habetur ca. p̄sentis. §. 23. et ca. 7. huius partis. §. 5. et. 6.

Tertia cōpilatio statutorū

se quo ad hoc. cōformetur et p̄suetudini diocesis
i qua sita est. Et si festū istud celebret post pascha:
in hymnis ad horas diurnas dicat ultimus vsus.
gloria tibi dñe qui natus es de virgine; ¶ Festum
cōpassiōis beate marie celebret in sabbato ante dñi.
tam psalmarū solēniter cū candelis: quo ad mona-
chos tantū; Cuius officiū est in matutinis et cete-
ris horis: sicut in eius natiuitate: noie natiuitatis
mutato in nomē cōpassiōis: exceptis q̄ttuor lectio-
nibus vltimis: que sunt de homelia beati augusti-
ni episcopi: que incipit. hec nimirū sup euāgelium
scdm iohanne. stabāt iuxta crucē; In missa vō dicat
introitus. vultū tuū: glia in excelsis tacef: oīo fa-
mulis tuis: mutato vt supra noie. epla. ego q̄si vi-
tis: mīsorū cōcupiuit: tractus. aue maria: euāge-
lium. stabāt iuxta crucē: cētera vt in natiuitate; Se-
cunde vespere a caplo et deinceps sunt de dñica: cū
sola cōmemoratione de solēnitate; Et in eis cande-
lō accendunt: nec incēsum adolef; ¶ Q̄ si festum
annunciationis dicto sabbato cōtigerit: de ipso fit
cum plena solēnitate et vtrisq; vesp̄is; Et tunc fe-
stū cōpassiōis transferet ad diē primo vacantē post
dñicā; Cetera vō festa que dicta diē contingere pos-
sunt: festo cōpassiōis cedūt: et ad diē primā post
dñicā vacantē. mōdo suo trāsserunt; ¶ Feria quar-
ta hebomade sancte. in itroitu misse. sup formas p-
cumbimus: nec inde surgimus: quousq; sex p̄me
dictiones eiusdē introitus. videlicet. in nomie dñi.
oīe genu flectat. fuerint finite; ¶ Feria quinta. in
cena dñi. altare maius durante missa: solēniter de-
bet p̄parari; ¶ Adisse p̄me p̄uentuali pasche. et pen-
tecostes. et secūde natalis dñi: oēs mōnachi inter-
esse debēt; ¶ Quando festū apostolorū philippi et
iacobi celebrat post ascensionē: fit de eo per oīa in
missa et matutinis: sicut ante ascensionē; ¶ Tēpo-
re paschali. in missa de trinitate: dicat. secūdū alla.
hec dies; ¶ Permissum est. q̄ domus ordinis pos-
sint si velint. cum tribus lectionibus et missa p̄pria:
facere festū sancte katharine de senis. diē sexta mēsis
mai; Et pariter p̄missum est. q̄ domus ordinis in

¶ Cetera vt in na.
Sc̄ offertoriū et cōio.

¶ Adodo suo trāf.
Ad est si sit festū cande-
larū transferet cū cande-
lis quo ad mōachos: et
si sit festū capli cū duo-
decim lectionibus.

¶ Oēs monachi.
Nō obstatē statuto. ca.
14. p̄me ptis an. 5. 2.
¶ Philippi et iaco.
De hoc festo habet ca.
7. huius ptis 5. 8.

22

23

24

25

26

27

28

29

puicijs gebenēsis. et burgūdie: possint si velint fe-
 30 stum sancti claudij facere: cū tribus lectionibus. et
 missa ppria cōuentuali; ¶ Si festū dedicationis ec-
 31 clesie superioris occurrat in altero ex q̄ttuor primis
 diebus pentecostes: fit in feria q̄nta sequēti; ¶ In
 festo corporis christi: totū officiū est p̄oris; Et est
 ipsa die cōmunio generalis pro nō celebrātibus. cō-
 uersis et donatis: sicut in festo natiuitatis. pasche.
 32 et p̄etecostes; ¶ Ipsa etiā die. p̄pter indulgēcias
 cōsequēdas: cōuersi. et redditi. sequi debēt ecclesiā
 in domo superiori: et interesse oībus horis. et in re-
 33 fectorio comedere; ¶ Itē in dicto festo. ob reuerētiā
 tante solēnitatis. celebrare et cōicare possumus: no-
 cturnā fragilitate nō obstāte: p̄missa tamē cōfessio-
 34 ne; ¶ In dicto festo. et per ei⁹ octauas: in hymnis
 ad horas vltimus vsus dicif. gloria tibi dñe. q̄ na-
 35 tus es de uirgine; ¶ In hymnis vō pprijs eiusdē
 festi: quoties siue in cōuētu siue in p̄uato. dicif ad
 vespas vsus. tantū ergo sacramētū veneremur cer-
 nui: et ad laudes. o salutaris hostia. que celi p̄adis
 36 ostiū: veniā sup formas accipimus; ¶ Qñ festum
 sancti iohānis accidit in dñica infra octauas corpo-
 ris christi: dicent due misse in cōuentu: p̄ma de fe-
 sto ab heb̄dario. secūda de corpe christi sine nota.
 ab eius vicario: in qua incēsū nō adolef. nec cō-
 24 municat diacon⁹: postq̄ dicif officiū nudū de dñi-
 37 ca; ¶ Qñ octaue corporis christi. occurrūt in festo
 apostolorū petri et pauli. vel alicuius festi candelā-
 38 rū: fiunt in vigilia festi; ¶ Festū visitationis beate
 marie: per totū ordinē cum candelis solēniter cele-
 26 bres secūda die iulij cū suis octauis. per oīa sicut fe-
 27 stum natiuitatis eiusdē: mutato nomie natiuitatis.
 in nomē visitationis: eo excepto: q̄ dicif euange-
 28 liū. exurgēs maria; In matutinis vō. q̄ttuor vltime
 lectiōes sunt de homelia beati ambrosij: q̄ incipit.
 morale est oībus: et p̄ octauas. lectiones sunt de li-
 29 bris regū; Et in dñica infra octauas. q̄ttuor vltime
 lectiōes sunt de residuo dicte homelie: et vñ hoc mi-
 hi; Si tñ octaue cōtigerint in dñica: dicet homelia
 39 sicut in die: et nō dictū residuū; ¶ De sancta anna.

¶ Si festū dedica-
 De hoc festo / habet ca.
 28. p̄me ptis an. §. 13. 14.
 15. et ca. 2. p̄me partis
 no. §. 4. 5. et ca. p̄sentī
 §. 47. et 48.

¶ Corpis christi.
 De hoc festo / habet ca.
 2. p̄me partis no. §. 20.
 et sequētib⁹. et ca. 4. se-
 cundē ptis no. §. 27.

¶ Propter indul-
 Indulgentie infra octa-
 uas corporis christi / cō-
 cedunt per vrbānū pa-
 pā quartū / martinū q̄n-
 tū / et eugenū quartū.

¶ Nocturna fragl.
 Quāuis statutū cōtra-
 dicat. ca. 43. p̄me par-
 tis an. §. 87.

¶ Festū natiuita-
 De festo natiuitatis be-
 ate marie / habet ca. 26
 p̄me ptis an. §. 1. et ca.
 2. p̄me ptis no. §. 33.

Tertia cōpilatio statutorū

¶ Octaue natiui.
De octauis natiuitatis
beate marie habet ca.
26. prime ptis an. 5. et
sequētibz.
¶ Officiū nudum.
De nudo officio habet
ca. 43. prime ptis an. 5.
57. et ca. 5. pme partis
no. 31.

a ¶ In festo natiui.
De quo habet ca. 26.
prime ptis an. 5. et ca.
2. pme ptis no. 33.
b ¶ In festo scē ka-
tharine. De hoc festo
habet ca. 30. prime par-
tis an. 5. 25.
c ¶ Et septuagesi.
¶ Si officia dñicalia ab
octauis pētecostes vsq;
ad aduentū nō sufficiūt
habet ca. 20. pme ptis
an. 5. 9. ¶ Si ante septua-
gesimā officia dñicalia
nō sufficiunt vel supflu-
unt habet ca. 7. prime
ptis an. 5. 6. et ca. 3. p-
me ptis no. 4.

d ¶ Statuto. ca. 2. pri-
me ptis no. 8. et ca. 2.
tertie ptis no. 17.

e ¶ Dedicatiōis ec-
clie. De hoc festo etiam
habet ca. p. senti. 30.
f ¶ Statuto. ca. 2. pri-
me ptis no. 4.

fiat per totū ordinē festū trium lectionū: vicesima-
sexta mēsis iulij: cū oratione et missa ppria; ¶ **Qñ**
octaue natiuitatis beate marie. occurrit feria quar-
ta ieiuniorū tēporaliū septēbris: post missam octa-
uarū. dicat officiū nudum de ieiunio; ¶ **Festū sancti**
hugonis lincolniēsis episcopi. ordinis nostri. sicut
quo ad monachos: ita et quo ad conuersos et cete-
ras psonas ordinis abinde per totū ordinē cum can-
delis solēniter celebret: et ab oibus operibz cesset;
¶ **Festum p̄sentatiōis beate marie. solēniter celebre**
tur per totū ordinē vicesimā pma mēsis nouēbris:
quo ad monachos tantū; Et fiat eius officiū p om-
nia. sicut in festo natiuitatis eiusdē: mutato solo no-
mine natiuitatis in nomē p̄sentationis; ¶ **In festo**
sancte katharine dicat. et in libris domorū ordinis
describat eius ozo ppria: de? qui dedisti legē moy-
si; ¶ **Quādo añ aduentū et septuagesimā. sunt plu-**
res dñice. in qbus idem officiū misse. cum eadē epi-
stola et euāgelio est dicendū: tunc si in aliq ip̄sarū.
occurrat festū duodecim lectionū: homelia dñica-
lis nō leget in refectorio: nec missa dñicalis dicet
sup hebdomā: si in p̄cedenti dñica dicta sit. aut in fu-
tura. dicēda fuerit; Fiet tamē in ipso festo. cōmemo-
ratio de dñica: tam i missa festi. q in alijs missis de
viuis; ¶ **Qui volunt. possunt festū sancte barbare**
cū tribus lectionibus et missa ppria celebrare: die
quarta mēsis decēbris; ¶ **Festum gloriose v̄ginis**
marie. qd solēniter celebrat sexto idus decembris:
amodo per totū ordinē celebret sub noie cōceptio-
nis: iuxta determinationē ecclie. statuto nō obstā-
te: de sanctificatione mētionē faciēte; ¶ **Si festum**
dedicatiōis ecclie superioris occurrit in aliq dñi-
ca aduēt? vel in dñica a septuagesima vsq; ad pa-
scha: transferē. nō obstāte statuto; Et si occurrit in
octauis apparitiōis. ascēsiōis. corpis christi. visi-
tationis. assumptiōis. et natiuitatis b̄te marie: ipse
octaue anticipant; ¶ **Q si ipsa dedicatio occurrit**
in vigilia natiuitatis dñi. vel pētecostes: tūc vespe
erūt itegraliter de vigilia. cū psalmis ferialibz: et de
dedicatiōe fit tantū cōmemoratio; ¶ **Oratio ecclie.**

40

41

42

43

44

45

46

47

48

49

La. I

sie tue. in missa cōuentuali. cum celebrat de viuis. semel in die dicat. excepta cena dñi et sabbato sctō;

50 **O**ratio adesto. p itineratibus dicat singulis diebus. a singulis psonis ordinis litteratis. a feria secūda pasche. vsq; ad pñā diē pentecostes. p veniētib; ad caplm generale. et inde redeūtib; inter alias oōnes que dici solēt post psalmū. deus venerunt gētes; Et hoc die pasche. per vicariū aut sacram cuiuslibet dom⁹ intimes. per cedula tabule affigendā. ut in tabulis moris est;

51 **E**t oōnes deus q corda. vel p̄tende. que dici debēt et solēt. de statu. h
to. tēpore capli generalis. cōtinuent vsq; ad sabbatum inclusiue; Et hoc pariter p quos supra. et ut supra: intimes dñica ante dictū caplm;

52 **I**n letanijs puatis. describat et pnunciet sanctus hieronym⁹. imediate post sanctū gregoriū; Describat pariter et pronunciet abinde in letanijs post sanctū augusti-

53 num. sanct⁹ hugo episcopus ordinis nostri; **A** festo annūciationis. vsq; ad festū sancti michaelis. p fructibus terre dicat oratio. a domo tua. post matutinas beate marie. cū alijs oōnibus. que dicunt

54 post dictū psalmū. deus venerūt gentes; **P**riore et vicario absentib⁹. si antiqor sit de choro sinistro. transit ad dextrū ad inchoandū hymnū. te deū lau-

55 damus; **E**t dum i dicto hymno. dicat versus. te ergo qsumus. et in p̄fatione misse. gratias agam⁹. k
genua flectim⁹. nec donec finitis vsibus inde surgi-

56 mus. ppter indulgētijs cōsequēdas; **I**n cōmunionē generali monachoz et cōuersoz. flectis geni-

57 bus. vsq; ad finē cōionis pseueram⁹; **P**ro missa sacerdotib⁹ iniuncta p chartā. vel p̄sidentē. dicant nō celebrātes. seu nō sacerdotes professi. septē psal-

58 mos cū letania; **S**acerdotes nostri ordinis dum celebrāt in ecclesijs. que nō sunt de ordine nostro. cōformēt se cū alijs sacerdotibus in modo cōfessio-

59 nis faciēde. ante altare. in eleuatione calicis. in dicendo agnus dei. in benedicēdo populū post missam. et in ceteris q sine scandalo omitti nō possunt;

In omnib⁹ domib⁹ ordinis que sunt sub ditio-

Semel in die. Si mulier semel in die dicat oro/de a quo/in cōuentu. ca. 5. pume ptis no. 5. 12.

De statuto. ca. 16 pume ptis an. 5. 6.

Te ergo quesit. Pro quo habem⁹ tres quadragenas indulgentiarum. k **G**ratias agam⁹. Pro quo habemus centū dies indulgentiarū. l **F**lectis genibus. Nō obstat statuto. ca. 5. pume ptis an. 5. 23. et ca. 43. pume partis an. 5. 47.

Tertia cōpilatio statutorū

m **Ex apostolica. Scilicet** Sixti pape quarti.

n **Ex indulto. Scilicet** Sixti pape quarti.

o **Ex indulto. Scilicet** domini virani pape quinti.

ex ordinatione apostolica pulsetur campana. pro aue maria. p pace dicti regni cōseruāda. eo modo quo pulsatur hora cōpletorij. et singule psone earunde domorū dicant tribus vicibus aue maria. Pro quibus. **60**

vice quilibet. trecentos dies de indulgentia. ex indulto apostolico cōsequuntur vere penitētes et confessi. **61**

In grangijs. cellarijs. et alijs domib⁹ nris. possumus cū altari portatili. missas et alia diuina officia celebrare. et corā nobis celebrari facere. etiā ante diem. circa tamē aurozam. ex indulto apostolico. **62**

Parce tamē eo vti debem⁹. In lectura kalēdarij. a duodecimo numero. vsq; ad vicesimū exclusiue. minor numerus in pñunciādo. maiore pcedat. sic videlicet dicēdo. tertio decimo. quarto decimo. et cetera. **63**

Eucharistie sacramentū custodiatur in vase mūdo. sub tuta et firma cū claue custodia. Et renouetur bis in mense. Et fiant hostie. de pura et mundissima farina triticea. Et vbi cōmode potest haberi vinum rubeū. nō celebretur in vino albo. **64**

Quando missa dñicalis. dicēda sup hebdomadā. non potest dici ante feriam sextā. si ipsa die fuerit festū triū lectionū. habēs missam propriā. missam dñicalem dicet hebdomadarius in conuentu. et missam festi. eius vicarius in priuato. **65**

Si vero in vigilia missam propriā habente. occurrat etiā festū triū lectionū. habēs missam propriā. missam vigilię dicet hebdomadarius in cōuentu. festi vero eius vicari⁹ de mane pariter in cōuentu. **66**

Quod si in ipsa vigilia habēte missam propriā. sit necessario dicēda missa dñicalis. illam dicet de mane vicarius hebdomadarij. et missam vigilię hora debita hebdomadarius. Et ambe dicentur in cōuentu. **67**

Si aut in dicta vigilia. que scz habet missam propriā. occurrat festū duodecim lectionū. missam festi de mane dicet hebdomadarius in cōuentu. missam vō vigilię. eius vicari⁹. hora debita. pariter in cōuentu. **68**

In oibus missis de viuis debitis vel de grā. fit cōmemoratio de vigilia. festo. et ieiunio. Si feria q̄rta in capite ieiunij prior celebrat in cōuentu. dato per eū cinere diacono. recipit eum statim a vicario. vicari⁹ vō. ab eodē pore. in ordine

69 suo:
da:
ipso
dñi:
nū:
per
alta
70 stati
com
pñ
oion
min
post
ue sa
stū d
runt
uent
uent
ieiun
72 sine
rum
chri
75 usfi
quā
feria
pari
ca;
74 reco
litas
75 lebr
ro al
mati
men
ned
76 tur
bug
litas
sum
77 ctio
do

Ca. I

- 69 suo; Si vō vicari⁹. p̄ore absente. in cōuētū celebrat⁹
dat post diaconū. cinerē antiq̄ori. et imēdiate eū ab
ipso antiq̄ore recipit; ¶ Infra octauas natiuitatis
70 dñi. pasche. et pētecostes. dicta oratione ad noctur-
nū. solus sacerdos surgit. remanente conuentu su-
per misericordias inclinato. et dicit versa facie ad
altare. deus in adiutorium. quo dicto inclinat. et
statim ad misericordiam redit cū conuentu; ¶ Post
completorium beate marie. dicatur euangelium. in
principio erat verbum. et in fine. te decet laus. cum
oñonibus. cōcede quesumus de natiuitate. deus illu-
minator. et p̄tector in te sperantium. sicut solet dici
post p̄mā eiusdē officij; Et in aduētū loco officij. sal-
71 ue sancta parens. dicatur officium. rogate; ¶ Qñ fe-
stū duodecim lectionum. et p̄sens defunctus. occur-
runt in sabbato ieiunioꝝ tempalium septembris. ad-
uentus. et quadragesime. dicuntur tres misse in cō-
uentu. p̄ma p̄ defuncto. secunda de festo. tertia de
ieiunio; Et si tempus non sufficit. missa de ieiunio.
72 sine cantu dici poterit; ¶ Quando festum candela-
rum occurrit in dominica infra octauas corporis
christi. uisitationis. et assumptiōis beate marie. pri-
73 us fit cōmemoratio d̄ octauis q̄ de dominica; ¶ Et
quādo festum exaltationis sancte crucis occurrit
74 feria secunda. in primis vesp̄is eiusdem festi. p̄us
pariter fit cōmemoratio de octauis. q̄ de domini-
ca; ¶ Si feria secūda. tertia. et quarta pasche. et pē-
tecostes. inter sextā et nonam hebdomadario fragi-
litas acciderit. nihilominus nonam cantat. et si ce-
75 lebrauerit. cenam vel prandium benedicit; ¶ Si ve-
ro alijs tribus inde sequentibus diebus. etiam ante
matutinas fragilitatem habuerit. nihilominus ta-
men totū officium suum faciet. excepta missa. et be-
76 nedictione mensarum. ac vesp̄is in q̄bus ascendi-
tur ad thurificandum altare; ¶ Q si duobus die-
bus post festū thome martyris hebdomadario fragi-
litas acciderit. nihilominus tamen totum officium
suum faciet. nisi sit dñica. preter missam et benedi-
77 ctionem mensarum. et vesp̄as circūcisionis; ¶ Crē-
do non dicitur in festis martyrum. confessorum. ac

p ¶ Infra octauas.
De hoc habet ca. 4.2. p̄
me partis an. 12. 13 hic
plenius et clarius.

q ¶ Officij. De q̄ ha-
bet ca. 5. p̄me p̄tis no-
no. 12.
r ¶ Officiū. Nō obsta-
te statuto. ca. 36. p̄me
partis an. 11

s ¶ Qñ festū. De hoc
festō habet ca. 26. p̄me
partis an. 6.

t ¶ Credo. Qñ credo
dicitur habet ca. 34. p̄me
partis an. 13

Tertia compilatio statutorū

¶ Collectar. De col-
lectis siue suffragiis. ha-
bet ca. 43. prime partis
an. §. 77. et sequentibus.
Et ca. 5. prime partis no-
uor. §. 12.

¶ Responsoria. De
officialibus responsoriis
habet ca. 20. prime par-
tis an. §. 10. et. 11

¶ Sedere. Nō obsta-
te statuto. ca. 37. prime
partis an. §. 24.

¶ Statutū. Ca. 20.
prime partis an. §. 12.

¶ Statuto. Ca. 5.
prime ptis an. §. 7. et ca.
14. prime ptis an. §. 3. et
ca. 19. eiusdē ptis an. in
principio.

¶ Statutū. Ca. 46
prime ptis an. §. 8. et ca.
47. prime ptis an. §. 2.

virginum. duodecim lectionum. etiam si sint festa
candelarum. nisi occurrant in dominica; **¶** In om- 78
nibus missis apostolorum. et euangelistarum duo-
decim lectionum. dicitur credo. et prefatio aposto-
lorum; **¶** Si in missis conuentualibus. et priuatis 79
propter comemoraciones occurrentes. numerus col-
lectarum excedat septenarium. pro vna comemora-
tione omittitur. deus largitor. pro alia. omnipotēs
deus christiani; Et nulla alia preter istas omittitur.
etiam si superexcedant dictum numerum; **¶** In vi- 80
gilia pasche. et pētecosten. si prior sit hebdomada-
rius. et nō celebret. non dicit lectionem in missa; Et
idem de alio sacerdote hebdomadario non celebrā-
te. si veniat sibi lectio; **¶** Item si prior. missam ma- 81
tutinalem cantauerit in couentu. in vigilia penteco-
stes. nō dicit lectionē. Et idem de alio celebrāte mis-
sam matutinalem. si sibi accidat lectio; Si tamē ad-
sit copia monachorū; **¶** Quando a kalendis nouē- 82
bris vsq; ad pentecosten celebratur in dominica de
festo duodecim lectionum. tūc hebdomada sequē-
ti. rēpsonsoria inchoata. non reincipitur. sed ab eo
loco quo fuerat intermissa in hebdomada precedēti
cōtinuatur; Idem fit infra octauas natiuitatis dñi.
apparitiōis. ascensionis. visitatiōis. assumptiōis.
et natiuitatis beate marie. si in ipsis dñicis celebret
de aliquo festo; **¶** Liceat monachis tribus diebus 83
post pascha. et pentecosten. sedere ad nocturnos;
¶ Quomni tempe quādo noua rēpsonsoria in domi- 84
nica incipitur. in vesp̄is sabbati precedentis. ma-
gnū cantamus responsum prout dicit statutum.
intelligitur. nisi sit illa die. vel sequenti festum can-
delarū; **¶** In solēnitatibus natiuitatis dñi. pasche. 85
et pētecosten. post laudes fit interuallū p̄ dormitio-
ne. statuto nō obstante;

**De infirmis et defunctis: et de officio
et beneficijs defunctorū; Caplin II**

¶ Affirmus morti appropinquās nō ponat sup
bñdictū cinerē. put vult antiquum statutum.
ppter periculum accelerāde mortis. sed dūtaxat le-
ctus in q̄ iacet. modico cinere respergatur; **¶** Cum

infi
3 voc
infi
ord
te p
da
ad
5
hab
6 et vo
tura
fieri
dū c
solu
vt in
resp
7 pace
fit in
8 apte
test
9 seru
func
10 nō v
fra c
dieb
q̄nt
qui
dicit
11 pent
cōtin
12 omi
funt
eo c
qua
tur
mo
pos
13 bran
gene
clan

Ca. II

infirm⁹ cōmunicat: cōmuniō. hoc corpus submissa
 3 voce dī: nō cū nota seu cantu; **S**up osculo dando
 infirmo. iuxta statutum: possunt p̄sidentes domoz
 4 ordinis dispensare: tempis et infirmitatis qualita-
 te p̄sata; **L**aborāti in extremis. non legant que-
 dā recōmendationes. dicte beati anselmi: q̄ potius
 5 ad laicoz q̄ ad monachoz statū p̄tinere videntur;
Oleū infirmoz in singulis domib⁹ ordinis semp
 6 habeat: fideliter custodiat: omni anno renouet:
 et vetus cōburat; **A**bsolutio defuncti post sepul-
 turā in claustrō. de qua loquit̄ statutum: nō debet
 7 fieri per modū absolutionis sacramētalis: sed p̄ mo-
 dū orōnis. sic dicēdo; **D**ñs vobiscū: oremus: ab-
 solue dñe animā famuli tui. ab oī vīculo peccatoz:
 8 vt in resurrectionis gloria. inter sc̄tōs tuos resuscitat⁹
 respiret: p̄ christū dñm n̄rm: amen; **R**equiescat in
 9 pace: amen; **P**resente in ecclesia defuncto: non
 fit interuallū ante laudes: et porte chori remanent
 10 apte. donec post sepulturā; **C**adauer defuncti po-
 test ante missam p̄ eo cantatam sepeliri: si de eius re-
 11 seruatione periculum verisimiliter imineret; **B**e-
 functoz corpora ponantur in choro conuersozum:
 12 nō monachoz; **S**i p̄sens defunctus occurrat in-
 fra octauas natiuitatis dñi. duobus scilicet p̄uatis
 13 diebus post festū sancti thome martyris: vel feria
 quinta. sexta. et sabbato hebdomade pasche: vel feria
 14 quinta hebdomade p̄tecostes: post missā defūcti.
 dicat̄ officiū nudum de natiuitate. resurrectione. vel
 15 pentecostes; **Q**uādo sepultura fratrū nostrorum
 cōtinget illa die qua fiēde sunt p̄fessiōes cōmunes:
 omittit̄ ea die colloquiū; **S**i tricēnaria nō pos-
 sunt p̄solui ante receptionē charte tūc futuri capli:
 eo casu. anniuersaria possunt trāfferri: quādo et in-
 quantū fuerit necesse; **E**t anniuersaria que transferū-
 tur: comprehendantur cum alijs anniuersarijs pri-
 mo loco celebrādis: nisi interim vacaret dies. in q̄
 possent ipsa anniuersaria sic trāslata. cōmode cele-
 16 brari; **P**riores infra q̄ndecim dies postq̄ a caplo
 generali redierint. aut chartā recepint: describi fa-
 ciant in kalendarijs domozum suarum. anniuersaria

b **Statutū. Ca. 4.6**
 prime partis an. 5.7.

c **Statutū. Ca. 4.7**
 prime partis an. 5.26.

d **Ante missā. Non**
 obstat statuto. ca. 4.7.
 prime partis an. 5.11.

e **Officiū nudum.**
 De officio nudo. habet
 ca. 43. prime partis an. 5.
 57. et ca. 5. prime partis
 no. 5.31.

Tertia compilatio statutorū

per caplin illo anno concessa: et alia ppetua benefi-
cia: alias donec hoc fecerit. a vino abstineāt; Et ni-
hilominus in tunc sequēti capitulo generali. culpā
suā recognoscāt; ¶ Pro habetib⁹ bñficia ordinis.
monachatu videlicet. tricēnariū. breuē. seu anniuersarium. vel missam aliquā p litteras sibi sup hoc con-
cessas: nihil fiet. aut fiendū ordinabit in caplo ge-
nerali: nisi mittantur littere originales ipsorū bene-
ficioz; ¶ Priores mittant aut portent ad capitulū.
nomina et cognomina personaz ordinis. apud eos
defunctorū: specificando si sint sacerdotes aut non:
et cuius domus fuerint primo et vltimo pfecti; Et si
fuerint alibi priores. rectores. aut monialiū vicarij:
et in qbus domibus. et qua die obierūt: vt possint
describi in kalendarijs domoz illarum: in qbus. ra-
tione p̄sidentie. aut p̄fessionis habent monachatu;
¶ Si neglexerint nunciare diem obitus eorum qui
monachatus habent. aut anniuersaria: pro quali-
bet omissione. sex missas defunctorum reddant: pro
his. quorum beneficia retardant; ¶ Si aliqua per-
sona ordinis habet per totū ordinē aliqd beneficiū
spirituale. siue tricennarium. siue monachatu: do-
mus tamen sue p̄fessionis. aut p̄sidentie si quibus p̄-
fuerit. non tenebuntur p eo. ad duplex beneficium:
sed dūtaxat ad vnicū tricēnariū: aut vnicū mona-
chatu. vel huiusmodi; ¶ Si is cui aliquod spiritua-
le beneficiū ab ordine concessum est. aliud impetrare
voluerit: de p̄mo tenebit facere mentionē; Alio qn.
per cōcessionem secundi: p̄mū de quo tacitū est: cē-
set esse reuocatum; Ita q nō ad primū: sed ad secū-
dū dūtaxat tenebimur; ¶ Bñficia defunctorū. puta
monachatus et huiusmodi. q sup annū denūciant:
q̄citius fieri poterit p̄soluant: nec vsq; ad sequēs
capitulū differant; Sufficit tamen inchoare tricē-
naria capituli preteriti. ante receptionē charte futu-
ri: nisi aliter ante ipsum capitulū valeant inchoari;
¶ Si psonis q nō sunt de ordine nostro. fuerit con-
cessa fraternitas. seu breuis quod idē est: et tricēna-
rium: persone ordinis nostri. non tenebunt p eis
exoluere: nisi solū officium tricennarij; Nec pariter

14

15

16

17

18

19

tenebunt reddere breues in puato: pro quibuscumque personis habentibus in solidum tricennarium ordinis;

20 ¶ Pro quolibet ex habentibus plenum cum psalterijs monachatum: debetur pro semel tricennarium. et anniuersarium perpetuum; Et nihilominus. a quolibet litterato. debent duo psalteria: vel pro quolibet psalterio tres misse; Pro habentibus vero simplicem monachatum: nulla de psalterijs facta mentione: dumtaxat tenemur pro semel ad tricennarium. et anniuersarium perpetuum. in kalendarijs scribendum;

21 ¶ Priores domus maioris cartusie. habent per totum ordinem duplicem cum psalterijs monachatum;

22 ¶ Monachi. moniales. clerici redditu. conuersi. redditu laici. conuersi moniali: habent tricennarium defunctorum per totum ordinem; Et nihilominus participes sunt centum breuium: quod anno quolibet. in charta capituli generalis. dici ordinantur: dum tamen laudabiliter. in obedientia ordinis perseuerauerint: ad relationem priorum suorum;

23 ¶ Personae ordinis extra domos professionum suarum hospitantes: aut alibi professionem facientes: tenentur ad beneficia spiritualia. pro professis domorum sue prime. et ultime professionis: et pro personis domorum. eisdem domibus associatarum: etiam si tales persone. extra domos professionum vel associationum predictarum. sub obedientia tamen ordinis decesserint: et viceuersa. persone domorum associatarum ubicumque existentes: pro ipsis etiam soluere tenentur;

24 ¶ In domibus in quibus non sunt sex sacerdotes: pro quolibet tricennario tam uiuorum quam defunctorum: dicantur dumtaxat due misse in conueto. vel in puato: cum cantu. vel sine cantu: iuxta consuetudinem domus;

25 ¶ Personae nostri ordinis professae litterate non celebrantes: debent pro quolibet tricennario uiuorum vel defunctorum. quod a capitulo generali iniungitur: triginti psalmos; Conuersi uero: quinquaginta pater noster. et totidem aue maria; Siue tale tricennarium iniungatur pro personis ordinis: siue pro extraneis;

26 ¶ Bonati uiuentes sine proprio: habent beneficium breuis sicut et conuersi: aliter non;

27 ¶ Conuersi non tenentur soluere quilibet hebdomada: ultra septem annuer-

f ¶ Due misse. De h habet ca. 4. prime ptis no. 15.

g ¶ Triginti psalmos per h mitigat statutum. ca. 4. prime ptis no. 13
h ¶ Quinquaginta et sicut mitigat statutum. ca. 4. prime ptis no. 13

i ¶ Beneficium. Idem ca. 11. huius partis §. 16

Tertia compilatio statutorū

De chaleis. De
officio habet ca. 48. pri
me partis an. 5. 36.

¶ **T**aria; **¶** Ad officium de chāleis nō tenemur: nisi ad
 statum p̄stinū reuertantur; **¶** Pro facilioꝝ expedi-
 tione et persolutione monachatuū. possunt celebrā-
 tes missas ipsōꝝ monachatuū dicere ad suam deu-
 tionem: dū tamen p̄ma missa sit de requiē: cum
 oꝝone p̄pria p̄ illo defuncto. p̄ quo monachatus cele-
 bras; Et q̄ in ceteris missis si de uiuis fuerit: in pe-
 nultimo. sin autē. in p̄mo loco: dicta oꝝo p̄pria dicat̄
 ad intentionē ipsius defuncti; **¶** Q̄ si plures mona-
 chat⁹ simul occurrāt: illi nō soluent̄ simul cū orati-
 one plurali: sed q̄libet de p̄ se. cū oꝝone singulari di-
 cēda modo p̄dicto; **¶** Nulla p̄sona ordinis nō req̄-
 sita. p̄ticipatiōes p̄ extraneis. q̄ scilicet de ordie no-
 stro nō sunt: impetret. vel sollicitet. vt petant; Qui
 cōtrafecerit. si inferior p̄ore fuerit: tres abstinentias
 faciat; Prior vero q̄nquagita psalmos dicat; **¶** Q̄
 missa benefactorū. et anniuersarij sit hebdomadarij.
 put dicit statūtum: intelligit̄ si tricennariū nō cur-
 rat; Nam eo currēte: pertinet ad eum cui p̄tingit ex
 ordine tabule; **¶** Duplex officiū de quo in statūtis
 habet̄: est duplex agēda defūctorū: in quaz p̄ma.
 dicit̄ missa ab hebdomadario. in alia vō nō; **¶** Pro
 defunctis in p̄prietate. ad nullū tenemur officium:
 postq̄ eoz crimē fuerit detectū; **¶** In vigilijs ascē-
 sionis. sancti iohānis baptiste. ap̄loꝝ petri et pauli.
 et assumptiōis beate marie: si p̄sens defunctus oc-
 currat: sexta ante missam dicit̄ cū nota. s̄z nō nona;
¶ Statūtum dicēs q̄ cum defunctus ab exaltatiōe
 sancte crucis. vsq̄ ad kalēdas februarij sepelit̄: sex-
 tam diei submissa voce in ecclesia cātamus: intelli-
 git̄. nō solū ad vsq̄ predictas kalēdas: sed vsq̄ ad
 quinquagesimam;

I Statutū. Ca. 43.
p^{ri}me p^{ar}ti^s an. §. 66. et. 68
et ca. 48. p^{ri}me p^{ar}ti^s
an. §. 13. et. 17
m. 1 In Statutis. Ca.
29. 1° de p^{ar}ti^s an. §. 3. et
ca. 4. p^{ri}me p^{ar}ti^s nouo/
rū. §. 4. i.

n Statutū. Ca. 47
prime partis an. §. 29

De reprehensione. et his que reprehensione et emendatione digna sunt; Ca. III

¶ Illa psona ordinis. infantem de sacro fonte le-
uare psumat: aut eum nisi in casu inenitabilis
necessitatis baptizare; Quid si p̄or aut quis alius offi-
cialis cōtrarium fecerit: absolutiōis a suis obediē-
tijs. ceteri discipline generalis: donati vero et p̄bē-
darij expulsiōis penas sustineāt; ¶ Nullus prior.

monachus. clericus redditus. aut conversus nostri ordinis in itinere constitutus. matellum seculare. seu capam a caputio separatam portare presumat: alias rem ipsam perdat; Et nihilominus per capitulum generale. seu visitatores. iuxta casus et persone exigentiam puniatur; ¶ Monachi causa deuotionis. pietatis. recreationis. visitationis pariter. aut quauis causa alia: terminos suos nullatenus exeat; Et cum interdum per licentias prebentis extra domos suas. infra terminos predictos recreationis causa. in spaciamentis exeunt: non intrent domus secularium. etiam infra eorum terminos sitas; Et si dum exeunt. necessario transitum facere cogantur. per vicinas villas. aut villagias: hoc casu. solo transitu sint contenti: nec moram ibidem faciant. aut colloquium cum secularibus. maxime mulieribus teneant; Nec in ipsis spaciamentis suis. comedant seu bibant; Nec secum victualia portent; Qui contra fecerit. per vice qualibet semel in refectorio. presente conventu. ad terram comedat: pane et aqua contentus. et assere nudo; Et si tertio pseuerauerit: prebentis arbitrio gravior prout casus exegerit puniatur; Et qui eis victualia ministrauerit: si inferior prior fuerit: eidem pene subiaceat; Prior vero si in hoc excesserit: visitorum arbitrio pariter puniatur; Nec visitatores. quanto minus proprios prebentes. possint super hoc dispensare. aut licentias dare: vel ordinationem istam quomodolibet relaxare; Licentias quascunque hactenus super hoc processas reuocando: et inhibendo. ne similes de cetero frustra petantur; ¶ Nullus prior aut quouis alia ordinis persona. verbis. litteris. nunciis aut alias quouis modo. sollicitet. subornet. vel inducat personas aliarum domorum ad aliquam instabilitatem: promittendo eis obedientias. grossas pectatias. optima vina. crebra spaciamenta. et huiusmodi: in non modicum personarum et domorum predictarum dispendium. et salutis periculum; Qui contra fecerit. et quoties id fecerit: ordinem per mensem in victualibus sine misericordia teneat; Et nihilominus per capitulum generale. seu per visitatores. prout casus exegerit. rigide puniatur; ¶ Picturas et imagines curiosas. iuxta alias ordinata: in ecclesiis. et domibus

24
a ¶ Terminos. De p. habet ca. 22. secunde partis an. 5. 15

b ¶ Comedat. Idem habet ca. 8. secunde partis no. 5. 6

c ¶ Ordine. Quid sit ordine tenere. habet ca. 10. secunde partis no. 5. 6

d ¶ Ordinata. La. 1. secunde partis no. 5. 7

Tertia compilatio statutorū

ordinis. siue in vitreis. siue in tabulis. lapidib⁹. pa-
rietib⁹. et locis alijs. tanq̃ derogantes et prias sim-
plicitati. rusticitati. et humilitati nostri arrepti po-
siti reprehendimus. et ne de cetero fiant inhibemus;
Iam factas vo si cōmode et sine scādalo fieri possit.
tollī et amoueri volum⁹; Et qđ de picturis et imagi-
nibus huiusmodi. illud et de edificijs. vestimentis.
eq̃taturis. ac earū ornatu. et ceteris rebus curiosis
omnibus ordinam⁹; Sup quo visitatores diligēte
inuiget; ¶ Et quia nōnulli sunt in acq̃redo nimis
auidi. alij in alienādo iprouidi. alij vo ad litigia p-
ni. in suum et domoz suaz nō modicum detrimen-
tum. p̃p̃ea omnes et quascūq; licentias. in genere.
vel specie. domibus ordinis de acq̃redo extra termi-
nos possessionū hactenus p̃cessas. reuocam⁹; ¶ Et
vt damnata cupiditas q̃ q̃plures iā religiones euer-
tit. finem. modū. et terminum. et rez possessio. certū
limitē accipiat. ordinam⁹. qđ de ceto districte seruet
illud tam solenne statūtū. de nihil acq̃rendo extra
terminos possessionum. nisi hoc fiat cum speciali li-
centia capli generalis. aut p̃oris cartusie; Et qđ in li-
centijs impetrādis. et p̃cedēdis. exp̃mat. illius do-
mus q̃ talem petit licentiā necessitas. rei acquirende
qualitas. et vtilitas; Alias talis licentia. et acq̃sicio
ide secuta. nulli⁹ roboris sint. aut momēti; ¶ Res.
iura. redditus. aut possessiones domoz ordis infra
terminos possessionum. vel etiā extra. cū debita licē-
tia iam acq̃sitas. seu acq̃rendas. vel q̃ sunt de pa-
trimonio. et antiqua fundatione suarū domoz. nul-
lus alienet. nisi pro domoz ipsaz vrgenti necessita-
te vel maiori vtilitate. et cum licētia speciali dictoz
capli vel p̃oris cartusie. p̃cedente etiam debito tra-
ctatu. et inueniente consensu suoz conuentuū. et si
cōmode fieri possit. visitatoris p̃uincie; ¶ Terrile
tamen seu possessiones minus vtilēs iuxta statūtū.
de p̃sensu conuentuū suoz. et cum cōsilio p̃boz vi-
roz. ac vnius visitatoz. poterūt alienari. p̃ vtilita-
te domoz. ita tamen. qđ p̃ciū in possessiones magis
vtilēs conuertat; Alienationis autem nomie intel-
ligit venditio. donatio. permutatio. locatio ad lon-

e Statutū. Ca. 19.
scđe p̃tis an. §. 1. et sequen-
tibus.

f Statutū. Ca. 2. ter-
tie p̃tis no. §. 14.

Ca. III

- 10 gum tempus: et emphiteosis ppetua. rei. que non
est albergari solita; ¶ Constitutio penalis pauli pa-
pe secundi. sup alienatiōe rez et bonoz ecclesiasticoz
11 facta: fuit p innocentium papā octauū. quo ad ordinē
nostrū relaxata; ¶ Nullus etiam cū licetia emat red-
ditus aut possessiones: cū grā redemptiua. et mino-
12 ritate pēij; Tales em cōtractus censent simulati: et
ppta. a nostro pposito alieni; ¶ Et si res immobilis
vendat: pēiū illius. nisi cum licentia capli genera-
lis aut pōris cartusie. non expendat: sed in acq̄siti-
6 one rerum aliarum immobilū conuertat; Prior qui
fecerit. absoluat: et monachi q̄ in hoc sibi consen-
serint. sint in disciplinā generali. ad ordinis volun-
tatem; Pariq̄ pena plectant. qui sine licentia. red-
7 ditus annuos. seu pensiones. aut seruitutem aliam:
sup rebus et bonis sue domus vendiderint. vel im-
13 posuerint ppetuo vel ad vitam; ¶ Cū vero aliq̄ do-
mus ordinis. p absolutionē aut mortem sui pōris.
pastoris est solatio destituta: nulla in ea penitus
alienatio fiat rei alicuius immobilis. aut etiam mobi-
lis: que ad aduētum noui pōris. sine detrimēto do-
mus seruari pōt; Qui fecerit: absoluat ab oībus
obedientijs ordinis; Et nihilominus alienatio non
14 valeat; ¶ Quātum poterimus. lites et pcessus fu-
giamus; Seruos em dei litigare non licet; Et si in-
terdum ad id. nos impellit necessitas: pacem cum
aduersarijs. via amicabile. vel arbitrari. si fieri possit.
queramus. vel oblatam amplectamur: ad vitādum
discursus varios. litis euentus dubios. et expēsas;
Ex his em. multa domibus. et psonis ordinis eue-
15 niunt incōmoda; ¶ Artem alchimie seu quinte es-
sentie. nulla persona ordinis per se. vel per alium in
domib⁹ ordinis aut alibi exercere psumat: aut exer-
cētibus. auxilium. cōsiliūve p̄stare: vel vbi illā ex-
9 ercent. intesse: seu instrumenta artis. penes se ha-
bere et custodire: sub pena quo ad pōres. et ceteros
officiales. absolutiōis a suis obedientijs. et ppetue
inhabilitatis ad eas: quo ad monachos. puerfos.
et redditos. disciplinē generalis: quo vō ad dona-
16 tos. et p̄bendarios. expulsiōis ab ordine; ¶ Ad cō-

g ¶ In disciplina ge.
Quid sit disciplina ge-
neralis. habet ca. 31. ser-
cūde partis an. §. 22.

2. Timoth. 2. d.

h ¶ Discipline gene.
Quid sit disciplina ge-
neralis. habet ca. 31. ser-
cūde partis an. §. 22.

Tertia compilatio statutorū

seruandum ordinis honestatem. inhibem⁹ omnib⁹ et singulis subditis nostris: ne secreta ordinis. siue statum et defectus psonarū et domorū eiusdem: ex quibus mala opinio. vel sinistra suspitio. seu diffamatio. apud audientes oriri posset: alicui psonae ecclesiastice. vel seculari. q̄ de ordine nostro nō sit; Aut alicui etiam nouitio scienter et maliciose. verbo. scripto. nūcijs. nutu. vel signis: aut alias quouis modo. reuelare psumat; Qui cōtra fecerit: de tanto reatu. absolui nō possint: subditi videlicet nisi per propriū priore: nec p̄or nisi p vicarium. cum iniunctiōe duarū abstinentiarū; Quā q̄dem phibitionē et penā: ad p̄orissas. et moniales nostri ordinis. et vicarios earū extēdi volumus; Et nihilomin⁹ si tales de reuelatiōe huiusmodi cōuicti fuerint: iuxta casus exigētiā punient⁹; ¶ Et ex eadem causa. cum p̄or cōtra subditos. vel ecōtra. subditi cōtra p̄orē. de statu domorū. et personarū ordinis. aliqua scribere volūt scribunt: ex quibus aliqua suspitio seu sinistra opinio cōtra ordinem. domos et personas p̄dictas oriri posset: nulli sup hoc scribant: nisi caplo generali. vel p̄ori cartusie: aut alteri ex visitatoribus puicie: q̄ possunt super hoc puidere; ¶ Nulla psona ordinis assumat in se executionem testamentorum etiam ad pias causas: nec sollicitudinem aut psecutionē aliquarū causarū. aut negotiorū alienorū; Nec pariter legationes seu ambasiatās: que simplicitati ordinis minime conueniunt; Nec super hoc licētiās frustra petat; ¶ Nulla domus ordinis pro missis. anniuersarijs. tricennarijs. aut alijs diuinis officijs. et ordinis beneficijs ad tempus. vel in perpetuum celebrandis. pecunias aut aliqd aliud temporale. interueniente pacto recipere presumat: aut pro eis. se et domum suam aliquāliter obligare; ¶ Nulla etiam persona ordinis. p se aut quāuis aliam interpositam personam. p missis et alijs p̄dictis officijs et beneficijs. pecunias etiam gratis oblatas. vel aliqd aliud ad suos vsus puerterdū: s̄ pena disciplinē generalis recipiat; Sed si qd pia fidelīū deuotione offerat: illud cū gratiarū actiōe. cessante omni pa-

¶ Executionē. De b
habet ca. 3. secūde p̄tis
no. 13.

¶ Discipline. Quid
sit disciplina generalis.
habet ca. 31. secūde par
tis an. 22.

cto n
offer
ris a
arbit
De

stori
prece
cent
mus
sui p
duo
discr
ris;
visita
duo
si rite
capit
a car
statu
siene
rūt:
bus
ali
4 pote
elect
lari p
5 pure
p̄fess
aliqu
capit
p̄illu
mili
ses.
6 infm
festu
min
cōtra

Ca. III

cto recipias: et ad vsus ac comodum. nō illius cui offertur. sed totius cōmunitatis conuertat ad pōris arbitrium; Quod si pōr in hoc excesserit: visitator arbitrio puniatur;

De electiōe prioris et ei⁹ officio. necnō de officijs pcuratoris ⁊ vicarij; Ca. III

I In triduo ante pascha. domus aliqua ordinis per obitum vel absolutionem sui pōris. pastoris fuerit solatio destituta: durante ipso triduo. preces que dici debent p electionē futuri pōris: dicent

2 **S**ilētiū. tacito glia p̄ri in fine psalmi; **¶** **B**onmus ordi⁹ orbata pastore p absolutionē. seu mortē sui pōris: potest extunc vocare duos aut vnum. si duo cōmode haberi nō possunt: de vicinioribus. ⁊ discretioribus pōrib⁹ ordi⁹. p electiōe sui futuri pōris;

3 Quorū vnus si cōmode fieri possit: sit alter ex visitatoribus puincie; Quā q̄dem electionem ipsi duo vel vnus. si solus fuerit. cū seniore ipsi⁹ dom⁹. si rite celebrata fuerit: seruatis seruādis. auctoritate capli general⁹ cōfirmabūt;

4 Exceptis tñ domibus. q̄ a cartusia nō distant vltra sex dietas: q̄ iuxta formā statutoz se pastore orbatas: tenebunt domui cartusie nūciare; Aliē vō domus. h̄ q̄ cito cōmode poterūt: eidē domui parit nūciabūt;

5 **S**i vn⁹ ex pōribus vocatis. ad electionē pfirmādā. eligat in pōrē: ali⁹ cū ātiq̄ore dom⁹. ei⁹ electionē. si canōica fuerit. poterit pfirmare;

6 **V**ocati ad cōfirmationē alicui⁹ electiōis. nullo mō sollicitēt eligētes de aliq̄ p̄ticulari p̄sona eligēda. aut postulāda: s̄ eligētū vota. pure et simpliciter inq̄rāt: statuti forma seruata;

7 **Q**uod p̄fessi in ordie cisterciēsiū et p̄similiū. nō possint h̄re aliquā obediētiā in ordine nostro. sine dispēsatione capli general⁹. put p̄tineat in statutis: declaram⁹. q̄ p illud verbū. p̄similiū. intelligunt monachi oēs q̄ militant sub regula sancti b̄ndicti: vt sunt cluniacēses. celestini. p̄monstratenses. grādimōtēses. et huiusmodi;

8 **Q**uāuis electiōes dieb⁹ feriatis. hoc est festiuis licite celebrari valeant: assignatiōes tñ terminorū. que fiunt per pōres vocatos. ad opponēdū cōtra electiōis formā. et electi p̄sonam: debēt cadere.

a **¶** Pro electiōe. De electiōe pōris habet ca. 5. sc̄de part⁹ an. 5. 1. et sequētib⁹. et ca. 2. secun de p̄tis no. 5. 1. et sequētib⁹.

b **¶** Statutoz. Ca. 5. sc̄de part⁹ an. 5. 4.

c **¶** Statuti. De q̄ habet ca. 5. sc̄de p̄tis an. 5. 8. et ca. 2. sc̄de p̄tis no. 5. 1. et sequētib⁹.

d **¶** In statutis. Ca. 2. sc̄de part⁹ no. 5. 9.

Tertia compilatio statutorū

ad diem nō feriātam: et die non feriata. confirmatio ipsa fieri: cum sit actus iudicial; ¶ Si pōr aliq̄s petat misericordiā sibi fieri: visitatores seu pōres aliq̄ ad hoc vocati et deputati. ei⁹ sola resignatiōe nō cōtēti: petitiā misericordiā sibi faciāt: et eū absoluāt: anteq̄ ad futuri pōris electionem pcedat; ¶ Prior cartusie. q̄ super annum. capli generalis auctoritate fungit: libere utat potestate sua: nec illā nimis moderet. aut restringat; ¶ Priores cum maturo consilio. possunt instituere et destituere officarios suos: nec i hoc impediri possunt: nisi p caplm generale. aut pōrē cartusie; ¶ Priores ānis singulis. vicario. procuratore. et duob⁹ ad minus seniorib⁹. seu discretioribus pūctus p̄sentibus: reddāt rationē. sibi credite administratiōis; De his videlicet. que super annum receperūt et expenderūt: saltē summarie sic dicendo; Tantū p ovis. tantū p piscib⁹: et sic de singulis; Sup quo visitatores inuigilēt; Et nihilominus statū domus videant: et chartis inserāt; Et si pōrē in hoc remissum aut negligentē inuenerint: pvideant. aut sequēti caplo vt pvideat referāt; ¶ Qz pōr absolutus iuxta formā statuti. possit sibi domū eligere: intelligit de domo sue p̄fessionis. aut etiā alterius dom⁹ illi⁹ puincie cui s̄best domus a qua absoluit. si domus quā eligit velit eū recipe; Et p̄p̄ea. vt eidem absoluto pvideat: et euagationis materia subtrahat: ordinam⁹. q̄ absolut⁹ nō recedat extra domū a qua absoluit: nisi p̄us fuerit debite certificatus. q̄ pōr et pūctus dom⁹ illi⁹ quā eligit. voluerint eum recipe: quo tūc. et non ante. domus illa cui p̄fuit. pecunias p expensis itineris necessarias. cū equo et famulo sibi ministrabit; Qz si postq̄ in duab⁹ domibus p comperiēdo receptorē. diligentiam fecerit: et neutram illaz inuenerit. que eum recipe velit: aut in domo vnde absoluit maneat: aut ad domum sue p̄fessionis reuertat: donec sequens caplm generale. aut interī pōr cartusie si hoc petierit. sibi alit pviderit; ¶ Qz vero pōr absolutus faciat p̄fessionem in domo a qua absoluit. si sibi placet et priori domus put dicit statutū: intelligit si etiam

e Statuti. Ca. 6. se
eūde partis au. 37

f Statuti. Ca. 6. se
eūde ptis an. 36. et ca.
3. scōe partis no. 24.

Ca. III

- 15 placet conventui vel maiori parti; **C** Illud etiā qđ statuto cauet. qđ quādo aliquis nostrū de domo in qđ professionem fecerat. transferre ad aliam domū: post annum ibidem p̄fessionem faciat vel infra: quācūq; p̄ori placuerit: intelligit si sibi placet ibidē p̄fessionē facere. et p̄ori ac conventui suo. illum ad eā recipe;
- 14 **C** Priores ac rectores domoz nō mittāt ad ordīes recipiēdos monachos aut clericos redditos. donec ad etatē legitimā. q̄lē ordo ip̄e requirit devenierit: nisi sup hoc fuerit aliē disp̄satū; Novitij vō donec p̄fessionē fecerit. ad ordīes nō mittant; Etas autē legitima ē in diacono vicesim⁹. in sacerdote vō vicesimus. q̄ntus ānus: q̄uis sufficiat. qđ annū illi⁹ etatis quē ordo requirit attigerint: licet nō cōpleverit;
- 15 **C** Adonachi ⁊ clerici redditī. p̄ suscipiēdis ordinib⁹ ad p̄p̄riam ciuitatē mittant: si in ea ordines celebrent; Vel ad locū magis vicinū. in quo ordines ipsos celebrari contingeret: nec in eundo aut redeūdo. a recto itinere notabiliter diuertāt: nec ibidem moram inordinatam faciāt; Sed q̄p̄mū ordines receperint. claustrum repetāt: omni fraude cessante. super quo. p̄ores sui. curam exhibeant diligentem;
- 16 **C** Priores. p̄curatores. et ceteri officiales domoz. in pitātis ordinariis. et gratiis. nō differāt a subditis: nec hospitibus. iuxta alias ordinata in statuto. vel visitationibus ordinis ministrent vltra duo fercula non curiose parata: nisi ex aliqua occurrēte causa. honesta. vel necessaria;
- 17 **C** Priores aut p̄curatores domoz. p̄ negociis que per clericum redditum. cōuersum. donatum. famulum. litteras. aut alias expediri possunt. a suis domibus nō exeāt: nec illa p̄ seipsos exerceant: sed in suis p̄uētib⁹. cū monachis a q̄bus assumpti sunt resideant: seq̄ cum eis conforment in victu et ceteris obseruantis: et diuinum officium. die noctuq; sequantur quantum negocia domorum suarum hoc permittunt: vt ceteris de seipsis. bonū exemplum prebeant; Qđ si negocium tale fuerit. qđ prioris aut procuratoris predictorū presentia necessario exigat: hoc casu p̄curator potius q̄ p̄or exeat: si p̄ solum p̄curatorem expediri possit; Alioqn

C Statuto. Ca. 24.
scđe p̄tis an. 5. 12.

C Pro suscipiēdis.
De ordinibus suscipiēdis habet ca. 5. secūde partis no. 5. et. 7.

C In statuto. Ca. 1.
scđe partis no. 5. 13.

Tertia compilatio statutorū

prior aut si necesse fuerit. ipsi ambo simul: p ipsius rei aut negocij tūc occurrētis expeditiōe exeāt: et q̄ citi⁹ potuerit reuertant: nec exeūdi occasiōes q̄rāt;
¶ Priores q̄ mōachos suos. pcuratores simulate faciūt. vt h̄ medio. ad medicos. vel ad visitādū amicos. aut alias. p eorū recreatiōe et volūtate a domib⁹ exeāt: et inde postq̄ sunt reuersi. absoluūt. et alios instituūt: visitatores. dure rephēdāt et puniāt; Et tales monachos. tanq̄ fugitiuos iudicēt: et parit̄ puniāt. put casus hoc exegerit;
¶ Licētie q̄ pcuratoribus pcedunt p pōrē cartusie. vt possint exire terminos suos. et eq̄tare. intelligunt̄ p solis negocijs sue domus: et de equitando. si pcurator sit senex. aut debilis. vel si via est longa. difficilis et lutosā: vel sit alia causa rationabilis. per eius priorem arbitrandā;
¶ Licētie parit̄ que prioribus per chartam capli generalis. de exeūdo terminos concedunt̄ tam parue q̄ magne: intelligunt̄ p solis negocijs domoz q̄bus p̄sunt: q̄ p alios cōmodius expediri nō pnt;
¶ Si p alijs negocijs exierit: aut si expeditis illis. p q̄bus exire pnt. statim nō redierit: penā statuti sustineāt;
¶ Magnas aut licēcias interpretamur: q̄n extra terminos. illa die qua exeunt. pernoctant; Paruas vero: si eadem die reuertant;
¶ Licētie que pcedunt pōribus. et pcuratoribus. de comedēdo cum hospitibus: nō intelligunt̄ passim. et indifferēter de oībus: sed duntaxat de psonis honestis. magne reputatiōis et grauib⁹: vel domoz suaz. aut ordinis benefactoribus. et p̄cipuis fautoribus: ac talibus q̄bus hoc cōmode negari nō pōt; Cū q̄bus etiā quāto rarius fieri poterit: meli⁹ erit;
¶ Vicarius potest absolvere priorem ab excomunicatiōe iuris. et ab oībus casibus nō reseruatis sedi apostolice: et secū sup eis dispensare;
¶ Vicarij in domib⁹ monachoz. mortuo pōre. eandem habēt auctoritatē in spūalibus quo ad psonas ordinis: quā pōr habebat. dū viueret; Et parit̄ pōre excōicato. suspēso. vel int̄dicto: vicarius habet illam auctoritatē. q̄ ad psonas ordis quā habebat pōr iure ordinario. et ex statutis: donec ipse pōr. a p̄dictis cēsuris absoluat. aut

h̄ Statuti. Ca. 6. se
cūde p̄is an. 5. 31. et. 34.

alius
dio te
vel in
cū. ali
ordin
moz
gulis
do: n
dētes
cū alib
fuis fa
rū mo
stimēt
eis de
qd ip
salte i
sit;
rator.
ciali li
su im
Qui
tifican
rias o
mon
aliaz
p̄uif
pōz
ores
b̄ndia
ad di
rū di
cipi
dis;
drag
nent
claus

Ca. V

24 alius ei in p̄oratu subroget; Nō tñ p̄t ipe p̄or me-
 dio tempe. hoc est durātib⁹ excōicatiōe. suspēsiōe.
 vel interdicto p̄dictis. vicariū absolueret: et in ei⁹ lo-
 cū. aliū subrogare; ¶ Si cōtingat in posterz. aliq̄s
 25 ordinatiōes alias p̄ caplm generale fieri: vicarij do-
 morz ordinis. recepta charta eiusdē capli. ānis sin-
 gulis eas describāt in vno libro. de nouo p̄tea fiē-
 do: ne q̄s de eis ignorātiā p̄tēdere possit; ¶ Presi-
 dētes domoz ordis. religiosi suis etiā officialib⁹.
 19 cū alibi p̄ obediētiā trāsserunt: nō dēt pecunias p̄
 suis fagotis. seu fardellis: s̄b pena. arbitrio v̄sitato-
 rū moderāda; ¶ Qz si p̄p locoꝝ distātiā. aut alias. ve-
 stimēta portari nō possint: p̄ores ad q̄s mittunt.
 eis de necessarijs p̄uideāt: et dom⁹ p̄fessionū suaz.
 qd ipsi p̄ores p̄tea legitie exbursauerit restituāt:
 20 saltē in tūc seq̄nti caplo: si citi⁹ cōmode fieri nō pos-
 sit; ¶ In domib⁹ mōachoz nullus sit vicari⁹. p̄cu-
 rator. aut sacrista. nisi sit ipsi⁹ dom⁹ p̄fessus: sine spe-
 ciali licētia capli general. vel p̄oris cartusie: vel i ca-
 su iminētis necessitatis: p̄ncipal v̄sitatoris p̄uicie;
 21 Qui si sup h. licētiā dederit: in tūc sequēti caplo. ra-
 tificari debet. alias vltēri⁹ nō valebit; ¶ Per licē-
 tias q̄ iterdū p̄cedunt p̄orib⁹. rectorib⁹. aut vicarijs
 monialiū. vt p̄ necessitate sua possint vocare p̄sonas
 aliaz domoz ordinis: nō p̄nt vocari p̄sone alteri⁹
 p̄uincie: s̄ dūtāt p̄prie; Et h cū pace vocādoꝝ et
 22 p̄or suoz; Nisi alit exp̄mas in h̄mōi licētia; ¶ Pri-
 oꝝ ordinis ex indulto aplico. p̄nt in suis domib⁹ m
 b̄ndicere paramēta altariū: cruces. casulas. et alia
 ad diuinū cultū necessaria: ad vsum tñ suaz aut alia-
 rū dicti nostri ordinis domoz. et nō aliter;

De colloquio claustrī. hospitibus re-
 cipiendis. et mulieribus non introducē-
 dis; Capitulum V

Colloquium cōuentuale non habet in claustro
 ferijs quintis. in aduētū. quinquagesima. et qua-
 dragesima; In festis tamē capli. occurrētibus in ad-
 nientu et quinquagesima. seruetur circa colloquium
 claustrī. et quo ad alia: put in statutis continet. de a

¶ Locari. Non p̄nt
 pariter vocari fugitiui:
 apostate/vel criminosi.
 ca. 10. huius partis. §. 9

m ¶ Ex indulto. Scz
 dñi innocētijs pape octa-
 vi.

a ¶ Statutis. Ca. 2. p
 me partis an. §. 19

Tertia compilatio statutorū

festo sancti andree. ipso tempore occurrēte; ¶ Qui 2
 nō fuit in nona diebus bine refectionis: nō debet in-
 teresse colloq̃o; ¶ Nullū habet colloquiū. in septi- 3
 manis minutionū. feria quinta. nisi venerit festum
 capituli; ¶ Hospitibus cū ad nos veniūt. aut p nos 4
 inuitant ad conuiuia: non ministrent. nec pparent
 diuersa et exq̃sita cibaria: ex q̃bus ⁊ religiosi. ⁊ secu-
 lares. imo etiā. et ipsi hospites scādalizant. et dom⁹
 grauant: vnde duob⁹ nō curiose pparatis ferculis.
 cū coq̃na. caseo. et fructibus debēt esse contenti: ni-
 si tāte dignitatis. et auctoritatis essent tales hospi-
 tes. q̃bus in his certa lex. aut mēsurā iponi nō pos-
 set; ¶ Auctoritate apostolica. et p litteras sanctissi- 5
 mi dñi nostri. dñi iulij secūdi pape moderni: oēs et
 q̃cūq; licētie et pmissiones hactenus. etiā auctori-
 te p̃dicta. mulieribus cōcesse: vt possent ingredi ec-
 clesias nostri ordinis. sunt reuocate; Nos vō execu-
 tores l̃raz predictaz. eadē auctoritate. ⁊ sub penis
 alijsq; cēsuris in eisdē l̃ris p̃tētis: inhibem⁹ oībus ⁊
 singulis psonis ordinis. et alijs q̃bus inhibendum
 fuerit: ne abinde mlieres aliq̃s. in ecclesijs aut mo-
 nasterijs nostris: ingredi patiantur aut pmittāt; Qui-
 bus etiā iniūgimus: vt statuta ordinis sup hoc fa-
 cta. diligēter obseruet: q̃buscūq; licētijs in cōtrariū
 cōcessis. nō obstātibus. q̃s reuocamus; ¶ Quicūq; 6
 nobis ⁊ ordini nostro s̃biecti. mulieres aliq̃s incōti-
 nētie causa. infra septa monasteriorū. aut in alijs do-
 mib⁹ grāgijs seu cellarijs nrī ordinis introduxerint.
 aut itroduci fecerit: vel q̃ iā introductas receptaue-
 rint: et q̃ in hoc eis p̃stiterint auxiliū. p̃siliū. vel fa-
 uorē: siue act⁹ secur⁹ fuerit. siue nō: nō possunt a tā-
 to reatu absolui. nisi subditi p̃ p̃p̃riū p̃ore: et p̃ores
 p̃ suū vicariū: cū iniunctiōe penitētie salutaris; ¶
 Si p̃ores. aut ceteri officiales. in p̃missis culpabiles
 inuēti. aut sup hoc cōuicti. vel publice p̃fessi fuerit:
 a suis obediētijs absoluantur: ⁊ ad eas aut q̃scūq; ali-
 as p̃petuo sint inhabiles: sine spe alicui⁹ restitutio-
 nis: pena nihilomin⁹ q̃uorū. si casus h̃ exegerit pu-
 niēdi; Adachi. clerici redditū. quersi et redditū icarce-
 rent ad volūtate ordis; Donati vō et p̃bēdani: ab

b Statuta. Ca. 26.
 sc̃de partis an. 3. et. 5.
 Et ca. 6. sc̃de partis no
 uo. 22.

7 ordine sint perpetuo penitus alieni; **C**onvenire cum mulie-
ribus aut aliqd aliud tale cum eis operari: monachis
et clericis redditis oibus expresse phibem⁹; Qui co-
ntrariu fecerit: sit in disciplina generali ad ordinis vo-
luntate; Et si p^o hoc fieri p^onuiserit. vel si hoc n^o p^o-
hibuerit: sit p^o tres m^oses extra sedē suā ubiq^{ue} in co-
nentu; Et nihilomin⁹ per visitatores seu caplm ge-
nerale. rigide puniat⁹; Sub eadē pena mulierū qua-
rūcūq^{ue} amplexus phibemus et oscula; **C**onfamiliaritate et colloquia cum mulieribus: maxime cum perso-
nis. et in locis. ac horis suspectis. phibem⁹; Et vi-
sitorib⁹ ut illa rescindere studeant iniungimus;

**De confessione. capitulo. refectorio.
cella et silentio. Capitulum VI**

1 Lexis genibus sup formas pcumbētes. cōfes-
siones facimus: n^o pstrati. nudato tamē capi-
te; **C**onfessiones seculariū et aliorū qui de ordine
n^o sunt: mercenarijs exceptis. qui nobis dome-
stice famulant⁹: sine suozū superiorū licētia. audire
n^o possumus: nec debemus; Mulieres aut. etiā cū
suozū superiorū licētia: nullatenus ad cōfessiōes fa-
ciendas recipimus; **C**onfessiones p^ori suo. vel alteri
sacerdoti improp^oauerit. q^{uod} ipse suā aut alterius cō-
fessionē reuelauerit: cū hoc peccatū. reuelare scz cō-
fessionē alienā. sit grauissimū. et detestabile crimē:
nec pbari possit. nisi ipse cōfessor hoc dixerit. q^{uod} vi-
delicet. hoc vel illud a tali vel tali in cōfessiōe habue-
rit: nec credi debeat hoc asserēti: tanq^{ue} turpitudinē
suam allegāti: eo ipso. improp^oas ipse. tanq^{ue} calū-
niator. sit in disciplinā criminosoꝝ: donec fame il-
lius quē offendit. satisfecerit: et ab ea. per caplm ge-
nerale. seu p^ore cartusie relaxari meruerit; **C**onfessiones
hoc fecerit: p^o tres m^oses sit extra sedem suā ubiq^{ue} in
cōuentu; Et nihilomin⁹ p^o caplm generale. siue p^ore
cartusie. vel visitatores grauius put casus exegerit
puniat⁹; **C**onfessiones subditi de pctō mortali certo. de quo
absente p^ore. et de eius auctoritate. vel volūtate fue-
rūt iā p^ofessi et absoluti: teneant⁹ p^ori suo iterū p^ofite-
ri. put videbit⁹ sentire statutū nouū. et certe alie. in-
de secute ordinationes: non debet simpliciter intel-

Confessiones in disciplina ge-
nerali habet ca. 31. sec^o
cunde p^ois an. §. 22.

Confessiones genibus.
No obstare statuto. ca.
11. sec^o de p^ois an. §. 6. et
ca. 30. tertie p^ois an. §. 1.

Confessiones. De
qua habet ca. 31. sec^o de
partis an. §. 22.

Confessiones nouū.
ca. 4. sec^o de p^ois no. §. 12.

Tertia cōpilatio statutorū

d *Ad statutu. ca. 11.
secunde ptis an. 7.*

e *Et statutu. ca. 21
secunde ptis an. 1. 3. 5.
et ca. 22. scde ptis an. 5.
19. et ca. 31. secunde ptis
an. 2. 3. et sequentibus.
et ca. 9. scde ptis no. 3.
et sequentibus.*

f *Statuta volūt.
ca. 11. scde ptis an. 7.
et ca. 4. secunde partis
no. 12.*

g *Ex indulto. Scz
hinc pape quarn.*

oligi. de quolibet mortali. sed cōforzmiter ad statutu
antiquū. de pctō mortali criminali. Nō em̄ oē mor
tale est criminale. licet ecōtra. om̄e criminale sit mor
tale. Et ita declaramus p cōscientiarū serenitate. et
animarū salute. ac subditorū quiete. **¶** Que aut̄ sint
pctā mortalia criminalia. q̄uis plura sint q̄ enume
rat apls. et que in iure cōmuni. et statutis ordinis
p̄tinent. hic tamē pauca de pluribus. p n̄ra et sub
ditorū p̄dictorū pace et salute. enumerāda duximus.
Hec itaq; sūt. Homicidiū. veneficiū. sacrilegiū.
furtū seu rapina. vsura. pprietas. oīs incōtinen
tia actualis. symonia. blasphemia in deū et sc̄os
eius. periuriū. falsum testimoniū. sortilegiū. in
cendiū. apostasia. iniectio manuū violēta. falsifi
catio litterarū. instrumētōz. aut sigilloz. rebellio.
seu inobediētia in superiōrē suū manifesta. infama
tio criminis. qd̄ q̄s alteri obijcit. et pbare nō pōt.
magisteriū cōspirationis. odiū inueteratū. et fre
ques seminatio discordie. In casib⁹ istis. si q̄s offen
derit. p̄ deputatos ad cōfessiones audiēdas. absol
ui nō poterit. nisi put statuta volūt et p̄mittūt. sed
ad superiōrē suū p absolutione cōsequēda remitten
dus erit. Appellatione aut̄ supioris. hoc casu et si
milib⁹. intelligit̄ prior. p̄p̄ius. aut respectu p̄oris
in foro penitēciali dūtaxat vicari⁹. In ceteris vō pec
catis. etiā certis mortalib⁹. possūt deputati p̄dicti.
tam p̄orē suū. q̄ ceteros subditos sibi cōfitētes ab
soluere. et eis satisfactionē iniungere. p̄sente vel ab
sente p̄ore. aut respectu p̄oris. vicario. Nec tenent̄
sic cōfessi. et absoluti. de eis iterū cōfiteri. **¶** Qz si q̄s
prior. pcurator. monachus. clericus redditus. aut
puer sus. in itinere cōstitutus. alteri q̄ suo p̄ori. vel
deputato. de certo mortali cōfessus fuerit. domū re
uersus. tenebit̄ iterū cōfiteri p̄ori. aut prior vicario.
de criminali. de alijs vō. vel p̄ori. vel vni ex alijs ad
cōfessiones audiēdas deputatis. **¶** Sunt aut̄ certi
casus alijs. sedi aplice reseruati. de q̄bus solus prior
cartusie. et quinq; ginta p̄ores alijs per eum deputati
possunt ex indulto apostolico absolvere. in q̄b⁹ ad
priorē p̄dictū. vel ad alterū ex deputatis ab eo. pro

absol
8 debel
quo
se re
9 niter
re. sit
10 remi
certis
certu
tenit
la. si e
mitter
de p
tis. a
p̄tin
lam. l
cessita
habit
uatis
12 tui.
ex cō
das
absol
mox
ctozi
opus
dere.
nē et
cōsili
su. p̄
licet a
5 tenen
sibi p
poter
tenel
14 cario
cesse
let in
elige
nis r

- absolutiōe obtinēda. vel dispēsatione si ea opūs sit. debet fieri remissio; ¶ Sūt pariter certi alij casus. quoz absolutio p̄ statuta ordinis. nōiatim et exp̄s se reservat̄ superiori. ad quē p̄pterea fiet de eis pariter remissio; ¶ Ab excoīcatione aut̄ maiori. siue a iure. siue ab hoīe lata fuerit. nō absoluūt deputati. sed remittūt sup̄iori. ad hoc potestatē habēt; ¶ De incertis mortalib⁹ etiā reservatis. de q̄b⁹ videlicet incertū est an mortalia sint. tam p̄fessori q̄ p̄fiteri. poterūt deputati p̄dicti absolvere. vel p̄ tutiori cautela. si eis videat̄. cōfiteres absoluēdos. superiori remittere; ¶ Possunt pariter ipsi deputati. absolvere de pctis etiā certis mortalib⁹. p̄ori ut p̄mittit̄ reservatis. absente a p̄uentu p̄ore. v̄l etiā eo p̄sente. si eius p̄ tunc copia haberi nō possit sine nota. p̄pter mislam. siue ex debito siue de gr̄a celebrādā. aut aliā necessitatē instātē; P̄ouiso tamē. q̄ hoc casu. deinde habita opportunitate. teneat̄ iterū de dictis reservatis p̄fiteri p̄ori. iuxta mētē ⁊ tenorē dicti nōui statuti; ¶ Possunt tñ p̄ores si volūt alicui sen aliq̄bus ex cōfessorib⁹ in suis domib⁹ ad cōfessiones audien- das deputatis. dare auctoritatē plenā aut limitatā absoluēdi in p̄sentia vel absentia sua. a pctis etiam mortalibus reservatis. de q̄bus ipsimet possent. auctoritate sua ordinaria absolvere; Curēt tñ ad tantū opus. tales cōmittere. de q̄bus possint merito cōfiderē. et qui sciāt et valeāt iter leprā et leprā. sanguinē et sanguinē discernere. et singulis salubre dare cōsiliū. et necessariū adhibere remediū; Mā hoc casu. p̄fessi his q̄bus est hec specialis absoluēdi videlicet a mortalib⁹ reservatis attributa facultas. non tenent̄ sibi iterū cōfiteri; ¶ Possunt pariter p̄ores. sibi p̄s s cōfessorē eligere vnū ex eisde deputatis. q̄ poterit eos etiā a p̄dictis reservatis absolvere. nec tenebunt̄ sic p̄fessi et absoluti. eadē pctā itez suo vicario cōfiteri; ¶ Eligore facultatis p̄ aplicā sedē concessē alicui p̄sone ordinis nr̄i. et q̄ cōiter apponi solet in aplicis indulgētis. q̄ videlicet q̄s possit sibi eligere cōfessorē idoneū. secularē. aut cuiusvis ordinis regularē. q̄ possit eū absolvere. ab oībus pctis

h ¶ Per statuta. ca. 22. secūde ptis an. §. 19. et ca. 5. secūde ptis no. §. 12. et ca. 3. huius ptis §. 16. et ca. 5. huius par- tis §. 6.

¶ Noui statuti. ca. 4. scđe p̄s no. §. 12.

Tertia cōpilatio statutorū

suis. etiā sedi p̄dicte reseruatis. null⁹ de ordine n̄ro. pōt sibi eligere cōfessorē aliū. q̄ subdit⁹ priorē. aut prior vicariū. vel vnū ex cōfessoribus generalib⁹ ad cōfessiones audiēdas in p̄uētū deputatis; Nec pōt dicta facultate vti. cōtra mentē ordinis et formā statuti; Et de cetero nullus facultates huiusmodi frustra impetret. cū sufficiēter et plene sit nobis. et ordini n̄ro. tā de indulgētijs. q̄ de absolutiōe ab oib⁹ casibus etiā reseruatis. p̄ p̄uilegia ordinis. ex b̄nificio dicte sedis p̄uilegiū. ita q̄ frustra q̄rit. et in fraudem fieri videt⁹. q̄n illud q̄rit qd̄ habet; ¶ Personę nāq; ordinis n̄ri. si litterate fuerint. dicēdo septē psalmos penitētiales. illiterate vō viginti q̄nq; orōnes dñicas. et totidē salutatiōes angelicas. in oratorijs cellarū. vel locorū in q̄bus ex ordine. diuinū p̄soluūt officiū. et p̄ores. ac p̄curatores i itinere cōstituti itinerādo. infirmi vō et debiles illud idē dicēdo cū socio. vel si dicere nō possunt. auscultando. cōsequunt⁹ easdē indulgētijs. et remissiones plenarias. q̄s consequunt⁹. si ea die ecclesias vrbis. aut p̄prie ciuitatis vel diocesis in q̄b⁹ dom⁹ sue site sunt. et in q̄bus indulgētię et remissiones p̄dicte concessę sūt. p̄sonalit⁹ visitaret⁹. et man⁹ in eis adiutrices porrigeret⁹. ex indulto bone mēorie dñi sexti pape q̄rti; ¶ Quis etiā vigore. possunt prior cartusie. et dicti q̄nq̄ginta p̄ores per eū deputati. absolvere p̄sonas ordinis in singulis casibus. etiā sedi p̄dicte reseruatis. et cū eis sup̄ his in foro dūtāt cōsciētię dispēsare; Ita tamē. q̄ sup̄ irregularitate cōtracta pro homicidio volūtario dispēsant citra altaris ministeriū; ¶ Pręterea p̄sone ordinis. ex indulto dñi martini pape quinti. possunt in mortis articulo sibi eligere cōfessorē. qui in articulo p̄dicto. de peccatis de q̄b⁹ cōtriti sunt et cōfessi. potest eis dare plenariā remissionē. dum tamē ex hoc nō reddant⁹ p̄clutiores ad peccandū; ¶ Nullus igit⁹ facultates alias. sup̄ hoc impetret; Qui contra fecerit. ad ordinis voluntatē incarcerationē; Q̄ si prior hoc fecerit. p̄ tres menses sit extra sedē suā vbiq; in cōuētū; Et nihilomin⁹ arbitrio dicti capli. sen p̄oris cartusie. aut visitator⁹ p̄nt

15

16

17

18

casu
p po
serua
sit in
absol
no i
tali
ratis
idē
cte d
bent
secu
re;
at;
si pu
stare
plet
brad
bndi
uēdo
die c
is q̄
cit. q̄
uerit
sche
spec
fecto
ctari
pent
ipsis
let;
dere
centr
cto i
nec
27
p̄mo
cin

- 19 casus exegerit debite puniat; **C** Priores deputati p pōre cartusie ad absoluēdū in casib⁹ sedi p̄dicte re-
servatis: nō possunt alteri cōmittere vices suas: cū
sit in eis electa industria p̄sone: nec possunt aliquē
absolvere p lras: qz talis absolutio ē sacramētalis.
20 nō iudicialis; **E**t p̄pterea pōres. quoz monachi
tali indigēt absolutioe: debēt alterū ex dictis depu-
tatis pōrib⁹ ad se vocare sumptib⁹ sue dom⁹; Qz si
idē deputatus venire nō possit: eo casu. pōt pōr di-
cte dom⁹. monachū suū ad dictū pōrē. potestātē ha-
bentē ducere. suis sumptib⁹: aut p pcuratorē. si ip̄e
secū ire nō possit mittere. nō devīado tñ a recto itine-
re; **B**ū culpe clamant: caplū null⁹ intret. aut exe-
at; **N**ull⁹ clāmet aliquē in p̄uētū p aliq̄ culpa: ni-
si p̄us itimauerit p̄sidentī: sup quo. eius p̄silio. oīno
23 stare teneat; **Q**n̄ dieb⁹ capli. lector refectorij sup-
plet in ecclia vices heb̄darij. missam cōuentualē cele-
brādo: supplet etiā eius vices in refectorio. mēsas
bñdicēdo: et post prādiū et cenā gr̄as in ecclia p̄sol-
uēdo; Et eo casu. lectura refectorij trāsīt ad eū p illa
24 die cui p̄tingit ex ordine; **Q**n̄ i obitu fratru n̄roz
is q̄ sepeliunt. nō est p̄sens i refectorio: mēsas bñdi-
cit. q̄ agit ibidē vices pōris: etiā si ea die nō celebra-
uerit; Idē seruaf in festiuitatib⁹ natiuitatis dñi. pa-
sche. ⁊ p̄tecostes. ac corpis christi: qñ pōr ad quē
spectat officiū dictarū festiuitatū. nō est p̄sens in re-
25 fectorio; **Q**z si forte infra octauas festiuitatū p̄di-
ctarū. videlicet dieb⁹ p̄uatis natiuitatis. pasche. et
pentecostes. p̄sens defunct⁹ occurrat: mēsas dieb⁹
ipsis bñdicet heb̄darius: sicut in festis capli fieri so-
26 let; **P**ost dictū cōpletoriū. p̄sonis ordinis come-
dere nō licet aut bibere: nisi necessitate cogēte; Et li-
centie. q̄ sup hoc dānt: de cōpletorio pulsato. nō di-
cto itelligunt; Nō licet pariter post cōpletoriū loq̄.
nec deinde añ p̄mā: nisi rationabili causa exigente;
27 **B**icētes culpas suas de fractiōe silētij: debēt ex-
p̄mere locū. vices. ⁊ gradū p̄sonaz. cū q̄b⁹ fregerūt;

De ieiunijs. abstinētij. pitātij. medi-
cina. rasura. et minutione; Ca. VII

Ieiuniū cum cōmēmoratione: in vigilia ap̄loz a

k Null⁹ clāmet. Non
obstare statuto. ca. 12. se-
cunde p̄tis an. 8.

l Sup hoc dānt.
ca. 29. sc̄de p̄tis an. 9.

a Cum cōmēmora-
tione. Nō obstare sta-
tuto. ca. 31. p̄ime p̄tis
an. 8.

Tertia cōpilatio statutorū

b Statuto. ca. 3. p^{ri}
me partis an. 5. 2. et ca.
27 p^{ri}me p^{ri}s an. 5. 1.

thome et matthie seruet et fiat; ¶ Ieiunia tēpora-
lia mēsis septēbris. fiat feria q^urta et seq^untibus post
exaltationē sancte crucis: nō obstāte statuto; ¶ Ab-
stinētia fiat in vigilijs festozū. visitatiōis. p^{re}sentatio-
nis. et cōpassiōis beate marie; ¶ Q^uā vigilia annū-
ciationis accidit feria secūda. vel tertia hebdomade
sancte. abstinētia nō fit in ipsa vigilia: sed in die pa-
rasceues; ¶ Q^uā vero dictū festū celebrat infra octa-
vas pasche: ipsius vigiliā nō ieiunamus: nec a la-
cticinijs abstinem^{us}; ¶ Si festū duodecim lectionū
occurrat in feria sexta hebdomade minutionū: ab-
stinētia fit in sabbato seq^uenti; Et pariter si circūcisio
d^{omi}ni occurrat feria sexta: abstinētia fit sabbato seq^uen-
ti; ¶ Q^uā festū ap^{osto}loz philippi et iacobi accidit feria
secūda vel tertia rogationū: non infringit ieiuniū;
¶ Q^uā vigilia sc^{ilicet} iohānis baptiste. et vigilia ap^{osto}-
lū petri et pauli: vel q^uā vigilia eozūde ap^{osto}loz. et vi-
sitatiōis b^{eat}e marie. occurrūt in eadē heb^{doma}da: in p^{ri}ma
vigilia fit abstinētia: in secūda vō ieiunat. et dūta-
xat a lacticinijs abstinet; ¶ Q^uā feria sexta occurrit
festū duodecim lectionū: fit abstinentia feria q^urta:
deinde deuenit ad feriā secūdā: deinde ad sabbatū:
deinde ad feriā tertiā: deinde ad feriā quintā: sic q^{uod}
saltē semel in heb^{doma}da. fiat abstinētia; ¶ Q^uā feria ter-
tia. quinta. vel sabbato. euenit abstinētia: die p^{re}cedē-
ti. nō debet p^{ro}pitātia; Et si def^{icit}: hoc fit de gratia. nō
ex debito; ¶ Gratia generalis de abstinentijs nulli
def^{icit}; Petetibus et obtinētibus a p^{re}sidente. de absti-
nentia. gratiā. dieb^{us} abstinētie deputatis: nihil ali-
ud ministret. nisi panis. vinū. seu ceruisia. et coqui-
na; Et si q^{uod} interdū detur. cibi lautioris. ex beniuo-
lencia et p^{ro}uidētia p^{re}sidentis: hoc nō debet in p^{re}sequē-
tiā trahi: sed cū gratiarū actione suscipi; ¶ Dona-
tiones. elemosynas seu legata. p^{ro} fundatiōe p^{ro}pitātia-
rū distribuendarū cōuētui. dieb^{us} p^{re}dictis abstinētie
deputatis: nullus exigat aut p^{ro}cure; Et si etiā vo-
luntarie offerant^{ur}: nullus recipiat: cū ex hoc. obser-
uantia n^{ost}ri ordinis plurimū cōfundat. et corrupat;
Et si que hacten^{us} recepte sunt: ille nō den^{et} cōuenti-
bus. dieb^{us} p^{re}dictis: sed potius dieb^{us} alijs. q^uibus ex

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

ordin
ven
q^uibus
mod
cap
bus
res
lax
tie
nā
gent
stant
rit
que
lap
plic
locat
lutar
mib
sura
bis
lū
radi
chis
pitā
betu
felli
parit
re be
oner
uitij
p^{ro}fes
mor
p^{ro}of
dista
prio

ordine pitātia dari solet: cōsuetudine contraria. seu
 veri⁹ corruptela. cōtra rigore ordinis fortasse in ali-
 qbus domib⁹ ordinis. ex hac vel alia quā causa in-
 troducta: quā statūtū improbat. nō obstāte; **C**ir-
 ca pitātias q̄ dant^r feria secūda et q̄rta et interdū die-
 bus abstinentiaz: p̄sidentes domorū. et inde visitato-
 res diligēter inuigilēt: vt nō indifferēter statūta re-
 laxent^r: sed pensata locoꝝ et p̄sonarū q̄litate: pitā-
 tie ipse moderent^r et restringant^r; **C**is q̄ faciūt ce-
 nā i refectorio: nihil aliud die illa. nisi necessitate co-
 gente ministret^r in cella: cōsuetudine p̄traria nō ob-
 stante; **Q**uod si lector refectorij ibidē cenā facere volue-
 rit: nulla sibi in eo pitātia detur: sed sit cōtent⁹ his
 que ceteris fuerūt cōuentualib⁹ ministrata; **N**ul-
 la p̄sona ordinis. suo p̄ori. aut visitatoꝝ infesta sit
 p̄licētia obtinenda. vt mittat^r ad phisicos. aut alia
 loca: alioq̄n sit in disciplinā generali ad ordinis vo-
 lūtate; **P**riores tñ eis de necessarijs p̄uideāt in do-
 mibus suis: put eoz hoc eriget infirmitas; **R**a-
 sura monachorū. et cōuersorū. fiat per totū ordinē
 bis in mēse; **P**riores tñ. rectores. vicarij monia-
 liū. et p̄curatores. qui p̄ domorū negocijs exeunt:
 radi possunt semel in hebda: qui tamē qñ cū mona-
 chis erūt: se cū eis quo ad hoc p̄formare debebūt;
Si tēpore generalis minutiois. null⁹ minuat^r:
 pitātia vl aliud singulare beneficiū ex ordine nō de-
 betur: nec hoc casu ieiuniū soluit;

**De nouitijs et eorum ac aliorū pro-
 fessione; Caplm VIII**

Nouitiū nō recipiant^r etate minores: nisi de licen-
 tia capituli generalis vel prioris cartusie; **N**ec
 pariter recipiant^r. nisi sint in membris suis et corpo-
 re bene dispositi: et sufficientes ad supportandum
 onera ordinis; **N**on recipiant^r ad professionē no-
 uitij. donec finito probationis anno: et nullus pro-
 p̄fessionis anticipatione supplicet; **R**ectores do-
 morum incorporatarū ordini. possunt nouitios ad
 professionē recipere: vbi priores ad hoc vocādi. b
 distant vltra vnam dietam: mutato tamen nomine
 prioris in nomē rectoris; **A** nouitijs seu a volen-

c **C** Statutū impro-
 ca. 14. scdē p̄tis an. §. 21.

d **C** Statuta rela. ca.
 14. scdē p̄tis an. §. 5.

e **C** In disciplina ge-
 ne. Quid sit disciplina
 generalis / habet ca. 31.
 scdē p̄tis an. §. 22.

f **C** Bis mēse. Nō ob-
 stante statuto ca. 15. se-
 cundē p̄tis an. §. 16.

a **C** Nouitiū nō recit.
 De nouitis et eoz p̄-
 fessione / habet ca. 23. et
 24. scdē p̄tis an. per to-
 tum. et ca. 6. scdē p̄tis
 no. per totū.

b **C** Ad hoc vocādi.
 Scdm statutū. ca. 6. se-
 cundē p̄tis no. §. 12.

Tertia cōpilatio statutorū

c **Statuto cōtra.**
ca. 6. scđe pñs no. 4.

d **A rigore statu.**
ca. 14. scđe pñs an. 5. 6.
et ca. 4. pñme pñs no.
5. 24. et ca. 4. scđe par
tis no. 5. 24.

e **Statutorū.** ca. 21.
scđe pñs an. 5. 1.

f **Episcopis.** De epi
scopis et abbatibus/ha
bet ca. 9. scđe pñs an.

g **Professiōes se.**
De hō. habet ca. 23. scđe
unde pñs an. 5. 11.

h **Apostolico.** Sci
licet demēti pape qñt.

i **Absolvere eos.**
Ex idulto alexādi pā
pe quart.

tibus ingredi ordinē nostrū: nihil a quoq; penitus
exigat aut petat: statuto cōtrario nō obstāte; Qui
em ab eis q̄cquā exigit. et recipit: sentētiā excoica
tionis incurrit; Ex p̄stitutione vrbani pape qñti: q̄
incipit. ne i vinea dñi; Si tñ libere aliqd. et sine omī
pacto. nullaq; p̄cedēte petitione. dare voluerint: li
bere poterit recipi: et iuxta dātis volūtate expēdi:
dū tñ talis volūtas nō deuiet a rigore statuti: nec p
eā lapsus aliqs in ordine fiat; Unde si vellēt. q̄ ex re
donata. acquirere aliq̄ p̄tātia. p tpe vel in p̄petuū
danda p̄uētui. dieb⁹ q̄b⁹ ex ordine p̄tātia nō dat:
vl q̄ aliqd alicui seu aliq̄bus particulariter. et nō ad
cōmunē vsum. et cōmunē cōmodū dare. aut qd si
mile: nullo modo debēt audiri; Qui cōtra fecerit:
pena q̄ statutorū trāsgressorib⁹ imponit: irremissibi
liter puniat; **Bona nouitioz** an emissam p̄fessio
nē nullus alienet: vel alienari. etiā nouitio volente
p̄mittat; Sed eoz oīa. ad instar depositoz. fideliter
custodiant; **Episcopis.** et abbatib⁹ q̄ ordinē no
strū ingredi voluerint: ante p̄fessionē optio det. de
obediētis n̄ri ordinis. post eoz p̄fessionē suscipiē
dis vel nō suscipiēdis: ob reuerētiā sue dignitatis;
Null⁹ cōiugat⁹. altero cōiuge i sc̄lo remanēte. etiā
si i hoc auctoritas diocesani epi. et p̄sensus in sc̄lo re
manētis. iteruenerit: recipiat ad ordinē n̄m: sine
speciali licētia capli generalis. vel prioris cartusie;
Si plures q̄s in ordine p̄fessiōes fecerit: vltima
semp fixa manebit: nec illi. sine licētia capli genera
lis renūciare poterit; **Si q̄s ex p̄orib⁹ ordinis in**
manib⁹ p̄oris aut vicarij alteri⁹ dom⁹. obediētia p̄
mittat. ex hoc intēdens ipsi⁹ dom⁹ p̄fessus effici: ta
lis p̄missio nō teneat: nec ex hoc. dicte dom⁹ cēseat
esse p̄fessus; **Priores** ex indulto āplico. habēt ple
nā auctoritatē absoluedi monachos nouiter p̄fes
sos ab oībus p̄ctis suis: et vicarij nouos p̄ores:
etiā a penis p̄ statuta ordinis institutis; Possūt pa
riter cōuersi. redditī. et donati. auctoritate capli ge
neral⁹ absolui a suis p̄orib⁹: a dictis penis ordinis;
Possūt etiā p̄ores absoluerē eos q̄ n̄ro ordini vo
lūt aggregari. postq̄ habitū suscepit: a sentētijs

5

6

7

8

9

10

11

Ca. IX

excommunicationis. suspensionis et interdicti. quibus sunt forsitan inodati: et super irregularitate prius contracta dispensare. si in ordine perseverauerit: nisi casus adeo esset gravis. et enormis: quod super eo. sedes apostolica esset merito consulenda; Et prius. quod si essent per debito. excommunicati. suspensi. vel interdicti: satisfaciant quibus tenentur;

De caplo generali. et de officio visitatorum et visitationibus; Caplm IX

- 1 Prior. rector. vicarius monialium. procuratores. et alij religiosi ordinis. qui ad capitulum generale ordinate veniunt: tenentur durante caplo. sequi diurnum et nocturnum officium: et interesse vespis saltem usque ad salve regina. matutinis. usque post secundum nocturnum. et missam conventuali: nisi dum dicitur. celebrent. vel nisi fuerint occupati circa facta capli: vel ex aliqua rationabili causa. et cum licentia. eos tunc horis et missis predictis. interesse non posse contigerit; Alioquin: culpam suam in audientia publica dicti capli recognoscere teneantur;
- 2 Nullus chartam capli copiare seu describi faciat per seculares clericos: aut alios qui de ordine nostro non sunt: sed per solos professos ordinis copietur; Qui contrarium fecerit: culpam ut supra. recognoscat; Non portet copia charte extra cartusiam. nisi prius cum suo originali correctam fuerit: vel cum alijs exemplaribus iam correctis;
- 3 Ad dubia seu questiones. que tempore capli. vel super annum mittuntur aut portantur ad cartusiam: nullus respondeat. nisi prior cartusie. vel cui ipse commiserit: habita conferentia cum peritis et expertis in talibus: et de eorum consilio si opus fuerit;
- 4 De antiqua et approbata ordinis consuetudine. singuli priores. rectores. prioris. et vicarii monialium eiusdem ordinis. in singulis capitulis generalibus. per se ipsos si presentes fuerint: alioquin per litteras. misericordiam suam petere tenentur; Quod si non fecerint: nihilominus per petita habeant;
- 5 In publica audientia capli generalis. nullus nisi vocatus surgat: aut per se ipsum aliquid proponat: sed si quid in audientia ipsa proponi voluerit: det illud per cedula. in manu scribe eiusdem capituli: qui de mandato diffinitorum annuente sibi priore cartusie. illud legere et publicare poterit more soli-

a Ad caplm. De capitulo generali. ca. 29. secunde partis an. habet. et ca. 7. secunde partis no.

b Misericordia sua. prout in privilegio dñi iohannis pape. xxi. habetur.

Tertia cōpilatio statutorū

c. Statutū loquit
ca. 29. scđe pñs an. 16

to; Proponēs enim de quo statutū loquitur: est ipse scriba ad cuius officium hoc spectat; **¶** Si quis aliquod forte secretū. aut aliud tale negociū. qđ publicā audiētiā nō requirat. caplo intimare voluerit: in pñato diffinitorio. audiētiā q̄ sibi nō negabit petere: et ibidē. q̄ pponenda erūt. paucis et necessarijs verbis pponere: aut illa pñ cartusie. ad partē significare poterit. et debet; **¶** Personę ordinis q̄ lras scribunt caplo generali. aut sup annū pñ cartusie: nō faciāt in lris pñemū vel arengas: sed paucis et necessarijs verbis intimet vel petat q̄ volūt: et que petūt. petāt p articulos inuicē cōgruēti spatio separatos: vt sic faciliter respōsum qđ optāt. inter tātas occupatiōes obtinere valeāt; Et qñ scribūt tpe capituli. simul scribāt pñ cartusie et diffinitorib⁹: nisi forte casus secretus. aut alias. talis occurreret: q̄ soli pñ cartusie intimādus esset; Tūc em̄ sibi poterūt ad partē scribere: et qđ volūt intimare; **¶** Priores. rectores. vicarij monialium. et ceteri officiales ordinis. q̄ pcurant et obtinēt lras cōmēdaticias a suis cōuentibus. vel a q̄buscūq; pñcipibus et dñis tpa libus. ecclesiasticis aut secularib⁹: requisitorias aut cōminatorias. vt in suis manuteneant officijs: et eas ad caplm. vel sup annū ad pñ cartusie mittunt seu portāt: eo ipso reddūt se suspectos de mala administratione: et ppterea tanq̄ suspecti. veniunt a suis obediētijs absoluedi; Et pñtiales q̄ lras huiusmodi inordinato fauore. potiusq; veritate ducti. scribūt: sunt legitime puniēdi; Alię vō psone ordinis. q̄ lras similes sibi pcurāt: vt q̄s nondū habēt obediētijs. hoc medio obtinere valeāt: ad illas et q̄scūq; alias eo ipso efficiūt indigni; **¶** Si q̄s lras caplo generali. vel pñ cartusie directas aperuerit: vel ne ad eos q̄bus mittunt deueniāt impedierit: a tanto reatu. sine licētia speciali. capli aut pñis pñctor. absolui nō poterit; **¶** Personę vō ordinis. cū aliq scribūt. dictis caplo aut pñ cartusie: scribāt q̄ vera sunt. et q̄ pbari possunt: nullo interposito mēdacio: si statutor. penas effugere voluerint; **¶** Qñ cōuentuales scribūt dicto caplo aut pñ cartusie.

b. Si statutor. ca.
7. scđe pñs no. 6.

nomi
scrib
spolu
fingu
teris
tēpo
tene
tenti
oppe
puni
nerim
ses ex
cōten
iori p
colla
lam. i
alijs
ri car
fingu
sis de
libet
hoc. p
tus. e
li vel
absen
teris
pñne
geta
pñne
in pre
ribus
glia e
nue n
et reg
gitur
hocc
ribus
fingu
tator
ter im

nomie puentus: debet se singuli. manu propria sub-
 scribere: alias nulla fides. suis exhibebit lris. nec re-
 spōsum obtinebūt; Illud idē seruet in singulis: qñ
 singuli de p se et singularitē scribūt: vt scz in suis lit-
 teris. pariter se subscribāt; ¶ Illi qñb⁹ sermō fiend⁹
 tēpore capli seu collatio iniungit: ad caplm venire
 tenent; Q si forte legitimo fuerint impedimēto de-
 tenti. ita vt caplo interesse nō possint: debent hoc.
 opportuno tpe itinare pōri cartusie: aut visitatori
 puincie: q aliū in ei⁹ locū subrogabūt; Q si nec ve-
 nerint. nec excusationē mādauerint: sint p duos mē-
 ses extra sedē suā in cōuētū; Et nihilominus. si eoz
 cōtempt⁹ aut negligētia. maiorē penā exegerit: ma-
 iori pena punient; ¶ Quib⁹ iniunct⁹ est sermo. vel
 collatio in caplo generali: possunt si volūt. illū et il-
 lam. in scriptis recitare; Et pariter in visitatiōib⁹ et
 alijs actibus cōuentualibus; ¶ Nullus monacho-
 rū cartusie. se actiue. aut passiue de factis ordinis vl⁹
 singularz personarū aut domozū eiusdē. etiā si ab ip-
 sis domib⁹ aut psonis litteras acceperit. quomodo
 libet impediāt vel introumittat: nisi vocatus. vel ad
 hoc. per caplm generale. vel priorē cartusie deputa-
 tus; ¶ Cum nunciū domozū ordinis a caplo genera-
 li vel a cartusia sup annū redeūt: pōres. seu in eozū
 absentia vicarij domozū p q̄s trāseunt. receptis lit-
 teris aut chartis si q̄s ipse nuncius portat. q ad eos
 ptineant: diligētē et fideliter in suo sacculo seu bo-
 geta reponāt litteras et scripturas alias ad eos nō
 ptinētēs: taliter q̄ per eozū negligentia nō pdant:
 in preiudiciū ceteroz; ¶ Unus ex duobus visitato-
 ribus singularū prouinciarū ordinis. saxoniam et an-
 glia exceptis: singulis annis ad caplm generale ve-
 nire tenet. pro informatione dicti capituli: de statu
 et regimine sibi creditarū puinciarū; Q si ambo le-
 gitimo fuerint impedimēto detenti: poterūt. immo
 hoc casu tenebunt et debebunt mittere vnū ex prio-
 ribus alijs sue puincie cū chartis et statu illi⁹: et de
 singulis sufficiētē instructū: vel saltē vbi tam visi-
 tatores q̄ ceteri pōres. qd raro cōtingit. essent pari-
 ter impediti: poterunt et debebunt chartas cū statu

e ¶ Sermo fiendus.
 Quando priores faciūt
 sermonē habem⁹ indul-
 gentias centū dier⁹/ qñ
 pō nō pōres: quinquaginta.

Tertia cōpilatio statutorū

p̄dictis: per priorē alterius puincie. aut per fidelē
 nunciū mittere: ut hoc vel illo medio. caplm de sin-
 gulis occurrētib⁹ possit et valeat informari; Ex pro-
 uincijs vō saxonie et anglie. i. anno bisextili. alter vi-
 sitatorz pariter venire: et alijs tribus annis. nunciū
 fidelē mittere tenent; ¶ Si nec hoc nec illd fecerint:
 eorū cōtēptus et cōtumacia. in tunc sequēti caplo.
 pena debita purgabit; ¶ Et ne domus visitatorū
 predictorū ex hoc grauent: singule domus puin-
 cie. domo visitatoris ad caplm veniētis dūtaxat ex-
 cepta. q̄libet p rata sua cōtribuere tenebunt in expē-
 sis: quas dicti visitator. prior aut nuncius in veni-
 endo et redeundo faciēt; ¶ Per hoc tamē nō p̄clu-
 dit via ceteris p̄oribus: quo minus si velint ad ca-
 pitulū venire possint: expensis p̄prijs; Qui si vene-
 rint: ad cōtributionē predictā p illo anno minime
 tenebunt; ¶ Si vō ambo visitatores venerint: nō
 tamē tenebunt cetere domus ad cōtribuendum nisi
 pro rata expensarū vnius; ¶ Priores nō mittāt ad
 capitulū cōuersos. seu redditos. aut donatos: pro-
 bationis tēpore durāte; ¶ Lecta charta capli. diffi-
 nitores. si que forte restant ad expediendū: et pari-
 ter visitatores. si nondum potuerint expedire char-
 tas et facta sua: poterūt i cartusia remanere vsq; ad
 sequēs sabbatū; Ceteri vero si remāserint: tāxā sol-
 uent; ¶ Singule domus ordinis. visitent singulis
 biennijs per visitatores ordinarios: et pariter do-
 mus visitatorū per eos quos capitulū generale. vel
 prior cartusie deputauerint: aut prior et cōuentus.
 per licentiā dictorū capituli. vel prioris cartusie cō-
 muniter vel singillatim elegerint; Ita tamē: q̄ q̄tū
 cōmode fieri poterit. visitator. suum cōvisitatore si-
 ne speciali cōmissione nullaten⁹ visitet. nec econtra:
 cōtraria cōsuetudine nō obstante; ¶ Nulla domus
 aut p̄sona ordinis. visitatores a caplo generali ordi-
 natos audeat refutare: nisi ex tali causa que iudicio
 dicti capituli vel p̄oris cartusie rationabilis fuerit;
 ¶ Nullus pariter cōmissarijs. vel visitatorib⁹ a p̄o-
 re cartusie sup annū missis audeat resistere. vl eos re-
 futare: vel ab eis appellare: sub pena carceris quo

f. Taxā soluet. Sa-
 licet tres grossos turo-
 neses. ca. 7. secūde par-
 tis no. 5. i.
 g. Visitent singu-
 le domos visitatores: et vi-
 sitationib⁹ domorū ha-
 beant ca. 30. secunde p̄tis
 an. 5. i. et sequētib⁹. et ca.
 8. secūde p̄tis no. 5. i. et
 sequētib⁹.

14 ad su-
 cūq;
 rator
 nt: c
 si de
 carce
 rale a
 15 appe
 tn p̄li
 riged
 lation
 fidelē
 vitate
 lation
 ant in
 et eno
 na. m
 ti cap
 tēt; J
 memo
 pōtifi
 temer
 mus si
 16 pateat
 soluti
 videlz
 nē a p
 sis. sin
 p̄oris
 sus: si
 possit:
 17 differa
 ma iur
 et nisi i
 18 redien
 tator
 tjs: si
 19 ¶ Au
 re cart
 soluat

- 24 ad subditos: et absolutiōis q̄ ad p̄sidentes; **¶** Que
cūq; p̄sona ordinis a correctiōe sui p̄sidentis. v̄l visi
tatorū. aut cōmissarioz p̄dictoz. appellare p̄sumpse
rit: cellā p̄ carcere. et ordinē in victualib⁹ teneat; Et
si de fuga aut piculo alio verisimilit̄ timeat: firmis
carcerib⁹ intrudat et detineat: donec p̄ caplm̄ gene
rale aut priorē cartusie. visis et cognitis. dicte p̄tense
25 appellatiōis causis: alit̄ fuerit ordinatū; **¶** Caveāt
tñ p̄sidentes. visitatores. et cōmissarij p̄dicti: ne i cor
rigēdo modū excedāt; Et nihilomin⁹ h̄ casu appel
lationis p̄tingere: q̄cūq; poterūt. exp̄ssimū nūciū et
fidelē mittāt ad p̄orē cartusie: cū plena istructiōe de
vitate negocij: et cū l̄ris ipsi⁹ appellātis. sue appel
latiōis causas p̄tinētib⁹: vt cūctis visis. rectū vale
ant iudiciū reportare; Nisi forte excessus grauis eēt
et enormis ac manifest⁹: cui d̄ statuto ip̄osita sibi pe
na. merito deberet; Quo casu sufficiet. q̄ i tūc seq̄n
ti caplo. instructionē et l̄ras p̄dictas mittāt seu por
tēt; In seq̄ndo tñ p̄stitutionē sup̄ hoc editā. p̄ bone
memorie clemētē tertiū. et celestinū tertiū romanos
p̄tiffices: nulli tñ ex p̄orib⁹ aut frīb⁹ ordinis q̄cūq;
temeraria p̄sūptiōe. sine p̄sensu et volūtate capli do
mus sue. vel maioris et sanioris p̄tis eiusdē: licētia
26 pateat appellādi; **¶** Visitatores puinciaz circa ab
solutiōes p̄orū. statutū nouū diligēter obseruet: vt
videlz ad instātiā et ip̄ortunitatē monachozū nemi
nē a p̄oratu absoluāt: nisi in casib⁹ in statutis exp̄s
sis. sine speciali cōmissiōe et licētia capli general̄. vel
p̄oris cartusie; Et vbi etiā imineret absolutiōis ca
sus: si sine scādalo et dom⁹ notabili incōmodo fieri
possit: absolutio vsq; ad sequēs caplm̄ nihilomin⁹
differat; **¶** Nemine etiā absoluāt: nisi seruata for
ma iuris. debita scz inq̄sitiōe p̄cedēte et audita p̄te:
et nisi i actu visitatiōis. etiā si nōdū ad domos suas
redierint; **¶** Priores tñ vel cetari officiales. q̄s visi
tatores absoluūt: nullo mō reponāt in suis obediē
tijs: sine licētia capli generalis vel p̄oris cartusie;
27 **¶** Null⁹ parit̄ monachozū cartusie. p̄ caplm̄ aut p̄
orē cartusie. visitator deputat⁹: alique a p̄oratu ab
soluat. sine speciali cōmissiōe: aut sine p̄sultatiōe di

h **¶** Appellare p̄
sumpt. De appella
one a correctiōe habet
ca. 7. sc̄de p̄tis no. 5. 15.

i **¶** Statutū nouū.
ca. 8. sc̄de p̄tis no. 5.

k **¶** In statutis ex
ca. 30. sc̄de p̄tis an. 5. 29

l **¶** Sine licētia. Idē
habet ca. 5. sc̄de p̄tis
an. 5. 20. et ca. 8. sc̄de
p̄tis an. 5. 28.

Tertia cōpilatio statutorū

et pōis; ¶ Visitatores de his q̄ correctiōe et emē-
 datiōe digna sūt. diligēter inq̄rāt: singula prudē-
 examinet: et sine psonarū acceptiōe. iusticiā debitā
 faciāt; ¶ Memine tñ indicēt aut cōdēnēt vñ inchar-
 tēt: nisi d̄ sibi ipositis. duob⁹ saltē legitimis testib⁹
 cōuict⁹ fuerit. aut cōfessus; ¶ Nec recitēt in lectura
 charte friuola q̄dā et leuia: q̄ interdū sibi i scrutiniō
 referunt: q̄ pacē poti⁹ turbāt. q̄ nutriāt; Nec seruet
 scrutinia vltra tps. tūc futuri capli: sed ea cōburāt;
 ¶ Quos culpabiles. criminosos. aut alias merito
 inchartados. iuenerint: noiatim inchartēt. et iuxta
 casus exigētiā puniāt: vt pena suos auctores tene-
 at: et ne culpa vni⁹ aut aliquorū: nota sit et infamia
 multorū; ¶ Monachos aut alias domoz psonas. q̄
 se de administratiōe domoz itromittūt: vltra id qd
 m statuta cōcedūt: dure rephēdāt et corripiāt; ¶ Cur-
 ca inordinatos. inq̄etos. et cōtra ordinē excedētes:
 penas statutorū stricti⁹ obseruari faciāt; ¶ Et q̄s or-
 dinatiōes capli generalis vel pcedētū visitatorū in-
 uenerint nō seruasse. aut eas ipugnasse: a vino. ⁊ cer-
 uisia suspēdāt: donec eas iplenerint cū effectu: aut
 alias. put casus exegerit puniāt; ¶ Visitatores. licē-
 tias seu gr̄as semel alicui denegatas p caplm genera-
 le. seu pōrē cartusie. dare nō possūt: nisi de b. habue-
 rint speciale mādātū: ⁊ nisi petēs talē licētiā seu gra-
 tiā. de sibi facta denegatiōe. exp̄ssam faciat mētiōē;
 ¶ Nō dēt pariter licētiās monachis se trāsferēdi ad
 alias domos sue p̄uincie. nisi i casib⁹ in statutis ex-
 pressis: aut in casu vrgētis et inuitabilis necessita-
 tis: nec grauamē allegāti credāt: nisi de eo fuerint
 debite certificati; ¶ Null⁹ tñ pōr refutare audeat p-
 sonas sibi p visitatores missas: s̄ eas saltē vsq; ad
 tūc seq̄ns caplm retineat; Alias. sit p tres mēses ex-
 tra sedē suā in p̄uētū: et i futuro caplo culpā suā cla-
 met; Licētiās sup hoc aliqb⁹ fortasse hacten⁹ cōces-
 sas renocando; ¶ Visitatores post lectā chartā sue
 visitatiōis. p eos ordinata pōis arbitrio relaxāda
 nō cōmittāt; Nec dispēscent in casib⁹. in qb⁹ pōt se-
 quēs caplm expectari; ¶ Questioēs de fardellis de-
 bitis et similib⁹ si q̄ fiāt. audiāt et decidāt: sic q̄ ad

m Statuta conce.
 ca. 4.4. p̄uincie an.
 §. 3.

m In statutis ex-
 ca. 2. sc̄de ptis an. §. 7.
 et. 8. et ca. 30. sc̄de ptis
 an. §. 20. et ca. 31. sc̄de
 ptis an. §. 4.3. et ca. 9. se-
 cūde ptis no. §. 8. et ca.
 30. sc̄de ptis an. §. 39. et
 ca. 8. sc̄de ptis no. §. 7.
 ibi. Si quis.

capli
 n: no
 ri. ob
 42
 copi
 sup
 mib⁹
 si fieri
 sitare
 ant.
 45
 rator
 dāt.
 sceāt.
 tūc su
 cialit
 res a
 oblat
 do fec
 ptib⁹
 domi
 45
 torū.
 nec de
 p̄tēti.
 fercul
 tingu
 sti su
 quā f
 uatiā
 46
 spiritū
 sint lo
 plinat
 ea q̄e
 47
 plū p̄
 uincie
 et rem
 vel an
 sicut
 nach
 tation
 48
 pituli
 semel

caplm q̄stioēs h̄mōi. si cōmode possint alit̄ termina-
 ri: nō veniāt aut deuoluant̄; Quib⁹ singuli subdi-
 42 ti. obedire teneant̄; ¶ Chartarū domoz q̄s visitāt
 copias. fideliter clausas et sigillatas q̄citi⁹ poterūt.
 sup annū mittāt ad cartusiā. p oīa siles illis q̄s in do-
 mib⁹ relinquūt visitatis: nec differāt vsq; ad caplm
 si fieri possit: vt p̄gruo tpe. possit eas p̄or cartusie vi-
 sitare; Et caueāt ne aliq; extranei. chartas ip̄as vide-
 45 ant: vel illaz copias; ¶ Presidētes domoz et p̄cu-
 ratores. visitatiōe durāte. cū visitatorib⁹ nō come-
 dāt: donec recitata charta. nec eoz se colloq̄is imi-
 sceāt: ad vitādā oēm suspitiōis notā: nisi tales forte
 tūc supuenirēt hospites: q̄b⁹ iudicio visitatorz. offi-
 44 cialiū p̄sentia. cōmode negari nō posset; ¶ Visitato-
 res a domib⁹ visitatis nihil exigāt: aut etiā gratis
 oblatū recipiāt: nisi moderatas expēsas: q̄s veniē-
 do fecerūt: vl̄ redeūdo facturi sūt; Quas tñ. ne sum-
 ptib⁹ suis militēt: exigere poterūt. et licite recipe a
 domib⁹ q̄s visitāt: etiā si nō distēt a domib⁹ visita-
 45 torū. vltra duas dietas; ¶ Adūnera nulla recipiāt: p
 nec ducāt vltra duas eq̄taturas; In victualib⁹ sint
 p̄teti. de his q̄ sibi religiose ministrāf: duob⁹ videlz
 ferculis nō curiose p̄paratis: et talib⁹ q̄ appetitū ex-
 tinguāt. poti⁹ q̄ accēdāt; Et p̄ hec. nō q̄ sua. s̄ q̄ chri-
 sti sūt. q̄rere videant̄; Et vt illa sola mercede p̄teti:
 quā fidelib⁹ seruis dñs repromisit: regularē obser-
 46 uatiā. factis poti⁹ oñdāt. q̄ v̄bis doceāt; ¶ In ho-
 spitib⁹. tā ipsi q̄ p̄ores oēs. et ceterē p̄sone ordinis.
 sint sobrii: cōpositi: et in suis dictis et factis disci-
 plinati: nec suos famulos p̄mittāt isolescere: vt de
 ea q̄ i eis est religiōe: etiā his q̄ foris sūt. bonū exē-
 47 plū p̄beāt; ¶ Adortuo visitatore p̄ncipali alicui⁹ p̄-
 uincie vl̄ amoto: plena p̄tās capli generalis. trāsit
 et remanet apud visitatorē: et nō trāsit ad defuncti
 vel amoti successorē; Qui q̄dē visitator hoc casu.
 sicut et visitator q̄libet. pōt sibi assumere p̄orē vl̄ mo-
 nachū quē voluerit: de sua tñ p̄uincia. p̄ actu visi-
 tationis exercēdo: donec aliter sup hoc p̄ sequēs ca-
 48 pitulū aut p̄orē cartusie p̄uisum fuerit; ¶ Sicut q̄d
 semel p̄ōhibitū. ita q̄d semel iniunctū seu ordinatū

o. C. Nihil exigat. Idem
ca. 30. secūde p̄tis an. §. 32.

p. C. Ultra duas die-
tas. Nō obstāte statu-
to. ca. 30. secūde p̄tis
an. §. 30.

q. C. Adūnera nulla.
Idem ca. 30. secūde p̄-
tis an. §. 32.

r. C. Prohibitū. p̄or
ut dicit statutū. ca. 8. ser-
cūde p̄tis no. §. 13.

Tertia cōpilatio statutorū

fuerit a visitatorib⁹: intelligit⁹ semp phibitū. in iun-
ctū et ordinatū: nisi p caplm generale vel pōre cartu-
sie aut visitatores alios fuerit reuocatū;

**De fugitiuis. apostatis. criminosis. et
propriarijs; Caplm X**

a **C** Fugitiuos. De
fugitiuis et criminosis/
habet ca. 31. secūde ptis
an. et ca. 9. secūde par-
tis nouiū.

Adnib⁹ et singulis pōrib⁹. rectorib⁹. montaliū
vicarijs. et pcuratorib⁹ nri ordinis in scē obe-
diētie meritū iniungim⁹: q̄tin⁹ si q̄s ex ordine nro.
monachos aut puerfos fugitiuos. vl' apostatas sci-
uerint et iuenire potuerint: illos si spōte ad obediē-
tiā ordinis redire noluerint. etiā iuitos capiāt et fir-
mis intrudāt carcerib⁹. nec relaxēt: donec aliud a se
quēti tūc caplo. vel iterim a pōre cartusie i mādatīs
habuerint: inuocato ad b. si op⁹ fuerit auxilio. vtri-
usq; brachiū. ecclīastici scz et seclāris; Et i b fiat dili-
gētia possibilis: p dei et ordinis reuerētia. et aīarū
salute; Nec parcat laborib⁹ et expēsis: de q̄b⁹ fiet et
fieri mādabif in tūc sequēti caplo. plena et integralis
refusio: sic q̄ sue dom⁹. nullū ex hoc detrimētū pa-
tient; **E**t nihilomin⁹ ne forte pōres. rectores. vi-
carij et pcuratores pdicti. timētes ex eoz detētiōne
et custodia grauari et exeq̄ postponāt mādātū et or-
dinationē hmōi: cōcedit eis auctoritas et licētia:
vt postq; eos ceperint. si p̄fessi sui nō fuerint. vel si
eos apd se retinere noluerint: vinctos et sub fida cu-
stodia ducere vl' mittere possint. ad domos suaz p-
fessionū: vel ad domos vñ exierint: dū tñ neutra
ipsaz distet vltra tres dietas; Alioq̄n. ad aliā domū
ordinis magis ppinquā. ibidē paritē detinēdos et
custodiēdos: q̄s dom⁹ ipsa nullo mō audeat refuta-
re; Qz si forte ipsi. vel alter ex eis. qd absit mādātū
hmōi. cū possent adimplere neglexerint: cōtēpserint.
distulerint. aut dissimulauerint: et pariter officiales
dom⁹ illi⁹. q̄ missos ad eā recipe noluerint: in seq̄nti
caplo. sue p̄tūmacie et iobediētie penas luēt; **S**i
vō aliq̄ ex eis fugitiuos et apostatas hmōi recepta-
uerint. seu occultauerint: vl' eis ad p̄tūnationē sue
fuge vel apostasie. p se vel p quācūq; aliā psonā in-
terpositā. quis mō dederint auxiliū. cōsiliū. vl' fauo-
rē: vl' q̄ eis pecunias mutuo. dono. vl' alias cōcesse-

rint:
redd
cerin
tutio
4 vo a
ent:
carce
eisdē
exp̄ss
tū po
si vol
5 p̄fessi
niētes
nisi a
fuerit
volu
6 hosp
medi
cōcili
tētia
7 testib
mē al
regula
rib⁹
serua
da tr
et eti
tinen
8 nitēti
ui rep
q̄scu
is cēl
di: m
caplo
9 ant sp
bus
10 possi
expē
mens
falsifi
cartu

- rint: a suis obediētīs absoluāt; Monachi. clerici redditī. cōuersi. redditī. donati. et p̄bēdarij. si hoc fecerint: incarcerent; Nec dom⁹ sue p̄fessiōis. ad restitutionē mutuatarū pecuniarū teneant; ¶ Fugitiui vō ad aliquā domū ordinis spōte veniētes. recōciliēnt: et vt moris est i carcerent: nec recipiāt nisi ad carceres: et dū ab eis educunt: nullo mō possūt in eisdē domib⁹ p̄fiteri: aut obedientias habere: sine exp̄ssa licētia capli ḡnalis. v̄l p̄oris cartusie; Possūt tñ p̄ores seu rectores. aut eis absentib⁹. eoz vicarij si volūt eos retinere: aut remittere ad domos suaz p̄fessionū: earūdē domoz sūptib⁹ et exp̄sis; ¶ Veniētes vō ad domū cartusie. parit̄ nec ibi recipiant nisi ad carceres: nisi ex aliq̄ rōnabili causa. aliē visū fuerit priori ipsi⁹ dom⁹: q̄ poterit eos a carcerib⁹ cū voluerit educere: et eos alibi put sibi visū fuerit: ad hospitādū mittere; ¶ Apostate aut. añ oīa ad reassumēdū habitū ordinis cōpellant: et deinde parit̄ recōciliēnt: et ab apostasia. necnō et ab excōcicatiōis sentētia: quā ex dimissiōe habit⁹ icurrerūt: adhibitis testib⁹ absoluant. et vt supra i carcerent; ¶ Et si crimē aliq̄ de reseruatis sedi aplice cōmiserint: aut irregularitatis notā ex b̄ cōtraxerint: ad aliquē ex p̄orib⁹ puincie ad absoluēdū. et dispēsandū i casib⁹ reseruatis deputatū p̄ absolutiōe et dispēsatiōe p̄sequenda trāsmittāt; Ab alijs vō nō reseruatis sedi p̄dicte. et etiā ab apostasia possūt p̄sidentes domoz i q̄b⁹ detinent. eos audita eoz p̄fessiōe absoluere: et eis penitētiā iniungere salutarē; ¶ Vigore statuti. q̄ fugitiui reperi absq̄ licētia p̄oris cartusie. v̄l p̄orū suoz. p̄ q̄scūq̄ p̄ores ordinis possint capi: nulla p̄orib⁹ suis cēset attributa facultas monachos suos emittēdi: nisi p̄ ordinibus suscipiēdis. aut nisi sup hoc. a caplo ḡnali. v̄l p̄ore cartusie. licētiā et facultatē habeant specialē; ¶ Per licētiās q̄ interdū p̄cedunt aliq̄bus p̄orib⁹ vocādi ad se aliq̄s p̄sonas ordinis: nō possūt vocari fugitiui. apostate. aut criminosi; ¶ Pro exp̄sis incarcerationoz taxant̄ et solui debēt p̄ q̄libet mense: vn⁹ ducat⁹ auri; ¶ Quēcūq̄ p̄sona ordinis falsificauerit sigillū. aut lras capli ḡnalis. vel p̄oris cartusie: p̄na falsi et criminosoz puniat: et sit p̄pe-

b ¶ Statuti. ca. 9. secunde p̄tis no. 3.

c ¶ Apostate. Vel p̄sone alterius puincie: nisi p̄ licētiā exp̄ssam. ca. 4. hui⁹ p̄tis an. 527

d ¶ Pena falsi. Pro ut ca. 7. secunde partis no. 6.

Tertia cōpilatio statutorū

tuo inhabilis ad quicūq; obediētias ordinis. sine spe
 alicui⁹ restitutionis; ¶ Quicūq; monach⁹. clericus
 reddit⁹. aut puerlus. nri ordinis ad imunitatē eccle-
 siasticā seu alia loca pūilegiata. vt ordinis disciplinā
 et correctionē effugiat. aufugerit: ⁊ pūilegijs locorū
 p̄dictorū se p̄tra ordinē tueri et defēdere voluerit: ip-
 so facto sniam excōicatiōis icurrat; Et si p̄or fuerit.
 aut quis ali⁹ official⁹: obediētia sua. ipso facto amit-
 tat; Ceteri vō. oī bñficio spūali ordinis sint p̄uati:
 et p̄petuo ad ei⁹ obediētias inhabiles; Si vō donati
 aut p̄bēdarij fuerint: ab ordine p̄petuo sint expulsi;
 ¶ Nulla p̄sona ordinis supplicet dño pape v̄l apli-
 co legato. p̄ his q̄ ad ordinē ex apostasia reuertūt: ⁊
 p̄ dispēsatione executiōis suorū ordinū: sine licētia
 sp̄ali capli gñalis. aut p̄oris cartusie. Et qñ talē vo-
 luerint obtinere licētia: debēt crimina i apostasia cō-
 missa specificare; ¶ Illi parit̄ q̄ ob aliquā causā seu
 crimē cōmissū. post religiōis īgressū. ad obediētias
 ordinis inhabiles facti sūt: i grā seu rehabilitatiōe
 obtinēda a caplo gñali v̄l p̄ore cartusie: causā seu cri-
 mē hmōi exp̄mere tenēt: ⁊ alioqn: grā et rehabilita-
 tio nulla erit; ¶ Ceterū p̄petatis. p̄sidētes domorū et
 v̄sitatores. a p̄sonis ordis penit⁹ extirpare conēt: ⁊
 nec p̄mittāt. q̄ pecunias aliq̄s p̄ se. vel p̄ mediū cu-
 iuscūq; īterposite p̄sone. i sua volūtate habeāt: aut
 vt deposita aliena. q̄cūq; sint. penes se custodiant;
 Et si q̄s i his culpabiles īuenerint: rigide puniāt;
 ¶ Si vō alicui ex p̄sonis p̄dictis. aliqd datū. v̄l ob-
 latū fuerit: in eo nullū ius aut p̄petatē p̄tendere de-
 bet siue p̄or: licz ex p̄missu p̄sidētis. ad simplicē vsū
 ad ei⁹ nutū reuocabilē. illud possit ap̄ se custodire.
 et eo vti. pecunijs exceptis; ¶ Si q̄s p̄tentiose illud
 tanq̄ suū. retinere voluerit: ab eo auferat: et ad cō-
 munē vsū depute; ¶ Debent itaq; p̄fessi oēs. īmo-
 tenent⁹ ex necessitate voti sue p̄fessiōis. habere ani-
 mū paratū. resignādi in manib⁹ p̄sidētis: sp̄ote et li-
 bere. ea oīa. q̄ sibi ad vsū p̄cessa sūt: siue libri fuerint.
 aut aliqd aliud charū v̄l vile: q̄tiēs supior b̄ volue-
 rit. et fieri mādauerit: nec si b̄ fecerit. debēt murmu-
 rare. aut q̄relare: alioqn: nōdū se et sua reliq̄rūt: et
 p̄pterea pauperē christū sequi. et eius imitatores et

12

13

14

15

16

17

disci-
 18 **C**on-
 meti-
 extra
 D
 tis

1
 2 reddi
 aliud
 p̄i. p
 3 pasch
 laici.
 ralis
 4 **C**on-
 5 nō bi
 6 bā dñ
 passio
 laici.
 nedic
 7 tñ tū
 p̄mitt
 8 por
 don
 9 tas:
 cōue
 mon
 ea vo
 possi
 10 centi
 diti l
 sibi p
 idon
 rit ad
 mina
 mab
 11 rit. o
 quē
 q̄le le
 stant

discipuli fieri nō possunt: nec eius paup̄tate ditari;
18 ¶ Statutū dicēs. q̄ qui fratrē suū. vel etiā redditū
 mētiri dixerit: seipsū mox includēs in cella. maneat
 extra cōuentū: intelligit̄. ad iussū p̄sidentis;

De clericis redditis. cōuersis. et reddi-
tis laicis. donatis. et p̄bēdarijs. XI

1 Clerici redditū. q̄ cū monachis habitāt. sicut ip-
2 si. cellā. silentiū. et ordinē teneāt; ¶ Cōuersi et
 redditū laici. dicere nō tenent̄ aliqd̄ officiū. vel aliqd̄
 aliud: pro officio bt̄e marie; Nec tenent̄ dicere glia
 p̄ri. post orōnē dñicā. in officio suo. trib⁹ dieb⁹ ante
3 pascha: sicut tenent̄ alio tpe; ¶ Cōuersi et redditū
 laici. dicāt dieb⁹ singulis. durāte hebda capli gene-
 ralis: pat̄ n̄r. et aue maria. p̄ directiōe eiusdē capli;

4 ¶ Qñ cōuersi vel redditū laici p̄fiteant̄: eorū caputia
5 nō bñdicūt; ¶ Cōuersi aut̄ a redditis laicis. p̄ bar-
6 bā discernunt̄; ¶ In festo sc̄te agathe. et in festis cō-
 passiōis. et p̄sentatiōis bt̄e marie: cōuersi et redditū
 laici. nō cessant ab opib⁹; Nec pariter i festis. sc̄ti be-

nediti. et sc̄ti iohānis baptiste. qñ trāsserunt̄; Nō
7 tñ tūc debēt laborare. circa domū superiōrē; ¶ Nō
 p̄mittāt p̄ores. q̄ p̄uersi aut redditū laici. et donati:

8 portēt tonsurā clericalē; ¶ Cōuersi. et redditū laici.
 donati. et p̄bēdarij. seruire possunt ad missas priua-

9 tas: q̄uis forte sint irregulares; ¶ Non p̄mittat̄ q̄
 cōuersi. et redditū laici. aut donati ascendāt ad statū
 monachorū. aut clericorū redditōrū: sed unusq̄sq̄ in

ea vocatiōe q̄ vocat⁹ est. in ea p̄seueret; Nec sup̄ hoc
 possint p̄prii p̄ores. aut visitatores dispēsare: aut li-

10 centiā cōcedere; ¶ Nec p̄mittāt. q̄ ipsi cōuersi. red-
 diti laici. vel donati. cantū vel l̄ras discāt: ne sup̄ h̄.

sibi postea sint infesti; Si tñ inter eos esset aliq̄s ita
 idone⁹. q̄ stat⁹ mutationē mereret̄: ducere eū pote-

rit ad visitatōrē p̄ncipalē puincie p̄or su⁹: q̄ eū exa-

minabit; Et tūc sequēs caplīm de ei⁹ idoneitate īfor-

mabit: vt petitiā licentiā. si ei⁹ idoneitas hoc exege-

rit. obtinere possit; ¶ Qz si p̄tingat ex tali licētia. ali-

quē ex ipsis statū mutare: p̄fessionē leget et faciet:

q̄lē legūt et faciūt h̄. ad quorū statū transit; Nō ob-

stante. q̄ cōuersus iām pridē aliā p̄fessionē fecerit;

e. ¶ Statutū di. ca.
 21. sc̄de p̄us an. 4.

a ¶ Clerici reddi. de
 clericis redditis habet
 ca. 1. tertie p̄tis no. quaz
 si per totū.

b ¶ Cōuersi et red.
 de cōuersis et redditis
 habet in tertia parte sta
 tutorū no. q̄si per totū.
 et ca. 2. tertie partis no.
 per totum.

Tertia cōpilatio statutorū

e Statuto ordi. ca. 3. tertie pns an. §. 10.

d Furta statuti. ca. 25. l. de pns an. §. 3. et ca. 33. tertie pns an. §. 2.

e Donatorū. De donatis et pbendaris. habetur ca. 3. tertie pns no. per totum.

f Statuti. ca. 3. tertie pns no. §. 2.

g Breuis. Idē ca. 2. huius pns §. 26.

a Conialium. De monialibus. habet ca. 34. tertie pns an. p totum. et ca. 4. tertie par tis no. per totum.

c Vide ca. 3. huius par tis §. 16.

b Suppetāt facul ta. Idē ca. 4. tertie par tis no. §. 13.

Cōuersi circa obseruatiā silētiū. sint pl⁹ solito sol-
liciti. et i hoc pformēt se statuto ordinis. sup quo.
psidētes inuigilēt. vt obseruet; **C**ōuersi aut red-
diti laici. nō mittant extra terminos sine capa grisea.
et famulo. aut alia honesta comitiua; **I**n ptibus
vbi vinū nō crescit. cōuersi. sint cōtēti vino. dieb⁹ fe-
stiuis qb⁹ i refectorio comedif. alio vō tpe. ceruisia
vtant; **Q**u⁹ vn⁹ ex septē redditis. q possūt esse i do-
mo vna. possit esse cleric⁹. q i habitu reddit. nō pōt
pmoueri vltra diaconatū. iuxta statutū. debet itel-
ligi de redditis laicis. nō de clericis; **I**n receptio-
ne donatorū seruet statutū. nec recipiant cū ppo.
sed in cōi viuāt; Et psidētes eis de necessarijs pui-
deāt sufficiēter; Sunt em de gremio ordinis. et gau-
dēt pūilegijs. indulgētijs et libertatib⁹ ordinis; Et
si sine pprio vixerint. habēt bñficiū breuis sicut cō-
uersi; **D**onati in vestimētis pformēt se cōsuetudi-
ni domoz et puinciarū suarū. nec in hoc. pmittat
aliq deformitas; Nec comā seu capillos relaxēt aut
nutriāt. sed sic eos tondeāt. vt patētib⁹ aurib⁹ ince-
dāt; **Q**u⁹ si ter moniti. facere noluerint. incarcerent;
Null⁹. donatos aliarū domoz ad se iordinate ve-
niētes. recipiat. nisi ad carceres. et deide eos. ad do-
mos suas remittat. aut eozū fugā et detētiōē suis
porib⁹ significet; Qui ptra fecerit. ordinē i victua-
lib⁹ teneat. donec eos remiserit. aut eozū detētiōē
intimauerit; **M**ulieres in domib⁹ ordinis. nullo
mō recipiant donate. vl pbēdarie. nec parit donati
aut pbēdarii vxorati; **N**ulla dom⁹ ordis recipiat
seclares. extra statū donatorū et pbēdarioz. gtis eis
seruire volētes. nisi pmissiōe mediāte. q si ppē ex-
cessus suos. seu clpā a domo ipa expellerēt. nihil pe-
tēt. exigēt. aut recipiēt. p suo salario. seu mercede;

**De monialibus nostri ordinis et earū
vicarijs. ac priorissis; Caplm XII**

In domib⁹ mōnialiū nri ordinis. nulla de cete-
ro. in monialē seu sororē recipiat vltra numerū
fundatiōis. nec vltra seu supra q suppetant facul-
tates dom⁹ illi⁹. in q recipit. prius et ceteraz sustē-
tatiōe sine penuria; **D**istricte inhibēdo. et iub se-

12

13

14

15

16

17

18

19

20

1

2

quētib⁹ penis. vicarijs. p̄orissis monialiū. ⁊ monia
 lib⁹ vniuersis. ne deinceps. aliquā vltra numerū p̄-
 dictū. et vltra q̄ vires seu facultates earū suppetāt.
 quis mō recipiāt. aut vt recipiāt. p̄sentiāt; Et ne p̄
 se. aut p̄ interpositā quācūq̄ p̄sonā. ecclīasticā aut se-
 cularē. quis q̄sito medio. vel colore. a caplo n̄ro ge-
 nerali. seu a p̄ore cartusie. p̄ ei⁹ vel earū receptiōe. cō-
 tra formā hui⁹ edicti et inhibitiōis. licetiā v̄l aucto-
 ritatē petāt; Q̄ si sec⁹ q̄d absit factū. p̄sumptū. v̄l at-
 tēptatū fuerit. talis receptio nulla erit. et penit⁹ in-
 ualida. tanq̄ facta cōtra volūtātē dicti n̄ri capli. et
 cōtra formā iuris cōis. et p̄stitutionē bone mēorie
 dñi bonifacij pape octauī. i caplo vnico. §. Sane. de
 statu regulariū. li. vi. Et quā nos q̄ten⁹ opus est. ex
 nūc cassam⁹. et irritam⁹. seu cassā. nullā. ⁊ irritā de-
 claram⁹; ¶ Et nihilomin⁹. q̄ v̄l q̄. cōtra h̄mōi n̄ram
 ordinationē. volūtātē. et inhibitionē. aliquā vel ali-
 q̄s in altera domoz p̄dictarū receperint. aut i eius.
 vel earū receptiōe cōsensum p̄buerint. auxiliū. consi-
 liū. vel fauorē. vicarij. priorisse. et ceteri officiales.
 a suis obediētjs absoluant; Adoniales v̄o si hoc fe-
 cerint. sint in disciplina generali ad ordinis volun-
 tatē; ¶ Si v̄o p̄ illius vel illarū receptiōe. vltra nu-
 merū. et supra vires. seu facultates suas. p̄ nūciū aut
 l̄ras licetiā petierint. p̄ se. v̄l quāuis aliā interpositā
 p̄sonā. v̄l si l̄ras a q̄buscūq̄ p̄ncipib⁹. dñis ecclīa-
 sticis. aut secularib⁹. v̄l alijs. cōminatorias. v̄l dep̄ca-
 torias. ad caplm̄ ḡniale. v̄l p̄orē cartusie p̄pterea ob-
 tinuerint. q̄tiēs id fecerit. ordinē. p̄ tres mēses in vi-
 ctualib⁹ sine misericōdia teneāt; ¶ Et vt materia seu oc-
 casio p̄scindat. tales receptiōes. vltari⁹ faciēdi v̄l p̄-
 curādi. ibidem⁹ s̄b dicta pena tenēdi sc̄z i victualib⁹
 ordinē. p̄ tres mēses. ne i domib⁹ p̄dictis. v̄llo mō
 recipiāt aliq̄ iuuenes puelle seu filie i habitu seculari.
 p̄ l̄ris addiscēdis; ¶ Nec parit recipiant aliq̄. sub
 spe seu p̄fidētia. eas ad ordis habitū deinde recipiē-
 di. nisi h̄ fiat cū p̄silio et p̄sensu vicarij. p̄orisse. et cō-
 uent⁹. aut maioris ptis eiusdē; Et hoc casu. p̄orissa
 eā vel eas q̄ recipient. alteri ex monialib⁹ istruēdas
 cōmittat; ¶ Nō tñ p̄fiteant ante finitū duodecimū

Tertia cōpilatio statutorū

annū: quo finito. si p̄ annū cōtinuū pbate fuerint: pro p̄fessis habeant. iuxta dispositionē iuris cōis; Nec p̄secrent añ vicesimūq̄ntū annū; ¶ Et vt nulla ip̄sarū. se p̄ ignorātiā excusare valeat: ordinam⁹ q̄ caplm̄ istud a p̄ncipio. vsq; hic. eis in caplo earū legat: quoties eis legit. charta visitator; ¶ In receptiōe. p̄fessiōe et p̄secratiōe monialiū. seruet i cibis ministrādis. modestia ordinis: et i eq̄taturis parētū et aliorū q̄ in talib⁹ frequēter pueniūt. iponat modus et numer⁹ cert⁹. sic q̄ ex h̄ dom⁹ notabilē nō grauent: excepta tñ familia p̄secratis: cui nō pōt regula certa dari; ¶ Et qz dñs vrb̄an⁹ papa q̄nt⁹. in q̄dā ei⁹ cōstitutione extrauagāte q̄ icipit; Ne i vinea dñi. exp̄sse phibuit. ne ab intrātib⁹ religionē. añ. vl post receptiōē aliqd exigat. seu petat directe vel indirecte: dātes et recipiētes. excoicationis: capla vō et puet⁹. suspēsiōis subijciēdo sentētis: a q̄b⁹. p̄terq̄ in mortis articulo. absolui nō possent sine aplice sedis licētia speciali. p̄pterea metu cēsurarū h̄mōi. cōstitutionē p̄dictā. i receptiōe monialiū obseruari volumus; ¶ Priorisse vel moniales nō visitēt monachos. aut p̄uersos. nec viros alios apud eas degētes: nec parit. monachi. p̄uersi. reddit. aut donati. visitēt p̄orissas aut moniales aliqs: etiā sub p̄textu alicui⁹ ifirmitatis. vl ex q̄uis alia necessitate seu causa: nec priorisse aut vicarij sup hoc dent licentiam: sed visitent viros ifirmi p viros. et mulieres infirme p mulieres: nisi dūtaxat p sacris ministrādis: et nisi p̄ ut statuta pmittunt; Vel nisi ex aliq̄ causa vtili vl necessaria: vicari⁹ cū honesta comitiua vni⁹ aut duoz monachoz: opportuno tpe. ad illas ingredi. et eas visitare voluerit; Monialis que cōtra fecerit. p vice q̄libet. semel ad terrā in refectorio comedat: monachus. p̄uersus. aut reddit⁹. tres abstinentias sine misericordia faciat: donat⁹ p vnā hebdom. vino et ceruisia careat: vicari⁹ vō et p̄orissa. si in h̄ excesserint. aut si sup hoc. licētiā dederint: tres pariter abstinentias. p vice q̄libet faciant; Qz si ex h̄. excessus aliqs. vel aliqd scandalū secuta fuerint: sic excedētes. aut scādalo causam dantes: maiori nihilominus pena

c ¶ Dermittūt. ca. 4.
tertie p̄tis no. §. 16.

12 punient; **C** Inhibem⁹ pariter. ne monachi. pueri. reddit. donati. aut pbedarij ordinis intrēt claustrū. seu clausurā aliā monialiū. nec exeant cū eis ad spaciamēta. nisi tpe cōgruo. et p^{re}sente vicario; Nec sup hoc. possit p^{re}orissa licētiā cōcedere; Inhibem⁹ etiā. ne moniales dēt psonis ordinis. aut ab eis recipiāt aliq munuscula. iocalia. vel lras. sine licētia vicarij. e vel p^{re}orisse; Monialis q̄ p^{ri}u fecerit. p vnā hebdom^a comedat ad terrā in refectorio; **C** Volum⁹ pariter et ordinam⁹. vt deinceps quis p^{re}suetudine p^{re}traria nō obstāte. sicut i domib⁹ monachoz. mulieres nō ingrediunt⁹. ita nec parit⁹ viri. q̄ de ordine n^{ost}ro nō sūt. cuiuscūq; stat⁹. grad⁹. aut p^{re}ditionis fuerint. claustrū monialiū. vllaten⁹ ingredi pmittant⁹; P^{re}u de licētia. et in p^{re}sencia vicarij. et p^{re}orisse. aut alteri⁹ ipsoz. q̄ tñ nō debēt i licētia hmoi cōcedēda reddere se faciles. sed poti⁹ p dei et ordinis reuerētia difficiles; **C** Et vt nulla monialis cū aliq seculari quātūcūq; ppinquo loquat⁹ aut loq pmittat⁹ ad partē. nisi velata faciat⁹ et p^{re}sente ac audiēte p^{re}orissa vel sup^{re}priorissa. seu vnā vel duab⁹ ex alijs monialib⁹; Que p^{re}tra fecerit. f p vice q̄libet. p^{re}ari pena puniat⁹; **C** Et vt pmissa oia s inuolabiliter obseruent⁹. ad cōseruādā etiā sanctimonialiū christi spōsaz. pudicitia. honestatē. et itegritatē. volum⁹ et pariter ordinam⁹. q̄ in singulis domib⁹ monialiū dicti n^{ost}ri ordinis. porta illa. p quā intrat⁹ ad claustrū eaz. iugit⁹ die ac nocte. cū clauē clausa teneat⁹. et ad ei⁹ custodiā aliq fidelis monialis. puerfa. vel donata. q̄ ad iussū vicarij. seu p^{re}orisse claudat⁹ et apiat⁹. et neminē sine eoz aut alti⁹ ipoz scitu et mādato itroductat⁹ vl⁹ educat. depntes; Que etiā die b⁹ singul⁹ pulsato cōpletorio. clauē porte p^{re}dicte. ad man⁹ p^{re}orisse. p eā vsq; i crastinū custodiēdas tradere teneat⁹; **C** Ex eadē etiā causa. inhibem⁹. ne p^{re}orissa. moniales. puerse. vl⁹ donate. viros q̄ ad eas expmissi-
one ordis et statuti. vl⁹ alias ordinate ingrediunt⁹. vl⁹ h
laten⁹ osculent⁹ vel amplexent⁹. nec corā eis appa-
reāt nisi velate. solis p^{re}orissa et celleraria. quo ad ve-
lamē dumtaxat exceptis; Que cōtra fecerint. pena
p^{re}dicta parit⁹ puniant⁹; **C** Moniales q̄ fuerūt in offi-
cijs. ipsis officijs cessantib⁹. vultu velato incedāt;

d **C** Ordinis. Aut alijs. ca. 4. tertie p^{re}is no. 23.

e **C** Iocalia. Idē ca. 4. tertie p^{re}is no. 28.

f **C** Seu vna. De hoc habet ca. 4. tertie par^{is} no. 17.

g **C** Pari pena. Scilicet per vnā hebdomadam ad terrā in refectorio comedat. ca. p^{re}sens no. 12.

h **C** Et statuti. ca. 4. tertie p^{re}is no. 16.

i **C** Pena p^{re}dicta. Scilicet p qualibet vl⁹ ce comedāt p vnā hebdomadā ad terrā in refectorio. ca. p^{re}sens no. 12.

Tertia cōpilatio statutorū

¶ Monachi de incōtinētia diffamati. vel suspecti. nō pmittāt habitare cū monialib⁹; ¶ Monachi habitātes in domib⁹ monialiū. habeāt locū aptū. ad recognoscēdū culpas suas dieb⁹ capli; Nō māducēt cū seclariib⁹. nec ipos admittāt ad mēsa suā i cellis; Qui ptra fecerit. absolui nō possit. nisi cū iniūctione vni⁹ abstinētie; Et elemosynas siue dona. q̄ eis offerunt. tradāt pōnisse; Priorissa vō et vicari⁹. eis pvideāt de necessarijs. put in domib⁹ monachoz. est fieri p̄suetū; Q̄ si nō fecerint. possūt ipi monachi pōri cartusie. vñ visitatori. puincie scribere. q̄ eis pvidebūt; ¶ Priorissa et vicari⁹. custodiāt et administret pecunias dom⁹; Et singulis ānis. vicari⁹ et procurator reddāt cōpotū. de receptis et expositis. i p̄sentia pōnisse. et duarū aut triū antiquaz monialiū; ¶ Priorisse nō habeāt in refectorio duplicē portionē. s̄ simplicē. sic ceterē moniales; ¶ In visitationibus domoz monialiū. loco capli de rep̄hēsiōe scōe ptis antiq̄rū. et capli p̄mi scōe ptis nouoz. legat caplin. xxxiij. tertie ptis antiquoz de monialib⁹. et caplin q̄rtū de monialib⁹ tertie ptis nouoz. vna cū p̄senti caplo; ¶ Visitatorib⁹ monialiū iūgim⁹. q̄tin⁹ ipsi ambo vñ alē ipoz. ter i anno. aut saltē semel ad monasteria monialiū accedāt. ibiq; de vita et morib⁹. et obseruatijs ordinis. monialiū. monachoz. et aliaz psonarū ibidē degētū. diligēter inq̄rāt. et pvideāt vt oēs. aplico more. cōiter viuant. nihilq; sibi ppiū eē dicāt. vt q̄cqd eis dat aut mittit. i manib⁹ pōnisse realit̄ offerāt et resignēt. nec eo vtāt sine ei⁹ scitu. licētia et volūtate. vt oib⁹ eq̄lit de necessarijs pvideat. nihilq; habeāt. nisi qd eis de cōi ab officialib⁹ ministrat. ita et talit̄. qd oē gen⁹ p̄prietatis ab eis penit⁹ p̄scindat; Q̄ si forte moniales aliq. in hoc pōnisse sue. obedire noluerint. et q̄ habēt i suis manib⁹ resignare. vino careāt. donec sibi paruerit; ¶ Prouideāt pariter visitatores ipsi. circa clausurā eaz. circa seclariū ad eas ingressū. et circa alia generaliter. q̄ ad eaz statū ptinēt et salutē; ¶ Pro moniali. q̄ ppter suā incōtinētiā velū pdiderit. vt sibi restituat. null⁹ intercedat; Qui ptra fecerit. p tres mēses i victualib⁹ ordinē teneat; ¶ Quāuis pōnisse. sermōes

¶ Administrēt. Nō obstante statuto. ca. 4. tertie ptis no. 12.

18

19

20

21

22

23

24

25

26

seu co
cere
aliq
dine
mres
rozes
Z
tutis
n
bonis
mode
de cō
Aliod
hoc. c
ordin
tū do
parat
theam
5 seu se
psone
los so
4 re gre
riter.
possi
statū
6 q̄b⁹ i
dom⁹
qd vñ
cōmo
poter
cis ali
teneb
spēsa
Prou
nō fi
7 seclari
aplico
na ex
gener

Ca. XIII

seu collatiōes de scripturis sacris. monialib⁹ suis fa-
cere nō possint: possūt tñ eis cū volūt. exhortatiōes
aliq̄s facere de obseruātia regulari: et ceteris q̄ ad or-
dinē ptinēt; **¶** Priorisse monialiū a psonis ordinis.
mīres vel domine vocent^r. nō dñe: moniales vō so-
rores: q̄cūq; cōsuetudine cōtraria nō obstāte;

De diuersis consuetudinibus et sta- tutis; Caplm XIII

- 1 **¶** Concedim⁹ vt pōres et puent⁹ domoz ordinis
nri. iminēte periculo tpe guerrarū. possint se cū
bonis suis ad domos ordinis magis vicinas si cō-
mode fieri poterit. alioq̄n ad loca tutiora trāsferre:
de cōsilio tñ vni⁹ visitatorū. si cōmode adiri possit;
Alioq̄n: pōr ip̄e cū p̄silio seniorū sui p̄uēt⁹ possit sup
- 2 hoc. ordinare et disponere; **¶** Permittim⁹ q̄ psone
ordinis in itinere p̄stitute. possint in hospitijis. extra
tñ domos alias ordinis dormire in lēctis. put eos
paratos inuenerint: sic tñ q̄ nō nudi inter duo lin-
theamina: s̄ cū habitu et i forma ordinis dormiāt:
- 3 seu se ad dormiēdū reponāt; **¶** Permittim⁹ etiā. q̄
psone ordinis in itinere p̄stitute. possint portare iei-
los sotulares siue estinallos: et q̄ p̄uersi possint rade-
re grenones. statuto nō obstāte;
- 4 **¶** Permittim⁹ pa-
riter. hūane cōpatiētes ifirmitati: q̄ oī tpe religiosi
possint post matutinas redire ad lectos: nō obstāte
statuto;
- 5 **¶** Monachi vocent^r fr̄es in puincijs illis. i
6 q̄b⁹ int̄ sclares eēt scādālū: si vocaret^r domni; **¶** Si
dom⁹ aliq̄ ordinis vltra suā puisionē. vinū habeat.
q̄d vēdere velit: illud i grosso vēdere poterit: v̄l si
cōmode fieri nō possit sine suo magno incōmodo:
poterit vēdi i minuto: in ciuitatib⁹ seu villis. aut lo-
cis alijs. extra tñ septa mōasterij sui: puiso tñ. q̄ nō
tenebit^r ibi taberna. ad comedēdū aut bibēdū: s̄ di-
spēsabit^r emētib⁹ i mēsuris vt moris ē alibi bibēdū;
Prouiso ē. q̄ dispēsatio seu distributio p mēsuras:
nō fiat p aliquā psonā ordinis. s̄ poti⁹ p aliquē fidū
7 sclarē; **¶** Cū ordo nri sit sub speciali p̄tectione sedis
aplice: ihibet^r oib⁹ et singulis psonis ordinis. s̄ pe-
na excōicatiōis: ne sine scitu et sp̄eali cōmissiōe capli
general^r. aliquē seu aliq̄s ex dñis cardinalib⁹. p bre-

a **¶** In lectis. Ad ob-
stante statuto. ca. 1. secū
de ptis no. 5. l.

b **¶** Ad obstāte. ca. 1.
secū de ptis no. 5. l.

c **¶** Statuto. ca. 4. l.
p̄me ptis an. 5. l. 2.

Tertia cōpilatio statutorū

ne aplicū aut alias .i. ptectores speciales dicti nri ordinis ipetrare. vñ sibi pcurare psumāt; Qm em auxilio et ptectioe indigem? vñ cū speciales aliqs ptectores impetram? ceteris qdāmodo derogam?

¶ Professi nri ordinis ad aliū ordinē trāsire nō possunt: nisi cū eis fuerit sup hoc. p papā. et sū bulla plūbea dispēsati; **¶** Ex indulto aplico. psona ordinis nri possunt deferre pileū seu capellū de filtro: monachi scz nigrū: pueri vō et ceteri griseum; In qb? tñ nulla ponat curiositas aut foderatura: vñ circūferētia de serico; **¶** Qñ psona ordinis p caplm generale aut p pōrē cartusie. vel p visitatores. i actu visitationis. ad suā instātiā. vel ex alia causa mittūt ad alias domos: dom? suaz pfectionū. tenent ad expēsas. q̄s faciūt in itinere; Si vō dom? ad quā vadūt. eos requireret: dom? ipā. nō dom? pfectionis. eo casu. ad dictas expēsas tenebit; **¶** In litteris ordinis siue patētes sint. siue missorie: sp apponāt dies et annus; **¶** Cōsuetudines oēs q̄ statuta ordinis itroductas et fortasse itroducēdas. q̄s statutū iprobat. reuocamus: et corruptelas esse poti? q̄ psuetudines declaram?; **¶** Q si q̄s abinde. ptra statuta pdicta. psuetudine aliquā ptnaciter allegare aut ea se tueri. et illā poti? q̄ statutū seq et obseruare voluerit: tādū vino et ceruisia careat. donac statuto se cōformauerit; Et si ei? cōtumacia. maiore penā exigat: maiori pena puniat; **¶** Et qz paz est statuta condere. nisi sint q̄ ea tueant: ppterea oib? et singulis pōrib? rectorib? monialiu vicarijs. et pōrisis. ac visitatorib? in iungim? vñ reiectis psuetudinib? huiusmodi. circa statutoz obseruatiā. in se et i ceteris diligēter inuigilēt: sibi iniūctā ab ordie curā fidelit̄ impleāt: q̄ apud eos. reformatioe. correctioe. et emēdatioe digna fuerint reformēt: corrigāt. emēdēt: zelū tenētes helie: et pstatā mathathie; **¶** Subditos vō oēs et singulos hortamur et monem? in dño iesu: vt cōpilatiōne istā. ex plurib? chartaz antiq̄rū ordinatiōib? aliqb? additis cū mltō labore i vñū collectā. cū ceteris antiq̄s. scz et nouis statutis hūiliter recipiāt: et incis cōtēta. p dei et ordinis reuerētia. pro sua pace et

¶ Sub bulla plū. Ex indulto dñi bñdicti pape. xij. qd confirmat dominus martinus papa quintus.

¶ Ex indulto apli. Salicet dñi vibani pape quinti.

¶ Curiositas. De curiosis habet ca. 3. huius pñs an. 5. 5.

¶ Si vero dom? De hoc habetur ca. 3. secunde pñs no. 5. 6.

¶ In litteris. Dat. ta. ponat. ca. 31. secunde pñs an. 5. 39.

¶ Statutū impro. ca. 22. scde pñs an. 5. 13.

3. Reg. 19. b
1. Mach. 2. c.

8

9

10

11

12

13

14

15

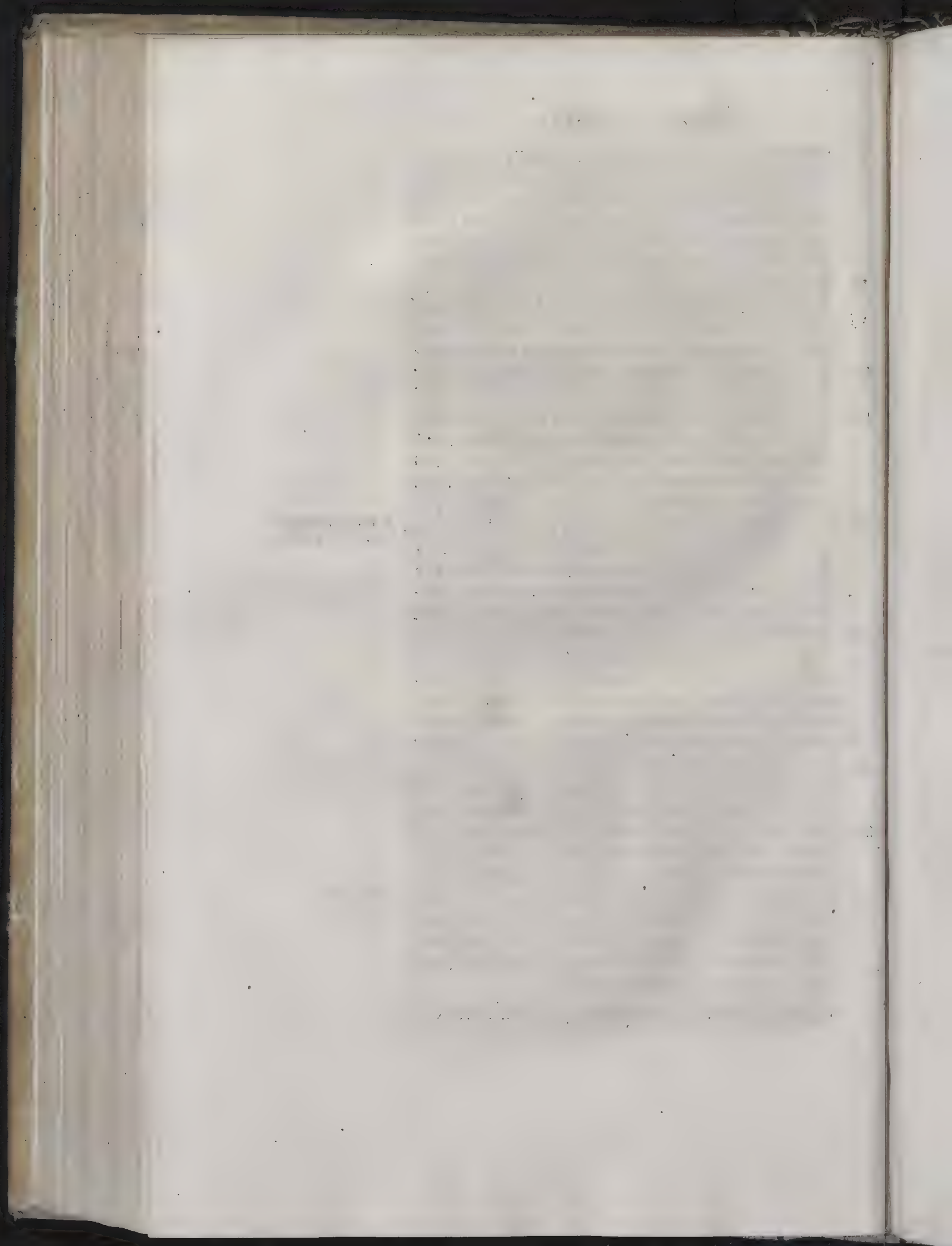

solatiōe. et aīaz suarū salute. obseruare studeāt. p̄
 cepta ⁊ monita salubria maiorū suorū. maxie p̄latorū.
 q̄ vice dei fungunt. cū oī māsuētudine audiāt ⁊ iple
 ant; Et si interdū errauerint vt hoīes. nō sint ī emē
 dādo p̄tinaces vt demones. s̄ v̄gā discipline et cor
 rectionis patiēter sustineāt. sue p̄fessiōis mēores.
 vt salui fiāt; ¶ Et vt null⁹ ignorātie. iustā causā p̄re
 dere possit. volum⁹ q̄ īfra biēniū. a die publicatiōis
 cōputādū. q̄libet dom⁹ ordinis cōpilatiōē istā. pe
 nes se habeat. et illā post statuta noua describi faci
 at; ¶ Et vt singulis annis. inter festū oīm sctōrū et
 pascha. post finitā lecturā antiq̄rū statutoz legāt.
 ea q̄ singulis respectiue legēda sūt; ¶ Q̄ si ī posterū
 aliq̄ alie. p̄ nīm generale caplm ordinatiōes seu decla
 rationes fiāt. volum⁹ q̄ eo anno q̄ fiēt. iuxta alias
 ordinata. q̄ter in p̄uētū legant. Et si eas. scquēs ca
 pitulū approbauerit. ī libro sup hoc de nouo. vt su
 pra ordinātū est fiēdo. describant. ¶hortamur tñ
 eos. q̄ huic caplo generali futuris p̄fuerint t̄pib⁹. vt
 q̄tū fieri poterit ⁊ nisi eos coegerit necessitas. aut ca
 sus tal. emerferit. q̄ p̄ iā edita statuta. decidi nō pos
 sit. ⁊ q̄ necessario ordinationē nouā exigat. ab ordi
 nationū multiplicatiōe onerosa abstineāt; ¶ Inhi
 bēdo ne q̄s abīde statuta ordinis. ātiq̄ scz noua et p̄
 sentia. aut ordinatiōes alias si q̄ fiāt. glosare vl̄ iterp̄
 tari p̄sumat. sine sp̄ali auctoritate et licētia dicti n̄ri
 capli. seu p̄oris cartusie. exceptis dūt axat cōcordā
 tijs. de ātiq̄s ad noua. et p̄sentia. vl̄ ecōtra. q̄ a mar
 gine describi poterūt; ¶ Sed si q̄d aliud dubietatis
 emerferit. seu q̄stīōis. sup eo. dictū caplz seu p̄or car
 tusie cōsuli poterit. et debēbit. p̄ m̄siōe obtinēda. si
 dubietas seu q̄stīo tal. fuerit. q̄ m̄sū exegerit; ¶ Pre
 ster nob̄ oīb⁹ om̄ps et misericors dñs. vt n̄re p̄fessio
 nis vota. fidelit̄ ipleam⁹. suauē n̄re seruitutis iugū.
 cū hūilitate. charitate. patiētia. et p̄seuerātia sustine
 amus. de virtute in virtutē sic pficiētes. vt religio
 nis optatū finē. et inde rep̄missā in fine mercedē.
 pcipe valeam⁹. eodē dño cōcedēte. q̄ sine fine viuit
 et regnat in secula seculorū. amē;

Explicit tertia cōpilatio statutoz ordinis cartusien.

k Ordinatum est.
 ca. 4. huius p̄us. §. 24.

Repertorium statutorū
ordinis cartusiensis per
ordinem alphabeti.

LIBRARY OF THE
UNIVERSITY OF CHICAGO
1891

a
b
c
d
e
f
g
h
i
k
l
m
n
o
p
q
r
s
t
u
v
w
x
y
z

Reptoriū statutorū ordinis cartusien.

Incipit repertoriū in statuta ordinis cartusiensis per litteras alphabeti.

- A**bbas.
- A**bbates magni nominis: inclinati/flexis genibus suscipimus. ca. 9. secū de ptis anti. §. 2. **Ab**
- B**bbates sedē prioris: tam in ecclesia q̄ in ceteris tenent locis. ibidem. §. 3.
- S**ed nisi sint ibi p̄sentes: p̄ores nō dimittūt sedes suas. ca. 4. secū de p̄l no. §. 4.
- A**bbates sola sedis honorificētia sunt cōtenti: nec dant benedictiones. ca. 9. secū de partis anti. §. 3. et. 4.
- A**bbas duodecimā legit lectionē. ca. 35. p̄ie p̄l an. §. 15. et. ca. 10. secū de p̄l an. §. 4.
- A**bbas facit sermonē in clauſtro vel in capitulo. ca. 9. secū de partis an. §. 18.
- A**bbas in festis natiuitatis/pasche et pentecostes missam celebrat/et cōuentum cōmunicat. ca. 5. p̄me partis an. §. 16. et. 18. et. ca. 14. p̄ime ptis an. §. 9. et. 10.
- A**bbates et priores cōuentuales ordinis approbati/celebrare possunt in conuen/ru. ca. 9. secū de partis an. §. 19.
- A**bbates cū clericis honestis licet secularib⁹/ad mēsam p̄oris suscipiunt. ibi. §. 27.
- C**um abbatib⁹ loqui possunt priores in mensa. ca. 6. secū de partis an. §. 57.
- A**bbates et priores et quicūq; fratres de ordine p̄dicatorū ⁊ minorū: celebrare/et in ecclesia ⁊ refectorio: clerici cū clericis ⁊ laici eum laicis recipi possunt. ca. 9. se/ cū de partis anti. §. 19.
- A**bbate p̄sente: prior dimittit mensam suam/ ⁊ sedet in capite mense puētualis: nisi abbas fecerit eum secū sedere. ca. 13. secū de partis an. §. 23.
- A**bbas si p̄sens fuerit/offerať ei defunct⁹ sepeliēdus. ca. 47. p̄me ptis an. §. 14.
- A**bbas cluniacensis cum moritur: agendā et missam p̄ eo soluimus in conuentu. ca. 48. p̄ime partis anti. §. 32.
- A**bbas si priori et conuentui placuerit/sit primus in ordine quantū ad locum. ca. 23. secū de partis anti. §. 10.
- A**bbas si postulauerit/et priori et cōuentui placuerit: infra annum faciat professio nem. ibidem. §. 10.
- A**bbatibus et episcopis: ante p̄fessionē/detur optio: de obedientijs ordinis reci/piendis vel nō: post eorū p̄fessionē. ca. 8. tertie compil. §. 6
- A**bluere. Vide Aqua. i. k. Sacrista. l. **Ablu**
- A**bluuntur pedes omnibus/in cena domini. ca. 13. p̄ime partis an. §. 15.
- A**bluitur defunctus: cum pro eo agenda dicitur. ca. 47. p̄ime partis an. §. 6.
- A**bluere mortuos nō debet coqnarius inferior nec superior. ca. 11. tertie ptis an. §. 12
- A**bsolutio **Absol**
- A**bsoluit iterū defunctum in clauſtro prior. ca. 47. p̄ime partis an. §. 26.
- A**bsolutio defuncti/qualiter fieri debeat. ca. 2. tertie compil. §. 6
- A**bsoluere/in foro penitentiali/siue a peccatis.
- A**bsoluere possunt confessores de criminali in piculo: tali conditione q̄ si vixerint priori confiteantur. ca. 11. secū de partl an. §. 7.
- A**bsoluendi subditos a quocūq; peccato: potestātē dare possunt priores vicarijs suis in absentia eorū: ita q̄ de mortali certo/ teneantur omēs iterū cōfiteri priori ab eoq; absolui. ca. 4. secū de partis no. §. 12.
- R**egressus prior/de mortali certo/teneatur iterum cōfiteri vicario. ca. 6. secū de partis an. §. 55.
- A**bsolui nō potest p̄prietarius/nisi p̄ priorē suum. ca. 5. secū de ptis no. §. 12
- A**bsoluere potest prior cartusie oēs p̄sonas ordinis in foro penitentie a peccatis. ca. 3. secū de partis no. §. 1.
- A**bsoluere potest vicariū monialiū/monachus cū eo habitās a mortali: exceptis casibus a iure supioribus referuatis. ca. 4. tertie partis no. §. 5.
- A**bsolui nō pōt subdit⁹ nisi p̄ p̄orē: nec p̄or nisi p̄ vicariū/q̄ secreta ordis/siue statū ⁊ defectū p̄sonaz ipsi⁹/alicui p̄sone extranee aut etiā alicui nouitio quouis mo/

Repertorium statutorum

- do reuelauerit: nisi cū iniunctiōe duarū abstinentiarum: quā prohibitionē et penā extendim⁹ ad priorissas ⁊ moniales/ vicarios earū. ca. 3. tertiē compil. §. 16.
- b** Absolui nō possunt subditi/ nisi p priorē: vel pōres nisi per vicariū: qui introduxerint mulieres infra septa monasteriorū aut alia loca: nisi cū iniunctione penitētie salutaris. Et si officiales in hoc culpabiles inuenti fuerint: a suis obediētijs absoluantur: ⁊ ad eas ppetuo sint inhabiles. Monachi/ clerici redditi/ cōuersi ⁊ redditi/ incarcerent: donati ⁊ p̄bendarij sint ab ordine alieni. ca. 5. tertiē compil. §. 6.
- l** Absoluti semel a peccato mortali/ nō tenētur iterū p̄fiteri pōri. ca. 6. tertiē compil. §. 5. ibi. In ceteris.
- k** Nō absoluit deputati ad cōfessiones audiēdas de criminali/ sed priores. ibidem §. 5. In casibus.
- l** Absoluere possunt tñmodo prior cartusie/ ⁊ quinquaginta pōres per eū electi. in casibus pape reseruatis. ibidem §. 7.
- m** Absolutio in certis casibus in statutis expressis/ reseruaf pōri. ibidē §. 8.
- n** Absoluere nō possunt deputati/ ad cōfessiones audiēdas ab excōicatione maior. ibidem §. 9.
- o** Absoluere possunt ipsi deputati/ de peccatis mortalib⁹ incertis/ reseruatis: vel superiori remittere. ibidem §. 10.
- p** Absoluere p̄fit ipsi deputati de peccatis mortalib⁹ etiā certis/ pōri reseruatis cū cōditione. ibidem §. 11.
- q** Absoluedi auctoritatē a peccatis mortalib⁹ reseruatis/ possunt pōres dare aliqbus seu alicui ex p̄fessorib⁹ in domibus suis. ibidē §. 12. Vide Cōfessor. l.
- r** Absoluere possunt prior cartusie et alij p eum nominati ab oibus casibus etiā sed apostolice reseruatis. ca. 6. tertiē compil. §. 16.
- s** Absoluere nō possunt priores per priorē cartusie deputati/ aliqū per litteras: vel vices suas alteri cōmittere. ibidem §. 19.
- t** Absolutione apostolica indigentes monachi: eorū vocent ad se priorē/ talem potestatem habentē/ sumptibus suis: aut prior monachum suū ducat/ vel pcurator ad talem priorē/ si ipse non possit venire. ibidē §. 20.
- v** Absoluere possunt priores eos qui habitū nostrū suscepserūt: ab excōicatione/ suspēsiōne ⁊ interdicto. ca. 8. tertiē compil. §. n.
- x** Absoluedi potestatem habent priores/ monachos nouiter p̄fessos: et vicarij nō uos priores/ etiā a penis per statuta institutis. ibidem §. 10.
- y** Absolui possunt conuersi/ redditi et donati a pōribus suis auctoritate capituli generalis: a dictis penis ordinis. ibi §. 10.
- z** Absolui nō poterit sine licentia capli generalis vel pōris cartusie: q litteras eis directas aperuerit: vel ne ad eos veniāt impediēt. ca. 9. tertiē compil. §. 8.
- ab** Absoluere possunt p̄sidentes domorū/ a casibus nō reseruatis sedi aplice criminosos et apostatas audita eorū p̄fessione. ca. 10. tertiē compil. §. 7. ibi. Ab alijs.
- ac** Absoluant apostate ab excōicatione: quā ex dimissiōe habit⁹ incurrerūt. ibi §. 6.
- ad** Ad absoluedū et dispensandū mittant apostate/ ad priorē habentē potestatem/ si crimē aliq̄ de reseruatis sedi aplice cōmiserint: aut irregularitatis notā contraxerint. ibidem §. 7.
- ae** Absolui nō potest monachus in domo monialiū/ comedens cum aliquo seculari in cella sua/ nisi cum iniunctione vnius abstinentie. ca. 12. tertiē compil. §. 19. Vide Vicarius. d. e. f. g.
- af** Absoluere ab officijs ordinis.
- ag** Absoluere pōt electū prior cartusie cū p̄silio sui p̄uētus si fm deū viderit expedire. ca. 5. secunde partis an. §. 26.
- ah** Absoluant priores/ domos suas grauātes/ dando de bonis ordinis sine cōsensu suorū cōuentuū. ca. 3. secunde partis no. §. 12.
- ai** Absoluant pōres ⁊ alij culpabiles/ de euasiōe icarceratoz. ca. 9. scōe ptis no. §. 4.
- aj** Absoluedi potestatem habet prior cartusie: priores misericordiam petentes sup annum. ca. 3. secunde partis no. §. 2.
- ak** Absoluant priores/ vicarij ⁊ pcuratores: q carnes comederint/ vel psonis ordinis mīstrauerint/ nō phibuerit comedere cū phibere potuerit. ca. 4. scōe ptis no. §. 32.

ordinis cartusienſis

- al Nulli congregationi/nifi de conſenſu capituli generalis/licet amouere priorē.ca.4.
ſecunde partis an.ſ.38.
- am Abſolutus eſt prior ipſo facto/qui p p̄tūaciā ⁊ rebellionē recedit ab obediētia ⁊
pfeſſione ordinis.ca.31.ſecunde ptis an.ſ.4
- an Abſoluant viſitatores priores/ſi imminet damnum domus vel ſcandalum ordi-
nis ſi abſolutio differat.ca.30.ſecunde partis an.ſ.29
- ao Nullū a p̄oratu abſoluant viſitatores ſine licētia/nifi caſum inuenirēt.ibi.ſ.29
- ap Abſolutionis cauſas inuentas/ſcribant viſitatores diffinitoribus capituli gene-
ralis.ibi.ſ.29
- aq Meminem ab officio prioratus abſoluant viſitatores/nifi in caſibus contentis in
antiquis ſtatutis/ſine licentia prioris cartuſie vel capituli generalis.ca.8.ſecun-
de partis nouor.ſ.5.
- ar Meminē abſoluāt viſitatores/etiā ſi imineret abſolutiōis caſus/ſi ſine ſcandalo ⁊
dom⁹ notabili incōmodo fieri poſſit/ſi vſq; ad caplm differat.ca.9.ſcie cōpil.ſ.26
- as Meminē abſoluāt viſitatores/nifi ſeruata forma iuris/debita ſc; inq̄ſitiōe p̄ceden-
te ⁊ audita parte.ibi.ſ.27. *Elide Damnu.a*
- at Abſoluere nō debēt viſitatores/p̄ores ad inſtantiā monachor.ibi.ſ.26.
- av Abſoluere nō debet mōachus cartuſie p̄ſtitut⁹ viſitator aliquē priorē ſine ſpeciali
cōmiſſione vel p̄ſultatiōe prioris cartuſie.ibi.ſ.29
- ax Abſoluant t̄aſgreſſores ⁊ p̄tēptores capli q̄rti ſc̄de ptis an.qd eſt de rephēſiōe ⁊
primi capli ſc̄de ptis nouor.ca.1.ſc̄de ptis no.ſ.19
- ay Abſoluti ſunt officiales q̄ infantē de ſacro fonte leuauerint/aut baptizauerint:nī-
ſi i caſu neceſſitat; ceteri v̄o ſint i diſciplinā generali:donati aut ⁊ p̄bendarj/ſint ab
ordine expulſi.ca.3.tertie compil.ſ.1
- az Abſoluāt prior q̄ p̄ciū rei immobili v̄dite/ſine licētia exp̄derit/nifi in acquiſitio-
ne aliar. rex immobilū. Et monachi/qui ſibi in hoc cōſenſerint/ſint in diſciplinā
generalī ad ordinis voluntatē.ibi.ſ.12
- bb Abſoluāt ab omnibus obediētijs ordinis qui alienauerit aliquam rem immobi-
lem ſeu mobilem/que ſeruari poteſt/ſede prioris vacante/⁊ alienatio non vale-
at.ibi.ſ.13.
- bc Abſoluant officiales qui artē alchimie/ſeu quinq; eſſentie exercuerint/⁊ perpetuo
ſint inhabiles ad obediētijs ordinis:aly ſint in diſciplinā generali:donati aut
⁊ p̄bendarj expellant ab ordine.ibi.ſ.15
- bd Abſoluāt priores vocati/p̄riorem miſericordiā petentē/anteq; ad electionem futu-
ri prioris p̄cedant.ca.4.tertie compil.ſ.7
- be Abſolutus prior p̄t ſibi eligere domū.ca.6.ſc̄de ptis an.ſ.37
- bf Abſolutus prior poſſit ſibi eligere domum:intelligit ſi domus quam eligit ve-
lit eum recipe.ca.4.tertie compil.ſ.11. Siue ſit domus ſue p̄feſſionis/aut etiā il-
lius puinciē cui ſubeſt domus a qua abſoluūt.ibidē.
- bg Abſolutus prior non recedat a domo/nec aliquid ſecum deferat/nifi que ſtatuta
p̄cedūt/⁊ ſucceſſori decētia videbunt.ca.3.ſc̄de ptis no.ſ.22
- bh Abſolutus p̄or faciat p̄feſſionē ſi ſibi placet/⁊ priori dom⁹ in qua abſoluūt poſt an-
num vel infra.ca.6.ſc̄de ptis an.ſ.36. et.37.
- bi Abſolutus prior faciat p̄feſſionem i domo a qua abſoluūt/ſi placet priori:in-
telligit ſi etiā placet puētui vel maiori pti.ca.4.tertie compil.ſ.12
- bk Abſolutus p̄curator q̄cqd habuerit in cella ⁊ quicqd mittere voluerit/oſtendat ⁊
exponat volūtatī prioris.ca.8.ſc̄de ptis an.ſ.29
- bl Abſolutionem ſeu miſericordiam petant p̄ſidentes domorum in capitulo ge-
nerali p̄ſonaliter/vel per litteras dum ſunt abſentes.ca.9.tertie compil.ſ.4.
- bm Abſoluendi ſunt p̄ſidentes domor. qui p̄curāt ſibi litteras/ut manuteneantur in
officijs.ibi.ſ.7.
- bn Abſoluantur priores qui reſtiterint viſitatoribus aut commiſſarijs a priorē car-
tuſie miſſis:vel auſi fuerint eos reſutare/aut ab eis appellare.ibi.ſ.23. *Elide
de Larcen.l*
- bo Abſoluti p̄ores vel ceteri officiales a viſitatoribus/non reponant in obediētijs
ſuis/ſine licentia capli generalis/vel prioris cartuſie.ibi.ſ.28.

Repertorium statutorum

- bq** Absoluti sunt officiales/ q ad aliquā imunitatē ecclesiasticā declinando/ disciplinā ordinis confugerint: ceteri vero omni beneficio spiritali ordinis sunt priuati/ & perpetuo sunt ad obedientias ordinis inhabiles facti/ ac sententiam excommunicationis incurrunt: donati autē & prebendarij/ ab ordine sint expulsi. ca. 10. tertiē compil. §. 12.
- br** Absoluantur officiales qui fugitiuos seu apostatas receptauerint/ seu occultaue- rint/ vel ad continuationem sue fuge pecunias dederint: alij vero incarceren- tur. Nec domus sue professionis tenentur ad restitutionem mutuatarum pecu- niarum. ibi. §. 3.
- bs** Absoluantur vicarij/ prioris/ & ceteri officiales monialium/ qui receperint perso- nam ultra numerum & facultatē domus. Moniales vero sint in disciplina gene- rali ad ordinis voluntatē. ca. 12. tertiē compil. §. 3. Vide supra. g
- bt** Absolvere non potest prior vicarium/ durantibus certis impedimentis. ca. 4. ter- tiē compil. §. 23. ibi. Non tamen.
- by** Absoluatur prior/ qui litteras miserit/ vel portauerit contra bonū pacis. ca. 1. scde ptis no. §. 12. Vide Criminosa. i.
- a** Abstinentiā facimus in vigilijs natalis dñi/ ascēsiōis/ pētecostes/ sancti iohānis/ petri & pauli/ assumptiōis bñe marie/ oīm scōz. ca. 14. scde ptis an. §. 1.
- b** Quā p̄dicte vigilię occurrūt in sabbato/ in ipso abstinentia fit. ibi. §. 1.
- c** Abstinentia fit in vigilia corporis christi/ & in vigilijs quinq; solennitatū beate ma- rie. ca. 4. scde ptis no. §. 26
- d** Abstinentia fit in vigilijs festoz/ compassionis/ visitationis/ & p̄sentatiōis bñe ma- rie. ca. 7. tertiē compil. §. 3.
- e** Abstinentia fit in vigilia bñi iohānis/ qñ vigilia corporis christi & iohānis baptiste in vna occurrūt hebda. ca. 4. scde ptis no. §. 27. Vide Festū
- f** Cum festum duodecim lectionum occurrat in vigilia ascensionis & corporis christi/ si at abstinentia feria sexta sequenti: & in predictis vigilijs abstineatur a lactici- nijs. ibi. §. 27.
- g** Abstinentia fit feria sexta sequenti/ quando octauę corporis christi veniēt in die san- cti iohannis: & ipse octauę fient in vigilia dicti festi. ca. 2. p̄me ptis no. §. 23
- h** Abstinentia fit in parasceue/ qñ vigilia annunciatiōis occurrat feria scda vel tertia hebdomade sanctę. ca. 7. tertiē compil. §. 4.
- i** Abstinentia nō fit in vigilia annunciatiōis/ nec ieiunā/ nec a lacticiñijs abstineat/ qñ celebrat infra octauas pasche. ibi. §. 5
- k** Abstinentia fit in sabbato/ qñ festum duodecim lectionū occurrat feria sexta heb- domade minutionum. ibi. §. 6.
- l** Abstinentia fit in sabbato/ qñ circūcisio occurrat feria sexta. ibi. §. 6
- m** Abstinentia fit in vigilia sancti iohānis/ qñ ipsa & vigilia petri & pauli/ in vna oc- currunt hebdomada. ibi. §. 8
- n** Abstinentia fit in vigilia petri & pauli/ qñ ipsa & vigilia visitationis beate marie/ in eadē occurrūt hebdomada. ibi. §. 8.
- o** Abstinentia fit feria quarta/ qñ feria sexta occurrat festū duodecim lectionū: deinde venit ad feriā secundā: deinde ad sabbatū: deinde ad feriā tertiā: deinde ad qñ- tā: sic q; semel in hebdomada fiat abstinentia. ibi. §. 9
- p** Abstinentia quando venit feria tertia/ quinta/ vel sabbato/ die p̄cedenti nō debet pitantia. ibi. §. 10.
- q** De abstinentijs/ gratia generalis nulli def: & si aliqui petentibus p̄ p̄sidentē dāt/ nō trahāt in p̄sequentia. ibi. §. 11
- r** Abstinentiam vnam faciant ad minus in septimana monachi. ca. 14. secūde par- tis anti. §. 5.
- s** Abstinentia nō fit ultra semel in septimana. ca. 4. scde ptis no. §. 26
- t** Abstinentie diebus sicut a vino/ sic a ceruissa est abstinendū. ibi. §. 31.
- v** Abstinentie diebus/ caseis aut ouis nō vrimur. ca. 14. scde ptis an. §. 2.
- x** Abstinentie diebus/ oua & caseū/ hospitibus nō ministramus. ibi. §. 2.
- y** Abstinentie diebus/ hospitibus q nō sunt de ordine oua & caseum permittimus mi- nistrari. ca. 4. secūde partis nouoz. §. 22.

Absti

Abstinē-
rens in
ab Abstinē-
senbus
ac In absti-
cunde
ad Abstinē-
de par-
ac Abstinē-
cedant
af Abstinē-
secunde
ag Abstinē-
ticipati-
compil.
ab Abstinē-
tiam vi-
vrum i-
nialis o-
nachio
madan
ai Abstinē-
tie part
ak Abstinē-
ria sext
al Abstinē-
nys qua
am Abstinē-
nis/ pet-
Abstinē-
an Abstinē-
etiam se-
26. terti
ao Abstinē-
tis anti
ap Abstinē-
aq Abstinē-
fime: &
a Accipe
ca. 22. l.
b Reciper
ca. 6. sc
c Accipe
tia. ca.
d Acciper
partis
e Acciper
tis anti
f Acciper
n. terti
g Accom
a Accom
doz ti
uanē.
b Accom
ca. 8. se

ordinis cartusiensis

- 3 Abstinentia qñ sit feria secūda vel q̄rta/ ppter festum duodecim lectionum occur/
rens in feria sexta/ouis 7 lacticijs vti nō possumus. ibi. §. 22
- ab Abstinentie diebus/ nulli nostrū deē pitātia/ nisi debilib⁹/ infirmis/ valitudinarijs 7
senibus. ca. 14. scde ptis an. §. 12
- ac In abstinentijs qualiter se habeant monachi 7 pueri/ inq̄rant visitatores. ca. 30. se/
cunde partis an. §. 15
- ad Abstinentias nullus prior aut subditus faciat/ pter ab ordine p̄stitutas. ca. 14. secū/
de partis an. §. 26
- ae Abstinentie diebus/ monachi nō laborēt extra cellas pprias: nec eis spaciāmēta cō/
cedant. ca. 4. scde ptis no. §. 28.
- af Abstinentias quadragesimales faciat prior/ qui aliquid exegerit a nouitio. ca. 23.
secunde ptis an. §. 2.
- ag Abstinentias tres faciat quecūq̄ persona ordinis/ non requisita/ impetrans par/
ticipationem pro extraneis: et prior dicat quinquaginta psalmos. ca. 2. tertie
compil. §. 30.
- ah Abstinentias tres faciat vicarius monialium/ dans viris secam degentibus licē/
tiam visitandi aliquam monialem infirmam. Priorissa similiter visitās aliquem
virum infirmum/ vel licentiam dans alicui moniali/ faciat tres abstinentias. Abho/
nialis que contra fecerit: p qualibet vice comedat ad terram in refectorio: mo/
nachi/ conuersi 7 reddit/ tres abstinentias faciant: donati vero per vnam hebdo/
madam/ vino 7 ceruissā careant. ca. 12. tertie compil. §. 11. Elide Absoluere. ae.
- ai Abstinentiam faciant conuersi/ feria semp̄ sexta: exceptis solēnitatibus. ca. 20. ter/
tie partis an. §. 1
- ak Abstinentiam faciant cōuersi alia die in hebdomada/ quando festum occurrit fe/
ria sexta. ibi. §. 1
- al Abstinentias duas faciāt pueri/ in hebdomada in aduētū 7 quinquagesima 7 ieiū/
nijs quattuor temporū. ibi. §. 2.
- am Abstinentiam faciant conuersi/ in vigilijs ascensionis/ pentecostes/ sancti iohan/
nis/ petri 7 pauli/ assumptionis/ omnium sanctorum. ibi. §. 3. Elide supra
Abstinentia. c. d.
- an Abstinentias p̄cipuorū ieiuniorū nō soluant conuersi/ exeuntes extra terminos: nec
etiam septe ferie: ceterorūve ieiuniorū/ nisi ex prioris licentia vel procuratoris. ca.
26. tertie partis an. §. 10.
- ao Abstinentias nullus conuersus faciat/ pter ab ordine constitutas. ca. 28. tertie par/
tis anti. §. 50.
- ap Abstinentiam nō pcessam/ nullus puerus occulte faciat. ca. 20. tertie ptis an. §. 9.
- aq Abstinentiā faciāt reddit/ laici/ sexta feria quattuor temporū/ aduētus 7 quadre/
sime: 7 in p̄cipuis vigilijs. ca. 33. tertie ptis an. §. 21
- a Accipe/ petere 7 donare sine licētia si quis p̄sumpserit/ p qualitate culpe puniat. Accipe
ca. 22. scde ptis an. §. 10. Et. 28. tertie ptis an. §. 8.
- b Recipere aliquid a prioribus non licet cuiq̄ monacho vel conuerso nisi p licentiā.
ca. 6. scde partis an. §. 58
- c Accipe nullus puerus pōt vestē vel aliqd hmoi sibi missum/ de pcuratoris licen/
tia. ca. 8. scde ptis an. §. 9. Et ca. 28. tertie ptis an. §. 66.
- d Accipere vel dare preceptum non habent magister ouium 7 eius socij. ca. 18. tertie
partis an. §. 4
- e Accipere vel dare sine licentia/ nihil audet coquinaris superior. ca. 10. tertie par/
tis anti. §. 5
- f Accipere vel dare nihil audet coquinaris inferior/ sine procuratoris precepto. ca.
11. tertie partis an. §. 2.
- Accommodare. Elide Liber. ab.
- a Accommodantes/ donantes vel alienantes bona domus vltra valorem trium soli/
doz turonensium/ sentētiā excomunicatiōis incurrūt/ donec a p̄oribus absol/
uant. ca. 5. scde ptis no. §. 14
- b Accommodare non debet procurator oues/ boues/ saginarios/ sine prioris licentia.
ca. 8. secunde partis an. §. 7.

Repertorium statutorum

- c** Accomodari non debent runcini extra ordinem ad segetes trituras sine licentia capli. ca. 19. scde ptis an. §. 17
- d** Accomodare ad vsurā nō debēt mercenarij. ibi. §. 21
- e** Accomodari nō debēt monachi extra ordinem ad faciēda opa ⁊ causas tractādas. ca. 32. scde partis an. §. 27.
- f** Cū accomodant libri/scribit sacrista/retinet pignus ⁊ custodit. ca. 41. prime par-
tis anti. §. 31.
- g** Accomodare vel dare nihil habet coquinarius inferior. rē. ca. 11. tertie ptis an. §. 6.
- h** Accomodare vtensilia/nulli alieno debet faber sine licētia. ca. 14. tertie partis an-
tiquoz. §. 1
- i** Comodare vel expendere aliena deposita non licet. Si prior ⁊ procurator contra
fecerint/prioratum prior ⁊ procuracionem procurator amittat. ca. 6. secūde par-
tis anti. §. 16.
- a** Accusare ⁊ reprehendere consuevit procurator cartusse inordinationes priorum. **Accu**
ca. 4. secunde ptis an. §. 15
- b** Accusatus aut reprehensus si quis impatienter aut furibunde responderit/punia-
tur. ca. 12. secunde partis an. §. 14.
- c** Accusati conuersi/prostrati veniam petant/reprehensores ea die non reprehen-
dant. ca. 31. tertie ptis an. §. 4
- a** Acquirere nimis auide nō licet. ca. 3. tertie compil. §. 6.
- a** Acus duas/filij/forfices rē. habet incola celle. ca. 16. scde ptis an. §. 6. **Acq**
- b** Acum/filum/ceram rē. dat coquinarius inferior conuersis. ca. 11. tertie ptis an. §. 1 **Acus**
- c** Acus ⁊ filum preparat coquinarius inferior/dum mortuus est suēdus. ibi. §. 12.
- d** Acus duas/filum/forfices/terebrium rē. habent conuersi ad vtensilia celle. ca. 23.
tertie partis an. §. 5
- a** Actus apostolorum incipimus feriā secunda post octauas pasche. ca. 15. pme par-
tis anti. §. 4 **Actus**
- a** Adiutorij de vno choro in aliū/cū opus est/mittit pōr. ca. 6. scde ptis an. §. 7 **Adiu**
- b** Adiutorium de vno choro in alium/si opus est/mittit vicarius. ca. 10. secunde par-
tis anti. §. 21.
- c** Adiutorium quando querimus/debem⁹ expmēre/quos ⁊ quot habere volum⁹/et
q̄diu. ca. 22. scde partis an. §. 2.
- d** Adiutorij datur sacriste ad prioris arbitrium/ad faciendas candelas. ca. 41. pri-
me partis an. §. 32.
- e** Adiutorij dat pistori qñ panes coquit. ca. 12. tertie ptis an. §. 1. et. 2
- f** Adiutorio dato sutori/coria pparat ⁊ facit sotulares. ca. 13. tertie ptis an. §. 2
- g** Adiutorio q̄sitor/sutor cortice in estate facit/siccat ⁊ molit. ibi. §. 7.
- h** Adiutorij dat magistro boū/vnus e fratribus/cū vadit ad afferendū vinum vel
annonam rē. ca. 17. tertie ptis an. §. 9.
- a** Aduētus dñi celebrat dñica que festo sancti andree magis ppinq̄ est. ca. 2. pme
ptis an. §. 1. **Aduer** **U**ide caplm ad horas. a. **S**ia in excelsis. b. c. i. **L**aseus. e.
- b** In aduentu/misse brē marie introitus in puentu/est rogate. ca. 36. pme ptis an. §. 4
- c** In aduētū dicat officiū rogate in cellis. ca. 1. tertie cōpil. §. 70
- d** A pncipio aduentus vsq̄ ad dñicam post circūcisionem/prior nō descēdit ad do-
mū inferiorē. ca. 6. scde ptis an. §. 24
- e** A pncipio aduētus vsq̄ ad primā post epiphanie diē/priores nō psumāt exire ter-
minos. ibi. §. 35.
- f** In hebda ante aduentū si pcurator rōnē reddere neglexerit/a vino abstineat do-
nec reddat. ca. 8. scde ptis an. §. 30. **U**ide Abstinētia. al. aq.
- a** Agenda dicitur in cellis a septuagesima vsq̄ ad quadragesimam/nisi sit anniuē-
sarium vel tricennarium inchoādum: quia tunc in ecclesia. ca. 9. pme partis an-
tiquoz. §. 6. **Agen**
- b** Agēda etiā anniuersarij vel inchoandi tricēnarij dicit in cellis: exceptis/placebo ⁊
exultabūt. ca. 11. prime ptis an. §. 11.
- c** Agēda in quadragesima dicit sacrista in ecclesia: a ceteris xō dicit in cellis. ca. 11.
prime ptis an. §. 11. et ca. 49. prime ptis an. §. 11.

d Agen
dñi
e In ag
stan
f Agēd
nisi
quo
g Agēd
h Agēd
47
i Agēd
lis d
48
k Agēd
lectio
dian
ca. 4
l Agēd
duo
m In nu
n Agēd
o Agēd
In ter
nis p
a Agēd
vlp
b Agēd
tertie
c Agēd
19. sec
d Agēd
De agē
ca. 25
e Agēd
et ca
f Agēd
riam
g Agēd
h Agēd
nouo
i Agēd
k Agēd
l Agēd
m Agēd
n Agēd
o Agēd
p Agēd
q Agēd
r Agēd
s Agēd
t Agēd
u Agēd
v Agēd
w Agēd
x Agēd
y Agēd
z Agēd
Sup al

ordinis cartusienſis

- d** Agendā poſt nocturna dicim⁹ in eccleſia in craſtino omniū ſcōꝝ ⁊ reliqꝝ niſi ſe
officia tūc die ſequēti. ca. 49. prime ptis an. ſ. 1. et. 5.
- e** In agēda pñtis defuncti anniuersarij ⁊ inchoandi tricennarij ad omnes pſalmos
ſtamus. ca. 37. pme ptis an. ſ. 24.
- f** Agēda cū laudibus ⁊ veſpis p pñte defuncto dicim⁹ cū orōne defuncti ⁊ fidelium:
niſi tricennarij vel anniuersarij vel aliud ppriū officiū defunctoꝝ agi ptingerit:
quoz oratio eſt dicēda. ca. 47. prime ptis an. ſ. 5.
- g** Agēde due dicunt⁹ anniuersario pñte defuncto occurrēte. ca. 4. pme ptis no. ſ. 25.
- h** Agendam vnam dicāt occupari ⁊ debiles p venijs pſalterij pñtis defuncti. ca.
47. pme ptis an. ſ. 10.
- i** Agendam breuis venientis ſoluere differentes in omnibus agendis quas in cel
lis dixerint ppriā orōne p illo mortuo dicāt dū moram fecerint in reddēdo. ca.
48. pme ptis an. ſ. 22.
- k** Agendā a q̄rto nonas nouēbris vſqꝫ ad ſeptuageſimā in cellis diebus duodecim
lectionum dicimus: ppriam cum tribus antiphonis ⁊ nouē lectionibus: quori
dianam ſeu cōmunem cū pma antiphona ac xſculo pmo ⁊ tribus lectionib⁹ ⁊c.
ca. 4. prime ptis no. ſ. 10.
- l** Agēdam quotidianā vel ſpecialē a ſeptuageſima vſqꝫ ad nouēbris inītiū diebus
duodecim lectionū dicere nō tenemur. ibi. ſ. 11.
- m** In nulla agēda ex debito dicim⁹ orō: om̄s q̄ viuoz. ibi. ſ. 9.
- n** Agēdā q̄tidianā ⁊ horas canōicas dicit ſacriſta i eccleſia. ca. 41. pme ptis an. ſ. 46.
- Agnellarium**
- a** In terris agnellarioꝝ nemo pſumat facere culturā ſine licētia capli: excepto q̄ hoz
tus poterit ibi haberi. ca. 19. ſcōe ptis an. ſ. 11.
- Agnes**
- a** Agnos ſingulis paſtorib⁹ magiſter ouium nō teneat niſi a tempe pariēdi ad plus
vſqꝫ ad feſtū oīm ſcōꝝ. ibi. ſ. 15. et ca. 18. tertie partis an. ſ. 19.
- Agnos**
- b** Agnos ad nutriendū retinet magiſter ouium iuxta p̄ceptum procuratoris. ca. 18.
tertie partis an. ſ. 10.
- Agnus dei.** Uide Celebrare. h.
- a** Agros vineas hortos nulla domus poſſideat abſqꝫ licētia capli generalis. ca.
19. ſecunde ptis an. ſ. 1.
- Agros**
- Agricultura.**
- a** De agricultura ⁊ nutrimento aſaliū poti⁹ q̄ de redditib⁹ alienis viuere diſpoſuim⁹
ca. 25. ſcōe ptis an. ſ. 2. et ca. 33. tertie ptis an. ſ. 1.
- Agri**
- b** Agriculture ⁊ pecoz nutrimento puerſi operam dare tenent. ca. 25. ſcōe ptis an. ſ. 2.
et ca. 33. tertie ptis an. ſ. 1.
- c** Qui p̄ſt agriculture ⁊ granigie ⁊ boū ⁊ cūctorū q̄ ad illā obedientiā ptinet diligen
tiam habet. ca. 17. tertie ptis an. ſ. 1.
- Albas ⁊ caſulas recipit ſacriſta ad numez.** ca. 41. pme ptis an. ſ. 1
- Albas**
- b** Albe ſint de tela alba ⁊ candida nec nimis ſubtili ⁊ perſpicua. ca. 5. prime partis
nouoz. ſ. 21.
- c** Albis croceis aut ſulphureis aut aliter coloratis nō vtimur. ibi. ſ. 21.
- Alchimia.** Uide Abſoluere. bc
- Alch**
- Alie**
- a** Aliea depoſita. Uide Depoſitū. c. d. e. f. g. h
- Aliea placita.** Uide Iudex. b
- Alienare.**
- b** Alienent poſſeſſiones q̄ extra terminos detinent: vel q̄ de cetero puenierint ad do
mos. ca. 19. ſcōe ptis an. ſ. 5. et ſequētib⁹.
- c** Alienari pñt ⁊ dari in emphiteoſim ad tempus terre remote ⁊ ſteriles ſeu inutiles
de pūctū voluntate. ca. 2. tertie ptis no. ſ. 14.
- d** Alienari poterūt terrule ſeu poſſeſſiōes min⁹ vtiles de pſenſu puentū cū pſilio p
boꝝ viroz ac vni⁹ viſitatoꝝ. ca. 3. tertie compil. ſ. 9
- e** Alienare nō licet. ibi. ſ. 6
- f** Alienare nō licet res iura reddit⁹ aut poſſeſſiones ⁊c. ibi. ſ. 8
- g** Alienatio quid ſit. ibi. ſ. 9.
- h** Sup alienatione bonoz eccleſiaſticoꝝ pſtitutio penalis pauli pape ſcōi quo ad

Repertorium statutorum

- ordinē nostrū/est relaxata. ibi. §. 10. Vide Absolvere. bb. Excoicatio. b. Ali
- Alimentum.** Ali
- a Alimētoꝝ nihil vnq̃ in aliena licitū habem^{us} sumere cella. ca. 15. scde ptis an. §. 7 Ali
- a Alleluia/hec dies dñ in missa de trinitate tpe paschali. ca. 1. tertie cōpil. §. 28 Amba
- Ambasiata.** Vide Testamentū. b. Altare
- a Altare maius solēnī pparat^{ur}/durāte missa dñice cene. ca. 1. tertie cōpil. §. 25.
- b Lū altari portatili possum^{us} missas et alia diuina officia celebrare/et corā nobis cele/
brari facere/etiā ante diē in locis nostris. ibi. §. 60.
- a Amplexus et oscula non laudamus/necq̃ ludos manuales. ca. 1. secūde partis no/
uoz. §. 10. Vide Osculū. r. Adoniales. v. Em
- a Animalia/scz oues/boues et nulli accōmodat pcurator sine licentia poris. ca. 8. Ani
- b Animalia/scz greges cū vadunt ad hyemandū et cū redeūt/a pcuratore numerent/
tur. ca. 8. scde partis an. §. 55
- c Aialū numez pfixū nulla dom^{us} excedat et. ca. 19. scde ptis an. §. 14.
- d De aialū nutritura/potius q̃ de redditib^{us} alienis/viuere disposuimus. ca. 25. scde
ptis an. §. 2. Et ca. 33. tertie ptis an. §. 1
- e De aialū nūero in visitatiōe inq̃rat. ca. 30. scde ptis an. §. 15. Anna
- Anna.** Vide Festū. ca. Animus. Vide Resignare. b. Clotū. l. Anna
- a Anniuersariū scribis in die obitus/si ante cōpletoriū obierit/alioq̃n sequēti die. Anim^{us}
- b Pro anniuersarijs ordinis nostri/dicitur in oratione/samuloꝝ tuorum. ca. 48. pri/
me partis an. §. 6. Annuu
- c Anniuersarij et tricēnarij missa/vna ē: et dñ orō pma p āniuersario. ibi. §. 9.
- d Associatio tricēnarij fiat cum primo anniuersario occurrente post inchoationem
tricēnarij/dicēdo vnā collectam p illis/q̃bus talis associatio concedit. ca. 4. pri
me ptis no. §. 18.
- e Anniuersarij missam/cārat puatim hebdomarius sabbato ante dñicā ramis palmar.
ca. 11. pme ptis an. §. 23. Et ca. 48. pme ptis an. §. 17
- f Anniuersarij missa puatī cantabit/sabbatis: et trib^{us} dieb^{us} capli generalis: et diebus
missam de viuis habētib^{us}. ca. 48. pme ptis an. §. 7.
- g Anniuersariū occurrens in crastino omniū sanctorū et reliquiarū/differt. ca. 49. pri
me ptis an. §. 2. et. 6.
- h Anniuersarioꝝ misse reddant in priuato/infra octauas corporis christi. ca. 2. prime
partis nouoz. §. 20
- i Anniuersarioꝝ misse reddant in puato/infra octauas assumptiōis et natiuitat^{is} be/
ate marie/qñ de ipsis celebrabit in puatu. ibi. §. 33
- k Anniuersaria reddant in priuato/quando ante septuagesimā et aduentum/misse
dominicales restantes dicuntur in conuentu. ca. 3. prime partis nouoz. §. 4.
Vide Agenda. g.
- l Anniuersario et presente defuncto occurrente/duas missas facimus. ca. 47. prime
partis an. §. 16. Et anniuersarij missa/dicitur in priuato. ca. 4. prime partis no/
uoz. §. 25.
- m Anniuersarij et tricēnarij misse superius reddi debent. ca. 8. scde ptis an. §. 23.
- n Anniuersaria in longū tempus nō transferant ppter tricēnaria inchoanda. ca. 47
prime ptis no. §. 17
- o Anniuersaria possunt qñq̃ trāferri ppter tricēnariū inchoandū: et ppter officium
bñfactorū sancti stephani et. ibi. §. 22
- p Anniuersariū et tricēnariū fiat p redditis laicis: ita scz q̃ dies obit^{us} vniuscuiusq̃ et.
ca. 33. tertie ptis an. §. 22.
- q Anniuersaria/festiuitates/preces et bñficia et. debet fratrib^{us} q̃ nō ascendūt pcur/
ator intimare. ca. 8. scde ptis an. §. 43
- r Anniuersaria possunt transferri/quando et inquantū fuerit necesse pro tricēnarijs
inchoadis. Et ea que transferunt/compēdant cum alijs pmo celebrandis/mis
interim vacaret dies/in q̃ possent celebrari. ca. 2. tertie compil. §. 12.

ordinis cartusienſis

- 9** Anniuerſaria ⁊ alia ppetua bñſicia faciāt deſcribi priores in kalendarjſ ſuis infra quindecim dies poſt caplm generale: alias abſtineant a vino ⁊ clamēt culpā ſuā in ſequēti caplo generali. ibi. §. 13. *Uide Añſa. g. Bñficiū. ad*
- t** Anniuerſaria priuata ſiāt cū placebo ⁊ tribus orōnibus ⁊ miſſa: in qua addentur orōnes aſſuete. ca. 48. prime ptis an. §. 10.
- v** Anniuerſaria puata nō ſpecificent in pñctu. ca. 4. prime ptis no. §. 24
- k** Anniuerſarium perpetuum/tricennarium/monachatum/ſeu quodlibet aliud perpetuum beneficium petere a toto ordine: ſi quis aliquem induxerit/diſtrictē puniatur. ibi. §. 28.
- y** Anniuerſarium conuentuale ſeu priuatum/vel tricennariū/aut monachatus/nul/ li extraneo conferatur in aliqua domo/ſine licentia prioris cartuſie vel capituli generalis. ibi. §. 29
- 3** Anniuerſaria ſeptē ⁊ nō vltra/tenent ſoluere puerſi in qualibet hebdomada. ca. 2. tertie compil. §. 27.
- Annus. Uide Electio. s. Fugitiuus. e. Ordo. i. k. Data. a. b.*
- a** Annūciatio dominica/cum in capitulo pñūciari audimus/terram oſculamur. ca. 12. prime ptis an. §. 3
- b** Annūciatio occurrens in dominica/traſfertur ad diem ſequētem cum caplo/cā/ delis ⁊ reſectorio. ibi. §. 4
- c** Annūciatio ſi a die cene vſq; ad quartam paſche feriam occurrit/ſit feria quinta ſequēti cum cādelis. ibi. §. 6
- d** Nullū feſtū pter annūciationē trāſmutamus. ca. 2. prime ptis an. §. 16
- e** Annūciatiōis feſtū qñ trāſſerit/cum totali ſolēnitare trāſſerit: ⁊ ab oibus operibus ceſſat. ca. 1. tertie compil. §. 21
- f** Annūciatiōis feſtū quādo poſt paſcha celebraſ: in hymnis diurnis dicaſ vltimus verſus/glia tibi dñe qui natus es. ibi. §. 21.
- g** Annūciatiōis feſtū cū ſtra octa. paſche celebraſ/ad pmas veſpas/pſalmi dixit dñs cū ceteris ſub antiphona/miſſus ē: dicunt rē. ca. 2. prime ptis no. §. 17
- h** Annūciatiōis feſtū/ſi in ſabbato palmarū occurrat/de annūciatione ſit feſtū. ca. 1. tertie compil. §. 23. *Uide Abſtinētia. h. i. c.*
- a** Antiphonā o ſapiētia/cū alijs ſex: ⁊ antiphonas pprias ad laudes. xvj. kalēdas ianuarij incipimus. ca. 2. prime partis an. §. 8
- b** Antiphone tres ab apparitione vſq; ad ſeptuageſimā/quar due in dñica dicunt/ tertia in ſabbato ſequēti. ca. 7. prime ptis an. §. 5
- c** Antiphona/ Cū factus eſſet ⁊ cetera/ dicunt p cōmemoratiōe dñice/ apparitione in dñica occurrēte. ca. 2. pme partis no. §. 12
- d** De antiphonis q a ſeptuageſima vſq; ad caput ieiunij in euāgelio dicunt/ ſi obſer uam? vt antiphonā q ppſ feſtū occurrens omittit: die craſtina vel alia/ q pma ſi ne feſto occurrit/ repetat. ca. 9. pme partis an. §. 7
- e** De antiphona/ Quia viduſti me: ⁊ ceteris ad magt dicendis ſup hebdom vſq; ad aſceſſionē: ſi obſeruam? vt antiphonā q ppſ feſtū occurrens omittit: die pma q ſi ne feſto occurrit/ repetat. ca. 15. pme ptis an. §. 5
- f** Antiphōe tres q infra octa. aſceſſiōis in euāgelio alñati dicunt/ incipiunt pma die poſt aſceſſionē/ recipiunt feria ſcda ſequēti rē. ca. 17. pme ptis an. §. 13
- g** Antiphone pme/ in nocturnis ⁊ laudib⁹/ ad cātica/ bñdictus ⁊ magt: in choro cāto/ riſ hebdomarij incipiunt. ca. 38. pme ptis an. §. 19
- h** Antiphonam incipiens/ nudatum habet caput/ donec finito primo verſu/ ad alta re inclinet. ibi. §. 13.
- i** Antiphone reſumunt in tono q ſiniſ pſalmodia/ ſi fieri pōt: alias cantore inchoan/ te/ alius reſumunt. ca. 5. pme ptis no. §. 28
- k** Antiphonas ad horas ⁊ in ſuffragijs ⁊ cōmēoratiōe/ ⁊ in officio defunctorū: incipit cāto: hebdomarius. ca. 38. prime ptis an. §. 4
- l** Antiphona/ Sancta maria: poſt completoriū dñi in cōmēoratiōe beate marie. ca. 5. prime partis no. §. 7
- a** Antiq; ex his q ante cōmunicauerūt/ vinum miniſtrat in maiori miſſa natiuita/ tis. ca. 5. pme ptis an. §. 19. Et in maiori miſſa paſche. ca. 14. prime partis an. §. 10.

Annunc

Antipho

Antiq

Repertorium statutorum

- Et in maiori missa pentecostes. ca. 8. scde partis an. §. 19.
- b Antiquior priore ipedito/celebrat pma missam/ p bñfactoribus sancti stephani. ca. 5. prime partis an. §. 35. Et primā missam p cluniacētib⁹. ca. 48. prime ptis an. §. 33. Et missam primi tricēnarij post caplin generale. ca. 4. pme ptis no. §. 16. Et pma missam p officio capli generalis. ca. 48. prime ptis an. §. 35.
- c Antiquior cantat primam missam natalis dñi/nisi sit hebdomadarius. ca. 5. prime partis an. §. 3. Et primā missam pasche ⁊ pentecostes/cū hebdomada pasche et pētecostes priori ptigerit. ca. 14. prime ptis an. §. 6.
- d Antiquior/post pōrē cātāt missam dieb⁹ vacātib⁹. ca. 43. pme ptis an. §. 67.
- e Antiquior priore absente legit primā lectionē ad missam in vigilia pasche. ca. 13. prime partis an. §. 43. Et in vigilia pētecostes. ca. 18. prime partis an. §. 2. Et de vtroq. ca. 5. prime ptis no. §. 24.
- f Antiquior/pore absente ⁊ vicario celebrāte/vel seruīere ad missam: dicit qntā lectio/nē in sabbatis quattuor tēpor. ca. 2. prime ptis no. §. 40.
- g Antiquior absente pore ⁊ emēdatore/emēdat si scit ⁊ pōt. ca. 40. prime ptis an. §. 6.
- h Antiquior offert sacerdoti incensum/ad vespas ⁊ matutinas/qñ vicarius cātorā hebdomadalē facit pcuratore absente. ca. 33. prime partis an. §. 4. Et ca. 8. secun/ de ptis an. §. 18. Et ca. 10. scde partis an. §. 8.
- i Antiquior post priorē exit de ecclia: deinde ceteri. ca. 37. prime ptis an. §. 20.
- k Antiquior/priore ⁊ pcuratore ac vicario absentibus/exit de ecclia: ⁊ rectoriū in/ gredit. ca. 10. scde partis an. §. 19.
- l Antiquior/priore ⁊ pcuratore absentibus: in scutellis apponendis ⁊ remouendis agit vices pcuratoris. ibi. §. 12.
- m Antiquior se trāffert ad choz dextrū/absentib⁹ pore ⁊ vicario ad ichoādū hymnū: te/ deū laudamus: si sit de choro sinistro. ca. 1. tertie cōpil. §. 54.
- n Antiquiores rephendant inordinatos excessus. ca. 4. scde partis an. §. 9. Et ca. 31. tertie partis an. §. 1.
- o Antiquior prior cū simul fuerint/corrigat excessum alterius/siue cōuersi/siue gar/ tionis. ca. 6. scde partis an. §. 43.
- p Antiquior petit a pōrib⁹ pfirmari psonā in quā pueniūt. ca. 5. scde ptis an. §. 24. Antonius sanctus. Vide Festū. v. r. y.
- a Apes/custodit custos horti. ca. 15. tertie ptis an. §. 1.
- a Apparitio qñ occurrit in dñica/cōmēoratio fit de dñica. ca. 6. prime ptis an. §. 1.
- b Apparitiōe in dñica occurrēte/in cōmēoratiōe dñice dicunt antiphone: Lū factus esset. ca. 2. prime ptis no. §. 12.
- c Apparitiōis mōria/qñtēs dñ in officio duodeci lectionū/tōtiēs cū postea dici de/ bet/a capite reicipit: nec bñdict⁹ qvēr dimittit. licet mutue. ca. 6. pme ptis an. §. 4.
- d Apparitiōis pfatio/dicet in octauis ⁊ infra/qñ cātabit de festo. ibi. §. 5.
- e Qñ infra octauas celebrabit de apparitiōe/kyrieleson feriale dñ: ⁊ gloria in excel/ sis reticet. ca. 2. prime ptis no. §. 12.
- f Dñica infra octauas apparitiōis/ad missam puentualē nō dicif pfatio de solēni/ tate/sed cōmunis. ibi. §. 13. Vide Adilla. ad. ae.
- g Qñ octaue apparitionis occurrūt in dñica ⁊ non restat alia dominica p inchoāda responsona domine ne in ira: totū officiū de octaua fiet in sabbato pcedēti. ca. 6. prime partis an. §. 11.
- h Infra octauas apparitiōis/de festo triū lectionū fit tm cōmēoratio. ca. 6. prime p/ tis an. §. 12. Et ca. 30. prime ptis an. §. 9. Et ca. 31. prime ptis an. §. 11. Et qñ de his octauis ⁊ de festo triū lectionū/cōmēoratio simul faciēdo occurrūt: de octauis primū fit cōmēoratio. ca. 6. prime ptis an. §. 12. Et ca. 30. prime ptis an. §. 9.
- i Apparitionis octaue anticipant/qñ inter ipsam ⁊ septuagesimā/vna sola superest dñica. ca. 1. tertie compil. §. 9. Vide Lectio. q.
- k Qñ octaue apparitiōis occurrūt in dñica/in cōmēoratione de dñica/dicunt versu/ culi de vfu feriali. ibi. §. 10.
- l Quando octaue apparitionis celebrant in sabbato/in hymno completoriū dicif versus/glia tibi dñe. Si sit in octauis festoz beate marie occurrētibus in sabba/ to. ibi. §. 11. Vide Cōmemoratio. k.

Anto
Apes
Appa

ordinis cartusiensis

- a** Appellare non licet/nisi ad priorem cartusie. vel ad capitulum generale: et qui in iuste appellauerit/grauius puniatur. ca. 7. scde ptis no. 9. 14. Appel
- b** Nullus appellet a correctione/nisi graue et manifesta ptineat iniustitie. ibi. 9. 15.
- c** Appellationem suam non prosequantur subditi in propria persona: sed per nuncium et litteras: et priores teneantur ministrare nuncium et expensas. ibi. 9. 15.
- d** Appellare a correctione sui presidentis vel visitatorum aut commissariorum nullus presumat: Alias cellam per carcere et in victualibus ordinem teneat: et si de fuga timeat/carceri mancipetur. ca. 9. tertie compil. 9. 24.
- e** Appellationis casu contingente/mittatur nuncius ad cartusiam/cum litteris appellantis ilico: nisi casus esset enormis: tunc in futuro caplo. ibi. 9. 25.
Vide Absoluere. b. n.
- a** Apocalypsis. incipit in crastino ascensionis. ca. 17. prime ptis an. 9. 12. Apo
- a** Apostata non assumatur ad officium cui cura iminet aliarum/sine dispensatione prioris cartusie vel capli generalis. ca. 2. scde partis no. 9. 8.
- b** Apostatas suos et fugitivos redeuntes recipiant pones et vicarium monialium: redire nolentes requirant. ca. 9. scde ptis no. 9. 6. Vide Ordo. m.
- c** Apostate habitum ordinis reassumant: ordini reconcilientur. ca. 10. tertie compil. 9. 6.
Vide Absoluere. t. ab. ac. ad. Fugitiuus. n. r. Expensa. q. r.
- a** Aqua die dnica sacra: que non per ecclesiam/sed ante et circa altare spargitur. ca. 43. prime partis an. 9. 5. Aqua
- b** Aquam benedictam portat procurator: et cum communicant fratres/vinum ministrat etc. ca. 8. scde ptis an. 9. 19. et ca. 10. scde ptis an. 9. 8.
- c** Aquam benedictam unus ex fratribus per omnes officinas et per cimiterium spargit. ca. 43. prime partis an. 9. 7. Vide Interuallum. k.
- d** Aquam sanctam/dominicis diebus/post missam ad cellas portant. ca. 34. prime partis an. 9. 3.
- e** Aquam benedictam a domo superiori asportat pistoz et per cellas aspergit. ca. 12. tertie partis an. 9. 5.
- f** Aqua sancta/aspergunt candelas in purificatione. ca. 8. prime ptis an. 9. 4. Cinis. ca. 10. prime ptis an. 9. 4. Rami. ca. 11. prime ptis an. 9. 28.
- g** Aqua benedicta deferretur ad visitandum infirmum. ca. 46. prime ptis an. 9. 1.
- b** Aqua benedicta in aliquo vase ibi remaneat. ca. 46. prime ptis an. 9. 9.
- i** Aqua/qua palla abluit/mittitur in sacrarium. ca. 41. prime ptis an. 9. 34.
- k** Aqua/qua lauant manus erga/effunditur in locum mundum. ibi. 9. 34.
- l** Aquam petant in refectorio qui voluerint: vel coram se in vasis apponant. ca. 13. secunde partis an. 9. 15.
- m** Aqua si quis caruerit/de cella exire licebit/ad querendum. ca. 17. scde ptis an. 9. 2.
- a** Arcas et pecora ad tempus recipe infra terminos est premissum. ca. 32. scde partis an. 9. 6. et ca. 28. tertie partis an. 9. 65. Ar
- a** Arengas vel phemiū non faciāt in litteris suis/scribentes caplo generali/vel prioris cartusie. ca. 9. tertie compil. 9. 6.
- a** Argentū. Vide Ornamentū. a. Lullus. c.
- a** Aspergere. Vide Aqua. a. c. e. f. Asper
- b** Asperges me/cum oratione diebus officiis ad vespas in domo inferiori dicatur. ca. 8. secunde partis an. 9. 24.
- a** Ascensionem domini celeberrime colimus. ca. 17. prime partis antiquorum 9. 10. et sequentibus. Ascen
- a** Ascendere.
- a** Ascendentes gradum altaris genua flectimus etc. ca. 37. prime partis an. 9. 21.
- b** Ascendit procurator ad domum superiorem ante pradium in vigiliis solennitatum que capitulum habent. ca. 8. scde partis an. 9. 10.
- c** Ascendit procurator superius in quadragesima/seria scda/qrta et sexta. ibi. 9. 10.
- d** Ascendit procurator superius ad minus semel in hebdomada. ibi. 9. 12.
- e** Ascendit procurator ad generales minutiones. ibi. 9. 12.
- f** Ascendunt priores ad domum superiorem dominica tertia post octauas pasche/ante cenam. ca. 29. scde partis an. 9. 8.

Repertorium statutorum

- g** Ascendit media pars fratrum superius ad vespere. in vigilijs solennitatum que capitulum habent. ca. 1. tertie partis an. §. 2.
- h** Ascensuri pueri ad diem festum ad procuratorem veniunt. vel eo absente ad coquinarium: et de eius licentia pergunt servato silentio. ca. 1. tertie partis an. §. 6
- i** Ascendunt pueri ad diem festum. qui sunt in domo inferiori. vel in gratijs ante cenam. ibi. §. 3
- k** Ascendentes pueri cum coquinario non loquuntur. ibi. §. 4.
- l** Ascendentes tamen serialibus diebus: cum eo loqui possunt. ibi. §. 4
- m** Ascendunt omnes pueri in vigilijs purificationis etc. ibi. §. 5.
- n** Non ascendentes pueri cellas teneant etc. ca. 8. tertie partis an. §. 1
- o** Non ascendunt pueri in cena domini usque ad meridiem quorum est festum. ca. 7. etie ptis an. §. 1.
- p** Descendunt pueri qui superius sunt sabbato sancto illucescente die. ibi. §. 5
- q** Descendentes conversi cum silentio reportant ea que iussi fuerint: vespas in capella a procuratore audituri. ca. 1. tertie partis an. §. 8
- r** Descendunt pueri nona cantata. et non ante sine licentia. ca. 28. tertie partis an. §. 35
- s** Dum coquinarius ascendit superius pistoz remanet loco eius. ca. 12. tertie partis an. §. 4
- t** Cum conversus propter aliquod opus faciendum superius iacet: matutinas in ecclesia in integrum audit. ca. 28. tertie partis an. §. 2
- a** Asportare vestes liberos. et alia bona si qui fugitivi temptauerint poterunt detineri donec reddant. ca. 31. scde partis an. §. 40
- b** Asportare non debet clerici aut laici qui in alienis domibus commorantur: exeuntes inde quod datum fuerit eis sine licentia priorum earundem. ca. 32. scde partis an. §. 18. *Uide Aq. e.*
- Assumptio beate marie.**
- a** De assumptione beate marie habet ca. 25. prime partis an. quasi p totum.
- b** Assumptionis beate marie tria rursus infra hebdomadam dimittuntur. ibi. §. 4
- a** Associationes domorum ubi primo et ultimo sunt professi non amittunt pores et vicarium monialium. ca. 4. prime partis no. §. 34
- b** Associate domus non tenent ad beneficium pro prioribus absolutis a domibus quibus ille sunt associate. ibi. §. 33
- c** Pro associatis domibus quibus presunt priores non nisi ad duas missas obligantur. ibi. §. 35.
- d** Domus associate non tenent nisi ad breuem pro his qui recipiunt in habitu ordinis ad succurrendum metu mortis nisi permanserint vno anno in ordine. ca. 4. prime partis no. §. 36. *Uide Anniversarium. d*
- Assurgere.**
- a** Assurgimus priori ingredienti vel egredienti capitulum die cene in mandato. ca. 13. prime partis an. §. 15
- b** Assurgimus omnes diacono cum intrat capitulum etc. ibi. §. 19
- c** Assurgimus diacono donec egrediat ostium refectorij. ibi. §. 22
- d** Assurgit prior cum ad aliquos venit. ca. 6. scde partis an. §. 2.
- a** Auctoritate sua et potestate libere utatur prior cartusie. nec illam nimis moderetur aut restringat. ca. 4. tertie compil. §. 8.
- b** Auctoritate capli generalis pores precipiant ut talem eligant qui dignus existimet ad officium prioratus. ca. 5. scde partis an. §. 8
- c** Auctoritate capli generalis domus cartusie dat licentias. ca. 29. scde ptis an. §. 27
- d** Auctoritate et libertate qua usque nunc visa est domus cartusie non puet. ibi. §. 29.
- e** Auctoritate capituli generalis domus cartusie determinat causas que capituli expectare non possunt. ibi. §. 30.
- f** Auctoritate capli generalis visitatores precipiant ut singuli super his de quibus fuerint interrogati edoceant. ca. 30. scde partis an. §. 6
- g** Auctoritas distribuendi elemosynas presidenti remaneat. ca. 5. scde ptis no. §. 10.
- h** Auctoritatem habet visitatores monialium ex parte capli circa dispositionem earum. ca. 34. tertie partis an. §. 3 *Uide Absolvere. q.*
- Avena.** *Uide Panis. m*
- a** Ave maria ter dicat a singulis ad pulsum completorii propter indulgentiam consequendam. ca. 5. prime partis no. §. 6
- b** Ave maria ter dicant in meridie persone ordinis consistentes sub ditione regis

francie/du
es indulg
Auricular
Auriph
Aurum.
B
Per barb
Quo ad b
uicti vel
Brenones
neant etc.
Barbare
Benedict
nuntiant
Benedicu
Benedic
ris. ca. 10
Benedict
an. §. 27
Benedict
Benedict
antiquo
Benedict
Benedict
et ca. 42
Benedict
ca. 42 p
Benedict
dicunt. e
Benedict
Benedict
ca. 6. se
Benedict
te vica
Benedict
pater n
partis
Benedict
episcop
Benedict
Benedict
ca. 9. sec
Benedict
Benedict
uerunt
Benedict
sit festi
Benedict
sepeliu
Benedict
pentec
Benedict
pasche
bita. c

ordinis cartusienſis

francie dum campana pulſat / pro pace ipſius regni que conſequuntur trecetos di-
es indulgencie / penitentes ⁊ coſeſſi. ca. 1. tertie cõpil. §. 59.

a Auricularia vniuerſa ab ordine remoueant. ca. 32. ſecũde ptis an. §. 28.

Auri

a Auriphriſſa de caſulis remoueant. ibi. §. 3.

Aurum. Vide Ornamentũ. a.

Bap

a Aptigare. Vide Abſoluere. ay.

Bar

a Barbã nõ decurtet puerſi / nec raſoriſ grandes radat. ca. 28. ſtie ptl an. §. 13

b Brenones radere poſſunt cõuerſi. ca. 13. tertie cõpil. §. 3.

c Per barbã / cõuerſi a redditis diſcernunt. ca. 11. tertie cõpil. §. 5.

d Quo ad barbã ⁊ victualia reducant ad ſtatũ redditoy / cõuerſi de incõtinentia cõ-
uicti / vel coſeſſi. ca. 2. tertie ptis no. §. 10.

e Brenones cũ nouacula radi ſibi faciẽtes cõuerſi / quarta ⁊ ſexta ſeria / a vino abſti-
neant ⁊c. ibi. §. 9. Runc pmiſſum eſt. ca. 13. tertie cõpil. §. 3.

f Barbare feſtũ. Vide Feſtũ. e.

Bene

a Benedictio cereoy / cineris ⁊ ramoꝝ / ⁊ ofor ⁊ ſicut lectiones ad matutinas pro-
nũciant. ca. 8. prime ptis an. §. 9.

b Benedicunt candelẽ tenẽte eos diacono / ad dextrũ cornu altaris. ibi. §. 3.

c Benedicẽdus cinis offert ſacerdoti / tenente ipſum diacono / ad dextrũ cornu alta-
ris. ca. 10. prime ptis an. §. 4.

d Benedicunt rami / tenente eos diacono ad dextrum cornu altaris. ca. 11. prime ptis
an. §. 27. Vide Aqua. a.

e Benedicũt cinis cui ſuperponẽdus eſt infirmus. ca. 46. prime ptis an. §. 8.

f Benedicitur cuculla ſuper gradum ante nouitium poſita. ca. 24. ſecunde partis
antiquoy. §. 5.

g Benedicũt pfeſſus / inclinatus ad ſacerdotis pedes. ibi. §. 5.

h Benedictiones euãgelice quattuor / in natiuitate dñi dicunt. ca. 5. pme ptis an. §. 2.
et ca. 42. prime ptis an. §. 4.

i Benedictio diuini verbi / dicit in feſto ſancti ſtephani. ca. 5. prime partis an. §. 33. et
ca. 42. prime ptis an. §. 4.

k Benedictiones due / ſc3 diuini verbi / et euãgelica doctrina / per totũ annũ viciffim
dicunt. ca. 42. prime ptis an. §. 4.

l Benedictiones largit hebdomadarius ad lectiones in matutinis. ibi. §. 3.

m Benedictionẽ hebdomadario legenti lectionẽ largit prior / et eo abſente vicarius.
ca. 6. ſecũde ptis an. §. 10.

n Benedictionẽ dat prior / vicario ſacerdotis minuti / quãdo lectionẽ legit / ⁊ eo abſen-
te vicarius. ca. 15. ſecũde ptis an. §. 12.

o Benedictiones largitur episcopus ad lectiones / dicto prius ab hebdomadario /
pater noſter: Suscipe domine: Exurge domine / vel Oſtende nobis. ca. 9. ſecunde
partis an. §. 6.

p Benedictionẽ diaconus lecturus euangelium / inclinans de gradu altaris / petit ab
episcopo ſi adſit: alſ a ſacerdote. ca. 43. prime ptis an. §. 16.

q Benedictiones due ad legendũ euangelium in miſſa. ibi. §. 16.

r Benedictionẽ omnibus largit episcopus poſt miſſam pro viuís et poſt veſperas.
ca. 9. ſecũde ptis an. §. 8.

s Benedicit ſacerdos ſingulas meſas in reſectorio. ca. 13. ſecũde ptis an. §. 19.

t Benedicit in reſectorio hebdomarius ſi celebrauit / alioquin vnus ex alijs qui celebra-
uerunt. ca. 43. prime ptis an. §. 90.

v Benedicit meſas die ſepulture fratũ noſtroꝝ qui miſſam defuncti celebrauit / niſi
ſit feſtũ capituli. ca. 47. prime ptis an. §. 30.

x Benedicit meſas in reſectorio die ſepulture / qui agit vices prioris / abſente eo qui
ſepeliuit / etiã ſi nõ celebrauit eadẽ die. ca. 6. tertie cõpil. §. 24.

y Benedicit meſas in reſectorio priuatis diebus infra octauas natiuitatis / paſche ⁊
pentecoſtes / hebdomarius quãdo pſens defunctus occurrit. ibi. §. 25.

3 Benedicit meſas hebdomarius in reſectorio / ſeria ſecũda / tertia ⁊ q̃rta / infra octauas
paſche ⁊ pentecoſtes ſi celebrauit / nõ obſtante fragilitate / inter ſextã ⁊ nonam ha-
bita. ca. 1. tertie cõpil. §. 74.

Repertorium statutorū

- aa Benedicit lector refectorij/in refectorio/vices agendo hebdomadarij/missam con-
uentuale celebrando.ca.6.tertie compil. §.23.
- ab Benedicit mensas in refectorio/qui agit vices prioris/in festis natiuitatis/pasche
et pentecostes/ac corporis christi/quādo prior nō est in refectorio.ibi. §.24.
- ac Benedicere paramēta altariū/cruces/casulas/et alia/possūt priores nostri ordinis/
ad vsum suarū vel aliarū domorū ordinis.ca.4.tertie compil. §.28.
- ad Benedicite et versum sequentē/incipit/qui preest cōuentui: similiter et versum post
prandiu vel post cenā.ca.13.secūde ptis an. §.20.
- add Benedicite dicto/post primā/de necessarijs possunt loqui infirmarius et infirmus.
ca.45 prime ptis an. §.4.
- ae Benedicite dicit prior in caplo post lectionē/et respōdentes dominus/inclinam⁹.
ca.12.secūde ptis an. §.5.
- af Benedicite dicit vicarius in capitulo et clauistro/et in omni opere cōmuni/absente
priorē.ca.10.secūde ptis an. §.5.
- aff Benedicite/dicit vicarius omnibus/etiā prioribus superuenientibus absente priorē.
ca.4.secūde ptis no. §.11.
- ag Benedicite/donec audiamus a priorē vel vicario/ex quo operari incipimus/silen-
tium tenemus.ca.18.secūde ptis an. §.6.
- ah Benedicite nō dicunt monachi veniētes ad recordationē.ca.35.prime ptis an. §.2.
- ai Benedicite dicūt ante lectionē vel recordationē/quādo post nonā in ecclesia dictā/
in clauistro remanemus.ca.4.secūde ptis no. §.9.
- ak Benedicite quisq; cū aduenit/sedēti iuxta se dicit/cū monachi ad colloquiū conuo-
cant.ca.9.secūde ptis an. §.32.
- al Benedicite/non dicūt ante lectionē/diebus quibus per cellas ad colloquiū euoca-
mur.ca.4.secūde ptis no. §.9.
- a Benedictus sanctus. Elide festū.ak.al.am.an.ao. Bene
- a Benefactor. Bene
- a Benefactorū nostrorū cōmemoratio pronuncia⁹ die sancti stephani in caplo a le-
ctore.ca.5.pme ptis an. §.33.et ca.12.secūde ptis an. §.6.
- b Benefactorum nostrorū missa in conuentu/post circūcisionem dicitur.ca.5.prime
partis an. §.35.
- c Pro benefactoribus ipsis/missa vna a singulis dicūt: nō celebrātes dicunt vnum
psalteriū.ibi. §.36.
- d Benefactorū missa singulis hebdomadibus reddūt.ca.48.prime ptis an. §.13.
- e Benefactorū missa/que per singulas hebdomadas currere consuevit/non dimitti-
tur in hebdomada/qua redditur officium benefactorū sancti stephani.ca.4.pri-
me partis no. §.27.
- f Benefactorū missa/nunq; reddi debet in festo duodecim lectionū/ si alia dies va-
cauerit.ibi. §.26.
- a Beneficia collata/et cōferenda/scribant alicubi/ne his qbus fuerint collata depe-
reant.ca.49.pme ptis an. §.18.
- b Beneficiū plenū habet prior in domo cuius prioratū cessit/ nisi pro crimine fuerit
depositus.ca.6.secūde ptis an. §.37.
- c Beneficiū retinent in domibus quibus presuerunt priores et vicarij montalium
qui nō p crimine absoluunt/sed nō nisi pro domibus qbus presunt reddere sunt
stricti/et in qbus pmo et vltimo sunt pfecti.ca.4.pme ptis no. §.33.
- b Beneficiū nullū habēt priores et vicarij monialiū in domibus associatis illis domi-
bus a qbus absoluunt.ibi. §.33. Elide Associatio.a.c.
- c Beneficiū spiritale habet quilibet in pma domo pfectionis/dummodo occasione cri-
minis nō transferat.ca.24.secūde ptis an. §.11.
- f Beneficiū spirituale/retinet quilibet in prima et vltima domo pfectionis: et ip-
se pro personis illarum domorum/tenetur ad illud exoluendum.ca.4.prime par-
tis nouorū. §.32.
- g Beneficiū monachatus debent priores non professi pro personis domorū quibus
presunt/sed pro associatis eis/nō nisi ad duas missas obligantur.ca.4.prime par-
tis nouorū. §.35.

Bene
Bene

Bene

b Bñfi
lati.
i Bñfi
Bñfi
k Bñfi
l Bñfi
m Bñfi
n Bñfi
do
o Bñfi
vnt
p Bñfi
q Bñfi
tie co
r Ad du
aut p
s Bene
man
t Bñfi
v Bñfi
cen
f Bñfi
diti
y Ad bñ
pfe
affo
3 Bñfi
ab Ad bñ
ac Bene
cum
ad Pro bi
pecun
tie co
ae Bñfi
af Bñfi
ag Bñfi
de pa
a Bern
b festū
transf
a Bibere
b Bibere
c Bibere
an. §.7
b Bibere
ca.20.
e Bibere
rat or
f Anq
lis p
secun
g Nullus
cum li
b Nullus
nisi vo
i Nullus
vel po

ordinis cartusienſis

- h** Bñficiũ ſpũale habent hoſpites vbi hoſpitantur/ſi ibi pacifice fuerint conuexi ſati. ibi. §. 37
- i** Bñficiũ habet nouitiũ/tã clerici q̃ laici/vt pfeſſi. ibi. §. 3
- k** Bñficio ordinis nõ puet/ q̃ recõciliatus eſt ordini. ibi. §. 38
- l** Bñficiũ ſpũale habet criminofũ recõciliari. ca. 9. ſcõde ptis no. §. 11.
- m** Bñficia ſpũalia nõ exigat viſitatores. ca. 30. ſcõde ptis an. §. 32
- n** Bñficia ppetua/ ſc̃z monacharũ/ tricẽnariũ/ annũerſariũ: nõ pcedat/ niſi q̃bus toro do eſſet obligatus. ca. 4. p̃me ptis no. §. 28. Uide Annũerſariũ. x. y
- o** Bñficia nõ ppetua amicis ⁊ bñ factorib⁹/ prior cũ monachis imp̃tiri valeat/ q̃ſi fuerint reſiſti. ibi. §. 29
- p** Bñficia ⁊ ſalutatioẽs/ prior in caplo inſinuat. ca. 6. ſcõde ptis an. §. 6.
- q** Bñficioꝝ littere originale mittant ad capitulum: alias nihil fiet p eis. ca. 2. ter tie compil. §. 14.
- r** Ad duplex bñficiũ nõ tenebunt dom⁹ ordinis p illis q̃ p̃fuerint pluribus domib⁹ aut pfeſſionem fecerint. ibi. §. 16
- s** Beneficium ſpirituale habens aliquis/ aliud impetrare voluerit/ primum tenetur manifeſtare. ibi. §. 17.
- t** Bñficia defunctorũ q̃citi⁹ pſoluant/ nec ptent vſq̃ ad capl'm. ibi. §. 18
- v** Bñficiũ breuis nõ tenent dicere pſone ordinis p q̃buſcũq̃ pſonis habetibus tricẽnariũ inſolidum. ibi. §. 19.
- r** Bñficiũ centũ breuiũ ſunt participes/ mōachi/ moniales/ clerici redditũ/ puerſi/ redditũ laici/ ⁊ puerſe ⁊c. ibi. §. 22
- y** Ad bñficia ſpũalia/ tenent hoſpitantes in alijs domibus aut ibidem pſitentes/ p pfeſſis domoꝝ ſue prime ⁊ vltime pfeſſionis/ ⁊ p pſonis domoꝝ eiſdem domib⁹ aſſociatarũ ⁊c. ibi. §. 23
- 3** Bñficiũ breuis hñt donati viuẽtes ſine pprio. ibi. §. 26. et ca. 11. ter tie cõpil. §. 16.
- ab** Ad bñficiũ ſue officiũ de chaleis nõ tenemur. ca. 2. ter tie compil. §. 28.
- ac** Beneficium nullum debet defunctis in pprietate/ poſtq̃ crimen eorum eſt detectum. ibi. §. 33.
- ad** Pro bñficijs ordinis/ diuinis officijs/ miſſis/ annũerſarijs ⁊ tricẽnarijs celebrãdis pecunias nulla domus recipiat/ aut p eis ſuam domũ pſumat obligare. ca. 3. ter tie compil. §. 19. Uide Abſoluere. bq.
- ae** Bñficiũ generale nõ facit pcurator frib⁹ ſine licẽtia p̃oris. ca. 8. ſcõde ptis an. §. 31
- af** Bñficiũ ⁊ viſitationẽ habet minur⁹ extra generalẽ minutionẽ. ca. 15. ſcõde ptl an. §. 13
- ag** Bñficia annũerſarioꝝ p̃uatoꝝ nõ ſiãt diebus abſtinentie deputatis. ca. 4. ſcũ de partis nouoꝝ. §. 24
- a** Bernardus ſctũs/ formã pſallẽdi docet. ca. 39. p̃me ptis an. §. 2.
- b** Feſtũ ſancti bernardi celebraſ cũ caplo quo ad monachos: ⁊ cũ in dñica acciderit/ tranſſerit. ca. 2. p̃me partis no. §. 32
- a** Bibẽtes/ duabus manibus cyphũ tenem⁹. ca. 13. ſcõde ptis an. §. 30
- b** Bibere vinũ nõ licet/ niſi in prãdio vel cena. ca. 14. ſcõde ptis an. §. 13
- c** Bibendi vinũ poſt prandiũ diebus minutiõis licentiã habemus. ca. 15. ſcõde partẽ an. §. 7. et ca. 21. ter tie partis an. §. 6
- d** Bibere vinum licet poſt velpas/ ſi cenare nõ libet. ca. 14. ſecunde partis an. §. 13. et ca. 20. ter tie partis an. §. 8
- e** Bibẽs vinũ puz/ niſi ṽgẽte neceſſitate: totiẽs abſtineat a vino/ q̃ſi bibere poterat ordinate. ca. 14. ſcõde ptis an. §. 14. et ca. 28. ter tie ptis an. §. 63
- f** Nunq̃ bibunt aut māducant monachi/ in aliqua domo vel officina: exceptis cellis proprijs ⁊ reſectorio tempore prandiũ vel cene/ niſi prior aut pcurator. ca. 13 ſecunde partis an. §. 35
- g** Nullus puerſus comedit in coq̃na ſupiori/ niſi coq̃narius ⁊ eius adiutor/ niſi forte cum licentia prioris ⁊ raro. ca. 28. ter tie ptis an. §. 4.
- h** Nullus etiam p̃ter p̃dictos in ea bibat/ niſi priore vel pcuratore p̃ſente: nec intret niſi vocatus ab eis. ibi. §. 4.
- i** Nullus oĩno comedat i ſeriori coq̃na/ niſi coq̃nari⁹: null⁹ ali⁹ ibidẽ bibat/ niſi p̃ore vel pcuratore p̃nte: ⁊ in cena/ ad mādaturũ. ibi. §. 5. Uide Lomedere. n. p. ak.

Ber

Biben

Repertorium statutorum

- a** Bigami nō recipiant ad hūm mōachoz vel clericoz redditoz. ca. 1. tñe pñ no. §. 9. **Biza**
- a** Birretū rotundū nullus portare psumat. ca. 1. scde partis no. §. 8. **Bir**
- a** Blasphemus impie iurando vel turpia verba dicendo de deo/de sacramentis/de sanctis eius prout res exegerit pene subiaceat gratiori. ca. 21. secunde partis an. §. 8. et ca. 28. tertie partis an. §. 58. **Blas**
- Boc**
- Boccaran.**
- a** De boccarā z serico albo casulas sustinemus. ca. 32. scde ptis an. §. 2.
- b** Boccarā vel fustana cucullas ecclesiasticas fieri inhibem⁹. ca. 5. pme ptis no. §. 20.
- c** De boccarā vel fustana tunicas interdici⁹ vniūsis. ca. 1. scde ptis no. §. 6.
- a** Bona z res domoz male expēdere/dañnosum est ordini tñ. ca. 32. scde ptis an. §. 32. **Bo**
- b** Bona a bonis totius cōmunitatis separatim aut appropriatim nullus custodiat. ca. 5. secunde partis no. §. 9.
- c** Bona domus/elemosyne/ dona z erenia/dispenfationi z ministratiōi pñdētis subiacent. ibi. §. 9. **Uide Guerra. a.**
- d** Bona nouitroz nullus alienet/etiā eis volētibus. ca. 8. tertie compil. §. 5.
- Boues.** **Uide Animalia. a.**
- a** In bub⁹ z canib⁹ z mercenarijs mod⁹ absq supfluitate fuef. ca. 19. scde ptis an. §. 19.
- b** De boū mēro z alijs ad suū officiū pñētib⁹. hñ ca. 17. tñe pñ an. §. 2. et sequētib⁹.
- a** Breues p pcuratores sunt mittendi vt p eis dicat oratio specialis. ca. 4. prime partis nouoz. §. 12. **Bre**
- b** Breuis defuncti scribit⁹ z de mittēdo iniūgi⁹ pcuratori. ca. 47. pme ptis an. §. 26.
- c** Breues sibi mittant inuicē bis aut ter infra annū domus ordinis vltra duas dietas adinuicē distantes. ca. 48. prime ptis an. §. 23.
- d** Breues aliaz domoz si pcurator aut coqnarius vltra duas retinuerint noctes/ordinē teneāt donec miserint. ibi. §. 23.
- e** Breuis ordinis qñ venit statim si ante completoriū fieri pōt p cellas monachis intimat. ibi. §. 18. **Uide Agenda. i.**
- f** Breues qñ simul tot veniūt q ab hebdoario reddi nō possunt diuidant p puentū. z reddant in eadem hebdomada. ibi. §. 19.
- g** Breues duos cōputatis tricēnarijs q a caplo iūgunt/singul septianis etiā natal dñi/pasche z pētecostes/qlibet reddere tenet. ca. 4. prime ptis no. §. 12.
- h** Breues ples q duos in hebda si dixerim⁹ tot min⁹ in sequenti reddem⁹. ibi. §. 12.
- i** Breues reddunt post collationē capli generalis. ca. 29. scde ptis an. §. 8.
- k** Breues reddūt pueri cū veni⁹ scz triginta pñ nñ. ca. 9. tertie ptis an. §. 1.
- l** Breuis pcedit singulis domibus monialiū. ca. 34. tertie ptis an. §. 8.
- m** Breues ordinis reddāt moniales z missas p breuib⁹ reddere faciāt. ca. 4. tertie ptis no. §. 25. **Uide Bñficiū. v. r. 3. Duplex officiū. a.**
- n** Breues debent redditis laicis sic z pñsis: s nō psalteria. ca. 33. tertie ptis an. §. 22. **Bul**
- Bulla.** **Uide Ordo. n.**
- a** Alciamēta deponim⁹ in caplo ad mādātū pgregati. ca. 13. pme ptis an. §. 15. **Cal**
- b** Alciamēta in parascue finitis orōnibus deponim⁹ donec finite sint vel pere nō resumpturi. ibi. §. 27. **Cal**
- a** Calicē custodit pcurator. ca. 8. scde ptis an. §. 44.
- a** Calicē argēteū habeat q poterit ad cōicādū infirmū. ca. 46. pme ptis an. §. 2.
- b** Pres calicē ornāmēta aurea vel argētea in ecclia nō habem⁹. ca. 32. scde pñ an. §. 1.
- c** Cū calice vinū recipiāt laici in natali dñi qñ cōicāt. ca. 5. pme ptis an. §. 20.
- d** Calicē vino lauat diacon⁹ z vinū sumit tñmō qñ cōicāt. ca. 43. pme ptis an. §. 55.
- e** Calicē dicto orem⁹ offert diacon⁹ sacerdoti/osculās manū eius. ibi. §. 24.
- a** Caligaz tria paria habet incola celle. ca. 16. scde ptis an. §. 2. et ca. 23. tñe pñ an. §. 1.
- a** Ambire aut vendere p alienis non licet. ca. 20. secunde partis an. §. 4. et ca. 28. **Cam**
- a** tñe partis an. §. 51.
- a** Camissas libroz vniūsaqz terforia lauat sacrista. ca. 41. pme ptis an. §. 36.
- b** Camissijs nō vtent⁹ neqz carnib⁹ redditū laici. ca. 33. tertie ptis an. §. 7.
- a** Campana pulsatur cum eleuatur hostia/in missis tñ conuentualibus. ca. 43. pñ me partis an. §. 36.

ordinis cartusienſis

- b. Cāpanā ſi voluerint pullent/prior ⁊ pcurator inferi⁹/cū ibi celebrāt.ca.6.ſcde par/
tis an.ſ.53. Vide Aue maria.b.
- a. Candelas duas ſimul diaconus vltimus porrigit ſacerdoti in purificatione.ca. Lande
8.prime partis an.ſ.4
- b. Cū cādelis bñdicēdis/cādelā accēſa mittit in laterna.ibi.ſ.2
- c. Candelā nō tenet diaconus cū euāgelii legit.ibi.ſ.4.
- d. Cādelas offerimus ante thuris oblationē.ibi.ſ.7
- e. Cādelā ſacerdotis ⁊ ſuā/diaconus prim⁹ offert:deinde ep̄s vel abbas ſi adſint:de/
inde prior ſuā.ibi.ſ.7. Vide Genua.f.
- f. Candelas accēdit diaconus ad miſſam in die cene/anteq̄ psalmodia finiat.ca.13.
prime partis an.ſ.8
- g. Cādelis accēſis/ſacerdos facit pfeſſionē ⁊ orōnē aſi altare in paraſceue.ibi.ſ.27
- h. Cādelis duab⁹ accēſis in ſabbato ſctō/precedit pfeſſio.ibi.ſ.42
- i. Cādelas duas accēdim⁹/ſeria ſcda/ſtria ⁊ q̄rta paſche/in matutis laudibus/miſſa ⁊
veſpis.ca.14.prime partis an.ſ.20.Et ſeria ſecunda/tertia ⁊ quarta pentecoſtes.
ca.32.prime partis an.ſ.4
- k. Cādelas duas accēdim⁹ in veſpis ⁊ matutinis ⁊ miſſa:itēq̄ veſpis ſolēnitatū.ca.
32.prime partis an.ſ.2. Vide Incenſum.v
- l. Cādelas accēdit ſacriſta in ſolēnitatib⁹ cādelaz ad matutinas/aſi ſcām pullatio/
nē:⁊ in pmo ⁊ ſcdo nocturno emūgit eas.ca.41.prime partis an.ſ.28
- m. Cādelas vltra q̄ttuor/nō accēdim⁹ in p̄cipuis feſti ſolēnitatū.ca.32.pme ptis an.ſ.2
- n. Cādele due accendant in miſſis conuētualibus:⁊ tertia cū ſacerdoti fuerit neceſ/
ſaria.ca.41.prime partis an.ſ.29
- o. Cādele due ad miſſas priuatas accendant.ibi.ſ.29
- p. Cādelā emūgit lector ſi neceſſe ē ſinita lectiōe.ca.35.prime partis an.ſ.23
- q. Cādelā accendit ad altare ſacerdos diebus ſolēnibus:⁊ emūgit candelas.ca.42
prime partis an.ſ.8
- r. Cādelam accendit ſacerdoti ad laudes/vicinior lampadi/ex altero choro/q̄n mī/
ſerere non dicitur.ibi.ſ.11
- s. Candelas facit ſacriſta/dato ſibi adiutorio.ca.41.prime ptis an.ſ.32.
- t. Cādelas cereas hoſpitib⁹ nō dam⁹ niſi ad dicēdū officiū.ca.9.ſcde ptis an.ſ.23
- v. Cādelaz feſta q̄ ſint/⁊ quō paganē.ca.32.pme ptis an.ſ.1.et ca.3.pme ptis no.ſ.2.
- x. Cādelā accēſa ad bñdicē⁹/egredit⁹ coq̄narius inferior/⁊ ponit eā in loco cōgruo vt
frēs lumē habeāt:⁊ ipſam candelā extinguit nouitius.ca.11 tertie ptis an.ſ.8.
- y. Cādelam accendit coq̄narius inferior/q̄n a pcuratore fratres accipiunt discipli/
nas.ibi.ſ.30.
- a. Cānes ſex ⁊ q̄ttuor paſtores/cū duob⁹ fratrib⁹ ſufficiūt ad cuſtodiedū trigita tri/
cēnarios ouiu.ca.18.tertie ptis an.ſ.8
- b. Cānes tres/⁊ tres mercēnarios/h3 frat⁹ q̄ capras cuſtodit.ibi.ſ.15.Vide Boues.a
- a. Canon.
In canone miſſe ⁊ in caplo/q̄n aliq̄s eſt diſciplinandus/caputia ex toto veſtimus.
ca.37.prime partis an.ſ.10.
- b. Per totū canonē ſacerdos tenet man⁹ leuatas ⁊ expanſas.ca.43.pme ptis an.ſ.33
- c. In canone miſſe/ſacerdos nō debet facere morā redioſam.ibi.ſ.30
- a. Canonici.
Si cū canonicis cathedralis ecclie/venerint honeſti clerici licet ſeculares/nō repel
lent a conuiuiio prioris.ca.9.ſcde ptis an.ſ.27.
- b. Si canonicus regular⁹ eſt/q̄ recipit/nec ſuppellicū/nec aliud de p̄ori habitu/ci di/
mittit.ca.23.ſcde partis an.ſ.11
- a. Cantandi ⁊ pſallendi modus.ca.39.prime ptis an.ſ.2
- b. Cū cāru/diuiñū officiū/diurnū ⁊ nocturnū celebret in domib⁹ ordiſ in q̄bus ſunt
octo mōachi/incluſo priore.ca.1.tertie cōp̄.ſ.1. Vide Cōuerſus.af.
- a. Cātor heb̄darii/inuitatoriu⁹/ſſiculos/reſpōſiūcula ad veſpas ⁊ laudes ⁊ bñdica/
mus/⁊ antiphonas ad horas incipit.ca.38.prime ptis an.ſ.4
- b. Cātor heb̄darius ad oīa q̄ dicit rōne ſui offici⁹/caputiū remouet.ibi.ſ.5.
- c. Cātor heb̄darii ⁊ ſacerdos heb̄darius/nō ſunt in eodē choro.ibi.ſ.6

Repertorium statutorum

- a Cātōres chori: dñe labia mea: hymnos/psalmos/cātica z cātū misse icipiūt. ibi. §. 9. Lāto
- b Lātores chori/in cātū debent emendare. ibi. §. 11.
- c Lātores/in choro suo/psalmos leuāt vel deponūt. ibi. §. 14.
- d Lātores chori corripūt eos q̄ nimis lēte vel nimis festināter cantāt. ibi. §. 16.
- e Lātores cū hora canūt/ puidere pūt/q̄ sunt cātāturi zc. ibi. §. 17.
- f Lātor chori si misse seruiat/de sede seruitoris incipit introitū/kyrieleison/rīsum/ alla/z sanctus diebus solēnibus. ibi. §. 22.
- a Capas habentes in choro/vel alibi/qñ inclinamus vel sedemus/oras complica/ re debemus. ca. 37. prime ptis an. §. 13. Lapa
- b Capā inf alia ad vestitū ptinētia accipimus. ca. 16. scde ptis an. §. 2.
- c Capā a caputio sepatā seu mātellū/ nullus prior aut alius portare psumat: alias p caplm generale aut visitatores puniat. ca. 3. tertie compit. §. 2.
- d Sine capa/pelles extra cellā nō portam. ca. 22. scde ptl an. §. 7. Elide Lōūsus. ai.
- e Absq̄ capis nō equitēt priores z pueri extra terminos/nec etiā infra p villas. ca. 6. secunde ptis an. §. 39.
- f Lapis griseis vl albis vti pūt pores p loca guerraz ituri. ibi. §. 40.
- g Sine capa grisea z famulo/non mittant extra terminos/pueris z reddit. ca. 11. ter- tie compit. §. 13.
- h Capā vel ppriū famulū/ nullus puerorū habeat. ca. 28. tertie ptis an. §. 23.
- i Sine capa/clerici redditū anū pbatōis faciūt in hitu suo. ca. 1. tertie ptis no. §. 2.
- k Capā sup habitū redditōr/ induūt clerici reddit. pfecti/ cum habitum monachorū suscipiūt. ibi. §. 4.
- l Lapis nigris nō vtant pueri z reddit. ca. 2. tertie ptis no. §. 16.
- m Lapa rotūda/ vestiti sunt reddit. laici. ca. 33. tertie ptis an. §. 7.
- n Lapa nigra rotūda/ vtaf clericus redditus. ca. 33. tertie ptis an. §. 8.
- o Lape due sūt fratrib. z due pastoribus. ca. 18. tertie ptis an. §. 8.
- p Capā vnā in hyeme habet frater/q̄ capras custodit. ibi. §. 15.
- a Capellū d filtro pūt portare psona ordis/ i q̄ nlla sit curiositas. ca. 13. ttie cōpit. §. 9. Capellū
- b Capellū i puētū/ nūq̄ portāt pūsi/ nisi caputia desup habeāt. ca. 28. ttie ptl an. §. 46.
- a Caplm ad pmā/ dñe miserere nři/ in aduētū z q̄dragesima/ dñicis z festis duodeci lectionū/ dicimus. ca. 2. pme ptis an. §. 7. et ca. 11. prime ptis an. §. 3. Caplm
- b Caplm ad primā/ dñe miserere nostri/ in vigilia natalis dñi/ dicimus. ca. 4. prime partis an. §. 6.
- c Capla nocturna z diurna/ in capite ieiunij mutamus: sed non versiculos. ca. 10. pri- me ptis an. §. 1.
- d Capla dñicalia z vñculos/ sabbato añ q̄dragesimā ad vespas mutamus. ca. 11. pri- me ptis an. §. 2.
- e Capla z vñculos/ sabbō añ dñicā de passiōe ad vespas mutamus. ibi. §. 18.
- f Capla ppria/ cū nō habent in festis duodeci lectionū: pmū ex cōib. ad vespas/ lau- des/ tertiā z vespas: scdm ad sextā: tertiū ad nonā dicif. ca. 29. pme ptis an. §. 1.
- g Caplm primū/ dñ ad vespas z tertiā: scdm ad nocturnū z sextā: tertiū ad laudes in festis trium lectionū. ca. 30. prime ptis an. §. 5.
- h Caplo z pñib. nos cōuenit infesse qñcūq̄ de ecclia exeam. ca. 37. pme ptis an. §. 23. Caplm monachorū.
- a In caplo die natalis dñi/ loco lectionis pauli/ dicif populus qui ambulabat. ca. 5. prime ptis an. §. 14. Caplm m
- b In caplo die sancti stephani/ lector pñunciat cōmēorationē bñfactorū nostroz. ibi. §. 33. et ca. 12. secunde ptis an. §. 6. nachorū.
- c In caplo/ in festo sancti iohānis z feria scda pasche/ legif charta visitatoz. ca. 5. pri- me ptis an. §. 37. et ca. 14. prime ptis an. §. 14. et ca. 30. scde ptis an. §. 28.
- d In caplo q̄diu lector est ad lectoriū/ nō inclināt. ca. 12. scde ptis an. §. 4.
- e In caplo in festo reliq̄z a lectore pñunciant reliq̄. ca. 12. scde ptis an. §. 6.
- f In caplo/ pñitētes/ pñitātē caueamus. ca. 11. scde ptis an. §. 4.
- g Caplm intrātes vel exētes/ ad crucē nudatis capinibus inclinamus. ca. 36. prime ptis an. §. 26. et ca. 12. secunde partis an. §. 1.
- h Caplo infesse debet infirmus/ diebus festis/ si possit. ca. 45. prime ptis an. §. 17.

i Caplm
k In cap
l quorū
m In cap
n lares
o In cap
p de pa
q In cap
r De cap
s Caplm
t Caplm
u Caplm
v Caplm
w Caplm
x Caplm
y Caplm
z Caplm
aa Caplm
ab Caplm
ac Caplm
ad Caplm
ae Caplm
af Caplm
ag Caplm
ah Caplm
ai Caplm
aj Caplm
ak Caplm
al Caplm
am Caplm
an Caplm
ao Caplm
ap Caplm
aq Caplm
ar Caplm
as Caplm
at Caplm
au Caplm
av Caplm
aw Caplm
ax Caplm
ay Caplm
az Caplm
ba Caplm
bb Caplm
bc Caplm
bd Caplm
be Caplm
bf Caplm
bg Caplm
bh Caplm
bi Caplm
bj Caplm
bk Caplm
bl Caplm
bm Caplm
bn Caplm
bo Caplm
bp Caplm
bq Caplm
br Caplm
bs Caplm
bt Caplm
bu Caplm
bv Caplm
bw Caplm
bx Caplm
by Caplm
bz Caplm
ca Caplm
cb Caplm
cc Caplm
cd Caplm
ce Caplm
cf Caplm
cg Caplm
ch Caplm
ci Caplm
cj Caplm
ck Caplm
cl Caplm
cm Caplm
cn Caplm
co Caplm
cp Caplm
cq Caplm
cr Caplm
cs Caplm
ct Caplm
cu Caplm
cv Caplm
cw Caplm
cx Caplm
cy Caplm
cz Caplm
da Caplm
db Caplm
dc Caplm
dd Caplm
de Caplm
df Caplm
dg Caplm
dh Caplm
di Caplm
dj Caplm
dk Caplm
dl Caplm
dm Caplm
dn Caplm
do Caplm
dp Caplm
dq Caplm
dr Caplm
ds Caplm
dt Caplm
du Caplm
dv Caplm
dw Caplm
dx Caplm
dy Caplm
dz Caplm
ea Caplm
eb Caplm
ec Caplm
ed Caplm
ee Caplm
ef Caplm
eg Caplm
eh Caplm
ei Caplm
ej Caplm
ek Caplm
el Caplm
em Caplm
en Caplm
eo Caplm
ep Caplm
eq Caplm
er Caplm
es Caplm
et Caplm
eu Caplm
ev Caplm
ew Caplm
ex Caplm
ey Caplm
ez Caplm
fa Caplm
fb Caplm
fc Caplm
fd Caplm
fe Caplm
ff Caplm
fg Caplm
fh Caplm
fi Caplm
fj Caplm
fk Caplm
fl Caplm
fm Caplm
fn Caplm
fo Caplm
fp Caplm
fq Caplm
fr Caplm
fs Caplm
ft Caplm
fu Caplm
fv Caplm
fw Caplm
fx Caplm
fy Caplm
fz Caplm
ga Caplm
gb Caplm
gc Caplm
gd Caplm
ge Caplm
gf Caplm
gg Caplm
gh Caplm
gi Caplm
gj Caplm
gk Caplm
gl Caplm
gm Caplm
gn Caplm
go Caplm
gp Caplm
gq Caplm
gr Caplm
gs Caplm
gt Caplm
gu Caplm
gv Caplm
gw Caplm
gx Caplm
gy Caplm
gz Caplm
ha Caplm
hb Caplm
hc Caplm
hd Caplm
he Caplm
hf Caplm
hg Caplm
hh Caplm
hi Caplm
hj Caplm
hk Caplm
hl Caplm
hm Caplm
hn Caplm
ho Caplm
hp Caplm
hq Caplm
hr Caplm
hs Caplm
ht Caplm
hu Caplm
hv Caplm
hw Caplm
hx Caplm
hy Caplm
hz Caplm
ia Caplm
ib Caplm
ic Caplm
id Caplm
ie Caplm
if Caplm
ig Caplm
ih Caplm
ii Caplm
ij Caplm
ik Caplm
il Caplm
im Caplm
in Caplm
io Caplm
ip Caplm
iq Caplm
ir Caplm
is Caplm
it Caplm
iu Caplm
iv Caplm
iw Caplm
ix Caplm
iy Caplm
iz Caplm
ja Caplm
jb Caplm
jc Caplm
jd Caplm
je Caplm
jf Caplm
jg Caplm
jh Caplm
ji Caplm
jj Caplm
jk Caplm
jl Caplm
jm Caplm
jn Caplm
jo Caplm
jp Caplm
jq Caplm
jr Caplm
js Caplm
jt Caplm
ju Caplm
jv Caplm
jw Caplm
jx Caplm
jy Caplm
jz Caplm
ka Caplm
kb Caplm
kc Caplm
kd Caplm
ke Caplm
kf Caplm
kg Caplm
kh Caplm
ki Caplm
kj Caplm
kk Caplm
kl Caplm
km Caplm
kn Caplm
ko Caplm
kp Caplm
kq Caplm
kr Caplm
ks Caplm
kt Caplm
ku Caplm
kv Caplm
kw Caplm
kx Caplm
ky Caplm
kz Caplm
la Caplm
lb Caplm
lc Caplm
ld Caplm
le Caplm
lf Caplm
lg Caplm
lh Caplm
li Caplm
lj Caplm
lk Caplm
ll Caplm
lm Caplm
ln Caplm
lo Caplm
lp Caplm
lq Caplm
lr Caplm
ls Caplm
lt Caplm
lu Caplm
lv Caplm
lw Caplm
lx Caplm
ly Caplm
lz Caplm
ma Caplm
mb Caplm
mc Caplm
md Caplm
me Caplm
mf Caplm
mg Caplm
mh Caplm
mi Caplm
mj Caplm
mk Caplm
ml Caplm
mn Caplm
mo Caplm
mp Caplm
mq Caplm
mr Caplm
ms Caplm
mt Caplm
mu Caplm
mv Caplm
mw Caplm
mx Caplm
my Caplm
mz Caplm
na Caplm
nb Caplm
nc Caplm
nd Caplm
ne Caplm
nf Caplm
ng Caplm
nh Caplm
ni Caplm
nj Caplm
nk Caplm
nl Caplm
nm Caplm
nn Caplm
no Caplm
np Caplm
nq Caplm
nr Caplm
ns Caplm
nt Caplm
nu Caplm
nv Caplm
nw Caplm
nx Caplm
ny Caplm
nz Caplm
oa Caplm
ob Caplm
oc Caplm
od Caplm
oe Caplm
of Caplm
og Caplm
oh Caplm
oi Caplm
oj Caplm
ok Caplm
ol Caplm
om Caplm
on Caplm
oo Caplm
op Caplm
oq Caplm
or Caplm
os Caplm
ot Caplm
ou Caplm
ov Caplm
ow Caplm
ox Caplm
oy Caplm
oz Caplm
pa Caplm
pb Caplm
pc Caplm
pd Caplm
pe Caplm
pf Caplm
pg Caplm
ph Caplm
pi Caplm
pj Caplm
pk Caplm
pl Caplm
pm Caplm
pn Caplm
po Caplm
pp Caplm
pq Caplm
pr Caplm
ps Caplm
pt Caplm
pu Caplm
pv Caplm
pw Caplm
px Caplm
py Caplm
pz Caplm
qa Caplm
qb Caplm
qc Caplm
qd Caplm
qe Caplm
qf Caplm
qg Caplm
qh Caplm
qi Caplm
qj Caplm
qk Caplm
ql Caplm
qm Caplm
qn Caplm
qo Caplm
qp Caplm
qq Caplm
qr Caplm
qs Caplm
qt Caplm
qu Caplm
qv Caplm
qw Caplm
qx Caplm
qy Caplm
qz Caplm
ra Caplm
rb Caplm
rc Caplm
rd Caplm
re Caplm
rf Caplm
rg Caplm
rh Caplm
ri Caplm
rj Caplm
rk Caplm
rl Caplm
rm Caplm
rn Caplm
ro Caplm
rp Caplm
rq Caplm
rr Caplm
rs Caplm
rt Caplm
ru Caplm
rv Caplm
rw Caplm
rx Caplm
ry Caplm
rz Caplm
sa Caplm
sb Caplm
sc Caplm
sd Caplm
se Caplm
sf Caplm
sg Caplm
sh Caplm
si Caplm
sj Caplm
sk Caplm
sl Caplm
sm Caplm
sn Caplm
so Caplm
sp Caplm
sq Caplm
sr Caplm
ss Caplm
st Caplm
su Caplm
sv Caplm
sw Caplm
sx Caplm
sy Caplm
sz Caplm
ta Caplm
tb Caplm
tc Caplm
td Caplm
te Caplm
tf Caplm
tg Caplm
th Caplm
ti Caplm
tj Caplm
tk Caplm
tl Caplm
tm Caplm
tn Caplm
to Caplm
tp Caplm
tq Caplm
tr Caplm
ts Caplm
tt Caplm
tu Caplm
tv Caplm
tw Caplm
tx Caplm
ty Caplm
tz Caplm
ua Caplm
ub Caplm
uc Caplm
ud Caplm
ue Caplm
uf Caplm
ug Caplm
uh Caplm
ui Caplm
uj Caplm
uk Caplm
ul Caplm
um Caplm
un Caplm
uo Caplm
up Caplm
uq Caplm
ur Caplm
us Caplm
ut Caplm
uu Caplm
uv Caplm
uw Caplm
ux Caplm
uy Caplm
uz Caplm
va Caplm
vb Caplm
vc Caplm
vd Caplm
ve Caplm
vf Caplm
vg Caplm
vh Caplm
vi Caplm
vj Caplm
vk Caplm
vl Caplm
vm Caplm
vn Caplm
vo Caplm
vp Caplm
vq Caplm
vr Caplm
vs Caplm
vt Caplm
vu Caplm
vv Caplm
vw Caplm
vx Caplm
vy Caplm
vz Caplm
wa Caplm
wb Caplm
wc Caplm
wd Caplm
we Caplm
wf Caplm
wg Caplm
wh Caplm
wi Caplm
wj Caplm
wk Caplm
wl Caplm
wm Caplm
wn Caplm
wo Caplm
wp Caplm
wq Caplm
wr Caplm
ws Caplm
wt Caplm
wu Caplm
wv Caplm
ww Caplm
wx Caplm
wy Caplm
wz Caplm
xa Caplm
xb Caplm
xc Caplm
xd Caplm
xe Caplm
xf Caplm
xg Caplm
xh Caplm
xi Caplm
xj Caplm
xk Caplm
xl Caplm
xm Caplm
xn Caplm
xo Caplm
xp Caplm
xq Caplm
xr Caplm
xs Caplm
xt Caplm
xu Caplm
xv Caplm
xw Caplm
xx Caplm
xy Caplm
xz Caplm
ya Caplm
yb Caplm
yc Caplm
yd Caplm
ye Caplm
yf Caplm
yg Caplm
yh Caplm
yi Caplm
yj Caplm
yk Caplm
yl Caplm
ym Caplm
yn Caplm
yo Caplm
yp Caplm
yq Caplm
yr Caplm
ys Caplm
yt Caplm
yu Caplm
yv Caplm
yw Caplm
yx Caplm
yy Caplm
yz Caplm
za Caplm
zb Caplm
zc Caplm
zd Caplm
ze Caplm
zf Caplm
zg Caplm
zh Caplm
zi Caplm
zj Caplm
zk Caplm
zl Caplm
zm Caplm
zn Caplm
zo Caplm
zp Caplm
zq Caplm
zr Caplm
zs Caplm
zt Caplm
zu Caplm
zv Caplm
zw Caplm
zx Caplm
zy Caplm
zz Caplm

ordinis cartusiensis

- i Caplm nullus intret aut creat/dñi culpe clamant. ca. 6. tertie compst. §. 21
- k In caplo nullus clamet aliquē p aliqua culpa/nisi prius intimauerit pñdenti/sup quo/eius pñlio stare tenet. ibi. §. 22
- l In caplo obediētie monachis comēdari debet. ca. 7. scde ptis an. §. 6
- m In caplo sermonē facit eps r abbas/r qñq; aliū approbate religiōis: s clerici secu- lares in clauſtro. ca. 9. scde ptis an. §. 18
- n In caplo/nullus secreto loquat cū aliq; vel vbiq; fuerit in conuentu. ca. 12. secū- de partis an. §. 16.
- o In caplo nō loqmur/nisi qñ pñtemur: vel qñ tenet caplm. ibi. §. 17
- p De caplo/primus erit nouitius. ibi. §. 21
- q Caplm r eccliam mūdat sacrista i vigilijs solēnitatū. ca. 41. prime ptis an. §. 37
- Caplm conuersor.
- a Caplm fratrū diebus festis pulsat sacrista/nec pulsat ad missam donec fratribus caplm teneat. ca. 41. prime partis an. §. 40
- b Caplm tenet fratribus in vigilia natalis dñi post nonā die dñico: alias post vespē ras. ca. 4. prime partis an. §. 12.
- c Caplm tenet fratribus in vigilia pasche post vespas. ca. 13. prime ptis an. §. 49
- d Caplm tenet fratribus in vigilia pētecostes post vespas. ca. 18. pme ptis an. §. 12
- e Caplm tenet pōr fratribus post sepulturā. ca. 47. prime ptis an. §. 27
- f Caplm supi pñs tenere debet pōr als cui iniūxerit. ca. 6. scde partis an. §. 22
- g Caplm tenet laic/vicari/absente pōre vel infirmāte. ca. 10. scde ptis an. §. 23
- h Caplm tenet laicis inferius/pcurator cum opus est/eosq; corrigit. ca. 8. secūde par- tis anti. §. 38
- i Caplm tenet frib'a pcuratore añ cenā inferi dieb' festis. ca. 1. tertie ptis an. §. 8
- a Caplm generale habet curā aiaz nřaz. ca. 4. secūde partis an. §. 9
- b Caplm generale agit erga nos vices dei. ibi. §. 7
- c Caplm generale in domo cartusie annis singulis celebret. ca. 2. scde ptis an. §. 1. et ca. 28. secunde partis an. §. 2.
- d Capli generalis forma. ca. 28. secūde partis an. §. 1.
- e Capli generalis celebratio. ca. 29. secūde partis an. §. 8.
- f In caplo generali nihil determinef a diffinitoribus/nisi qđ fuerit ppositū in cō- muni audientia capli. ibi. §. 18
- g Capli generalis statuta/nunq; retractent/nisi p caplm generale. ibi. §. 19
- h In caplo generali pposita r diffinita/nullus vsq; in diem tertium reuelare presu- mat. ibi. §. 21
- i In caplo generali si quid tractandū fuerit de aliqua re q tāgit priorē cartusie/ipse eribit de pñlio. ibi. §. 28.
- k Caplm generale debet corrigere puatū si errauerit. ca. 29. scde partis an. §. 41
- l Caplo generali pōres/domos suas tradiderūt corrigēdas. ca. 2. scde ptis an. §. 3
- m Caplm generale cuilibet pgregationi renitenti/sine causa iusta debet dare vel au- ferre priorē. ca. 5. scde partis an. §. 38
- n Caplm generale puidere tenet vtilitati domus/culū prior inutilis reputat. ca. 6. secunde partis an. §. 47.
- o Caplm generale pōt quācūq; psonā ordis ex causa rōnabili in qñq; domo collo- care/etiā ad pñsionē faciendā. ca. 7. scde ptis no. §. 13.
- p A caplo generali qđ iniungit alicui/pcitius implere tenet: alias clamet culpā su- am. ibi. §. 16. Glide Ordinatio. c.
- q Ad caplm generale null' mōach' veniat p pōre suo/nec mittat ad cartusiā sup an- nū: als pōr sit suspēsus ab officio suo p vnū mēsem. ibi. §. 2
- r Ad caplm generale veniētes priores ante sabbatū/soluāt qridie p quolibet aialī tres grossos tironenses. ibi. §. 1
- s Capli general' dieb'/nō licet mōachis erire clausurā domoz suaz. ibi. §. 8.
- t Per caplm generale recōciliabunt crimiosi. ca. 31. scde ptis an. §. 11. et ca. 32. tēte par- tis anti. §. 9.
- v Status capli generalis/annis singulis in pleno caplo omnibus
- Capitulum priuatum.

Caplm
puerlor

Caplm
generale

Caplm
priuatū

Repertorium statutorum

- a** Ad caplin priuatū vocabit prior cartusie/priores q̄ttuor/illos qui p caplin genera
le fuerint nominati.ca.28.sc̄de partis an.ſ.14.
b Ad caplin puatū si necesse fuerit/puocent q̄ttuor/pores/de magis discretis ⁊ ido/
neis;q̄ a diffinitoribus fuerint nolati.ca.29.sc̄de ptis an.ſ.31.et.37.
c In caplis puatis/sic fit in generali:p̄mittunt p̄sue p̄ccs.ibi.ſ.39.
d Caplin puatū si errauerit/generale caplin corrigere debet.ibi.ſ.41.
a Capraz maḡ est filr maḡ ouū ⁊c.ca.18.tertie partis an.ſ.2.
b Capraz maḡ habet burlam.ca.28.tertie partis an.ſ.21.
c Capraz maḡ ⁊ focj ei⁹/grāgiā ex magna pte custodiūt.ca.18.ftie ptis an.ſ.2.
d Capras frater custodiēs/tres habet mercenarios/capam vnā in hyeme: ⁊ tres ca/
nes.ibi.ſ.15.
e Capre nō sepan̄ ab ouibus/sine pcuratoris licētia.ibi.ſ.16.
ā Caputiū remouet cātor hebdari⁹/añ q̄ iuitatorū incipiat.ca.38.p̄me ptis an.ſ.1.
b Caputiū remouet cātor hebdari⁹/ad oīa q̄ rōne sui officij dicit.ibi.ſ.5.
c Caputiū remouet cātores choz/cū aliqd ex officio suo incipiūt:excepto agn⁹ dei ⁊
cōmunionē.ibi.ſ.12.
d Caputiū remouet sacerdos hebdari⁹/cū incipiēda ē hora.ca.42.p̄me ptis an.ſ.1.
e Caputiū remouet sacerdos hebdarius/cū incipit p̄f n̄ ante lectiōes.ibi.ſ.2.
f Caputiū remouet sacerdos hebdarius/q̄tiēs largit b̄ndictionē.ibi.ſ.3.
g Caputiū remouet sacerdos hebdari⁹/cū ad horas incipit kyriel.ibi.ſ.6.
h Caputia remouem⁹ intrātes ecclesiā ⁊ exeūtes.ca.37.p̄me ptis an.ſ.1.
i Caputia remouemus cū soli aliqd in ecclesia dicimus:et cum dicis/te deum lauda
mus/euangelium/b̄ndictus/quicūq; vult/confiteor ad missam/gloria in excelsis/
credo/magnificat.ibi.ſ.6. **U**lide Canon.a.
k Caputia alio tpe in oib⁹ locis ita tenere debem⁹/vt facies n̄se appareāt.ibi.ſ.10.
l Caputia cucullaz sint q̄drata/nec excedāt mensurā duoz palmoz in longum vel
in latū.ca.1.sc̄de partis no.ſ.2.
m Caputia capaz sint longiora/ita q̄ nō excedāt mensurā triū palmoz in longitudi
ne.ibi.ſ.2. **U**lide Capa.c.
n Caputia pueroz ⁊ redditoz in p̄felliōe nō b̄ndicunt.ca.11.tertie compil.ſ.4.
o Caputis p̄sloz vtant donati/dñicis ⁊ festis/qñ ascēdūt sup⁹ p diuino officio au
diēdo: ⁊ cū ex terminos mittunt.ca.3.tertie partis no.ſ.5.
p Caputia nō p̄mittant portare p̄orisse ⁊ moniales.ca.4.tertie partis no.ſ.18.
q Caputiū/mantellū/mitahas/pelles habent pueri inter cetera ad vestitum p̄tinen
tia.ca.23.tertie partis an.ſ.1.
r Sine caputis ire nō p̄st pueri ad ecclesiam.ca.28.tertie partis an.ſ.6.
s Caputia sua habeant conuersi/cum foras exeunt non laboraturi.ibi.ſ.6. **U**i
de Capellus.b.
t Caputio q̄drato ⁊ capa nigra rotūda/vta⁹ clericus reddit⁹.ca.33.tertie ptis an.ſ.8.
v Caputis q̄libus ⁊ pueri/vestiri sint reddit⁹ laici.ibi.ſ.7.
a Carcerē cōpetētē habeāt singule dom⁹ ordiis.ca.9.sc̄de ptis no.ſ.1.
b Carceres sufficiētes nō h̄ntes/districte puniāt visitatores.ca.8.sc̄de ptis no.ſ.12.
c Carceri mancipē/q̄ p̄tentiones reuelauerint dñis seu principibus/vel eozū do
mesticiis ⁊c.ca.3.sc̄de partis no.ſ.7.
d Carceri recludant criminosi/ ⁊ qui minant ignē vel mortē/vel de scandalo inferen
do.ca.9.sc̄de partis no.ſ.1.
e Carceri valeant mācipari/q̄ de ordine volūt fugere: ⁊ ad b̄ alios induxerit.ibi.ſ.2.
f Carceri intrudant p̄petuo vel ad tēpus/p̄ mō criminis vel delicti/qui hoc meren
tur.ca.9.sc̄de partis no.ſ.5.
g Carceri mācipēs/monachus vel alia p̄sona ordinis carnes comedēs:vel p̄sone or
dinis ministrās.ca.4.sc̄de partis no.ſ.32.
h Carceri p̄petuo mancipē in domibus suis cōuicti de incontinentia.ca.9.secun
de partis no.ſ.8.
i Carceri perpetuo sine spe liberationis mancipentur de indicibili incontinentia cō
uicti.ibi.ſ.9.
k A carcere nō p̄st educi criminosi/nisi p̄ priorē cartusie vel caplin generale.ibi.ſ.7.

Lapra

Capitiū

Carceri

ordinis cartusienſis

- U**ide Appellare. d. Donat. i. Fugitiu. d. Expēsa. r. Absoluere. h. ah. br.
- l** Sub pena carceris nullus subditus audeat cōmissarijs aut visitatoribus a priore cartusie missis resistere. cā. 9. tertiē compil. §. 23.
- m** Carceri mācipent fugitiui ⁊ apostate. cā. 10. tertiē compil. §. 1.
- n** Carceri mancipet/qui consistendi alias facultates impetrauerit. cā. 6. tertiē compil. §. 18. Uide Sedes. e.
- a** Cardinales ⁊ epi p̄tinus vt venerint si hoc postulent/ ad p̄fessionem admittant. Cardiales
cā. 23. scde partis an. §. 9
- b** Cardinales ⁊ epos si elegerint in domibus n̄fis sepulturā/ poterimus sepelire. cā. 49. prime ptis an. §. 23. Uide Excoicatio. i. habitus. a.
- a** Carnes comedere nō p̄mittit leprosis ordinis nostri/ nec cuiq̄ infirmo. cā. 23. se-
cunde partis an. §. 40. Carnes
- b** Carnū elus/ nulli p̄cedit/ etiā si sit leprosus. cā. 44. prime ptis an. §. 4. et cā. 29. ter-
tie ptis an. §. 1. Uide Absoluere. ak. Carcer. g.
- c** Carnibus nō vtunt redditi laici. cā. 33. tertiē ptis an. §. 7.
- d** Carnes mortue nunq̄ v̄dant in ordine. cā. 32. scde ptis an. §. 20.
- a** Carpētarius domos coopit/ facit ⁊ reficit/ oparios querit/ ⁊ de oib⁹ pcuratori
rationē reddit. cā. 16. scde ptis an. §. 1. Carpētari
- b** Carpētarius debet puidere scindulas/ ⁊ materiā domui necessariā a pascha/ vsq̄
ad tēpus colligēdi fena. ibi. §. 2.
- a** Chartā p̄fessionis lectā/ sup exosculatū offert altare nouitius. cā. 24. scde ptis an
ti. §. 5. et cā. 24. tertiē ptis an. §. 5. Charta
- b** Chartā p̄fessionis mittat caplo noui priores/ si non venerint ad primum caplm.
cā. 5. scde partis an. §. 36
- c** Per chartā/ priozissa monialiū p̄mittat obedientiā caplo generali. cā. 4. tertiē par-
tis nouoz. §. 4
- d** Charta p̄ponendaz ac notandarum questionū/ in capitulo generali legif. cā. 29.
secunde partis an. §. 15.
- e** Chartā capli/ nulli scribi faciat p̄ seclares/ als clamet culpā suā. cā. 9. tertiē cōpil. §. 2.
- f** Charta capli/ nō portet extra cartusiam/ nisi prius cum originali/ vel alijs exēpla-
rib⁹ fuerit correctā. ibi. §. 2
- g** Charta visitatorz p̄cedentiū/ deleaf appositis in noua/ que obseruanda videbun-
tur. cā. 30. scde partis an. §. 26
- h** Chartā visitatiōis exhibendā visitatorib⁹/ sequētib⁹/ tradāt visitatores pori vel sa-
criste custodiendā. ibi. §. 27. Uide Caplm monachoz. c.
- i** Chartam mittere teneant visitatores ad priorem cartusie/ expensis domus visita-
te. ibi. §. 40.
- k** Chartas domoz visitataz/ mittant visitatores sup annum clausas ⁊ sigillatas ad
cartusiam/ p̄ oia similes illis quas in domibus relinquūt/ ⁊ caueāt/ ne eas extra-
nei videant. cā. 9. tertiē compil. §. 42.
- Inchartare.** Uide Visitatores. o. v. Compotus. a.
- a** Caseū integrū nō dat pcurator. cā. 8. scde ptis an. §. 3. Caseū
- b** Caseolerib⁹ vel leguminib⁹/ sup addit in refectorio. cā. 13. scde ptis an. §. 24.
- c** Caseis aut ouis non vtimur in vigilijs/ quas in pane ⁊ aqua facere debemus. cā.
14. secunde partis an. §. 2.
- d** Caseus diebus statut/ tā in cellis q̄ in refectorio/ eodē pōdere dat. ibi. §. 18.
- e** Caseo ⁊ ouis/ in aduentu non vescimur. ibi. §. 19.
- f** Caseum vel seracium nō accipit de fromageria coquinarius inferior/ sine licentia.
cā. 11. tertiē partis an. §. 26.
- g** Caseos fricāt ⁊ gyrāt magr ouis ⁊ socij eius. cā. 18. tertiē partis an. §. 11.
- h** Ad caseū faciendū ⁊ custodiendū/ vnus de fratrib⁹ debet interesse/ ⁊ ipse est de
mulgētibus ⁊ p̄ficiētibus caseū. ibi. §. 13.
- a** Casula semp foris induit/ excepto die natiuitatis ad p̄mas duas missas/ ⁊ prima
pasche ⁊ p̄tecostes/ ⁊ in cena dñi. cā. 43. prime partis an. §. 1. Casula
- b** Casula eleuet in eleuatione corporis christi ad missas conuētuales/ ⁊ priuatas. cā.
5. prime partis nouoz. §. 13

Repertorium statutorum

- c **C**asula induit in diebus ieiuniorum/dum miserere mei deus/dicif. ca. 43. prime partis an. §. 2
- d **C**asula induit in festis/dico bñdicamus dñs/post orōnē. ibi. §. 2 **U**ide Alba. a
- a **B**occaran. a **B**uriphilla. a. **B**ñdicere. ac.
- a **C**audas nō portēt moniales in vestibus suis. ca. 4. tertie partis no. §. 22 **L**auda
- a **C**ausa si cuilibet nrm fuerit a sede aplica delegata/ad eā audiendam exeat. ca. 2. ca. 20. scde partis an. §. 2. **U**ide Accōmodare. e. **T**estamentū. b. **C**ausa
- a **C**elātes visitatorib⁹ reuelāda/nō possint absolui p pōres suos/nisi infūcta penitētia septē abstinētiar. ca. 8. scde partis no. §. 3 **L**elan
- b **C**elās aliqd de his de qbus interrogatus fuerit/poterit etiā post pfessionē expell. ca. 23. scde partis an. §. 4
- c **C**elās aliqd de his q habet in cella/vt pprietari⁹ puniat. ca. 5. scde partis no. §. 11
- d **C**elādi aio aliqd retinētes vltra valorē triū solidorū/sententiā excoicationis incur. runt. ibi. §. 14.
- e **N**ihil celās vnusq⁹qz pnūciat xitātē in visitatiōe. ca. 30. scde partis an. §. 6
- f **C**elanda si quis reuelasse fuerit deprehensus/iuxta modum culpe puniat. ca. 29. secunde partis an. §. 21
- g **C**elare non debent donati/damnum vel vituperium prioris ⁊ aliorū domus. ca. 3. tertie partis no. §. 2
- a **C**elebrare/seruire/ordines suscipe non phibent noui sacerdotes ppter fragilitatem. ca. 43. prime partis an. §. 85. **C**ele
- b **C**elebrātes nouiter/ad gradū altaris nō descendāt p oblationibus suscipiendis. ca. 5. prime partis no. §. 9
- c **C**elebrare ē pmissum pōrib⁹ in itinere/puatim ⁊ sine cātū. ca. 6. scde partis an. §. 41.
- d **C**elebrare pñt in pñtu/abbates ⁊ pōres pñtuales ordinis approbati: ⁊ quicūqz frēs de ordine pñcatoz ⁊ minorū. ca. 9. scde partis an. §. 19
- e **C**elebrare possunt in priuatis altaribus nostris/religiose persone ⁊ seculares autentice. ibi. §. 21
- f **C**elebrare possunt in pñtu/clerici redditu monialiū/qñ transeūt p domos monachorū. ca. 1. tertie partis no. §. 8
- g **C**elebrat a priore vel pcuratore missa in domibus puerorū/ter vel bis in hebda. ca. 2. tertie partis no. §. 1.
- b **C**elebrātes sacerdotes nri ordis in alijs ecclijs q nō sunt de ordine nro/pformare se debēt cū alijs sacerdotibus in modo pfessionis faciēde ante altare/in eleuatione calicis/in dicendo agnus dei: ⁊ in benedicendo populum post missam. ca. 1. tertie compil. §. 58
- i **C**elebrare possumus ⁊ cōicare in festo corporis christi/nō obstāte fragilitate. ibi. §. 33.
- k **N**ō celebrāte cū nudū officiū misse reddūt/in secreto semp cōpleta reticet/in q sñ mētio de susceptiōe sacramēti. ca. 5. prime partis no. §. 32
- l **N**ō celebrātes/p qlibet tricenario/tā viuoꝝ q defunctorū dicāt psalmos quinquaginta. ca. 4. prime partis no. §. 13.
- m **N**ō celebrātes pfessi dicāt p quolibet tricenario tam viuoꝝ q defunctorū siue fuerit p psonis ordinis siue extraneis/qd a caplo iniūgit/viginti psalmos. ca. 2. tertie compil. §. 25. **U**ide Cōfessio. r. **A**bsilla. aq
- a **C**elle ⁊ aliorū que ad ordinē nostrū pñtēt obseruantia ⁊ exercitiū/iniūgit pōr no. uitio. ca. 23. secunde partis an. §. 15 **C**ella
- b **C**elle solitudini ⁊ silentio vacare/precipue studium ⁊ ppositum nostrum est. ca. 9. secunde partis an. §. 26
- c **C**elle incola occasiones egrediendi foras non machineet vel recipiat. ca. 17. secunde partis an. §. 1
- d **C**ellā sue saluti incola celle/deputer necessariā. ibi. §. 1.
- e **C**ellā leuib⁹ de causis eries/cito habebit exosam. ibi. §. 1.
- f **C**elle vtēilia idcirco vni tāta pcedimus/ne qd illicitū ducimus exire de cella compellat. ca. 16. secunde partis an. §. 12
- g **C**ellā exire nō pcedit/nisi cum ad claustrū vel ecclesiā conuenit/vel de licentia. ibi. §. 12. **U**ide Interuallum. k.

b **C**ellā ex
rate se
vican
i **E**xtra ce
k **C**ellū ex
l **C**ellam
vel po
m **C**ellam
torū.
n **C**ellas
o **L**arca ce
gesima
tis an.
p **C**ellas ex
vel pas
de part
q **C**ellas t
r **E**xtra ce
special
s **A**d cellā
iussit
t **A**d cellā
mur. ib
v **I**n alter
r **C**ellā in
45. prim
y **I**n cellā
et ca. 28
3 **I**n cellā
tur. ca. 9
ab **I**n cellā
partis
ac **I**n cellā
an. §. 2
ad **I**n cellā
ae **I**n cellā
secund
af **E**xtra ce
monaci
ag **D**e cellis
hora co
ab **C**ellā ⁊ si
ai **C**ellas ⁊
Uide A
ak **C**ellas te
tie part
al **I**n cellā
am **I**n cellā
an **I**n cellā
ris aut
ao **C**ellā m
panē ac
ap **I**n cellis
lucrit si
aq **I**n cel
do alicu

ordinis cartusienſis

- b** Cellā exiēs monachus p licentiā/de dispositionib⁹ ⁊ negociis dom⁹/ nulla curiosi-
tate se itromittet/ extraneis vel domesticis/ nisi iussus nō loquet/ s̄ q̄b⁹ priori vel
vicario placuerit. ca. 44. prime ptis an. §. 8
- f** Extra cellas mōachi nō laborēt/ die q̄ debet fieri abstinētia. ca. 4. sc̄de ptl no. §. 28.
- k** Cellū exire licet/ qñ ad claustrū v̄l ecclia⁹ pueniē v̄l de licētia. ca. 16. sc̄de ptl an. §. 12
- l** Cellam exire licet p pane/ vino/ aqua/ igne/ vel ppter clamorē ⁊ strepitū insolitū/
vel periculū ignis. ca. 17. sc̄de partis an. §. 2
- m** Cellam egredi pōt q̄ vult/ in festis quadragesime /a post prandiū vsq̄ ad comple-
torii. ca. 12. prime partis an. §. 5
- n** Cellas exire licet vsq̄ ad cōpletoriū/ die cene post mādātū. ca. 13. p̄me ptis an. §. 22
- o** Circa cellas post recordationē licet cuiq̄ ire vel opari vsq̄ ad vespas/ ⁊ in quadra-
gesima vsq̄ ad completoriū/ qñ sup hebdomadam recordamur. ca. 35. prime par-
tis an. §. 13
- p** Cellas exire licet mōachis cartusie dieb⁹ capli generalis post primā ⁊ nonam: post
vespas aut ⁊ inter prandiū ⁊ nonam/ non licet absq̄ licentia prioris. ca. 29. secun-
de partis an. §. 11
- q** Cellas tenere nō cogunt fr̄es/ die sepulture. ca. 47. prime partis an. §. 28
- r** Extra cellam existēs/ audito cōpletorio debet recedere/ nisi maiorē moram faciēdi
speciale mandatū habuerit. ca. 17. sc̄de partis an. §. 7
- o** Ad cellā si q̄s ex nris venerit/ volēs loq̄ nob v̄l itrare nobiscū/ iterroget⁹ p̄us si pōt
iusserit: alit̄ ad colloquiū nō recipiē/ nec itrare pmittit̄. ca. 17. sc̄de ptis an. §. 6
- t** Ad cellam si q̄s importunus venerit/ ad cōqnariū eū mittimus/ nec cum eo loqui-
mur. ibi. §. 5
- v** In alterius cella/ nullus nisi iussus ingredit̄. ca. 22. sc̄de ptis an. §. 24
- r** Cellā infirmi intrat infirmarius de nocte si sit necesse/ sed nō de die sine licentia. ca. 45.
prime partis an. §. 8
- y** In cella cū plures fuerint/ ostiū primū debet esse apertū. ca. 18. sc̄de partis an. §. 4.
et ca. 28. tertie partis an. §. 32
- 3** In cella cū plures fuerint/ primo ostio penitus aperto/ secundū ex toto nō clauda-
tur. ca. 5. secunde partis no. §. 1
- ab** In cella alterius horas nobis cātare nō licet/ nisi operemur cum illo. ca. 22. secūde
partis an. §. 3 Uide Alimentū. a
- ac** In cellis nihil nisi prius ostēsum ⁊ iussum/ mutari fieri v̄e pmittit̄. ca. 22. sc̄de partis
an. §. 23. et ca. 28. tertie partis an. §. 30
- ad** In cellis oleū nunq̄ teneat̄. ca. 14. sc̄de ptis an. §. 8. et ca. 20. tertie ptis an. §. 7
- ae** In cellas nras/ q̄ de ordine nostro non sunt/ non introducant̄ ad morandū. ca. 32.
secunde partis an. §. 5
- af** Extra cellā nec pōt nec mōach⁹ manet/ nisi pcurator/ si dom⁹ habet tredecī cellas: ⁊
monachi fuerint q̄ttuordecim. ca. 22. sc̄de partis an. §. 6
- ag** De cellis pnt̄ exire monachi p p̄fessionibus faciēdis/ dieb⁹ ferialibus post primā: q̄
hora congrua pulset̄. ca. 1. tertie compil. §. 2.
- ah** Cellā ⁊ silētiū ⁊ ordinē teneāt clerici reddit̄/ sic mōachi. ca. 11. tertie cōpil. §. 1
- ai** Cellas ⁊ silētiū teneāt pueri/ dñicis ⁊ alijs festis diebus. ca. 3. tertie partis an. §. 5.
Uide Ascendere. n.
- ak** Cellas teneāt pueri/ vel laborent p viribus/ q̄ obedientias non habent. ca. 28. ter-
tie partis an. §. 27
- al** In cella alteri⁹/ nullus q̄c̄q̄ comedat vel bibat. ca. 21. tertie ptis an. §. 6
- am** In cella alteri⁹ ⁊ in officinis/ null⁹ ingredit̄ sine licētia/ aut loq̄t̄. ca. 28. sc̄de ptl an. §. 31
- an** In cella sua cū redit puerus/ si qua data sunt ei/ nō debet reponere sine licētia po-
ris aut pcuratoris. ca. 26. tertie ptis an. §. 13
- ao** Cellā mōachi pōt ingredi cōqnari⁹ supior/ ad dādū panē/ vinū ⁊c. eo absente v̄l ad
panē accipiēdū: alit̄ nō ingredit̄ sine licētia. ca. 10. tertie ptis an. §. 6
- ap** In cellis p̄sioz nō intrat cōqnari⁹ inferior sine licētia/ nisi qñ absenti aliqd dare vo-
luerit/ siue aliqd in cellā mittere/ vel v̄tēilia accipe. ca. 11. tertie ptis an. §. 11
- aq** In cella sua nihil remaneat qd̄ deteriorari possit/ puidere debet puerus quan-
do alicubi vadit. ca. 28. tertie partis an. §. 40

Repertorium statutorum

- Cilicia duo
 In deponē
 Cilicio/tun
 pume ptie
 Cimiteriu
 47. p. m.
 Cimiterra
 In cimiter
 cunde pa
 In cimiter
 ti obire p
 In cimiter
 gregato a
 In cimiter
 Cimiteru a
 mis.
 Linere p m
 Linere alp
 Dū p. m. o
 cari? do a
 post dia
 carius. ca
 Linerē d a
 Qingulū
 Lingula o
 Lingula re
 Qyphus
 Lyphū. ul
 Lyphū. u
 Lyphos d
 Qircūcū
 Qircūfex
 adodus i
 Qbiroth
 Qbirur
 Olama
 12. fecu
 Clamati
 ca. 4. fe
 Adamo
 Claudu
 Claus.
 Clauē rec
 Clauē de
 careat v
 Qlaustr
 Qlausu
 Qlerico
 tum in
 Clerici se
 Clerici se
 Clerici h
 nerint.
 Clerici c
 Clerici
 23. secu

ordinis cartusienſis

- L**ilicia duo accipit incola celle. ca. 16. ſcde ptis an. 5. 2.
In deponēdo ciliciū ⁊ caligal pōr pōt diſpēſare circa iſirmoſ. ca. 44. pte pt/ an. 5. 5.
Lilicio/ tunica ⁊ cuculla/ caligis ⁊ pedulibus/ monachus defunctus induit. ca. 47.
 prime ptis an. 5. 6. Et cingulo canabino. ca. 4. prime ptis no. 5. 3
Cimiterium aſpergēte ſacerdote poſt ſepulturā defuncti/ redinus a tumulo. ca. **Lim**
 47. prime partis an. 5. 25
Limiteria extra finios nlla dom⁹ poſſideat/ abſqꝫ licētia capli. ca. 19. ſcde pt/ an. 5. 1.
In cimiteriū cōuenimus/ ⁊ dicimus de pſundis/ pmo die opeꝝ cōmunū. ca. 18. ſe/
 cunde partis an. 5. 7
In cimiterio nſo neminē ſepelimus/ niſi infra terminos nſos aliquē huius ppoſi/
 ti obire ptigerit. ca. 49. prime partis an. 5. 20
In cimiterio ſepelim⁹ alteri⁹ religionis defunctū/ intra terminos nſos/ quē ſua con/
 gregatio aſportare nequent. ca. 49. pme ptis an. 5. 21. **U**ide Defunctus. i
In cimiterijs nſis ſūdatores domoꝝ nſaz: ſ nō eoꝝ heredes ſepelim⁹. ibi. 5. 22
Limiteriū aſpgit ſacerdos cū aſporio p⁹ ſepulturā defuncti. ca. 47. pme pt/ an. 5. 25.
 inis. **U**ide Bndicere. a. c. e. **U**ide Benua. g. **Lin**
Linere p⁹ aſpgit diacon⁹ a ſacerdote. ca. 10. pme pt/ an. 5. 4. **U**ide Benua. g.
Linere aſpgit prior poſt ep⁹m vel abbate: deinde ſacerdos a pōre. ibi. 5. 4
Dū prior celebrat in pūctū/ dato p eū cinere diacono/ recipit cū ſtatim a vicario: vi/
 cari⁹ dō a priore in ordine ſuo. Et ſi vicarius abſente priore celebrat in conuentu/
 poſt diaconū dat cinerē antiqꝝ: ⁊ cū cinerē immediate ab ipſo antiqꝝ recipit vi/
 carius. ca. 1. tertie compit. 5. 68 **U**ide Infirmus. an
Linerē q adſūt in iſeriori capella/ de manu pcuratoris accipiūt. ca. 5. tte pt/ an. 5. 1
Cingulū inſ cetera vtēſilia celle/ accipit incola celle. ca. 16. ſcde ptis an. 5. 2
Lingula duo hnt puerſi/ inſ vtēſilia celle. ca. 23. tertie partis an. 5. 1
Lingula renū/ de cruda gerūt canabe puerſi. ibi. 5. 4.
Clyphus inſ alia/ dat incole celle. ca. 16. ſcde partis an. 5. 11. **Clyph**
Clyphū/ iuſtā ⁊ cetera/ dat mōachis coqꝝnarius ſupior. ca. 10. tertie ptis an. 5. 16
Clyphū/ iuſtā/ ſalariā/ cochlear ⁊c. hnt frēs puerſi. ca. 23. tertie partis an. 5. 5.
Clyphos de argēto nullus hnt pſumat. ca. 1. ſcde pt/ no. 5. 8. **U**ide Libere. a. **Lir**
Circūciſio. **U**ide Feſtū. q. r. s. Abſtinentia. l
Circūſerum habet in ſine/ exorcism⁹ ſalis ⁊ ac/ nō ſum. ca. 8. pme ptis an. 5. 9
Amodus iſterrogatiōis/ nō incipit niſi poſt circūſerū. ca. 50. pme ptis an. 5. 4 **Lhi**
Chirothecas de conio albo/ nullus hnt pſumat. ca. 1. ſcde ptis no. 5. 8
Chirurgia vel medicus **U**ide Diſciplina. y
Clamare aliquē ſi qꝫ voluerit in caplo/ prius cū clamet/ dicens: ille clamaſ ⁊c. ca. **Cl**
 12. ſcde ptis an. 5. 8. **U**ide Caplm monachoꝝ. k
Clamatiōes charitatiuas facere non prohibent monachi vocem non habentes.
 ca. 4. ſecunde partis no. 5. 2
Clamore caueamus corā hoſpitib⁹. ca. 9. ſcde ptis an. 5. 29. **U**ide Lella. l. **Clau**
Claudius ſanctus **U**ide Feſtum. bf
Claus. **U**ide Adonales. t (pme ptis an. 5. 1.
Clauē recipit ſacriſta de manu pōris: ⁊ cū clauē/ cuſtodia oim q ſūt in eccia. ca. 41.
Clauē de oſtio anteriori tradat puerſus coqꝝnario/ quotiens terminos exierit: alias
 careat vino ⁊ pitātia ⁊c. ca. 2. tertie ptis no. 5. 13. **U**ide Depositu. c.
Clauſtrum. **U**ide Inſtare. f. g. h Adonales. p. r. t. ad.
Clauſura. **U**ide Lomedere. o Culpa. p
Clericos honeſtos ⁊ laicos de familia noſtra poſſumus cōmunicare poſt cōuen/
 tum in natali dñi. ca. 5. prime partis an. 5. 21 **Cle**
Clerici ſeculares autēfici pnt celebrare in puat⁹ altarib⁹ nſis. ca. 9. ſcde ptis an. 5. 21.
Clerici ſeculares pnt nob facere ſermonē in clauſtro/ vñ alibi: excepto caplo. ibi. 5. 18.
Clerici honeſti licet ſeculares/ ſi cū abbatib⁹ vel canonicis cathedralis eccleſie ve/
 nerint/ non repellent a conuiuiio prioris. ibi. 5. 27.
Clerici cū clericis/ ⁊ laici cū laic⁹ in eccia ⁊ reſectorio recipi pnt. ibi. 5. 19
Clericus vel laicus/ votum faciens in manu prioris/ abſente priore pōt recipi. ca.
 23. ſecunde partis anti. 5. 29.

Repertorium statutorum

- a Clerici redditi p habitu deferat cucullas sine vittis. ca. 1. tertie ptis no. 5. 3
- b Clerici redditi cū mōachis habitātes in ieiunijs teneat ordinē sic illi: 5 in domib⁹ inferiorib⁹ vel extra missi vt pueri. ibi. 5. 5. Vide Lapa. 1. k. Cella. ab
- c Clericos redditos duos vel tres possit hñe q̄libet dom⁹. ibi. 5. 6. Vide Ep̄la. f.
- d Clerici redditi vocē nō habebūt nec potest ad sacerdotiū pmoueri sine licētia po ris cartusie vel capli general: 7 frēs noient. ibi. 5. 6. Vide Cōuersus. bo.
- e Clerici redditi de p̄sensu p̄uētū valeāt recipi in monachos. ibi. 5. 3
- f Clericos nō mittāt priores extra sine famulo. ca. 3. scde ptis no. 5. 16. Vide Le lebrare. f. Et ca. 1. tertie partis nouoz p totum.
- Cluniacenses.
- a Pro cluniacētib⁹ 7 ceteris associatis inchoat officiū circa festū beati luce. ca. 28. p̄t me ptis an. 5. 2. et ca. 48. p̄t me ptis an. 5. 33.
- b In officio cluniacensū currere tricenario: oratio/inclina/tertio loco repetit. ca. 4. p̄t me ptis no. 5. 7.
- c Pro cluniacētib⁹ singuli sacerdotes singulas reddūt missas. ca. 48. p̄t me ptis an. 5. 33. Et nō celebrātes psalteriū vnū. ibi. 5. 34. Et pueri trecentos pater no ster. ibi. 5. 34. et ca. 9. tertie ptis an. 5. 2. Et redditi dicūt triginta p̄t noster. ca. 33. tertie ptis an. 5. 18. Vide Abbas. n. et p totum. Antiquor. b.
- a Cochlearia duo danf incole celle. ca. 16. scde ptis an. 5. 11.
- b Cochlear/cyphū 7 iustā rē. dat mōachis coqnari supior. ca. 10. tertie ptis an. 5. 16
- c Cochlear/scutellas/lūbaria rē. accipiūt p̄t a coqnario iferiori. ca. 11. etie p̄t an. 5. 1.
- d Cochlearia de argēto/cyphos godetos nullus habeat. ca. 1. scde ptis no. 5. 8
- a Cogitationes vane 7 ociose in officio diuino sunt vitade. ca. 39. p̄t me ptis an. 5. 2.
- b Nil aliud dū psallitis/q̄ qd psallitis cogiteris. ibi. 5. 2
- a Collatio vel lectio habetur die sepulture: 7 possumus loqui de bonis. ca. 47. p̄t me ptis an. 5. 32
- b Collatiōe p̄missa vel admonitiōe a priore cartusie/littere recitant 7 breues reddūt tur in caplo generali. ca. 29. scde ptis an. 5. 14
- c Collatio siue sermo in caplo monachoz in q̄bus solēnitatibus fit. ca. 3. p̄t me ptis no. 5. 2. Vide Lena dñi. c.
- a Collectas quot dicit sacerdos audiēte p̄uētū/tot tantūmodo dicit secretas 7 eo dem ordine. ca. 43. p̄t me ptis an. 5. 31
- b Si collectaz numerus in missis cōuentualibus 7 priuatis excedat septenariū/p̄ pter cōmemorationes occurrētes/p̄ vna cōmemoratiōe dimittit/deus largitor: p alia/omnipotens deus christiani. ca. 1. tertie compil. 5. 79. Vide Oratio. f. Suffragia per totum.
- a Colloquiū de bonis habemus in festo sancti andree/cum infra aduentum occur rit. ca. 2. p̄t me ptis an. 5. 15.
- b Colloquiū habet in festis capli occurrētib⁹ in aduētū. ca. 5. tertie cōpil. 5. 1
- c Colloquiū nō habet ferijs q̄ntis in aduētū/q̄nq̄gesima 7 q̄dragesima. ibi. 5. 1.
- d De vtilibus locuturi diebus dñicis 7 festis capli/post nonam in claustro conueni mus. ca. 34. p̄t me ptis an. 5. 7
- e Colloquiū vel recreationem habent monachi feria quinta rē. ca. 1. secunde partis an. 5. 3. Vide Bñdicere. ak. al.
- f Ad colloquiū cōuenimus p̄ma die minutionū/post refectionem: 7 secūda/post no nam. ca. 15. scde ptis an. 5. 6
- g Colloquiū ea die qua fiēde sunt p̄fessiones/omittit in sepultura defuncti. ca. 2. ter tie compil. 5. 11. Vide Collatio. a.
- b Colloquiū hñt mōachi diebus capli generalis. ca. 7. scde ptis no. 5. 8
- i Colloquiū nō habemus tribus diebus post festū innocentū/q̄n occurrūt sine festo capli. ca. 34. p̄t me ptis an. 5. 6
- k Colloquiū nō habet in festis q̄dragesime sup hebdom. ca. 12. p̄t me ptis an. 5. 5.
- l Colloquium non habet in festis duodecim lectionū/que sunt sine caplo. ca. 4. se cunde partis no. 5. 8
- m Colloquium nō habet in septimanis operū cōmuniū/nisi venerit festum capli. ca. 10. secunde partis nouoz. 5. 5.

Clerici

Clu

Loc

Log

Colla

Colle

Collo

Colloquiū capituli.

Colloquiū

Colloquiū

Colloquiū

Colloquiū

Colloquiū

Colloquiū

Colloquiū

Colloquiū

Colloquiū

Colloquiū

Colloquiū

Colloquiū

Colloquiū

Colloquiū

Colloquiū

Colloquiū

Colloquiū

Colloquiū

Colloquiū

Colloquiū

Colloquiū

Colloquiū

Colloquiū

Colloquiū

Colloquiū

Colloquiū

Colloquiū

Colloquiū

Colloquiū

Colloquiū

Colloquiū

Colloquiū

Colloquiū

Colloquiū

Colloquiū

Colloquiū

Colloquiū

Colloquiū

Colloquiū

Colloquiū

Colloquiū

Colloquiū

Colloquiū

Colloquiū

ordinis cartusienſis

- n** Colloquium non habetur in ſeptimanis minutionū feria quinta / niſi venerit feſtū capituli. ca. 5. tertie compil. §. 3.
- o** Colloquio clauſtri iterelle nō poteſt / q̄ in cella p̄adiſi facit. ca. 45. p̄me p̄t̄ an. §. 20.
- p** Colloquio nō debet iterelle q̄ nō fuit i nona die bine reſectiōis. ca. 5. ſtie cōpil. §. 2.
- q** Colloquio ⁊ none intereſſe poſſunt / qui in reſectorio non comedunt / vbi eſt deſectus perſonarum. ca. 5. prime partis no. §. 22.
- r** In colloquio non remaneant nouitij ſine licentia / nec tunc faciant ibi magnā moram. ca. 6. ſecunde partis no. §. 11.
- s** De vtilibus loqui poſſumus in cena dñi poſt recordationē. ca. 13. p̄me p̄t̄ an. §. 12.
- t** Colloquio clauſtri careat / qui domū ſuam diſſamaſſe fuerit deprehenſus. ca. 21. ſecunde partis an. §. 5. et. ca. 28. tertie partis an. §. 55.
- v** Colloquio carebūt p̄ annū / criminoſi monachi vel cōuerſi. ca. 31. ſcde p̄tis an. §. 22.
- x** Colloquio carebūt p̄ annū monachi ⁊ cōuerſi fugitiui / nō criminoſi. ibi. §. 34.
- y** Colloquiū inter duo ſigna veſperarū non habent / qui colloquijs intereſſe non debent. ca. 4. ſecunde partis no. §. 8.
- z** In colloquio cauēdū eſt a multiloquio: vt ſmōes n̄ri honeſti ſint. ca. 9. ſcde p̄t̄ an. §. 29.
- ab** In colloquijs / excluſis verbis ocioſis et nociuis / verba edificationis habeant. ca. 32. ſecunde partis an. §. 24.
- ac** In colloquio cōmuni / nullus cōſulere debet / v̄l ſuſurrare / vel dicere aliquid quod nolit ab omnibus intelligi. ca. 9. ſecunde partis an. §. 30.
- ad** Nullus ſecreto loquatur cum aliquo / in capitulo vel vbiq̄q̄ fuerit in conuentu. ca. 12. ſecunde partis an. §. 16.
- ae** Loqui in clauſtro alibi q̄ in parte vbi colloquium fit / non licet / niſi aliquādo pauca verba. ca. 34. prime partis an. §. 8.
- af** In multiloquio nō deest peccatū. ca. 30. ſecunde partis an. §. 34.
- ag** Colloquia vana ⁊ indiſciplinata / p̄ores ſtudeant reſcindere. ca. 3. ſcde p̄t̄ no. §. 7.
- ah** In colloquijs / interdicit̄ priores monachis habere verba iordmata / de dominis et principibus / ⁊ factis eorū contendendo ⁊ partes faciendo. ibi. 7.
- ai** A colloquijs excluſant̄ qui contra fecerint: ⁊ acius puniant. ibi. 7.
- ak** In colloquio clauſtri ⁊ hoſpitiū / ſi monachi ſeruant honeſtatem / inquiratur a viſitatoribus. ca. 30. ſecunde partis an. §. 15.
- al** In clauſtro cōmunē licet h̄re ſmōē cū hoſpitib⁹ religioſis. ca. 9. ſcde part̄ an. §. 28.
- am** Vbiq̄q̄ colloquiū habeamus / curandum eſt nobis maxime coram hoſpitibus: vt caueamus a multiloquio ⁊ clamore / et vt ſermones noſtri honeſti ſint / nō ſeculares vel contentioſi. ca. 9. ſecunde partis an. §. 29.
- an** Ad colloquiū cōmune vel priuatū non recipiant̄ extranei / ſine licentia prioris vel vicarij: et ſi ſe ingeſſerint / recedāt monachi a colloquio. ca. 4. ſcde partis no. §. 10.
- ao** Colloquium cum p̄ſonis ordinis / priores habere nō p̄mittant mēdicātes aſuetos inducere p̄ſonas ordinis vt ſe tranſferant ad eoſdem. ca. 3. ſecunde partis nouorū §. 18. *Uide Lella. s.*
- ap** Ad colloquiū nullus debet recipi ad fenestrā vel per oſtium p̄ati / etiam ſi dixerit ſe habere licentiam colloquendi. ca. 17. ſecunde partis an. §. 8.
- aq** Colloquium habent conuerſi die ſepulture in domo ſuperiori tantū / excepta quadageſima. ca. 47. prime partis an. §. 27.
- ar** Colloquiū habēt conuerſi in die cene / ſed nō in alijs feſtis quadageſime que ſup hebdomadam occurrunt. ca. 7. tertie partis an. §. 2.
- as** Colloquiū habēt fratres minuti / i vna cellarū eorū p̄ma die. ca. 21. tertie p̄t̄ an. §. 6.
- at** Colloquia et familiaritatem cum mulieribus habere phibemus: et viſitatoribus vt illa reſtringant / iniungimus. ca. 5. tertie compil. §. 8.
- av** Cum procurator monachos extra cellam inuenit / non poteſt loqui cum eis / niſi inuenerit eos colloquium habentes de licentia. ca. 8. ſecunde partis an. §. 16.
- ax** Colloquiū nō habēt mōachi cū p̄curatore / niſi in locis antedictis. ibi. §. 14. et. 17.
- a** *Comedere*
Comedum⁹ bis in reſectorio / dñicis et feſtis capituli: exceptis feſtis capituli ſuper hebdomadā in aduentu ⁊ quinquageſima. ca. 14. ſecunde partis an. §. 9.
- b** Comedimus bis / tribus diebus minutionis. ca. 15. ſecunde partis an. §. 5.

Comede

Repertoriū statutorum

- c** Comedimus bis in refectorio die susceptionis noui prioris/nisi tale fuerit ieiuniū qđ pro festo capli minime frangereť. ca. 5. secūde partis an. 5. 30.
- d** Bis vescimur/die quo defunctus apud nos sepelit/ exceptis ieiunijs/ que p festo capuli minime frangimus. ca. 47. prime ptis an. 5. 28.
- e** Manducamus semel in die/ ab exaltatione scđe crucis vsq; ad pascha: exceptis vsq; ad quinquagesimā festis capli/ et die susceptionis noui prioris: exceptis infirmis/ va-
litudinarijs/ debilibus/ senibus et minutis. ca. 14. secūde ptis an. 5. 9.
- f** Comedit pcurator cum hospitib⁹ religiosi: exceptis gyrouagis et fugitiuis. ca. 8.
- g** Comedere pōt pcurator in grangijs primis. ibi. 5. 42. (scđe ptis an. 5. 34.
- h** Comedere possūt clerici reddit/ cū priorib⁹ suis extra domos suas. ca. 1. tertie ptis
- i** Comedere nō possunt priores cū secularib⁹ etiā in pñentia religiosor/ (no. 5. 5.
nisi pñentibus ep̄is/ vel nisi cū abbatibus venerint. ca. 9. scđe ptis an. 5. 27.
- k** Comedere nolens monachus vel cōuersus que sibi apponunt in refectorio/ alteri
porrigere fas nō habet. ca. 13. secūde ptis an. 5. 28.
- l** Nunq̄ lector refectorij comedit in cella/ sine licētia. ibi. 5. 10.
- m** Nullus comedit ad mensam prioris/ eo absente/ nisi ep̄us vel abbas. ibi. 5. 22.
- n** Nunq̄ in refectorio cōuersorū: nunq̄ in refectorio monachorū/ nisi in festis tēpore
prandij vel cene: nunq̄ exceptis cellis pprijs in aliqua domo vel officina/ mona-
chi manducāt aut bibunt/ nisi prior aut pcurator. ibi. 5. 35.
- o** Nō comedāt monachi in spaciamentis extra clausurā domorū suar. ca. 8. scđe pt̄ no.
- p** Comedāt ad terrā in refectorio in pane et aqua/ qui comederint vel bibe/
runt in spaciamentis/ vel victualia ministrauerint: et si tertio pfeuerauerint/ pñidētis
arbitrio grauius puniāt: sup qua pena nō possunt visitatores vel proprij priores
dispensare/ seu licētiā dare. ca. 3. tertie cōpil. 5. 3. Uide Alimentū. a
- q** Quādiu hospites comedūt/ nullus monachus nisi pcurator: et absente pōre vica-
rijs/ audeat pñens adesse. ca. 4. secūde ptis no. 5. 7.
- r** Siue bis/ siue semel comedendum/ tribus diebus post circūcisionē/ sexta cantā de
octauis. ca. 5. prime ptis an. 5. 60.
- s** Semel comedimus in refectorio in festo sancti andree/ quādo occurrit infra aduen-
tum. ca. 2. prime ptis an. 5. 15. Uide Colloquiū. a
- t** Comedere nō licet cōuerso/ in refectorio monachorū. ca. 13. secūde ptis an. 5. 36.
- v** Non comedāt cōuersi cum pōribus suis/ in domib⁹ nostris. ca. 6. scđe ptis an. 5. 56.
et ca. 26. tertie partis an. 5. 9.
- x** Comedūt fratres bis in die: excepto aduentu et quinquagesimā/ et vigilijs et ieiui-
nijs quattuor temporū. ca. 20. tertie ptis an. 5. 4. Uide bibere. g. i
- y** Comedūt superius qui adsunt fratres/ die sepulture defuncti: exceptis diebus ab-
stinētie. ca. 47. prime ptis an. 5. 27.
- z** Comedant summo mane cōuersi et reddit/ quādo nō ieiunāt/ quādo exeunt ad la-
bores in hyeme. ca. 20. tertie ptis an. 5. 5. Uide Lella. al.
- ab** Quādo prior aut pcurator comedit solus/ aut cū hospitibus/ nullus cōuersus in-
trat ad eos rē. ca. 28. tertie ptis an. 5. 7.
- ac** Comedāt cū cōuersis reddit laici/ qui sunt in grangijs. ca. 33. tertie ptis an. 5. 21.
- ad** Comedāt pueri semel i vigilijs ap̄loz/ iacobi/ bartholomei rē. ca. 20. stie pt̄ an. 5. 4
- ae** Comedāt cū pñis reddit laici/ i natiuitate dñi/ i epiphania rē. ca. 2. stie pt̄ no. 5. 18.
- af** Comedāt i refectorio vñ calefactorio/ pñi q̄ supi sūt i pasceue. ca. 7. stie pt̄ an. 5. 4.
- ag** Comedere nō debēt pñidentes domorū et pcuratores cū visitatoribus durāte visi-
tatione/ nec imiscere se colloquijs eorū/ nisi supueniēt hospites/ q̄bus iudicio visi-
tatorū/ pñentia officialiū negari nō posset. ca. 9. tertie cōpil. 5. 43.
- ah** Comedere possunt priores et pcuratores cū hospitibus magne reputationis/ gra-
uib⁹ et magnis benefactorib⁹ et fautorib⁹ ordinis. ca. 4. tertie cōpil. 5. 21. Uide
de Absoluere. ae. Conuiuiū. a
- ai** Comedere ad terrā in refectorio nō debet diaconus/ nec disciplinā ea die/ qua cō-
municauit. ca. 1. tertie cōpil. 5. 4.
- ak** Comedere vel bibere nō licet post cōpletoriū dictū: et licētie per statutū date/ intel-
ligunt de cōpletorio pulsato/ nō dicto. Nec licet pariter loqui a completorio dicto
vsq; post primā. ca. 6. tertie cōpil. 5. 26.

ordinis cartusienſis

- al** Comedat ad terrā in refectorio ſup aſſerem nudum/criminoſi monachi vel cōuerſi quadraginta diebus.ca.31. ſecūde ptis an.ſ.21.
- am** Comedat ad terrā in refectorio p viginti dies fugitiui/nō criminoſi.ibi.ſ.34.
- an** Comedat ad terrā vel vino careat qui ſilentium frequētius fregerit.ca.4. ſecunde partis no.ſ.15.
- ao** Comedat ad terrā/qui ſuam vel alterius culpā defendere pſumpſerit.ibi.ſ.16.
- ap** Comedere ad terrā cum quis uſſus fuerit/quelibet comestio in prādio pro vna vice computatur.ibi.ſ.20.
- aq** Si vno die vlt plrib⁹/māe ⁊ ſero/p vna die cōputat⁹.ibi.ſ.20. *Vide Abſtinētia.ab*
- a** Cōmemorationē de cruce et de beata maria ſabbato prime dñice aduētus ad veſperas/intermittimus.ca.2. prime ptis an.ſ.3. Cōme
- b** Cōmemorationē de ſancto iohāne et de oibus ſanctis vſq; ad vigiliā natalis dñi facimus:excepto q de oibus ſanctis/diciſ oſo:Cōſciētias nſas.ibi.ſ.4.
- c** Cōmemorationē de ſcō iohāne ⁊ oibus ſctis/in vigilia natalis dñi/in laudib⁹ vſq; ad ſequentē poſt circūciſionē/dic⁹/intermittim⁹.ca.4. pme ptis an.ſ.5.
- d** Cōmemorationē de ſancto iohāne/et de oibus ſanctis in octaua ſancti ſtephani recuperamus.ca.5. prime ptis an.ſ.55.
- e** Cōmēorationē brē marie pma die poſt octauas epiphānie recuperam⁹.ca.7. pme
- f** Cōſueta ſuffragia ſabbō de paſſiōe vſq; poſt octauas paſche intermittimus in veſperis ⁊ matutinis.ca.11. prime ptis an.ſ.18. (ptis an.ſ.1.
- g** Cōmēorationē oēs feria ſcōa poſt octauas paſche recuperam⁹.ca.15. pme ptl an.ſ.4.
- h** Cōmēorationes oēs ad laudes ⁊ veſpas feria ſecūda poſt octauas pentecoſtes repetimus.ca.20. prime ptis an.ſ.1.
- i** Cōmemorationē tñ facim⁹ de feſtis triū lectionū infra octauas aſcēſiōis/aſſūptio nis brē marie et apparitionis.ca.30. pme ptis an.ſ.9. *Vide Apparitio p totū.*
- k** Cōmemoratio ſit primo de epiphānia ad primas veſpas qñ feſtū duodecim lectionū accidit in dñica: In dñica vero ſit primo cōmemoratio de dñica/poſtea de epiphānia.ca.1. tertie cōpil.ſ.12.
- l** Cōmemoratio ſit prius de octauis q; de dñica/qñ feſtū candelarū accidit in dñica infra octauas corpis chriſti/viſitatiōis ⁊ aſſumptiōis beate marie.ibi.ſ.72.
- m** Cōmēoratio ſit prius de octauis natiuitatis beate marie q; de dñica/qñ feſtū exaltationis ſancte crucis occurrit feria ſecūda.ibi.ſ.73.
- n** Cōmemoratio ſit de dedicatione/qñ ipſa accidit in vigilia natalis dñi/vel pētecōſtes.ibi.ſ.48.
- o** Cōſueta ſuffragia in ſolēnitatibus candelarū omittunt⁹.ca.31. prime partis an.ſ.2.
- p** Cōmēoratio de feſto triū lectionū/nō ſit i ſolēnitatib⁹ cadelar⁹/niſi ad miſſā.ibi.ſ.2
- q** Cōmemoratio ſit in oib⁹ miſſis debet⁹ vel de grā/dēvigilia/feſto ⁊ ieiunio.ca.1. ter
- r** Quādo in feſto trinitatis ad veſpas cōmemorationē fieri ptingit⁹ (tie cōpil.ſ.67. rit/de aliquo feſto duodeci lectionū in craſtino celebrādo/ſiet illa de officio et tpe paſchali.ca.2. pme pris no.ſ.19. *Vide Antiphona.1 Biſfactor.2* (cōpil.ſ.1.
- s** Cū cōmēoratiōe in vigilia aploz/thome ⁊ matthie ieiuniū ſeruet⁹ ⁊ fiat.ca.7. tertie
- t** Cōmēoratio de vigilijs pri⁹ ſit q; de occurrēte feſto triū lectionū.ca.31. prime ptis
- u** Cōmunicare ſiue cōio. *Vide Eucharistia.a* (an.ſ.8. Cōmu
- a** Cōdicant laici frēs ⁊ redditi/in ſcōa miſſa natalis dñi.ca.5. prime ptis an.ſ.9.
- b** Cōdicat puētus in maiori miſſa natiuitatis/⁊ q de laicis cōdicaturi ſunt.ibi.ſ.19.
- c** Cōdicant donati/in natali dñi/paſcha ⁊ pētecōſtes.ca.3. tertie ptis no.ſ.10.
- d** Cōdicat puētū epſ/die natiuitatis/paſche et pētecōſtes.ca.9. ſcōe ptis an.ſ.12. *U*
- e** Cōdicat oēs clerici ⁊ laici/die cene dñi.ca.5. prime ptis no.ſ.18. (de Abbas.f
- f** Cōdicat laici/in pma miſſa paſche ⁊ pentecoſtes:et conuētus in maiori miſſa.ca.14. prime ptis an.ſ.2. et.10.
- g** Cōdicant nō celebrātes/prima dñica cuiuſlibet mēſis.ca.5. prime ptis no.ſ.19.
- h** Cōdicaturi pri⁹ ad gradū altaris genua ſelectūt.ca.5. prime ptis an.ſ.9. et ca.43. pme
- i** Cōdicat ad dextrū cornu altari tā clerici q; laici.ca.5. pme ptl an.ſ.20. (ptl an.ſ.52.
- k** Communio generalis eſt in feſto corporis chriſti/pro nō celebrantibus. ca.1. tertie cōpil.ſ.31. *Vide Celebrare.i*
- l** In cōione generali monachoz et cōuerſoz/ſlexis genibus perſeueramus.ibi.ſ.56.

Repertoriū statutorū

- m Cōio hoc corpus dicat sine cantu dum infirmus cōicat. ca. 2. tertie cōpil. §. 2.
- n Cōicat diaconus in solēnitatibus pter festa beatorū stephani iohānis et innocen-
tum. ca. 32. prime ptis an. §. 3. et ca. 43. prime ptis an. §. 51.
- o Hō cōicat diacon⁹ feria scda/tertia/7 q̄rta pasche 7 pēteco. ca. 32. pme ptis an. §. 4.
- p Non cōicat diaconus in festis sancti benedicti. ca. 2. prime ptis no. §. 15. magdale
ne §. 30. et hugonis lincolniēsis. §. 37.
- q Cōicat diacon⁹ dieb⁹ dñici 8 hostia q̄ pcedēti dñica fuata ē. ca. 43. pme ptis an. §. 49
- r Cōicare null⁹ phibet ppter fragilitatē dieb⁹ natiuitatē/ pasche 7 pētecost. ibi. §. 87.
- s Cōicaturus in cōuentu/ nō debet illa die notatim aliq̄ reprehensione inquietari/ nisi
pro graui offensa. ca. 5. prime ptis an. §. 25. et ca. 31. tertie ptis an. §. 5.
- t Cū ē cōio general⁹ frāgetel silētiū nō disciplinā. ca. 4. scde ptl no. §. 14. Vide Cō
- v Cōicat infirm⁹ p iunctionē nisi ea die cōicauerit. ca. 46. pme ptl an. §. 7. (medere. a i
- x Cōmunicare infirmos prioris est. ca. 6. secūde partis an. §. 5.
- y Cōicat puerfos infirmos 7 redditos/ pcurator i domo iseriori absente pōre. ca. 8. se
3 Cōionē sacra/ infirmus ieiunus accipiat. ibi. §. 22. (cūde ptis an. §. 21.
- ab Cōionē post cibū dari nō licet/ nisi ad succurrendū. ibi. §. 22.
- ac Cōicare poterūt in solēnitatib⁹ criminosi monachi/ vel puerfi/ aq̄ recōciliationē. ca.
Compassio. Vide Festū. a. q (31. secūde ptis an. §. 19. Com
- Completa. Vide Celebrare. k
- a Completoziū nunq̄ anticipamus. ca. 36. prime ptis an. §. 15.
- b Usq̄ ad cōpletoziū/ in q̄dragesima licet manualia opari. ca. 41. prime ptis an. §. 21.
- c Ad cōpletoziū/ ante vel post/ sit trina pullatio parua: et dicat/ aue maria. ca. 5. pme
partis no. §. 6. Vide Aue maria per totū.
- d Cōpletoziū cū adhuc legi potest/ pullat. ca. 41. prime ptis an. §. 22.
- e Cōpletozio pullato infirmarius nō debet morari diu cū infirmo/ nisi necessitate co
gente. ca. 45. prime ptis an. §. 5. Vide Cella. r
- f Completoziū semp in cellis dicimus. ca. 41. prime ptis an. §. 24.
- g Cōpletozio dicto/ neq̄q̄ vltra differim⁹ accubare. ibi. §. 22. et ca. 2. tertie ptl an. §. 8.
- h Cōpletozio pullato/ cōuersi nō debēt remanere cū hospitibus nisi qui ad seruiedū
sunt deputati. ca. 28. tertie ptis an. §. 39. Vide Comedere. ak
- i Post cōpletoziū lectos adeūt cōuersi: 7 vt dormiāt fatagūt/ ne forte cū vigilare de
buerint/ dormire cōpellant. ca. 2. tertie ptis an. §. 8. Vide Cella. as
- k Post cōpletoziū pōisse nō dēt licētiā mōialib⁹ loq̄ndi cū aliq̄. ca. 4. stie ptl no. §. 17
- l Post cōpletoziū brē marie/ dicat euāgeliū/ in pncipio erat x̄bū. ca. 1. stie cōpil. §. 70
- a Cōmpotiū siue rōnē reddāt pōres singulis annis corā vicario/ pcuratore 7 duob⁹
seniorib⁹/ sup q̄ vilitatores inuigilēt: 7 statutū dom⁹ videāt/ 7 chartis iserāt. ca. 4.
- b Cōpotū reddāt singulis annis vicari⁹ monialiū 7 pcurator in (tertie cōpil. §. 10.
psentia pōisse 7 duarū monialiū ātiq̄rū. ca. 12. tertie cōpil. §. 20. Vide Rō p totū.
- Cōnfessiones. Vide Lena dñi. c
- a Cōnfessiōes cōmunes semp facimus in vigilia natalis dñi/ nisi sit dñica/ vel feria
secūda. ca. 4. prime ptis an. §. 9. et ca. 11. secūde ptis an. §. 2.
- b Confitemur om̄i sabbato/ nisi sit festū capli. ca. 11. secūde ptis an. §. 1.
- c Occurrēte festo capli in sabbo cōfitemur die pcedēti/ que sine festo occurrit. ibi. §. 1.
- d Cōnfessiones cōmunes/ in q̄libet hebda facimus. ibi. §. 2.
- e Pro p̄fessiōe puata/ q̄ in cella sit/ nō dimittit generalis q̄ sit in sabbato. ibi. §. 5.
- f In p̄fessione quā x̄bis latinis facimus/ dicēdū est: mea culpa per superbiam. ibi. §. 12.
- g Per totū spaciū cōfessionis/ nullus debet in ecclesia residere vel libros reuoluere.
ibi. §. 3. Vide Capitulū monachorū. f
- h Prostratus debet esse/ ac detecto capite/ quilibet quādo confitet. ibi. §. 6.
- i Cōnfessiones facimus genibus flexis/ p̄cumbētes sup formas. ca. 6. tertie cōpil. §. 1.
- k Cōnfessiones audire/ prioris est. ca. 6. secūde ptis an. §. 5.
- l In cōfessionibus recipiendis/ vicarius agit vices prioris. ca. 10. secūde ptis an. §. 1.
- m Cōnfessiones recipiat vn⁹ ex monachis/ cui prior inuixerit/ priore et vicario absenti/
bus. ca. 6. scde ptis an. §. 55. et ca. 10. scde ptis an. §. 15. et ca. 11. scde ptis an. §. 1.
- n Cōnfessiones qui audiūt/ nulli pro criminali satisfactionē iniungūt/ sed cū ad prio
rem mittunt. ca. 11. secūde partis an. §. 7.

o Confiter
vicario
p Confessi
6. tertie
q Inter p
r Peccata
s Cōfessio
t Ad cōfess
v Cōnfessio
mus. ca.
r Confessi
y Cōfessio
relatari
3 Cōfessio
rato/ reu
ab Cōfessio
ex depu
ac Cōfessio
ad Confessi
tis mor
ac Confiter
af Confessi
ag Cōfiter
ab Confiter
atur. ca.
ai Confiter
vel nisi
ordinis
ah Confessi
u. secun
al Possum
am Confiteo
an Ad cōf
ao Confessi
custod
ap Confite
aq Confite
ar Confite
as Confite
a Confir
conuen
b Cōfirmē
Vide
c Confir
incepta
a Cōform
in festis
a Cōfili
ma. ca.
b Sine cō
de diu
c Sine cō
cia/ mul
an. §. 4
d Sine co
in capi

ordinis cartusiensis

- o** Confiteri iterum priori de mortali tenent omnes qui in absentia prioris fuerunt a vicario absoluti. ca. 4. secunde ptis no. §. 12.
- p** Confessi de peccato mortali et absoluti semel/nō tenent iterum confiteri priori. ca. 6. tertie cōpil. §. 4.
- q** Inter peccata mortalia et criminalia est differētia. ca. 6. tertie cōpil. §. 4.
- r** Peccata mortalia criminalia exprimunt. ibi. §. 5. Elide Absolvere. i. o. p. q.
- s** Confessiones fiunt ferialibus diebus post primā rē. ca. 1. tertie cōpil. §. 2.
- t** Ad confessionē misse dicit celebrās: et vobis frēs/ quāvis sol⁹ sit qui iuuat eū. ibi. §. 3.
- v** Confessiones seculariū: exceptis mercenarijs/ sine suorū superiorū licentia nō audi- mus. ca. 6. tertie cōpil. §. 2.
- r** Confessiones mulierū nō audimus/ etiā cū suorū superiorū licētia. ibi. §. 2.
- y** Confessionē suā reuelasse si q̄s alicui iproperauerit/ sit i disciplina criminolorū: a qua relaxari nō poterit/ nisi p caplm generale vel porē cartusie. ibi. §. 3. Elide Sedes. d.
- 3** Confessus de pctō mortali si q̄s in itinere p̄stitutus fuerit alteri q̄ suo pori vel depu- tato/ reuersus ad domū tenebit iterū cōfiteri pori vel deputato. ibi. §. 6.
- ab** Confessorē nullus pōt sibi eligere pro indulgētis cōsequēdis/ nisi priorē vel aliquē ex deputatis ad cōfessiones audiēdas. ibi. §. 14. Elide Larcer. n. Sedes. e.
- ac** Confessorē pōt q̄libet sibi eligere i morte/ q̄ pōt sibi dare plenariā remissionē. ibi. §. 17.
- ad** Confessorē potest sibi eligere prior vnum ex deputatis/ qui eum absoluat a pecca- tis mortalibus reservatis. ibi. §. 13.
- ae** Confiteri iterū tenet prior vicario/ de mortali alteri cōfesso. ca. 6. scde ptis an. §. 55.
- af** Confessione cōi facta/ prior ad infirmū vadit aut transmittit. ca. 11. scde ptis an. §. 9.
- ag** Confiteri tenent donati/ p̄ma dñica cuiuslibet mēsis. ca. 3. tertie ptis no. §. 10.
- ah** Confiteri vniuersaliter monent clerici et laici cum ad ordinē veniunt et cū prior mu- tatur. ca. 11. secunde partis an. §. 10.
- ai** Confiteri nō poterūt aliqui nrm p̄dicatoibus aut minoribus sine licentia prioris/ vel nisi ostendāt priuilegiū date potestatis/ a dño papa/ exp̄resso noie cartusiēsis ordinis. ibi. §. 11. et ca. 30. tertie ptis an. §. 3. et ca. 34. tertie ptis an. §. 9.
- ak** Confessiones eorū qui nobis nō cōmissi sunt/ quātū possumus vitare debemus. ca. 11. secunde partis an. §. 14.
- al** Possumus tamē eas recipere cum cōditione. ibi. §. 12.
- am** Confiteor dicit̄ versa facie ad cathedrā iunctis manibus. ca. 43. p̄me ptis an. §. 13.
- an** Ad cōfiteor ad missam cū nō sumus/ veniā accipimus. ca. 37. p̄me ptis an. §. 18.
- ao** Confessionē tam ad p̄mā q̄ ad missam facit ep̄us: ad missam tñ sacerdos/ pone dñe custodia ori meo p̄mittit: et adiutoriū nrm subiūgit. ca. 9. scde ptis an. §. 9.
- ap** Confiteor dicit infirmus quādo visitat̄ et iungit. ca. 46. p̄me ptis an. §. 2.
- aq** Confiteor dicit̄ in fine capli generalis. ca. 29. scde ptis an. §. 35.
- ar** Confiteor dicit̄ in fine capituli priuati. ibi. §. 42.
- as** Confiteor dicit̄ in fine visitationis. ca. 30. secunde ptis an. §. 34.
- a** Confirmari postulet a prioribus puocatis/ vnus de antiquioribus/ personā in quā **Confir** conueniūt. ca. 5. secunde ptis an. §. 24.
- b** Cōfirmēt electionē priores cōuocati/ auctoritate dei et capituli generalis. ibi. §. 24. Elide Electio. r. y. 3. aa. ab. ac. ae.
- c** Confirmare volētes cōstitutionē diffinitores/ dicāt sic in scriptis: Cōstitutionē hāc inceptā rē. nunc approbamus. ca. 28. scde ptis an. §. 16.
- a** Cōformare se debet cōuersi et redditī/ habitantes infra parochias seculares illis/ **Confor** in festis colēdis et nō colēdis. ca. 2. tertie ptis no. §. 8. Elide Celebrare. h.
- a** Cōsiliū cōuentus sui requirāt priores sup eorū exitu/ in aduentu et quinquagesi- **Consi** ma. ca. 6. secunde partis an. §. 35.
- b** Sine cōsilio capli generalis/ nō licet pori cartusie nec q̄buslibet alijs aliqd imutare de diuino officio/ nec de p̄suetudinib⁹ ordinis. ca. 1. p̄me ptis an. §. 1. et ca. 3. secunde
- c** Sine cōsilio capli generalis/ libros cū q̄bus diuina celebrant̄ offi- (ptis an. §. 1. cia/ nullus emēdare p̄sumat/ nisi cum exemplaribus emendatis. ca. 1. p̄me partis an. §. 4. et ca. 3. secunde ptis an. §. 4.
- d** Sine cōsilio priorū et monachorū cartusie/ prior cartusie nō debet dare sententiā in capitulo generali. ca. 29. secunde ptis an. §. 26.

Repertorium statutorū

- e Cum consilio cōuentus cartusie/prior cartusie potest facere misericordiā prioribus super annū. ca. 3. secūde ptis no. §. 2.
- f Consilio maiorū meliorūq; prior eligi. ca. 5. secūde ptis an. §. 9.
- g Consilio suo tantū et maturiorū/prior est cōtentus in leuioribus rebus et consue- tis. ca. 7. secūde partis an. §. 2.
- h Consulere potest prior in cōmendandis obediētis/eos inter quos cōuersati sunt/ hi quibus eas cōmendare pponit. ibi. §. 6.
- i Ad cōsiliū prioris/recurret sp. pcurator/ si magnū aliqd agēdū est. ca. 8. scde ptis. §. 2.
- k In cōsiliis tractatibus pōres req̄rere nō tenent cōsensum monachorū vocem nō habentiū/ nisi velint. ca. 4. scde ptis no. §. 2.
- l Consiliū prioris et fratrum requirit in receptione nōuitij. ca. 23. scde ptis an. §. 5.
- m Consiliū conuersorū vel redditōrū nō tenent priores sequi in receptione aliorū/ nisi cōuentui expediens videat. ca. 2. tertie ptis no. §. 5.
- n Consiliū possunt si velint querere/prioris a conuersis/de receptione dominarū et clericorū. ca. 34. tertie partis an. §. 2.
- o Sine cōsilio vicarij/ pcuratoris et sacriste/ nullus pōr mutuet/ ultra decē libras. ca. 3. secunde ptis no. §. 10. Vide Colloquiū. ac
- a Conspiratores/ vt se corrigant/ moneant. ca. 31. secūde ptis an. §. 3.
- b Si duo pluresve cōspirauerint/ in eadem domo/ a visitatoribus puniant. ca. 21. se- cunde ptis an. §. 6. et ca. 28. tertie ptis an. §. 56.
- a Constitutiones oēs que amodo fient/ scribant in titulo de diuersis statutis capi- tūl. ca. 28. secūde ptis an. §. 17. Vide Diffinitores. l. m. n. o. p. q. r.
- b Nulla cōstitutio vel statutū per generale capitulū fieri poterūt/ nisi per duo capla generalia cōtinua approbent. ibi. §. 11.
- c Constitutio postq; fuerit approbata/ extunc habeat vim cōstitutionis. ibi. §. 16.
- d Constitutiones noue a psonis ordinis obseruent/ vt in prologo nouarum consti- tutionū. Vide Alienare. b
- e Constitutiones nouas nō habētes/ a visitatoribus puniant. ca. 8. scde ptis no. §. 12
- a Consuetudines. Vide Consiliū. b
- b In cōsuetudinibus nō expressa/ relinquunt priorū arbitrio ordināda/ si tamē non dissonent a statutis vel consuetudinibus ordinis generalibus. ca. 1. prime partis an. §. 2. et ca. 3. secūde ptis an. §. 2.
- c Consuetudines domorū que cōtra statuta vel scripta capitli nō sunt/ leuiter a prior/ bus nō imutent. ca. 1. pme ptis an. §. 3. et ca. 3. scde ptis an. §. 3.
- d Consuetudo nulla/ cōtra statuta capituli valeat aut toleret. ca. 12. secūde ptis an. §. 13. et ca. 28. tertie ptis an. §. 62.
- e Consuetudines et statuta ordinis/ in tres partes diuidunt. ca. 1. secūde ptis an. §. 2.
- f Consuetudinū secunda pars singulis annis legatur/ et prima pars de triennio in triennium. ibi. §. 3.
- g Consuetudines incipiunt legi/ in festo oīm scōrū post nonā. ca. 28. pme ptis an. §. 4.
- h Consuetudinū lectio p̄mittit/ cū colloquiū est habendū a kalēdis nouembri/ vsq; ad pascha. ca. 34. prime ptis an. §. 7.
- i Consuetudinū tertia pars legit semel in anno/ in cōuentu conuersorū. ca. 1. secunde
- k Consuetudines legunt conuersis/ secūda et tertia die natalis domi (ptis an. §. 3. ni. ca. 5. prime partis an. §. 27.
- l Consuetudines legant conuersis/ secūda et tertia die/ pasche et pentecostes. ca. 14.
- m Institutiones sepi' pueris exponant. ca. 32. scde ptis an. §. 25 (pme ptis an. §. 15.
- n Consuetudines noue ad conuersos et redditos pertinētes/ ter in anno eis legant. ca. 2. tertie partis no. §. 16.
- o Consuetudines domni guigonis in domibus ordinis habeant/ et omni anno bi- sextili/ in cōuentu legant. ca. 1. secūde ptis an. §. 7.
- p Consuetudines domni guigonis/ legat et relegat/ qui terminos nre religionis trās- latos dubitat. ca. 4. secūde ptis an. §. 2.
- q De cōsuetudinibus in ecclesia. ca. 37. pme ptis an. per totū.
- r De cōsuetudinibus monachorū generaliter. ca. 22. secūde ptis an. per totum.
- s De cōsuetudinibus cōuersorū/ generaliter. ca. 28. tertie ptis an. per totū.

Consp

Consi

Consu

Consuetu
et ca. 28.
Petenti
dine sit
De cōsue
22. secūde
Prohibe
comede
Preterit
torquer
Consuetu
ac Consue
renocan
id Consue
careat/ d
Contēda
Remo sua
ca. 7. secu
Qui cōtr
vt malic
Qui inter
domos
ca. 28. ter
Contenti
secūde p
Continē
fessionē
a Contrac
a Conuer
a Conuer
b Conuer
c Qualibet
periore
d Conuer
de licen
e Conuer
§. 8.
f Conuer
§. 36. et c
g Conuer
partis an
h Conuer
i Conuer
tertie p
noster cū
k Conuer
l Conuer
m Conuer
n Conuer
o Conuer
quēdas
p Conuer
ofonē d
q Conuer
r Conuer
s Conuer

ordinis cartusienſis

- t Conſuetudinis noſtre nō eſt pro victualib⁹ murmurare. ca. 22. ſecūde ptis an. 5. 1.
et ca. 28. tertie ptis an. 5. 59.
- v Petenti miſcōias p cōſuetudine ſubtrahant⁹ donec qd de miſcōia / qd de cōſuetu-
dine ſit / bene recognoſcat. ca. 22. ſcōde ptis an. 5. 12. et ca. 28. tertie ptis an. 5. 61.
- r De cōſuetudinibus tractet in capitulo monachorū / dominica in ramispalmar. ca.
22. ſecūde ptis an. 5. 19. *Uide Libus. e*
- y Prohibeāt viſitatores / ne p̄textu cuiuſdā cōſuetudinis monachi in ſpaciamentis
comedere p̄ſumant. ca. 8. ſecūde ptis no. 5. 6. *Uide Comedere. p*
- 3 Pretextu cuiuſdā cōſuetudinis priores nō p̄mittāt antiquos ſamulos a nouis ex-
torquere denarios. ca. 3. ſecūde ptis no. 5. 17.
- ab Conſuetudo eſt / vt duo genera panū faciam⁹. ca. 32. ſecūde ptis an. 5. 9. 7 ca. 20. tertie
ac Conſuetudines introducte / ſeu forte introducende contra ſtatuta (ptis an. 5. 10.
reuocantur. ca. 13. tertie cōpil. 5. 12.
- ad Conſuetudinē aliquā cōtra ſtatuta p̄tinaciter allegās ⁊ obſeruans / vino ⁊ ceruiſia
careat / donec ſtatuto ſe cōformauerit. ibi. 5. 13.
- a Contēdere cū priore ſuo vel ludere / nullus ſubditus p̄ſumat. ca. 3. ſecūde partis **Conten**
b Nemo ſuam vel alterius cōtentioſe p̄ſumat deſenſare ſententiam. (no. 5. 21
ca. 7. ſecunde partis an. 5. 2.
- c Qui cōtra priore vel ſaniorē partē cōuentus / ſuā vel alterius ſententiā cōtentioſe
vl malicioſe defendere p̄ſuſerint / a cōiſibus tractatib⁹ excludat⁹. ca. 4. ſcōde ptl no. 5. 1
- d Qui inter ſe pacem ⁊ cōcordiā per contentiones ⁊ rixas violare p̄ſumpſerint / per
domos ordinis / ſub diſciplina congrua diuidantur. ca. 21. ſecūde partis an. 5. 7. et
ca. 28. tertie partis an. 5. 57.
- e Contentioſos ad relationē viſitator⁹ prior cartuſie alibi nō differat collocare. ca. 8.
ſecūde ptis no. 5. 8. *Uide Lacer. c. Colloquiū. ab. at*
- a Continētiā / p̄ſeuerantiā / obediētiā ⁊ viuere ſine pprio / p̄mittāt redditū laici / cū p / **Continen**
feſſionē faciūt. ca. 33. tertie ptis an. 5. 5. *Uide Lacer. b. i*
- a Contractus reemptionū / in ordine ſunt / phibiti. ca. 3. tertie cōpil. 5. 11. **Contrac**
a Conuerſionis ſancti pauli officiū. ca. 7. tertie ptis an. 5. 10. (tertie ptis an. 5. 2. **Conuer**
a Conuerſorū numer⁹ ſecū ſtatut⁹ ē ⁊ redditoy ſeptē. ca. 25. ſcōde ptl an. 5. 3. et ca. 33.
b Conuerſi iuuāt ſacriſtā ad mūdādū eccleſiā in paſceue. ca. 13. p̄me ptis an. 5. 24. *Uiv*
c Quilibet puerſus thuribulū accipit ad miſſā deſiciēte cōqnario ſu / (de Aqua. c.
periore. ca. 33. p̄me ptl an. 5. 6. et ca. 28. tertie ptis an. 5. 1. *Uide Lōicare. a. b. c. f. g.*
d Conuerſi ⁊ redditū ad miſſas ſeruire nō p̄ſumāt niſi in neceſſitare ⁊ (k. l. r. s. t. y. ac.
de licentia prioris. ca. 2. tertie ptis no. 5. 6.
- e Conuerſi ⁊ redditū / donati ⁊ p̄bendarij ſeruire poſſunt ad miſſas. ca. 11. tertie cōpil.
5. 8. *Uide Cerimonia. a*
- f Conuerſi p benefactorib⁹ ſcti ſtephani / dicūt trecentis vicib⁹ p̄ n̄r. ca. 5. p̄me ptl an.
5. 36. et ca. 9. tertie ptis an. 5. 3. Et p cluniacēſib⁹. vide Cluniacēſes. c.
- g Conuerſi p officio capli generalis dicūt trecentis trigita vicib⁹ p̄ n̄ſter. ca. 48. prime
partis an. 5. 34. et ca. 9. tertie ptis an. 5. 2.
- h Conuerſi p p̄ce monachorū dicūt ter pater n̄r. ca. 48. p̄me ptis an. 5. 27.
- i Conuerſi p monachatu / dicūt trecentis trigita vicib⁹ p̄ n̄r / medietatē cū venijs. ca. 9.
tertie ptis an. 5. 1. *Uide Annuerſariū. 3* Et in ſingulis annuerſarijs nouē pater
noſter cū rōndē venijs. ca. 9. tertie ptis an. 5. 1. *Uide Breuis. k. 11*
- k Conuerſi debēt duos breues q̄libet hebda. ca. 4. p̄me ptis no. 5. 12.
- l Conuerſi p q̄libet tricēnario charte capli / dicūt q̄nq̄ginta p̄ n̄r. ca. 2. ſtie cōpil. 5. 25.
- m Conuerſi p q̄libet tricēnario / qd nō eſt de charta / dicūt. c. l. p̄ n̄r. ca. 9. ſtie ptl an. 5. 4
- n Conuerſi p miſſa ſacerdotibus iniuncta / dicūt q̄nq̄ginta pater n̄r. ibi. 5. 5.
- o Conuerſi ⁊ redditū ſequant⁹ eccleſiā in feſto corpis chriſti / p̄pter indulgētiās conſe-
quēdās / ⁊ comedāt in refectorio. ca. 1. tertie cōpil. 5. 32. *Uide cōio. k*
- p Conuerſi ⁊ redditū nō tenent aliqd dicere / p officio brē marie / nec dicūt glia p̄ri / poſt
oſonē dñicā in officio ſuo / trib⁹ dieb⁹ aſi paſcha. ca. 11. tertie cōpil. 5. 2.
- q Conuerſi ⁊ redditū / dicant durātē caplo generali pater n̄r ſingulis diebus. ibi. 5. 3.
- r Conuerſi a redditis per barbā diſcernunt. ibi. 5. 5. *Uide Caputiū. n*
- s Conuerſi nō ceſſant ab operibus in dedicatione eccleſie ſuperioris et p̄ceptiōe bea

Repertoriū statutorum

- temarie qñ transferunt: et in festis thome et matthei/marci et luce/gregori/ambrosij/augustini et hieronymi. ca. 2. tertie ptis no. §. 17.
- t Conuersi nō cessant ab opib⁹ in festo scti hugonis lincolniēsis. ca. 2. pme ptis no. §. 37
- v Conuersi cessāt ab opib⁹ in festo scti hugonis lincolniēsis. ca. 1. tertie cōpil. §. 41.
- x Conuersi nō cessant ab opibus in festo reliquiarū ecclesie superioris. ca. 28. pme partis an. §. 7. et inferioris. ibi. §. 12.
- y Conuersi nō cessant ab operibus in festo sancti bernardi. ca. 2. prime ptis no. §. 32. Et vñdecim milia virginiū. ibi. §. 36.
- z Conuersi nō cessant ab operibus in festis sancte agathe/cōpassionis/visitationis/et pñsentationis beate marie: nec in festis sancti benedicti et scti iohānis baptiste qñ transferunt: non tñ debēt laborare circa domū supiorē. ca. 11. tertie cōpil. §. 6. Et q nō debēt laborare circa domū superiorē. ca. 2. pme ptis no. §. 36. 37.
- ab Conuersi nolētes laborare/vino et pitātia careāt. ca. 2. tertie ptis no. §. 8.
- ac Conuersi qui nō possunt laborare/inutiles reputant. ibi. §. 15.
- ad Conuersi et redditū ac donatū nō ascēdāt ad statū monachorū aut clericorū redditōrū. Nec sup hoc possūt dispēsare visitatores/ aut pōres licētia dare. ca. 11. stie cōpil. §. 9
- ae Conuersi et redditū ac donatū nō possūt tonsurā clericālē. ibi. §. 7.
- af Conuersi/redditū ac donatū nō addiscāt cantū vel litteras. ibi. §. 10.
- ag Conuersi aut redditū per licētiā/post examinationē datā/ ascēdentes ad statū pñdictum/professionē legent. ibi. §. 11.
- ah Conuersi magis solito mētiū obseruēt sup q pñdictes inuigilēt vt obseruet. ibi. §. 12.
- ai Conuersos nō mittant priores extra sine socio vel famulo. ca. 3. secunde partis no. §. 16. Et de Capa. c. g
- ak Conuersi et priores dum fuerint in itinere missas audiāt. ca. 6. secunde ptis an. §. 42.
- al Conuersis et prioribus dum fuerint in itinere ad lectos redire licet. ibi. §. 44. et ca. 26. tertie ptis an. §. 16. Et de Antiquior. o
- am Conuersi non equitent infra terminos domus sine prioribus suis/ nisi ita debiles essent/ q nō possent peditare. ca. 2. tertie partis no. §. 8. Et de Comedere. v. Et de Confortare. a Accipere. b. c
- an Nullus cōuersus aliqd vendit aut emit/ infra terminos absq licētia pcuratoris. ca. 20.
- ao Conuersi tenētes aialia vltra numerū pñdictū/ sustineāt generale ordinis disciplinā/ et amittāt obediētiā/ prior tñ postea possit eas ipsis iterū cōmendare. ca. 19. secunde ptis an. §. 14. Et de Agnus. a
- ap Magister ouium tenēs singulis pastorib⁹ vltra viginti oues sine licētia/ teneat generale ordinis disciplinā/ et obediētiā amittat. ca. 19. secunde ptis an. §. 15.
- aq Conuersi per disciplinā facti nouitij/ si necesse fuerit/ poterūt pro negocijs domus extra terminos mitti. ca. 23. secunde ptis an. §. 28.
- ar Quicūq sit obediētiarius/ mercenarius sibi necessarios querit: et a pcuratore conducunt. ca. 8. secunde ptis an. §. 52.
- as Conuersi sine licētia/ mercenarios nō conducunt. ca. 28. tertie ptis an. §. 26.
- at Conuersi mulieres non custodiant/ nec eis proprijs manibus/ mercedem reddant. ca. 26. secunde partis an. §. 4.
- av Conuersi cū obediētie eis cōmendant/ nō audeāt querere in cōuentu misericordiā/ nisi de cōsensu prioris. ca. 7. secunde ptis an. §. 5.
- ax Conuersi qui obediētiā nō habēt/ veniūt ante pcuratōrē post primā: vt qd voluerit/ eis pñcipiat. ca. 8. secunde ptis an. §. 48.
- ay Conuersis potest pcurator pñcipere in virtute sancte obediētie: si tamē inobediētes fuerint/ disciplina pertinet ad priorē. ibi. §. 41.
- az Conuersus inobediēs/ aut puerse obediēs pcuratori: et emendare nolēs/ ordinē teneat: et sit extra cōuentū. ca. 21. secunde ptis an. §. 3.
- bb Conuersi nō repñdāt pcuratōrē/ nisi corā pōre: Alis sint extra pñdictū. ca. 4. secunde ptis
- bc Conuersi cum a pcuratore reprehendunt/ prostrati tenent veniam pñdictā. (an. §. 10. stulare. ca. 8. secunde ptis an. §. 47.
- bd Conuersis pñt dare pcurator licētiā loquēdi/ cum opus est/ vel pitantiā/ nō tñ a mul conuersis. ibi. §. 8. Et de Comedere. k. t.
- be Conuersi et redditū a circūcisione vsq ad quinquagesimā/ ostēdant qcquid habent

ordinis cartusiensis

- et exponat voluntati prioris. ca. 22. scde ptis an. §. 19. et ca. 5. scde ptis no. §. 14.
- bf** Conuersi et redditu teneant ostendere procuratori quicquid habet in cellis vel alibi: quotiens ab eo fuerint requisiti. ca. 5. secde ptis no. §. 11. Vide Lella. ay. bb Libaria. f. Lena. g
- bg** Conuersi qui cum nouacula grenones radi fecerint quarta et sexta feria a vino abstineant vsq; ad rasuram sequentem. ca. 2. tertie ptis no. §. 9.
- bh** Conuersos de incontinentia conuictos vel confessos si de carcere educi contingat domum et cellam amittant. ibi. §. 10.
- bi** Conuersi qui acceptauerint impedire ne terre steriles seu inutiles ad tempus dent in emphiteosim reducant ad statum reddituum. ca. 2. tertie ptis no. §. 14.
- bk** Conuersorum criminorum reconciliatio ad capitulum generale pertinet. ca. 31. scde ptis an. §. 11.
- bl** Conuersorum criminorum disciplina. ibi. §. 12.
- bm** Conuersi deferant sibi ipsius honorem fratres se nominent alioquin pro quolibet defectu veniam accipiant et culpam suam in sequenti capitulo recognoscant. ca. 2. tertie ptis no. §. 7.
- bn** Conuersis et redditibus infirmis dicant hore a custodibus suis. ca. 44. prime ptis an. §. 7. et ca. 29. tertie ptis an. §. 4.
- bo** Conuersi et clerici redditu venientes ad capitulum generale offerant lras suas priori cartusie nec intrent capitulum. ca. 7. secde ptis no. §. 9.
- bp** Conuersi prima die capli ad missam ascendant et ea cantata recedunt. ca. 29. scde ptis an. §. 13.
- bq** Conuersos aut clericos monialium sine earum licentia recipe non debemus. ca. 23. secde ptis an. §. 33. Vide Consuetudines. m. n. Ecclesia. l. m. n. o. p. q. r. s. t. v.
- br** Conuersi sint contenti bibere vinum in festis in partibus ubi vinum non crescit. Alio tempore ceruissa utantur. ca. 11. tertie copil. §. 14.
- Que de conuersis posita sunt: ex diuersis locis statutorum collecta sunt. Letera in tercia pre statutorum habent. Vide Laicus. a. b. c. vsq; o.
- Conuiuium.**
- a** Ad conuiuia cum inuitant hospites seculares non ministrant ultra duo fercula. ca. 5. tertie copil. §. 4. Vide Fercula. a. b. c.
- a** Coquina monachorum si adsit quod prima missa cantauit vel quod ad eam legit epistolam vel senium ad secundam non leget vel seruiet et conuerso. ca. 43. prime ptis an. §. 63.
- a** Coquina non intrat vicarius. ca. 10. secde ptis an. §. 14.
- b** Coquina potest intrare vicarius vel alius qui fert thuribulum absente coquinario. ibi. §. 14.
- c** Coquine officio monachi nullatenus apponant et appositi remoueant. ca. 1. scde partis no. §. 16. Vide Bibere. g. h. i.
- d** Quando post coquina datur pitantia in refectorio nullus quod appositum est ad se trahit donec nec ille qui apposuit redierit ad sedem suam. ca. 13. scde ptis an. §. 26.
- e** Coquina seu pitantia semel accipientes ea die sumunt nec debemus ea in crastinum nec etiam in vespertinum sine licentia referuare. ca. 14. secde ptis an. §. 11.
- f** Post coquina duobus ferculis pores et alie plone ordis sint preteriti. ca. 1. scde ptis no. §. 13.
- g** Coquina semel in mense faciant sibi monachi. ca. 14. secde ptis an. §. 7.
- h** Statutum de coquina facienda semel in mense in cellis fuit diu et est reuocatum. ca. 4. secde partis no. §. 25. Vide Conuersus. c. Breuis. d. Lella. t.
- a** Coquinarius et procurator diligentes et benigni sint erga infirmos et hospites et mercenarios egrotantes. ca. 44. prime ptis an. §. 6.
- b** Ad coquinarium pertinet infirmis necessaria preparare. ca. 45. prime ptis an. §. 7.
- c** Coquinarius et procurator ne in refectorio tumultus audiant pvideant. ca. 13. scde ptis an. §. 6.
- d** Coquinario necessaria dicimus in minutionibus. ca. 15. secde ptis an. §. 8.
- e** Cum coquinario loquendi licentia habet nouiti. ca. 23. scde ptis an. §. 20. Vide Ascende. (re. k. l.)
- f** Coquinarius ignem facit priori. ca. 10. tertie ptis an. §. 22.
- g** Coquinarius non possunt esse criminosi donec per capitulum concedatur. ca. 31. scde ptis an. §. 25.
- h** Coquinarius inferior fratribus qui non adsunt debet per aliquem intimare festiuitates anniuersaria preces. ca. 8. secde ptis an. §. 43.
- i** Coquinarius fortiter reprehendat frangentes silentium. ca. 3. tertie partis an. §. 10. Vide Conuersi. a. b.
- k** Coquinarius curam horti habet cum hortolanus ibi non est. ca. 15. tertie ptis an. §. 3.

Con

Co

Coquit

Repertorium statutorii

- I** De coquinario superiori habet. ca. 10. tertie ptis an. per totū.
m De coquinario inferiori habet. ca. 11. tertie ptis per totū. *Uide Custos. p*
Corpus christi *Uide Lena dñi. b* Comunicare. c. 3
a Corpus dñi portat sacerdos quādo vadit ad inungēdū infirmū si ea die nō comu-
 nicauit. ca. 46. prime partis an. §. 2.
b Corpus dñi nobis p̄sentib⁹ dum portat ad cōicandū infirmū/ ybicūq; simus veni-
 am accipimus. ca. 36. prime partis an. §. 25.
c Corpus christi in domibus inferioribus seruet ad succurrendū infirmis: et in quo-
 libet mense renouet. ca. 2. tertie ptis no. §. 2.
d Eucharistie sacramentū in vase mūdo custodiat: et renouet bis in mense. ca. 1. ter-
 tie cōpil. §. 62. *Uide Festū corpis christi per totū.*
Origere/ vel correctio. *Uide Capitulū generale. k*
a Corrigan libri ad libros q̄ correcti sūt in ordine. ca. 1. p̄me ptis an. §. 6. et ca. 3. sc̄de
 partis an. §. 6. et ca. 1. prime ptis no. §. 2. et. 4.
b Ad correctionē fraternā oēs tenent. ca. 4. sc̄de ptis an. §. 9. et ca. 31. tertie partis an.
 §. 1. *Uide Capitulū conuersorū. b*
c Si priores corrigāt excessus/ inquirāt visitatores. ca. 30. secūde ptis an. §. 13.
d Si q̄s tā puerus fuerit/ q̄ in domo pp̄ia corrigi nō valeat/ visitatores eū de do-
 mo emittāt. ca. 8. sc̄de ptis no. §. 7. *Uide Appellare. b*
e Ille in correctiōe modū excedāt visitatores/ cōmissarij et p̄sidentes monent. ca. 9. ter-
f Correctionē ⁊ disciplinā subditi a superioribus patient susti- *(tie cōpil. §. 25.*
 neat. ca. 13. tertie cōpil. §. 15.
g Correctionē ⁊ emēdatione digna/ reformēt et corrigāt p̄sidentes. ibi. §. 14.
u Cōtē vel calculū et corrigiā ad acuēdū/ accipit incola celle. ca. 16. sc̄de ptis an. §. 6.
a Creditores si cōuersi ad recuperāda debita/ sollicitauerint/ aut aliter p̄curauerint
 damnū domus/ amittāt cellā ⁊c. ca. 2. tertie ptis no. §. 11.
a Credo/ in medio altaris semp incipit. ca. 43. p̄me ptis an. §. 17.
b Credo/ dicimus in dñicis ⁊ in cena dñi: ⁊ in festis ap̄loꝝ ⁊ euāgelistaz: ⁊ in omni so-
 lennitate candelaz: exceptis festis sc̄toꝝ stephani ⁊ innocētū: ⁊ feria sc̄ba/ tertia et
 quarta pasche ⁊ pentecostes. ca. 34. p̄me ptis an. §. 13.
c Credo ⁊ p̄fatio ap̄loꝝ d̄r i oib⁹ missis ap̄loꝝ ⁊ euāgelistaz. xij. lec. ca. 1. t̄tie p̄pil. §. 78
d Credo nō d̄r in festis martyꝝ/ p̄felloꝝ ⁊ x̄ginū. xij. lec. nisi occurrāt i dñica. ibi. §. 77
e Credo nō dicit in festis sc̄toꝝ b̄ndicti. ca. 2. p̄me ptis no. §. 15. magdalene. 30. et hu-
 gonis lincolniensis. 37.
f Credo nō dicit ad missam/ in octauis epiphanie. ca. 6. p̄me ptis an. §. 9.
g Credo nō dicit in octauis ascēSIONIS. ca. 17. p̄me partis an. §. 24.
b Cum credo inceptū est/ inclinamus. ca. 36. prime ptis an. §. 26.
i Cum credo dicit/ discooperti sumus. ca. 37. prime ptis an. §. 6.
k Cum credo dicit/ diaconus p̄parat oblationē. ca. 43. p̄me ptis an. §. 22.
l Cū credo nō dicit/ surgit diacon⁹ ad ministrādū/ cū vltima collecta icipit. ibi. §. 22.
m Credo in deū dicit infirmus post inunctionē. ca. 46. p̄me ptis an. §. 7.
n Credo dicit cūcti accurrētes ad infirmū/ cū mori videbit. ca. 47. p̄me ptis an. §. 1.
a Crimē qd̄ p̄bati nō potest/ nulli imponāt monachi. ca. 30. secūde ptis an. §. 7.
b Crimen p quo expulsionis irrogāda est pena/ si p̄bati nequeat/ nulli dicat nisi vi-
 sitatoribus et prior: et illi qui suspect⁹ habet. ca. 31. sc̄de ptis an. §. 5.
c Crimē cōmissum debēt exp̄mire p̄sone ordinis/ volētes a cap̄lo vel priore cartu-
 sie gratiā ⁊ rehabilitationē habere. ca. 10. tertie cōpil. §. 14.
d Crimina in apostasia cōmissa debēt exp̄mire p̄sone ordinis/ volētes licētā obtine-
 re ab ordine ad supplicādū pape vel legatis/ p dispensatione executionis suor̄ or-
 dinū. ibi. §. 13. *Uide Culpa. s*
a Criminosi per solū cap̄lm generale/ recōciliabunt. ca. 31. sc̄de ptis an. §. 11.
b Criminosos q̄scūq; pōt pōr cartusie/ ordini recōciliare fuata ord̄is disciplina. ca. 9.
c Criminosi postq̄ p cap̄lm generale recōciliari fuerint ordini/ *(sc̄de ptis no. §. 10.*
 debēt per priore recōciliari cōuentui. ca. 31. sc̄de ptis an. §. 20.
d Criminosi pro quocūq; crimine de ordine nō expellant: sed carceri intrudant. ca. 9
 secūde partis no. §. 5.

ordinis cartusiensis

- e Criminosorum disciplina et pena. ca. 31. scde ptis an. §. 21. Vide Carcer. d. k. Vide
Comedere. al. Fugitum. a. b. d. n. r.
- f Criminosi clerici et laici: postq̄ reconciliati fuerint/ oim quos inuenerint semp vltimi
erunt. ca. 31. secude ptis an. §. 35.
- g Criminosi nec eligere possunt/ nec eligi/ nec ad electionē cum alijs sunt admittendi.
ca. 2. secunde partis no. §. 3.
- h Criminosus enormis est/ qui manus violentas in priorē suum iniecerit: et ideo nō
potest eligi in priorem. ibi. §. 7.
- i Criminosorum penam sustineat subditus/ qui litteras portat vel mittit cōtra bonū
pacis. ca. 1. secunde partis no. §. 12.
- k Criminosi ordini reconciliati/ spirituale beneficiū habeāt: sed nō vocē/ nisi fuerit eis
restituta. ca. 9. scde ptis no. §. 11. Vide Absolvere. ab. ad
- a Cruces duas in ecclesijs erectas habemus: et aliā in secreto deferēdā ad inungē/
dum/ vel cōicandū infirmū/ vel sepeliendū mortuū. ca. 32. scde ptis an. §. 4.
- b Cruces cooperimus in die cinerū/ in pasceue detegēdas. ca. 10. pme ptis an. §. 2.
- c Crux in gradib⁹ altaris vbi adorāda est/ a diacono collocat. ca. 13. pme ptis an. §. 28
- d Crux venerabiliter adorātes osculamur/ dicētes: Adoram⁹ te christe. ibi. §. 30.
- e Crux maior discooperit a sacrista post vespas. ibi. §. 41.
- f Crux deferit ad inungendū infirmū/ cum igne et aq̄ bñdicta. ca. 46. pme ptis an. §. 1.
- g Crux thurificat in exequijs defuncti. ca. 47. prime ptis an. §. 8.
- h Crux collocat ad caput defuncti. ibi. §. 8. Vide Quadragesima. i
- i Crux portat a nouitio. ibi. §. 21. Vide Caplm monachorū. g
- k Ad cruxē inclinamus venientes ad sedes nras in refectorio. ca. 13. scde ptis an. §. 16.
- l In cruce signat recipiēdis/ nullū facit impedimētū votū cruci. ca. 23. scde ptis an. §. 30.
- a Cucullas duas accipit incola celle. ca. 16. scde ptis an. §. 2. Vide Caputū. l
- b Cuculla nra iduif monach⁹ alteri⁹ ordinis q̄ recipit i ordine. ca. 23. scde ptis an. §. 11.
- c Cuculla/ tunica/ cilicio/ caligis et pedulib⁹ induit monachus defunctus. ca. 47. pme
ptis an. §. 6. et ca. 4. pme ptis no. §. 3. (Vide Boccaran. b
- d Cuculle ecclesiastice sūt/ de pāno leui vlt de fargia alba et sbili. ca. 5. pme ptis no. §. 20.
- e Cuculle ecclesiastice sint talis quātitatis/ q̄ qlibet sublata omni nota/ eisdē cucullis
indui honeste valeat seu vestiri. ibi. §. 20.
- Culcitra
- a In culcitra nullus iacere psumat. ca. 32. secude ptis an. §. 22.
- b Preter culcitra de pluma/ prior dispēsare potest circa infirmos/ in deponēdo ciliciū
et caligas. ca. 44. prime partis an. §. 5.
- c In culcitra nō iacet frater qui saginarios curat/ quando foras egredit. ca. 26. tertie
partis an. §. 1. Vide Dormire. e
- a Culpe clamant in caplo postq̄ prior q̄ dicēda sunt finierit. ca. 12. scde ptis an. §. 7.
- b Culpa suā clamat in caplo q̄ tarde venit ad recordationē. ca. 35. prime ptis an. §. 12.
- c Culpa suā recognoscit i puētū/ q̄ ad ecclesiā vocat ab ifirmario. ca. 37. pme ptis an.
- d Culpa recognoscimus in cōuentu/ q̄ cōuentū fallere facimus/ vel errorē (§. 19
nostrū nimis defendimus. ibi. §. 15.
- e Culpa suam clamat sacrista/ quādo ppter aliquā rem querendā/ conuentū expecta
re facit. ca. 41. prime partis an. §. 39.
- f Culpas suas clamāt sacerdos hebdiarius/ diacon⁹/ cantor et lector refectorij de de/
fectibus in eisdē officijs. ca. 4. secude ptis no. §. 13.
- g Culpa suā clamat/ et disciplinā recipiat in caplo primo sequēti/ qui silētiū fregerit.
ca. 17. secude ptis an. §. 4. Vide Comedere. an
- h Culpas clamātes de fractione silentij/ disciplinas recipiāt/ nisi habeāt celebrare in
conuentu/ vel nisi fuerit cōmunio generalis/ vel alia causa/ puta debilitatis vel in
firmitatis. ca. 4. secude ptis no. §. 14.
- i Culpa suam clamātes de fractione silentij/ debēt exprimere locū/ vices/ et gradum
personarū. ca. 6. tertie cōpil. §. 27. Vide Locus. b
- k Culpas si laudabilē in caplo pfitēt monachi/ in grāt visitatores. ca. 30. scde ptis an.
- l Culpa pponit in spiritu lenitatis/ qui aliquē clamat. ca. 12. scde ptis an. (§. 15.
§. 10. Vide Caplm monachorū. k Comedere. ao

Repertoriū statutorū

- m Lulpā suā clamēt in conuentu/redeuntes fugitiui/misericordiā petant ⁊ emēda-
tionē pmittant.ca.31.secūde partis an.⁊.30. Uide Scandalū.b
- n Lulpam suā clamet in capitulo generali /qui neglexerit facere celebrare missam
i domo inferiori/ter vel bis i hebda.ca.2.tertie partis no.⁊.1. Uide Celebrare.g
- o Lulpam suā clamet qui non sequit officium diuinum in capitulo generali. ca.9.
tertie compil.⁊.1. Uide Officium diuinū.b
- p Lulpas suas clament in capitulo generali/qui culpabiles fuerint de ingressu muli-
erū infra clausuras domorū.ca.6.secunde partis no.⁊.22.
- q Lulpam suā clament in capitulo generali/qui litteras ⁊ denunciations conue-
tuum vel personarū domorum per quas transeunt/ cōtempserint asferre capitulo
generali vel priori cartusie.ca.7.secunde partis no.⁊.4.
- r Lulpam suā clamet in capitulo generali/qui sine causa rationabili distulerit im-
plere quod sibi iniunctū fuerit a caplo generali vl pōre cartusie.ibi.16.
- s Lulpas suas clament in capitulo generali/visitatores ⁊ priores/si quē p quocūq;
crimine de domo sua emisierint.ca.8.secūde partis nouor.⁊.7. Uide Charta.e
Anniuersarium.s Refutare.a
- t Lulpā suā clamēt fugitiui n̄ crimiosi: ⁊ emēdatiōez pmittāt.ca.31.scde prt an.⁊.30
- v Lulpā suā recognoscit coqnari⁹ supior/qñ aliqd alicui deest.ca.10.ſtie prt an.⁊.12.
- x Lulpā suā clamat coqnarius inferior/si aliquid deperierit.ca.11.tertie ptis an.⁊.5
- y Lulpas suas de offensis suis/dicunt conuersi.ca.1.tertie partis an.⁊.2.
- z Lulpā suā recognoscāt cōuersi/qñ nō deferūt honorē sibi pps.ca.2.ſtie prt no.⁊.7.
- a Cultell⁹ ad panem datur incole celle.ca.16.secunde partis an.⁊.11.
- b Cultellos reſectorij custodit a rubigine et exacuari facit coquinarius superior. ca.
10.tertie partis an.⁊.27.
- c In cultellis ⁊ zonis nihil sit de serico/vel argento/seu quocūq; precioſo/vel aliud
quod appareat curiosum.ca.1.secunde partis no.⁊.5.
- d Cultellos barbarinos nō portent mercennarij.ca.19.secunde partis an.⁊.21.
- e Cultellos magnos non deferant infra terminos cartusie/ famuli uehientes ad car-
tusiam.ca.7.secūde partis no.⁊.10.
- a Curam cūctorū sollicitē gerere debet prior.ca.6.secūde partis an.⁊.1.
- b Cura tēporaliū rerū ac sollicitudine/ne prior pgrauatus spiritalibus minus possit
intendere: tales singulis obediētis fratres satagit deputare: quorū eas fidei secu-
re valeat credere.ca.7.secūde partis an.⁊.3.
- c Curam vniuersorū strenue gerit pcurator.ca.8.secūde ptis an.⁊.2.
- d Curā oimodā adhibere debet pcurator/circa singulas obediētias.ibi.⁊.37.
- e Ad curam coquinarij superioris pertinet/ vt iuste/ cyphi ⁊ c. munda sint.ca.10. ter-
tie partis an.⁊.26.et.27.
- f Curā dom⁹ et vniuerſe supellectilis/gerit coqnari⁹ inferior.ca.11.tertie ptis an.⁊.5.
- g Curā horti et gallinarij/et si necesse sit ſaginarioz/debet habere coquinarius infe-
rior.ibi.⁊.27.et ca.15.tertie ptis an.⁊.3.
- h Curas ppinquorū suorū interdici⁹ vniuersis cōuersis: ⁊ ne ipsos sine licētia prio-
ris aut pcuratoris/mercenarios conducāt.ca.28.tertie ptis an.⁊.26.
- a Curias ſeculariū frequētare/equitare cū mulierib⁹: ⁊ res domorū male expendere
damnosum est ordini ac religionis cōtrariū honestati.ca.32.scde ptis an.⁊.32.
- b In curijs platorū et pncipū/vel in alijs locis:iuxta q̄s vel que ordo domos habet:
psone ordinis ppter honestatē ordinis declinent ad easdē.ca.10.scde ptis no.⁊.1.
- c Curia romanā si quis adierit/vel dño pape scribere psumpserit/aut litteras a curia
romana/sine licētia capituli postulauerit:puniat.ca.21.secūde partis an.⁊.2.et ca.
28.tertie partis an.⁊.52.
- d Curia romanā nō intrāt psone ordinis/etiā pro suscipiēdis ordinibus sine licentia
prioris cartusie.ca.5.secūde ptis no.⁊.6.
- a Curiositas ⁊ accuratio in vestibis deuiter.ca.16.secūde ptis an.⁊.4.
- b Curiositas euitetur in factura indumentorū.ca.1.secunde partis no.⁊.3. Uide
Cultellus.c Lella.b
- c Ad curiositatē ptinent potius q̄ ad simplicē cantū/fractio et inundatio vocis: ⁊ ge-
minatio puncti.ca.39.prime ptis an.⁊.1.

Lul

Lur

Lur

d Curioſ
e Curioſ
f Curioſ
g an.⁊.
h Si cur
i Quſt
a Luſto
b Luſto
c Luſto
d Luſto
e Nulla
f queſt
g Luſto
h Luſto
i Luſto
k Luſto
l Qui cu
m Luſto
15.ter
n Luſto
o Luſto
p Luſto
q Luſto
r Luſto
famul
ca.7.
s Luſto
ſermo
a D
b an.⁊.
c Dānū
d Dānū
e ca.30
f Dānū
ſic vel
a Dānū
a Dānū
an.⁊.
b Dānū
c Dānū
d Dānū
e Dānū
f Dānū
g Dānū
h Dānū
i Dānū
k Dānū
et ca.

ordinis cartusiensis

- d** Curiose picture de nris eccl'is et domib' eradiant. ca. 1. scde ptis no. 5. 7.
- e** Curiosa in ordine nō fiat. ca. 3. tertie compil. 5. 5.
- g** Curiositate nō deteriorent vel destruant domus laboriose facte. ca. 22. scde partis an. 5. 23. et ca. 28. tertie partis an. 5. 30.
- h** Si curiositate vitet mōachi inqrat visitatores. ca. 30. scde partis an. 5. 15.
- Q**ustodire vel custodia siue custos. *Uide Clauis. a.* Custo
- a** Custodit cellā pōris pcurator et res pētas i ca. / sede vacāte. ca. 6. scde ptl an. 5. 45.
- b** Custodit pcurator ferrū / pānos et calibē. ca. 8. scde partis an. 5. 44.
- c** Custodire debemus libros cautissime. ca. 16. scde partis an. 5. 10.
- d** Custodit ligator librorū / ea q̄ p̄tinet ad obedientiā suā. ca. 18. scde ptis an. 5. 1.
- e** Nulla psona ordinis custodiat aliqua bona a bonis totius cōmunitatis / pter ea que sibi ordo concedit. ca. 5. scde partis no. 5. 9.
- f** Custodit coqnari' supior portā / et adueniētibus r̄idet. ca. 10. tertie ptis an. 5. 1.
- g** Custodit coqnari' supior domos et vniūsa q̄ ad cōes vsus p̄tinet. ibi. 5. 1.
- h** Custodit coqnari' inferior eccl'iaz / porte p̄st / adueniētib' r̄idet. ca. 11. fte ptl an. 5. 4.
- i** Custodit pistor anōnā et recipit i granario / ad mēsurā reponit. ca. 12. fte ptl an. 5. 1.
- k** Custodit res et instrumēta sua magister pastoz. ca. 18. tertie ptis an. 5. 1.
- l** Qui custodiūt negligētē sotulares / rep̄hēdit sutor. ca. 13. tertie ptis an. 5. 4.
- m** Custos horti / ipsum et apes custodit / et domum habet vbi semina sua custodit. ca. 15. tertie partis an. 5. 1.
- n** Custos horti / horti fodit / herbas semiat et mūdāt / cū dato sibi adiutorio. ibi. 5. 2.
- o** Custos horti nō pducit oparios sine licētia pcuratoris. ibi. 5. 3.
- p** Custodi horti siue hortulano / opē quā pōt exhibet coqnari'. ibi. 5. 3.
- q** Custos pōris cartusie / cū nullo fabulādi licentiā habet. ca. 27. tertie ptis an. 5. 1.
- r** Custodi pōt / et custodi grāgie de rucheria / cōmēdēt cultellos magnos vel enses / famuli ordinis veniētes ad caplm generale / vel ad domum cartusie sup annum. ca. 7. scde partis no. 5. 10.
- s** Custodes ostio deputati / intrare nō pmittūt seculares ad caplm generale / nisi ad sermonē audiendū. ca. 29. scde partis an. 5. 12.
- a** **D**amnū domus vel scādālū ordis / si ex dilatiōe absolutionis pōris vsq; ad caplm imineret / visitatores p̄nt pōre absoluerē. ca. 30. scde ptis an. 5. 29.
- b** Dānū dom' in articulo mortis p̄tēs / p crimie nō expellit. ca. 31. scde ptis an. 5. 2. et ca. 32. tertie ptis an. 5. 1. *Uide Celare. g.* Dam
- c** Dānū dom' si pueris pcurauerint / cellā amittāt et. ca. 2. tertie ptis no. 5. 11.
- d** Dānū passus / visitator in reb' suis / occasiōe visitatiōis poterit se seruare indemne. ca. 30. scde ptis an. 5. 32. *Uide Luria. a.*
- e** Dānosa aut vtilia dom' sue pōt qlibet itimare p lras vel psonas ordis / pōri cartu / sie vel caplo generali. ca. 7. scde partis no. 5. 3.
- a** Daniel totus legi in refectorio. ca. 21. prime partis an. 5. 11.
- a** Dare nō pōt pcurator vestes nouas / veteres et eiectas dare pōt. ca. 8. scde partis an. 5. 4. *Uide Laseus. a. Absoluerē. ag. Asportare. b.* Dan. Da
- b** Dare nō pōt pcurator pūlo vel reddito licētiā accipiēdi vestē ab aliq missā. ibi. 5. 9.
- c** Dare pōt pcurator aliq b' ex pueris licētiā loquēdi vel pitatiā / s̄ nō in refectorio / nō tñ simul oibus pueris / nec alicui monacho. ibi. 5. 8. (no. 5. 8.)
- d** Qd dāt pōri / rectori vel vicario monialiū / acqrit domui cui p̄sident. ca. 3. scde ptis
- e** Quicqd dāt p̄fessio / acqrit domui vnde ē p̄fessus / nisi sibi alibi hospitari / donatū fuerit fauore domus in q̄ hospitāt. ca. 6. scde ptis no. 5. 18.
- f** Datū qcqd fuerit / vel oblatū alicui p̄sone ordinis / nullū ius vel pprietatē in eo p̄ / tēdere debet. ca. 10. tertie cōpil. 5. 16. *Uide Resignare. b. Adoniales. ac. al. Accipe. c. f. Cella. 20. an. ap. Accōmodare. g. a.* Do
- g** Donare aliqd sine licētia / pcurator nō p̄sumat. ca. 8. scde ptis an. 5. 2.
- h** Donare sine licētia si q̄s p̄sūperit / p qlitate culpe puniat. ca. 22. scde ptis an. 5. 10.
- i** Quicūq; vltra valorē triū solidoz turonensiu aliqd donauerit / ex cōmunicat. ca. 5. secunde partis no. 5. 14.
- k** Sub specie donatiōis / mutuatōes inf nos nullo mō fiant. ca. 22. scde ptis an. 5. 11. et ca. 28. tertie ptis an. 5. 60. *Uide Elemosyna. b. c. e. i. l.*

Repertorium statutorum

- a** Data semp in litteris ponat̃ tā a p̃ore cartusie q̃ a ceteris: et q̃d̃iu valeat̃ tempus competens p̃figat̃. ca. 31. sc̃de partis an. §. 39.
- b** Pro data apponant̃ dies et annus in litteris ordinis. ca. 13. tertie compil. §. 11.
- Debiles.** Vide Agēda. b
- a** Erga debiles/ infirmos atq̃ in tēptatiōe positos/ benignū atq̃ misericordē debere se nouerit prior existere/ eosq̃ visitare. ca. 44. prime ptis an. §. 1.
- b** Debiles/ infirmi/ valitudinarij/ senes/ et minuti a ieiunijs ordinis excipiunt̃. ca. 14. secunde partis an. §. 9.
- c** Debiliores corpe palpañ in legēdo lectiōes i officio triū lectionū: et in officio. xij. lectionū/ si nūerus mōachor̃ duodenariū excedat. ca. 35. prime ptis an. §. 30.
- a** Decias nlla dom⁹ eē terminos possideat/ absq̃ licētia capli. ca. 19. sc̃de ptis an. §. 1.
- b** Decimas reddat̃ mercenarij de aialibus suis: et ad reddendū cum tempus fuerit/ inducant̃. ibi. §. 21.
- a** Dedicationis ecclie supioris festum solēniter agimus. ca. 28. prime partis an. §. 13. et ca. 32. prime partis an. §. 1.
- b** In dedicatione ecclie ante vespas altare parat̃. ca. 32. prime partis an. §. 1.
- c** Qñ festū dedicatiōis accidit in dñica/ in q̃ necesse est inchoare rñsoriā nouā q̃ solis officis cātat̃: nec pōt dici in alia dñica/ transfer̃. ca. 28. prime partis an. §. 14.
- d** Dedicationis ecclie festū/ nō trāsser̃ nisi venerit in alio festo cādelax: vel trib⁹ diebus añ pascha: vel dñica in qua noua rñsoria/ que aliter dici non valeat/ sit neces/ sario inchoanda. ca. 2. prime partis no. §. 4.
- e** Festū dedicationis si occurrat in aliq̃ dñica aduentus: vel in aliq̃ dñica/ a septuagesima vsq̃ ad pascha/ transfer̃. ca. 1. tertie compil. §. 47.
- f** Qñ festū dedicatiōis ecclie a die cene vsq̃ ad quartā feriā pasche euenerit/ fiet feria q̃nta/ nisi annūciatio dñica/ illā diē impediret: et festū dedicationis tūc ad feriā sextā transfer̃. ca. 2. prime ptis no. §. 5.
- g** Festū dedicationis si occurrat in altero ex q̃ttuor primis diebus pētecostes/ sit feria quinta. ca. 1. tertie compil. §. 30.
- h** Festū dedicatiōis si occurrat in octauis apparitiōis/ ascēsiōis/ corporis christi/ visita tiōis/ assumptiōis et natiuitat̃ br̃e marie/ anticipant̃. ibi. §. 47.
- i** Festū dedicatiōis si occurrat in vigilia natalis dñi vel pētecostes: tūc vespe erunt integralit̃/ de ipsa vigilia. ibi. §. 48. Vide Lōmēoratio. n
- k** Ad missam dedicationis dicat̃ tractus: q̃ p̃fidūt/ qñ a septuagesima vsq̃ ad pascha celebrat̃. ca. 2. prime ptis no. §. 6.
- l** In festo dedicatiōis/ ieiuniū ord̃is ab hospitibus q̃ misse cōuēntuali interfuerint/ et ibi p̃noctauerint/ possit solui. ibi. §. 7.
- m** Qñ dedicatio ecclesie transfer̃/ pueri non cessant ab opib⁹. ca. 2. tr̃ie ptis no. §. 17.
- n** Primo die dedicatiōis/ p̃nt ingredi mulieres ecclias nostras que dedicañ. ca. 28. prime ptis an. §. 15. et ca. 26. sc̃de partis an. §. 5.
- O** Dedicationis ecclie inferioris.
- d** In vigilia dedicatiōis/ p̃or descēdit ad domū inferiorē. ca. 6. sc̃de ptis an. §. 25.
- p** In dedicatione ecclesie/ p̃pter fragilitatem/ prior ab officio suo non cessat. ca. 43. p̃ me partis an. §. 88.
- q** In dedicatione ecclesie/ p̃pter fragilitatē prior et pcurator ab officio suo non ces/ sant. ca. 2. prime partis no. §. 39.
- r** In dedicatione ecclesie cum fratres thurificandi sunt/ thuribulum cum incenso ad thurificandos pueros et hospites si adsunt/ pcurator p̃parat coqnario. ca. 8. secū de partis an. §. 49.
- s** Eadē die oēs horas in ecclia cātat̃ pcurator. ibi. §. 49.
- t** Si die crastina sit festū capli/ anteq̃ ascēdat/ cātat̃ in ecclia oēs horas. ibi. §. 50.
- v** Propter festū dedicationis et reliq̃az: vel p̃pter hospites/ prior et pcurator/ ieiuniū non infringūt. ca. 4. sc̃de partis no. §. 21.
- Defunctus.** Vide Abluere. b. c. Ciliciū. d. Eps. k
- a** Defunctus non nisi post missam p̃ eo cantatā sepelit̃: alias seruat̃ in crastinū. ca. 47. prime partis an. §. 11.
- b** Defunctus pōt ante missam sepeliri/ si de reſeruatiōe imineret periculum. ca. 2.

Dat

Del

Dec

Ded

sup

Ded

infer

Ded

ordinis cartusienſis

tertie compil. §. 8

c Defuncto pſte in eccleſia nō ſit interuallum añ laudes: ⁊ porte chori remanēt apte donec poſt ſepulturā. ca. 2. tertie compil. §. 7

d Defunctorū corpa nō ponant in choro monachorū/ſ puerorū. ibi. §. 9

e Defunctus ſi occurrat infra octauas natiuitatis dñi/ dicat officiū nudū de natiui-
tate ⁊c. ibi. §. 10

f Defunctus ſi occurrat in vigilijs aſceſſionis/ ſancti iohānis ⁊c. ſexta dicit cum no-
ta. ibi. §. 34

g De defuncto ſepeliēdo ab exaltatiōe ſctē crucis vſq; ad kalendas februarij/ qualis
ſtatutū intelligit. ibi. §. 35. Vide Agēda. e. f. g. Anniuerſariū. l.

h Defunctorū noia ⁊ cognōia/ ſpecificādo aſſerāt pōres ad caplm. ibi. §. 15

i Defuncti in furto vel pprietate/ i cimiterio nō ſepeliant: ⁊ ſepulti extrahant. ca. 31.
ſcde ptis an. §. 9. et ca. 32. ſtie ptis an. §. 8. Vide Bñficiū. ac.

k Pro defunctis noſtris/ monachis ⁊ pueris: idē ⁊ par officiū facimus. ca. 48. pri-
me partis an. §. 8.

l Defunctorū noia aſſerant priores ad caplm ſcripta: ⁊ prior ſellionis portabit du-
niacum. ca. 29. ſcde partis an. §. 7

m Defuncti/ veniēdo ad caplm vel reuertēdo/ duplex in ordine officiū habebunt: ⁊
qui ad loca remotiora tranſmittunt. ibi. §. 3. Vide Abſolutio. a. Bñficiū
p totum. Pſis defunctus p totum. (an. §. 3.)

a Denarios nō dat pcurator p elemoſyna ſupra vñdecim ſine licētia. ca. 8. ſcde pſ Dena

b Denarij cum ad opus pitantie danſ: pcurator nō expendit eos/ niſi quantū ⁊ qñ
prior voluerit. ibi. §. 45

c Denarij nō denſ vltra duodeci gartionibus. ca. 30. ſcde ptis an. §. 32

d Denarios ⁊ alias res/ q̄s attulerint/ q̄ in alienis domib' morant/ tradāt pcuratori
ad cuſtodienū. ca. 32. ſcde ptis an. §. 18

e Denarios vñ munuſcula nō pmittāt pōres ātiq; ſamulos extorq̄re a nouis: nec ſa-
mulis domorū p q̄s trāſeūt/ donēt vltra vñū groſſum. ca. 3. ſcde ptis no. §. 17

a Denūciēnt priori cartuſie vel caplo generali/ qui ſunt culpabiles in non obſer- Denun
uando ſtatuta. ca. 1. ſcde ptis an. §. 5

b Denūciēnt caplo generali exceſſus inordinati. ca. 4. ſcde ptis an. §. 9

c Denūciēnt priori cartuſie vel caplo generali/ illi q̄ domos ſuas ſumptib' grauāt.
ca. 1. ſcde ptis no. §. 14. Vide Damñū. e.

d Denūciationes facere omittētes/ ſciāt ſe rōnem diſtricto iudici reddituros. ca. 4.
ſcde ptis an. §. 13. et ca. 31. tertie ptis an. §. 4.

e Denūciationes aſſerre priori cartuſie vel caplo generali/ ptemnētes: dicāt culpam
ſuam corā ipſis. ca. 7. ſcde ptis no. §. 4

f Denūciatiōes ne ſiāt impediētes/ idem faciāt. ibi. §. 5

g Denūciandi falſum via pcludit: ⁊ q̄ hoc fecerit/ tanq; falſarius ſit in criminoſorum
diſciplina. ibi. §. 6

b Si q̄ pentiones de dñis terre/ ipſis dñis reuelauerint: careant voce ⁊ ſint nouitij.
ca. 3. ſcde partis no. §. 7

i Inūciatiōes xboten' nullus facere pſumat/ q̄ poſſent eſſe p bonū pacis: vel princi-
pes ad indignationē puocare. ca. 1. ſcde ptis no. §. 12

k Denūciare ſecularib' exceſſus ⁊ diſciplinās pſonarū ordīs inhibet: ⁊ p faciens pu-
niaſ. ca. 7. ſcde ptis no. §. 12. Vide Abſoluere. g.

l Denūciātes pueri dñis ſecularibus aliqd de correctione pſonarū ordinis/ amittāt
domos ſuas. ca. 2. tertie ptis no. §. 12.

m Denūciat coqnari' ſupior/ pōri vel vicario ea q̄ mittunt. ca. 10. ſtie ptis an. §. 4

a Depoſita vel pecuniā cōmendat prior/ nō pcurator: ſciente tñ pcuratore. ca. 6. ſe- Depo
cunde partis an. §. 14.

b Depoſita ⁊ pecuniā domus ſciāt cū priore ⁊ pcuratore/ vnus vel duo quos prior
elegerit. ibi. §. 15. Vide Accōmodare. l.

c Depoſita ppa ⁊ aliena/ ſb duab' vñ trib' clauib' cuſtodiant. ca. 3. ſcde ptis no. §. 11.

d Depoſita cuſtodienda recipe non debet pcurator/ niſi concedente priore. ca. 8. ſe
cunde partis an. §. 5.

Repertorium statutorum

- e Deposita aliena/nō habeāt p̄sone ordinis penes se/aut custodiant: q̄ si in his visi-
tatores/aliquos culpabiles inuenerint/rigide puniant.ca.10.tertie compil.5.15.
Uide Pecunia p̄ totum.
- f Depositum non custodiat puerus aut redditus/etiam p̄cipiente p̄curatore.ca.28
tertie partis an.5.17
- g Si vadēs foras depositū recepit/reiſus mor̄ p̄curatori reddat.ibi.5.17
- h Qui sine licētia p̄oris depositū habuerit/sicut de p̄prio iudicet.ibi.5.17.
- i In depositis q̄tū domus habeat/vel a q̄bus deposita suscepit/non inquirent visi-
tatores.ca.30.sc̄de ptis an.5.15. Uide Absoluere.az
- a Diaconi officium ad longū.ca.43.prime partis an.5.9. et sequē.
- b Diaconus diebus dñicis cū incipit psalmus:memor esto/intrat vestiariū/cucul-
lam induit.ibi.5.9
- c Diacon⁹ dū p̄ces dicunt/ponit missale sup dextrū cornu altaris: et portat thuribu-
lū ad lectoriū et cādelas accēdit.ca.43.prime partis an.5.11.
- d Diacono iuuāte sacerdos induit casulā: et diaconus redit ad sedem suam.ibi.5.12.
Uide Credo.k.l. Cōmunicare.n.o.p.q.
- e Diaconus lecturus euangeliū/inclinās de gradu altaris/ab ep̄o si adsit: alias a sa-
cerdote petit b̄ndictionē.ibi.5.16.
- f Diaconus bis casulā trahit: sc̄z cū post offertoriū dicit/orate fr̄es: et cū post cōmu-
nionē dicit/dñs vobiscū.ibi.5.54.
- g Diacon⁹/ sacerdos et q̄ ministrat thuribulū/omni tpe p̄nt exercere ministeriū suū.
ca.37.p̄me partis an.5.5.
- h Diacon⁹ sacerdotē adiuvat ad iduēdū/ cū sacrista pat⁹ nō ē.ca.43.p̄me pt̄ an.5.86.
- i Diacon⁹ seruit ad oēs missas conuentuales.ibi.5.60.
- k Diacon⁹ cū paratus nō est/nec ali⁹ in choro suo: ille cui de alio choro sequēs cōtin-
git hebda/exequit officium eius.ibi.5.84.
- l Diacon⁹/dieb⁹ duas missas habentib⁹/seruit ad matorē.ibi.5.60.
- m Diacon⁹ nō cōicat in missa corporis christi/q̄ festū sc̄i iobānis occurrit in dñica.ca.
1.tertie cōpil.5.37. Uide Comedere.ai. Culpa.f.
- n Diaconi noui/non phibent seruire p̄pter fragilitatem: p̄missa tamen confessione.
ca.43.prime partis an.5.85.
- o Si diacon⁹ veniā sumat post missam/intelligit si in hora que sequit missam/venia
sumat: alit non.ca.1.tertie compil.5.5.
- p Si diacon⁹ in vigilia natalis dñi/sit sc̄dam lectionē lecturus/leget p̄mā.ibi.5.6.
- q Diacon⁹ et sacerdos in natiuitate dñi dū homelie dicunt/ad p̄parandum se egredi-
unt.ca.5.prime partis an.5.4.
- r Diacono p̄cedere et lumē ferere/facta orōne sacerdos vestiariū ingredit̄.ibi.5.5.
Uide Cādelas.a.c.e.f. B̄ndicere.b.c.d. Linis.a.
- s Diacon⁹ vltim⁹/duos ramos porrigit sacerdoti.ca.11.p̄me partis an.5.29
- t Diacon⁹ ramos nō tenet dū legit passionē.ibi.5.29. Uide Genua.
- v Diacon⁹ legit euangelium in mandato.ca.13.prime partis an.5.20.
- x Diacono p̄cedente et lumen ferente/sacerdos vestiariū ingredit̄/in die pasche et p̄
tecostes.ca.14.prime partis an.5.4
- y Diacon⁹ crucē portat ad visitandū et inungendū infirmū.ca.46.p̄me ptis an.5.1.
- z Diacon⁹ de n̄ris seruit ep̄o cū celebrat in puētu: et cū trahit ei casulā/genua flectit.
ca.9.secunde partis an.5.11.
- a Dictiōes q̄ p̄ remissum p̄ferunt.ca.5.p̄me partis no.5.25.
- b Dictiōes q̄ int̄ duas vocales p̄ vnicū.s.scribunt et p̄ duplex p̄ferunt.ibi.5.26
- c Dictiones que p̄.t.scribunt et sonant̄.ibi.5.27.
- a Diffinitoy sex electores/discreti et idonei noiant.ca.28.sc̄de ptis an.5.3.et.4.
- b Diffinitoy octo eligunt/q̄ magis idonei iudicant̄.ibi.5.5.
- c Diffinitoy null⁹ eligat in duob⁹ caplis successiue: excepto p̄ore cartulle.ibi.5.5.
- d In diffinitoy electione/nullus subornet alium.ibi.5.6.
- e Diffinitoy electos/vn⁹ eligētū/in cōmuni audiciā publicabit̄.ibi.5.7.
- f Diffinitoy electi/habent plenā p̄tātē/ordinare/statuere/et diffinire: que fm̄ deit et

Dia

Dictio

Diffa

Diffi

ordinis cartusienſis

ppofiti cartuſienſis obſervationē viderint ordināda. ibi. §. 8.

- g** Qd a diffinitozib⁹ diffinitū fuerit/ plenā habebit in toto ordie firmitatē. ibi. §. 8.
- h** Diffinitores nihil definiet/ niſi qd fuerit ppoſitū i cōi audiētia. ca. 29. ſcde pti an.
- i** Diffinitio ⁊ examinatio difficiliū cōmittit aliqb⁹ de ordie: vel examinatio (§. 18
plerūq ſola/ diffinitioe generali caplo reſeruata. ibi. §. 17.
- k** Diffinita in caplo generali/ null⁹ vſq in diē tertiū/ reuelare pſumat. ibi. §. 21.
- l** Diffinitores amodo nō mltiplicēt ſtatuta ſine cauſa rōnabili. ca. 28. ſcde pti an. §. 15
- m** Diffinitores poterūt facere admonitiōes/ ſic dicēdo: Admonemus q illud coriga
tur. ibi. §. 15. Uide Conſtitutiōes p totum.
- n** Diffinitores incipiēdo aliquā pſtutionem/ dicant ſic in ſcriptis: Incipimus hanc
pſtutionē. ibi. §. 16. Uide Caplm generale. f. h.
- o** Diffinitores ſequētis capli ſi eā voluerint pfirmare/ dicāt ſic: Cōſtitutionē hanc in/
ceptā q hoc fiat vel nō/ approbamus. ibi. §. 16.
- p** Si noluerit eā pfirmare/ dicāt ſic: Illā pſtutionē reprobamus. ibi. §. 16.
- q** Diffinitores qñ fiet ſtatutū nouū/ vtant his vbis: Statuimus vt illud ⁊ illud ſi/
at. ca. 10. ſcde partis no. §. 8.
- r** Diffinitores quando fiet declaratio antiqui ſtatuti/ vtant his verbis: Declaram⁹
⁊c. ibi. §. 8.
- s** A diffinitozib⁹ pſtuentē duo priores ⁊ duo monachi cartuſie/ q cauſas expulſoz ⁊
fugitiuoz examinet ⁊ diffiniāt. ca. 31. ſcde partis an. §. 47
- t** Diffinitores pvideant circa ſalutē ⁊ ſtatum monialium. ca. 34. tertie ptis an. §. 10.
- v** Diffinitores ⁊ viſitatores pnt remanere in cartuſia vſq ad ſabbatū/ tpe capli ge/
neralis. ca. 9. tertie compil. §. 20. Uide Expensā. p.
- a** Diſciplinā debitam ſubditis non imponendo/ priores/ cauſa tranſgreſſionis eſſe Diſci
vident. ca. 4. ſcde partis an. §. 3.
- b** In diſciplina/ aliquo exiſtente/ nullus audeat rogare p eo/ niſi volente priore. ca.
6. ſcde partis an. §. 11.
- c** Diſciplinādus/ pōt in clauſtro diſciplinari. ibi. §. 11.
- d** Diſciplinam in caplo recipiat/ q ſilentium fregerit. ca. 17. ſcde partis an. §. 4. et ca.
4. ſcde partis no. §. 14.
- e** Diſciplinā accipiat prior ante puentū capli generalis/ q inſtituta capli pumaciter
violare pſumpſerit. ca. 21. ſcde partis an. §. 1
- f** Diſciplinam recipiant monachi criminoſi recōciliati p qdraginta dies ad oſtiū ec/
cleſie poſt vespas. ca. 31. ſcde partis an. §. 21.
- g** Diſciplinas recipiant puerſi/ criminoſi reconciliati/ p quadraginta dies/ ſerialibus
diebus/ poſt matutinas: ⁊ feſtiuis poſt vespas ad portam ecclie. ibi. §. 23. et ca. 32.
tertie partis an. §. 14.
- h** Diſciplinā generalē teneant p annū monachi ⁊ puerſi criminoſi reconciliati: ⁊ ſin/
gulis diebus feſtis capli/ recipiant diſciplinas. ca. 31. ſcde partis an. §. 22. et. 24.
Uide Criminoſi p totum.
- i** Diſciplinas qñdecim in caplo recipiāt monachi ⁊ puerſi fugitiui nō criminoſi recō
ciliati/ ſi infra qñq dies redierint. ibi. §. 31.
- k** Diſciplinē p viginti dies monachi ⁊ puerſi fugitiui/ nō criminoſi recōciliati: ſi vl
tra qñq dies redire diſtulerint: monachi poſt vespas: laici dieb⁹ ſerialib⁹ poſt ma
tutinas: ⁊ feſtis poſt vespas. ibi. §. 34.
- l** Diſciplinā ordinis generalē ſuſtineant p annum monachi ⁊ conuerſi fugitiui/ non
criminoſi. ibi. §. 34.
- m** In diſciplina criminoſoz tanq ſalfarius ſit/ q caplo generali aut pōri cartuſie ſcri
pſerit malicioſe ⁊ mēdoſe. ca. 7. ſcde partis no. §. 6.
- n** Diſciplinā recipiāt aliq priores in caplo generali. ca. 29. ſcde partis an. §. 32.
- o** Diſciplinas vel vigilias ſeu qlibet alia religiōis exercitia/ q nſe inſtitutionis non
ſunt: nulli nſm/ niſi priore ſauēte/ facere licet. ca. 14. ſcde partis an. §. 25.
- p** Diſciplinā recipiāt puerſi/ cū ſilentū fregerint. ca. 3. tertie partis an. §. 7.
- q** Diſciplinas accipiat puerſi p ſingulas hebdomadas in aduentu ⁊ qñquageſima.
ca. 4. tertie partis an. §. 1.
- r** Pro culpa ſilēti nō diſciplinant puerſi/ in vigilia natalis dñi qñ teneſ eis caplm.

Repertorium statutorum

- ca. 4. prime partis an. §. 12.
Pro culpa silentij nō disciplinant pueri in vigilia pasche/qñ tenet eis caplm. ca. 13. prime partis an. §. 49.
Pro culpa silentij nō disciplinant pueri in vigilia pentecostes/qñ tenet eis caplm. ca. 18. prime partis an. §. 12.
Discipline nō dant pueris in vigilijs natiuitatis/pasche ⁊ pentecostes: ⁊ in festis cōmunibus p culpa silentij ⁊c. ca. 28. tertie partis an. §. 29. *Uide Comunio. r. Comedere. ai.*
Disciplinent redditū in caplo puerorū ⁊c. ca. 33. tertie partis an. §. 8.
In disciplina generali sit/q infestus fuerit priori vel visitatori p licentia obtinenda mittendi ad medicos aut alia loca: priores tamē pvideant eis de necessarijs. ca. 7. tertie compil. §. 15. *Uide Senare. Absoluere. az. bc. Confessio. y. Osculum. r. Pecunia. f.* (an. §. 41.)
Discordia termiabūt int domos/pores a domo cartusse destiati. ca. 30. scde ptis
Discordantiū por/q nō seruauerit/qd fuerit diffinitū/careat missa/nisi p sepeliendo mortuo: vel pnouitio pfessionē facturo. ibi. §. 41.
Discordie seminatores/moneant vt se corrigāt. ca. 31. scde partis an. §. 3.
Discordes ⁊ ad pacē redire nolētes/visitatores diuidāt sub congrua disciplina. ca. 30. scde partis an. §. 39. *Uide Contēdere. d.*
Dispēlare pōt prior cartusie/vt ad pfessionē admittant infra annum pfone: quarum sufficientia hoc meret. ca. 6. scde partis no. §. 13. *Uide Lucitra. b. Absoluere. ad. Couersus. ad. Comedere. p.*
Dispēlandi sup possessiōibus ⁊ redditibus extra terminos habēdis/oīs spes auferet. ca. 19. scde partis an. §. 8. *Uide Visitator. ag.*
Dispēratio ad relaxationē rigoris ordiis nō valeat/quisq p duo capla generalia cōtinua/ fuerit approbata. ca. 28. scde partis an. §. 10.
Sine dispēlatione summi pōrificis/mēdicantes nō pñt habere obedientiā in ordine nostro. ca. 2. scde partis no. §. 9.
Sine dispēlatione capli generalis/ pfessi in ordie cisterciensū ⁊ psimilium: nō pñt habere obedientiā in ordine nostro. ibi. §. 9.
Sine dispēlatione capli generalis/monachi q militāt sub regula sancti bñdicti: vt sunt cluniacēses ⁊c. nō possunt habere obedientiam in ordine nostro. ca. 4. tertie compil. §. 5.
Dispēlare pñt priores/cū illegitime natis quo ad obediētijs ordinis/p̄ter priortum. ca. 2. scde partis no. §. 11. *Uide Crimē. d. Ordo. m. n.*
Dispēlare pñt psidētes domorū/sup osculo dādo infirmo. ca. 2. tertie compil. §. 3
Diuidendi puentū in magna necessitate/potestatē habēt visitatores/missi a priore cartusie. ca. 30. scde partis an. §. 37.
Ad diuidendos conuētus/missi priores extra puinciam/aliquem mittere nō pñt: nisi vbi vltimo est pfessus/nec vbi sciuerit hospites tres tūc esse. ca. 8. secūde partis nouor. §. 9.
Cū puētus pp̄ paupratē diuidunt/pores eorū/nouitios interi nō recipiāt/sine licētia poris cartusie vel capli generalis. ca. 6. scde partis no. §. 8.
Diuinū officiū p oēs domos vno ritu celebret. ca. 1. p̄me ptis an. §. 1. et ca. 3. scde ptis an. §. 1. et ca. 1. p̄me ptis no. §. 1. *Uide Cātare. b. Officiū. a. b. c. d. Missa. af.*
Diuinum officium/qualiter monachi celebrant/inquirant visitatores. ca. 30. secūde partis an. §. 15.
Diuinum officium festinantius ⁊ submissius dici diebus minutionum. ca. 15. secūde partis an. §. 9.
Dolabrū ad opa/habet icola celle. ca. 16. scde ptis an. §. 11. et ca. 23. t̄tie pt̄ an. §. 5.
Dominica. *Uide Missa. af.*
In dñica cū festi. xij. lectio. occurrit ab oct. p̄tecostes vsq ad aduētū/totū cantat de festo: ⁊ dñicalis homelia/legit in refectorio. ca. 20. p̄me ptis an. §. 6.
Dñica tali/ si historia incipienda sit/ cuius rñsoria in alia dñica dici possit: cātat de festo: ⁊ in refectorio p̄mo legit homelia dñicalis: deinde residuū homelie festiuallis. Rñsoria x̄o eiusdē historie/seruat vsq ad sequentē dñicā: in cuius sabbato

Dispen

Dini

**Dola
Dom**

dicit m
 Dñica r
 duodec
 em sequ
 z in oct
 Ofica
 itera f.
 Dñic al
 septua
 ca. 7
 Domus
 z collect
 petere n
 Est die
 me par
 Ofical
 ad adu
 Dñice s
 Quis vo
 di. ca. 4
 Domi
 Domina
 Domne
 pil. §. 2
 Domi
 Fratres
 Domus
 sequen
 Dom' s
 Domus
 ibi §. 16
 Domus
 cim lib
 Dom'o
 Glide
 Dom'n
 scde p
 Dona
 Dona r
 no. §. 9
 Donat
 Donati
 Donati
 defectu
 ficium.
 Donat
 Donan
 Glide
 Donan
 Donan
 tic con
 Donari
 monir
 Donate
 carcere
 gnific

ordinis cartusiensis

dicat magnum responsum. ibi. §. 7.

c Dñica tali si historia incipiēda sit/ cuius rñsoria in alia dñica dici non possit/ festo duodeci lectionū in ea occurrēte/ cātaf totū de dñica: et officiū festi transferat ad diē sequentē sine caplo: exceptis dñicis que venerint in exaltatione sancte crucis: et in octauis natiuitatis beate marie. ibi. §. 8.

a Dñicalia officia/ qñ aī aduentū nō sufficiūt: vltimū officiū quotiēs necesse est/ iterat. ca. 20. pme partis an. §. 9.

b Dñicalia officia si aī septuagesimā nō sufficiūt/ totiēs iterat/ adorate/ quousq; ad septuagesimā veniat: si supfluit/ qđ supfluit/ infra hebdomā dicet si vacauerit dies. ca. 7. pme partis an. §. 6.

c Domus ordis que nō habet sufficientiā sacerdotū/ p euāgelijs dñicalibus/ eplis/ et collectis: q supfluit aī septuagesimā et ante aduentū: vltimū dñicale officiū repetere nō cogunt: q dñi sacerdotibus abundāt/ poterūt repetere dictum officium. Et si dies vacantes nō habuerint/ poterūt reddere anniuersaria in priuato. ca. 3. pme partis no. §. 4.

a Dñicalis orō/ dicat ad laudes et vespas infra hebdomā ab octauis pētecostes vsq; ad aduentū. ca. 20. pme partis an. §. 3.

b Dñice subsequētis orō dñi semp in sabbato. ibi. §. 4. et ca. 7. pme partis an. §. 2.

a Dñs vobiscū/ sacerdos solus nō dicit/ nisi qñ dicturus est euangeliū: s dñe exaudi. ca. 43. pme partis an. §. 91.

a Domini/ nō appellent plati aut subditi. ca. 32. scde partis an. §. 23.

b Dominas nō se vocēt moniales adinuicē/ s sorores. ca. 4. tertie partis no. §. 23.

Domine non domine vocent priouisse monialū a psonis ordinis. ca. 12. tertie compil. §. 27.

a Domini nūcupent priores a subditis suis. ca. 3. scde partis nouor. §. 15. **Uide** Fratres. a.

a Domus reprobare non valet electum/ a prioribus conuocatis approbatum. ca. 5. **Domus** secunde partis an. §. 37.

b Domus si sit grauata debitis et quātū/ inqrat visitatores. ca. 30. scde partis an. §. 15.

c Domus si grauata sit debitis/ nulla apparente causa: culpa redundat in priorem. ibi. §. 16. **Uide** Denūciare. c. **Absoluere. ag**

d Domus trigita marchas debēs/ nouū de pprio edificium nō faciat/ valoris qñde/ cim librar. ca. 32. scde partis an. §. 8.

e Domus ordis nō recipiat homagia: s fidelitates/ fide et iuramēto vallatas. ibi. §. 26. **Uide** Guerra. a. **Unum. a.**

f Domus nō recipiant in ordie/ nisi p sustentationē prioris et duodeci monachor. ca. 5. scde partis no. §. 3. **Uide** Septuagesima. b.

a Dona siue munuscula/ nullus recipiat sine licentia. ca. 1. scde partis no. §. 18

b Dona et elemosyne dispensatiōi et administratiōi pñdētis subiaccāt. ca. 5. scde partis no. §. 9. **Uide** Dare. f. h. i. k. **Elemosyna. d. m. Donatiōes. a.**

a Donati/ nō recipiant sine licētia capli/ vel pñs cartusie. ca. 3. tertie ptis no. §. 1

b Donati recipiant cū certis pñitiōibus. ibi. §. 2. **Uide** Caputū. o.

c Donati diebus dñicis intersint exhortationi prioris in caplo cōuersor/ vbi de suis defectibus puniant. ibi. §. 9. **Uide** Absoluere. h. **Cōuersi. e. ad. ae. af. Bñ/ ficiū. 3. Abstinētia. ab. Cōfessio. ag.**

d Donati recipiant fm statuta/ et nō alit. ca. 11. tertie compil. §. 16.

e Donati non recipiant cum pprio: et pñdentes eis pvideant de necessarijs. ibi. §. 16 **Uide** Induere. h.

f Donati gaudēt pñlegijs/ indulgētijs et libertatibus ordinis. ibi. §. 16.

g Donati in vestimentis conformēt se consuetudini domor et puinciar. ca. 11. tertie compil. §. 17.

b Donati nō nutriāt comā/ seu capillos relaxēt/ et patētibus auribus icedāt: q si ter/ moniti noluerint facere/ incarcerent. ibi. §. 17

i Donatos aliar domor inordinate ad se veniētes/ nullus pñdens recipiat/ nisi ad carceres: et deinde remittat ad domos suas/ aut detentionē eor pñbus suis si/ gnificet: als ordinē teneat in victualibus. ibi. §. 18.

Repertorium statutorum

- k Donati vel pbedarij nō recipiant in ordine vxorati. ibi. §. 19.
- l Extra statū donatorz pbedarioz/ nlla dom' recipiat seculares grati ordini seruire volētes/ nisi pmissione mediāte: si ppt' excessus suos expellerent/ nihil mercedis reciperent. ibi. §. 20.
- a Donate vel pbedarie/ nō recipiant mulieres in domib' ordinis. ibi. §. 19.
- a Donatiōes/ elemosynas/ seu legata/ p fundatiōe pitātiaz distribuēdaz/ diebus abstīnētie deputatis/ nullus exigat aut pcuret. ca. 7. tertie compil. §. 13.
- Dormire.
- a Dormimus inter sextam et nonam/ a pascha vsq; ad exaltationem sancte crucis. ca. 34. prime partis an. §. 4.
- b Dormitio ē faciēda/ die exaltatiōis scē crucis. ca. 2. prime partis no. §. 34.
- c Dormitiōis tpe opari mōachis nō licet/ vel libros emēdare. ca. 18. scē ptis an. §. 3.
- d Dormitiōi magnū impendere studiū monemur: vt vigilare possim' tpi' debitis. ca. 41. pme ptis an. §. 23. Vide Completoziū. g.
- e Dormire pfit psonē ordis in hospitij in lectis/ put eos inuenerint patos: nō tñ nudi in' duo lintheamina/ s' cū habitu ordis dormiāt. ca. 13. tertie compil. §. 2.
- f Dormire et redire ad lectos/ post matutinas possunt omni tempore persone ordi nis. ibi. §. 4.
- g Ut dormiāt satagūt pueri/ lectos adeūt rē. ca. 2. tertie partis an. §. 8.
- b Siue dormiāt siue vigilet/ q̄ete ac sine vllō strepitu/ manere debēt. ibi. §. 8.
- a Dormitorio fratrum prima die capli pulsato signo/ omnes conuenimus. ca. 29. se cunde partis an. §. 14.
- b In dormitorio fratrum conuenimus/ prima et secunda die minutionum. ca. 15. se cunde partis an. §. 6.
- c In dormitorio supiori/ cōmunes lectos/ pellicias/ sotularesq; nocturnos habēt cō uersi. ca. 23. tertie partis an. §. 4.
- a Dorsum alicui vertere in faciē cauemus/ cū intrando vel exeundo de ecclesia in clinamus. ca. 37. prime partis an. §. 4.
- Dubium.
- a Ad dubia et questiones/ nullus respondet nisi prior cartusie/ vel cui cōmiserit. ca. 9 tertie compil. §. 3. Vide Questio p totum.
- b Dubietatis seu questionis si quid in statutis emerferit/ recursus habeat ad caplm generale/ vel pōrē cartusie. ca. 13. tertie compil. §. 21. Vide Septuagesima. b.
- Duplex officium. Vide Defunctus. m.
- Duplex beneficium. Vide Beneficium. r.
- a Duplex officium habenti/ non debet cum primo nisi vnus breuis tantū. ca. 4. pri me partis nouoz. §. 41.
- b Duplex officium quid sit. ca. 2. tertie compil. §. 32.
- a **E**cclesiam intrantes vel exeuntes/ si contigerit dici: gloria patri: vel glori am hymni: vel dominus vobiscum/ inclinamus. ca. 37. prime partis an. ti. §. 4. Vide Caputium. h. i. r.
- b Ad ecclesiam festinantes p matutinis/ tertij signi finem preuenire satagimus. ca. 41. prime partis an. §. 9.
- c Ecclesiam intrare/ vel p chorū transire cauemus/ q̄diu sup formas vel ad miseri cordias inclinamur. ca. 37. prime partis an. §. 4.
- d De ecclesia nemini exire licet/ nisi necessitate cogente/ dum cātica dicunt: lectiōes/ matutine laudes: diebus quibus sit interuallum/ prima/ tertia/ missa rē. ibi. §. 22. Vide Caplm ad horas. h.
- e Qui de ecclesia exit/ moramq; extra ecclesiam facit: donec preces et postmodum/ ex ultabunt ex integro/ persoluantur: laudibus sequentibus interesse non poterit. ibi. §. 23.
- f Ecclesiam nō intrat q̄ requisitus est tribus vsibus pmi nocturni explicatis: nisi prior aut vicarius sibi innuat. ca. 45. prime partis an. §. 11.
- g Ecclesiam nō ingredit/ nec vocat aliq; expleto pmo psalmo. ibi. §. 11.
- b De ecclesia exim' p ordinē/ priore pcedēte. ca. 37. prime ptis an. §. 20.
- i De ecclesia exit vltim' / infirmus/ ad locū vltimū translatus. ibi. §. 17.

Dor

Du

Eccle

k Ecclesiam
41. pri
l An pue
tertie
m Ecclesiam
n Ad eccl
o Ad eccl
siam e
p Ad eccl
sunt co
q Ad eccl
r Ad eccl
tie part
s Ad supi
desa v
t Ante ecc
loquar
v Eccle in
derunt
r Ecclesiaz
siant. ca
a Adifici
a Agredi
10. sedo
a Agrot
a Electio
b Pro elec
tertie co
c Ad elect
ca. 5. sc
d Electio
e Election
tos/ pe
f Pro ele
alf sit
tas. ca
g Election
sime ce
h Election
quiran
i Election
k Election
di ac re
l Eligend
ibi. §. 4
m Eligat
n Eligi pō
discipli
o Eligere
prior a
p Eligi p
interese
q Prior q
amissa
r Eligere
comuni

ordinis cartusiensis

- k** Ecclesiam mundat sacrista in vigilijs solennitatum/vel diebus precedentibus.ca. 41.prime partis an.5.37.
- l** Si puertus vadit vel redit ab ecclesia/cauet pueri/ne in galileis appareant.ca.28.tertie ptis an.5.44. Vide Custodire.b.
- m** Ecclesiam intrantes & egredientes pueri/capita nudat.ibi.5.47
- n** Ad ecclesiam seruata grauitate pcurrit pueri.ca.1.tertie ptis an.5.2
- o** Ad ecclesiam debet pperare pueri/alijs ptermiſſis:qñ signum pulſat quo ad eccleſiam est eundū.ca.28.tertie ptis an.5.33.
- p** Ad ecclesiam sine caputijs/cum qbus etiā mantellum ferat aut pelliceā/ire nō posſunt conuerſi.ibi.5.6.
- q** Ad ecclesiam nunq̃ vadūt pueri sine ſotularibus.ibi.5.45
- r** Ad ecclesiam inferiorem diuertunt conuerſi/cum exeunt foras vel redeunt.ca.26.tertie partis an.5.11.
- s** Cū ſupius aſcendūt pueri/p opibus:vel qñ extra miſſi redeūt/facta orōne in ecclesia veniūt ad priorem.ibi.5.12.
- t** Ante ecclesiam nō debet loq̃ pueri/q̃ diu ſit oratio ante horam:nec extraneos vt ibi loquant̃ ſuſtinere.ca.28.tertie ptis an.5.34
- v** Eccleſie introitum/capli & reſectorij phibeat prior pueriſ/q̃ pecuniā mutuo tradi/derint vel receperint rē.ca.28.tertie ptis an.5.14
- x** Eccleſiaz noſtrar ſocietates/cū alterius ordinis eccleſijs/sine pmiſſu capli nullaten⁹ ſiant.ca.32.ſcde partis an.5.7
- a** Edificia curioſa/nō ſiāt in ordine.ca.3.tertie cōpil.5.5. Vide Domus.d. Edi
- a** Egrediens vicarius eccleſiam/circa finem vltimi pſalmi ingredit̃ reſectorium.ca.10.ſcde partis an.5.18 Egre
- e** grotus. Vide Infirmus.v.al. Egro
- a** Electionē pōis pcedūt ieiunia & pces.ca.5.ſcde ptis an.5.1.et ca.2.ſcde ptī no.5.1 Elec
- b** Pro electione faciēda/dicañ pces in ſilētio/tribus diebus ante paſcha.ca.4.tertie compil.5.1.
- c** Ad electiones prior̃ noſtroꝝ/nullatenus q̃ de ordine noſtro non ſunt/aduocant̃.ca.5.ſcde partis an.5.2.
- d** Electiones infra q̃draginta dies ſiāt:als dom⁹ negligēs puniāt̃.ibi.5.3
- e** Electionē factur⁹ puertus/ſignificet q̃ totius domui cartuſie/paſtoꝝ ſe eſſe orba/ tos/petētes licentiā/duos q̃s voluerint puocādi priores.ibi.5.4.
- f** Pro electione faciēda/domus quelibet ordinis/pōt vocare duos priores:quor̃ alſ ſit ex viſitatoribus:exceptis domibus que nō diſtant a cartuſia/vltra ſex die/ tas.ca.4.tertie compil.5.2.
- g** Electionis die/puocatis prioribus/mane miſſa de ſpū paracleto/in puertu deuotiſ/ ſime celebraſ.ca.5.ſcde partis an.5.7.
- h** Electionis forma:ſc3 pñtibus oibus/aſſumañ tres de collegio/q̃ vota cūctoꝝ ex/ quirant̃.ibi.5.13.
- i** Electiones clādeſtine reprobañt̃.ibi.5.14
- k** Electionē inordinate fieri vidētes/pōres habēt auctoritatē a caplo generali p̃dicē di ac reprobandi.ibi.5.21.
- l** Eligendus eſt ille/cuius vita/ſcientia & etas/ſit in ſancte conuerſationis exemplū. ibi.5.4.
- m** Eligat̃ is in quē oēs vel maior & ſanior ps capli pſentit̃.ibi.5.13
- n** Eligi pōt omnis monachus de domo qualibet/ſaluis inſtitutis a generali caplo diſciplinis.ibi.5.18.
- o** Eligere poteſt domus quelibet monachum ſuum/licet prior ſit in alia domo:nifi prior cartuſie.ibi.5.19.
- p** Eligi pñt hoſpites idonei/ſ non eligerenec electionibus domoꝝ vbi hoſpitañt̃ intereſſe.ca.2.ſcde partis no.5.4.
- q** Prior q̃ nō p̃p̃t crimē/ſ p̃p̃t aliā culpā de poſit⁹ eſt/in alia domo poterit eligi:ſ in amiſſa nunq̃ niſi de volūtate capli general̃/vel licētia.ca.5.ſcde ptis an.5.20.
- r** Eligere nō pñt nec eligi/ad ſubdiaconatū nō p̃moti/nō p̃feſſi/leproſi/crimioſi/ex/ cōmunicati/ſuſpēſi/vel inſdicti.ca.2.ſcde partis no.5.3.

Repertorium statutorum

- g** Eligi nō pōt/ q̄ vicesimū q̄ntū annū etatis sue nō attingit. ibi. §. 5.
- f** Prefici nō pōt in pōrē sine licētia prioris cartusie vel capli generalis/ q̄ in ordie no/ stro nō steterit laudabiliter p̄ tres annos. ibi. §. 10.
- t** Eligendi potestate careant/ qui infra tres menses/ non eligunt. ca. 5. secunde par/ tis an. §. 11.
- v** Eligēdi voce 7 p̄tate p̄uatus est p̄uentus/ eligens scienter p̄sonam ineligibilem/ aut ita senio vel alio impedimēto impedita/ q̄ ad caplū generale venire nō pos/ sit. ca. 2. scde partis no. §. 2.
- r** Electū petit p̄firmari/ vñ de antiquioribus p̄uentus. ca. 5. scde partis an. §. 24.
- y** Electionē p̄firmēt p̄ores auctoritate dei/ 7 capli generalis. ibi. §. 24.
- z** Si vñ ex vocatis ad electionē p̄firmandā/ eligat in priorē/ ali⁹ cū seniore domus/ electionē p̄firmabit. ca. 4. tertie compil. §. 3.
- aa** Electiōes q̄uis dieb⁹ festis possint fieri/ p̄firmatio tñ 7 assignatio terminorū ad op/ ponendū/ debēt cadere in die feriali. ibi. §. 6.
- ab** Ad electionē p̄firmandā vocati/ nō sollicitēt eligētes de aliq̄ p̄ticulari p̄sona eligen/ da. ibi. §. 4. Vide Absoluere. h. bc. bq.
- ac** Electiōe p̄firmata/ duo p̄ores electū si p̄ns est/ alioq̄n cū aduenerit/ duo antiquiores eūdo in eccliam/ in p̄decessoris transferāt locū. ibi. §. 28.
- ad** Electū 7 puocatoz priorū approbatiōe approbatū/ domus a qua eligi/ reproba/ re non valet. ibi. §. 37.
- ae** Electū priorē extra domū/ nullus vadat ad querendū/ nisi q̄ p̄ cōfirmatores fuerit deputatus. ca. 2. scde partis no. §. 12.
- a** Elemosyne pure/ sine dñio 7 rei possessione extra terminos licite possunt haberi. Elemo
ca. 19. scde partis an. §. 9.
- b** Elemosynas diuidāt priores vel expendant fm voluntatem donatoz. ca. 6. secun/ de partis an. §. 51.
- c** Elemosynas denūciēt p̄ores in caplo p̄uentibus suis/ 7 q̄bus mittunt distribuant fm voluntatē donatoz. ca. 5. scde partis no. §. 10.
- d** Elemosyne/ dona/ exētia/ dispensationi 7 administrationi p̄sidentis subiaceant. ibi. §. 9.
- e** Elemosynas ad caplū afferentes/ diuidant eas fm voluntatem donatoz. ca. 29. se/ cunde partis an. §. 6.
- f** Elemosyne que portant ad caplū/ non prius diuidant q̄ fuerint pronunciate in caplo. ca. 29. secunde partis an. §. 6.
- g** Elemosyne si venerint ad manus priorū diuidende/ moniales habeant partē suā. ca. 34. tertie partis an. §. 6.
- h** Elemosynas receptas in caplo/ narrare debēt p̄ores fratrib⁹ suis. ca. 29. scde partis an. §. 36. Vide Denarius. a. Asportare. b.
- i** Elemosynas/ paupib⁹ seculi dam⁹/ raro tecto suscipim⁹. ca. 26. scde ptis an. §. 1.
- k** Elemosynam petentes/ coq̄narius supior/ ad domum inferiorem trāsmittit. ca. 10. tertie partis an. §. 1.
- l** Elemosyne non denē mulieribus/ nisi longe a domibus nostris. ca. 26. scde partis an. §. 2. et ca. 28. tertie partis an. §. 9.
- m** Adachi habitātes cū monialibus/ tradāt p̄orisse elemosynas siue dona q̄ eis offer/ runt/ q̄b⁹ p̄orissa 7 vicari⁹ p̄uideāt de necessarijs. ca. 12. tertie compil. §. 19.
- Q**medare. Vide Consiliū. c. Lantor. b.
- a** Emendat in ecclia/ in refectorio 7 in clauistro/ excepta recordatiōe/ ille cui iniungit a priore. ca. 40. prime partis an. §. 1.
- b** Emendat ille cui iniungit a priore vbiq̄q̄ in conuētū lectio habet/ excepta recor/ datione. ca. 6. scde partis an. §. 46.
- c** Emendator emēdat/ in oibus que soli dicimus/ excepto q̄ ad recordationē emēdat ille/ q̄ est iuxta librū. ca. 40. prime partis an. §. 2.
- d** Emendator modestius q̄ potest/ emedare debet/ 7 si in ecclesia mēdose emendat/ veniam accipit. ibi. §. 3.
- e** Emendat primus in ordine vel secūdus vel alius q̄ scit emendare/ absente priore 7 emendatore. ibi. §. 6.

f Cum er
g Emēda
h Emend
i Emēda
k In em
de pa
l Emend
cunda
m Emēda
alias
rigere
a Emere
b Emere a
scde p
c Emere s
cētia p
Emitte
d No em
sed eoz
b Nullus
culpe p
a Emuni
conflue
Vide 2
Epiph
Hps.
a Epos in
ca. 9. sc
b Epi sedē
S3 nil
c Eps du
an. §. 4
d Eps ad
nobis
e Eps di
nachos
f Cū epis
g Eps in r
h Lora ep
mus ve
i Eps faci
k Eps offe
l Cum ep
secund
m Episcop
tio rē.
n Eps pū
re. ca. 1
o Epi ecc
a Ep̄las
b Ep̄las c
c Ep̄le pa
d Ep̄lam n
43. par
e Ep̄lam o

ordinis cartusienſis

- f** Cum emendat alicui non debet murmurare vel dicere: ita est/vel ita dixi. ibi. §. 5.
- g** Emendatus ad pedē lectorij/veniā accipe debet. ibi. §. 7.
- h** Emendari quō possit/ qd minus fuerit obseruatum de statutis/ tractet. ca. 1. secūde partis an. §. 4. *Vide Denūciare. a*
- i** Emendatio si nō fuerit subsecuta/ si prior ē in causa moneat. ibi. §. 5.
- k** In emendatione si monachi sunt tractabiles/ inquirant visitatores. ca. 30. secun- de partis an. §. 15.
- l** Emendationem pmittant et misericordiam postulent/ redeuntes fugitiui. ca. 31. se- cunde partis an. §. 30.
- m** Emendari faciant priores/ transgressionē positas/ ca. 28. tertie partis an. §. 14. et. 15. alias sint extra sedes suas in ecclesia/ donec emendent. vt ibi. §. 16. *Vide Cor- rigere p totum.*
- a** Emere redditus aut possessiones cū gfa redēptiua/ nō licet. ca. 3. scie compil. §. 11. *Eme*
- b** Emere aut vendere aliqd infra terminos/ nulli licet absq licētia pcuratoris. ca. 8. scde ptis an. §. 54. *Vide Lambire. a*
- c** Emere si necessitas exegerit/ possumus: nō fiat hoc passim/ nec p qlibet nec sine li- cētia prioris. ca. 20. scde ptis an. §. 4. et ca. 28. tertie ptis an. §. 51.
- g** Emittē. *Vide Corrīgere. d*
- a** Nō emittāt visitatores a domib⁹ pprijs intractabiles et puerfos/ et corrigi nolētē: *Emitt*
- b** sed eos ibidē puniant. ca. 30. scde partis an. §. 39.
- b** Nullus occasiōe cuiuscūq criminis vli delicti/ de domo ppria emittat: s ibidē p mō culpe puniat. ca. 8. scde ptis no. §. 7. *Vide Abittere p totū*
- a** Emunitates siue singulares libertates p rogatiue domus cartulle quas habere *Emu*
- consuevit/ p diffinitionem capitulorū non auferent eidem. ca. 28. scde ptis an. §. 12. *Vide Absoluere. bq.*
- g** Epiphania. *Vide Apparitio p totū. Lōmemoratio. e. k.*
- g** Eps. *Vide Abbas. q. Bndicere. r. Cōfessio. ao. Cōicare. d*
- a** Epōs/ inclinati vsq ad terrā flexis genibus suscipimus: et eos osculamur in manu. ca. 9. scde partis an. §. 2.
- b** Epī sedē prioris/ itā in ecclia q in ceteris tenēt locis. ibi. §. 3.
- c** Sz nisi sint ibi pntes/ pōres nō dimittūt sedes suas. ca. 4. scde ptis no. §. 4.
- c** Epōs duodecimā lectionē legit in festi: et nonū cārat rñsum. ibi. §. 5. et ca. 10. scde ptis an. §. 4. et ca. 35. prime partis an. §. 15.
- d** Epōs ad lectiōes/ dicto ab hebdomario: et ne nos/ suscipe dñe: exurge dñe: vel ostende nobis/ bñdictiones largi. ca. 9. scde partis an. §. 6.
- c** Epōs diebus festiuis et alijs/ missam cantat si placet. ibi. §. 12. *Vide Caplm mo- nachorū. m. Comedere. i. Cardinales. a.*
- f** Cū epīs loq pnt priores in mēsa. ca. 6. scde partis an. §. 57.
- g** Epōs in refectorio comedit et ei⁹ socij religiosi. ca. 13. scde partis an. §. 22.
- h** Lorā epīs vel extraneis/ nullo tpe aut loco in gratijs post prandiu vel cenā accipi- mus veniā. ca. 22. scde partis an. §. 17.
- i** Epōs facit pces in caplo generali. ca. 29. scde ptis an. §. 14.
- k** Epō offerat defunctus sepeliēdus. ca. 47. prime ptis an. §. 14.
- l** Cum epīs q de ordine nostro non sunt/ aliquē nostrum habitare phibemus. ca. 22. secunde partis an. §. 14.
- m** Episcopi et cardinales si pontificalia retinuerint/ nō facient officia minora sacerdo- tio. ca. 23. scde partis an. §. 9.
- n** Epō pntē in refectorio/ prior dimittit mēsam suam/ nisi epōs fecerit eum secum sede- re. ca. 13. scde partis an. §. 22.
- o** Epī excoicēt/ et excoicatos anūciari faciāt fugitiuos. ca. 31. scde ptis an. §. 41.
- a** Ep̄las pauli ab oct. sc̄ti steph̄ni/ vsq ad septuagesimā legim⁹. ca. 5. pme pt̄ an. §. 56. *Ep̄las*
- b** Ep̄las canōicas post act⁹ aploz vsq ad ascēsiōē legim⁹. ca. 15. pme ptis an. §. 4.
- c** Ep̄le pauli et elias totalit̄ legūt in ecclia/ et nihil i refectorio. ca. 21. pme pt̄ an. §. 14.
- d** Ep̄lam misse dicit subdiaconus/ si desit subdiaconus/ pcurator: alias vltimus. ca. 43. prime partis an. §. 61.
- e** Ep̄lam dicat subdiacon⁹ ad missas priuatas et ministrēt. ibi. §. 65.

Repertorium statutorum

- E**plam ⁊ euangelium possunt legere clerici redditi p̄fessi/si habitū suscepint mona-
chorum/non obstante capa: ⁊ missam celebrare in conuentu.ca.1.tertie partis nouo-
rum. §.7. **E**lide Penultimus.a.b.
- E**quitare sine maticis retro nos positis nō debemus.ca.1.scōde ptis no. §.9.
- S**i nimis eq̄tāt priores/inqrāt visitatores.ca.30.scōde ptis an. §.13.
- N**ō eq̄tēt priores/nisi sint clerico vel puerſo aut honesto famulo sociati.ca.3.secun-
de ptis no. §.16. **E**lide Kapa.e. **V**isitatores.aa.
- N**on equitent procuratores/nisi de licentia prioris cartusie.ca.8.scōde partis an. §.
27.et ca.4.secunde partis no. §.3.
- L**icentie que procuratoribus concedunt/ut possint exire terminos/ ⁊ equitare: in-
telligunt p̄ solis negocijs sue domus: ⁊ si p̄curator sit senex aut debilis.ca.4.ter-
tie compil. §.19. **E**lide Cōuersi.am. **L**uria.a
- E**quitaturas accuratas ⁊ vestes p̄ciosas/caplm frequenter rephēdit.ca.4.secun-
de partis an. §.7.
- P**ropter equitaturas curiosas ⁊ p̄ciosas/religio nostra diffamat.ca.1.scōde par-
tis nouor. §.19.
- E**quitaturas secularium non procuramus/si sine scandalo vitari possit.ca.9.secū-
de partis anti. §.22.
- E**quitaturas/vestmenta/sellas/frena/calcaria/non debent visitatores habere de
sumptibus visitationis/nisi casu contigerit aliquid ex his amissum esse vel factū
inutile.ca.30.secunde partis an. §.32.
- E**q̄stres siue pedestres/cū ire iubent puerſi/nō ſdicāt.ca.26.tertie ptis an. §.6.
- E**q̄tature non ministrent monachis vel puerſis missis p̄ disciplina/nisi infirmita-
te cogēte.ca.31.scōde ptis an. §.45.
- Q**uſ nō p̄curam⁹/q̄ vagādī ⁊ q̄stādī p̄suetudinē horrem⁹.ca.9.scōde ptl an. §.25.
- E**qui quicūq; vel runcini non emanē/occasione nutriendi/ ⁊ vendēdi postea/vltra
decem.ca.19.scōde partis an. §.16.
- E**quum/sellam/capam/vel pprium famulum/nullus conuersus habeat.ca.28.ter-
tie partis anti. §.23
- E**quum vnum ducens/soluat p̄ se ⁊ famulo ⁊ equo/quolibet die/tres grossos tu-
ronenses.ca.10.scōde partis no. §.2.
- S**i duos eq̄s habuerit/ p̄ die q̄libet/soluat q̄nq;.ca.10.scōde ptis no. §.2.
- E**rratum est multotiens in iudicio absentium/de cetero tale iudicium caueatur.
ca.29.scōde partis an. §.20
- E**scā/lapis ignit⁹ ⁊ focile ad ignē/dat incole celle.ca.16.scōde ptis an. §.11.
- E**scā nō suscipiūt a quoq; mechorp̄itū puerſi extra missi in circūvicinis.ca.26.ter-
tie ptis an. §.4. **E**lide Libus p̄ totum.
- E**sc̄dras/feria scōda pasche incipit in refectorio: ⁊ legit ibi totus ante ascēsiōē.ca.
14.prime ptis an. §.19.
- E**stuallos siue incisos sotulares q̄cūq; portauerit/aut inf̄ duo lintheamina lace-
re p̄sumperit/tot dieb⁹ a vino abstineat.ca.1.scōde ptis no. §.1.
- E**stuallos p̄nt portare p̄sone ordis in itinere ⁊c.ca.13.tertie compil. §.3.
- E**tas. **E**lide Electio.s. **O**rdo.i.k. **A**boniales.l.
- E**uagatiū piculū ac scādālū intueriū/ ⁊ subiectoz iacturā ⁊ p̄iudiciū/est vagādī p̄
mundū officium.ca.4.scōde partis an. §.6.
- E**uagatiōes crebras p̄ mundū/multi sectant. ibi. §.8.
- P**ropter euagatiōes nimias ⁊ discursus prior/ eorūq; vestes ⁊ eq̄taturas ordo no-
ster diffamat.ca.1.scōde partis no. §.19.
- S**ine euagatione pergat ad aliam domum/si ire voluerit prior cedens prioratui.
ca.6.scōde partis an. §.37.
- S**i euagauerit p̄ seculū fugitiui/pores eorū p̄ cēsūrā ecclesiasticā faciāt eos compul-
si.ca.31.scōde ptis an. §.27.et ca.32.tertie ptis an. §.18. **E**lide Uagari p̄ totum.
- E**ucharistie sacramentū/custodiāt in vase mūdo/ ⁊ renouet bis in mense.ca.1.ter-
tie compil. §.62. **E**lide Festum.bi. **C**ōmēoratio.l. **S**enua.c. **C**ō-
municare/p̄ totum. **C**orpus christi/p̄ totum.
- E**uangelii. **E**lide Completoriū.l. **E**pistola.f.

Edta

Equi

Erra

Elca

Esdm

Estiva

Free

100

Exhibits

Еңаа

ordinis cartusiensis

- Exaltatio** scē crucis/quō celebrat.ca.26.pme ptis an.5.6. **Uide** Lōmēoratio.m. **Exal**
- Excessus.** **Uide** Antiquior.n.o. Denūciare.b.c.k. **Corrigere.c** **Exces**
- a** **Excessus** infamiā psonarū tangētēs/nō reuelēt visitatores alteri q̄ priori cartusie/ **Excom**
vel diffinitoribus.ca.8.secūde ptis nō.5.10.
- a** **Excoicationis** sentētie subiaceat/domus cartusie vel psona q̄libet/ si ad aliud p/ **Excom**
positū/se trāsferre temptauerit.ca.2.secūde ptis an.5.5.
- b** **Excomunicari** possint a caplo/qui possessiones extra terminos nō alienauerint/ vel
impedierint.ca.19.secūde ptis an.5.5.et.6.
- c** **In excoicādo** vel p̄cipiēdo/mod⁹ seruet p̄p̄ periculū p̄cepti.ca.6.secūde ptl an.5.50.
- d** **Excomunicant** p̄p̄etarij in caplo senior/ dñica in palmis.ca.11.pme ptis an.5.26.
et ca.22.secūde ptis an.5.19.
- e** **Excoicationis** sentētia sit ligat⁹/qui crimē furti vel alienatiōis cōmiserit/vel p̄p̄ie
tarius extiterit.ca.5.secūde ptis nō.5.12. **Uide** Eligere.r. **Episcopus.o**
- f** **Excoicati** p̄fessio seu obediētie p̄missio fixa durabit.ca.6.secūde ptis nō.5.16.
- g** **Excoicatoriū** ⁊ feneratoriū munera/sciēter nō accipimus.ca.32. secūde ptis an.5.12.
- h** **Excomunicatiōe** incurrit/qui a nouitijs seu volentibus ingredi ordinē n̄m q̄c̄q̄
exigit/et recipit.ca.8.tertie cōpil.5.4.
- i** **Excomunicatiōe** incurrit/qui sine licentia ordinis pcurauerit aliquē cardinalem
fieri protectorem ordinis.ca.13.tertie cōpil.5.7. **Uide** Absoluere.v.ac.bq. **Abho**
niales.o. **Vicarius.e.g**
- a** **Exercitia** q̄libet religionis que n̄re institutionis nō sunt/ nulli nostrū / nisi priore **Exer**
sciente ⁊ fauēte/facere licet.ca.14.secūde ptis an.5.25.
- b** **In exercitijs** discipline regularis/nihil laboriosius arbitramur;q̄ silentiū solitudi
nis ⁊ quietē.ca.9.secūde ptis an.5.26.
- a** **Exigere** aliquid a nouitio nō licet.ca.23.secūde ptis an.5.2. **Exig**
- b** **Si p̄or** exegerit/sit extra sedē suā in ecclia q̄draginta diebus.ibi.5.2. **Uide** Absti/
- c** **Si pcurator** vel alius exegerit/sit nouiti⁹ p̄ q̄draginta dies ⁊ totidē in (nētia.af
caplo recipit disciplinas.ibi.5.2. **Uide** Excomunicatio.h. **Beneficium.m** **Ex**
pensa.l. **Abdoniales.o**
- d** **Si exactio** venit ad effectū/prioratū prior/ ⁊ pcuratiōe pcurator amittat.ibi.5.2.
- e** **Nō** exigāt visitatores mūera nō oblata/nec accipiāt oblata.ca.30.secūde ptl an.5.32. **Exir**
Exire. **Uide** Egrediens.a.
- a** **Exeundi** foras:quāta deberet interuenire necessitas.ca.4.secūde ptis an.5.5.
- b** **Quare** tam de facili exeamus: ⁊ sup hoc disp̄sationes pcuramus:ibi.5.5.
- c** **Egredi** poterūt terminos p̄ores/de licētia prioris cartusie.ca.6.secūde ptis an.5.30.
- d** **Qui absq̄** licētia exierint/quot extra terminos/totidē diebus sint extra sedem suā
in ecclia: ⁊ totidē faciāt abstinentias.ibi.5.31.
- e** **Exeundi** licētijs petētes/ q̄t in p̄terito anno/expenderint/ dicere teneant.ibi.5.32.
- f** **Nō** exeant terminos priores/qui q̄n venire debēt ad caplm nō veniūt / nec mittūt
pcuratorē.ca.29.secūde ptis an.5.5.
- g** **Nō** exeant priores terminos p̄ negocijs que p̄ l̄as aut cōuersum possunt expedi
ri.ca.6.secūde ptis an.5.33. **Uide** Aduētus.e. **Negociū.b**
- h** **Si** necessitate cogente/ priores exierint/expleto negotio/ad domos suas redeant
q̄c̄tijs poterūt.ca.6.secūde ptis an.5.34. **Uide** Terminus per totū.
- i** **Non** egredit̄ prior cartusie/heremi sue terminos.ca.4.secunde partis an.5.5.et ca.
6.secunde partis an.5.30.
- k** **Exire** terminos/nisi ad ordines suscipiēdos/ nulli monacho sine licētia prioris car
tusie licet.ca.22.secūde ptis an.5.15. **Uide** Capitulū generale.s. **Ecclēsia.a.d.e.**
h.i.m. **Lella.c.e.g.h.k.l.m.n.o.p.q.r.v.ag**
- Exorcismus.** **Uide** Circūflexus.a. **Exor**
- a** **Expectat** monachos in parasceue sacerdos indutus sedendo in cathedra / donec **Expec**
ingredi incipiāt.ca.13.pme ptis an.5.26.
- b** **Expectat** monachos sacerdos indutus in missis matutinalibus/donec ultim⁹ ad/
esse possit.ca.43.pme ptis an.5.4. **Uide** Culpa.e
- c** **Expectat** sacerdos monachos ⁊ priore/ad sacrandū aquā.ibi.5.5.
- d** **Expectare** se nō faciat aliq̄s diu p̄ recordatione.ca.35.pme ptis an.5.1.

Repertoriū statutorum

- a** Expelle re nouitiū/est in nostra optiōe rē. ca. 23. secūde ptis an. §. 8.
- b** Nullus p quocūq; crimine de ordine expellat/ sed p modo criminis ⁊ delicti/ carce
ri ppetuo vel ad tēpus intrudat. ca. 9. secūde ptis no. §. 5.
- c** Expulsionis cause. ca. 21. secūde ptis an. §. 2. et ca. 31. secūde ptis an. §. 2. 3.
- d** Expellant rebelles ⁊ inobediētes/ cōspiratores ⁊ discordie seminatores/ ⁊ q domū
vel psonā ordinis corā quocūq; iudice/ in ius traxerint/ nisi post tertiā admonitio
nē eis factā se reddiderint emēdatos. ca. 31. secūde ptis an. §. 3.
- e** Expellant quicūq; crimē expulsionis cōmiserint. ibi. §. 6.
- f** Pro expulsis habeant fugitiui/ q cōmisso crimine/ expulsione digno fugiūt. ibi. §. 16.
- g** Expellant fures/ qui vltra duodecim denarios furtū cōmiserint. ibi. §. 8.
- h** Non expellant fures/ qui in re aliqua vltra duodecim denarios nō valente furtum
cōmiserint. ibi. §. 7.
- i** Expulsi qui reconciliabunt/ in domib⁹ pprijs vsq; ad capitulū sustentent. ibi. §. 14.
- k** Expellant donati qui nō obseruauerint ea que pmiserūt in sua receptione. ca. 3. ter
tie ptis no. §. 2. Vide Absoluere. h. bc. bq.
- Expendere. Vide Curia. a**
- a** Non expendat in alios vsus pecunia data pro emendis redditibus. ca. 32. secunde
partis an. §. 33.
- b** Expendat prior bona domus rē. Vide Bona. c
- c** Expensis suis si ad vagandū querendū ve/ nos compellit hospites/ ad mala decli
nare faciunt. ca. 9. secūde ptis an. §. 26.
- d** Ne ad maiores expensas q domus nre patiant/ cōacti q̄rere ⁊ vagari/ incipiamus/
numeri paucitatē delegimus. ca. 25. secūde ptis an. §. 5.
- e** De expensis factis pro caplo generali/ duo priores ordinati per diffinitores ratio
nem recipiant. ca. 29. secūde ptis an. §. 34.
- f** Cum sunt expense sup annū in capitulo priuato/ vel aliter/ si pro cōmuni vtilitate
facte sint/ persoluent de cōmuni rē. ibi. §. 43.
- g** Expensas taxent priores vocati ad capitulū priuatū/ cum priore ⁊ procuratore do
mus cartulle. ibi. §. 43.
- h** Expensas factas ⁊ fiendas/ recipiāt visitatores a domibus visitatis. ca. 30. secunde
partis an. §. 30.
- i** In expensarū rationē/ amplius conferat domus remotior. ibi. §. 30.
- k** Expensas dumtaxat factas occasione visitationis veniendo/ ad capitulū accipiant
visitatores. ibi. §. 30.
- l** Expensas de suo faciant siue sumptus/ visitatores si visitatio vltra duas nō exten
datur dietas. ibi. §. 30.
- m** Expensas possunt exigere visitatores a domibus visitatis/ etiā si non distent vltra
duas dietas. ca. 9. tertie cōpil. §. 44.
- n** In expensis cōtribuāt domus puincie/ veniēti ad capitulū generale. ibi. §. 16.
- o** Expensis pprijs/ quilibet prior potest venire ad capitulū generale. ibi. §. 17.
- p** Pro expensis vnus visitatoris tantū/ tenebunt domus puincie/ q̄uis abo visita
tores ad capitulū generale venerint. ibi. §. 18.
- q** Expensas soluēt priores remanētes/ in cartulla post lectā chartā capituli. ibi. §. 20.
- r** Expensis ⁊ laboribus nō parcat in capiēdo fugitiuos ⁊ apostatas/ de qbus fiet in
tegralis refusio. ca. 10. tertie cōpil. §. 1.
- s** Expense incarcerationū taxant. ibi. §. 10.
- t** Expensas soluant domus professionis sue pro personis quemittunt ad alias do
mos per capitulū generale/ vel priore cartulle seu visitatores. ca. 13. tertie compil.
§. 10. Vide Sardellus. a Charta. i
- u** Expensas moderatas ministrēt priores his qui ad aliam domū trāsmittunt. ca. 31.
secūde partis an. §. 44.
- v** Expensas debēt ministrare hospitibus p via necessarias/ priores qui petūt ab eis
releuari. ca. 3. secūde ptis no. §. 6.
- x** Expensas ministrabūt hospitibus/ priores qui eos recipient aut requirent. ibi. §. 6.
Vide Appellare. c
- y** Expensis pprijs prior faciat deducere ad domū ordinatā eum qui propter parent

Expel

Expe

res in
ca. 8. se
Expella
roui ⁊
a2 Expell
sabba
ab Pro ex
q abf
Expel
a Extra
cūdeg
b Extran
c Extran
d Extran
et in
spires
a Exech
aduen
a
e facieb
rie pa
faciev
c faciem
38. pun
d facie v
respon
a Facill
pleuere
e Facot
e Facie
e Facie
a Quādo
b Quādo
ctory
c Qui fa
prime
a Hallar
§. 5. U
b Si qs fa
loz pu
a Famil
prime
b Familia
ri videt
a Famu
Famul
toris. c
b Famul
lantes
turā. ca
Famul
Farde
a Pro far
de vell

ordinis cartusiensis

tes in domo propria corrigi nō valet/ expensas pretaxatas soluturus illi domui.
ca. 8. secūde ptis no. §. 7.

§ Expensas taxatas soluāt psonē ordinis/ declinātes ad domos ppinquas curijs pla
torū r principū. ca. 10. secūde ptis no. §. 2. Uide Equus. d. e.

aa Expensas taxatas soluāt psonē ordinis venientes ad cartusiā tēpore capituli ante
sabbatū. ca. 7. secūde ptis no. §. 1.

ab Pro expensis/ pecunias itineris necessarias cū equo r famulo/ ministrabit dom⁹/ a
q̄ absoluit prior p̄gens ad aliā domū. ca. 4. tertie cōpil. §. 11. Uide Absoluere. bf.

Expri. Extra
a Extranei in caplo generali/ ad sermonē recipiunt/ sed eo finito egrediunt. ca. 29. se
cūde ptis an. §. 12. Uide Epus. h. Lella. t. ae. Lolloquū. an. Annuersariū. y.

b Extranei in martyrologio cōuentuali nō scribant. ca. 49. p̄me ptis an. §. 17.

c Extraneis nō detur monachatus/ nisi de licētia capli generalis. ibi. §. 15.

d Extraneis capitulū generale beneficia ppetua non concedat/ nisi q̄bus totus ordo
esset in eternū obligatus. ca. 4. p̄me ptis no. §. 28. Uide Absoluere. ag. Uide ho
spites. p. Seculares per totum.

Ecceh
a Eccehēlē dñica p̄pinqiori kalēdis nouēbris incipimus/ ipsum r pphetas ante
aduentū dñi finietes. ca. 21. p̄me ptis an. §. 8.

a Abber cōmunia ferramenta/ domus facit r reficit. ca. 14. tertie partis an. §. 1. Fab
et sequētib⁹.

Facies. Uide Caputium. k. Fac

a Faciebus velatis in cōspectu hominum/ possunt se presentare moniales. ca. 4. ter
tie partis no. §. 20.

b Facie velata incedāt mōiales nō bñdicte/ vt p̄fesse. ibi. §. 20. Uide Abmoniales. s. x.

c Faciem auertimus ab altari/ quādo ad vesp̄as magnū cantamus respōsum. ca.
38. p̄me partis an. §. 7.

d Facie versa ad altare stamus/ quādo in vesp̄is vel matutinis/ paruum cantatur
respōsum. ibi. §. 7.

a Facultates mediocres sufficiēt/ si paup̄tatis r sobrietatis/ antiq̄ ppositi studium
p̄seueret. ca. 25. secūde ptis an. §. 7. Uide Abmoniales. e. Larcer. n. Sedes. e.

Fagotus. Uide Fardellus. a. Fag
Fal

a Falciculā habēt cōuersi inter vtensilia celle. ca. 23. tertie ptis an. §. 5.

Fallere. Uide Culpa. d.

a Quādo soli fallim⁹ i psalmodia/ veniā accipim⁹ sup formā. ca. 37. p̄me ptis an. §. 15.

b Quādo is qui legit fallit/ si nō se correxerit/ nisi quādo sibi emendat/ ad pedem le
ctorij veniā accipit. ca. 40. p̄me ptis an. §. 7.

c Qui fallit legendo euangelij/ veniam accipit ad gradum altaris. ibi. §. 7. et ca. 43.
p̄me partis an. §. 52.

a Falsarij nunq̄ reconciliabunt. ca. 31. secūde ptis an. §. 6. et ca. 32. tertie partis an.
§. 5. Uide Disciplina. m.

b Si q̄s falsificauerit l̄as vel sigillū capli generalis seu p̄oris cartusie/ pena crimino
soz puniat⁹/ r sit inhabilis ad obediētiās ordinis. ca. 10. tertie cōpil. §. 11.

a Familiā nostrā cōmunicare possumus post conuentū/ in die natalis domini. ca. 5.
p̄me partis an. §. 21. Fam

b Familia r alij seculares interesse poterūt sermonib⁹ in caplo cōuersoz q̄cūq̄ prio
ri videbit expedire. ca. 32. secūde ptis an. §. 31.

Famulus. Uide Denarius. c. d. Lullus. e. Uisitatores. ab.

a Famuli ordinis pendēte capitulo generali/ pontē nō transeāt/ nisi de licētia p̄cura
toris. ca. 7. secūde ptis no. §. 10.

b Famuli ordinis ad cartusiā veniētes/ vel recedētes/ aut cum visitatoribus ambu
lantes/ si in via obierint/ in p̄miori domo ordinis sepeliant⁹ si ibi elegerint sepul
turā. ca. 4. p̄me ptis no. §. 31. Uide Equus. c.

Familiaritas. Uide Lolloquū. at. Fenerator. a. Far

a Pro fardellis quozcūq̄ religiosoz/ nō dent pecunie/ et priores ad quos dirigent
de vestibus r alijs/ eis p̄uideant rē. ca. 4. tertie cōpil. §. 25.

Repertoriū statutorū

- b** Pro fardellis/debitis: et similibus/questiones non deuoluantur ad capitulum generale/ sed visitatores eas decident: quibus obediendum est. ca. 9. tertie copil. §. 41.
- a** **Fenare** cum mulieribus/ aut aliqd tale opus operari/ prohibetur monachis et clericis redditus: qui contrarium fecerit/ sit in disciplina generali. Et si prior hoc fieri permiserit: aut non prohibuerit/ sit extra sedem suam per tres menses/ et per visitatores rigide puniatur. ca. 5. tertie copil. §. 7.
- a** **Generatores** familiaritatem euitamus. ca. 32. scde ptis an. §. 11. **Uide** Excoicatio. g.
- a** **Genum** preparare facit magister bouum: et ipsum fenū adducit et manipulos. ca. 17. tertie ptis an. §. 4. et 6. et ca. 18. tertie ptis an. §. 9. et 14.
- a** **Ferculum**. **Uide** Conuiuuiū. a.
- a** In ferculis et vino circa eos qui sunt de ordine nro modestia seruamur. ca. 9. scde ptis
- b** **Ferculis** duobus non curiose paratis hospites sint contenti. ca. 1. secunde (an. §. 24. partis no. §. 13. **Uide** Lena. g.
- c** Ultra duo fercula non curiose parata/ non ministrentur hospitibus vel visitatoribus: nisi ex aliqua causa honesta vel necessaria. ca. 4. tertie copil. §. 16.
- a** **Ferramenta** communia seruat cognarius inferior/ nisi adsit faber. ca. 11. tertie partis
- a** **Ferrū**. **Uide** Custodire. b. **Faber**. a. (an. §. 4. **Fer**
- a** **Festum**.
- a** De festo sancti andree/ habetur ca. 2. prime ptis an. §. 1. et 15. **Uide** Ieiunare. i.
- b** Quando vigilia sancti andree in die sancti illec celebratur: ad missas offo/ quibus omni
- c** **Festum** sanctificationis beate marie: amodo celebretur sub nomine conceptionis. ca. 1. tertie copil. §. 46.
- d** In hoc festo fiat officium sicut in natiuitate eiusdem/ mutato nomine natiuitatis in nomine conceptionis. ca. 2. prime ptis no. §. 8. Et quando in officia occurrit: transferretur ad diem sub
- e** **Festū** sancte barbare/ possunt facere qui volunt cum tribus lectionibus et missa propria. ca. 1. ter
- f** **Festū** sancti thome apostoli/ quando occurrit sabbato ieiuniorum temporalium (tie copil. §. 45. aduētus/ de festo missa mane cantatur: et post tempore congruo ante sextam fit parua pullatio. ca. 3. prime ptis an. §. 9. **Uide** Lolloquiū. c. **Comemoratio**. s.
- g** **Festum** natalis domini.
- g** De vigilia natalis domini/ habetur ca. 4. prime ptis an. per totū. et ca. 1. tertie copil. §. 6. et ca. 2. prime ptis no. §. 9. **Uide** Abstinētia. a.
- b** Quando vigilia natalis domini accidit feria secunda/ tunc in officia/ de homelia vigilie fit recordatio. ca. 35. prime ptis an. §. 10.
- i** In festo natalis domini/ totius diei officium prioris est. ca. 5. prime ptis an. §. 1. et ca. 6. scde
- k** In hoc festo quando incipit inuitatorium/ christus natus/ uenit accipere. (ptis an. §. 3. primus. ca. 36. prime ptis an. §. 24. **Uide** Benedicere. b.
- l** In hoc festo ad lectionem prioris/ dat vicarius benedictionem. ca. 10. secunde ptis an. §. 3.
- m** Secunda missa natalis domini/ dicitur aurore patente. ca. 2. prime ptis no. §. 10. **Uide** Sermo. b. **Comunicare**. r. **Officium**. t.
- n** In festo natalis domini/ non dicitur missa pro defuncto presente: et tamen sepeliretur. ca. 47. prime partis an. §. 11.
- o** **Festum** sanctorum stephani/ iohannis et innocentium cum candelis celebratur. ca. 5. prime ptis an. §. 29. **Uide** Lōicare. n. **Credo**. b. **Sedere**. a. **Benedicere**. i. **Benefactor**. a.
- p** Quando officia occurrit in festis predictis: nulla fit commemoratio de ea. ca. 5. prime ptis
- q** **Festum** circūcisionis. (an. §. 32.
- q** Si circūcisio in officia fuerit/ totū officium est de circūcisione: et fit commemoratio de officia. ca. 5. prime ptis an. §. 51.
- r** In festo circūcisionis prefatio et cōcates de natiuitate dicuntur. ca. 2. prime ptis no. §. 11.
- s** In uespis circūcisionis/ fit commemoratio de sancto stephano. ca. 5. prime ptis an. §. 55. **Uide** **Festū** apparitiōis. **Uide** Apparitio per totū. **Sermo**. b. (**Abstinētia**. l.
- t** **Festū** sancti hilarij celebratur cum tribus lectionibus et tribus missis sibi cōtingentibus quando octaua epiphanie anticipatur. ca. 1. tertie copil. §. 9.
- v** **Festū** sancti antonij transferretur ad diem sequentem sine caplo/ quando occurrit in officia prima post octauas epiphanie: et non restat alia ante septuagesimā. ibi. §. 13.

ordinis cartusienſis

- r** In miſſa huius feſti/ dicat euangelii: Si quis venit ad me. ibi. §. 13.
- y** In feſto ſc̄i antoni legiſ ſicut ſc̄i b̄ndicti: exceptis lectiōib⁹. ca. 29. p̄me p̄tis an. §. 13.
- 3** Feſtum cōuerſionis ſancti pauli. ca. 7. p̄ime p̄tis an. §. 10.
- aa** In huius feſti vigilia nō ſit cōmemoratio de ea. ca. 31. p̄ime p̄tis an. §. 8.
- ab** Feſtum purificatiōis beate marie/ ſemp agitur die ſuo. ca. 2. p̄ime partis an. §. 18.
Uide Abſtinentia. c.
- ac** Feſtū purificatiōis qñ occurrit i ſeptuageſimā vel ſexageſimā/ totū ſit de feſto offi-
ciū: ⁊ de ſeptuageſimā vel ſexageſimā cōmemoratio. ca. 8. p̄ime p̄tis an. §. 1. Uide
de Sermo. b. Gloria in excelsis. l.
- ad** In hoc feſto/ qñ candelas accipimus/ nō inclinamus ad gloria que dicit poſt nunc
dimittis. ca. 36. p̄ime p̄tis an. §. 27. Uide Candelā. a. b. c. d. e.
- ae** Ab hoc feſto vſq; ad paſcha/ vigilie paulatim decreſcūt. ca. 8. p̄ime p̄tis an. §. 8. et ca.
Feſtum ſanctę agathe. Uide Cōuerſus. 3. (41. p̄ime p̄tis an. §. 7)
- af** Feſtum cathedre ſancti petri. Uide Iheronimus. ad.
Feſtum beati matthei apoſtoli. Uide Cōuerſus. 5.
- ag** Hoc feſtū/ vigiliā habet/ nō obſtante ſtatuto. ca. 31. p̄ime p̄tis an. §. 8. et ca. 4. ſc̄de
partis no. §. 29. Uide Cōmemoratio. 5.
- ah** Feſtum ſancti thome de aquino/ ſiat cum tribus lectionibus/ ſicut vnius cōfeſſo-
ris nō epiſcopi. ca. 1. tertie cōpil. §. 19.
Feſtum ſancti gregori. Uide Cōuerſus. 5.
- ai** In hoc feſto legitur ſermo beati fulgentij: et homelia beati hieronymi. ca. 29. p̄ime
Feſtū ſancti benedicti. Uide Cōuerſus. 3. (p̄tis an. §. 11.)
- ak** In hoc feſto/ dicit magnū reſponſum in p̄mis veſperis/ beatus vir/ quādo celebra-
tur poſt paſcha. ca. 1. tertie cōpil. §. 20.
- al** Quādo p̄dictū feſtū a die cene ⁊ deinceps/ acciderit/ ſiet poſt octauas paſche: ⁊ di-
cet r̄ſoria/ ſicut ſancti ambroſij ⁊ c. ca. 12. p̄ime p̄tis an. §. 7. Et tunc dicet euangelii/
ego ſum vitis cū ſua homelia: et ad miſſam/ officiū p̄teriti. ca. 2. p̄ime p̄tis no. §. 16.
- am** Quādo feſtū ſancti benedicti occurrit in dñica/ eius officiū tranſfert ad diem ſequē-
tem ſine capitulo. ca. 12. p̄ime p̄tis an. §. 1.
- an** Quādo feſtū p̄dictū tranſfert/ tranſfert cū caplo/ candelis ⁊ reſectorio/ quo ad mo-
nachos. ca. 2. p̄ime p̄tis no. §. 2. Uide Credo. e.
- ao** In hoc feſto ad primas veſperas ſuper pſalmos antiphona: Sint lumbi/ reſponſū
beatus ſeruus. ibi. §. 15.
Feſtum annūciationis. Uide Annūciatio per totū.
- ap** Feſta ſanctorū hugōis/ ambroſij ⁊ marci/ quādo occurrūt a die cene vſq; ad octa-
uas paſche/ eoz officiā ſingillatim tranſferunt ſine caplo poſt octauas. ca. 12. p̄ime
p̄tis an. §. 7. Et tunc dicit euangelii/ ego ſum vitis/ cum ſua homelia: ⁊ ad miſſā/
officiū p̄teriti. ca. 2. p̄ime p̄tis no. §. 16.
- aq** Feſtū cōpaſſionis beate marie celebraſ ſabbato ante ramos palmarū ſolemniter/
quō ad monachos tantū. ca. 1. tertie cōpil. §. 22. Uide Abſtinentia. d. Incēſus. v.
- ar** Feſtum cene dñi/ et duorū ſequentiū dierū. ca. 13. p̄ime partis an. per totū. Uide
de Altare. a. Lena dñi per totū.
Feſtum paſche. Uide Sermo. b.
- as** Feſti paſche officiū ſpectat ad porē. ca. 14. p̄ime p̄tis an. §. 1. et ca. 6. ſc̄de p̄tis an. §. 3.
De hoc feſto habet ca. 14. p̄ime p̄tis an. p̄ totū. Uide Preſens defunct⁹. f.
- at** Feſtum philippi ⁊ iacobi.
Si hoc feſtum occurrat in vigilia aſcēſionis/ totū officiū eſt de feſto vſq; ad veſpe-
ras ⁊ c. ca. 17. p̄ime p̄tis an. §. 8. Uide Jeiuñū. b.
- av** In vigilia horū aploz nō ſit cōmemoratio in miſſis. ca. 31. p̄ime p̄tis an. §. 8.
- ax** Quādo feſtū hoc celebraſ poſt aſcēſionem/ ſit de eo per omnia ſicut ante aſcēſio-
nem. ca. 1. tertie cōpil. §. 27.
Feſtum aſcēſionis. Uide Sermo. b. Abſtinentia. a.
- ay** De hoc feſto et eius vigilia/ habet ca. 17. p̄ime p̄tis an. §. 7. et ſequētib⁹.
- az** Feſtū ſanctę katherine de ſenis poſſunt facere qui volūt cum tribus lectionibus
⁊ miſſa pp̄ia/ die ſexta mēſis maij. ca. 1. tertie cōpil. §. 29.
- bb** Feſtum pentecoſtes. Uide Abſtinentia. a. Sermo. b. Dedicatio. g. i.

Repertorium statutorū

- bc Festi pētecostes/totū officiū poris est.ca.19.pme ptis an.5.1.et ca.6.scōe pti an.5.3.
bd De vigilia pētecostes/habef ca.18.pme ptis an.5.1.et sequētibz.
be Totā hebdom pētecostes/sicut paschalē decurrim⁹/nisi q̄ ieiunia tpalia in ea sūt.
ca.19.pme ptis an.5.1.et sequētibz. Uide Presens defunctus.f.
bf Festū sancti claudi possūt facere dom⁹ ordinis in puincijs gebennēss z burgun
die/cū tribus lectionib⁹ z missa ppria.ca.1.tertie cōpil.5.29.
Festum trinitatis. Uide Cōmemoratio.r. Signa.a.
bg Dñica in octauis pētecostes/festū solēne/de trinitate facim⁹ z ca.19.pme ptis an.
5.10. Et est missa de trinitate cū sua ppria pfatione.ibi.5.11.
Festū corporis christi. Uide Abstīnētia.c.e.f.g. Lōicare.k. Cōmōratio.l. Glia
bi Festū corporis christi/feria q̄nta post octauas pētecostes solēniter ce/ (ibi dñe.a.
lebrez:cuius octaue fiunt eo ritu et solennitate/ q̄bus fiunt octaue assumptionis
beate marie.ca.2.pme ptis no.5.20.
bk Festum corporis christi per totū diem spectat ad priorē celebrādū.ca.1.tertie com
pil.5.31. Uide Cōuersi.o. Senua.c.
bl De hoc festo habef ad longū.ca.2.pme ptis no.5.20.et sequētibz.
bm Qu festū sancti iohānis/occurrit in dñica infra octauas corporis christi/ dicunt due
misse in cōuentu.ca.1.tertie cōpil.5.36. Uide Audū officiū.c. Incensum.x.
bn Quādo octaue corporis christi/occurrūt in festo apostolorū petri et pauli/ fiunt in
vigilia festi.ibi.5.37.
Festum barnabe apostoli.
bo In huius festi vigilia/nō sit cōmemoratio.ca.31.pme ptis an.5.8.
Festum sancti iohānis baptiste. Uide Abstīnētia.a.e.g. Sermo.b.
bp De hoc festo z eius vigilia/habef ca.22.pme ptis an.5.1.et sequētibz.
bq Quādo festū sancti iohānis z corporis christi occurrūt vno die/die pcedenti/sit ab
stinētia p ambobz z ca.2.pme ptis no.5.22. Et tunc festū sancti iohānis trās
ferf ad feriā sextā.ibi.5.22. Uide cōuersus.5.
br Festum sanctorū iohānis z pauli/quādo occurrit in dñica infra octauas corporis
christi/ transferf.ca.2.pme ptis no.5.21.
bs Festū cōmemoratiōis sancti pauli/q̄n occurrit in octauis corporis christi/trāsfert
ad feriā sextā.ca.2.pme ptis no.5.21.
Festū apostolorū petri z pauli. Uide Abstīnētia.a.
bv De hoc festo z eius vigilia/habef ca.23.pme ptis an.5.1.et sequētibz.
bx Festū visitationis beate marie solēniter celebref per totū ordinē/ quo ad mona
chos.ca.1.tertie cōpil.5.38. Uide Abstīnētia.d. Cōuersus.3
Festū beate marie magdalene. Uide Sermo.b.
bz De hoc festo habef ca.24.pme ptis an.5.1.et ca.2.pme ptis no.5.30. Uide Cre
do.e. Cōmunicare.p.
Festum sancti iacobi. Uide Jeiunare.i.
ca Festum sancte anne/per totum ordinē celebretur cum tribus lectionibus/ z missa
ppria.ca.1.tertie cōpil.5.39.
cb Festum vinculozū sancti petri.ca.24.pme ptis an.5.2.
cc In huius festi vigilia/nō sit cōmemoratio.ca.31.pme ptis an.5.8.
cd Festū inuentionis sancti stephani.ca.24.pme ptis an.5.3.
ce De hoc festo etiā habef ca.2.pme ptis no.5.31.et ca.30.pme ptis.5.21.
Festum sancti laurētij. Uide Jeiunare.i.
Festū assumptiōis. Uide Abstīnētia.a. Sermo.b. Assumptio.a.b.
cd De hoc festo z vigilia/habef ca.25.pme ptis an.5.1.et sequētibz.
ce In hac vigilia z p totas octauas/quādo incipim⁹ hymnū/ aue maris stella/veniā
accipimus.ca.36.pme ptis an.5.18.
cf Per totas octauas/venias nō accipimus.ca.37.pme ptis an.5.3.
cg Infra has octauas/ z natiuitatē bte marie/q̄n celebrat de solēnitate in cōuentu/ob
citur dñicale kyriel z glia in excelsis.ca.2.pme ptis no.5.33.
Festum sancti bernardi. Uide Bernardus.a.b. Cōuersus.7.
Festum sancti bartholomei. Uide Jeiunare.i.
Festum sancti augustini. Uide Cōuersus.8.

ordinis cartusienſis

- ch In hoc feſto legiſ ſermo / dñicus ſermo: ⁊ homelia beati hieronymi / homo quidam peregre pſciſcens. ca. 29. prime ptis an. ſ. 11.
- ci Feſtum decollationis. ca. 25. prime ptis an. ſ. 10. et. 11.
- ck In hoc feſto ceſſat cōmemoratio de ſancto iohāne cōis. ca. 31. prime partis an. ſ. 15.
- cl Feſtū natiuitatis brē marie. Uide Abſtinētia. c. Sermo. b. Audū officiū. d.
- cl Octaue huius feſti / recipiunt / ſicut in aſſumptione eiſdē. ca. 26. prime ptis an. ſ. 1.
- cm Feſtū exaltationis ſancte crucis. ca. 26. pme ptis an. ſ. 6. et ſequētib⁹.
- cn In hoc feſto / in hymno de laudibus dum diciſ / o crux / veniā ſumimus. ca. 36. pme ptis an. ſ. 24. Uide Dormitio. b. Cōmemoratio. m.
- cn Ab hoc feſto vſq; ad paſcha / qñ comediſ in reſectorio poſt gr̄as redim⁹ ad cellas: et lectoz reſectorij ſūpta reſectioē / pullat ad nonā. ca. 26. prime ptis an. ſ. 8.
- co In craſtino hui⁹ feſti / incipiūt ieiunia ordinis. ca. 14. ſecūde ptis an. ſ. 9.
- cp In craſtino hui⁹ feſti incipiūt vigilię. ca. 41. pme ptis an. ſ. 5.
- cq Ab hoc feſto vſq; ad paſcha poſt prandij dieb⁹ capli / reuerſi ad cellas dici⁹ no / nā beate marie: ⁊ alijs exercitijs ſpiritualib⁹ occupamur. ca. 34. prime ptis an. ſ. 6.
- cr Feſtum ſancti matthei. Uide Ieiunare. i. Sabbatū. m. n. o.
- cs De hoc feſto habet ca. 27. prime ptis an. ſ. 1. 3. 7.
- cs De vigilia huius feſti / in miſſis de viuis prius ſit cōmemoratio / q̄ de ieiunio. ca. 31. prime partis an. ſ. 9.
- ct Feſtū ſcti mauritij. ca. 27. pme ptis an. ſ. 2. 6. 9. Uide Sabbatū. p. q. r.
- ct Feſtum ſancti michaelis. Uide Sermo. b.
- cy De hoc feſto / habet ca. 27. prime ptis an. ſ. 10.
- cy Feſtū ſancti hieronymi. Uide Cōuerſus. s. Letania. e.
- cx Feſtū ſcti dionyſij / poſſūt dom⁹ fr̄acie celebrare cū caplo. ca. 2. prime ptis no. ſ. 35.
- cy Feſti ſancti luce officiū eſt ſicut ſancti iacobi: glia in excelsis / ⁊ credo / ⁊ p̄ſatio aplo rū dicunt. ca. 28. pme ptis an. ſ. 1. Uide Cōuerſus. s. Cluniacēſes. a.
- c3 Feſtū vñdecim milij virginū poſſunt moniales celebrare cū cādelis: et monachi cum caplo. ca. 2. prime ptis no. ſ. 36. Uide Cōuerſus. y.
- db Feſtū ſanctorū ſimonis ⁊ iude. Uide Ieiunare. i. (Sermo. b.
- dc Feſtū oim ſctōz celeberrime colim⁹. ca. 28. pme ptis an. ſ. 4. Uide Abſtinētia. a.
- dc De hoc feſto ⁊ vigilia / habet ca. 28. pme ptis an. ſ. 34. Uide Conſuetudines. g. h.
- dd In h feſto ante cōpletoriū / diciſ placebo in cellis / p cunctis fidelibus / ⁊ die ſequēti agenda poſt nocturna. ibi. ſ. 5. Uide Agenda. k. l.
- de Ab hoc feſto vſq; ad paſcha / conuerſi auene veſcunt pane. ca. 20. tertie ptis an. ſ. 12.
- df In h feſto / pñſ vnā tunicā veterē reddūt / vnāq; nouā accipiūt. ca. 23. tñe ptl an. ſ. 2.
- dg Feſtū reliquiarū ſolēniter celebram⁹. ca. 28. pme ptis an. ſ. 7. Uide Cōuerſus. r.
- dh De hoc feſto / habet ca. 28. pme ptis an. ſ. 8. 9. 10. Uide Caplin monachorū. e.
- di hac die añ cōpletoriū / diciſ placebo in cellis / p fratrib⁹ ordinis ⁊ c. ibi. ſ. 11.
- dk Feſtum reliquiarū eccleſie inferioris / ſit in octauis feſti reliquiarū eccleſie ſuperio ris. ca. 28. prime ptis an. ſ. 12.
- dl In vigilia hui⁹ feſti / prior deſcēdit ad domū inferiorē. ca. 6. ſecūde ptis an. ſ. 25.
- dm In hoc feſto prior ⁊ pcurator ppter fragilitatē non ceſſant ab officio ſuo. ca. 2. pri me partis no. ſ. 39. Uide Cōuerſus. x.
- dn In hoc feſto / prior et pcurator / ieiunium nō infringunt. ca. 4. ſecūde partis no. ſ. 21.
- do Feſto ſancti martini / legiſ ſicut in feſto ſancti nicolai. ca. 29. prime ptis an. ſ. 12.
- dp Feſtū ſcti hugonis lincolniēſis celebram⁹ ſolēniter cū candelis quo ad oēs. ca. 2. prime ptis no. ſ. 37. et ca. 1. tñe cōpil. ſ. 41. Uide Sermo. b. Cōuerſus. v. Cre do. e. Cōmunicare. p. Letania. e.
- dq In hoc feſto / lectiones ſicut ſcti martini. ca. 29. pme ptis an. ſ. 12.
- dr Feſtū pſentatiōis brē marie ſolēniter celebrat quo ad monachos p totū ⁊ c. ca. 1. tertie cōpil. ſ. 42. Uide Abſtinētia. d. Cōuerſus. 3.
- ds Feſto ſctē katharine / diciſ officiū ſctē agathe. ca. 30. prime ptis an. ſ. 25.
- dy In hoc feſto diciſ oratio ppria / ſc3 / deus qui dediſti legem. ca. 1. tertie cōpil. ſ. 43.
- dy Feſtum dedicationis. Uide Dedicatio per totū.
- dy Feſtū patroni eccleſie ſue cathedralis q̄libet domus poteſt ſemel in anno celebra re cū duodecim lectionib⁹. ca. 2. prime ptis no. ſ. 42.

Repertoriū statutorum

- ds** Festum capituli quādo occurrit feria secūda/ vel tertia seu sabbato hebdomade quinquagesime/ sit de eo sicut in festo sancti andree quādo occurrit infra aduentum. ca. 1. tertie compil. §. 15.
- eb** Festum duodecim lectionū. Vide Credo. d.
- eb** Festi officiū ad diem sequēte trāsserimus/ quādo in aduētū 7 a septuagesima vsq; ad pascha festū duodecim lectionū habēs vel nō habens capitulū occurrit die dominico. ca. 2. prime ptis an. §. 17.
- ec** Festi officiū trāssert ad diē sequēte sine caplo: qñ ab octauis pētecostes vsq; ad aduentū/ festū duodecim lectionū occurrit in dñica/ in qua historia incipiēda est/ cuius rñsona in alia pñica/ dici nō potest. ca. 20. pme ptis an. §. 8.
- ed** Festū cuius officiū trāssert/ si ieiuniū habeat/ ipsum ieiuniū 7 cōmemoratio de vigilia sit in sabbato ad missam/ vel missa ppria/ si vigilia habeat dicat/ excepta vigilia natalis dñi. ca. 2. prime ptis an. §. 21.
- ef** Festa duo si trāsseri cōtingat/ officiū maioris festi/ primo fiat/ etiā si vltimo euenerit. ca. 2. prime partis no. §. 1.
- eg** Festiuitates candelarū que sunt trāsserēde/ transferant cum caplo/ candelis et refectione quo ad monachos. ibi. §. 2.
- eh** Festa duo candelarū si sibi successerint/ vespere festi subsequētis a capitulo inchoantur. ca. 3. prime partis no. §. 1.
- ei** Si duo festa duodecim lectionū siue dñica cum festo cōtinuant/ de presenti/ vespere vsq; ad capitulū/ cantant. ca. 29. prime ptis an. §. 7.
- ek** Si solēntas in hac cōtinuatione euenerit/ totū officium de solēntate agit. ibi. §. 8.
- el** Festa trium lectionū/ quo ad inuitatoriū/ dñculos 7 rñsonia/ capla et orōnes/ quomodo celebrant. ca. 30. prime ptis an. §. 1.
- em** In festis triū lectionū/ ea respōsa dicimus que a signis monstrant. ibi. §. 2.
- en** De festo trium lectionū ad vespas 7 laudes sit cōmemoratio infra octauas apparitionis/ ascensionis/ assumptionis 7 natiuitatis beate marie: et tribus vltimis diebus pasche et pentecostes/ et in dñicis diebus/ 7 festis duodecim lectionū. ca. 31. prime partis an. §. 11.
- eo** De festo triū lectionū cōmēoratio sit in omī missa de viuis. ca. 31. pme ptis an. §. 12.
- ep** De festo trium lectionum/ prius sit cōmemoratio in missa de viuis q̄ de ieiunio. ibi. §. 10. Vide Cōmemoratio. i. p. t.
- a** Eideubere seu spondere pro his qui de ordine nostro nō sunt phibemur. ca. 6. secunde ptis an. §. 17. et ca. 28. tertie ptis an. §. 8.
- b** Fidelitates. Vide domus. e.
- a** Fides nō adhibeat fugitiuis/ veniētibus sup annū ad cartusā sine litteris priorū suorū. ca. 32. tertie ptis an. §. 22. Vide Scribere. g.
- a** Filum forfices 7 cetera accipit incola celle. ca. 16. secunde ptis an. §. 6.
- b** Filū/ acus 7 forfices habēt cōuersi. ca. 23. tertie ptis an. §. 5.
- c** Filum dat monachis cōqnarius superior. ca. 10. tertie ptis an. §. 16. Vide Acus. c.
- a** Elēctam⁹ genua/ et humiliatē/ dicat in missa a capite ieiunij vsq; ad cenā dñi: excepta orōne eplē in sabbo ieiuniorū tpaliū. ca. 10. pme ptis an. §. 5. Vide Genua p (totū).
- a** Fossoriū/ dolabrū 7 cetera habēt pueri. ca. 23. tertie ptis an. §. 5.
- a** Fragilitas impedit sacerdotē hebdomadariū ab officio suo. ca. 43. pme ptis an. §. 81. Vide hebdomarius. y. x. 3. ab. ab. ai. ak. al. Cōmunicare. r.
- b** Fragilitas impedit diaconū seruire ad missam. ibi. §. 60.
- c** Fragilitas impedit oēs a celebratione 7 a seruiedo ad missam. ibi. §. 87.
- d** Fragilitas impedit oēs a cōmunionē. ca. 5. pme ptis no. §. 19.
- e** Fragilitas impedit oēs/ ab ascēsu gradus altaris. ca. 43. prime ptis an. §. 86.
- f** Fragilitas nō impedit sacerdotē hebdoma a missa/ qñ nō est alius parat⁹. ibi. §. 84.
- g** Fragilitas nō impedit nouos sacerdotes 7 nouos diaconos celebrare 7 seruire. ibi.
- b** Fragilitas nō impedit a cōione in die cene dñi. ca. 5. pme ptis no. §. 18. (§. 85. Vide Dedicatio. p. q. Festum. dm. Celebrare. i.
- a** Frangere silentiū. Vide Culpa. g. h. i. Comedere. an.
- a** Frangens silentiū ad mēsam prior infra terminos/ dicat septem psalmos cum letania. ca. 6. secunde partis an. §. 57.

Si

St

For

fran

ordinis cartusienſis

- b** Frangens ſilentiũ pcurator ad menſam/dicat ſeptem pſalmos/cum letania. ca. 8. ſecunde partis an. §. 26.
- c** Frangentes ſilentiũ ad menſam monachi/dicant ſeptem pſalmos cum letania rē. ca. 1. ſecunde partis no. §. 15.
- d** Frangentes ſilentiũ in menſa clerici redditi/ſeptem pſalmos cum letania dicant. ca. 1. tertie partis no. §. 5.
- e** Frangere ſilentiũ poteſt quiſq; cū inſolitũ ſtrepitũ aut clamorẽ audierit/aut pericu- lum ignis inſtiterit. ca. 17. p̄me ptis an. §. 2. et ca. 22. tertie ptis an. §. 1.
- f** Frangētes ſilentiũ cōuerſi dum comedūt/dicāt culpā ſuā ⁊ ſequēti die a vino abſti- neant. ca. 3. tertie ptis an. §. 8. Uide Diſciplina. v. Abbas. i. Episcopus. f.
- a** Fraternitatē aut tricēnariũ petere/ null⁹ inducat aliquē. ca. 49. p̄me ptis an. §. 19. Fra
- b** Fraternitas ſeu breuis qđ idem eſt: et tricennariũ/ ſi p̄ceſſa eſt alicui p̄ſone ordinis nō tenent ſoluere niſi tricēnariũ. ca. 2. tertie cōpil. §. 19.
- a** Fratres vocent̄ monachi/ in puincys in q̄bus inter ſeculares eſſet ſcandalũ/ ſi vo- carent̄ domni. ca. 13. tertie cōpil. §. 5.
- b** Fratres vocent̄ clerici redditi: etiā ſi fuerint ſacerdotes. ca. 1. tertie ptis no. §. 6.
- c** Fratres ſe nominēt cōuerſi adinuicē. ca. 2. tertie ptis no. §. 7.
- d** Fratres nō vocent̄ redditi laici. ca. 33. tertie ptis an. §. 14.
- e** Fratres vocent̄ redditi laici. ca. 2. tertie partis no. §. 18.
- a** Fraudēs/ mēdacia/ iuramēta/ debet vitare magiſter paſtor. ca. 8. tertie ptis an. §. 1. Frau
Fre
- a** Frequentare. Uide Luria. a. b.
- a** Frequentātes domos monialũ/ nunciēt̄ priori cartuſie. ca. 4. tertie ptis no. §. 1.
- b** Frequentare domos extraneas nō p̄ſumāt cōuerſi qui de earũ procuratiōe nō/ tantur. ca. 28. tertie partis an. §. 14.
- a** Fruola. Uide Viſitatores. p.
- a** Fructus. Uide Lena. e.
- a** Fructus molles ⁊ herbe crude dant̄ in vaſculis/ ⁊ mantili operiunt̄. ca. 13. ſcde ptis
- b** Fructus molles vel herbas crudas/ cū coquarius in reſectorio appo- nit/ ponunt̄ in vaſculis ⁊ mantili operiunt̄. ca. 10. tertie ptis an. §. 18. Fri
Fru
- c** Fructus et herbas crudas ⁊ panem in reſectorio/ alteri porrigere poſſumus. ca. 13. ſecunde partis an. §. 28.
- d** Fructus ⁊ herbas crudas/ quādiu volumus/ retinemus. ca. 14. ſecunde ptis an. §. 11.
- e** Fructus vel herbas crudas/ ad cenam vel ad prandũ cum ſemel edimus/ ſi adſint/ accipimus. ibi. §. 11.
- f** Fructus vel herbas crudas/ portat coquarius per cellas/ feria tertia/ quinta et ſabbato. ca. 10. tertie partis an. §. 17.
- g** Fructus/ herbas crudas aut radices/ in cena tantũ/ vel in pradio/ ſi ſemel comedūt cōuerſi/ accipiunt. ca. 20. tertie ptis an. §. 8. Fug
- a** Fugere. Uide Carcer. e.
- a** Fugitiui. Uide Expellere. f.
- a** Fugitiui criminoſi/ extra cellam ⁊ extra cōuentũ ſuſtentent̄. ca. 31. ſcde ptis an. §. 17.
- b** Fugitiuorũ criminoſorũ reconciliatio ⁊ diſciplina. ibi. §. 20. Uide Diſciplina. i. k.
- c** Fugitiui non criminoſi ſi per ſeculum euagauerint ⁊ ad ordinem redire noluerint/ priores eorũ per cenſuram eccleſiaſticā/ faciant eos cōpelli. ca. 31. ſecunde partis an. §. 27. Uide Apoſtata. b.
- d** Fugitiuus/ niſi infra quinq; dies redierit/ offerat ſe carcerem ſubiturũ/ a quo ſi cri- minoſus fuerit/ eici non poterit/ niſi per priorem cartuſie/ v̄l capitulum generale. ca. 9. ſecunde partis no. §. 7.
- e** Fugitiui amittant annos/ quos extra ordinem expenderunt. ibi. ca. 31. ſecunde par
- f** Fugitiuorũ et expulſorũ penas augebit capitulũ generale vel (tis an. §. 35.
- g** Fugitiuorum penas quantũ ad victualia/ in neceſſitate poterūt mitigare priores: ibi. §. 37. Uide Apoſtata. a.
- h** Pro fugitiuo habet monachus/ qui licentia prioris cartuſie terminos domus ſue egreditur. ibi. §. 29.

Repertorium statutorū

- I** Fugitiui reperti sine licētia prioris cartulle possunt capi per quoscūq; priores. ca. 9. secūde ptis no. §. 3.
- K** Fugitiui nō psumāt venire ad capitulū/vel ad domū cartulle super annum. ca. 31. secūde partis an. §. 46.
- L** Fugitiui si ad cartullā venerit/nihil p̄ficiet/sed ad domū de qua venerit reuertet: et semel in hebda vinū subtrahet ei/die q̄ dare. ibi. §. 46. Uide Fides. a. Scribere. g. Diffinitor. s. Absolvere. bc. Expensa. q. r. Lancer. m. Licētia.
- M** Tanq; fugitiuos puniant visitatores monachos/qui per priores suos facti sunt procuratores simulati: quos priores dure/reprehendant visitatores et puniant. ca. 4. tertie cōpil. §. 18.
- N** Fugitiui et apostate capti/ducant ad domos vnde exierint/vel ad domos p̄fessionum suarū/vel ad domū magis ppinquā/si neutra illarū distet/ultra tres dietas: quos nulla domus audeat refutare. ca. 10. tertie cōpil. §. 2.
- O** Fugitiui nō possunt facere p̄fessionē/aut obediētiā habere in domo ad quā pfugerint sine licētia capli generalis/vel prioris cartulle. ibi. §. 4.
- P** Fugitiuos possunt retinere p̄sidentes domorū in domib; suis/aut remittere ad domos suas/expēs domorū p̄fessionis ipsorū fugitiuorū. ibi. §. 4.
- Q** Fugitiui venientes ad domū cartulle incarcerationē/nisi aliter visum fuerit priori ipsius domus: et eos cum sibi placuerit/de carcere educere: et ad aliquā domū ad hospitandum mittere. ibi. §. 5.
- R** Fugitiui/apostate et criminosi/nō poterunt vocari per licētiās que dant prioribus pro personis vocandis. ibi. §. 9.
- S** Fundator. Uide Limiteriū. f.
- A** Fundatores seu alios seculares/p̄sone ordinis nō inducant ad scribendū capitulo generali. ca. 7. secūde ptis no. §. 12.
- D** Fures furti cōmittentes in re parua valēte vltra duodecim denarios/expellant: et postea si misericordiā postulauerint/in domibus pprijs/vsq; ad capitulū sustineant. ca. 31. secūde partis an. §. 8. Uide Expellere. g. h. Defunctus. i. Beneficium. ac. Excommunicatio. e.
- G** Galileis/nullus accipiat villo mō. ca. 32. scde ptis an. §. 29. Uide Contract. a.
- B** Galileis/nullus loquit. ca. 28. tertie partis an. §. 36.
- I** In galileis et a primo ostio coquine vsq; ad portam signi: et vsq; ad ostiū cellarij/nullus loquat. ibi. §. 36.
- G** Gallina. Uide Lura. g.
- G** Garcio. Uide Antiquior. o. Denarius. c. Famulus. a. b.
- G** Genia nō flectimus in laudibus vigilię natalis dñi/vsq; post octauas apparitiōnis. ca. 4. prime ptis an. §. 4.
- B** Genia flectimus et veniā accipimus in p̄fatione misse/dum dicis gratias agamus: et in te deum/dum dicis/te ergo/ p̄pter indulgētiās cōsequendas. ca. 1. tertie cōpil. §. 55. Uide Cōmunio. l. Confessio. i.
- G** Genia flectimus et veniā accipimus in hymnis festi corporis christi ad vesp̄as et laudes/dum dicis/ tantū ergo sacramentū/ et o salutaris hostia. ibi. §. 35.
- G** Genia flectimus et veniā sup formas accipim; in feria quarta hebdomade sancte/dum incipis introitus misse: In nōse dñi/ omne genu flectat. ibi. §. 24.
- P** Procumbimus super formas diebus ferialibus ad pater noster ante hore initium et ad gloria patri/et preces. ca. 36. prime partis an. §. 30. Uide Ascendere. a. Communicare. b.
- G** Genia flectimus ad gradum altaris: et manū sacerdotis osculamur/dum candelas accipimus. ca. 8. secūde ptis an. §. 7.
- G** Genia flectim; ad gradum altaris/cū aspergimur cinere. ca. 10. prime ptis an. §. 4.
- G** Genia flectimus ad gradū altaris: et manū sacerdotis osculamur/cum ramos accipimus. ca. 11. prime partis an. §. 29.
- G** Genia flectit sacerdos ad gradū altaris/posito incenso/ quādo incipit antiphona ad magnificat et benedictus. ca. 33. prime ptis an. §. 9.
- G** Genia flectit sacerdos in venijs quādo est ad lectoriū: et osculatur postem lectorij. ca. 36. prime ptis an. §. 23. Uide Venia per totū.

ordinis cartusienſis

- l** Genua nō flectit ſacerdos/ dum eſt ad altare/ ſed oſculatur altare in veniſ. ibi. §. 23.
et ca. 43. prime ptis an. §. 22.
- G**yroutagi. *Uide Comedere. f*
- a** Gyroutagi/ ad menſam prioris nō ſuſcipiunt. ca. 9. ſecūde ptis an. §. 27.
- a** Gloria in excelsis/ ſolēniter cantamus in ſolēnitatibus. ca. 32. pme ptis an. §. 3.
- b** Gloria in excelsis/ ite miſſa eſt/ pter q̄ in aduētū/ et a ſeptuageſima vſq; ad paſcha/ cantamus in dñicis et feſtis duodeci lectionū/ et in officio pprio hebdomatis natalis dñi/ paſche et pētecoſtes/ et in vigilijs paſche et pētecoſtes. et in miſſis brē marie cō uentualibus et puatis/ et in eius officio nudo. ca. 34. pme ptis an. §. 12.
- c** Gloria in excelsis/ pter aduētū et ſeptuageſimā dicit in miſſa beate marie cōuētua/ li et puata. ca. 36. pme ptis an. §. 7.
- d** Gloria in excelsis/ dicim⁹ infra octauas aſſumptiōis/ natiuitatis beate marie/ qñ cā/ tabit de ſolēnitare. ca. 2. pme ptis no. §. 33.
- e** Gloria in excelsis/ dicimus in miſſa ſpūſſanci in electione noui prioris/ niſi in aduē/ tu/ et a ſeptuageſima vſq; ad paſcha. ca. 16. pme ptis an. §. 7.
- f** Gloria in excelsis/ dicit/ qñ inchoat tricenariū de ſpūſcō. ca. 5. prime ptis no. §. 10.
- g** Gloria in excelsis/ dicit in oib⁹ miſſis de ſpūſcō/ de trinitate et angelis/ tā cōuētualib⁹ q̄ puatis/ exceptis ſeptuageſima et aduētū. ca. 1. tertie cōpil. §. 18. *Uide Ikyriel. m.*
- h** Ad gloria in excelsis/ ſacerdos nō expandit manus. ca. 43. pme ptis an. §. 13.
- i** Gloria in excelsis/ ite miſſa eſt/ a pma dñica aduētū/ vſq; ad pma miſſam natiuita/ tis/ dimittimus. ca. 2. prime ptis an. §. 6.
- k** Gloria in excelsis/ ite miſſa eſt/ a ſeptuageſima vſq; ad ſabbatū ſanctū dimittim⁹. ca. 9. prime ptis an. §. 4.
- l** Gloria in excelsis/ dicit in feſtis cōceptionis/ purificationis/ et annūciatiōis beate ma/ rie/ quocūq; tēpore occurrat. ca. 1. tertie cōpil. §. 17.
- m** Gloria in excelsis/ nō dicit in miſſa feſti triū lectionū. ca. 30. prime ptis an. §. 36.
- n** Gloria in excelsis/ reticet infra octauas epiphanię et aſcēſionis/ qñ diebus triū lectio/ nū de octauis celebrat in cōuentu. ca. 2. pme ptis no. §. 12.
- o** Gloria in excelsis/ credo/ ſanctus et agnus dei/ cōuentualiter in officio nudo/ omni tēp/ ore reticent. ca. 5. prime ptis no. §. 31.
- a** Gloria tibi dñe qui natus es/ dicit ad horas diurnas/ in hymnis ſfra octauas cor/ poris chriſti. ca. 1. tertie cōpil. §. 34. *Uide Apparitio. l*
- a** Gloria patri/ nō dicit ad benedictionē menſe et gratiarū actionē/ in die cene et para/ ſceue. ca. 13. prime ptis an. §. 10.
- b** Gloria patri/ quādo dicit/ inclinati ſup miſericordias ſupplicamus et. ca. 36. pme ptis an. §. 27. *Uide Feſtū. ad. Conuerſus. p*
- c** Si gloria patri/ vel gloria hymni/ vel dñs vobiſcū/ intrādo vel exeundo de eccleſia/ dici cōtigerit/ ſtatim inclinamus. ca. 37. pme ptis an. §. 4.
- d** Gloria patri/ nō dicit in p̄cibus p electione prioris tribus dieb⁹ ante paſcha. ca. 4. tertie cōpil. §. 1. *Uide Electio. b*
- G**loſare. *Uide Statutū. i*
- G**radus. *Uide Aſcendere. a*
- a** De gradu maioris altaris/ debet intelligi ſtatutū/ dicēs q̄ nō parati ea die nō aſcen/ dunt gradū. ca. 5. prime ptis no. §. 30.
- b** Quando gradū altaris aſcendimus/ et cum tranſimus ante altare/ inclinamus. ca. 37. prime partis an. §. 26.
- c** Ad gradū altaris flexis genibus/ dicit pater noſter ſacerdos/ miſſam celebraturus. ca. 43. prime ptis an. §. 1. *Uide Genua. f. g. h. i*
- d** Ad gradum quādiu ſacerdos orationē facit/ nec diaconus/ nec alius tranſit iuxta eum. ca. 42. prime ptis an. §. 13.
- e** Gradū altaris aſcendunt ſacriſta et pcurator/ etiā nō parati/ pmiſſa tñ ſi fieri poteſt confessione. ca. 43. prime ptis an. §. 86. *Uide Fragilitas. e*
- f** Gradū aſcēdit ſacriſta/ ante cōfeſſionē diebus feſtis/ vt candelas accēdat. ibi. §. 86.
- a** Grangia ex magna parte cuſtodiant/ magiſter ouium et caprarum ac ſocij eius. ca. 18. tertie partis an. §. 2.
- b** A grangijs cū veniūt cōuerſi/ ad eccleſiā inferiorē diuertūt. ca. 26. tertie ptis an. §. 11

Gyro

Glo

Gad

Gau

Repertoriū statutorū

- c In grangijs primis pcurator nunq̄ iacet / sed comedere pōt. ca. 8. scde ptl an. §. 42
- d In grangijs nris ad tps vrgēte necessitate ⁊ nō aliter / recipe arcas ⁊ pecora est per-
missum. ca. 32. scde ptis an. §. 6. et ca. 28. tertie ptis an. §. 65.
- e Ad grangias vinū purū nō mittat / nec fratrib⁹ aut familie ybicūq̄ fuerint ad ope-
randū. ca. 32. scde ptis an. §. 21. et ca. 28. tertie ptis an. §. 48.
- f In grangijs vinū nō mittat fratrib⁹ qui ibi operant vel alibi / nisi sit illuc eis pno-
ctandū. ca. 28. tertie ptis an. §. 49. *Uide Comedere. ac*
- g Grangie ⁊ pecorū magistri / nō poterūt esse cōuersi criminosi / coqnarij / mulatarij vel
magistri boū / donec p generale caplm cōcedat. ca. 31. scde ptis an. §. 25.
- a Gregē derelinquē / pastor est solo nomie / idolū inutilitate. ca. 4. scde ptis an. §. 4. Bre
- b Greges singulis annis cū vadūt ad hyemādū ⁊ cū redeūt / a pcuratore numerent.
ca. 8. scde ptis an. §. 55. *Uide Alia per totū. Regocia. c*
- a Grenones rasorijs nō radāt cōuersi. ca. 28. tertie ptis an. §. 13. *Uide Barba. a. d*
- b Grenones radere pmittit cōuersis. ca. 13. tertie cōpil. §. 3.
- Guerra. *Uide Lapa. f*
- a Guerrarij tpe / dom⁹ ordinis possūt se trāsferre cū bonis suis / ad domos ordinis / vñ
ad loca tutiora / de cōsilio saltim vñ⁹ visitatorū. ca. 13. tertie cōpil. §. 1.
- a Abitum nostrū si episcopi ⁊ cardinales suscipere voluerint / erūt i cella. ca. 23. secunde partis an. §. 9. Hab
- b **H** De priori habitu / nec superpellicū dimittit canonico regulari cum recipi-
tur ad ordinem. ibi. §. 11.
- c Cum habitu suo / nouitij sepeliunt sine capa. ca. 4. prime ptis no. §. 3.
- d Habitus clericorū redditoy nō benedicif. ca. 1. tertie ptis no. §. 2.
- e Habitus / donati non mutant. ca. 3. tertie partis no. §. 5. *Uide Apostata. c. Uide Absoluere. v. ac.*
- f Ex dimissione habitus apostate / ex cōicationē incurrūt. ca. 10. tertie cōpil. §. 6.
- g Habitus auferat. ofibus expulsi ⁊ fugitiui / si fieri pōt. ca. 31. secunde ptis an. §. 41.
- a Hebdomarius sequētis septimane / dicat missam brē marie in sabbato. ca. 5. pme ptis
- b hebdomarij officiū in matutinis. ca. 42. pme ptis an. p totū. (no. §. 5. heb
- c hebdomarij officiū in celebratione misse. ca. 43. per totū.
- d hebdomarij est missa festi per totū annū / qñ dicunt due misse in cōuentu / scz de festo ⁊
de ieiunio. ca. 11. prime ptis an. §. 15.
- e hebdomarius cantat missam de ieiunio / qñ missa anniuersarij occurrit. ibi. §. 16.
- f hebdomadarij est missa dominicalis / et pro festo tam trium q̄ duodecim lectionū
ca. 43. prime partis an. §. 66.
- g hebdomarius dicit missam festi trium lectionū / nisi habeat missam solenniozem. ca. 3.
prime partis no. §. 5.
- b hebdomarius dicit missam anniuersarij. ca. 43. pme ptis an. §. 66. et ca. 48. pme ptis an.
§. 15. Sed intelligit / tricenario nō currēte. ca. 2. tertie cōpil. §. 31.
- i hebdomarius dicit missam benefactorū. ca. 43. pme ptis an. §. 68. et ca. 48. prime ptis
an. §. 15. Sed intelligit / nullo tricenario currēte. ca. 2. tertie cōpil. §. 31.
- k hebdomarius dicit missā p breui. ca. 43. pme ptis an. §. 66. et ca. 48. pme ptis an. §. 19.
- l hebdomarius dicit missas defunctorū in crastino omniū sanctorū et reliquiarū. ca. 43.
prime partis an. §. 66.
- m hebdomarius dicit missam p prece monachi. ca. 48. pme ptis an. §. 31.
- n hebdomarius dicit vñā missam in obitu mercenarij. ca. 19. secunde ptis an. §. 21.
- o hebdomarius nō cantat de tricenario / nisi in ordine suo. ca. 48. pme ptis an. §. 3.
- p hebdomarius dicit missas triū dierū capli. ca. 16. prime ptis an. §. 5.
- q hebdomarij sunt misse rogationū / ieiuniorū tēporaliū ⁊ vigiliay que missas habent.
ca. 43. prime partis an. §. 66.
- r hebdomadarius dicit preces in capitulo / die reliquiarū. ca. 28. prime partis an. §.
10. *Uide Benedicere. t*
- s hebdomadarius si prima die hebdomade sue missam cōuētuale cātauerit / ⁊ deinceps
officiū suū exequi nō potuerit / vicarius eius hebdomadā illam ⁊ suam
exequet. ca. 43. prime partis an. §. 79.
- t **Q** si hebdomarius primā missam nō cantauerit / nec deinceps officiū suū recuperat

ordinis cartusiensis

- uerit/hebda illa vicario suo deputat. ibi. §. 79
- v Hebdomario cuiuslibet licet an feriā qntā recuperare suā hebdomam: §. feria qnta et deinceps
nō licebit: excepto lectore refectorij. ibi. §. 80.
- r Hebdomarij cū nō est par in festi. xij. lec. et feria scda/tertia et qnta pasche et pētecostes/
totū officij eiusdē vicarius eius exequit. ibi. §. 81
- y Hebdomario si fragilitas acciderit in sextā et nonā in festi seu vigilijs in qbus altare
parat: nonā catat si festū est capli: cenā vel prandiū bndicit: §. vicario suo/cetera
oia derelinquit. ibi. §. 82.
- 3 In hebdomarij choro/cū nec ipse nec alius ē paratus: ille cui de alio choro/sequēs cō
tingit hebdoma/exequit officium hebdomarij. ibi. §. 83.
- ab In neutro choro sacerdote parato/pōt hebdomarius de mādato prioris/vel vicarij/
officium suum facere: et tā ipse q̄ ceteri/missas quas nō oportet differri vel omit
ti celebrare. ibi. §. 84.
- ac Hebdomarius nō legit lectionē in missa/feria qnta et sabbato ieiunior tempaliū/si nō
celebret. ca. 1. tertie compit. §. 7.
- ad Hebdomarius dicit missam de ieiunio in cōuētū/qñ cathedra sancti petri/occurrit in
aliquo sabbato quadagesime. ibi. §. 16
- ae Hebdomarius dicit missam de vigilia in puētū/in festo trium lectionum habēte mis
sam ppriam. ibi. §. 64.
- af Hebdomarius dicit missam dñicā/feria sexta/occurrēte festo triū lectionū hñte missā
ppriā/qñ missa dñicā/nō potuit dici antea. ibi. §. 63.
- ag Hebdomarius dicit missam festi. xij. lec. occurrētis in vigilia habēte missam ppriam.
ibi. §. 66. Uide Bndicere. y. 3. ab.
- ah Hebdomarius nonā catat/feria scda/tertia et qnta pasche et pētecostes: si in sextā et no
nam/fragilitatē habuerit. ibi. §. 74.
- ai Hebdomarius/totū officij suū facit/tribus diebus sequētibz si fragilitatē habuerit:
excepta missa. ibi. §. 75.
- ak Hebdomarius/totū officij suū facit/duob⁹ diebus post festū thome martyris/nisi tē.
ibi. §. 76. Uide Sacerdos p totū. Lectio. r
- al Hebdomadarius si nō celebret in vigilia pasche et pētecostes/non legit lectionē in
missa. ibi. §. 80.
- Herbe.** Uide Fructus p totum. Lena. e.
- Hilarius sanctus.** Uide Festum. t.
- a Hymnos solēniter catamus tota hebdoma natalis dñi/etiā in festis occurrentibus.
ca. 5. prime partis an. §. 24.
- b Hymnos solēniter catamus/tota hebdoma pasche. ca. 14. prime partis an. §. 25.
- c Hymnos solēniter catamus/dñica in octauis pasche. ca. 15. prime partis an. §. 1
- d Hymnus paschalis solēniter catat/dñicis vsq̄ ad ascēsiōē. ibi. §. 1.
- e Hymn⁹ in crastino ascēsiōis catat/sicut splendor pasne glie. ca. 17. pme partis an. §. 12.
Uide Antidor. m. Genua. b. Apparitio. l. Annūciatio. f.
- a Hircos/ad custodiendū sufficiūt duo mercenarij. ca. 18. tertie partis an. §. 16.
- a Historias incipimus dñicis ppinq̄oribus kalēdis mēsiū/a kalēdis augusti/vsq̄
ad kalēdas nouēbris. ca. 21. prime partis an. §. 2
- b Historia si tpe suo psumari nō pōt/psummata sequenti: quo ad refectorium pce
dens repetat. ibi. §. 6.
- c Historia incipit in refectorio/dñica q̄ incipiēda ē/si catet de festo. ibi. §. 7.
- d Historia incipit in refectorio/qñ octaua natiuitat⁹ brē marie veniūt in dñica: et rñso
ria historie differit ad sequentē dñicā. ca. 26. pme partis an. §. 5
- e Historia machabeor incipit in festo sancti michaelis/qñ accidit in dñica: et rñsozia
historie ad sequentē dñicā referuat. ca. 27. pme partis an. §. 10.
- f Historia incipit post homeliā dñicā: et residuū homelie festiualis/ab octauis pēte
costes. ca. 20. pme partis an. §. 7. Et in dñica infra octa. natiuitatis brē marie. ca. 26
pme partis an. §. 5. Et in festo omniū sanctorū qñ accidit in dñica. ca. 28. pme partis
an. §. 6. Uide Dñica. b. c.
- 5 Historie lectiōes/ p triū lectionū festo nūq̄ dimittim⁹/nisi i vigilia natal⁹ dñi: et duo
bus post festū thōe martyri dieb⁹: et hebdomadib⁹ pasche et pētecostes: et infra octauas

Her
hist
hym

hir
histo

Repertorium statutorum

- assumptiois bte marie. ca. 21. pme ptis an. §. 13. Et infra octa. corpis christi. ca. 2. pme
h historia: lector refectorij legit rotundius sermones et home- (partis no. §. 25.
 lias attractius. ca. 13. scde partis an. §. 5.
i Si sabbo festu occurrat in q historia legat in refectorio: de historia qtu cene sufi-
 ciat dimittim? et post illud sit de seqnti smiatioe recordatio. ca. 35. pme ptl an. §. 9
a Hieremia a dnica de passione vsq ad cenā: partim in ecclia/partim in refectorio **hie**
 legimus. ca. 11. prime partis an. §. 19.
b Ultime tres lectioes de hieremia/terminant: cum tu aut. ibi. §. 34. et ca. 21. pme p/
 tis an. §. 12. et ca. 35. prime partis an. §. 17.
a Hieronymus sanctus. Glide Festum. cv.
h omagia. Glide Domus. e.
a Homelie euangelioz qn supfluit dnica ante septuagesimā/legunt in refectorio. ca.
 7. prime partis an. §. 8
b Homelia dnical pmiu legit in refectorio: qn in dnica catat d festo duodeci lectionu
 rē. ca. 20. prime partis an. §. 6 Glide Dnica. a
c Homelia dnicalis pmiu legit in refectorio: qn in dnica catat de festo. xij. lectio. de/
 inde qd remanet de homelia festi/ab octauis apparitiois: nisi sit dictu vel dici ha-
 beat in alio festo. ca. 7. prime partis an. §. 9 (Glide Lectio. an.
d homelias et sermones legit attractius/lector refectorij. ca. 13. secunde partis an. §. 5.
e Homeliā vel sermonē si legi debeat crastia die/loco lectiois recordamur i clauistro
 dnici et festis capli rē. ca. 35. pme ptis an. §. 10. Sermonē tñ assumptiois non re/
 cordamur/ nisi rē. ibi. §. 10.
a Homicide nūq recōciliabunt. ca. 31. scde ptis an. §. 6. et ca. 32. tertie ptis an. §. 5 **honi**
h onestas. Glide Luria. a.
a Si honestatē debitā religioni seruāt monachi cū secularibus/ cū socijs inquirāt vi-
 sitatores. ca. 30. scde partis an. §. 15
b Propter honestatē ordinis et p scdalis euitadis/ donati vtant caputio puerfoz.
 ca. 3. tertie partis no. §. 5 Glide Caputium. o
a Honorē deferāt sibiipsis pueri. ca. 2. tie ptis no. §. 7. Glide Culpa. 3. Frēs. c. **hori**
b Honorē et comodū pozis et alioz domus sue/ debet donat diligere et pcurare. ca. 3.
a Horas bte marie dicimus in cellis/ vel vbi sumus in ope/ (tertie ptis no. §. 2 **hori**
 extra cellas. ca. 36. prime partis an. §. 13.
b Horā vnā de bta maria et vespas/ an pullū dicere possum? nisi vespas i quadrage/
c horas bte marie dicit sacrista in ecclia et horas canonicas/ qn ab (fima. ibi. §. 15
 alijs in cellis psoluunt. ca. 41. prime partis an. §. 46
d Horas bte marie/ tribus diebus an pascha: qlit dicimus. ca. 13. prime partis an. §. 14
a Horas diei/ scz matutinas/ missam et vespas in ecclia: in cellis semp completoriū
 dicimus. ca. 41. prime partis an. §. 24.
b Pro alijs horis catadis/ nō venim? ad ecclesiā: nisi in festis capli/ vel qn in vigilijs
 aut ieiunijs missam habētib?/ hora in ecclesia catada est an missam. ibi. §. 24
c Horas oēs pter cōpletoriū in festis capli in ecclia catam? excepta tertia et sexta in ce-
 na dñi. ca. 34. pme ptis an. §. 1. et ca. 13. prime partis an. §. 7
d Horas diurnas dicēdo/ nob sedere nō licet: nisi faciente necessitate. ca. 37. pme ptis
e horas ante signū catare possumus/ diebus minutionum. ca. 15. scde (an. §. 25.
 partis an. §. 8. Glide Cella. ab
f Horā pcedentē et subsequētē catat q celebrat in puentu/ si de ordine nostro sit. ca.
 11. prime partis an. §. 15. et ca. 43. prime partis an. §. 89
g Horas/ si in ecclia catade sint/ catat infirmarius infirmis/ anteq pulset. ca. 45. pme
 ptis an. §. 4 Glide Defunctus. f. Colloquiū. p
h Hore dicāt infirmis a custodib? suis. ca. 44. pme ptl an. §. 7. et ca. 29. tie ptl an. §. 4.
i Horaz spacia sic terminet sacrista/ ne frēs debeāt molestari. ca. 41. pme ptl an. §. 38
a Hortos extra terminos/ nulla domus possideat. ca. 19. scde partis an. §. 1
b Hortus pōt haberi in terris agnelliarioz. ibi. §. 11 Glide Agnelliariū. a Lura. g
 Custos. m. n. o. p
h ortolanus. Glide Custos. p
a Hospites religiosos in choz et caplm et refectoriū itroducim? ca. 9. scde ptl an. §. 1. **hos**

ordinis cartusienſis

- b** Hospites religioſi in purificatiōe bñe marie poſt priorē candelā accipiūt de manu ſacerdotis. ca. 8. prime partis an. 5. 4
- c** Hospites religioſi poſt priorē cinerē accipiūt. ca. 10. prime partis an. 5. 4
- d** Hospites religioſi poſt priorē ramos accipiūt. ca. 11. prime partis an. 5. 28
- e** Hospites religioſos poſt priorē aſpergit ſacerdos aq̄ bñdicra. ca. 43. prime partis an. 5. 6
- f** Hospites ſeculares aſpergit ſacerdos poſt conuerſos. ibi. 5. 6 *Uide Clerici. e*
- g** Celebrare. d.
- g** Hospites ſuſcipit pcurator in domo inferiori ⁊ māducat cū eis ſi ſint religioſi: ⁊ ad priorē q̄s dignos iudicat trāſmittit vel adducit. ca. 8. ſcde partis an. 5. 34. *Uide Comedere. f. i. q. Ferulū. a. b. c. Lib. a. c. d. Abſtinētia. x. y. Colloquiū. ak. al.*
- h** Hospites religioſi ſi tali hora venerint ad mēſam a priorē ſuſcipiunt. (an. an. ca. 9. ſecunde partis an. 5. 27.
- i** Hospites religioſi recipi pñt in reſectorio. ca. 9. ſcde partis an. 5. 19. et ca. 13. ſcde partis
- k** Hospites viſitat vicarius abſente priorē. ca. 10. ſcde partis an. 5. 23. (an. 5. 22.
- l** Cū hospites adſunt nō debemus in rñdēdo eis priorē puenire. ca. 9. ſcde partis an. 5. 31. *Uide Eqtare. h. Cādelā. t. Eligere. p.*
- m** Hospites religioſi tantū in domo ſupiori iacere pſueuerūt. ibi. 5. 28
- n** Hospitib⁹ volētib⁹ venire ad matutias/coqnari⁹ ſupior abſente pcuratore: cūdo ⁊ redeūdo puidet vt lumē habeāt. ca. 10. tertie partis an. 5. 14. *Uide Cōpletoriū. h.*
- o** Hospitib⁹ puidet coqnari⁹ ſupior pelles/pellicias ⁊ ſotulares nocturnos. ibi. 5. 15.
- p** Hospites q̄ de ordine nro nō ſunt ad ſermonē recipiunt in caplo generali ſiue ſint religioſi ſiue ſeculares. ca. 29. ſcde partis an. 5. 12. *Uide Luſtos. h.*
- q** Cū hospitib⁹ nullus niſi ſpecialit iuſſus infra clauſtrū loquit. ibi. 5. 12
- r** Pro hospitib⁹ abſentib⁹ vel a domib⁹ recedētib⁹ nō dent recreatiōes pſonis ordi nis. ca. 4. ſcde partis no. 5. 5. *Uide Expēſa. v. x. 3.*
- s** Hospitibus in victu ⁊ veſtitu ⁊ alijs eque puidēat priores vt pſeſſis. ca. 3. ſecūde partis nouor. 5. 5.
- t** In hoſpinbus ⁊ pſeſſis habēt priores eādē ptātem. ibi. 5. 5
- v** Hospites tenent prioribus ⁊ ceteris officialibus p oīa obedire vt pſeſſi. ibi. 5. 5
- x** Hospites ⁊ nouiti in his que diuidunt p uentū/equalē cum pſeſſis habeāt por tionem. ca. 6. ſcde partis no. 5. 9 *Uide Dare. e. Aſportare. b. Accōmodare. a.*
- y** Hoſpitātes in domo de plātatis nihil inde pter hoſpitū recipiāt. ca. 32. ſcde partis an. 5. 15. et ca. 26. tertie partis an. 5. 5
- 3** Hoſpitari nō debēt puerſi in domibus ſanctimonialiū. ca. 28. tertie partis an. 5. 12
- ab** Hoſpitibus pgrauat domus ſilue bñdicte: ideo nullus mittat ad ſuſtentandū. ca. 31. ſcde partis an. 5. 49 *Uide Bñficiū. h. y.*
- a** Hoſtie ſiāt de pura ⁊ mūdīſſima farina triticea. ca. 1. tertie compil. 5. 62
- b** Hoſtia dñici corpis iſtegra in paſceue a ſacerdote ſumēda ſeruāt. ca. 13. pñe partis an.
- c** Hoſtiā q̄ vſq̄ ad ſequentē dñicā reponēda eſt nō frāgimus in natali dñi. (5. 9. ca. 5. prime partis an. 5. 23.
- d** Hoſtijs integris ad dextrum cornu altaris tam clerici q̄ laici in natali dñi cōmu nicamus. ibi. 5. 22
- e** Hoſtie tres miniſtrant in die cene dñi. ca. 13. prime partis an. 5. 9 *Uide Cōicare. e*
- f** Hoſtia eleuat vt poſſit videri. ca. 43. prime partis an. 5. 36 *Uide Caſula. b. Cer reus. a. Campana. a.*
- g** In eleuatiōe hoſtie ſi ſtātes oramus ad terrā pſtemimur. ibi. 5. 37
- h** Si due ſint hoſtie eā q̄ a dextris eſt tractamus: ſi tres eā q̄ eſt in medio: ſi plures vt in paſcha ⁊ pētecoſtes ⁊ natali dñi diuidimus eas hinc inde: ⁊ eā quā debem⁹ recipe in medio collocamus. ibi. 5. 38.
- i** De hoſtia iſtegra diacon⁹ cōicat in ſolēnitatib⁹ ſup hebdom. ibi. 5. 51
- k** De hoſtia q̄ pcedēte dñica ſeruata ē cōmunicat diacon⁹ dieb⁹ dñicis. ibi. 5. 49
- l** Hoſtia q̄ eſt in capſula nō mutat infra hebdom in ſolēnitatibus. ibi. 5. 51.
- m** Si tñ pſt infirmū fracta fuerit mutare licebit. ibi. 5. 51 *Uide Corp⁹ chriſti. c. d.*
- a** Hugo grānopolitanus ſanctus. *Uide Feſtum. ap*
- b** In h feſto/lectiōes ſunt ſcē ſancti martini. ca. 29. prime partis an. 5. 12
- Hugo lincolniēſis ſanctus. *Uide Feſtum. op. dq.*

hoſtia

hugo

Repertorium statutorum

- a** Humilitatem et attritionem vestium/habere nos couenit sup omnes monachos. **ba**
ca. 4. scde partis an. §. 7.
- b** Humilitate et attritione panorum et vinulorum quibus utimur/vilitate/paupertate etc. ad nos
certum est pertinere. ca. 16. scde partis an. §. 5. **U**nde Facultas. a.
- c** Si in reprehensione/monachi sint humiles: est inquirendum a visitatoribus. ca. 30. se-
cunde partis an. §. 15.
- b** **T**acere. **U**nde hospites. m. Gracia. c. Culitra. a. c. Dormire. e. **Ja**
Tacere inter duo lintheamina/ quicquid presumperit: tot diebus a vino abstineat.
ca. 1. scde partis no. §. 1.
- c** Vestiti singulis tunicis et cincti/ pueri in cellis iacent et dormitorio. ca. 23. tertie p-
tis an. §. 3. **U**nde Lectus p totum
- d** Placeant moniales cum cuculla/ et conuerse cum scapulari: et quelibet sola. ca. 4. tertie
partis nouorum §. 23.
- a** Ieiuniorum temporalium aduentus orationes/ ad solas laudes dicunt. ca. 2. prime partis an. §. **Je**
12. et ca. 3. prime partis an. §. 6.
- b** Ieiunia temporalia de aduentu/ semper sunt in tertia hebdomada aduentus. ca. 3. prime partis an. §. 1.
- c** Ieiunia temporalia quadragesime/ sunt in prima hebdomada quadragesime. ibi. §. 1. et ca. 11. prime p-
tis an. §. 1. **U**nde ca. 19. prime partis an. §. 1. **U**nde ca. 19. prime partis an. §. 1. **U**nde ca. 19. prime partis an. §. 1.
- d** Ieiunia temporalia facimus in hebdomada pentecostes. ca. 3. prime partis an. §. 1. **U**nde ca. 19. prime partis an. §. 1.
- e** Ieiunia temporalia de septembris/ sunt in hebdomada precedenti: quando festum beati matthei in officio oc-
currit. ca. 3. prime partis an. §. 2. et ca. 27. prime partis an. §. 1.
- f** Ieiunia temporalia mensis septembris/ fiat feria quarta post festum exaltationis sancte cru-
cis. ca. 7. tertie compil. §. 2.
- g** Ieiunium matthei/ et ieiunia quatuor temporum septembris/ fiat sic in quolibet diocesi est p-
sue-
tum. ca. 4. scde partis no. §. 29. **U**nde Festum. ed.
- h** Ieiunatur in festo apostolorum philippi et iacobi/ quando occurrit feria secunda vel tertia rogatio-
num. ca. 7. tertie compil. §. 7.
- i** Ieiunatur in vigiliis beatorum iacobi/ laurentii/ bartholomei/ matthei/ simonis et iude et
andree. ca. 14. scde partis an. §. 4. **U**nde Comemoratio. s. Comedere. e. Abinutio. i
- k** Ieiunium ordinis si prius frigerit vel frangi fecerit/ sit ex sedem suam in ecclesia per quadraginta di-
es: Et si vicarius id fecerit/ sit nouitius per quadraginta dies. ibi. §. 9.
- l** Ieiunia secunde et quarte ferie/ a pascha usque ad exaltationem sancte crucis: non dimittantur
oino. ibi. §. 10. **U**nde Comedere. ad. Abstinentia. an.
- m** Ieiunium triduanum primum/ cuius indicium post prius resignationem vel sepulturam. ca. 5.
scde partis an. §. 1. et ca. 2. scde partis nouorum §. 1. **U**nde Dedicatio. l. v. Cleri-
cus redditus. b.
- n** Ieiunetur reddendum/ in aduentu et quadragesima: et in principis vigiliis/ et in sexta feria: et qui-
cunque pueri ieiunant. ca. 33. tertie partis an. §. 20.
- a** Iesu nomen vel beate marie/ quoties et ubicunque pronunciamus vel audimus/ inclina-
mus. ca. 5. prime partis no. §. 15. **I**esu
- a** Ignem portat infirmarius infirmo/ venite inchoato etc. ca. 45. prime partis an. §. 8. **I**gnis
- b** **U**nde Loqnarius. f. Cella. l.
- b** Ignis vel morbi subitanei/ si necessitas ingruerit: quod prius potest succurrere. ca. 22. ter-
tie partis an. §. 1. **U**nde Diuidere. a. Larcer. d.
- c** Ignem in sinu abscondere/ non posse hominem ut vestimenta illius non ardeant. ca. 26
secunde partis an. §. 3.
- a** Ignoratus aliquis quando venit ad nos/ volens fieri monachus aut puerus aut redditus/ **I**gn
- b** querat si de ordine aliquo exierit. ca. 23. scde partis an. §. 3.
- b** Ignororum puerationem per dies aliquos/ ante receptionem comprobando etc. ca. 6. secu-
de partis no. §. 2.
- U**nde Dispensare. g.
- a** Imagines et picturas curiosas reprehendimus/ super quo visitatores inuigilet. ca. 3. ter-
tie compil. §. 5. **U**nde Curiositas. d. e. f.
- U**nde Lella. t.
- U**nde Visitatores. o. v. **U**nde ca. 31. scde partis an. §. 6. et ca. 32. tertie partis
- U**nde ca. 31. scde partis an. §. 6. et ca. 32. tertie partis

ordinis cartusienſis

- a** Incēsum adoleſt in miſſa de luce/in natiuitate dñi.ca.5.prime partis an.ſ.8. Incen
- b** Incēsum adoleſt in miſſa cene dñice.ca.13.pme pñ an.ſ.9. *Uide Lena dñi p totū.*
- c** Incēsum nō adoleſt in miſſa ſabbati ſancti.ibi.ſ.45.
- d** Incēsum nō adoleſt in miſſa vigilię pētecoſtes.ca.18.prime partis an.ſ.8
- e** Incēsum nō adoleſt in pma miſſa paſche 7 pētecoſtes.ca.14.pme pñ an.ſ.5.
- f** Incēsum offerim⁹/ſeria ſcōa/tertia 7 q̄rta paſche 7 pētecoſtes.ibi.ſ.20.
- g** Incēsum nō adoleſt ſeria q̄nta/ſexta 7 ſabbō paſche.ibi.ſ.21.*Et pētecoſtes.ca.19.pñe*
- h** Incēsum nō adoleſt pma die capli general⁹ in miſſa.ca.16.pme pñ an.ſ.1. (pñ an.ſ.4.
- i** Incēsum nō adoleſt in miſſa electionis noui prioris.ibi.ſ.8.
- k** Incēsum offerimus in octauis pētecoſtes.ca.19.prime partis an.ſ.10
- l** Incēsum ponim⁹ in ſolēnitatib⁹.ca.32.pme pñ an.ſ.3. (pñ an.ſ.1.
- m** Incēsum dieb⁹ dñic⁹/7 feſt⁹ capli cādelas nō hñtib⁹/tātū ad miſſa adoleſt.ca.33.pme
- n** Qui ad veſpas 7 matutias/ſacerdoti incēsum miſtrat:nec maḡt/nec bñdic⁹ incipit:
- o** nec eoꝝ antiſthonas/nec manſi ſacerdotis oſculať.ibi.ſ.3. (ibi.ſ.8.
- p** Sacerdos poſitur⁹ incēsum/dū dñs x̄sus penultim⁹ hymni:cucullā iduit eccliaſticā.
- q** Cū ſacerdos poſitur⁹ ē incēsum in thuribulū ante euangeliiū ſurgit/ mittēdo ni-
- r** hil dicit.ca.43.prime partis an.ſ.15
- s** Incēsum mittit in thuribulū ſacerdos diſpoſitis hoſtijs ſeu hoſtia.ibi.ſ.27.
- t** Incēsum ſacerdoti/ſemp pcurator miniſtrat.ca.8.ſcōe partis an.ſ.18.
- u** Incēsum debet miniſtrare pcurator/ſi alter facit officiū hebdomadarij.ca.33.pme
- v** partis an.ſ.5.et ca.8.ſecunde partis an.ſ.18.
- w** Incēsum nō offert ſacerdoti vicari⁹/cū hebdomalē cātorīā facit:pcuratore abſente.ca.
- x** 33.pme pñ an.ſ.4.et ca.10.ſcōe pñ an.ſ.9. *Uide Antioch. Incclinare.a.*
- y** Incēsum in thuribulū/nunq̄ ponit ep̄s:nifi cū officiū facit.ca.9.ſcōe pñ an.ſ.13.
- z** *Uide Thuribulū.a. Thurificare.a.b.c.*
- aa** Incēsum nō adoleſt in ſcōis veſpis cōpaſſiōis bñe marie/nec cādele accendunt.ca.
- ab** 1.tertie compit.ſ.22
- ac** Incēsum nō adoleſt in miſſa corpis chriſti:qñ 77.ibi.ſ.36. (an.ſ.2.
- ad** Incidi nullus ſe faciat pp̄t rupturā/vel alia q̄cūq̄ cauſa aliū icidat.ca.15.ſcōe pñ
- ae** Incinat ſacerdos/poſito incenſo/poſtq̄ genua ſlexerit ad gradū:qñ incipit anti-
- af** phona ad maḡt 7 bñdictus.ca.33.prime partis an.ſ.9. Inci
Incli
- ag** Incinat ſacerdos ante hore initiū/7 incipit deus in adiutoriiū/7 inclinat 77.ca.42.
- ah** prime partis an.ſ.1.
- ai** Incinat ſacerdos ad gradū altaris/eundo ad dicendū euāgeliiū/7 redeūdo:7 prio-
- aj** ri ſi tranſierit ante illum.ibi.ſ.7.
- ak** Incinat quilibet poſtq̄ incepit rñſoriū/7 poſtq̄ dixerit verſum:7 dixerit gloria pa-
- al** tri.ca.35.prime partis an.ſ.27.
- am** Incinat cātor hebdomari⁹ cū incepit iuitatoriū:7 poſt vltimū x̄ſū:7 poſt gl̄iam:7 poſt
- an** reiceptū iuitatoriū.ca.38.pme pñ an.ſ.2. *Uide Gl̄ia pñ.b.c. Jeſus.a.*
- ao** Incinamur ad miſcōias a laudib⁹ vigilię nataſ dñi/vſq̄ i craſtinū oct.apparitiōis:
- ap** 7 a paſcha vſq̄ ad octa.pētecoſtes:7 iſtra octa.aſſūptiōis 7 natiuitat⁹ bñe marie:7
- aq** in.xij.lectionū feſtis.ca.37.pme pñ an.ſ.3. *Uide Bñdicere.ac. Crux.k.*
- ar** Incinam⁹ ſup miſcōias/ qñ poſt euāgeliiū dñs te decet:7 qñ in gl̄ia in ex. dñs adoram⁹
- as** te:7 qñ in credo dñs ſimul adoraf:7 qñ ſacerdos dicit/orate fr̄es:7 qñ dñs ſanctus:7
- at** qñ in feſtiuis dieb⁹/dicunt⁹ p̄ces 7 orōnes.ca.36.prime partis an.ſ.28.
- au** Supplicam⁹ ad altare cū aſi euāgeliiū ſignātes nos/dixerim⁹:gl̄ia tibi dñe:7 qñ in-
- av** ceptū ē gl̄ia in ex.7 credo:7 qñ ſacerdos x̄rit ſe ad pplm/dicēs dñs vobiſcū:7 qñ
- aw** gđū altari aſcēdim⁹:7 cū trāſim⁹ aſi altare.ibi.ſ.26. *Uide caplm mōachoz.d.g*
- ax** Supplicaf priori ad lectionē eūti vñ redeūti:vel cū aſi eū trāſit.ca.6.ſcōe pñ an.ſ.2
- ay** Incinam⁹ in reſectorio apponēti aliqd 7 remouēti/7 ipſe nob.ca.13.ſcōe pñ an.ſ.31.
- ba** Incinam⁹ tradēti nob tortas ad oſtiū reſectorij/7 ipſe nobis.ibi.ſ.39.
- bb** Nō inclinat iſ q̄ hymnū vel pſalmū incipit.ca.38.prime partis an.ſ.10.
- bc** Non inclinat ad pater noſter/iſ qui primā/qui quintā/qui nonam leſturus eſt le-
- bd** ctionem 77.ca.35.prime partis an.ſ.19.
- be** Incola. *Uide Lella.c.*
- bf** Incontinentia. *Uide Carcer.h.i. Lella.at.*

Inco
Incon

Repertorium statutorum

- a De incontinenētia p̄fessum vel cōuictum/a toto ordine facimus alienum.ca.31.secun
de partis an.5.2.et ca.32.tertie partis an.5.1.
- b De incontinenētia qualicūq; conuicti/nunq; reconciliabunt.ca.31.secunde parti an.
5.6.et ca.32.tertie partis an.5.5.
- c De incontinenētia/aliqua monialis conuicta: ppetuo careat velo nigro.ca.4.tertie
partis nouor.5.21.
- Inducere. Uide Fundator.a. Anniversariū.x. Carcer.e.
- a Indutus sacerdos casula de vestiario egredit/anteq; te deum sinia in natali do/
mini.ca.5.prime partis an.5.5.
- b Indutus casula sacerdos egrediens de vestiario/anteq; hymnus sinia pparat al/
tare si pōt/in laudibus natalis dñi.ibi.5.10.
- c Indutus ex toto etiā casula sacerdos egrediens de vestiario/cū diacono pparat al/
tare/die cene.ca.13.prime ptis an.5.8. Uide Expectare.a.b.
- d Indutus sacerdos casula egrediens de vestiario/anteq; hymnus sinia pparat alta
re si pōt/in laudibus pasche.ca.14.prime partis an.5.4.
- e Indutus nouitius ducit ad ecclesiā/et instruit ut ad gradū altaris faciat orōnem.
ca.23.secunde partis an.5.12.
- f Indui possunt ac in cellari/recepti ad terminū statutū venientes/a vicario et cōuen
tu.ca.6.secunde partis no.5.1
- g Indui poterūt p̄bendarj etiā si sint debiles/aut infirmi/si locus vacauerit reddito/
rum.ca.33.tertie partis an.5.4.
- b Indui possunt donati et p̄bendarj/senes et debiles et infirmi qñ locus vacauerit red/
dito.ca.3.tertie partis no.5.8 (Donatus.f.)
- Indulgentia. Uide Aue maria.a.b. Genua.b. Confessio.ab. Couersus.o
- b Indulgentias et remissiones plenarias psequunt psone ordīs litterate/dicētes septē
psalmos in oratorio cellar: laici vō dicentes viginti qñq; pater noster: et totidem
aue maria.ca.6.tertie compil.5.15.
- c Propter indulgentias psequēdas dicat missa de corpe christi/singulis diebus p to/
tas octauas.ca.2.prime partis no.5.20.
- a Indumēta nostra sint de grosso panno et rudi patrie: et in factura omnis curiositas
euitet.ca.1.secunde partis no.5.3.
- a Infamatiōe criminis qd qd obijcit alteri: nec p̄bare pōt p̄fessū vel cōuictū/a toto or/
dine facim⁹ alienū.ca.31.scde ptl an.5.2.et ca.32.tertie ptl an.5.1. Uide Excessus.a.
- b Infamā ordinis tagētia/secularibus moniales reuelātes/priuent velo nigro.ca.
4.tertie partis no.5.24. Uide Diffamare.a.
- Infirmaria.
- a Infra infirmariā et cellā/mātellis et pellib⁹ vti possum⁹: s nō est.ca.1.scde ptl no.5.4
- b Nulla monialis pōt in monasterio comedere vel bibere extra refectoriū/et infirma/
riā: p̄ter priorissam et cellariā.ca.4.tertie partis no.5.19.
- a Infirmari⁹ tardatē pōt/ad recordationē q̄sitū vadit.ca.35.pme ptis an.5.3.
- b Infirmarius exit ad querendum priorē/sacerdotem et cantorem: finito gloria patri
post deus in adiutorium.ca.45.prime partis an.5.10.
- c Ad alios et etiā ad istos si diutius infirmen⁹/exit finito gloria patri: dñe qd multi/
plicati sunt.ibi.5.10
- d Infirmarius tantū semel in die infirmū questū vadit.ibi.5.10.
- e Infirmarius/cum egrotas exit ab ecclesia: pperet ad eum et exhibeat ei quicqd po
test humanitatis.ibi.5.9.
- f Infirmari⁹ venite ichoato. portat ignē infirmo q sibi p̄st cātat.ibi.5.8.
- g Infirmari⁹ ad cātādū infirmis/egredit circa finē vltimi psalmi scdi nocturni in fest
duodeci lectionū: qñ cātāt vltimū rñsum.ibi.5.2.
- b Infirmarius primo signo pullato/exit ad cātandū matutias btē marie/et diei tem/
pore vigiliar. ibi.5.3.
- i Infirmari⁹ cātāt horas infirmis/añq; ad eas pulset.ca.45.prime partis an.5.4.
- k Infirmari⁹ qñ sūt ples infirmi et i diuis loci cātāt i vno loco: et vicari⁹ ei⁹ i alio.ibi.5.6
- l Infirmari⁹ debet interesse horis canonicis q in ecclesia cātant. ibi.5.4.
- m Infirmarius si sit hebdomadarius vel cantor/mon cantat infirmis matutinas/nec

Indice
Ind

Indice

Indice

Indice

Indice

Indice

Indice

Indice

Indice

Indice

Indice

Indice

Indice

Indice

Indice

Indice

Indice

Indice

Indice

Indice

Indice

Indice

ordinis cartusienſis

- primam: ſed ceteras horas. ibi. §. 13.
- n Infirmarius ſi ſit minut⁹/alter facit officium ſuū. ibi. §. 16
- o Infirmarius cāratīs horis/7 dicto bñdicite/pōt loq̄ cū infirmo 7 cū aſſiſtentibus. ibi. §. 5. *Uide Bñdicere. add. Completorium. e.*
- p Infirmari⁹ nō intromittit ſe de cibo 7 potu infirmoz. ibi. §. 7.
- q Ad in⁹ infirmi ad magl infirmos cāratū horas pñt ire obtēta licētia. ibi. §. 18.
- r Infirm⁹ tolerat a ſocijs p q̄ttuor vel octo dies: 7 ſedet aſſidue i choro. ca. 37. p̄me p/
- s Infirm⁹ maiori indigēs indulgētia/trāſſerit ad locū vltimū: 7 in eo pōt (an. §. 26
dū pſalmi dicunt/ iuxta libitū ſuū ſedere. ibi. §. 26 *Uide Eccleſia. i. Caplū
monachoz. h.*
- t Infirmus q̄uis matutinis nō interfuerit/pōt ad primā 7 ad quālibet aliā horam
intrare: nona excepta. ibi. §. 19. *Uide Confeſſio. af.*
- v Egrotās mōach⁹ dū exit de ecclia/ ſignū facit infirmario vt ſequat̄ eū. ibi. §. 9.
- r Infirmi ples i vna domo pñt collocari/ ſi neceſſe fuerit. ca. 44. p̄me ptis an. §. 7
- y Infirmū q̄ de nouo dimittit eccliaz viſitat pōr/ vel eo aſſente vicarius. ibi. §. 1
- z Erga infirmos ac debiles/ prior ſollicitū/ benignū 7 miſericordē ſe debet exhibere.
ibi. §. 1. *Uide Loquinaris. a.*
- ab Infirmos q̄ eccliaz dimiſerūt/ debet pcurator viſitare. ca. 8. ſcōe ptis an. §. 15.
- ac Infirmi ne a ſeruitozib⁹ vel alijs negligant/ pōr pvideat. ca. 44. p̄me ptis an. §. 3
- ad Infirmi vt ſanos a ſanis/ ita egrotos ab egrotis ſecularibus debere cogitēt diſcre
pare. ibi. §. 2. et ca. 29. tertie partis an. §. 1.
- ae Infirmis fm poſſibilitatē dom⁹/ neceſſaria pparent. ca. 44. p̄me partis an. §. 2.
- af Infirmi ſupflua vel impoſſibilia non petant/ nec ſeruiētes ſibi murmurando con
tristent. ibi. §. 2.
- ag Pro infirmis albū panē facimus. ca. 14. ſecunde partis an. §. 16.
- ah Pro infirmo/ piſces emere ſolem⁹. ca. 44. p̄me ptl an. §. 4. *Uide Carnes. a. b.*
- ai Infirmi a ieiunijs ordinis excipiunt. ca. 14. ſcōe partis an. §. 9.
- ak Infirmi ad lectos redeunt poſt matutinas. ca. 41. prime partis an. §. 12. *Uide
Lulcitra. b.*
- al Egrotās cum morti ppinquare putabit/ congregat̄ conuētus ad eum viſitandū 7
inungendum. ca. 46. prime partis an. §. 1. *Uide Cōmunicare. m. y. x. y. 3. ab.
hora. h. Corpus chriſti. c. Bñdicere. e.*
- am Infirmi q̄ nec pedibus nec eq̄tādo pñt intrare terminos noſtros/ nullo recipimus
modo. ca. 23. ſcōe ptis an. §. 35. *Uide Lella. h. Diſpēſare. h.*
- an Infirmus nō ponat ſup bñdictū cinerē: ſ lectus eius modico cinere reſpergat. ca.
2. tertie compit. §. 1.
- ao Infirmis nō legant̄ qdā recōmēdatiōes dicte beati anſelmi. ibi. §. 4
- ap Cū pueri infirmi eſt terminos infirmant/ pōt eos pcurator vel pōr viſitare. ca. 29.
- aq Cōuerſos cartuſie infirmos extra terminos viſitabūt pōres (tertie ptl an. §. 5
ordis viciniōres de mādato prioris cartuſie rē. ibi. §. 5.
- ar Infirmi p̄bēdarij. *Uide Induere. g. h.*
- a Infirmiſſimam grauem incurres/ ſi votum fecerit poſſit recipi rē. ca. 23. ſecunde par
tis an. §. 29.
- b Cum prior ppter infirmiſſimam factus inutilis voluerit habere miſericordiā/ ſignifi
cet domū cartuſie rē. ca. 6. ſcōe partis an. §. 48.
- a Inuiti non debent ad librum qui lectiones legunt/ tam in ecclia q̄ alibi. ca. 35. p/ *Inmi
me partis an. §. 16.*
- b Nō inuitimur qñ dicūt/ veni ſancte ſpūs: 7 quotiēs ſine capitijs eſſe debemus. ca.
37. prime partis an. §. 7.
- c Nō inuitit ille q̄ incipit p̄mū ſum hymni vel pſalmi. ca. 38. prime ptis an. §. 10.
- a Inobediens priori/ vel pue ſe obediens/ ordinē teneat 7 ſit extra conuētum. ca. 21. *Inobe
ſecunde partis an. §. 3.*
- b Tanq̄ inobediētē deo 7 caplo generali/ graui⁹ puniat ille quē viſitatores inuene
rint nō obſeruaſſe p̄cedentē viſitationē. ca. 30. ſcōe partis an. §. 12.
- c Inobedientes/ rebelles/ conſpiratores rē. vt ſe corrigant/ moneant. ca. 31. ſecunde
partis an. §. 3.

Repertorium statutorum

- d De inobediētia/rebellionē/de pprietate rē. p̄fessum/omnē p̄fessum a toto ordie/ facimus alienū. ibi. §. 2. et ca. 32. tertie partis an. §. 1.
- e Pro inobediētia sint in disciplina generali/ q̄ recusant p̄mittere obedientiā vbi mittunt ad p̄fessionē faciendā. ca. 6. sc̄de partis no. §. 17.
- f Inobedientie vnū testimoniū/ sufficientē habet vituperationem. ca. 24. secunde partis an. §. 6.
- g Inobediēs puerus/ aut puerse obediēs pcuratori/ ordinē teneat: et sit extra cōuentum. ca. 21. secunde partis an. §. 3.
- h De inobediētibus pueris vel puerse obediētibus: pcurator referat priori/ qui eos puniat. ca. 28. tertie partis an. §. 25.
- i Si inobedientes fuerint pueri/ pcuratori: disciplina ptinet ad priorem. ca. 8. secunde partis an. §. 41.
- a Inordinatiōes priorū/ p̄suevit rēphēdere pcurator cartuse. ca. 4. sc̄de ptis an. §. 15. Inno
- a Elide Accusare. a. Elisitor. r. Insa
- a Instabilitas. Elide Ordo. f. Inst
- a Instituta. Elide Disciplina. e. Inst
- a Institutiones. Elide Consuetudines. m.
- b In institutiōibus vbiq̄q̄ agit de licētis dādis a domo cartuse/ intelligit auctoritate capli generalis. ca. 29. sc̄de partis an. §. 27.
- a Instrumēta pueniētia arti sue/ habet frat̄ alteri⁹ artis rē. ca. 16. sc̄de ptis an. §. 8. Instu
- b Instrumēta musica/ interdicim⁹ vniuersis. ca. 1. sc̄de ptis no. §. 10.
- c Instrumēta necessaria hnt pueri/ in cellis suis. ca. 23. tertie partis an. §. 5.
- a Interrogatiōes eodē mō in epla et in euāgelio sūt rē. ca. 50. prime partis an. §. 2. Intro
- b Interrogatio cum sit in monosyllabis vel barbaris dictionibus/ debet in fine geminari punctum. ibi. §. 3.
- a Interrogare. Elide Lella. s.
- b Interroget is qui vult fieri monachus/ si possit ad ordines ascendere. ca. 23. secunde partis an. §. 4.
- c Interroget a visitatoribus de pace domus/ et sua et monachorū et conuersorū. ca. 30. secunde partis an. §. 14.
- d Interroget a visitatoribus/ qualiter tam monachi q̄ conuersi se habeant in obsequiis ordinis. ibi. §. 15.
- e Interroget q̄ dictus est reus/ an sit vex qd̄ obijcit ei. ibi. §. 20.
- f Nullus interrogat qd̄ a coqnario coquat. ca. 28. tertie partis an. §. 41.
- a Interuallū sit ad cantandū primam beate marie in natali dñi/ missa de luce finita. ca. 5. prime partis an. §. 13. Intua
- b Interuallū sit inter missam et sextā qñ festū duodecim lectionū occurrit tribus diebus in capite ieiunij. ca. 10. prime partis an. §. 7.
- c Nullū interuallū p̄ missa facimus inter sextā et nonā sabbato quadragesimā p̄cedente. ca. 11. prime partis an. §. 1.
- d Interuallū sit ad cantandū primā beate marie/ finita p̄ma missa pasche et pentecostes. ca. 14. prime partis an. §. 5.
- e Interuallum breue facimus cantatis nocturnis: exceptis hebdomadibus natalis dñi/ pasche et p̄tecostes: et festi duodecim lectionū/ qd̄ septē penitētiales ad plus psalmos cape valeat. ca. 41. prime partis an. §. 10.
- f Interuallū nō facimus/ si dies p̄ fenestras appareat. ibi. §. 10.
- g Interuallū nō facim⁹ infra octauas natiuitatis dñi. ca. 5. prime partis an. §. 45.
- h Interuallū septē psalmorū infra octauas pasche et p̄tecostes. ca. 14. p̄me ptis an. §. 25.
- i Interuallum nō sit in domo cartuse ante laudes diebus capitali generalis. ca. 29. secunde partis an. §. 11.
- k Interuallū parū facim⁹ dieb⁹ dñicis post missam/ ad cellā: aquā sanctā ferentes. ca. 34. prime partis an. §. 3. Elide Defunctus. c.
- l Interuallū et vigilie cessabūt duob⁹ vltimis dieb⁹ minutionū. ca. 15. sc̄de ptis an. §. 9.
- m Interuallū sit post laudes p̄ dormitione/ natiuitatis dñi/ pasche et pentecostes. ca. 1. tertie compil. §. 84.

ordinis cartusienſis

- die/ſa
i mit/
unde
ſuon/
ui eos
ſecū/
ſ. 15. Inot
Inſa
Inſa
Inſa
uato/
8. Inſin
2. Intra
ne ge/
ſecun/
ca. 30.
oblet/
ſinita. Intra
s die/
ā pce/
nteco/
atalis
d plus
45.
n. 25.
ca. 29.
rentes.
ſ. 9
tes. ca.
- a Intimare aliqd ſecreto aut mā dare aliqbus nō licet niſi licentiā dante priore. ca. 9
ſcde ptis an. ſ. 28. Vide Damnu. e. Denūciare p totum
Intractabiles. Vide Emittere. a.
Intrare. Vide Eccleſia. a. c. f. p. q. Cella. am. ao. ap. as.
b Intrare pōt quibet ad miſſam vſq ad euāgelii: ſ de tarditate corrigat. ca. 45. pme
ptis an. ſ. 12. Vide Infirmus. t. Caplm monachoz. g. Lrux. k.
c Intrare nullus pōt ad nonam: niſi in refectorio ea die comederit vel comedere ve/
lit. ibi. ſ. 19.
d Intrat media ps pūctus a pte ſuperiori: z alia a pte inferiori in refectorio. ca. 13. ſcde
ptis an. ſ. 16. Vide Expēſa. aa. Loquina. a. b.
e Nullus intrat ſeu ingredit primum oſtium coquine ſine licentia. ca. 28. tertie par/
tis an. ſ. 36
f Intrare nō debēt mercenarij clauſtrū ſine licētia. ibi. ſ. 37.
g Intrare non debent conuerſi clauſtrum monachoz/ quando conuētus eſt in clau/
ſtro. ibi. ſ. 43.
h Intrare nō debēt pueri vel p illud trāſſe/ qñ ſit recordatio rē. ibi. ſ. 42.
b Intromittere. Vide Cella. h.
b Intromittere non ſe debet monachus cartuſſe in capitulo generali de factis ordi/
nis vel ſingulari perſonaz/ etiam ſi ab ipſis litteras receperit: niſi vocatus fuerit.
ca. 9. tertie compil. ſ. 13.
c adonachos aut alias pſonas que ſe de adminiſtratione tempaliū intromittūt/ du
re rephendant viſitatores. ibi. ſ. 34.
d Intromittere nō ſe debet vicarius monialium de licētijs dandis monialibus. ca.
4. tertie partis no. ſ. 12.
Inuenire. Vide Res
a Inuitatoriū: in manu tua/ dicif prima dñica que poſt octauas pētecoſtes z appa
ritionis ſine feſto duodecim lectionū occurrit/ in choro cui ptingit. In altera vero
dñica/ que ſine feſto duodecim lectionū in altero choro ptingit/ dicif: adoremus.
ca. 38. prime partis an. ſ. 3. Vide Capitiū. a
b Inuitatoriū quando nimū depriuet/ nō niſi ſemel: hoc eſt poſt finē tertij dñſus/ li/
ceat exaltari. ca. 5. prime partis no. ſ. 29.
a Inutile aliqd factū de veſtimētis ſacerdotalibus z alijs/ comburat: z in locū mun
dū ponat. ca. 41. prime partis an. ſ. 35.
a Inutiles reputati pores/ iudicio capli moneant vt petāt miſcōiam. ca. 6. ſcde par/
tis an. ſ. 47. Vide Inſirmitas. b. Cōuerſus. ac. bi.
b Inutilis reputat ſacerdos qui miſſam in conuentu celebrare non poteſt. ca. 6. ſecū
de partis no. ſ. 21.
c Loco triū inutiliū pſit addi tres vtilis/ cuiſlibet ſtatū nſi ordinis. ibi. ſ. 20.
a Iob trib⁹ hebdomadib⁹ a kalēdis ſeptēbus/ qñ ipſe kalēde feria ſtia vel q̄rta pti/
gūt: aſ duabus ſeptimanis eū legimus. ca. 21. prime partis an. ſ. 3.
b Hiſtoria iob/ incipit poſt homeliā dñicā in refectorio: qñ decollatio ſancti iohan
nis accidit in dñica. ca. 25. prime partis an. ſ. 11.
c De hiſtoria iob/ ſūt lectiōes iſra oct. natiuitatē brē marie. ca. 26. pme pti an. ſ. 2. et. 3
Localia. Vide adoniales. q.
Iohānes baptiſta/ ſanctus. Vide Feſtū. bm. bp. bq.
Irregularitas. Vide Abſoluere. ad.
b Irregularitatē nodū in receptione ſua ſciēter reticēs/ vocē nō habet in cōuētū: nec
alia officia dignitatis. ca. 2. ſcde partis no. ſ. 6.
Iter. Vide Celebrare. c. Lectus. e.
b In itinere pſtituti/ z pōr z pcurator ſup⁹ z inferius/ pſit in hyeme/ ante tertiā de ne
ceſſarijs loqui. ca. 6. ſcde partis an. ſ. 38.
a Iube domne/ ſemp dicif añ librū in quo legiſ: qđ qñ lector dicit/ nō debet librū re/
uoluerē. ca. 35. prime partis an. ſ. 21.
b Iube domne/ dicit lector refectoriū/ ſtans verſa facie ad conuentum. ca. 13. ſecunde
partis an. ſ. 4.
c Iube domne/ nō dicim⁹ ad lectiōes trib⁹ dieb⁹ añ paſcha. ca. 13. pme ptis an. ſ. 4
- Intrac
Intra
Intro
Inue
Inui
Inu
Job
Jo
Ire
Iter
Iube

Repertorium statutorum

- d Sine iube domne/lector lectionē ichoat ad pradiū in die cene dñi. ibi. §. 10.
e A q̄libet solo/nō dñi iube domne: bñdictio tñ nō omittit. ca. 43. p̄me ptis an. §. 92
Iuder. Elide Causa. a. Accōmodare. e.
b Tanq̄ iudex vel arbiter/ nullus nostri ordinis in se placita suscipiat aliena. ca. 20.
secunde partis an. §. 1.
c Qui corā quocūq̄ iudice psonā ordinis in ius traxerint/ vt se corrigant moneant.
ca. 31. scde partis an. §. 3.
Iudicare. Elide Visitatores. o.
Iudicium. Elide Errare. a.
a Iuramentū p̄nt erigere visitatores/ in grauibz casibz p̄renelāda plenius veri
tate. ca. 30. scde ptis an. §. 8. Elide Fraudēs. a.
b Pro iuramento habet p̄ceptum obedientie/ in inquisitione seu probatione culpa
rum. ibi. §. 8.
Iurare. Elide Blasphemus. a.
b Jurādo q̄ dicit simpliciter p̄ deū/ p̄ fidē suā/ p̄ christū/ statim veniā accipiat. ca. 21. scde
ptis an. §. 9. et ca. 28. tertie partis an. §. 58.
Ius. Elide Alienare. f.
a Iusta dat incole celle/ in cetera vtensilia. ca. 16. scde ptis an. §. 11. Elide Typhus
b. c Lura. e.
a **R** Alēdarii. Elide Liber. al. Historia. a. Anniūfariū. a. Rector capli. ah.
A kalēdis nouēbris vsq̄ ad oct. p̄tecostes: oī die exceptis. xij. lectio. solē/
nitatib⁹/ tres lectiōes cū trib⁹ r̄sōrijs dicim⁹. ca. 21. p̄me ptis an. §. 8. Elide
Eligie. e. Radere siue Rasura. b. Panis. m. Tunica. c.
Bartharina de senis/ sancta. Elide Festum. a3
Bartharina sancta/ xgo 7 martyr. Elide Festum. ds. dv.
a Kyriel dñicale dñi in vigilia natalis dñi. ca. 4. prime ptis an. §. 8.
b Kyriel dñicale dñi in cena dñi. ca. 13. prime partis an. §. 9.
c A kyriel dñicali/ missam solēnit inchoam⁹ in sabbato sancto. ibi. §. 45.
d Kyriel dñicale dñi ad p̄mā missā pasche 7 p̄tecostes. ca. 14. prime ptis an. §. 5.
e Kyriel dñicale dñi ad missā feria q̄nta/ sexta 7 sabbato pasche. ibi. §. 21
f Kyriel dñicale/ dicim⁹ ad missā/ dñica infra octauas pasche. ca. 15. p̄me ptis an. §. 2
g Kyriel dñicale icipit cātor finita letania i vigilia p̄tecostes. ca. 18. p̄me ptis an. §. 8.
h Kyriel dñicale/ dñi feria q̄nta/ sexta 7 sabbato hebde pentecostes ad missā. ca. 19. prime
partis an. §. 4.
i Kyriel dñicale dñi i missa d̄ spūsc̄to prima die capli generalis. ca. 16. p̄me ptis an. §. 1.
k Kyriel dñicale dñi in missa de spūsc̄to in electiōe prioris. ibi. §. 8.
l Kyriel dñicale dicat q̄n tricennariū de spūsancto fuerit inchoādū. ca. 5. prime par
tis nouor. §. 10.
m Kyriel dñicale dñi in missis p̄uēualib⁹ de trinitate/ de spūsc̄to 7 de angelis. ca. 1. ter
tie cōpil. §. 18. Elide Gloria in excelsis. d. e. f. g.
n Kyriel dñicale dicet/ q̄n missa b̄te marie cātabit in p̄uētu. ca. 36. p̄me ptis an. §. 8
o Kyriel feriale dñi in missa de ieiunio. ca. 11. prime ptis an. §. 15. Elide Gloria in ex
celsis. m. n. o.
p Kyriel feriale cātat in missa/ f̄tia die capli generalis. ca. 16. prime ptis an. §. 4
q Kyriel feriale dñi in oī missa festi trium lectionū. ca. 30. prime ptis an. §. 36. Elide
Apparitio. e.
r Kyriel ad missā icipiunt a choro cātoris hebdomarij. ca. 38. prime ptis an. §. 21.
s Kyriel/ introitū/ r̄sum/ alla 7 sanctus/ diebus solēnibus incipit cantor de sede ser
uitoris si misse seruiat. ibi. §. 22.
t De vltimo kyriel/ dicere possunt a medietate/ q̄ sunt in altero choro in missis p̄uen
tialibus. ca. 50. prime partis an. §. 1.
v Kyriel nouē ad vespas 7 matutinas: 7 ad oēs horas sic ad missam dicim⁹: 7 a dex
tro choro prioris/ semp incipiunt. ca. 38. prime partis an. §. 21
a **L** Aborare. Elide Abstinētia. ae. Exercitia. b. Cōuersus. s. r. x. y. z. ab. ac.
A laboribus vacant conuersi/ diebus minutionis sue. ca. 21. tertie ptis an.
§. 6. Elide Operari p̄ totum.

ordinis cartusienſis

- L**acticinia. Vide Abſtinētia. f. v. x. y. z.
- b** Lacticinijs abſtineat in octauis eucharistię: qñ ipſe octauę celebrant in vigilia ſā cti iohānis baptiſte. ca. 2. p̄me partis no. §. 23.
- L**aici/ id eſt puerſi. Vide Cōuerſus p totum
- b** Laicos in noſtram ſocietatem admiſimus/ quos puerſos vocamus. 22. ca. 25. ſecti/ de partis an. §. 2. et. 3. et ca. 33. tertie ptis an. §. 1. Vide Cōmunicare. a. b. e. f. g. h. i. k. l. r. s. t. v. x. y. z. ab. ac. Comedere. k. n. t. v. x. y. z. ab. ac. ad. ae. af. ak. al. am. an. ao. ap. aq. Abſtinētia. ai. ak. al. am. an. ao. ap. aq.
- c** Laici in die cene ad mandati cōueniūt in caplm. ca. 13. p̄me partis an. §. 15.
- d** Duo de laicis fratribus antiquioribus cum procuratore/ intrant poſt porē. ibi. §. 15.
- e** Laici miniſtri ſunt a ſiniſtris prioris: quorū vnus tenet vas in quo lauant pedes: alius p̄parat alter vas cum aqua. ibi. §. 15.
- f** Lotis pedibus in vitro q̄ choro/ miniſtri laici vadūt ad ſedes ſuas vt lauent corū pedes. ibi. §. 16.
- g** Vnus de laicis fratribus recipit aquā in vaſe/ cū prior infundit manibus. ibi. §. 18.
- h** Laici ſedent ad menſas/ ex vtraq̄ parte in refectorio. ibi. §. 21. Vide Cōuerſus. a. b. b. f.
- i** Laici deponūt morientē ſup bñdictū cinerē. ca. 47. p̄me partis an. §. 2.
- k** Laici cum monachis vigilant cum defunctus eſt in eccleſia: noctēq̄ diuidūt vſq̄ ad matutinas. ibi. §. 12.
- l** Laici deferūt aquam ſanctam ⁊ ignem: ⁊ precedunt cum defunctus portat ad tumulum. ibi. §. 21.
- m** Laicus defunctus abluūt: ⁊ induūt tunica/ ⁊ caputio/ ⁊ caligis ⁊ pedulibus. ibi. §. 6.
- n** Cum laicus defunctus appoſitat ſupius/ ponit ante portas eccleſie: ⁊ prior induit cuculla eccliaſtica cū ſtola/ exit ad eū. ibi. §. 9. Vide Cōuerſus. f. g. h. i. k. l. m. n. Cluniaceſes. c. Clericus. a. e. f. Hoſpites. h. i.
- o** Laice pſone ad mēſam poris ſuſcipi nō p̄uenerūt. ca. 9. ſcde partis an. §. 27.
- p** Laicus vel clericus de ſocijs epiſcopi/ in eius preſentia/ non repellat a cōuiuio poris. ibi. §. 27.
- a** Lampades de igne benedicto/ accendunt in purificatione beate marie. ca. 8. ſecti de partis an. §. 5.
- b** Lampadē extinguit ſacriſta/ tribus diebus ante paſcha: laudate dñm in ſancti inchoato. ca. 13. p̄me partis an. §. 4.
- c** Lampadē accedit ſacriſta/ lumen afferens dato ſigno. ibi. §. 4.
- d** Lampades due in ecclījs noſtris ſuperioribus habeant: quarū vna ſugit ardeat: alia accedat cū officiū celebrat. ca. 41. p̄me ptis an. §. 30. Vide Cādela. r.
- e** Lampadē accedit in eccleſia coqnarius inferior: ⁊ iuxta lampadem ſedet. ca. 11. tertie partis an. §. 7.
- a** Laternam deponit q̄ lectionis eſt lectionē/ ſi dicturus eſt vſculū. ca. 35. p̄me partē an. §. 20. Vide Cādela. b.
- b** Precedente ſacriſta cum laterna/ ſequēte diacono cū libro/ in refectoriū pgimus in die cene ad mandatum. ca. 13. p̄me partis an. §. 21.
- L**auare. Vide Abluere p totū. Aqua. i. k. Sacriſta. l.
- a** Laudes. Vide Eccleſia. e. Senua. a.
- b** Ad laudes quotidie dicim⁹ dñs regnauit: a paſcha vſq̄ ad octauas p̄tecoſtes. ca. 14. p̄me partis an. §. 18.
- c** Ad laudes diei ſurgimus vniuerſi/ cum incipit/ laudate dñm in ſanctis eius. ca. 37. p̄me partis an. §. 29.
- d** Laudes ab exaltatiōe ſcrē cruci vſq̄ ad paſcha/ lux terminat. ca. 41. p̄me ptē an. §. 11.
- L**autiores. Vide Libus. e.
- b** Laucia ſectantes contra ſobrietatem/ qdam vident eneruaſſe heremiticum rigo/ rem. ca. 4. ſcde partis an. §. 8.
- a** Lectio mēſe/ lectio poſt nonā in clauſtro: ſicut lectiones ad matutinas p̄nūciant. ca. 8. p̄me partis an. §. 9.
- b** Vna lectiōe/ niſi feſtum interſit ab octauis p̄tecoſtes vſq̄ ad nouēbris kalendas contēti ſumus. ca. 20. p̄me partis an. §. 1. Vide Kalēde. a.

Lacti

Lai

Lam

Laternam

Lau

Laudes

Lectio

Repertorium statutorum

- e Lectiones terni legimus in officio trium lectionum: vnus de inferioribus p̄mā de mediocribus secundā: de superioribus tertiā. ca. 35. prime partis an. §. 28.
- d Quādo aliq̄ lector defuerint in officio trium lectionum: illi q̄ lecturi sunt in hebdomada sequenti supplebūt vices eorū. ibi. §. 29.
- e Tertie lectiones priores sunt infra hebdomadam pasche ⁊ p̄tecostes: secunde p̄curatoris: prime illius qui seruit ad missam. ca. 14. prime partis an. §. 16. Vide Diaconus. p.
- f Lectionē p̄mā legit in officio duodeci lectionū q̄ inferior est ordine: ⁊ singuli p̄ ordinem singulas. ca. 35. prime partis an. §. 14.
- g Si q̄ matutinis nō interfuerint vices eorū in ecclesia supplebūt quibus a vicario iniungēt vel cantore. ibi. §. 8. Vide Ecclesia. d.
- h Qui lectiones legunt viua voce apte ⁊ distincte legant ad intelligendū. ibi. §. 16.
- i In omnibus lectionibus que de p̄phetis ad matutinas legunt: dicat loco tu autem: hec dicit dominus/ conuertimini ⁊c. ca. 21. prime partis an. §. 12. et ca. 35. p̄me partis an. §. 17. Vide Hieremias. b.
- k Post lectiones de p̄phetis/ que terminant cum explicit: tu autem debet dici. ca. 5. prime partis no. §. 8.
- l Lectiones omnes/ in quibus nec tu autem dicimus: nec cōuertimini ad me/ finiuntur sicut versiculi trium dierum ante pascha. ca. 35. prime partis an. §. 18. Vide Laterna. a.
- m Is qui primam/ qui quintam/ qui nonam lecturus est lectionem: circa finem vltimi psalmi vel cantici/ nudat caput/ deponit sedem suam ⁊ candelam accendit ⁊c. ibi. §. 19. Vide Candelā. p.
- n Lectiones ad recordationem attente ⁊ sine strepitu audimus. ca. 35. prime partis an. §. 5. Vide Historia. g. Job. c.
- o Lectionē in missa feria q̄rta ieiuniorū tpaliū legit vltimus. ca. 3. p̄me ptis an. §. 3. et ca. 11. p̄me ptis an. §. 6. et ca. 19. p̄me ptis an. §. 3. et ca. 27. p̄me ptis an. §. 1.
- p Lectionē nō legit vltimus in feria q̄rta ⁊ sabbo ieiuniorū tēpaliū/ si missam de mane cantauit in conuentu. ca. 1. tertie compil. §. 7. Vide hebdomadarius. ac. al. festum. t.
- q Lectiones dñice infra octauas epiphanię legent in refectorio quando octauę anticipant. ibi. §. 9.
- r Lectionē nō legit prior in missa in vigilia pasche ⁊ p̄tecostes/ si sit hebdomadari⁹ ⁊ non celebret. ibi. §. 80.
- s Lectionē nō legit p̄or in missa/ in vigilia p̄tecostes/ si missam matutinalē cantauit in p̄uētū. Et idē de alio celebrāte missā matutinalē/ si sibi veniat lectio. ibi. §. 81.
- t Lectionē quintā legit p̄or vel vicarius in sabbatis ieiuniorū tpaliū/ licet mane celebrauerint in p̄uētū: aut ipse vicarius seruerit in p̄uētū. ca. 2. p̄me partis nouorū. §. 40. Vide Antiquorū. f.
- v Lectiōes in vigilia pasche/ sine titulis dicimus. ca. 13. prime partis an. §. 43. Et p̄tecostes. ca. 18. prime partis an. §. 2.
- x Lectiōes nō legūt in matutis/ trib⁹ dieb⁹ aū pascha: hebdomari⁹/ diacon⁹/ s̄b diacon⁹/ lector refectorij ⁊ cātor hebdomarius/ si sit copia monachorū. ibi. §. 12.
- y Lectio ⁊ eplā simul ab vno dicunt ad missam vigilię natalis dñi. ca. 4. prime partis an. §. 8. Et in die. ca. 43. prime partis an. §. 64. Vide Caplū mōachorū. a. Consuetudo. f. et sequentibus.
- z Lectio de euāgelij habet dieb⁹ festis/ a pascha vsq̄ ad festū omniū scōrū. ca. 34. prime partis an. §. 7. et ca. 1. scōe partis an. §. 3.
- aa Lectionis vtilitatem nō intēdimus excludere a spacijs operi manūū deputatis: ca. 41. prime partis an. §. 20.
- ab Lectionū studia/ nulla re magis q̄ solitudine p̄nt iuuari. ca. 27. scōe ptis an. §. 9. Lector in matutinis. Vide Inclinare. n. Laterna. a. Iube. a.
- ac Lector debet versum repetere/ cum emendator grūnit. ca. 40. prime partis an. §. 4. Vide Emēdator. f. Candelā. p.
- ad Lector recedit a lectorio/ anteq̄ versus responsorij incipiatur. ca. 35. prime partis an. §. 23.

ordinis cartusienſis

- ae** Lector capituli egrediſ diebus officiis / cū dicif ſſus vnus omnino: in feſtis dicto confiteor. ca. 12. ſecūde ptis an. ſ. 2.
- af** Lector capituli claudit oſtium clauſtri / oſtium reſectorij / oſtium hoſpitij rē. ca. 12. ſecūde partis an. ſ. 3.
- ag** Lector capituli quādiu eſt ad lectoriū / non inclinatur. ibi. ſ. 4. *Uide Benefactor. a. Uide Capitulum monachorū. e.*
- ah** Lector capſi in lectura kalēdarij / a duodecimo numero vſq; ad viceſimū / dicat numerū minorē aſi maiorē / pñūciādo ſic / tertio decio / q̄rto decimo rē. ca. 1. tertie comp.
- ai** Lector reſectorij poſt capitulū libros portat in reſectoriū / puidēs vt (pil. ſ. 61. ſufficiant. ca. 13. ſecūde ptis an. ſ. 1.
- ak** Lector ſtat ad librū ſſa facie ad orientē / cum cōuentus ingrediſ reſectoriū. ibi. ſ. 2.
- al** Lector inclinatur verſa facie ad cōuentū / inclināte cōuentu ad glia patri / et ad paſ noſter. ibi. ſ. 3. *Uide Iube. b. Hiſtoria. b. Comedere. l.*
- am** Lector nō debet ſedere / donec ſedeat ille qui p̄ſt cōuentui. ibi. ſ. 4.
- an** Lector apte et diſtincte legat oīa vt poſſit itelligi / et tali voce q̄ poſſit audiri. ibi. ſ. 5.
- ao** Lector inclinatur ad gratias verſa facie ad cōuentū / inclināte cōuentu. ibi. ſ. 7.
- ap** Lector alios libros ad minus poſt cenā ſuam in eccleſiā portat. ibi. ſ. 8.
- aq** Lector in reſectorio / benedictionē ad prandij / vel ad cenā iterare nō debet. ibi. ſ. 9.
- ar** Lector gratias agit in eccleſia vel in capitulo. ibi. ſ. 11.
- as** Lector in hebda natalis dñi / legit duos dies: niſi eadē ſolēnitas ſit i dñica / tūc vno tñ legit die. ibi. ſ. 12. *Uide Bñdicere. aa. Culpa. f.*
- at** Si lector nō potuit ichoare hebdomadā ſuā / q̄cito poterit / debet eā recuperare / etiā poſt feriā quintā. ibi. ſ. 13. et ca. 43. p̄me ptis an. ſ. 80. *Uide Feſtū. cn.*
- b** Lectus. *Uide Dormire. e. f. g.*
- b** Ad lectum accipit incola celle / paleam / ſiltrum / puluinar / coopertoriū. ca. 16. ſecundē partis an. ſ. 1.
- c** Ad lectos redim⁹ dieb⁹ minutionū. ca. 15. ſcōde ptis an. ſ. 8. *Uide Infirm⁹. ak. an.*
- d** Ad lectos poſt matutinas nullo rediſ tēpore. ca. 41. p̄me ptis an. ſ. 12.
- e** Ad lectos redire licet p̄orib⁹ et fratrib⁹ dum fuerint i itinere. ca. 6. ſcōde ptis an. ſ. 44.
- f** Lecti duriciā minuēdo circa infirmos / p̄ior poteſt diſp̄ſare. ca. 44. p̄me ptis an. ſ. 5. *Uide Libus. a. c. Dormitorij. c.*
- g** Ad lectos redeunt cōuerſi diebus minutionū. ca. 21. tertie ptis an. ſ. 6.
- h** Ad lectos non redeunt conuerſi a kalendis octobris vſq; ad paſcha rē. ca. 2. tertie.
- i** Ad lectos redeunt cōuerſi a paſcha vſq; ad feſtum ſancti michae / (ptis an. ſ. 4. lis. ibi. ſ. 5.
- Legata. Uide Donationes. a.**
- Legationes. Uide Teſtamentū. b.**
- a** Lepra ſi nouitius incurrit / nō faciat p̄feſſionē. ca. 23. ſecūde ptis an. ſ. 39.
- b** Lepra ſi quis redditōrū incurrit / alius recipi poterit loco ipſius. ca. 33. tertie ptis (an. ſ. 16.
- Leproſus. Uide Carnes. a. b.**
- b** Propter leproſum ſi inter nos fuerit / nouitios recipere nō recuſamus. ca. 23. ſecundē
- c** Leproſo edificatur domuncula / extra clauſurā aliarum. ibi. (de partis an. ſ. 38. ſ. 38. *Uide Eligere. r.*
- a** Letania per breuē dicif cui iniunctū eſt a priore in ſabbato ſancto. ca. 13. p̄me partis an. ſ. 44. *Et in vigilia pentecoſtes. ca. 18. p̄me ptis an. ſ. 7.*
- b** Qui dicif letaniā nō legit lectionē vel epiſtolā / ſi ſit copia monachorū. ca. 13. prime ptis an. ſ. 44. et ca. 18. p̄me ptis an. ſ. 7.
- c** In letania paſche vel pentecoſtes / qñ pñūciat ſancta trinitas / veniā ſumim⁹ ſup formas. ca. 36. prime ptis an. ſ. 21.
- c** Dum letania dicif / ſtat ſacerdos ad cornu altaris ante librū / ſtamus et nos verſa facie ad altare. ca. 13. p̄me ptis an. ſ. 44. et ca. 18. prime ptis an. ſ. 7.
- d** Letaniā breuē vel longā / prout res patitur / incipit ſacerdos / cum aliquis moritur. ca. 47. prime ptis an. ſ. 2.
- e** In letanijs priuatis pronuncietur ſanctus hieronymus / et poſt ſanctū gregoriū / conſcribatur. ca. 1. tertie compil. ſ. 52. *Et ſimiliter ſanctus hugo lincolnienſis epiſcopus poſt ſanctū auguſtinū. ibi. ſ. 52.*

Lega

Lepia

Leta

Repertoriū statutorum

- L**euare de fonte. Vide Absoluere. ay.
- a** Lexiua et alia aqua/qua palla abluitur effundatur in locum mundum. ca. 41. pri/
me partis an. §. 3. 4.
- a** Libros alios quos tenebamus/clauidimus ⁊ deponimus/ cum incipit recordatio. Liber
ca. 35. prime partis an. §. 5.
- b** Ad libros licet recurrere fratribus/ post recordationē. ibi. §. 13.
- c** Cum liber nobis cadit/ vel euz cadere facimus/ veniam accipimus super formam.
ca. 37. pme ptis an. §. 16. Vide Iube. a. Cōfessio. g. Rector refectorij. ai. ak. ap.
- d** Libros non licet reuolucere dum hora canitur/ nisi faciente necessitate. ca. 38. pri/
me partis an. §. 17.
- e** Si alijs de libris quos lector refectorij attulit/ cōsummatus est/ nouitius eum/ in
ecclesiā defert. ca. 13. secūde ptis an. §. 8.
- f** Libri qui in refectorio tantū legunt/ sunt esdras. Vide Esdras. a. Paralipome/
non. ca. 19. prime ptis an. §. 2. et incipit feria secūda pentecostes. Daniel incipit in
festo omnium sanctorū. Vide Daniel. a.
- g** Libri qui in ecclesia tantū legunt/ sunt Esaias/ ⁊ eple pauli. ca. 21. prime ptis an. §. 14.
- h** Esaiam incipimus in prima dominica aduentus vsq; ad vigiliam natiuitatis. ca.
2. prime partis an. §. 5.
- i** Epistole pauli. Vide Epistola. a.
- k** Libri alij/ qui partim in ecclesia/ partim in refectorio legunt.
- l** Heptaticū a septuagesima vsq; ad dñicā in passione. ca. 9. prime ptis an. §. 2.
- m** Hieremias. Vide Hieremias. a. b.
- n** Actus apostolorū. Vide Actus apostolorū. a.
- o** Epistolas canonicas. Vide Epistola. b.
- p** Apocalypsis. Vide Apocalypsis. a.
- q** Libros regū/ post octauas pentecostes incipim⁹. ca. 21. prime ptis an. §. 1.
- r** Libros salomonis a kalēdis augusti/ vsq; ad kalendas septēbris legimus. ibi. §. 2.
- s** Job. Vide Job. a. b. c.
- t** Tobiam/ iudith ⁊ hester/ duabus septimanis legimus. ibi. §. 3.
- v** Libros machabeoz a kalēdis octobris vsq; ad kalēdas nouēbris legim⁹. ibi. §. 4.
- x** Ezechielē ⁊ duodecim pphetas/ a kalēdis nouēbris vsq; ad aduentū legimus. ibi.
§. 8. Vide Resignare. b. Consiliū. c. Corrigere. a.
- y** In libris cum quibus diuina celebratur officia/ si qua mendosa videant/ priores p/
uideant vt ad libros qui correcti sunt in ordine corrigant. ca. 1. prime ptis an. §. 6.
et ca. 3. secūde partis an. §. 6.
- 3** Libri corrigantur cum exemplarib⁹/ cum libris domus cartusie emendatis. ca. 1. pri/
me partis no. §. 2.
- aa** Libros ecclesiasticos emendare psumentes/ culpas suas in cōuentu recognoscant/
et disciplinam recipiant. ca. 1. prime ptis no. §. 3. Vide Ornamentum. a. Accom/
tem. ca. 32. secūde partis an. §. 16.
- ab** Libros cum cōmodant/ nullus cōtra cōmodantiū retineat volunta/ (modare. f.)
- ac** Libri ad domos pprias remittant/ si hi qui cos ad alias domos portauerūt fini/
unt ibi vitā suam. ca. 3. secūde ptis no. §. 9.
- ad** Libros legendos vel transcribēdos a sacrista poscimus tempore colloquij. ca. 34.
prime partis an. §. 9.
- ac** Libros duos ad legendū de armario accipit incola celle. ca. 16. secunde ptis an. §. 9.
- af** Libros tanq; sempiternū animarū nfarū cibū/ cautissime volum⁹ custodiiri. ibi. §. 10.
- ag** Quot enim libros scribimus/ tot nobis veritatis precones facere videmur/ speran/
tes a domino mercedē. ibi. §. 10.
- ah** In libris aut rebus quas attulit nouitius facta pessione/ nihil habere se dicat. ca.
24. secūde partis an. §. 7.
- ai** Libros alia ve quecūq; nulla persona sibi appropriet animo obstinato. ca. 5. secun/
de partis no. §. 17.
- ak** Nulla persona ordinis que apud nos fuerit pfecta/ in libris vel alijs rebus sui gra/
tia ordini acquisitis/ vsufructū vel alium titulum sibi presumat vendicare. ca. 6. se/
cunde partis no. §. 19.

ordinis cartusiensis

- a** Libros nō habeat conuersi in festis vel alijs diebus: exceptis kalendarijs. ca. 28. tertie partis an. §. 3.
Libertates. Vide Emunitates. a. **Auctoritas.** d.
Licentia. Vide Electio. e. f.
- b** Licentia semel data/ si electio nequiuert effectū sortiri/ sufficiat ad cōuocādos eos/ dem/ aliosve priores. ca. 5. secūde ptis an. §. 5.
- c** Licentiā scribendi pape/ auctoritate capituli generalis/ potest dare domus cartu/ si/ et eadem vti pro sua et ordinis magna necessitate. ca. 21. secūde partis an. §. 2.
Vide Auctoritas. c.
- d** Licētiā septē egrediēdi terminos suos/ habeat prior nouus/ pro vtilitate domus vsq; ad capitulū generale. ca. 5. secūde ptis an. §. 32. **Vide Exire. c. d. e.**
- e** Licētiā nō petāt priores ingrediēdi domū cartusie ante caplm generale/ nisi in ma/ gna necessitate. ca. 29. secūde ptis an. §. 2. **Vide Subornare. b.**
- f** Licētie devocandis personis impetrāde/ per bienniu habeant roboris firmitatē. ca. 7. secūde ptis nō. §. 11.
- g** Licētie date presidentibus domorū pro personis ad se vocandis/ intelligūtur de propria prouincia/ et cum pace vocandorū/ et priorum suorum. ca. 4. tertie cōpil. §. 27. **Vide Fugitiuus. r.**
- h** Licētiā nō possunt dare priores monachis exeundi terminos suos/ nisi p ordinibus suscipiēdis: Als capiant vt fugitiui. ca. 10. tertie cōpil. §. 8.
- i** Licētie cōcesse monachis comedēdi extra cellam sunt reuocate. ca. 3. tertie cōpil. §. 3. **Vide Comedere. o. p.**
- k** Licētie concesse de acquirendo extra terminos possessionum reuocantur. ibi. §. 6. **Vide Acquirere. a.**
- l** Licētie q dant pcuratoribus/ vt possint exire terminos et eqtare: **Vide Eqtare. e.**
- m** Licētie que prioribus exeundi terminos cōcedunt/ intelligunt pro solis negocijs domus. ca. 4. tertie cōpil. §. 20. **Vide Exire. g. h.**
- n** Licētie magne dicunt/ quādo illa die extra terminos/ priores pnoctant: Licētieve ro parue/ qñ eadē die reuertunt/ ibi. §. 20.
- o** Licētie oēs per quas mulieres possint intrare ecclesias nri ordinis sunt reuocate. ca. 5. tertie cōpil. §. 5. **Vide Mulieres. per totū.**
- p** Licētie seu gratie a caplo generali vel priore cartusie denegate/ nō poterūt dari a visitatorib/ nisi de hoc habuerint speciale mandatū rē. ca. 9. tertie cōpil. §. 37.
- q** Licētie nō dent monachis a visitatoribus se transferēdi ad alias domos puincie sue/ nisi in casibus in statutis expressis. ibi. §. 38.
- r** Licentia concedit capientibus fugitiuos/ vt possint remittere ad domos suas rē. ca. 10. tertie cōpil. §. 2. **Vide Crimen. d. Officiū. b. Disciplina. y. Exorat. al.**
- s** Licētie cōcesse aliqbus prioribus reuocant/ per quas possint refutare psonas a visitatoribus sibi missas. ca. 9. tertie compil. §. 39. **Vide Cōfessio. v. r. Absolvere. 3. Abonales. f. h. r. al. ak. Cōuersus. ad.**
- t** Licentiā petens pro adiutorio: **Vide Adiutoriu. c.**
- v** Licentias donat prior cum conuersis manens/ ad eum pertinet licentia generalis/ vini/ casei/ silentij et huiusmodi. ca. 6. secūde ptis an. §. 21. **Vide Dare. b. c. g. h.**
- x** Licentiam loquendi potest superius dare procurator conuersis vel pirantiā. ca. 8. secūde partis an. §. 8.
- y** Licentiā loquēdi hospitibus/ nō ad nos sed ad eos/ si tanti habent/ attinet petere. ca. 9. secūde partis an. §. 28.
- 3** Licentiā a priore denegatā/ non poterit postea dare vicarius aut procurator/ nisi urgente necessitate/ postea occurrente. ca. 22. secūde partis an. §. 16. et ca. 28. tertie partis an. §. 64.
- aa** Licētiā a vicario/ vel a procuratore denegatā/ si quis a pōre postea petere voluerit/ a predictis fuisse denegatam/ manifestet eidem. ca. 22. secūde partis an. §. 16. et ca. 28. tertie partis an. §. 64.
- ab** Si monachi inordinatā licentiā petāt/ inquirāt visitatores in visitatione. ca. 30. secūde ptis an. §. 15. **Vide Intromittere. d.**
- ac** Priores dantes monachis licentias frequentandi spaciamenta/ visitatores repre/

Repertoriū statutorū

- hendant: et tales licētiās restringāt. ca. 8. secūde ptis no. §. 6. *Uide Comedere. p.*
- ad *Nisi cū licētia nihil apud se retinēt cōuersi. ca. 23. tertie ptis an. §. 5.*
- ae *Licētie cōcesse prioribus et pcuratoribus et. Uide Comedere. ab. Custos. q.*
- af *Sine licētia nulli loquit frater missus exterius/ quādo reuertit/ postq̃ pontē intra/ uerit et. ca. 26. tertie ptis an. §. 14.*
- ag *Sine licētia nō debēt loqui cū mulieribus cōuersi et redditi/ infra terminos. ca. 28. tertie ptis an. §. 8. Uide Lella. am. Ascendere. r.*
- ah *Licentiam loquēdi non querunt cōuersi/ cum his qui huius domus non sunt. ca. 3. tertie partis an. §. 4.*
- ai *Licentia loquēdi post vesp̃as nō petant cōuersi et. ibi. §. 9.*
- ak *Sine licētia nō potest loqui cōquarius inferior cum pueris. ca. 11. tertie ptis an. §. 9.*
- al *Licētia loquēdi nō potest dare coquinari⁹ inferior p̃sente pcuratore. ibi. §. 10.*
- am *Nisi de licētia capituli generalis/ redditi nō pmoueant in monachū vel cōuersum. ca. 33. tertie ptis an. §. 13.*
- a *Ligator librorū si scit et pōt/ dolat postes et p̃parat pelles. ca. 18. secūde ptis an. §. 1. **Liga***
- b *In libris ligandis monachi mancipati/ loquunt adinuicē/ sed cum superuenienti/ bus nequaq̃. ibi. §. 2.*
- a *Ligna et securim habet incola celle. ca. 16. secūde ptis an. §. 11. **Lig***
- b *Ligna facit fieri/ et adducit boum magister. ca. 17. tertie partis an. §. 4. *Uide Bo**
- c *Ligna portant sibi p̃p̃s cōuersi/ et sibi p̃p̃s scindunt. ca. 28. *(ues. a. b.**
- d *Si aliqui sūt senes et debiles/ iuniores debēt ligna necessaria eis puidere. ibi. §. 37.*
- a *Lintheamina. Uide Facere. a. b. **Lin***
- b *Littera cōfirmationis capituli. ca. 2. secūde ptis an. §. 4. **Lite***
- c *Littera aliquā nullus prior sigillet noīe suo et cōuentus/ nisi de voluntate cōuent⁹ generali vel speciali. ca. 6. secūde ptis an. §. 60. Uide Luria. c.*
- c *Litteras trāseundi ad aliū ordinē si aliqui petierint/ dent eis: nunq̃ tñ absoluto rie/ sed sub hac forma/ q̃ nō repetemus eū. ca. 31. secūde ptis an. §. 38.*
- d *Nullus prior cū bona cōsciētia potest dare l̃ras de nō repetēdo alicui subdito suo/ ordinē nostrū iam p̃fesso. ca. 3. secūde ptis no. §. 20. Uide Ordo. n.*
- e *Litteras missas capitulo generali vel diffinitoribus/ nullus retineat vel aperiat si/ ne licentia diffinitorū. ca. 29. secūde ptis an. §. 33. Uide Absoluere. 3. Data. a. b. Beneficiū. q. Arenga. a. Intromittere. b.*
- f *Litteras cōmendaticias in fauorē suorū pri orū cōuentuales scribētes/ vt manu te neant in officijs suis/ sunt puniendi. ca. 9. tertie cōpil. §. 7.*
- g *Litteras cōmendaticias sibi pcurātes p̃sone ordinis/ vt q̃s nōdū habēt obediētiās obtinere valeāt/ ad illas et quascūq̃ alias efficiunt indigni. ibi. §. 7.*
- h *Litteras ad se p̃tinentes recipiant p̃sidentes domorū a nuncijs redeuntib⁹ de car/ tulla: Als vero litteras ad se nō p̃tinentes/ reponant in sacculis ip̃sorum nuncio/ rum. ibi. §. 14. Uide Fallarij. b. Conuersus. af. bo. Aboniales. q. Scribere. c. d. e. f. g. Criminosi. i.*
- i *Litteras seu quelibet munuscula/ nulla persona ordinis recipiat/ vel dirigat/ nisi li centiam habuerit a p̃sidente. ca. 1. secūde partis no. §. 18. Uide Damnum. e. Denunciare per totum.*
- k *Littere de vocandis personis cum pace priorū suorū/ de facili nō concedant: quia inde subornationes et multa scandala generant. ca. 7. secūde partis no. §. 11. Uide*
- l *Frater qui saginarios curat/ nullius nostrū vel verba/ vel salu⁹ *(de Licentia. f.**
- l *res ad aliquē exteriorē/ nulliusq̃ exterioris ad aliquē nostrū fert aut refert et. ca. 26. tertie partis an. §. 2.*
- m *Cum litteris mittat prior de domo valde remota ad caplm/ nunciū/ si ipse nō pos/ sit venire/ nec pcuratorē mittere. ca. 29. secūde ptis an. §. 4.*
- a *Litigare nō licet in curijs. ca. 3. tertie cōpil. §. 6. **Lit***
- b *Lites et processus fugiamus/ pacem cum aduersarijs via amicabile queram⁹. ca. 3. tertie cōpil. §. 14. Uide Contēdere per totū. Iudex per totū.*
- a *Locum nunq̃ mutat vicarius. ca. 10. secūde ptis an. §. 1. **Lo***
- b *Quādo nō inuenit locū prior absolut⁹ in domo de qua acceptus est/ prior cartusie*

puid
e Locu
d Locu
e Loca
f Loca
g Loca
h Locu
i Locu
j Locu
k Locu
l Locu
m Locu
n Locu
o Locu
p Locu
q Locu
r Locu
s Locu
t Locu
u Locu
v Locu
w Locu
x Locu
y Locu
z Locu
aa Locu
ab Locu
ac Locu
ad Locu
ae Locu
af Locu
ag Locu
ah Locu
ai Locu
aj Locu
ak Locu
al Locu
am Locu
an Locu
ao Locu
ap Locu
aq Locu
ar Locu
as Locu
at Locu
au Locu
av Locu
aw Locu
ax Locu
ay Locu
az Locu
ba Locu
bb Locu
bc Locu
bd Locu
be Locu
bf Locu
bg Locu
bh Locu
bi Locu
bj Locu
bk Locu
bl Locu
bm Locu
bn Locu
bo Locu
bp Locu
bq Locu
br Locu
bs Locu
bt Locu
bu Locu
bv Locu
bw Locu
bx Locu
by Locu
bz Locu
ca Locu
cb Locu
cc Locu
cd Locu
ce Locu
cf Locu
cg Locu
ch Locu
ci Locu
cj Locu
ck Locu
cl Locu
cm Locu
cn Locu
co Locu
cp Locu
cq Locu
cr Locu
cs Locu
ct Locu
cu Locu
cv Locu
cw Locu
cx Locu
cy Locu
cz Locu
da Locu
db Locu
dc Locu
dd Locu
de Locu
df Locu
dg Locu
dh Locu
di Locu
dj Locu
dk Locu
dl Locu
dm Locu
dn Locu
do Locu
dp Locu
dq Locu
dr Locu
ds Locu
dt Locu
du Locu
dv Locu
dw Locu
dx Locu
dy Locu
dz Locu
ea Locu
eb Locu
ec Locu
ed Locu
ee Locu
ef Locu
eg Locu
eh Locu
ei Locu
ej Locu
ek Locu
el Locu
em Locu
en Locu
eo Locu
ep Locu
eq Locu
er Locu
es Locu
et Locu
eu Locu
ev Locu
ew Locu
ex Locu
ey Locu
ez Locu
fa Locu
fb Locu
fc Locu
fd Locu
fe Locu
ff Locu
fg Locu
fh Locu
fi Locu
fj Locu
fk Locu
fl Locu
fm Locu
fn Locu
fo Locu
fp Locu
fq Locu
fr Locu
fs Locu
ft Locu
fu Locu
fv Locu
fw Locu
fx Locu
fy Locu
fz Locu
ga Locu
gb Locu
gc Locu
gd Locu
ge Locu
gf Locu
gg Locu
gh Locu
gi Locu
gj Locu
gk Locu
gl Locu
gm Locu
gn Locu
go Locu
gp Locu
gq Locu
gr Locu
gs Locu
gt Locu
gu Locu
gv Locu
gw Locu
gx Locu
gy Locu
gz Locu
ha Locu
hb Locu
hc Locu
hd Locu
he Locu
hf Locu
hg Locu
hh Locu
hi Locu
hj Locu
hk Locu
hl Locu
hm Locu
hn Locu
ho Locu
hp Locu
hq Locu
hr Locu
hs Locu
ht Locu
hu Locu
hv Locu
hw Locu
hx Locu
hy Locu
hz Locu
ia Locu
ib Locu
ic Locu
id Locu
ie Locu
if Locu
ig Locu
ih Locu
ii Locu
ij Locu
ik Locu
il Locu
im Locu
in Locu
io Locu
ip Locu
iq Locu
ir Locu
is Locu
it Locu
iu Locu
iv Locu
iw Locu
ix Locu
iy Locu
iz Locu
ja Locu
jb Locu
jc Locu
jd Locu
je Locu
jf Locu
jg Locu
jh Locu
ji Locu
jj Locu
jk Locu
jl Locu
jm Locu
jn Locu
jo Locu
jp Locu
jq Locu
jr Locu
js Locu
jt Locu
ju Locu
jv Locu
jw Locu
jx Locu
jy Locu
jz Locu
ka Locu
kb Locu
kc Locu
kd Locu
ke Locu
kf Locu
kg Locu
kh Locu
ki Locu
kj Locu
kk Locu
kl Locu
km Locu
kn Locu
ko Locu
kp Locu
kq Locu
kr Locu
ks Locu
kt Locu
ku Locu
kv Locu
kw Locu
kx Locu
ky Locu
kz Locu
la Locu
lb Locu
lc Locu
ld Locu
le Locu
lf Locu
lg Locu
lh Locu
li Locu
lj Locu
lk Locu
ll Locu
lm Locu
ln Locu
lo Locu
lp Locu
lq Locu
lr Locu
ls Locu
lt Locu
lu Locu
lv Locu
lw Locu
lx Locu
ly Locu
lz Locu
ma Locu
mb Locu
mc Locu
md Locu
me Locu
mf Locu
mg Locu
mh Locu
mi Locu
mj Locu
mk Locu
ml Locu
mn Locu
mo Locu
mp Locu
mq Locu
mr Locu
ms Locu
mt Locu
mu Locu
mv Locu
mw Locu
mx Locu
my Locu
mz Locu
na Locu
nb Locu
nc Locu
nd Locu
ne Locu
nf Locu
ng Locu
nh Locu
ni Locu
nj Locu
nk Locu
nl Locu
nm Locu
nn Locu
no Locu
np Locu
nq Locu
nr Locu
ns Locu
nt Locu
nu Locu
nv Locu
nw Locu
nx Locu
ny Locu
nz Locu
oa Locu
ob Locu
oc Locu
od Locu
oe Locu
of Locu
og Locu
oh Locu
oi Locu
oj Locu
ok Locu
ol Locu
om Locu
on Locu
oo Locu
op Locu
oq Locu
or Locu
os Locu
ot Locu
ou Locu
ov Locu
ow Locu
ox Locu
oy Locu
oz Locu
pa Locu
pb Locu
pc Locu
pd Locu
pe Locu
pf Locu
pg Locu
ph Locu
pi Locu
pj Locu
pk Locu
pl Locu
pm Locu
pn Locu
po Locu
pp Locu
pq Locu
pr Locu
ps Locu
pt Locu
pu Locu
pv Locu
pw Locu
px Locu
py Locu
pz Locu
qa Locu
qb Locu
qc Locu
qd Locu
qe Locu
qf Locu
qg Locu
qh Locu
qi Locu
qj Locu
qk Locu
ql Locu
qm Locu
qn Locu
qo Locu
qp Locu
qq Locu
qr Locu
qs Locu
qt Locu
qu Locu
qv Locu
qw Locu
qx Locu
qy Locu
qz Locu
ra Locu
rb Locu
rc Locu
rd Locu
re Locu
rf Locu
rg Locu
rh Locu
ri Locu
rj Locu
rk Locu
rl Locu
rm Locu
rn Locu
ro Locu
rp Locu
rq Locu
rr Locu
rs Locu
rt Locu
ru Locu
rv Locu
rw Locu
rx Locu
ry Locu
rz Locu
sa Locu
sb Locu
sc Locu
sd Locu
se Locu
sf Locu
sg Locu
sh Locu
si Locu
sj Locu
sk Locu
sl Locu
sm Locu
sn Locu
so Locu
sp Locu
sq Locu
sr Locu
ss Locu
st Locu
su Locu
sv Locu
sw Locu
sx Locu
sy Locu
sz Locu
ta Locu
tb Locu
tc Locu
td Locu
te Locu
tf Locu
tg Locu
th Locu
ti Locu
tj Locu
tk Locu
tl Locu
tm Locu
tn Locu
to Locu
tp Locu
tq Locu
tr Locu
ts Locu
tu Locu
tv Locu
tw Locu
tx Locu
ty Locu
tz Locu
ua Locu
ub Locu
uc Locu
ud Locu
ue Locu
uf Locu
ug Locu
uh Locu
ui Locu
uj Locu
uk Locu
ul Locu
um Locu
un Locu
uo Locu
up Locu
uq Locu
ur Locu
us Locu
ut Locu
uu Locu
uv Locu
uw Locu
ux Locu
uy Locu
uz Locu
va Locu
vb Locu
vc Locu
vd Locu
ve Locu
vf Locu
vg Locu
vh Locu
vi Locu
vj Locu
vk Locu
vl Locu
vm Locu
vn Locu
vo Locu
vp Locu
vq Locu
vr Locu
vs Locu
vt Locu
vu Locu
vv Locu
vw Locu
vx Locu
vy Locu
vz Locu
wa Locu
wb Locu
wc Locu
wd Locu
we Locu
wf Locu
wg Locu
wh Locu
wi Locu
wj Locu
wk Locu
wl Locu
wm Locu
wn Locu
wo Locu
wp Locu
wq Locu
wr Locu
ws Locu
wt Locu
wu Locu
wv Locu
ww Locu
wx Locu
wy Locu
wz Locu
xa Locu
xb Locu
xc Locu
xd Locu
xe Locu
xf Locu
xg Locu
xh Locu
xi Locu
xj Locu
xk Locu
xl Locu
xm Locu
xn Locu
xo Locu
xp Locu
xq Locu
xr Locu
xs Locu
xt Locu
xu Locu
xv Locu
xw Locu
xx Locu
xy Locu
xz Locu
ya Locu
yb Locu
yc Locu
yd Locu
ye Locu
yf Locu
yg Locu
yh Locu
yi Locu
yj Locu
yk Locu
yl Locu
ym Locu
yn Locu
yo Locu
yp Locu
yq Locu
yr Locu
ys Locu
yt Locu
yu Locu
yv Locu
yw Locu
yx Locu
yy Locu
yz Locu
za Locu
zb Locu
zc Locu
zd Locu
ze Locu
zf Locu
zg Locu
zh Locu
zi Locu
zj Locu
zk Locu
zl Locu
zm Locu
zn Locu
zo Locu
zp Locu
zq Locu
zr Locu
zs Locu
zt Locu
zu Locu
zv Locu
zw Locu
zx Locu
zy Locu
zz Locu
aa Locu
ab Locu
ac Locu
ad Locu
ae Locu
af Locu
ag Locu
ah Locu
ai Locu
aj Locu
ak Locu
al Locu
am Locu
an Locu
ao Locu
ap Locu
aq Locu
ar Locu
as Locu
at Locu
au Locu
av Locu
aw Locu
ax Locu
ay Locu
az Locu
ba Locu
bb Locu
bc Locu
bd Locu
be Locu
bf Locu
bg Locu
bh Locu
bi Locu
bj Locu
bk Locu
bl Locu
bm Locu
bn Locu
bo Locu
bp Locu
bq Locu
br Locu
bs Locu
bt Locu
bu Locu
bv Locu
bw Locu
bx Locu
by Locu
bz Locu
ca Locu
cb Locu
cc Locu
cd Locu
ce Locu
cf Locu
cg Locu
ch Locu
ci Locu
cj Locu
ck Locu
cl Locu
cm Locu
cn Locu
co Locu
cp Locu
cq Locu
cr Locu
cs Locu
ct Locu
cu Locu
cv Locu
cw Locu
cx Locu
cy Locu
cz Locu
da Locu
db Locu
dc Locu
dd Locu
de Locu
df Locu
dg Locu
dh Locu
di Locu
dj Locu
dk Locu
dl Locu
dm Locu
dn Locu
do Locu
dp Locu
dq Locu
dr Locu
ds Locu
dt Locu
du Locu
dv Locu
dw Locu
dx Locu
dy Locu
dz Locu
ea Locu
eb Locu
ec Locu
ed Locu
ee Locu
ef Locu
eg Locu
eh Locu
ei Locu
ej Locu
ek Locu
el Locu
em Locu
en Locu
eo Locu
ep Locu
eq Locu
er Locu
es Locu
et Locu
eu Locu
ev Locu
ew Locu
ex Locu
ey Locu
ez Locu
fa Locu
fb Locu
fc Locu
fd Locu
fe Locu
ff Locu
fg Locu
fh Locu
fi Locu
fj Locu
fk Locu
fl Locu
fm Locu
fn Locu
fo Locu
fp Locu
fq Locu
fr Locu
fs Locu
ft Locu
fu Locu
fv Locu
fw Locu
fx Locu
fy Locu
fz Locu
ga Locu
gb Locu
gc Locu
gd Locu
ge Locu
gf Locu
gg Locu
gh Locu
gi Locu
gj Locu
gk Locu
gl Locu
gm Locu
gn Locu
go Locu
gp Locu
gq Locu
gr Locu
gs Locu
gt Locu
gu Locu
gv Locu
gw Locu
gx Locu
gy Locu
gz Locu
ha Locu
hb Locu
hc Locu
hd Locu
he Locu
hf Locu
hg Locu
hh Locu
hi Locu
hj Locu
hk Locu
hl Locu
hm Locu
hn Locu
ho Locu
hp Locu
hq Locu
hr Locu
hs Locu
ht Locu
hu Locu
hv Locu
hw Locu
hx Locu
hy Locu
hz Locu
ia Locu
ib Locu
ic Locu
id Locu
ie Locu
if Locu
ig Locu
ih Locu
ii Locu
ij Locu
ik Locu
il Locu
im Locu
in Locu
io Locu
ip Locu
iq Locu
ir Locu
is Locu
it Locu
iu Locu
iv Locu
iw Locu
ix Locu
iy Locu
iz Locu
ja Locu
jb Locu
jc Locu
jd Locu
je Locu
jf Locu
jg Locu
jh Locu
ji Locu
jj Locu
jk Locu
jl Locu
jm Locu
jn Locu
jo Locu
jp Locu
jq Locu
jr Locu
js Locu
jt Locu
ju Locu
jv Locu
jw Locu
jx Locu
jy Locu
jz Locu
ka Locu
kb Locu
kc Locu
kd Locu
ke Locu
kf Locu
kg Locu
kh Locu
ki Locu
kj Locu
kk Locu
kl Locu
km Locu
kn Locu
ko Locu
kp Locu
kq Locu
kr Locu
ks Locu
kt Locu
ku Locu
kv Locu
kw Locu
kx Locu
ky Locu
kz Locu
la Locu
lb Locu
lc Locu
ld Locu
le Locu
lf Locu
lg Locu
lh Locu
li Locu
lj Locu
lk Locu
ll Locu
lm Locu
ln Locu
lo Locu
lp Locu
lq Locu
lr Locu
ls Locu
lt Locu
lu Locu
lv Locu
lw Locu
lx Locu
ly Locu
lz Locu
ma Locu
mb Locu
mc Locu
md Locu
me Locu
mf Locu
mg Locu
mh Locu
mi Locu
mj Locu
mk Locu
ml Locu
mn Locu
mo Locu
mp Locu
mq Locu
mr Locu
ms Locu
mt Locu
mu Locu
mv Locu
mw Locu
mx Locu
my Locu
mz Locu
na Locu
nb Locu
nc Locu
nd Locu
ne Locu
nf Locu
ng Locu
nh Locu
ni Locu
nj Locu
nk Locu
nl Locu
nm Locu
nn Locu
no Locu
np Locu
nq Locu
nr Locu
ns Locu
nt Locu
nu Locu
nv Locu
nw Locu
nx Locu
ny Locu
nz Locu
oa Locu
ob Locu
oc Locu
od Locu
oe Locu
of Locu
og Locu
oh Locu
oi Locu
oj Locu
ok Locu
ol Locu
om Locu
on Locu
oo Locu
op Locu
oq Locu
or Locu
os Locu
ot Locu
ou Locu
ov Locu
ow Locu
ox Locu
oy Locu
oz Locu
pa Locu
pb Locu
pc Locu
pd Locu
pe Locu
pf Locu
pg Locu
ph Locu
pi Locu
pj Locu
pk Locu
pl Locu
pm Locu
pn Locu
po Locu
pp Locu
pq Locu
pr Locu
ps Locu
pt Locu
pu Locu
pv Locu
pw Locu
px Locu
py Locu
pz Locu
qa Locu
qb Locu
qc Locu
qd Locu
qe Locu
qf Locu
qg Locu
qh Locu
qi Locu
qj Locu
qk Locu
ql Locu
qm Locu
qn Locu
qo Locu
qp Locu
qq Locu
qr Locu
qs Locu
qt Locu
qu Locu
qv Locu
qw Locu
qx Locu
qy Locu
qz Locu
ra Locu
rb Locu
rc Locu
rd Locu
re Locu
rf Locu
rg Locu
rh Locu
ri Locu
rj Locu
rk Locu
rl Locu
rm Locu
rn Locu
ro Locu
rp Locu
rq Locu
rr Locu
rs Locu
rt Locu
ru Locu
rv Locu
rw Locu
rx Locu
ry Locu
rz Locu
sa Locu
sb Locu
sc Locu
sd Locu
se Locu
sf Locu
sg Locu
sh Locu
si Locu
sj Locu
sk Locu
sl Locu
sm Locu
sn Locu
so Locu
sp Locu
sq Locu
sr Locu
ss Locu
st Locu
su Locu
sv Locu
sw Locu
sx Locu
sy Locu
sz Locu
ta Locu
tb Locu
tc Locu
td Locu
te Locu
tf Locu
tg Locu
th Locu
ti Locu
tj Locu
tk Locu
tl Locu
tm Locu
tn Locu
to Locu
tp Locu
tq Locu
tr Locu
ts Locu
tu Locu
tv Locu
tw Locu
tx Locu
ty Locu
tz Locu
ua Locu
ub Locu
uc Locu
ud Locu
ue Locu
uf Locu
ug Locu
uh Locu
ui Locu
uj Locu
uk Locu
ul Locu
um Locu
un Locu
uo Locu
up Locu
uq Locu
ur Locu
us Locu
ut Locu
uu Locu
uv Locu
uw Locu
ux Locu
uy Locu
uz Locu
va Locu
vb Locu
vc Locu
vd Locu
ve Locu
vf Locu
vg Locu
vh Locu
vi Locu
vj Locu
vk Locu
vl Locu
vm Locu
vn Locu
vo Locu
vp Locu
vq Locu
vr Locu
vs Locu
vt Locu
vu Locu
vv Locu
vw Locu
vx Locu
vy Locu
vz Locu
wa Locu
wb Locu
wc Locu
wd Locu
we Locu
wf Locu
wg Locu
wh Locu
wi Locu
wj Locu
wk Locu
wl Locu
wm Locu
wn Locu
wo Locu
wp Locu
wq Locu
wr Locu
ws Locu
wt Locu
wu Locu
wv Locu
ww Locu
wx Locu
wy Locu
wz Locu
xa Locu
xb Locu
xc Locu
xd Locu
xe Locu
xf Locu
xg Locu
xh Locu
xi Locu
xj Locu
xk Locu
xl Locu
xm Locu
xn Locu
xo Locu
xp Locu
xq Locu
xr Locu
xs Locu
xt Locu
xu Locu
xv Locu
xw Locu
xx Locu
xy Locu
xz Locu
ya Locu
yb Locu
yc Locu
yd Locu
ye Locu
yf Locu
yg Locu
yh Locu
yi Locu
yj Locu
yk Locu
yl Locu
ym Locu
yn Locu
yo Locu
yp Locu
yq Locu
yr Locu
ys Locu
yt Locu
yu Locu
yv Locu
yw Locu
yx Locu
yy Locu
yz Locu
za Locu
zb Locu
zc Locu
zd Locu
ze Locu
zf Locu
zg Locu
zh Locu
zi Locu
zj Locu
zk Locu
zl Locu
zm Locu
zn Locu
zo Locu
zp Locu
zq Locu
zr Locu
zs Locu
zt Locu
zu Locu
zv Locu
zw Locu
zx Locu
zy Locu
zz Locu
aa Locu
ab Locu
ac Locu
ad Locu
ae Locu
af Locu
ag Locu
ah Locu
ai Locu
aj Locu
ak Locu
al Locu
am Locu
an Locu
ao Locu
ap Locu
aq Locu
ar Locu
as Locu
at Locu
au Locu
av Locu
aw Locu
ax Locu
ay Locu
az Locu
ba Locu
bb Locu
bc Locu
bd Locu
be Locu
bf Locu
bg Locu
bh Locu
bi Locu
bj Locu
bk Locu
bl Locu
bm Locu
bn Locu
bo Locu
bp Locu
bq Locu
br Locu
bs Locu
bt Locu
bu Locu
bv Locu
bw Locu
bx Locu
by Locu
bz Locu
ca Locu
cb Locu
cc Locu
cd Locu
ce Locu
cf Locu
cg Locu
ch Locu
ci Locu
cj Locu
ck Locu
cl Locu
cm Locu
cn Locu
co Locu
cp Locu
cq Locu
cr Locu
cs Locu
ct Locu
cu Locu
cv Locu
cw Locu
cx Locu
cy Locu
cz Locu
da Locu
db Locu
dc Locu
dd Locu
de Locu
df Locu
dg Locu
dh Locu
di Locu
dj Locu
dk Locu
dl Locu
dm Locu
dn Locu
do Locu
dp Locu
dq Locu
dr Locu
ds Locu
dt Locu
du Locu
dv Locu
dw Locu
dx Locu
dy Locu
dz Locu
ea Locu
eb Locu
ec Locu
ed Locu
ee Locu
ef Locu
eg Locu
eh Locu
ei Locu
ej Locu
ek Locu
el Locu
em Locu
en Locu
eo Locu
ep Locu
eq Locu
er Locu
es Locu
et Locu
eu Locu
ev Locu
ew Locu
ex Locu
ey Locu
ez Locu
fa Locu
fb Locu
fc Locu
fd Locu
fe Locu
ff Locu
fg Locu
fh Locu
fi Locu
fj Locu
fk Locu
fl Locu
fm Locu
fn Locu
fo Locu
fp Locu
fq Locu
fr Locu
fs Locu
ft Locu
fu Locu
fv Locu
fw Locu
fx Locu
fy Locu
fz Locu
ga Locu
gb Locu
gc Locu
gd Locu
ge Locu
gf Locu
gg Locu
gh Locu
gi Locu
gj Locu
gk Locu
gl Locu
gm Locu
gn Locu
go Locu
gp Locu
gq Locu
gr Locu
gs Locu
gt Locu
gu Locu
gv Locu
gw Locu
gx Locu
gy Locu
gz Locu
ha Locu
hb Locu
hc Locu
hd Locu
he Locu
hf Locu
hg Locu
hh Locu
hi Locu
hj Locu
hk Locu
hl Locu
hm Locu
hn Locu
ho Locu
hp Locu
hq Locu
hr Locu
hs Locu
ht Locu
hu Locu
hv Locu
hw Locu
hx Locu
hy Locu
hz Locu
ia Locu
ib Locu
ic Locu
id Locu
ie Locu
if Locu
ig Locu
ih Locu
ii Locu
ij Locu
ik Locu
il Locu
im Locu
in Locu
io Locu
ip Locu
iq Locu
ir Locu
is Locu
it Locu
iu Locu
iv Locu
iw Locu
ix Locu
iy Locu
iz Locu
ja Locu
jb Locu
jc Locu
jd Locu
je Locu
jf Locu
jg Locu
jh Locu
ji Locu
jj Locu
jk Locu
jl Locu
jm Locu
jn Locu
jo Locu
jp Locu
jq Locu
jr Locu
js Locu
jt Locu
ju Locu
jv Locu
jw Locu
jx Locu
jy Locu
jz Locu
ka Locu
kb Locu
kc Locu
kd Locu
ke Locu
kf Locu
kg Locu
kh Locu
ki Locu
kj Locu
kk Locu
kl Locu
km Locu
kn Locu
ko Locu
kp Locu
kq Locu
kr Locu
ks Locu
kt Locu
ku Locu
kv Locu
kw Locu
kx Locu
ky Locu
kz Locu
la Locu
lb Locu
lc Locu
ld Locu
le Locu
lf Locu
lg Locu
lh Locu
li Locu
lj Locu
lk Locu
ll Locu
lm Locu
ln Locu
lo Locu
lp Locu
lq Locu
lr Locu
ls Locu
lt Locu
lu Locu
lv Locu
lw Locu
lx Locu
ly Locu
lz Locu
ma Locu
mb Locu
mc Locu
md Locu
me Locu
mf Locu
mg Locu
mh Locu
mi Locu
mj Locu
mk Locu
ml Locu
mn Locu
mo Locu
mp Locu
mq Locu
mr Locu
ms Locu
mt Locu
mu Locu
mv Locu
mw Locu
mx Locu
my Locu
mz Locu
na Locu
nb Locu
nc Locu
nd Locu
ne Locu
nf Locu
ng Locu
nh Locu
ni Locu
nj Locu
nk Locu
nl Locu
nm Locu
nn Locu
no Locu
np Locu
nq Locu
nr Locu
ns Locu
nt Locu
nu Locu
nv Locu
nw Locu
nx Locu
ny Locu
nz Locu
oa Locu
ob Locu
oc Locu
od Locu
oe Locu
of Locu
og Locu
oh Locu
oi Locu
oj Locu
ok Locu
ol Locu
om Locu
on Locu
oo Locu
op Locu
oq Locu
or Locu
os Locu
ot Locu
ou Locu
ov Locu
ow Locu
ox Locu
oy Locu
oz Locu
pa Locu
pb Locu
pc Locu
pd Locu
pe Locu
pf Locu
pg Locu
ph Locu
pi Locu
pj Locu
pk Locu
pl Locu
pm Locu
pn Locu
po Locu
pp Locu
pq Locu
pr Locu
ps Locu
pt Locu
pu Locu
pv Locu
pw Locu
px Locu
py Locu
pz Locu
qa Locu
qb Locu
qc Locu
qd Locu
qe Locu
qf Locu
qg Locu
qh Locu
qi Locu
qj Locu
qk Locu
ql Locu
qm Locu
qn Locu
qo Locu
qp Locu
qq Locu
qr Locu
qs Locu
qt Locu
qu Locu
qv Locu
qw Locu
qx Locu
qy Locu
qz Locu
ra Locu
rb Locu
rc Locu
rd Locu
re Locu
rf Locu
rg Locu
rh Locu
ri Locu
rj Locu
rk Locu
rl Locu
rm Locu
rn Locu
ro Locu
rp Locu
rq Locu
rr Locu
rs Locu
rt Locu
ru Locu
rv Locu
rw Locu
rx Locu
ry Locu
rz Locu
sa Locu
sb Locu
sc Locu
sd Locu
se Locu
sf Locu
sg Locu
sh Locu
si Locu
sj Locu
sk Locu
sl Locu
sm Locu
sn Locu
so Locu
sp Locu
sq Locu
sr Locu
ss Locu
st Locu
su Locu
sv Locu
sw Locu
sx Locu
sy Locu
sz Locu
ta Locu
tb Locu
tc Locu
td Locu
te Locu
tf Locu
tg Locu
th Locu
ti Locu
tj Locu
tk Locu
tl Locu
tm Locu
tn Locu
to Locu
tp Locu
tq Locu
tr Locu
ts Locu
tu Locu
tv Locu
tw Locu
tx Locu
ty Locu
tz Locu
ua Locu
ub Locu
uc Locu
ud Locu
ue Locu
uf Locu
ug Locu
uh Locu
ui Locu
uj Locu
uk Locu
ul Locu
um Locu
un Locu
uo Locu
up Locu
uq Locu
ur Locu
us Locu
ut Locu
uu Locu
uv Locu
uw Locu
ux Locu
uy Locu
uz Locu
va Locu
vb Locu
vc Locu
vd Locu
ve Locu
vf Locu
vg Locu
vh Locu
vi Locu
vj Locu
vk Locu
vl Locu
vm Locu
vn Locu
vo Locu
vp Locu
vq Locu
vr Locu
vs Locu
vt Locu
vu Locu
vv Locu
vw Locu
vx Locu
vy Locu
vz Locu
wa Locu
wb Locu
wc Locu
wd Locu
we Locu
wf Locu
wg Locu
wh Locu
wi Locu
wj Locu
wk Locu
wl Locu
wm Locu
wn Locu
wo Locu
wp Locu
wq Locu
wr Locu
ws Locu
wt Locu
wu Locu
wv Locu
ww Locu
wx Locu
wy Locu
wz Locu
xa Locu
xb Locu
xc Locu
xd Locu
xe Locu
xf Locu
xg Locu
xh Locu
xi Locu
xj Locu
xk Locu
xl Locu
xm Locu
xn Locu
xo Locu
xp Locu
xq Locu
xr Locu
xs Locu
xt Locu
xu Locu
xv Locu
xw Locu
xx Locu
xy Locu
xz Locu
ya Locu
yb Locu
yc Locu
yd Locu
ye Locu
yf Locu
yg Locu
yh Locu
yi Locu
yj Locu
yk Locu
yl Locu
ym Locu
yn Locu
yo Locu
yp Locu
yq Locu
yr Locu
ys Locu
yt Locu
yu Locu
yv Locu
yw Locu
yx Locu
yy Locu
yz Locu
za Locu
zb Locu
zc Locu
zd Locu
ze Locu
zf Locu
zg Locu
zh Locu
zi Locu
zj Locu
zk Locu
zl Loc

ordinis cartusiensis

- puidendi habet p^ratē. ca. 5. sc^de p^ris an. 5. 34. *U*ide Absoluere. be. bf. bg. bh. bi.
 c Locum detur p^riori absoluto/sc^dm quod fuit in ordine. ca. 6. sc^de de partis an. 5. 36.
 d Locum vltimum a parte coquine tenet procurator in refectorio. ca. 8. secunde p^ris
 e Loca expulso^rū et fugiuo^rū nō impediā^t infra quindecim dies post (an. 5. 25.
 egressum. ca. 31. sc^de de p^ris an. 5. 42.
 f Loca nō vacatā/ nulli omnino qualicūq^{ue} occasione p^rmittant. ca. 32. sc^de de partis
 g Loca monacho^rū et conuerso^rū/ qui a capitulo generali cōmodant. (an. 5. 14.
 nō impediā^t q^{ui} diu ibi fuerint ordinate/ nisi capitulū generale aliter disponat de
 eis. ibi. 5. 17. *U*ide Culpa. i. Guerra. a.
 h Locum aptū habeāt monachi habitātes in domibus monialiū ad recognoscendū
 culpas suas/ diebus capli. ca. 12. tertie cōp^ris. 5. 19.
 i Locum dantes/ mutuo sibi obuiātes cōuersi/ seruato p^rtransseunt silentio. ca. 21. ter
 tie partis an. 5. 4.
 Loqui. *U*ide Lolloquist. ae. ac. ay. ax. Lella. h. s. t. am. Lōuersus. bd. Infir
 mus. o. Pter. b. Comedere. ak. Abbas. i. Epus. f. Caplm monacho^rū. n. o.
 b Loqui non debent p^riores cum monachis/ in alijs domibus/ nisi per licentiam. ca.
 6. sc^de de partis an. 5. 58.
 c Loqui licite possunt monachi vocati ad cōmune colloquiū/ q^{ui}is p^rior p^resens nō
 sit. ca. 9. sc^de de partis an. 5. 32.
 d Loq nō licet in refectorio. ca. 13. sc^de p^ris an. 5. 36. *U*ide Ligato^r. b. Ascēdere. k. l.
 e Loqui vnum vel duo aut pauca verba possumus si necessitas viger. ca. 17. secun
 de partis an. 5. 3.
 f Loqui licet coquinario et eius adiutoribus/ de necessarijs. ca. 1. tertie p^ris an. 5. 7.
 g Loqui nō licet conuersis adinuicē/ vel cū q^{ui}bus voluerint tē. ca. 3. tertie p^ris an. 5. 2.
 h Loqui fas non habent conuersi cum alterius obediētie fratribus in quacūq^{ue} obe
 dientia constituti. ibi. 5. 3.
 i Loqui possunt sibi/ de necessarijs conuersi/ in fodiendo et merendo/ in expellēdo si
 mū tē. excepto q^{ui} in mulgendo tenent silentiū. ibi. 5. 2. *U*ide Licentia. af. tē. Ec
 k Loquit coquinarius inferior cum extraneis. ca. 11. tertie partis an. 5. 9. (clesia. t.
*U*ide Salilea. a.
 l Loqui potest coquinarius inferior cum quibus voluerit/ absente procuratore. ibi.
 5. 9. *U*ide Custos. q.
 m Nō loquant^{ur} cōuersi cum mulieribus infra terminos/ sed nec in exitu co^r tē. ca. 28.
 tertie p^ris an. 5. 8. *U*ide Cōpleto^rū. k. Aboniales. s. ah. ai.
 a Ludere seu solatiari cū subdito suo/ nullus p^rior p^resumat. ca. 3. sc^de p^ris no. 5. 21. *Lu*
 b Ludere vel cōtendere/ nullus subditus p^rsumat cū p^riore suo. ibi. 5. 21.
 a Ludum existimātes ordinē nostrū/ multi parui pendunt p^rpositum q^{uo}d susceperūt.
 ca. 4. sc^de de p^ris an. 5. 6. *U*ide Amplexus. a. Instrumēta. b.
 a Lumbaria duo accipit incola celle. ca. 16. sc^de de p^ris an. 5. 2.
 b Lūbare/ scutellas/ cochlear/ cyphum tē. dat monachis coquinarius superior. ca. 10.
 tertie partis an. 5. 16.
 c Lumbaria duo/ cingula duo tē. habēt cōuersi. ca. 23. tertie p^ris an. 5. 1.
 d Lumbaria ipsa canabina sunt tē. ibi. 5. 4. *U*ide Cochlear. c.
 Lumen: *U*ide Hospites. n.
 b Lumen hospitibus religiosijs desert coqnarius superior/ hora ab eis statuta si no
 lunt venire ad matutinas. ca. 10. tertie p^ris an. 5. 14.
 c Lumen portat coquinarius inferior/ hospitibus religiosijs anq^{ue} matutinas pulset.
 ca. 11. tertie p^ris an. 5. 7. *U*ide Landela. x. Lampas. c.
 Achabeus. *U*ide Liber. y.
 b Mandatū. *U*ide Laicus. c. d. e. f. g. h. Lena dñi per totū.
 Ad mandatū in cena domini/ cantor incipit antiphonas/ ad introitū p^ri
 oris. ca. 38. prime p^ris an. 5. 9.
 Mantellus. *U*ide Infirmaria. a. Lapa. c. Caputiū. q. Ecclesia. p.
 b Mantellum ferant aut pelliciam cum caputis/ cum ad ecclesiā pergunt conuersi.
 ca. 28. tertie partis an. 5. 6.
 c Nō portēt moniales pelles in p^ruētū/ nisi sub mantello tē. ca. 4. tertie p^ris no. 5. 22.

Achach
 Aban

Repertorium statutorū

- Manipulus.** Vide Ornamentū. a.
- b Pro manipulo inuoluit diacon⁹ stolā in sinistra manu lectur⁹ euāgelii. ca. 43. pme (ptis an. 5. 18. **Abanti**
- Mantice.** Vide Equitare. a.
- a Mantile/daſ incole celle. ca. 16. secūde ptis an. 5. 11. et ca. 23. tertie ptis an. 5. 5. **Abanti**
- b Contra consuetudinē est/ vt in refectorio manus vel os ad mantile tergamus. ca. 13. secūde partis an. 5. 33.
- c Abantilia nō cōuoluimus/ donec prior suū mantile cōuoluat. ibi. 5. 34.
- d Ille mātilia maculent⁹ a vasis/ puidet coqnarius superior. ca. 10. tertie ptis an. 5. 24.
- e Abantile albū pparat coqnarius inferior/ quādo prior descēsurus est ad faciēdum hebdom suam. ca. 11. tertie ptis an. 5. 29.
- Manus.** Vide Senua. f. h. Calix. e. Canon. b. Incensum. m.
- b Abanū sacerdotis osculat⁹ diaconus/ quādo incēsum mittit in thuribulū ante secretas. ca. 43. prime ptis an. 5. 27.
- c Abanus leuat sacerdos/ cū dicit per oīa secula seculorū/ finitis secretis. ibi. 5. 31.
- d Abanus nō est in ecclesia/ vbiq; cū sumus sine capa/ extra cucullā/ et insimul habere debemus. ca. 37. pme ptis an. 5. 12. Vide Epus. a. Abantile. b.
- e De manu violēta/ cōfessū vel cōuictū/ a toto ordine facim⁹ alienū. ca. 31. secūde ptis an. 5. 2. et ca. 32. tertie ptis an. 5. 1. Vide Criminosus. h. Scribere. g.
- a Manutergii accipit incola celle. ca. 16. secūde ptis an. 5. 11. **Abanu**
- b Manutergii sibi necessariū cū sacerdos assumit/ iungit digitos illos qbus hostiā tenuit vel tenere debet. ca. 43. prime ptis an. 5. 33.
- c Manutergia lauant⁹ a sacrista rē. ca. 41. prime ptis an. 5. 34.
- Maria.** Vide Iesus. a.
- Maria magdalena.** Vide Festū. by. bz.
- Martyrologiū.** Vide Extranei. b. Lector. capli. ab.
- b Martyrologij lectio/ dicit⁹ more solito sine iube domne/ die cene dñi. ca. 13. pme ptl (an. 5. 6. **Abat**
- Mattheus.** Vide Festum. cr.
- Matthias.** Vide Festum. ag.
- Mauricius.** Vide Festum. ct.
- a Medici qui sunt in ordine nō/ in extraneis medicinā exercere nō debēt. ca. 15. scde ptis an. 5. 1. Vide Disciplina. y. Abinutio per totū.
- b Abedicinis/ excepto cauterio/ et sanguinis minutiōe praro vtimur. ibi. 5. 3.
- a Mendacio magistror⁹ pecor⁹/ decepti/ prior/ et pcurator tenēdo aīalia supra nume/ rū/ excusant⁹. ca. 19. secūde ptis an. 5. 14. Vide Fraudēs. a.
- b Abentiētes magistri pecorū in tenēdo aīalia vltra numerū/ p annū sustineāt gene/ rale ordinis disciplinā/ et amittāt obediētias. ibi. 5. 14.
- c De mēdacio si q̄s obediētarius cōuictus fuerit in reddēda ratione/ tanq; de pprio possit iudicari. ca. 28. tertie ptis an. 5. 22.
- a Mentiri qui dixerit fratrē suū/ seipsum includēs in cella/ maneat extra cōuentū ad prioris arbitriū. ibi. 5. 54. et ca. 21. secūde ptis an. 5. 4.
- b Sed hoc intelligit⁹ ad iussū p̄sidentis. ca. 10. tertie compil. 5. 18.
- c Nō mentiunt⁹/ qui in alia religiōe nō fecerūt p̄fessionē/ si interrogati/ se de altera re/ ligione/ respōdeāt nō fuisse. ca. 6. secūde ptis no. 5. 3.
- a Mendicātes. Vide Dispensatio. d. Colloquiū. ao.
- b Abendicantiū aliquē nō pmittat priorissa ingressum habere ad moniales vllōq; cū eis dē/ nec in domib⁹ monialiū p̄dicatiōes quorūcūq; q̄ de ordine nō sunt au/ dian⁹/ nisi de vicarij et priorisse licētia speciali. ca. 4. tertie ptis no. 5. 15.
- Mensa.**
- b Abensis refectorij/ ne quid desit prior/ puidet absente pcuratore/ vel quādo est heb/ domadarius. ca. 6. secūde ptis an. 5. 13.
- c Abensis refectorij ne aliqd desit que apponēda sunt/ puidet vicarius/ absentibus priore et pcuratore. ca. 10. secūde ptis an. 5. 18. Vide antiquior. k. Abbas. i. Epi/ scopus. f. Frangere silentiū. a. b. c. d. f.
- d Ad mēsam si p̄ores extra terminos silētiū fregerint/ septē psalmos/ et letaniā dicāt/ et disciplinā recipiāt. ca. 6. scde ptis an. 5. 57. Vide Benedicere. s. t. v. x. y. z. ab. aa.
- c Abensam suam dimittit prior in refectorio/ p̄sente ep̄o vel abbate/ nisi fecerit cum

ordinis cartusiensis

secū sedere. ca. 13. secū de ptis an. §. 23. Uide Abbas. b. Epus. b. Comedere. m. Abbas. h. k. Laicus. o. Clericus. d.

f In mensa prioris in refectorio/ null⁹ comedit monachus/ etiā cōuētu absente. ca. 4.
g In mensa prioris/ in refectorio/ nulla monialis comedat. (secū de ptis no. §. 19. ca. 4. tertie ptis no. §. 19.

a Mercenarij debēt laborare in festo reliquiarū rē. ca. 28. prime ptis an. §. 7. Abet

b Circa mercenarios infirmos pcurator ⁊ coquinarius diligentes ⁊ benigni sint. ca.

c Mercenarios infirmos cōmunicat pcurator ⁊ eorū reci (44. pme ptis an. §. 6. pit confessiones. ca. 8. secū de ptis an. §. 21.

d Mercenarios cōducit p se pcurator/ vel per cōuersum rē. ibi. §. 39.

e Mercenarij nō debēt foras egredi vel minuire sibi/ absq; eius licētia. ibi. §. 40.

f Mercenarijs debet p̄cipere pcurator qđ sibi visum fuerit. ibi. §. 48.

g Mercenarijs qñq; tenet pcurator caplm/ eosq; corrigere et rephēdere d. 3. ibi. §. 38.
b Mercenarios sibi necessarios qñt qñq; sit obediētiarius/ ⁊ ad pcuratorē adducit vt ab ipso conducant. ibi. §. 52. Uide Bous. a. Accōmodare. d. Lultellus. d.

i Mercennariū conductū/ infra terminā suū/ nullus debet dimittere (Decima. b. sine procuratoris licentia. ibi. §. 53.

k Mercennarij ad parochias suas eant p cōfessione et cōmunionē. ca. 19. secū de par

l Mercennarijs possumus auctoritate apostolica/ ecclesiastica sacra/ (tis an. §. 18. menta ministrare. ca. 3. tertie ptis no. §. 3.

m Nulla domus subtrahat mercenarios alteri domui/ als puniaf. ca. 19. scde ptis an. §. 20. Uide Heb̄darius. n. Cōuersus. ar. as. at. Intra. f. Confessio. v.

n Mercenarijs nō dat coqnarius inferior panē triticeū vel caseū vel vinū/ sine licen-
tia/ nisi quādo debet eis. ca. 11. tertie ptis an. §. 13.

o Mercenarij ociosi sint/ puidere debet coqnarius inferior. ibi. §. 27.

p Mercennarij duo/ sufficiūt ad custodiendū hircos. ca. 18. tertie ptis an. §. 16. Uide

q Aliqui de mercennarijs adiunāt fabrum cum extendit ferrū suum. (Canis. b. ca. 14. tertie partis an. §. 4.

r Mercennarijs duobus in hyeme magister boum est cōtentus/ tertius in vere con-
ducit. ca. 17. tertie ptis an. §. 2.

a Melles pprias tantū in runcinis excutiāt dom⁹ ordinis nrī rē. ca. 19. scde ptis an. Abel
b In messe citius prima pullat. ca. 2. tertie ptis an. §. 5. (·§. 17.

Michael. Uide Festum. cy.

Minutio siue minuire.

a Minuimur in anno quinquies/ scz post octauas pasche/ post festum petri et pau-
li/ secūda heb̄da septembris/ septimana ante aduentū/ ⁊ heb̄da ante quinquagesi-
mam. ca. 15. secū de partis an. §. 4.

b Minuunt cōuersi in anno q̄ter/ circa kalēdas mai/ circa idus iulij/ circa kalendas
octobris/ circa kalēdas februarij. ca. 21. tertie ptis an. §. 5.

c Minutionis tēpore/ per tres cōtinuos dies/ bis reficimus/ aliqd cibī melioris acci-
pientes. ca. 15. scde ptis an. §. 5. Uide Dormitoriū. b. Lolloquiū. f. n. Bibere. c.
Rectus. c. Cena. h. Interuallū. l.

d Pro minutione cōmuni/ ab omni hebdomadalī officio cessamus. ibi. §. 10.

e Minutionis secūda ⁊ tertia die/ officiū festinātius ⁊ submissius dicat. ibi. §. 9.

f Quādo sacerdos heb̄darius minuit/ sacerdos qui post eū est in choro nō minutus
exequit vices eius. ibi. §. 11. Uide B̄ndicere. n.

g Cantoris hebdomadarij minuti/ vices supplebit/ qui post eum est in suo choro nō
minutus. ibi. §. 11.

b Minutionis duobus primis diebus/ quicquid superest de pirantia prandij/ vsq;
ad cenā possumus referuare. ibi. §. 15. et ca. 21. tertie ptis an. §. 8. Uide Comede/
re. e. Abstinētia. k.

i Minutiones ita fiāt/ q̄ ieiuniū serte ferie non frangat. ca. 4. secū de ptis no. §. 34.

k Si tpe minutionis nullus minuāt/ pirantia vel aliud singulare b̄ficiū ex ordine nō
debet/ nec ieiuniū soluit. ca. 7. tertie cōpil. §. 17.

l Qui nunq; sibi minuūt/ seu minutionē vsq; ad aliā differūt/ eisdem q̄bus ⁊ minuti
participāt bonis. ca. 15. secū de ptis an. §. 14. et ca. 21. tertie ptis an. §. 7.

Repertoriū Statutorum

- m** Qui sibi extra consuetā minutionē minuit/cōuentū tenet quantū ad ecclesiam *re. ca. 15. secūde partis an. §. 13.*
- n** Quicquid in ecclesia facere debet et dicere/preter missam et euangelium/facit et dicat. *ibi. §. 13.*
- o** Beneficiū et visitationē habet sicut in generali minutione. *ibi. §. 13.*
- p** Minutionis priuate secūdis diebus/vicarius ad arbitriū ponis: alio p se disponit qui quos debeāt visitare. *ca. 10. secūde ptis an. §. 16.*
- q** De minutione cōuersorū/habet ad longū. *ca. 21. tertie ptis an. §. 5. 6. 7. 8. 9.*
- r** Misericordia. *Uide Inuitiles. a. Infirmas. b. Absoluere. ai. bd. bl.*
- b** Misericordiā postulent priores/ab officio prioratus/coram visitatoribus. *ca. 8. secūde partis no. §. 5.*
- c** Misericordiā nō audeāt q̄rere in cōuentu/clerici et cōuersi q̄bus obediētie cōmendant/nisi de cōsensu prioris *re. ca. 7. secūde ptis an. §. 5. Uide Cōsuetudo. v.*
- d** Misericordiā si postulauerint criminosi expulsi/non mittant ad priorē cartusie/sed clament culpā suam in cōuentu/et emendationē promittāt. *ca. 31. secūde ptis an. §. 6. et ca. 32. tertie ptis an. §. 5.*
- e** Misericordiā si fures postulauerint/in domibus propriis vsq; ad capitulum sustentent. *ca. 31. secūde ptis an. §. 8. et ca. 32. tertie ptis an. §. 7.*
- f** De misericordia est/nō ex debito/si datur pitantia feria secūda/ quarta aut sexta/ occurrente ibi festo duodecim lectionū. *ca. 14. secūde ptis an. §. 22.*
- g** De misericordia est/si datur vinū cōuersis/ diebus alijs q̄ feria quinta. *ca. 19. tertie ptis an. §. 1.*
- h** De misericordia est/nō ex debito/si in vigilijs vel sabbatis datur vinum conuersis. *ibi. §. 2.*
- i** De misericordia ordinis datur vinum et coquina/ conuersis in vigilia pasche. *ca. 20. tertie partis an. §. 3.*
- a** Misericors. *Uide Infirmus. 3.*
- b** Misericordes dum videri volūt priores/sibi et subditis suis in subuētionibus corporis/remissi sunt. *ca. 4. secūde ptis an. §. 3.*
- Missā. Uide hebdomadarius. per totū.**
- b** Missa benefactorū/feria secūda cantat *re. ca. 43. p̄me ptis an. §. 68.*
- c** Missa pro benefactoribus/dicit feria secūda/vel tertia ante quadragesimā *re. ca. 48. prime partis an. §. 16.*
- d** Missa p benefactorib⁹/dicit p̄ma die post dñicā/nisi anniuersariū ipediat/vel alia missa cōuentualis/vel tricennariū *re. ibi. §. 15.*
- e** Missa p benefactoribus/reddīt in vigilia natalis dñi/si ante reddi nō potuit. *ca. 4. p̄me ptis an. §. 3. et ca. 48. prime ptis an. §. 14.*
- f** Missa p benefactorib⁹/dicit in priuato/sabbato ante dñicā in palmis. *ca. 11. prime ptis an. §. 23. et ca. 48. p̄me ptis an. §. 17. Uide Benefactor. b. c. d. e. f.*
- g** Missa benefactorū et anniuersarij sit hebdomadarij/intelligit/nullo currēte tricennario. *ca. 2. tertie cōpil. §. 31.*
- Missā de trinitate. Uide Alia. a. Gloria in excelsis. g.**
- i** Missa de spiritus sancto/cantat feria quinta: cuius epla semp est: cum audissent. *ca. 43. prime ptis an. §. 69. Uide Gloria in excelsis. e. f. g.*
- k** Missa de cruce/cātabit feria sexta/et sicut in exaltatiōe *re. ca. 43. p̄me ptis an. §. 71.*
- l** Missa de p̄cedēti dñica cātām⁹ oī sexta feria aduēt⁹: et ab eo vsq; ad quāagesimā/nisi festi sp̄alis ieiunij/tricennarij vel anniuersarij missa occurrat. *ca. 2. p̄me ptis an. §. 13.*
- m** In missa de cruce nunq; subiungunt in fine introitus/alia. *ca. 36. prime ptis an. §. 6.*
- n** Missa beate marie/omni sabbato dicat in conuentu: exceptis sabbatis hebdomadarum natalis domini/pasche et p̄tecostes/et sabbato sancto/et sabbatis in quibus festum duodecim lectionū/vel presens defunctus occurrit/vel officiū defunctorum in crastino omnium sanctorū et reliquiarū. *ca. 36. prime partis an. §. 1. Als in priuato dicitur/ut ibi. §. 2.*
- o** Missa beate marie reddīt in priuato/omni die in qualibet domo ordinis: exceptis tribus diebus ante pascha/et in ipso die pasche et p̄tecostes et natalis dñi/et quotienscūq; ex ordine de ipsa beata maria virgine celebrat in cōuentu. *ca. 5. prime partis no. §. 4. Uide hebdomarius. a. Aduētus. b. c.*

ordinis cartusiensis

- p** Quando cantatur de beata maria extra aduentū: dicat officiū/salue sancta parens, ca. 36. prime partis an. §. 5.
- q** In missa beate marie nunq̃ subiungimus in fine introitus seu offertoriū/ alla: sicut nec in missa de cruce. ibi. §. 6.
- r** Adisse officiū sabbato infra octauas assumptionis et natiuitatis beate marie: et ofo et pfatio/sunt de solēnitate. ibi. §. 7. Uide kyriel. n. Gloria in excelsis. b. c. d.
- s** Siue aut in cōuentu siue priuatim cantet/ pfatio/ dicat et gloria in excelsis/ pter aduentū et septuagesimā. ibi. §. 9. et. ca. 34. pme ptis an. §. 12.
- t** In missis beate marie cōuentualibus: tractus/ aue maria dicat a septuagesima vsq̃ ad pascha: et etiam qui voluerint/ in priuatis dicat. ca. 36. pme partis an. §. 10. Uide festum. c. g.
- v** In missis beate marie: tantū in cōuentu/ pacē sumimus. ca. 34. prime ptis an. §. 14.
- x** Adisse triū dierū capli/ quō celebrant. ca. 16. pme ptis an. §. 1. 2. 3. 4. 5. 6. Uide hebdomadarius. p. ad.
- y** Adissa festi triū lectionū/ occurrētis feria quarta capli generalis/ dicat in cōuentu: et missa/ salus ppli in puato. ca. 3. pme ptis no. §. 8.
- 3** Adissa festi triū lectionū/ veniētis in die cinerū et deinceps in q̃dragesima/ mane in cōuentu ab hebdomario celebrat. ibi. §. 6.
- aa** Adisse pprie/ festoz triū lectionū. ca. 30. pme ptis an. §. 12. et sequētib⁹. Uide Gloria in excelsis. m. kyriel. i. Suffragia per totū. Orationes. d. e. f. g. h. Incensum. l.
- ab** In missis que puentualiter celebrant/ cum dominicali kyriel. pacem sumimus. ca. 5. prime partis no. §. 14.
- ac** Adissa dñicalis/ festo duodecim lectionū in dñica occurrēte/ cantat pma die vacante. ca. 7. prime ptis an. §. 9. et ca. 20. prime ptis an. §. 6.
- ad** Adissa dñice infra octauas epiphanie dicat sup hebdomā in cōuentu/ qñ octauae anticipant. ca. 1. tertie cōpil. §. 9.
- ae** Adissa dñice infra octauas epiphanie/ dicat prima die vacante/ quādo festū duodecim lectionū occurrit in dñica. ibi. §. 12.
- af** Adissa dñicalis nō dicat super hebdomā/ quādo ante aduētū et septuagesimā sunt plures dñice: in q̃bus idem officiū misse est dicendū/ nec homelia dñicalis legitur in refectorio. ibi. §. 44.
- ag** Adisse dñicales que supfluūt ante septuagesimā et aduentū sup vltimā hebdomā/ dicunt in cōuentu. ca. 3. pme ptis no. §. 4.
- ah** Quādo misse dñicales ab octauis pentecostes vsq̃ ad aduētū nō sufficiūt/ vltima oratio et vltimū euangeliū cum sua homelia/ quotiens necesse est iteratur. ca. 20. prime partis an. §. 9.
- ai** Adisse prime pasche et pentecostes/ et secūde natalis dñi/ oēs monachi interesse debent. ca. 1. tertie compil. §. 26.
- aj** Adisse celebrent cū vinio rubeo et nō albo/ si fieri potest. ibi. §. 62.
- ak** Adisse tres dicunt in cōuentu sabbato ieiunioz tpaliū septēbus/ aduētus et q̃dragesime/ qñ ibi occurrit festū duodecim lectionū et p̃sens defunctus etc. ibi. §. 71.
- al** Adissas sex/ dicat negligētes denūciare diē obitus habentiū monachorū vel anniuersariū. ca. 2. tertie compil. §. 15.
- am** Adisse sex dicant pro pleno monachatu. ibi. §. 20. Uide monachatus. c.
- an** Adissas duas dicat qlibet monachus in domib⁹ vbi nō sunt sex sacerdotes p quo/ libet tricenario/ tam viuoz q̃ defunctorū. ca. 4. pme ptis no. §. 15.
- ao** Adisse due dicant in domib⁹ ordinis p quolibet tricenario/ tam viuoz q̃ defunctorū in q̃bus nō sunt sex sacerdotes. ibi. §. 24.
- ap** Adisse monachatuū possūt dici ad deuotionē: ita tamē/ q̃ pma missa sit de requiē. ca. 2. tertie compil. §. 29.
- aq** Pro missa sacerdotibus iniuncta/ per chartā vel presidentē/ dicant nō celebrantes p̃fessū/ septem psalmos cum letania. ca. 1. tertie compil. §. 57. Uide Landela. n. o. Expectare. b. Confessio. an. Intrare. b. Ecclesia. d.
- ar** Adisse matutinales sunt/ que cantantur super hebdomadā/ nisi sit festum capituli. ca. 43. prime partis an. §. 75.
- as** Adisse matutinales semp festinārius et submissius decantāde sunt. ibi. §. 75.

Repertorium statutorū

- at Ad missam priuatā que pcedit/vel que sequit missam cōuentualē/sacrista semp ser
uit.ca.41.prime partis an.5.42.
- av Si misse priuate plures fuerint/qui cantat precedētē/seruit ad sequentē.ibi.5.43.
- ax Ad missas priuatas quilibet nostri ordinis professus seruire potest.ca.43.pme par
ay Ad missas priuatas cum cuculla ecclesiastica/seruire tenent noui/ (tis an.5.65
tij.ca.6.secūde partis no.5.10.
- az Ad missas priuatas possunt celebrare nouitū/ tam monachi q̄ clerici.ibi.5.10.sed nō
in puentu.ca.23.secūde ptis an.5.10. Uide Lōuersus.d.e.ak. Celebrare p totū.
- bb Ad missas nunq̄ seruiāt moniales.ca.4.tertie ptis no.5.23.
- bc Ad missas priuatas inferius reddere possunt prior/ r pcurator.ca.6.secūde ptis an.5.53
- bd Ad missas priuatas scz debitas/reddere pōt inferius pcurator sic r prior:excepti missis
anniuersarij r tricennarij:quoz misse superi⁹ reddi debēt.ca.8.secūde ptis an.5.23.
- be Ad missā maiore cātat prior in natali dñi.ca.5.pme ptis an.5.1.et ca.6.secūde ptis an.5.3
- bf Ad missam cantat prior in cena dñi.ca.5.pme ptis no.5.18.
- bg Ad missam maiore cantat prior in die pasche.ca.14.prime partis an.5.1.et ca.6.secū/
bh Ad missam maiore cantat prior in die pentecostes.ca.19.pme ptis (de ptis an.5.3.
an.5.1.et ca.6.secūde ptis an.5.3. Uide Festū.bk.
- bi Ad missam cantat cōuentualē prior/cum frater aliq̄s pfessionē facturus est/vel mor/
tuus sepeliēdus.ca.6.secūde ptis an.5.3.
- bk Ad missam primam reddit prior pro cluniacēsbus.ca.48.prime partis an.5.33. U/
de Cluniacēses per totum.
- bl Similiter pro officio capituli generalis.ibi.5.35.
- bm Ad missam primā reddit prior in cōuetu/pro bñfactorib⁹ sc̄i stephani.ca.5.pme ptis
an.5.35. Uide Benefactor p totū. Uide heb̄darius.d. hora.f.
- bn Ad missas tres dicat p psalterio/qui voluerit.ca.47.pme ptis an.5.10.
- bo Ad missas duas tantū dicāt priores p fratribus domoz in q̄bus fuerūt p̄fessi.ibi.5.
10. Uide Beneficiū.c. Annuersariū.c.
- bq Ad missa benefactorū r tricennarij/vna est/eamq̄ dicat qui diciturus erat missam tricē/
narij ca.48.prime ptis an.5.11.
- br Ad missa benefactorū ab hebdomadario/vel eius vicario/in eadē hebdomada dicat
si tricennariū finiat.ibi.5.12.
- bs Ad missam benefactorū cantat vicarius hebdomadarij/in hebdomadibus in quib⁹
diebus singulis hebdomadarius missam propriā habet.ibi.5.17. Uide Benefa/
ctor.e. Adissa.a.vsq̄.g.
- bt Ad missa benefactorū etiam currente tricennario/nunq̄ reddi debet in festo duodecim
lectionū:si tamē alia dies vacauerit/in qua reddi possit.ca.4.prime ptis no.5.26.
- bv Ad missam defunctorū nō facimus infra octauas natiuitatis dñi/pasche r p̄tecostes
ca.49.prime ptis an.5.14. Uide Annuersariū.f.l. Tractus.b.c.
- bx Ad missam anniuersarij priuatim reddimus/qñ sup heb̄dam nō vacat dies pro missa
dñicali.ca.3.prime ptis no.5.3.
- by Ad misse tricennarij diuidētur per conuentū/prior primus reddit missam vnā/r ce/
teri per ordinem.ca.48.prime partis an.5.2. Alio tricennario/nō currente.ca.4.
prime partis no.5.16.
- bz In missis defunctorū/in q̄bus tractus/de profundis dicat:introitus/requiē debet
dici.ca.4.prime ptis no.5.5.
- ca De missa breuis nouiter defuncti persoluēda/est in puidētia sacriste.ca.48.prime
partis an.5.18. Uide Breuis per totū. Agenda.i.
- cb In missis r agēdis p breuib⁹ ordinis qui simul veniūt/orationē pluralē dicim⁹.
ca.48.prime partis an.5.20.
- cd Ad misse p breuib⁹ qui veniūt a caplo/possunt incipi reddi/qñ et agende/nisi occur/
rat festū duodecim lectionū.ibi.5.25.
- ce Ad missas duas pro breuib⁹/quelibet domus singulis septimanis etiā natalis do/
mini/pasche r pentecostes inclusis tricennarijs que a capitulo iniungunt/ reddere
teneat.ca.4.prime ptis no.5.12.
- cf Ad missas quas nō oportet differri vel omitti/potest heb̄darius vel aliq̄ nō parati/de
mandato prioris vel vicarij celebrare.ca.43.pme ptis an.5.84.

ordinis cartusiensis

- cg **A**missas debitas cum sacerdotes non sufficiunt reddere/pro quolibet missa dicantur ab alio psalmi quinquaginta. ca. 4. prime partis no. 5. 14. *Uide Couersus. n. bp.*
- ch **P**ro missa a capite ieiunii usque ad pascha/soluunt couersi. pstrati/post nona/ter pater noster. ca. 6. tertie partis an. 5. 1.
- ci **P**ro qualibet missa que reddi non potest in domo monialiū/dicatur vnum psalterium: ita quod p missis diuidantur psalteria inter moniales. ca. 4. tertie partis no. 5. 26. *Uide Caputū. q.*
- a **M**ittere non differat priores/ad loca destinata monachos aut couersos/qui a capitulo generali comodantur. ca. 32. secunde partis an. 5. 17. abit
- b **N**ullus extra domū propriam mittat pro disciplina/nisi capitales habeat inimicos. ca. 30. secunde partis an. 5. 20.
- c **M**ittat ad alias domos visitatores/sub congrua disciplina/discordes et ad pacem redire nolentes: nec domus ad quas mittentur/ valeant eos recusare. ibi. 5. 39.
- d **N**on mittat visitatores ad alias domos quos culpabiles inuenerint/ sed in domibus propriis ordinate eos disciplinent/ nisi capitales habeant inimicos: vel pacem inter se seruare cōtemnant. ca. 31. secunde partis an. 5. 43.
- e **A**bittere non possunt visitatores absque licentia capiti generalis vel prioris cartusie/ alios quos extra pūnciā quā visitant/ nec priores qui mittunt ad cōuentus diuidēdos/ nisi eos mitterent in pūnciā vnde ultimo sunt pfecti: nec mittent aliquē vbi sciuerint hospites tres tunc esse. ca. 8. secunde partis no. 5. 9.
- f **A**missis de domo propria/ vel de domo ad domū/ priores sui ministrēt moderatas expensas/ et vestes pparent eis qui reconciliandi sunt. ca. 31. secunde partis an. 5. 44. *Uide Hospites. ab.*
- g **A**missi de domibus propriis non distrahant vestes suas/ nisi p inuitabili necessitate. ibi. 5. 44. *Uide Equitare. l. Expensa. y. Emittere. per totū.*
- h **E**missus de domo sua ad aliam/ preter disciplinas a visitatoribus sibi impositas/ colloquio carebit/ quādiu ibidem fuerit hospitatus. ca. 8. secunde partis no. 5. 7.
- i **T**ranslatus de domo pfectionis sue ad aliam/ post annū ibidem pfectionē faciat vel infra quicquid priori placuerit. ca. 24. secunde partis an. 5. 12. *Uide Professio. m.*
- k **N**ullus mittat extra/ si domus habēs quatuordecim monachos/ vel nouitios expectans/ priorē elegerit de alia domo. ca. 5. secunde partis an. 5. 33. *Uide Absoluere. bk.*
- l **A**bittere ad inferiorē domū coquarius superior debet/ coquinā vel cascū cum remanet in refectorio diebus festis. ca. 10. tertie partis an. 5. 11.
- m **A**bittere debet coquarius inferior/ coquario superiori quicquid postulauerit ab eo. ca. 11. tertie partis an. 5. 33. *Uide Brangia. e. f. Ecca. b. Ecclesia. s. Cella. an. Licentia. af.*
- n **A**missi couersi extra terminos reuertētes non possunt petere pitantiā/ nisi pegerint eos pfecti p sex leucas/ vel amplius. ca. 26. tertie partis an. 5. 8. *Uide Lectus. e.*
- o **A**missus couersus foras/ quicquid potest reuerti tenet. ibi. 5. 13. *Uide Caputū. s.*
- p **A**biti extra terminos poterūt couersi per disciplinā facti nouitij pro negocijs domus. ca. 23. secunde partis an. 5. 28. *Uide Caputū. g.*
- a **M**itigare possunt priores penas expulsorum et fugitiuorum/ quantum ad victualia in necessitate. ca. 31. secunde partis an. 5. 37.
- a **M**oderari potest prior cartusie disciplinā criminolorum. ca. 9. secunde partis no. 5. 10. abode
- b **M**oderari non potest alius prior etiam proprius criminolorum disciplinā/ sine prioris cartusie licentia/ pter quod in mortis articulo. ibi. 5. 10.
- a **M**onachatus. *Uide Extraneus. c. Beneficiū per totū.* abonad
- b **P**ro monachatu extraneorum ad psalteria dicenda non tenemur. ca. 49. prime partis an. 5. 16.
- c **P**ro pleno monachatu cum psalterijs/ debet tricennariū et anniuersariū perpetuū: et a quolibet litterato/ duo psalteria/ vel pro quolibet psalterio tres missae. ca. 2. tertie compil. 5. 20.
- d **P**ro habentibus simplicem monachatum/ tenemur ad tricennariū et anniuersarium perpetuum/ in kalendarijs scribendum. ibi. 5. 20. *Uide Abissa. ap. Anniuersarium. x. y. Beneficiū. n. q. r. s.*
- e **P**riores domus maioris cartusie habent per totum ordinem/ duplicem cum psalterijs monachatum. ibi. 5. 21.

Repertoriū statutorū

- f** Monachus nulli pſone extranee in aliqua domo ordinis conferat/abſq; licētia prioris cartuſie vel capituli generalis. ca. 4. prime ptis no. §. 29.
- g** Monachatu habēt viſitatores in domo quā viſitāt / q̄ viſitādo moriunt. ibi. §. 30.
- h** Monachus ſi plures fuerint pſoluēdi nō pſoluent ſimul cū oratione plurali/ ſed quilibet per ſe. ca. 2. tertie cōpil. §. 29.
- Monachus.** Vide Cella. h. af. Intromittere. b. c. Abſoluere. av. ae.
- b** Quilibet ex monachis pōt reprehēdere pcuratorē. ca. 4. ſecunde ptis an. §. 12. Vide Eligere. n. o. Abſoluere. b. h. Comedere. n. o. p.
- c** Monachi nō manducāt vel bibūt in aliena cella. ca. 15. ſcde ptis an. §. 7. Vide Fugitiuus. h. m. o. Ordo. h. rē. Luculla. b.
- d** Monachos pene oēs quos ſuſcipimus/ ſcribere docem⁹. ca. 16. ſecunde ptis an. §. 8.
- e** Monachorū cōſuetudines ad longū. ca. 22. ſecunde ptis an. §. 1. et ſequetibus.
- f** Monachorum in domibus noſtris habitatorū numerus/ tredecim eſt rē. ca. 25. ſecunde ptis an. §. 1.
- g** Monachi quicquid habēt/ oſtendāt ⁊ exponāt volūtati prioris/ a quinquageſima vſq; ad ramos palmarū. ca. 22. ſecunde ptis an. §. 19. Vide Excoicatio. e. Exire. k. Caplm generale. q. s. Lantare. b. Accōmodare. e. Abſoluere. a. Diſpēſatio. e. f.
- h** Monachi ⁊ cōuerſi q̄liter ſe habeāt in obſeruatijs ordinis/ in nō habēdo ppriori in tenendo ſilentiū ⁊ cellas/ in cōtinentia/ in pprii paſtoris obedientia/ in eiſdē ſua q̄ adinuicē reuerētia/ in veniēdo ad eccleſiā/ in celebrando diuinū officiū/ in abſtinentijs/ ſi que debent ex ordine ſine murmuratiōe accipiūt eis cōtenti rē. inquirant viſitatores. ca. 30. ſecunde ptis an. §. 15.
- i** Monachis iniungat a viſitatoribus/ ne cui aduerſus eos aliquid pferenti/ verbis vel facis moleſti vnq; exiſtant. ibi. §. 23. Vide Frangere. c. Raſura. d. Loqui. na. c. Abſtinētia. ag. Fratres. a. Locus. b. Abſtinētia. ab. Moniales. c.
- k** Monachi ⁊ cōuerſi habitātes in domibus monialiū/ obediētiā pmittāt vicario/ et nō prioriſſe. ca. 4. tertie ptis no. §. 3. Vide Elemoſyna. m. Tricennariū. i.
- l** Monachis cum monialibus habitātibus/ pvideant prioriſſa ⁊ vicarius de neceſſarijs/ Als ipſi poſſunt ſcribere priori cartuſie vel viſitatori qui eis prouidebunt. ca. 12. tertie cōpil. §. 19.
- a** Moniales noſtri ordinis/ ſemp recurrant ad viſitatores ſuos. ca. 34. tertie ptis an. §. 5. Vide Elemoſyna. g.
- b** Moniales nō dirigāt ad caplm/ nunciū ppriū/ ſed p pōres/ breues mittāt. ibi. §. 7. Vide Breuis. l. m. Tricennariū. i.
- c** Cum monialibus nō pmittant habitare/ monachi de incōtinentia diffamati vel ſuſpecti. ca. 12. tertie cōpil. §. 18. Vide Confeſſio. ai. Frequentare. a.
- d** Vicarij monialiū reprehendāt pſonas ordinis que frequentant domos monialiū. ca. 4. tertie ptis no. §. 2.
- e** Nulla monialis recipiat vltra numerum foundationis/ nec ſupra q̄ facultates domus ſuppetunt/ pro eius ⁊ ceterarū ſuſtentatione. ca. 12. tertie cōpil. §. 1. et ca. 4. tertie ptis no. §. 13.
- f** Moniales nō petant licentiā cōtra p̄dicta. ca. 12. tertie cōpil. §. 2.
- g** Vicarij/ prioriſſe ac ceteri officiales/ contra p̄dicta recipientes/ abſoluant ab officijs. ibi. §. 3. Vide Abſoluere. bs.
- h** Moniales que per ſe vel alios licentiā petierint contra p̄dicta/ vel litteras deprecatorias ſeu cōminatorias quorūcūq; obtinuerint/ ordinem teneant in victualibus per tres meſes. ibi. §. 4.
- i** Moniales nō recipiāt iuuenes puellas p lris addiſcēdis/ Als teneāt ordinē in victualibus per tres meſes. ca. 12. tertie cōpil. §. 5.
- k** Moniales nō recipiāt puellas/ ſub ſpe eas ad habitū recipiēdi/ niſi fiat cum pſilio vicarij/ prioriſſe ⁊ cōuentus rē. ibi. §. 6.
- l** Moniales nō pſiteāt añ finitū duodecimū annū/ nec pſcrent añ vicesimū q̄ntū añ.
- m** Monialib⁹ legať pſens caplm/ dū legiť charta viſitatorū. ibi. §. 8. (nū ibi. §. 7.)
- n** In monialium receptione/ pſeſſione ⁊ conſecratione/ ſeruet in cibis miniſtrandis moſteſtia ordinis/ ⁊ in eq̄taturis illoz qui cōueniūt imponat numerus cert⁹/ excepta familia cōſecratis. ibi. §. 9. Vide Abſtinētia. ab.

ordinis cartusiensis

- o** In monialiū receptiōe nihil exigat vel petat: als recipiētes icurrūt excoicationē: qua nō pnt absolui/sine licētia speciali sedis aplice. ibi. §. 10.
- p** In claustrū seu clausurā monialiū nō intrēt psona ordis: nec exeāt cū eis ad spac/ amēta/nisi pntē vicarij/z tpibus cōgruis. ibi. §. 12.
- q** Moniales nō dēt psonis ordis aut recipiāt aliq munuscula/iocalia vel lras/sine li/ cētia vicarij vel pōnisse: als comedāt ad trā in refectorio p vnā hebdom. ibi. §. 12.
- r** In monialiū claustrū/viri q de ordine nro nō sunt: nō pmittant ingredi/nisi de licē tia: z in pſentia vicarij z priorisse. ibi. §. 13. *Uide Ordo. d.*
- s** Nulla monialis cū aliq seculari loquat/nisi velata facie: pntib⁹ pōnssa vel suprio/ rissa/seu vna vel duabus alijs monialibus: als comedat ad terrā in refectorio p vnā hebdomadam. ibi. §. 14.
- t** Porta siue ostiū/p qd ad claustrū monialiū intrat/die ac nocte cū claue firmet: ad cuius custodiam/aliqua fidelis deputet: que neminem educat vel introducat si/ ne licentia priorisse vel vicarij. ibi. §. 15.
- v** Priorisse/moniales/puerſe vel donatē/nō osculent vel amplectent viros q ad eas ex pmissiōe ordis z statuti ingrediunt: nec coram eis appareāt nisi velate/excepta priorissa z celleraria: als comedat ad terrā in refectorio p vnā hebdomadam zc. ibi. §. 6. *Uide Monachus. l. Absoluere. g. bs.*
- r** Moniales que fuerūt in officijs/ipsis cessantibus vultu velato incedant. ibi. §. 17. *Uide Compotus. b. Statuti. e. Absoluere. g.*
- y** Priorissa z vicari⁹/custodiāt pecunias domus. ibi. §. 20.
- z** Priorisse nō habeāt in refectorio duplicē portionē/sed simplicē. ibi. §. 21.
- aa** In monialiū visitatiōib⁹ legant certa capla de statutis/cū pnti caplo. ibi. §. 22.
- ab** Ad moniales/accedāt visitatores ter in anno: vel alter ipsoz semel: z de obseruan/ tijs ordinis inquirāt zc. ca. 12. tertie compil. §. 23.
- ac** Moniales cōit vniāt/vitiū ppriat⁹ a se extirpēt: qdqd hnt resignēt in manu prio risse: q si noluerit/vino careāt/donec obedire sint parate. ibi. §. 23.
- ad** Circa monialiū clausurā/z seculariū frequentē ad eas accessum puideant visitato/ res. ibi. §. 24.
- ae** Pro moniali q ppe suā incōtinentiā velum pdiderit/nullus intercedat: als p tres mēses in victualibus ordinem teneat. ibi. §. 25.
- af** Priorisse nō pnt facere sermones monialibus: pnt tñ eis facere exhortationem de obseruatiā regulari. ibi. §. 26.
- ag** Moniales debēt vicario suo in oib⁹ licitis z honestis obedire. ca. 4. tertie ptis no. §. 4. *Uide Festū. cz. Adissa. ci. Adedicātes. b. Facies. a.*
- ah** Moniales nō loquant cū extraneis secularib⁹ vel religiosis/nisi ad cratē cācellatā.
- ai** Moniales nullo tpe licentiā habeāt loquēdi/cū aliq: nisi in pſentia so/ (ibi. §. 28 dalis religiose. ibi. §. 17. *Uide Completoriū. k.*
- ak** Moniales nō mittāt lras/vel recipiāt sine licētia vicarij vel priorisse. ibi. §. 28.
- al** Moniales nō audeāt qdcp recipe vel donare sine licētia priorisse. ibi. §. 23.
- am** Moniales reuelātes secularib⁹ sramiā ordis/aut nobiles vel amicos in suis electi/ onibus requirētes: puent velo nigro/z p visitatores districte puniant. ibi. §. 24.
- an** Nulla monialis ad eligēdū cū alijs admittat/nisi duodecimū ānū pegerit. ibi. §. 8.
- ao** Nulla monialis in priorissam eligi poterit/nisi tricesimum annum etatis comple/ uerit. ibi. §. 9.
- ap** Moniale vel psonā aliā nō recipiat priorissa ad habitū ordinis sine pſensu sui cō/ uentus vel maioris partis. ibi. §. 11.
- aq** In sorores nō recipiāt priorisse/nisi qd de bonis monasterij poterūt sustentari: nec aliquā recipiāt/vel recipe pmittāt/donec locus vacauerit: nec ppter munera ali/ quā recipiāt/ne vitiū symonie cōmittāt. ibi. §. 13.
- ar** Numerum constitutum/nulla occasione excedant. ca. 34. tertie partis an. §. 3. et ca. 4. tertie partis nouoz. §. 13.
- as** Moniales in pſentia vicarij/cū nominatiōe ipsius z priorisse/pfessionem faciant. ca. 4. tertie partis nouoz. §. 4.
- at** Moniales z cōuerse tantūmodo priorisse obedientiam pmittāt. ibi. §. 4. *Uide Dñs. b. Adissa. bb. Infirmaria. b. Adensa. g.*

Repertorium statutorum

- ay Aboniales pſeſſe habeāt vittas in ſcapularibus ſuis ⁊ velū nigrū portēt. ca. 4. ter
tie partis no. 9. 20. Vide Laputia. p. Lauda. a.
- ax Aboniales nō portēt tunicas in q̄b⁹ ſunt ſciſſure vel manice inhoneſte: nec portent
pelles in p̄uētū niſi ſub mātello ſimplici. ibi. 9. 22.
- ay Abonialis p̄uicta vel p̄feſſa de incōtinētia/ p̄petuo careat velo nigro. ibi. 9. 21
- az Aboniales nō ſuāt veſtes extraneoꝝ/ ſecularium vel religioſoꝝ. ibi. 9. 28. Vide
Prioriſſa p̄ totū. Vicarius monialiſi p̄ totū.
- a Morā nimia veniēdi ad recordationē faciēte priore/ infirmarius vadit ad cellā ei⁹. Morā
ca. 35. prime partis an. 9. 3.
- b Morā quantā vult facit prior veniēs in clauſtrū: vel q̄ vice eius facit recordatio/
nē tenet. ibi. 9. 4. Vide Culpa. b. c. Eccleſia. e.
- c Morā nimia nō debēt facere cātoꝝ ⁊ alij in reuoluēdo p̄uidētes q̄ ſunt cātaturi.
ca. 38. p̄me ptis an. 9. 17. Vide Cella. r. Canon. c.
- d Morā nimia niſi faciat/ p̄ore ad miſſā ſacerdos expectat. ca. 43. p̄me ptis an. 9. 4.
- e Morā nimia nō faciāt viſitatoꝝ in domibus quas viſitāt ⁊ c. ca. 8. ſcōe parti no/
uor. 9. 4. Vide Lolloquiū. r.
- f Utrū nouitius in colloquio breuē aut longā morā faciat/ ſit in diſpoſitione p̄oris.
ca. 23. ſcōe partis an. 9. 22.
- a Mortale p̄ctm. Vide Abſoluere. i. o. p. q. Peccatū. a. b. c.
- a Mortuus/ q̄ mō ſepeliſ. ca. 47. p̄me ptis an. 9. 4. et ſequētib⁹. Vide Abluere
b. c. Defunctus p̄ totū. Sepelire p̄ totum.
- Mulgere. Vide Loqui. i.
- Mulieres. Vide Dedicatio. n. Elemoſyna. l. Cōuerſus. at. Loqui. m.
- b Mulieres terminos noſtros intrare nequa q̄ ſinimus. q̄tū in nobis eſt: ſciētes ne/
minē potuiſſe blanditias vel fraudes mulieꝝ euadere. ca. 26. ſcōe ptis an. 9. 3.
- c Mulieres infra domoꝝ n̄fay clauſuras ingredi nō p̄mittāt p̄ſone ordinis: aſi ſint
p̄iores extra ſedes ſuas vbiq̄ in cōuentu/ vſq̄ ad caplm̄ generale: alij de ordine
vſq̄ ad idē caplm̄ ſint in diſciplina generali ⁊ obediētiā amittāt. ca. 6. ſcōe parti
no. 9. 22. Vide Culpa. p. Luria. a.
- d Mulieribus q̄buſcūq̄ papa indulſerit/ vt poſſint intrare domos vel eccleſias no/
ſtras: p̄iores quantū potuerint ſe opponāt ne intrēt. ca. 26. ſcōe ptis an. 9. 5. Vi
de Senare. a. Licētie. o. Confeſſio. r. Abſoluere. h. Lolloquium. at.
Terminus. b. Oſculari. r. Donat. a.
- e Mulieres que ponunt in opibus/ p̄uerſi vel redditi nō cuſtodiant: nec eis p̄p̄is
manibus mercedem reddāt: ſed aliq̄s de mercēnarijs. ca. 26. ſcōe partis an. 9. 4.
et ca. 28. ter tie partis an. 9. 11.
- b Mundare. Vide Eccleſia. k. Cōuerſus. b. Caplm̄ monachoꝝ. q
- b Mō mundaſ eccleſia in circūciſſione/ in feſto aploꝝ petri ⁊ pauli ⁊ c. ca. 41. p̄me par/
tis an. 9. 37
- c Mūdat coqnarius reſectoriū/ dormitoriū ⁊ hoſpitiū clauſtri/ in feſtis in q̄bus ſa
criſta eccleſiam mūdat. ca. 10. ter tie partis an. 9. 3.
- d Mūdat coqnarius inferior domū prioris/ qū deſcēſurus eſt ad faciendā hebdo/
madam. ca. 11. ter tie partis an. 9. 29.
- a Mūdicias ſinguli facimus in die cene poſt tertiā. ca. 13. p̄me partis an. 9. 7.
- b Ad faciendas mundicias/ ſcutella grandiuſcula datur incole celle. ca. 16. ſcōe par/
tis an. 9. 11.
- c Ad mundicias habēt conuerſi/ vnam grandiorē ſcutellam. ca. 23. ter tie ptis an. 9. 5.
- a Munera nō attēdētes poſteri noſtri que mittunt/ ad eam redibūt quantitatē quā
ſine querēdi ⁊ vagandi odibilibus officijs poſſint portare. ca. 25. ſcōe ptis an. 9. 6.
Vide Exigere. e. Viſitatoꝝ. aa. Excomunicatio. g. Accipe. a. b. Lit
tera. i. Aboniales. aq. Dare p̄ totum.
- a Murmurandi/ detrahendi/ vel ridendi ne materiam afferant/ oculos noſtros vbi/
q̄ tenere nos conuenit. ca. 37. prime partis an. 9. 11. Vide Emendare. f. Cō/
ſuetudo. r.
- b Quicūq̄ cū murmure/ ſtatutis capli rebell⁹ vſ rephēſoꝝ extiterit: ordinē teneat ⁊ c.
ca. 21. ſcōe ptis an. 9. 3. et ca. 28. ter tie ptis an. 9. 53. Vide Monachus. h.

c Mō m
stius
d Abur
tunt
M
a M
ca. 6.
b Quic
22. ſc
M
a M
part
b Abut
part
N
a Negl
b Deneg
indici
c Deneg
d Sineg
ca. 8.
e Sineg
de Li
a Nego
ſtodit
b Nego
ceant
c Deneg
cund
d Pron
ſi dec
de D
Deneg
cund
a Dona
tis an
Inſin
a Noua
b Noua
de B
a Noua
part
b Mou
de L
c Mou
b Mou
tis no
catio
a Mou
nec ef
f Mou
ſello
g Mou
prior

ordinis cartusienſis

- c** Nō murmurēt ſubditi d' extirpatiōe malay pſuetudinū/circa cibos ſupfluos ⁊ veſtitus cultiores. ca. 5. ſcde ptis no. 5. 8. *Uide Libus. e.*
- d** Ad murmurare nō liceat alicui de diſpōſitiōe ⁊ adminiſtratiōe pſidentis/coꝝ q̄ mit-
tunt pſonis ordinis. ibi. 5. 10. *Uide Elemoſyna. d. Clotū. l.*
- a** *Musica. Uide Inſtrumēta. b.*
Mutari nō debet obedientia in domo/ſede prioris vacante: nec aliquid innouet. *Abuſ
Abura*
- b** Quicūq; in q̄cūq; obediētia agit vices/nihil in ea ſine licentia mutare pmittit. ca.
22. ſcde ptis an. 5. 22. et ca. 28. tertie ptis an. 5. 30. *Uide Lella. ac.*
- a** *Mutationes. Uide Dare. k.*
Mutuo dare pecuniā/vel accipe nō debet pcurator: niſi pcedēte priore. ca. 8. ſcde
partis an. 5. 5. *Uide Conſiliū. o. Depoſitum p totū.*
- b** Mutuo pecuniā alicui nō dent conuerſi: nec ab aliquo accipiant rē. ca. 28. tertie
partis an. 5. 14.
- N**atāle dñi. *Uide Feſtum. g.*
- N**atiuitas beate marie. *Uide Feſtum. d*
- N**ectar. *Uide Lena domini. c.*
- a** Negligētia pōꝝ videt eſſe nſe trāſgreſſionis cauſa. ca. 4. ſcde partis an. 5. 3.
- b** De negligētia faciēdi rephēſiōes ⁊ denūciatiōes/ſciant omittētes ſerōnē diſtricto
iudici reddituros. ibi. 5. 13. et ca. 31. tertie partis an. 5. 3.
- c** De negligētia priorū inq̄rāt viſitatores. ca. 30. ſcde partis an. 5. 13.
- d** Si neglexerit pcurator: reddere rōnē q̄ter in anno/a vino abſtineat donec reddat.
ca. 8. ſcde partis an. 5. 30. *Uide Aduētus. f.*
- e** Si negligēs aut p̄digus fuerit pcurator/ad celle cuſtodiā reuocat. ibi. 5. 33. *U
de Culpa. e. v. Infirmus. ac.*
- a** Negocia aliena tractāt ⁊ tractāda ſuſcipiūt/qdā priores: gregē ſibi creditū nō cu-
ſtodiūt. ca. 4. ſcde ptis an. 5. 4. *Uide Exire. g. h.*
- b** Negocia domoꝝ q̄ p clericū puerſum/donatū/ſas vel alias expediri p̄nt: nō exer-
ceant p priores aut pcuratores rē. ca. 4. tertie compil. 5. 17.
- c** De negociis ⁊ ſumptibus pene oibus/pcurator: recurrit ad prioris pſiliū. ca. 8. ſe-
cunde partis an. 5. 6. *Uide Lella. h.*
- d** Pro negociis vel vtilitate ordinis/prior vel puerſus ad loca remota tranſmiſſus/
ſi deceſſerit/duplex in ordine officium habebit. ca. 29. ſcde partis an. 5. 3. *U
de Duplex officium. a*
- e** De negociis domus nō ſe debet intromittere nouitiū/niſi interrogatus. ca. 23. ſe-
cunde partis an. 5. 23.
- a** Nonam poſt prandiū dicimus tribus diebus poſt feſtū innocentū. ca. 5. p̄me par-
tis an. 5. 38. et ca. 34. p̄ime partis an. 5. 6. *Uide Colloquiū. p. Feſtum. cn.
Infirmus. r. Inſtare. c.*
- a** Nouacula ad caput habet incola celle. ca. 16. ſcde partis an. 5. 6
- b** Nouaculas duas ſiue raſoria duo/habet ad radenda pergamina. ibi. 5. 7. *U
de Barba. d.*
- a** Nouitiū puſſat ad nonam tribus diebus poſt feſtum innocentum. ca. 34. p̄ime
partis an. 5. 6.
- b** Nouitios inſtruāt priores in pfeſſione faciēda rē. ca. 11. ſcde partis an. 5. 13. *U
de Lapſm monachoꝝ. p. Liber. e. Exigere. a. b. c. d.*
- c** Nouitiū p̄mus erit de reſectorio. ca. 13. ſcde partis an. 5. 40.
- d** Nouitiū ſi habent vnde/puideant in nouitiatu de veſtibus ſibi p̄ſis. ca. 6. ſcde par-
tis no. 5. 4. De hoc vide ca. 8. tertie compil. 5. 4. *Uide Bona. d. Excomuni-
catio. h. Celare. b. Abſentiri. c.*
- e** Nouitiū nō recipiant etate minores/ſine licētia capli generalis vel pōꝝ cartuſſe:
nec etiā niſi ſint corpulēti/ad ſupportandū onera ordiſ. ca. 8. tertie compil. 5. 1.
- f** Nouitiū nō recipiant ad pfeſſionē ante annū pbationis: nec aliq; ſupplicet p p-
feſſionis anticipationē. ibi. 5. 2.
- g** Nouitios p̄nt recipe ad pfeſſionē rectores domoꝝ incorporataꝝ/mutato nomine
prioris in nomē rectoris/vbi pōꝝ ad b vocādi/diſtāt vltra vnā dietā. ibi. 5. 3.

Repertorium statutorum

- b** Nouitioꝝ legata sine petitiōe pcedēte pnt recipi/dū tñ nō militēt ī rigorē ordinis: alit facies/pena q̄ trāsgressorib⁹ statutoꝝ imponit/puniat. ibi. §. 4.
- i** Nouitios pueros nō mittāt pores ad caplm generale rē. ca. 9. tertie compil. §. 19.
- k** Nouitiū/nō missam/nō euangeliū/nō eplam dicūt: nec ad missas priuatas seruiūt. ca. 23. scde partis an. §. 10.
- l** Nouitiū possunt missas priuatas celebrare/et ad eas cum cuculla ecclesiastica serui/re. ca. 6. scde partis no. §. 10.
- m** Nouitiū hebdomadā cātus facere/et tā in ecclesia q̄ in refectorio legere possunt rē. ca. 23. scde partis an. §. 10.
- n** Nouitius indutus ducit ad ecclesiam: et instruit vt ad gradum altaris faciat suam orationem. ibi. §. 12.
- o** Nouitius sequit priore cundo ad cellā: qui veniēs ad ostium celle/aspergit nouitiū/et cellam. ibi. §. 12. et. 13.
- p** Nouitiū absoluit por audita eius p̄fessione/a votis factis in seculo. ibi. §. 15.
- q** Nouitiū cōmēdat vni ex seniorib⁹ por q̄ eū instruat ad horas dicēdas. ibi. §. 16.
- r** A visitatiōe nouitiū p̄sueuerūt frēs abstinere/donec rē. ibi. §. 16.
- s** Nouitiū res suas por ex integro reddāt/vt eas custodiat cui por iniūxerit. ibi. §. 17.
- t** De rebus nouitiū nullus nostrū aliqd postulet: nec ad p̄curationē faciendā instru/at ab aliquo. ibi. §. 19. et ca. 24. tertie partis an. §. 3.
- y** Nouitius blāde lenit⁹ tractat in p̄mis/ nec ei totā subito īstitutiōis aspiratē sub/ire pcedit. ca. 23. scde partis an. §. 20. Vide Regocium. e.
- f** Nouitius cū cognario qñq̄ licētiā loquēdi habet: et a pore sepi⁹ visitat. ibi. §. 20.
- y** Nouitius nec rephendit nec rephendit: sed cum offendit/instruit a priore vel ma/gistro suo. ibi. §. 21.
- z** Nouiti⁹ a claustro et caplo/cū necesse est remouet. ibi. §. 22. Vide Adora. f.
- aa** Nouiti⁹ nō q̄rit licētiā vt possit aliquē visitare/nisi forte infirmū. ibi. §. 24.
- ab** Nouitiū et redditū ordinis nostri/ nec a prioribus nec ab alijs modo aliquo subleuētur/aut subtrahant. ca. 23. scde partis an. §. 25.
- ac** Si nouitius p se ad aliam domum se transferre voluerit/non liceat ei absq̄ licētia capli generalis. ibi. §. 26.
- ad** Si nouitius exierit/et postea recōciliatus fuerit: post reconciliatiōē p̄babit p an/num/anteq̄ p̄teat. ibi. §. 27.
- ae** Postto fratri p aliq̄ culpa vltimo/supueniēs nouitius postponit. ibi. §. 27. Vide Leprosus. b. Lepia. a. Hospites. x. Colloquium. r.
- af** In receptione nouitioꝝ priores et conuentus sint magis circūspecti. ca. 6. secunde partis nouoꝝ. §. 2.
- ag** Si nouitiū sacerdotes et alij in missaz celebratiōe et obseruatijs regularib⁹ noluerit se p̄formare/nō faciāt p̄fessionē. ibi. §. 5. Vide Induere. f.
- ah** Nouitiū recedāt a caplo/recitata lectiōe et p̄positis a p̄sidente pponēdis. ibi. §. 11.
- ai** Nouitiū excludant a caplo generali/ finito sermone. ibi. §. 11.
- ak** Exoratiū/vxorē seculū nō relinquēte/q̄ sine p̄prij epi auctoritate recepit/prioratū amittat. ca. 23. scde partis an. §. 31.
- al** Exoratus/altero p̄uge in seculo remanēte/nō recipiat ad ordinē sine licētia capli generalis/vel prioris cartuse. ca. 8. tertie compil. §. 7. Vide Lōicare. g. Le/bzare. l. m. Būficiū. i.
- am** Nouitiū sepeliunt eo mō q̄ p̄fess. ca. 4. p̄me p̄l no. §. 3. Vide Habitus. c.
- an** Cū nouitius mōachus ad statū clerici redditū reducit/p annū integrum in habitu clerici p̄bet. ca. 1. tertie partis no. §. 1.
- ao** Nouitiū p̄fessio. ca. 24. scde ptis an. §. 4. et ca. 24. tertie partis an. §. 5.
- ap** Nouitiū nō faciāt p̄fessionē/nisi p̄prio pore p̄te: vel alio de ordine nro p volūtate eius rē. ca. 6. scde partis no. §. 12. Vide Nouitius. g. Diuidere. c. Liber. ah.
- aq** Nouitiū post annualē p̄bationē nō retinemus/nisi p̄fessionem facere sit paratus. ca. 24. scde partis an. §. 8.
- ar** Qñ duo nouitiū/ad aliquā domum veniūt: qui posterior venit/ si prius p̄fessionē fecerit/primus deinceps remaneat. ibi. §. 10.
- as** Nouitiū p̄sū suscipiunt ad testimoniū eoz inf q̄s p̄sati sunt. ca. 24. stie p̄l an. §. 2.

ordinis cartusiensis

- at Nouitiū recepti in osculo pacis coram puentu fratrum rasi/mox caputio de manu prioris accepto/induunt. ibi. §. 2.
- ay Nouitiū si aī p fessione mortuus fuerit/eadem si bi fieret/ac si p fessus esset. ca. 25. tertie partis an. §. 2. Uide Lādela. x. Dispēlare. a. Nouitiū. f. i. Abise/ricordia. c. Conuersus. aq.
- ax Nouitiū nouitiū erūt mōachi p caplm recōciliati. ca. 31. scde partis an. §. 12.
- b Nouus por. Uide Licētia. d. Charta. b. Electio. ac. ae. Celebrare. a. b. **Nouus**
- c Nouus por tā domus cartusie q̄ ceteraz/ in primo sequenti caplo generali faciat p fessionem. ca. 5. scde partis an. §. 35.
- d Nouo statuto vel dispēlatiōe circa rigore ordis/ nullus vtaf quicq̄ p duo capla fuerint approbata. ca. 28. scde ptis an. §. 18. Uide Statutū. f. g. i.
- e Nouū statutū illud itelligit/ qd fieret p rigore ordis rē. ca. 10. scde ptis no. §. 7.
- a Nudū officiū cū dicit post missā: nō d: in eo sanctus/ neq̄ agnus dei: nec se vertit sacerdos ad pplm/ cū dicit: dñs vobiscū. ca. 43. prime partis an. §. 57 **Nudū**
- b Nudū officiū cū misse pūctuali fuerit subiungendū: kyrieleson alternati p choros: cetera oīa dicant ab oībus sine cātū: glia in ex. credo/ sanctus r agn⁹ dei in talib⁹ officijs reticent: r post completā/ dictū officiū cū dñs vobiscū: r bñdicamus terminat. ca. 5. pme ptis no. §. 31. Uide Celebrare. k. Defunctus. e.
- c Nudū officiū de dñica dicit in dñica/ qñ festum sancti iohānis baptiste occurrit in dñica infra octauas corporis christi. ca. 1. tertie compil. §. 37.
- d Nudū officiū de ieiunio dicit post missam octauaz natiuitatis brē marie/ qñ ipse octaue occurrūt in feria q̄rta ieiunioz tpaliū septēbris. ibi. §. 40
- b Numerus. Uide Conuersus. a. Monachus. f. Expēsa. c. **Nume**
- c Si qui psonam sup numerum sine pmissu capli receperint/ obedientias amittāt. ca. 19. scde partis an. §. 3.
- d Ad numerum pdictum conuersoz/ quattuor poterunt addi redditī vel cōuersi. ca. 25. scde partis an. §. 4.
- e Numerus fratrum si nō est plenus/ redditī tā sani q̄ egri vestiri poterūt. ca. 33. tertie ptis an. §. 12. Uide Moniales. e. n. ar. Lectio. ab. Alba. a. Alia. b. c. d. e.
- f Numerus alialiū est q̄draginta tricēnaria int oues r capras lactātes: vacce sexaginta: saginarij sex: vltra q̄ nulla dom⁹ hñe vsurpet. ca. 19. scde partis an. §. 13.
- g Ad pdictum numerum adijcienda/ prior cartusie poterit dispēlare vsq̄ ad viginti tricēnaria ouium. ibi. §. 13.
- a Numer⁹ animalū pfixum/ si quis sine licentia excesserit/ cedit residuum in ius capituli. ibi. §. 14.
- b **O**bedientia inquantū est virtus. **Obe**
- c Obediētia ab oībus q̄ regulariter viuere decreuerunt/ magno studio est seruanda. ca. 24. scde partis an. §. 6.
- d Melior est obediētia q̄ victime/ r auscultare magis q̄ offerre adipē arietū. ibi. §. 6.
- e Obediētia si defuerit/ tāti labores nō solū careāt pmo: s̄ supplicium damnatiōis incurrant. ca. 24. scde partis an. §. 6.
- f Uno r solo obediētie bono/ cūcta nobis fructuosa futura speramus. ca. 14. secūde partis an. §. 28. Uide Monachus. h.
- g Obediētie pmittēde cōmuni caplo/ a quolibet nouo priore/ modus r forma. ca. 5. secūde partis an. §. 35. Uide Nouus. b
- h Obedientiam pmittāt omnes priorisse monialiū caplo generali p se r domibus suis. ca. 34. tertie partis an. §. 1.
- i Obedientia pmittāt priori nouo/ mōachi in claustro. ca. 5. scde partis an. §. 29.
- k Obedientiam promittant priori nouo/ conuersi r redditī in caplo ipsoz. ibi. §. 29.
- l Obedientiam pmittant vicario monialium/ monachi/ conuersi r redditī. ca. 4. tertie partis nouoz. §. 3.
- m Obedientiam tenet pmittere priorissa vicario: r moniales r conuerse tantūmodo priorisse. ibi. §. 4.
- n Obedientiam pmittit nouitiū in p fessione sua. ca. 24. secūde partis an. §. 4. et ca. 24. tertie partis an. §. 5.

Repertorium statutorum

- o Obedientiā pmittere prior alicuius domus/in manu prioris alteri domus vel vicarij: nō cōfessus illius domus. ca. 8. tertie compit. §. 9.
- p Obedientiā pmittere in manibus prioris in pūctū/qui in alia domo habet pfecti. ca. 6. scde partis no. §. 16.
- q Obedientiā pōit pmittere nō recusat psona ordi. q mittunt ad pfectionē extra domos suas: als sint in disciplina generali. ibi. §. 17.
- r Obediat subditus reuerēter priori: et in vbi et in factis ei deferat. ca. 3. scde partis no. §. 21. Uide Hospites. v.
- s Obedire teneant subditi supioribus/in pōnēdo criminosos in carcere. ca. 9. secūde partis nouoz. §. 1.
- v Obedientiā mētū est officiū ordi. Uide Absoluere. h. bc. bq. Dispēfare. f.
- y Obedientiā amittat pōr et pcurator/ q sine pmissu capli terminos suos dilatauerint: aut phibitā tenuerint possessionē rē. ca. 19. scde partis an. §. 3.
- x Cū suas obediētiā amittūt p eadē culpa pōr et pcurator/ in ipsa domo nō debent habere easdē: donec a caplo pcedat. ca. 8. scde ptis an. §. 28. Uide Abutare. a.
- y Obediētis singulis/ pōr tales frēs satagit deputare: quoz fidei eas valeat credere. ca. 7. scde ptis an. §. 3. Uide Caplin monachoz. l.
- z Obediētiā cōmēdat prior sine oi pactiōe. ibi. §. 4. Uide Abbas. q.
- aa Obediētiā cōmēdat pōr pūsis i supiori domo/ cū vult. ibi. §. 5. Uide Abiscōia. c.
- ab Circa singulas obediētiā pcuratorē cōuenit esse sollicitū. ca. 8. scde ptis an. §. 37. Uide Conuersi. ax. Cella. ak.
- ac Obediētiā nō pnt habere monachi et pueri criminosi/ post recōciliationē: donec p caplin pcedat. ca. 31. scde partis an. §. 25.
- ad Obedientiā nō habeat monachi et pueri nō criminosi rē. ibi. §. 25. Uide Dispēfare. d. e. f. g. Abendaciū. b. Loqui. h. Abutare. b.
- ae Obedientiales frēs rōnem quā reddit pcurator prior reddant pcuratori. ca. 28. tertie partis an. §. 20.
- af De obediētijs et de oibus q habet pueri/ faciāt fm prioris et pcuratoris dispositiōnē. ibi. §. 24. Uide Continētia. a. Fugitiuus. o.
- ag Obedientiā tenens vel opari/ si prior vel pcurator nō acq̄uerit/ abstineat a vino
- ah Oēs obediētiarū/ alias obediētiā cū opus ē et eis iniūgit debēt (rē. ibi. §. 18. inuare. ibi. 38.
- ai Obedientie poterunt redditus laicis cōmendari/ facta pfectione. ca. 33. tertie partis an. §. 6.
- ak Cūcūq obediētiario vel opario/ pcurator pecuniam dederit: requisitus rōnem reddat. ca. 28. tertie partis an. §. 22. Uide Inobediens p totum. Absoluere. af. vlg. by.
- a Oblatiōes extra terminos/ nulla domus possideat absq̄ licentiā capli. ca. 19. scde partis an. §. 1. Uide Celebrare. b.
- a Obligare. Uide Beneficiū. ad.
- a Observantiā ordinis nos conuenit fortius obseruare cum prior foris est. ca. 22. secunde partis an. §. 4.
- b Ad horas dicendas et obseruantiā ordinis instruit nouitius. ca. 23. secunde partis an. §. 15. Uide Monachus. h. Denunciare. a.
- a Obstinatus pmanēs in inobediētiā/ post admonitiōnē tertiā de ordine expellat. ca. 21. scde partis an. §. 3. et ca. 28. tertie partis an. §. 53.
- b Obstinato animo/ nulla psona ordinis/ libros alia ve quecūq sibi appropriet. ca. 5. scde partis nouoz. §. 17.
- c Obstinati in sustinēda opiniōne/ vel in mō viuēdi singulares: ad pfectionē nō admittant. ca. 6. scde partis no. §. 5. Uide Nouitius. ag.
- d Obstinos priores ad petendum misericordiā/ visitatores faciant petere. ca. 8. secunde partis no. §. 5.
- Obutare. Uide Locus. i
- Oculus. Uide Aburmare. a.
- Officine. Uide Aqua. c. Cella. am. bb. Comedere. n.
- a Officiales/ q pncipaliter domibus nō p̄sidēt/ poterūt visitatores absoluere. ca. 8.

scde p
a Offici
caplin
b Offici
capli
Offici
b Offici
habu
c Offici
ca. 4
d Offici
de pa
e Offici
ca. 3. b
f Offici
die va
um. a
g Offici
Uide
h Post o
docet
i Offici
ca. 4
In fest
k Offici
dum
§. 70
l Offici
cit. ca
m Offici
n Offici
o Offici
p De off
tiqu
q Offici
r Offici
tis a
s Ad off
t Offici
v Ad off
r Offici
y Offici
3 Offici
stet. c
aa Idem
an. §. 8
ab Pro o
trig
ac Offici
ad In off
Uide
ae Offici
ti. §. 2
af Abatu
ag Offici
Offici
clesian

ordinis cartusienſis

- ſede ptiſ no. 5. 5. Vide Abſoluere. b. ay. bc. bo. bq. br. bs. Ihoſpites. v.
- a** Officiarios ſuos pſit inſtituere ⁊ deſtituere priores/ nec in hoc pſit impediſi niſi p caplin generale vel priorē cartuſie. ca. 4. tertie compil. 5. 9. Officia
- b** Officiari⁹/ nullus ſit in domib⁹ ordinis/ niſi fuerit ipſius domus pfeſſus ſine licētia capli generalis vel prioris cartuſie ſeu viſitatoris. ibi. 5. 26.
- b** Officiū diuinū. Vide Lātare. b. Duplex officiū p totū. Diuinū officiū p totū Officiū
Officiū diuinū/ diuinū ⁊ nocturnū ſequant⁹ exiſtētes in caplo generali/ niſi licentiā habuerint ſe abſentādi. ca. 9. tertie compil. 5. 1. Vide Culpa. o.
- c** Officiū diuinū ſequant⁹ pōres ⁊ pcuratores in domib⁹ ſuis q̄tū negocia pmittūt. ca. 4. tertie compil. 5. 17. Vide Bñficiū. ab. ad. Aduentus. c.
- d** Officiū diuinū a nullo priore imutari licet. ca. 1. prime partis an. 5. 1. et ca. 3. ſecū/ de partis an. 5. 1. Vide Conuerſi. p.
- e** Officiū non tenent⁹ reddere donati ⁊ p̄bendarij/ quādiu ſunt in habitu ſeculāri. ca. 3. tertie partis no. 5. 9.
- f** Officiū dñicale diceſ in dñica poſt miſſam de feſto/ ab octauis pentecoſtes/ nulla die vacante in hebdomada. ca. 20. prime partis an. 5. 6. Vide Dñicale offici/ um. a. b. Audum officiū. a. b.
- g** Officiū/ ſalue ſanta parens/ quotidie dicaſ in cellis ⁊c. ca. 36. prime ptis an. 5. 11. Vide Aduentus. c.
- h** Poſt officiū/ ſalue ſctā parēs/ ſubiūgim⁹ euangelij/ in pñcipio erat x̄bū/ ⁊ in ſine/ te decet/ cum orōnibus ⁊c. ca. 5. prime partis no. 5. 2
- i** Officia miſſarū q̄ dicunt⁹ diebus vacatibus/ dicere non tenet⁹ infirmarius infirmis. ca. 45. prime partis an. 5. 1.
- k** In feſto natalis domini non diceſ officiū infirmis/ niſi miſſe maioris. ibi. 5. 1
- k** Officiū miſſe de ſpūſancto/ a ſeptuageſima vſq; ad paſcha/ in electione prioris/ dum ſanctificatus fuero ⁊c. ca. 16. prime partis an. 5. 7. et ca. 43. prime partis an. 5. 70. et ca. 9. prime partis an. 5. 8.
- i** Officiū cātoris hebdomadarij alternatim vnusquiſq; in ſuo choro p ordinem fa/ cit. ca. 38. prime partis an. 5. 6
- m** Officiū cātoris hebdomadarij ad longū. ibi p totum.
- n** Officiū p bñfactoribus ſancti ſtephani. Vide Bñfactor. a. b. c.
- o** Officiū p cluniacēſibus. Vide Cluniacēſes. a. b. c.
- p** De officio capituli generalis/ idipſum per omnia dicimus. ca. 48. prime partis an. nquoz. 5. 35.
- q** Officiū capli generalis/ qñ ſit ⁊ p qbus ſit. ca. 29. ſcōe partis an. 5. 32.
- r** Officiū de marian facimus circa feſtum beati bartholomei. ca. 48. prime par/ tis an. 5. 36.
- s** Ad officiū de marian/ nō tenemur. ca. 4. pme partis no. 5. 23.
- t** Officiū de chalcis facimus circa feſtū beati brictij. ca. 48. pme partis an. 5. 36
- v** Ad officiū de chalcis nō tenemur. ca. 2. tertie compil. 5. 28. (5. 1.
- x** Officiū oim fidelij/ altera poſt oim ſcōz feſtū die celebram⁹ ⁊c. ca. 49. prie ptl an. 5. 1.
- y** Officiū p ſrib⁹ ordis facim⁹ in craſtio reliqaz. ca. 28. pme ptl an. 5. 11. et ca. 49. pme
- z** Officiū defūctorū nō facim⁹ infra octa. natal dñi/ paſche ⁊ penteco/ (ptis an. 5. 5.
- aa** Idem ⁊ par officiū facimus p prelato/ ſicut ⁊ p ſubiecto ⁊c. ca. 48. prime partis an. 5. 8.
- ab** Pro officio capli generalis/ bñfactorū ſancti ſtephani ⁊ cluniacenſij dicunt redditi/ triginta pater noſter. ca. 33. tertie partis an. 5. 18.
- ac** Officiū dicit diuinū pcurator pueris ſine cātu. ca. 1. tertie partis an. 5. 2.
- ad** In officio eccleſiaſtico pueri debent imitari clericos. ca. 2. tertie partis nouoz. 5. 6
- ae** Officiū ſacrū ⁊ matutinas audituri/ aſcēdit media ps puerloz. ca. 1. tertie ptis an/ ti. 5. 2. Vide Aſcendere. g. m. Eccleſia. o.
- af** Matutinas in integrum frater audit/ qui iacet ſuperius ⁊c. ca. 28. tertie partis an.
- ag** Officiū diuino p̄ceſt/ qui p̄ceſt ordine/ cum conuerſi conueniant ad ec/ (5. 2.
- ah** Officiū cleſiam ⁊c. ca. 3. tertie partis an. 5. 1.

Repertorium statutorum

- ab In officio diuino habent pueri p psalmis oratione officia: et de ea omnes horas et totum complent officium. ca. 2. tertie partis an. §. 1. et. 2.
- ai Officiū misse audiāt coqnari et ei adiutor in festis. ca. 10. tertie partis an. §. 7
- ak In officio suo dicūt redditi p matutis decies pñ: et p singulis alijs horis/ter pñ noster. ca. 33. tertie partis an. §. 17. *Uide Redditi. g. h. i*
- Oleum. *Uide Lella. ad*
- b Oleū i firmoꝝ in domib⁹ ordiis sp habeat: et oī anno renouet. ca. 2. tertie compil. §. 5
- a Olle due dant incole celle. ca. 16. scde partis an. §. 11.
- b Ollas suas lauat et scutellas coquinarius inferior/vel lauari facit etc. ca. 11. tertie partis an. §. 24.
- Omnium sanctorū festum. *Uide Festum. db. dc. de. df.*
- a Opera certa/ ppe incerta bñficia/ subeunda nō vident. ca. 25. prime partis an. §. 6.
- a Opa spūalib⁹ dat a vespis vsq ad cōpletoriū. ca. 41. prime partis an. §. 21.
- b Opera dare tenent clerici spūalib⁹/ sic et laici corporalib⁹ exercitijs. ca. 25. scde partē an. §. 2. et ca. 33. tertie ptis an. §. 1. *Uide Completoriū. b. Lella. o. ak. Dor mire. c. Ligatoz. b. Lectio. aa. Accōmodare. e. Abstinentia. ae.*
- c Opib⁹ manuū deputat spaciū a tñia vsq ad sextā ferialib⁹ dieb⁹. ca. 41. prie ptē an.
- d Opib⁹ manualib⁹ deputat spaciū/ qd nonā vespasq distermiat. ibi. §. 19. (§. 17
- e Semp in opando/ saltem ad breues et quasi iaculatas monemur orōnes recurrere.
- f Ad opus manuū/ nō nisi ter trinis diebus in anno conuentus exit. (ibi. §. 19. ca. 18. secunde partis an. §. 5.
- g Opa cōmunia sūt hebda post octauas pasche/ post festū aploꝝ petri et pauli: post festum sancti michaelis. ca. 10. scde partis no. §. 5
- h Opib⁹ cōmunib⁹ debet pcurator si voluerit interesse. ca. 8. scde partis an. §. 12. *Uide Conuersus. s. t. v. x. y. z. ab. ac. Laborare p totum. Annūciatio. e. Abu lieres. e. Grangia. e. f.*
- i Opari nō debet sine speciali licētia tpe dormitiōis: nec post recordationē in estate/ qui opant vel emendat libros. ca. 18. scde partis an. §. 3.
- k Oparios nō pducit coqnarius supior sine licētia. ca. 10. tertie partis an. §. 10
- l Operarios non querit pistoz sine licētia. ca. 12. tertie partis an. §. 3. *Uide Lu/ stoz. o. Carpentarius. a.*
- m Oparios sibi necessarios qrit boū magister. ca. 17. tertie partis an. §. 5.
- Oratio. *Uide Officialis. a. b. Jeiumum. a.*
- b Abodus dicēdi orōnes ad horas/ in festis. xij. lectio. ca. 29. prime partis an. §. 5.
- c Abodus dicēdi orōnes ad horas/ in festi triū lectio. ca. 30. prime partis an. §. 7
- d Orōnes q̄s voluerit/ et quo ordine voluerit: pōt q̄sq dicere in missis que cātant de gratia/ s̄ nō excedat septem. ca. 43. prime partis an. §. 78.
- e Orationes in missis defunctorū/ que non sunt ex debito: non excedant septem. ca. 49. prime partis an. §. 9.
- f Orōnes septenariū numex in missis puētualibus et puatis nō excedant/ nisi neces/ sitas incūbat. ca. 5. prime partis no. §. 11. *Uide Collecta. b.*
- g Oratio: ecclesie tue/ in missa conuentuali de viuis semel dicatur in die. ca. 1. tertie compil. §. 49.
- h Oratio: deus a q̄/ semel in die debet dici in puētu qñ de viuis celebrat: excepta ce/ na dñi/ et sabbato sancto. ca. 5. prime partis no. §. 12
- i Oratio: omps qui viuoꝝ: *Uide Agenda. m.*
- k Oratio: adesto/ dica a psonis litteratis/ a feria secūda pasche vsq ad pētecostes: ca. 1. tertie compil. §. 50.
- l Orō: deus q̄ corda/ vel: pte de/ dica in missis puētualibus et puatis/ diebus capli generalis. ca. 16. prime partis an. §. 6. *Uide Sacrista. s.*
- m Oratio: deus qui corda/ vel: pte de/ tempe capli continuent vsq ad sabbatum in/ clusue. ca. 1. tertie compil. §. 51
- n Orō: a domo tua/ a festo annūciatiōis vsq ad festū sācti michaelis dica post de/ venerūt gētes/ p fructibus terre. ibi. §. 53.
- o Oratio bona et deuota. ca. 13. tertie compil. §. 22. *Uide Festū. dy: Opera. e. Suffragia p totum.*

ordinis cartusienſis

- p** In oratione materna / et pater noster / prior instrui laicos faciat: et credo / et salutatio / ne beate marie. ca. 6. scde partis an. §. 18.
- q** Ad orationē pſtitutā post matutinas festināt puerſi. ca. 2. tertie partis an. §. 3.
- r** Quam orationem scribere nolumus: quia vulgaribus verbis / alijs ab alijs inſi / nuatur. ibi. §. 3.
- s** Oratio pſtituta scripta est. in ca. 2. tertie partis no. §. 3.
- t** Orationem maternam / post matutinas singulis diebus / prostrati faciunt conuer / si. ibi. §. 3.
- v** Orationi impendūt spaciū qđ est int̄ tertiā et sextam / diebus capli / cōuerſi qui non ascendūt. ca. 8. tertie partis an. §. 1. **U**ide Ecclesia. s. t.
- O**rdinatio. **U**ide Statutum. b. i.
- b** Ordinationes scribant in vno libro vicarij domorum / si que ſiant in posterum. ca. 4. tertie compil. §. 24.
- c** Ordinationes capituli generalis / vel viſitatoꝝ: si quis non obseruauerit / aut im / pugnauerit: a vino et ceruiſſa ſuspendat / donec eas impleuerit cum effectu. ca. 9. tertie compil. §. 36.
- d** Ordinationes si que ſiant in posterum / legant quater in anno in conuentu. ca. 13. tertie compil. §. 18.
- e** Ab ordinationum multiplicatione ceſſet caplm generale / niſi neceſſitas ordinatio nem nouam erigat. ibi. §. 19.
- f** Ordinationes oēs post noua ſtatuta edite / reuocant: vt in plogo tertie compil.
- g** Ordinata et inuncta p viſitatoꝝ / ſemper intelligunt ordinata: niſi relaxent. ca. 9. tertie compil. §. 48.
- o** Ordo vniſormiter et indiſſimiliter obseruari debet a pſeſſoribus ſuis. ca. 4. ſecū de partis an. §. 5.
- b** Ordine vbicūq; in conuentu / eum cūcti tenemus: quē ſingulis ſuis dedit aduen / tus: niſi. ca. 24. ſecunde partis an. §. 9.
- c** Ordinem teneant pſiores non venientes ad caplm si exierint terminos. ca. 29. ſe / cunde partis an. §. 5. **U**ide Exire. f.
- d** Ordine teneat in victualibus / vicarius et qđcūq; alius / q̄ ingreſſus fuerit domū mo / nialiū ab ostio clauſtri et infra / niſi cū ſocio honeſto: et ſi pſior ſiſſa et ceteri / q̄ hoc p / miſerint / donec p pſiorem cartuſie abſoluant. ca. 4. tertie partis no. §. 16. **U**ide Appellare. d. Donatus. i. Adoniales. b. ae. Clericus. c. d. ditus. b.
- e** Ordine tenere / eſt eſſe pſetū feria ſcda et q̄rta / pane et coq̄na: feria t̄tia et ſabbō / pane vino et coq̄na / feria q̄rta et dieb' capli ſiue. xy. lectio. moꝝe pſetū abſtinētia ordi / ſi hebda obseruata: niſi neceſſitas interdicit. ca. 10. ſcde partis no. §. 6.
- f** Ordine teneat in victualibus p vñū mēſem / et p caplm generale vel viſitatoꝝ ri / gidius puniat / pſior vel alia pſona ordinis que ſubornauerit v' induxerit aliquā pſonā ordinis ad inſtabilitatē / pmittēdo obediētias / groſſas pitātias / optima vī na et ſpaciamenta. ca. 3. tertie compil. §. 4.
- g** Ordo ſacer
- b** Ad ordines quando ibūt monachi / habeant ſociū vel ſamulū honeſtum ſecū: et p viſtandis parentibus / a recto itinere notabiliter nō diuertāt. ca. 5. ſcde partis no. §. 7. **U**ide Luria. d. Licentia. b.
- i** Ad ordines nō mittāt pſidētes domoꝝ nouitios / nec mōachos aut clericos reddi / tos / donec ad etatē legitimā puenerint. ca. 4. tertie compil. §. 14.
- k** Ordinis etas declarat. ibi. §. 14.
- l** Nec mittant niſi ad ppriam ciuitatem: et eundo et reuertendo non diuertant a re / cto itinere. ibi. §. 15.
- m** Pro diſpēſatiōe erecūtiōis ſuoꝝ ordinū / nullus ſupplicet dño pape vel ſuis legat / p his q̄ ad ordinē de apoſtaſia reuertunt / ſine licētia capli generalis / vel pſioris cartuſie. ca. 10. tertie compil. §. 13. **U**ide Crimen. d.
- n** Ad aliū ordinē pſeſſi noſtri ordinis trāſire nō pſit / niſi fuerit ſup hoc p papam ſub bulla plumbea diſpenſatū. ca. 13. tertie compil. §. 8.
- a** Ornamenta aurea vel argētea pſter calicē in ecclia nō habemus / niſi forte in ſtolis. **O**ma aut manipulis / ſiue ſignaculis libroꝝ. ca. 32. ſcde partis an. §. 1.

Repertorium statutorum

- a** Osculamur terrā in vigilia natalis dñi/cū in caplo audimus pñciari: iesus chri-
stus filius dei in bethleem iude nascit. ca. 4. prime partis an. §. 11. *Uide Annū*
ciatio. a. Genua. a. f. Crux. d.
- b** Osculant crucem conuersi oblatam a coqñario q̄ inferius sunt/dicentes: adoram⁹
re rē. ca. 7. tertie partis an. §. 4.
- c** Osculat sacerdos altare in vigilia pasche/cū pñciat in letania: sc̄a trinitas. ca. 13
prime ptis an. §. 44. Et in vigilia pētecostes. ca. 18. prime partis an. §. 7
- d** Osculat sacerdos altare/in venijs quas accipimus. ca. 36. prime partis an. §. 23.
- e** Osculat sacerdos altare/cum post pfessionē/dñicā orōnem dixerit/ante faciem al-
taris. ca. 43. prime partis an. §. 13.
- f** Osculat sacerdos librum cum post euāgeliū/rñdet/amen in matutinis. ca. 42. pri-
me partis an. §. 9.
- g** Osculato altari/diaconus legit euāgeliū. ca. 43. prime partis an. §. 18.
- h** Ad osculādū fert liber ep̄o/deinde sacerdoti. ibi. §. 19.
- i** Osculat diacon⁹ librū euāgelij post sacerdotē. ibi. §. 19. *Uide Calix. e. Aban⁹. b*
- k** Osculātes terrā p̄sternimur/dum dicif: ⁊ homo factus est: ⁊ sacerdos osculat alta-
re. ibi. §. 22.
- l** Osculat sacerdos altare semel/dicēs: q̄t q̄t ex hac altaris p̄ticipatiōe. ibi. §. 41.
- m** Osculato altari/sacerdos dat pacem diacono. ibi. §. 45.
- n** Osculat infirmus ab oibus tāq̄ p̄fecturus. ca. 46. p̄me ptis an. §. 7. *Uide Dis-*
p̄sare. h. Eps. a. Amplexus. a. Aboniales. v
- o** In osculo pacis recipit nouiti⁹ a p̄ore: deide a ceteris oib⁹. ca. 23. sc̄de ptis an. §. 9
- p** Osculās formā nouiti⁹/dicit: ora p̄ me pater. ca. 24. sc̄de partis an. §. 5.
- q** Sup̄ exosculatū altare/offert nouiti⁹ pfessionē lectā. ibi. §. 5.
- r** Oscula ⁊ āplex⁹ mulier⁹ phibent sub pena discipline general⁹ q̄ ad subditos: ⁊ q̄ ad
p̄ores/stādī extra sedē suā in puētū p̄ tres mēses. ca. 5. tertie compil. §. 7.
- Ostendere.** *Uide Absoluere. bk. Abonachus. g.*
- b** Ostendere tenent suo p̄ori/eiusq̄ exponere volūtati: oēs tā clerici q̄ laici p̄fessi/q̄cqd
habēt in cellis vel alibi/q̄tiēs ab eo fuerint req̄siti. ca. 5. sc̄de partis no. §. 11.
- Ostium.** *Uide Lectio. af.*
- b** Ad ostiū ecclie sacerdos aspgit mōachū infirmū/aq̄ bñdicta. ca. 43. p̄me p̄t an. §. 6
- c** Ad ostiū ecclie fert mōachus vicinior pacē mōacho infirmo. ibi. §. 46.
- d** Ad ostium celle potest loqui p̄curator cum monachis. ca. 8. secū de partis an. §. 14.
Uide Lolloquium. av.
- e** Ad ostiū rectorij pulsar vicarius absente priore. ca. 10. sc̄de partis an. §. 7
- f** Ostium suum nō tenet apertū vicarius/sicut nec ceteri: nisi sit aliquis in cella cum
eo. ibi. §. 22. *Uide Lella. y. 3.*
- g** Ad ostiū claustrī clamādo vel pulsando/nō debēt facere pueri nimiū strepitū qñ
puētus est in claustro. ca. 28. tertie ptis an. §. 43. *Uide Defunctus. c.*
- h** A p̄mo ostio coq̄ne vsq̄ ad portā signi: ⁊ vsq̄ ad ostiū cellarij null⁹ loquit. ibi. §. 36.
Uide Intrare. e. Aboniales. t. Ordo. d. Disciplina. f. g.
- Oues.** *Uide Accōmodare. b. Numerus. f. (§. 15. Ous*
- b** Oues ⁊ capras yltra q̄dragita tricēnaria nulla dom⁹ h̄e vsurpet. ca. 19. sc̄de p̄t an.
- c** Si yltra viginti oues teneat magf ouīū singulis pastoribus/obediētiā amittat.
ibi. §. 15. *Uide Capra. a. b. Grangia. a. g.*
- d** Ouiū magister habet bursam. ca. 28. tertie partis an. §. 21.
- e** Ad curā magf ouīū ⁊ socior⁹ eius/p̄tinet dom⁹ in q̄ sūt casei/quā arcellā vocam⁹:
que sicut aliq̄ de cellis seruāda p̄cipit. ca. 18. tertie partis an. §. 3
- f** Cū magister ouīū ⁊ socij eius foras exeūt ad hyemandū/nihil dare vel accipere p̄-
ceptum habent. ibi. §. 4.
- g** A puero mercēnario q̄ est cū magistro ouīū/itur ad molendinū/panis coquit/vi-
num emit: ne ad villas ire cogant. ibi. §. 5. *Ereges. b.*
- h** Ad mulgendum vices triginta oues/septem pastores sufficiunt. ibi. §. 7. *Uide*
Lanis. a. b.
- i** Magf ouīū emit fenū ⁊ annonā rē. ibi. §. 9. *Uide Agn⁹. a. b. Caseus. g. Loq. l.*
Letera q̄ ad magfm ouīū p̄tinet: q̄re ca. 18. tertie ptis an. p̄ totum.

ordinis cartusiensis

- Qua.** Vide Laseus.c.e. Abstinētia.v.r.y.3. Lena.h.
- Quis** et caseo licet vti feria tertia rogationū.ca.17.prime partis an.5.6:
- P**actiones q̄s priores a monachis extorquet/vistatores soluant r̄.ca.30.
- P**actio sc̄de partis an.5.11. Vide Obedientia.3.
- P**acto aliquo nihil p̄mittat fundatoribus n̄fis/q̄ in nostro cimiterio se/pelient.ca.49.prime partis an.5.22.
- P**alla. Vide Aqua.i.
- P**alla et vna mapula lata tantū coopit altare in pasceue.ca.13.prime parti an.5.25
- P**allia tapetiaq̄ reliquimus.ca.32.sc̄de partis an.5.2.
- P**alpare. Vide Debilis.c.
- P**anis q̄uis de tritico/torta est.ca.14.sc̄de partis an.5.16
- P**anē albū/nō facimus:nisi p̄ infirmis.ibi.5.16.
- P**anē panis sal nō ponimus.ibi.5.16.
- P**anē panis et vini sup̄est/sabbato reddit̄.ibi.5.17.
- P**anē albū q̄ diu volumus retinemus.ca.14.sc̄de ptis an.5.17. Vide Cella.1.
- P**anē n̄m ita eq̄lit sc̄ndere debem⁹/tā in refectorio q̄ in cellis/q̄ residuū honeste cuilibet possit apponi.ca.13.sc̄de ptis an.5.29. Vide Cōsuetudo.ab.
- P**anē retineat panē pueri/post hebdomaz q̄ eis dat⁹ fuerit.ca.20.tertie pt̄ an.5.13.
- P**anis nobis poterit p̄ cellas apportari/quando prior viderit expedire.ca.34.p̄i me partis an.5.10.
- P**anē vel aliud/paupib⁹ seculi dam⁹ p̄ elemosyna.ca.26.sc̄de partis an.5.1.
- P**ane panis familie q̄tū necesse fuerit/de criminosi.ca.31.sc̄de ptis an.5.17
- P**anis q̄ in refectorio apponit̄ mūdus sit nō erustus.ca.10.tertie ptis an.5.23.
- P**ane auene velcunt conuersi/a kalendis nouemb̄is vsq̄ ad pascha.ca.20.tertie partis an.5.12.
- P**ane et aqua et sale/semper feria sexta/contenti sunt conuersi.ibi.5.1. Vide Aher/cennarius.11.
- P**anē et caseū dat coqnari⁹ inferior hospiti⁹ cursorib⁹ r̄.ca.11.tertie ptis an.5.15
- P**anē p̄uētuale nō dat coqnari⁹ inferior/in hospitio exteriori.ibi.5.16.
- P**anē recente nō dat coquinarius inferior sine licentia/nisi quando monachis da/tur.ibi.5.28.
- P**anē triticeū nō coquit pistor infra hebdomam sine licētia.ca.12.tertie partis an.5.3.
- P**anē. Vide Adiutorū.c. Ques.g. Fructus.c.
- P**annus. Vide Custodire.b. Indumēta.a.
- P**anū grossum simplicē/p filtro accipit incola celle.ca.16.sc̄de partis an.5.1.
- P**anōz attritionē maxime ad nos certū est p̄tinere.ibi.5.5.
- P**arabole. Vide Liber.r.
- P**aralipomenon. Vide Liber.f.
- P**arentes. Vide Ordo.h. Terminus.h.
- P**arentū visitatiōes/vitēt et fugiāt p̄sone ord̄is.ca.1.sc̄de ptis no.5.11
- P**articipationē orōnū p̄cedim⁹ penitētib⁹ ad nos veniētib⁹.ca.32.sc̄de pt̄ an.5.10
- P**articipationē et alia b̄nficia nō p̄petua/amici et b̄nfactorib⁹ p̄or cū mōachis im/pertiri valeāt.ca.4.p̄me ptis no.5.29. Vide Abstinētia.29.
- P**articipiū orōnū h̄nt moniales n̄fi ordinis.ca.34.tertie partis an.5.8.
- P**ascua extra terminos/licite p̄nt emi et possideri.ca.19.sc̄de partis an.5.10
- P**assio vel vita sancti occurrētis in officia:in eadē d̄nica legi poterit in refectorio.ca.2.prime partis an.5.18.
- P**assio vel vita sancti.xij.lectio.occurrēt in officia post octa.apparitiōis legi pote rit i refectorio/post homeliā officiale:et residuū homelie festi.ca.7.p̄me pt̄ an.5.9.
- P**assiones sicut cetera euāgelia/dicimus.ca.11.p̄me partis an.5.31.
- P**ad oēs passiōes/diacon⁹ b̄ndictionē petit a sacerdote.ibi.5.31.
- P**quando tres prime passiōes legunt̄: d̄ns vobiscū dicat̄/sine gloria tibi d̄ne.ca.11 prime partis an.5.32. In quarta passiōe/nec d̄ns vobiscū:nec gloria tibi d̄ne di/cit̄.ibi.5.32.et ca.13.prime partis an.5.27.
- P**an passionibus audito/tradidit sp̄m/vel expirauit/vel eiusmodi/in n̄fas ruentes facies/dicimus:adoramus te r̄.ca.5.prime partis no.5.16

Qua

Pactio

Palla

Pallia

Palpa

Panis

Panus

Para

Parali

Paren

Parti

Pascua

Passio

Repertorium statutorum

- g Passiones legūt qui circa infirmum morientē cum licentia remāserint. ca. 47. p. 1.
me partis an. 5. 3.
- b Pastor. Vide Gregē. a. Oues. c. Custos. k. Fraudes. a. Lanis. a
c La pastorib' q' alijs por cōmēdat obediētias rē. ca. 7. scōe ptis an. 5. 4
d Abag' pastor nō habet licētiā fabulādi cū extraneis. ca. 18. tertie ptis an. 5. 1
e Septē pastores sufficiūt ad mulgēdū vices triginta oues. ibi. 5. 7. Vide Lapa. o. p.
a Pastoribus pcessimus pellicias paruulas/que duabus fere veruecinis pellibus
possunt fieri. ibi. 5. 17.
- a Pater noster/ter in matutinis:ceteris horis semel/añ in ceptionē horaz grauitq;
deuote psoluim'. ca. 41. p. me p. an. 5. 9. Vide Gradus. c. d. O. 10. p. q. r. s. t.
b Pater noster/ad gradū altar' flexis genib' dicit sacerdos/deposit' sacerdotalibus
vestib'. ca. 43. p. me p. an. 5. 58. Vide Sepultura. b. Lōuersus. q. Precē p totū
Patronus ecclesie. Vide Festum. dy.
Paulina. Vide Alienare. b.
Paup. Vide Panis. i. Elemosyna. i. k. l.
- b Pauperibus domibus ordinis erogent' pūctus possessionū/ q' infra duos annos nō
fuerint alienate. ca. 19. scōe partis an. 5. 7.
- c Pauperibus et electis ac fugitiuis residuum mensaz distribuāt in caplo generali.
ca. 31. scōe partis an. 5. 49.
- a Paupertatem et abiectiōē et vilitatē/ cum ad omnes monachos: tamen maxime ad
nos/ certum est p. nēre. ca. 16. scōe ptis an. 5. 5.
- b Ad paupertatē et abiectiōē/ ppositū qd subiuiū/ sup oēs alios mōachos nos astri
git. ca. 4. scōe ptis an. 5. 7. Vide Facultas. a.
- c Paupertatem et castitatem vouere non cogat is qui recipit in donatum. ca. 3. ter
tie partis nouoz. 5. 2.
- a Pausam bonā post punctū faciam' in psalmodia. ca. 39. p. me ptis an. 5. 4.
b Simul cātemus/ simul paulemus semp in auscultādo. ibi. 5. 5
c Usq' ad pausam congruentē/ dicat de antiphona/ qui eam pronunciat. ca. 38. p. 1.
me partis an. 5. 20.
- a Pax dñi/ dicit' et accipit: s' agn' dei taceat in sabbato sancto. ca. 13. p. me ptis an. 5. 45
b Pacē fert diaconus priori et ei q' in sinistro choro primū tenet locū: et laicis ad ostiū
chori. ca. 43. p. me ptis an. 5. 46.
- c Pacē eps a diacono accipiens/ nō dat ei qui in eodē choro sedet iuxta eum: s' dia
conus. ca. 9. scōe partis an. 5. 14.
- d Pacē sumimus in diebus dñicis: et in cena dñi: et tota hebda natalis dñi/ pasche et
pētecostes: et in vigilijs earundē solēnitatū: et in oī festo. xij. lectio. et in missis bea
te marie in pūctū. ca. 34. prime ptis an. 5. 14.
- e Pacem sumimus in missis que conuentualiter celebrant' cum dñicali kyriel. ca. 5.
prime partis no. 5. 14.
- f Paci domus p. nū est/ si de dispositiōibus et negocijs domus: monach' exiēs de cel
la/ se intromittit. ca. 44. p. me ptis an. 5. 8. Vide Interrogare. c.
- g Si dixerint nō esse pacē/ causa cū omni studio inq. rat: et ea cognita/ q' puniēdi sunt
legitime puniant'. ca. 30. scōe partis an. 5. 14.
- b Pacē in domib' visitat'/ salua correctiōis disciplina: visitatores relinquāt. ibi. 5. 33.
i Pacē et p. cordiā int se violare psumētes/ p domus ordinis diuidant'. ca. 21. scōe par
tis an. 5. 7. et ca. 28. tertie partis an. 5. 57.
- k Ad pacē redire nolētes/ visitatores diuidāt sub cōgrua disciplina/ ad alias domos.
ca. 30. scōe ptis an. 5. 39. Vide Abittere. c. Contendere. d. e.
- l Pacem et concordiam seruare p. nētes/ visitatores mittant ad alias domos. ca.
31. scōe partis an. 5. 43.
- m De pace ad oēs: et maxime ad eos q' nfe sunt p. fessionis/ a priore cartulle cōmoniti
p. iores ordinis/ in fine capli generalis recedūt rē. ca. 29. scōe ptis an. 5. 35.
- n Pace omni seruata/ p. iores elemosynas indigētib' et quibus mittunt' distribu
ant. ca. 5. scōe partis no. 5. 10.
- b Peccatum mortale. Vide absoluerē. i. o. p. q. a. b. c. f.
In p. ctā mortalia et criminalia est differētia. ca. 6. tertie comp. 5. 4.

Peccata
Peccata
Peccata
an. 5. 2.
Pecun
5. 12.
P. iores
lectidē
Pecun
Pecun
te. ca. 1.
Pecun
nullā
Pecun
ca. 3. ter
Pedes
Pedes
tertie
Pedi
partis
Pedi
Par pe
Pedi
47. p.
Pelles
P. iores
Pelles
Pelles
Pelles
Pellic
Pellic
cunde
In pel
Pellic
Eccle
Pellic
de pa
Pena.
Penna
Pente
Penul
Penul
batis
Penu
secun
Sine
cary
Percu
31. sec
Que si
Que si
ri car
Percu
Pensi
didori
Penci

ordinis cartusienſis

47. pri.
nis. a
pa. o. p.
pellibus
grauitq
q. r. s. t.
talibus
p. roni
nos nō
generali.
ime ad
nos aſtri
ca. 3. ter.
38. pri.
an. 5. 45
ad oſtiu
n. 3. dia
palche r
ſſis bea
iel. ca. 5.
de cel
di ſunt
bi. 5. 33.
ſede par
domos.
mos. ca.
moniti
ſſibus
Pec
- e** Peccata mortalia ⁊ criminalia exprimunt. ibi. 5. 5.
Pecora. Vide Arca. a. Animalia per totū.
b Pecorū nutrimento ⁊ alijs corporalibus exercitijs intendāt laici. ca. 25. ſecūde ptis an. 5. 2. et ca. 33. tertie ptis an. 5. 1.
a Pecunia domus et res oēs vtrū ſint in custodia pcuratoris ⁊ ca. 6. ſcde ptis an. 5. 12. Vide Depoſita p totū Abutuo. a. b. Expēdere. a. Abſoluere. a3.
b Priores nō pmittāt pcuratores ſeruare pecuniā vltra decē librarū quātitatē. ca. 3. ſecūde ptis no. 5. 14. Vide Moniales. y. ac.
c Pecuniā dare mutuo nō pſumat prior. Vide Conſiliū. o. Fardellus. a.
d Pecunias aliquas nō habeāt pſone ordinis ſubiecte penes ſe vel in ſua voluntate. ca. 10. tertie compil. 5. 15.
e Pecunijs exceptis poteſt ſubditus ex pmiſſu preſidentis vti datis vel ſibi oblatiſ nullā pprietatē ſibi vendicando. ibi. 5. 16.
f Pecunias p celebrādis miſſis ⁊ alijs nullus recipiat ſub pena diſcipline generalis ca. 3. tertie cōpil. 5. 20. Vide Beneficiū. ad. Denarius per totū.
Pedes. Vide Abluere. a.
b Pedes lauantur ceteris ab eo qui eſt prior ordine in domo inferiori die cene. ca. 7. tertie partis an. 5. 3.
c Pedū tibias nō nimis debemus extendere / diuarcare / vel cancellare. ca. 37. pme partis an. 5. 14. Vide Fallere. b.
a Peduliū paria q̄tuor accipit incola celle. ca. 16. ſcde ptis an. 5. 2. Vide Lucilla. b.
b Par peduliū ſumunt cōuerſi. ca. 23. tertie ptis an. 5. 2. Vide Liliū. d.
c Pedulibus ⁊ caligis / tunica ⁊ caputio induit cōuerſus et redditus deſunctus. ca. 47. pme ptis an. 5. 6. et cingulo canabino. ca. 4. pme ptis no. 5. 3.
a Pelles accipit incola celle. ca. 16. ſecūde ptis an. 5. 2. Vide Lapa. d. Caputiū. q.
b Pelles ⁊ pellicias accipiunt veteres / conuerſi / quas reddunt monachi. ca. 23. tertie ptis an. 5. 2. (ptis an. 5. 2.)
c Pelles ⁊ pellicias nouas nō querāt cōuerſi ⁊ ca. 18. tertie ptis an. 5. 10.
d Pelles retinet magiſter ouium ⁊ agnos ad nutriendū ⁊ ca. 18. tertie ptis an. 5. 10.
a Pellicia depoſita prior intrat ad mandatū. ca. 13. pme ptis an. 5. 15.
b Pellicias duas accipit incola celle vnam deteriorē / alteram meliorem. ca. 16. ſecūde partis an. 5. 2.
c In pellicijs modus ſeruet / nec ſindant pellicie. ca. 22. ſecūde ptis an. 5. 18.
d Pelliciam cinctam nō portamus in cōuentu ſine capa. ibi. 5. 8. Vide Pelles. b. c. Eccleſia. p. Paſtore.
a Pelliciolos vulpinos ⁊ de beſtijs ſilueſtribus interdiciamus vniuerſis. ca. 1. ſecun / de partis no. 5. 6.
Pena. Vide Fugitiuus. f. g. Elſitator. x.
a Pennas / pergamēnū / cretā / libros ⁊ ca. petim⁹ tpe colloquij. ca. 34. pme ptis an. 5. 9.
Pentecoſtes. Vide Feſtum. bb. ⁊ ca.
a Penultimus dicit eplā / q̄ vltim⁹ dicit lectionē. ca. 43. prime ptis an. 5. 61.
b Penultimo in ordine eplā reſeruāt / quādo pcedit vna lectio / vel quinqs vt in ſab / batis temporalij. ca. 2. pme ptis no. 5. 41.
a Penuriam raro ſentit aut abundantia noſtrū qualecūq; vile propoſitum. ca. 14. ſecūde partis an. 5. 20.
b Sine penuria niſi quot de bonis monaſterij poterūt ſuſtēari / recipiāt i ſorores vi carij ⁊ priorisſe ⁊ cōuent⁹ monialiū. ca. 4. tertie ptis no. 5. 13. Vide Moniales. aq
a Percuſſionē leuē in laicum inferēs / iuxta modum culpe a priore diſciplinetur. ca. 31. ſecūde partis an. 5. 10.
b Que ſit leuis pcuſſio / arbitrio prioris diſtinaſ. ibi. 5. 10.
c Que ſit grauis vel leuis pcuſſio / ſi prior dubitauerit / examinatū modū / mittat prio ri cartuſie. ca. 31. ſecūde ptis an. 5. 10.
d Percuſſionē nō iudicēt priores eſſe leuē / niſi euidenter apparuerit eſſe leuis. ibi. 5. 10.
a Penſiones / ſeu redditus annuos aut ſeruitutē aliam ſup rebus ⁊ bonis / ſi qui vē / diderint priores / abſoluant. ca. 3. tertie cōpil. 5. 12. Vide Abſoluere. a3.
Periculum. Vide Lella. l. Ignis. b.

Peco

Pecu

Pedes

Pedu

Pelles

Pelli

Pena
Penna
Pente
Penu

Percuſ

Penſ

Peri

Repertoriū statutorum

- a Perfeuerantia pmittant cōuersi in p̄fessionē. ca. 24. tertię partis an. §. 4. Et similiter redditi. ca. 33. tertię partis an. §. 5.
 Peruersus. Vide Emittēre. a. Corrīgere. d.
 a Perere debet petēda/ celle incola/ post nonā die colloquū/ ⁊ tota diligētia custodire. ca. 17. secūde ptis an. §. 1. Vide Accipere. a. Exire. a. b. c. d. Nouitius. t.
 b Petimus necessaria tpe colloquū. ca. 34. p̄me ptis an. §. 9. Vide Annūersariū. r.
 c Petimus a pcuratore/ ea que nobis debent ex ordine. ca. 8. secūde partis an. §. 17.
 Picture. Vide Curiositas. d. e. f. Imagines. a. Tapetia. b.
 Pignus. Vide Accōmodare. f.
 Pileus. Vide Capellus. a. b.
 Pisces. Vide Infirminus. ab.
 b Lum pisciū adest pitantia/ pcurator nō expendit eos/ nisi inquātū et quādo prior voluerit. ca. 8. secūde ptis an. §. 45.
 c Pisces si quis miserit/ ea mēsurā ⁊ die/ reficiēdis inserit fratribus/ qua institutio poscit. ca. 14. secūde ptis an. §. 21.
 a Pistor annonā recipit/ in granario ad mēsurā reponit ⁊ c. ca. 12. tertię ptis an. §. 1. Vide Adiutorū. e. Panis. r. Aqua. e. Opera. l.
 a Pitātia in refectorio dat. ca. 13. secūde ptis an. §. 26. Vide Abiscōia. f.
 b Pitantiā ad se null⁹ trahit/ donec ille q̄ apposuit/ redierit ad sedē suam. ibi. §. 26.
 c Pitātia datur de cōsuetudine/ sabbato ante aduentū ⁊ quinquagesimā. ca. 14. secundę ptis an. §. 24. et ca. 20. tertię ptis an. §. 11.
 d Circa dimidiā pitantiā in refectorio damus/ tribus vltimis dieb⁹/ natiuitatis/ pasche et pentecostes. ca. 14. secūde ptis an. §. 23.
 e Pitantiā si cui prior voluerit dare/ repugnare fas nō habemus. ibi. §. 27.
 f Pitantiā habemus de cōsuetudine/ vno die operū cōmuniū. ca. 18. scđe ptis an. §. 8.
 g Pitantiā nō debem⁹ reseruare in crastinū/ nec etiā in vesp̄erū sine licētia. ca. 14. secundę ptis an. §. 11. Vide Minutio. h. k.
 h Pitātia nō detur alicui dieb⁹ abstinentie deputatis/ nisi debilibus ⁊ c. ibi. §. 12.
 i Pitantiarū portioēs/ vt sint eq̄les/ puidere debet pcurator. ca. 8. scđe ptis an. §. 45.
 k Pitantia/ seria tertia ⁊ sabbato/ dari est permissa/ pro annūersarijs priuatis. ca. 4. prime partis no. §. 24.
 l Pitantiā vel coquinā cum coquinaris dat monachis/ post prandiū debet quod superest recolligere. ca. 10. tertię ptis an. §. 21. Vide Lena. f. g. h. Ordo. f. Abittere. n. Conuersus. ab.
 m Pitantiā ⁊ coquinā si sit parata/ dat coqnarius inferior magro boum ⁊ adiutorib⁹ suis/ qñ vadūt ad afferēdū vinū vel annonā. ca. 17. tertię ptis an. §. 9.
 n Seria quinta ⁊ in solēnitatibus que caplm habēt/ vltra consuetū aliqd̄ elce melioris accipiūt conuersi. ca. 20. tertię ptis an. §. 7.
 o Pitantiā nō habēt cōuersi/ seria q̄nta pasche ⁊ pentecostes/ ⁊ altero post festū inno centū die/ si hec dies/ seria quinta cōtingit ⁊ c. ibi. §. 7.
 p Pitantie vel pulmēti quicqd̄ vni prandio suffuerit/ reddūt cōuersi. ibi. §. 8.
 q Quicqd̄ ex pitantijs remanet vel pulmētis/ coquinario reddit. ibi. §. 9.
 r Pitantiā siue coquinā/ que generaliter est omnibus parata/ nullus recusare debet. ca. 28. tertię partis an. §. 41.
 s Pitantiā nō dat coqnarius inferior/ seruiētibus ⁊ cursoribus hospitū/ nisi semel in die. ca. 11. tertię partis an. §. 15.
 t Pitantiā nulli donat coqnarius inferior/ sine licētia/ nisi qñ debet habere. ibi. §. 18.
 v Pitātia nō dēt in cella/ eis qui faciūt cenam in refectorio. ca. 7. tertię compil. §. 14.
 x Pitantia non detur lectori refectorij in refectorio/ si voluerit ibidem cenam facere. ca. 7. tertię compil. §. 14.
 y Circa pitantias que dātur/ seria secūda/ quarta et sexta/ presidentes domorū et visitatores inuigilent/ vt non indifferenter relaxentur statuta/ sed ipse pitantie moderentur. ibi. §. 13.
 3 In pitantijs ⁊ gratijs nō differāt priores/ pcuratores ⁊ alij officiales a subditis. ca. 4. tertię compil. §. 16. Vide Donationes. a. Abstinētia. q. ab. Placita. Vide Iudej. b.

ordinis cartusiensis

- a** Plangere/est officiū monachi/potius q̄ cātare.ca.39.prime ptis an. §.1. Plan
- b** Sic canemus voce/vt plangit/nō cantus delectatio sit in corde.ibi. §.1.
- a** Pontem cartusie/qui ante diem constitutū sine licentia intrauerint / nō loquātur Don
- nisi cum procuratore ⁊ vtroq; coquinario.ca.29.secūde ptis an. §.1. *Uide Expen*
- sa.aa. Custos.q.r. Famulus.a.
- Portio.** *Uide Pirantia.i. Abdoniales.3.*
- Porta.** *Uide Abdoniales.t. Ostium per totū.*
- b** Porte chori p̄sente cōuētu/aperte sunt a vesp̄is vigilie natalis dñi/vsq; post ve- Por
- speras diei sequētis.ca.4.prime ptis an. §.14.
- c** Portas chori aperit pcurator in purificatione dum sacerdos casulā induit/et vsq; Pos
- ad finē misse sunt aperte.ca.8.prime ptis an. §.2.
- d** Porte chori aperiunt die cinerū dum sacerdos induit casulā/⁊ vsq; post pceptionē Pos
- cineris/sunt aperte.ca.10.prime ptis an. §.3.
- e** Porte chori aperiuntur oñica in palmis cantata tertia/et vsq; ad finem misse sunt
- aperte.ca.11.prime ptis an. §.27.
- f** Porte chori p̄sente cōuētu/aperte sunt a vesp̄is vigilie pasche/vsq; post vesp̄e- Pos
- ras diei sequētis.ca.13.prime ptis an. §.50.
- g** Porte chori p̄sente cōuētu aperte sunt a vesp̄is vigilie pentecostes/vsq; post ve- Pos
- speras diei sequētis.ca.18.prime ptis an. §.13.
- b** Porte chori aperiuntur in eleuatione corporis christi/ad missas conuentuales.ca.5- Pos
- prime partis no. §.13.
- i** Porte p̄est coqnarius inferior.ca.11.tertie ptis an. §.4. *Uide Defunctus.c.*
- a** Possessiōes extra terminos nō possideant absq; licētia capli generalis.ca.19. scde Pos
- ptis an. §.1. *Uide Alienare.b.c.d.f.h. Absoluere.az.bb. Emere.a.*
- b** Possessiōe q̄lēcūq; extra terminos p̄sumētes detinere/obediētias amittāt.ibi. §.4.
- c** Possessiōes extra terminos infra duos annos alienent / alias puentus reddant Pos
- p̄iores caplo/⁊ sint extra sedē suam.ibi. §.7.
- d** De possessiōibus extra terminos/inquirat a visitatorib⁹.ca.30. scde ptis an. §.15.
- e** Nisi possessiōibus vel redditibus sufficienter assignatis/nulla domus recipiatur. Pos
- ca.5.secūde partis no. §.3.
- Postis.** *Uide Ligatoz.a.*
- b** Poste sonat completoriū die cene.ca.13.prime ptis an. §.22.
- c** Postē lectorū osculaf sacerdos/qñ accipit venia.ca.36.prime ptis an. §.23.
- d** Cum poste/signo dato / cōcurrunt oñes ad morientē/dicētes credo.ca.47. prime Pos
- e** Postem ad regulandum/tabulas/graphūm/habet incola celle (partis an. §.1. Pos
- ca.16.secūde partis an. §.7.
- a** Potestas prioris cartusie ⁊ auctoritas quā habet in caplis generalibus ⁊ sup an- Potef
- nū/eidē semp remaneat/nec alteri possit cōmitti:nisi ex aliq; causā/et ad tēpus de- Pos
- terminatū/de cōsensu eiusdē prioris ⁊ oim diffinitoriū aliter cōtingeret ordinari. Pos
- ca.28.secūde ptis an. §.13. *Uide Absoluere.e.ai. Auctoritas.a.c.d.e. Diffini-*
- tor.f. Uicarius.d.e.f.g.*
- b** Potestatē plenariā in corrigēdis excessibus habent visitatores in itinere/donec ad Potef
- domos suas reuersi fuerint.ca.30.secūde ptis an. §.29.
- c** Potestatē illam habēt vicarij monialiū/quo ad moniales ⁊ persouas cum eo habi- Potef
- tātes:quā habēt p̄iores in suos monachos aliosq; subiectos.ca.4.tertie ptis no. Potef
- d** Potestatē plenā a caplo generali habēt visitatores ordinādi in oibus de (§.5. Potef
- monialibus.ca.34.tertie ptis an. §.5.
- e** Potestas data pcuratoribus a statutis virtute p̄cessus excomunicatiōis in ramis Potef
- palmarū:nec restringit/nec laxat.ca.5.secūde ptis no. §.16.
- f** Potestatē sui/nec vllius rei habet/sine prioris licētia/qui susceptus est ad p̄fessio- Potef
- nem.ca.24.secūde partis an. §.6.
- Prandium.** *Uide Lena.a.b.*
- a** Prata/terras/vineas alienas extra terminos coli phibem⁹.ca.10. scde ptis an. §.12 Pran
- b** In prato circa cellā/nonā ⁊ vesp̄as beate marie/ nō in angulis claustrī vel alibi ex Pra
- tra cellā cantare possum⁹.ca.36.prime ptis an. §.16.
- c** In prato vel in cimiterio/lota extendit sacrista circa cellam suam.ca.41.prime par- Pra

Repertoriū statutorū

- tis an. §. 36. Vide Colloquium. ap.
- d** Prata mūdari ⁊ fenū pparari facit/ qui preeſt agriculture. ca. 17. tertie ptis an. §. 4.
- b** Prebendaris ⁊ donatis poſſumus auctoritate aplica/ ſacramēta eccleſiaſtica miniſtrare. ca. 3. tertie ptis no. §. 3. Vide Donat. a.
- c** Pro prebendario ⁊ ſeruo omniū/ poſtulat ſe recipi/ ſi qui vult fieri monachus. ca. 23. ſecūde partis an. §. 5.
- a** Prece facimus ſinguli ſemel in anno/ p qbus volumus. ca. 48. pme ptis an. §. 28.
- b** Si plures pces generales ſimul occurrūt/ ad vnū ſolū/ placebo tenemur. ibi. §. 30.
- c** Pro pce generali fratrum noſtroꝝ/ ad minus dicimꝰ/ placebo in cellis. ibi. §. 29. Vide hebendaris. m. Annuerſariū. q. Electio. b.
- d** Prece faciāt in caplo monachorū clerici redditi. ca. 1. tertie ptis no. §. 3.
- e** Prece faciāt in caplo cōuerſorū/ redditi ſicut cōuerſi. ca. 33. tertie ptis an. §. 15.
- f** Preces ⁊ beneficia dicit pcurator monachis infirmis ⁊c. ca. 8. ſecūde ptis an. §. 15. Precipere. Vide Auctoritas. b. Culpa. r.
- b** Sicut pcepit cōuentibꝰ electionē facturis/ vt ſicut melius potuerint/ ſm deū eligāt/ ſic vocatis ad electionē prioribus pcepit/ ne in pſonā nō idoneā cōcordent. ca. 5. ſecūde ptis an. §. 21. Vide Excoꝛcatio. c. Cōuerſus. ay. Iuramentū. b.
- c** Precipiat viſitatoꝝ/ vt de priore/ de ſeipſis monachis ⁊ cōuerſis/ qdꝰ accusatione dignū cognouerint/ ſinguli edoceāt. ca. 30. ſecūde ptis an. §. 6.
- a** Predicare debēt cōuerſis/ prima/ ſecūda ⁊ tertia die natalis dñi/ hi quibus iniungit a priore. ca. 5. pme ptis an. §. 26.
- b** Predicāt cōuerſis/ prima ⁊ ſecūda die paſche et pentecoſtes/ hi qbus iniungit a priore. ca. 14. pme ptis an. §. 14.
- c** Quia ore nō poſſumus/ verbū dei manibus pdicemus. ca. 16. ſecūde ptis an. §. 10.
- d** Predicare publice nullus de ordine pſumat/ niſi in clauſtro vel capitulo monachorū ⁊ cōuerſorū. ca. 10. ſecūde ptis no. §. 4.
- e** Predicationi ſue ſermoni cōuerſorū/ nullus ſecularis/ niſi qdꝰ ſtatuta volūt admit. tat. ibi. §. 4. Vide Familia. b. Adedicātes. b. Caplm monachorū. m. Clerici. c.
- f** Sermoni cōuerſorū intereſſe poterūt familia ⁊ alij ſeculares. ca. 32. ſcde ptis an. §. 31.
- g** Sermo ſit in ſolēnitatibus. ca. 12. ſecūde ptis an. §. 6.
- h** In qbus ſolēnitatibus habet ſermo. ca. 3. pme ptis no. §. 2.
- i** Sermo cū in capitulo habendus eſt/ ſignum poteſt maturius ad primā pullari. ca. 41. pme partis an. §. 15.
- k** Sermones in caplo facere/ prioris eſt/ vel cui iniunxerit. ca. 6. ſecūde partis an. §. 6.
- l** In diſpoſitione facientis ſermonē ſit/ loqui latine vel vulgariter vel mixtim. ca. 32. pme partis an. §. 5.
- m** Sermoni cōuerſorū intereſſe poterūt oēs criminoſi/ ante reconciliationē. ca. 31. ſecūde ptis an. §. 19. Vide Colloquū. 3. Adonales. af.
- n** Clerbū dei audiūt cōuerſi/ a priore/ vel ab eo cui ipſe iniunxerit/ diebꝰ feſtis habentibus capitulū. ca. 1. tertie ptis an. §. 2. Vide Confeſſio. ai. Homelia. d. e.
- o** Sermonē vel collationē facturi in capitulo generali/ veniāt ad capitulū/ q ſi impediti fuerint/ intimēt priori cartuſe/ aut viſitatori puincie/ qui alium in eius locū ſubrogabit. ca. 9. tertie compil. §. 11.
- p** Sermonē facturi vel collationē in caplo generali ſeu viſitationibus/ ac alijs cōuentualibus actibus/ poſſunt in ſcriptis recitare. ibi. §. 12. Vide Sedes. c.
- q** Predicator ⁊ minorꝝ fratres tam ſuperius qꝰ inferius/ ⁊ in eccleſia et in reſectorio/ clerici cū clericis/ ⁊ laici cū laicis recipi poſſunt. ca. 9. ſecūde ptis an. §. 19.
- r** Predicatorꝝ vel minorꝝ nullus recipiat abſqꝰ licētia prioris vel miniſtri puincialis eorundē. ca. 23. ſecūde partis an. §. 32.
- a** Prefatio nō dꝛ in miſſa feſti triū lectionū/ niſi quotidiana. ca. 30. pme ptis an. §. 36.
- b** Prefatio de ſolēnitate/ dicit ſabbato infra octauas aſſumptiois ⁊ natiuitatis beate marie. ca. 36. pme ptis an. §. 7. Vide Miſſa. r. s. Apparitio. d. f. Feſtū. cy. bg.
- c** Prefatio dñicalis dicit in feſto dedicaōis eccleſie. ca. 28. pme ptis an. §. 13.
- d** Prefatio dñicalis dicit in feſto omniū ſanctorū. ibi. §. 4.
- e** Prefatio dñicalis dicit in feſto reliquiarū. ibi. §. 10.

Preb

Prece

Prece

Pre

Pre

f Prefat
ter in
Prefat
uaro.
g In mil
h Prefat
i Prefat
k Prefat
l Prefat
m In ſab
n Prefat
o Prefat
pme
p In miſſ
q Prefat
coſtes
r Prefat
ca. i. to
s Prefat
lennit
a Prelat
veſtit
b Pro ſu
fector
c Propt
ſedes
Prefe
Prefe
In age
vel an
da eſt
c Pro p
ſuas
d Prefe
oratio
minu
ſingul
e Prefe
ſancto
f In pſ
paſch
ctorū
a Prima
b Prima
pme
c Prima
d Prima
mona
ſia. d.
e Prima
ra. nō
f Prima
g Prima
h Ad pri
i Ad pri
u. tert

ordinis cartusiensis

- f** Prefatio diei dicif in prima missa natalis domini. ca. 5. prime partis an. 5. 3. Simili-
ter in secunda. ibi. 5. 8.
- g** Prefatio propria dicat in missis de trinitate/et de cruce: siue in cōuentu siue in pri-
uato. ca. 1. tertie compil. 5. 19.
- h** In missa qdragesime/ dicif pfatio de qdragesima. ca. 11. pme ptis an. 5. 10.
- i** Prefatio dñicalis/ dicif in missa cene dñi. ca. 13. prime ptis an. 5. 9.
- k** Prefationē paschalē/ dicimus in missa sabbati sancti. ibi. 5. 45.
- l** Prefatio paschalis/ dicif in pma missa pasche. ca. 14. prime ptis an. 5. 5.
- m** Prefatio paschalis/ dicif vsq ad sabbatū/ quādo cantat de pascha. ibi. 5. 11.
- n** In sabbato ⁊ dñica in octauis/ sola prefatio dicif. ibi. 5. 12.
- o** Prefatio ascensionis/ dicif per totas octauas/ qñ cantabit de solēnitate. ca. 17. pme
Prefatio de ascensione/ nō dicif dominica infra octauas. ca. 2. (partis an. 5. 10.
prime partis no. 5. 13.
- p** In missa dñicali post natale dñi/ nō dicif prefatio/ nec cōmunicātes de natiuitate.
- q** Prefationē de pentecoste/ dicimus in missa vigiliē pente- (ca. 1. tertie cōpil. 5. 8.
costes. ca. 18. prime ptis an. 5. 8.
- r** Prefatio apostolorū dicif in missis apostolorū ⁊ euangelistarū duodecim lectionū.
ca. 1. tertie compil. 5. 78.
- s** Prefatio beate marie dicet in octaua assumptionis ⁊ infra / quādo cantabit de so-
lennitate. ca. 25. prime ptis an. 5. 5.
- a** Prelatus vel subditus nō curabit cuius grossitudinis colorisve sit qd ad lectū **Prela**
vestitusq ptinet. ca. 16. secūde ptis an. 5. 3. **Uide Dñs. a. Officiū. aa.**
- b** Pro funeribus prelatorū qui apud nos pernoctabūt/ in ecclesia vigilamus ⁊ in re-
fectorio comedimus. ca. 4. prime ptis no. 5. 4.
- c** Propter aduentū episcopoz ⁊ aliorū patorū/ priores in ecclesia ⁊ alibi/ nō dimittūt
sedes suas/ nisi cū ibidē psonaliter sunt pñtes. ca. 4. secūde ptis no. 5. 4.
- Presentatio.** **Uide Festum. dr.** **Presen**
- Presens defunctus.** **Uide Missa. bi. Anniuersariū. l. Agenda. e. f. g.**
- b** In agēda pñtis defuncti/ post ppriā orationē/ nō dicif/ nisi fidelū/ nisi tricēnariū
vel anniuersariū/ vel aliud ppriū officiū defunctorū agi cōtigerit/ quorū oñō dicē-
da est in agenda ⁊ missa pñtis defuncti. ca. 47. pme ptis an. 5. 15.
- c** Pro pñte defuncto ⁊ tricēnario/ vnā missam quā dicit prior facimus/ sed singulis
suas oñones/ dicimus. ca. 47. prime ptis an. 5. 17.
- d** Presente defuncto in crastino oīm sanctorū/ in pñte diei missa et agēda/ post pñā
orationē/ dicēda est eius oñō/ postea tricēnariū. ca. 49. pme ptis an. 5. 4. **Et nihilo-**
minus p pñte defuncto ⁊ tricēnario/ vnā specialē missā q prioris est/ facim⁹/ sed
singulis suas oñones dicem⁹/ post qñ dicet solūmodo/ fidelū deus. ibi. 5. 4.
- e** Presens mortu⁹/ si fuerit sequēti post festū reliquiarū die/ fiet sicut in crastino oīm
sanctorū. ibi. 5. 6. **Uide Defunctus per totū.**
- f** Ipsi pñs defunctus fuerit/ vel tricēnariū agi pñgerit/ infra octauas natalis dñi/
pasche ⁊ pentecostes/ ⁊ in festis duodecim lectionū missam vel aliud officiū defun-
ctorū nō facimus. ca. 49. prime ptis an. 5. 14.
- a** Prima pulsaf statim post matutinas pma die capli. ca. 16. prime ptis an. 5. 1.
- b** Prima pulsaf/ orto sole vel circa/ a pascha vsq ad exaltationē sancte crucis. ca. 41.
prime partis an. 5. 13. **Pri**
- c** Primā lux inchoat a festo scē crucis vsq ad pascha: exceptis festis capli. ibi. 5. 14.
- d** Prima/ hora cōgrua pulset serialib⁹ dieb⁹/ postq flant cōfessiōes/ p qbus faciēdis
monachi possunt exire de cellis. ca. 1. tertie compil. 5. 2. **Uide Predicare. i. Eccle**
sia. d. Interuallum. a. d.
- e** Primā beate marie dicat monachi in cellis die natalis dñi/ si finitis laudib⁹ auro/
ra/ nō apparuerit. ca. 2. prime ptis no. 5. 10.
- f** Primā carat infirmari⁹ infirmis oib⁹ dieb⁹ finitis matutinis. ca. 45. pme ptis an. 5. 4.
- g** Primā cantat in domo inferiori/ dieb⁹ singulis/ cantatis matutinis. ca. 8. scōe ptis
Ad primā pulsare est pcuratoris in domo inferiori. ibi. 5. 46. (an. 5. 51.
- h** Ad primā pulsaf coquinaris inferior cum procurator infirmat vel minuit sibi. ca.
i. tertie partis an. 5. 21. et. 30.

Repertorium statutorū

- k Prima pulsaf orto sole/a pascha vsq ad festum sancti michaelis: in messe tamē ci-
tius pulsaf. ca. 2. tertie ptis an. §. 5.
- l Prima pulsaf summo mane/a festo sancti michaelis vsq ad pascha. ibi. §. 6.
- m Prima ita incipiunt cōuersi/adiutoriū nostrū: deinde pater noster rē. ibi. §. 7.
- a Primus in ordine. Vide Antiquior per totū.
- a Prior cartusie. Vide Consiliū. b. Exire. c. i. k. Equitare. d. Fugitiuus. h. Lo- Prior
cus. b. Numerus. f. Dispēlare. a. Eligere. s. Absoluere. e. af. al. r. ay.
- b Prior cartusie discernit/que sit grauis vel leuis percussio. ca. 31. secunde partis an.
§. 10. Vide Percussio per totum.
- c Prior cartusie pōt tres monachos de domib⁹ ordinis accipe/7 ad p̄fessionē in do-
mo cartusie admittere. ca. 3. scde ptl no. §. 4. Vide Criminosus. b. Aboderari. a. b
- d Prior cartusie vbiq; in tractatib⁹/duplicē habet vocē ad rigore ordinis cōseruan-
e Prior cartusie potest mutare visitatores ex causa/que sibi ratio (dum. ibi. §. 3.
nabilis videat. ca. 8. secūde ptis no. §. 1.
- f Prior cartusie ad relationē visitator cōtētiōsos alibi nō differat collocare. ibi. §. 8.
- g Prioris cartusie est missa/pme dici capli generalis. ca. 16. prime ptis an. §. 5. Vide
Abissa. x. Potestas. a. Auctoritas. a. Monachus. e.
- h Prior cartusie dieb⁹ capli generalis/post p̄mā 7 nonā/b̄ndicite dicit. ca. 29. secūde
i Prior cartusie si quid fuerit tractandū de aliqua re que cōtingit (ptis an. §. 25.
eum/exibit de cōsilio/et alij terminabūt. ibi. §. 28.
- k Prior 7 cōuentus cartusie/causas emergētes super annū/que capitulū nō possunt
expectare/determinēt. ibi. §. 30.
- l Prior cartusie expulsos redditos et fugitiuos/potest vbi voluerit collocare. ca. 31.
secūde ptis an. §. 50. et ca. 32. tertie ptis an. §. 11.
- m Quicūq; prioratū cartusie dimiserit/7 in eadē domo remāserit/ad recipiendū prio-
ratū alium/cogi nō poterit. ca. 5. secūde ptis an. §. 27.
- b Prior. Vide Festū. i. ar. bc. bk. Lena dñi. b. Predicare. a. b. k.
- c Prior post altaris thurificationē/nisi adsit epus vel abbas/semper ad sedē suā reuer-
titur. ca. 12. pme ptis an. §. 2. et ca. 33. pme ptl an. §. 10. Vide Lectio. t. Oratio. p.
- c Prior tribus dieb⁹ ante pascha/nonā legit lectionē/7 infra octauas pasche 7 pen-
tecostes/7 in vigilia natalis dñi tertiā/7 in festis duodecimā: et incipit/te deū lau-
damus. ca. 6. secūde ptis an. §. 4. Vide Benedicere. m. n. ae.
- d Prior primus cantat missam diebus vacantibus. ca. 43. prime ptis an. §. 67. Vi-
de Abissa. by. bk. bl. bm. bi.
- e Prior pōt ordinare aliquā orōnē dicēdā i missa/in sabbatis ieiuniorū tpaliū. ca. 3.
pme ptis an. §. 8. et ca. 11. pme ptis an. §. 7. et ca. 19. prime ptis an. §. 7. et ca. 27. pme
partis an. §. 5. Vide Confessio. af.
- f Priores qui sciētes transgressionē/nō eas emendari fecerint/sint extra sedem suā
in ecclesia/donec emendent. ca. 28. tertie ptis an. §. 16. Vide Possessio. c. Adiu-
- g Prior que mutāda sunt dicit 7 anniuersaria. ca. 6. secūde (toriū. a. Ecclesia. h.
partis an. §. 8. Vide Culpa. a. Capitulū cōuersor. f.
- h Prior die reliquiarū incipit psalmū/laudate dñm in sanctis eius in caplo. ca. 28. pri
- i Prior debet recordationi interesse 7 recordationē facere. ca. 25. (me ptis an. §. 9.
pme ptis an. §. 3. Vide Infirmus. a. 3.
- k Prioris est recordationē facere/cōfessionē audire/infirmos cōicare/mortuos sepe-
lire. ca. 6. scde ptis an. §. 5. Vide Moueri. b. Negligētia. a. Cōsuetudo. c. b.
- l Prioris sedes vel vestitus nulla quasi dignitate vel p̄ciositate differt a ceteris. ibi.
§. 1. Vide Inclinare. i. Dominus. a. Domnus. a.
- m Priores adinuicē scribēdo/nō scribāt reuerēdo. ca. 3. secūde ptis no. §. 15.
- n Priores quietis 7 stabilitatis 7 aliorū religionis exercitiōz subditis p̄bere debent
seiplos in exemplū. ca. 4. secūde ptis an. §. 6.
- o Prior oibus verbo et vita p̄desse debet/7 monachis/quietis 7 stabilitatis et cete-
rorū exercitiōz/exemplū debere debet. ca. 6. secūde ptis an. §. 1.
- p Per priores viget vel deficit ordo in domibus. ca. 30. secūde ptis an. §. 13.
- q De priorum negligētia inquiratur a visitatoribus/si corrigant excessus/si sint car-
nales vel seculares/si dant bonum exemplū in frequentando ecclesiam/in absti-

ordinis cartusiensis

- nentis et alijs obseruantis. ibi. §. 13.
- r** Piores qui sciēter nō fecerint obseruari / q̄ pueri grenones cū nouacula radi non faciant / a vino abstineant semel in hebda vsq̄ ad rasurā sequentē. ca. 2. tertie ptis
- s** Prior si quid magnū tractandū fuerit / omnes monachos in vnum facit (no. §. 9. conuenire. ca. 7. secūde ptis an. §. 1.
- t** Prior qd̄ melius rectiusq̄ existimat / sine psonarū acceptione crequif. ca. 7. secūde ptis an. §. 1. Uide Consiliū. k. g. b. i. l. m. o. Pitātia. e. Inobediēs. a. Absoluere. ag. Liliū. c. Lectus. f. Abitigare. a. Aboderari. b. Ieiuniū. k. Ludere. a.
- v** Prior solitā humanitatē nunq̄ subtrahat / cuiq̄ / qui p̄tra eum aliquid dixerit in visitatione. ca. 30. secūde ptis an. §. 23.
- x** Prioribus qui de facili monachis dant materiā euagadi frequētādo spaciāmētā extra domos / visitatores imponāt bonas d̄isciplinas. ca. 8. scde ptis no. §. 6.
- y** Prior nō reprehēdat in cōuentu a subditis / nisi corā visitatoribus. ca. 4. scde ptis an. §. 10. Uide Littera. b. Denunciare. c.
- 3** Piores nō recipiāt executiones testamentorū sine licētia prioris cartusie. ca. 3. secūde ptis no. §. 13. Uide Dedicatio. o. p. q. v.
- aa** Prior q̄tuor septimanis cū monachis exactis / quintā facit cum laicis. ca. 6. secūde
- ab** Prior cum in domo inferiori est / totum officiū facit. ibi. §. 20. Uide (ptis an. §. 23. de Deposita. a. Pecunia. b.
- ac** Prior cū pcuratorē mutat / manet cū eo per vnā septimanā. ibi. §. 19.
- ad** Prior semp̄ disponit de potestate vicarij / fm̄ sue discretionis arbitriū. ca. 10. secūde
- ae** Piores nō dent vicarijs generalē potestātē / nisi in casu euidentissimē necessitatis / In absentia x̄o possūt eis dare potestātē absoluedi subditos a quocūq̄ pctō: a quo t̄ ipsi p̄ores absoluerē possent / eādēq̄ potestātē vni de monachis / p̄ psona vicarij cū egerit cōmittere: ita tñ q̄ de mortali certo / teneāt p̄ori suo / oēs iterū p̄fiteri / ab eoq̄ absolui. ca. 4. scde ptis no. §. 12. Uide Absoluere. o. p. q. Hospites. s. t. v. Libus. d. e. Frangere. a. Abensa. d. e. Abbas. i. Eps. f.
- af** Piores t̄ alie p̄sone ordinis / nō recipiāt ad mensam suam / tam in domibus superiorib⁹ q̄ inferioribus / seculares etiā in p̄sentia religiosorū. ca. 4. scde ptis no. §. 6. Uide Colloquiū. ag. ah. ao.
- ag** Ap̄ore / ep̄i t̄ abbates t̄ religiosi ad mēsa suscipiunt. ca. 9. scde ptis an. §. 27. Uide Obseruātia. a. Capa. c. d. e. Estare. a. b. c. Abittere. a. Cōuersus. ai. ak.
- ah** Prioribus t̄ alijs extra terminos exeuntibus / vestes licet habere aliquātulū meliores. ca. 16. secūde ptis an. §. 4. Uide Exire. b. c. d. e. f. g. h. Aduētus. e. Celebra re. e. Clericus redditus. f. Regociū. a. b. d.
- ai** Prior in itinere cōstitutus / poterit cōfiteri alicui bono viro / si aliquē de ordine nō inuenerit suo. ca. 6. secūde ptis an. §. 55. Uide Confessio. ae. Lectus. e. Loqui. b. Antiquior. o. Mulieres. d.
- ak** Piores sint solliciti / ne subditi sui / ordinē dimittāt. ca. 9. secūde ptis no. §. 2.
- al** Si qui absq̄ dispensatione apostolica se trāstulerint ad mēdicātes / per priuilegia apostolica / piores nostri / a suis prioribus seu superioribus repetant / alioq̄n gra uiter puniant. ca. 3. secūde ptis no. §. 19.
- am** Piores t̄ vicarij monialiū / suos apostatas t̄ fugitiuos / ad se redeuntē recipiant: redire nolētes / req̄rere cū diligētia nō omittāt. ca. 9. scde ptis no. §. 6. Uide Fugitiuus. c. g. m. r. Apostata. b. Elemosyna. b. c. d. e. f. g. h. Defunctus. h. i. Appel lare. c. Caplm̄ generale. q. Inutiles. a. Infirmas. b. Absoluere. al. am.
- an** Piores reuersi a caplo ad domos suas / faciāt exolui officiū capli. ca. 29. scde ptis
- ao** Prior sine cōsensu cōuentus / nec cōuentus sine licētia prioris cuiq̄ be. (an. §. 36. neficia spiritalia p̄curet. ca. 4. prime ptis no. §. 29 Uide Beneficiū. o. b. c. d. g. p. Capitulū generale. m.
- ap** Piores nō tenent de anniuersarijs / nisi domorū q̄bus p̄sunt. ca. 6. scde ptis an. §. 52 Uide Absoluere. bh. be. bf. bg. bi. Locus. b. Abitari. a.
- aq** Prior sine culpa cedens prioratui / si ei placet potest in ibi profiteri. ca. 3. scde ptis
- ar** Prior cedens prioratui / si ad aliam domū ire voluerit / sine euagatio / (no. §. 24. ne pergat ad eandem / et ibi post annum vel infra faciat professionem t̄c. ca. 6. secūde ptis an. §. 36.

Repertoriū statutorum

- as Prior absolutus anteq̃ status domus in scriptis redigatur/ad aliā domū nō rece-
dat:nec secū aliqd̃ deferat,nisi que statuta concedūt/et successori decentia videbū-
tur.ca.3.secūde ptis an.5.22. Vide Eligere.q.s. Obediētia.r. Dispēcare.g.d.e.
- at Prior resignaturus vestes debitas poterit asportare.ca.6.secūde partis an.5.49.
Vide Criminosus.h. Licentia.d. Nouus.b.c. Charta.b. Officiū.d. Pri-
or cartusse per totum.
Priorissa. Vide Moniales.g.s.v.y.3.af.ao.ap.aq.ar.as.at. Obedientia.m.
Charta.c. Penuria.b. Abdicātes.b.
- b Nulla priorissa/pſente vicario/benedicite/dicere pſumat:nec pſente monacho vel
clerico pſbytero/duodecimā legere lectionē.ca.4.tertie ptis no.5.10.
- c Nulla priorissa de diuino officio ordinādo/aut correctione hominū se intromittat:
et monialē vel pſonā aliā sine cōsensu sui cōuentus vel maioris partis ad habitū
ordinis nō recipiat.ibi.5.11.
- d Nulla priorissa/etiam de sui cōuentus voluntate/se vel domū suam valeat obliga-
re/aut litteras obligatorias sigillare/vicario inconsulto.ibi.5.14. Vide Comple-
torium.k. Caputia.p.
- e Priorisse nō habeāt cameras appropriatas sibi/ad facendū/comedendū vel bibē-
dum.ē.ibi.5.18. Vide Absoluere.g.bs. Abstinētia.ag.ab.
- f Priorisse monialium a personis ordinis nō vocentur domine:sed domne.ca.12.ter-
tie compil.5.27.
Priuata. Vide Annūersaria.t.v. Pitantia.k.
- a Processionē in nulla solēnitate facimus.ca.2.prime ptis an.5.16.
- a Procurator vinū ministrat cōmunicatis in secūda missa natiuitatis dñi.ca.5.pme
partis an.5.10. Vide Aqua.b. Incensum.q.r.s. Porta.c. Ascendere.b.c.d.e. Prio
- b Procurator die purificationis portat aquā benedictā in aspersorio (Opera.h.
sacerdoti.ca.8.prime ptis an.5.3.
- c Procurator in mandato cene est a dextris prioris/tenens peluem cum aqua /quā
infundit pedibus.ca.13.prime ptis an.5.15.
- d Procurator anteq̃ ascēdat superius/puidet que pitātia in crastino fratrib⁹ appo-
nat/vel coquina.ca.8.secūde ptis an.5.11.
- e Procurator cū sursum ascendit/facta oratione in ecclesia/venit ad priorē.ibi.5.14.
- f Procurator feria quarta hebdomade ramū palmarū altare discooperit:et postea ad
domū superiorē ascendit/in sabbato reuersurus ad disponendā domū inferiorē et
operiendū altare.ibi.5.13.
- g Procurator facit hebdomā sacerdotū in ordine suo.ē.ibi.5.18. Vide Epistola.d.
- h Procurator nō facit diaconatū.ca.43.prime ptis an.5.60.
- i Procurator nō facit officiū cantoris hebdomarij.ca.38.prime ptis an.5.6.
- k Procurator si missam priuatā pcedentē cantauerit superius/nō seruit ad sequentē
ca.41.prime ptis an.5.43. Vide Cōmunicare.y. Celebrare.g. Facere.b.
- l Procurator ad missam seruire debet inferius quicūq̃ cantet/nisi alter adsit religio-
sus/qui suppleat vices eius.ca.8.secūde ptis an.5.35. Vide Missa.bc.bd.
- m Procurator pōt inferius celebrare p cōmunicādo infirmo.ē.ibi.5.23. Vide Fe-
stum.d.m. Dedicatio.q.r.s.t.v. Breuis.a.b.d. Preces.f.
- n Procurator portat aquā bñdictā cū egror⁹ est inungēdus.ca.46.pme ptis an.5.1.
- o Procurator portat thuribulū/cum portatur corpus defuncti ad tumulum.ca.47.
prime partis an.5.21.
- p Procurator in capitulo reducit priori ad memoriā bñficia et salutatiōes.ca.6.scōe
ptis an.5.6. Vide Infirmus.ab. Coqnarius.a. Pitantia.i. Annūersaria.q.
- q Procurator cū sursum ascēdit/fratres per cellas visitat.ē.ca.8.secūde ptis an.5.14
Vide Colloquiū.av. Ostium.d. Petere.c. Adensa.b.c. Locus.d.
- r Procurator circa finē vltimi psalmi/de ecclesia egrediēs refectoriū ingredit̃.ē.ca.
10.secūde ptis an.5.18. Vide Cascus.a. Denari⁹.a.b.d. Dare.a.g. Mutuo.a.
Pecunia.a.b. Lura.c.d. Consiliū.i. Accōmodare.b. Custodire.a.b.
- s Procurator scribit oīa ferramēta/ne aliqd̃ deperire possit.ca.14.tertie ptis an.5.2.
Vide Negligētia.d.e. Aduētus.f. Hospites.g.n. Comedere.f.g.q.ab.
Procurator propter hospites/refectoriū dimittit absente priorē.ca.8.secunde

partie
Fugit
Procu
partie
bb.bc
x Procu
y Procu
3 Procu
ptis a
Anin
aa Procu
nitus
Lena
tia.3.
Procu
ac Procu
riorē
secūda
ad Procu
cium.
a Profe
Lardi
b Profe
c Profe
tate e
d Profe
ordin
lati p
Libe
c Profe
ne pa
f Profe
Vide
g Profe
Ante
esset.
i Profe
ptis i
k Profe
Abon
l Profe
ca.3.f
m Profe
et cōu
n Profe
renun
Fugi
o Profe
cōuen
Proh
a Proh
neral
Vide
b Quod
sue o
nt rei

ordinis cartusiensis

- partis an. §. 34. Vide Comedere. ag. ah. Officiarius. a. b. Equitare. d. e. Fugitiuus. m.
- v Procuratorē suum mittat prior/ cum ad capitulū venire non poterit. ca. 29. secunde partis an. §. 4. Vide Absolvere. t. bk. ay. Frangere. b. Conuersus. ax. ay. az. bb. bc. bd. bf.
- r Procurator nunq̃ in superiori coq̃na vel inferiori comedit. ca. 8. secunde ptis an. §. 32.
- y Procurator/ q̃n aliqd inordinate fieri videt/ reprehendere debet. ibi. §. 47.
- 3 Procurator et coqnarius cū viderint silētiū infringi/ fortiter reprehēdat. ca. 3. tertie ptis an. §. 10. Vide Monach⁹. b. Inobediēs. g. h. i. Cella. bb. af. Bñficiū. ac. Animalia. b. Mercenarius. b. c. d. e. f. g. h. i. Obediētia. v. x.
- aa Procurator quīs circa multa sollicitari necesse habeat/ silentiū et quietē celle nō penitus abijcere solet. ca. 8. secunde ptis an. §. 33. Vide Exigere. c. d. Negligens. e. Lena. f. Infirmus. ap. Litigare. a. b. Negocia. b. Officiū diuinū. b. c. Pirantia. 3. Rasura. d. Comedere. ag. ah.
- ac Procurator cartusie. Vide Inordinationes. a. Famulus. a. Expensa. f.
- ad Procurator cartusie/ dnica capituli generalis post cenam descendit ad domū inferiorē cum duobus prioribus/ quorū alter proponit fratribus verbū dei. ca. 29. secunde partis an. §. 13.
- a Professiois forma. ca. 24. secunde ptis an. §. 4. et. ca. 24. tertie ptis an. §. 4. Vide Profel
- b Cardinales. a. Dispensare. a. Nouitius. ar. f. g. ao. ap. aq.
- c Professionē suā nouitius scribat/ vel alius si scribere nescit. ibi. §. 3.
- d Professionē nō faciāt nouitij/ nisi pprio priore p̃sente et celebrāte/ vel alio de voluntate eius. ca. 6. secunde ptis no. §. 12.
- e Professionē faciēs apud nos monachus alterius religionis/ nō benedicat si in p̃mo ordine fuerit bñdictus/ cetera tñ facit/ qz versum suscipe me dicit/ orari p se postulat/ p̃fessionē legit et cōicat. ibi. §. 15. Vide Lucilla. b. Nouitius. ag. Potestas. f. Liber. ab. Conuersus. ag. Obediētia. n. o. p. q.
- f Professionem facturū conuersus/ p̃ducitur ad capitulū monachorum. ca. 24. tertie partis an. §. 4.
- g Professionē facturū conuersus rogat aliquē vt suam scribat p̃fessionem. ibi. §. 4. Vide Caputia. n. Sculari. q.
- h Professionē suam offert super altare nouitius conuersus. ca. 24. tertie ptis an. §. 5.
- i Ante p̃fessionē si conuersus mortuus esset/ nihil munus pro ipso fieret/ q̃ si p̃fessus esset. ca. 25. tertie ptis an. §. 2.
- k Professionē faciāt redditū laici/ fm formā consuetā in caplo conuerso. ū. ca. 2. tertie ptis no. §. 18. Vide Obediētia. ai. Continētia. a.
- l Professionem faciant clerici redditū/ sicut monachi. ca. 1. tertie partis no. §. 2. Vide Moniales. l. n. as. Nouus. b. Absolvere. bh. bi.
- m Profreri potest prior sine culpa cedēs prioratui/ in domo quā dimittit/ si ei placet. ca. 3. scde ptis no. §. 24. Vide Abittere. i.
- n Professionē facere/ trāslatus ad aliā domū nō tenet nisi velit/ et etiā si placet priori et cōuentui. ca. 4. tertie cōpil. §. 13. Vide Abbas. p. q.
- o Professiones plures si quis in ordine fecerit/ vltima fixa semper remanebit/ nec illi renunciare poterit/ sine licentiā capituli generalis. ca. 8. tertie cōpil. §. 8. Vide Fugitiuus. o. Totum. k. l. Capitulū generale. o. Excomunicatio. f.
- a Professionem si quis in duabus domibus fecerit/ in secūda tantū monachus aut conuersus erit et. ca. 24. secunde partis an. §. 11. Vide Beneficiū. e. f. y. Dare. e. Prohemij. Vide Arenga.
- b Prohibitū semel a visitatoribus/ intelligit̃ semp esse prohibitū/ nisi per caplm generale/ vel priore cartusie/ aut visitatores alios reuocet. ca. 8. secunde ptis no. §. 13. Vide Capitulū generale. p.
- Quod semel iniunctū est a visitatorib⁹ siue ordinatū/ semp intelligit̃ esse iniunctū siue ordinatū/ nisi per caplm generale/ vel priore cartusie/ aut visitatores alios fuerit reuocatū. ca. 9. tertie cōpil. §. 48.

Prohe
Prohi

Repertoriū statutorū

- Prolitas.** Vide Capitulum monachorum. f. Respōsum. a.
- Prophetas.** Vide Liber. x.
- Proponere.** Vide Charta. d.
- b **Proponunt** pponēda: notant / statq; qui pponit. ca. 29. secūde ptis an. §. 16.
- c **Proponere** aliquid nullus audeat in audientia capituli generalis / sine licētia. ca. §. tertie compil. §. 5.
- d **Proponens** de quo statutū loquit / est scriba capituli. ibi. §. 5.
- e **Proponere** poterit quilibet quicqd voluerit secretū in diffinitorio. ibi. §. 5.
- f **Proponere** aliquid ad statuendū per quod antiquus rigor ordinis minuat / quicq; psumpserit / et cessare noluerit / tanq; rebellis a capitulo puniatur. ca. 7. secūde partis no. §. 17.
- Proprietarius.** Vide Excomunicatio. d. e.
- b **Excomunicet** ois tam p̄sens q; absens / qui occultrādi animo retinuerit aliqd vltra duodecim denarios valens. ca. 22. secūde ptis an. §. 19.
- c **De proprietate** furto rē. corā testibus confessum vel conuictū / omnē p̄sum a toto ordine faciemus alienū. ca. 31. secūde ptis an. §. 2.
- d **De proprietariis** hoc ipsum p oia fiat / scz q; expellant / r postea si miscām postulauerint / in domib; p̄p̄is sustentent. ibi. §. 9. Vide Defunct. i. Beneficiū. ac.
- e **Proprietatis** vitium est detestandū rē. ca. 5. secūde ptis no. §. 9. Vide Bona. b. c. Liber. ai. ak. Monachus. h. Donatus. e.
- f **Tanq; de p̄prio** possit iudicari / quicq; obediētiari / si in reddēda ratione / de mendacio fuerit cōuictus. ca. 28. tertie ptis an. §. 22.
- g **Proprietatis** vitii a p̄sonis ordinis / p̄sidentes domorū et visitatores extirpare conent. ca. 10. tertie compil. §. 15.
- b **Prosternere.** Vide Sculari. a. k. Annunciatio. a. Hostia. g. Confessio. h. aq.
- c **Prosternimur** ad gloriā psalmi / laudate dominū in sanctis eius / in festo (ar. as. reliquiari. ca. 28. prime ptis an. §. 9.
- d **Prostrati** in terrā oramus post sumptā pacem / regresso diacono. ca. 43. prime ptis an. §. 47.
- e **Prostratus** sponte veniā petere potest / qui pro offensa reprehēdit in natali dñi. ca. 5. prime ptis an. §. 25. Vide Prebēdarius. c. Cōuersus. bc. Accusare. c. Oratio. t.
- Protector.** Vide Excomunicatio. i.
- Psallere.** Vide Bernardus. a. Cantor chori. a. b. c. d. Celebrare. l. m.
- b **Dum psallitis** nil aliud q; qd psallitis cogitetis. ca. 39. prime ptis an. §. 2.
- c **Psalmodia** nō multū p̄rahā / sed rotunda r viua voce cantemus. ibi. §. 3.
- d **Psalmodiari** suauitates / nulla re magis q; solitudine posse iuari. ca. 27. p̄me par
- e **Psalmis** r alijs exercitijs spiritualibus tempore vigiliariū occupa / (tis an. §. 9. mur. ca. 41. prime ptis an. §. 8.
- f **Psalmi** quinquaginta dicant ab aliquo / p quibet missa debita in domib; ordinis vbi nō sunt tot sacerdos p missis celebrādis. ca. 4. prime ptis no. §. 14. Vide Abstinētia. ag. Missa. aq. Quadragesima. d.
- a **Psalteriū** in parascēue / alijs omis operibus frequētamus. ca. 13. prime ptis an. §. 24. Vide Benefactor. c. Cluniacēses. c.
- b **Psalteriū** vnum reddunt nō celebrantes pro officio capituli generalis. ca. 48. prime partis an. §. 35.
- c **Psalteriū** post agendā / dicat in obitu presentis defuncti. ca. 47. prime ptis an. §. 5.
- d **Psalteria** duo ad minus dicant pro defuncto / vnum in ecclesia / alter in cellis cum venijs. ibi. §. 10. Vide Agenda. h.
- e **Pro psalterio** qui voluerit reddat tres missas. ibi. §. 10. Vide Monachar. b. c. e. Missa. c. i. Breuis. v.
- a **Queros** siue adolēscēculos nō recipimus / sed viros ad minus viginti annorū. ca. 23. secūde ptis an. §. 1. Vide Ques. g.
- a **Pulsatio** p̄ma ad matutinas tanti spaciū esse debet / vt primi quattuor psalmi penitentiales dici possint. ca. 41. prime ptis an. §. 3.
- b **Pulsat** signū ad laudes / dum dicunt orōnes defunctor / si dies p fenestras appareat. ibi. §. 10. Vide Prima. a. b. c. d. h. i. k. l.

Proh
Prop
Prop

Prop

Pro

Pro
Pla

Pue

Pul

Pulsat
Pulsat
ad fest
Pulsat
Pulsat
13. pri
Si nō i
Hunq;
Pulsat
Pulsat
ca. 41
Purifi
Per tot
dicim
A sequ
mos cl
lection
Scria q
qui vi
Per tot
bato r
In qdr
lano. c
In qdr
cōtinu
dere. c
In qdr
Quere
Quere
Si sine
pcura
tare p
Questi
de par
Questi
Questi
quibu
Questi
uare. c
Quest
das. c
Propt
Quies
Quier
ca. 41
Quier
Quin
R
Ration
terrie

ordinis cartusiensis

- c** Pulsat ad tertiā cātata missa/tā estate q̄ hyeme. ibi. §. 13. *Uide Caplm puerfor. a.*
- d** Pulsatio parua fit ad euigilandū/ad nonā dieb' dñicis z festis capli/a pascha vsqz ad festū exaltatiōis sancte crucis. ibi. §. 26.
- e** Pulsatio secūda fit cantata nona brē marie/z nos ad ecclesiā pperamus. ibi. §. 26.
- f** Pulsatio cōpletoriū/differē cū adhuc legi potest. ibi. §. 22. *Uide Completoriū. c.*
- g** Pulsatur ad matutinas a sacrista per singulas cellas in parascue z die sequēti. ca. 13. prime ptis an. §. 23.
- h** Si nō inclinamur/nisi pulsati a socio/veniā accipimus. ca. 37. prime ptis an. §. 17.
- i** Nunq̄ pulsat coqnarius inferior ad missā/nisi ei p̄cipiat. ca. 11. tertie ptis an. §. 22.
- k** Pulsat coqnarius inferior signū ad matutinas. ibi. §. 1. et. 7. *(Uide Ostiū. e.)*
- l** Pulsat signū quo ad ecclesiā puenimus/tam diu/quo ad usqz vltimus adesse possit. ca. 41. p̄me ptis an. §. 27. *Uide Signū. b. d. Quadragesima. f.*
- Purificatio. Uide Festū. ab. ac. ad. ae.**
- Q**uadragesima. *Uide Caplm ad horas. a. Ieiunia. c.*
- b** In q̄dragesima dieb' dñicis ad sextā z nonā ille dicunt ofones q̄ p̄ceden-
tibus feria q̄nta z sexta dicte fuerūt ad vesp̄as. ca. 11. prime ptis an. §. 4.
- c** Per totam quadragesimā vsqz ad cenam/in missis/solita quadragesime suffragia dicimus. ibi. §. 12.
- d** A sequēti feria secūda/post primā dñicam q̄dragesime vsqz ad cenā dñi/septē psal-
mos cū letania post primā siue post tertiā in cellulis quotidie/exceptis duodecim
lectionū festis/exoluimus. ibi. §. 5.
- e** Feria quarta z sexta ieiuniorū temporalium q̄dragesime/non dimittit oratio/om̄ps
qui viuorū. ca. 3. prime ptis no. §. 7.
- f** Per totā q̄dragesimā/cū pulsat ad sextā sup heb̄dam/repetit signū/excepto sab-
bato ramos p̄cedēti. ca. 11. prime ptis an. §. 9. et ca. 41. p̄me ptis an. §. 25.
- g** In q̄dragesima in festis capli/que sup heb̄dam occurrūt/fit ante nonā parua pul-
satio. ca. 11. p̄me ptis an. §. 14. et ca. 41. p̄me ptis an. §. 25. *Uide Agenda. c.*
- h** In q̄dragesima/nonā z missam cū p̄fatione de q̄dragesima z vesp̄as om̄i die seriali
cōtinue in ecclesia cōtinuamus. ca. 11. p̄me ptis an. §. 10. *Uide Colloquiū. c. Ascē-
dere. c. Heb̄darius. d. ad. Abissa. 3. Cella. o.*
- i** In q̄dragesima crux cooperta ferit in sepultura defuncti. ca. 47. p̄me ptis an. §. 21.
- Querere. Uide Infirmarius. a. b. c. d. Petere. a. b. c. Electio. ae. Expensa. b.**
- b** Querere z vagari ne incipiam⁹/numeri paucitatē delegim⁹. ca. 25. sc̄de ptis an. §. 5.
- c** Si sine querēdi et vagandi odibilibus officiis posteri nostri tam parū numerum
pcurare nequiverint/ad eam redibunt quantitatē/quā sine predictis possint por-
tare periculis. ibi. §. 6.
- d** Questandi et vagandi tanq̄ periculosissimā consuetudinē horremus. ca. 29. secun-
de partis an. §. 25.
- Questio. Uide Dubium. a. b. Fardellus. b.**
- b** Questionē altiorē si qua de p̄positis in caplo/q̄ de facili nō potuerint diffiniri/ali-
quibus p̄sonis de ordine cōmittat. ca. 29. sc̄de ptis an. §. 17.
- c** Questioes nullatenus caplo reseruēt visitatores/quas poterūt suo iudicio termi-
nare. ca. 30. sc̄de ptis an. §. 33.
- a** Questū nullū faciāt priores de runcinis/precio eos cōcedendo ad segetes triturā/
das. ca. 19. sc̄de ptis an. §. 17.
- b** Propter q̄st⁹ ad euagatiōes crebras p̄ mudū/multi se dilatāt. ca. 4. sc̄de ptl an. §. 8
- Quies. Uide Dormire p̄ totū. Prior. n. o. Procurator. aa. Exercitia. b.**
- b** Quietē deputat estate/spaciū qd̄ sexte nonc̄s interest/nunc longius nunc breui⁹. ca. 41. prime ptis an. §. 19.
- c** Quietē z silētiū seruāt p̄uersi/dum pcurator dicit eis officiū diuinū. ca. 1. tertie ptis
Quinquagesima. *Uide Festū. d. 3. Colloquiū. c.* (an. §. 2.
- Ratio. Uide Denūciare. d. Compositus. a. b. Expensa. d.**
- b** Ratio a pcuratore sepi⁹ exigat. ca. 8. sc̄de ptis an. §. 30. *Uide Aduētus. f.*
- c** Rationē si nō reddiderint p̄uersi p̄ma die postq̄ redierint/a vino abstineāt. ca. 28.
tertie ptis an. §. 21. *Uide Propuctarius. f. Larpentarius. a.*

Pur
Qua

Que

Qui

Ra

Repertoriū statutorum

- d** Rationē reddat quicūq; obediētiarius/vel oparius/cui pcurator pecuniā dederit
e Rationē reddit pistor coquinario inferiori/cum ipse ascendit ad fe/ (ibi §.22.
 sum suū.ca.12.tertie ptis an. §.4.
f Rationē reddit sutor pcuratori/de corijs et sagimine p eū emptis.ca.13.tertie ptis
g Rationē reddit pcuratori q̄ preest agriculture/de denarijs de manu p/ (an. §.1.
 curatoris acceptis/et de oibus que agit.ca.17.tertie ptis an. §.5.
h Rationē reddit pcuratori magi ouīū/de his que vendit.ca.18.tertie ptis an. §.10.
i Rationē reddit priori et pcuratori q̄libet donatus de his que habuerit quotiēs fue
 rit requisitus.ca.3.tertie ptis no. §.2.
Radices. Elide Fructus.g.
Radere siuerasura. Elide Barba.a.d. Sirones.a.
b Radimur in kalēdis oīm mensū/seruato silētio.ca.15.secūde ptis an. §.16.
c Radunt pueri/toniēs q̄tiēs monachi/et insup capita lauāt.ca.21.tertie ptis an. §.1.
d Rasura monachoz et cōuersoz fiat bis in mēse: Priores tamē/rectores/vicarij mo
 nialiū et pcuratores p negocijs exētes possunt radi semel in hebda.ca.7.tertie
e Dum radunt monachi/pcurator nō debet eos sine licētia visita/ (compil. §.16.
 re.ca.8.secūde ptis an. §.14.
a Rasoria duo ad radēda pergamenta/habet incola celle.ca.16.secūde ptis an. §.7.
Ramis palmarū sabbato. Elide Quadragesima.f. Excomunicatio.d.e.
b Hebda ramispalmarū dum cantat ad vespas rīsozū/fratres mei:excepto sabbato
 stamus x̄sa facie ad altare.ca.11.p̄me ptis an. §.25. et ca.38.p̄me ptis an. §.7.
c Dñica ramispalmarū oēs tam monachi q̄ cōuersi et redditi cōueniāt in caplo mo
 nachozū: ibiq; nō p̄missio alio sermone tractet de cōsuetudinibus ordinis/et excō
 municet a priore et a singulis sacerdotib⁹/oīs tam p̄sens q̄ absens qui occultandi
 aio retinuerit aliqd vltra duodecim denarios valens/donec ostēdat illud et expo
 nat volūtati prioris et ca.22.secūde ptis an. §.19.
d Dñica ramispalmarū p̄ores vel ipsi absentib⁹/vicarij/sentētiā excōicationis latā
 a caplo generali/oibus p̄fessis in vnū congregatis publice in caplo denunciēt: ip
 samq; vt moris est/in scriptis p̄mulgēt.ca.5.secūde ptis no. §.13.
Rebellis. Elide Murmurare.b. Inobediēs.c.d. Propōdere.f. Absoluere.am.
Recedere. Elide Colloquiū.an. Hospes.r. Absoluere.am.bg.1
b Recedāt monachi a colloquio si se ingesserint extranei/nisi p̄ p̄sidentē reuocent.ca.
 4.secūde ptis no. §.10. Elide Nouitiū.ab.ai.
c Recedētib⁹ hospitib⁹/recedāt monachi a colloquio/cū silētio.ca.9.secūde ptis an. §.33.
d Recedūt hospites finito sermone/in caplo generali.ca.29.secūde ptis an. §.12.
e Ut recedant/responder coquinarius inferior/aduentantibus de villa/in diebus so
 lennibus.ca.11.tertie ptis an. §.6.
Recipere. Elide Accipere per totū. Littera.i. Puer.a. Nouitiū.e.f.g.
b Recipiant nouiti/de cōsensu prioris et monachozū.ca.23.secūde ptis an. §.5. El
 de Sculari.o. Induere.f. Crux.l. Nouitiū.ak.al.af.
c Recipi possit et indui clericus vel laicus/q̄ fecit votū in manu prioris/absente prio
 re.ca.23.secūde ptis an. §.29. Elide Predicare.r. Infirmitas.am.
d Nullus alius recipiat absente priore.ibi §.29. Elide Lepa.b. Leprosus.b. Do
 natus.l.a.b.d.e.i.k. Aboniales.e.f.g.h.i.k.n.o.q.ak.al.ap.aq. Excommunica
 tio.h. Exigere per totum.
Recōciliare. Elide Criminosus.b.a.c.k.f. Fugitiuus.b. Nouitiū.ar.
b Recōciliari suadet nouiti/oib⁹ q̄ aduersus eū aliqd habēt.ca.23.secūde ptis an. §.6.
c Recōciliari si cōtingerit aliqs de q̄bus statutū est/q̄ nunq̄ recōciliabunt/semper erūt
 vltimi et nouitioz nouiti.ca.31.secūde ptis an. §.12.
d Recōciliandi vsq; ad capitulū sustentent in domib⁹ p̄p̄ijs.ibi §.14.
e Recōciliandoz causas diligēter examinatas/asserāt priores ad capitulū.ibi §.13.
f Recōciliati monachi per capitulū/per hebdam sint extra cellā et extra conuentū.
 ibi §.20. Elide Disciplina.f.g.h.i.k.l. Apostata.c. Beneficiū.k.
Recordatio. Elide Prior.l.
b Pro recordatione tantū in vigilijs festoz duodecim lectionū/q̄bus caplm nō tene
 mus/in claustrū cōuenimus.ca.34.p̄me ptis an. §.1.

Rad
Rad

Rab
Ran

Rec
Rec

Rec

Reon

Rece

ordinis cartusiensis

- c** Pro recordatione cōuenimus in clauſtro/in ſabbatis et in vigilijs feſtorū duodecim lectionū/et in vigilia cene domini.ca.35.prime partis an.ſ.1. Vide Benedi- cere.ab. Infirmarius.a.
- d** Recordationē cōmendat prior vicario/et eo abſente/cui voluerit.ibi.ſ.3.
- e** Recordationē/priore et vicario abſentibus/facit vnus ex monachis cui prior iniun- xerit.ca.10.ſecūde ptis an.ſ.15. Vide Lectio.n. Liber.a.b.
- f** Recordantes/nudamus capita noſtra.ca.35.prime ptis an.ſ.6.
- g** Recordationi qui nō adſunt/qui primā lectionē hitorie/exceptis prologis/et pri- mam ſermonis vel homelię recordaturi ſunt/qui poſt eos lecturi ſunt/eorū lectio- nes cum ſuis recordabunt.ibi.ſ.7. Vide hitoria.i. homelia.e. Emēdare.a. b.c. Opera.i. Lella.o. Inſtrare.h.
- a** Recreatiōis cauſa/ſi prior cuiq; ex monachis licentiā dederit et.ca.44. pme par- tis an.ſ.8. Vide colloquiū.e. Hoſpites.v.
- a** Rector: Vide Houtius.g. Raſura.d. Reuelare p totū. Statuti.b.c.d.i. Recre
- a** Redditus clericus in habitu reddit/ nō poterit vltra diaconum pmoueri: Sed ſi veller ſacerdos fieri/ad alium ordinem poterit ſe tranſſerre.ca.25.ſecūde ptis an. Reddi
- b** Redditus clericus ſeder ſupra cōuerſos.ca.33.tertie ptis an.ſ.8.et cōmunicat ante cōuerſos.ibi.ſ.19. Vide Capitiū.r.
- b** Redditus laicus: Vide Conuerſus.a.e.o.p.q.r.ad.ae.af.ag.be.bf.bn. Nume- rus.c.d. Obedientiā.af.
- b** De redditis laicis debet illud ſtatuti intelligi/q vnus ex ſeptē redditis poſſit eſſe clericus.ca.11.tertie cōpil.ſ.15. Vide Induere.g.b. Profeſſio.i. Cōtinentia.a. Capitiū.v. Barba.b.c. Capa.g.l.m. Camiſia.b. Licentia.am.
- c** Redditi in eccleſia et capitulo/tam ſuperius q; inferius ſedeant iuxta fratres.ca.33. ter tie partis an.ſ.8.
- d** Redditi interſunt caplo in ramis palmarū: quia tenent eſſe ſine pprio.ibi.ſ.9.
- e** Quando de reddito ſit cōuerſus/aut monachus/per annū pbeſ ſicut ceteri.ibi.ſ.13. Vide Fratres.d.e. Precem.e. Lepa.b. Officiū.ab.
- f** Redditi expellant ab ordine/ſi caſus expulſionis cōmiſerint.ibi.ſ.10.
- g** Redditi p matutinis decies/et pro alijs horis/dicant ter pater noſter.ibi.ſ.17.
- h** Redditi/p nouiter defuncto in domo ſua/dicūt triginta pater noſter.ibi.ſ.18.
- i** Redditi p anniuersarijs omī ſeptimana/dece pater noſter/dicūt.ibi.ſ.18.
- k** Redditi in pncipio aduētus et qdrageſime/et in vigilia paſche et pētecoſtes et nata- lis dñi/et in feſtis beati iohānis/aſſumptionis et.cōfiteant: et cū infirmi fuerint a priore viſitent.ibi.ſ.19. Vide Prior cartuſie.l. Cōmunicare.a.e.f.g.k.y. Jeiu- ſos cōmunicet/ſed clericus aū cōuerſos.ibi.ſ.19. Vide Comedere.ac.ae Conſu- lium.m. Cōuerſus.d.e. Cōformare.a. Peduliū.c. Anniuersariū.p.
- m** Pro ſepultura redditoy laicoy non vigilamus/nec in refectorio comedimus/ niſi obierint in domo monachoy.ca.4.pme ptis no.ſ.4.
- b** Reddit. Vide Poſſeſſiones.e. Domus.f. Diſpēſare.b. Agricultura.a.
- b** Ad redditus extra capeſcēdos/multi mittūt manū.ca.4.ſecūde ptis an.ſ.8. Vi- de Expendere.a. Alienare per totū.
- b** Refectoriū. Vide Menſa.b.c.f. Egrediēs.a. Antiquior.k. Oſtium.e. Refec
- b** Qñ refectoriū intram/inclinam/ad crucē.ca.36.pme ptis an.ſ.26.et. ca.13. ſecūde ptis an.ſ.16. Vide Inſtrare.c.d. Clericus.e. Lena.b.af. Colloquiū.q.
- c** In refectorio omī tpe viros religioſos recipere eſt pmiſſum.ca.13.ſecūde ptis an.ſ. 14. Vide Procurator.r. Comedere.n.t. Loqui.d. Houtius.c. Abundare.c. Benedicere.s.t.v.x.y.3.aa.ab.ad.
- a** Refutare pſonas a viſitatoribus miſſas/nullus prior audeat: alſ ſit p tres mēſes Refu
- b** Refutare/nulla dom⁹ aut pſona ordinis audeat viſitatores a caplo generali ordi- natos/niſi ex cauſa rōnabili/quā caplm approbet.ibi.ſ.22. Vide Abſoluere.bn.
- b** Religioſos. Vide Comedere.f. Celebrare.e. Refectoriū.c. Lol/ (Carcer.l. Religio
- b** loquium.ao. Hoſpites.a.b.c.d.e.h.i.m.

Repertorium statutorū

- Reliquiarū festum.** Vide Festum. dg. dh. di.
- Renunciare.** Vide Professio. n.
- a** Reprehendant vicissim singuli sese charitatiue publice et nominatim/vel in generali tacito nomine/cum nouerint inordinatos excessus. ca. 4. secūde partis an. §. 9. et ca. 31. tertie partis an. §. 1.
- b** Reprehendunt priores qui de facili exeunt foras. ca. 4. secūde ptis an. §. 5.
- c** Si priores reprehēdāt ea q̄ sūt inordinate/inq̄rat a visitatorib⁹. ca. 30. scōe ptis an. §. 13. Vide Licētia. ac. Frequētare. a. Inordinationes. a. Monachus. b.
- d** Reprehēdāt fortiter vicarij monialiū psonas ordinis/que frequētare nō erubescūt domos monialiū. ca. 4. tertie ptis no. §. 2. Vide Prior. 7. Couersus. bb. bc. Co. municare. s. Capitulum monachorū. k. Accusare. a. b. c.
- e** Laueat qui clamat in capso/ne clamati aliqd respōdeat/vel eum ip̄a die in aliquo reprehēdat. ca. 12. secūde partis an. §. 13. Vide Mouitius. 7. Murmurare. b. Lo. quinaris. i. Custodire. l. Intromittere. c.
- f** Reprehensiones vel denūciationes si omisse fuerint: tam omittētes q̄ excedentes/ sciant se de suo p̄emptu rationē districto iudici/ reddituros. ca. 4. secūde ptis an. §. 13. et ca. 31. tertie ptis an. §. 3.
- g** Repugnare. Vide Pitantia. e.
- b** Repugnare est quasi peccatū ariolandi: et quasi scelus idolatrie/ nolle acquiescere. ca. 24. secūde partis an. §. 6.
- Res.** Vide Lambire. a. Mouitius. s. t. Bona. a. d. Potestas. f. Liber. ab.
- b** De rebus obediētie interrogatus couersus si quid occultauerit: cōiunctus/ vt de furto iudicet. ca. 28. tertie ptis an. §. 19.
- c** De rebus ad obediētiā quā dimisit p̄inentibus couersus/ aliqd fuerit retinuisse deprehēsus/ vt de furto iudicet. ibi. §. 19.
- d** De rebus siue vtensilibus/ celle incole cōcessis. ca. 16. secūde ptis per totū.
- e** De rebus siue vtensilibus/ cōcessis couersis. ca. 23. tertie ptis an. per totū.
- f** De rebus petendis tēpore colloqui. ca. 34. prime ptis an. §. 9.
- g** De rebus p̄hibitis haberi. ca. 1. secūde ptis no.
- b** De rebus oib⁹ ostendēdis et exponēdis volūtati prioris. ca. 22. secūde ptis an. §. 19. Vide Custodire. a. k. Denarius. d. Luria. a.
- i** Res aliqua si infra terminos n̄ros inuenta fuerit/ ei reddit⁹ p̄tinus cuius est: sin autem reddit⁹ p̄curatori. ca. 22. tertie ptis an. §. 2.
- k** Si aliqd a n̄ris extra terminos/ inuentū fuerit/ statim fratrib⁹ aut dñō suo/ aut ei p̄ quē fidelius posse reddi putat/ cōmendat: alis intactū dimittit. ibi. §. 2.
- Residuū.** Vide Pauper. c. Numerus. g.
- Resignare.** Vide Proprietas. g.
- b** Resignādi debēt habere animū paratū subditi ordinis/ oīa que sibi ad vsū cōcessa sunt/ siue libri fuerint/ aut aliud. ca. 10. tertie cōpil. §. 17.
- Resistere.** Vide Absolvere. bn.
- b** Respondere. Vide B̄ndicite. ac. Reprehendere. e. Accusare. b. Dubiū. a.
- c** Respōdet vicarius/ misericordiā postulātibus/ v̄l culpas suas recognoscentibus. ca. 10. secūde ptis an. §. 6. Vide Hospites. l. Recedere. e.
- c** Respōdet adueniētibus vel obuiantibus/ qui p̄est ordine/ vel cui obedientia est iniuncta. ca. 3. tertie ptis an. §. 1.
- d** Respōdet adueniētibus coquinaris superior. ca. 10. tertie ptis an. §. 1.
- e** Respōdet adueniētibus coquinaris inferior. ca. 11. tertie ptis an. §. 4.
- a** Respōsoria noua/ qñ in dñica incipit/ in vesp̄is sabbati p̄cedētis/ magnū cantamus respōsum. ca. 20. prime ptis an. §. 12.
- b** Respōsorie dñicales/ que sup hebdomā dicunt/ qñ p̄pter occurrens festū nō possūt inchoari in p̄ma dñica/ semp p̄ma die que sine festo occurrit inchoant: et tunc in se quēri sabbato/ nō dicūt magnū respōsum. ibi. §. 10.
- c** Respōsorie/ qñ dicunt in dñica/ sup hebdomā a capite reincipiunt. ibi. §. 10.
- d** De respōsorijs dñicalibus que a kalēdis nouēbris vsq̄ ad pentecostes cantant/ illa respōsoria que mutuant sup hebdomā tacent: excepta m̄soria/ dign⁹ es/ que necessario retinet vnū respōsum. ibi. §. 11.

Reli
Renu
Repre

Repis

Res

Reli

Respō

Respō
celebr
Respō
sionis
aliqu
Respō
Quād
ri faci
partis
Q̄ ref
da: in
Quid
ae sta
tis an
Qui ca
et ver
a Resp
7. seci
Reue
Reue
ibi. §. 2.
Abso
a Reue
b Reue
secūde
a Reue
a Reue
secūde
Reuo
Rider
a Rigor
citātē
b Rigor
omni
Prior
a Rog
Uide
a Rog
b Sēra
c Si feri
missa
sequē
In mis
fiet. ib
c Si feri
tem d
f Si mis
vel al
ad ip
g Sēra
a Rom
Rum
ca. 26.
b Runc
Runci
Rupr

ordinis cartusiensis

- e** Responsoria inchoata/nō reincipiūt/quādo a kalēdis nouēbris vsq; ad pentecostes celebrat in dñica de festo duodecim lectionū.ca.1.tertie cōpil. §.82.
- f** Responsoria nō reincipitur infra octauas natiuitatis domini/apparitionis/asceñsionis/vistationis et assumptionis beate marie/si in ipsis dominicis celebret de aliquo festo.ibi. §.82.
- Responsum.** Vide Facies.c.d.
- b** Quādo ad vesp̄as magnū cantamus respōsum/post inceptū respōsum/ ab altari faciē auertimur: et rursum dum versus dicī/ ad altare cōuertimur.ca.38. prime partis an. §.7. Vide Ramispalmarū.b.
- c** Quādo ad vesp̄as magnū cantetur in vesp̄is sabbati/quādo responsoria est inchoanda: intelligitur/ nisi illa die sit festum candelarū/ vel sequēti.ca.1.tertie cōpil. §.84.
- d** Quādo in vesp̄is vel matutinis parū respōsum cāta/ omēs ad altare versa facie stamus/ sed dum gloria dicī/ super misericordias inclinamur.ca.38. prime partis an. §.7.
- e** Qui cantaturus est responsoriū/ cum dicī: tu autē / nudat caput/ leuat sedem suā: et versa facie ad altare incipit respōsoriū et inclinat.ca.35. p̄me ptis an. §.27.
- a** Responsum nō expectet qui prolixē aut sine causa scripserit capitulo generali.ca.7. secūde partis no. §.7.
- a** Reuelare diffinita capituli/ nullus p̄sumat/ nisi finito caplo.ca.29. sc̄de ptl an. §.21.
- b** Reuelasse/ silentio tegēda/ si quis deprehēsus/ fuerit iuxta modum culpe puniatur. ibi. §.21. Vide Excessus.a. Lacer.c. Abonuales.am. Confessio.y. Sedes.d. Absoluere.g. Scribere.d.
- a** Reuerendus.
- b** Reuerendo/nō scribāt priores adinuicē scribēdo/ sed religioso aut venerabili.ca.3. secūde ptis no. §.15. Vide Dñs.a. Dominus.a.
- a** Reuerēter dño assistendū est.ca.39. p̄me ptis an. §.2. Vide Obedire.r.
- a** Reuerētia multa digni haberent priores/ si in abscondito dñi faciei starent.ca.4. secūde ptis an. §.6. Vide Abonachus.b.
- Reuoluerē.** Vide Iube domne.a. Abora.c. Liber.d. Confessio.g.
- Ridere.** Vide Abummurare.a.
- a** Rigorē heremiticū videntē eneruasse/ quidā sibi cōplacētes/ cōtra sobrietatē et paritātē.ca.4. secūde ptis an. §.8. Vide Disp̄atio.c. Nouus.d.e.
- b** Rigor antiquus cartusiēsis ordinis aliquo statuto nō possit minui/ nisi de cōsensu omnīū diffinitorū et consensu cōuentus cartusie.ca.28. secūde ptis an. §.9. Vide Prior cartusie.d. Proponere.f. Nouitius.b.
- a** Rogare pro q̄bus volumus/ licet nobis semel in anno.ca.48. prime ptis an. §.28. Vide Disciplina.b. Abonialis.ae. Nouitius.f. Precē per totū. Ordo.m.
- a** Rogationes.
- b** Feria secūda et tertia rogationū/ missa mane cantat.ca.17. prime ptis an. §.1.
- c** Si feria secunda festum duodecim lectionū/ vel inuentio sancte crucis/ occurrat: ad missam festi/ fiet de rogationibus cōmemoratio / et missa rogationū cantabit die sequēti.ca.17. prime ptis an. §.2.
- d** In missa inuentiois prius de martyribus/ postea de rogationibus cōmemoratio fiet.ibi. §.3.
- e** Si feria secūda/ nō festū/ sed p̄sens defunctus occurrat/ missa rogationū ad sequentem diem differtur.ibi. §.4.
- f** Si missa rogationū feria secūda cantata fuerit/ et anniuerfariū occurrat feria tertia/ vel alia missa cōuentualis/ officiū rogationū tacebit: sed si missa de viuis occurrat ad ipsam/ de rogationibus cōmemoratio fiet.ibi. §.5. Vide Ieiuniū.b.
- g** Feria secūda et tertia rogationū/ semel reficimus.ibi. §.6. Vide Qua.b.
- a** Romana curia. Vide Curia.c.d.
- a** Rumores seculares vbi audit frater qui saginarios curat/ ibi monetur dimittere.ca.26. tertie partis an. §.3.
- Runcini.** Vide Equus.b. Questus.a.
- b** Runcinos ad segetes triturandas/ nulla domus habeat vltra sedecim.ca.19. sc̄de
- Ruptura.** Vide Incidi.a. (ptis an. §.17.

Reue

**Reuol
Ride
Rigo**

Roga

**Rom
Rum**

Rum

Rup

Repertoriū statutoriū

- Face

ordinis cartusienſis

- k** Sacerdos ſolus/niſi qñ dicturus eſt euangelium/nō dicit:dñs vobiſcum:ſed domi-
ne exaudi.ibi-ſ.91. Vide Nouitiuſ.ag. Inutilis.b.
- a** Sacramēta eccleſiaſtica poſſumus miniſtrare donatiſ rē. Vide Prebenda/ Sacra
rius.b. Cōmunicare p totum.
- b** Sacriſta. Vide Agēda.c. Lāpas.b.c. Pulſare.g. Cōuerſus.b. Sacri
Sacriſta ⁊ diaconuſ egrediunt caplm in mādato cene: ⁊ inuāte ſacriſta/diaconuſ
p̄parat ſe ad legendū euāgelium:deniq; p̄cedēte ſacriſta/cū accenſa candela in later
na:ſequit eum diaconuſ cum libro/indutuſ cuculla eccleſiaſtica ⁊ ſtola.ca.13.pri
me partiſ an-ſ.19. Vide Laterna.b.
- c** Sacriſta precedente/diaconuſ reſectorium egredit/ſinita lectione.ibi-ſ.22. Vi
de Cilicium.a.
- d** A ſacriſta in paſceue lignū dñi diſcoopit.ibi-ſ.29. Vide Lrux.e. Alba.a.
- e** Sacriſte officiū.ca.41.p̄me p̄tiſ an.p totū. Vide Clauis.a. Candela.l.s.
- f** Sacriſta ſignū de p̄ſuetudie pulſat.ibi-ſ.2. Vide Laudeſ.d. Accōmodare.f.
- g** Sacriſta vigiliariū ſpaciū/cū ſibi videbit cū horologio termiabit.ibi-ſ.8. Vide
Hora diei.l. Gradus.e.f. Diaconuſ.h. Ecclia.k. Caplm mōachorū.q.
- h** Sacriſta ſacerdotē miſſā cātatur/ſi ad eccliam venire morat:qñtū vadit.ibi-ſ.41.
Vide Miſſa.at. Hora brēmarie.c. Adiutoriū.d. Culpa.e.
- i** Sacriſta cū nō eſt par/ſeruit p eo/cui irimat ſigno.ibi-ſ.42. Vide Caplm con/
- k** Sacriſta nunq; erit de cella/ſine licētia:niſi cū pulſare p̄git ad horas: (uerſorū.a
vel ad dicendū diuinū officium.ibi-ſ.45.
- l** Sacriſta veſtimēta ſacerdotalia lauat/ ⁊ coop̄torā altar/.ibi-ſ.33.Vide Lamia.a.
- m** Sacriſta cū minutuſ ē/ille quē prior designauerit/agit vices eiꝯs.ibi-ſ.48.
- n** Sacriſta p̄uidet ſeruitorē qñ cantat ad ſecundū altare.ibi-ſ.43. (ibi-ſ.44
- o** Sacriſta vel q officiū eiꝯ exequit/ p̄uideat ne ſacerdotē cū venerit faciat expectare.
- p** Sacriſta ſupplet vices infirmarij ⁊ vicarij eiꝯ/qñ ſunt heb̄darij vel minuti/in req̄rē/
do abſentes ab ecclia.ca.45.p̄me partiſ an-ſ.14. (an-ſ.1.
- q** Sacriſta portat ignē cū p̄uer/ p̄git ad viſitādū ⁊ inungēdū infirmū.ca.46.p̄me p̄t
- r** Sacriſta ſemp vltim⁹ vigilat/cū corp⁹ defuncti eſt in ecclia.ca.47.p̄me p̄t an-ſ.12.
- s** Sacriſta vel vicari⁹ cedulā affigat in tabula/ p dicēdiſ orōnib⁹:adeſto/ ⁊ de⁹ q cor/
da/vel: p̄tēde rē.ca.1.tertie cōp̄it-ſ.50.et.51. Vide Officiari⁹.b. Conſiliū.o.
- a** Sagimē ad inungēdū ſotulares/accipit incola celle.ca.16.ſc̄de partiſ an-ſ.2 Sagimē
- b** Sagimē /lūbare/ſcutellā rē.dat mōachis coq̄nari⁹ ſupior.ca.10.tertie p̄t an-ſ.16.
- c** Sagimē ſiue coriū/nulli extraneo dat ſutor/ſine licētia rē.ca.13.tertie p̄t an-ſ.5.
- d** Sagimē dat ſutor familie infra qñdecim dieſ rē.ibi-ſ.6. Sagina
- e** Saginariuſ. Vide Accōmodare.b. Lura.g. Culcitra.c.
- f** Saginariuſ vltra ſex/niſa dom⁹ h̄ſe vſurpet.ca.19.ſc̄de p̄tiſ an-ſ.13. Vide Lra.l.
- g** Saginarij qñ foras ducunt/ p aliq̄b⁹ onerib⁹ deferēdiſ/pmittit⁹ (Rumoreſ.a.
fratrib⁹ q̄ eoz ducūt/ q̄diu iunt ſine onere/eq̄tare.ca.26.tertie p̄tiſ an-ſ.7.
- a** Sal ⁊ cetera poſcimus a coq̄nario/ tpe colloqui.ca.34.p̄me partiſ an-ſ.9. Sal
- b** Sale/pane ⁊ aq̄/ſi cui placet:ſc̄da/ q̄rta ⁊ ſexta feria/ex antiqua p̄ſuetudine conten/
ti ſumus.ca.14.ſc̄de p̄tiſ an-ſ.5. Vide Libuſ.b. Panis.c.11.
- c** Salarie ⁊ ſal q d̄ aponit in reſectorio/coq̄nario/ p̄uidendū eſt/vt mūdū ſit: ⁊ vt ex/
ſceet/ne humefactū liqueſcat.ca.10.tertie partiſ an-ſ.25.
- d** Sal/cochlear rē. accipiūt p̄uerſi a coq̄nario inferiori.ca.11.tertie partiſ an-ſ.1.
- e** Sal ⁊ legumina ⁊ cetera q ad cibū p̄tinēt/donat paſtorib⁹ coq̄nari⁹ inferiori.ibi-ſ.19.
- f** Sal ⁊ legumina/dat eiſ ad menſuram.ibi-ſ.19.
- g** Sal cū mēſura/ recipit a coq̄nario magi boi⁹: ⁊ bobuſ dat.ca.17.tertie p̄tiſ an-ſ.8. Sala
- a** Salaria dat incole celle.ca.16.ſc̄de partiſ an-ſ.11. Vide Sal.c.
- b** Salaria/cochlear ⁊ culrellū/ vaſ aq̄riū rē.h̄nt p̄uerſi.ca.23.tertie partiſ an-ſ.5. Salu
- c** Salutationeſ. Vide Bñſicia.p. San
- d** Saluteſ. Vide Littera.l.
- e** Sanctificatio. Vide Feſtum.c.d.
- f** Sanctuſ ⁊ agn⁹ dei/ ſolēniter cātamus in ſolēnitatibuſ.ca.32.p̄me partiſ an-ſ.3.
- g** Vide Gloria in exceliſ.a. Cantor chori.f. Audum officium.a.b.
- h** Sc̄tūſ/ſc̄tūſ/ſc̄tūſ rē.dicit ſacerdoſ iclinat⁹ aſi faciē altar/.ca.43.p̄me p̄t an-ſ.34
k

Repertorium statutorum

- Scandalum.** Vide Luagari.a. Damnum.a.
- b Scandalum non reputamus esse ibi punire culpas/vbi commissum sunt.ca.31.secunde partis an.5.14.
- c Scadala multa puerunt p psonas obstinatas z in mōviuēdi singulares/tales ad pfectionē nō admittant rē.ca.6.scde pti no.5.5. Vide Obstinat.c. Rouiti.ag
- d De aliquo graui scādalo inferendo qui sunt suspecti rē.incarcerent.ca.9.scde par/ tis no.5.1. Vide Larcer.d.
- Scyphus.** Vide Cyphus p.c.p totum
- Scindula.** Vide Carpentarius.b.
- Scriba capli.** Vide Proponere.d.
- a Scribere docemus si fieri pōt/oēs q̄s suscipimus.ca.16.scde partis an.5.8.
- b Scribere qui scit z pōt z noluerit/a vino abstineat/arbitrio prioris.ca.22.secunde partis anti.5.5. Vide Accomodare.f. Luria.c. Ordo.m. Damnum.e. Denunciare p totum.
- c Scribere pōri cartulle vel caplo generali/nō est alicui facultas denegata.ca.1.scde ptis no.5.18. Vide Disciplina.m. Rñsum.a. Absoluere.g.bl. Ordina/ tio.b. Arenga.a. Littera.f. Statutū.g. Defunctus.h.
- d Scribere nō licet priori haberi malā opūionē seu suspitiōē d subditis/nisi caplo generali vel priori cartulle seu visitatoribus:vel ecōtra/nō licet subditis scribere aliqua cōtra priorē suū/de statu psonaz z domoz/vnde sinistra opinio vel suspi/ tio oriri posset/nisi p dictis.ca.3.tertie compil.5.17.
- e Scribētes ad cartullā tpe capli/simul scribāt pōri cartulle z diffinitioibus/nisi eēt aliq̄s casus secretus:tūc soli priori cartulle possent scribere ad partem.ca.9.tertie compil.5.6.
- f Scribētes caplo generali aut pōri cartulle/scribāt q̄ vera sunt:z q̄ pbari pnt/nullo interposito mēdacio:als/penas statutoz incurrāt.ibi.5.9
- g Scribētes caplo generali vel pōri cartulle/noie pūctus:debent se singuli manu p/ pria subscribere:als nulla fides adhibebit eoz lris.Et illud idē seruet qñ singuli de p se scribūt/i suis lris se subscribāt.ibi.5.10. Vide Annūlariū.s. Adissa.al. Fundator.a. Reuerēdus.b. Data.a.b. Falsarius.b.
- h Scribit pcurator qd accepit z expenderit.ca.8.scde partis an.5.1.
- i Scribit pcurator ferramenta fabrice/ne aliqd deperire possit.ca.14.ſtie ptis an.5.2
- a Scutiniū in electiōe/non fiat in cellis:sed in tali loco q̄ scrutatores ab oibus vi/ deant.ca.5.scde partis an.5.16. Vide Visitatores.p.
- n Scutellas nō exponimus/donec prior suā exponat.ca.13.scde partis an.5.34.
- b Lū scutelle due apponunt in refectorio/qñ exponim⁹ eas:vnā infra alterā ponim⁹: nisi tātū de cibis illatis/remāserit:q̄ id facere sine imersiōe nequeamus.ibi.5.27.
- c Scutellas apponendo z remouendo post priorē z hospites si adsunt/ſemp incipit a dextera parte refectorij.ibi.5.32.
- d Scutellas apponit z remouet pcurator in refectorio.ca.8.scde partis an.5.25.
- e Scutelle due dant incole celle.ca.16.scde partis an.5.11.
- e Scutellas/cochlear rē.dat mōachis coqnarius supior.ca.10.tertie partis an.5.16.
- f Scutellas a coqnario inferiori/accipiūt pueri.ca.11.ſtie ptis an.5.1. Vide Olla.b.
- g Scutellas duas ad cibos habent conuersi/ad panem vnam mantilis loco.ca.23. ter tie partis an.5.5.
- Secretū.** Vide Intimare.a. Caplin monachoz.n. Proponere.e.
- b Secretū habeat qd diffinierint diffinitores expulsoz/ſicut diffinitio alioz diffi/ nitoz.ca.31.scde ptis an.5.47. Vide Reuelare.a.b.
- Seculares.** Vide Clericus p totū. Comedere.ag.ab. Laicus.o.p. Ru/ mores.a. Predicare.f. Hospites.p. Denūciare.b.i.k.l. Absoluere.ae.
- b Seculares si idonei sint ad testificandum /possunt si videat recipi in testimonium tam contra priorem q̄ contra monachum z redditum.ca.30.secunde partis anti. 5.9. Vide Donati.k.l. Conuulium.a.
- a Securis dat incole celle.ca.16.secunde partis an.5.11.
- b Securim/fossoziū/dolabriū rē.habent pueri.ca.23.tertie partis an.5.5.
- a Sedere ad nocturnos licet mōachis trib⁹ dieb⁹ p⁹ natale dñi.ca.5.prie pti an.5.32.

Sc

Sc
Sc
Sc
Sc

Sc

Sc

Sc

Sc

Sec

b Sede
i.ter
c Sede
ca.3
d Nec d
e Sede
f Sede
in ce
g No se
part
h Stas
i No se
an.5
a Sede
me p
b Sedee
an.5
c Sint
nō ve
re.o.
d Extra
uelau
e Extra
do p
a Seg
Sella
Senti
Sep
In sep
c Sepel
d Sepel
me p
e Sepel
pra.
f Sepel
ptis
ca.33
g Sepel
Uide
b Sepel
sulcip
i Sepel
rit.ca
b Sepu
Sepul
ns q
c Sepul
terit
d Pro s
fector
e Sep
Si pri
met
a Sera
b Seras
tū ecc

ordinis cartusienfis

- b** Sedere ad nocturnos licet monachis tribus diebus post pascha ⁊ pētecostes. ca. 1. tertie cōpi. §. 83. Uide lhora diei. d. Infirmari. r. s. Eps. n. Lectio. am
- c** Sedet ad primos psalmos chorus in quo est cātor hebdomarius ⁊ alius ad secūdos. ca. 37. prime partis an. §. 29.
- d** Nec q̄ sedet/ nec q̄ sessurus est: sedet ad gloria patri. ibi. §. 28.
- e** Sedet vterq; chorus ad officium mortuor/ qñ cum tribus lectionibus dī. ibi. §. 29.
- f** Sedent clerici/ ad mensam prioris iuxta cum in refectorio: quando legi mandatū in cena domini. ca. 13. prime partis an. §. 21.
- g** Nō sedemus dñ frēs cōmunicāt/ ob reuerentiā dñici corpis in natali dñi. ca. 5. pme partis an. §. 23. Uide Cōmunicare. l.
- h** Stās vel sedēs q̄ voluerit/ pōt remāere in choro/ in insuallo. ca. 41. pme ptis an. §. 10
- i** Nō sedemus ad psalmos/ s̄ stamus in solēnitatibus cādelaz. ca. 37. prime partis an. §. 24. Uide Agēda. e.
- a** Sedes demitti debēt/ postq̄ data bñdictiōe lectori/ rñsum fuerit/ amen. ca. 35. pri/ me partis an. §. 22. Sedes
- b** Sedes n̄as nō deponim⁹ donec in missa ad orōnes rñderim⁹/ amē. ca. 37. pme ptis an. §. 9. Uide Prior. l. Prelatus. c. Custodire. a. Fenare. a. Osculari. r.
- c** Sint ex sedē suā p duos mēses/ collationē vel sermonē facturi in caplo generali: q̄ nō venerint/ vel excusationē mādauerint. ca. 9. tertie cōpi. §. 11. Uide Predica/ re. o. p. Refutare. a.
- d** Extra sedē suā sit pōr p tres mēses/ q̄ alteri impropauerit: q̄ ipse suā p̄fessionē re/ uelauerit tē. ca. 6. tertie cōpi. §. 3. Uide Confessio. y.
- e** Extra sedē suā sit puor/ p tres mēses/ q̄ unp̄trauerit alias facultates p̄fēdi: q̄ or/ do p̄cedit. ibi. §. 18. Uide Larcer. n.
- a** Segetes vt mūdēt/ debet curā h̄re coq̄nari⁹ inferior. ca. 11. tertie ptis an. §. 27. Sege
Sella
Sen
Sepe
- b** Sella. Uide Equus. c. Equitare. i.
- c** Sentētia. Uide Contēdere. b. c. Consilium. d.
- d** Sepelire. Uide Prior. k. Defunctus. a. b. i. g. Colloquiū. g.
- b** In sepeliēdis mortuis/ vicari⁹ agit vices prioris. ca. 10. scōe partis an. §. 1.
- c** Sepeliēdi modus. ca. 47. prime partis an. p totum.
- d** Sepeliēdi sunt monachi/ cū cilicio/ tunica/ cuculla/ caligis ⁊ pedulibus. ca. 47. pri/ me ptis an. §. 6. Et cingulo canabino. ca. 4. pme ptis no. §. 3. Uide Habitus. c.
- e** Sepeliendi sunt clerici reddit/ tam nouitū q̄ p̄fessi: cum habitu suo/ ⁊ alijs vt su/ pra. ibi. §. 3.
- f** Sepeliēdi sunt pueri ⁊ reddit/ cū tunica/ caputio ⁊ caligis ⁊ pedulib⁹. ca. 47. pme ptis an. §. 6. Et cingulo canabino. ca. 4. pme ptis no. §. 3. Et de reddit/ etiā habet ca. 33. tertie ptis an. §. 22. Uide Abbas. m. Eps. k. Limiteriū. e. f.
- g** Sepeliri poterūt in nostris cimiterijs donati si elegerint. ca. 3. tertie partis an. §. 4 Uide Cardinales. b.
- h** Sepelient in n̄ro cimiterio/ ep̄i ⁊ cardinales nobiscū manētes/ etiā si habitū nostrū suscipe noluerint. ca. 23. scōe partis an. §. 9.
- i** Sepeliēdus nō erit apud nos/ q̄ fecerit votū intrandi ordinē nostrū ⁊ non intraue/ rit. ca. 4. prime partis no. §. 2.
- b** Sepultura. Uide Bñdicere. v. x. y. Comedere. d. Sepul
- c** Sepulturis alienis nulla p̄sona ordinis intersit/ nisi patris ⁊ matris/ fratris ⁊ soror/ ris qñ infra terminos sepelient. ibi. §. 1.
- d** Sepulturis p̄lator ⁊ potētū ⁊ aliaz honestaz p̄sonaz etiā ex terminos intesse po/ terūt p̄ores/ clerici reddit/ ⁊ pueri: cū ad hoc fuerint inuitati. ibi. §. 1
- e** Pro sepultura clericor reddit/ q̄ apud nos p̄noctabūt/ in ecclia vigilam⁹ ⁊ in re/ fectorio comedim⁹ tē. ibi. §. 4. Uide Prelatus. b. Redditus laicus. m
- a** Septuagesima quō pagit. ca. 9. pme ptis an. §. 1. et sequētib⁹. Septua
- b** Si p̄tingat dubietatē oriri/ sup celebratiōe septuagesime: q̄libet dom⁹ ordinis p̄for met se ecclie cathedrali sue diocesis. ca. 1. tertie compit. §. 14
- a** Seras clādestinas quicūq; habuerit/ sit extra cellam ⁊ extra puentū. ca. 22. secūde Sera
- b** Seras clādestinas q̄cūq; p̄sus habuerit/ pōr phibeat ei introi/ (ptis an. §. 21. tū ecclie/ refectorij ⁊ capli. ca. 28. tertie ptis an. §. 15. Uide Prior. f

Repertorium statutorum

- Seraciu non debet coqnarius inferior in coquina aponere sine licentia pcurato/ ris.ca.11.tertie partis an.5.1. Vide Lascus.f. Sera
- Sermo. Vide homelia.d.e. Predicare p totu. Ser
- b Sermo in solenitatibus in qbus fit sunt he/matiuitas dñi/epiphania/ purificatio/ annuciatio/resurrectio/ascessio/petecostes/natiuitas sancti iohannis/ festu magda lene/ festa assumptiois r natiuitatis bte marie/ festu sancti michaelis/ oim/ scroz r sancti hugonis lincolniensis.ca.3.prime partis no.5.2
- c Per pmissa tu no restringit facultas alias faciendi sermonem/ cu licetia pssidet. ibi.5.2
- a Seruire. Vide Celebrare.a. Conuersi.d.e
- a Sigilla duo magna/ nulla domus habeat: sed vno sigillo sit cotenta.ca.1.secunde partis nouo.5.17. Sigilli
- b Sigillum vel signu ad sigillandu/ nulla psona ordinis habeat: pter priores r pcuratores/ r monialiu vicarios ac priorissas. ibi.5.18. Vide Littera.b. Prio/ rissa.d. Gallarius.b.
- a Signa oia mutamus in octauis pentecostes.ca.19.prime partis an.5.12.et ca.30. prime partis an.5.3. Signu
- b Signu quo ad ecclesia est eundu qñ pullat/ ad ea pueri debet pperare alijs pter/ missis.ca.28.tertie ptis an.5.33. Vide Ecclesia.o. Sacrista.f.i.
- c Signa cenobioz/ aut nulla aut pauca nouimus.ca.17.scde partis an.5.3. Vide Infirmarius.v. Pullare.b.k.l.
- d Signu pullat bis/ paruo interposito spacio quo ad matutinas eundu est: in domo inferiori.ca.1.tertie partis an.5.2.
- Signacula libroz. Vide Ornamentu.a
- Silentiu. Vide Lella.b.b. Radere.b. Galilea.a.b. Monachus.b. Silen
- b Silentiu tota hebda in cellis tenemr.ca.11.scde ptis an.5.1. Vide Fragere p totu.
- c De silentio obseruado in caplo.ca.12.scde partis an.5.17.et.18.
- d De silentio obseruado i refectorio.ca.13.scde ptis an.5.36. Vide Quies.c. Loc. i
- e De silentio tenedo an pma.ca.45.pme ptis an.5.4.et ca.6.scde ptis an.5.38.
- f De silentio seruado cu opari icipimr.ca.18.scde ptis an.5.6. Vide Bndicere.ag.
- g De silentio obseruatiode/ nisi vrgete necessitate r paucis vbis.ca.17.scde ptis an.5.3.
- b Silentiu soluere licet/ si piculu ignis institerit. ibi.5.2.et ca.22.tertie ptis an.5.1.
- Silentiu seruare debet priores in claustro diebus capli generalis pullato comple/ torio.ca.29.secunde partis an.5.8.
- i Silentiu r cellas teneant fratres officis r alijs festis diebus.ca.3.tertie partis an/ ti.5.5. Vide Loqui.i.
- k Silentiu tenet pueri edetes vbicunq sint.ca.3.tertie ptis an.5.8.
- l Silentiu tenet coqnari/ inferior/ qñ frz iroduct in coqna.ca.11.tertie ptis an.5.3.
- m Silentiu seruato pguat pueri ad domu supioze.ca.1.tertie ptis an.5.6.
- n In silentio pmanet pñsi a vespis vsq post pma: r a caplo vsq post nona. ibi.5.7.
- o In silentio pmaneant pueri/ oib diebus post vespas.ca.3.tertie ptis an.5.6.
- p In obseruatiode silentij multu errat pueri r. ibi.5.10. Vide Conuersus.ab.
- q Silentiu tenet coqnari/ supior/ r ei adiutor/ vsq post pma.ca.10.tertie ptis an.5.9.
- r In silentio operant pistor/ r adiutor eius vsq ad primam quando coquut panes. ca.12.tertie partis an.5.2.
- s Silentiu tenere non tenent fratres extra terminos missi p negocijs nisi in mesa/ r a completorio vsq post primam.ca.3.tertie ptis an.5.11.
- t Silentium si fregerint conuersi/ cum disciplina eis coueniens penitentia iniungat/ tur. ibi.5.7.
- v Silentij qñcunq conuersi fregerint/ in primo caplo id dicant: r sequenti die a vino abstineant. ibi.5.8.
- x Silentij si fregerint pueri du comedut infra terminos vel extra/ in primo caplo id dicat: r sequenti die a vino abstineat/ nisi hec pena in alia comutet p eu q tenet eis caplm. ibi.5.8. Vide Disciplina.v.
- a Symonia caueat in obligando se ad spualia p temporalibus.ca.4.prime parti no/ uoz.5.29. Vide Adonales.aq. Symo
- Sobrietas. Vide Lib. d.e. Lauiiores.b. Facultates.a. Elitatores.aa.ab. Sobri

ordinis cartusiensis

	Societas. Vide Luria.c. Ecclesia.r.	Socie
	Solus. Vide Caputii.f. Emendator.c. Sacerdos.k. Iube.e.	Solus
b	Soli degentes signa cenobiorum/pauca aut nulla nouimus.ca.17.secunde partis anti-§.3.	
c	Soli pueri teneant vitā cōgregationū in quaz domibus fuerint/saluo ordine nfo.ca.26.tertie partis an-§.9. Vide Facere.d.	
	Solēnitates. Vide Festum.eg.ek.	Solen
	Sollicitus. Vide Infirmarius.3. Obediētia.ab. Colloquiū.ao. Creditor.a.	Solli
b	Solliciti sint priores circa p̄fessionē/et nouitios instruant in p̄fessione faciēda.ca.11.secunde partis an-§.13.	
a	Solitarie vite cōmēdatio et utilitas.ca.27.scōe partis an.p totū.	Solita
	Solitudo. Vide Cella.b.	Solitu
b	Solitudinis cōmoditates.ca.27.secunde partis an-§.2.	
	Soluere. Vide Expēsa.p.s.v.r.y.3.aa.ab.	Sol
a	Sotulares diurnos et nocturnos accipit incola celle.ca.16.scōe ptis an-§.2.	Sotu
b	Sotularibus nocturnis vtimur iuxta volūtātē nostrā/custodiētes eos a ceno/nīue et pluuia.ca.22.scōe ptis an-§.9. Vide Estiuallus.a. Custodire.l.	
c	Sotulares monachoz vngit sutor/cum reficit.ca.13.tertie partis an-§.3. Vide lhospes.o.	
d	Ad sotulares ligandos/coqnarius dat funes monachis.ca.10.tertie ptis an-§.16.	
e	Sotulares nocturnos et diurnos habēt pueri.ca.23.tertie ptis an-§.1.	
f	Sotulares vngunt conuersi/et vestes suas suunt/vel rapas radūt post matutinas:ca.2.tertie partis an-§.4.	
g	Sotularibus nocturnis nō vtunt pueri/a pascha vsq; ad festū sancti michaelis a prima vsq; ad completoriū.ca.23.tertie partis an-§.4. Vide Dormitorium.c. Ecclesia.q. Adiutorium.f.	
b	Sotulares conuersorum/sutor nunq; vngit:sed ipsimet vngunt.ca.13.tertie partis anti-§.3.	
i	Sotulares puerorū de bouina pelle fiūt.ca.23.tertie partis an-§.2.	
k	In sotularibus habēt pueri ligaturas.ibi-§.4.	
l	Sotulares facit sutor et reficit.ca.13.tertie partis an-§.1.	
m	Sotulares tot facit sutor/q; in magna pte anni sufficiāt.ibi-§.2.	
	Spaciamentum. Vide Abstinētia.ae. Licētia.ac. Comedere.o.p.	Spa
	Spacialis.p.	
a	Spiritualib; p̄fectibus attribuit spaciū qd est inter primā et missam in festis capli.ca.34.prime partis an-§.2. Vide psalmus.e.	Spi
b	Spiritualibus exercitijs occupamur post prandiū vsq; ad nonā dieb; capli ab exaltatiōe sc̄e crucis vsq; ad pascha.ibi-§.6. Vide Symonia.a.	
c	Spiritualibus exercitijs mancipat spaciū a prima vsq; ad tertiā hyemis tempore:vel a matutinis vsq; ad tertiā/estate:diebus omnibus.ca.41.prime partis anti-§.16. Vide Opera.a.b.	
	Spondere. Vide Fideiubere.a.	Spon
	Stabilitas. Vide Prior.n.o. Ordo.f.	Stabi
b	Stabilitatē pmittit nouitius in p̄fessione.ca.24.scōe partis an-§.4	
c	De stabilitate et obedientia rē.monef cōuersus p̄fessionem facturus.ca.24.tertie partis an-§.4.	
	Stare. Vide Sedere.b.	Stare
b	Stamus in sedibus nostris x̄sa facie ad altare/donec ad miscōias vel sup formas ad orōnē inclinēmur.ca.37.prime partis an-§.2.	
c	Stamus recti. Vide Innitū.b. lhora diei.d	
d	Stare p̄sueuimus ad omnes psalmos in solennitatibus candelarum rē.ibi-§.24. Vide Agenda.e.	
e	Stamus donec primus versus psalmi finiat:et supplicet ab eo/qui antiphonam p̄nunciauit.ibi-§.28.	
	Status. Vide Compositus.a.b. Conuersus.ad.ag. Capitulum ge-	Status
	nerale.v.	

Repertorium statutorum

- b Statu domus semel in anno/sciat duo ex monachis: cu prior et pcuratore et vica-
rio. ca. 6. secunde partis an. §. 59.
- c De statu domus/in visitatione: singuli euidenter edoceant. ca. 30. secunde partis
anti. §. 6.
- d Statu domus annis singulis mittant ad caplm/piores qui non tenent venire ad
caplm. ca. 29. scde partis an. §. 4.
- Statutu. Vide Cosuetudo. a. vsq. q. q. statuta et puetudies idē sunt. Diffini-
tor. l. m. n. o. p. q. r. Rigor. b. Caplm generale. g. Disciplina. e.
- b A statutis nō dissonet ea que ordinauerunt priores. ca. 1. prime pris an. §. 2. et ca. 3.
secunde partis an. §. 2.
- c Si statuta capli faciat obseruari piores/inqrāt visitatores. ca. 30. scde ptis anti. §. 15.
Vide Admurare. b. Proponere. d. Reddit laicus. b. Defunctus. g.
- d Statutum de nihil acquirendo extra terminos possessionum districte seruet. ca. 3.
tertie compil. §. 7.
- e Circa statutoz obseruatiā/visitatores/piores/rectores/vicarij monialiū et prioris/
se in se et in ceteris inuigilet. ca. 13. tercie compil. §. 14.
- f Statuta antiq. noua: et pntē compilationē subditi recipiāt: et in eis contenta/ob-
seruare studeant. ibi. §. 15.
- g Statutoz pntē compilationē qlibet domus penes se habeat: et post statuta no-
ua describi faciat. ibi. §. 16.
- b Statutoz pntē compilatio/annis singulis legat in festum omniū scōz et pascha:
post lecturā antiquoz statutoz. ibi. §. 17.
- i Statuta antiq. noua et pntia: aut ordinationes si q fiat/ nullus glosare aut interpreta-
ri psumat sine licētia capli vel prioris cartulle. ibi. §. 20.
- a Stola a sacerdote an pect' nō ponit cācellata/ nec ligat nisi qñ aq dieb' officis de-
bet bñdici: vel ē hora an receptionē casule p eū in puetu finieda: vel qñ aliqd sine
casula ē facturus. ca. 5. prime pris no. §. 17.
- b Stola plicat sacerdos/ cū post euāgelij de matutinis incept: deus in adiutorium.
ca. 42. pme pris an. §. 9. Vide Ornamentū. a.
- c Stola ponit diaconus sup humerum sinistrum et. ca. 43. prime partis anti. §. 18.
Vide Manipulus. b.
- d Stola habet prior cū ducit nouitiū ad cellā. ca. 23. scde ptis an. §. 12.
- e Stola habet prior cum thurificat crucem et corpus defuncti. ca. 47. prime partis
an. §. 20.
- a Strepitū nō faciat apiendo libros/ is q primā/ qui quintā/ qui nonā lecturus est
lectionē. ca. 35. prime pris an. §. 19.
- b Ab omni strepitu cauemus sicut in canone misse/ quando sup formas vel ad mise-
ricordias inclinamur. ca. 37. prime partis an. §. 4. Vide Lella. l. Ostij. g.
Loquarius. c.
- c A molesto strepitu/ abstinere ille qui ministrat thuribulum/ et sacerdos/ et diaconus.
ibi. §. 5.
- d Sine strepitu opant frēs a kalēdis octobris vsq. ad pascha/ post matutinas/ vsq.
ad primā. ca. 2. tercie partis an. §. 4.
- Subdelegare vel cōmittere. Vide Absoluere. g.
- a Subdiaconus de more dicit eplam: alius aut inferior ordine nūq. ca. 43. prime
partis an. §. 6.
- b Cū vnus adest subdiaconus et due occurrūt misse/ ipse dicit eplam misse maioris.
ibi. §. 62. Vide Eligere. r.
- c Subdiacon' dicit eplam in missa epi in ordinib'. ca. 9. scde ptis an. §. 11.
- d Subdiacon' ad missas puatas dicat eplam et mistret. ca. 43. pme pris an. §. 65
- Subornare. Vide Diffinitor. d. Ordo. f.
- b Subornatiōes et multa scādala generant ppter licēcias de vocādis psonis: ideo ta-
les licēcie de facili nō cedant. ca. 7. scde pris no. §. 11. Vide Licētia. f. g.
- Subtrahere. Vide Nouitiū. a. b. Adhercēnarius. m.
- b Subtrahi ad domos vbi votū fecerāt reuertant. ca. 23. scde ptis an. §. 25.
- a Subulā habet pueri. ca. 23. tercie partis an. §. 5.

Statu

Stola

Strep

Sub

Sub

Sub

Sub

Sub

a Suffra
edifica
b Suffra
deus c
c Suffra
d Suffra
bus. c
e Suffra
f Suffra
me pa
g Suffra
costes
h Suffra
i Suffra
Orati
k Oratio
in mil
Sump
b De sum
secun
Supp
Prop
ca. 4.
Supp
Surg
b Surgi
c Surgi
d Surgi
Vide
Sulp
a Sutor
b Sutor
tular
C
14.
Tape
Laper
a Te de
me pr
b An in
diccio
c De vlt
etern
d Te de
te pi
e Te de
Vid
a Tere
a Tere
bris
Tere
redd
b Et ter
poni

ordinis cartusienſis

- a Suffragia ad miſſam dieb' dñic' etiã ſi cãteſ de feſto: pcede: opſ de' chriſtiã: opſ edificator. ca. 43. pme ptis an. ſ. 76. Uide Oratio. g. i.
- b Suffragia ad miſſã ſup hebðam dieb' feſtis ⁊ alijs ad miſſam de viujs: pcede: opſ deus chriſtiani: deus largitor. ibi. ſ. 77.
- c Suffragia ad miſſã recupam' in octauis ſancti ſtephani. ca. 5. pme ptis an. ſ. 56.
- d Suffragia nō dicunt' ad miſſam dñica in palmis: nec feria tertia nec q̃rta ſequenti/ bus. ca. 11. prime partis an. ſ. 30.
- e Suffragia ad miſſã repetim' feria ſcda poſt octauas paſche. ca. 15. pme ptis an. ſ. 4
- f Suffragia nō dicunt' feria quinta/ ſexta ⁊ ſabbato infra octauas paſche. ca. 14. pri/ me partis an. ſ. 21.
- g Suffragia nō dicunt' ad miſſam/ feria quinta/ ſexta ⁊ ſabbato infra octauas pente/ coſtes. ca. 19. prime ptis an. ſ. 4. (an. ſ. 1.
- h Suffragia ad miſſas repetim' feria ſcda poſt octauas pētecoſtes. ca. 20. pme partis
- i Suffragia omittunt' in ſolēnitatibus candelaz. ca. 31. pme partis an. ſ. 2. Uide Oratio. d. e. f. l. m.
- k Orō opſ q̃ viuoz/ in miſſis tã p viujs q̃ p defunct' diceſ ſup hebðam: tñ nō diceſ in miſſis feſtoz triū vel. xij. lectionū. rē. ca. 43. prime ptis an. ſ. 77
- b Sump. Uide Expēſa p totū. Eqtatura. i. Denūciare. c. Sump
- b De ſumptibus ⁊ negocijs pene oibus/ pcurator recurrit ad prioris conſilium. ca. 8 ſecunde partis an. ſ. 6.
- b Supflua. Uide Infirmarius. af. Libus. e.
- b Prop' ſupfluitates quozundā nraꝝ heremoꝝ loca/ ſibi non ſufficiūt ad expenſas. ca. 4. ſcde partis an. ſ. 8.
- Supplicare: Uide Rogare p totum. Sup
- Surgere. Uide Sacerdos. c. d. e. Laudes. c. Sur
- b Surgim' cū ad lectoriū ſacerdos dicit: in vnitate ſpūſſcti de'. ca. 37. pme ptl an. ſ. 8
- c Surgim' ad orōnes in fine miſſe/ qñ dñ in vnitate ſpūſſancti deus. ibi. ſ. 9.
- d Surgimus diacono/ in feſtis vel dñicis diebus cōicato. ca. 43. prime ptis an. ſ. 47
- Uide Aſſurgere p totum.
- Suſpicio. Uide Scribere. d.
- a Sutor coria tenet/ icidit/ ſotulares facit ⁊ reſcit. ca. 13. tertie ptis an. ſ. 1.
- b Sutor emit coria cū ei iniūgiſ ⁊ ſagimē ⁊ de oib' rōnē reddit. ibi. ſ. 1. Uide So/ tulares. c. h. l. m. Inſtodire. l. Sagimē. c. d. Adiutoriū. f. g.
- Taberna. Uide Vinum. a. Taber
- a Tabulas/ graphiū rē. habet incola celle. ca. 16. ſcde ptis an. ſ. 7
- b Tabula in q̃ depicta ſit imago crucifixi/ pacē ſumim'. ca. 5. pme ptl no. ſ. 14. Uide Pax. a. b. c. d. Imagines. a. Curioſitas. d. e. f. Tape
- Tapetia. Uide Pallia. a.
- b Tapetia vniuerſa ⁊ cuſſini picturati in vſu apud nos nō habeant'. ca. 1. ſcde ptis no
- a Te deū laudamus/ ſemp dicaſ in matutinis beate marie. ca. 36. pri/ (uoz. ſ. 7. Te deū
- b Tñ inceptū eſt/ te deū laudam': aſpges me: glia in excel. credo/ cãtoꝝ vnā aut duas dictiōes ſubſequiſ ſolus. ca. 38. prime ptis an. ſ. 15. Uide Prior. c.
- c De vltimo verſu/ te deū laudamus/ pñt dicere q̃ ſunt in altero choro: nō pfundar in eternū. ca. 50. prime ptis an. ſ. 1.
- d Te deū laudam'/ nec epſ/ nec abbas/ nec etiã por nſi o: dñs incipit: ſ vicari' abſen/ te priore. ca. 9. ſcde ptis an. ſ. 17. Uide Genua. b.
- e Te deum laudamus ſemp incipit vicarius abſente priore. ca. 10. ſcde partis an. ſ. 5
- Uide Antiquior. m
- a Terebrū/ forſices/ fili/ acus duas rē. hñt puerſi. ca. 23. tertie ptis an. ſ. 5. Tere
- a Terminatio q̃ pp' feſtū nō pōt legi in ecclia/ legeſ in refectorio: a kalendis nouē/ bñs vſq̃ ad pētecoſtes. ca. 21. prime ptis an. ſ. 14. Ter
- Termin'. Uide Coſuetudo. p. Exire p totū. Abſa. d. Capa. e. f. g. Clericus redditus. f. Coſuerſus. ai. ak. al. am. aq. Abittere. n. o. p.
- b Ex terminos nō mittāt mōachos ſuos vicarij ⁊ pōſſe monialiū ſine licētia capli vſ poris cartuſie: aſ mōachi eēnt fugitiui. ca. 4. tie ptl no. ſ. 6. Poſſeſſio. a. b. c. d.

Repertorium statutorum

- c Terminos suos nulla domus dilatat absq; permissu capituli generalis. ca. 19. secū de partis an. §. 2.
- d Extra terminos/ nulla domus aliqd possideat. ibi. §. 1.
- e Terminos assignatos nō hñtes domus ordinis/ vocet visitatores/ q̄ eis assignent terminos. ca. 5. scde ptis no. §. 2.
- f Termini in nouis domibus limitandi/ in scriptis pñtent caplo generali proxi me subsequēti: et ibi pñment. ca. 5. scde ptis no. §. 4.
- g Terminos de nouo limitatos/ si domus aliq̄ subsequēti caplo neglexerit itimare: lapso caplo illo aī pñmationē/ nō gaudeat terminis assignatis. ibi. §. 5. Vide Mulieres. b. c. Licentie. d. h. k. l. m.
- h Terminos suos causa deuotiōis/ pietatis/ recreatiōis/ visitatiōis parentū: vel alia quacūq; ex causa/ monachi nō creāt: et si p licentiā/ domos suas exēūt: nō intrent domos seculariū infra terminos sitas: nec cū secularibus/ maxime mulieribus col loquiū teneāt. ca. 3. tertie compil. §. 3.
- Terra. Vide Prata. a. Lōuersus. bi.
- Testamētoꝝ executiōes. Vide Prior. 3.
- b Testamētoꝝ executiōē/ causas tractādas/ legatiōes et ambassiatas: nullus recipi at rē. ca. 3. tertie compil. §. 18.
- Tobias. Vide Liber. t.
- Thomas de aquino. Vide Festum. ab.
- Thomas apostolus. Vide Festum. f.
- a Thuribulum dat minister ad ostium chori/ in laudibus cum dicat: laudate dñm in sanctis eius: ad vespas cū dicat vltim⁹ psalmus/ ibidē recepturus/ cū incipit x/ sus penultimus hymni. ca. 33. prime partis an. §. 7. Vide Strepitus. c. Lo quina. b. Lōuersus. c. Diaconus. c. g. Procurator. o. Dedicatio. r. Incensum. o. p.
- a Thurificat sacerdos ad magnificat et bñdictus/ ter ad corpus dñi et ad crucem rē. ibi. §. 9.
- b Thurificat sacerdos in missa/ semel sup calicē in modū crucis: et postea semel in mo dū corone. ca. 43. pme ptis an. §. 28. Vide Prior. b.
- c Thurificat diaconus circūiens altare/ ter ad crucem/ et ad corpus dñi. ibi. §. 28.
- Thus. Vide Incensum p totum.
- Tibia. Vide Pedes. c.
- Consura. Vide Lōuersus. ae.
- a Tortas singulas ad ostiū refectorij/ tāq; christi mēdici accipiētes: cellas repetim⁹. ca. 34. pme ptis an. §. 10. Vide Panis. a. Inclinare. l.
- b Tortas singulas triticeas ex pirātia recipiūt frēs laici p singulas hebdas in adue tu et q̄dragesima. ca. 20. tertie ptis an. §. 12.
- c Dimidiam tortam panis conuentualis habeant criminosi/ singulis hebdomadi bus per sex menses. ca. 31. secunde partis an. §. 17. et ca. 32. tertie partis an. §. 11.
- Tractatus.
- b Si quid magnū vel graue tractandum fuerit/ prior omnes monachos in vnum fa cit conuenire. ca. 7. scde ptis an. §. 1. Vide Prior cartusie. d. Consilium. k. Contendere. c.
- c In tractatib⁹ cōib⁹ rē. nō erūt clerici redditici. ca. 1. tertie ptis no. §. 6.
- a Tract⁹ nō dñ in missa festi triū lectio. ca. 30. pme ptl an. §. 36. et ca. 3. pme ptl no. §. 6
- b Tractus/ de pfundis nō dñ ad missā āniūfariā/ in pñctu. ca. 48. prime ptis an. §. 5
- c Tractus/ de pfundis dñ cū pñs est mortuus: et die crastia post festū oīm scōꝝ et re liq; et qñ incipimus tricenariū/ vel officiū capli: siue officiū p cluniacēsis/ et p bñfactorib⁹ nñs et fundatoribus. ibi. §. 5. Vide Abissa. b3.
- Transferre. Vide Festum. eb. ec. ed. ef. eg.
- b Solēnitates q̄ de necessitate transferunt/ nullo tpe fiāt in festis. xij. lectionū: q̄ suis diebus poterūt celebrari. ca. 2. prime ptis no. §. 3.
- c Si duo festa capli trāfferri ptigerit/ officiū maius festi primo fiat/ etiam si vltimo euenerit. ibi. §. 1. Vide Infirmarius. s. Ecclia. i. Adittere. i. Licētia. q. Ordo. n. Prior. ak. al. Guerra. a. Annūfariū. n. o.

Terra
Testa

Tho

Thu

Thue
Tibia
Ton
Tort

Tract

Tract

Trāst

ordinis cartusienfis

- d Qui terminos regulariter viuēdi ex magna pte trāstulim⁹/timendū est ne huius p
cepti trāsgressores a dño iudicemur.ca. 4.scde ptis an. 5.1 Trāsgres
- e Trāsgressor institutiōis carnes comedēdo rē. Uide Absoluere.ak. Tricen
- b Tricēnariū. Uide Ikyrieleison.l.
- c Tricēnarij defunctor pfoluēdi modus.ca. 48.pme ptis an. 5.2.
- c Quā plura tricēnarij post generale caplm fuerint inchoāda:primū tricēnariū alio
nō currēte /incipit a priore vel antiqore.ca. 4.pme ptis no. 5.16
- d Tricēnarij pnt inchoare in crastino festoz.xj.lectio.dom⁹anniuersarijs aggraua/
te.ibi. 5.17. Uide Annuersariū.d.o.r.x.y. Adilla.an.ao. Celebrare.l.m.
- e Quā tricēnariū sacerdotis occurrit/solo tricēnario alterius sacerdotis adhuc durā/
te:p inchoando dicif oratio/da nobis:z p currēte/deus cui ppriū/famuli z sacer
dotis tui.ibi. 5.8.
- f Tricēnariū dñi amblardi/ fiat circa festū sancti marci euangeliste.ca. 4.prime par
tis nouoz. 5.19
- g Tricēnariū dñi talayrādi/ fiat circa festū sancti antonij.ibi. 5.20.
- h Tricēnariū dñe regine frācie/ fiat circa pncipiū mēsis marcij.ibi. 5.21
- i Tricēnariū hnt mōachi/ clerici redditu/ puerfi. redditu laici/ moniales z puerse: dum
tamen laudabiliter in obedientia ordinis pseuerauerint rē.ca. 2.tertie cōpil. 5.22.
Uide Bñficiū.x.
- k Tricēnaria si nō possint pfolui añ receptionē charte/ tūc futuri capli licet anniuersa/
ria trāfferri rē.ibi. 5.12. Uide Bñficiū.q.r.s.t.ad.
- l Tricēnaria capli pteriti sufficit inchoare añ receptionē charte futuri capli.ibi. 5.18.
Uide Fraternitas.a. Annuersariū.p.
- m Tricēnaria in missis z qnqgenis faciāt moniales sic z nos.ca. 4.tertie ptl no. 5.27. Trini
Tu aut
- Qu aut. Uide Iheremias.b. Lectio.i.k.l.
- b Tu aut/nō dr ad lectiōes trib⁹ dieb⁹ añ pascha.ca. 13.prime partis an. 5.4.
- c Sine/ tu aut/ lector terminat lectionē capli/ die cene dñi.ibi. 5.6
- d Sine/ tu aut/ lector terminat lectionē refectorij/ die cene dñi.ibi. 5.10.
- Qu multus. Uide Strepitus p totū.
- a Quincas duas/ duas pellicias rē. accipit icola celle.ca. 16.scde ptis an. 5.2.
- b Quincas tres hnt puerfi ad vestitū.ca. 23.tertie ptis an. 5.1.
- c Quincā vnā veterē reddūt pñsi in kalēdis nouēbris/ vnāqz nouā accipiūt.ibi. 5.2.
- d Quincis singulis. Uide Facere.c. Boccarā.c. Adoniales.ay. Tacca
Tlaga
- Uacca. Uide Numerus.e.
- b Quagari. Uide Quagari p totū. Expēsa.b. Querere.b.
- c Quagari exteri⁹/ qbusdā videt delectabile.ca. 4.scde ptis an. 5.4
- c Quagadi materiā dātes priores monachis/ visitatores rependant.ca. 8. secunde
partis no. 5.6.
- a Quilitudinarij a ieiunijs ordinis excipiunt.ca. 14.scde ptis an. 5.9.
- a Quas aqruū hnt mōachi.ca. 16.scde ptl an. 5.11. Et pñsi.ca. 23.tertie ptis an. 5.5.
- b Quas qbus cibus z potus inferunt/ lota z extersa sint ne mantilia maculent.ca. 10.
tertie partis an. 5.24.
- Uelum. Uide Adoniales.s.v.x.ae.am.ay.ay. Uelū
Uen
Ueniā
- Uendere. Uide Emere.b. Lambire.a. Uinū.a.
- a Ueniam accipimus cū de hymno/ vexilla dicif xpus:o crux.ca. 11.prime ptis an. 5.
18.et ca. 36.prime ptis an. 5.24.
- b Ueniā accipimus cū in parascue incipit a diacono/ nos aut.ca. 13.prime ptis an.
5.29.et ca. 36.prime partis an. 5.24.
- c Ueniā accipim⁹ cū diacon⁹ in pasceue icipit cōionē/ b corp⁹.ca. 13.pme ptis an. 5.35.
Uide Benua.b.c.d.k. Corp⁹ chusti.b. Fallere p totū. Liber.c.
- d Ueniā accipim⁹ in gratijs in pasceue.ca. 13.pme ptis an. 5.10. Uide Pulfare.b.
- e Ueniam accipimus cum incipimus hymnū/ veni creator: z in natali dñi qñ incipi/
tur inuitatorium/ christus natus est.ca. 36.prime partis an. 5.24. Uide Lon/
fessio.an.

Repertorium statutorum

- f** Ceniā accipim⁹ qñ ad vespas/ aue mar/ stella: ad matutias inuitatoriu/ aue maria: ad laudes rñfuculū: ad vespas xñficulū. Itē cū ad missā introit⁹ /salue scā parēs: et offertoriū/ aue maria. Itē qñ p cōmēoratiōe ad laudes et vespas icipim⁹ p dictū xñficulū/ aue maria: et qñ ad vespas icipit /salue regia: et in lectiōe qñ dicim⁹ /aue grā plena. Itē qñ in letania pasche et pērecostes pñciaf scā trinitas. Itē qñcūqñ fini to/ alfa: surgētes incipim⁹ /veni scē spūs. ca. 36. pme pñ an. 5. 18. et sequētib⁹.
- g** Ceniā accipimus sup formā/ cū orōni nō infum⁹ qñ fit añ horā. ca. 37. pme partis an. 5. 18. Vide Emendare. d. g.
- h** Ceniā sumit diacon⁹ ad gđū altar/ genib⁹ flexis/ cū or: et hō fact⁹ est. ca. 43. pme pñ an. 5. 22. Vide Agēda. h. Ep̄s. h. Prostratus. d. Jurare. b. Cōuersus. bc.
- i** Ceniā sumit retro altare qñcūqñ et qñcūqñ capsulā vbi ē corpus dñi accipit. ibi. 5. 50.
- k** Ceniā sumpta a dextro latere altar/ diacon⁹ dieb⁹ dñicis qñ hostiā q pcedēti dñi/ ca seruata est sup patenā deponit. ibi. 5. 49. (nus. o.)
- l** Ceniā accipit diacon⁹ ad gđū altar/ dieb⁹ qñb⁹ venia sumit. ibi. 5. 52. Vide Diacon⁹
- m** Ceniā nō accipim⁹ in gratijs agēdis/ in obitu defuncti. ca. 47. pme ptis an. 5. 30
- n** Ceniā nō accipim⁹ in gratijs/ in die susceptiōis noui poris. ca. 5. scde ptis an. 5. 30.
- o** Ceniā humilis accipiat q clamat in caplo. ca. 12. scde ptis an. 5. 9
- p** Ceniā petere hortat infirmus. ca. 46. pme ptis an. 5. 7. Vide Accusare. c.
- q** Ceniā p qlibet defectu/ accipiat pueri. ca. 2. tertie ptis no. 5. 7. (5. 12)
- r** Ceniā petere debet coqnari⁹ supior/ ab eo q passus ē negligētiā. ca. 10. tertie pñ an. Verbu dei. Vide Predicare. n.
- vestis.** Vide Equare. f. Humilitas. a. b. Libus. e. Indumenta. a.
- b** Vestimēta nra nec nimis lōga sint/ nec nimis breuia: et in vestib⁹ modus seruet. ca. 22. scde ptis an. 5. 18. Vide Prior. l. Accipe. c. Dare. a.
- c** Vestes aliquantulū meliores habere licet priores et alijs extra terminos exeūtib⁹. ca. 16. scde ptis an. 5. 4.
- d** Vestis vel aliqd hñdñ/ si alicui nrm missum fuerit: nō ei ē alteri def. ca. 22. scde par tis an. 5. 25. Vide Tunica p totum.
- e** Vestimētis et pānis/ q debent ex ordie/ sint pñti pueri. ca. 23. tertie ptis an. 5. 2.
- f** Vestes debitas asportare poterit prior resignaturus. ca. 6. scde ptis an. 5. 49. Vi de Absoluere. bg.
- g** Vestes por et alioz de alijs domib⁹ assumptoz/ remaneant domui in q finiūt vitā suā. ca. 3. scde ptis no. 5. 9. Vide Liber. ac.
- h** Vest/ nec aliqd erigat aliā a nouitio. ca. 23. scde pñ an. 5. 2. Vide Erigere. a. b. c. d
- i** Vestes pparēt priores eis q recōciliādi sunt rē. ca. 31. secūde partis an. 5. 44. Vi de Abittere. f. g.
- k** Lum qbus et qñ vestibus mittant/ scribat porib⁹ ad qñ trāsmittent. ibi. 5. 44. Vi de Equare. i. Donatus. e. g. Aboniales. ar. a3.
- l** Vestis donatoz supior/ vnicolor sit. ca. 3. tertie ptis no. 5. 5
- m** Vestes virgatas et partitas/ et vestes viridis/ rubei croceiqñ coloris: non portēt do nati. ibi. 5. 7.
- a** Vicari⁹ in domo supiori vices agit poris/ i visitādis mōachis/ in pñfessioib⁹ recipiē dis/ iungēdis et cōicādis infirmis/ sepeliēdis mortuis/ missis cantādis qñ poratus requirit rē. ca. 10. scde ptis an. 5. 1. Vide Locus. a. Recordatio. d. e.
- b** Vicarius et pcurator/ absente priore suppleat vices eius in recordationē faciēdo/ pñfessiones audiēdo/ infirmos cōicādo/ iungēdo/ et mortuos sepeliēdo. ca. 6. scde partis an. 5. 5. Vide Confessio. l. m.
- c** Priore et vicario absentibus/ recordationē faciat et pñfessiones recipiat vnus ex mo nachis cui prior iniūxerit. ca. 10. scde ptis an. 5. 15.
- d** Vicari⁹ habet auctoritate capli general ptatē plenā in his q ad for pñiale ptinet q ad porē. ca. 6. scde pñ an. 5. 54. Vide Prior. ad. ae. Ordinatio. b. Officiales. a Absoluere. h. ay. bc. bo. bq. br. bs. Officiarius. a. b. Vra. h. Fugitiuus. p.
- e** Vicari⁹ pōt absoluere porē ab excōicatiōe iuris/ et ab oib⁹ casib⁹ sedi aplice nō refer uatis/ et secū sup eis dispēsare. ca. 4. tertie compil. 5. 22.
- f** Vicarius mortuo priore/ eandē habet auctoritatem in spūalibus quā prior habebat dum viueret. ibi. 5. 23.

Terbi
Uctis

Vicari

6. Vicari
bat p
aut al
b. Vicari
ibi. 5. 2
i. Vicari
ca. 4
k. Vicari
hñdñ
l. Vicari
m. Vicari
do re
ca. 8. f
n. Vicari
gñ. r
5. 3.
o. Vicari
vel ab
p. Vicari
vinū
q. Vicari
r. Vicari
plebi
s. Si vic
habu
vicari
ptulū
t. Vicari
dis. ca
v. Vicari
ad do
f. Vicari
infirm
Vicari
ad. a
Vicari
rutū
b. Vicari
Vide
c. Vicari
tus. i
d. A vic
ca. 5. f
a. Vicari
come
Vide
b. Pro v
ptis
Vigil
b. Vigil
c. Vigil
d. Vigil
41. p
e. Vigil
moz

ordinis cartusienfis

- g.** Vicarij/priore excommunicato/suspensio vel interdicto/hnt illā auctoritatē quā habebat prior iure ordinario et ex statutis/donec ipse prior a p̄dictis cēsuris absoluat: aut alius ei in prioratu subroget. ibi. §. 23.
- h.** Vicariū nō pōt absolucere prior ab officio suo/durantibus p̄dictis impedimentis. ibi. §. 23. *Uide Licentia. 3. aa.*
- i.** Vicarius absente p̄ore p̄git ad visitandū infirmū/cū de nouo dimittit ecclesiam. ca. 44. prime partis an. §. 1.
- k.** Vicarij absente p̄ore pōt mittere ad illū q̄ infirmat visitatorē/et dare licentiā si q̄s h̄mōi infirmū voluerit visitare. ca. 10. sc̄de partis an. §. 17.
- l.** Vicarius descendit ad inungendū infirmū/cū p̄or et p̄curator nō adsunt. ibi. §. 2.
- m.** Vicarius subuenit pueris et redditis et mercenarijs infirmatibus/eos cōmunicando et eorū p̄fessiones recipiendo/eosq̄ inungēdo/absente priore/in domo supiori. ca. 8. sc̄de partis an. §. 21.
- n.** Vicarij absente p̄ore/orōnē an̄ horas terminat: ad lectionē heb̄darij b̄ndictionē largit: et etiā ad lectionē p̄oris in die natali dñi/pasche et p̄tecostes. ca. 10. sc̄de pt̄ an. §. 3. *Uide B̄ndicere. aff. m. n. af. Lectio. g. t. Te dēū laudam. d. Adiutorij. b.*
- o.** Vicarij in festis absente p̄ore/dicit vltimā lectionē: nisi adsit ep̄s (Inc̄sum. s. vel abbas vel prior nostri ordinis. ca. 10. sc̄de partis an. §. 4.
- p.** Vicarij cū p̄curator deest/inc̄sū mīstrat/aquā b̄ndictā portat/laicis cōicantibus vinū mīstrat/scutellas apponit vel remouet. ibi. §. 8.
- q.** Vicarij absente p̄curatore inc̄sum sacerdoti mīstrat. ca. 8. sc̄de partis an. §. 18.
- r.** Vicarij in vigilia pasche et p̄tecostes ad lectiōes misse/p̄oris absenti vices nō supplebit: s̄ antiquos suo ordie legere incipiet. ca. 5. prime partis no. §. 24.
- s.** Si vicarij in vigilia natali dñi: et infra octauas pasche et p̄tecostes ad missam seruire habuerit: et p̄ore absente/ad matutias tertiā legere lectionē: tunc p̄ma lectio ad vicariū eiusdē vicarij deuoluet. ibi. §. 23. *Uide Egrediēs. a. Ostiū. e. f. Capitulū puerorū. g. Comedere. q. Erigere. c. Ieiunium. k.*
- t.** Vicarius officij prioris exequit̄ erga mōachos/qñ prior facit hebdomadā cū laicis. ca. 6. sc̄de partis an. §. 23. *Uide Sacrista. s.*
- v.** Vicarij cū hospitib⁹ nō comedat aut bibat/nec p̄ faciēda prioris heb̄da: descendat ad domū inferiorē. ca. 10. sc̄de partis an. §. 14.
- x.** Vicarius absente p̄curatore portat aquā b̄ndictā cū p̄ctus vadit ad inungendū infirmum. ca. 46. prime partis an. §. 1.
- Uicarius sacerdotis hebdomadarij.** *Uide Hebdomadarius. s. t. d. e. g. x. y. z. ad. ae. af. ag.*
- Uicarij monialiū.** *Uide Moniales. d. g. p. q. r. t. y. ak. as. Absoluere. g. Statutū. e. Priores p̄ totū. Abstinētia. ab. Ab̄dicatēs. b. Ordo. d.*
- b.** Vicarij monialiū/p̄mā vocē habeat in electiōe prioris. ca. 4. tertie partis no. §. 7. *Uide Intromittere. d. P̄tās. c. Terminus. b. Apostata. b.*
- c.** Vicarius nō se intromittat de administratiōe tpali/nisi cū p̄ priorissam fuerit requisitus. ibi. §. 12. *Uide B̄nficiū. c. d.*
- d.** A vicario monialiū debet pmulgari sentētia/et p̄prietarios dñica ramispalmay. ca. 5. sc̄de partis no. §. 15.
- a.** Victualia ministrent criminosis sicut conuentui in solennitatibus candelay/qñ comesturi essent in refectorio. ca. 31. sc̄de partis an. §. 18. et ca. 32. tertie ptis an. §. 12. *Uide Consuetudo. t.*
- b.** Pro victualibus suis/expēsas recipiant visitatores/a domib⁹ visitatis. ca. 30. sc̄de ptis an. §. 30. *Uide Barba. c. Donatus. i. Appellare. d.*
- Vigilare:** *Uide Sacrista. r. Sepultura. d. Dormire. d. h.*
- Vigilia:** *Uide Festum. ae.*
- b.** Vigiliās qñq̄gita psalmoz/nō faciū⁹ infra octa. natalis dñi. ca. 5. p̄me ptis an. §. 45.
- c.** Vigiliās et iteruallū ad matutias recupam⁹ in octauis sc̄ti stephani. ibi. §. 56.
- d.** Vigilie ab idibus septembris vsq̄ ad kalendas nouembus paulatim crescūt. ca. 41. prime partis an. §. 5.
- e.** Vigilie a kalendis nouembus vsq̄ ad kalendas februarj sunt quinquagita psalmoz. ibi. §. 6.

Vicarius
sacerdoti
Vicarius
monialiū

Victualia

Vigilare
Vigilia

Repertorium statutorum

- f Vigilie a kalēdis february vsq; ad cenā dñi paulatim decrescunt. ibi. §. 7. Vide Sacrista. g. Psallere. e. Interuallū. l.
- g Vigiliās seu quilibet alia religionis exercitiā q̄ nre institutiōis nō sunt/ nō licet face- re alicui. ca. 14. scde ptis an. §. 25. et ca. 28. tertie partis an. §. 50.
- Vigilia natalis dñi. Vide Festū. g. h. Caplm ad horas. b
- b De vigilijs apostolorū: Vide Lōmemoratio. n. q. s. t. Abstinētia. a. b. c. d. e. f. g. h. i. m. n. am. aq.
- c Si in vigilia sancti lauretj occurrat missa de viuis/ in ipsa sit cōmēoratio de vigi- lia. ca. 31. prime partis an. §. 7. Vide Jeiunare. i. n.
- Villa. Vide Lapa. e. (an. §. 39. Villa
- b A villis et ab occurſu hominū remoti/ capas exuere pſit pōres et puerſi. ca. 6. scde pſ
- c Ad villā/ paupes ſeculi mſtrimus hospitātū. ca. 26. scde partis an. §. 1.
- d De villa prima adueniētibus in diebus ſolēnibus/ nihil habet dare vel cōmoda- re/ coqnarius inferior. ca. 11. tertie partis an. §. 6. Vide Recedere. e. Ques. g
- Vinea. Vide Agros. a. Prata. a.
- a Vinū habēs aliq̄ domus vltra puiſſionē/ volens illud vendere/ vēdat in groſſo/ ſi ſine dāno poſſit fieri/ alſ poterit vendi in minuto/ in locis extra ſepta monaſte- riorū/ ita tñ q̄ nō teneat ibi taberna/ ad comedendū et bibendū/ ſed diſpenſet cum paruis menſuris/ nec hoc fiat p aliquā pſonā ordinis/ ſed p aliquē fidum ſecularē. ca. 13. tertie cōpil. §. 6. Vide Annuerſarium. s. Ordo. f. Aſſiſa. a3. Or- dinationes. c. Conuerſus. br. ab.
- b Vinū miniſtrat pcurator cōmunicatis in ſecūda miſſa natiuitatis dñi. ca. 5. prime partis an. §. 10. Et in pma miſſa/ paſche et pētecoſtes. ca. 14. pme ptis an. §. 5. Vi- de Antiquior. a. Lena dñi. c. Bibere. d. b. c. e.
- c Vinum apponit ſingulis in reſectorio/ die cene domini poſt mandatum. ca. 13. pri- me partis an. §. 22.
- d Vinū in cyphos in tali quantitate fundendū eſt/ ne illud cogamur in iuſtas reſun- dere. ca. 13. scde partis an. §. 30.
- e Vinū nō niſi in pradio vel cena potamus. ca. 14. scde partis an. §. 13.
- f Vinum ſiue in cellis/ ſiue in reſectorio/ eodem modo temperat/ nam puro non vti- mur. ibi. §. 15.
- g Vino puro nunq̄ vtunt puerſi/ exeūtes et terminos. ca. 28. tertie ptis an. §. 63.
- h Vinum per cellas generaliter non portet extra horam reſectionis/ diebus quibus in cella comedit. ca. 4. ſecunde partis no. §. 23. Vide Lella. l. Scribere. b. Ferculum. a
- I Vino careat vel ad terram comedat qui ſilentium frequentius fregerit. ca. 4. ſecū- de partis no. §. 15.
- k Vino hoſpitū vtant criminoſi. ca. 31. scde ptis an. §. 17. et ca. 32. tertie ptis an. §. 11. Vide Brangia. e. f. Aſſericoſia. g. h. i. Aſſericoſia. n.
- l Vinū accipiūt ſemel in die/ q̄nta tñ ſeria/ et in ſolēnitatibus que caplm habēt/ frēs qui domi ſunt. ca. 19. tertie partis an. §. 1.
- m Vinū datū/ nō niſi in pradio vel cena bibūt puerſi. ca. 20. tertie ptis an. §. 8.
- n In natali dñi/ circūciſiōe et. bis vinū hñt puerſi. ca. 19. tertie ptis an. §. 1.
- o Vinū bis dat in die/ dieb' minutionū puerſis. ca. 21. tertie ptis an. §. 6.
- p Vinū bibūt puerſi poſt pradiū ſi ſitierint/ diebus minutionū. ibi. §. 6.
- q Vinū dat puerſis aſcēdētibus pſſeſtū aliq̄ in craſtino celebrandū/ ſi mōachos in reſectorio cenare pſigerit. ca. 19. tertie partis an. §. 2.
- r Vinū offerit puerſis nō aſcēdētib' in cena dñi loti/ eoz pedib' in domo ſferiori. ca. 7. tertie ptis an. §. 3. Vide Obediētia. ag. Ratio. c. Clauis. b. Abſtinētia. t.
- s Vinū hoſpitib' recedētib' vel ſrib' exeūtib' nō debet dare coqnarius inferior. ca. 11. tertie ptis an. §. 14. Vide Aſſonales. ac.
- t Vinū tēpat coqnari' inferior ad pſiliū pcuratoris. ibi. §. 31.
- v Vinū hñt tertia ſeria et ſabbō magi ouiu et ſocij ei'. ca. 18. tertie ptis an. §. 6.
- x Vinū hñt pdicti/ die q̄ locū mutāt/ qz cibos ſibi pparare nō pſit. ibi. §. 6.
- a Viſitare debet pcurator hoſpites et. ca. 8. scde ptis an. §. 34. Vide Libus. a. Viſi- tatio. o. p. Inſirmari. ab. ap. aq. al. Viſitiū. af. Nouitius. aa. r.

ordinis cartusienſis

- b** *Uisitare* redditus a priore: cū infirmi fuerint. ca. 33. tertie partis an. §. 19.
- c** *Uisitare* pñt egrotū frēs ⁊ redditus die q̄ inunctus est. ca. 46. prime partis an. §. 10.
Uisitare parētes. b. *Abſtinētia*. ab. *Cella*. bb.
- d** *Uisitare* debet hospites/coqnarius inferior cū adſunt. ca. 11. tertie partis an. §. 20. *Uisita*
- a** *Uisitationes* domoꝝ ordinis/quia nō bene ſeruant:magna ſequit̄ diſſolutio or-
 dinis. ca. 30. ſcde partis an. §. 4.
- b** *Uisitationes* domoꝝ remotaz/ſiāt de biennio in bienniu: ſicut domoꝝ aliaꝝ. ca. 8.
 ſecūde partis no. §. 2. *Uisitare* abſonales. aa.
- c** *Uisitationis* eſt alia ſpecies que ſit p neceſſitate ſup annum emergente. ca. 30. ſecū
 de partis an. §. 35.
Uisitatio beate marie. *Uisitare* Feſtum. bx
Uisitatoꝝ. *Uisitare* Lōporus. a. *Ferculū*. c. *Fugitiuus*. m. *Colloquiū*. at
Ordinatio. c. g. *Abſonales*. ab. ad.
- b** *Uisitatoꝝ*/ſuū nō viſitet viſitatoꝝ: nec pōꝝ domū cui⁹ eſt pfeſſus/nec aliq̄s pōꝝ do-
 mū cuius ſuus monachus eſt prior. ca. 30. ſcde partis an. §. 3.
- c** *Uisitari* debēt dom⁹ ordinis ſingulis biēnijs/p viſitatoꝝ ordinarios: ⁊ parit̄ do-
 mus viſitatoꝝ/p eos q̄s caplm generale: vel pōꝝ cartuſie/aut prior ⁊ pñt p licen-
 tiā elegerint. ca. 9. tertie compil. §. 21.
- d** Ita tñ quantū cōmode fieri poterit/q̄ viſitatoꝝ ſuū nō viſitet pñtatoꝝ ſine licē-
 tia. ibi. §. 21.
- e** *Uisitatoꝝ* iſtibus diſtrictē iniūgiť a caplo/vt in viſitatiōibus ſint ſolliciti ⁊ ſtudioſi: ⁊
 formā ſibi a caplo de faciēda viſitatione ſibi traditā/nulla trāſgrediant̄ ex pre. ca.
 30. ſcde partis an. §. 4.
- f** *Uisitatoꝝ* de obſeruatiōe ppoſiti/de obediētia/de ppriū paſtoris reuerētia/faci-
 ant ſm q̄ ſibi videbit̄ exhortationē. ibi. §. 5.
- g** *Uisitatoꝝ* legāt totū caplm de repñſiōe/q̄ eſt caplm q̄rtū ſcde ptis antiquoꝝ:
 ⁊ caplm primū ſcde partis nouoꝝ/⁊ pñt in eis faciant inuiolabiliter obſeruari.
 ca. 1. ſcde partis no. §. 19.
- h** *Uisitatoꝝ* lecta forma viſitationis/dei ⁊ ſummi pōtificis auctoritate p̄cipiāt vt
 de priore/de ſeipſis adinuicē/de pñtſis: ⁊ totius domus ſtatu/quicqd̄ ſuper his
 de q̄bus interrogati fuerint/accuſatiōe dignū vel emendatiōe cognouerint/singu-
 li euident̄ edoceāt. ca. 30. ſcde partis an. §. 6
- i** *Uisitatoꝝ* inq̄rāt ſi pcedēs viſitatio bñ fuerit obſeruata: ⁊ quē in nō obſeruando
 inuenerint culpabilē/grauiť puniāt. ibi. §. 12
- k** *Uisitatoꝝ* inquirāt vtrū carceres ſufficientes/⁊ nouas pñtutiōes habeant. ca. 8.
 ſecunde partis no. §. 12.
- l** *Uisitatoꝝ* non credant omni ſpiritui/nec aliquem ex ſola ſuſpitione cōdemnent.
 ca. 30. ſcde partis an. §. 9.
- m** *Uisitatoꝝ* pñt in grauib⁹ caſibus p reuelanda veritate/p̄cipe ſub pena excōi-
 cationis: ⁊ exigere iuramentū. ibi. §. 8.
- n** *Uisitatoꝝ* diligenter inquirāt/examinēt ⁊ iuſticiam debitam faciant. ca. 9. tertie
 compil. §. 30.
- o** *Uisitatoꝝ* neminē iudicēt aut p̄dēnēt ſeu inchartēt/nīſi de ſibi impoſitis duob⁹
 legitimis teſtibus p̄uictus aut pfeſſus quis fuerit. ibi. §. 31.
- p** *Uisitatoꝝ* nō recitēt friuola q̄ in ſcrutinio referunt/nec ſeruēt ſcrutinia vltra tem-
 pus tñc futuri capli. ibi. §. 32.
- q** Cū viſitatoꝝ q̄ nouerint ſcribēda ſcripſerint/diſtrictē p̄cipiant vniuerſis ne illa q̄
 magis occultāda ſunt q̄ dicēda: quis eoz manifefcare p̄ſumat. ca. 30. ſcde ptis an-
 ti. §. 21. *Uisitare* Crimen. b. *Uisitare* a. e. *Prior*. q.
- r** *Uisitare* prior ⁊ viſitatoꝝ diſtrictē p̄hibeāt/ne illud cuiq̄ alteri manifeſtē. ca. 31. ſe-
 cūde ptis an. §. 5. *Uisitare* Abſerordia. b. *Obſtinatus*. d.
- s** Si quis in priore vel in aliquo de congregatione crimen vel aliud emendatiōe di-
 gnum/cognouerit: etiā non interrogatus/illud viſitatoꝝ inſinuare tenet. ca.
 30. ſcde partis an. §. 18.
- t** *Uisitatoꝝ* ea q̄ ſibi inſinuant̄ nec pbari pñt. diligēt̄ inquirāt a remotis: nō no-
 minata pſona/ſ de vitio inquirēdo. ibi. §. 19

Repertorium statutorum

- Ulit
Ulit
verf
Ulit
in oz
Ulit
facer
Ung
Ulo

ordinis cartusiensis

- b** **U**ocē nō habebūt in caplo nec alibi contra aliquē/criminofl monachi vel conuer/
fi.ca.31.secunde partis an.5.25.
- c** **U**ocē nō habebūt in conuentu criminofl ordini reconciliati/nifi eis expresse fuerit
restituta.ca.9.secunde partis no.5.11.
- d** **U**ocem non habebunt in conuentu nec contra aliquem/fugitiui non criuinoſl.ca.
31.secunde partis an.5.34.
- e** **U**ocib⁹ ac locis debitis 7 ceteris obediētis ordinis careat in eternū/po:/vicarius
vel pcurator q̄ carnes comederit tē.ca.4.scde ptis no.5.32. **U**ide Absoluere.ak.
- f** **U**oce/loco 7 obediētis careat ppetuo mōachus aut alia psona ordinis q̄ carnes
comederit.ca.4.scde partis no.5.32. **U**ide Carcer.g.
- ff** **U**ota cūctor in electione exq̄rant tres de collegio:7 in scriptis mox publicent in **U**ota
comuni.ca.5.secunde partis an.5.13.
- g** **U**ota scruteſ mōachaz/vicari⁹ eaz cū pfirmatoribus.ca.4.tertie ptis nouoz.5.7.
Uide Nouitius.p. Subtrahere.b. Recipe.c. Crux.l.
- h** **U**otū intrandi ordinē si q̄s fecerit 7 intrare noluerit/prior domus si vult faciat cū
compelli.ca.23.secunde partis an.5.36.
- i** **U**otū faciēs itrādi ordinē/añq̄ suscipiat habitū mōachi vel pūſi:pōt fieri reddit?
ibi.5.37. **U**ide Sepelire.i. Paupertas.c.
- k** **U**ota pſessionis nſe/fidelit̄ impleamus.ca.13.tertie compil.5.22.
- l** **E**x voti pſſionis necessitate/oēs pſſi debēt hſe animū paratū resignādi oīa que
ad vsum sibi concessa sunt in manibus pſidentis:nec murmurare aut querelari
debent subditi/si pſidens sibi concessa auferat/vel resignare mādauerit.ca.10.ter/
tie compil.5.17.
- a** **U**sum ferialē/pma die post octauas epiphanie repetimus.ca.7.pme ptis an.5.1. **U**sum
- b** **U**sum ferialē feria scda post octauas pētecostes repetimus.ca.20.pme ptis an.5.1 **U**sum
- U**susfructus. **U**ide Liber.ak.ai. Resignare.b. **U**otum.l. **U**susfruc
- U**sura. **U**ide Accōmodare.d. Contractus.a. **U**sura
- a** **U**tenſilia celle monachoz.ca.16.secunde partis an.p totū. **U**ten
- b** **U**tenſilia pueroz.ca.23.tertie partis an.p totū. **U**ide Accōmodare.b
- c** **U**tenſilia sua magi boū/si ſcit 7 pōt opat tē.ca.17.tertie partis an.5.3.
- U**xoratus. **U**ide Nouitius.ak.al. Donatus.k. **U**ro
- U**aias:als Eſaias. **U**ide Liber.g.h. **U**aias
- a** **Z**one noſtre totaliter vel p maiori parte ſint canabine.ca.1.secunde partis nouo/
rum.5.5. **U**ide Lultellus.c. **Z**ona

Repertoriū statutoz ordinis cartusiensis explicit.

Leg
mecū
tu pri
admir
paucis
ad firm
uniuer
tura d
in uigi
tur: Le
Bar. in
& ipsa
te aut
necess
emor
exara
modi
manel
mana
tria: le
perma
immo
cut. &
niore
bium
sum e
papa
itatu
li. Cu
immo
finc. li
nihil e
luti p
c. cōf
de ha
apost
nutri
sum
dinis
inter
bilis e
rum p
sed ex
neret
multo

Reuerendo in christo patri/ domno Francisco de puteo/ iu-
ris utriusq; doctori eximio/ cartusianæ religiōis monarchæ:
dom⁹ maioris cartusiæ priori uigilātissimo &c. Frater Gre-
gorius/ prior domus montis sancti Ioannis baptistæ/ prope
sriburgū/ prouinciæ rheni: obedientiā cū reuerētia cōdigna.

Legum humanarūq; constitutionum mutationes/ in omni statu increbrescere
mecū tacite cōsiderans/ Reuerende pater: sacrū nostrū cartusianū ordinē (cuius
tu primas & monarcha habenas non minus strenue/ q̃ prudenter moderaris)
admirari magis magisq; cōpī: qui postq̃ statutis & ueteribus & nouis uallatus/
paucissimis immutatis/ plurima cum ad clariorē præscriptorū intelligētiam: tum
ad firmiorē obseruantiam adiecerit: nullum lapsum/ nullam unq̃ passus ruīnam
uniuersalem/ deo misericorditer præseruante: & generali capitulo sollicita & ma-
tura deliberatione statuta condente: ac pro conditorum obseruatione strenue
inuiigilante. His nanq; cunctæ leges & cōstitutiones robur accipiunt & stabiliun-
tur: Lex enim ratione consistit. dis. i. c. cōsuetudo. Et ratio legis/ mens legis est: ait
Bar. in. l. nō dubiū. ff. de leg. Quemadmodū igitur corpus regulat ab anima: ita
& ipsa lex regulat ratione: Inquit Panor. c. fi. de rescrip. & c. nihil. de elec. Abeū
te autem uel desinēte anima: quod ea regebat atq; uiuebat/ deficere immutariq;
necesse est: Ita & legem/ ratione qua constituta est/ desinente: quasi amissa anima
emori uariariq; cōtingit. Ratio autē qua diuina lex/ digito dei in tabulis lapideis
exarata & data est: quoniam aeterna & incōmutabilis existit: ideo q̃tū ad huius-
modi rationē/ lex naturalis & diuina incōmutabilis & indispensabilis semp per-
manebit/ scd̃m Scotū. li. iij. sen. dis. xxxvij. et Alex. de ales. iij. parte summa. Hu-
manæ uero leges & cōstitutiones ex causa rationeq; temporaria/ cōsuetudini pa-
triae/ loco temporiq; cōuenientibus institutæ. dis. iij. c. erit autē. eousq; inuariate
permanēt/ quousq; & hæ rationes subsistunt: quibus cessantibus congruū/ quin-
immo necesse est/ ut huiuscemodi leges & cōstitutiones immutent. dis. xij. c. si
cur. & c. non debet. de consang. & affi. Quæ igitur maturiore deliberatione/ sa-
niori cōsilio: circumspectione deniq; prudentiore sancita sunt/ ratione haud du-
bium ualidiore subsistunt: & minus immutant/ si accesserit alterū quod præmis-
sum est: eorū uidelicet quæ statuta sunt per uigil manutenētia. Parū enim (inquit
papa) esset iura condere: nisi essent/ qui ea executioni debitæ demandarent. de
statu regul. c. unico. §. & quoniā. li. vi. Et de elec. c. ubi periculum. §. praterea. eo.
li. Cum igit Reuerende pater/ sacri ordinis nostri cōstitutiones/ paucis admodū
immutatis/ a primordio suæ institutionis inuariatæ permanētes/ illustratæ magis
sint: liquet profecto eas matura deliberatione/ longeq; perspecta ratione factas/
nihil continere/ nisi quod religioni cōueniat/ quod disciplinæ congruat/ quod sa-
luti pficiat: quapropter/ nō ab re/ & uim/ & nomē legis merentē habere. ar. dis. i.
c. cōsuetudo. Hoc nimirū dominus hostien. attendens in proœmio suæ summae
de hac ordinis nostri lege scribens/ ait: Cartusienſes regunt lege euangelica/ lege
apostolica/ & dictis sanctorū patrū: ex quibus theologia cōsistit: per quā anima
nutritur/ regitur & saluat. c. inter cetera. de offi. ordi. Hinc (non dubitauerim) &
summus pōtifex Benedictus huius nominis tertiusdecimus/ constitutiones or-
dinis nostri cōmendans/ regulā nominat/ sic dicens: Attendentes q̃ ordo uester
inter alias sacras religiones artiore quadam regula limitat: q̃q; in eo uiget lauda-
bilis obseruantia regularis &c. Artiore inquit: nullam quippe ex regulis sancto-
rum patrū: Basilij/ Augustini/ Bñdicti/ Francisci/ uel aliorū ordo noster assumpsit:
sed ex omnibus quæ eremitarū magis/ q̃ coenobitarū uiuendi normam concer-
nerent/ expiscando elegit. Esū uero carniū a se perpetuo abdicans: carnales
multos cōtra se cōcitauit. Carnales dixerim/ nō sine grauissimo testimonio diuī

Bartolus
Panormita-
nus.

Scotus
Alexander
de ales.

Hostien.

Benedictus
tertiusdecim⁹

Esus carniū.

Hieronym^o
contra Iovinianum.

Hieronym^o
Arnoldus
Joannes
andree.

Joannes
gerfon.

Pius

Joannes
andree.

Joannes. 22.
Innocentius. 6.

Marti n°. 5

Hieronymi libro secundo contra Iovinianum dicentis: Illi arbitrantur carnes sanitati congruas: qui uolunt abuti libidine & in cœnum demergi uoluptatū. Et multa id genus in eodem uolumine in absolutione tertiæ quæstionis. Quæ si æmuli nostri ordinis uel legissent aut lecta sane intellexissent: repperissent: non modo cartusien. uerum etiã sub aureo sæculo omne humanū genus: deinde orientaliū q̃ plures ægypti sacerdotes/essæos iudæosq̃ cōmendatissimos: indorum præterea brachmanas: & in creta louis prophetas: alios deniq̃ gētiū philosophos: Insuper & christianæ religionis sectatores/anachoretas/eremitas/& sanctorum patrum multos/perpetuo carnibus renunciasse: non sine laude & maxima sanctitatis cōmendatione. Istis autē qui extremæ infirmitatis causam prætendunt: sufficienter quidem in eodem uolumine per diuum Hieronymū responsum inuenitur. Insuper & per Arnoldum de uilla noua: summū (ut inquit iurisconsultus Ioannes andrea) medicū & theologum / in speciali pro ordinis nostri defensione ad hoc ædito tractatum: Quē idem dominus Ioannes andrea in. c. cōsiliū/ de obser. ieiū. contra cartusien. obrectatores summavit. Dominus quoq̃ Ioannes gerson cancellarius parisiē. theologus celeberrimus / & inter ceteros maxime consolatorius: alij præterea complures magnæ auctoritatis doctores: contradictores de nō esu carniū refellunt: minime diffidentes in uero necessitatis articulo/ statuta ordinis/ sanctionibus ecclesiæ nullatenus repugnare: Nō enim subiacet legi necessitas. d. c. cōsiliū. & de conse. dis. i. c. sicut. Quod & romanæ ecclesiæ summi pontifices/ plures triginta/ minime ignorantes: ab exordio usq̃ in præsens/ ordinē nostrū ab omni ordinariū iurisdictione eximētes: & sub protectione apostolicæ sedis suscipientes: laudauerunt/ approbauerunt: & omnia eius/ nedum statuta/ sed & statuenda cōfirmauerūt. Singularibus deniq̃ & uniuersalibus prærogatiuis/ indultis/ gratijs/ indulgentijs & priuilegijs: domos nostras & totum ordinē sufficientissime munierunt: Pio secundo summo pōtifice/ omnia domorū singularia priuilegia/ toti ordini faciente cōmunia. Horū autem unum in corpore iuris canonici cōtinet in. c. ij. de deci. li. vi. Vbi & supramemoratus doctor/ dominus Ioannes andrea in nouella dicit/ hos duos ordines cartusien. scilicet & cisterciē. multis specialibus beneficijs ab olim ditauit & honorauit ecclesia: & se domū ordinis / ppe bononiā fundasse religiose gloriā. Glorietur & ordo tales habuisse fundatores: qualis nō solū Ioannes andrea / sed & summi pontifices fuerūt. Ioannes huius nominis uicesimū secundus/ fundator domus bonipassus: & Innocentius sextus/ qui fundauit domū uallis benedictionis/ prope auinionē: ambo in eisdem tumulati. Alterū ordinis priuilegium uidere est in extrauaganti domini Martini papæ quinti: incipiente: Viam ambitiosæ: sub ti. de regu. & trans. ad reli. Reliqua omnia/ ut sequuntur/ prudentia & diligētia tua Reuerende pater/ signata & ordinata sunt: mihiq̃ cum omnibus ordinis nostri statutis assignata & cōmissa/ ut opera & industria sollertissimi diligentissimiq̃ chalcographi/ magistri Ioannis amorbachij/ ac collegarū suorū multiplicata: ita prodirent in publicū: ut & extraneos omnino laterent/ & omnibus totius ordinis nostri perlonis innotescerēt. Vere plurimū gratitudinis debent Reuerēdæ paternitati tuæ omnes/ cum pro tertiā cōpilatione statutorū: tum pro eorundē & aliorum maxime priuilegiōrū aditione / & tam liberali/ tam munda & polita cōmunicatione. Honore præterea & singulari beneficio ordinis/ prosequendus est dictus magister Ioannes amorbachius chalcographus: qui nulla cupiditate/ nulla spe lucri/ sed amore tm̃ & fauore ordinis: tantū tanq̃ diligētē subijt laborē. Et ego demū/ qui utcunq̃ iussa & mandata eiusdē Reuerēdæ paternitatis tuæ executus sum/ desidero: & eidē Reuerēdæ paternitati tuæ & ordinī nr̃o esse & de ditiſſimus & cōmendatiſſimus. Datū ex domo montis sancti Ioannis baptiste/ prope friburgū brysgaudia/ prouinciæ rheni: pridie calendas decembris. Anno nono super millesimum/ quingentesimum uirginei partus.

Reptoriū priuilegiōrū ordi. carusiē.

Repertorium in priuilegia ordinis carusiē. per litteras alphabeti.

- A**bsoluteōis beneficiū iuxta formā ecclie impertiri possunt priores nostri ordinis / volentib⁹ nostro aggregari collegio / qui suspensiois aut interdicti vel excoicatiois sententijs sunt ligati: et ipsos in fratres recipere: Ac eos qui post assumptū habitū recoluerint se talib⁹ in seculo fuisse sententijs innodatos / fm formam ipsam absoluteuere valeant: ita tamen / qd si aliqui ex eisdē / hmoi sententijs ppter debitū sunt ligati / satisfaciant vt tenent. Priori cartusie et ceteris porib⁹ ordinis / ac vni eorū quē prior cartusie sibi met eligere / sup premis iuxta formā eādē / hmoi absoluteōis et dispēfatiois beneficiū impēdēdi indulget facultas. Etia singulis diocesanis p priorib⁹ ordinis / dispēfatiois et absoluteōis hmoi conceditur facultas. Alexander. 4. fol. 8. B. L.
- A**bsoluteōis beneficiū impertiri de cōsilio discretorū fratrum et litteratorū ac deu ti mentiu / possunt prior cartusie / et alij priores ordinis in cōuentib⁹ sibi cōmissis fratribus absoluteōe a sentētia excoicationis ac dispēfatioe indigentib⁹: siue priusq ordinē intrauerint / siue postea / in casib⁹ excesserint hmoi: et dispēfate etiam cū eis / nisi adeo grauis fuerit et enormis excessus / qd merito sint ad sedē apostolicā destinādi. Priori etiā cartusie / ac ceteris porib⁹ ordinis / ac vni eorū quē sibi elegerit prior cartusie / sup premis iuxta formā eādē hmoi absoluteōis et dispēfatiois beneficiū impēdēdi si necesse fuerit / indulget potestas. Alexander. 4. fol. 8. D. E. Clemens. 4. fol. 17. B. L.
- A**bsoluteuere possunt priores / monachos nouiter pfectos: auditis eorū confessiōibus / semel a peccatis / auctoritate apostolica: et a penis p cōstitutioes ipsius ordinis cōstitutis: Et vicarij priores in ipsorū nouitate. Clemens. 4. fol. 15. A. Item fol. 16. A.
- A**bsoluteuere possunt priores subditos suos ab omnib⁹ peccatis / et vicarij priores: nisi in casibus sedi apostolice reseruatis. Clemens. 4. fol. 16. L.
- A**bsoluteuere possunt priores / eos qui de seculo ad conuersionē veniunt: qui tale delictū cōmiserūt / qd ipso actu sentētiā excoicationis incurrerūt: nisi eorū excessus esset adeo difficilis et enormis / qd ad romanū pōficē p absoluteōe sua deberent ppter scandalū destinari. Gregorius. 9. fol. 19. L.
- A**bsoluteuere possunt prior cartusie / et alij decem priores ordinis nostri p eū electi ad hoc / ab omnibus casib⁹ etiā sedi apostolice reseruatis: et dispēfate sup quacūq irregularitate: exceptis casib⁹ qtuor / scz iniectiois manuū in prelatū alteri⁹ ordinis / heresis / volūtate cedis / ac mutilatiois membrorū: in quib⁹ dispēfate nō possunt. Et prior cartusie / et alij pōres p eū electi / possunt eligere pfectores qui eos absoluteuāt / et cū eis dispēfent. Et cōcessa fuit gratia hec ad. 20. annos. Martinus. 5. fol. 34. A. B. L.
- H**anc gratiā ampliauit Eugenius papa quartus ad. 40. priores eligendos p priorem cartusie: et extendit ad annos. 33. fol. 40. per totum.
- S**ixtus papa. 4. predictā gratiā ad. 50. priores eligendos p priorem cartusie ampliauit: quib⁹ pcessit / vt possint absoluteuere ab omnib⁹ casib⁹ sedi apostolice reseruatis: etiā heresis / et iniectiois manuū in prelatū alterius ordinis / et homicidij etiā volūtarij / ac mutilatiois membrorū / in foro cōsciētie dumtaxat: et dispēfate super omni irregularitate contracta: ita tamen qd sup irregularitate pro homicidio voluntario contracta / citra altaris ministerium dispēfetur: gratiam eugenij pape quarti ad tempus concessam / expressis verbis approbando et extendendo. fol. 44. D.
- A**ltaria portatilia / licet nobis habere cum debita reuerentia et honore / sup quibus in domib⁹ / ac grangijs et cellarijs / et alijs locis cōgruētib⁹ et honestis / ad domos seu prioratus nostros spectantib⁹ / possum⁹ missam et alia diuina officia celebrare: et in nostra presentia facere celebrari. Urbanus. 5. fol. 25. L. D.
- I**tem priores / vel alij fratres in sacerdotio cōstituti / possunt in pdictis locis cō

Repertorium priuilegiarum

uersis et familiaribus et alijs secularibus intra septa monasteriorum et domorum nostrarum p[er] t[em]pore habitantibus: necnō poribus et p[er]sonis ordinis nostri aliunde uenientibus ac seruitoribus suis: necnō mercenarijs in grāgijs et cellarijs nostris residentibus: quotiens opus fuerit sacramēta ecclesiastica ministrare: iure parochialis ecclesie et cuiuslibet alterius in omnibus semp[er] saluo. Urbanus. 5. fol. 25. D. E. **Ap** Appellandi licentia: nec prioribus aut fratribus pateat sine p[re]sensu et uolūte capituli domus sue uel maioris et sanioris partis. Clemens. 3. fol. 3. §. Itē Celestinus. 3. fol. 4. A. B.

- Q** Apellis nigris ut possunt monachi: cōuersi autē et redditu capellis griseis. Urbanus. 5. fol. 26. L. D. E.
- Q** Capituli generalis ordinata et ordināda de istituēdis et destituēdis poribus: de faciēda iusticia contra rebelles ordinis: cōfirmant. Alexander. 3. fol. 1. §. Innocentius. 3. fol. 6. L. Innocentius. 4. fol. 19. A.
- Q** Capituli generalis institutioni / appellatione uel alio modo nō licet contraire. Alexander. 3. fol. 1. §.
- Q** In capitulo generali: si omnes puenire forte nequiverint: quicquid a maiore priore ordinis cum maioris partis ac sanioris cōsilio rōnabiliter ac p[ro]uide statutum fuerit: ratū habeat et firmū: et ab omnibus nostri ordinis fratribus irrefragabiliter obseruet. Clemens. 3. fol. 3. §. Celestinus. 3. fol. 4. B.
- Q** Capituli generalis forma confirmat. Innocentius. 3. fol. 5. E.
- Q** Capituli generalis statuta confirmant. Innocentius. 3. fol. 6. D. E.
- Q** Confirmatur ordinatio dñi Johānis cardinalis tituli sancti laurētij in lucina: de celebratione capituli generalis. Alexander. 4. fol. 9. E.
- Q** Capituli generalis diffinitores: et personas ordinis hortat Alexander papa. 4. ad concordiam uerbis pulcherrimis. fol. 9. G. h.
- Q** Ordinatio dñi Johānis presbyteri cardinalis tituli sancti laurentij i lucina: de celebratione capituli generalis: ponit de uerbo ad uerbum: et confirmat p[er] papam Alexandrū. 4. fol. 10. L. D. E. §. G. h. ii.
- Q** Forma celebratiōis capituli generalis facta p[er] cōpromissarios: dños scz Johāne archiep[iscopu]m viennē. et Philippū lugdunē. electū / fratrē Humbertū magistrū ordinis predicatorū: et ponit de xbo ad xbu: et cōfirmat p[er] Alexandrū. papā. 4. fol. 11. L. D. E. §. G. h. et folio sequenti. A. B. L. D. E. §. B.
- Q** Capituli generalis diffinitores: leuis impetu uoluntatis / rigorem ordinis p[er] suas diffinitiones eneruantes: dure reprehenduntur: Et statuitur q[uod] de antiquis ipsius ordinis constitutionibus generali capitulo nunq[uam] liceat absq[ue] prioris et monachorum domus maioris cartusie cōsilio et assensu aliquid immutare. Sed nec eis cōsentientibus immutatio huiusmodi robur habeat: donec in tribus capitulis generalibus successiue fuerit confirmata. Et retractant aliqua ibi expressa. Clemens. 4. fol. 14. §. G. h.
- Q** Capitulu generale potest dare licētiā maiori cartusie: habendi possessiones extra terminos. Innocentius. 4. fol. 18. G.
- Q** Pius papa secundus / p[er] cōmuni pace totius ordinis tollit dubietates et inquietudines: tam in celebratione capituli generalis: q[uam] in dubietatibus obseruantiarū et consuetudinū diuersarum. fol. 42. D. E. §. G. h. et sequenti. A. B. L. D.
- Q** Causas p[er] litteras apostolicas demādatas: priores p[re]ter eorū uoluntatē non tenent cognoscere: nisi fiat in litteris apostolicis exp[re]ssa mentio de ordine cartusien[sis]. Innocentius. 3. fol. 6. §.
- Con** Cōcordia inter nos cartusien[ses] et cisterciens[es]: Nullus de ordine nostro potest transire ad ordinē cisterciensem aut ibidē recipi: nec econtra. fol. 48. D.
- Q** Ofessio. Uide sup[er]. Absolvere. Altaria portatilia. Et infra / Mercenariorū. Itē Sacramenta ecclesiastica.
- Q** Confirmatio ordinis nostri et exemptio: Uide infra. Immunitas / Papa.
- Q** Consecrationes ecclesiarū / ordinationes clericorū: si uel p[ro]p[ri]i ep[iscop]i nō habuerim[us] copiam: uel si requisitus prestare noluerit: licitū est nobis a quocunq[ue] postulare ep[iscop]o: qui rogatus ad ecclesias nostras accedens: sacramenta nobis necessaria im-

ordinis cartusienſis

pēdat. Clemens. 3. fol. 3. B. et. L. Celeſtinus. 3. fol. 5. A. Innocenti⁹. 3. fol. 5. B.

Innocenti⁹. 4. fol. 18. L.

¶ Conſecratio paramētorū ipſorū altariū/crucū/caſularū/et aliorū ad diuinū cul-
tū neceſſariozū/priorib⁹ cuiuſlibet domus cōcedit. Innocenti⁹. 8. fol. 46. B.

¶ Conſervatoria Lucij. 3. fol. 2. B. Item Clemētis. 3. fol. 3. B.

¶ Conſervatoria Clementis. 4. fol. 13. S. Item alia eiſdem. fol. eo. B.

¶ Conſervatoria in qua dant^r cōſervatores: ſc3 archiepi ebreduneſi. epi gſano/
politani/et decanus vienneſi. cū plena auctoritate faciendi iuſticiā p ſe vel p ſbde
legatos: Etia ſi opus fuerit inuocato brachio ſeculari. Et poſſunt moleſtatores
noſtros trahere ad iudiciū/tribus dietis longe a ppria dioceſi: nō obſtantib⁹ iu-
rib⁹ et puiſlegijs in pſtrariū facientib⁹. Johānes. 22. fol. 21. D. E. S. B. h.

¶ Conſervatoria predicta renouat^r p papā Martinū. 5. fol. 34. B. h. et ſequenti.
A. B. L. D. E.

¶ Conſervatorib⁹ et alijs iudicib⁹ p litteras apoſtolicas deputatis/interdicitur
ne nos pturbent ſup rebus noſtris. Et ſtatuit q pſextu taliū litterarū non tene-
mur corā eis cōparere/cum clauſulis derogatorijs et inſolitis. Nicola⁹. 5. fol. 41
A. B. L. D. E.

¶ Conſtitutio pauli pape ſecundi ſuper alienatione rerum eccleſiaſticarū ſubla-
ta eſt per Innocentium papam octauum/ita q non comprehendit perſonas or-
dinis noſtri cartuſienſis. fol. 45. S. B.

¶ Controuerſie ſedande cauſa inter cartuſienſes et ciſterciēſes/monentur archi-
epiſcopi et epiſcopi in quorum dioceſibus monaſteria ſita ſunt/ vt eos concor-
dent/vel iuſticiam miniſtrent. Innocenti⁹. 3. fol. 7. B. L.

Lu Curie romane ſcribere poſſunt domus cartuſie maioris/et domus ſancti bartho-
lomei de triſulto: nō obſtāte ſtatuto. Clemens. 4. fol. 13. h. et. 14. A. B.

De **D**ecimas laborū noſtrozū quos pprijs manibus aut ſumptib⁹ colimus/
ſive de nutrimentis aialū noſtrozū nullus exiſcat. Celeſtinus. 3. fol. 5. A.
Innocenti⁹. 3. fol. 5. h. Innocenti⁹. 4. fol. 18. L.

¶ Decimas laborū noſtrozū de poſſeſſionib⁹/tam ante q̄ poſt generale conciliū
acqſitis/quas pprijs manib⁹ vel ſumptib⁹ infra noſtros terminos colim⁹/nulli
ſoluere tenemur: nō obſtāte/q̄ aliquē domus noſtri ordinis decimas de hmoi la-
borib⁹ aliqui pſoluerūt: dūmodo inter nos vel aliquos noſtrū/et rectores ecclia-
z ad quas decime predictę pſoluerūt/de ipſis ſoluēdis pactū nō interuenerit: vel tā-
to tēpore eas ſoluerim⁹/q̄ ſufficeret alijs legitime pſcribenti. Honor⁹. 4. fol. 7
h. Clemens. 4. fol. 13. D. Johānes. 22. fol. 20. h. et ſequenti. A. Martinus. 5.
fol. 39. A. B. L.

¶ Decimas de pratorū noſtrozū ſeno/nulli ſoluere tenemur. Alexāder. 4. fol. 12. h.
Johānes papa vicesimus ſecūduſ extendit priuilegia ordini conceſſa de non ſol-
uendis decimis/ad illas domos que tempore conceſſionis priuilegiarum non
dum erant fundate. fol. 21. L.

¶ De terris et poſſeſſionibus domorum traditis alijs ad colendum/poſſumus de
cimas percipere et habere/quas coloni qui eas excolunt ſoluere alijs tenerētur:
Etiam ſi alie ecclieſie v^l perſone fuerint in poſſeſſione v^l quaſi/percipiendi ipſas
decimas a colonis/qui coluerunt poſſeſſiones predictas. Nec pro dictis ter-
ris et poſſeſſionibus poſſint a dictis colonis niſi per nos dūtaxat exigi decime
memorare. Johannes. 22. fol. 22. B. h.

¶ De terris/vineis/hortis/pratis/ſiluis/paſcuis et poſſeſſionib⁹ quibuſcūq̄ vbi-
libet cōſiſtētib⁹/que impſentiax iuſte et canonice poſſidem⁹: aut in futu-
x cōceſſi-
one pontificū/largitione regū vel principū/oblatione fidelū/ſeu alijs iuſtis mo-
dis poterim⁹ adipiſci: de illis videlz que pprijs manib⁹ vel ſumptib⁹ excolimus/
etia ſi de illis decime vel pmitie aut alia quēuis quota valoris fructū in eis ex-
creſcētū ſeu pueniētū ex eiſdem/aut qcquid aliud hmoi decimarū ſeu primitia-
rum ſolui conſueuerūt/ſeu de fructib⁹ eorūde: ac etia de nutrimentis aialū no-
ſtrozū: et de illarū poſſeſſionū/quas tradimus ſecularibus eorū ſumptib⁹ excolē-
dis: et p quib⁹ primitie ſeu decime ſolui cōſue-
ſunt hactenus/fructibus ſeu p-

Repertorium priuilegiarum

uentib⁹ nos cōtingentib⁹ p parte nostra duntaxat/ rectorib⁹ eccliarū infra qua-
rū parochiarū limites/ possessiones ipse p̄stāt/ aut alijs psonis/ collegijs siue lo-
cis quorūcūq; seculariū vel regulariū eccliarū/ aut locorū quocūq; noīe nun-
cupē/ aut priuilegio vī cōsuetudine approbata/ vel als legitime primitie seu de-
cime ipse seu certa quota fructuū eorūde p eisdē primitijs seu decimis/ aut eorū
occasione vel noīe p̄solute sint hactenus/ primitias seu decimas vel aliud ipsarū
occasione nō tenemur soluere. Innocenti⁹. 6. fol. 24. h. et sequēti. A. B. Cle-
mens. 7. fol. 29. G. h.

Decime/ census/ predia rē. de manibus laicorum/ et etiam monasteriorum em-
pti sine requisitione diocesanorum propter cōsuetudinem locorum ibi exp̄resso
rum/ confirmantur. Et datur licentia/ similes decimas/ census et predia rē. eme-
re/ etiam absq; requisitione diocesanorum/ ex eadem causa. Nicolaus. 5. fol. 41.
f. G. h. et sequenti. A. B.

Decime papales: Vide infra. Exactiones.

Dis **D**ispensare possunt priores ordinis cum fratrib⁹ ordinis defectum nataliū pati-
entib⁹/ q possint ad omnes ordines p̄moueri/ et ad administratiōes dūtaxat sui
ordinis in locis religiosis assumi: de cōsilio tamen et licentia generalis capituli.
Clemens. 4. fol. 15. L. Gregorius. 11. fol. 27. f.

Dispensare possunt diffinitores capituli generalis/ cū celebrat in cartusia maio-
ri capitulū/ cum decem psonis/ cisterciē. ordinē aut aliqū ex ordinib⁹ mendicā-
tiū/ vel aliū quēcūq; ordinē p̄fessis/ etiā que apostatauerint/ et sentētia excōi-
catis quā p̄p̄ea icurreit absolute/ et als laudabilr emēdate/ etiā si defectū nata-
liū patiant/ et cū alijs defectū nataliū patientibus si alias ad hoc idonee et suffici-
entes sint/ vt quelibet earundē personarū/ quēcūq; officia/ curā aīarū habentia ī
nō ordie si p̄sone ipse als canonice assumant/ libere recipere/ et ea successiue lici-
te retinere valeant. Gregorius. 11. fol. 27. A. B.

Dispensari potest p priores ordinis cū oībus et singlis fratrib⁹ ordinis n̄ri quē-
cūq; defectū nataliū patiētib⁹: de cōsilio tñ et licētia generalis capituli/ q ipsi ad
omnes ordines p̄moueri/ ac ad quoscūq; prioratus et administratiōes nostri or-
dinis/ etiā si administratiōes ipse vicariat⁹ fuerint/ preterq; ad prioratū maioris
cartusie. Gregorius. 11. fol. 27. f. G.

Dispensare possunt diffinitores ipso capitulo generali durante/ cum qbusuis
psonis et fratrib⁹ dicti ordinis cartusienis/ etiā si ex alijs ordinib⁹ etiā mendi-
cantib⁹ ad ipsum ordinē cartusiensem trāsuerint/ si als ad hoc habiles fuerint:
vt ad quascūq; dicti ordinis obedientias/ etiā curā animarū fratrū dicti ordinis
cartusienis habentes/ si aliud canonicū nō obstat assumi: et illas exercere et locū
et vocē actiua et passiua/ tam in dicto capitulo generali q; oībus alijs tractati-
bus et negocijs in ipso ordine expediendis cum alijs fratrib⁹ eiusdem cartusien-
sis ordinis habere possint et valeant. Julius. 2. fol. 47. D.

Dispensare: Vide supra Absoluere.

Dispensatos ab ordine nostro possunt priores ordinis cōpellere ad obseruan-
tiā regularē ordinis nostri p censuras ecclesiasticas/ et alia iuris opportuna reme-
dia/ appellatione postposita: inuocato etiā ad hoc secularis brachij auxilio. In-
nocentius. 8. fol. 46. A. B.

Ele

Electi in priores iuxta formam ordinis/ postq; electioni de se facte assen-
sum prestiterint/ et eorum electio per priores vnum vel duos fuerit con-
firmata/ debent gerere curam animarum. Alexander. 4. fol. 8. h. Cle-
mens. 4. fol. 16. L.

Priores ordinis nostri instituere et destituere cōcedit capitulo generali. Ale-
xander. 3. fol. 1. f.

Prior nullus vel pcurator in domib⁹ nostris/ cuiusq; violentia vel astutia ppo-
natur/ nisi quē fratres de cōmuni consilio vel maioris et sanioris partis fm statu-
ta ordinis duxerint eligendū. Urbanus. 3. fol. 2. h. Celestinus. 3. fol. 5. L. In-
nocentius. 4. fol. 18. L.

Si monasterijs nostris vacantib⁹ duos disiunctiue in eis casu aliquo eligi cō-

tigerit
fuerit
quid si
neat
mens.

Clem
p dioc
lestinu

Epi

Epis
se elec
re/ vel
mos o
hospit
D. 3

Et

Exacti
re phi

Ad p
rum/ d
et mā
nam el
am si c
tia nō

Ad e
eius n
censea
lemus

ad exer
exp̄ress
Nicola

Ad p
tius. 4

Exen
tur col
vīq; a

Ad p
alijs p
valem
nunt c
28. L.

et incō
h. et se
L. f. L
dit cōf
dus. fo

uilegiu
Exco
terre o
mens.

Exco
nemo

Exco
cūq;
nitou

centia
us. 2. f.

De q

ordinis cartusienſis

tigerit in priores: per alteram electionum ipſarum/reliqua dum alijs canonice fuerit celebrata nullatenus vitietur. *Et* etiam ſi de forma concilij generalis aliquid fuerit pretermiſſum/dum tamen de conſenſu eligentium conſtet/et de idoneitate perſone: electio huiusmodi ab eo qui preſidet valet confirmari. *Clemens. 4. fol. 13. E.*

*C*elemoſynas factas vel ſiendas domibus ordinis/nullus impediatur: alioquin p̄ diocelanū ſententie excoicationis inuoluatur/vel terra interdicto ſubijciatur. *Celeſtinus. 3. fol. 3. h.*

Epi *C*ōpis diocelanis nō licet penas inflictas fratribus retractare ſue enervare: nec ſe electionibus priorū intromittere/aut a prioribus inſolitā obedientiā extorq̄re/vel obedientias et officia diſponere/aut cum fratrib⁹ ſilentiū rumpere/aut domos ordinis indebitis exactionib⁹ onerare. Et in domibus ordinis nullus ali⁹ hoſpitari p̄ſumat/nec i capitulis prioris uſurpet officiū. *Celeſtinus. 3. fol. 4. L. D. Innocentius. 4. fol. 18. D. E.*

Ex *E*xactiones nouas ⁊ indebitas quibuſlibet/tam clericis q̄ laicis a nobis exigeretur prohibetur. *Clemens. 3. fol. 3. D.*

*A*d preſtationē aliquarū collectarū/ſubſidioꝝ et aliarū exactionū imponendarum/domibus noſtris a ſede apoſtolica ſeu legatis ei⁹ſdē/aut ipſoꝝ auctoritate et mādato/nō tenemur p̄ litteras ipſius ſedis apoſtolice ſeu legatoꝝ ei⁹/que plenam et expreſſam de indulgētia h̄mōi ⁊ ordine noſtro nō fecerint mentionē: Etiam ſi cōtineat in eiſdem litteris/ q̄ id quod mandāt p̄ eas/ſiat aliqua indulgentia nō obſtante. *Alexander. 4. fol. 9. B. Clemens. 4. fol. 15. h.*

*A*d exhibendas pcuratiōes legatis apoſtolice ſedis/etiā ſi fuerint de latere uſ eius nuncijs/ſeu ad preſtanda quenis ſubſidia/ſeu exactiones quocūq; nomine cenſeant/ quibuſcūq; pſonis minime tenemur: nec ad id cōpelli aliquatenus ualemus per litteras apoſtolicas vel legatoꝝ: etiam ſi ſe ſpecialiter extenderent ad exemptos: niſi predictę litterę apoſtolice de hac conſeſſione et ordine noſtro expreſſam et de verbo ad verbum facerent mentionem. *Clemens. 4. fol. 15. E. Nicolaus. 4. fol. 20. B.*

*A*d preſtationē viceſime/terre ſancte ſubſidio deputate nō tenemur. *Innocentius. 4. fol. 17. D. E. F.*

*E*xempti ſumus de fructib⁹ vacantiū. *Iohānes. 22. fol. 22. B. L.* Item mādatur collectoꝝ vacantiū/pſentib⁹ ⁊ futuris de predicta exemptione vacantiū uſq; ad beneplacitū ſedis apoſtolice. *Iohānes. 22. fol. 22. D. E. F.*

*A*d preſtationē ſiue ſolutionē quarūcūq; decimarū/que p̄ aplica camera vel alijs pſonis eccleſiaſticis qualitercūq; imponenſ/nō tenemur: neq; ad id compelli ualem⁹. *Gregorius. 11. fol. 28. A. hoc idem ſequēti priuilegio cōcedit: in quo ponunt clauſule derogatorie derogatoriāꝝ. Uide ibi. fol. 28. L. D. Clemens. 7. fol. 28. E. F. G. h. Item Benedictus. 13. Lū clauſulis derogatorijs derogatoriāꝝ et incōſuetis. fol. 31. A. B. L. D. E. Item ſup̄ h̄ dedit pſeruatores. eo. fol. 5. G. h. et ſequenti. A. B. L. Item Urbanus. 6. cum ſpecialib⁹ clauſulis. fol. 33. D. E. F. G. Itē Martin⁹. 5. fol. 35. F. G. h. et ſequenti. A. B. L. Item ſuper hoc dedit cōſeruatores: Ep̄m bononiēſem/et decanos lugdunēſi. et coloniēſi. ad gradus. fol. 36. D. E. F. G. h. ⁊ ſequenti. A. B. L. Item Martinus. 5. cōfirmat priuilegium Urbani. 6. fol. 38. E. F. G. h.*

*E*xcoicationis ſententia coerceant hi qui de ordine noſtro/vel ex ſubuentione terre oriētalis/vel ex alijs cauſis quibuſlibet/occaſiōes euagādi aſſumūt. *Clemens. 3. fol. 3. L. E.*

*E*xcoicationis ſententiam contra tenorem priuilegioꝝ nobis conſeſſoꝝum/nemo in nos communiter vel diuiſim promulgare valet. *Clemens. 4. fol. 16. B.*

*E*xcommunicatiōis ſententiam late ſententie/ incurrunt viri ⁊ mulieres cuiuscūq; conditionis extiterint/qui abſq; prioris maioris domus cartuſie et diſſiniſſi capitulo generalis/aut eozum commiſſarioꝝum vel loca tenentium/ licentia ſpeciali ingredi preſumunt monaſteria monialium noſtri ordinis. *Iulius. 2. fol. 48. A. B.*

*D*e excoicatione: vide ſupra. *Absolueret.*

Repertorium priuilegiorum

Extensio priuilegiorum: vide infra Priuilegia.

fu **E**rgituios monachos vel conuersos seu contumaces aut inobedientes si reperti fuerint in habitu nostro vel seculari capere possumus per nos vel alios et sub custodia detinere et excommunicare. Clemens. 4. fol. 15. B. Gregorius. 11. fol. 27. D.

be **H**ereditatem bonorum mobilium et immobilium que nobis competere: si in seculo remansissemus recipere possumus: ita tamen quod eadem bona iuxta statuta vendere tenemur: et precium conuertere in utilitatem domorum. Clemens. 4. fol. 14. L.

bo **H**ospitalitatis obsequium nullus prelatus per se vel familiam suam nos grauare debet: aut eam exigere quasi ex debito. Alexander. 4. fol. 8. B. Clemens. 4. fol. 15. F. Idem. fol. 16. B. h.

Im **I**mmunitas domorum conceditur ita: ut nullus infra terminos nostros vel domorum nostrarum possit hominem capere: furtum seu rapinam committere: vel homicidium facere audeat: aut homines ad domos nostras venientes vel ab eis recedentes quomodolibet perturbare sub interminatione anathematis. Et infra dimidiam leucam nulli religioso liceat edificium construere vel possessionem acquirere. Alexander. 3. fol. 1. B. Celestinus. 3. fol. 4. h. Innocentius. 3. fol. 5. F. B. Innocentius. 4. fol. 18. B. L.

I nullus pretextu cuiusdam prauae consuetudinis nobis inferre molestias: aut bona monasterii absque iuris ordine occupare: vadiare seu quolibet detinere presumat. Johannes. 21. fol. 20. F. B.

In **I**ndulgentiam trium quadragenarum consequimur genibus flexis stantes: quando dicitur: Te ergo quesumus etc. in Te deum laudamus. Item centum dies quotienscumque in praefata hec verba: Gratias agamus domino deo nostro: audientes genua flectimus: et presbyter celebrans caput reuerenter inclinat. Cuius indulgentie principes sunt qui infirmitate corporali matutinis et missae interesse non possunt. Benedictus. 13. fol. 32. D. L.

Semel in mortis articulo potest quilibet prior: frater: nouitius: oblatus seu donatus aliisque persona vtriusque sexus nostri ordinis eligere confessorum: qui ei de omnibus peccatis quibus corde contritus et ore confessus fuerit plenariam remissionem indulgeat: nisi ex hac indulgentia quis plenius reddat ad peccandum: in quo casu non valet. Martinus quintus. fol. 34. L. D. Eugenius. 4. fol. 40. F. B.

Personae ordinis nostri si litterate fuerint dicendo septem psalmos penitentiales: illiterate vero. 20. orationes officiales: et totidem salutationes angelicas in oratoriis cellariis vel locorum in quibus ex ordine persoluerint diuinum officium consequuntur easdem indulgentias et remissiones plenarias: quas persequerentur si ea die basilicam seu ecclesiam vel ecclesias persistentes in urbe: aut alia ciuitate: terra: castro: villa seu alio loco diocesis in qua domus ipsa sita est visitassent: et omnia illa fecissent que ad perfectionem indulgentiarum homini forent quolibet opportuna. Sixtus. 4. fol. 44. L. D. B. h.

Alexander papa sextus concessit quod priores ac procuratores in itinere constituti itinerando: infirmi vero et debiles illud idem dicendo cum socio: vel si dicere non possunt auscultando consequuntur easdem plenarias indulgentias ut prius supra. Alexander. 6. fol. 46. D. L.

In festo natiuitatis gloriose virginis marie singulis annis frater quilibet ordinis cartusien. potest eligere confessorum ordinis sui: qui eum absoluat ab omnibus peccatis suis: etiam sed apostolice reservatis: et ei cedat plenariam omnium peccatorum suorum remissionem. Sixtus. 4. fol. 45. B. L. D.

Indulgentias omnes personis religiosis nostri ordinis a summis pontificibus concessas confirmavit Innocentius papa. 8. fol. 4. B.

Institutiones capituli generalis facte et fiende confirmant. Alexander. 3. fol. 1. F. B. Interdictum. (Celestinus. 3. fol. 4. L.)

Propter interdicta communia terrarum: monasteria nostra excommunicatis et interdictis

ordinis cartusienſis

excluſſe ſa diuinis nō cogunt officijs abſtinere. Celeſtinus. 3. fol. 5. L. Innocē-
tius 4. fol. 18. E.

Interdicto terre exiſtente generali / licet nobis / excōicatis ⁊ noīatim interdictis
excluſis / ianuis clauſis / non pulſatis campanis / ſubmiſſa voce diuina officia ce-
lebrare. Honorius. 3. fol. 7. F.

Quotiens tēpore generalis interdicti / ianuis clauſis / excōicatis et interdictis ex-
cluſis / non pulſatis cāpanis ⁊ voce ſubmiſſa / miſſas ⁊ alia diuina officia nos ce-
lebrare ſeu celebrari facere canonice contigerit: puerſi noſtri ordinis / necnō fami-
liares noſtri / ⁊ etiā alij ſeculares qui intra ſepta monaſterioꝝ ⁊ prioratū noſtro-
ꝝ habitāt / vna nobiſcū miſſis ⁊ officijs hmoi iſeſſe poſſunt: dūmodo ipſi nō
dederit cauſā iterdicto / nec eis cōtigat ſpecialiter iterdici. Innocētus. 6. fol. 24.

A. B. L. Itē p̄dictis cōuerſis / familiarib⁹ ⁊ ſecularib⁹ tēpore interdicti / poſſu-
mus miſtrare ſacra eccliaſtica / ⁊ in nſis cimiterijs eos ſepelire. Idē fol. eo. D. E.

Interdicti tempore / priores ⁊ perſonas alias noſtri ordinis vna cum ſeruitori-
bus ſuis ad nos aliundeuenientes / ⁊ mercēnarios in grangijs ⁊ cellarijs noſtris
reſidentes / poſſumus recipere ad diuina / dūmodo hmoi interdicto cauſaz nō de-
derint / nec id nobis ⁊ ipſis contingat ſpecialiter iterdici. Urban⁹. 5. fol. 25. F. G.

Interdicti tempore / alta voce iuxta modum et ritum conſuetudinis noſtre / ſe-
pris clauſis / excommunicatis et interdictis excluſis / diuina poſſumus officia ce-
lebrare / et audire: dūmodo cauſam non dederimus interdicto. Clemens. 7.
per legatū ſuū fol. 29. A. B. L.

In Iuramentum calumnie ſubire priores et fratres ordinis nemo compellat. Ho-
norius. 3. fol. 7. F.

Litteris apoſtolicis vel legatorum / extra ciuitates ⁊ dioceſes in quibus ſi-
te ſunt domus ordinis / in cauſam trahi non poſſumus: niſi littere de in-
dulto huiusmodi de verbo ad verbum fecerint mentionem. Clemens.
4. fol. 13. B.

Litigantes perſone ordinis ſuper rebus temporalib⁹ ⁊c. dure increpantur ab
Innocēto papa tertio: et monentur redire ad primariam et originalem ordi-
nis obſeruantiam. fol. 6. G. h.

Mior domus cartuſie ſuſcipit ſub p̄tectione apoſtolica: et limites eius
ſpecificant ac p̄firmant: ⁊ i eis venatio / aucupatio / piſcatio ⁊c. phibēt.
Luci⁹. 3. fol. 2. B. L. Celeſtin⁹. 3. fol. 4. G. h. Urban⁹. 5. fol. 26. A. B.

Mercenariōꝝ qui nobis domeſtice ſamulant / poſſunt priores et fratres quib⁹
prior inūgit / audire p̄ſeſſiones / ⁊ ſacramenta exhibere eccliaſtica: ſine iuris ta-
men p̄iudicio alieni. Alexander. 4. fol. 8. F. Clemens. 4. fol. 16. h. et. 17. A

Uide etiā ſupra / Altaria portatilia.

Mendicantes

Nulla p̄ſona ordinis nſi ſe trāſſerre poteſt ad ordines mēdicatū / vſ ad aliū ordi-
nem ſine licentia pape: que de p̄uilegio p̄ſenti faciat de verbo ad verbū menti-
onē: ⁊ q̄ alij eos null⁹ recipiat. Clemēs. 6. fol. 23. D. E. Itē p̄ manutenētia hu-
ius p̄uilegi / dedit iudices: ſcilicet archiepoſ / arlateſ. ⁊ treuerē. ⁊ ep̄m grānopo-
litānū. fol. 23. F. G. h.

Item Benedictus. 13. addit q̄ nō licet cartuſienſi tranſire ad aliā religionē / niſi
cū litteris apoſtolicis / vera bulla plumbea munitis. fol. 30. D. Uide clauſulas
ibi ſpeciales. Itē dedit ſup hoc p̄ſeruatores. eo. fol. F. G. h.

Item Martinus papa. 5. confirmat. fol. 38. B. L. D.

Abendicātes nō poſſunt tranſire ad aliū ordinē nō mendicantiſ / excepto ordi-
ne noſtro. Et eſt extrauagans Martinī pape. 5. fol. 39. D. E. F. G.

De mēdicatib⁹ trāſeūtib⁹ ad ordinē nſm. Uide ſupra Diſpēſare et Abſoluere.

Miſſam nobis celebrare licet anteq̄ illuſceat dies / circa tamē diurnā lucē / pui-
ſo q̄ parce hmoi p̄ceſſione vtamur. Urbanus. 5. fol. 25. h.

Moleſtantes nos temere / p archiepoſ ⁊ ep̄iſcopos in quoz dioceſibus domus
ordinis ſunt / cōpelli debent ad ſatiſfactionē. Honorius. 3. fol. 7. E.

Repertorium priuilegiarum

Monialiū ordinis nri intrare monasteria: vide sup. Excoicatiois sniaz late snle.
Mulieribus licentie concessa intrandi terminos vel ecclesias nostras/reuocant:
 7 inuigatur vt p tradictores p censuras ecclesiasticas/7 alia remedia opportuna
 statutorū 7 p suetudinū laudabiliū ordinis cōpescant. *Julius. 2. fol. 46. f. B.*

Ordo noster. *Uniuersi 7 singuli priores/monachi/conuersi et donati/monasteria/prioratus/domus/loca: qui nunc sunt et in posterum erunt/ac eorum bonaybiqz consistentia/presentia et futura: sub sedis apostolice protectiōe suscipiuntur: et ab omnium ordinariorū iurisdictione 7 c. eximunt 7 c.*
Clemens. 7. fol. 29. B. Bonifacius. 9. fol. 32. h. 7 sequenti. A. B. L. Itē Ahar/ tinus. 5. fol. 37. B. E. f. B. h. 7 sequenti. A. Julius. 2. fol. 47. f. B. Vide supra Ahaioz domus. et infra Papa.

Ordinationū tēpore/ diocesano epō requisito/ si ei⁹ copiam habere nequiueri-
 mus/ licet nobis aliū episcopū catholicū inuitare: qui auctoritate apostolica qd
 postulauerimus largiat. *Lucius. 3. fol. 2. f. Celestinus. 3. fol. 5. A. Innocen- tius. 3. fol. 5. h. et. 6. A*

Ordinationes clericorū/ si vel ppriū epī nō habuerim⁹ copiam: vel si p stare reqsūt⁹
 noluerit: licitū est nobis a quocūqz postulare epō: qui rogat⁹ ad ecclesias nostras
 accedēs/ sacramēta nobis necessaria aplica frer⁹ auctoritate ipēdat. *Clemēs. 3. fol. 3. B. E. Celestin⁹. 3. fol. 5. A. Innocēt⁹. 3. fol. 5. h. Innocēt⁹. 4. fol. 18. L.*

Ad presbyteratus ordinē possunt pmoueri omnes monachi 7 clerici reddit/ vi
 cesimū secundū etatis sue annū attingentes. *Clemens. 7. fol. 30. A. B.*

Papa omnes domus ordinis/ cum omniū bonis/pascuis et possessio/
 nibus iam iuste possessis et possidendis/ sub beati petri et sua ptectione
 suscipit. *Alexander. 3. fol. 1. B. Clemens. 3. fol. 3. B. Innocentius. 3. fol. 5. f. B. Clemēs. 5. fol. 19. E. f. Gregori⁹. 10. fol. 19. h. Johānes. 21. fol. 20. E*
Julius. 2. fol. 47. f. B. Vide supra. Ordo.

Priuilegium.

Priuilegijs papalib⁹ licet ad tēpus vsi ex ignorantia vel simplicitate nō fueri-
 mus/ rursus vti possum⁹/ dūmodo eis nō sit p prescriptionē vel als legitime de-
 rogatum. *Nicolaus. 4. fol. 20. L.*

Priuilegia vniuersa 7 singla ordini cōcessa/ Clemēs papa. 6. extēdit ad domos
 nri ordis post pcessionē priuilegiōz hmoi ichoatas/ 7 psonas ipaz. *fol. 23. B. L.*

Priuilegia oia domui cartusie et alijs domib⁹ cartusiensis ordinis a romanis
 potificibus pcessa/ ad omnes 7 singulas domus nostri ordinis extunc edificatas
 7 edificari inchoatas/ ac etiā in posterz inchoandos/ cum canonice fundate 7 edi-
 ficate extiterint se extendunt: 7 domus ipse ac persone que in eis p tēpore mora
 bunt/ omib⁹ 7 singulis priuilegijs hmoi gaudeāt/ sicut gaudent domus cartu-
 sie 7 alie dom⁹ āre dicte/ ac p sone pfate degētes in ipsis. *Gregorius. 11. fol. 26. B.*

Pius papa. 2. priuilegia/ pcessionē/ indulgētijs/ libertates/ exēptiones/ imu-
 nitates/ gratias/ indulta ordini nostro 7 domibus ac psonis p se vel predecesso-
 res suos/ etiā motu pprio 7 ex certa scientia/ quouis modo/ respectu/ singulari/
 tate seu causa/ cōmuniter vel diuissim concessa/ ad omnes 7 singlas domos ordis
 nostri/ tam ante qz post fundatas 7 in posterū fundandas: necnō ad singulas ea-
 rundē domoz p tēpore psonas/ si 7 put iuste pcesserūt/ extēdit: 7 ex certa sciētia
 ampliauit. Ac illa omnia 7 singula/ tam in iudicio qz extra/ etiā in foro pscientie in
 antea pfutura/ de nouo concessit. *fol. 43. E. f. B. h.*

Sixtus papa quartus extensionem priuilegiōz factam per Gregorium. 11. et
 Pium. 2. romanos pontifices/ confirmauit et ampliauit. *fol. 44. E. f. Vide su- pra. Immunitas. Ordo. Papa.*

Priuilegijs 7 gratijs apostolicis priuant sine omni spe rehabilitatiōis/ omnes p
 sone ordinis que pcurauerint aliquā diuisionē in ipso cartusiensi ordine/ seu exē-
 ptionē aliquarū domoz dicti cartusiensis ordinis/ et ipsius ordinis fratrū/ a cō-
 muni obedientia prioris cartusie 7 capituli generalis: Etiā omib⁹ obediētijs
 ordinis priuant/ 7 ad eas sunt ppetuo inhabiles. *Julius. 2. fol. 47. A. B. L.*

ordinis cartusienſis

- Re** **R**editi ordinis noſtri gaudent eiſdem priuilegijs ordini conceſſis / ſicut fratres ordinis: hoc eſt monachi et conuerſi. Gregorius. 9. fol. 19. D.
- Sa** **S**acramenta eccleſiaſtica miniſtrare: Vide ſupra / Altaria portatilia. Item Interdictum. Item aduocacionum rē.
- Su** **S**ubſidia. Vide ſupra. Exactiones.
- Ter** **T**ermini domorum noſtrarū ac poſſeſſionum per papam cōfirmant. Alex. der. 3. fol. .B. Vide aduocacionum / Ordo / Pap. 1.
- Teſ** **T**erminos noſtros intrare: Vide ſupra. Mulieribus.
- Tran** **T**eſtimonium ferre priores et fratres ordinis cartuſienſis nemo compellat. Il. o. norius. 3. fol. 7. f.
- Ua** **U**ransire ad noſtrā vel aliā religionē: Vide ſupra. Aduocaciones / et Diſpensare.
- Ua** **U**gabundi monachi / per cenſuras eccleſiaſticas coerceant. Clemens. 3. fol. 3. l. Vide ſupra. Diſpensatos / et Fugitiuos.
- Ua** **U**accas vſq; ſexagita quelibet domus habere poteſt. Innocentius. 4. fol. 17. B. h.
- Ua** **U**ſitari ordo nſ a nullo alio debet aut corrigi / niſi a prioribus et fratribus idoneis q̄s priores ad hoc duxerit deputandos. Alex. der. 4. fol. 9. l. Clemens. 4. fol. 16. f.
- Un** **U**nitatem ordinis ſcindere. Vide ſupra. Priuilegijs et gratijs rē.

Repertoriū priuilegiorum ordinis cartuſienſis per litteras alphabeti Explicat.

Argumentorum in priuilegia

Argumentorū in priuilegia et confir- mationes a summis pōtificibus ordi- ni cartusiensi concessa: annotatio.

- Fol. 1. a** **Alexander. iij.** ponit personas ordinis sub ptectione apostolica/ etiam bona nostra/ confirmando terminos cum li-
bertatibus eorū. Et prohibet ne qui religiosi infra dimidiam leucam a terminis nostris possint edificare: aut possessiones acquirere. Item sub pena/ ne quis pro possessionibus nostris nos perturbet.
- Eo. fol. f** **Idem** cōfirmat institutiones factas et faciendas per capitulum generale: cum potestate instituendi et destituendi priores: et corripiendi personas ordinis: quibus non liceat appellare.
- Eo. fol. g** **Idem** confirmat institutiones factas.
- Eo. fol. h** **Idem** mādāt archiepiscopō viennē. et ei⁹ suffraganeis: vt molestantes nos in terminis vel pascuis cobibeant: et ne q alij religiosi iuxta nos edificent.
- Fol. 2. a** **Lucius. iij.** confirmat terminos domus cartusie: Prohibendo sub pena/ ne quis cōtra libertates nostras quicq̃ offendat.
- Eo. fol. e** **Idē** cōcedit licētiā vocādi aliū ep̃m/ si p̃p̃riū nequiuērim⁹ habere. Duplex est.
- Eo. fol. f** **Idē** cōmittit archiep̃o viennē. et suffraganeis de ptectione ordinis et domus (cartusie).
- Eo. fol. h** **Urbanus. iij.** prohibet ne quis preponatur in priorem/ vel pro-
curatorem: nisi scōm formam ordinis sit electus.
- Fol. 3. a** **Clemens. iij.** concedit/ vt fratres alteri⁹ religionis possimus reti-
nere/ si apud nos velint profiteri/ nisi infra annū re-
quirant. Et q̃ possumus vocare aliū episcopū pro ordinibus et cōsecrationibus altariū/ si propriū habere nequeam⁹. Etia vt persone ordinis quacūq̃ occasio/ ne euagantes cobibeantur sub pena excommunicationis. Duplex est.
- Eo. fol. c** **Idem** de eodem: et ponit domū cartusie cum omnibus bonis sub protectione apostolica: prohibendo ne q̃s erigat a nobis nouas vel indebitas exactiones. Et de recipiendo ad ordines alios: et de vocando alium episcopū rē. vt supra.
- Eo. fol. e** **Idem** prohibet ne quis nostrum sine licentia capituli domus sue appellet: et confirmat institutiones capituli generalis.
- Eo. fol. f** **Idem** mandat diocesanis vt nos defendant: ne quis cōtra indulta priuilegia nos perturbet.
- Eo. fol. g** **Celestin⁹. iij.** inhihet: ne q̃s impediāt elemosynas nobis fiendas.
- Fol. 4. a** **Idē** q̃ nulli pateat licētiā appellandi. Et cōfirmat statuta capituli generalis.
- Eo. fol. b** **Idem** cōfirmat institutiones ordinis. Et phibet ne diocesani se intromittant de disciplinis personarū ordinis/ vel de electionibus priorū nisi vocati: aut ne extorqueant a priorib⁹ indebitā et insolitā obedientiā: siue de obedientijs/ et officijs ordinis aliquid disponant/ cōtra statuta nostra: vel sine licentia prioris/ ali-
quē ex nostris de cella educant/ aut cū eo loquant. Prohibet etiā/ ne domos or-
dinis grauent exactionibus vel oneribus: et ne quis eorū hospites in domo su-
periori/ aut in capitulo quoquo modo vsurpet officium prioris.
- Eo. fol. e** **Idem** distinguit terminos domus cartusie/ et eorū libertatē: et q̃ nos et nostra sumus sub protectione ap̃lica: prohibens sub pena excommunicationis/ ne q̃s fa-
ciat cōtra libertates nostras. Cōcedit etiā/ q̃ possum⁹ recipere omnes seculares ad ordinē: prohibendo ne q̃s de professis nostris sine litteris prioris sui recipia-
tur in alia religione. **Itē** phibet ne q̃s religiosus infra dimidiam leucā a ter-

ordinis cartusienſis annotatio

minis noſtris edificet/vel poſſeſſiones acquirat. ¶ Itē cōcedit de adeundo aliū episcopū/ſi p̄p̄iū habere nō poſſum⁹. ¶ Itē q̄ nō ſoluam⁹ decimas:et quedam alia cōcedit/que iam ſunt in precedentib⁹. ¶ Prohibet etiā ne q̄s episcopus co- gat nos ire ad ſynodū vel conuentus forenſ. aut iudicio ſeculari ſubiacerē p̄ reb⁹ noſtris: ſiue etiā veniat ad domos noſtras p̄ ordinibus celebrandis niſi voca- tus/aut p̄ tractandis cauſis: et q̄ ibi nō cōuocet cōuentus publicos. ¶ Item vt de inſtituendis vel deſtituendis obediētiarijs ordinis nō ſe intromittat. ¶ Itē concedit q̄ nō poſſim⁹ excomunicari vel interdici: aut mercennarij et bñfactores niſi cōtra tenorē priuilegiōrū: vel etiā hi q̄ nobiſcū laborāt qñ alij feriant. ¶ Itē p̄pter cōmunia interdicta terrarū nō tenemur ceſſare a diuinis: excluſis tñ inter- dictis. ¶ Itē nullus preponat niſi ſm ſtatuta fuerit elect⁹. Et eſt duplex bulla.

- 17 **Innocentius. iij.** confirmat inſtitutiones de celebratione ca- ſol. 5. e
pituli generalis.
18 ¶ Idem/ q̄ perſone ordinis et bona ſunt ſub protectione aplica. Et confirmat ter- Eo. fol. f
minos: prohibendo ne q̄s infra terminos noſtros delinquat. ¶ Itē q̄ poſſum⁹
recipere perſonas ad ordinē venientes: phibendo ne q̄s alteri⁹ religionis reci-
piat noſtros profeſſos ſine litteris prioris ſui. ¶ Item q̄ nō tenemur ſoluere de-
cimas: et q̄ poſſumus ire ad alium episcopū/ſi nō poſſum⁹ habere p̄p̄iū. ¶ Itē
prohibet ne q̄s nos p̄turbet: imponitq̄ penā violatorib⁹ huius priuilegij.
19 ¶ Idē dat licētiā de inſtituendis et deſtituendis priorib⁹. Et cōfirmat inſtitutio- ſol. 6. c
nes factas et faciendas: prohibetq̄ ne cui perſone ordinis liceat appellare.
20 ¶ Idem cōfirmat ordinationes capituli generalis/ſicut pie et p̄uide facte ſunt. Eo. fol. d
21 ¶ Idem eximit nos ne cogamur cognoscere de cauſis cōtra voluntatē: niſi p̄ bul- Eo. fol. e
lām papālem facientē expreſſam mentionē de ordine noſtro cogermur.
22 ¶ Idē optime hortat nos de ſimplicitate ordinis ſeruanda: et vt magis iniuriam Eo. fol. g
patiamur/ q̄ q̄ frequētemus litigia et curias tam romanā q̄ ſecularem.
23 ¶ Idem mandat de cōtrouerſijs ſi oriantur noſtre cartuſien. et altecumbenſ. ſta- ſol. 7. a
medei et bone vallis ordinis ciſterciēſis/terminentur per dioceſanos. Et ſunt
tres bulle ſimiles.
24 ¶ Idē ne q̄s trāſeat ad laxiorē ordinē: et ne poſſideat extra terminos aliqd cōtra Eo. fol. c
voluntatē ordinis. Triplex eſt bulla, licet diuerſis perſonis directa.

- 25 **Honorius. iij.** mandat episcopis ne permittāt nos in aliquo mo- Eo. fol. e
leſtari: et ne cogamur ad preſtandū iuramentū ca-
lumnier: aut ad aliquod perhibendum testimoniū.
26 ¶ Idē/ q̄ tpe generalis interdicti: excomunicatis et noiatim interdictis excluſis: clau- Eo. fol. f
ſis ianuis/ nō pullatis campanis/ ſbmiſſa voce poſſim⁹ diuina officia celebrare.
27 **Honorij. iij.** exemptio de decimis poſſeſſionum noſtrarum non ſol Eo. fol. g
uendis: niſi pactum vel preſcriptio interſit.

- 28 **Alexander. iij.** de abſolutiōe et diſpēſatione. Et ſunt due bulle. ſol. 8. a
29 ¶ Idem q̄ priores ordinis poſſunt ſbditos abſoluere: et de irregularitate cū eis Eo. fol. c
diſpensare de cōſilio fratrū ordinis diſcretorū et deū timētiū: et ab oib⁹ ſentētijs/
niſi eſſet caſus ſoli pape reſeruatus: ſiue priuſq̄ ordinē intrauerit/ ſiue poſtea.
30 ¶ Idē concedit q̄ poſſum⁹ p̄ priores vel q̄b⁹ ipſi iniunxerint preſbyteris ordinis Eo. fol. e
mercennarijs noſtris ſacramēta miniſtrare/ ſine tamē preiudicio alieno.
31 ¶ Idem prohibet ne quis prelatus aut ei⁹ familiares cauſa debiti exigant a no- Eo. fol. f
bis humanitatē vel alijs expenſis grauent nos. Et eſt duplex bulla.
32 ¶ Idem vt electi per nos iuxta formam ordinis poſtq̄ conſenſerint electioni cu- Eo. fol. g
ram gerant animarū. Duplex eſt bulla.
33 ¶ Idem q̄ nō tenemur ad ſubſidia/ collectas/ vel exactiones ſedis apoſtolice. ſol. 9. a
Quatuor ſunt bulle.
34 ¶ Idem ne quis exerceat in nobis officium viſitationis et correctionis: niſi ſcōm Eo. fol. b
formam ordinis: et q̄ ſuper hoc nō poſſumus excomunicari.

Argumentorum in priuilegia

Co. fol. d	Idem de celebratione capituli generalis.	35
Co. fol. f	Littere eiusdem reprehensionis et admonitionis ordinis cartusie. ut vni sentiant. Et confirmat ordinationes de forma capituli generalis. Et sunt due bulle vnius tenoris.	36
Fol. 10. b	Idem de concordia inter priorem cartusie et aliquos priores ordinis super celebratione et ordinatione capituli generalis facta per reuerendum patrem dominum cardinalem tituli sancti laurentij in lucina.	37
Fol. 11. b	Idem de forma celebrationis capituli generalis.	
Fol. 12. g	Idem quod non tenemur soluere decimas de feno pratorij.	38
Fol. 13. a	Clemens. iij. quod non possumus in causam trahi extra propriam diocesis: nisi de indulgentia eiusdem plenam et expressam huiusmodi de verbo ad verbum fecerint mentionem.	39
Co. fol. c	Idem quod non soluamus decimas possessionum quas infra terminos habemus: et quas propriis manibus vel sumptibus laboramus: nisi interuenerit pactum vel prescriptio. Et sunt due bulle.	40
Co. fol. d	Idem quod si due simul fiant electiones: quibus una sit vitata/alteri non preiudicet etiam si de forma concilij generalis aliquid fuerit pretermisum.	41
Co. fol. f	Idem precipit diocesanis ut per censuram ecclesiasticam compescant eos qui contra indulta nobis priuilegia nos molestant.	42
Co. fol. g	Idem de eodem.	43
Co. fol. h	Idem quod domus cartusie et sancti bartholomei de trisulco possint scribere ad curiam romanam: non obstante statuto contrario.	44
Fol. 14. c	Idem quod possumus recuperare hereditatem professorum nostrorum. Cuius bulla est in domo vallis omnium sanctorum.	45
Co. fol. d	Idem quod sine consensu prioris et conventus domus cartusie/capitulum generale non possit aliquid immutare de statutis factis: nec etiam tunc nisi per tria capitula immediate succedentia illud fuerit approbatum. Et reuocat quedam que fuerant per generale capitulum ordinata. Et est duplex bulla.	46
Fol. 15. a	Idem quod priores possint suos novos professos semel a peccatis absolueret: et etiam a penis per ordinem institutis: et similiter novos priores vicarij.	47
Co. fol. b	Idem quod possumus nos delinquentes capere/excommunicare et incarcerare.	48
Co. fol. c	Idem ut persone ordinis defectu natalium patientes si fuerint laudabilis conuersationis/possunt promoueri ad sacros ordines: et ad administrationes ordinis de licentia capituli generalis. Et sunt tres bulle similes.	49
Co. fol. d	Idem quod non teneamur procurare nuncios vel legatos apostolicos: aut soluere subsidia vel exactiones: nec super hoc possumus excommunicari. Et sunt tres bulle similes.	50
Co. fol. f	Idem quod non tenemur ex debito necessaria ministrare diocesanis vel alijs prelatis in domibus nostris.	51
Co. fol. g	Idem quod sumus exempti a collectis/subsidij et exactionibus: nec ex hoc possumus excommunicari etiam per litteras apostolicas.	52
Fol. 16. a	Idem de potestate absoluendi novos professos et novos priores.	53
Co. fol. a	Idem quod contra priuilegia nostra nullus possit nos excommunicare. Et sunt tres bulle.	54
Co. fol. c	Idem quod priores possunt absolueret subditos suos ab omnibus peccatis: Et vicarij priores suos nisi in casibus reseruatis sedi apostolice.	55
Co. fol. d	Idem confirmat priuilegia alexandri quarti: de quibus supra fit mentio in priuilegijs dicti alexandri quarti.	56
Fol. 17. d	Innocentius. iij. quod episcopus granopolitanus non permittat nos molestari pro solutione vicesime terre sancte. Pro toto ordine est priuilegium. Et sunt due bulle.	57
Co. fol. e	Idem quod non tenemur ad prestationem vicesime terre sancte subsidio deputari: Et est pro toto ordine. Et est duplex bulla.	58
Co. fol. f	Idem quod quilibet domus possit tenere seu habere sexaginta vaccas.	59
Co. fol. h	Idem confirmat terminos domus cartusie: tamque cum omnibus bonis suis ponit sub protectione apostolica/imponendo penam delinquentibus infra terminos.	60
		61

ordinis cartusiensis annotatio

Item q̄ possumus recipere ad ordinē ad nos venientes: et ex nostris nullus al-
terius religionis possit recipere aliquem sine litteris nostris. Item vt nullus
religiosus infra dimidiam leucam a terminis possessionū nostrarū edificet: aut
possessiones acquirat. Item de vocando alium episcopū/ si propriū nō possu-
mus habere. Item q̄ nō tenemur ire ad synodum vel cōuentus foren. etiā p
rebus nostris. Item ne diocesanus se intromittat de electione/institutione vel
destitutione priorū. Item q̄ nos aut mercennarij nostri nō possum⁹ excōmuni-
cari contra tenorē priuilegiōrū: Nec etiā hi qui nobiscū laborant quando alij se
riantur. Item de nō seruando generale interdictum: exclusisq̄ interdictis/ia/
nuis clausis/submissa voce/nō pulsatis campanis possumus officia diuina cele-
brare. Item obeunte priore/nullus preponat: nisi qui scdm̄ statuta fuerit ele-
ctus. Item nullus sine auctoritate apostolica pro rebus nostris: vel alio in ali
quo nos perturbet sub pena rē.

62 Item q̄ capitulum generale possit dare licētiā domui cartusse habendi pos-
siones extra terminos. Sol. 18. g

63 Item confirmat de instituendis et destituendis prioribus: de correctione de-
linquentium: de cōfirmatione statutorū factorū et faciendorū: et q̄ nulli nostrū
liceat appellare sine licentia capituli. Eo. fol. h

64 **Gregorius. ix.** cōcedit/ vt sicut cōcessum est abbatibus: ita et nos
possumus absolucere intrantes ordinē a sententia
excōmunicationis in seculo illata: nisi esset casus papalis. Sol. 19. b

65 Item concedit q̄ redditū gaudeant priuilegijs ordinis. Eo. fol. c

66 **Clemens. v.** quomō dom⁹ cartusie cum bonis suis iuste possedis
sunt sub protectione apostolica: et ipsa bona presen-
tia et futura confirmat. Eo. fol. e

67 **Gregorius. x.** cōfirmat omnia priuilegia domus cartusse/ tam ab
ecclesia q̄ a laicis cōcessa: testificans / q̄ nullus nisi
romane curie potestati sumus subiecti. Eo. fol. g

68 **Nicolaus. iiii.** q̄ non tenemur procurare aut ministrare necessa-
ria legatis sedis apostolice: et q̄ sumus exempti
a subsidij et exactionibus. Et sunt due bulle. Sol. 20. a

69 Item q̄ possumus vti priuilegijs papalibus licet nō fuerimus vsi: dum tamē
non interuenerit prescriptio. Et sunt tres bulle similes. Eo. fol. c

70 **Johannes. xxi.** confirmat omnes libertates seu priuilegia do-
mū cartusie concessa: tam a summis pontifici-
bus q̄ a principibus secularibus. Eo. fol. d

71 Item prohibet ne quis in personis vel reb⁹ nostris molestiam inferat: aut de
bonis nostris contra iusticiam aliquid retineat. Eo. fol. f

72 **Johannes. xxii.** q̄ nō tenemur soluere decimas possessionum
nostrarū: nisi intersit pactum/ vel prescriptio.
Et est duplex bulla. Eo. fol. g

73 Item de decimis possessionū nstrarū et noualiū nō soluēdis. Et sunt due bulle. Sol. 21. b

74 Item dedit conseruatores et iudices ordini nostro: archiepiscopum ebrēduū.
episcopum grānopolitāū. et decanum viennēsi. cum plena auctoritate faciendi
nobis iusticiam: etiam si opus fuerit inuocato brachio seculari: et possunt mole-
statōres nostros trahere ad iudiciū tribus diebus longe a propria diocesi: non
obstantib⁹ iurib⁹ et priuilegijs in cōtrariū factis. Due sunt bulle similes. Eo. fol. d

75 Item q̄ sumus exempti de fructibus vacantiū. Et sunt due bulle. Sol. 22. b

76 Item mandat de predicta exemptione vacantiū collectoribus presentibus Eo. fol. d

Argumentorum in priuilegia

	et futuris: vsq; ad beneplacitum sedis apostolice.	
Co. fol. g	Idem q; domus bonipassus de terris/ possessionibus quas tradidit alijs exco/ lendas/ possit decimas percipere. rē.	77
Fol. 23. a	Clemens. vi. extendit priuilegia ad ceteras domos ordinis vsq; tunc inchoatas.	78
Co. 23. c	Idem q; nullus ex nostris se transferat ad ordinem mendicantiū/ vel ad alium ordinem sine licentia pape: que de presenti priuilegio faciat de verbo ad verbū mentionem: et q; aliter eos nullus recipiat.	79
Co. fol. e	Idem phibet mendicantiū/ et alijs prelatis/ ne eos recipiant: mandando trib' diocesanis: vt iam receptos cogant nobis restitui: nō obstantibus rē.	80
Fol. 24. a	Innocētius. vi. q; tempore generalis interdicti/ cōuersi/ fami/ liares/ et alijs seculares infra septa monasterij manētes/ possint nobiscū interesse in diuinis: dummodō nō sint in causa interdicti.	81
Co. fol. c	Idem eodem modo/ q; possumus eisdem ecclesiastica sacramenta ministrare et sepulturam: sine tamen pulsatione campane/ saluo iure alieno.	82
Co. fol. e	Idem q; domus vallis benedictionis possit possessiones dare ad censum/ red/ ditum/ vel pensionē in emphyteosim perpetuam vel ad tempus rē.	83
Co. fol. g	Idem q; domus vallis benedictionis nō soluat decimas de possessionib' / pre/ sentibus et futuris: vel animalibus: vel de possessionibus quas secularibus tra/ dent eorū sumptibus excolendis: quantū tanget partē eorū.	84
Fol. 25. b	Urbanus. v. q; possum' in grangijs et alijs locis honestis habe/ re altaria portatilia: et cum debita reuerentia ibi ce/ lebrare missas.	85
Co. fol. d	Idem q; ibidē possum' ministrare ecclesiastica sacramenta omnibus personis ordinis et mercennarijs/ alijsq; nobiscū residētib': saluo tñ iure parochiali.	86
Co. fol. f	Idem vt tempore generalis interdicti possum' ad diuina recipere omnes perso/ nas ordinis cum seruitoribus et omnibus mercennarijs ordinis: dummodo in/ terdicto causam nō dederint: aut nisi hoc specialiter interdicatur.	87
Co. fol. g	Idē q; circa lucē liceat nob' celebrare qñ negocia hec exigunt/ parce tñ vtendo.	88
Fol. 26. a	Idem q; domus cartusie/ persone et bona sunt sub protectione apostolica/ cum exemptione ab omni iurisdictione quorumcūq; ordinariorū perpetuo: nulliq; subiaceant nisi sedi apostolice.	89
Co. fol. c	Idem q; eundo extra domū/ priores ordinis/ monachi et clerici reddit' possunt vti capellis nigris: conuersi nō griseis: cum antea nō fieret. Hic constat q; idem primo imposuit capellum prioru treueren. proprio motu.	90
Co. fol. f	Gregorius. xi. q; priuilegia ordinis etiā singularū domorū se ex/ tendunt ad domos postea inchoatas/ vel in per/ petuum inchoandas.	91
Co. fol. h	Idem q; capitulū generale possit promouere ad obedientias ordinis decē per/ sonas professas ordinis nri ex illegitime natis: vel que venerunt ex ordine men/ dicantiū et cisterciē. etiam si quandoq; fuissent apostate. Item hoc constat etiā in supplicatione manu ipsius pape signata.	92
Fol. 27. c	Idem de potestate excommunicandi/ capiendi/ incarcerādi fugitiuos/ aut alios cōtumaces p nos vel alios: nec in hoc incurrim' sententiā excommunicationis.	93
Co. fol. e	Idem q; illegitime nati possunt promoueri ad sacros ordines/ et ad administra/ tiones ordinis: de consilio tamen capituli generalis.	94
Co. fol. h	Idem q; dom' cartusie est exempta a decimis qbuscūq; camere apostolice.	95
Fol. 28. a	Idem q; domus cartusie generaliter sit exempta.	96
Co. fol. e	Clemens. vii. q; domus cartusie. ordinis in sua obedientia ex/ steñ. sunt exempte a decimis camere apostolice: et	97

ordinis cartusiensis annotatio

a quibuscunq; subsidijs vel impositionib⁹/ tam pro camera q̄ pro quacunq; ec/
clesiastica vel seculari persona imponēdis: etiam si regali p̄fulgeat dignitate.
Nec super hoc possumus excōmunicari: nō obstantibus quibuscunq; rē.

98 **Idem** per legatū suū concedit: vt interdicti tpe alta voce iuxta modū et ritū
cōsuetudinis nostre/septis clausis/excōmunicatis et interdictis exclusis / diuina
possim⁹ officia celebrare et audire/dum nō causam nō dederim⁹ interdicto. Eo.fol.h

99 **Idē** q̄ p̄sone ordinis/etiā donati cū oib⁹ bonis illorū/sunt sub p̄tectione apo/
stolica:et sunt exempti ab omni iurisdictione p̄terq̄ soli⁹ sedis aplice. Sol.29.c

100 **Idem** q̄ domus sancte crucis in iaresio non soluat decimas de possessionibus
presentibus et futuris:vel animalibus:vel de possessionibus quas secularib⁹ tra/
dent eorū sumptibus excolendis:quantū tanger partē eorū rē. Eo.fol.f

101 **Idem** q̄ possum⁹ mittere ordinandos ad sacerdotiū in vicesimosecūdo anno. Sol.30.a

81 102 **Benedictus.xiij.** q̄ nullus de ordine nro transeat ad quam/
cunq; aliam religionē/nisi cum bulla plum
bea sedis apostolice. Eo.fol.b

82 103 **Idem** sup hoc dedit cōseruatores:tres episcopos/inhibendo ne quis alterius
religionis aliter nostros recipiat. Eo.fol.e

83 104 **Idem** q̄ sumus exempti per totum ordinem de non soluendis decimis papa/
libus/vel alijs quibuscunq; impositionibus. Sol.31.a

84 105 **Idē** q̄ sum⁹ exempti p̄ totū ordinē de nō soluendis decimis papalib⁹ vel alijs
quibuscunq; impositionib⁹ rē.Et sup hoc dedit nobis cōseruatores. Eo.fol.f

106 **Idem** de indulgentia quā habemus ad/Te ergo quesumus:de/Te deum lau/
damus:et etiam ad/Gratias agamus/in p̄fatione misse. Sol.32.d

85 107 **Bonifacius.ix.** q̄ domus et persone ordinis sunt exempte ab
omni iurisdictione ordinaria.Et q̄ soli sedi apo/
stolice sint subiecte:et super hoc non possumus excōmunicari. Eo.fol.g

86 108 **Urbanus.vj.** q̄ sum⁹ exempti ab omni cōtributione/ exactione/
nec per quascunq; litteras vel instantias nuncioꝝ
apostolicorum/ad id possumus compelli:nisi in eisdem litteris fieret mentio ex/
pressa/de nomine omniū et singulorū monasteriorū ordinis cartusiensis. Sol.33.c

88 109 **Martinus papa.v.** concessit personis ordinis plenā indul/
gentiam in articulo mortis. Item idem
cōcedit q̄ vsq; ad viginti annos decē priores ordinis possint absolucere: et dispē/
sare cum personis ordinis de casibus sedi aplice reseruatis: exceptis q̄busdam. Eo.fol.g

110 **Idem** cōfirmat omnia priuilegia/imunitates et indulgentias/ ac exemptiones
per predecessores suos/siue per reges et principes eidem ordini concessas. Sol.34.e

111 **Idē** renouat cōseruatoriū ordini cōcessum p̄ iohannē papā vicesimūsecundū. Eo.fol.f

112 **Idē** cōfirmat priuilegia clemētis septimi et bñdicti.xiij.de decimis papalib⁹ et
alijs impositionibus et procurationibus nō soluendis/ cū amplissimis suis dero/
gationibus.Et est duplex-bulla. Sol.35.e

113 **Idem** cōfirmat exemptiones clementis septimi et benedicti.xiij. ordini cartu/
siens.cōcessas de nō soluendis decimis/subsidijs rē.camere aplice. Et sup hoc de/
dit executores/episcopū bonosi.decanos lugdunens.et coloniens.ecclesiariū. Sol.36.d

114 **Exemptio** eiusdem a iurisdictione quarumcunq; ordinarioꝝ. Sol.37.c

115 **Idem** cōfirmat inhibitionē domini benedicti tredecimi:ne quis de ordine car/
tusien.transeat ad alium ordinē/nisi cum bulla plumbea apostolica. Sol.38.a

116 **Idem** confirmat priuilegium vrbani ferti:q̄ ordo cartusiensis/ non tenet p̄e/
stare quecunq; subsidia nuncijs apostolicis. Eo.fol.e

117 **Exemptio** eiusdē a solutiōe primitiarū et decimarū possessionū nostrarū/ quas
proprijs manibus siue sumptibus colimus / siue acquisite fuerint ante cōcilium
generale siue post:et pariter de fetibus animalium. Eo.fol.b

Argumentorū in priuilegia annotatio.

- Fol. 39. d** **Idem** q̄ mendicantes non possunt transire ad alium ordinem non mendican-
tium/excepto ordine nostro.
- Fol. fol. h** **Gratia** nobis data per summū pontificē / papā eugenii quartū / de qua /
draginta porib⁹ ordinis nostri datis ad absoluēdū de oib⁹ casib⁹:
preter quattuor reseruatis pape / omnes psonas ordinis ad trigintatres annos.
- Fol. 4. l. a** **Nicolaus papa. v.** prohibet cōseruatorib⁹ et alijs iudicib⁹
per litteras aplicas deputatis / ne prio-
res et fratres ordinis cartusien. sup bonis ad eos legitime pertinentib⁹ / aliq̄ mo-
do habeant perturbare: et statuit / q̄ preteritu litterarū talium cōseruatorū vel iudi-
cum ab eisde deputatorū vel deputandorū / priores et fratres dicti ordinis corā
eis nō possint trahi / nec corā eis cōparere: etiā si in litteris aplicis cōtingeret ap-
poni clausulas derogatorias et insolitas: decernens irritos et inanes omnes pro-
cessus qui preteritu ipsarū litterarū fierent: sentētiās excommunicationis / interdi-
ctionis et suspensionis: et omnes sententiās et penas nulli⁹ valoris et momenti.
- Fol. fol. e** **Idem** confirmat cartusien. dom⁹ maguntie / decimas / census / predia / q̄s de ma-
nibus laicorū et etiā monasteriorū emerūt sine requisitione diocesanorū: et dat li-
centiā eisde similes decimas / census et c. emere etiā absq̄ cōsensu diocesanorū et c.
- Fol. 42. c** **Pius. ij.** super cōmuni pace nostra: et totius ordinis quiete et sedatio-
ne / totius dubietatis et inquietudinis: tam in celebratiōe ca-
pituli generalis / q̄ in dubietatib⁹ obseruantiarū et cōsuetudinū diuersarū.
- Fol. 43. e** **Idem** super priuilegiarū extensione ad singulas domos et personas ordinis
presentes et futuras pariformiter.
- Fol. 44. a** **Sixtus. iij.** concedit certas indulgentias. Itē cōfirmat priuilegia
indulta / extensiones / confirmationes a predecessorib⁹
cōcessas et c. Item cōcedit q̄ quinquaginta priores deputandi per priorē cartu-
se / possint absolvere in casibus reseruatis et c.
- Fol. fol. g** **Idem** Sixtus cōmutat psalmum: miserere mei deus. Et septem orationes do-
minicas / prout in bulla.
- Fol. 45. a** **Idem** dat alias indulgentias plenarias cum facultate eligendi cōfessores pro
personis die natiuitatis beate marie.
- Fol. fol. e** **Declaratio** facta per innocentii octauū / q̄ cōstitutio pauli secundi
pape super alienationis rerum ecclesiasticarum nō com-
prehendat ordinem nostrum.
- Fol. fol. h** **Idē** q̄ possum⁹ capere dispēsatos ab ordine: Et q̄ priores ordinis nri possunt
bndicere paramēta altariū: cruces / casulas / et alia ad diuinū cultū pertinentia.
- Fol. 46. c** **Alexander. vij.** de eadē indulgētia et facultate: de q̄b⁹ Sixtus q̄rt⁹
p priorib⁹ / pcuratorib⁹ / infirmis et debilib⁹.
- Fol. fol. e** **Littere** in forma breuis domini iulij secundi pape / q̄ mulieres nō ingre-
diantur domos nostri ordinis.
- Fol. fol. h** **Bulla** iulij secundi / ad cōseruandā ordinis vnitatē: cū facultate dispēsandi / cū
his q̄ fuerūt alteri⁹ religionis / vt possint obtinere obediētias in ordine nro.
- Fol. 47. f** **Alia** bulla eiusdem iulij / confirmationis priuilegiarū ordinis nostri.
- Fol. fol. h** **Idem** iulius papa secundus / prohibet viris et mulierib⁹ cuiuscūq̄ conditionis
fuerint sub sentētia excommunicationis late sententie / ne ingrediant monasteria
monialium ordinis cartusien. absq̄ licētia speciali prioris maioris cartuse / et diffi-
nitorū capituli generalis p tpe / aut eorū cōmissariorū vel loca tenentium.
- Fol. 48. b** **Ue** capli nri general / in q̄b⁹ ordo nri cartusien. perpetuo renūciauit esui carnis.
- Fol. fol. d** **Nullus** de ordine nostro potest transire ad ordinem cisterciensium: aut ibidez
recipi sine consensu nostro nec econtra.

¶ Finiūt argumentorū ānotatiōes in priuilegia ordinis cartusien.

Privilegia et confirmatio ordi. cartusien. Fol. I

Alexander
tertius

Alexander tertius ponit personas ordinis sub protectione apostolica etiam bona nostra confirmando terminos cum libertatibus eorum. Et prohibet ne qui religiosi infra dimidiam leucam a terminis nostris possint edificare aut possessiones acquirere. Item sub pena: ne quis pro possessionibus nostris nos perturbet.

I

Alexander

epus/seru^o seruoz dei: dilectis filiis/Guigoni priori cartusien. eiusque fratribus/tam presentibus quam futuris/regulari vitam professis in perpetuum/Salutem et apostolicam benedictionem. Cum vos per dei gratiam multa promineatis gloria meritorum et vitam solitariam eligentes/divine contemplationi artius intendatis: bonum odorem religionis vestre ad id nos inducit/ut communi et speciali debito quieti vestre debeamus intendere: et iura vestra sumopere servare.

Originale est in
cartusia signatum
per. A. 3.

Et propter dilecti in domino filii vestris iustis postulacionibus clementer annuimus/vestram et alias domos ordinis vestri cum omnibus bonis/pascuis et possessionibus quas impensis iuste et canonice possideris/aut in futurum iustis modis prestante domino poteritis adipisci: sub beati petri et nostra protectione suscipimus/et presentis scripti privilegio communimus: Et terminos quos rationabiliter statuistis/vobis et domibus vestris auctoritate apostolica confirmamus. Ad hec auctoritate apostolica artius interdiciamus: et sub interminatione anathematis prohibemus/ne quis infra terminos vestros vel domorum vestrarum/hominem capere/furtum seu rapinam committere/vel homicidium facere audeat/aut homines ad domos vestras venientes vel ab eis redeuntes quomodolibet perturbare: ut ob reverentiam dei et locorum vestrorum infra hos terminos: non solum vos et fratres vestri: sed etiam alii plenam pacem habeant et quietem. Adicietes quoque statum/ut infra dimidiam leucam a terminis possessionum quos habetis/nulli religioso liceat quodlibet edificium construere vel possessiones acquirere. Decernimus ergo/ut nulli oino hominum liceat vos super possessionibus vel pascuis vestris temere perturbare/aut super his vobis molestiam vel gravamen inferre/vel eas ablatas retinere/minuere seu quibuslibet violationibus fatigare: sed illibata omnia et integra conservent eorum pro quorum gubernatione et sustentatione concessa sunt visibus omnimodis profutura/salva sedis apostolice auctoritate. Si qua igitur in futurum ecclesiastica secularive persona/hanc nostre constitutionis paginam sciens contra eam temere venire temptaverit/secundo tertiove communita/nisi presumptionem suam digna satisfactione correxerit/potestatis honorisque sui dignitate careat: reamque se divino iudicio existere/de perpetrata iniquitate cognoscat: Et a sacratissimo corpore ac sanguine dei et domini redemptoris nostri iesu christi aliena fiat: atque in extremo examinis districte ultioni subiaceat. Cunctis autem eidem loco sua iura servantibus/sit pax domini nostri iesu christi: amen et hic fructus bone actionis percipiat/et apud districtum iudicem premia eterne pacis inveniatur amen.

Domus cum personis
et bonis suis beati
petri protectione lu
scipiuntur.

Immunitas

Et infra dimidiam
leucam nulli alii re
ligiosi edificium co
struant.
Ne nobis inferat
perturbatio super pos
sessionibus nostris.

Pena

Premia

Ego alexander catholice ecclesie episcopus/subscripsi.

Ego hulbadus hostien. episcopus/subscripsi.

Ego iohannes scroth iohannis et pauli presbyter cardinalis tituli pamachii/subscripsi.

Ego albertus presbyter cardinalis tituli sancti laurentii in lucina/subscripsi.

Ego zver. presbyter cardinalis sancti petri ad vincula/subscripsi.

Ego bofo. presbyter cardinalis sancte prudentie tituli pastoris/subscripsi.

Ego iohannes presbyter cardinalis tituli sancti marci/subscripsi.

Ego theodinus presbyter cardinalis sancti vitalis tituli de vestine/subscripsi.

b

Privilegia et confirmatio summorum

Ego manfredus presbyter cardinalis tituli sancte cecilie subscripsi.
Ego petrus presbyter cardinalis tituli sancte susanne subscripsi.
Ego hiacynthus sancte marie in cosmidin diaconus cardinalis subscripsi.
Ego cinchius diaconus cardinalis sancti hadriani subscripsi.
Ego hugo diaconus cardinalis sancti eustachij iuxta templum agrippe subscripsi.
Ego laborans diaconus cardinalis sancte marie in porticu subscripsi.
Ego kaynerus diaconus cardinalis sancti georgij ad velum aureum subscripsi.
Datum anagnine per manum gratiani sancte romane ecclesie subdiaconi et notarii.
quarto nonas septembris / indictione nona / incarnationis dominice / anno millesimo centesimo septuagesimo sexto / pontificatus domini alexandri pape tertij anno .xvij.

Idem confirmat institutiones factas et faciendas per capitulum generale: cum potestate instituendi et destituendi priores: et corripiendi personas ordinis: quibus non liceat appellare.

Originale est in cartula signatum per A. 3.
Comendat ordo

De institutione vel destituendis prioribus per auctoritatem capituli generalis.

Non appellat a capitulo.

Alexander episcopus servus servorum dei: dilectis filiis priori et fratribus cartusien. salutem et apostolicam benedictionem. Cum sitis religioni et honestati faciente domino dediti: et operibus charitatis intenti: preter commune debitum vos speciali volumus priore gatiua diligere et vovere: et vestris semper intendere commodis et augmentis. Unde est: quod nos religionem vestram que per gratiam dei circumquaque redolet odore virtutum: volentes de die in diem robur et incrementum suscipere: et ad anteriora semper extendi. Ea que generale capitulum ordinis vestri puidam circumspectione disposuerit: et ordinaverit de institutione et destituendis prioribus: Et ea etiam que in ordine salubriter statuit vel statuerit: et iusticiam quam super illos fecerit: quos ordini rebelles esse constituerit: auctoritate apostolica confirmantes: rata et firma decernimus in posterum permanere. Statuentes: ne cui liceat appellatione vel alio modo institutioni capituli vestri contraire. Datum venencie in primo alto / quinto idus iulij.

Idem confirmat institutiones factas.

Originale est in cartula signatum per A. 1.

Confirmatio statutorum capituli generalis.

Alexander episcopus servus servorum dei: dilectis filiis Basilio cartusien. priori et universis prioribus et fratribus de ordine cartusien. salutem et apostolicam benedictionem. Ex rescripto litterarum circumsistorum episcoporum nuper accepimus: quod illi ea que a vobis ad honorem dei et observantiam ordinis vestri communiter statuta esse noscunt: rata et firma consistere decreverunt: et sui scripti munimine roboraverunt. Unde nos vestris precibus inclinati: omnes institutiones vestras: que ad observantiam religionis ordinis vestri de communi assensu capituli rationabiliter facte sunt: ratas et firmas habentes: eas vobis auctoritate apostolica confirmamus: et presentis scripti patrocinio communimus. Datum seuon. xv. kisas maij.

Idem mandat archiepiscopo vienn. et eius suffraganeis. ut molestantes nos in terminis vel pascuis cohibeant: et ne qui alii religioni iuxta nos edificent.

Originale est in cartula signatum per A. 2.

Alexander episcopus servus servorum dei: venerabilibus fratribus: vienn. archiepiscopo / apostolice sedis legato: et suffraganeis eius: in quorum episcopatibus domus vel pascua fratrum cartusien. constituit: salutem et apostolicam benedictionem. Non latet discretis vestre prudentia: quanto desiderio quantoque amore predicti fratres divinis intendat obsequiis: et abnegantes carnalia desideria: rerum terrenarum delectationes spernentes: sobrie iuste ac pie in hoc seculo vivere elegerunt: et incessanter superne meditationi propositum vacare. Unde quod dignum est et conveniens et presentaneum rationi: ut in tam sancto et pio proposito pontificalibus adiuvetur studiis: et necessariis ac opportunis foveantur auxiliis. Fraternitati vestre

peraplica scripta p̄cipiendo mandamus/ q̄tenus si q̄ parochianoꝝ vfoꝝ p̄dictos fratres sup terminūculis/pascuis que rationabiliter possidēt molestare v̄l turba/re p̄sumpserint: de ipsis nisi moniti abstinerint/ districtā et plenā appellatiōe re/mota iusticiā faciatis. Iste iur̄ domos suas: alia domus religionis cōstruat/ vnde ipsos religiosos merito possit impedire vel turbare/ aut etiā scandalū puenire/ ex parte n̄ra artius p̄hibeat. Datū anagnie tercio idus aprilis.

Lucius
tertius

Lucius tertius confirmat
termios dom^o cartusien.
Prohibēdo sub pena: ne
quis cōtra libertates no-
stras quicq̄z offendat.

Lucius ep̄us/seruus seruozū dei: dilectis filiis/ priori et fratrib^{us} cartusiensib^{us}. tam p̄sentib^{us} q̄ futuris here/miticā vitā p̄fessis in p̄petuū. Religiosam vitā eligētib^{us} aplicū cōuenit adesse p̄sidiū: ne forte cuiuslibet temeritatis iactus/ aut eos a p̄posito reuocet/ aut robur/ q̄d absit/ sacre religiōis infrin/gat. **Capitulum** dilecti in dño filij/ v̄ris iustis postulatiōibus

Originale est i car
tusis signatū per
A. 4.

clementer annuim^{us}/ et felicitis recordatiōis alexāndri pape p̄decessoris n̄ri/ vestigijs inherētes/ domū cartusiensē. heremi in qua diuino m̄cipati estis obseq̄o: sub bea/ti petri et n̄ra p̄tectiōe suscipim^{us}/ et p̄sentis scripti p̄uilegio cōmunim^{us}. **In p̄mis** liquidē statuentes: vt ordo heremitice vite/ qui fm̄ deū in eodē loco institutus esse dinoscit/ p̄petuis ibidē t̄pibus inuolabiliter obseruet. **Preterea** possessiones oēs a christifidelib^{us} pietatis intuitu/ domui vestre cōcessas/ et a vobis possessas q̄ infra terminos v̄fos cōtinent/ scz infra locū qui vocat clusa et rupē claudētē val/lem/ et p̄tingentē vsq̄ ad molarē claudētē et diuidentē combam chaldā/ et pueniē/tē vsq̄ ad rupē mediā q̄ est sup bochgesos: Deinde molarē aliū qui ascēdendo p̄/tendit vsq̄ ad rupē bonuiāt: Exinde molarē aliū/ qui descēdendo p̄ducit per crepidinē plataneti/ a bonuiant vsq̄ ad rupē q̄ est supra furnū de la follia. Simi/liter ab illo mōte qui de eadē rupe porrigit vsq̄ ad montē aillinart/ et a mōte ailli/nart descēdēdo extendit iuxta mortā cōtra occidentē vsq̄ ad rupē q̄ est sup carre/riain: et ab hac rupe porrigit vsq̄ ad rupē de p̄tuso: Inde postremo protendit de/scendēdo/ vsq̄ ad flumē q̄d vocat guerus mortu^{us}. Et a guero mortuo/ ascēdendo p̄cedit p̄ rupē claudētē minozē tarreriā/ vsq̄ ad terrassiā: et a terrassiā p̄ crepidi/nē plataneti et p̄ lo soleys diuertēs vsq̄ ad ianuariū. Et a ianuario sic alpes ver/gūt cōtra pueysien vsq̄ ad calmetam goncelim. Et a calmeta goncelim porrigit p̄ crepidinē vsq̄ ad rupem de chaluienton: et inde descendit p̄ rupē berardi vsq̄ ad clusam: vobis et successorib^{us} v̄ris/ p̄firmam^{us}. **Quia** x̄o donatores ipsaz pos/sessionū/ piscationē et venationē et auisū captionē/ ouisū v̄l caprarū atq̄ oim dome/sticoꝝ aialiu/ pascua et trāsitu infra p̄scriptos terminos p̄hibuerūt. Istos eandē p̄/hibitionē/ nihilomin^{us} auctoritate aplicā roboram^{us}. Decernim^{us} ergo vt nulli oim hoim/ fas sit domū vestrā temere p̄turbare/ eiusq̄ supradictas posselliōes auferre vel ablatas/ retinere/ minuire/ seu q̄buslibet veratiōibus fatigare: sed oia itegra p̄seruent/ eoz p̄ quoz gubernatiōe et sustētatiōe cōcessa sunt v̄sib^{us} oimodis p̄fu/tura: Salua in oib^{us} aplicē sedis auctoritate. **Si** q̄ igit in futurū eccl̄astica se/cularisve p̄sona/ hanc n̄re cōstitutiōis paginā/ sciens cōtra eā temere venire tēpra/uerit/ sc̄do tertio ve cōmunita/ nisi p̄sūptionē suā cōgrua satisfactiōe correxerit/ po/testatis honorisq̄ sui dignitate careat: reamq̄ se diuino iudicio existere de p̄petra/ta iniquitate cognoscat: et a sacratissimo corpe ac sanguine dei et dñi redēptoris n̄ri iesu christi/ aliena fiat: atq̄ in extremo examine diuine vltiōi subiaceat. **Lucis** aut eidē loco sua iura seruātib^{us}/ sit pax dñi n̄ri iesu christi: q̄ten^{us} et hic fructū bone actiōis p̄cipiat/ et apud districtū iudicē premia eterne pacis inueniāt/ amē.

Dom^o cartusie su
scipit sub p̄tectio
ne sedis aplicē.
Ordo heremitice
vite.
Limites cartusie.

Limites.

Prohibitio infra
dictos limites
piscatio/ venatio
aucupatio pascua
et trāsitus aialuz.

Pena

Privilegia et confirmatio summoni

Ego lucius catholice ecclesie episcopus/subscripti.
Ego theodinus presbyter cardinalis pontueſi. et sancte ruffine/subscripti.
Ego heinricus albaneſi. episcopus/subscripti.
Ego iohannes sancti marci presbyter cardinalis/subscripti.
Ego laboras presbyter cardinalis sancte marie tras tyberim/subscripti.
Ego hupertus tituli sancti laurentij in damaso presbyter cardinalis/subscripti.
Ego pandulfus presbyter cardinalis tituli basilice duodecim aploz/subscripti.
Ego arditio diaconus cardinalis sancti theodozi/subscripti.
Ego gratianus sanctorum cosme et damiani diaconus cardinalis/subscripti.
Ego albinus sancte marie noue lucis diaconus cardinalis/subscripti.
Ego gofredus sancte marie in via lata diaconus cardinalis/subscripti.
Datum verone per manu alberti sancte romane ecclesie presbyteri cardinalis et cancellarij. xij. kalas ianuarij/inditione tertia/incarnatiōis dñice/anno millesimo centesimo octogesimo quarto/pontificatus dñi lucij tertij/anno. iij.

Idem concedit licentiā vocandi aliū episcopū: si propriū nequiverimus habere. Duplex est.

Originale est
in cartusia si
gnatum per
A. 5.

Pro ordinibus
recipiendis.

Sciūs episcopus/seruus seruoꝝ dei: dilectis filiis/pori cartusienſi. et oib⁹ fratrib⁹ eiusdē ordinis/salutē et aplicā bñdictionē. Quāto seruētius obseruātie regulari faciēte dño indulatis: tanto sincer⁹ vniuersitatē vestrā diligim⁹ et dēti vſe attēti⁹ debem⁹ et volum⁹ puidere. Capropter/ vſis postulatiōib⁹ annuētes: auctoritate vob aplicā indulgem⁹ vt si tpe ordinationū/ diocesano epō requisito/ ei⁹ habere copiā nequeritis/ liceat vobis aliū catholicū/ de cui⁹ ordinatione nullū ppter antistitē dispēdiū timere oporteat/ inuitare: q̄ auctoritate nſa qđ postulaueritis largiat. Nulli ḡ hoīm oīno liceat hāc paginā nſe pcessionis infringere/ vel ei ausu temerario cōtraire. Si qđ aut hoc attemptare psumperit/ indignationē oīpotētis dei/ et beatoꝝ petri et pauli aploꝝ ei⁹ se nouerit incurſurū. Datum veron. vi. idus ianuarij.

Idem cōmittit archiepiscopo vienenſi. et suffraganeis de pte ctione ordinis et domus cartusie.

Originale est
in cartusia si
gnatū p A. 6.

Conseruatoria

Sciūs episcopus/seruus seruoꝝ dei: venerabilib⁹ fratrib⁹ archiepiscopo vieni. et suffraganeis eius/salutē et aplicā bñdictionē. Lū oib⁹ debeam⁹ aplicū patrociniū imptrari/ eis potissimū. puidere tenemur q̄ charitatis seruēt opib⁹ et seculi vanitatib⁹ spretis diuinis inueniunt penit⁹ obsequijs mācipati. Capropter fraternitatē vestrā rogam⁹ attēti⁹ et exhortamur in dño: q̄ten⁹ dilectos filios frēs cartusienſi. et eoꝝ ordinē/ diligere et manutenerē curetis/ eoꝝ domos et iura ptra oēm seruetis neq̄tā/ illibata penit⁹ et securā/ malefactores eoꝝ contere: et bñfactorib⁹ fauorē velitis et gratiā ac pñdiū ipertiri/ vt nullū sentiat pfata dom⁹ sub nſa ptectiōe defectū: sed auctore dño de die in diē papiat incrementū. Et q̄ nos defensores et bñfactores eoꝝ sub aplicē ptectionis defensione suscipim⁹/ vos eos ab oī iniuria et pturbatiōe ampliori fiducia et fauore/ auctoritate aplicā defendatis/ nullis litteris obſtātib⁹/ tacita veritate a sede aplicā impetratis. Datū veron. iij. idus decēbris.

Urban⁹ tertius

Urbanus tertius prohibet ne quis preponatur in priorem vel procuratorem: nisi scdm formā ordinis sit electus.

Originale est
in cartusia signatū per
A. 7.

Urbanus episcopus/seruus seruoꝝ dei: dilectis filiis/pori et fratrib⁹ cartusienſi. salutem et aplicā bñdictionē. Tanto religiosa loca artiori debemus dilectiōe amplecti et eoꝝ cōmodis diligēt⁹ intēdere q̄to i eis dignior ipēdiū dño famulatus. Volentes igit vtilitati vſe paterna sollicitudinē puidere/ auctoritate pñtitiū duxim⁹ inhibēdiū/ ne por aliqđ vel pcurator i domo vſa cuiusq̄ violē

8

tia vel astutia pponat nisi quē fratres de cōi cōsilio vel maioris et sanioris partis sēi statuta ordinis duxerint eligendū. Datum verosimiliter. xliij. kl. maij.

Pro electione pri-
orū et pcuratorū.

Clemēs
tertius.

Clemēs tertius cōcedit vt frēs al-
terius religiōis possimus retinere: si apud nos
velit p̄fiteri: nisi infra annū requant. Et q̄ possu-
mus vocare aliū ep̄m p̄ ordinibus et cōsecratio-
nibus altariū: si p̄p̄iū habere nequeam. Etia
vt p̄sone ordinis quacūq; occasione euagan-
tes cohibeant sub pena excoicatiois. Duplex.

Clemēs

ep̄s/seru⁹ seruoz dei: dilectis filiis/p̄ori et fra-
tribus cartusien. salutē et aplicā b̄ndictionē.

Inter virtutū aromata et sc̄toz fragrantia/studioz opinionis
v̄re balsam⁹ suo nobis odore discernit: q̄ cū se asp̄iorib⁹ institutis
a mūdania separet vanitate/et p̄clara resplēdeat gl̄ia meritorū/no-
bis est ampli⁹ honorāda. ¶ Prouidēdū q̄z diligēt⁹ est et cauēdū

Originale est i car-
tusien. signū p̄ A.8.
et aliud p̄ A.8.

ne q̄etē sanctā improbitas alicui⁹ valeat cōturbare. ¶ Eap̄op̄ dilecti in d̄no filij
v̄ra humili supplicatiōe inducti/p̄sentib⁹ vobis l̄ris indulgem⁹/ vt q̄cūq; iseriores
religiōis clerici siue laici/ ad ordinis v̄ri p̄positū duxerint ascēdēdū/ liberū vobis
sit eos recipe de licētia n̄ra: et receptos/ postq̄ p̄fessionē penes vos fecerint retine-
re: saluis tñ p̄uilegijs sup̄ hoc a sede aplicā impetrat. ¶ Si x̄o p̄uilegiatorū aliq̄s
p̄ annum postq̄ fratrib⁹ dom⁹ innotuerit de q̄ egressus est/ apud vos nō requisitus
morā fecerit: postea nō liceat ei ordinē vestrū deserere/ vel ab ipso p̄ violētiā reuo-
cari. ¶ Cōsecratiōes q̄z ecclesiā/ ordinatiōes clericoz/ si vel p̄p̄iū ep̄i nō habue-
ritis copiā/ vel requisit⁹ p̄stare noluerit/ put̄ debet: licitū sit vobis a q̄cūq; postulare
ep̄o: q̄ rogat⁹ ad ecclesias v̄ras accēdēs/ sac̄ra vobis necessaria n̄ra fr̄tus auctori-
tate impēdat. ¶ Eos etiā qui de ordine v̄ro vel ex subuēctione terre oriētalis vel
ex alijs causis q̄buslibet/ occasiōes euagadi assumūt: si cōmoniti nō duxerint a p̄-
posito desistēdū/ liceat tibi dilectē fili p̄ori p̄ excoicatiōis sentētiā coercere. ¶ Nulli
ergo oīno hoīm/ liceat hanc paginam n̄re cōcessionis et p̄stitutiōis infringere vel ei
ausu temerario cōtraire. Si q̄s autē hoc attēptare p̄sumpserit/ indignationē oīpo-
tentis dei et beatorū petri et pauli ap̄loz eius/ se nouiter incursur. Datum lateran.
sc̄do idus aprilis/ pontificatus nostri anno primo.

De receptione fra-
trū alteri⁹ inferior-
is religionis etc.

Pro cōsecratiōib⁹
et ordinibus reci-
piendis.

Contra vagabun-
dos.

Idem de eodē: et ponit domū cartusie cū oībus bonis sub
p̄tectione aplicā: p̄hibēdo ne q̄s erigat a vobis no-
uas vel indebitas exactiones. Et de recipiēdo ad ordines alios: et
de vocando aliū ep̄iscopū etc. vt sup̄ra.

10

Clemēs

ep̄us/seruus seruoz dei: dilectis filiis/p̄iori et fratribus
cartusie: salutē et aplicā b̄ndictionē. ¶ Intervirtutū aro-

Originale est i car-
tusien. signū p̄ A.11

matā et sc̄toz fragrantia: studioz opinionis v̄re balsam⁹ suo nobis odo-
re discernit: q̄ cū se asp̄iorib⁹ institutis a mūdania separet vanitate/et p̄clara re-
splēdeat gl̄ia meritorū/ nobis est ampli⁹ honorāda. ¶ Prouidēdū q̄z diligēt⁹ est
et cauēdū/ ne q̄etē sanctā improbitas alicui⁹ valeat cōturbare. ¶ Eap̄op̄ dile-
cti in d̄no filij/ v̄ra humili supplicatiōe inducti/ domū vestrā cū oīb⁹ p̄tinerijs suis
et oībus bonis q̄ imp̄sentiarū rōnabiliter possidetis/ v̄l in futurū pia vob fuerint
donatiōe cōcessa/ v̄l aliq̄b⁹ iustis modis poteritis adipisci: sub b̄ni petri et n̄ra pro-
tectiōe suscipim⁹/ et p̄sentē scripti patrociniō cōmunim⁹. ¶ Statuētes/ vt oīa vob
firma et illibata p̄maneāt: nec alicui liceat vos sup̄ his indebite molestare. ¶ Nouas
etiā et indebitas exactiones a q̄buslibet/ tā clericis q̄ laicis a vob erigi auctorita-
te aplicā districti⁹ inhibem⁹. ¶ Ad hec p̄sentib⁹ vobis l̄ris indulgem⁹/ vt q̄cūq;
clerici siue laici ad ordinis vestrī p̄positū duxerint accēdēdū: liberū sit vob eos
recipe de licētia n̄ra: et receptos postq̄ p̄fessionē penes vos fecerint/ retinere: sal-
uis tñ p̄uilegijs sup̄ hoc a sede aplicā impetratis. Si x̄o p̄uilegiatorū aliq̄s p̄
annū postq̄ fratrib⁹ dom⁹ innotuerit de q̄ egressus est: apud vos nō requisit⁹ morā

Dom⁹ cartusie cū
suis p̄tinerijs/ po-
nit sub p̄tectione
apostolica.

De receptiōe reli-
giōsoz vt p̄cedēs.

Privilegia et confirmatio summorum

fecerit: postea nō licet ei ordinem vsm deferere / vel ab ipso per violentiam reuo-
cari. **C**ōsecratiōes qz eccliarū / ordinatiōes clericorū / si vñ ppriū epī nō habuerit /
copiā / vel reqstū p̄stare noluerit / put dz / licitū sit vob a q̄cūqz postulare epō: q̄ ro-
gar̄ ad ecclias v̄sas accedēs / sacra vobis necessaria / n̄ra fr̄es auctoritate ip̄edar.
Eos etiā q̄ de ordie v̄fo vel ex subuētiōe terre oriētalīs / vñ ex alijs causis q̄bus /
libet occasiōes euagādi assumūt: si cōmoniti nō duxerint a p̄posito desistēdū / li-
ceat tibi dilecte fili p̄or p̄ excoicatiōis sniam coercere. **N**ulli ḡ oīno hoīm / liceat
hāc paginā n̄re p̄cessiōis / p̄stitutiōis infringere / vñ ei ausu temerario p̄ire. Si q̄s
aut̄ h̄ attēptare p̄sūperit / indignationē dei oīpotētis / et b̄tōz petri / et pauli ap̄lorū
ei⁹ / se nouerit incurfurū. Datū lateran. viij. id⁹ iunij / pontificat⁹ n̄ri anno tertio.

Idem phibet ne q̄s nostrū sine licētia capituli domus sue
appellet: et cōfirmat institutiōes capli generalis.

Lemēs

ep̄s / seru⁹ suorū dei: dilecti filijs / vniūsis p̄orib⁹ / et fr̄ibus
cartusien. ordis: salutē et aplicā b̄ndictionē. **C**ū ab oi-

bus tumultuū seculariū agitaciōib⁹: nō solū mētib⁹ / et p̄fessiōe / s̄ etiā locis
s̄tis et habitatiōib⁹ sepati: s̄ma vos opter diligētia p̄cauere / ne alicui⁹ tp̄alis cō-
modi causa / vos iterū p̄ p̄positū ordis v̄ri / sc̄li turbinib⁹ imergat / et sub recti spe-
cie v̄olmetip̄os decipiētes / ob tp̄ale cōmodū acq̄rēdū / vel incōmodū euitādū / te-
mere causaz vos altercatiōib⁹ l̄erat. **I**nde ē q̄ et paci / et trāq̄llitati v̄re p̄uidere
volētes / firmit̄ inhibem⁹ / ne alicui⁹ de p̄orib⁹ aut fr̄ib⁹ v̄ris / q̄cūqz temeraria p̄sum-
ptiōe sine p̄sensu / et volūtate capli dom⁹ sue vel maioris / et sanioris p̄ris licētia / pa-
teat appellādi. **P**reterea cū generale vos caplīm / s̄c̄ annis singul⁹ p̄sueuistis ce-
lebrare p̄tigit / si oēs p̄uenire forte neq̄uerint / q̄cūqz a maiori p̄ore ordis cū maio-
ris p̄l ac saniorē p̄silio / rōnabil̄ ac p̄uide statutū fuerit / ratū habeat / et firmū / et ab
oib⁹ v̄ri ordis fr̄ib⁹ irrefragabil̄ obseruet. **N**ulli ḡ oīno hoīm / liceat hāc pagi-
nā n̄re inhibitiōis infringere / vñ ei ausu temerario cōtrare. Si q̄s aut̄ hoc attēpta-
re p̄sūperit / indignationē oīpotētis dei / et beatorū petri / et pauli ap̄lorū eius se
nouerit incurfurū. Datū lateran. viij. id⁹ iunij / pontificat⁹ n̄ri anno tertio.

Idem mādāt dioecesanis vt nos defendāt: ne q̄s cōtra idul-
ta puilegia nos p̄turbet.

Lemēs

ep̄s / seruus seruorū dei: venerabilib⁹ fr̄ibus: archiep̄is et
ep̄is: ad quos l̄re l̄ste p̄uenerint: salutē et aplicā b̄ndictio-
nē. **C**ū dilectos filios n̄ros fr̄es cartusien. merito sue religiōis charos ha-
beam⁹ plurimū et acceptos / mādātū q̄s p̄ eis facim⁹: r̄tato volum⁹ efficaci⁹ adim-
pleri / q̄to graui⁹ creatorē n̄rm offendūt / q̄ eos ex occasiōe aliq̄ p̄sequūt. **Q**ua-
propter vniūsitati v̄re p̄ aplica scripta mandam⁹ atqz p̄cipim⁹: q̄ten⁹ si q̄s p̄ indul-
ta eis dē fr̄atib⁹ puilegia venire p̄sūperit: et admonit⁹ resp̄iscere forte noluerit / eū
nulli⁹ p̄dictione vel appellatiōe obstante / p̄ cēsura eccl̄asticā cōpescatis: ita q̄ iudē
fr̄es p̄ instātiā v̄strā debita pace letēt: et vos de celo iusticie et ope pietat̄ possit̄
apud deū et hoīes cōmēdabiles apparere: nullis l̄ris obstatib⁹ tacita d̄itate a sede
aplica l̄p̄tratis. Datū lateran. viij. idus iunij / pontificat⁹ n̄ri anno. iij.

Celestinus tert⁹.

Originale est i car-
tusia signat⁹ p̄. A. 13.

Celestin⁹ tert⁹ ihibet: ne q̄s impe-
diat elemosynas nobis fiēdas.

Elestin⁹

ep̄s / seru⁹ suorū dei: venerabi-
lib⁹ fr̄ib⁹ / vienesi. archiep̄o et
suffraganeis eius: salutē et aplicā b̄ndictionē.

Ex cōquestiōe dilectorū filiorū n̄rorū / p̄oris et
fr̄atū cartusien. nob̄ ē intimatū / q̄ q̄dā partiū
v̄sarū tyrāni / hoīb⁹ terrarū suaz cū nō sint serui / districti⁹ inhibēt / ne cū ad eorū re-
ligiōnē accedūt / vel cū sup̄me volūtatis ordināt testamentū / aliqd̄ etiā mobiliū q̄
rōnabil̄ possidēt eis p̄ferre seu testamēto legare p̄sumāt: q̄s q̄ sit oī humanitati
p̄riū / et tā canonū q̄ totī iuris ciuilis obuiet rōni / nemo recte itelligēs iudicat aut
ignorat. **I**deo q̄ vniūsitati v̄re p̄ aplica scripta mādām⁹ / firmiterqz p̄cipimus:

Ne impediānt ele-
mosyne.

quatenus omnibus parochianis suis/vnusquisque districtus inhibere pcurat/ne tales elemosynas de cetero impedire presumat. Et si quis huiusmodi mandatum nisi cōceptor extiterit/vel eosdem frēs sup hmoi elemosynis iā receptis vel etiā recipiēdis vexare tēptauerit/diocesan⁹ suis cū oī appellatiōe et cōtradictiōe cessantib⁹ p excoicatiōis sententiā toti⁹ terre sue interdictū a tali psumptiōe cōpescere nō postponat. Datū lateran. k̄las ap̄ilis/pontificat⁹ n̄ri anno primo.

Idem q nulli pateat licētia appellandi. Et cōfirmat statuta capituli generalis.

14

Elestin⁹ ep̄s seru⁹ seruoz dei/dilecti filijs/vniuersis porib⁹ et fratrib⁹ cartusiē. ordinis: salutē et aplicā b̄ndictionē. Cū ab oib⁹ tumultuū seculariū agitatiōib⁹/nō solū mētib⁹ et p̄fessiōe: s̄ etiā locis sitis et habitatiōib⁹ separati: sūma vos optet diligētia p̄cauere/ne alicui⁹ tpa/recti specie vosmetip̄os decipiētes/ob tpale cōmodū acq̄rēdū v̄l incōmodū euitā dū/temere causaz vos altercatiōib⁹ inserat. Inde ē q et paci et trāq̄llitati v̄se pui dere volētes/firmis inhibem⁹/ne alicui de porib⁹ aut frīb⁹ v̄fis q̄cūq̄ temeraria p/sumptiōe/sine p̄sensu et volūtate capli dom⁹ sue/vel maioris et sanioris p̄t licētia pateat appellādi. **P**reterea cū ḡnale vos caplm/sic annis singulis p̄sueuist/celebrare contigerit/si oēs puenire forte nequerint/q̄cqd a maiori p̄ore ordis cū maiouis p̄tis ac sanioris p̄silio rōnabilr ac p̄uide statuti fuerint/ratū habeat et firmū/et ab oib⁹ v̄ri ordinis frīb⁹ irrefragabilr obseruet. **N**ulli ḡ oīno hoīm/liceat hāc paginā n̄re inhibitiōis infringere/vel ei ausu temerario p̄ire. Si q̄s autē h̄ attēptare p̄sūperit/indignationē oīpotētis dei/et beatorū petri et pauli ap̄loz ei⁹ se nouerit incurfurū. Datū lateran. ij. noū. iulij/pōtificatus n̄ri anno sc̄do.

Originale est i cartusia signatum p A. 14. Idē i substantia cū bulla clemēis tertij supra inserta.

De appellatiōib⁹ et ordinatiōib⁹ capituli.

Idem p̄firmat institutiōes ordis. Et phibet ne diocesani se itromittāt de disciplinis p̄sonaz ordis/vel de electiōib⁹ porū nisi vocati: aut ne extorq̄ant a porib⁹ indebitā et insolitā obediētiā: siue de obediētijs/et officijs ordinis aliqd disponāt/et statuta n̄ra: v̄l sine licētia poris/aliquē ex n̄ris d̄ cella educāt aut cū eo loq̄nt. **P**rohibet etiā/ne domos ordis grauēt exactiōib⁹ v̄l onerib⁹/et ne q̄s eoz hospitei in domo supiori/aut in caplo q̄q̄ mō vsurpet officiū poris.

15

Elestin⁹ ep̄s seru⁹ seruoz dei/dilecti filijs/poris et frīb⁹ cartusiē. salutē et aplicā b̄ndictionē. **P**aci et tranq̄llitati v̄se tāto p̄pensio p̄uide volētes/q̄to artū diuinis estis obsequijs mācipati et in p̄tēplatiōis arce p̄cul a terrenoz tumultu semoti: p̄ie postulatiōi v̄se facili⁹ animū/et fauorē aplici libētius imptimur. **I**nde est q vt instituta v̄ri ordis p̄petuā habeāt firmitatē put approbata sūt/et a bene v̄tētib⁹ obseruata/rata i posterū fore decernim⁹/et auctoritate q̄ fungimur p̄firmam⁹. **S**tatuētes vt i domibus ordis v̄ri disciplinas q̄ frīb⁹ delinq̄ntib⁹ fm instituta ordis imponunt: dioce sanis ep̄is nō liceat retractare/aut p̄ volūtate poris et maioris et sanioris p̄t capli eneruare. **N**ec de p̄oz electiōib⁹/q̄s de auctoritate aplicā v̄ri ordo liberas hactenus habuit/se q̄sq̄ ep̄s intromittat aut ad eas se ingerat/nō vocat⁹. **S**eu a porib⁹ domoz insolitā et indebitā obediētiā valeat extorq̄re/aut p̄tra ius porib⁹ debitu et ipsi⁹ ordinis instituta domoz/obediētijs et officia disponere q̄s attēptet. **F**ratrē etiā aliquē absq̄ poris licētia de cella educere v̄l ad eū ingredi/et in p̄tētrahēdo/silētiū rumpe/qd nunq̄s hacten⁹ licuit/temeritate aliq̄ nō p̄sumat. **N**ec domos ordis v̄ri exactiōib⁹ indebit⁹/seu grauaminib⁹/cuiq̄s liceat onerare. **I**n domib⁹ etiā q̄ receptiōi t̄m fratrū sūt ipsi⁹ ordis deputate/null⁹ ali⁹ hospitari p̄sumat/nep ipsum aut p̄ eos q̄ circa eū fuerint/fratrū quies et silētiū valeat p̄turbari. **N**ec in caplo/poris vsurpās officiū/tā sup disciplinis q̄ sup alijs domoz negocijs disponēdis se p̄ ipsi⁹ ordinē instituta/pter volūtate poris et fratrū aliq̄ten⁹ intromittat. **D**ecernim⁹ ḡ vt nulli oīno hoīm liceat hāc paginā n̄re inhibitiōis et p̄stitutiōis infringere/vel ei ausu temerario p̄traire. **S**i q̄s autē h̄ attēptare p̄sumpserit/indignationē oīpotētis dei/et beatorū petri et pauli ap̄loz ei⁹ se nouerit incurfurū. Datū lateran. iij. idus iulij/pōtificat⁹ n̄ri anno sc̄do.

Originale est i cartusia signatū p A. 15.

Cōfirmat statuta ordinis.

Ne diocesani se intromittāt de disciplinis religiosoz aut de electiōibus porū/et ne extorq̄ant obediētiā: nec aliquē a cella extrahāt/et ne grauēt domos exactiōib⁹.

Privilegia et confirmatio summorum

Idem distinguit terminos domus cartusie: et eorum libertate: et quod nos et nostra sumus sub protectione apostolica: prohibens sub pena excommunicationis: ne quis faciat contra libertates nostras. Concedit etiam quod possumus recipere omnes seculares ad ordinem: prohibendo ne quis de personis nostris sine licentia prioris sui recipiat in alia religione. Item prohibet ne quis religiosus infra dimidia leuca a finibus nostris edificet vel possessiones acquirat. Item concedit de adendo alium episcopum si proprium habere non possumus. Item quod non solum decimas: et quodam alia concedit que iam sunt in precedentibus. Prohibet etiam ne quis episcopus cogat nos ire ad synodum vel conventus forenses: aut iudicio seculari subiacere pro rebus nostris: siue etiam veniat ad domos nostras pro ordinibus celebrandis nisi vocatus: aut pro tractandis causis: et quod ibi non convocet conventus publicos. Item ut de instituendis vel destituendis obedienciariis ordinis non se intromittat. Item concedit quod non possumus excommunicari vel interdici aut mercenarii et benefactores nostri contra tenorem privilegiorum vel etiam hi qui nobiscum laborant quando alii feriunt. Item propter causa iterdicta terrarum non tenemur cessare a divinis: exclusis tamen iterdictis. Item nullus proponat nisi secundum statuta fuerit electus. Et est duplex bulla.

Originale est in cartusia signatum per A. 46.

Domus cartusie recipit sub protectione apostolice sedis. Observet perpetuo ordo vite heremitice.

Terminus cartusie

Interdictum hic infra dictos limites piscatio / venatio aucupatio / et pastus animalium aut transitus. Immunitas infra dictos terminos.

Recipi possint clerici et laici.

Elestinus

episcopus servus servorum dei: dilectis filiis priori et fratribus cartusie. tam presentibus quam futuris heremiticam vitam professis in perpetuum. Cum vos per dei gratiam multa promineatis gloria meritum: et vitam solitariam eligentes: divine prelationi artius intendatis: bonum odor religionis vestre ad id nos inducit: ut cum et speciali debito debiti vestre debeamus intendere et iura vestra summo conseruare. Propter dilecti in domino filii vestris iustis petitionibus clementer annuimus: et felices recordationis alexandri et lucii predecessorum nostrorum vestigiis inherentes: domum vestram cartusie heremi in quo diuino estis obsequio mancipati: sub beati petri et nostra protectione suscipimus: et presentis scripti privilegio communimus. In primis siquidem statuimus ut ordo heremitice vite: qui secundum deum in eodem loco institutus esse dinoscitur: perpetuis ibidem temporibus inuiolabiliter ibidem obseruetur. Preterea possessiones omnes a christifidelibus pietatis intuitu domui vestre concessas: et a vobis concessas: qui infra terminos vestros continentur: scilicet infra locum qui vocatur clusa / et rupem claudente vallē et pringente usque ad molarē claudente et diuidente comba chaldā / et pueniente usque ad rupē mediā qui est super bochgesos: deinde molarē alium qui ascendendo preterit usque ad rupē bouināt: exinde molarē alium qui descendendo producit per crepidinē plataneti et bouinant usque ad rupē qui est iuxta furnum de la follia. Sicut ab illo more qui de eadem rupe porrigitur usque ad morem aillinart: et a more aillinart descendendo extenditur iuxta mortuā contra occidentē usque ad rupē qui est super carreriā. Et ab hac rupe porrigitur usque ad rupē qui est peritio. Inde postremo preterit descendendo usque ad flumē qui vocatur gueris mortuus: et a guero mortuo ascendendo preterit per rupē claudente minorem carreriā usque ad terrassiam: et a terrassia per crepidinē plataneti et per la follei durtieres usque ad ianuariū: et a iannario sicut alpes vergunt contra pueysicu usque ad calmetā goncelim: et a calmeta goncelim porrigitur per crepidinē usque ad rupē de chalunetōn. Et inde descendit per rupē berardi usque ad clusam: vobis et vestris successoribus confirmamus. Quia vero donatores ipsarum possessionum: piscationē et venationē ac aucupationē: ouium vel caprarum atque omnium domesticorum animalium: pascua et transitum infra prescriptos terminos prohibuerunt: nos eandem prohibitionē: nihilominus auctoritate apostolica roboramus. Ad hec auctoritate apostolica artius interdicimus: et sub interminatione anathematis prohibemus: ne quis infra finibus vestros vel domorum vestrorum homines capere: furtum seu rapinā committere: aut ignem apponere: vel homicidium facere audeat: aut homines ad domos vestras venientes: vel ab eis redeuntes quomodolibet perturbare: ut ob reuerentiam dei et locorum vestrorum infra hos terminos: non solum vos et fratres vestri: sed etiam alii plenā pacē habeant: et quietē. Liceat quoque vobis clericos vel laicos / liberos et absolutos a seculo fugientes: ad conuersionē vestram recipere: et eos absque ullius contradictione

16

6

b

ne in vestro collegio retinere. ¶ Prohibemus inſuper vt nulli fratrum veſtroꝝ poſt factam in eodem loco profeſſionem/abſqꝫ licentia prioris ſui fas ſit de clauſtro veſtro diſcedere: diſcedentem vero abſqꝫ communi litterarum cautione/ nullus audeat retinere. ¶ Sane laborum veſtroꝝ quos proprijs manibus aut ſumptibus colitis/ ſiue de nutrimentis veſtroꝝ animalium/ null⁹ a vobis decimas pſumat exigere. ¶ Adiciētes quoqꝫ ſtatumus/ vt infra dimidiā leucā a terminis poſſeſſionis q̄s habetis/ nulli religioſo liceat q̄olibet edificiū cōſtruere vel poſſeſſiones acq̄rere. ¶ Cōſecrationes x̄o altariū ſeu baſilicarū/ ordinationes clericorū veſtroꝝ qui ad ſacros ordines fuerint pmouendi/ a diocelano ſuſcipiatis epiſcopo: ſiquidē catholicus fuerit/ et gratiā atqꝫ cōmunionē aplice ſedis habuerit: et ea vobis gratis et abſqꝫ prauitate aliqꝫ voluerit exhibere: Alioq̄n liceat vobis quē volueritis catholicū adire antiſtitū/ qui nimirū nra ſult⁹ auctoritate/ q̄d poſtulat indulgeat. ¶ Inſup auctoritate aplice inſubemus: ne vllus ep̄us vlt⁹ q̄libet alia pſona ad ſynodos vel cōuent⁹ forenſes vos ire vel iudicio ſeculari de vſa p̄pua ſubſtātia vel poſſeſſionib⁹ vſis ſubiacere cōpellat. ¶ Nec ad domos vſas nō vocatus/ cauſa ordines celebrandi/ cauſas tractandi vel aliqꝫ publicos puentus cōuocandi venire pſumat: nec regulare electionē prioris veſtri impediāt: aut de inſtituēdo vel remouēdo eo qui p tpe fuerit/ cōtra ſtatuta cartuſien. ordinis ſe aliq̄tenus intro mittat. ¶ Porro ſi ep̄i vel aliqꝫ eccleſiarū rectores/ in monaſterii veſtri vel pſonas inibi cōſtitutas/ ſuſpēſiōis/ excoicationis vel interdicti ſententiā pmulgaucrint/ ſiue etiā in mercenarios vſos p eo qꝫ decimas nō ſoluitis/ vel aliqꝫ occasione: eorū q̄ ab aplice benignitate vobis indulta ſunt: ſeu bñfactores vſos p eo qꝫ aliqꝫ vobis beneficia vel obſequia ex charitate pſtiterint vlt⁹ ad laborandū adiuuerint in illis dieb⁹ in q̄bus vos laboratis/ et aliqꝫ feriant/ eandē ſententiā ptulerint/ ipſam tanqꝫ cōtra ſedis aplice indulta prolata decernimus irritandū: Nec littere vllē firmitatē habeāt q̄s tacito noie cartuſien. ordinis et cōtra tenorē aplice p̄uilegioꝝ cōſtiterint impetrari. ¶ Statumus etiā vt ppter cōmunia interdicta terrarū/ monaſterii veſtri/ excoicationis et interdictis exclusis/ a diuinis nō cogat officijs abſtinere. ¶ Obuente x̄o te/ nunc cuiusdē loci priore vel tuorū quolibet ſucceſſorū/ nullus ibi q̄libet ſubreptionis aſtucia ſeu violētia pponat/ niſi quē frēs cōmuni conſenſu vel fratrum maior pars cōſilij ſanioris/ ſm dei timorē et app̄obata veſtri ordinis inſtituta pviderint eligendū. ¶ Decernim⁹ ergo/ vt nulli oīno hoīm/ liceat pſatum monaſterii temere pturbare/ aut eius poſſeſſiōes auferre/ ablatas retinere/ minuire ſeu q̄buſlibet verationib⁹ fatigare: Sed oīa integra cōſeruent/ eorū pro quorū gubernatione ac ſuſtēnatione cōceſſa ſunt vſibus oīmodis pſutura: Salua ſedis aplice auctoritate. ¶ Si qua igit in futurū eccleſiaſtica ſeculariſve pſona/ hāc nre cōſtitutionis paginā/ ſciens cōtra eā temere venire tēptauerit/ ſecūdo tertiove cōmonita/ niſi reatum ſuū digna ſatiffactione correxerit: poteſtatis honorisqꝫ ſui ca reat dignitate/ reamqꝫ ſe diuio iudicio exiſtere/ de perpetrata iniquitate cogſcat: Et a ſacraſſimo corpore/ ac ſanguine dei et dñi redēptoris nri ieſu chriſti/ aliena fiat: atqꝫ in extremo examine diſtrictē ſubiaceat vltioni. ¶ Functis autē eidē loco ſua iura ſeruantib⁹/ ſit par dñi nri ieſu chriſti: q̄tenus et hic fructū bone actionis percipiant/ et apud diſtrictū iudicē premiā eterne pacis inueniāt/ amen.

Ego celeſtinus catholice eccleſie epiſcopus/ ſubſcripſi.

Ego iohānes preueſtinus epiſcopus/ ſubſcripſi.

Ego pandulfus baſilice duodecim aploꝝ pſbyter cardinalis/ ſubſcripſi.

Ego iohānes tituli ſancti clemētis cardinalis tuſcanēſ. ep̄us/ ſubſcripſi.

Ego romanus tituli ſancti anaſtaſie pſbyter cardinalis/ ſubſcripſi.

Ego hugo pſbyter cardinalis ſancti marci tituli equitū/ ſubſcripſi.

Ego iohānes tituli ſancti ſtephani in celiomōte pſbyter cardinalis/ ſubſcripſi.

Ego iohānes ſancti theodori diaconus cardinalis/ ſubſcripſi.

Ego bernardus ſanctę marie nouę diaconus cardinalis/ ſubſcripſi.

Ego gregorius ſcti georgij ad velū aureū diacon⁹ cardinalis/ ſubſcripſi.

Ego nicolaus ſctę marie in coſimidin diacon⁹ cardinalis/ ſubſcripſi.

Datum lateran. p manum egidij ſancti nicolai in carcere tulliano diaconi cardinalis. vii. idus iulij/ in diſtictōe decima/ incarnationis dñice Anno. M. c. xcij. pontificatus vero dñi celeſtini pape tertij/ anno ſcdo.

Nel liceat fratrib⁹ a clauſtro recedere/ re ſine licentia: et nullus audeat eos retinere.

De non ſoluendis decimis.

Inſra dimidiā leucā nō liceat alijs religioſis edificare: aut poſſeſſiōes acq̄rere.

De pſecrationib⁹ et ordinib⁹ recipientib⁹.

Nō tenemur ire ad ſynodū/ nec p reb⁹ nſis corā ſeculari iudice rſi dere. ¶ Ep̄i in domib⁹ ordinis nō pſt niſi vocati ordines celebrare: nec cauſas audire/ nec de electione aut remotione pors ſe itronmittere. ¶ Ep̄i nō pſt nos excoicare/ nec iter dicere/ nec mercenarios nſos/ nec eos q̄ nos adiunāt dieb⁹ q̄b⁹ laboramus: etiā ſi aliqꝫ ſeruentur.

¶ Nō valeāt littere ptra p̄uilegia/ petrate/ tacto nō mine cartuſien.

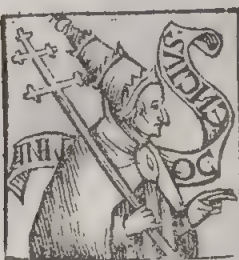
¶ Pro interdicto cōſtituti/ nō tenemur ceſſare a diuinis.

¶ De electione prioris. ¶ Nullus nos cōturbet in reb⁹ et bonis noſtris etc.

¶ Pena ptra facien.

Privilegia et confirmatio summorum

Innocentius tertius confirmat institutiones de celebratione capituli generalis.

Innocentius tertius.

Originale est i cartusia signatum per A. 27.

Forma capli generalis hic confirmat

Innocentius eps/seruus seruorum dei: dilectis filiis/priori et conventui cartusien. salutem et apostolicam benedictionem. Cum a nobis petitis quod iustum est et honestum, tam vigor equitatis quam ordo exigit rationis, ut id per sollicitudinem officii nostri ad debitum perducat effectum.

17

Capropter dilecti in domino filii/vris iustis precibus inclinati formam vris capli generalis/ab vniuersis partibus totius ordinis constituta: sicut per bono religionis est facta/et in preceptis exinde scriptis continetur: auctoritate apostolica confirmamus et presentis scripti prefatione communimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre confirmationis infringere vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare presumpserit/indignationem omnipotentis dei et beatorum petri et pauli apostolorum eius se noverit incursurum. Datum laterani. viij. idus decembris/pontificatus nostri anno. xi.

Idem quod persone ordinis et bona sunt sub protectione apostolica. Et confirmat terminos: prohibendo ne quis infra terminos nostros delinquant. Item quod possumus recipere prebendam ad ordinem venientes: prohibendo ne quis alteri religionis recipiat nostros prebendos sine lris prioris sui. Item quod non tenemur soluere decimas: et quod possumus ire ad alium episcopum si non possumus habere proprium. Item prohibet ne quis nos perturbet: imponitque penam violatoribus huius privilegii.

Originale est i cartusia signatum per A. 19.

Ponit domus cartusie cum suis bonis et terminis sub protectione sedis apostolice

Immunitas infra terminos

Quod recipi possunt clerici et laici.

Nulli facta prebendatio ne liceat recedere. De decimis non solvendis pro consecrationibus et ordinibus

Innocentius eps/seruus seruorum dei: dilectis filiis/priori cartusien. eiusque fratribus/tam presentibus quam futuris/regulari vitam professis in perpetuum. Cum vos per dei gratiam multa promineat gloria meritorum: et vitam solitariam eligentes/divine contemplationi arrius intendatis: ad id nos bonum odorem vite religionis induxit/ut cum et speciali debito/quieti vestre debeamus intendere/et iura vestra summope conservare.

18

Capropter dilecti in domino filii/vris iustis postulationibus clementer annuimus/et felices recordationis alexandri et lucii predecessorum nostrorum/romano/rum pontificum vestigiis inherentes/tam domum vestram quam alias et omnes ordinis vestri/cum omnibus bonis/pascuis et possessionibus quas impresentiarum iuste et canonice possideritis: aut in futurum iustis modis prestante domino poteritis adipisci: sub beati petri et nostre protectione suscipimus/et presentis scripti privilegio communimus. Et terminos quas rationabili ter statuistis domibus vestris/auctoritate apostolica confirmamus. Ad hec auctoritate apostolica arrius interdicimus/et sub interminatione anathematis prohibemus/ne quis infra terminos vestros vel domorum vestrarum/hominem capere/furtum seu rapinam committere: aut ignem apponere/vel homicidium facere audeat: aut homines ad domos vestras venientes vel ab eis redeuntes quolibet perturbare: ut ob reverentiam dei et locorum vestrorum infra hos terminos: non solum vos et fratres vestri/sed etiam alij plenam pacem habeant et quietem. Liceat ergo vobis clericos vel laicos: liberos et absolutos et seculo fugientes/ad conversionem recipere/et eos absque contradictione aliquam retinere. Prohibemus insuper/ut nulli fratrum vestrorum post factam in eodem loco professionem/absque licentia prioris sui/fas sit de claustro vestro discedere: discedentem vero absque communi litterarum cautione nullus audeat retinere. Sane laborum vestrorum quas propriis manibus aut sumptibus colitis/sive de nutrimentis animalium vestrorum nullus a vobis decimas exigere/vel extorquere presumat. Consecrationes vero altarum seu basilicarum ordinationes/clericorum vestrorum que ad sacros fuerint ordines promouendi: a diocesano suscipietis episcopo/ siquidem catholicus fuerit/et gratiam atque communionem apostolice sedis habuerit/et ea vobis gratis absque prauitate aliquam voluerit exhibere: Alioquin liceat vobis quicunque malueritis adire antistitem catholicum/ gratiam et com-

munione pendat. bus vel men infer sed oia in sunt vrbis futuri e tra cam congrua q se diu pore act examine sit par di stanti in

Ego i Ego oct Ego ioh Ego pet Ego hu Ego ioh Ego cen Ego gra Ego gra Ego hu Ego ma Datu nis dece secudo

Id betq

inteder na circi iugiter Ead qui ore tuerit ta r fir alio m pagina Si q tri r p tificat

Jo

pontificū ordinis cartusien. Fol. 6

munione aplice sedis: habentē qui māfuetus auctoritate vobis qđ postulat im-
pendat. ¶ Decernimus ergo / vt nulli omnino hominū / liceat vos sup possessioni-
bus vel pascuis vestris temere pturbare / aut sup his vobis molestia vel grauā /
men inferre: vel ea ablata / retinere / minuire seu qbuslibet vexationibus fatigare:
sed oia integra conseruent / eorū pro quorū gubernatione / ac sustentatiōe cōcessa
sunt vsibus omnimodis pfutura / salua sedis aplice auctoritate. ¶ Si qua igit in
futurū ecclesiastica secularisve psona / hanc nostre cōstitutionis paginā / sciens cō-
tra eam temere venire temptauerit: secundo tertiove cōmonita / nisi reatū suū
congrua satisfactiōe correxerit / potestatis honorisqz sui dignitate careat: ream
qz se diuino iudicio existere de pperata iniquitate cognoscat: et a sacratissimo cor-
pore ac sanguine dei z dñi redēptoris nostri iesu christi / aliena fiat: atqz i extremo
examine diuine vltioni subiaceat. ¶ Lūctis aut eidem loco sua iura seruātibus /
sit pax dñi nostri iesu christi: qtenus et hic fructū bone actiōis pcipiant / z apud di-
strictū iudicē premia eterne pacis inueniat / amen.

Nulla sferat tur-
batio: sup rebus et
possessionibus.

pena

Ego innocētius catholice ecclesie episcopus / subscripsi.
Ego octavianus hostien. z vellerien. episcopus / subscripsi.
Ego iohānes albanen. episcopus / subscripsi.
Ego petrus tituli sancte cecilie pbyter cardinalis / subscripsi.
Ego hugo sancti martini pbyter cardinalis tituli equiti / subscripsi.
Ego iohānes tituli sancte pŕisce pbyter cardinalis / subscripsi.
Ego centius scđōz iohānis z pauli pbyter cardinalis tituli pamachij / subscripsi.
Ego gratian⁹ sanctoz cosme z damiani diaconus cardinalis / subscripsi.
Ego gregorius sancti georgij ad vellū aureū diaconus cardinalis / subscripsi.
Ego hugo sancti eustachij diaconus cardinalis / subscripsi.
Ego mattheus sancti theodozi diaconus cardinalis / subscripsi.
Datum lateran. per manū blasij sancte romane ecclesie subdiaconi z notarij / no-
nis decembrib⁹ / inditione sexta / incarnatiōis dñice / anno millesimo ducentesimo
secūdo / pontificatus dñi innocēti pape tertij / anno quinto.

Idem dat licentiā de instituēdis z destituēdis prioribus:
Et cōfirmat institutiones factas z faciendas: probi-
betqz ne cui psonae ordinis liceat appellare.

Innocētius epus / seruus seruoz dei: dilectis filiis priori et
fratribus cartusien. salutē z aplicā bñdictionē.

Originale est i car-
tusien. signatū per
A. 22.

Cum sitis religioni z honestati / faciēte dño dediti: et intēti opibus chari-
tatis / speciali nos cōuenit dilectiōis vos p rogatiua fouere: ac vris semp
intēdere cōmodis z augmētis. ¶ Hinc est q nos religionē vestrā que per dei gra-
tiā circūquaqz redolet odore virtutū / volētes ad anteriora semp extendi z suscipe
iugiter incrementū: ad exēplar felicitatis recordatiōis alexādrī pape pdecessoris nři.
¶ Ea q generale caplm ordinis vři / de instituēdis z destituēdis porib⁹ / ac de illis
qui ordini sunt rebelles: et alijs q in ordine salubriter ac circūspectiōe puida sta-
tuerūt hacten⁹ / vel de cetero duxerint statuēda: auctoritate aplica pfirmātes / ra-
ta z firma decernim⁹ in posterū pmanere. Statuētes ne cui liceat appellatiōe vel
alio modo / institutiōi vestri capli temere ptirare. Nulli ergo oīno hoim / liceat hāc
paginā nře pfirmatiōis z institutionis infringere / aut ei ausu temerario cōtrahere.
Si qđ aut hoc attemperare psumpserit / indignationē oīpotētis dei et beatorū pe-
tri z pauli aploz eius / se nouerit incursurū. Datum cornēt. nono nouēbris / pon-
tificatus nři anno decimo.

De instituēdis z de-
stituēdis priorib⁹ z
de statutis p capi-
tulū generale.
Nelleat appella-
re ab ordinatiōe
capituli.

Idem confirmat ordinationes capituli generalis sicut pie
et prouide facte sunt.

Innocētius epus / seruus seruoz dei: dilectis filiis / pori z fra-
trib⁹ cartusien. salutē z aplicā bñdictionē. ¶ In
stis petentiū desiderijs facile nos puenit pbere cōsensū / z vota q a rōnis
tramite nō discordāt effectu psequēte cōplere. ¶ Cū igit ad cōseruandū

Privilegia et confirmatio summorum

vestre religionis propositum / quedam statuta feceritis in vestri ordinis consilio generali: istos vestris postulationibus annuentes / statuta ipsa sicut pie ac pvide facta sunt / auctoritate apostolica confirmamus: et presentis scripti patrocinio communimus. Nulli ergo oino hominum liceat hanc paginam nostre confirmationis infringere / aut ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare presumpserit / indignationem omnipotentis dei / et beatorum petri et pauli apostolorum eius / se noverit incursurum. Datum cornet. ij. k. las nouebus / Pontificatus nostri anno decimo.

Idem eximit nos ne cogamur cognoscere de causis contra voluntatem: nisi per bullam papalem facientem expressam mentionem de ordine nostro cogeremur.

Originale est in cartula signatum per A. 20.

Per litteras apostolicas non facietur mentionem de ordine cartusie. non debent aut priores preter eorum voluntatem de aliqua causa cognoscere.

Innocentius episcopus / servus servorum dei: dilectis filiis priori et fratribus cartusie. salutem et apostolicam benedictionem. Pie postulatio voluntatis effectu / debet persequere te compleri: ut et devotionis sinceritas verius vigeat / et spiritualis utilitas / laudabiliter cumuletur. Ex propter dilecti in domino filii: vestris supplicationibus inclinati / tranquillitati vestre utiliter precavere volentes / ne vos qui marthe circa plurima satagitis officium dimittentes / elegistis potius cum maria iuxta pedes domini residere audientes verbum illius / causarum strepitus inquietet / et ab ocio sancto deducat: Auctoritate vobis presentium indulgemus / ut si ad te fili prior / vel ad aliquem alium priorem vel fratrem ordinis cartusie sup aliqua causa nostre fuerint littere impetratę: que de ordine vestro expressam non faciat mentionem / huiusmodi litterarum obtentu / de causa illa preter propriam voluntatem nullatenus cognoscatis. Nulli ergo oino hominum / liceat hanc paginam nostre concessionis infringere: aut ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare presumpserit / indignationem omnipotentis dei / et beatorum petri et pauli apostolorum eius / se noverit incursurum. Datum cornet secundo k. las nouebus / Pontificatus nostri anno decimo.

Idem optime hortatur nos de simplicitate ordinis servanda: et ut magis iniuriam patiamur quam quod frequentemus litigia et curias tam romanam quam secularem.

Originale est in cartula signatum per A. 31.

Increpant priores et fratres cartusie de linguis etc.

Innocentius episcopus / servus servorum dei: dilectis filiis priori et fratribus cartusie. salutem et apostolicam benedictionem. Usque adeo vestre religionis odor hactenus sediffundit: ut sumpta de vestre simplicitatis puritate fiducia / crederet / quod potius tolerare velletis quamlibet graues iniurias et iacturas iniuriarum / pro satisfatione ne vel saltem cessatione iniurie supplicare contenti / quam pro temporalibus iudiciali strepitu litigare: utpote qui apostolicam sequendo doctrinam / docentem / quod servum dei non oportet litigare: sed esse mansuetum et patientem ad omnes: iam ad illam credebamini perfectionem evangelicam evasisse: qua vna percutiendi maxillam / alteram prebere iubemur: et tunicam auferendi etiam pallium exhibere. Querendum est autem ne mutatus sit color optimus: cum iam secundum hominem ambuletis / inter vos habentes iudicia: et fraudem patiac iniuriam accipere nescientes. Quod inde maxime presumimus esse verum: quoniam ab apostolica sede / plures commissiones pro vobis infra quattuor prime preteritos annos credimus emanasse: quod per viginti annos retroactis temporibus emanarint. Cum et si contra vos superabundaverit iniquitas malignorum: charitas tamen in vobis refregescere non debuerit: quod iubet usque ad inimicos extendi. Querimus etiam ne facultas quam ordini vestro exhibere curavimus / vobis forte noceat in hac parte: dum de nostra plusquam expediat gratia presumetes / ac ideo abutentes eadem / causarum inextricabiles labyrinthos ingredi non timetis: vosque negociis secularibus / intermissa divina / militia implicare: non attendentes quod ioseph sic in egyptie manibus chlamydem reliquisse narratur / quod eam nunquam legimus repetisse. Ille igitur qui spiritu cepistis / consuemini carne: quod absit / universitatem vestram monemus / attentius et hortamur / per apostolicam vobis scripta mandantes / quatenus primariam et originalem vestri ordinis obser-

Iuantia nullatenus deferatis. Sed ita in dei semitis ipso dirigēte studeatis pfi-
cere gressos vros et suoz via currere mādatoz mudana cū aplo arbitrates velut
stercora ppi christū: q vīa puerlatio nō solū vobis ad meritū / s etia alijs sicut ce-
pit pfiat ad exemplū. Pro certo sciētes / q si mētis acie curaueritis flectere in
voliplos / et vīaz psciētiā angulos cautius pscrutari: qstū vobis p hmoi causaz
litigia in tpalibus cognoscetis accrescere / tantū in spūalibus decrescere sentietis.
Datū Sugnie. xiiij. klās augusti / pontificatus nostri anno. xvj.

Monemur ad pri-
mā obseruantiam

Idem mandat de cōtrouerſijs si orianē nostre cartusien. et
altecūben. stamedei et bone vallis ordinis cisterciē-
sis terminent p diocesanos. Et sunt tres bulle finales.

Innocentius episcopus / seruus seruoz dei: venerabili-
bus fratribus / archiepis et epis ad q̄s lre
iste puenierit / salutē et aplicā bñdictionē. Cū inter omēs religiosos
nostri temporis viros / cisterciē. et cartusien. ordinis frēs / magna p dei

Originale est i car-
tusīa signatū per
A. 28. A. 29. A. 30

Cisterciē. et car-
tusien.

gratiā polleāt honestate: si qñ forsitā inter eos hūani generis inimico / dissem inā-
te cigania / materia litis exorīt / p quā apud eos sacte quietis ociū pturbet. Nos
qui puritatē religionis ipsoz feruēti charitate celamur: nō possumus nō moueri:
sciētes q pētiones hmoi a suo pposito aliene / religionis maculāt puritatē: cum
fm aplm / seruū dei nō oporteat litigare. Ut igit diabolice fraudis astutia que
vt in eis religionē cōmaculet / lites suscitāt inter ipsos p aplice sollicitudinis stu-
diū celeriter elidat. Cūiuerſitati vīe p aplica scripta papiēdo mandam: qten-
cū in diocesibus vīstris / inter dilectos filios / prioz ac fratres cartusie ex pte vna:
et fratres altecūbe / bone vallis vel stamedei / cisterciē. ordinis ex altera: aliqua fu-
erit materia litis exorta / vos sine mora pres vīstras interponatis ad pacem inter
eos amabiliter reformandā. Que si forsan hoc modo puenire nō poterit / sine
sumptu et strepitu causam inter eos mediāte iusticia terminetis / faciētes qd decre-
ueritis p censurā ecclesiasticā / sublato cuiuslibet cōtradictiōis et appellatiōis ob-
ſtaculo firmiter obseruari. Datū Sugnie. vj. kalēdis septēbris / pontificatus no-
stri anno quintodecimo.

Pro terminandis
certis litigij inter
fratres ordinis car-
tusien. et frēs alte-
cumben stamedei.
et bonevallus.

Idem ne quis transeat ad laxiorē ordinē: et ne possideatur
extra terminos aliquid cōtra volūtātē ordinis. Tri-
plex est bulla / licet diuersis psonis directa.

Innocentius eps / seruus seruoz dei: venerabilib⁹ fra-
trib⁹: archiepiscopo vīcē et suffraganeis
eius / salutem et aplicā bñdictionē. Dilecti filij / prioz et frēs cartusien
sua nobis insinuatōe mōstrarūt: q qdā priores et frēs sui ordinis ab-

Originale est i car-
tusīa signatū per
A. 23. A. 24. et. A.
25.

horētes iugū sue p̄fessiōis in patiētia sustinere / trāsire nitunt ad ordinē laxiorē:
et vt possint liberius suū maliciosum ppositū adimplere: iter fratres rixas et schis-
mata non metuunt seminare / ac quosdam minus cautos alliciunt: vt eosdem in
consimilem deducant errorem. Quidam quoq ipsoz possessiones quasdam
extra suos terminos acquisitas / contra cartusiensis ordinis instituta detinere p-
sumunt: licet hoc sit eisdem inhibitum in capitulo generali / mandatis supradicti
prioris / in his et multis alijs temere obuiantes. Quocirca fraternitati vīstre p
apostolica scripta mādamus: quatenus huiusmodi priores et fratres qui fuerint
in vīstra iurisdictione reperti / vt ab huiusmodi presumptione desistant: et fm sue
ppositum professionis / deuote deo studeant militare: sepe dicto priori suo reue-
rentiam et obedientiam debitam exhibentes: monitione p̄missa per censuram
ecclesiasticam sublato appellatiōis obstaculo compellatis. Datum Rome apud
sanctum petrum / tertio nonas decembris / pontificatus nostri anno decimo.

Cōtra eos qui trās-
ire nitunt ad aliu
ordinē: et q acqui-
rūt extra terminos
possessiones

Privilegia et confirmatio summorum

Honorius tertius

Honorius tertius mandat episcopis ne permittant nos in aliquo molestari: et ne cogamur ad prestandum iuramentum calumnie: aut ad aliquod prohibendum testimonium.

Originale est i cartusia signatum per A. 33.

Conseruatoria.

Ad tenent fratres ordinis prestare calumnie iuramentum.

Honorius eps/seruus seruorum dei: venerabilibus fratribus/ archiepiscopis et episcopis in quorum diocessibus sunt domus cartusien. ordinis constitute: salutem et apostolicam benedictionem. Cum dilecti filii fratres cartusien. ordinis/ acceptis penitus colubis/ in mentis solitudine euolarit: illicque p suis gemat et aliorum peccatis/ in ara cordis mactatis carnalibus desideriis/ holocaustum offerentes domino semetipsos/ ne pedes quos lauerant cogant iter

inquinare. Fraternitati vestre per apostolica scripta mandamus: quatenus quilibet vestrum parochianos suos qui eos presumperint temere molestare: ut super hoc eis debitam satisfactionem impendant/ monitione premissa per censuram ecclesiasticam appellatione remota compellat. Et quoniam idem ut credimus a se calumnia piecerunt/ auctoritate prelati inhibemus: ne quis potes seu fratres ordinis memorati subire compellat calumnie iuramentum: nec idem ad ferendum testimonium cogant inuiti. Datum Laterani. quinto idus februarii/ pontificatus nostri anno secundo.

Idem quod tempore generalis interdicti: excommunicatis et nominatim interdictis exclusis: clausis ianuis non pulsatis campanis submissa voce possumus diuina officia celebrare.

Ad possumus celebrare tempore interdicti.

Honorius eps/seruus seruorum dei: dilectis filiis fratribus cartusien. ordinis: salutem et apostolicam benedictionem. Auctoritate prelati vobis indulgem: ut cum terre interdictum fuerit generale/ liceat vobis/ excommunicatis et nominatim interdictis exclusis/ ianuis clausis/ non pulsatis campanis/ submissa voce diuina officia celebrare. Nulli ergo omnino hominum/ liceat hanc paginam nostre precessionis infringere: vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare presumpserit/ indignationem omnipotentis dei et beatorum petri et pauli apostolorum eius/ se noverit incursurum. Datum anagnini. sexto idus iunii/ pontificatus nostri anno primo.

Honorius quartus

Exemptio honorum quarti de decimis possessionum nostrarum non soluendis: nisi pactum vel prescriptio intersit.

Originale est i cartusia signatum per A. 32.

Ad decimas non soluimus de possessionibus quas colimus.

Honorius eps/seruus seruorum dei: dilectis filiis cartusien. et alijs monachis et fratribus vniuersis cartusien. ordinis: salutem et apostolicam benedictionem. Speciali gratia et fauore/ vos illa de causa dignos potissime reputamus: quia toto cordis affectu/ ad hoc semper intenditis: ut per sancte puerfationis et vite studium in aspectu dei et hominum placeatis. Hinc est quod nos vestris supplicationibus inclinati/ vobis vniuersis et singulis/ ut labor vestrorum de possessionibus tam ante quam post generale prelatum acquisitis/ quas propriis manibus vel sumptibus infra vestros terminos colitis/ nulli decimas soluere teneamini: ad instar felicitis recordationis demetrii pape quarti predecessoris nostri/ auctoritate prelati indulgemus. Districti inhibentes ne quis a vobis de hominum laboribus/ decimas exigere vel extorquere presumat. Non obstante quod aliqui domus vestri ordinis decimas de hominum laboribus aliqui persoluerunt/ dummodo inter vos vel aliquos vestrum et rectores ecclesiarum/ ad quas decime predictae pertinent: si ipsis soluendis pactum non

A infuenerit: vel tãto tpe eas solueritis qđ sufficeret alias legitie p̄scribēti. Nulli ergo oīno hoīm/liceat hāc paginā nre p̄cessiōis ⁊ inhibitiōis infringere: vel ei ausu temerario p̄ire. Si qđ aut̄ h̄ attēptare p̄sumpserit/indignationē omnipotētis dei ⁊ beatorū petri ⁊ pauli apostolorū eius/se nouerit incursum. Datū rome apud sanctū petrū / idus iunij/ pōtificatus nostri anno primo.

rader q̄r

Alexander quartus
de absolutiōe et dis
pensatione. Et sunt
due bulle.

Originale est i car
tusis signatū per
A.56.et.A.57

28

B

Alexander ep̄s/seruus seruorū dei:dilectis filiis car
tusie/ ac vniūsis p̄orib⁹ cartusien.ordis:
salutē ⁊ aplicā b̄ndictionē. Celestis amor patrie mētes v̄sas sic
allexisse p̄spicit: vt qđ hoc solum delectationē vobis tribuat/qđ
diuine voluntati sit placitū: ⁊ salutē p̄ferat animarū. Procedit
ex hoc qđ nos v̄ris p̄is petitionibus fauorē largiri beniuolū de/
lectātes/marie cū ex aplici cura teneamur officij circa religionis

augmentū attēti ⁊ vigiles inueniri. **G**lobis auctoritate p̄titiū indulgemus: vt
volētibus v̄ro aggregari collegio/qđ suspēsiōis aut interdicti vel excoicationis
sentētijs sunt ligati:absolutiōis b̄nficiū iuxta formā eccl̄ie imp̄tiri ⁊ ipsos in fr̄es
recipere:ac eos qđ post assumptū habitū recoluerint se talibus in seculo fuisse sentē/
tijs innodatos fm̄ formā ipsam absoluere valeatis: ita tñ qđ si aliqđ ex eis dē hmōi
sentētijs p̄pter debitū sunt ligati/satisfaciāt vt tenent. **C**eterū tibi fili prior car/
tusie/ceteris p̄orib⁹ ordinis tui/ ac vni eorū quē elegeris tibi met sup̄ p̄missis iuxta
formā eandē hmōi absolutiōis ⁊ dispensatiōis b̄nficiū imp̄dendi/ si necesse fue/
rit/indulgemus auctoritate p̄titiū p̄tātē. **C**eterū ne vobis fili p̄ores ex aliqđ cau/
sa possit aliqđ more vel difficultatis imminere discriminē/singulis diocesanis v̄ris
dispēlatiōis ⁊ absolutiōis hmōi p̄cedimus/auctoritate p̄titiū facultatem:vt ab
eis cū vobis vel alicui v̄m fuerit oportunū valeāt obrineri. Nulli ergo oīno
hoīm/liceat hāc paginā nre p̄cessiōis infringere:vel ei ausu temerario contraire.
Si qđ aut̄ hoc attēptare p̄sumpserit/indignationē oipotentis dei: ⁊ btōz petri ⁊
pauli ap̄lorū eius/se nouerit incursum. Datum anagnie. xij. kalendas iulij/ pō/
tificatus nostri anno primo.

Veniētes ad ordi
nē p̄nt absoluti/a qđ
buscunq; sentētijs
excoicationis/suspē
siōis/et interdicti.

Idem qđ ad p̄ores

Et sup̄ hoc p̄cedit
factas diocesanis

Idem qđ priores ordinis p̄nt subditos absoluere: ⁊ de ir/
regularitate cū eis dispēfare de consilio fratrū ordi/
nis discretorū ⁊ deum timentū: ⁊ ab oībus sentētijs nisi esset ca/
sus soli pape reseruāt/ siue p̄usq; ordinē intrauerit/ siue postea.

Originale est i car
tusis signatū per
A.45

29

D

Alexander ep̄s/seruus seruorū dei:dilectis filiis cartusie: ⁊
vniūsis p̄oribus cartusien.ordinis:salutem ⁊
aplicā b̄ndictionē. **L**icet ad hoc fratrū v̄ri ordinis pia desudet intē/
tio:vt ab eis in his qđ faciūt/prudēter ⁊ p̄uide p̄cedat fm̄ deū ⁊ ordis
honestatē:Aliqñ tñ ex p̄ditiōis hūane fragilitate p̄tingit/qđ ex ipsis excedūt
in casibus/in q̄bus excoicationis sententiā ⁊ notā irregularitatē incurrūt. **Q**ua
re a nob̄ supplicatiōe humili postulastis:vt cū viri p̄replationi dediti sint in reli/
gionis fauorē a discursib⁹ cohibēdi: ac p̄p̄t viarū picula eis dē fr̄ib⁹/ad n̄ram p̄sen
tiā ipediāt accessus/sup̄ h̄ p̄uide de benignitate solita curarem. **I**stos ita qđ
pie volētes qđ v̄ra deuotio in his qđ digne possumus sedē aplicā repisse gaudiat
gratiosam:vt singuli v̄m in p̄uētib⁹ sibi cōmissis p̄dictis fr̄ib⁹ p̄stitutis/ibidē ab/
solutiōe ac dispēlatiōe indigētib⁹:siue p̄usq; ordinē intrauerit/ siue postea in cas/
bus excefferit/mēorat/de p̄silio discretorū fratrū v̄rorū/qđ l̄rati sint ⁊ deū timentes

Locedif p̄lorib⁹
facultas absoluē
di et dispensandi

Privilegia et confirmatio summorum

De priore cartusie

imptiri valeatis absolutiōis bñficiū z dispēlare cū eis/vob auctoritate pñtiū cōcedim⁹ facultatē: nisi a deo gñis fuerit z enormis excessus/q̄ merito sint ad sedem aplicā destinādi. **C**eterz tibi fili pōr cartusie/ac ceteri pōrib⁹ ordiis tui: ac vni eorū quē elegeri tibi sup pmissis iux formā eādē hñmōi absolutiōis z dispēlatiōis bñficiū impēdēdi si necesse fuerit indulgem⁹ auctoritate pñtiū prātem. Nulli ḡ oīno hoīm liceat hāc paginā nre pcessiōis infringere: vel ei ausu temerario contraire. Si q̄s aut hoc attēptare psumpserit/indignationē omnipotentis dei: z beatorū petri z pauli apostolorū eius/se noverit incursum. Datum neapoli quarto nonas aprilis/pontificatus nostri anno primo.

Idem pcedit q̄ possumus p pōres vel quibus ipsi iniunxerint p̄sbyteris ordiis mercenariis nostris sacramenta ministrare sine tamen p̄iudicio alieno.

Originale est i cartusia signatū per A. 63.

Et possum⁹ audire p̄fessiones mercenariorū/p̄fias in iūgere: z ecclesia sacramēta ministrare sine p̄iudicio iuris alieni.

Lexader ep̄s/seru⁹ seruorū dei: dilectis filiis/pōri cartusie z ceteris pōrib⁹ cartusien. ordiis: salutē z aplicā bñdictionē.

Aiax salutē plenīs desiderijs affectantes/vob auctoritate pñtiū indulgem⁹: vt vos z fr̄es ordiis v̄ri p̄sbyteri q̄bus id duxerit cōmittēdū/mercenariorū v̄rorū q̄ vob domesticē famulant⁹/possint p̄fessiones audire/penitētiā illis salutarē iniūgere/ac exhibere etiā ecclesiastica sacra sine iuris p̄iudicio alieni. Nulli ergo oīno hoīm liceat hāc paginā nre pcessiōis infringere/vel ei ausu temerario cōtraire. Si q̄s aut hoc attēptare psumpserit/indignationē omnīpotētis dei: z beatorū petri z pauli apostolorū eius/se noverit incursum. Datum lateran. sexto idus februarij: p̄tificationis nostri anno tertio.

Idem p̄hibet ne q̄s p̄latus aut ei⁹ familiares causa debiti erigāt a nobis humanitatē vel alijs expēsis grauēt nos. Et est duplex bulla.

Originale est i cartusia signatū per A. 64. et p A. 65.

Ne p̄lati aut eorū familiares/erigāt a domib⁹ ordiis vt eis ministrēt expensas cum ad domos nostras decedant zc.

Lexader ep̄s/seru⁹ seruorū dei: dilectis filiis pōri cartusie et ceteris pōrib⁹ z fr̄ib⁹ cartusien. ordiis: salutē z aplicā bñdictionē.

Exhibita nob deuotiōis v̄re petitio p̄tinebat: q̄ cū exhibitis vos in hospitalitate oib⁹ liberales/diocesanis v̄ris z alijs ecclesiis p̄latis/eorūq̄ familijs cū ad domos v̄ras declināt charitatiue necessaria ministrātes. Nonnulli p̄latorū hñmōi grām puertere molientes in debitiū z debere sibi qd sic sp̄dē illis ipenditis asserētes/vos z dom⁹ v̄ras multipliciter agguāt z molestat. Nos igit q̄eti v̄re in hac p̄re paterna volētes diligētia puidere: ne q̄s p̄latus de cetero id p̄sumat/auctoritate pñtiū districti⁹ inhibem⁹. Nulli ergo oīno hoīm/liceat hāc paginā nre inhibitiōis infringere: vel ei ausu temerario p̄ire. Si q̄s aut hoc attēptare psumpserit/indignationē oīpotētis dei: z b̄torū petri z pauli ap̄lorū eius/se noverit incursum. Datum lateran. sexto idus februarij/p̄tificationis nostri anno tertio.

Idem vt electi p nos iuxta formā ordiis postq̄ p̄senserit electiōi curā gerāt animaz. Duplex est bulla

Originale est i cartusia signatū per A. 61. et p A. 62.

Lexader ep̄s/seru⁹ seruorū dei: dilectis filiis/generali caplo cartusien. ordiis: salutē z aplicā bñdictionē.

Licet sic accepim⁹: tā ex p̄stitutiōib⁹ v̄ris p sedē aplicā p̄firmatis/q̄ ex antiq̄ z approbata p̄suetudine v̄ri ordiis habeat: vt cū aliquā domū ordiis eiusdē vacare/ac ei d̄ aliq̄ p electionē seu postulationē p̄tigerit canonicā puidere: duo vicini pōres: aut si dom⁹ vacans a domo cartusie remota sit: ita vt nō teneatur annis singulis generale visitare caplū: tantū vn⁹ a fr̄ib⁹ eiusdē domus vocati electionē vel postulationē hñmōi p̄firmēt auctoritate v̄ri capli vel admittāt: et electus hñmōi postq̄ electiōi de se facte assensū p̄stiterit/plenā aiax curā in suos subditos p̄sueuerit exercere. Quia tñ nonnulli pōres z fr̄es ipsi⁹ ordiis nihilominus dubitat q̄ hñmōi curā gerere nequeāt: pōres talis instituti/z p̄p̄t b̄ habeat p̄sciam scrupulosā/nob humiliter supplicastis: vt puidere vob z eis salte ad cautelā sup b̄ salubrit curaremus. Volētes igit de talis p̄sciētis q̄tū ad istū articulū p̄tinet oēm abiguitatē scrupulū amoueri/vob ac hñmōi pōrib⁹ z fr̄ib⁹ specialiter indulgem⁹:

H vt poſtq̃ in p̃ores electi/electiōi de ſe facte aſſenſū p̃ſtiterint: et coꝝ electio p̃ alios p̃ores ſic vocatos / put ſup̃i^o d̃i fuerit p̃firmata / poſſint et debeāt tā n̄ra q̃ ipſi^o p̃ſtitutiōis v̄ſe auctoritate curā gerere ſup̃dictā. ¶ Nulli ḡ oīno hoīm / liceat hāc paginā n̄re p̃ceſſiōis infringere / v̄l ei auſu temerario p̃ire. Si q̃s aut̃ hoc attēptare p̃reſumpſerit / indignationē om̃ipotētis dei / et b̃tōꝝ petri et pauli ap̃loꝝ eius / ſe nouerit incurſurū. ¶ Datū lateran̄. xvij. k̄las februarij / p̃ōtifiſcat^o n̄ſi anno tertio.

Idem q̃ nō tememur ad ſubſidia: collectas vel exactiones ſedis apoſtolice. Quattuor ſunt bulle.

33

Lexader ep̃s / ſeru^o ſeruoz dei: dilectis filijs cartuſie ac vniū ſis p̃orib^o et ſcrib^o cartuſien̄. ord̄is: ſalutē et ap̃licā b̄ndictionem. ¶ Religiōis v̄ſe meret̃ honeſtas / vt vos ſpeciali diligētes in d̄no charitate / p̃ſeq̃mur gr̄a ſedis ap̃lice ac fauore. ¶ Sane tenuitate

B v̄foꝝ reddituū et p̃uētū ſollicite attēdētes / ac p̃ h̄ volētes alicui^o releuatiōis ſolatio vos gaudere: auctoritate vob̄ p̃ſtitū indulgētiā / vt ad p̃ſtationē aliq̃ꝝ collectaz / ſubſidiōꝝ et aliaꝝ exactionū imponēdoꝝ / vob̄ et domib^o v̄ſis a ſede ap̃lica ſeu legatis eiūſdē aut ip̃ſoz auctoritate et mādato nō teneamini p̃ ſ̄as ip̃ſius ſedis ſeu legatoꝝ ei^o q̃ plenā et exp̃ſſam de indulgētia h̄mōi et ordine v̄fo nō fecerint mentionē: etiā ſi p̃tineat in eiūſdē ſ̄is / q̃ id q̃d mandāt p̃ eas fiat aliq̃ indulgētia nō obſtare. ¶ Nulli ḡ hoīm / liceat hāc paginā n̄re p̃ceſſiōis infringere / vel ei auſu temerario p̃ire. Si q̃s autem hoc attēptare p̃reſumpſerit / indignationē om̃ipotētis dei / et b̃tōꝝ petri et pauli ap̃loꝝ eius ſe nouerit incurſurū. Datū neapoli. xv. kalēdas maij / p̃ōtifiſcatus noſtri anno primo.

Idem ne q̃s exerceat in nobis officiū viſitatiōis et correctiōis: niſi ſc̄dm̄ formam ordinis: et q̃ ſuper hoc non poſſumus excom̄unicari.

Originalē eſt i cartuſia ſignatū per A. 48. A. 49. A. 50. A. 15. Q̃ dom^o ordinis nō tenent̃ ad ſolutionē aliq̃rū collectarū / ſubſidiōꝝ / aut aliarū exactionum.

Originalē eſt i cartuſia ſignatū per A. 66.

Nō indiguit viſitatione.

Q̃ dom^o ordinis nō p̃nt viſitari aut corrigi / niſi p̃ p̃iores ad id p̃ ordinē deputandos.

Originalē eſt i cartuſia ſignatū per A. 47.

34

Lexader ep̃s / ſeru^o ſeruoz dei: dilecti filijs cartuſie et ceteris p̃orib^o et ſcrib^o cartuſien̄. ord̄is: ſalutē et ap̃licā b̄ndictionē. ¶ Theſauro x̄tutū ſic p̃clara v̄ſa religio ſuū ſemp̃ aſtrinxit affectū / q̃ habet et in p̃ſpectu regis eſt ni placita et in oculis hoīm gr̄ioſa: ip̃ſa q̃dē vt colūba mitis et h̄uiliſ / et electa d̄ni ſpecialis / pulchra p̃ totū aſpicit / oēs a ſe rugā enormitatis abijciēs / et maculā deformitatis excludēs / vigilātibus illis q̃ p̃arſe ſollicitudinis in ea gerūt officiū: q̃ ibidē nulle poſſint vitioꝝ ſpine ſuccreſcere: ſi ip̃ſa floꝝ honoris et fructuū honeſtat̃ / inarceſſibili polleat v̄bertate. ¶ Propter h̄uc etem̄ ſc̄re op̃atiōis effectū / nūq̃ ordo veſter officio aliene viſitatiōis vel correctiōis indiguit: ſed de ip̃ſo aliq̃b^o alijs reformatiōis b̄ficiū ex p̃udentia ſedis ap̃lice iā p̃uenit. ¶ Cū itaq̃ nos q̃ ex h̄mōi x̄tuofis actib^o ſpū in d̄no exultamus / claris agnoſcam^o indicijs / dictū ordinē eſſe alijs recte vite ſpeculū et ſalutiferē p̃uerſatiōis exēplū: q̃ ip̃ſe ſic olī / ſic et in poſteꝝ ab illis d̄ſtarat p̃orib^o et ſcribis idoneis / q̃s vos filiū p̃ores ad h̄ duxeritis deputādos: et a nullo alio viſitari poſſit aut corrigi / auctoritate p̃ſtitū durim^o ſtatuendū. ¶ Eadē auctoritate nihilomin^o decernētes: vt ſi aliq̃d p̃ ſtatutū h̄mōi a quoq̃ p̃pa extiterit temeritate p̃ſumptū ſit irritū et inane. ¶ Et ſi forte aliq̃ ſentētie in vos occaſiōe h̄mōi plate fuerit / nullū robur obtrineāt firmitatis / mādato ſedis ap̃lice ſemp̃ ſaluo. ¶ Nulli ḡ oīno hoīm / liceat hāc paginā n̄re p̃ſtitutiōis infringere / v̄l ei auſu temerario p̃ire. Si q̃s aut̃ hoc attēptare p̃ſumpſerit / indignationē om̃ipotētis dei / et b̃tōꝝ petri et pauli apoſtoloꝝ eius ſe nouerit incurſurū. Datum lateran̄. ſexto idus februarij / p̃ōtifiſcatus noſtri anno tertio.

Idem de celebratione capituli generalis.

35

Lexader ep̃iſcopus / ſeruus ſeruoz dei: venerabilibus fratrib^o / archiepo vieneſi. et ep̃o gr̄anopolitano: ſalutē et ap̃licā b̄ndictionē. ¶ Q̃ra dudum inter dilectos filios / p̃iores et fr̄es cartuſie ex p̃te vna: et p̃iores cartuſien̄. ordinis ex p̃te altera / ſuper p̃roceſſibus et ordinatione generalis capituli coꝝ: materia queſtionis / ſelicis recordationis Innocētijs papa p̃deceſſor noſter: dilecto filio noſtro ioh̄ani tituli ſan-

Privilegia et confirmatio summorum

Confirmat pap a
quāda ordinatio
nē factā p quēdaz
cardinalē cōmissa
rium sup certis p
cessib⁹ et ordinari
onib⁹ capituli ge
neralis

eti laurentij in lucina p̄sbytero cardinali cōmisit vt sine iudicij strepitu corrigeret
sup b/ea q̄ ad vtilitatē ipsi⁹ ordi⁹ et sup statu eiusdē capli corrigēda erāt vel etiā re
formāda. Qui sup his q̄ndā ordinationē fecit: quā idē p̄decessor auctoritate apli
ca p̄firmavit. Et licet h̄mōi ordiatio tūc p̄rio i eodē celebrato caplo fuerit obser
uata: ipsi tñ frēs cartusie/asserētes se ex p̄dicta ordinationē quatos/ad n̄fam sup b
puidētiā recurrerūt. Cū itaqz h̄mōi negociū eidē cardinali cōmiserim⁹ iudicio
vel cōcordia terminādū: idē cardinal⁹ negociū ipm/p̄ q̄ndā ordinationē de p̄sensu
ptiū termināuit/put in publico instro p̄fecto exinde sigillato sigillo ipsi⁹ cardinal⁹
pleni⁹ p̄tinet. Nos itaqz dictorū p̄oris et fratru cartusie p̄cib⁹ inclinati/qd sup b
ab eodē cardinali factū ē ratū et firmū h̄ntes: id p̄ lras n̄ras duximus p̄firmandū.
Quocirca fraternitati v̄re p̄ aplica scripta mādā: q̄ten h̄mōi ordinationē sup
p̄missis ab eodē cardinali vltio factā et a nob etiā p̄firmatā faciāt auctoritate n̄ra
inviolabilis obseruari: nō obstāte p̄ori ordinationē cardinal⁹ eiusdē: de q̄ mērio supe
ri⁹ facta ē: vel aliq p̄firmatiōe sedis aplice sup ea postmodū subsecuta: aut q̄buscū
qz lris sup his ab eadē sede obtētis: vel si aliq b⁹ a sede aplica sit indultū/q̄ suspē
di vel infidici aut excoicari nō possint p̄ lras aplicas: nisi de indulto h̄mōi plena et
exp̄ssa seu de xbo ad xbu in eis mērio habeat. Cōtradictores p̄ cēsura ecclēsticā
appellatiōe postposita compescēdo. Qd si nō ambo his exequēdis potuerit in
esse: alter v̄m ea nihilominus exequat. Datum neapoli q̄nto idus mai/ponti
ficatus nostri anno primo.

Littere eiusdē rephēsiōis et admonitiōis ordi⁹ cartusien.
vt vñū sentiāt. Et p̄firmat ordinationē de forma ca
pituli generalis. Et sunt due bulle vñius tenoris.

Originale est i car
tusis signatū per
A. 54. et p A. 55.

Cōmendat ordo.

Increpat de alter
cationib⁹ et rixis.

hortatur ad pacē

Alexander

ep̄s/seru⁹ seruorū dei: dilectis filiis/p̄iori cartusie:
et vñiis p̄orib⁹ ac frīb⁹ cartusien. ordinis in gene
rali caplo p̄stitutis: salutē et aplicā b̄ndictionē. Amictus lumine sic
vestimēto/ dei filius dñs iesus christus suā sacrosanctā eccliam q̄si tot
videt illustrasse luminib⁹/ q̄t in ea p̄stituit gradus: et ordines x̄rutū insignijs et cul
tus diuini studio refulgētes. In p̄sonas siq̄dē alias/ q̄s in laudē sui nois x̄tus
altissimi ab antiqs t̄pib⁹ vsqz nūc assumpsisse dinoscit/ illi q̄si vident fuisse p̄cipui
qui v̄ri sanctitatē ordinis sunt p̄fessi: vigiles etem et solliciti ad hoc ipsi studuerūt
assidue inueniri: q̄ et sp̄s celestis in eorū p̄scientijs haberet lectū floridū: et chri
stiana religio/ de ipsoz puerlatiōe angelica lumeret sanctitatē exemplū: sede apli
ca de h̄ multitudinē sp̄ualis leticie sepe sepi⁹ p̄sequēte: ita q̄ ipsa in eis t̄q̄s in odo
re agri pleni cui b̄ndixit dñs sine infusione delectas/ eos int̄ alios ecclie filios/ p̄
cipue dilectiōis āplexib⁹ et gratiosi fauoris affluētia p̄fouebat. Adultis nihilomi
nus de diuersitate fidelīū ad hoc vacātib⁹/ q̄ circa religionē tā famosā et celebrē
sincerissime dilectiōis effunderēt largitatē. Ecce charissimi nob in dño/ manifeste
p̄ ista p̄iis: q̄ ordo vester deo et hoibus/ olim charissimus habeat. Digne itaqz
de corde nostro p̄funda emitti suspiria: et ab oculis v̄ris debēt irrigua p̄fluere la
chrymaz: q̄ apostata ille angelus qui concitauit in celo turbīnē/ et suā atqz suorū
sequaciū p̄ supbie vitio p̄didit claritatē: vos quōdā electa vasa dñi et lucis filios
molit⁹ est reddere tenebrosos: suscitando inter vos altercatiōis et rixe materiā/ vt
transiret in nihilū quicqd vobis est p̄ merita m̄suetudinis seu pacis et concordie
acq̄sitū. Absit/ absit a vobis viri honorabiles/ viri virtutū aromata redolētes: q̄
tale ordini v̄fo gaudeat intulisse naufragiū sp̄s infernaliū p̄cellaz. Absit q̄ vos
celestis agni ministros/ mites et humiles: sathā suos fecisse p̄ discordiā estimet ser
uitores. Absit vt vos q̄s olim quasi p̄ quibusdā columbis ecclia dei habuit: mū
dus in coruos p̄ interuentum fraudis diabolice reputet trāsiuisse. Festinant igi
humilitas vestra cōtrito corde cōfugiat ad p̄ris eterni clementiā: vt dato sine or
tis de nouo in ordine vestro desidij/ vos absqz dilatiōe resumat in statu pristīne
vnitatis: Maxime cū vos olim ad hoc fueritis seruētes et seduli/ q̄ haberetis pa
cem omniū: et q̄ hostes etiā decus et formā resumerēt amicoz. Studuit p̄crea ve
stra circūspecta sinceritas declinare penitus iurgioz stimulos et causarū strepitū
vt sp̄s ille paracletus q̄ cū simplicibus sermocinat/ et p̄manet in v̄ris cordib⁹/ q̄

36

37

38

39

gratia habitaret. ¶ Ut aut qd pie et salubriter in hac pte intendimus / intelligere clarius et efficacius pfcere valeatis: ad vestra pferimus pntiū tenore noticiam: qd inimica deo et amarissima nobis illa discordia que nouissime diebus istis vraz obumbrasse cernit charitatē: p dilectū filiū nrm / iohannē tituli sancti laurentij in lucina / pbyterū cardinalē: quē sup hoc auditorē dedim⁹ / diuina coopante gratia laudabiliter sopita. ¶ Vniuersitatē vestrā itaq; p dei misericordiā obsecramus in remissionē vobis peccaminū iniungētes: ac p apostolica scripta in virtute obediētie districte papiēdo mandātes: qtenus pefato prudēter / q sicut dei vocant filij q pacē faciunt: ita pculdubio satiane sunt filij q cōfundūt: omni x̄tute qua poteritis a vob infamiā schismatis seu scādali repellat: loquētes vobismetipsis iuxta morē in psalmoz et hymnoz frequētatiōe dulcissima / vt p laudis sacrificiū mereri possitis p̄mia beatorū. Sitq; de vobis fama celebris / q vni cētis vite studio cū oīni diligētia defudatis: sede apostolica ex hoc habitura materiā / q vos in domino dñi oliuā esse fructiferā arbitret: illūq; vobis cultū interne benignitatis adhibeat / p quē vestra religio honoris et honestatis fructū vbertate cōcrescat. ¶ Hos q; nihilominus / qui vbiq; vigere pacē / et pia seu religiosa loca in diebus nostris esse cōspicua sanctitate cupimus / vos semp reputemus nobis amabiles: et habeamus in filios speciales: nullūq; decetero nostris et fratrum nostrorū auribus causa intonet: q p̄textu diuisionis aut schismatis / vos nobis qd absit reddere possit odibiles / tanq; oues in deuio positas / et a pastore cū pascuis alienas. ¶ Datū neapoli. iij. idus maij / pōtificatus nostri anno primo.

Idem de concordia inter priore cartusie et aliquos priores ordinis / up celebratiōe et ordinatiōe capli generalis facta p reuerendū patrē dominū cardinalem tituli sancti laurentij in lucina.

Alexander eps / seruus seruoz dei: dilecti filijs cartusie / accartusien. ordis / vniuersis pōib⁹ et frīb⁹: salutē et aplicā bñdictionē. ¶ Quia dudū inter vos filij pōr et frēs cartusie ex pte vna: et vos filij pōres cartusien. ordinis ex altera sup pcessib⁹ et ordinatiōe vfi

generalis capli / materia q̄stionis / felicitis recordatiōis / innocētiū papa pdecessor noster: dilecto filio nro / iohāni tituli sancti laurentij in lucina / pbytero cardinali cōmisit: vt sine iudicii strepitu corrigeret sup hoc ea q ad vtilitatē ipsius ordinis et sup statu ipsius capli corrigēda erāt vel etiam reformāda: qui sup his quādā ordinatiōe fecit / quā idem pdecessor auctoritate apostolica cōfirmavit. ¶ Et licet huiusmodi ordinatio in eodē capitulo tūc primo celebrato fuerit obseruata: vos tamē frēs cartusie asserētes vos ex p̄dicta ordinatiōe grauatos / ad nostrā sup hoc puidentiā recurristis. Cū itaq; hmoi negotiū eidē cardinali cōmiserimus iudicio vel p̄cordia terminandū: idē cardinalis negotiū ipm p quādā ordinatiōe de cōsensu partiū terminauit: put in instrō publico cōfecto exinde sigillato sigillo ipsius cardinalis plenius cōtinet. ¶ Hos itaq; qd sup hoc ab eodē cardinali factū est ratū et gratū habētes / id auctoritate apostolica pfirmamus: et p̄tis scripti patrociniū cōmunimus: tenore ipsius instrumēti / de x̄bo ad x̄bū p̄tribus inseri faciētes: q talis est. ¶ In noīe dñi amē. ¶ Pro dilecti filij frēs cartusien. ordis p meritoy suffragia sc̄tē p̄uersatiōis exēpla: et p incrementa sapie salutaris in edificationē ecclie christi feruētē assurgūt: tāto attētius cōuenit eorū p̄spici cōmodis et puidētiā quieti: vt tanq; pacis intime celatores tranquille dispositi et ordinati p pacem pectoris interius acq̄sitā / ad pacis etne pulchritudinē cū obtinēdi fiducia feliciter valeāt inhiare: S; frequēt hūani generis inimic⁹ / draco ille in malicia veteran⁹ q de firmamēto celi / tertiā pte stellaz secū traxisse legit / illos adhuc ignit⁹ discordie telis et limat⁹ defensionū aculeis x̄spellit⁹ aggredi nō veret: q i caliginoso mīserie p̄nt ergastulo qsi stelle lucētes resp̄lēt alij p exēpli famā laudabilē: et sibi nihilomin⁹ p nitētis p̄cie puritatē / inter q̄s p̄dicti frēs merito nūerant p̄fulgētes multiplici radioz iubarē: q sue p̄uersatiōis fulgorib⁹ illustrāt efficaciter orbē terre. ¶ Clerum quia dicti draconis nequicia operante / inter p̄fatos fratres subortā fuit materia q̄stionis: precipue super pcessibus et ordinatiōe sui generalis

Intimat discordiam sopitam.

Originale est i cartusia signatur per A. 52. et p A. 53.

Narrat ordinatiōne quādā fuisse factā p cardinālē lyp̄ per certis pcessib⁹ et ordinatiōe capli generalis.

Ordinatio seu concordia facta p cardinālē sc̄tī laurentij cōmissariū sup p̄cessibus et ordinatiōe capli generalis.

Privilegia et confirmatio summoꝝ

Monachi clau-
strales nō debēt
admitti cū pōn-
t' ad diffiniēdū

Querimonia reli-
gioꝝ cartusie a
dicta ordinatione

Concordia

Proinet pōr car-
tusie vñ electoꝝ
de mōachis cartu-
sie.

Quisq; alij pōres
nominēt quicq; ali-
os electoꝝ / siue
de pōribus / siue d'
mōachis cartusie.
Piores noiantes
electoꝝ mutēt sin-
gulis annis.

Isti sex electoꝝ
eligūt octo diffini-
toꝝ.

Diffinitoꝝ pos-
sūt eligi de mona-
chis cartusie.

Ptās diffinitoꝝ

Quattuor diffini-
toꝝ cū pōre car-
tusie zē.

Si diffinitoꝝ nō
pueniāt in eādem
sententiā cū pō-
re cartusie qd agē-
dum.

Eligunt arbitri

De priuatis capi-
tulis sup annum.

capli/felicitis recordatiōis/dñs inocēti⁹ papa qrt⁹/motu pprio vñ instinctu alieno/
nob fratri iohāni miseratiōe diuina/tituli sc̄i laurēti⁹ in lucina presbytero cardinali/
tāq; ex pprio cōmisit officio/sine strepitu iudici⁹ ptrib⁹ nō vocatis:ea q ad vtilita-
tē ipsi⁹ ordi⁹ et sup statu capli generalis corrigēda erāt vel etiā reformāda. Dedit
insup ptatē et mādātū vt ad ea statuēda et ordināda q dec⁹ ordi⁹ et decorē pspice-
rēt/nra sollicitudo prudēter intēderet et intentio vigilaret. ¶ Hos xō sic simplici-
tati religiōis cōgruere videbat/iuris ordine nō seruato/sentētiāli⁹ ordināuimus
mōachos claustrales nō debere admitti cū pōrib⁹ ordinis ad diffiniēdū sedēte ge-
nerali caplo/nec ad aliqd cū eis dē statuēdū:cū tales pōres obligent vniuersos:
nec fas sit iux legiti⁹ sanctiōes/vt dominū habeat par in parē:et mltro min⁹ mi-
nimus in maiorē:et hmoi pstitutiōes edite vel edēde/nō a minorib⁹ ad maiores:f
a maiorib⁹ deriuari debeāt ad minores. ¶ Ordinatiōe tādē hoc mō publicata p
dictū dñm inocētiū sciēter pfirmata/sic acceptata fuit in prio sequēti caplo:q p
ipsam et fm ipsam illa vice diffinitoꝝ et ipse pōr cartusie in diffiniēdo et statuēdo
totalit⁹ et snialit⁹ pcesserūt. ¶ Sz celebrato p hūc modū generali caplo/frēs dom⁹
cartusie p nostrā ordinationē se quatos asserētes/pcuratoꝝ suū ad curiā destina-
rūt:q cū indefesso clamoris instātia et importunitate diuturna/sup h petūt a sum-
mo pōtifice sine culpa sua/quatis misericordi⁹ puideri: p sua pte nō imprudēter
adiēiens:q cū ipsi fuerint in possessiōe vel qsi/ponēdi vel hñdi qtuor mōachos
cū qtuor priorib⁹ q diffiniūt/illa possessiōe p nostrā ordinationē extiterūt indebi-
te spoliati. Sūm⁹ xō pōtifer/videlicet dñs alexāder qrtus/totū cōmisit negociū
nre puidētie/pace vel iudicio terminādū. ¶ Hos xō vocatis ptrib⁹ q fuerūt euo-
cāde:et auditis de plano/q fuerūt hincinde corā nob pposita/festināter et vtilit⁹ in-
tēdebam⁹ totā prouersā fm allegata et pposita terminare. Sz vtreq; ptes cōpto
p plecturas nre volūtatis pposito/verētes p̄stolari snie calculū añq; aggredere/
mur pnūciātis officiū in subscriptā pacis formulā vnanimis et equimis pcorda-
runt. ¶ Videlicet q singulis ānis collecto caplo generali apud cartusiā:primus
prior cartusie/vñ discretū et idoneū diffinitoꝝ nominet electoꝝ:sz quē voluerit
de mōachis cartusie:vel de pōrib⁹ in eodē caplo cōgregatis. ¶ Deinde qnq; prio-
res pmax domoꝝ ipsi⁹ ordi⁹ singularit⁹ singuli diffinitoꝝ singulos alios nominēt
electoꝝ/siue de pōrib⁹/siue de cartusie mōachis in eodē caplo cōgregat⁹ seu p̄sti-
tut⁹. ¶ Hoc p̄sato de eqli et debita portiōe:vt qnq; p̄dicti pōres/q diffinitoꝝ/ele-
ctoꝝ noiant/annis mutent singul⁹ successiue domoꝝ ordie pseruato/descēdēdo
sz p singulos pōres vsq; ad vltimū inclusiue:et postmodū a capite inchoādo po-
re cartusie nō mutato. ¶ Sex igit electoꝝ statū postq; vt sup dictū ē noiat⁹ fue-
rint/secedāt in locū ad h specialit⁹ deputatū:et breui tractatū inf se habito absq;
vlla psonaz/p̄triū/nationū vñ p̄ditionū acceptiōe/eligant octo diffinitoꝝ p sue
volūtati arbitrio:siue de seipsis/siue de pōrib⁹/siue de mōachis cartusie in eodē
caplo cōgregatis/q; teste fidelī p̄cia/suo crediderint iudicio qlibet exceptiōe di-
gniores. Quib⁹ elect⁹/vñ eligētiū diffinitoꝝ ipos p hūc modū electos/vice sua
et collegaz suoz i cōi moꝝ audiētia publicabit. Qui diffinitoꝝ electi et noiat⁹ ha-
bebūt plenitudinē ptātis vna cū pōre cartusie ordinare/statuere et diffinire q fm
deū et ppositi cartusie. obseruationē meli⁹ et vtili⁹ in ipso caplo viderit ordināda.
Ita q qd a p̄iore cartusie/cū qtuor de p̄libat⁹ diffinitoꝝ ad min⁹/vel cū plu-
rib⁹ diffinitū fuerit vel statutū/plenā hēbit in toto ordie firmitatē. Quinq; xō vñ
sex sine p̄dicto p̄iore cartusie/nihil cū effectu poterūt ordiare:sed septē vel octo si
aliqd ordinauerint vñ statuerint qd p̄iori cartusie mēorato nō placeat:tūc eligāt
duo arbitri:vñ ex pte p̄ioris cartusie:et ali⁹ ex pte diffinitoꝝ:et terti⁹ sit cōis de to-
to elect⁹ mōachoz cartusie et p̄ioꝝ collegio:ita tñ q nullus sit de diffinitoꝝ se-
p̄dictis. Et qd ipsi res sup ordinationē illoꝝ septē vel octo diffinitoꝝ dixerint
esse tenēdū vtile vel expediēs:vel etiā respuēdū/erit ratū et firmū et p totū ordinē
inuiolabiliter obseruandū:alias xō nō. ¶ Priuata vero capla sup annū vt eoꝝ al-
ludamus vocabulo/celebrabunt in illa forma quam generale capitulum ordina-
bit. ¶ Hos vero p̄dictus cardinalis supradictam concordiam factam de com-
muni partium voluntate potissimum acceptantes/ipsam volumus et manda-
mus auctoritate domini pape:et de consensu seu consilio cardinalium illibatam

A atq; firmam in sui roboris cōsistentia ppetuo pmanere: contradictores ⁊ rebelles sub interminatione anathematis compescendo: Non obstantibus ordinatiōe nostra de qua mentionē fecimus: vel aliquo actu contrario vel pfirmatione dñi papae: vel quibuscūq; litteris sup ipsi impetratis vel etiam impetrādis: vel quibuscūq; pfeccionibus vel respōsionibus: coram nobis in iudicio vel extra iudiciū p mulgatis: p quas nolumus in posterum extra vel vltra p̄sentem ordinatiōē alii cui partium ius acquiri vel p̄iudicium generari. Supplentes auctoritate dñi papae: ⁊ de ipsi plenitudine omnem defectum si quis fuerit in pcuratoribus partiū vel in pcuratorijs eorundē. **C** Actum ē hoc neapoli in hospitio nostro: anno dñi millesimo ducentesimo / quinquagesimo quinto / inditiōe tertiadecima / mēsis aprilis / die quattodecimo / p̄tificationis dñi alexādrī pape quarti / anno p̄mo: p̄sibus fratre richardo monacho fosse noue / capellano nostro: fratre mauro monacho sancti sebastiani / neapolitani. ⁊ guilhelmo de cabillone / clerico nostro. Ad maiore aut fidem huic ordinatiōi in posterum adhibendam / ipsam cum nostri sigilli appensione / p leonardum infrascriptum tabellionē redigi fecimus in publica documenta. **E**go leonardus / impiali auctoritate notarius / p̄dicte ordinatiōi interfui: ⁊ ipsā de mandato ⁊ auctoritate p̄dicti dñi. J. cardinalis scripsi ⁊ publicavi. **N**ulli ergo omnino hominū liceat hanc paginam nostre pfirmatiōis infringere vel ei ausu temerario contraire. Si quis autē hoc attemptare p̄sumpserit / indignationē omnipotentis dei: ⁊ beatorū petri ⁊ pauli apostolorū eius / se nouerit incursum. **D**atū neapoli quarto kalēdas maij / p̄tificationis nostri anno p̄mo.

Data.

Idem de forma celebrationis capituli generalis.

38

Alexander

ep̄s / seru⁹ seruorū dei: dilecti filijs / fratri bernardo priori ⁊ conuentui cartusie: salutē ⁊ aplicam b̄ndictionē. Ea que iudicio vel concordia terminant / firma debet ⁊ illibata p̄sistere: ⁊ ne in recidiue cōtentionis scrupulū relabant / conuenit aplico p̄sidio cōmuniri. **S**ane petitio v̄sa nobis exhibita cōtinebat: qd cū inter vos ⁊ guigonē del groyn monachū v̄m ⁊ adherētes vob / ex pte vna: ⁊ dilectū filiū henricū portarū / ⁊ rifferiū vallis sc̄te marie domorū cartusien. ordinis / p̄ores ⁊ pcuratores vniuersitatis p̄orū eiusdē ordis / q apud cartusiā in generali caplo celebrato / inibi cōgregati fuerāt ⁊ eis adherētes ex altera: sup mō celebrādi generale caplū: necnon ⁊ mō diffiniēdi ibidē q diffiniēda noscunt: ac etiā sup qbusdam alijs diuersis articulis orta fuisset materia q̄stionis: Tandē mediātibz venerabili fratre n̄ro / iohāne v̄ien. archiepo: ac dilecto filio philippo lugdui. electo: ⁊ fratribz hūberto magr ordis fratrum p̄dicatoz: ac petro rochelins de tharētasia: ⁊ radulpho de varey p̄dicti ordinis p̄dicatoz fr̄ibz / in q̄s fuit hincinde p̄cordiū cōpromissum / amicabilis inf̄ ptes cōpositiō interuenit / put in l̄ris inde p̄fectis plenius p̄tinet: quā cōpositiōē aplico petuistis munimine roborari. **C** Nos igit vestris supplicatiōibus inclinati / cōpositiōē ipsam sicut sine prauitate facta est p̄uide: ⁊ ab vtraq; pte sp̄terecepta / ⁊ hactenus pacifice obseruata: auctoritate aplica p̄firmamus: ⁊ p̄fatis scripti patrociniō cōmunimus. Tenorē l̄raz ipsaz de verbo ad v̄bū p̄tibus inseri faciētes: q talis est. **J**ohānes dei gra / sancte v̄ien. ecclie vocatus archieps: ⁊ philipp⁹ p̄missiōe diuina p̄me lugdui. ecclie electus: ⁊ frater hūbertus magr ordis fratrum p̄dicatoz: ⁊ fr̄s petrus rochelins de tharētasia: ⁊ frater radulphus de varey eiusdē ordis: vniuersis p̄ntes l̄ras inspecturis / salutē cū noticia rei geste. **U**niuersitati v̄re tenore p̄ntiū inotescat: q cū inf̄ bernardū p̄orē dom⁹ cartusie ⁊ guigonē del groyn monachū eiusdē dom⁹ / ⁊ puentū eiusdē dom⁹ ⁊ adherētes eis ex vna pte: ⁊ henricū p̄orē portarū / ⁊ rifferiū p̄orē vallis sc̄te marie ordinis cartusien. pcuratores vniuersitatis p̄orū / q fuerūt p̄gregati cartusie / in caplo generali celebrato: Anno dñi millesimo ducentesimo / quinquagesimo quarto: die veneris ante ascensionē dñi / ⁊ adherētes eis ex altera pte: sup modo celebrādi capitulum generale: ⁊ sup modo diffiniēdi ibidē / ⁊ sup qbusdā alijs / orta esset materia q̄stionis. **T**andem vtraq; pars sup p̄missis ⁊ super pertinentibus ad p̄missa cōpromiserūt in nos sp̄te ⁊ vnanimē / put in instrumēto sigillis eorundē

Originale est i cartusia p. 60.

Cōfirmat cōpositiōē inferius i scriptam.

Cōpositio v̄ q sup

Hic narrat cōtroversia inter priore cartusie: et alios p̄ores ordinis / sup modo celebrandi capitulū generale.

Compromissum.

Privilegia et confirmatio summorum

Instrumētū com/
promissi.

Nota arbitrorum.

roborato plenius continetur sub hac forma. ¶ Nos frater bernardus prior domus cartusie: et frater guigo del groyn/monachus eiusdem domus: et frater henricus prior portarum: et frater rifferius prior vallis sancte marie ordinis cartusie. notum facimus vniuersis presentes litteras inspecturis: quod nos super discordia mota de modo celebrandi capitulum nostrum generale: et de modo diffiniendi in capitulo: et super omnibus querelis motis ppositis vsq; ad hodiernum diem: et etiam pponendis infra tres dies/iter nos videlicet predictos fratrem. B. priorem: et fratrem G. et domum cartusie: et adherentes nobis ex vna parte: et nos alios predictos priores/videlicet fratrem henricum et fratrem rifferium procuratores vniuersitatis priorum ordinis cartusie. qui fuerunt congregati in capitulo generali celebrato: Anno domini millesimo ducentesimo quinquagesimo quarto/die veneris ante ascensionem domini: et adherentes nobis ex altera parte: promittimus bona fide et stipulatione legitima interposita: et sacrosanctis tactis corporaliter euangelis p nobis et domibus et couentibus nostris et monachis et prioribus adherentibus nobis: et p successoribus nostris: et eorum qtu possumus stare sup pmissis: et sup oibus pntibus ad premissa de plano/sine strepitu aduocatoz seu iudicioz alte et basse/arbitrio ordinationi seu dicto venerabilium patrum et dnoz Johannis dei gratia archiepiscopi viennensis. et philippi eiusdem miseratione pme lugdunensis. ecclesie electi: et viroz religiosoz fratrum humberti magistri ordinis fratrum predicatorum: et fratris radulphi de varey. et fratris petri rocelins de ordine fratrum predicatorum/cocorditer ab eis platis/etiam iuris ordine non seruato. Predicta etiam facta sunt et concessa/de consilio et consensu prioris maioreui: et prioris allionis ordinis cartusie. quos nos predicti: frater henricus et frater rifferius specialiter vocauimus ad premissa. Et ego etiam predictus frater henricus/pmissa vniuersa et singula p me et p priore silue ordinis cartusie. qui mihi comisit vices suas: promitto bona fide et stipulatione legitima interposita/et per iuramentum corporaliter pstitum seruare firmiter: et fideliter adimplere: Quod si forte super premissis a predictis arbitris seu arbitratoribus non fieret vel non perficeretur infra quindecim dies ordinatio/tunc deberent littere et rationes et iura vtriusque partis et etiam aliud compromissum quod pcessit in suo robore permanere. ¶ Predicta igitur omnia et singula promittimus et iuramus seruare et tenere pro nobis et nobis adherentibus: et inducere adherentes nobis et socios nostros bona fide et pro posse nostro/ad consentiendum ordinationi que fiet super premissis concorditer per predictos: et procurare et laborare bona fide in capitulo nostro generali proximo celebrando: vt ordinatio que super premissis/per predictos modo predicto facta fuerit/approbetur et ratificetur. Et tandem etiam quod a domino papa confirmetur: et vt si quid forte fm iura ibi deficeret/per ipsum suppleatur de plenitudine potestas. Est etiam actum et pcessum inter pres: vt predicta cum expensis taxandis a predictis arbitris pcurant et copleant. ¶ Renunciamus aut nos oes predicti spoutanee et ex certa scientia et sub vinculo pstiti iuramenti/beneficio restitutionis in integrum et exceptionibus doli et in factum et o exceptioni et privilegio seu indulgentie cuiuscumque iurisdictionis vel etiam impetradis: et iuri dicenti: generale renunciationem non valere: et o auxilio iuris canonici vel civilis/vel etiam psuetudinis quod contra predicta nobis aliquo modo competere vel pdesse posset. ¶ In cuius rei testimonium: ego predictus frater guigo del groyn/cum sigillum proprium non habere/pnti charte sigillum prioris domus cartusie apponi feci: Et nos etiam alij predicti priores sigilla nostra apposuiimus. Nos etiam predicti prior maioreui et prior allionis ad pces predictorum/pnti charte sigilla nostra apposuiimus in testimonium veritatis. Actum anno domini millesimo ducentesimo quinquagesimo quarto. xiiij. kalendas martij. ¶ Nos igitur predicti/iohannes dei gra sancte viennensis. ecclesie vocatus archiepiscopus: et philippus diuina pmisione prime lugdunensis. ecclesie electus: et frater hubertus magister ordinis fratrum predicatorum: et frater petrus rocelins: et frater radulphus de varey eiusdem ordinis/predictum compromissum de assensu: et ad pces dictarum partium p bono pacis in nos recipientes: auditis et ventilatis diligenter his que dicte partes coram nobis pponere voluerunt: et diligenti et frequenti tractatu super his habito/deum habentes p oculis. Tandem anno domini millesimo ducentesimo quinquagesimo quarto/mese february/die sabbati a se hanc cathedre sancti petri: dicti pntibus assignata/legitime et pemptorie/ad audiendam finiam

po
seu ordi
rant/sup
gia/omn
arbitrat
seu dicit
torius o
re ad cer
sie/om
lecto ge
tum et i
monach
inde qu
lariter s
domus
tamen
res non
ne consi
ad vlti
no mut
ti/sece
ro absq
diffinit
nachis
magis
hunc m
bit. Qu
cu prior
tusien.
da. Et
rum on
toto o
dinis
non v
tuor ci
septem
duo a
rum: et
gio: it
falter
dum v
disper
bus d
capitu
tum p
pinula
¶ Se
quas
siue p
¶ In
lis ge
gener
nerali
ad ter
ter co
sunt f
bit po

seu ordinatione nostra/eade die pñtibus coram nobis oibus q̄ in nos cōpromise-
rant/sup pmissa q̄stione et alijs q̄relis corā nobis ppositis in scriptis ferēdo sentē-
tiā/omnes simul vñanimit̄ et p̄corditer/vno p oibus seu vice omniū pñciāte/
arbitrati sumus/ordinauimus seu diximus in hūc modū:arbitramur/ordinam⁹
seu dicimus sup pmissis vñanimit̄ et p̄corditer. ¶ In primis vt caplm generale
totius ordinis cartusiensis in domo cartusie semp annis singulis celebret/nisi for-
te ad certum tempus ex aliqua certa causa: et tūc de pñsensu prioris domus cartu-
sie/et omniū diffinitoz oporteret illud alibi celebrari. ¶ Singulis vero annis/col-
lecto generali capitulo apud domū cartusie: prior domus cartusie/vnum discre-
tum et idoneum nominet electorem diffinitorum: videlicet quem voluerit/seu de
monachis domus cartusie/seu de prioribus in eodē capitulo congregatis. ¶ De
inde quinqs priores primaz domoz ipsius ordinis post domum cartusie/singu-
lariter singuli alios singulos diffinitorum nominent electores: siue de monachis
domus cartusie/siue de prioribus in eodem capitulo constitutis. ¶ Hoc pensato
tamen de equali et debita portione: vt quinqs p̄dicti priores qui diffinitoz electo-
res nominant/annis mutent singulis successiue domoz ordinis cartusiē. ordi-
ne conseruato: descendendo videlicet p singulos priores in capitulo pñtes vsqz
ad vltimum inclusiue: et postmodum a capite inchoando/priore domus cartusie
nō mutato. ¶ Sex igit electores statim postqz vt supra dictū est fuerint nomina-
ti/secedent in locum ad hoc specialiter deputatum: et breui tractatu inter se habi-
to absqz vlla psonaz/partium/nationum vel conditionum acceptiōe/eligāt octo
diffinitores p sue arbitrio voluntatis: siue de seipsis/siue de prioribus/siue de mo-
nachis domus cartusie in eodē capitulo constitutis: quos teste fideli conscientia
magis idoneos iudicabūt. Quibus electis/vnus eligētium diffinitores/ipsos p
hunc modum electos vice sua et collegaz suoz in cōmuni mor audientia publica
bit. Qui diffinitores electi et nominati/habebunt plenitudinem potestatis/vna
cū priore domus cartusie: ordinare/statuere et diffinire: que fm deū et ppositi car-
tusiē. ordinis obseruationem/meli⁹ et vtilius in ipso capitulo viderint ordinā-
da. ¶ Ita dumtaxat q̄ quicquid ab omnibus eis vel saltem a maiori parte ipso-
rum omniū:hoc est a quinqs diffinitum fuerit vel statutum/plenam habebit in
toto ordine firmitatem. Hoc excepto q̄ generalem et euidentem relaxationem or-
dinis/vel propositi cartusiē. per constitutionem aliquam/vel statutum facere
non valebunt: nisi vel omnes diffinitores cum priore cartusie/vel saltem quat-
tuor cum eodem consenserint in idipsum. ¶ Si vero dissentiente priore cartusie/
septem vel octo diffinitores/aliquid in hoc casu ordinauerint vel statuerint:tunc
duo arbitri eligantur/vnus ex parte prioris cartusie: et alius ex parte diffinito-
rum: et tertius sit cōmunis de toto electus monachoz cartusiē. et priorum colle-
gio: ita tamen q̄ nullus sit de diffinitoribus supradictis. Et quicquid ipsi tres vt
saltem duo ex eis super ordinatione illorum septem vel octo diffinitorum tenen-
dum vel respuendum esse dixerint/p̄ualebit. ¶ Ad hec etiam ordinamus/q̄
dispensatio ad relaxationem rigoris ordinis pertinens/cum aliqua vel aliqui-
bus domibus/specialiter p capitulū generale facta/non valeat vsqz quo per duo
capitula generalia cōtinua fuerit approbata. ¶ Nulla etiā constitutio vel statu-
tum per capitulum generale fieri poterunt cum effectu: nisi per duo generalia ca-
pitula continua approbentur/non obstante aliquo quod superius sit expressum.
¶ Sed nec singulares libertates/prerogatiue seu emunitates domus cartusie/
quas hactenus habere singulariter consuevit: per aliquam diffinitionem vnus
siue plurium capitulorum/siue priuatorum/siue generalium auferentur eidem.
¶ Insuper etiam potestas prioris cartusie et auctoritas quam habet in capitu-
lis generalibus: et quam hactenus habuerit super annum/auctoritate capituli
generalis eidem semper remaneat: et eadem super annum/auctoritate capituli ge-
neralis vtatur: nec alteri possit committi/nisi ex aliqua causa in certo articulo et
ad tempus determinatum de consensu eiusdem prioris et omniū diffinitoz ali-
ter contingeret ordinari. Per hoc tamē nullum p̄iudiciū volumus his fieri que
sunt supius ordinata. ¶ Ad celebrandū vero p̄uatu caplm sup annū/vocare tene-
bit p̄or cartusie p̄ores alios q̄tuor/de magz discretis et idoneis/nec multū remotz

Sētētia arbitroz.
¶ Semp caplz ge-
nerale teneat i car-
tusie/nisi ex certa
causa/ad tempus
et de consensu zc.
¶ P̄or cartusie no-
minat vnū et dis-
cretum electorē.
¶ Quinqs p̄ores/no-
minat alios quinqs
electores
¶ Mutant p̄ores q̄
nominat electores
annis singulis.

Sex electores eli-
gāt octo diffinito-
res.

Diffinitores hñt
plenitudinē p̄r̄s.

Ab oib⁹ vel saltem
a quinqs zc.
De his q̄ p̄cernūt
relaxatiōes ordinis
p̄o auctoritate p̄-
oris cartusie.
Eligunt arbitri.

Per duo capitula

P̄o prerogatiuis
domus cartusie

P̄o auctoritate p̄-
oris cartusie.

De p̄uato caplo.

Præuilegia et confirmatio summorum

De expensis

illos dumtaxat/ qui per diffinitionem generalis capituli ad hoc fuerint nomina-
ti. ¶ Ordinamus etiam/ vt vtraq; pars ad hmoi ordinationis nostre confirma-
tionem/ a sede apostolica obtinendam/ laborare sine mora/ bona fide teneatur: ita
vt si fieri poterit/ habeat ante generale capitulum primo celebrandum: et fm ip-
sam regat capitulum/ si fuerit confirmata. Si vero ante primum capitulum con-
firmatio hmoi ordinationis obtenta nō fuerit/ capitulo congregato inducantur
ab vtraq; parte bona fide/ et pro posse suo/ omnes in capitulo cōgregati: vt cōsen-
tiant et ratam habeant/ et cōfirmari sine mora/ pcurant a sede aptica ordinationē
premissam. ¶ A notationibus xō electorū et ab electioe diffinitionū: et ab his que
cūq; p diffinitores vel a diffinitorib; fieri solent in illo capitulo/ super sedeat om-
nino. ¶ Vtraq; vero pars confirmationem ordinationis nostre hmoi in forma sua
integra et tenore/ sine additione vel diminutione vel mutatione aliqua procura-
re sine mora/ bona fide pro posse suo/ efficaciter expensis ppijs teneat. ¶ Refun-
dantur autem eis expense/ fm taxationem in primo generali capitulo postea ce-
lebando/ martini prioris vallis sancti petri/ et henrici prioris portarū cartusiēsis
ordinis/ et hugonis monachi domus cartusie/ vel duorū ex ipsis si discordarent ar-
bitrio faciendam. Quorū si forte aliquem vel aliquos abesse contigerit/ loco illi-
us vel illorū p capitulum idonei taxatores alij statuant. Omnes autem teneant
in hoc casu solutionis/ videlicet expensarū/ quas taxauerint pdictis taxationi-
bus obedire. De expensis vero in pcurando confirmationis negocio/ ab vtraq;
parte factis/ eorū q nuncios vel pcuratores ad hoc mittent/ iuramento sine aliqua
pbatōe credat. Hanc autem ordinationem de cōmissione taxationis expensa-
rum/ facim; de cōsensu partiū speciali. ¶ Hec autē pdicta/ vniuersa et singula/ que
p bono pacis ordinamus/ salua in omnibus auctoritate et voluntate sedis apo-
stolice intelligimus/ et intelligi volumus esse facta. ¶ In cuius rei testimonium:
nos pfati: iohānes dei gratia sancte viennēsis ecclesie/ vocatus archiepiscopus:
et philipp; pmissione diuina/ prime lugdunēsis ecclesie electus: et frater humbertus
magister ordinis fratrum picatorū: et frater petrus de rochelins de tharentasia: et
frater radulphus de varey eiusdem ordinis/ presenti charte sigilla nostra apponi-
mus. Ad maiorem etiam firmitatem/ nos pdicti priores: videlicet bernardus pri-
or cartusie/ henricus prior portarū/ rifferius prior vallis sancte marie/ pmissa ap-
probando/ pnti charte sigilla nostra apponimus. ¶ Ego etiam pdictus guigo
del groyn/ cum sigillum ppiū non habeam/ pmissa approbando/ pnti charte
sigillum prioris domus cartusie appono. ¶ Et nos pfatus B. prior domus car-
tusie sigillum nostrum predicto guigoni del groyn ad pces eius accomodamus.
¶ Actum lugdunū. in domo fratrum picatorū: Anno domini millesimo ducentesi-
mo quinquagesimo quinto/ mense february: die sabbati ante festum cathedre san-
cti petri. ¶ Nulli ergo omnino hominū/ liceat hanc paginam nostre confirmatio-
nis infringere/ vel ei ausu temerario contraire. ¶ Si quis autem hoc attemptare
psumperit/ indignationem omnipotentis dei/ et beatorū petri et pauli apostolo-
rum eius/ se nouerit incursum. ¶ Datum anagnie/ sexto idus octobris/ pontifi-
catus nostri anno secundo.

Idem q non tenemur soluere decimas de feno pratorū.

Originale ē in car-
tasia signatus per
A. 67.

Decimas soluere
non tenemur de
feno pratorum

Alexander rē. Dilectis filiis/ priori et conuentui cartusie/ ac
vniuersis prioribus et fratribus cartusiēsis or-
dinis/ salutem rē. ¶ Hoc sibi apud sedem apostolicam/ sacra vestri
ordinis religio/ pīs vite/ conuersationisq; celestis moribus vendica-
uit: vt vos beniuolo psequentes fauore/ omnem vobis quā cum deo possumus
gratiam faciamus. ¶ Hinc est q vestre deuotionis pēibus inclinati: vt de prato-
rum vestrorū feno/ nulli decimas soluere teneamini: auctoritate vobis pntium
indulgemus: districtius inhibentes/ vt nullus a vobis hmoi decimas exigere vl
extorquere psumat. Nulli ergo rē. Si quis autē rē. ¶ Datum anagnie. xv. kalen-
das maij/ pontificatus nostri anno sexto.

Clemens
quartus

40
B

est
mu-
tis
de i-
tion-
vel
tas
nis
tem-
rū

lab

41

tenc-
tis.
lis/ y
qua-
mas
ne q
ueri
pdi-
tis q
gna
autē
paul
tifica

42
aliqu

gerin

Clemens
quartus

Clemens quartus: q nō possumus
in causam trahi extra propriā dio
cesim etiā p legatos aut litteras se
dis aplice: nisi de indulgētia eiusdē
plenā z expressam huiusmodi de
verbo ad verbū fecerint mētionē.

40
B

Lemens epus / seruus seruorū dei: dilectis filiis cartu
sic: ac alijs prioribus et fratribus vniuersis
cartusien. ordinis: salutē et aplicam bñdictionē. ¶ Speciali gra
tia et fauore: illa vos de causa dignos potissime reputamus: qz
toto cordis affectu: ad hoc semp intēditis / vt per sancte cōuersa
tionis z vite studiū in cōspectu dei z hominū placeatis. ¶ Hinc

Originale est i car
tusis signatū per
A. 68.

est q nos vestris supplicationibus inclinati: auctoritate vobis p̄sentū indulge
mus / vt vos vel aliqui vestrū extra vestras ciuitates vel diocesim trahi nō possi
tis in causam / per litteras aplice sedis / vel legatorū ipsius: nisi littere sedis eiusdē
de indulgētia huiusmodi plenā z expressam / ac de verbo ad verbū fecerint men
tionem. ¶ Ceterū ex cōicationis / suspēisionis z interdicti sentētijs si quas in vos
vel aliquē vestrū cōtra indulta huiusmodi pmulgari cōtigerit: decernimus irri
tas z inanes. ¶ Nulli ergo omnino hominū: liceat hanc paginā nostre concessio
nis z cōstitutionis infringere / vel ei ausu temerario cōtraire. Si quis autē hoc at
temptare p̄sumpserit / indignationē om̄ipotentis dei / z beatorū petri z pauli aplo
rū eius se nouerit incursturū. Datū p̄sū. iij. noū. maij / pōtificat⁹ nri anno p̄mo.

per litteras apo
stolicas nō possu
m⁹ trahi extra dio
cesim / nisi fiat i lit
teris exp̄ssa mētio
de isto indulto.

Cassant cēsure in
contrarium late.

Idem q nō soluamus decimas possessionū q̄s infra termi
nos habem⁹: et quas pprijs manibus vel sumptib⁹
laboram⁹: nisi interuenerit pactū vel p̄scriptio. Et sunt due bulle.

41

Lemens epus / seruus seruorū dei: dilectis filiis cartusien. ac
alijs priorib⁹ et fratrib⁹ vniuersis cartusien. ordinis:
salutē z aplicam bñdictionē. Speciali gratia z fauore: vos illa de cau
sa dignos potissime reputam⁹: qz toto cordis affectu: ad hoc semp in
tenditis: vt per sancte cōuersationis z vite studiū in cōspectu dei z hoim placea
tis. ¶ Hinc est q nos vestris supplicationibus inclinati: vobis vniuersis z singu
lis / vt laborz vestroz de possessionibus / tam ante q̄ post generale cōsiliū acq̄sitis
quas pprijs manibus vel sumptibus infra vestros terminos colitis: nulli deci
mas soluere teneamini: auctoritate p̄sentū indulgemus: districtius inhibētes /
ne q̄s a vobis de huiusmodi laboribus / decimas exigere vel extorquere p̄sumat.

Originale est i car
tusis signat⁹ per
A. 83. et p A. 84.

¶ Nō obstāte q̄ aliq̄ dom⁹ vestri ordinis / decimas de h̄mōi laboribus aliqui p̄sol
uerint / dūmodo inter vos vel aliquos vestrū / z rectores ecclesiarū / ad q̄s decime
p̄dicte p̄tinent / de ipsis soluendis pactū nō interuenerit: vel tanto tpe eas solueri
tis q̄ sufficeret alias legitime p̄scribenti. ¶ Nulli ergo oīno hoim liceat hanc pa
ginā nre cōcessionis z inhibitiōis infringere vel ei ausu temerario cōtraire. Si q̄s
autē hoc attemptare p̄sumpserit / indignationē om̄ipotentis dei et beatorū petri z
pauli apostolorū eius se nouerit incursturū. Datum viterbi. xv. kl̄as ianuary / pon
tificatus nostri / anno tertio.

De decimis nō sol
uēdis p̄ possessiō
b⁹ q̄s habem⁹ it̄a
terminos nostros
et q̄s pprijs man
ibus colimus.

Non obstāte q̄ so
lutio zc.

Idem q si due simul fiant electiones: quīs vna sit vitata:
alteri nō p̄iudicer: etiā si de forma cōsiliij generalis
aliquid fuerit p̄termisum.

42

Lemens epus / seruus seruorū dei: dilectis filiis / priorib⁹ z fra
tribus vniuersis cartusien. ordinis: salutē z aplicam
bñdictionē. ¶ Ex illo specialis dilectiōis affectu quē ad vestrū ordinē
gerimus / puenire dignoscit⁹: vt in his q̄ vobis ac eidē ordini cognoscim⁹ expedire

Originale est i car
tusis signat⁹ p A. 84.

Privilegia et confirmatio summorum

votis vestris favorabili promptitudine annuamus. ¶ Sane vestra nobis exhibita petitio continebat/que contingit plerumque/que monasterijs vestris priorum solatio destitutis/ per tempore electiones que de futuris ibidem prioribus celebrantur propter simplicitatem eligentium/que contemplationi dediti/nec iuris subtilitati dant opera/nec consulant in hac parte peritos/forma canonica non servata nequeunt confirmari: Ex quo vobis ac eidem ordini gravia imminet onera expendarum/ac alio non modicum spiritualiter et temporaliter incurritis detrimentum. ¶ Quare super hoc per nostram providentiam sollicitudinem suppliciter postulastis. ¶ Nos igitur vestre simplicitati parcere ac ordinis prelibati dispendijs volentes favorabiliter obviare: ut si forte monasterijs ipsis vacantibus/duos disjunctive in eis casu aliquo eligi contigerit in priores/ per alteram electionem impartiri/ reliqua dummodo alias canonice fuerit celebrata/ nullatenus vitietur. ¶ Quod etiam si de forma consilij generalis aliquid fuerit premissum: dum tamen de consensu eligentium constet/et idoneitate persone/electio huiusmodi ab eo qui prestat/ valeat confirmari: vestris inclinati precibus/auctoritate vobis presentium indulgemus. ¶ Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre precessionis infringere: vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare presumpserit/indignationem omnium potentis dei/et beatorum petri et pauli apostolorum eius/se noverit incursurum. Datū viterbi. xv. kl'as augusti/pontificatus nostri anno secundo.

Signa ex duabus electionibus vinit alteri non preiudicat.

De electionibus priorum. Omissio forme consilij generalis non vinit.

Idem precipit diocesanis ut per censuram ecclesiasticam compescant eos qui contra indulta nobis privilegia nos molestant.

Originale est in cartula signatur per A. 80. et p. A. 81.

Lemens

Conservatoria.

epus/seruus servorum dei: venerabilibus fratribus/archiepiscopis et episcopis/ad quos littere iste pervenerint: salutem et applicam benedictionem. Cum dilectos filios/priores et fratres cartusien. ordinis/merito sue religionis charos habeamus plurimum et acceptos: mandatum quod per eis facimus: tanto volumus efficacius adimplere/ quanto gravius creatori nostro offendunt/qui eos ex occasione aliquo persequuntur. ¶ Quapropter universitati vestre per applicam scripta mandamus atque precipimus: quatenus si quis contra indulta eisdem prioribus et fratribus privilegia venire presumpserit et admonitus respicere forte contempserit/ eum nullius contradictione vel appellatione obstare: per censuram ecclesiasticam compescatis: Ita quod iidem priores et fratres per instantiam vestram debita gaudeant pace: et vos de celo iusticie et ope pietatis possitis apud deum et homines commendabiles apparere. Datū viterbi idus iulij/pontificatus nostri anno secundo. Duplex est.

Idem de eodem.

Originale est in cartula signatur per A. 86. et p. A. 87.

Lemens

Conservatoria.

Sine strepitu

Appellatione non obstante.

epus/seruus servorum dei: venerabilibus fratribus/universis archiepiscopis et episcopis/ad quos littere iste pervenerint: salutem et applicam benedictionem. Cum dilectos filios priores et fratres cartusien. ordinis/merito sue religionis charos habeamus plurimum et acceptos: mandatum quod pro eis facimus: tanto volumus efficacius adimpleri/ quanto gravius creatori nostro offendunt qui eos occasione aliquo persequuntur. ¶ Quapropter universitati vestre per applicam scripta mandamus atque precipimus: quatenus si quis contra indulta eisdem prioribus et fratribus privilegia venire presumpserit/ idque notorium fuerit: aut vocatus qui evocandi fuerint/vobis vel alicui vestrum de plano absque oblatione libelli sine strepitu etiam et figura iudicii de hominibus presumptione persistit/ac admonitus respicere forte contempserit/ vestrum quilibet subditos suos/nullius contradictione vel appellatione obstante/ per censuram ecclesiasticam compescatis: Ita quod iidem priores et fratres per instantiam vestram debita gaudeant pace/et vos de celo iusticie et ope pietatis possitis apud deum et homines commendabiles apparere. Datū viterbi. x. kl'as februarii. pontificatus nostri anno iij.

Idem quod domus cartusie et sancti bartholomei de trisulco possunt scribere ad curiam romanam non obstante statuto contrario.

Originale est in cartula signatur per A. 90. et p. A. 91.

Lemens

epus/seruus servorum dei: ad futuram rei memoriam: Ad nostrum pervenit auditum/que diffinitores capli generalis cartusien. ordinis noviter in eodem caplo/cunctis prioribus et monachis

pontificū ordinis cartusiensis Fo. 14

A ac ceteris dicti ordinis fratribus districte in virtute obediencie preceperunt: ne quicquam eorum per se vel interpositā personā tacite vel expresse nobis vel alicui de romana curia scriberet: nec aliqd contra statuta libertatē seu consuetudinē eiusdē ordinis siue contra compositionē inter maiorem domū cartusie et priores dicti ordinis factam/quo/ modolibet procuraret. **C** Nos igit attendentes/ quod talis precepti observatio/ in grāue dispendiū dilectorū filiorū prioris et cōuentus dicte maioris domus/ posset multipliciter redundare: Ipsi quoque domui que precipuis est manutenēda fauoribus/ et de cuius statu p̄spero sollicite cogitamus: Nec nō domui sc̄i bartholomei de trisulfo alatriniē. diocesis/ quā romanā fundauit eccl̄ia/ sup̄ his specialiter deferri volētes/ priores cōuentus et ceteros fratres domoꝝ earundē a p̄dicti obseruatione p̄cepti generaliter et specialiter/ auctoritate ap̄lica duximus eximēdos: Ita quod eodē p̄cepto nequaquā obstāte/ nob̄ et cuiusque voluerint de p̄dicta curia scribere/ nuncios mittere: ac quicquid ad salutē suam et p̄sperū statū domoꝝ et ordinis p̄dictorum expedire viderint libere valeāt procurare. **D**ictis insup diffinitoribus/ et caplo districtius inhibemus/ ne contra eosdē priores et cōuentus/ cōmuniter vel diuissim in aliquo hac occasione p̄cedant. **C** Nos enī ex cōdicationis/ suspēnsionis et interdictionis sentētiis/ et quilibet penas si quē in eos vel eorū aliquē p̄textu p̄cepti huiusmodi nō seruati/ contra exemptionis et inhibitionis n̄re tenorē: a quoque promulgari vel insulgi cōtingerit/ exnunc decernimus irritas et inanes. **N**ulli ergo oīno hominū liceat hanc paginā n̄re exemptionis/ inhibitionis et cōstitutionis infringere/ vel ei ausu temerario cōtrahere. Si quis autē hoc attēptare p̄sumpserit/ indignationē omnipotentis dei/ et beatorū petri et pauli ap̄loꝝ eius/ se nouerit incursum. **D**atū viterbi. v. kl̄as augusti/ pontificatus n̄ri anno q̄rto. Duplex est bulla.

p̄iores et fratres domus cartusie: et sc̄i bartholomei de trisulfo possunt scribere i romanā curiam/ statuto nō obstante.

Idem quod possumus recuperare hereditatē p̄fessorū nostrorū. **L**uius bulla est in domo vallis oīm sanctorū.

46 **L**emēs **et dilectis filiis/ priori cartusie/ ac vniuersis prioribus et fratribus cartusiē. ordinis: salutē et c.** **D**euotio/ nis vestre p̄cibus inclinati: petendi et recipiēdi partē bonorū mobilium et immobilium/ que vobis quoquo modo cōpeterēt/ si in seculo reman/ sissetis/ liberā vobis licentiā auctoritate p̄sentium duximus concedendā: Ita tamē quod eadē bona/ postquā ad manū vestras puenerint/ teneamini vendere iuxta statuta ordinis in vtilitatē domoꝝ earundē dictorū bonorū p̄cuiū cōuertēdo. **D**atum viterbi noni. iunij/ pontificatus nostri anno secūdo.

Originale est i domo vallis omnium sanctorum p̄uince alemanie superioris. **P**riores et fratres ordinis/ possunt petere et recipere portionē bonorum sibi cōpetentium et c.

Idem quod sine cōsensu prioris et cōuentus domus cartusie: caplin generale non possit aliqd imutare de statutis factis: nec etiā tūc nisi per tria capla imediāte succedētia illud fuerit approbatū. **E**t reuocat quedā que fuerat p̄ generale capitulū ordinata. **E**t est duplex bulla.

47 **L**emēs **ep̄us/ seruus seruorū dei: dilectis filiis/ priori et cōuentui domus maioris cartusie: et vniuersis prioribus/ fratribus et cōuersis cartusiē. ordinis: salutē et apostolicā benedictionē.** **C**hristi sp̄s am/ sanctā eccl̄iā/ nullā rugam habentē aut maculā/ sub vnitatē fidei/ religionū vniuersitas/ nō mediocri venustate decorat: que licet vna dici possit et debeat propter suorum ciuium vnitatem: suis tamē per orbem domibus distributa superne retinet ciuitatis exemplar/ que cum sit vnica multas habet/ testatē domino/ mansiones. **H**ec est veteris quidē arca noe miro studio fabricata/ mansiunculas habens et cameras/ ac tristega. **H**ec ioseph mystici tunica polymita. **H**ec demū ipsius domini/ vestis est inconsutilis: sed desuper contexta per totum: vt ex his pateat/ et eccl̄ie ipsius vnitas que regulariū distinctionem professionum non abiicit: et earundem diuersitas/ que materni corporis/ nec tollit/ nec lacerat vnitatē. **A**d hanc sane pulchritudinē mirabiliem/ quā splendet/ et splenduit: quasi quādā varietate circūdata/ pia mater retroactis tēporibus

Originale ē in cartusia signatur per A. 92. et p̄ A. 91.

Privilegia et confirmatio summorum

Ad laudē ordinis

De terminis possessionū et alialib⁹

De numero alialium
De equitando procuratores.

De sepulturis
Dare ad censum
De prerogatiuis cartusie

Ordinatio
Diffinitores nihil possunt immutare de antiquis constitutionib⁹ ordinis siue cōsiliū prioris et monachorū domus cartusie. Et nisi in tribus capitulis etc.

Reprobat quedā statuta tunc facta p caplm generale.

adiecit plurimum: ordo vester a suis fundatoribus: viris spiritualibus et tanquā adeps a carne penitus sepat⁹: magno pariter et exacto cōsilio circūcisus: qui ab hominū segregati consortijs: et ad vite subsidia necessaria: satis paucis contenti: aquilarū more nidum suum in arduis posuerunt in preruptis silicibus: et inaccessis rupibus habitantes: deliciarū hortū squalentis heremi solitudinē arbitrat⁹: vbi lectionibus: orationib⁹ et contemplationi vacantes: sollicitudine marthe seposita: subsederunt ad pedes domini cum maria. Tandē vt eo liberius: tam studiolum ocium: tam ociosum studium psequerent⁹ ad votum: quo curis temporalium pauciorib⁹ tenerent⁹: certos sibi possessionū terminos: certa genus sexum et numerū animalium processu temporis statuerūt: vt sicut rerū possessio limitē: sic et cupiditas finē acciperet: cum scdm lignorū multitudinē ignis ardeat: et deducto stipite vel subducto: cōsueuerit flamma minui vel perire. Ceterū vt audiui⁹: pro tantis patribus nati filij: si tamē filij dici debeant: qui paterna vestigia nō sequuntur: in capitulis generalib⁹ ad officiū diffinitorū assumpti: ficto quodā compassionis affectu: domorū quarundā vestrarū deplozantes penuriam: causantes insuper: q generaliter totus ordo p religioes pauperes et modernas elemosynas pluribus defraudat⁹: quibus olim cōsueuerat sustentari: de antiquis cōstitutionibus et obseruantijs vestri ordinis imutare plurima presumpserunt: et nuper inter cetera statuerūt: q domus singule omnis generis animalia libere possiderēt: q procurator maiorē: ter in anno valeat equitare: q prebendarij vestri: in vris valeant cimiterijs sepeliri: et q priorib⁹ et cōuentibus singularū domorū: liceat terras suas et grangias ad censum dare perpetuū: et quēcūq contractū facere: conuersis et redditus minime requisitis: et plura alia que a vetusto eiusdem ordinis vsu laudabili noscuntur penitus aliena. Nonnulla insuper adiungentes que prerogatiuis preiudicant: quas domus vestra maior habuisse dinoscit⁹ ab antiquo: Sicq vt dicit⁹ per diuersa capitula: tam seuerē q vtilē et sincere constitutiones et obseruatie ordinis relaxant⁹: obscurat⁹ aurum ipsius et color optimus immutatur: et q procurat talia: eiusdem ordinis excellentie detrahunt: dum infirmitati cōdescēdere se cōsūt. Hos x⁹o: qui vos: vestrū ordinē et diligim⁹ et dilexim⁹ ex affectu: in q bone memorie qui scdm carnem nos genuit: pater noster et religio: se virisse noscūt et agonē suū feliciter credit⁹ cōsummasse: dictis dispēdijs et similibus: salubri cōsilio duximus obuiandū: ad id nostrū flectentes intuitum: vt nec ordinis libertas pereat circa ea que capitulū generale pro tempore statuenda decreuerit: nec in eam euagetur licētiā: vt eiusdem rigores: tam celebres: tam famosos leuis impetus voluntatis euacuet a sanctis patribus: nō sine cōsilio prout credimus: sancti spiritus introductos: et ad vitam cōmunē redigat: tam preclare religionis statum et eminentiā singularē: vt per hanc viam mediā et eorum vite: mus calumniā: qui cito nobis obijcerent: q facile de ieiunijs disputer venter plenus: et illorū obuiemus astutie: qui sub cilitio plusq expedit forsitan delicati: vt voluntati proprie satisfacciant: ne quod absit dici conueniat voluptati necessitati: bus aliorū sese compati simulant: huius defectū temporis allegantes: qui vt dicunt nō patitur tante districtionis censuram. Statuimus igitur et inuiolabiliter obseruari precipimus: q de antiquis ipsius ordinis constitutionibus generali capitulo vel diffinitorib⁹: nunq liceat absq prioris et monachorū domus maioris cartusie: cōsilio et assensu aliquid immutare. Sed nec eis consentientibus immutatio huiusmodi robur habeat: donec eorū perdurante consensu in tribus capitulis generalibus successiue fuerit cōfirmata. Quod si secus fuerit attemptatum: id decernimus irritum et inane. Et licet cōstitutiones: tam canonicē q legales: nō preterita regulariter: sed futura dumtaxat respiciat: Ea tamē que in vestro caplo generali nup fuere statuta: quorū vel in specie vel in genere supra fecimus mentionem: penitus reprobamus: et omni carere volumus robore firmitatis. Nulli ergo omnino hominū liceat hanc paginam nostre cōstitutionis: precepti: et reprobationis infringere: vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare psumperit: indignationē omnipotentis dei: et beatorū petri et pauli apostolorū eius: se nouerit incursum. Datum viterbij. xi. kl̄as septembus: pontificatus nostri anno quarto. Duplex bulla.

48

49

50

51

pontificū ordinis cartusien. Fol. 15

Idem q̄ priores possint suos novos professos semel a peccatis absolvere: et etiā a penis per ordinē institutis: et similiter novos priores vicarij.

48

Lemens episcopus/seruus seruoz dei: dilectis filijs/priori cartusie/ac vniuersis prioribus cartusien. ordinis: salutē et apostolicā bñdictionē. ¶ Ut ordinē vestrū eo salubrius manutene-
re possitis/quo maiori per nos fuerit auctoritate muniti: Pri-
oribus ordinis vestri absoluedi monachos eiusdem ordinis nouiter professos/auditis eorū cōfessionibus/semel a peccatis auctoritate nostra/et a penis per cō-
stitutiones ipsius ordinis p̄stitutis: Vicarijs vero vestris absoluedi simili mo-
do priores eosdē in ipsorū nouitate priorū: plenā cōcedimus auctoritate p̄sentij
facultatē. Datū viterbij noñ. iunij/pontificatus n̄ri anno secūdo.

Originale est i car-
tusie signatus per
A. 74.

Priores possūt ab-
soluere nouiter p̄-
fessos auctoritate
aplica/a penis: et
vicarij novos p̄o-
res.

Idem q̄ possumus nostros delinquentes capere: excom-
municare et incarcerare.

49

Lemens episcopus/seruus seruoz dei: dilectis filijs/priori cartusie/ac vniuersis prioribus cartusien. ordinis: salutē et apostolicā benedictionē. ¶ Ut ordinē vestrū eo salubrius ma-
nutene-
re possitis/quo maiori per nos fueritis auctoritate muniti: La-
piendi per vos vel per aliū seu alios/et sub custodia detinendi et excomunicandi
monachos et cōuersos vestros fugitiuos seu cōtumaces aut inobediētes si reper-
ti fuerint in habitu seculari vel vestro/liberā vobis auctoritate p̄sentij cōcedi-
mus facultatē. Decernētes vt ex hoc notā excomunicationis nullatenus incurra-
tis. Datū viterbij noñ. iunij/pontificatus n̄ri anno secūdo.

Originale est i car-
tusie signatū per
A. 73.

Possunt monachi
fugitiui capi/deti-
neri/et excomitari.

Idem vt persone ordinis defectum nataliū patiētes si
fuerint laudabilis cōuersationis: possunt p̄mo-
ueri ad sacros ordines et ad administrationes ordinis de li-
centia capituli generalis. Et sunt tres bulle similes.

50

Lemēs episcopus/seruus seruoz dei: dilectis filijs/priori car-
tusie/ac vniuersis priorib⁹ cartusien. ordinis: salutē
et apostolicā benedictionē. Regularis ordinis p̄fessoribus religio-
nis fauore/non indigne aliqua permittunt/que solent alijs interdici.
¶ Cum igit̄ ex parte vestra fuerit nobis humiliter supplicatū/ vt fratribus vestri
ordinis defectū natalium patientibus curaremus/ de dispensationis gratia pui-
dere. ¶ Istos attēdētes: q̄ ad religionē cōuersi si fuerint in monasterijs suis lauda-
biliter cōuersati/illegitimitatis macula nō obstante/iuris p̄missione possunt libe-
re p̄moueri: Tibi fili prior cartusie et successorib⁹ tuis prioribus/ac vniuersis prio-
ribus ordinis vestri qui erūt pro tempore/p̄sentij auctoritate cōcedimus: vt cum
fratribus eisde/tam p̄sentibus q̄ futuris/q̄ huiusmodi nō obstante defectu/ pos-
sint ad oēs ordines p̄moueri/et ad administrationes/dūtāt sui ordinis i locis re-
ligiosis assumi: et dispensent auctoritate nostra: de consilio tamē et licētia genera-
lis vestri capituli/ prout animarū suarū saluti videritis expedire. Datum viterbij
noñ. iunij/pontificatus nostri anno secūdo. Triplex est ista et sunt simul ligatē
eundem effectum cōtinentes.

Originale est i car-
tusie signatus per
A. 70. A. 71. et A.
72.

Priores ordinis
possūt cū fratrib⁹
ordinis dispēsare/
vt nō obstante de-
fectu nataliū pos-
sint ad oēs ordi-
nes p̄moueri: de
p̄silio tñ capli ge-
neralis.

Idem q̄ nō teneamur p̄curare nūcios vel legatos apo-
stolicos: aut soluere subsidia vel exactiones: nec
sup hoc possumus excomitari. Et sunt tres bulle similes.

51

Lemens episcopus/seruus seruoz dei: dilectis filijs/priori cartu-
sie/ac vniuersis prioribus et fratribus cartusien. or-
dinis: salutē et aplicā benedictionē. ¶ Adheritis vestre deuotionis in-
ducimur: vt qd a nobis suppliciter petitis/ad exauditiōis gratiā quā-

Originale est i car-
tusie signatū per
A. 75. et p̄ A. 76.

Privilegia et confirmatio summoꝝ

*Non tenemur pro-
curare nuncios aut
legatos aplice
nec ad solutionem
aliquarū exactio-
num: nisi fiat in lit-
teris apostolicis
expresse mēto de
ordine cartusien.*

tum cum deo possumus fauorabiliter admittamus. **C**estris itaq; supplicatio-
nibus inclinati/presentiū vobis auctoritate cōcedimus: vt ad exhibēdas pcura-
tiones legatis aplice sedis/etiā si fuerint de latere sedis eiusdē/vel eius nuncia-
seu ad prestanda quouis subsidia seu exactiones/ quocūq; nomine censeant/ qui
buscūq; psonis minime teneamini: nec ad id compelli aliq̄tenus valeatis per litte-
ras aplicas vel legatorū eorundē: etiā si se specialiter extēderēt ad exemptos/ni-
si p̄dicte littere aplice de hac cōcessione et ordine vestro plenā et exp̄ssam de ver-
bo ad verbū fecerint mentionē. **N**os em̄ excōicationis/ suspēisionis et interdicti
sententias si quas cōtra tenorē huiusmodi nostre cōcessionis a quoq; pmulgari
contigerit/ exnunc decernimus irritas et inanes. **N**ulli ergo oīno hominū liceat
hanc paginā nostre cōcessionis et constitutionis infringere/ vel ei ausu temerario
cōtraire. Si quis autē hoc attēptare p̄sumpserit/ indignationē oīmpotētis dei/ et
beatorū petri et pauli apostolorū eius/ se nouerit incursum. **D**atum viterbi. xv.
klas february/ pontificatus n̄ri anno tertio.

Idem q̄ nō tenemur ex debito necessaria ministrare dioce-
sanis vel alijs prelatis in domibus n̄ris.

*Originale est i car-
tusla signū p. 2. 89*

Lemens

epus/ seruus seruorū dei: dilectis filijs cartusie/ et
ceteris priozibus et fratribus cartusien. ordinis: sa-

lute et aplicam b̄ndictionē. Deuotionis vestre p̄cibus inclinati/ tenorē
cuiusdā indulgētie felicitis recordationis alexandri pape quarti/ p̄deces-

foris nostri/ vobis et ordini vestro cōcesse/ in registro p̄decessoris predicti reperit:
de verbo ad verbū p̄sentibus fecimus annotari: qui talis est. **A**lexander ep̄s/
seruus seruorū dei: dilectis filijs p̄ori cartusie/ et ceteris priozibus et fratribus cartusien.
ordinis: salutē et aplicā b̄ndictionē. **E**xhibita nobis deuotionis v̄re petitio cō-
tinebat: q̄ cū exhibeatis vos in hospitalitate oībus liberales dioecanis vestris/
et alijs ecclesiarū p̄latis/ eorūq; familijs cū ad domos vestras declināt/ charitatiue
necessaria ministrātes: **N**ōnulli prelatoz huiusmodi gratiā puertere molietes in
debitū/ et debere sibi qd sic sp̄ote illis impēditis asserētes/ vos et domos v̄ras mul-
tipliciter aggrauāt et molestāt. **N**os igit̄ quieti v̄re in hac pte paterna volētes
diligētia puidere/ ne quisq; p̄latus de cetero id p̄sumat/ auctoritate p̄sentii v̄stri
ctius inhibem⁹. **N**ulli q̄ oīno hoīm liceat hanc paginā n̄re inhibitiōis infringere
vel ei ausu temerario p̄traire. Si q̄s autē hoc attēptare p̄sumpserit/ indignationē oī-
potētis dei/ et b̄toz petri et pauli ap̄loz ei⁹/ se nouerit incursum. **D**atū lateran. vj.
id⁹ february/ p̄otificat⁹ n̄ri anno tertio. **P**er h̄ aut vob̄ ius nouū acq̄ri nolum⁹:
sed antiquū tantūmō p̄seruari. **D**atū viterbi. iij. non. iulij/ p̄otificat⁹ n̄ri anno. iij.

*Vide bullam istā
supra fol. 8. 5.*

*Ex debito non
tenemur eccliarū
prelatis/ cū penes
nos declinant: aut
eorū familie neces-
saria ministrare et*

Idem q̄ sum⁹ exēpti a collectis: subsidijs et exactionib⁹: nec
ex hoc possum⁹ excōicari etiā p̄ l̄ras aplicas.

*Originale ē in car-
tusla signat⁹ per
2. 69.*

Lemēs

epus/ seruus seruorū dei: dilectis filijs cartusie/ ac vni/
uersis p̄orib⁹ et fratrib⁹ cartusien. ordinis: salutē et apli-

cā b̄ndictionē. Religiois v̄re meret̄ honestas/ vt vos speciali diligētes
i dño charitate p̄sequamur gr̄a sedis aplice ac fauore. **S**ane tenuitatē

vestroz reddituū et puentuū sollicitē attēdētes/ ac p hoc volētes alicui⁹ releuati-
onis solatio vos gaudere: **A**dinstar felicitis recordatiōis alexandri pape p̄decessor⁹
n̄ri/ auctoritate vobis p̄sentii indulgem⁹/ vt ad p̄stationē aliq̄rū collectaz/ subsi-
diorū et aliaz exactionū imponēdoz vobis et domib⁹ v̄ris a sede aplica seu legat⁹
eiusdē aut ipsoz auctoritate ac mādato/ nō teneamini p̄ l̄ras ipsi⁹ sedis seu lega-
torū ei⁹/ q̄ plenā et exp̄ssam de indulgētia h̄mōi et ordine v̄ro nō fecerint mētionē:
etiā si p̄tineat in eisdē l̄ris/ q̄ id qd p̄ eas mandat/ fiat aliq̄ indulgētia nō obstatē.
Nos em̄ excōicatiōis/ suspēisionis et interdicti sentēcias/ si q̄s occasione p̄dictorū
in vos cōiter vel aliq̄s vestrum ab aliq̄ pmulgari cōtingerit/ decernim⁹ nō tenere.
Nulli q̄ oīno hoīm liceat hanc paginā n̄re p̄cessiōis et p̄stitutiōis infringere/ v̄l ei
ausu temerario p̄traire. Si q̄s autē hoc attēptare p̄sumpserit/ indignationē oīpotē-
tis dei/ et beatoz petri et pauli ap̄loz eius/ se nouerit incursum. **D**atū p̄sij. viij.
idus maij/ pontificatus nostri anno primo.

*Non tenemur
ad p̄stationē ali-
quarū collectarū/
subsidiorū/ aut alia-
rum exactionū: ni-
si fiat exp̄ssa mēto
de ordine.*

*De ista
xādro ap
fol. 9. 3*

pontificū ordinis cartusiensis Fol. 16

Idem de potestate absoluendi nouos professos et nouos priores.

54 **Lemēs** epus/seru⁹ seruoꝝ dei: dilectis filijs/priori cartusie/ac vniuersis porib⁹ cartusien. ordinis: salutē zc. Ut ordi nē vestru eo salubrius manuteneꝛe possitis/quo maiori p nos fueritis auctoritate muniti: Priorib⁹ ordinis vfi/absoluēdi monachos eiusdē ordinis nouiter pfectos/auditis eoz pfectionib⁹/semel a pctis auctoritate nra/z a penis per cōstitutiones ipsius ordinis institutis: Vicarijs xō vestris absoluēdi simili modo priores eosdē in ipsoꝝ nouitate priorū/plenā cōcedimus auctoritate presentiu facultatē. Datū viterbiꝝ non. iunij/pontificatus nri anno secūdo.

Originale est i car
tusia signatuz per
A. 73. et A. 74.

Idē sup fol. 15. A.
De absolutiōe nō
pfectoꝝ z puoꝝ

Idem q contra priuilegia nostra: nullus possit nos ex cōmunicare. Et sunt tres bulle.

55 **Lemēs** epus/seru⁹ seruoꝝ dei: dilecti filijs/pori cartusie/z vni uersis porib⁹ z fratrib⁹ cartusien. ordinis: salutē z apli cā bñdictionē. Quāto studiosius diuinis estis obsequijs deputati: tanto libētius illa vobis pcedere fauorabili liberalitate intendim⁹: per q vsepacis cōmodū puenire valeat z quietis. Hinc est q nos vris supplicatio nibus assensu beniuolo pcurrētes: auctoritate vobis p̄sentiu indulgem⁹: vt nul lus in vos cōiter vel diuissim ptra puilegioꝝ vobis vel ordini vfo a sede aplica cō cessoꝝ/tenoꝝ excoicationis sentētiā valeat pmulgare. Hos em̄ sentētiā hmoi: si cā ptra p̄sentis formā indulti ferri cōtigerit/ exnunc irritā p̄sus decernimus et inanē. Nulli g oīno hoīm liceat hanc paginā nre cōcessionis z cōstitutionis in fringere/vel ei ausu temerario cōtraire. Si q̄s aut hoc attēptare p̄sumpserit/ indi gnationē oīpotētis dei/z beatoꝝ petri et pauli aploꝝ eius/ se nouerit incurfurū. Datum viterbiꝝ. v. non. iulij/pontificatus nri anno secūdo.

Originale est i car
tusia signatuz per
A. 77. et per A.
78. et per A. 79.

De nō possum⁹ ex
coicare ptra tenoꝝ
reni puilegioꝝ
ordinis.

Idem q priores possunt absoluere subditos suos ab omnibus peccatis: Et vicarij priores suos nisi in casibus reseruatis sedi apostolice.

56 **Lemēs** epus/seru⁹ seruoꝝ dei: dilecti filijs/porib⁹ z puētib⁹ vni uersis domoꝝ z locoꝝ cartusien. ordinis: salutē z apli cā bñdictionē. Pia affectionē vestra q regi celesti sup oīa placere: ac in sinceritate cordiū defuere qrit/charitatiua dilectiōe cōplectimur/z ipsā vt saluta rē ad quē tēdit effectū ptingat/digne p̄mpti fauor/ gratitudie adinuam⁹. Pro uide si qdē/nos deuotiōis vre supplicatiōib⁹ benignū ipertinētes assensū/vob fili j pōres p̄sentiu auctoritate pcedim⁹: vt singuli vrm s̄ditos suos de cōmissis q vo bis p̄fessi fuerint/absoluere valeatis/iniūcta eis ppter h̄ penitētiā salutari. Vi carijs vris pōres impēdēdi p̄misso mō vobis si oportunū fuerit/hmōi absolutio nis bñficiū pcedentes/auctoritate p̄dicta nihilomin⁹ potestatē: nisi qd absit vos aut s̄diti p̄libati talia forsan cōmiseritis/ppter que recursus merito ad sedē apli cam sit habendus. Nulli g oīno hoīm liceat hanc paginā nre cōcessionis infrin gere/vel ei ausu temerario cōtraire. Si quis autē hoc attēptare p̄sumpserit/indi gnationē oīmpotētis dei/z beatoꝝ petri z pauli aploꝝ eius/ se nouerit incurfurū. Datum viterbiꝝ non. februarij/pontificatus nri anno tertio.

Originale est i car
tusia signatū per
A. 88.

Priores ordinis
subditos suos: et
vicarij priores pos
sunt absoluere: ni
si in casib⁹ in qb⁹
sedes apostolica
esset consulenda.

Idem cōfirmat puilegia alexandri qrti: de qbus supra fit mentio in puilegijs dicti alexandri quarti.

57 **Lemēs** epus/su⁹ fuoꝝ dei: vniūsis christifidelib⁹ p̄sentes lras inspecturis: salutē z aplicā bñdictionē. Tenores qru dā lraz seu indulgētiar/ felicis recordatiōis alexandri pape p̄decessoris nri/reptos in registro ipsi⁹/de xbo ad xbu p̄sentib⁹ fecim⁹ annotari: q tales sunt. Alexader epus/seru⁹ seruoꝝ dei: dilectis filijs/generali caplo cartusien. ordinis: salutē z aplicā bñdictionē. Licet sicut accepim⁹/tā ex p̄stitutiōib⁹ vris p sedem aplicā p̄firmatis/ q̄ ex antiq z approbata p̄suetudine vfi ordinis habeat: vt cū ali quā domū ordis eiusdē vacare: ac ei de aliq p̄ electionē seu postulationē p̄tigerit

Originale est i car
tusia signatuz per
A. 85.

Vide bullam istā
supra fol. 8. lb.

Privilegia et confirmatio summorum

canonicā puideri/duo vicini pores/aut si dom^o vacās a domo cartusse remota sit: ita vt nō teneat annis singulis generale visitare caplm/tn vn^o a fratrib^{us} eiusdē dom^o vocati/electionē seu postulationē hmoi cōfirmant auctoritate vfi capituli vel admittant: Et electus huiusmodi postq^{ue} electioni de se facte assensum presterit/ plenā animarū curā in suos subditos cōsueuerit exercere. ¶ Quia tñ nōnulli priores et fratres ipsius ordinis nihilominus dubitant / q^{uod} huiusmodi curā gere re nequeāt priores taliter instituti / et ppter hoc habeant cōscientiā scrupulosam: nobis humiliter supplicast/ vt prouidere vobis/ et eis saltē ad cautelā sup hoc salubriter curaremus. ¶ Colētes igitur de talium cōsciētis quātū ad istum articulum pertinet/ omnē ambiguitatis scrupulū amoueri/ vobis ac huiusmodi prioribus et fratribus specialiter indulgemus: vt postq^{ue} in priores electi/electioni de se facte assensum pstituerint: et eorū electio per alios priores sic vocatos/ prout superius dicit/ fuerit pfirmata/ possint et debeāt/ tam nostra q^{uam} ipsius pstitutionis vestre/ auctoritate curā gerere supradictā. ¶ Nulli ergo omnino hominū liceat hanc paginā nostre cōcessionis infringere/ vel ei ausu temerario cōtraire. Si quis autē hoc attēptare psumpserit/ indignationē omnipotētis dei/ et beatorū petri et pauli apolo- rorum eius/ se nouerit incurfurū. Datum lateran. xviij. klās februarij/ pontificat^{us} nostri anno tertio. ¶ Alexander epus/ seruus seruorū dei: dilectis filiis/ priori cartusie/ et ceteris prioribus ac fratribus cartusien. ordinis/ salutem et aplicam benedictionē. Thesauo xutū sic preclara vestra religio suū semp astrinxit affectū: q^{uod} habet/ et in conspectu regis eterni placita/ et in oculis hominū gratiosa. Ipsa quidē vt columba mitis et humilis/ et electa domini specialis/ pulchra per totum aspiciat/ omnē a se rugā enormitatis abijciens et maculā deformitatis excludēs/ v- gilantib^{us} illis q^{ui} paterne sollicitudinis in ea gerūt officiū: q^{ui} ibidem nulle possint vitiorū spine succrescere/ sed ipsa florū honoris et fructuū honestatis imarcessibili polleat vbertate. ¶ Propter hunc etenim sancte operatiōis effectū: nunq^{uam} ordo vester officio aliene visitationis vel correctionis indignit/ sed de ipso aliqb^{us} alijs reformationis beneficiū ex puidencia sedis aplice iam puenit. ¶ Cum itaq^{ue} nos qui ex huiusmodi virtuosis actibus / spiritu in dño exultamus/ claris agnoscam^{us} indicijs/ dictū ordinē esse alijs recte vite speculū et salutifere cōuersatiōis exēplū: q^{uod} ipse sicut olim / sic et in posterū ab illis dumtaxat prioribus et fratrib^{us} idoneis/ quos vos filij priores ad h^{oc} duxerit/ deputādos / et a nullo alio visitari possit aut corrigi/ auctoritate presentū duximus statuendū. ¶ Eadē auctoritate nihilomi- nus decernētes/ vt si aliquid cōtra statutū huiusmodi a quoq^{ue} propria extiterit re- meritate presumpit/ sit irritū et inane. ¶ Et si forte aliquē sentētie in vos occasio ne huiusmodi prolate fuerint/ nullū robur obtineant firmitatis / mandato sedis aplice semp saluo. ¶ Nulli ergo oīno hominū liceat hanc paginā nostre constitu- tionis infringere/ vel ei ausu temerario cōtraire. Si quis autē hoc attēptare psum- pserit/ indignationē omnipotētis dei/ et beatorū petri et pauli aploz ei^{us}/ se nouerit incurfurū. Datū lateran. vj. idus februarij/ pōtificat^{us} nri anno tertio. ¶ Alexan- der epus/ seru^{us} seruoz dei: dilecti filijs/ priori cartusie/ et ceteris priorib^{us} ac frīb^{us} car- tusien. ordinis/ salutē et aplicam benedictionē. Exhibita nobis deuotionis vestre petitio cōtinebat: q^{uod} cū exhibeatis vos in hospitalitate omnibus liberales/ dioce- sanis vestris/ et alijs ecclesiarū prelatis eorūq^{ue} familijs/ cū ad domos vestras de- clinant/ charitatiue ministrātes necessaria: Nonnulli prelatozū huiusmodi gratiā cōuertere moliētes in debitū/ et deberi sibi q^{uod} sic sponte illis impēditis asserētes/ vos et domos vestras multipliciter aggrauāt et molestāt. ¶ Nos igit^{ur} quieti vestre in hac parte paterna volētes diligētia puidere/ ne quisq^{ue} platus de cetero id psum- mat/ auctoritate presentū districtius inhibemus. ¶ Nulli ergo oīno hominū lice- at hanc paginā nostre inhibitionis infringere/ vel ei ausu temerario contraire. Si quis autē hoc attēptare psumpserit/ indignationē omnipotētis dei/ et beatorū petri et pauli apostolorū eius/ se nouerit incurfurū. Datū lateran. vj. idus februa- rij/ pontificatus nri anno tertio. ¶ Alexander epus/ seruus seruoz dei: dilectis filiis/ priori cartusie/ et ceteris priorib^{us} cartusien. ordinis/ salutē et aplicā bñdictio- nē. Aiarū salutē plenīs desiderijs affectātes/ auctoritate vobis pferentiū indulgem^{us} vt vos et frēs ordinis vfi pbyteri q^{ui} id duxerit/ cōmittēdū/ mercenariorū vfoz q^{ui}

Vide bullam istā
supra fol. 9. C

Vide bullam istā
supra fol. 8. B

Vide bullam istā
supra fol. 8. F

vobis
inu
ei
nem o
rum. E
ander
tusen
nis p
datur
fragil
nus se
mili p
sibus
impe
q^{ui} pie
risc g
tribu
ordin
torum
lution
facul
stolid
ac vi
tion
tate
more
tion
ab ei
ergo
mer
tis d
xij. k
nou
klās

hocētus
artus

b

58

q^{ui} a
au
tue

A vobis domesticè famulant / possitis confessionē audire / penitentiā illis salutarem iniungere: ac exhibere etiam ecclesiastica sacramenta sine iuris preiudicio alieni. Nulli ergo omnino hominū liceat hanc paginā nostre pcessionis infringere / vel ei ausu temerario cōtraire. Si quis autē hoc attemptare psumperit / indignationem omnipotentis dei / et beatorū petri et pauli apostolorū eius / senouerit incursum. Datum lateran. vi. idus februarij / pontificatus nostri anno tertio. **Alexander** epūs / seruus seruorū dei: dilectis filiis cartusie: et vniuersis prioribus cartusien. ordinis: salutē et apostolicā benedictionē. Licet ad hoc fratrum vestri ordinis pia desudet intentio vt ab eis in his que faciunt prudenter et prouide procedatur scdm deum et ordinis honestatē: Aliquādo tamē ex conditionis humane fragilitate cōtingit: q quidā ex ipsis excedunt in casibus in qbus excomunicatio nis sententiā et notā irregularitatis incurrūt. Quare a nobis supplicatiōe humili postulastis: vt cum viri cōtemplationi dediti sint in religiōis fauorē a discursibus cohibendi / ac ppter viarū pericula / eisdem fratribus ad nostrā presentiam impediāt accessus / sup hoc puidere de benignitate solita curaremus. Nos itaq pie volētes q vestra deuotio in his que digne possumus / sedē apostolicā reperisse gaudeat gratiosam: vt singuli vestrū in cōuentibus sibi cōmissis / pdictis fratribus cōstitutis / ibidem absolutione ac dispensatione indigētibz: siue priusq ordinē intrauerint / siue postea in casibus excesserint memoratis: de cōsilio discretorum fratrum vestrorū qui litterati sint / et deum timētes impertiri valeatis absolutionis beneficiū et dispensare cum eis: vobis auctoritatē presentii concedimus facultatē: nisi adeo grauis fuerit / et enormis excessus / q merito sint ad sedem apostolicā destinādi. Ceterū tibi fili prior cartusie: ac ceteris prioribus ordinis tui: ac vni eorū quē elegeris tibi sup premissis iuxta formā eandē / huiusmodi absolutionis et dispensationis beneficiū impendēdi si necesse fuerit / indulgemus auctoritate presentii potestatē. Clerū ne vobis filij priores ex aliqua causa possit aliqō more vel difficultatis imminere discrimen: singulis diocesanis vestris / dispensationis et absolutionis huiusmodi concedimus auctoritate presentii facultatē: vt ab eis cum vobis vel alicui vestrū fuerit opportunum valeant obtineri. Nulli ergo oīno hominū liceat hanc paginā nostre cōcessionis infringere / vel ei ausu temerario cōtraire. Si quis autē hoc attemptare psumperit / indignationē omnipotentis dei: et beatorū petri et pauli apłorū eius / se nouerit incursum. Datum anagnin. xij. klās iulij / pontificatus nostri anno primo. Per hoc autē nullū ius alicui de nouo acquiri volumus: sed antiquū tantūmodo conseruari. Datum viterbi. x. klās februarij / pontificatus nostri anno tertio.

Vide bullam istā
supra fol. 8. numero
10. 29. 20

Innocētius
quartus

Innocētius quartus: q episcopus grānopolitan⁹ non permittat nos molestari p solutiōe vicesime: terre sancte. Pro toto ordine est priuilegium. Et sunt due bulle.

58

Innocētius episcopus / seruus seruorū dei: venerabili fratri episcopo grānopolitano: salutem et apostolicā benedictionē. Religionis dilectorū filiorū / priorum et vniuersorū conuentū cartusien. ordinis meretur honestas / vt eos sincera diligentes in domino charitate / votis eorum fauorabiliter annuamus. Hinc est q eorū deuotis supplicationibus inclinati q ad prestationem vicesime / terre sancte subsidio deputate: minime teneantur: auctoritate litterarum nostrarū eis diximus indulgendum. Ideoq fraternitati tue per apostolica scripta mandamus: quatenus non permittas dictos priores

Originale est i cartusia signatur per A. 42. et p A. 43.

Non tenemur ad prestationem vicesime / pro subsidio terre sancte.

Privilegia et confirmatio summoꝝ

et conuentus contra concessionis nostre tenorem super hoc ab aliquibus indebitè molestari. **C**onolestatores huiusmodi per censuram ecclesiasticam appellatione postposita compescendo/ac relaxando sententias si que in ipsos priores et conuentus occasione dicte vicesime sunt prolata. Datum pulij. vi. idus februarii/ pontificatus nostri anno decimo.

Idem q non tenemur ad prestationem vicesime terre sancte subsidio deputate: et est pro toto ordine
Et est duplex pulla.

Originale est i car
tusia signatū per
A. 42. et p A. 43.

Ad idem pro toto
ordine de non pre
stando vicesimam
p subsidio tre san
cte.

Innocentius episcopus/seruus seruorū dei: dilectis filiis/prioribus et cōuentibus vniuersis cartusien. ordinis: salutē et apostolicā benedictionē. Religionis vestre meretur honestas: vt vos sincera diligētes in domino charitate/votis vestris fauorabiliter annuamus. **C**hinc est q vestris deuotis supplicationibus inclinari: q ad prestationē vicesime terre sancte subsidio deputate/minime teneamini/auctoritate presentium vobis indulgemus. **N**ulli ergo omnino hominū liceat hanc paginam nostre cōcessionis infringere/vel ei ausu temerario cōtraire. Si quis autem hoc attemptare psumpserit/indignationē omnipotentis dei/et beatorū petri et pauli apostolorū eius/se nouerit incursum. Datum pulij. vi. idus februarii/ pontificatus nostri anno decimo.

Idem q quolibet domus possit tenere seu habere sexaginta vaccas.

Originale est i car
tusia signatū per
A. 38.

Quilibet domus
ordinis possit tene
re. 60. vaccas.

Innocentius episcopus/seruus seruorū dei: dilectis filiis/priori et capitulo ordinis cartusien. salutem et apostolicā benedictionē. **I**n agro ecclesie a domino deputati cultores/inter cetera ipsius agri plataria/ specialiter religionē sacram apostolice gratie intendimus roze cōspargere/ac fauoris fulcimēto necessarij cōfouere: vt laudabilibus continue proficiens incrementis/ florem proferat copiosius honestatis/et fructum salutis vberius deo tribuente producat. **U**nde ne profectum ipsius necessariorū contingat impediri defectu: nō solum nociua sibi correctionis falce amputare cupimus/verum etiā in his ei que opportuna ipsi cognoscimus subuentionis cōmodo prouidere. **C**hinc est q nos attendētes/ vt cōuenit/ defectus multiplices quos pro eo q necessaria vobis non habetis/animalia sustineatis/et indigentie vestre paterno in hac parte compatiētes affectu: Precibus etiā dilecti filij nostri. S. tituli sancte marie trās tiberim presbyteri cardinalis inducti: ordini vestro/ vt quolibet domus ipsius vsq ad sexaginta vaccas prout sibi expedire viderit habere valeat/auctoritate presentium indulgemus. **N**ulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre concessionis infringere/vel ei ausu temerario cōtraire. Si quis autē hoc attemptare psumpserit/indignationē omnipotentis dei/et beatorū petri et pauli apostolorū eius/se nouerit incursum. Datū lateran. iij. non. februarij/ pontificatus nri anno primo.

Idem cōfirmat terminos domus cartusie: Eamq cum omnibus bonis suis ponit sub ptectione apostolica: imponendo penam delinquentibus infra terminos. **I**tem q possumus recipere ad ordinē ad nos venientes: et ex nostris nullus alterius religionis possit recipere aliquem sine litteris nostris. **I**tem vt nullus religiosus infra dimidiā leucā a terminis possessionū nostrarū edificet: aut possessiones acquirat. **I**tem de vocādo alium episcopū: si propriū nō possumus habere. **I**tem q nō tenemur ire ad synodū vel cōuentus foren. etiam p rebus

nostris. Item ne diocesanus se intromittat de electione institutione vel destitutione priorū. Item qd nos aut mercenarii nri nō possumus excōicari cōtra tenore priuilegioz: Nec etiā hi qui nō biscū laborāt qñ alij feriant. Item de nō seruādo generale iterdictum: exclusisq; interdictis: ianuis clausis: submissa voce: nō pulsatis campanis possumus officia diuina celebrare. Item vacante priore: nullus preponat: nisi qd fm statuta fuerit electus. Item nullus sine auctoritate apostolica p rebus nostris vel als in aliquo nos perturbet sub pena zc.

61

Inocētius

epus/seruus seruoz dei: dilecti filijs/priori cartusie/eiusq; fratribus/tam p̄sentibus q̄ futuris/regularem vitā pfessis in ppetuū. Religiosam vitā eligētib⁹/apostolicū cōuenit adesse presidium: ne forte cuiuslibet temeritatis incursum: aut eos a pposito reuocet: aut qd absit/robore sacre religionis infringat. Eapropter dilecti in domino filij/uestris iustis postulationib⁹ clementer annuim⁹: et domū vestrā cū omnibus bonis/pascuis et possessionib⁹/quas impresentiarū rōnabiliter possideris: aut in futurū iustis modis prestante dño poteritis adipisci: sub beati petri et nostra p̄tectione suscipimus/et p̄sentis scripti priuilegio cōmunim⁹/et terminos vestros ab ordine cartusien. puida deliberatione statutos auctoritate aplice cōfirmamus. Ad hec auctoritate aplice iterdicim⁹/et sub interminatione anathematis phibemus: ne qd infra terminos ipsos/hominē capere/furtum seu rapinā cōmittere: aut apponere ignē/vel homicidiū facere audeat: aut homines ad domū vestrā veniētes/vel ab ea redeuntes qmolibet perturbare: vt ob reuerentiā dei et loci vestri infra predictos terminos: non solū vos et fratres vestri: sed etiā alij plenā pacē habeāt et quietē. Vt liceat quoq; vobis/ clericos vel laicos/liberos et abso- lutos a seculo fugiētes/ ad cōuersionem vestrā recipere/et eos absq; vllius cōtradictione in vestro collegio retinere. Prohibemus insup/vt nulli fratru vestroz post factā in eodē loco professionē/absq; licentia prioris sui/fas sit de claustro vestro discedere: discedentē vero absq; cōmuni litterarū vestrarū cautione/ nullus audeat retinere. Sane laborū vestroz de possessionibus habitis ante consiliū generale/ac etiā noualiū/que pprijs manibus aut sumptib⁹ colitis: de qbus noualibus alijs hacten⁹ nō pcepit: siue de hortis/virgultis et piscationibus vestris/vel de nutrimentis animaliu vestroz/nullus a vobis decimas exigere vel extorq̄re p̄sumat. Adiciētes quoq; statuimus: vt infra dimidiā leucā/a terminis possessionū vestrarū/ nulli religioso liceat quodlibet edificū p̄struere/vel possessiones acquirere: sicut ordini vestro dicit⁹/ab aplice sede cōcessum. Consecrationes vero altariū seu basilicarū/ordinationes clericoz vestroz qui ad sacros ordines fuerint pmouēdi: a diocesano suscipiat⁹ episcopo: siquidē catholicus fuerit/et cōmunionē et gratiā apostolice sedis habuerit/et ea vobis gratis/et absq; aliqua prauitate voluerit exhibere: Alioquin liceat vobis quēcūq; malueritis catholicū adire antistitē/cōmunionē et gratiā aplice sedis habentē: qd nimirū nra fult⁹ auctoritate/vob qd postulat impēdat. Insup auctoritate aplice inhibem⁹ ne vllus ep̄s vel alia quelibet psona ad synodos vel cōuentus forenses/vos ire/vel iudicio seculari de vestra ppria substantia v̄l possessionib⁹ v̄s subiacere cōpellat. Nec ad domū vestrā nō vocatus/ causa ordines celebrandi/causas tractandi vel cōuentus aliquos publicos cōuocandi venire p̄sumat. Nec regularē electionē prioris vestri impediāt: aut de instituēdo vel remouēdo eo qui p tēpore fuerit/ cōtra statuta cartusien. ordinis se aliq̄tenus intromittat. Porro/ si ep̄s vel alij ecclesiarū rectores/in ecclesiā vestrā vel psonas inibi cōstitutas/suspensionis/excōicationis/vel interdicti sententiā pmulgauerint: siue etiā in mercenarios vestros pro eo qd sicut dictum est: decimas nō perfoluerint/vel aliqua occasione eorum que ab apostolica vobis benignitate indulta sunt: seu benefactores vestros/pro eo qd aliqua vobis beneficia vel obsequia ex charitate prestiterint/vel ad laborandum

Originale est i cartusia signatū per A. 38.

Dom⁹ carusie cū suis reb⁹ et bonis oib⁹ suscipit sub p̄tectione aplice sedis

Cōfirmat iminos

Immunitas infra terminos domus

Quoslibet laicos et clericos ad ordinē venientes recipere possumus zc. Et post factā professionē nō liceat a claustro discedere sine licentia zc. Recedentes null⁹ retineat. De decimis nō soluendis. Infra dimidiā leucā null⁹ religiosus edificeat aut possessiones acquirat. De cōsecrationib⁹ et ordinibus.

Nō tenemur ire ad synodum/nec cōram episcopis cōparere i iudicio zc nec p̄sit ep̄s nō vocat⁹ i domib⁹ nris ordines celebrare/aut ibidem causas tractare. Reuocantur censure contra nos per ep̄m late: aut p̄tra mercenarios v̄l benefactores nros/v̄l p̄tra eos qd inuāt nos ad laborandū dieb⁹ qbus laboramus.

Ep̄s nō p̄dicitur elec-
tione p̄p̄

Privilegia et confirmatio summorum

Propter cōtra interdicta a diuinis nō cessamus.
Pro electōe pōtū

Inhibitio de non auferēdo bona nostra/vel de nō fatigando etc.

Pena

adiuuerint in illis diebus in quibus vos laboratis/ et alij feriant: eandē sententiā protulerint: ipsam tanquā cōtra sedis aplice indulta prolatā decernimus irritandam. Nec littere vllē firmitatē habeant: quas tacito nomie cartusien. ordinis/ et cōtra tenorē aplice privilegioz cōstitit impetrari. Statuimus etiā/ vt ppter cōmunia interdicta terrarū/ ecclesiā vestra/ excommunicatis et interdictis exclusus/ a diuinis non cogat officiis abstinere. Obcunte vero eiusdē loci priore/ nullus ibidem qualibet subreptionis astutia seu violētia preponat/ nisi quē fratres de cōmuni cōsensu/ vel fratrum maior pars consilij sanioris/ fm deum/ et approbata vestri ordinis instituta pviderint eligendū. Decernimus ergo/ vt nulli omnino hominū liceat ecclesiā vestrā temere perturbare/ aut eius possessiones auferre/ vel ablatas retinere/ minuire seu quibilibet vexationibus fatigare: Sed oīa integra conseruent/ eorū pro quorū gubernatione ac sustentatione cōcessa sunt/ vslibus omnimodis pro futura/ salua sedis aplice auctoritate. Si qua igit in futurū ecclesiastica/ secularisve psona/ hanc nostre cōstitutionis paginā/ sciens cōtra eam temere venire temptauerit/ secūdo tertiove cōmonita/ nisi reatū suū congrua satisfactioe correxerit/ potestatis/ honorisq; sui/ careat dignitate/ reamq; se diuino iudicio existerē de ppetrata iniquitate cognoscat: et a sacratissimo corpore ac sanguine dei et dñi redemptoris nostri iesu christi aliena fiat/ atq; in extremo examine districtē subiaceat vltioni. Cunctis autē eidē loco sua iura seruātibus/ sit pax dñi nostri iesu christi: quatenus et hic fructū bone actionis percipiat/ et apud districtū iudicem premia eterne pacis inueniant/ amen.

Innocētius catholice ecclesie episcopus/ subscripsit.

Ego otto pontueñ. et sancte rufine epus/ subscripsit.

Ego vuillus sabineñ. episcopus/ subscripsit.

Ego petrus tituli sancti marcelli p̄sbyter cardinalis/ subscripsit.

Ego vuillus basilice. xij. aploz p̄sbyter cardinalis/ subscripsit.

Ego frater iohannes tituli scti laurētij in lucina p̄sbyter cardinalis/ subscripsit.

Ego egidius sanctorū cosme et damiani diaconus cardinalis/ subscripsit.

Ego octauianus sancte marie in via lata diaconus cardinalis/ subscripsit.

Ego iohannes sancti georgij ad velū aureū diaconus cardinalis/ subscripsit.

Ego iohannes sancti nicolai in carcere tulliano diaconus cardinalis/ subscripsit.

Ego vuillus sancti eustachij diaconus cardinalis/ subscripsit.

Datū lugduñ. per manū magistri marini sancte romane ecclesie vicecancellarij. iij. non. nouēbris/ indictione tercia/ incarnationis dñice: anno. 48. cc. xlv. pontificatus vero dñi innocētiij pape. iij. anno tertio.

Idem q capitulū generale possit dare licētiā domui cartusie habendi possessiones extra terminos.

Originale est i cartusia signatū per A. 40. et p A. 41.

Capitulū generale pōt dare licētiā domui cartusie acquirendi possessiones extra terminos

Innocētius epus/ seruus seruoz dei: dilectis filiis/ caplo generali cartusien. ordinis: salutē et aplicā benedictionē: Ut domus cartusie que p dei gratiā florere dinoscit valeat dilata-

ri: vt eidē domui habēdi extra suos terminos possessiones in certa quantitate/ vel alia que necessaria sibi expedire videritis/ possitis cōmuni deliberatione cōcedere: statuto cōtrario ipsius ordinis nō obstāte/ auctoritate vobis p̄sentū indulgemus. Nulli ergo oīno hominū liceat hanc paginā nre p̄cessionis infringere/ vlei ausu temerario p̄trahere. Si q̄s aut hoc attēptare p̄sumpserit/ indignationē omnipotentis dei et beatorū petri et pauli aploz eius se nouerit incurfurū. Datū perusij vij. idus ianuarij/ pontificatus nri anno nono. Et sunt due bulle similes.

Idem cōfirmat de instituēdis et destituēdis p̄orib: de correctione delinquentiū: de cōfirmatiōe statutoz factorū et faciendorū: et q nulli nrm liceat appellare sine licētia capli.

Originale est i cartusia signatū per A. 39.

Innocētius epus/ seruus seruoz dei: dilectis filiis/ priori et fratribus cartusien. salutē et aplicā b̄ndictionē. Cum sitis religioni et honestati faciēte dño dediti/ et intenti operibus charitatis:

A speciali nos cōuenit dilectiōis vos p̄rogatiua fouere/ ac vestris ſemp intēdere cō
modis et augmētis. **C**hinc ē q̄ nos religionē vſam que p̄ dei grām circūquaq̄ re
dolet odore d̄tutū: volētes ad anteriora ſemp extēdi et ſuſcipe iugiter incremētū:
ad exēplar felicitis recordatiōis alexādri et innocētij p̄deceſſorū noſtroꝝ romanoꝝ
pontificū: Ea que generale caplm ordinis veſtri de inſtituēdis et deſtituēdis por
bus: ac de illis q̄ ordini ſunt rebelles: et alijs q̄ in ordine ſalubriter ac circūſpectio
ne p̄uida ſtatuerūt hactenus/ vel de cetero duxerint ſtatueda: auctoritate aplica
p̄firmātes/ rata et firma decernimus in poſter p̄manere. **C**ſtatuetes/ ne cui lice
at appellatiōe vel alio modo inſtitutioni veſtri capli temere cōtraire. **C**Nulli er
go hominū/ liceat hāc paginā noſtre p̄firmatiōis et inſtitutionis infringere: vel ei
auſu temerario cōtraire. Si quis aut̄ hoc attēptare p̄ſumpſerit/ indignationē om
nipotētis dei/ et beatoꝝ petri et pauli aploꝝ eius/ ſe nouerit incurſurū. **C**Datum
lugduū. ij. nonas octobris/ p̄tificationis noſtri anno quarto.

B

Gregorius
nonus.

**Gregorius nonus cōcedit: vt ſicut
conceſſum eſt abbatibus: ita et nos
poſſumus abſoluere intrantes or
dinem a ſententia excommunicati
onis in ſeculo illata: niſi eſſet ca
ſus papalis.**

64

Gregorius ep̄s/ ſeruus ſeruoꝝ dei: dilectis filijs vniuer
ſis poribus cartuſien. ordinis: ſalutē et aplicā
b̄ndictionē. **C**Pro reuerētia religionis et ordinis veſtri p̄ter cōmu
ne debitū quo vniuerſis tenemur/ deuotionē veſtrā benigno fauore
pleq̄mur: et vobis in q̄bus cum deo poſſumus ſpecialē grāz exhibe
mus. **C**ū igit̄ abbatib⁹ a ſede aplicā ſit indultū / q̄ poſſint abſoluere de ſeculo ſu
giētes: qui ſuſcepto religionis habitu in eoꝝ monaſterijs p̄ſentē ſe tale cōmiſiſſe
delictū: q̄ ip̄o actu ſententiā excommunicationis incurrerūt/ niſi eoꝝ exceſſus eſſet adeo
difficilis et enormis q̄ ad romanū pontificē p̄ abſolutiōe ſua/ deberēt p̄pter ſcan
dalū deſtinari. **C**ſos veſtris ſupplicatiōibus annuētes/ in religiōis veſtre fauo
rē vt talibus euagādi matēria ſubtrahat̄/ indulgentiā h̄mōi ad vos duximus ex
tendendā. **D**atū p̄uſij. ij. nonas nouēbris/ pontificatus noſtri anno ſecūdo.

Originale eſt i car
tuſia ſignatū per
A. 36.

p̄iores poſſūt ab
ſoluere venientes
ad ordinē ab excoi
cations ſua niſi et

Idem concedit q̄ redditū gaudeant priuilegijs ordinis.

65

Gregorius ep̄ſcopus/ ſeruus ſeruoꝝ dei: dilecti filijs/ pri
ori et capitulo cartuſien. ſalutem et apoſtolicam
benedictionem. **C**Quotiēſ a nobis petiſ/ qd̄ religioni et honeſtati
conuenire diuoſciſ/ animo nos decet libenti concedere: et iuſtis peten
tium deſiderijs fauorem beniuolum impertiri. **C**um igit̄ ſicut veſtra petitiō no
bis exhibita cōtinebat/ ſeptem oblatos qui redditū vulgariter appellat̄ in qua
libet domo veſtri ordinis habeatis/ agriculture veſtre operi deputatos: et ipſi reli
cto ſeculo cōtinentie voto aſtricti/ p̄miſſa loci ſtabilitate ſub obedientia ſine pro
prio viuere teneant̄. **C**ſos veſtris precibus inclinati/ coſdem ſub beati petri et
noſtra p̄tectione ſuſcipimus: auctoritate vobis preſentium indulgentes/ vt ipſi
eiſdem lib̄rtatibus et imunitatibus gaudeant/ quibus gaudent fratres ordinis
antedicti. **C**Nulli ergo omnino hominum/ liceat hanc paginam noſtre p̄tectioni
nis et conceſſionis infringere/ vel ei auſu temerario cōtraire. Si quis autem hoc
attemptare preſumpſerit/ indignationem omnipotētis dei/ et beatoꝝ petri et pau
li apoſtolorū eius/ ſe nouerit incurſurum. **D**atum reate. ij. noſ. februarij/ pontifi
catus noſtri anno quinto.

Originale eſt i car
tuſia ſignatū per
A. 37.

Oblati ſeu redditū
ordinis/ niſi de gau
dent priuilegijs.

Privilegia et confirmatio summorum

Clemens quintus.

Clemens quintus: quod domus cartusie cum bonis suis iuste possessis sunt sub protectione apostolica: et ipsa bona presentia et futura confirmat.

Originale est i cartusia signatur per A. 103.

Domus cartusie cum suis rebus et bonis sunt sub protectione sedis apostolice

Confirmat bona que sunt domus

Clemens episcopus servus servorum dei: dilectis filiis priori et conventui maioris domus cartusie: granopolitane diocesis: salutem et apostolicam benedictionem. Cum a nobis petitis quod iustum est et honestum: tam vigor equitatis quam ordo exigit rationis: ut id per sollicitudinem officii nostri ad debitum perducatur effectum. Eapropter dilecti in domino filii vestris iustis postulationibus grato concurretes assensu: personas vestras et locum in quo divinis estis obsequiis mancipati: cum omnibus bonis que impresentiarum rationabiliter possidetis: ac in futurum iustis modis: prestante domino poteritis adipisci: sub beati petri et nostra protectione suscipimus. Specialiter autem decimas/terras/domos/hortos/prata/pascua/molendina/et alia bona vestra: auctoritate apostolica confirmamus: et presentis scripti patrocinio communimus: salva in predictis decimis moderatione consilii generalis. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre confirmationis infringere/vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare presumpserit/indignationem omnipotentis dei et beatorum petri et pauli apostolorum eius se noverit incursurum. Datum vienne decimo quinto kalendas aprilis/pontificatus nostri anno septimo.

Gregorius decimus.

Gregorius decimus confirmat omnia privilegia domus cartusie tam ab ecclesia quam a laicis concessa: testificans quod nullius nisi romane curie potestati sumus subiecti.

Originale est i cartusia signatur per A. 94.

Confirmat omnia privilegia domus cartusie.

Gregorius episcopus servus servorum dei: dilectis filiis priori et conventui monasterii de cartusia ad romanam ecclesiam nullo medio pertinenti: cartusien. ordinis granopolitane diocesis: salutem et apostolicam benedictionem. Cum a nobis petitis quod iustum est et honestum: tam vigor equitatis quam ordo exigit rationis ut id per sollicitudinem officii nostri ad debitum perducatur effectum. Eapropter dilecti in domino filii vestris supplicationibus inclinati/omnes libertates et immunitates/a predecessores nostris romanis pontificibus per privilegia seu alias indulgentias/vobis et monasterio vestro concessas: necnon libertates et exemptiones secularium exactionum a regibus et principibus ac alijs christifidelibus rationabiliter vobis indultas: sicut eas iuste et pacifice obtinetis/vobis et per vos eidem monasterio auctoritate apostolica confirmamus et presentis scripti patrocinio communimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre confirmationis infringere/vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare presumpserit/indignationem omnipotentis dei et beatorum petri et pauli apostolorum eius se noverit incursurum. Datum lugduni. viij. kals february/pontificatus nostri anno secundo.

Nicolaus

68

B

L

69

a po

iurie

clma

pud

auce

gina

re pfi

rit in

D

hannes

simus

laus

70

Nicolaus
quartus

Nicolaus quartus: q non tenemur
procurare aut ministrare necessa-
ria legatis sedis apostolice: et q su-
mus exempti a subsidys et exactio-
nibus. Et sunt due bulle.

68

Nicolaus episcopus / seruus seruoz dei: dilectis filijs
priori cartusie: et vniuersis prioribus et fratri-
bus cartusien. ordinis: salutē et apostolicā benedictionē. **C**abe-
ritis vfe deuotionis inducimur: vt qd a nobis suppliciter peti-
tis / ad exauditionis gratiā qstū cū deo possumus fauorabiliter
admittamus. **C** Vestris itaq; supplicatiōibus inclinati / ad in-

Originale est i car-
tusie signatur per
A.98. A.99.

Vide bullam istā
clementis supra
fol.15. L.

Dom^o ordinis nō
tenent pcurare le-
gatis aplice sedis
nec ad solutionem
quorūvis subsidio-
rum / nisi fiat expōsa
mentio de ordine.
C Cassant cēsure
in contrariū late.

B star felicitis recordatiōis / clemētis pape quarti pdecessoris nostri / pntiū vobis au-
croitate cōcedimus: vt ad exhibendas pcuratiōes legatis aplice sedis / etiā si fu-
erint de latere sedis eiusdem vel eius nūcijs / seu ad pstantia queuis subsidia seu ex-
actiones quocūq; nomine censeant / quibuscūq; psonis minime teneamini: nec
ad id compelli aliquatenus valeatis p litteras aplicas vel legatoz eorundē: etiā
si se specialiter extenderēt ad exemptos / nisi p dicte lre aplice de hac pcessione et or-
dine vfo / plenā et expōsam ac de verbo ad verbū fecerint mentionē. **C** Hos em ex-
cōmunicatiōis / suspēsiōis et interdicti sentētijs si quas cōtra tenorem hmoi nre
cōcessiōis a quoq; pmulgari cōtigerit / exnūc decernimus irritas et inanes. **C** Nul-
li ergo oīno hominū / liceat hāc paginā nre pcessiōis infringere / vel ei ausu teme-
rario cōtraire. Si quis aut hoc attemptare psumpserit / indignationem omnipo-
tentis dei / et beatorū petri et pauli aploz eius / se nouerit incurfurū. **D**atū rome
apud sanctā mariā maiore. v. nonas maij / pōtificatus nostri anno secūdo.

Idem **D** possumus vti priuilegijs papalibus licet nō fu-
erimus vsi: dum tamen non interuenerit pscriptio.
Et sunt tres bulle similes

69

Nicolaus episcopus / seruus seruoz dei: dilectis filijs / priori cartu-
sie / ac ceteris prioribus et fratribus cartusien. ordi-
nis: salutē et aplicā bndictionē. **C** Lū sicut ex pte vestra fuit ppositum
corā nobis / vos et pdecessores vestri / qbusdā puilegijs et indulgentijs

Originale est i car-
tusie signatur per
A.100. A.101. et p
A.102.

Possumus vti pri-
uilegijs qd non
dum vsi fuim^o / dū
tū nō sit pscriptus

a pdecessoribus nris romanis pōtificib^o / ordini vfo cōcessis / ppter simplicitatē et
iuris ignorantia / vsi nō fueritis tpius retroactis. **C** Hos vris supplicatiōib^o in-
clinati / ordinis eiusdē indēnitati volētes in postez pcauere / vtēdi de cetero eiusdē
puilegijs et indulgentijs / dūmodo eis nō sit p pscriptionē vl als legitie derogatū /
auctoritate vobis pntiū pcedim^o facultatē. **C** Nulli ergo oīno hominū / liceat hāc pa-
ginā nre pcessiōis infringere / vel ei ausu temerario cōtraire. Si qd aut hoc attēpta-
re psumpserit / indignationē oipotētis dei / et brōz petri et pauli aploz eius / se noue-
rit incurfurū. **D**atū apd vrbē veterē. iij. klās nouēbris / pōtificat^o nri anno tertio.

Johannes
vicesimus
primus

Johānes vicesimus prim^o cōfirmat
oēs libertates seu puilegia domui
cartusien. pcessa: tam a summis pō-
tificibus qz a principibus secula-
ribus.

Originale est i car-
tusie signatur per
A.95.

70

Johānes episcopus / seru^o seruoz dei: dilectis filijs / priori et cōuētui
monasterij cartusie / grānopolitane diocesis: salu-
tē et aplicā bndictionē. **C** Lū a nobis peti^o qd iustū est et honestū / tam

Privilegia et confirmatio summorum

Confirmat oia pri-
vilegia dom^o car-
tusie.

vigor equitatis q^o ordo erigit rationis/vt id p sollicitudinē officij nostri/ad debi-
tū pducatur effectū. ¶ Cap^o propter dilecti in dño filij vestris iustis postulationibus
grato pcurrente assensu/oēs libertates et immunitates a pdecessorib⁹ nris/romanis
pōtificibus/sive p privilegia seu alias indulgētijs/vobis et monasterio vestro cō-
cessas:necnō libertates et exemptiones seculariū exactionū a regibus et pncipib⁹
ac alijs christifidelibus rationabiliter vobis et monasterio pdicto indultas:sicut
eas iuste ac pacifice obtinetis/vobis et p vos/eidē monasterio auctoritate aposto-
lica pfirmamus/et pntis scripti patrociniō cōmunimus. ¶ Nulli ergo oīno homi-
num/liceat hāc paginā nre pfirmatiōis infringere/vel ei ausu temerario cōtraire.
Si quis autē hoc attemptare psumpserit/indignationē omnipotentis dei/et bea-
torū petri et pauli apostolorū eius/se noverit incursurū. Datū viterbi. v. kalendas
nouēbris/pontificatus nostri anno primo.

Idem Prohibet ne quis in psonis vel rebus nostris mo-
lestiam inferat: aut de bonis nostris contra iusticiā
aliquid retineat.

Originale est i car-
tusie signatur per
A.96.

Thānes

ep^s/seruus seruorū dei: dilectis filijs/priori et con-
uentui monasterij cartusie: grānopolitane dioce-
sis:salutē et apostolicā bñdictionē. ¶ Ex parte vestra fuit ppositum
corā nobis/ q^o nōnulli clerici et laici asserentes se in vos aliqd questiois
habere:aliqui monachos/interdū pueros/et nōnq^o aialia et alia bona

monasterij vfi ptertu cuiusdā praue p̄suetudinis/temeritate ppria vadiare/inua-
dere:ac tādū detinere p̄sumūt/donec sit eis de hmoi q̄stionib⁹ iuxta ipsorū bñpla-
citum satisfactum:quanq^o iurisdictionē qua hoc possint in vos/nō habeāt ordina-
riam seu etiā delegatā. ¶ Cū itaq^o iudicialis rigor sit ideo in medio p̄stitutus/vt
nemo sibi audeat p̄sumere vltionē:et ob hoc id tanq^o nullo iure subnixum/non sit
aliquatenus tolerandū. ¶ Nos volētes quieti vfe cōsulare/ac p̄dictorū malicijs
obuiare/auctoritate p̄sentij districtius inhibemus:ne quis p̄dicte p̄suetudinis
occasione vobis memoratas inferre molestias/ac bona monasterij vestri/absq^o iu-
ris ordine occupare/vadiare/seu quomodolibet detinere p̄sumat. ¶ Nulli ergo
omnino hominū/liceat hāc paginā nostre inhibitiōis infringere/vel ei ausu te-
merario contraire. Si q^s autē hoc attēptare p̄sumpserit/indignationē omni-poten-
tis dei/et beatorū petri et pauli ap̄lorū eius/se noverit incursurū. Datū viterbi. iij.
nonas martij/pōtificatus nostri anno primo.

Nō possum^o p̄-
gnorari seu vadia-
ri et c.

Johannes. 22.

Johānes vicesimussecundus:q^o nō
tenemur soluere decimas possessi-
onum nostrarū:nisi intersit pactū
vel p̄scriptio. Et est duplex
bulla.

Originale est i car-
tusie signatur per
A.104.

Thānes

ep^s/seruus seruorū dei:dilecti filijs cartusie
et alijs prioribus et fratribus vniuersis cartu-
sien. ordinis:salutē et apostolicā bñdictionē. ¶ P̄signis ordi-
nis vestri religio fecūditate referta/virtutum et meritorū conspi-
cua sanctitate/necnō deuotionis sinceritas/quā reuerenter et se-
dulo erga nos et romanam exhibetis eccliam pmerent/vt vos
apostolici fauoris plenitudine psequentes/vobis reddamur ad

Vide bullam istā
sup fol. 13. L

grām liberales. ¶ Exhibita siqdē nobis vfa petitio p̄tinebat:q^o dudū felicitis re-
cordatiōis/clemēs papa q̄rtus p̄decessor noster/vobis vniuersis et singulis vt la-
borū vrorū de possessiōibus/tā ante q̄ post generale p̄siliū acq̄sitis/q̄s pprijs ma-
nibus infra vros terminos/vel vris sumptibus colitis/nulli decimas soluere te-
neremini p suas lras duxit indulgendū:districtius inhibens/ne quis a vobis de

De decimis nō
soluendis

A huiusmodi laboribus/decimas exigere vel extorquere p̄sumeret: non obstante q̄ aliq̄ domus vestri ordinis/decimas de h̄mōi laboribus aliq̄ p̄soluissent: dūmo/ do inter vos v̄l aliquos v̄m/ r̄ rectores eccliarū ad quas p̄dicte decime p̄tinerēt/ de ipsis soluendis pactū nō interuenisset/ vel tanto tpe soluissetis easdē/ q̄ suffice/ ret alias legitime p̄scribenti: put in eiusdē p̄decessoris litteris plenius continef. Hos itaq̄ v̄ris supplicatiōibus inclinati: q̄ sup hoc ab eodē p̄decessore actū est/ ratū r̄ gratū habētes: illud auctoritate apostolica ex certa sciētia p̄firmamus/ r̄ p̄ sentis scripti patrociniō cōmunimus. Nulli ergo omnino hominū/ liceat hanc paginā n̄re p̄firmatiōis infringere/ vel ei ausu temerario cōtraire. Si quis autem hoc attēptare p̄sumpserit/ indignationē omnipotētis dei/ r̄ beatorū petri et pauli apostolorū eius/ se nouerit incursum. Datum auinion. quarto nonas iulij/ pontifi/ catus nostri anno secundo.

B Idem De decimis possessionum nostrarum et noualium non soluendis. Et sunt due bulle.

73

Whānes

ep̄s/ seru⁹ seruorū dei: dilectis filiis/ v̄niuersis p̄r/ oribus r̄ conuētibus ordinis cartusici. salutem et aplicā b̄ndictionē. Actus v̄ros in regis eterni b̄nplacito dirigentes exercitio virtutū cultui religionis intenditis: r̄ p̄ denotaz orationū in stantiā salutē queritis animarū: sicq̄ p̄pitiatiōē celestis gratie p̄me/ rētes/ ad eterne beatitudinis brauiū tenditis/ tanq̄ b̄ndictionis filiis rep̄omis/ sum/ p̄pter q̄d digne meruist/ apostolicis attolli fauoribus: et illius prerogatiua gratie cōmuniri: p̄ quā vobis cōmoda quietis accrescant/ vestreque religionis sta/ tus/ ad laudē diuini nominis augeat. Oblata siquidē nobis ex parte v̄sa peti/ tio continebat: q̄ dudū apostolica sedes vos r̄ ordinē vestrū affluentia pietatis p̄sequēs/ gratiose vobis r̄ eidem ordini: q̄ de puētib⁹ illaz possessionum r̄ no/ ualium/ nemini teneamini soluere decimas que p̄p̄iis manibus excolebatis vel sumptibus/ durit p̄ speciale priuilegium indulgēdum. Cum itaq̄ post indultū h̄mōi multa vobis r̄ eidem ordini/ in diuersis regionibus monasteria/ con uentus r̄ loca incrementū gratia diuina p̄bente/ accreuisse noscant: Et nonnullē eccliaſtice p̄sone p̄tendant indultum h̄mōi ad eadem loca nequaquē extendi. Hos volentes vobis h̄mōi gratiam ampliare/ vestris supplicationib⁹ inclinati/ p̄redi/ ctum indultū ad eadē monasteria/ q̄ post illō vobis r̄ eidē ordini/ vt p̄dicif accre uerunt extendi volum⁹ de gratia speciali. Nulli ergo oīno hominū/ liceat hanc paginā nostre ampliatiōis r̄ volūtatis infringere/ vel ei ausu temerario cōtraire. Si q̄s autē hoc attēptare p̄sumpserit/ indignationē omnipotētis dei/ r̄ beatorū pe tri et pauli apostolorū eius/ se nouerit incursum. Datum auinion. idus iulij/ ponti/ ficatus nostri anno tertio.

Originale est i car tusia signatus per A. 106. r̄ p̄ A. 107

De decimis non soluendis: etiam de his que nou/ ter accreuerūt or/ dini r̄c.

B Idem dedit cōseruatores r̄ iudices ordini n̄ro: archiepm̄ ebredun. ep̄m grānopolitañ. et decanū viennē. cū plena auctoritate faciendi nobis iusticiam: etiā si opus fuerit in uocato brachio seculari: et possunt molestatores n̄ros trahere ad iudiciū tribus dietis lōge a p̄pria diocesi: nō obstantibus iuri bus et puilegiis in cōtrariū factis. Due sunt bulle similes.

74

Whānes

ep̄us/ seruus seruorū dei: venerabilibus fratribus archiepm̄ ebredun. r̄ ep̄o grānopolitañ. ac dilecto filio decano ecclie viennē. salutē r̄ apostolicā b̄ndictionem. Abili/ tanti ecclie/ licet imeriti disponēti domino p̄sidentes/ circa curā eccliarū et monasteriorū omni sollertia reddimur indefessa solliciti/ vt iuxta de bitum pastoralis officij/ eorū occurramus dispendijs r̄ p̄fectibus/ diuina coope/ rante clementia salubriter intendamus. Sane dilectorū filiorū/ prioris r̄ conuē tus maioris domus cartuse/ grānopolitañ. diocesis/ aliorūq̄ priorū r̄ fratrum ac

Originale est i car tusia signatus per A. 105. Conseruatores

Præuilegia et confirmatio summoꝝ

Conseruatoria.

conuerforum cartusien. ordinis/in diuersis mundi partibus consistentium/con-
questione pcepimus: **N**onnulli venerabiles fratres nostri/patriarche/archiepi/
episcopi/ceteriq; ecclesiarum plati ac clerici/et ecclesiastice persone/tam religiose q̃
seculares/necnon duces/marchiones/comites et barones/nobiles/milites/comu-
nia ciuitatum/yniueritates/et alie singulares persone/occuparunt seu occupari
fecerunt ecclesias/villas/opida/colonos et seruos/animalia/decimas/nemora/
prata/pascua/piscarias/venationes/hortos/pomeria/molendina/terras/domos/
vineas/possessiones/iura/redditus et prouentus ipsorum/et alia bona mobilia et
immobilia/ad priores/fratres et ordinem predictos spectantia: et ea detinent in/
debite occupata. **N**onnulli etiam ciuitatum et partium predictorum/qui nomē
domini inuacuum recipere non formidant/prioribus et fratribus supradictis/su-
per eccl̃is/villis/opidis/colonis et seruis/animalibus/decimis/nemoribus/pa-
ris/pascuis/piscariis/venationibus/hortis/pomeriis/molendinis/terris/locis/
domibus/vineis/possessionibus/iuribus/redditis et prouentibus eorundem:
et quibuscunq; alijs bonis mobilibus et immobilibus/spiritualibus et temporalib;
bus/ac alijs rebus ad priores et fratres predictos spectantibus/multiplices mo-
lestias et iniurias inferunt et iacturas. **Q**uare dicti priores et fratres/nobis hu-
militer supplicarunt/ut cum eisdem valde reddatur difficile pro singulis quere-
lis/ad apostolicam sedem habere recursum/prouidere sibi super hoc paterna di-
ligentia curaremus. **M**os igitur aduersus occupatores/presumptores/mole-
statores et iniuriatores huiusmodi illo volentes eis remedio subuenire/per quod
illorū compescatur temeritas/et alijs aditus committendi similia p̃cludatur: Discre-
tioni vestre per apostolica scripta mandamus/quatenus vos vel duo aut vnus
vestrum per vos vel per alium seu alios/etiam si sint extra loca in quibus depu-
tati estis conseruatores et iudices/prefatis prioribus et fratribus efficacis defen-
sionis presidio assistentes/non permittatis eisdem super his et quibuscunq; alijs
bonis et iuribus/ad dictos priores et fratres spectantibus/ab eisdem vel quibul-
cunq; alijs indebite molestari: vel eis grauamina/seu damna vel iniurias irroga-
ri/facturi dictis prioribus et fratribus: cum ab eis seu vicariis aut procuratorib;
suis vel eorum aliquo fueritis requisiti de predictis/et alijs personis quibuscunq;
super restitutione ecclesiarum/villarum/opidorum/colonorum et seruorum/ani-
malium/decimarum/nemorum/pratorum/pascuarum/piscariarum/venationū/
hortorum/pomeriorum/molendinorum/locoꝝ/terrarum/domorum/vinea-
rum/possessionum/iurium/reddituum et prouentuum/ac bonorum immobilium
et mobilium/et aliorum quorumcunq; bonorum: necnon de quibuscunq; molestijs/
iniurijs atq; damnis presentibus et futuris/in illis videlicet que iudiciale req̃-
runt indaginem/de plano sine strepitu et figura iudicij: in alijs vero prout qua-
litas ipsorum exegerit/iusticie complementum. **O**ccupatores seu detentores/
molestatores/p̃sumptores et iniuriatores huiusmodi/necnō cōtradictores quos-
libet et rebelles cuiuscunq; dignitatis/status/ordinis vel conditionis extiterint/
quandocunq; et quotienscunq; expedierit/per censuram ecclesiasticam/appellatio-
ne postposita compescendo: Inuocato ad hoc si opus fuerit auxilio brachij secu-
laris. **N**on obstantibus felicis recordationis bonifacij pape octauī p̃decesso-
ris nostri/in quibus cauetur/ne quis extra suam ciuitatem vel diocesim/nisi in cer-
tis exceptis casibus/et in illis vltra vnam dietam a fine sue diocesis ad iudicium
euocetur: Seu ne iudices et conseruatores a sede deputati p̃dicta/extra ciuitatem
et diocesim in q̃bus deputati fuerint contra quoscunq; procedere/sive alij vel alijs
vices suas committere/aut aliquos vltra vnam dietam a fine diocesis eorundē tra-
here p̃sumāt: seu q̃ de alijs q̃ de manifestis iniurijs et violentijs et alijs que iu-
dicialem indaginem exigūt/prius in eos si secus egerint et in id procurantes ad-
iectis/conseruatores se nullatenus intromittant: Et tam de duabus dietis in cō-
silio generali/dūmodo vltra duas vel tres dietas aliquis extra suam ciuitatem et
diocesim/auctoritate p̃sentium non trahat/q̃ alijs quibuscunq; constitutiōibus a
p̃decessoribus romanis pontificibus: tam de iudicijs delegatis et conseruatori-
bus/q̃ p̃sonis vltra certum numerum ad iudicium nō vocādis/aut alijs edictis/
que vestre possent in hac parte iurisdictioni aut potestati/eiusq; libero exercitio

Mos vel duo et.

Sine strepitu.

Inuocato et.

Non obstante
videlicet ca. statu-
tum. de rescriptis.
li. 6.

Et in ca. si. de offi.
dele. eo. li.

Et in ca. i. de offi.
dele. eo. li.

Ultra duas vel
tres dietas

A quomodolibet obuiare. Seu si aliquibus cōmuniter vel diuissim a p̄dicta sit sede indultum: q̄ excommunicari/suspendi vel interdicti seu extra vel vltra certa loca ad iudiciū euocari non possint/per litteras apostolicas non facientes plenā et exp̄ssam ac de verbo ad verbū de indulto huiusmodi et eorū personis et locis/ordinibus ac nominibus proprijs mentionē: et qualibet alia indulgentia dicte sedis generali vel speciali/cuiuscunq̄ tenoris existat: per quam p̄sentibus non exp̄ssam vlt̄ totaliter non insertam vestre iurisdictionis explicatio in hac parte valeat quomodolibet impediri: et de qua cuiusq̄ toto tenore de verbo ad verbū in nostris litteris habenda sit mētio specialis. ¶ Ceterū volum⁹ et apostolica auctoritate decernimus/q̄ quilibet vestrū prosequi valeat articulū etiam per aliū inchoatū: quousdem inchoans nullo fuerit impedimento canonico impeditus: q̄q̄ a data p̄sentriū sit vobis et vnicuiq̄ vestrū in p̄missis omnibus et eorū singulis/ceptis et nō ceptis/p̄sentibus et futuris p̄petuata potestas et iurisdicō attributa: vt eo vigore/eaq̄ firmitate possitis in p̄missis omnibus/ceptis et nō ceptis/p̄sentibus et futuris et pro p̄dictis procedere/ac si p̄dicta omnia et singula/etiam vobis cepta fuissent: et iurisdicō vestra et cuiuslibet vestrū in p̄dictis omnibus et singulis/p̄ citationem vel modū aliū p̄petuata/legitimū extitisset constitutione p̄dicta sup̄ conseruatoribus et alia q̄libet in cōtrariū edita nō obstāte. Datū auinio. iij. nonas iulij/p̄p̄ficatus nostri anno secūdo.

B **75** **Idem** Q̄ sumus exempti de fructibus vacantium. Et sunt due bulle:
Iohannes ep̄s/seru⁹ seruoz dei: dilectis filijs/p̄p̄oribus et fratribus ordinis cartusiē. salutem et apostolicam b̄ndicōnē. ¶ Deuotionis vestre sinceritas/p̄ quam libet diuine maiestatis inheretis obsequijs/digne nos excitat et inducit/vt vos et ordinē vestrū pat̄no p̄sequētes affectu/vobis reddamur ad gratiā quā necessitatib⁹ v̄ris vtilē fore cōspicimus liberales. Dudū siquidē p̄ necessitatibus camere nostre vtiq̄ grandibus facilius supportādis/fructus/redditus et prouētus primi anni quorūlibet b̄nficioz ecclesiasticoz vacantū/etiam dignitatū p̄sonatū et officioz/cathedralibus et abbatialibus ecclesijs secularibus et regularibus exp̄ssim exceptis: p̄cipiendos p̄ dicta camera certo modo p̄ nostras diuersas litteras vsq̄ ad certi temporis spacium nōdum finitum duximus referuandos. ¶ Cum itaq̄ sicut porrecte nobis petitionis vestre series continebat: ordo vester adeo tenues habeat possessiōes et redditus: q̄ vix possint vobis sufficere ad vestrū victū necessariū et vestitū: q̄q̄ priores prioratū eiusdē ordinis qui singulis annis p̄sueuerūt petere in v̄ro cap̄lo generali ab officijs h̄mōi prioratū se absolui: frequenter ex causis leuib⁹ ad eorū instantiā seu de volūtate dicti ordinis ab huiusmōi officijs absoluunt. ¶ Illis qui vos et ordinē ip̄m brachijs pat̄erne charitatis amplectimur: his p̄sideratis attēte volentes vos ab omnibus q̄ vobis incūberēt ratione reseruatiōis fructū/redditū et prouētū huiusmodi releuare: vt de fructibus domoz ordinis p̄dicti vacantū: nihil a vobis p̄ quēpiā p̄textu reseruatiōis h̄mōi exigi debeat/ vsq̄ ad apostolice sedis b̄n̄placitū/p̄sentriū tenore vobis cōcedimus de gratia speciali. ¶ Nulli igit̄ oīno hominū/liceat hāc paginā n̄re p̄cessionis infringere/vel ei ausu temerario cōtraire. Si q̄s aut̄ hoc attemptare p̄sumpserit/indignationem omnipotētis dei et beatorū petri et pauli apostolorū eius/se nouerit incursurū. Datū auinio. tertio kalēdas maij/p̄p̄ficatus nostri anno quartodecimo.

Originale est I cartusia signatum p̄ A.108. et p̄ A.109

De p̄mis fructib⁹ vacantū b̄nficioz

Nō tenemur ad solutionem p̄mōz fructuum vacante prioratu n̄ri ordis

Usq̄ ad 22.

Idem Mandat de p̄dicta exemptione vacantū collectoribus presentibus et futuris: vsq̄ ad beneplacitum sedis apostolice.

76 **Iohannes** ep̄s/seru⁹ seruoz dei: dilectis filijs/vniūsis collectorib⁹ fructū/redditū et prouētū b̄nficioz ecclesiasticoz vacantū primi anni p̄ necessitatib⁹ camere n̄re releuādis vtilius auctoritate

Originale est I cartusia signatus per A.110. et p̄ A.111.

Privilegia et confirmatio summorum

Iste sunt executoriales precedendi p vacantibus.

apostolica referuatoꝝ in quibusuis partibus deputatis / et in posterum deputandis: salutem et apostolicam benedictionem. ¶ Deuotionis sinceritas dilectorum filiorum/priorum et fratrum ordinis cartusien. per quam ipsi libet diuine maiestatis inheret obsequijs/digne nos excitat et inducit: vt eos et ipsorum ordinem patermo psequentes affectu/eis reddamur ad gratiam qua necessitatibus ipsorum vtilem fore conspiciamus liberales. ¶ Dudum siquidem pro necessitatibus camere nostre vtiq; gradibus facilius supportandis/fructus/redditus et prouentus primi anni quorūlibet beneficiorū ecclesiasticorū vacantium/etiam dignitatum/personatum et officiorū/cathedralibus et abbatialibus ecclesijs secularibus et regularibus expressim exceptis/percipiēdos p dicta camera certo modo per nostras diuersas litteras vsq; ad certi temporis spacium nōdum finitum duximus referuandos. ¶ Cum itaq; sicut porrecte nobis eorundem priorum et fratrum petitionis series continebat/ordo ipsorum adeo tennes habent possessiones et redditus q; vix possunt ei sufficere ad eorum victum necessarium et vestitum: Quos priores prioratum eiusdem ordinis/qui singulis annis consueuerunt petere in eorū capitulo generali ab officijs huiusmodi prioratum se absolui / frequēter ex causis leuib; ad eorum instantiam seu de voluntate dicti ordinis/ab huiusmodi officijs absoluunt. ¶ Hos qui eosdem priores et fratres ac ordinem ipsum brachijs paterne charitatis amplectimur: hīs consideratis attente volentes eos ab omnibus que ipsis incumbere/ratione referuationis fructuum/reddituum et prouentuum huiusmodi releuare: vt de fructibus domorum ordinis predicti vacantium/nihil ab eis per quempiam pretextu referuationis huiusmodi exigi debeat/ vsq; ad apostolice sedis beneplacitum/eis p nostras litteras concessimus de gratia speciali. ¶ Quocirca discretionī vestre per apostolica scripta mādāmus/qua tenus prefatos priores et fratres super huiusmodi fructibus/beneplacito durante predicto nullatenus molesteris. Datum auinio. tertio kalendas maij/pontificatus nostri anno quarto decimo.

Idem De domus bonipassus de terris/possessiōibus q̄s tradit alijs excolendas possit decimas percipere.

Originale istius bulle est in domo bonipassus/puncte puinae: Trāsumptū sō in cartusia signatus per A. 166.

Iohannes episcopus/seruus seruorū dei: dilectis filijs/priori et fratrib; domus bonipassus cartusien. ordinis/caualicē. diocesis: salutē et aplicā bñdictionē. ¶ Religiois vfe pmeret honestas: vt vos q̄s speciali diligim; in dño charitate/psequimur grā sedis aplice et fauore. Lū itaq; sicut petitio vfa nobis exhibita cōtinebat: p eo q; terras et possessiones quas vobis et domui vfe p sustentatiōe vfa cōcessimus/pprijs sumptib; excolitis/pppter occupatiōes et decursus culturre huiusmodi/officijs diuinis vacare cōmode nequeatis:quinimo laicorum colorum familiam vobiscum habitantium/et animalia necessaria nutrire: Propterea vos oporteat: et ob hoc vt diuino cultui libere intendere valeatis/et secularium vitare tumultus: credatis vobis expedire vt terras et possessiones huiusmodi tradatis alijs excolendas. ¶ Hos tum propter premissa/tum ob tenuitatē vestrorū reddituum et prouentuum/volētes vos in hac parte psequi gratiose: vestris supplicatiōibus inclinati: q; de p̄dictis terris et possessiōibus domus vfe/quas traderis alijs excolendas/possitis decimas percipere et habere: quas coloni qui eas excolunt/soluere alijs tenerent: Etiam si alie ecclesie vel persone fuerint in possessione vel quasi/percipiendi ipsas decimas a coloni qui coluerunt possessiones predictas. Nec p dictis terris et possessionibus possint a dictis coloni nisi per vos dūtaxat exigi decime memorate. Nec ad id dicti coloni a quoq; valeant coartari/vobis auctoritate presentium indulgemus. ¶ Nulli ergo omnino hominum/liceat hanc paginam nostre concessionis infringere/vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare presumpserit/indignationē omnipotentis dei/et beatorū petri et pauli apostolorū eius/se noverit incursurū. Datū auinio. iij. kalēdas maij/pōtificatus nostri anno quarto decimo.

A
Clemens
xtus

Clemens sextus: extendit priuilegia ad ceteras domos ordinis vsqz tunc inchoatas.

78

Lemēs

ep̄s/seruus seruoꝝ dei: dilecti filijs cartusie/ce/terisqz poribusz fratribus cartusie. ordinis: salutē et apostolicā b̄dictionē. ¶ Presignis ordinis vestri sacra religio in agro dominico/diuiua dispositiōe plantata/ex sue institutiōis exordio/p insigniū meritoꝝ gratiā et exemplaris vite doctrinā/vberes hactenus in vniuersali ecclia honestatis et salutis

Originale est i cartusia signatū p A. 114.

B

fructus ptulit et pducit: Et ideo dignū et congruū arbitramur/vt ordinē ip̄m/psonas et loca eiusdē/opportunis muniamus p̄sidijs/et specialibus fauoribus attollamus. ¶ Sane petitio v̄sa nobis exhibita cōtinebat: qz sedes apostolica vobis et ordini v̄so nōnulla priuilegia/libertates et immunitates/et alias nōnullas gratias continētia de sua consueta benignitate concessit: qz post concessiōē priuilegiorum h̄mōi/nōnulle domus vestri ordinis in diuersis p̄ribus fundate sunt a nōnullis fidelibus et etiā inchoate: Quare nob̄ humiliter supplicastis/vt priuilegia h̄mōi ad dictas domos extēdere/de benignitate apostolica dignaremur. ¶ Nos igiŕ attendentes: qz vos sub arte vite studio/gratum et assiduum impenditis dño famulatum: et qz currētibus in stadio h̄mōi vite/rectum iter ostenditis/quo ad salutis brauium perueniŕ. Et p̄pterea volentes vos specialis gratie munere puenire: vestris supplicationibus inclinati/vniuersa et singula priuilegia vobis et ordini vestro ab eadem sede p̄cessa/ad domos vestri ordinis post concessiōem priuilegiorum h̄mōi inchoatas/et p̄sonas ipsarū extēdimus de gratia speciali. ¶ Nulli ergo omnino hominū/liceat hanc paginā n̄re extēnsiōis infringere/vel ei ausu temerario contraire. Si quis autē hoc attemptare p̄sumperit/indignationē omnīpotētis dei/et b̄tōꝝ petri et pauli ap̄loꝝ eius/se nouerit incursurū. Datū auinio. kalēdis decēbris/pōtificatus nostri anno primo.

Extendit priuilegia ordinis ad domos nouiter inchoatas et personas etc.

Idem ¶ nullus ex nostris se transferat ad ordinem mendicantium vel ad alium ordinem sine licentia pape: que de presenti priuilegio faciat de verbo ad verbum mentionē et qz aliter eos nullus recipiat.

D
79**Lemēs**

ep̄s/seruus seruoꝝ dei/ad p̄petuā rei memoriā. ¶ Ad fructū vberes q̄s cartusie. ordo in agro militātis ecclēsie plātatus/dextera dñi velut arbor bona pduxit hacten⁹ et pducit: p̄sideratiōis n̄re oculos extēdētes/et attēdētes qz dicti ordinis p̄fessorum/mūdo mortui soli christo q̄ est vita viuētes/p vniūfali fidelū salute/incessanter ad dñm p̄ces fundunt: dignū ducim⁹/vt illa eos p̄sequamur prerogatiua fauoris/p quā eis submoueamus scandala/et quietē etiā procurem⁹. ¶ Cum itaqz sicut pro pte dilectoꝝ filioꝝ cartusie. grānopolitani. diocesis/et alioꝝ prioꝝ et fratrum dicti ordinis fuit nobis expositū/interdū cōtigerit: qz qdā eiusdē ordis fr̄s ad mēdicantiū et alios ordines regule et obseruatiōis laxioris/nō obtēta nec petita licētia supioꝝ suoꝝ/se p̄pua temeritate trāstulerūt/et recepti fuerūt etiā in eisdem in graue salutis eoꝝ dispendium/ac prioꝝ et fratrum cartusie. scandalum p̄dictorum. ¶ Nos volentes super hoc eisdē prioꝝ et fratribus de opportuno remedio p̄uidere: et attendētes/qz decet et expedit vt iuxta doctrinam ap̄li/quisqz in ea in qua vocatus est vocatione persistat/ipsorū supplicationibus inclinati: omnibus et singulis personis v̄triusqz sexus cuiuscūqz gradus et status sint/ eiusdem ordinis cartusie. p̄sentibus et futuris: ne dō ordine ip̄so/ad quoluīs mēdicantes vel

Originale est i cartusia signatū per A. 115.

Privilegia et confirmatio summorum

alios ordines transire: ac prelati et alii personis omnibus ac singulis mendicantiis et aliorum ordinum predictorum: ne illos quoquo modo absque licentia sedis apostolice eis per speciales dicte sedis litteras plenam et expressam: ac de verbo ad verbum facientes de presentibus mentionem concedenda: recipere presumant: districtius inhibemus: Decernentes exnunc transitu et receptionem talium irritos et inanes. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre inhibitionis et constitutionis infringere: vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare presumpserit: indignationem omnipotentis dei et beatorum petri et pauli apostolorum eius se noverit incursurum. Datu avinionis. idus decembris: pontificatus nostri anno nono.

Idem Prohibet medicantibus et aliis prelati: ne eos recipiant: mandando tribus diocesanis: ut iam receptos cogant nobis restitui non obstantibus etc.

Originale est in cartula signatum per A. 116.
Ad idem sicut procedens cum deputatione executorum

Lemens episcopus/seruus servorum dei: venerabilibus fratribus arelatis et treuerensibus archiepiscopis/ ac episcopo granopolitano: salutem et apostolicam benedictionem. Ad fructus vberis: quos cartusien. ordo in agro militantis ecclesie/ plantatus dextra domini velut arbor bona produxit hactenus et producit: considerationis nostre oculos/ extendentes et attendentes quod dicti ordinis professores/ mundo mortui soli christo qui est vita viventes per universali salute fidelium incessanter ad dominum preces fundunt: dignum ducimus: ut illa eos prosequamur prerogativa fauoris/ per quam eis immoveamus scandala: et quietem etiam procuremus. Cum itaque sicut pro parte dilectorum filiorum cartusien. granopolitane diocesis: et aliorum priorum et fratrum dicti ordinis fuerit nobis expositum/ interdum contigerit: quod quidam eiusdem ordinis fratres/ ad mendicantium/ et alios ordines regule et observantie laxioris/ non obreta nec petita superiorum suorum licentia/ temeritate se propria transfulerunt: et recepti fuerunt etiam in eisdem/ in graue salutis eorum dispendium/ ac priorum et fratrum cartusien. scandalum predictorum. Nos volentes super hoc eisdem prioribus et fratribus de opportuno remedio providere: et attendentes quod decet et expedit ut iuxta doctrinam apostoli: quisque in ea qua vocatus est vocatione persistat/ ipsorum supplicationibus inclinati: omnibus et singulis personis utriusque sexus/ cuiuscunque gradus et status sint eiusdem ordinis cartusien. presentibus et futuris: ne de ordine ipso/ ad quosvis mendicantium vel alios ordines transire/ ac prelati et aliis personis omnibus et singulis mendicantium et aliorum ordinum predictorum: ne illos quoquo modo absque licentia sedis apostolice/ eis per speciales dicte sedis litteras/ plenam et expressam/ ac de verbo ad verbum facientes de presentibus mentionem concedenda/ recipere presumerent/ districtius inhibuimus: decernentes exnunc transitu et receptionem talium irritos et inanes. Quocirca fraternitati vestre per apostolica scripta mandamus: quatenus vos/ vel duo aut unus vestrum per vos vel alium seu alios/ dictis prioribus et fratribus eiusdem ordinis cartusien. efficacis super hoc defensionis presidio assistentes/ huiusmodi memorati ordinis personas/ ad eosdem mendicantium vel quoscunque alios transire ordines presumentes: ad regrediendum ad eundem ordinem cartusien. et prelatos ac personas quascunque alias mendicantium et aliorum quorumcunque ordinum/ illas recipere ac retinere contra inhibitionem et decretum nostrum huiusmodi presumentes: ad dimittendum et restituendum illos/ auctoritate nostra/ per censuram ecclesiasticam compescatis. Non obstantibus exemptionibus et aliis privilegiis indultis et litteris apostolicis/ quibuscunque locis/ personis et ordinibus/ ab apostolica sede concessis: etiam si de illis et eorum totis tenoribus: necnon locis/ ordinibus et nominibus propriis/ de verbo ad verbum/ esset in presentibus specialis et expressa mentio facienda: seu si aliquibus communiter vel diuissim a dicta sit sede indultum: quod interdici/ suspendi vel excommunicari non possint/ per litteras apostolicas/ non facientes plenam et expressam/ ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem: Contradictores censura simili/ appellati de postposita compescendo. Datu avinionis. idus decembris: pontificatus nostri anno nono.

Executorialis.

Innocentius tertus: q tempore generalis interdicti: conuersi: familiares: et alij seculares infra septa monasterij manentes: possint nobiscum interesse in diuinis: dummodo non sint in causa interdicti.

81

Innocentius episcopus seruus seruorum dei: dilectis filiis cartusien. granopolitane diocesis: et vniuersis monasteriorum per priores solitorum gubernari: et etiam prioratum ordinis cartusien. prioribus eorumque conuentibus: salutem et apostolicam benedictionem. Deuotionis vestre sinceritas pmeret: ut votis vestris in his plerumque que animarum salutem respiciunt: quantum cum deo possumus fauorabiliter annuamus. Illis itaque venerabilis fratris nostri calayrandi episcopi

Originale est i cartusia signatum per A. 117.

albani. ac vestris supplicationibus inclinati: vobis auctoritate presentium indulgemus: ut quotiens tempe generalis interdicti: ianuis clausis: excommunicatis et interdictis exclusis: non pulsatis campanis: et voce submissa missas et alia diuina officia: vos celebrare seu celebrari facere canonice contigerit: conuersi vestri ordinis: necnon familiares vestri: et etiam alij seculares qui intra septa monasteriorum et prioratum vestrorum habitant et pro tempore habitabunt vna vobiscum: missis et officiis huiusmodi interesse possint: dummodo ipsi non dederint causam interdicto: nec eis contingat specialiter interdicti. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre concessionis infringere: vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare presumpserit: indignationem omnipotentis dei et beatorum petri et pauli apostolorum eius se noverit incursurum. Datum auinion. y. kalendas martij: pontificatus nostri anno tertio.

De tpe generalis interdicti possumus ad diuina audientia admittere conuersos et alios familiares etiam seculares.

Idem eodem modo. Quod possumus eisdem ecclesiastica sacramenta ministrare et sepulturam: sine tamen pulsatione nec campanae saluo iure alieno.

82

Innocentius episcopus seruus seruorum dei: dilectis filiis cartusien. granopolitane diocesis: et vniuersis aliorum monasteriorum per priorem solitorum gubernari: ac prioratum ordinis cartusien. prioribus eorumque conuentibus: salutem et apostolicam benedictionem. Religionis in qua relictis seculi vanitatibus: domino deseruitis fauor exposcit: vestreque deuotionis merita pmerent: ut petitiones vestras quantum cum deo possumus: ad exauditionis gratiam admittamus. Olim siquidem vobis per nras litteras duximus indulgendum: ut quotiens tpe generalis interdicti: ianuis clausis: excommunicatis et interdictis exclusis: non pulsatis campanis: et voce submissa missas et alia diuina officia: vos celebrare seu facere celebrari canonice contingeret: conuersi vestri ordinis: necnon familiares vestri: et etiam alij seculares qui intra septa monasteriorum et prioratum vestrorum tunc habitabunt: et pro tempore habitabunt vna vobiscum: missis et officiis huiusmodi interesse valerent: prout in dilectis litteris plenius continetur. Illis igitur volentes vos apostolice presequi gratia et fauore: vestris in hac parte supplicationibus inclinati: ut huiusmodi interdicti tpe: prefati conuersi: familiares et seculares: qui intra septa dictorum monasteriorum et prioratum ut permittit habitant et habitabunt: pro tempore: a vobis filij priores seu ab alijs personis vestri ordinis ad id per vos priores et priores in dictis monasterijs et prioratibus ac ecclesijs vestris deputandis: ecclesiastica sacramenta recipere possint: vosque et dicte persone: ipsi priores: familiares et seculares: sacra huiusmodi ministrare: ac vos priores et priores ipsorum conuersorum: familiarium et secularium corpora: si huiusmodi tpe de hac luce migrauerint: ad ecclesiasticam sepulturam in vestris cimiterijs: cum silentio tamen et sine campanarum pulsatione: recipere et admittere valeatis: dummodo ipsi conuersi: familiares et seculares causam non dederint interdicto: nec id eis contingat specialiter interdicti: quibuscumque.

Originale est i cartusia signatum per A. 118.

Tempore generalis interdicti possumus conuersos et familiares nostris sacramenta ministrare et eos sepelire etc.

Privilegia et confirmatio summorum

cōstitutiōib⁹ ap̄licis ⁊ alijs cōtrarijs nequaq̄ obstātib⁹ a iure parochialis eccl̄ie et cuiuscunq; alterius in oībus semp̄ saluo: vobis auctoritate ap̄lica tenore p̄sen-
tiū indulgemus. Nulli ergo omnino hominū liceat hāc paginā nostre p̄cessio-
nis infringere nec ei ausu temerario cōtrahere. Si quis autē hoc attemptare p̄sum-
pserit indignationē omnipotētis dei ⁊ b̄torū petri ⁊ pauli apostolorū eius se no-
uerit incursum. Datum auinionē. quinto kalendas nouemb̄ris/pontificatus
nostri anno quarto.

Idem q̄ domus vallis b̄ndictiōis possit possessiōes dare
ad cēsum/redditu/ vel p̄sionē in emphyteosim per-
petuā vel ad tempus ⁊c.

Originale est do-
mo auinionis:
trāsumptū s̄o i
cartusia/signatū
per A. 186

Innocentius

ep̄s/seruus seruorū dei:dilectis filijs/prio-
ri ⁊ fratrib⁹ domus vallis b̄ndictiōis de
villa noua cartusien. ordinis/auinionē. diocesis:salutē ⁊ ap̄licam b̄n-
dictionē.

Sacra ⁊ imaculata vestra religio/sub qua carnē sub dentes
sp̄i: ⁊ motus corporeos/rōnis moderamine cohibētes/grate seruitutis libamē-
na offertis altissimo p̄meret/ vt apostolica sedes p̄pitiam se vobis exhibeat: ⁊ in
vestris oportunitatibus gratiosam. Vestris igit̄ cōmodis paterne sollicitudi-
nis puidētes affectu: vt eo liberior atq; quietius celestibus vacare possitis: quo
minus tempaliū penuria vobis fuerit onerosa: vineas/terras/hortos/siluas/pa-
scua ⁊ possessiōes alias ad domū vestrā p̄ tempore iusto titulo p̄tētia: vbicūq;
fuerint seu cōstituerint/sub cēsu/redditu/ vel p̄sione annuis/in emphyteosim/ vel
ad firmā p̄ certū tempus aut in p̄petuū alijs cōcedēdi/ tradēdi seu locādi: aut etiā
cū alijs possessiōibus dicte domui vtiliorib⁹ ⁊ magis accōmodis p̄mutandū: pos-
sessiōesq; h̄mōi ad domū p̄tētes p̄fata: q̄ amortigari nō possent/ alienādū ac vē-
dendū p̄ iusto p̄cio/ in ipsius domus p̄fectū ⁊ cōmodū fideliter p̄uertēdo. Ser-
uatis tñ tractatib⁹ ⁊ solēnitatibus in talibus solitis obseruari/ dom⁹ prioris ma-
ioris cartusien. grānopolitane diocesis/ dūtaxat obtenta licētia. Nō obstanti-
bus q̄buscūq; p̄stitutiōibus apostolicis/ ac ordinis p̄dicti p̄suetudinibus ⁊ statu-
tis in contrariū editis/ plenā ⁊ liberā auctoritatē p̄sentii cōcedimus facultatem.
Datū auinionē. ij. idus augusti/ p̄tificatus nostri anno decimo.

Idem q̄ domus vallis b̄ndictiōis nō soluat decimas
de possessiōibus presentibus ⁊ futuris: vel anima-
libus: vel de possessiōibus quas secularibus tradet eorū sum-
ptibus excolendis: quātū tanget partem eorum.

Originale est i do-
mo auinionis.

Innocentius

ep̄s/seruus seruorū dei:dilectis filijs/priori
et fratrib⁹ dom⁹ vallis b̄ndictiōis/de villa no-
ua/cartusien. ordinis/auinionē. diocesis:salutē et apostolicā b̄ndictionē.

Inter cūctos religionis monastice p̄fessores/q̄b⁹ veluti rutilantib⁹ mar-
garitis/militās coruscet eccl̄ia/vf i cartusien. ordinis cādidi nāgaret splēdore illu-
strāt erimio eccl̄iā memoratā:vite q̄dē mūdicia nitidi/seruore charitatē/igniti/
cōtinētie cingulo lūbos succincti/mūdo mortui/christo viuūt. Digne igit̄ ordinē
ipsum ⁊ eius mēbra/p̄ferim nostrā domū vallis b̄ndictiōis d̄ villa noua dicti or-
dinis auinionē. diocesis/quā nup̄ inspirāte d̄no fundari ⁊ cōstrui fecimus/aposto-
lice b̄ndictiōis dulcedine/libēter ⁊ fauorabiliter p̄uenimus: vt dicte domus no-
ua plātatio oportuni rore irrigata suffragij/a noxijs auctore d̄no p̄seruet: ⁊ felici-
bus coalescē valeat incremētis. Caprop̄ dilecti filij/vf is cōmoditatib⁹ p̄suis
affectibus intendētes/motu p̄prio nō ad vestrā vel alterius nobis sup̄ hoc obla-
te petitionis instantiā: sed de nostra mera liberalitate/ vt de terris/vineis/hortis
p̄atis/siluis/pascuis/ ⁊ possessiōibus quibuscūq; vbi. bet cōsistētib⁹/que impre-
sentiarū iuste ⁊ canonice possidetis/ aut in futurū concessiōe p̄tificū/largitiōe re-
gum vel principū/ oblatione fidelīū/ seu alijs iustis modis p̄stante d̄no poteritis
adipisci: de illis videlicet que p̄p̄ijs manibus vel sumptibus excolit/ vel in po-
sterū excolitis: etiā si de illis decime vel primitie/ aut alia quouis quora valoris

83

84

86

A fructuū in eis excreſcentiū ſeu pueniētiū ex eiſdē/aut quicqd aliud hmoi decima-
rū ſeu pmitiaꝝ ſolui cōſueuerunt/ſeu de fructibus eorundē: ac etiā de nutrimentis
animaliū vꝝoꝝ pſentiū ⁊ futuroꝝ: ⁊ de illaꝝ poſſeſſionū q̄s tradetis ſecularibus
eoꝝ ſumptibus excolēdas: ⁊ p q̄bus pmitie ſeu decime ſolui cōſuece ſunt hactē-
nus fructibus ſeu puētibꝝ voſ ptingētibꝝ/ p pte vꝝa dūtaxat/ voſ ⁊ illi q̄ vo-
bis in domo pꝛata ſucceſſerint/ rectoribꝝ eccleſiaꝝ infra quaꝝ parochiaꝝ limi-
tes poſſeſſiōes ipſe pſiſtūt/ aut aliꝝ pſonibꝝ/ collegiꝝ ſiue locis quorūcūqꝝ ſecula-
riū vel regulariū eccleſiaꝝ/ aut locoꝝ quocūqꝝ nomine nūcupent/ aut pꝛilegio vꝝ
pſuetudine approbata: vel aliꝝ legitime pꝛimitie ſeu decime ipſe/ ſeu certa quota
fructuū eorundē/ p eiſdē pꝛimitiꝝ ſeu decimis aut eoꝝ occasione vel nomine p-
ſolute ſint: hactenus pꝛimitias ſeu decimas vel aliud ipſaꝝ occasione/ nō teneami-
ni ſoluere: iſtō obſtātibꝝ quibꝫcūqꝝ ſtatutis ⁊ conſuetudinibus contrariꝝ: etiā
cōfirmatiōe ſedis apoſtolice roboratis/ ſeu eiꝝdē ſedis litteris/ indulgētiꝝ ⁊ pꝛi-
legiꝝ de q̄bus quorūqꝝ totis tenoribus plenā ⁊ expꝛſſam/ ac de xbo ad xbu opoz-
teret fieri in pꝛiſtibꝝ mentionē/ deuotioni vꝝe tenore pꝛiſti de ſpeciali gratia in-
dulgemus. **N**ulli ergo oīno hominū/ liceat hāc paginā noſtre cōceſſiōis infringi-
gere/ vel ei auſu temerario cōtraire. Si q̄s aut hoc attēptare pꝛſumpſerit/ indigna-
tionē omnipotētis dei/ ⁊ bꝛōꝝ petri ⁊ pauli aploꝝ eiꝝ/ ſe nouerit incurſurꝫ. Datū
auinio. ij. idus auguſti/ pꝛiſticatus noſtri anno decimo.

Urbanus
quintus.

Urbanus quintus: q̄ poſſumus
in grangꝝ et aliꝝ locis hone-
ſtis habere altaria portatilia: et
cum debita reuerentia ibi cele-
brare miſſas.

Originale eſt i car-
tuſia ſignatꝫ per
A. 119.

Rbanus eꝝ/ ſeruus ſeruoꝝ dei: dilectis filiꝝ/ pꝛiori
domꝝ cartuſie/ grānopolitaꝝ. diocēſis/ ac
pꝛioribus pꝛoratuū ⁊ domoꝝ aliaꝝ/ ceteriſqꝝ pſonibꝝ cartuſieſi. or-
dinis: ſalutē ⁊ aplicā bñdictionē. **S**incere deuotiōis affectus
quē ad nos ⁊ romanā eccleſiam geritis nō indigne mereꝝ/ vt peti-
tionibꝫ vꝝiſ/ illiſ pſertim/ q̄s ex deuotiōis gelo pꝛdire pſpicimus

q̄tū cū deo poſſumus fauorabiliꝝ annuamus. **H**inc eſt q̄ nos vꝝiſ in hac pte
ſupꝛicatiōibꝝ inclinati/ vt liceat vobis ⁊ ſucceſſoribꝫ vꝝiſ habere altaria porta-
tilia/ cum debita reuerētia ⁊ honore: ſup q̄bus in domibꝝ ac grangꝝ ⁊ cellariꝝ
⁊ aliꝝ locis pꝛuētibꝝ ⁊ honeſtiſ/ ad domꝝ ſeu pꝛoratus vꝝoſ ſpectātibꝫ/ poſſitis
miſſam ⁊ alia diuina officia celebrare ⁊ in veſtra pꝛeſentia facere celebrari/ deuo-
tiōi vꝝe tenore pꝛiſti indulgemus. **N**ulli ergo oīno hoīm/ liceat hāc paginā no-
ſtre pꝛeſſiōis infringere/ vel ei auſu temerario cōtraire. Si q̄s aut hoc attēptare p-
ſumpſerit/ indignationē omnipotētis dei/ ⁊ bꝛōꝝ petri ⁊ pauli aploꝝ eiꝝ/ ſe noue-
rit incurſurꝫ. Datū auinio. vij. klāſ mai/ pꝛiſticatus noſtri anno pꝛmo.

Hoc pꝛiſlegiū et
ſequens videntur
ſuiſſe impetrata
propter cōtrariam
prohibitionem: de
qua/ de pꝛiſlegiꝝ
ca. auctoritate. ver-
ſi. inhibemꝫ. li. 6.

Idem **Q** ibidē poſſumus miniſtrare eccleſiaſtica ſacramē-
ta omnibꝝ perſonibꝝ ordinis ⁊ mercēnariꝝ/ aliꝝqꝝ
nobꝫcū reſidētibꝝ: ſaluo tñ iure parochiali.

Rbanus eꝝ/ ſeruus ſeruoꝝ dei: dilectis filiꝝ/ pꝛori domꝝ
cartuſie/ grānopolitaꝝ. diocēſis/ ac pꝛioribus pꝛor-
atuū ⁊ domoꝝ aliaꝝ/ ceteriſqꝝ pſonibꝝ cartuſieſi. ordinis: ſalutē ⁊ aplicā
bñdictionē. **S**acre vꝝe religiōis eximia pꝛmereꝝ ſinceritas/ vt ea vo-

bis affectu beniuolo fauorabiliꝝ cōcedamꝫ/ q̄ ad ſalutē cedere valeāt aliaꝝ. **C**ū
itaqꝝ hodie/ p alias nꝛas lꝛas vob duxerimꝫ pꝛcedendū/ q̄ liceat vob ⁊ ſucceſſoribꝫ
veſtriſ in domibꝝ grāgꝝ/ cellariꝝ ⁊ aliꝝ locis cōgruētibꝝ ⁊ honeſtiſ ad do-
mos ſeu pꝛoratus vꝝoſ ſpectātibꝝ habere altaria portatilia/ cū debita reuerētia
⁊ honore: ſup q̄bus poſſitis miſſam ⁊ alia diuina officia celebrare ⁊ in vꝝa pꝛiſtia
facere celebrari. **N**os volētes ſinceritatē vꝝam fauore pꝛeſqꝫ ampliori/ vt voſ ⁊

Originale eſt i car-
tuſia ſignatꝫ per
A. 120.

Privilegia et confirmatio summorum

In domib⁹ / gran
gijs z cellarijs no/
stris cū altari por/
tanti celebrando
possum⁹ familiari/
bus nostris ecclē/
siastica sacramen/
ta ministrare.

ijde successores in sacerdotio pstituti / possitis in locis ipsis / pueris z familiarib⁹ /
z alijs secularibus intra septa monasterioz z domoz vfarū p tpe habitatib⁹ : nec
nō poribus z psonis ordinis vestri aliunde venientib⁹ ac seruitoribus suis : necnō
mercenarijs in grāgijs z cellarijs vris residentib⁹ / qñs opus fuerit sacramēta ec/
clesiastica ministrare : felix recordatiōis clementis pape qñti pdecessoris nostri :
z alijs qbuscūqz pstitutiōib⁹ pñs nequaqz obstantib⁹ / iureqz parochialis ecclē z
cuiuslibet alterius in oibus semp saluo / auctoritate pñtiū indulgemus. ¶ Nulli
ergo oīno hominū / liceat hāc paginā nre pcessiōis infringere / vel ei ausu temera/
rio cōtraire. Si qñ aut hoc attēptare psumpserit / indignationē omnipotētis dei
z beatoz petri z pauli apostoloz eius / se nouerit incursum. Datū auinioñ. viij. ka
lēdas maij / pōtificatus nostri anno pmo.

Idem Ut tempore generalis interdicti possimus ad diu/
na recipere omnes personas ordinis cum seruitori/
bus et oibus mercenarijs ordinis : dūmodo interdicto causam
non dederint : aut nisi hoc specialiter interdicať.

Originale est i car
tusia signatū per
A. 121.

Rbanus

ep⁹ / seru⁹ seruoꝝ dei : dilectis filijs / por⁹ dom⁹ car/
tusie / grānopolitañ. diocesis : ac poribus poratuū
z domoz aliarū / ceterisqz psonis cartusieñ. ordis : salutē z aplicā bñdi/
ctionē. ¶ Sacre vfe religiōis pmeret sinceritas : vt votis vris quantū

Uide bullam istā
sup fol. 24. b. et. d

Personas ordinis
tempore interdicti
possum⁹ recipere
ad diuina

cū deo possumus / fauorabiles nos reddamus : in illis p̄cipue q̄ spualē salutē p̄spi
ciūt / z fraterne charitatis sapiūt incrementū. ¶ Sane petitio p parte vfa nobis
nup exhibita p̄tinebat : q̄ felix recordatiōis Innocētijs papa sextus / pdecessor
noster / vobis duxit p suas certi tenoris litteras cōcedendum : vt tpe generalis in/
terdicti / vobis liceret pueros dicti ordinis z familiares vfos z alios seculares in/
fra septa poratuū z domoz vfarū habitantiū recipe ad diuina. ¶ Cū aut sicut ea/
dē petitio subiūgebat / vos charitatiuo desiderio cupiat / etiā p̄ores et psonas ali/
as dicti ordinis / ad vfos poratus seu domos aliunde veniētes et seruitores suos
quos secū habuerint : necnō mercenarios i grāgijs z cellarijs vris residētes / dicte
gfe fore p̄ticipes. ¶ Nos cupiētes votis vris annuere fauorabiliter / in hac pre ve/
litis supplicatiōibus inclinati / vt p̄ores z psonas alias dicti ordinis vna cū serui/
toribus suis ad vos aliūde veniētes / z mercenarios p̄dictos hmoi interdicti tēpe
possitis recipe ad diuina / dūmodo hmoi interdicto causam nō dederint : nec id vo/
bis z ipsis p̄tigerit specialiter interdici : deuotioni vfe tenore pñtiū indulgemus.
¶ Nulli ergo oīno hoīm / liceat hāc paginā nre pcessiōis infringere / vel ei ausu te/
merario cōtraire. Si quis aut hoc attēptare psumpserit / indignationē omnipotē/
tis dei / z brōz petri z pauli aploz eius / se nouerit incursum. Datū auinioñ. viij. ka
lēdas maij / pōtificatus nostri anno pmo.

Idem Q̄ circa lucē liceat nobis celebrare qñ negocia hec
erigunt parce tamen vtendo.

Originale est i car
tusia signatū per
A. 122.

Rbanus

ep⁹ / seru⁹ seruoꝝ dei : dilecti filijs domus cartu/
sie / grānopolitañ. diocesis : ac vniuersis z singulis
poribus poratuū z domoz aliarū / ceterisqz psonis cartusieñ. ordis : salu/
tē z aplicā bñdictionē. ¶ Sacre vfe religiōis eximia pmeret sinceritas
vt votis vris fauorabiliter annuam⁹ / illis p̄serti p q̄ diuino cultui existatis intēti / z

Possum⁹ missam
celebrare anteq̄ il
lucescat dies : cir/
ca tamē aurozā.

spūalis salutis vob pueniat incrementū. ¶ Hinc ē q̄ nos vris deuotis p̄cib⁹ incli/
nati : vt vob ceterisqz psonis vfi ordinis / pñtib⁹ z futuris in sacerdotio cōstitutis /
missam añq̄ illucescat dies / circa tñ diurnā lucē cū q̄litas negocioꝝ p tpe igruētū
id exegerit liceat celebrare : ita q̄ id nec vobis nec alicui vfm talit celebrantib⁹ ad
culpam valeat imputari : deuotiōi vfe auctoritate pñtiū indulgem⁹. ¶ Prouiso q̄
parce hmoi pcessiōe vtami : qz cū in altaris mysterio imoleť dñs nř iesus christ⁹ / q̄
est cādor lucē etne / cōgruit h nō in noctis tenebris fieri : s̄ in luce. ¶ Nulli ḡ hoīm /
liceat hāc paginā nre pcessiōis infringere / vl ei ausu temerario p̄ire. Si qñ aut h at/
tēptare psumpserit / indignationē omnipotētis dei / z brōz petri z pauli apostolo
rū eius / se nouerit incursum. Datū auinioñ. viij. kalēdas maij / pontificatus nostri
anno primo.

89

89

87

88

90

A **Idem** *De* domus cartusie/psone et bona sunt sub pteccio
ne apostolica / cū exemptione ab omni iurisdicōe
quorūcūq; ordinariorū ppetuo: nulliq; subiaceant nisi sedi
apostolice.

89

Rbanus eps/seruus seruoꝝ dei:dilectis filiis/pori z cōuē/
tui maioris domus cartusie/grānopolitañ. diocē/
sis:salutē z aplicā bñdictionē. *¶* Sacre religionis vfe in q̄ deuotū deo
iugit redditis famulatū / pmeret honestas: vt vos z domū vřam car/
tusse/q̄ caput z principalior domus vři ordinis cartusienſis. existit/ in bis q̄ vřam et

Originale est i car
tusie signatur per
A. 124.

ipsius domus tranq̄llitatē respiciūt/aplicis gratijs z fauoribus psequimur. *¶* Cu/
piētes igit/ vt eo deuotius z q̄tius diuinis obsequijs vacare possitis/q̄ maiorib⁹
priuilegijs z libertatibus p sedē aplicā fueritis cōmuniti:vřis supplicationibus
inclinati/vos dictāq; domū vřam/z oēs ac singulas psonas q̄ sub religionis vře
obseruātia in ea degūt/z degēt p tpe:ac oia bona z iura ad vos z domū ipsā spe/
ctantia q̄ imp̄sentiaꝝ rōnabiliter possidetis/z iustis modis in futurū p̄stare dño po/
teritis adipisci/in ius z pprietatē ac sub pteccioe beati petri suscipimus atq; no/
strā. *¶* Cōlōq; ac domū / psonas / bona z iura p̄dicta / ab oī iurisdicōe / dominio z
ptate diocelani vři / z alioꝝ / archiep̄oꝝ / ep̄oꝝ z ordinariorū quorūcūq; in ppetuū
proſus eximimus de gřa speciali: Ac vos / domū / psonas / bona z iura p̄dicta de/
cernimus ernūc in antea soli romano p̄ticipi z sedi aplice in spūalibus / absq; vl/
lo medio subiacerē: Ita q̄ diocelanus vester / nec quis ali⁹ ordinari⁹ in vos z do/
mū ac psonas p̄dictas / possint excōicatiōis / suspēſionis aut iterdicti sentētijs p/
mulgare: aut in vos ac domū / psonas z bona ac iura supradicta quacūq; rōne vel
causa / potestātē / dominiū seu iurisdicōnē aliquā exercere: decernētes ernūc irri/
tū z inane / si secus a quoq; quauis auctoritate scienter vel ignorāter cōtingent at/
tēptari. *¶* Nulli ergo oīno hoīm / liceat hāc paginā nostre ptecciois / exemptionis
z p̄stitutiōis infringere / vel ei ausu temerario cōtrahere. Si q̄s aut hoc attēptare p/
sumpserit / indignationē omnipotētis dei / z beatoꝝ petri z pauli apostoloꝝ eius /
se nouerit incurſurū. Datum auinioñ. nono kalendas aprilis / pontificatus nostri
anno quinto.

Dom⁹ cartusie cū
suis personis z bo
nis recipiunt sub
protectione sedis
apostolice: eximen
do eos a potestate
diocelani.

A **Idem** *De* eūdo extra domū / priores ordinis / mōachi z cle/
rici redditū possunt vti capellis nigris: cōuersi vero
griseis: cū antea nō fieret. Hic cōstat q̄ idē primo imposuit capel
lum priori treuerenſi: pprio motu.

90

Rbanus eps/seruus seruoꝝ dei:dilectis filiis/maioris do/
mus cartusie/grānopolitañ. diocēsis / z aliaꝝ do/
moꝝ cartusienſis. ordinis / prioribus / monachis / clericis z pueris:salutē
z aplicā bñdictionē. *¶* Hīc mētis affectibus / suggerit māsuetudo z pi/
etas pastoralis / vt dñicaz ouīū / illarū p̄sertim q̄ p deuota religiōis obsequia intus

Originale est i car
tusie signatur per
A. 123.

exuberāt spūaliū fructib⁹ op̄eꝝ / z exteri⁹ nitēt laudabiliū ppositiōib⁹ exēploꝝ ob/
uiare / studeam⁹ icōmodis z oportunitatib⁹ puidere. *¶* Cū itaq; sicut accepim⁹:
vestri priores z p̄fessores ordinis / monachi / clerici z pueri / cū eos extra suoz p̄uē/
tū seu grāgiā / domos z loca / ob pmouēda negocia ptingit p tpe p̄ficisci / vti ca/
pellis / nullo id phibēte statuto: s̄ ex q̄busdā diuturnis / obſuātia / vřu z p̄suetudi/
ne p̄dictoꝝ / etiā aere / pluuijs / estu / pcellis / turbib⁹ / aut alīs intempero nō pre/
sumpserint / hactenus nec p̄sumāt. *¶* Hos attēdētes q̄ ex obseruātia h̄mōi / mul/
ta possunt eis incōmoda corporalia puenire: et ob ea vřa negocia ip̄ediri / seu plus
debito progari: q̄d q̄ omisso h̄mōi obseruātie vře p̄fessionī aut ordinis instituti/
oni nequaq; obſistit: nec ex ea deus offendit / dñi corpa suoz ministroꝝ a noxijs p/
seruant: z ad impēdendum sibi debitū officiū / locorūq; ei dedicatoꝝ / necessitates
aut vtilitates pcurādas / habilius disposita reddunt / cū corpus nostrū: q̄ ps no/
stri ē / ad h̄ nobis diligēdū sit: vt saluti eius ac fragilitati naturalit p̄sulam⁹ / z aga/
mus / q̄ten⁹ rōni ordinate s̄biectū / ad eternā salutē accepta imortalitate z incorru/
ptiōe pueniat: z q̄ ex p̄dicta obseruātie omissoe vře religiōis / honestas nō viola/
tur: s̄ potius augmētāz z p̄seruat / se decēter cū ceteris ministris etiam religios

Præuilegia et confirmatio summorum

Et possum?
viti pileis

vnuerſalis ecclie pformādo/motu pprio nō ad vſam nec alterius p vobis ſup/
plicatis inſtantiā: ſed ex mera benignitate/q vob z ſucceſſorib⁹ vſis/dictaz dō/
moz porib⁹/earūq mōachis z clericis/nigri:cōuerſis xō earundē domoz q ſunt
vel erunt p tpe/q grisei coloris capellis/quotiēs vos vel eos extra domos/loca/
grāgialq p dictas pficiſci ptingit/ dictis qstūcūq lōgeus/vſu/psuetudine z ob/
ſeruantis nō obſtatib⁹: vt libere ac impune liceat/auctoritate pntiū indulgem⁹.
¶ Hmōi aut capellos/ſeruata dictoz diſtinctiōe colorū/ēſſe volum⁹ vniformes/z
ad illi⁹ capelli ſilitudinē z exēplar: quē dilecto filio/iobāni/pori monaſterij ſancti
albani ppe muros treueren. ppriorē ſoliti gubernari/vſi quā paterno deſiderio af/
ſectamus/in totū ordinē redūdare/pdictū pprijs manibus assignandū duximus
eiūſq capiti primitiāliter imponendū. ¶ Nulli ergo oīno hominū/liceat hāc pa/
ginā nſe pceſſionis infringere/vel ei auſu temerario cōtraire. Si qſ aut hoc attē/
ptare pſumpſerit/indignationē omnipotētis dei/z beatorū petri z pauli apoſtolo
rū eiūſ/se nouerit incurſurū. Datū rome apud ſanctū petrū/īdus nouēbris/pōn/
tificatus noſtri anno ſeptimo.

Gregorius
vndecim⁹

Gregorius vndecimus: q⁹ priuile/
gia ordinis etiam ſingularum do/
moz ſe extēdunt ad domos poſt/
ea inchoatas vel in perpetuum in/
choandas.

Originale eſt i car/
tuſia ſignatū per
A.125.

Extenſio priuile/
giorū ordinis ad
domos tunc in/
choatas z incho/
andas.

Gregorius ep⁹/ſeru⁹ ſeruoz dei: ad ppetuā rei memoriā.

¶ Suadet religionis honeſtas/ z debitū rōnis
expoſcit: vt religioſa loca z pſone in eis ſub religionis obſeruatiā xtu/
tū/ōſio grati famulatus obſeqa impēſure benignis fauoribus/ac gra/
tiarū z priuilegiorū exhibitiōibus p ſedē aplicā foueant: z eo ſuauius eedē pſone
iugū dñi ferāt/quo z ipe z loca eoz maiori pſogatiua libertatū fuerint cōmunite.
¶ Hinc ē q nos dilectorū filioz/poris z pūctus domus cartuſie/grānopolitani.di/
oceſis/ſupplicatiōibus inclinati: vt oīa priuilegia predictę domui cartuſie/z alijs
domibus cartuſien.ordinis/a pdeceſſoribus nſis/romanis pōtificibus pceſſa/ad
oēs z ſingulas dom⁹dicti ordinis extic edificatas z edificari inchoatas/ac etiā in
poſterz inchoādas:cū canonice fundate z edificate extiterint ſe extendāt. Et q do/
mus ipſe ac pſone q in eis p tpe morabunt/oibus z ſingulis pūlegijs hmōi gau/
deāt/ſicut gaudēt domus cartuſie/et alie dom⁹ antedictę/ac pſone pſate/degetes
in ipſis/eiſdē priori z pūctui ac ordini auctoritate aplicā pcedimus de grā ſpecia/
li. ¶ Nulli g oīno hoīm/hāc paginā noſtre cōceſſionis liceat infringere/vel ei au/
ſu temerario cōtraire. Si qſ aut hoc attēptare pſumpſerit/indignationē omni po/
tētis dei/z brōz petri z pauli aploz eiūſ/se nouerit incurſurū. Datū auinion. īdī/
bus martij/pōtificatus noſtri anno primo.

Idem Q capitulū generale poſſit pmouere ad obediē/
tias ordinis decem pſonas pſeſſas ordinis noſtri
ex illegitime natis: vel que venerūt ex ordine mendicantium et
ciſterciē. etiam ſi quandoq fuiſſent apoſtate. Item hoc conſtat
etiam in ſupplicatione manu ipſius pape ſignata.

Originale eſt i car/
tuſia ſignatū per
A.126.

Gregorius ep⁹/ſeru⁹ ſeruoz dei/ad futurā rei me/
moriā. ¶ Romani pōtificis pſcellēs auctoritas
frequēter pſonarū conditiōe pſata/de gratia ſue benignitatis indul/
get qd iuris ſeueritas interdicit. ¶ Exhibita ſiquidē nobis nup p par/
te dilectorū filioz/prioris z conuentus domus cartuſie/grānopolitane dioceſis/

91

93

92

A petitiō continebat: q̄ sepe contingit q̄ nonnullē p̄sone/que cisterciēsi. ordinē/aut aliquē ex ordinibus fratrū mendicantiū/vel alium quēcunq; ordinē sunt p̄fesse: et postq̄ ab eisde ordinibus exiuerūt/et etiam apostatarūt/laudabiliter emendant: ac q̄ nonnullē aliē p̄sone/defectum nataliū patiētes/de solutis parentibus genite ad hoc aī's habiles et idonee/ in eodē ordine cartusiēsi. recipiunt in monachos et in fratres. **Q**uare p̄ parte prioris et conuētus predictoꝝ/ nobis extitit humiliter supplicatū: vt cum in dicto ordine cartusiēsi. p̄sone ipse ad aliqua officia non valeant p̄moueri/ disp̄satione sup hoc apostolica non obtēta/ ac modernis temporibus p̄sonaz ad hoc habiliū et idonearū in eodē ordine magn⁹ defectus existat: p̄uidere sup hoc de benignitate apostolica dignaremur. **H**os igit h̄mōi suppli- cationibus inclinati/ vt cum in dicta domo contigerit caplm generale celebrari: diffinitores eorundē capli et caplm p̄dicti/ cū decē ex p̄sonis h̄mōi q̄ aliquē ex di- ctis ordinibus seu alium quēcunq; ordinem fuerint p̄fesse: et que postq̄ ab eisde ordinib⁹ exiuerint et etiam apostatauerint/ a sentētia excom̄municationis quā pro- pterea incurrerint/ absolute et aī's laudabiliter emendate fuerint: ac ipse et aliē hu- iusmodi defectum natalium patiētes p̄sone p̄dicte aī's ad hoc sufficiētes et idonee extiterint: et aī's eis merita suffragent/ ad huiusmodi disp̄sationis gratiam obti- nendā: vt quelibet earundē p̄sonaz/ quēcunq; officia/ curam animarū habentia in dicto ordine cartusiēsi. si p̄sone ipse aī's canonice assumant/ ad illa libere recipere et ea successiue licite retinere valeant: p̄missis ac felicis recordationis clementis pa- pe quinti p̄decessoris nostri/ ac quibuscunq; alijs p̄stitutionibus apostolicis/ nec non statutis et p̄suetudinibus/ domoꝝ dicti ordinis et ipsius ordinis cōtrarijs/ u/ ramēto/ p̄firmatiōe apostolica vel quacūq; firmitate alia roboratis/ nequaquā ob- stantib⁹ auctoritate apostolica dispensare valeant: diffinitorib⁹ et caplo predictis tenore p̄ntiū concedimus de gratia speciali potestate. **U**olumus aut q̄ si super huiusmodi cōcessione/ aliē nostre sub data p̄nti forsitā sint confecte littere/ vel in postēꝝ p̄ficiant/ ipse nullā penit⁹ obtineant roboris firmitatē: sed sint casse et irritē ac nulli⁹ roboris efficacie vel momenti. **N**ulli ergo omnino hominū/ liceat hāc paginam nostre cōcessiōis et volūtatis infringere/ vel ei ausu temerario cōtraire. Si quis aut hoc attemptare p̄sumpserit/ indignationē omnipotētis dei/ et beato- rum petri et pauli apostoloꝝ ei⁹/ se nouerit incursurū. Datū aunioni. idib⁹ martij pontificatus nostri anno primo.

Idem De potestate excom̄municandi/ capiēdi/ incarcerandi fugitiuos aut alios cōtumaces p̄ nos vel alios: nec in hoc incurrimus sententiā excom̄municationis.

93 **Gregorius** episcopus/seruus seruoꝝ dei: dilectis filijs car- tusie/ grānopolitani. diocesis/ ac vniuersis alia- rum domoꝝ et prioratū cartusiēsi. ordinis prioribus: salutem et apo- stolicam benedictionem. **E**xigit vestre deuotionis sinceritas/ et reli- gionis promerē honestas: vt petitiōibus vestris fauorabiliter annuam⁹. **S**a- ne/ nup pro parte vestra nobis fuit humiliter supplicatum/ vt priuilegium per fe- licis recordationis/ clemētē papam quartū/ p̄decessorē nostrū cōcessum vobis/ qd̄ incipit vetustate consumi/ innouare de benignitate apostolica dignaremur. **H**os igit qui priuilegium ipsum in cancellaria nostra inspicere fecimus diligen- ter/ cuiusq; tenorem de verbo ad verbum presentibus fecimus annotari: qui qui- dem tenor talis est. **C**lemens episcopus/seruus seruoꝝ dei: dilectis filijs/ pri- ori cartusie/ ac vniuersis prioribus cartusiēsi. ordinis: salutem et apostolicam be- nedictionem. **U**t ordinem vestrū eo salubrius manutene possitis/ quo maio- ri per nos fueritis auctoritate muniti: Capiendi per vos vel per aliū seu alios/ et sub custodia detinendi et excom̄municandi monachos et conuersos vestros fugiti- uos seu contumaces aut inobedientes si reperti fuerint in habitu seculari vel ve- stro/ liberam vobis auctoritate presentium concedimus facultatem: Decernētes vt ex hoc notam excom̄municatiōis nullatenus incurratis. Datum viterbi/ nonas iunij/ pontificatus nostri anno secundo. **C**estris in hac parte supplicatiōibus

Facultas et cōces- sio dispensandi cū decem personis ab- terius ordinis/ v- defectū nataliū p- nentium.

Originale est i car- tusia signatur per A. 127.

Vide bullam istā supra fol. 15. B

Cōtra fugitiuos.

Privilegia et confirmatio summorum

inclinati dictum privilegium auctoritate apostolica tenore presentium innouamus et presentis scripti patrocinio comunitimus. Per hoc tamen nullum ius vobis de nouo acquiri volumus: sed antiquum tantummodo conseruari. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre innouationis et voluntatis infringere: vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare presumpserit: indignationem omnipotentis dei et beatorum petri et pauli apostolorum eius se noverit incursurum. Datus apud villam nouam aunioni diocesis: pridie nonas octobris: pontificatus nostri anno secundo.

Idem Quod illegitime nati possunt promoueri ad sacros ordines et ad administrationes ordinis: de consilio tunc capituli generalis.

Originale est in cartusia signatum per A. 128.

Vide bullam istam supra fol. 15. L

Quod cum fratribus possit dispensari super defectu natalium.

Nota de quocumque defectu natalium.

Originale est in cartusia signatum per A. 129.

Gregorius episcopus seruus servorum dei: dilectis filiis: cartusie: granopolitani diocesis: ac vniuersis aliarum domorum et portatum cartusie: ordinis: salutem et apostolicam benedictionem.

94

Romane pontificis excellens auctoritas: nonnulla quibusque religionis fauore: de gratia sue benignitatis indulget: quod iuris seueritas interdicat. Olim siquidem felicis recordationis: clemens papa quartus: predecessor noster: portum cartusie: granopolitani diocesis: quod tunc erat: et successoribus suis: portum ac vniuersis portum vni ordinis quod essent: per tempus: per suas litteras processit: ut cum fratribus vni ordinis defectum natalium patientibus: tunc presentibus et futuris: quod homini non obstante defectu: possent ad omnes ordines promoueri: et ad administrationes duntaxat dicti ordinis in locis religiosis assumi: de consilio tunc et licentia capli generalis: ordinis antedicti: per litteras suarum salutis videretur expedire: auctoritate apostolica dispensaret: per litteras in dictis litteris plenius continetur. Cum autem sicut exhibita nobis nuper per litteras vestra petitione continebatur: ab aliquibus dubitaret: an indultum huiusmodi: ad quocumque defectum natalium: ac ad portum et vicariam domorum seu portatum monialium dicti ordinis se extendat: et in dicto ordine modernis temporibus: raritas personarum: ad homini portum et vicariam habiliu existat. Nos super his prouidere volentes: vestris in hac parte supplicationibus inclinati: vobis et vestrum singulis et successoribus vestris prioribus dicte cartusie: et aliarum domorum et portatum dicti ordinis quod fuerint per tempus: auctoritate apostolica tenore presentium indulgemus: ut cum omnibus et singulis fratribus dicti ordinis: quocumque defectum natalium patientibus: quod ipsi ad omnes ordines promoueri: ac ad quoscumque portum et administrationes dicti ordinis: etiam si administrationes ipse vicarius homini fuerint: propter quod ad portum dicte domus cartusie: libere et licite eligi et assumi valeant: defectu homini: ac pictauesi. filii: et aliis constitutionibus apostolicis: necnon statutis et consuetudinibus domorum ac portatum predictorum: contrariis: iuramento: confirmatione apostolica vel quocumque firmitate alia roboratis: nequaquam obstantibus: auctoritate nostra dispensare possitis: de consilio tunc et licentia capli generalis vni ordinis antedicti: prout aliarum suarum salutis videritis expedire. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre concessionis infringere: vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare presumpserit: indignationem omnipotentis dei et beatorum petri et pauli apostolorum eius se noverit incursurum. Datus apud villam nouam aunioni diocesis: pridie nonas octobris: pontificatus nostri anno secundo.

Idem Quod domus cartusie est exempta a decimis quibuscumque camere apostolice.

Gregorius episcopus seruus servorum dei: dilectis filiis: portum et comitum: uetui domus cartusie: granopolitani diocesis: salutem et apostolicam benedictionem.

95

Presignis ordinis vestri religio: fecunditate repleta: virtutum et meritorum conspicua sanctitate: necnon et deuotionis sinceritas: quam reuerenter et sedule erga nos et romanam exhibetis ecclesiam: promerentur: ut vos apostolici fauoris plenitudine persequentes: vobis assidue reddamur ad gratiam liberales. Sane petitione per litteras vestras: nobis nuper exhibita continebatur: quod domus vestra: tam propter fructuum sterilitatem et caritatem maximam: quam incensum et alios casus contrarios superuenientes: ad paupertatem non modicam est deducta: et quod nisi eidem domui subuenissemus: eius status non permanisset: prout permanet de presenti: quod collectores ad exigendum decimas personis ecclesiasticis: partium earundem de redditibus et puertibus suis ecclesie.

A ſtaſticis/auctoritate aplica impoſitas/vos ad ſoluēdū hmōi decimas / ſicut alios
quotidie cōpellūt: Quare p parte vſa nobis fuit humiliter ſupplicatū/vt vobis
puidere in pmiſſis de benignitate aplica dignaremur. ¶ Nos igit vos et vſm or-
dinē/cui dñs bñdixit/gerētes in viſceribus charitatis/ſicut filios pdilectos/hmōi
ſupplicatiōibus inclinati: vt ad pſtationē ſiue ſolutionē quarūcūq; decimarū/q; p
aplica camera vel alijs pſonis eccliaſticis p dictarū partiū iā impoſite ſunt/ vel in
antea qualitercūq; imponēt/ nullatenus teneamini: neq; ad id cōpelli aliq̄ten⁹
valeatis/vobis auctoritate aplica cōcedim⁹ de gſa ſpeciali: Dēs et ſingulas excō/
municatiōis/ ſuſpēſionis et interdici ſentētiās/ et penas alias/ q̄s cōtra hoc in vos
ſeu pſatā domū vſam et eius eccliam pferri ptingit: decernētes tenore pſtū ir-
ritas et inanes. ¶ Nulli ergo oīno hominū/ liceat hanc paginā noſtre cōceſſionis
et pſtutionis infringere/ vel ei auſu temerario cōtraire. Si quis aut hoc attēpta-
re pſumpſerit/ indignationē omnipotentis dei/ et beatorū petri et pauli apoſtolorū
eius/ ſe nouerit incurſurū. Datum auuioñ. vj. nonas martij/ pontificatus noſtri
anno quinto.

Dom⁹ et ordo car-
tuſienſis. eſt exēptus
a ſolutionē decime
papalis

Idem De domus cartuſie generaliter ſic
exempta:

Regorius

ep̄s/ ſeruus ſeruoꝝ dei: dilectis filijs/ p̄ori et cō/
uētui domus cartuſie/ grānopolitaſi. diocēſis:
ſalutē et aplicā bñdictionē. ¶ Quāto ſtudioſius diuine p̄tēplationi va-
cat/ deuota mēte ac humili ſub regulari obſeruātia dño ſamulando:

Originalē eſt i car-
tuſia ſignatum p
A. 130.

tāto libet⁹ vob benigno fauore pcedim⁹/ q̄ vob et domui vſe fore pſpicim⁹ oppor-
tuna. ¶ Exhibita ſi qdē nob nup p pte vſa petitio p̄tinebat: q̄ licet vos et domus
vſa a p̄ſtatiōe ſeu ſolutionē decimarū/ ſubſidioꝝ et exactionū q̄rūlibet q̄cūq; noīe
nſcupent/ q̄buſcūq; pſonis faciēda/ p ſedē aplicā p camera aplica/ ſeu alīs quomo-
docūq; pſonis eccliaſticis impoſitarū/ vſ in poſteꝝ iponēdaꝝ/ p p̄uilegia a ſede p̄di-
cta vob et domui vſe p̄ceſſa ſit/ exēpti penit⁹ et imunes: tñ p̄p̄t ouerſas clauſulas
et obſtātiās q̄ in lris aplicis q̄ ſup ipoſitiōib⁹ ſeu p̄ceſſiōib⁹ decimarū/ ſubſidioꝝ/ ſeu
ipōſitionū hmōi p̄ficiunt/ inſerunt p̄uilegia p̄dicta vob/ vt p̄fert p̄ceſſa/ i nullo vob
p̄ficiūt nec p̄ſequunt⁹ effectū. ¶ Quare p pte vſa nob extitit humiliter ſupplicatū/
vt puidere vob et domui p̄dicte ſup b de benignitate aplica dignaremur. ¶ Nos
igit vos et domū ipſā/ gerētes in viſcerib⁹ charitat⁹/ hmōi ſupplicatiōib⁹ inclinati:
vt vos et dom⁹ ipſa ad pſtationē/ ſeu ſolutionē decimarū/ ſubſidioꝝ/ ſeu ipōſitionū
hmōi p camera p̄dicta/ ſeu alīs pſonis eccliaſticis iā ipōſitarū/ vſ i antea q̄līcūq; ipo-
nēdaꝝ/ ſeu ad p̄tribuēdū cū alijs in eiſdē minime teneamini: nec ad id a q̄q; cōpelli
poſſit/ inuiti/ auctoritate q̄rūlibet lſarū aplicarū/ ſub quib⁹ forma vſ exp̄ſiōe x̄boꝝ
p̄fectarū ſeu p̄ficiēdaꝝ in poſteꝝ/ etiā ſi de vob ac domo/ ordine/ exēptiōe et imuni-
tate ac p̄uilegijs vſis hmōi exp̄ſſam faciāt mētionē: et etiā ſi in eis caueat exp̄ſſe/ q̄
oēs pſone eccliaſtiche/ ſeculares et regulares/ exēpte et nō exēpte/ ad pſtationē ſeu ſo-
lutionē decimarū/ ſubſidioꝝ ſeu ipōſitionū hmōi/ ſeu ad cōtribuēdū in eis cōpelli
valeāt. ¶ Nō obſtāt ſi vob et domui ſeu ordini vſo vel q̄buſuis alijs cōit vel diuī-
ſim a p̄dicta ſit ſede indultū/ q̄ ad ſolutionē ſeu pſtationē decimarū/ ſubſidioꝝ ſeu
ipōſitionū hmōi/ ſeu ad p̄tribuēdū in eis minime teneamini: aut q̄ inſidici/ ſuſpēdi/
ſeu excōdicari nō poſſit/ p lſas aplicas q̄ de indulto hmōi et tenore ipſi⁹ plenā et ex-
preſſā/ ac d x̄bo ad x̄bū nō facerēt mētionē ſiue q̄buſuis p̄uilegijs vſ indulgētijs
vob ſeu q̄buſcūq; pſonis/ loc⁹ vſ ordinib⁹ a p̄ſata ſede p̄ceſſis/ de q̄b⁹ oporteret in-
dict⁹ lris ſpecialē fieri mētionē/ et p q̄ effect⁹ lſarū ipſarū q̄modolibet ipediri valeret
vel etiā retardari: vel alie q̄cūq; et q̄leſcūq; clauſule p̄dictis ſiles/ vel etiā diſſiles/ et
ſub q̄cūq; tenore ſeu exp̄ſiōe x̄boꝝ aponerent⁹ q̄ indulto hmōi poſſent in aliq̄ de-
rogare: deuotiōi vſe auctoritate aplica de ſpeciali gſa et ex certa ſcīa tenore pſtū
indulgem⁹. ¶ Et inſup ſnias ſuſpēſiōis/ inſidici et excōdicatiōis et alias penas ſi q̄s
cōtra vos ſeu aliquē vſm ac domū et loca vſa p̄miſſoꝝ occaſiōe ferri p̄tigerit ſeu
etiā p̄mulgari/ decernim⁹ irritas et inanes. ¶ Nulli g oīno hominū/ liceat hanc paginā
noſtre p̄ceſſiōis et pſtutionis infringere/ vſ ei auſu temerario p̄ire. Si q̄s aut h̄ attēpta-
re pſumpſerit/ indignationē oīpotēt⁹ dei/ et b̄toꝝ petri et pauli ap̄loꝝ ei⁹/ ſe nouerit
incurſurū. Datū anagnie. xvj. kl̄as octobris/ p̄otificat⁹ noſtri anno ſeptimo.

Exemptio a ſolu-
tione decime pa-
palis

Nota iſta/ de clau-
ſula derogatorijs
derogatorijs pio
nō ſolutionē decī-
me papalis.

Privilegia et confirmatio summorum

Clemens
septimus

Clemens septimus: q̄ domus car-
tusien. ordis in sua obediētia eri-
sten. sunt exempte a decimis ca-
mere aplice: et a quibuscūq; sub-
sidijs vel impositiōibus: tā p came-
ra q̄z pro quicūq; eccliaistica vel se-
culari psona imponēdis: etiā si regali p̄fulge-
at dignitate. Nec sup hoc possumus excōicari:
nō obstantibus quibuscūq; et c.

Originale est i car-
tusis signatur per
A. 132.

Exemptio a solutio-
ne decime papa-
lis et ab alijs sub-
sidijs

Derogatorie dero-
gatorij ut in prece-
denti.

Clemens

ep̄s/seruus seruoz dei: ad ppetuā rei mēoriā. C̄ Pre-
signis cartusien. ordinis religio/ fecūditate virtutū re-
ferta/ et meritoz sanctitate p̄spicua/ necnō deuotiōis sinceritas/ quā re-
uerēter et sedule/ dilecti filij dom⁹ cartusie/ grānopolitani. diocesis/ cete-
riq; p̄ores et fr̄es/ ac alie p̄sone dicti ordinis/ erga nos et romanā exhibēt eccliam
p̄merent: ut ipsos aplice fauoris plenitudine p̄sequētes/ eis assidue nos redda-
mur ad grām liberales. C̄ Hinc ē q̄ nos/ p̄or/ fr̄atru et p̄sonaz p̄dictoz in hac par-
te supplicatiōibus inclinati: eisdē p̄iorib⁹/ fr̄atrib⁹ et p̄sonis in obediētia et deuotio-
ne n̄ra p̄sistētib⁹/ auctoritate aplice et speciali grā/ ex certa sciētia indulgem⁹: ut ip-
si ac monasteria/ p̄oraz/ dom⁹ et alia loca dicti ordinis/ ad p̄stationē seu solutionē
decimar/ subsidioz et impositionū quorūlibet quocūq; noīe nūcupent/ quibuscūq;
p̄sonis faciēda/ p̄ sedē aplice/ p camera aplice seu alijs p̄sonis eccliaisticis tā imposi-
toz vel in antea qualitercūq; imponendoz/ seu alijs quibuscūq; p̄sonis/ etiā si rega-
li vel alia quicūq; eccliaistica vel mūdāna p̄fulgeat dignitate/ p̄cessoz seu in po-
stex p̄cedēdoz/ seu ad cōtribuendū cū alijs in eisdē minime teneant. Nec ad id a
quocūq; cōpelli possint inuiti/ auctoritate quorūlibet l̄raz aplice/ sub quauis formā
vel exp̄ssione d̄boz cōfectaz seu p̄ficiēdarū in posterū: etiā si de p̄oribus/ fr̄atrib⁹
et p̄sonis ac monasterijs/ p̄oribus/ domibus et locis/ ordine ac p̄uilegio h̄mōi ex-
pressam faciāt mētiōē. C̄ Et etiā si in eis caueat exp̄ssē/ q̄ om̄es p̄sone ecclia-
stices/ seculares et regulares/ exempte et nō exempte/ ad p̄stationē seu solutionē deci-
mar/ subsidioz seu impositionū h̄mōi/ et ad contribuendū in eis cōpelli valeant.
C̄ Nō obstāte si p̄ioribus/ fr̄atrib⁹ et p̄sonis/ monasterijs/ p̄oribus/ domibus/ lo-
cis et ordini p̄dictis v̄l quibuscūq; alijs cōmuniter vel diuissim a p̄dicta sede indultū
existat/ q̄ ad solutionē seu p̄stationē decimar/ subsidioz seu impositionū h̄mōi et
ad contribuendū in eis minime teneant. C̄ Aut q̄ interdicti/ suspēdi vel excōmuni-
cari nō possint p litteras apostolicas/ q̄ de indulto h̄mōi/ et toto tenore ipsi plenā
et exp̄ssam/ ac de verbo ad verbum nō facerēt mētiōē/ siue quibuscūq; p̄uilegijs
vel indulgētijs/ p̄ioribus/ fr̄atrib⁹ et p̄sonis p̄dictis seu quibuscūq; p̄sonis/ lo-
cis vel ordinibus a p̄fata sede concessis/ de quibus oporteret in dictis litteris spe-
cialē fieri mētiōē: et p̄ q̄ effectus litteraz ip̄faz quomodolibet impediri valeret:
vel etiā dissimiles et sub quocūq; tenore seu exp̄ssione d̄boz apponerent/ que in-
dulto h̄mōi possent in aliquo derogare. C̄ Et insup sentētijs/ suspēsiōis/ interdi-
cti vel excōmunicatiōis/ aut alias penas/ si q̄s cōtra p̄ores/ fr̄es et p̄sonas vel eoz
aliquē: ac monasteria/ p̄oratus/ domos et loca h̄mōi p̄missoz occasiōe ferri conti-
gerit seu etiā p̄mulgari: decernimus irritas et inanes. C̄ Nulli ergo oīno hominū
liceat hanc paginā nostre cōcessionis et p̄stitutiōis infringere/ vel ei ausu temera-
rio cōtraire. Si quis aut hoc attēptare p̄sumpserit/ indignationē omnipotētis dei/
et b̄toz petri et pauli ap̄loz eius/ se nouerit incursurū. Datū apud p̄tē sorgie/ an-
niōn. diocesis. ij. nonas maij/ p̄tēficatus nostri anno tertio.

Idem Per legatū suū p̄cedit: ut interdicti tpe alta voce
iuxta modū et ritū cōsuetudinis nostre/ septis clau-

A sis/excōicatis z interdictis exclusis/diūina possimus officia cele
brare z audire/dūmodo causam nō dederimus interdicto.

98

Willermus

ministratiōe diuina/tituli scti stephani in ce
liomōte/psby cardinal/aplice sedis legatus:
dilectis nob in christo/pori z puerui dom^o mōtis sancti iohānis bapti
ste ppe friburgū/ordis cartusien. cōstati. diocesis: salutē in dño. ¶ De
uotiois vře p̄cib⁹ benignū impriētes assensum/auctoritate dñi pape z legationis
nob in hac pte cōmissa ac ptate attributa: put in lris ipsi⁹ dñi pape pleni⁹ p̄tinef:
quax tenor sequit^r / z ē talis. ¶ Clemēs ep̄s/seru⁹ seruoz dei:dilecto filio guiller
mo/tituli sancti stephani in celiomōte/psbytero cardinali/aplice sedis legato:sa
lutē z aplicā bñdictionez. ¶ Cum te nup ad alemanie ac certas alias ptes in lris
tue legatiōis exp̄sas/cōmisso tibi in eis plene legatiōis officio/ p magnis z ardu
is z ecclie romāe negocijs duxerim⁹ destinādū: illos affectātes toto cordis deside
rio: vt in executiōe negocijz hmōi/ eo felici⁹ valcas pspari/ q̄ maiori p nos fueris
ptate munit⁹: Circūspectiōi tue quā in alt^r z arduis iugit expimur/ z de q̄ plene cō
fidim⁹/tractādi/dādi/pcedēdi/dispēfandi/psfirmādi/faciēdi/ordinādi/dispōnēdi/
z exequēdi in eisdē p̄tibus/ oīa q̄cūq̄ sint q̄ nos ex plenitudine ptatis/ quā nō ab
hoie s̄ a deo obtinemus: tractare/dare/pcedere/dispēfare/psfirmare/facere/ordina
re/dispōnere z exeq̄ possum⁹ ac debem⁹: creatiōe ac puatiōe cardinaliū sctē roma
ne ecclie: necnō alienatiōe patrimonij beati petri in thuscia ac ciuitatū/castrozū/
traz/villaz/ z alioz locoz ac lurrū eiusdē ecclie/ z aliaz q̄rūlibet eccliaz/ac pmo
tiōe z assumptiōe/ necnō trālatiōe p̄latorz ad q̄scūq̄ metropolitānas z alias ca
thedrales ecclias z mōasteria q̄cūq̄ ac psfirmatiōe electionū archiep̄oz z ep̄oz q̄
rūlibet dūtaxat exceptis/auctoritate aplica tenore p̄titiū plenissimā pcedimus sa
cultatē: z als in oib⁹ tibi cōmittim⁹ vices n̄as. Sic igit in p̄missis put de matura
z pfunda circūspectiōe tua/ firmā spem obtinem⁹/p̄uideret z vtilit op̄is/ q̄ ex la
borib⁹ tuis fruct⁹ vberes dāte dño colligam⁹. Datū auinioñ. q̄rto kl̄as septēbris/
pontificat⁹ n̄ri anno p̄mo. Nob tenore p̄titiū indulgem⁹/ vt interdicti tpe/alta vo
ce iuxta modū z ritū psuetudinis vře/septis clausis/ excōicatis z interdicti exclu
sis/diūia possit z valeat/ officia celebrare/ eaq̄ audire: dūmodo causam nō dede
rit/ infdicto/ nec vob p̄tigat p̄p̄ h̄ id specialit^r infdici. Datū ap̄d friburgū: p̄stati.
diocesis/ idib⁹ augusti/ p̄tificat⁹ dñi clemētis p̄fati pape. vii. anno tertio.

Originale est i do
mo friburgi

Idem De psone ordinis/ etiā donati cū oibus bonis illo
rum/ sunt sub p̄tēctiōe aplica: z sunt exempti ab om
ni iurisdicōe p̄terq̄ solius sedis apostolice.

99

Lemēs

ep̄us/seru⁹ seruoz dei: ad p̄petuā rei mēoriā. ¶ Licet
oīa ecclie mōasteria/ p̄orat⁹/ dom⁹ z alia loca eccliaſti
ca/ p̄vniūſū orbē diffusa/ sedi aplica q̄ sup ill⁹ obriet p̄ncipatū dispōnēte
dño fuit s̄biecta: Sedes tñ eadē/ nōnulla ex ipsis z psonas degētes i ill⁹
aliqñ specialit^r sibi s̄dit ea: ab alioz q̄rūlibet eximēs ptate/ ac statuēs ip̄a q̄dā ho
noris p̄rogatiua fore libera parit^r z exēpta. ¶ Cū nos ad mōasteria/ p̄oratus/ do
mos z alia loca cartusien. ordis/ z psonas in eis degētes/ aplica psideratiōis intui
tū p̄tētes: illaq̄ volētes aplicē psidijs cōmunire/ z q̄tys honorare p̄dignis: vt p̄so
ne ip̄e eo libēti⁹ mīsterijs diuinis intēdāt/ dictaq̄ sedē eo maioris deuotiōis p̄m
ptitudiē studeāt reuereri/ q̄ ipse ac eadē mōasteria/ p̄orat⁹/ dom⁹ z loca/ maiori fue
rint lib̄ati donati. ¶ Cūiūſos z singlos p̄ores/ mōachos/ psilos z donatos dicti
ordinis q̄ sūt z erūt/ p tpe/ ac mōasteria/ p̄orat⁹/ domos z loca dicti ordinis q̄ nūc
sunt z in postez fuerit/ ac eoz bona vbiq̄ psistētia/ p̄ntia z futura sub n̄ra z sedis
p̄dicte/ ac btōz petri z pauli ap̄loz/ p̄tēctiōe suscipim⁹. ¶ Ea q̄ a q̄rūcūq̄ metro
politani. locoz/ diocēſ. z alioz ordinariorz iudiciū/ lege/ dominio/ ptate/ coertiōe/ cō
pulsioe/ cēsura/ iurisdicōe etiā p appellatiōē vel als/ p quis causa/ auctoritate
aplica/ psus eximim⁹ z totalit^r liberam⁹: ac p̄ores/ mōachos/ psilos z donatos:
necnō mōasteria/ p̄orat⁹/ domos z loca hmōi nob z sedi p̄fate immediate subesse de
cernim⁹ z etiā ordinam⁹. ¶ Ita q̄ ijdē metropolitani. diocesani aut alij ordinarij

Originale est i car
tusia signatus per
A. 133.

Exemptio religio
forū/ conuerforū/ z
donatorū ordinis

Præuilegia et confirmatio summorum

iudices rōne delicti vel cōtract⁹ seu q̄si/aut rei de q̄ agit⁹ vbicūq; cōmittat delictū
ineat cōtract⁹ vel res ip̄a p̄sistat: nō possint in p̄ores mōachos/pueros/donatos/
mōasteria/p̄oratus/domos et loca p̄dicta/excōicationis/suspēnsionis et iudicti sen-
tētiās fulminare: aut quācūq; aliā iurisdictionē/dominū/ptatē/cognitionē/deci-
sionē/coertionē/cōpulsionē vel cēsura quomodolibet etiā p̄ appellationē aut als
exercere: felicis recordatiōis Innocētiū pape q̄rti p̄decessoris nr̄i et alijs p̄stitutio-
nib⁹ ap̄licis p̄rijs nō obstantib⁹ q̄buscūq; **D**istricti⁹ inhibētes eisdē metropoli-
tanis/dioecesanis/ordinarijs iudicib⁹ et q̄busuis alijs cōiter vlt diuissim: ne ipsi p̄ te-
norē p̄titiū aliqd attēptare p̄sumāt: ac decernētes exnūc irritū et inane quicqd in
cōtrariū a quoq; quis auctoritate/scient vel ignorāter cōtigerit attēptari. **N**re
tū intētiōis existit: q̄ p̄ susceptionē/exemptionē/subiectionē et ordinationē nr̄as/
hmōi: nullū p̄orib⁹ et alijs p̄sidentib⁹ i dicto ordine q̄ min⁹ ipsi iurisdictionē eis als
in mōachos/pueros et donatos p̄dictos/quomodolibet cōpetentē in eisdē mō-
nachos/p̄sios et donatos libere exercere valeāt sic p̄us/p̄iudiciū generef. **N**ul-
li ergo oīno hoīm/liceat hāc paginā nr̄e suscepiōis/exemptiōis/liberatiōis/or-
dinatiōis/inhibitiōis/p̄stitutiōis et voluntatē infringere/vel ei ausu temerario cō-
traire. Si q̄s autē hoc attēptare p̄sumpserit/indignationē omnipotētis dei et be-
atorū petri et pauli ap̄loz eius/se nouerit incurfuz. Datum auinio. iij. idus iu-
nij/pōtificatus nostri anno sexto.

Idem De domus sacte crucis in iaresio nō soluat decimas
vel de possessionibus p̄ntibus et futuris/ vlt animalib⁹:
vel de possessionibus quas secularibus tradēt eoz sumptibus
excolendis: quantū tanget partē eoz.

Originalē est i do-
mo sancte crucis
in iaresio: vidim⁹
70 in cartusia si-
gnatū p̄ A. 235.

Lenēs

ep̄s/seruus seruoꝝ dei: dilecti filijs/p̄ori et puēti do-
mus sc̄te erucis i iaresio/cartusien. ord̄is/lugdun. dio-
cesis: salutē et ap̄licā b̄ndictionē. **I**n cunctis religiōis monastice p̄-
fessores/q̄b⁹ veluti rutilantib⁹ margaritis militans coruscat ecclia: vti
cartusien. ordinis cādidi naçarei splēdore illustrāt eximio eccliam mēoratā/vite q̄
dē mūdicia nitidi/seruore charitatē igniti/p̄tinetie cīgulo lumbos succicti: mūdo
mortui/christo viuūt. Digne igit ordinē ip̄m et ei⁹ mēbra p̄serti vřaz domū sc̄te cru-
cis i iaresio/cartusien. ord̄is lugdun. diocesis/ap̄lice b̄ndictiōis dulcedie libens et
fauorabilr p̄uenim⁹: vt dicta dom⁹ a noxijs auctore dño p̄seruet et felicib⁹ p̄ualefē
valeat icremēt. **E**xapropi⁹ dilecti filij/ vřis cōmoditatib⁹ intēdētes/vt de terr/
vineis/hort/p̄rat/pascuis et possessiōib⁹ q̄buscūq; vbilibet p̄sistētib⁹ q̄ ip̄sentiaꝝ
iuste et canōice possidet/aut in futur⁹ p̄cessiōib⁹ p̄titiū/largitiōib⁹ regū vel p̄nd-
pū/oblatiōib⁹ fideliū seu alijs iust modis p̄stare dño poterit adipisci: de ill⁹ vide-
licet q̄ pprijs māib⁹ vel sūptib⁹ excolit/vel in postez excolēt: etiā si de ill⁹ decie vlt
p̄mitie/aut alia quis q̄ta valoris fructū in eis exercētiū vel p̄ueniētiū ex eisdē:
aut q̄cqd aliud hmōi deciaꝝ seu p̄mitiaꝝ solui p̄suerūt/seu de fructib⁹ eorundē:
ac etiā de mutrimētis aīaliū vřoz p̄titiū et futuroꝝ: et de aliaꝝ possessionib⁹ q̄s tra-
det/ secularib⁹ eoz sūptib⁹ excolēdas: et p̄ q̄b⁹ p̄mitie seu decime solui p̄sue-
bacten⁹ fructib⁹ seu puētib⁹ vos p̄tingētib⁹ p̄ pte vřa dūtaxat/vos et illi q̄ vob⁹ in
domo p̄fata successerint/rectorib⁹ eccliaꝝ infra q̄z parochiaꝝ limites/possessiōes
ipse p̄sistūt: aut alijs p̄sonis/collegijs siue loci q̄rūcūq; seculariū vel regulariū ec-
clesiaꝝ/aut locoꝝ q̄cūq; noīe nūcupent/aut p̄uilegio vel p̄suetudie approbata/ vlt
alias legitie p̄mitie seu decie ip̄e/seu certa q̄ta fructū eorū dē/ p̄ ipsijs p̄mitijs seu
decimis/aut eoz occasiōe vel noīe p̄solute sint/hacten⁹ p̄mitias seu decias vlt ali-
ud ip̄az occasiōe nō teneamini soluere: nō obstantib⁹ q̄buscūq; statut⁹ et p̄suetudi-
nib⁹ p̄rijs/etiā p̄firmatiōib⁹ sedis ap̄lice roborat⁹ seu eiusdē sedis lris/indulgētijs
et p̄uilegijs de q̄b⁹ q̄rūq; tot⁹ tenorib⁹ plenā et exp̄ssā/ac de x̄bo ad x̄bū oporteret
fieri in p̄ntibus mētionē: deuotioni vře tenore p̄titiū de speciali gr̄a indulgemus.
Nulli q̄ oīno hoīm/liceat hāc paginā nr̄e p̄cessiōis infringere/vel ei ausu temera-
rio p̄ire. Si q̄s autē h̄ attēptare p̄sumpserit/indignationē omnipotētis dei et b̄toꝝ
petri et pauli ap̄loz eius/se nouerit incurfuz. Datum auinio. ij. nonas ianuarij
pontificatus nostri anno duodecimo.

IOI

IOO

IO2

Idem **Q**uod possumus mittere ordinandos ad sacerdotiū in
vicesimosecundo anno.

IOI

Phanes

miseratiōe diuina/tituli scē anastasse/psbyr card/
nalis.viuarieñ.vulgarit' nomiatu: dilectis nob in
christo porz t cōuētui domus scē trinitatis indiuidue ppe diuionē si/
tuate/ordinis cartusiēñ.lingoneñ.diocesis/p excellētē pncipē dñm phi
lippū ducē burgūdie fundate: salutē in dño sempiternā. ¶ Sane san/
ctissimus in christo pñr t dñs noster/dñs clemēs diuina puidētia papa septimus:
attendēs religionē vřam pmereri/vt petitionibus vřis qñtū cū deo pōt annuat
gratiose. ¶ Hinc est q idē dñs nř/etiā pñsideratione dicti dñi ducis/q ad vos t do/
mū vřam ante fatā specialem gerit deuotionis affectū/sup hoc p vobis eidē dño
nostro humilif supplicātis: vt oēs monachi t clerici redditū dicte domus vře/qui
nūc sunt t erūt p tpe/vicesimūsecūdū eoz etat' annū attingētes / possint ad psby
teratus ordinē pmoueri/in ipsoq' licite ministrare/ defectu dicte etatis ac statut'
t pñstitutiōibus ipsius ordinis t alijs in cōtrariū nō obstatibus qbuscūq': cōcessit
oraculo viue vocis nob pñtibus parit' t indulgit de grā speciali: dñ tñ dicti mona
chi t clerici redditū/pñtes t futuri ad hoc als sufficiētes t idonei existāt: nec aliud
eidē canonicū obsistat: Voluitq' idē dñs noster hmōi grām in suo robore perpe
tuo remanere. Et in testimoniū pñmissoz/pñtes lřas de dicti dñi nř speciali mādā
to/oraculo viue vocis sup hoc nob facto/ nř sigilli appēsiōe munitas vobis t do
mū vře pñdicte duximus pcedēdas. Datū auiniōñ. sub anno a natiuitate dñi/mil
lesimo tricētesimo nonagesimopmo/inditiōe. xiiij. t die. xix. mēsis aprilis/pōtifi
catus sanctissimi dñi nostri pape pñdicti anno tertio decimo.

Originale est i do
mo diuionis: vidi
mus vero in cartu
sia sigtū p. 193.

Benedictus tredecimus: q nul
lus de ordine nostro transeat ad
quācūq' aliam religionem: ni
si cum bulla plumbea sedis apo
stolice.

Benedict'
tredecim'

IO2

Benedictus

epus/seruus seruoꝝ dei/ad ppetuā rei mēoriā.
¶ Ad fruct' vberes q's cartusiēñ. ordo in agro
militātis ecclīe plantat' dextera dñi velut arbor bona pduxit hacten'
t pducit: pñsideratiōis nře oculos extēdētes/ t attēdentes/ q dicti ordi
nis pñfessores/ mūdo mortui/ soli christo/ q est vita viuētes: p vniūfali salute fide/
liū incessant ad dñm pñces fundunt: dignū duxim' vt illa eos pñqmur pñrogatiua
fauoris/ p quā eis submoueam' scādala t qetē etiā pcurem'. ¶ Cū itaq' sic p pre
dilectoꝝ filioꝝ cartusiē/ grānopolitañ. diocesis: t alioꝝ poꝝ t fratrū dicti ordinis
fuit nob expositū/ interdū cōtigerit/ q qdā eiūsdē ordinis frēs/ ad mendicantiū et
alios ordines regule t obseruātie laxioris: nō obtēta nec petita supioꝝ suoꝝ licē
tia/ temeritate se ppria trāstulerūt: t recepti fuerunt etiā in eiūsdē/ in graue salutis
eoz dispēdiū/ ac poꝝ t fratrū cartusiēñ. scādalu pñdictoꝝ. ¶ Nos volētes sup hoc
eiūsdē poꝝibus t fratribus de opportuno remedio puidere: et attēdentes q decet t
expedit/ vt iuxta doctrinā apli/ qsq' in ea in q vocatus est vocatiōe pñstāt: ipsoꝝ
supplicatiōibus inclinati/ oibus t singulis pñsonis vtriūsq' sexus/ cuiuscūq' gñus
t status sint eiūsdē ordinis cartusiēñ. pñtib' t futuris/ ne de ordine ipso ad quos/
uis mēdicantiū vel alios ordines cuiuscūq' status/ regule vñ pñditiōis existāt/ etiā
si de illis singularit' esset pñtibus specialis t expñsa mētio faciēda trāfire/ ac pñlatis
t alijs pñsonis oibus t singulis mēdicantiū t alioꝝ ordinū pñdictoꝝ/ ne illas quoq'
modo absq' sedis aplice licētia/ eis p speciales dicte sedis lřas/ vera bulla plūbea
munitas/ plenā t expñsam ac de xbo ad xbu faciētes de pñtib' mētionē pcedēda:
qbus alias etiā si alicui' ex venerabilib' fratrib' nřis scē romāe ecclīe cardinalib'
aut camerarij nři vñ alteri' cuiuscūq' etiā si pñtificiali pñfulgeat dignitate: sigill' etiā
de mādato sedis aplice facto: eis sup hoc oraculo viue vocis/ nullā fidē in hac pre

Originale est i car
tuslia signatū per
A. 135.

Nō licet cartusiēñ
bus trāfire ad quē
uis aliū ordinē si
ne licētia speciali
sedis apostolice

Cum bulla
plumbea

Præuilegia et confirmatio summorum

volumus adhiberi/recipe psumant/districtius inhibem⁹. ¶ Decernentes exnunc transitum et receptionem talium irritos et inanes. ¶ Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre voluntatis/inhibitionis et constitutionis infringere/vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare psumperit/indignationem omnipotentis dei/et beatorum petri et pauli apostolorum eius/se nouerit incursum. ¶ Datū massilie apud sanctū victorē/sexto nonas martij/pontificatus nostri anno decimo.

Idem Sup hoc dedit cōseruatores: tres epōs inhibēdo ne quis alterius religionis aliter nostros recipiat.

Originale est i cartusia signatur per A. 136.
Ad idem cū prece/dente/ cū deputa/tione executorū

Enedictus

episcopus/seruus seruorum dei: venerabilibus fratrib⁹/archiepiscopo viennensi. et granopolitani. episcopis: salutē et apostolicā bñdictionē. ¶ Ad fructus vberes quos cartusien. ordo in agro militatis ecclie plantatus dextera domini velut arbor bona pduxit hactenus et pducit/ cōsiderationis nre oculis extēdentes/et attēdētes/ q dicti ordinis pfectores/mūdo mortui soli christo q est vita/viuetes: p vniuersali salute fidelium incessant ad dñm pces fundūt/dignū durim⁹/vt illa eos psequimur p rogatiua fauoris/p quā eis submoueam⁹ scandala et quietē etiā pcuremus. ¶ Cū itaq sicut p pte dilectorum filiorum cartusien. granopolitani. diocesis et aliorum priorum et fratrum dicti ordinis fuit nobis exhibitū/interdū contigerit: q quidā eiusdē ordinis fratres ad medicantiū/et alios ordines regule et obseruantie laxioris non obtēta nec petita superiorum suorum licētia/temeritate se p/pria transfulerūt: et recepti fuerūt etiā in eis dē/in graue salutis eorum dispēdium/ac priorum et fratrum cartusien. scandalum pdictorum. ¶ Nos volētes sup hoc eis dē priorum et fratrum de opportuno remedio prouidere: et attēdētes/ q decet et expedit/ vt iuxta doctrinā apostoli/ qsq in ea in qua vocatus est vocatiōe/psistat: ipsorum supplicationibus inclinati/omnibus et singulis personis vtriusq sexus/cuiuscūq gradus et status essent eiusdē ordinis cartusien. pñtibus et futuris/ne de ordinis ipso/ad quosuis medicantiū vel alios ordines cuiuscūq status/regule vel conditionis existerēt/etiā si de illis singulariter esset pñtibus specialis et expssa mentio faciēda/trāssire/ac platis et alijs personis omnibus et singulis medicantiū et aliorum ordinum pdictorum/ne illas quoquo modo/absq licētia sedis apostolice/eis p speciales dicte sedis litteras/vera bulla plūbea munitas/ plenam et expssam ac de verbo ad verbū faciētes de pñtibus mētionē concedēda/quibus aljs etiam si alicuius ex venerabilibus fratribus nris scē romane ecclie cardinalibus aut camerarij nostri vel alterius cuiuscūq etiā si pñtificiali pfulgear dignitate. Sigillis etiā de mādato sedis apostolice facto eis sup hoc oraculo viue voc/ nullā fidē in hac pte volum⁹ adhiberi/recipe psumerēt/districtius inhibuimus: decernētes extunc transitū et receptionē talium irritos et inanes. ¶ Quocirca fraternitati vre p apostolica scripta mādamus: qten⁹ vos vel duo/aut vnus vrm p vos vel aliū seu alios dictis prioribus et fratribus eiusdē ordinis cartusien. efficacis sup hoc defensionis pñdio assistētes/hmōi mēorati ordinis personas ad eosdē medicantiū/vel quoscūq alios trāssire ordines psumentes/ad regrediendū ad eundē ordinē cartusien. et platos ac personas quascūq alias mendicantiū/et aliorum quorūcūq ordinum/illas recipe et retinere contra inhibitionē et decretū nostrū hmōi psumentes ad dimittendum et restituendū illas auctoritate nostra/p cēsuram ecclesiasticam compescatis. ¶ Non obstantibus exemptionibus et alijs pñilegijs/indulgētijs et litteris apostolicis quibuscūq personis locis et ordinibus ab applica sede concessis/etiā si de illis et totis eorum tenoribus/necnon locis/ordinibus et nominibus ppijs/de verbo ad verbū esset in pñtibus specialis et expssa mentio faciēda. Seu si aliquibus cōmuniter vel diuissim a dicta sit sede indultum: q interdicti suspēdi vel excomunicari nō possint p litteras applicas nō faciētes plenā et expssam/ac de verbo ad verbū de indulto hmōi mētionē: Cōtradictores p censurā ecclesiasticā appellatione postposita compescēdo. ¶ Datū massilie apud sanctū victorē. vi. nonas martij/pontificatus nostri anno decimo.

Executorialis

104

103

Idem q̄ sum⁹ exempti p totū ordinē de nō soluendis deci-
mis papalibus vel alijs quibuscūq; impositionibus.

104

Enedictus

Originale est i car-
tusienſi signatur per
B. 137.

epus/seruus seruorū dei: ad ppetuā rei memo-
riam. Sacri cartusienſis ordinis perseverantiā et
augmentū sinceris gelantes affectibus/ ad illa libēter intendimus/ per
que religionē ipsam ac psonas sub eadē degentes/ fauorib⁹ attollam⁹
gratiosiss/ et muniamus libertatibus opportunis. ¶ Sane exhibita nobis pro par-
te dilectorū filiorū maioris cartusie/ granopolitane diocesis/ et aliorū priorū et con-
uentuū ac personarū domorū seu monasteriorū quorūcūq; ordinis cartusienſis. peti-
tio cōtinebat: Quod licet ipsi cum omnibus locis et membris suis vbiq; cōsistentibus
a pstatione et solutione decimarū/ talliarū/ collectarū/ subsidiorū/ exactionū/ et im-
positionū quorūlibet quocūq; nomie nuncupent⁹ quibuscūq; psonis/ aplica vel or-
dinaria seu alia quāvis auctoritate. hactenus impositorū et imponendorū in futurū
per specialia pūilegia eidem ordini ab aplica sede cōcessa/ quibus non est in aliquo
derogātū: sint prorsus exempti ac liberi pariter et immunes. ¶ Tamē nōnulli col-
lectores et subcollectores fructuū/ reddituū et prouentuū camere aplice debitorū
in quibusdā regnis et terris auctoritate aplica deputati/ ptextu quarūdā cōcessio-
nū/ de decimis/ tallijs/ collectis et subsidijs a psonis ecclesiasticis leuādis et exigen-
dis/ aliqbus regibus et psonis alijs eadē auctoritate factarū/ pūilegia/ exemptio-
nes et libertates hmoi infringere/ ac eis ausu temerario cōtraire psumētes: pōres
et psonas pdictas ad pstationē/ solutionē et cōtributionē/ decimarū/ talliarū/ col-
lectarū/ subsidiorū/ exactionū et aliarū impositionū quarūlibet/ quocūq; noie nuncupent⁹
cam et alias cōpellere nō verent⁹ eosdē laboribus et expensis et alias multipliciter
fatigando/ in eorū pūdiciū nō modicū et grauamē. ¶ Quare p pte priorū/ cōuen-
tus et psonarū pdictorū/ fuit nobis humiliter supplicatū: vt eis in pmissis puide-
re de benignitate aplica dignaremur. ¶ Nos igit⁹ eosdē ordinē/ priores/ cōuent⁹
et psonas ac domos/ gerētes in visceribus charitatis/ hmoi supplicationib⁹ indi-
nate/ eosdē omnes et singulos/ cū oibus domibus et membris suis vbiq; pstant
a pstatione/ solutione/ et cōtributione decimarū/ talliarū/ collectarū/ subsidiorū/ ex-
actionū/ pcuracionū et aliarū impositionū quarūlibet/ quocūq; noie nuncupent⁹
quacūq; occasiōe in quibuscūq; ptribus iam impositorū vel impositarū/ seu in poste-
rum quitercūq; imponendorū vel imponendarū pstate sedis vel legatoz eius: aut
locoz ordinarioz/ seu alioz quorūcūq; auctoritate p camera supradicta/ seu alijs
psonis quibuscūq; etiā si pontificali/ regali vel alia quibet ecclesiastica vel mūda-
na pfulgeant dignitate/ concessorū seu concessarū/ et in posterū cōcedendorū seu cō-
cedendarū/ auctoritate aplica supradicta: ex certa sciētia tenore presentū etiā de
nouo pñus exim⁹ et ppetuo liberam⁹. ¶ Et vt ad pstationē/ solutionē seu cōtri-
butionē huiusmodi minime teneant⁹ nec ad id a quoq; cōpelli possint inuiti/ au-
toritate quarūlibet litterarū apostolicarū sub quauis forma vel expressiōe ver-
borū confectarū seu conficiendarū in posterum: Et si de domibus siue monaste-
rijs et ordine cartusienſi. huiusmodi/ ac priuslegys eidē ordini a sede aplica conces-
sis/ et cōcedendis expressam faciāt mentionē: Et etiā si in eisdē litteris caueat ex-
presse/ q̄ oēs psonae ecclesiastice/ seculares et regulares quorūcūq; ordinū exempte
et nō exempte/ ad pstationē seu solutionē decimarū/ talliarū/ collectarū/ sub-
sidi-
orū/ exactionū/ pcuracionū et impositionū huiusmodi et ad cōtribuendū in eis cō-
pelli valeant. ¶ Nō obstantibus/ si prioribus/ cōuentib⁹ psonis/ domib⁹ siue mo-
nasterijs/ seu ordinibus/ ipsis vel quibuscūq; alijs cōmuniter vel diuisim: a pdicta
sit sede indultū/ q̄ ad pstationē/ solutionē/ seu cōtributionē huiusmodi minime
teneant⁹: aut q̄ interdicti/ suspendi vel excommunicari nō possint per litteras aposto-
licas/ que de indulto huiusmodi et toto tenore ipsius plenā et expressam/ ac de ver-
bo ad verbū nō facerent mentionē/ et quibuscūq; pūilegijs/ indulgētijs: priorū/
bus/ conuentibus/ psonis/ domibus siue monasterijs et ordinibus pdictis/ siue qui-
buscūq; alijs locis vel personis a prefata sede cōcessis: de quibus oporteret in su-
pradictis litteris specialē fieri mentionē: et per que effect⁹ earū quomodolibet im-
pediri valeret: vel alie quēcūq; clausule similes vel dissimiles supradictis in eis/
dem litteris apposite fuerint: que indulto huiusmodi possint in aliquo derogare:

Exemptio a deci-
mis papalib⁹: et ab
alijs tribus et sub-
sidijs.

Nota bene clau-
sulas istas

Privilegia et confirmatio summorum

eisdem prioribus/conuentibus/personis et ordini cartusien. auctoritate predicta de ampliori gratia ex simili scientia tenore presentium indulgemus. Et insuper sententias suspensionis/interdicti et excommunicationis et alias penas si que et si quas contra priores/conuentus/personas et domos predictas et personas singulares eorundem premissorum occasione/a tempore concessionum dictorum privilegiorum citra late fuerint seu promulgate: necnon ferri contigerit/seu etiam promulgari exnunc decernimus irritas et inanes ac nullius prorsus existere firmitatis. Et quia post subtractionem bulle nostre papalis nobis factam in arta oppressionis detenti bulla ipsa iuxta morem romane curie non utimur: hanc paginam apostolorum anulo impendendi iussimus communiri. Qui ac si sub bulla nostra plumbea bullata fuisset/plenam fidem volumus adhiberi. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre exemptionis/libertatis/concessionis/constitutionis et voluntatis infringere/vel ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare presumpserit/indignationem omnipotentis dei et beatorum petri et pauli apostolorum eius se noverit incursurum. Datum avinion. vi. idus octobris/pontificatus nostri anno octavo.

Idem quod sumus exempti per totum ordinem de non solvendis decimis papalibus vel aliis quibuscumque impositionibus etc. Et super hoc dedit nobis conservatores.

Originale est cartula signatum per B. 138.

Benedictus

episcopus/servus servorum dei: venerabilibus fratribus arelata. et viennens. archiepiscopis/ac episcopis

105

scopo granopolitano: salutem et apostolicam benedictionem. Iustis petitionibus desiderijs libenter annuimus: ea que favore persequimur oppositum. Dudum siquidem pro parte dilectorum filiorum/maioris cartusie/granopolitani. diocesis et aliorum priorum ac conventuum et personarum domorum seu monasteriorum quorumcumque ordinis cartusien. nobis exposito: Quia licet ipsi cum omnibus locis et membris suis ubique consistentibus/a prestatione et solutione decimarum/talliarum/collectarum/subsidiorum/exactionum et impositionum quorumlibet: quocumque nomine nuncupentur quibuscumque personis: apostolica vel ordinaria/seu alia quavis auctoritate habetenus impositorum et imponendorum in futurum/per specialia privilegia eidem ordini ab apostolica sede concessa: quibus non est in aliquo derogatum: essent prorsus exempti ac liberi pariter et immunes. Tamen nonnulli collectores et subcollectores fructuum reddituum et proventuum camere apostolice debitorum: in quibusdam regnis et terris auctoritate apostolica deputati: preteritum quarundam concessionum de decimis/talliis/collectis et subsidijs a personis ecclesiasticis levandis/colligendis et erigendis alijsque regibus aut personis alijs eadem auctoritate factarum: privilegia exemptionis et libertates huiusmodi infringere: ac eis ausu temerario contraire presumptores: priores et personas predictas ad prestationem/solutionem et contributionem decimarum/tallarum/collectarum/subsidiorum/exactionum/procuracionum et aliarum impositionum huiusmodi per censuram ecclesiasticam et alias compellere non verebantur: eosdem laboribus et expensis et alias multipliciter fatigando/in eorum prejudicium non modicum et gravamen. Nos eosdem ordinem et priores/conventus et personas cum omnibus domibus et membris suis ubique consistentibus/a prestatione solutionis et contributionis decimarum/tallarum/collectarum/subsidiorum/exactionum/procuracionum et aliarum impositionum quorumlibet quocumque nomine nuncuparentur/quacumque occasione/in quibusvis partibus iam impositorum vel impositarum/seu in posterum qualitercumque imponendorum vel imponendarum/pfate sedis vel legatorum eius/aut locorum ordinarioz seu aliorum quorumcumque auctoritate per camera supradicta/seu alijs personis quibuscumque/etiam si pontificali/regali vel alia quolibet ecclesiastica vel mundana prefulgeant dignitate concessorum seu concessarum et in posterum concedendorum seu concedendarum auctoritate apostolica supradicta: ex certa scientia tenore litterarum nostrarum prorsus exemptimus et perpetuo liberavimus. Et ut ad prestationem/solutionem seu contributionem huiusmodi minime tenerentur: nec ad id a quocumque compelli et essent inuiti/auctoritate quorumlibet litterarum apostolicarum sub quavis forma vel expressione verborum confectarum seu conficiendarum in posterum. Etiam si de domibus siue monasterijs et ordine cartusien. huiusmodi ac privilegij eidem ordini.

Exemptio a solutione decime papalis

Vide bullam istam supra proxime

106

pontificū ordinis cartusiensis Fol. 32

A a sede aplice concessis et concedendis/expressam faceret mentionē. ¶ Et etiā si in eis/
dem litteris cauere expresse: q̄ oēs p̄sone ecclesiastice/seculares et regulares quo/
rūcūq; ordinū/exempte et non exempte: ad prestationē seu solutionē/decimarū/
talliarū/collectarū/subsidiorū/exactionū/procuracionū et impositionū huiusmo/
di/ad cōtribuendū in eis compelli valerēt. Nō obstante si prioribus/cōuentibus
p̄sonis/domibus siue monasterijs seu ordinib⁹ ipsis: vlt̄ q̄busuis alijs cōmuniter
vel diuissim/a p̄dicta esset sede indultū: q̄ ad prestationē/solutionē seu cōtributio
nem huiusmodi minime tenerent: aut q̄ interdicti/suspendi vel excommunicari non
possent p̄ litteras aplicas/q̄ de indulto huiusmodi et toto tenore ipsius/plenā et ex
pressam/ac de verbo ad verbū nō faceret mentionē: et q̄buslibet p̄uilegijs et indul
gentijs/priorib⁹/cōuentibus/p̄sonis/domib⁹ siue monasterijs et ordinib⁹ p̄dictis/
siue q̄busuis alijs locis et p̄sonis a p̄fata sede concessis: de q̄bus oporteret in supra
dictis litteris specialē fieri mentionē: et per que effectus earū quomodolibet im
pediri valerēt: vel alie quēcūq; clausule/similes vel dissimiles/supradictis in eis/
dem litteris apposite fuerint: que indulto h̄mōi possent in aliquo derogare: eisdē
prioribus/cōuentibus/p̄sonis et ordinib⁹ cartusiensib⁹. auctoritate p̄dicta de ampliori
gratia ex simili sciētia/tenore dictarū litterarū nostrarū indulsumus. ¶ Et insuper
sentētijs/suspensionis/interdicti vel excommunicationis: ac alias penas si quas p̄tra prio
res/cōuentus/p̄sonas et domos p̄dictas: et p̄sonas singulares eorūdem p̄missio/
rum occasione ferri cōtingeret/seu etiā p̄mulgari/ext̄c̄ decreuimus irritas et ina
nes: ac nullius p̄orsus existere firmitatis. ¶ Cum autē sicut exhibita nobis post
modū pro p̄te dictorū priorū/cōuentū et p̄sonarū petitio cōtinebat: ipsi dubitent
se cōtra tenorē exemptionis/liberationis/indulti et p̄stitutionis h̄mōi: ab aliquibus
indebite molestari: pro p̄te ipsorū nobis fuit humiliter supplicatū: vt p̄uidere eis
sup̄ hoc de benignitate aplice dignaremur. ¶ Illis igit̄ h̄mōi supplicationib⁹ in
clinati: fraternitati vestre per aplice scripta mādāmus: q̄tenus vos vel duo/aut
vnus vestrū/per vos vel aliū seu alios exemptionē/liberationē/indultū et p̄stitu
tionē/p̄dicta faciatis auctoritate n̄ra inuiolabiliter obseruari: nō p̄mittentes eos/
dem priores/cōuentus/et p̄sonas aut eorū aliquē contra tenorē exemptionis/libe
rationis/indulti et p̄stitutionis h̄mōi ab aliq̄b⁹ indebite molestari. ¶ Abolestato
res/necnō cōtradictores quoslibet et rebelles quotiēscūq; expedierit/auctoritate
n̄ra per censurā ecclesiasticā appellatione postposita cōpescendo. ¶ Non obstāte
si aliq̄bus cōmuniter vel diuissim/a p̄fata sede indultū existat: q̄ interdicti/suspē
di vel excommunicari nō possint per litteras apostolicas/nō facientes plenam et ex
pressam/ac de verbo ad verbū de indulto huiusmodi mentionē. Datum ianue.
iij. idus iulij/pontificatus nostri anno vndecimo.

Executorialis

Idem de indulgētia quā habemus/ad Te ergo q̄sumus:
de te deu laudamus: et etiā: ad gratias agamus/ in
p̄fatione misse.

106

Erdinandus

miseratione diuina/basilice duodecim aploz
de vrbe/sancte romane ecclesie presbyter cardi
nalis/tirasoñ. vulgariter nuncupatus: venerabilib⁹ et religiosis viris: ma
iori et ceteris priorib⁹/ac fratrib⁹/donatis/oib⁹q; alijs et singulis p̄sonis
ordinis cartusiensib⁹: salutem et sincerā in dño charitatē. ¶ Sacre vestre religiōis que
huius mūdi tenebras/tanq̄ lucifer matutinus illuminat/promerēt honestas: vt
ea per que vestra ad sedem aplicam/caput fidelium omnū et magistrā accrescat
deuotio et salutis animarū vestrarū pueniat incrementū/vobis liberaliter conce
datur. ¶ Hinc est q̄ sanctissimus in christo pater et dñs noster/dominus benedi
ctus/diuina p̄uidētia papa tertiusdecimus: vestris supplicationibus inclinat⁹:
vobis et vestrū cuiuslibet in obediētia et deuotione ipsius domini nostri pape et suc
cessorū suorum romanorū pontificū canonice intrantiū/p̄sistentibus/qui in matu
tinorū officio/dum in hymno: Te deum laudamus/illemagne deuotionis x̄sus/
Te ergo q̄sumus famulis tuis subueni/q̄s precioso sanguine redemisti/cantatur:
genibus flexis steterint: tres q̄dragenas: necnō quotiēscūq; in p̄fatione misse/

Originale ē in car
tusis signatur per
A. 217.

Indulgentia

Tres q̄dragenas
ad Te ergo et.

Privilegia et confirmatio summorum

Centum dies ad
Gratias agam?

Obsidio pape.

hec verba videlicet: Gratias agamus domino deo nostro: audientes genu flexerint et presbyteri sic celebrantes / caput reuerenter inclinauerint / centum dies de iniunctis eis penitentibus presentes auctoritate apostolica misericorditer relaxauit: Indulgentiarum huiusmodi illos ex vobis qui in huiusmodi matutinarum et missarum solennitatibus seu officiis corporali infirmitate detenti / interesse aut celebrare non poterint / ut presertim: participes esse volentes / ac si in solennitatibus seu officiis huiusmodi presentes genu flexissent: aut celebrantes ut presertur deuote capita inclinauissent. ¶ Verum cum propter nonnullas persecutiones / satis toti orbi notitas / pro dolor eidem domino nostro pape illatas / obsidionemque manifestam in qua in auiunio. in palatio apostolico per biennium et ultra detentus est: ac subtractione bulle papalis sibi facta / littere apostolice / tam super huiusmodi quam super alijs diuersis gratijs: quas personis diuersis / dictus dominus noster papa fecerat / et extunc etiam faceret: necnon iusticie et alijs litteris in cancellaria expediri presertim / more solito / expediri et bullari non possent: Ne persone huiusmodi dictarum gratiarum et aliarum litterarum predictarum frustrarent effectum: Idem dominus noster papa statuit / et per suam constitutionem ordinauit: quod nos serdinus cardinalis tirasone. prefatus super predictis omnibus et singulis concessionibus et indulgentijs et alijs gratijs quibuscumque factis et fiendis: necnon et litteris alijs quibuscumque in cancellaria expediri solitis / litteras nostras sub nostro sigillo pcederemus. ¶ Volens nihilominus quod huiusmodi litteris nostro sigillo munitis / tam iam expeditis quam in posterum expediendis / traditis et tradendis / vbiq; plena fides adhibeat / tam in iudicio quam extra. Quod ipse littere ad prebandum omnia et singula in eis contenta sufficiant: ac si essent littere apostolice super gratijs vel alijs predictis confectae / et sub bulla sua blubea bullate: nec ad id alterius prebationis adminiculum requiratur. ¶ In quorum omnium et singulorum fide et testimonium premissorum / presentes nostras litteras nostri sigilli appensione munitas vobis duximus concedendas. Datum auiunio. sub anno a natiuitate domini millesimo quadringentesimo primo / indictione nona: die vero quintadecima mensis Ianuarij / pontificatus prefati domini nostri domini benedicti pape tertij decimi / anno septimo.

Bonifacius
nonus

Bonifacius nonus: quod domus et persone ordinis sunt exempte ab omni iurisdictione ordinaria. Et quod soli sedi apostolice sint subiecte: et super hoc non possumus excusari.

Originale est et cartula signatur per B. 134.

Bonifacius episcopus seruus seruorum dei: dilectis filiis priori generali et vniuersis fratribus ordinis cartusien. tam presentibus quam futuris: salutem et apostolicam benedictionem. ¶ Sacrosancta romana ecclesia / mater cunctorum fidelium et magistra in agro virtutum vestri ordinis / cui altissimus benedixit / et in decore sancte religionis / sub qua mundanis abiectis illecebris deuotum ac

sedulum exhibetis domino famulatum / exultat et iubilat: presertim dum prospicit / quod vos ad alta virtutum gradibus / per exercitium bonorum operum et preclara sanctitatis merita / pcedentes / trahitis ad diuine maiestatis obsequium alios per exempla / vitam ducendo piissimam / et frequenter diuinis laudibus ex quibus diuina glorie maiestatis attollitur / deuotissime insistendo / et huic mundo mortui / ac domino nostro iesu christo qui est vita viuentes / per vniuersali salute fidelium ad dominum preces funditis incessanter. Propter que cundem vestrum ordinem / quem erga nos et predictam ecclesiam deuotionis claritate plucere cospicimus / infra claustra nostri pectoris / paternis affectibus contemplantur / circa bonum statum ipsius ordinis seruandis studiis vigilamus: Et ut deo propitio idem ordo pretegit a noxijs / et salubria semper suscipiat incrementa: personeque ipsius pacis et tranquillitatis affluant vbertate / ab omni sint perturbatio securae: ac ab oppressio indebitis preseruent illecebre ordinem ipsum prerogatiua apostolice libertatis et exemptionis presidio comunim. ¶ Sane petitio per preterit / nobis nup exhibita continebat: Quod licet predictus etus ordo vester / cum omnibus monasterijs / prioratibus / domibus et locis eiusdem: atque personis degentibus in eisdem / ab olim reputatus fuerit / et adhuc etiam cointer reputetur fore a

107

banus

b

exp
ster

108

naster

jurisdicōe quorūlibet ordinarioꝝ iudiciū exemptꝝ / et soli sedi aplice immediate sub/
iectꝝ: Tamē nōnulli locoꝝ ordinarij cupiētes vꝛa et dicti ordinis pꝛiuegia et liber/
tates infringere / et alias diuersis ex causis vos inqꝛetare et multipliciter molestare / et
pꝛsonas eiusdē ordinis ad forū suū trahere / et alias vexare pꝛsumūt: pꝛpꝛ q̄ nōnūqꝫ
vos a pꝛtēplatione et quiete vꝛa cōtra religionis vꝛe statū / retrahi et secularibꝫ ne/
gocijs implicari oportet. ¶ Quare pꝛ pte vꝛa nobis fuit humiliter supplicatū: vt
ad euitandū cuiuslibet molestie et inqꝛetationis materiā / et grauamina q̄ vobis cō/
tra hūmōi exemptiōis libertatē possent inferri / et vt tollat q̄libet cōtra vos occasio
malignandi: vos et eundē vꝛstrū ordinē / cū oibꝫ monasterijs / pꝛioratibꝫ / domibꝫ
ac locis eiusdē: pꝛ incrementū vꝛstri status et pꝛ pace et tranqꝫllitate pꝛsonaz degētū
in eis dē / de nouo plenarie eximere de speciali gꝛa dignaremur. ¶ Hos igit hūmōi
supplicatiōibꝫ inclinati / vos et pꝛdictū ordinē vꝛstrū cū oibꝫ et singulis monaste/
rijs / pꝛioratibꝫ / domibꝫ / et locis eiusdē q̄ nūc habetis / et in posterū vos habere pꝛi/
gerit / et cū pꝛsonis degētibus in eis dē pꝛsentibꝫ et futur / ab offu ordinaria iurisdicōe
ne / dominio / visitatione ac pꝛtate q̄libet oim et singuloꝝ / patriarchaz / archiepꝛoz /
epꝛoz / et alioꝝ quorūlibet iudiciū ordinarioꝝ: de speciali dono gꝛe de nouo pꝛor/
sus eximimꝫ et totaliter liberamꝫ / illaqꝫ in ius et pꝛprietatē beati petri ac sedis apli/
ce ac sub eoꝝ et nꝛa speciali et immediata pꝛtectiōe pꝛsentū tenore suscipimus: Decer/
nentes ordinē / monasteria / pꝛoratus / domos ac loca / et pꝛsonas hūmōi soli et imedia/
te sedi pꝛdictę fore subiecta: Et q̄ locoꝝ ordinarij seu diocesani / vꝛ alia quis pꝛsona
in vos seu monasteria / pꝛioratꝫ / domos aut loca vel pꝛsonas pꝛfata / vꝛpote pꝛsus
exempta / nō possint auctoritate ordinaria / excoꝫcationis / suspēsiōis / aut interdicti
sententias pꝛmulgare / vel alias etiā rōne delicti vel pꝛtractꝫ / aut rei de q̄ ageꝫ vbi/
cunqꝫ cōmittat delictū in eaf cōtractus / vel res ipsa pꝛsistat iurisdicōne aliquā ex/
ercere: feliciis recordatiōis innocētij pape qꝛti pꝛdecessoris nꝛi circa exemptos edi/
ta / q̄ incipit: Glōrētēs / et alijs pꝛstitutionibꝫ aplcis in pꝛtranū editis nō obstātibus
q̄buscūqꝫ. ¶ Hos em̄ oēs excoꝫcations / suspēsiōis / et interdicti sentētias / et q̄scūqꝫ
pꝛcessus / q̄suis penas et sentētias cōtinētes: q̄s et quos aduersū vos / et monasteria
pꝛoratꝫ / domos / vel loca aut pꝛsonas hūmōi / pꝛa tenorē et formā exemptiōis hūmōi
q̄modolibet pꝛmulgari et haberi cōtingerit / irritos decernimꝫ et inanes ac nulliꝫ exi/
stere firmitatis. ¶ Per exemptionē aut et libertatē hūmōi et alia supꝛadicta / liberta/
tibus pꝛiuegijs et imunitatibꝫ vel alijs iuribꝫ vꝛis et pꝛdicti ordinis / ac monasterio
rū pꝛioratū et domoꝝ atqꝫ locoꝝ pꝛdictoꝝ: nullū intēdimꝫ pꝛiudiciū generari / q̄n/
imo volumus q̄ illa in sua plena remaneāt firmitate. ¶ Nulli ḡ oino hoim liceat
hanc paginā nꝛe exemptiōis / liberatiōis / suspēsiōis / pꝛstitutionis / et volūtatis in/
fringere / vel ei ausu temerario pꝛa: re. Si q̄s aut hoc attēptare pꝛsumpserit / indig/
nationē oimipotētis dei / et beatoꝝ petri et pauli aploꝝ eius / se nouerit incurfurū.
Datū rome apud sanctū petrū. xviij. kl̄as aprilis / pontificatꝫ nꝛi anno secūdo.

Urbanus
sextus

Urbanꝫ sextus: q̄ sumꝫ exempti ab
omni pꝛtributione: exactione: nec pꝫ q̄s/
cūqꝫ litteras vel instātias nuncioꝝ
aplicoꝝ: ad id non possumus cōpel
li: nisi in eis dē litteris fieret mentio
expressa: de nomine omniū et singuloꝝ mona
sterioꝝ ordinis cartusienis.

108

Urbanus

epꝫ / seruus seruoꝝ dei: dilectis filijs / pꝛiori ge/
nerali: ac vniuersis fratribꝫ ordinis cartusien.
salutē et aplicā bñdictionē. Sacre vꝛe religiōis / sub q̄ abiectis mun/
danis illecebris / deuotū et sedulū exhibetis altissimo famulatū pꝫ/
meret honestas: vt petitiōibus vꝛis / illis pꝛsertim q̄ pꝛsonaz ac mo/
nasterioꝝ et locoꝝ vꝛstri ordinis vtilitatē cōcernūt fauorabiliter annuamus. Lū

Originale est i car
tusis signatur per
A. 131.

Privilegia et confirmatio summorum

itaque sicut exhibita nobis nuper p[er] p[ar]te vestra petitio cōtinebat: licet vobis et v[est]ro ordini p[re]dicto a sede ap[osto]lica p[er] ipsius sedis litteras sit indultū: vt ad exhibēdas aliq[ue] p[ro]curationes legatis/aut nuncijs dicte sedis: etiā si h[uius]m[od]i legati essent de latere/aut ad prestāda quib[us] subsidia seu exactiones quocūq[ue] no[m]i[n]e cen[se]ant[ur] quibuscūq[ue] p[er]sonis minime teneamini / et ad id cōpelli nequeatis p[er] litteras dicte sedis vel eorundē legatorū: etiā si specialiter littere ipse se extēderet ad exemptos/ nisi de v[est]ro ordine ac de h[uius]m[od]i indulto plenā et expressam/ ac de verbo ad verbū facerent mentionē: Tamē q[uia] in h[uius]m[od]i litteris ap[osto]licis que modernis tēporibus sup[er] p[re]stationibus huiusmodi p[ro]curationū/legatorū et nuncio[rum] dicte sedis/ cōficiunt[ur] tot clausule derogatorie inserunt[ur]: q[uod] h[uius]m[od]i indultū nullatenus vobis p[ro]desse p[oss]it/ sed quodammodo per easdē litteras infringi videt[ur]: p[er] p[ar]te vestra nobis fuit humiliter supplicatū: vt p[ro]videre vobis sup[er] h[uius] de opportuno remedio dignaremur. Nos igitur volētes vos fauore p[ro]sequi gratie specialis/ h[uius]m[od]i supplicationibus inclinati: volumus ac vobis et p[re]dicto v[est]ro ordini tenore presentū auctoritate ap[osto]lica indulgemus: vt ad dandū seu prestandū huiusmodi p[ro]curationes aliq[ui]bus legatis/ etiā de latere/ vel quibuscūq[ue] nuncijs dicte sedis/ aut alia queuis subsidia/ seu exactiones quocūq[ue] no[m]i[n]e cen[se]ant[ur] quibuscūq[ue] p[er]sonis/ vel ad cōtribuendū in p[ro]curationibus seu subsidijs huiusmodi minime teneamini: neq[ue] ad id cōpelli possitis inuiti/ pretextu quarūcūq[ue] litterarū dicte sedis sub quavis forma vel expressiōe verborū iam forsan cōcessarū/ vel in posterū concedendarū/ nisi in eisdem litteris nominatim expressa fuerint o[mn]ia nomina monasteriorū v[est]ri ordinis supradicti: diu[er]sius inhibētes huiusmodi legatis et nuncijs et quibuscūq[ue] alijs/ ne vos sup[er] p[re]missis cōtra indultū nostrū huiusmodi quomodolibet molestare: aut ad soluendum p[ro]curationes et subsidia seu exactiones h[uius]m[od]i: aut ad contribuendū in ipsis/ vos quoquo modo compellere presumāt: ac decernētes exnunc irritos et inanes quoscūq[ue] p[ro]cessus et sentēcias/ quos et quas post et cōtra inhibitionē nostrā huiusmodi cōtra vos fieri cōtigerit seu etiā p[ro]mulgari. Nulli ergo o[mn]ino hominū liceat hanc paginā nostre cōcessionis et cōstitutionis infringere/ vel ei ausu temerario cōtraire. Si quis autē hoc attemptare p[re]sumserit/ indignationē o[mn]ipotentis dei/ et beatorū petri et pauli ap[osto]lorū eius/ se noverit incursurū. Datum rome apud sanctū petrū. xviij. kl[as]. maij/ pontificatus nostri anno quarto.

Martinus quintus

Martinus papa quintus: concessit personis ordinis plenā indulgentiam in articulo mortis. Item idē cōcedit q[uod] vsq[ue] ad viginti annos decem priores ordinis possint absoluer[e] et disp[en]sare cum personis ordinis de casibus sedi ap[osto]lice reservatis: exceptis quibusdam.

Originale est i[n] cartula signatus per
A. 142.

Thannes

miseratiōe diuina / tituli sancti s[ec]ti/ presbyter cardinalis: venerabilib[us] religiosi[s] priori maioris domus cartusie/ ceterisq[ue] prioribus et fratribus monasteriorū et locorū cartusien[siu]m ordinis/ vniuersis p[re]sentibus et futuris: salutē et sinceram in d[omi]no charitatē. Ad sanctā religionē v[est]rā sub qua transitorijs et caducis labilis huius seculi/ precipue abdicatis/ in arcta et firma obseruatiā diuine cōtemplationi et sacris orationibus mancipati/ sedulū prestare noscimini altissimo famulatū. Sanctissimus in christo pater et d[omi]n[us] noster/ d[omi]n[us] martinus diuina p[ro]uidētia papa q[ui]nt[us] more p[at]ris p[re]s[ent]is sue dirigēs oculos charitatis/ nuper v[est]ris iustis et honestis p[re]cibus inclinatus/ vt tolleret perplexitates et scrupulositates que

109

vestre religionis psonis ppter ecclesiasticas censuras ac impedimēta varia z maculas irregularitatis ex diuersis causis emergētia ad vestras etiā pscientias sere/ nandas: vt sublatis scrupulorū laqueis/ absq; discursus z euagationū periculis/ quietius possitis et liberius altissimo famulari/ auctoritate aplice sue viue vocis oraculo/ die infra scripta in eius camera cōsuetā/ p̄sentib⁹ nobis et preces vestras sue sanctitati humiliter porrigētib⁹/ dignatus est de speciali dono grē vobis mi sericorditer indulgere: ¶ Vsq; ad viginti annos a data presentū cōputādos: vos pater prior domus prefate/ z alij vobis/ infra dictū tēpus forsitan successuri: et decē alij priores religiōis hmoi per vos vel successores ipsos eligēdi/ quos mu tare z alios eligere/ quotiēs vestre vel illozū consciētys videbit expedire: durāte tēpore supradicto/ potestātē absoluēdi psonas ordinis p̄libati/ a quibuscūq; pec catis seu criminib⁹/ ac sentētijs z censuris ecclesiasticis/ iuris vel hominis: etiā si ex aplico decreto vel alīs essent solū per romanū pontificē absoluēdi. ¶ Necnō cum eisdē psonis sup singulis irregularitatib⁹ z inhabilitatib⁹ quauis causa cōtractis pterq; pro volūtaria cede/ mutilatione vel debilitatiōe mēbri/ ac heresi/ z inieccio ne manuū in quēquā prelatū de vestra religione minime existentē: ac etiam cum eisdē/ vt premisiss nō obstātib⁹/ eozū excessib⁹/ ad oēs etiā sacros ordines libere z licite pmoueri possint z valeant/ z cum p̄motis etiā post hmoi irregularitates z inhabilitates cōtractas/ z sciēter sup executione ordinū susceptozū/ ac ad officia z administraciones dicti ordinis dispēsandī z habilitādī. ¶ Dictiq; etiā priores eli gendi se adinuicē/ z alias psonas eisdē ordinis a quibuscūq; labe z crimine symo nie/ in b̄nificijs/ ordinib⁹ qbuslibet aut sacramentalibus/ vel alias quouis modo cōtractis/ z a penis inflictis exinder ac omnia alia z singula faciēdi et exequēdi que in premisiss z circa ea necessaria viderent/ auctoritate sua/ p̄stitutionibus aplicis z reliquis cōtrarijs nō obstātibus quibuscūq; habetis vos prior prefatus/ z suc cessores vestri/ ac eligēdi priores huiusmodi/ habeāt plenā z omimodā facultatē. ¶ Sic tamē q; quādo essent vel eozū aliq; existeret/ ad alterius partis instātiā ex cōmunicati z aliq; bona ex eozū facto monasterijs vel domib⁹ vbi tales sic irreti tos degere cōtigerit/ quomodolibet obuēnissent/ iuxta facultatē bonozū hmoi le sis debite satisfiat/ suspēsis nihilominus ipsis ad tempus in forma et penitentia eis iniuncta arbitrio confessorū. ¶ Similēq; potestātē habeant singuli cōfessores quos vos z alij supradicti priores duxeritis eligēdos. ¶ Vsq; huiusmodi indul tum/ ad domos/ psonas/ nouitios/ et oblatos seu donatos dicti ordinis vniuer sos/ p̄sentes z futuros/ dicto durante tēpore plene z omimode se extēdat. ¶ Pre terea optimi serui dei/ in eodem instanti/ prefatus sanctissimus dñs noster papa: vobis prioribus/ fratrib⁹/ nouitijs/ oblati seu donatis/ z alijs vniuersis et sin gulis psonis vtriusq; sexus dicti vestri ordinis/ p̄sentib⁹ z futuris/ preces vestras cum animarū salutē respicere dinoscant/ ad exauditionis gratiā admittēdo: vt cō fessor quē vestrū quilibet duxerit eligendū/ omnium peccatoz suozum de qbus cor de cōtritus/ et ore cōfessus fuerit/ semel tantū in mortis articulo plenā remissionē vobis omib⁹/ successiue singulis in perpetuū in sinceritate fidei/ vnitāte sancte romane ecclesie/ ac obediētia z deuotiōe ipsius sanctissimi dñi nostri pape/ z alio rum romanozū pontificū successorū suozum canonice intrantiū p̄sistentibus/ apo stolica auctoritate predicta cōcedere valeat: pia miseratione z de plenitudine po testatis aplice indulsit pariter z cōcessit: Sic tamē q; idem cōfessor de his de qui bus fuerit alteri satisfactio impendēda/ illam per vos faciendā iniungat. ¶ Et ne qd absit ppter huiusmodi gratiā reddamini p̄liuiores ad illicita in posterū com mittenda: vult idem sanctissimus dñs noster papa: q; si ex cōfidentia huiusmodi gratie/ aliqua forte cōmitteretis/ quo ad illa/ p̄sens remissio vobis nullatenus suf fragetur/ cōmittens z mandans nobis sepe dictus dñs noster papa/ ore pprio in dilate: q;tenus sup premisiss gratijs z indultis per sanctitatē suā nobis viue vo cis oraculo/ vt premittit erogat/ has nostras litteras fidem de ipsis faciētes: vo bis cōcedere deberemus/ ad noticiā presentū z memoriā futurozū. ¶ In cuius rei testimoniū vt tenemur/ mandatis apostolicis obsequētes: has litteras fieri z scribi fideliter nostriq; maioris sigilli et consueti fecimus appensione muniri: ad fidem presentium z memoriā futurozū. Datum Constantie puincie maguntinēsi.

Potestas
absoluendi
Dispensandi

Exceptio
Quattuor casus
excepti qui deinde
cōcedunt p bullā
sixti infra fol. 43. B

Symonia

Plena remissio

Privilegia et confirmatio summorum

anno a natiuitate dñica/millesimo quadringentesimo decimo septimo/inditione decima:die vero lune sexta mensis decembris/pontificatus prefati sanctissimi in christo patris et dñi nostri/dñi martini pape. v. anno primo.

Idem confirmat oia privilegia/imunitates et indulgentias ac exemptiones p pdecessores suos siue per reges et principes eidem ordini concessas.

Originale est i cartusia signatur per B.145.

Artinus epus seruus seruorum dei:dilectis filiis/magne cartusie/granopolitani. diocesis/ceterisque cartusiens. ordinis domorum/prioribus et couentibus:salutem et apostolicam benedictionem. Cum a nobis petitis quod iustum est et honestum: tam vigor equitatis quam ordo exigit ratio nis/ut id per sollicitudinem officii nostri ad debitum producat effectum. Quapropter dilecti in dño filij/ vris iustis postulacionibus grato percurrentes assensu/ oēs libertates et immunitates a pdecessoribus nostris romanis pontificibus/ siue per privilegia/ vel alias indulgentias vobis et ordini vstro indultas: necnon exceptiōes secularium exactionum a regibus et principibus ac alijs christifidelibus vobis et ordini vstro p dicto concessas: sicut eas iuste possidetis et quiete/ vobis et per vos eidem ordini auctoritate apostolica confirmamus et presentis scripti patrocinio comunimus. Nulli ergo oīno hominum liceat hanc paginam nostre confirmacionis et comunitionis infringere/ vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare presumpserit/ indignationem omnipotentis dei/ et beatorum petri et pauli apostolorum eius se noverit incursurum. Datū rome apud sanctum petrum. xviij. kilas aprilis/pontificatus nostri anno septimo.

IIo

Idem renouat conseruatorium ordini concessum per iohannem papam vicesimum secundum.

Originale est i cartusia signatur per B.143.

Artinus epus/seruus seruorum dei: ad perpetuam rei memoriam. Regimini vniuersalis ecclesie quamquam immeriti disponere dño p̄sidentes/ curis assiduis angimur et continua meditacione pulsamur: ut ordinum et p̄sertim in agro p̄pagati militantis ecclesie/ laudeque et extollentia dignissimi cartusiens. ordinis p̄fessores/ ipsorumque domos et loca nostri ministerij ope felicibus/iugiter congratulens euentibus/ et his que p̄ eorum statu ac indemnitate sedis apostolice p̄uidencia facta fuere: ne sinistris subdant casibus apostolice p̄sidiū muniminis efficaciter impertimur. Hinc est quod nos quondam felices recordacionis/ iohannis pape. xxiij. p̄decessoris nostri: dilectis filiis/priori et couentu/ maioris domus cartusie/granopolitani. diocesis: alijsque prioribus/fratribus et couentibus eiusdem cartusiens. ordinis/ in diuersis mundi partibus p̄sistentibus concessarum litterarum: que in cancellaria nostra diligenter inspici fecimus/ tenore de xbo ad xbum presentibus annotato: eas/ cum incipiant vetustate consumi/ ad ipsorum priorum/ couentuum/ fratrum atque puerorum instantiam auctoritate apostolica tenore presentium innouamus et presentis scripti patrocinio comunimus: per hoc nullum volentes ius cuiusque de nouo acquiri/ sed antiquum si quod sit tantummodo conseruari. Tenor vero dictarum litterarum talis est. Johannes epus/seruus seruorum dei: venerabilibus fratribus/archiepiscopo ebredunensi. et episcopo grano. olitani. ac dilecto filio/decano ecclesie viennensi. salutem et apostolicam benedictionem. Militanti ecclesie licet immeriti disponere dño p̄sidentes/ circa curam ecclesiarum et monasteriorum oī solertia reddimur indefessa solliciti: ut iuxta debitum pastoralis officii eorum occurramus dispendijs/ et p̄fectibus/ diuina cooperante clemencia salubriter intedamus. Sane dilectorum filiorum prioris et couentus maioris domus cartusie/granopolitani. diocesis/ aliorumque priorum et fratrum ac couentuum cartusiens. ordinis/ in diuersis mundi partibus p̄sistentium: cōque stione p̄cepimus. Nonnulli venerabiles fratres nostri/patriarche/archiepiscopi/episcopi: ceterique ecclesiarum prelati ac clerici et ecclesiastice persone/ tam religiose quam seculares: necnon duces/marchiones/comites et barones/nobiles/milites/comunia ciuitatum/ vniuersitates et alie singulares persone/ occuparunt seu occupari fecerunt ecclesias/ villas/opida/ colonos et fuos/ aialia/ decimas/ nemora/prata/pascua/ piscarias/ venationes/hortos/pomeria/molendina/ terras/ domos/ vineas/ possessiones/ iura/ redditus et puentus ipsorum/ et alia bona mobilia et imobilia: ad priores/fratres et ordinem p̄dictos spectantia/ et ea detinent indebite occupata. Nonnulli etiam ciuita-

III

b

I tū et partiū predictarū: qui nomē dñi inuacū recipere nō formidāt: priorib⁹ et fra-
tribus supradictis sup ecclesijs/villis/opidis/colonis et seruis/aialibus/decimis/
nemozib⁹/pratis/pascuis/piscarijs/venationib⁹/hortis/pomerijs/molēdinis/lo-
cis/terris/domib⁹/vincis/possessionib⁹/iuribus/redditib⁹ et puentibus eorundē:
et quibuscūq; alijs bonis: mobilib⁹ et immobilibus/spiritualibus et tpalib⁹ / ac alijs
rebus ad priores et fratres p̄dictos spectatib⁹ / mltiplices molestias et iniurias in-
ferūt ac iacturas. ¶ Quare dicti priores et fratres nobis humiliter supplicarūt:
vt cū eisdē valde reddat difficile p singulis q̄relis ad aplicā sedē habere recursū:
puidere sibi sup hoc paterna diligētia curaremus. ¶ Nos igit aduersus occupa-
tores/p̄sumptores/molestatores / et iniuriatores hmōi/illo volentes eis remedio
subuenire/p qd illoz cōpescat temeritas et alys aditus cōmittendi similia preclu-
dat: discretionē vestre p aplicā scripta mādamus: q̄tenus vos/vel duo aut vnus
vestrū /per vos vel p aliū seu alios/etiā si sint extra loca/in q̄b⁹ deputati estis cō-
seruatores et iudices/p̄fatis prioribus et fratribus efficacis defensionis p̄sidio assi-
stentes: nō pmittatis eisdē sup his et q̄buslibet alijs bonis et iurib⁹/ad dictos po-
res et fr̄es spectatib⁹ / ab eisdē vel q̄buscūq; alijs indebite molestari/vel eis graua-
mina seu damna vel iniurias irrogari/facturi dictis priorib⁹ et fratribus cū ab eis
seu vicarijs aut pcuratorib⁹ suis vel eorū aliq̄ fueritis requisiti de p̄dictis/et alijs
p̄sonis q̄buslibet sup restitutione/ecclesiarū/villarū/opidorū/colonoz/ et seruoꝝ/
animaliū/decimarū/nemoꝝ/pratoꝝ/pascuaz/piscariarū/venationū/hortoꝝ/ po-
merioꝝ/molendinoꝝ/locoꝝ/terrā/ domoꝝ/vinearū/possessionū/iurium/ red-
ditū et puentiū: ac bonoꝝ immobiliū et mobiliū et alioꝝ quorūcūq; bonoꝝ:
necnō de quibuscūq; molestijs/iniurijs atq; damnis: p̄sentibus et futuris: in illis
videlicet que iudiciālē req̄rūt indaginē/de plano siue strepitu et figura iudicij: in
alijs x̄o/put q̄litas ipsoꝝ eregerit iusticiē cōplementū. ¶ Occupatores seu de-
tentores/molestatores/p̄sumptores et iniuriatores hmōi/necnon contradictores
q̄slibet et rebelles cuiusq; dignitatis/stat⁹ /ordinis/ v̄l cōditōis extiterint/ q̄cūq;
et q̄tiēscūq; expēdierit/p censurā ecclesiasticā appellatiōe postposita/cōpescando/
inuocato ad hoc si opus fuerit auxilio brachij secularis. ¶ Non obstātib⁹ felicis
recordatiōis bonifacij pape. viij. p̄decessoris n̄ri p̄stitutionib⁹ /in q̄bus cauet/ ne
aliq; extra ciuitatē vel diocesim/nisi in certis except⁹ casib⁹ / et in illis vltra vnā
dietā a fine sue diocesis ad iudiciū euocet: seu ne iudices et p̄seruatores a sede de-
putati p̄dicta/extra ciuitatē et diocesim in q̄b⁹ deputati fuerint/pra quoscūq; p-
cedere /siue alij vel alijs vices suas cōmittere: aut aliquos vltra vnā dietā a fine
diocesis eorundē trahere p̄sumāt: Seu q̄ de alijs q̄ de manifest⁹ iniurijs et violē-
tijs/et alijs q̄ iudiciālē indaginē exigūt/penis in eos si secus egerint/et in id pcurā-
tes adiectis/p̄seruatores se nullaten⁹ intromittāt: et tā de duab⁹ dietis in p̄silio ge-
nerali/ dūmodo vltra duas vel tres dietas aliq; extra suā ciuitatē et diocesim au-
ctōitate p̄sentū nō trahāt/ q̄ alijs q̄buscūq; p̄stitutiōib⁹ a p̄decessorib⁹ n̄ris roma-
nis pontificib⁹ / tā de iudicijs delegatis et p̄seruatoribus/ q̄ p̄sonis vltra certū nu-
merū ad iudiciū nō vocādīs/ aut alijs edictis q̄ v̄se possent in hac pte iurisdic-
tio/ ni aut potestati/ eiusq; libero exercitio quomodolibet obuiare. ¶ Si si aliq̄bus
cōiter vel diuissim a p̄dicta sit sede indultū/ q̄ excōicari/ suspendi/vel interdici/ seu
extra v̄l vltra certa loca/ ad iudiciū euocari nō possint/ p l̄ras aplicas/nō faciētes
plenā et exp̄ssaz/ ac de x̄bo ad x̄bū de indulto hmōi/ et eoz p̄sonis et locis/ordinib⁹
ac noib⁹ p̄p̄rijs mētionē: et q̄libet alia indulgētia dicte sedis generali vel speciali
cuiuscūq; tenoris existat/ p quā p̄sentib⁹ nō exp̄ssam v̄l totalit̄ nō insertā v̄se iuris-
dictionis explicatio in hac pte valeat q̄modolibet impediri/ et de q̄ cuiuscūq; toto te-
nore de x̄bo ad x̄bū in n̄ris l̄ris habēda sit mentio specialis. ¶ Ceterū volumus
et aplicā auctoritate decernimus/ q̄ quilibet v̄rm p̄seq̄ valeat articulū etiā p aliū
inchoatū: q̄uis idē inchoans/nullo fuerit impedito canonico p̄peditus: q̄q; a
a data p̄sentū sit vobis et vnicuiq; vestrū in p̄missis oīibus et eoz singulis
ceptis et nō ceptis/p̄sentibus et futuris p̄petuata potestas et iurisdic-
tio attribu-
ta: vt eo vigore eaq; firmitate possitis in p̄missis oīibus/ceptis et nō ceptis/ p̄sen-
tibus et futuris et pro p̄dictis procedere: ac si p̄dicta omnia et singula coram
vobis cepta fuissent/et iurisdic-
tio vestra et cuiuscūq; vestrū in p̄dictis omni-

Privilegia et confirmatio summorum

bus et singulis per citationem vel modum alium perpetua legitimū extitisset/cōstitutione p̄dicta sup̄ cōseruatoribus et alia quibet in cōtrariū edita non obstāte. Datum quiniō. iij. nō. iulij/pontificatus n̄ri anno secūdo. Nulli ergo oīno hominū liceat hanc paginā nostre innouationis et cōmunitōis infringere/vel ei ausu temerario cōtraire. Si quis autē hoc attēptare p̄sumpserit/indignationē omnipotentis dei/et beatorū petri et pauli ap̄loz eius/se nouerit incurfurū. Datum gebē. ij. kl̄as septēbris/pontificatus nostri anno primo.

Idem cōfirmat priuilegia clemētis septimi et benedicti. xiiij. de decimis papalibus et alijs impositionibus et p̄curationibus nō soluēdis/cum amplissimis suis derogationibus. Et est duplex.

Originale est i cartusia signatus per A. 14. 6. et A. 14. 7.

Cōfirmatoria clemētis. 7. et benedicti. 13. de decimis nō soluēdis et.

Artinus

ep̄s/seru⁹ seruoz dei/ad futurā rei memoriā. Sacri cartusien. ordinis/pseuerantiam et augmētum sinceris zelātes affectibus:que ad ipsius et personaz sub eo degentiū fauorē p̄uide facta sunt:vt illibata p̄sistant/libēter opportunis cōfirmationibus roboram⁹. Sane petitio dilectorū filiozū cartusie/grānopolitani. diocesis:necnon aliozū priorū et fratrum dicti ordinis/nobis nuper exhibita p̄tinebat:Quod dū clemēs septimus in sua obediētia notatus/p̄dictoz priorū/fratrum et p̄sonarū in ea pte supplicatiōibus inclinatus/eisdē prioribus/fratrib⁹ et p̄sonis:in eadem obediētia et deuotiōe ipsius p̄sistētibus:auctoritate ap̄lica et ex certa sciētia p̄ suas litteras indulgit:vt priores/fratres/p̄sone:necnō monasteria/p̄oratus/ domus et alia loca dicti ordinis:ad p̄stationē seu solutionē decimarū/subsidioz et impositionū quozūlibet quocūq; noīe nuncuparent/ quibuscūq; p̄sonis faciēda/per sedē ap̄licam/ p̄ camera ap̄lica seu alijs p̄sonis ecclesiasticis:tūc impositoꝝ vel in antea qualitercūq; imponēdoꝝ/seu alias q̄busuis p̄sonis:etiā si regali vl̄ alia q̄libet ecclesiastica vel mundana p̄fulgerent dignitate/concessoꝝ seu in posterū cōcedendoꝝ:seu ad p̄tribuendū cum alijs in eisdē minime tenerent:nec ad id a quoq; compelli possent inuiti:auctoritate quarūlibet litterarū ap̄licarū:sub quauis forma vel exp̄ssione verboꝝ confectarū seu cōficiendarū in posterū:Etia si de prioribus/fratribus et p̄sonis ac monasterijs/p̄oratus/domib⁹ et locis/ordine ac p̄uilegio h̄mōi/exp̄ssam faceret mētionē:et etiā si in eis cauerent exp̄ssē/q̄ oēs p̄sone ecclesiastice/seculares vl̄ regulares/exēpte et non exēpte/ad p̄stationē seu solutionē decimarū/subsidioz/seu impositionū h̄mōi et ad p̄tribuendū in eis cōpelli valerēt. Necnō idē clemēs/suspēnsiōis/interdicti et excoīcaciōis s̄nias atq; alijs penas si q̄s cōtra priores/fratres et p̄sonas p̄fatas vel eozū aliquē:ac monasteria/p̄oratus domos et loca h̄mōi p̄missoz occasione ferri p̄tingeret:seu etiā p̄mulgari/decreuit irritas et inanes:put in ipsius clemētis litteris p̄dictis latius continet. Et deinde petro de luna/b̄ndicto. xiiij. in sua obediētia tūc nūcupato p̄ pte dictoz priorū/fratrum et p̄sonarū/domoꝝ et monasterioꝝ quozūcūq; dicti ordinis expositoꝝ: licet ipsi cū oibus locis et mēbris suis vbicūq; cōsistētibus:a p̄stationibus et solutionibus/decimarū/talliarū/collectarū/subsidioz/exactionū et impositionū quozūlibet quocūq; noīe nuncuparent:q̄buscūq; p̄sonis eadem ap̄lica vel ordinaria seu alia quīs auctoritate hactenus impositoꝝ et imponēdoꝝ in futurū p̄ specialia priuilegia:eidē ordini a sede p̄dicta cōcessa:q̄bus nō erat in aliquo derogatū:essent p̄suis exēpti ac liberi pariter et imunes. Tū nōnulli collectores et subcollectores fructuū/reddituū et p̄uētuū camere ap̄lice debitorū i q̄busdā regnis et terris eadē auctoritate ap̄lica deputati/p̄textu q̄rūdā p̄cessionū de decimis/tallijs/collectis et subsidijs a p̄sonis ecclesiasticis leuadis/colligēdis et exigēdis/aliquib⁹ regib⁹ et p̄sonis alijs eadē auctoritate ap̄lica factaz:p̄uilegia/exēptiōes et libertates h̄mōi infringere/ac eis ausu temerario p̄traire p̄sumētes:p̄ores et p̄sonas p̄dictas/ad p̄stationē solutionis et cōtributionis/decimarū/talliarū/collectarū/subsidioz/exactionum et aliarū ipositionū h̄mōi per censurā ecclesiasticā et als cōpellere nō verebatur/eosdē laboribus et exp̄sis et als multipliciter fatigando:in eozūde priorū/fratrum/personarū/domoꝝ et monasterioꝝ p̄iudiciū nō modicū et grauamē. Idem

II2
f

6

h

II3

A petrus de luna tunc benedictus. xiiij. eosdē ordinē priores / fratres et psonas / cum oibus domibus et membris suis vbiq; cōsisterent: a p̄statione / solutione et cōtributiōe / decimarū / talliarū / collectarū / subsidiorū / exactionū / pcuratiōnū / ac aliarum impositionū quālibet quocunq; nomie nuncuparent / quacūq; occasione / in quibusvis p̄tibus iam impositorū vel impositarū: seu in posterū qualitercūq; imponendorū vel imponendarū: p̄fate sedis vel legatorū eius: aut locorū ordinariorū seu aliorū quorūcūq; auctoritate pro camera supradicta / seu alijs personis quibuscūq; etiam si pontificali / regali vel alia quālibet ecclesiastica vel mundana p̄fulgeret dignitate / concessorū seu cōcessarum / et in posterū concedendorū seu concedendarū auctoritate aplice p̄fate: et ex simili sciētia prioris exemit et p̄petuo liberauit: Et vt idem priores / fratres et persone / ad p̄stationē / solutionē seu contributionē huiusmodi minime tenerent: nec ad id a quoq; cōpelli possent inuiti / auctoritate quālibet litterarū apostolicarū: sub quā forma vel expressiōe verborū / cōfectarū / seu conficiendarū in posterū. Etia si de domibus siue monasterijs et ordine p̄dictis: ac p̄uilegijs eidem ordini a dicta sede cōcessis et concedendis / expressam faceret mētionē: Et etia si in eisdem litteris cauere expressse: q̄ oēs p̄sone ecclesiastice / seculares et regulares quorūcūq; ordinū exempte et nō exempte / ad p̄stationē seu solutionē / decimarū / talliarū / collectarū / subsidiorū / exactionū / pcuratiōnū / et impositionū huiusmodi ad cōtribuendū in eis compelli valerēt: ipsis prioribus / fratribus / et p̄sonis ac ordini ex simili sciētia indulget: Nec nō etia sententias suspēisionis interdicti et excoicatiōis: ac alias penas si q̄s cōtra priores / fratres / psonas et domos p̄dictas et psonas singulares eorundē p̄missorum occasione ferri cōtingeret / seu etia p̄mulgari / extūc decreuit irritas et inanes: ac nullius prioris existere firmitatis: Lertis sup hoc per ipsum petrum / tunc benedictum / ipsis prioribus / fratribus / et p̄sonis executoribus deputatis: prout hec oīa in dictis litteris p̄fati petri de luna b̄ndicti. xiiij. tunc nominati / etia plenius cōtinent. **¶** Quare pro p̄te priorū et fratrum p̄dictorū / nobis fuit humiliter supplicatū / vt exemptionē / liberationē / indulta et decreta: ac oīa alia in p̄fatis litteris dictorū clemētis septimi et b̄ndicti. xiiij. cōtenta / auctoritate aplice / p̄dicta cōfirmare de benignitate aplice dignaremur. **¶** Hos igit huiusmodi supplicatiōibus inclinati: exemptionē / liberationē / indulta et decreta: ac oīa alia p̄missa / necnon dictas litteras: et quecūq; in eis expressa / sicut rite et p̄uide facta sunt: dicta auctoritate aplice p̄firmamus et p̄sentis scripti patrocinio cōmunim⁹. **¶** Nō obstantib⁹ etia oibus que clemēs. viij. in suis: ac b̄ndictus. xiiij. p̄fati / in suis litteris p̄fati voluerūt nō obstat. **¶** Nulli ergo oīno hoīm liceat hanc paginā n̄re cōfirmationis et cōmunionis infringere / vel ei ausu temerario cōtraire. Si q̄s autē hoc attēptare p̄sumperit / indignationē om̄ipotentis dei / et beatorū petri et pauli ap̄lorū eius / se nouerit incursum. Datū rome apud sanctos apostolos. v. non. octobris / pontificatus nostri anno octauo.

Idem cōfirmat exemptiones clemētis septimi et benedicti. xiiij. ordini cartusien. concessas de nō soluēdis decimis: subsidijs et c. camere aplice. Et sup hoc dedit executor: episcopū bonon. decan. lugdunen. et colonien. ecclesiar.

II3 **Artinus** ep̄s / seru⁹ seruorū dei: venerabili fratri / ep̄o boniesi. et dilectis filijs decano lugdunen. ac p̄posito beate marie ad gradus colonien. ecclesiar: salutē et aplicā b̄ndictionē. **¶** Au per siquidē in fauorē dilectorū filiorū / generalis et aliorū priorū et fratrum cartusien. ordinis / litteras aplicas concessimus in hec verba: Martin⁹ ep̄s / seru⁹ seruorū dei: ad futurā rei memoriā: Sacri cartusien. ordinis p̄seuerantiā et augmētū sinceris celātes affectib⁹: q̄ ad ipsi⁹ et p̄sonarū sub eo degentiū fauorē p̄uide facta sunt: vt illibata p̄sistant / libēter opportunis p̄firmationibus roboram⁹. **¶** Sane p̄titio dilectorū filiorū cartusie / granopolitan. diocesis / necnon aliorū priorū et fratrum dicti ordinis: nob nup exhibita p̄tinebat: **¶** Dudū clemēs. viij. in sua obedientia nominatus / p̄dictorū priorū / fratrum et p̄sonarū in ea p̄te supplicationib⁹

Originale est i cartusia signatus per A. 148.

Privilegia et confirmatio summorum

inclinatus/eisdem prioribus/fratribus et personis in eadem obedientia et deuotione ipsi
us persistētibus/auctoritate apostolica et ex certa scientia per suas litteras indulgit: ut
priores/fratres/persone/necnon monasteria/prioratus/domus: et alia loca dicti ordi
nis ad prestationem seu solutionem decimarum/subsidiorum et impositionum quorumlibet quo
cumque nomine nuncuparentur/quibuscumque personis faciēda per sedem apostolicam/pro ca
mera apostolica seu alijs personis ecclesiasticis tunc impositorum vel in antea qualitercumque
imponendorum seu alijs quibuscumque personis/etiam si regali vel alia qualibet ecclesiasti
ca vel mundana prefulgerent dignitate concessorum seu in posterum concedendorum seu
ad contribuendum cum alijs in eisdem minime tenerent: nec ad id a quoque compelli
possent inuiti/auctoritate quarumlibet litterarum apostolicarum: sub quavis forma vel ex
pressionem verborum confectarum seu conficiendarum in posterum: etiam si de prioribus/ fra
tribus/personis ac monasterijs/prioratibus/domibus et locis/ordine ac privilegio
huiusmodi expressam faceret mentionem: etiam si in eis cauere expresse quod omnes perso
ne ecclesiastice/seculares vel regulares exemptae et non exemptae ad prestationem seu
solutionem/decimarum/subsidiorum seu impositionum huiusmodi/ et ad contribuendum
in eis compelli valerent. ¶ Necnon idem clemens/ suspensionis/interdicti et excommuni
cationis sententias: atque alias penas/ si quas contra priores/ fratres et personas prefatas
vel eorum aliquem ac monasteria/prioratus/domos et loca huiusmodi premisorum oc
casionem ferri cōtingeret seu etiam promulgari/ decreuit irritas et inanes/ prout in ip
sius clemētis litteris predictis latius continetur. ¶ Et deinde petro de luna benedi
cto. xij. in sua obedientia tunc nuncupato/ pro parte dictorum priorum/fratrum/ et perso
narum/ domorum et monasteriorum quorumcumque dicti ordinis exposito / quod licet ipsi cum
omnibus locis et membris suis vbiq; consistētibus/ a prestationibus seu solutionibus
decimarum/talliarum/collectarum/subsidiorum/exactionum et impositionum quorumlibet quo
cumque nomine nuncuparentur/quibuscumque personis/eadem apostolica vel ordinaria/seu alia
quavis auctoritate hactenus impositorum et imponendorum/ in futurum per specialia
privilegia eidem ordini a sede apostolica concessa: quibus non erat in aliquo derogatum/
essent prius exempti ac liberi pariter et imunes. ¶ Tamen nonnulli collectores et sub
collectores fructuum/reddituum et prouentuum camere apostolice debitorum in quibusdam reg
nis et terris/eadem auctoritate apostolica deputati/ preterea quarundam concessorum de de
cimis/tallijs/collectis et subsidijs/ a personis ecclesiasticis/leuadis/colligendis et ex
gendis/ aliquibus regibus et personis alijs eadem auctoritate apostolica factarum/ privi
legia/exemptiones/et libertates huiusmodi infringere: ac eis ausu temerario con
traire presumētes: priores et personas predictas ad prestationem/solutionem et contri
butionem decimarum/talliarum/collectarum/subsidiorum/exactionum/et aliarum impositio
num/huiusmodi per censuram ecclesiasticam/et alias compellere non verebantur/ eosdem
laboribus et expensis et alias multipliciter fatigando/ in eorundem priorum/fratrum
personarum/ domorum et monasteriorum preiudicium non modicum et grauamen. Idem pe
trus de luna/ tunc benedictus. xij. eosdem priores/ fratres/personas et ordinem cum om
nibus domibus et membris suis vbiq; consistētes/ a prestatione/solutione/ et con
tributione decimarum/talliarum/collectarum/subsidiorum/exactionum/ procuracionum/et
aliarum impositionum quarumlibet quocumque nomine nuncuparentur/ quacumque occasio
ne/ in quibuscumque partibus iam impositorum vel impositarum seu in posterum qualiter
cumque imponendorum vel imponendarum/ prefate sedis vel legatorum eius: aut loco
rum ordinariarum seu aliorum quorumcumque auctoritate pro camera supradicta/seu
alijs personis quibuscumque: etiam si pontificali/regali/ vel alia qualibet ecclesiastica vel
mundana prefulgeret dignitate/ concessorum seu concessarum: et in posterum concedendorum seu
concedendarum/auctoritate apostolica prefata ex filii scientia prius exempti et perpetuo libera
uit. ¶ Et ut idem priores/fratres et persone/ ad prestationem/solutionem seu contribu
tionem huiusmodi minime tenerent: nec ad id a quoque compelli possent inuiti/ au
ctoritate quarumlibet litterarum apostolicarum: sub quavis forma vel expressionem verbo
rum/confectarum seu conficiendarum in posterum etiam si de domibus siue monasterijs
et ordine predictis/ ac privilegijs eidem ordini a predicta sede concessis et concedendis ex
pressam faceret mentionem: Et etiam si in eisdem litteris cauere expresse/ omnes personae/ ec
clesiastice/ seculares et regulares quorumcumque ordinum exemptae et non exemptae: ad p
stationem seu solutionem/decimarum/talliarum/collectarum/ subsidiorum/ exactionum/ pecu

A rationū et impositionū huiusmodi ad attribuendū in eis cōpelli valerēt/ipsis pōribus/ fratribus et psonis ac ordini ex fili sciētia indulget: necnō etiā snias suspēsiōis/ inēdicti et excoicationis/ ac alias penas si q̄s p̄ pōres/ frēs/ psonas et domos p̄dictas et psonas singulares eorundē pmissorū occasiōe ferri ptingeret/ seu etiā pmulgari/ extūc decreuit irritas et inanes/ ac nullius p̄sūs existere firmitatis: **C**ertis sup hoc p ipsum petrū/ tunc benedictum/ ipsis prioribus/ fratrib⁹ et psonis executoribus deputatis/ put hec oīa in dictis lris p̄fati petri de luna/ b̄ndicti. xij. tūc noīa ti/ etiā plen⁹ cōtinent. **Q**uare p pre priorū et fratrū p̄dictorū/ nob fuit humiliter supplicatū/ vt exemptionē/ liberationē/ indulta et decreta/ ac oīa alia in p̄fatis litteris dictorū clemētis. vij. et b̄ndicti. xij. cōtēta/ auctoritate ap̄lica p̄dicta p̄firmare de benignitate ap̄lica dignaremur. **H**os igif huiusmodi supplicatiōibus inclinari/ exemptionē/ liberationē/ indulta et decreta/ ac oīa alia p̄missa: necnō dictas litteras et q̄cūq̄ in eis exp̄ssa/ sicut rite et p̄uide facta sunt/ dicta auctoritate ap̄lica cōfirmamus/ et p̄ntis scripti patrociniō cōmunimus: **N**ō obstātib⁹/ etiā oībus q̄ p̄fati/ clemēs. vij. in suis: ac b̄ndict⁹. xij. in suis litteris p̄fatis voluerūt nō obstare. **N**ulli ḡ oīno hoīm/ liceat hāc paginā n̄re p̄firmatiōis et cōmunitiōis infringere/ vel ei ausu temerario cōtraire. Si q̄s aut hoc attēptare p̄sumpserit/ indignationē oīpotētis dei/ et b̄tōz petri et pauli ap̄lor eius/ se nouerit incursum. **D**atum rome apud sanctos ap̄los. v. nonas octobris/ p̄tificatus nostri anno octauo. **Q**uo circa discretionē v̄re p ap̄lica scripta mādamus: q̄tenus vos vel duo aut vnus vester/ p vos vel p aliū seu alios/ generali et alijs pōribus et psonis p̄dictis sup p̄ten/ tis in clemētis. vij. et b̄ndicti. xij. lris p̄dictis/ put rite et p̄uide facta fuerūt/ efficacis defensiōis p̄sidio assistētes: nō pmittatis pōres et psonas p̄fatos cōtra tenorem l̄raz p̄dictaz/ quomodolibet molestari seu etiā impediri: **C**ōtradictores p cēsurā eccl̄asticā appellatiōe postposita cōpescēdo. **N**on obstāt. si aliquibus cōmuniter vel diuissim a sede ap̄lica indultū existat: q̄ interdicti/ suspēdi vel excoīnicari nō possint p l̄ras ap̄licas/ nō faciētes plenā et exp̄ssam/ ac de x̄bo ad verbū de indulto huiusmodi mētionē. **D**atū rome apud sanctos ap̄los. viij. idus nouēbris/ p̄tificatus nostri anno octauo.

Exemptio eiusdem a iurisdictione quarumcūq̄ ordinariorū.

II4

Strinus

ep̄s/ seruus seruorū dei: ad futurā rei mēoriā. **E**x/citat n̄re mētis arcanū/ specialis affectio/ q̄ dilectos filios. generalē/ et vniuersos priores et fratres cartusiens. ordinis sum⁹ hactenus p̄secuti/ et paterno studio p̄sequi nō cessamus: vt libēter nō

solum ipsos atq̄ eorū loca et psonas in eis degētes/ qui seruētib⁹ studijs/ p exempla virtutū alios ad diuine maiestatis obsequia trahunt/ gratijs ac libertatibus foueamus: verūetiā que p eorū tranquillo statu/ et p p̄dictorū subsistentia firmiori/ p̄uide facta sunt: vt illibata p̄sistant/ cum a nobis peti confirmatiōis apostolice munimine roboram⁹. **S**ane petitiō p pre dictorū prioris et fratrū/ nobis nup exhibita continebat: q̄ dudū quondā clemēs in sua obedientia septimus nō minatus/ p suas litteras/ priores et fratres p̄dictos: necnō etiā dilectos filios/ vniuersos et singulos monachos/ cōuersos et donatos/ qui tūc erāt et essent/ p tempe: ac mōasteria/ prioratus/ domos et loca alia dicti ordinis/ ac eorū bona vbicūq̄ existentia/ p̄ntia et futura/ sub sua et apostolice sedis/ ac beatorū petri et pauli apostolorū p̄tectiōe suscepit: eaq̄ a q̄rūcūq̄ metropolitān. locorū/ diocesanoz/ et aliorū ordinarioz iudiciū/ lege/ dominio/ potestate/ coertiōe/ cōpulsione/ censura/ iurisdicione/ etiā p appellatiōē vel al̄s/ p quauis causa auctoritate apostolica/ p̄sūs exemit et totaliter liberauit. **N**ecnō idē clemēs septimus/ priores/ monachos/ cōuersos/ donatos/ monasteria/ prioratus/ domos et loca huiusmodi sibi et sedi p̄fate imediate subesse decreuit/ et etiā ordinauit: ita q̄ ydē metropolitān. diocesani/ et alij ordinarij iudices/ ratione delicti vel cōtractus seu quasi/ aut rei de qua agerē vbicū/ q̄ cōmitterē delictū/ iniret p̄tractus/ vel res ipsa cōsisteret: nō possent in priores monachos/ cōuersos/ donatos/ mōasteria/ prioratus/ domos et loca p̄dicta/ excō-

Original est i cartusia signatus per A. 149. et A. 150.

Præuilegia et confirmatio summorum

municatiōis/suspensōis et interdicti sentētiās fulminare/aut quācūq; iurisdic-
tiōem aliā/dominii/potestātē/cognitiōē/decisiōē/coertiōē/compulsiōem vel
cēsuram quomodolibet/etiam p appellatiōem aut alīs exercere: Inhibendo ni-
hilominus idem clemens eisdē metropolitān./diocesān./ordinarijs iudicibus/et
quibusuis alijs cōmuniter vel diuissim./ne ipsi contra dictarum suarū litterarū te-
norem/aliquid attemptare presumerent: ac decreuisset extunc irritū et inane quic-
quid in contrarium a quoq; quauis auctoritate/scienter vel ignoranter continge-
ret attemptari. Quod p̄fati clementis septimi intentiōis fuisse/et p̄ suscepiōem/
excepiōē/subiectionē/et ordinatiōē h̄mōi/p̄dictis priorib⁹ et alīs p̄sidentib⁹ in di-
cto ordine/quo minus ipsi iurisdicciōē eis alīs in monachos/pueros et donatos
p̄dictos quomodolibet competentē/ in eosdē libere exercere valerēt/ sicut prius/
nullū p̄iudiciū generaret/ put in ipsīs litteris plenius cōtinet. Et deinde quon-
dam bonifacio in sua obediētia nono nūcupato/ p parte dilecti filij/ prioris gene-
ralis et fratrum p̄dictorū exposito: q̄ licet dictus ordo cū oībus monasterijs/priora-
tibus/domibus/et locis eiusdē/atq; p̄sonis degentibus in eisdē ab olim reputatus
esset/et tunc etiam cōmuniter reputaret fore a iurisdicciōe quorūlibet ordinariorū
iudicum exemptus/et soli sedī p̄dicte immediate subiectus: tñ nonnulli locorū ordi-
nariorū/cupientiū dictorū/prioris generalis et fratrum dicti ordinis p̄uilegia et liber-
tates infringere/et diuersis ex causis eos inquietare/et multipliciter molestare: ac
p̄sonas eiusdē ordinis ad forū suū trahere/et alīs vexare presumerent/ p̄pter q̄ nō
nunq; prior generalis et fratres p̄dicti a cōtemplatiōe et quiete sua contra reli-
gionis statū trahi/et secularibus negocijs implicari oporteret: ac p parte dictorū
prioris generalis et fratrum/eisdē bonifacio supplicatū: vt ad euitandū cuiuslibet
molestie et inquietatiōis materiā et grauamina/ que ipsos contra huiusmodi
exemptionis libertatē/ possent inferri/et vt tolleret quēlibet cōtra eos occasio ma-
lignandi/priorem generalem et fratres/ necnon ordinem p̄dictos/ cum omnibus
monasterijs/prioratibus/domibus/ ac locis eiusdē/ p incremento eorundē/ sta-
tus/et p pace et trāquillitate p̄sonarū degentiū in eisdem/ de nouo plenarie exime-
re dignaret. P̄fatus bonifaci⁹ dictorū/prioris generalis/et fratrum supplicatiōi
bus inclinatus/etiam p suas litteras/priorem generalem et fratres/ necnō ordinem
p̄dictos/ cum omnibus et singulis monasterijs/prioratibus/domibus/et locis eo-
rundē/ que tunc habebāt/et in posterū ipsos habere p̄tingeret/et cū p̄sonis degen-
tibus in eisdem/presentibus et futuris/ ab omni ordinaria iurisdicciōe/dominio/
uisiatiōe ac potestate qualibet/ omniū et singulorū patriarcharū/ archiepiscopo-
rū/episcoporū/et aliorū quorūlibet iudicum ordinariorū/ de nouo prius exempti et
totaliter liberauit: Illaq; in ius et p̄prietatem beati petri et sedis apostolice p̄di-
cte/ ac sub eorū et sua speciali et immediata p̄tectione suscepit: Decernēs ordinem/
monasteria/prioratus/domos ac loca et p̄sonas huiusmodi/ soli et immediate sedī
p̄dicte fore subiecta: et q̄ locorū ordinarij seu diocesani/ vel alia quēuis persona
in priorem generalem et fratres seu monasteria/prioratus/domos/ aut loca/ vel p̄-
sonas p̄fata/ vtpote prius exempta/ non possent auctoritate ordinaria excō-
municatiōis/suspensōis aut interdicti sentētiās p̄mulgare: vel etiam alia ra-
tione delicti vel contractus aut rei de qua ageret/ vbiq; cōmitteret delictū/ in-
fret contractus/ vel res ipsa consisteret/ iurisdicciōē aliquā exercere: necnon ex-
cōmunicatiōis/suspensōis et interdicti sentētiās/et quoscūq; p̄cessus/ quāuis
penas et sentētiās p̄tinētes/ quas et quos aduersum priorem generalem et fratres
ac monasteria/prioratus/domos vel loca/ aut p̄sonas huiusmodi contra tenorē
et formā exemptionis huiusmodi/ ipsius bonifaci⁹ noni/ quomodolibet p̄mul-
gari contingeret/ irritos decreuit et inanes/ ac nullius existere firmitatis: q̄ idē
bonifacius nonus p exemptionem et libertatem huiusmodi et alia supradicta/ li-
bertatibus/p̄uilegijs et immunitatibus vel alijs iuribus/p̄oris generalis et fra-
trum ordinis ac monasteriorū/prioratū et domorū atq; locorū p̄dictorū/ nullū inten-
debat p̄iudiciū generari: quinimo voluit q̄ illa in sua plena remanerēt firmi-
tate: put in ipsius bonifaci⁹ litteris p̄fatis dicis plenius contineri. Quare p
parte priorū et fratrum p̄dictorū/ nobis fuit humiliter supplicatū: vt exemptionibus/
suscepiōibus/subiectionibus/et oībus alijs p̄missis in p̄fatis litteris/ dictorū

H. clementis septimi et bonifacii noni p[re]sentis/rob[ur] apostolice p[ro]firmati[on]is adijcere de speciali gratia dignemur. ¶ Ill[os] igit[ur] huiusmodi supplicationibus inclina- ti/excepti[on]es/suscepti[on]es/subiectiones h[um]oi/ et oia alia p[re]missa/necno dictas litte- ras et quecuq[ue] in eis p[re]t[er]ita:sicut rite et p[ro]uide facta sunt et p[re]cessa/rata hab[er]es atq[ue] grata/ea auctoritate ap[osto]lica c[on]firmamus/et p[re]sentis scripti patrocini[um] c[om]munimus. ¶ Nulli ergo omnino homin[um]/liceat hanc paginam nostre p[ro]firmati[on]is et c[om]muni- tionis infringere/vel ei ausu temerario c[on]traire. Si quis aut[em] hoc attemptare p[re]sumpserit/indignatione[m] omnipotentis dei/et beator[um] petri et pauli ap[osto]lor[um] eius/ se noverit incursum. Datum rome apud sanctos ap[osto]los. v. nonas octobris/ pontificatus nostri anno octavo.

Idem Confirmat inhibitionem domini benedicti tredecim: ne quis de ordine cartusien[si] tr[an]seat ad alium or- dinem/nisi cum bulla plumbea apostolica.

II5 **Artinus** e[pi]s[copus]/seruus seruor[um] dei/ad futura[m] rei me[m]oria[m]. ¶ Sin- cere deuotionis affect[us] que[m] dilecti filij cartusie/gra- nopolitani. diocesis/et alij p[re]ores et fr[atr]es cartusien[si]s. ordi[n]is/ad dilatatione[m] sacre religionis et diuini no[m]i[n]is cultu[m] habere dinoscunt[ur]/digne nos indu- cit: vt eos specialibus fauoribus p[re]sequentes/que circa dilatatione[m] et cultum hu- iusmodi/ac p[re]s[er]p[er] p[re]fessor[um] ordinis antedicti statum p[ro]uide facta sunt/vt illiba- ta p[er]sistant/p[ro]firmationis nostre libenter p[re]sidio foueamus. ¶ Sane petitio p[re]ior[um] et fratr[um] predicto[rum]/nobis nup[er] exhibita continebat: q[uod] olim p[ar]te eor[um] quondam petro de luna in sua obedientia tunc b[e]n[e]dicto. xij. nu[m]cupato/exp[re]s[er]ito: q[uod] interdum contrigisset/quosdam fratres eiusde[m] ordinis/ad medicantiu[m] et alios ordines regu- le et obseruatione latioris/no[n] obtenta nec petita superior[um] suor[um] licentia/temeritate p[re]p[ar]ia se transtulisset: ipsosq[ue] receptos fore etiam in eisde[m]/in graue salutis eor[um] disp[er]dum: ac p[re]ior[um] et fratrum dicti ordinis scandalum predicto[rum]: p[re]fatus petrus tunc b[e]n[e]dictus. xij. nominatus/volens super hoc eisde[m] p[re]ioribus et fratribus de op[or]tuno remedio p[ro]uidere/etiam p[re]ior[um] et fratrum predicto[rum] sibi sup[er] his supplica- tionibus inclinatus/p[er] suas litteras/o[mn]ibus et singulis p[er]sonis vtriusq[ue] sexus/cuius- cuq[ue] status et gradus essent eiusde[m] cartusien[si]s. ordi[n]is/p[re]sentibus et futuris: ne de ordi- ne ipso/ad quosuis medicantiu[m] vel alios ordines cuiuscunq[ue] status/regule vel con- ditionis existeret: etia[m] si de illis singularit[er] esset in eisde[m] suis l[ite]ris specialis et exp[re]ssa me[m]o facienda tr[an]sire: ac p[re]latis et alijs p[er]sonis o[mn]ibus et singulis medicantiu[m] et alio[rum] ordinu[m] p[re]dicto[rum]/ne illas quoquo modo absq[ue] licentia sedis ap[osto]lice eis p[er] speciales dicte sedis l[ite]ras/ vera bulla pl[um]bea munitas/ plena et exp[re]ssam/ac de x[rist]o ad x[ristu]m de ipsius petri tunc b[e]n[e]dicti. xij. p[re]dictis litteris mentione[m] facietib[us] p[re]cedenda: quib[us] als etia[m] si alicuius ex venerabilibus sc[ri]p[t]e romane eccl[esi]e cardinalibus ac camerarij sui vel alterius cuiuscunq[ue] etia[m] si p[ro]p[ri]etate p[re]fulgeret dignitate: sigillis etia[m] de man- dato p[re]fate sedis facto eis sup[er] hoc oraculo viue vocis/nullam fide[m] in hac parte vo- luit adhiberi/recipe p[re]sumerent/districtius inhibuit ac decreuit tunc etiam transitu[m] et receptione[m] talium irritos et inanes: certis sup[er] his ipsis p[re]ioribus et fratribus ex- ecutoribus deputatis/ put in eisde[m] litteris ipsius petri tunc b[e]n[e]dicti. xij. nomi- nati plenius contineat. ¶ Quare pro parte p[re]ior[um] et fratrum predicto[rum]/nobis fuit humiliter supplicatum: vt inhibitioni et decreto ac alijs in p[re]fatis litteris ipsi[us] pe- tri tunc b[e]n[e]dicti. xij. nominati p[re]t[er]itis/rob[ur] ap[osto]lice c[on]firmati[on]is adijcere/de speciali gratia dignemur. ¶ Ill[os] igit[ur] supplicationibus h[um]oi inclinati inhibitionem et decretu[m]/necno dictas litteras ipsius petri tunc b[e]n[e]dicti. xij. noiati/ et quecuq[ue] in eis ex- p[re]ssa/sicut iuste et p[ro]uide facta sunt/rata hab[er]es atq[ue] grata/ea auctoritate ap[osto]lica p[ro]firmamus: et p[re]sentis scripti patrocini[um] c[om]munimus. ¶ Nulli ergo o[mn]ino homi[nu]m/li- ceat hac paginam nostre p[ro]firmati[on]is et c[om]muniti[on]is infringere/vel ei ausu temera- rio c[on]traire. Si q[ui]s aut[em] hoc att[em]ptare p[re]sumpserit/ indignatione[m] omnipotentis dei/ et beator[um] petri et pauli ap[osto]lor[um] eius/ se noverit incursum. Datu[m] rome apud sc[ri]p[t]os apo- stolos. v. nonas octobris/pontificatus nostri anno octavo.

Originale est i car- tusia signatus per. A. 151.

Præuilegia et confirmatio summorum

Idem Confirmat præuilegium urbani sexti: quod ordo cartusiensis non tenetur prestare quecumque subsidia nunciis apostolicis.

Originale est i cartusia signatum per A. 152. et A. 153.

Artinus episcopus seruus seruorum dei: ad futuram rei memoriam. Illa que pro tranquillo statu personarum sub religionis habitu domino famulantium studio pie vite provide facta sunt: ut illibata persistant libenter cum a nobis petitur apostolice confirmationis robore comunimus. Sane petitio pro parte dilectorum filiorum prioris generalis ac vniuersorum fratrum cartusien. ordinis nobis nup exhibita continebat: quod olim quondam urbano in sua obedientia sexto nuncupato pro parte eorum exposito: quod licet priori ac fratribus et ordini predictis per litteras sedis apostolice esset indultum: ut ad exhibendas aliquas pcuraciones legatis aut nunciis dicte sedis etiam si huiusmodi legati essent de latere aut ad prestanda queuis subsidia seu exactiones quocumque nomine censerentur quibuscumque personis minime tenerentur: et ad id compelli per litteras dicte sedis vel eorundem legatorum nequirent etiam si specialiter littere ipse se extenderent ad exemptos nisi de ordine predicto ac huiusmodi indulto plenam et expressam ac de verbo ad verbum facerent mentionem. Tamen quia in litteris apostolicis que tunc super prestationibus huiusmodi pcuracionum legatorum et nunciorum dicte sedis perficiebantur tot clause derogatorie inferebantur: quod huiusmodi indultum priori et fratribus antedictis nullatenus prodesse poterat sed quodammodo per easdem litteras infringi videbatur. Idem urbanus eorundem prioris et fratrum super hoc supplicationibus inclinatus per suas litteras voluit ac priori fratribus et ordini predictis auctoritate apostolica indulsit: ut ad dandum seu prestandum huiusmodi pcuraciones aliquibus legatis etiam de latere vel quibuscumque nunciis dicte sedis aut alia quouis subsidia seu exactiones quocumque nomine censerentur quibuscumque personis vel ad contribuendum in pcuracionibus seu subsidiis huiusmodi minime tenerentur: neque ad id compelli possent inuiti preterea quarumcumque litterarum dicte sedis sub quauis forma vel expressione verborum tunc forsan concessarum vel per tempore concedendarum nisi in eisdem litteris nominatim expressa fuerint nomina omnia monasteriorum ordinis supradicti: districtius nihilominus inhibendo huiusmodi legatis et nunciis et quibuscumque alijs: ne priorem et fratres predictos super premissis aut ad soluendum pcuraciones et subsidia seu exactiones huiusmodi aut ad contribuendum in ipsis priorem et fratres predictos super premissis contra indultum huiusmodi quomodolibet molestare seu compellere quoquo modo presumere: ac decreuit extunc irritas et inanes quoscumque processus et sententias quos et quas post et contra inhibitionem suam huiusmodi contra priorem et fratres antedictos ferri contingeret seu etiam promulgari prout in ipsius urbani litteris prefatis dictis plenius contineri. Quare pro parte prioris et fratrum predictorum nobis fuit humiliter supplicatum: ut indulto inhibitioni et decreto ac alijs premissis in prefatis litteris ipsius urbani sexti contentis robur apostolice confirmationis adicere de benignitate apostolica dignaremur. Nos igitur huiusmodi supplicationibus inclinati: indultum inhibitionem et decretum ac omnia alia premissa: necnon dictas litteras ipsius urbani et quecumque in eis contenta sicut iuste et provide facta sunt atque concessa rata habentes atque grata ea auctoritate apostolica predicta confirmamus: et presentis scripti patrocinio comunimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre confirmationis et comunitionis infringere vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare presumpserit indignationem omnipotentis dei et beatorum petri et pauli apostolorum eius se noverit incursurum. Datum rome apud sanctos apostolos quinto nonas octobris pontificatus nostri anno octauo.

II6

Exemptio eiusdem A solutione primitiarum et decimarum possessionum nostrarum.

II7

II8

quas propriis manibus siue sumptibus colimus siue acquisite fuerint ante concilium generale siue post: et pariter de fecibus animalium.

II7

Artinus

epus/seruus fuor dei: ad ppetuā rei mēoriā. ¶ Fōs paruuus q̄ creuit in fluuiū ⁊ in lucē solēq̄ pūsus/in aq̄s plnrimas redūdauit: Cartusien. ē vtiq̄ ordo: p̄lucidus/q̄ in sui or tus exordio/puus ⁊ humilis abiectiōe habitus/tenuitat/ substantia/hu militatis p̄fessioe/ac nūero p̄fessor sub fontis similitudine nō indigne describit: cui diuersarū illi pprietatū p̄formitate rīdēs/ nō imerito cōparatur. Hic em̄ fons est hortorū irriguus/ceteras irrigās religiōes ⁊ ordines/ac exēplis salubrib⁹ scaturi tās. Hic ē fons amēnus/varietate d̄tutū p̄clarū/mūdicie/puritate/pietate patēs indeficiēs sanctitate: horū meritorū illustratus: ita nomē fontis ampliāuit vt fluui⁹ esse cēseat. Cui⁹ p̄fessio laudabilis/de d̄tute in d̄tutē p̄grediēs: vt deum deorū in sion videat: vniūsalis ecclie letificet ciuitatē: in q̄ p̄ meritorū euidentia clare lucis splēdore adeptus: q̄si stella matutina refnget in medio nebule mūdi hui⁹. Huius siqdē ordinis sacra religio a sue institutionis auspicijs/ q̄si deserta ⁊ inuia paucis adhuc initiata cultorib⁹/tādē honor/ ⁊ honestat/ fruct⁹ parturiēs/ramos suos: ra mos qdē honoris ⁊ grē generatiōes germinās/ religiōis sinceritatē ⁊ austerā vi te p̄tinentiā ampliāuit. Saprop̄ exultat iā in multitudine nūerosa spectabilis/q̄ olim in solitudine dilatebat. Hic itaq̄ p̄sideratiōib⁹ induci/ religiōis eiusdē p̄fe ueratiā ac p̄sonarū sub illi⁹ habitu diuine vacantiū seruituti/vtilitates ⁊ cōmoda sinceris affectib⁹ p̄curātes/ maioris ⁊ aliarū q̄rūcūq̄ domorū p̄dicti ordinis vbi li bet p̄sistentiū: p̄ores ⁊ frēs p̄ites ⁊ posteros a p̄statiōe ⁊ solutiōe p̄mitiā ⁊ deci maz/ ex fructib⁹/ puētib⁹ ex eorū pratis/ pascuis/terr/ vineis/hort/ agris/siluis/ nemorib⁹/mōtib⁹/alijq̄ p̄dijs ⁊ possessiōib⁹ in q̄buscūq̄ mūdi p̄tib⁹ p̄sistētib⁹/tā ante q̄ etiā post generale p̄ciliū habitis vel acq̄sitis: illis videlicet q̄ de p̄nti ma nib⁹ p̄p̄ijs aut eorū laborib⁹ vel expēsis/ excolūt vel excoli faciēt in futurū: necnō ex fetib⁹ aialū eorundē debitarū/auctoritate ap̄lica p̄petuo imunes reddim⁹ ⁊ cō stituim⁹ ⁊ etiā liberam⁹/ac etiā imunes ⁊ liberos esse volum⁹ ac decernim⁹ ⁊ cense mus. Eiq̄s nihilomin⁹ ne p̄mitias ⁊ decimas h̄mōi cuiq̄ soluere vel p̄stare teneā tur: nec ad id a q̄q̄ inuiti valeāt cōpelli/tenore p̄ntiū indulgemus: p̄ciliū p̄dicti ac alijs p̄ nos siue p̄decessores n̄ros romanos p̄tiffices editis p̄stitutiōib⁹ ap̄licis p̄ rīs nō obstātib⁹ q̄buscūq̄. ¶ Nulli ḡ oīno hoīm/liceat hāc paginā n̄fe p̄stitutiōis liberatiōis/volūtatis ⁊ p̄cessiōis infringere/vel ei ausu temerario cōtraire. Si q̄s aut hoc attēptare p̄sumpserit/ indignationē omnipotētis dei/ ⁊ btōrū petri ⁊ pau li ap̄lorū eius/se nouerit incursurū. Datum rome apud sc̄tōs ap̄los. viij. klas octo b̄ris/pōtificatus nostri anno. xij.

Originale est i car tusia signatur per B. 154.

Idem

¶ mendicātes nō possunt transire ad aliū ordinē nō mēdicantiū/excepto ordine nostro.

Est inter extra uagantes.

II8

Artinus

epus/seru⁹ seruoꝝ dei ⁊ ad futurā rei mēoriā. Eliā ambitiose cupiditat/ religiosi potissime mēdicāti bus p̄cludere cupiētē/ ad alios ordies mōasticos p̄serti/fucat/ tñ colo rib⁹ asserētib⁹ ob frugē melioris vite/aut artioris obfuātie/tā b̄ti b̄ndi/ eti q̄ cisterciēn. camaldulen. vallis ymbrose/canonicoꝝ regulariū sc̄ti augustini/ v̄l aliorū mōasticoꝝ ordinū puolare nitētib⁹/ licētiā a sede ap̄lica/ seu legat/ ac nū cijs eiusdē sedis de trāsserēdo se a mēdicantiū ordinib⁹/ ea rōne p̄serti: vt verisim̄ p ut facti euidentia docet/ ē putādū/q̄ liberi⁹ degāt/dignitatesq̄ ⁊ b̄nficia mōastica p̄seq̄ valeāt: ⁊ ex certis alijs causis honestati nō p̄sonis obtinētes: ac volētes p̄ser uatiōi ordinū mēdicantiū etiā p̄uidere/ auctoritate ap̄lica ex certa scia tenore p̄n tiū declaram⁹ ac decernim⁹/ statuētēsq̄ q̄ de cetero nullus religiosus de ordinib⁹ mēdicantiū quorūcūq̄ cuiuscūq̄ status/ p̄ditiōis vel religiōis existat quomodo cūq̄ aut q̄litercūq̄ possit vel debeat d̄tute cuiuscūq̄ licentie ac indulti ap̄lici vel

b 3

Privilegia et confirmatio summorum

penitentiarie nostre curam gerentis/vel alia quavis auctoritate hactenus etiam p bullas apostolicas facultatū quarūvis / tam legatorū vñ nuncioꝝ sedis p̄fate: nec non penitentiarie huiusmodi p ope curam gerentis/ q̄ alioꝝ quorūcūq; sub quavis potestate vel auctoritate/ maxime de transferēdis fratribus aut aliq̄bus / p̄sertim ordinem mendicantium p̄fessoribus/ in genere vel in specie/ ab ordinibus huiusmodi mēdicantiū/ ad monasticos sub quacūq; verborū forma appareat/ admitti seu recipi p aliquos etiam supiores ordinis vel monasterij/ aut loci monastici/ seu aliter in monachum vel in fratrem alicuius ex ordinibus monasticis supra dictis/ vel alijs exp̄ssis et nō exp̄ssis/ ordine cartusien. duntaxat excepto/ sub pena excommunicationis/ quā tam recipientes q̄ recepti ip̄o facto incurrant: et quam ex nunc put extunc contra quēlibet transgressorem q̄modolibet in p̄missis/ sentētia et auctoritate p̄fata/ p̄ferim⁹ in his scriptis/ et a nemine nisi duntaxat a romano pōtifice/ p̄ter q̄ in mortū articulo excommunicati huiusmodi possint absolutionis bñficiū quomodolibet obtinere: et nihilominus secus vñ aliter facta nō teneant aut nullius existant efficacie/ roboris vel momenti. ¶ Decernētes etiam et volētes/ q̄ si quis hactenus virtute cuiusvis licentie seu indulti huiusmodi/ fuisset receptus ad aliquē monasticū ordinē/ et habitum p̄suetū gestari p monachos talis ordinis suscepisset siue p̄fessionē emisisset/ siue non: sub dicta pena teneat in monasterio in quo receptus fuit/ etiam si bñficia ecclesiastica seu rectorias ecclesiarū quarumvis obtineat/ stare in eius totali vocatione in huiusmodi ordine monastico et altissimo deservire. ¶ Si quis aut p̄teritū huiusmodi licētie/ cū habitu vñ sine quo/ libet vagando incedere/ monitione p̄eua teneat et debeat infra terminū quindē dierū a die monitionis huiusmodi computandorū/ ad eius religionē et ordinē vñde cum licentia vel sine licētia recesserat/ remeare. Et si efficere neglexerit/ post ipsum terminū/ tanq̄ notorius apostata et excommunicatus in omnibus et p omnia debeat p quēlibet reputari et tractari/ etiam p inuocationem auxilij brachij secularis quotiens fuerit oppōrtunum. ¶ In futurū nullus ex p̄fessoribus alicuius ex ordinibus mendicantium huiusmodi/ ad aliquē monasticū ordinem cartusien. duntaxat excepto/ possit vel debeat p quēcūq; recipi vel admitti virtute alicuius licentie vel indulti/ absq; sedis eiusdem licētia speciali sub dictis penis. Et nihilominus secus facta non teneant ip̄o iure huiusmodi licentijs vel indultis/ nec non constitutionibus apostolicis et mendicantium ordinum predictorū/ etiam si de his specialis et expressa/ ac de verbo ad verbum nostris litteris mentio habenda foret: et alijs contrarijs non obstantibus quibuscūq;. ¶ Nulli ergo omnino hominum/ liceat hanc paginam nostre declarationis/ decreti/ statuti/ prohibitionis ac voluntatis infringere/ vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare p̄sumpserit/ indignationem omnipotentis dei/ et beatorū petri et pauli apostolorū eius/ se noverit incursurū. Datū gebē. iij. kalendas augusti/ pōtificatus nostri anno primo.

Eugenius quartus.

Gratia nobis data per summum pōtificem papam eugenium quartum: de quadraginta prioribus ordinis nostri datis ad absoluendum de omnibus casibus: preter quattuor reservatis pape omnes p̄sonas ordinis ad trigintatres annos.

II9

Radicinus

miseratione diuina/sanctorum cosme et da-
miani/sacrofancte ecclesie romane diaco-
nus cardinalis/nouariensis.communiter nuncupatus: deuotis ac re-
ligiosis in christo/priori maioris domus cartusie/granopolita-
nis diocesis:ceterisque monasteriorum et locorum ordinis cartu-
sien.prioribus/fratribus et personis vniuersis/presentibus et fu-

turis vbicunq; constitutis:salutem et sinceram in domino charitatem. ¶ Notum
facimus per presentes/q; sanctissimus in christo pater et dominus noster/domi-
nus eugenius diuina prouidentia papa quartus:per venerabilem virum domi-
num petrum de mera/prepositum embriceni.traiecteni.diocesis/decretorum docto-
rem/referendarium et cubicularium suum/de facultate et indultis/quorum tenor
infra scribitur/vobis per felices recordationis martinum papam quintum/prede-
cessorem suum/ad viginti annos adhuc durantes concessis/plene informatus/sa-
cultatem et indulta huiusmodi/prout vobis illa per eundem predecessorem con-
cessa fuerunt/ad supplicationem vestram nobis per eundem petrum sub tenore
infra scripto porrectam/ad trigintatres annos a dicto dictorum viginti annorum
computandos/gratiose prorogauit cum potestate eligendi quadraginta priores
vestri ordinis/pro executione facultatis et indultorum predictorum:prout in fine
ipsius porrecte scedule petiti apparet:¶ In cuius rei testimonium/presentes litte-
ras de mandato dicti domini eugenii pape quarti/facto nobis super hoc oraculo viue
vocis fieri/nostriq; sigilli fecimus appensione comuniri.Datum rome:anno do-
mini millesimo quadringentesimo tricesimosecundo/inditione decima:die vero
festa mensis decembris/pontificatus prefati domini nostri eugenii pape quarti/
anno secundo.Tenor vero predictae scedule sequitur:et est talis/videlicet. ¶ Johannes
miseratione diuina/tituli sancti sirti/presbyter cardinalis:venerabilibus et religio-
sis/priori maioris domus cartusie:ceterisque prioribus et fratribus monasteriorum
et locorum cartusien.ordinis vniuersis presentibus et futuris:salutem et sinceram
in domino charitatem. ¶ Ad sanctam religionem vestram sub qua transitorijs et
caducis/labilis huius seculi precipue abdicatis/in arcta et firma obseruantia/di-
uine contemplationi et sacris orationibus mancipati/sedulum prestare noscimini al-
tissimo famularum. Sanctissimus in christo pater et dominus noster/dominus
martinus diuina prouidentia papa quintus/more patris sue dirigens oculos
charitatis/nuper vestris iustis et honestis precibus inclinatus/vt tolleret perplexi-
tates et scrupulositates que vestre religionis personis propter ecclesiasticas cen-
suras ac impedimenta varia:et maculas irregularitatis ex diuersis causis emer-
gentia/ad vestras etiam conscientias serenandas:vt sublatis scrupulorum laqueis/
absq; discursu et euagationis periculis quietius possitis et liberius altissimo
famulari/auctoritate apostolica sue viue vocis oraculo/die infra scripta in eius ca-
mera consueta/presentibus nobis et preces vestras sue sanctitati humiliter por-
rigentibus/dignatus est de speciali dono gratie vobis misericorditer indulgere:
q; vsq; ad viginti annos a data presentium computandos:vos pater prior do-
mus prefate/et alij vobis infra dictum tempus forsitan successuri:Et decem alij
priores religionis huiusmodi/per vos vel successores ipsos eligendi/quos muta-
re et alios eligere/quotiens vestre vel illorum conscientijs videbitur expedire/du-
rante tempore supradicto/potestatem absoluendi personas ordinis prelibati a
quibuscunq; peccatis seu criminibus/ac sententijs et censuris ecclesiasticis/iuris
vel hominis/etiam si ex apostolico decreto vel alio essent solum per romanum pon-
tificem absoluendi:¶ Necnon cum eisdem personis super singulis irregularitatibus
et inhabilitatibus quauis causa contractis:¶ Preterq; pro voluntaria cede/muti-
latione vel debilitatione membri/ac heresi et iniectione manuum in quemquam
prelatum de vestra religione minime existentem/ac etiam cum eisdem vt premis-
sis non obstantibus eorum excessibus/ad omnes etiam sacros ordines libere et licite
promoueri possint et valeant:Et cum promotis etiam post huiusmodi irregu-
laritates et inhabilitates contractas/ac scienter sup executione ordinum susceptorum
ac ad officia et administraciones dicti ordinis dispensandi et habilitandi:¶ Dictiq;

¶ Vide ista facultate
supra fol. 33. b.

¶ Et vide ista exten-
sionem in perpetuum
infra fol. 44. b.

Exemptio

Privilegia et confirmatio summorum

Symonia

Remissio plenaria
in mortis articulo

etiā priores eligēdi se adinuicē / et alias psonas eiusdē ordinis a quibuscunq; labe
et crimine symonie / in beneficijs / ordinibus quibuscunq; aut sacramentalibus vñ
alias quouis modo contractis / et a penis inflictis exinde: ac alia omnia et singula
faciendi et exequendi que in premissis et circa ea necessaria viderentur / auctorita-
te sua constitutionibus apostolicis et reliquis contrarijs non obstantibus qui-
buscunq; habeatis per vos priores prefatus et successores vestri / ac eligēdi priores
huiusmodi habeant plenam ac omnimodam facultatem: ¶ Sic tamen q; quan-
do essent / vel eorū aliquis existeret ad alterius partis instantiam excommunicati: et
aliqua bona ex eorum facto monasterijs vel domibus vbi tales sic irretitos de-
gere contingerit quomodolibet obuenerint / iuxta facultatē bonorum huiusmodi
lesis debite satisfiat / suspensis nihilominus ipsis ad tempus in forma et peniten-
tia eis iniuncta arbitrio cōfessorum: ¶ Similemque potestatem habeant singuli con-
fessores / q; vos et alij supradicti priores duxeritis eligendos. ¶ Quod huiusmodi
indultum ad domos / personas / nouitios et oblatos seu donatos dicti ordinis
vniuersos / presentes et futuros dicto durante tempore / plene et omnimode se
extendat. ¶ Preterea optimi serui dei / in eodem instanti / prefatus sanctissimus
dominus noster papa vobis prioribus / fratribus / nouitijs / oblatis seu dona-
tis et alijs vniuersis et singulis personis vtriusq; sexus dicti vestri ordinis presen-
tibus et futuris / preces vestras cum animarum salutem respicere dinoscantur / ad
exauditionis gratiam admittendo: vt confessor quem vestrum quilibet duxerit
eligendum / omnium peccatorum suorum: de quibus corde contritus et ore confes-
sus fuerit / semel tñ in mortis articulo plenam remissionem / vobis omnibus / suc-
cessiue singulis in perpetuum in sinceritate fidei / vnitatem sancte romane ecclesie /
ac obedientia et deuotione ipsius sanctissimi domini nostri pape et aliorum roma-
norum pontificum successorum suorum canonice intrantium persistentibus / apo-
stolica auctoritate predicta / concedere valeat / pia miseratione et de plenitudine
potestatis aplice indulsit pariter et concessit: Sic tamē q; idem cōfessor de his de
quibus fuerit alteri satisfactio impendenda / illam per vos faciendam iniungat.
¶ Et ne qd absit propter huiusmodi gratiam reddamini procliuiores ad illicita
in posterum cōmittenda: vult idem sanctissimus dominus noster papa: q; si ex cō-
fidentia huiusmodi gratie aliqua forte cōmitteretis / quo ad illa presens remissio
vobis nullatenus suffragetur: cōmittens et mandans nobis supradictus domi-
nus noster papa ore proprio indilate: quatenus super premissis gratijs et indul-
tis per sanctitatem suam vobis viue vocis oraculo vt premittitur erogatis / has
nostras litteras fidem de ipsis facientes / vobis concedere deberemus ad notici-
am presentium / et memoriam futurorum. ¶ In cuius rei testimonium vt tene-
mur / mandatis apostolicis obsequētes: has litteras fieri et scribi fideliter / nostri-
q; maioris sigilli et consueti fecimus appensione muniri / ad fidem presentium et
memoriam futurorum. Datum constantie / prouincie maguntinē. Anno a nati-
uitate domini / millesimo quadringentesimo / decimo septimo / inditione decima /
die vero lune sexta mensis decembris / pontificat⁹ prefati sanctissimi in christo pa-
tris et dñi nostri / dñi martini pape quinti / anno primo. Supplicantes humiliter et
deuote sanctitati vestre / deuoti vestri priores et fratres ac persone ordinis cartu-
sien. quatenus supradictam gratiam per martinum papam quintum modo pre-
misso ad viginti annos adhuc currentes concessam / ad perpetuum et cum faculta-
te eligendi quadraginta priores vbi prius nisi decem erant pro executione pre-
missorum concedere: et desuper ad instar predictorum litteras testimoniales sub
sigillo alicuius reuerendissimorū dominorū cardinaliū viue vocis oraculo sancti-
tati vestre de hoc facto sibi fieri mādare dignemini / in contrarium faciētibus non
obstantibus quibuscunq;.

Nicolaus
quintus

120

pie
nis
nece
trū
rū/
bus
pti
dep
mo
mo
nis
dat
hoc
plic
fres
ap
pto
alia
pur
dici
iure
tes
don
tes
seu
in p
mul

Nicolaus
quintus

Nicolaus papa quintus: prohibet
pseruatoribus et alijs iudicibus p
litteras aplicas deputatis ne prio
res et frēs ordinis cartusiē. super
bonis ad eos legitie ptinētib⁹ ali
quo mō habeāt pturbare: et statuit

q̄ pretextu litteraz taliū cōseruatorz vel iudiciū
ab eisdē deputatoz vel deputādoz: priores et
frēs dicti ordinis corā eis nō possint trahi nec
corā eis cōparere: etiā si in litteris aplicis pti
geret apponi clausulas derogatorias et insoli
tas decernens irritos et inanes oēs pcessus q̄
pretextu ipsaz litteraz fierēt: snias excoicatio
nis interdictionis et suspēisionis: et oēs snias et
penas nullius valoris et momēti.

Nicolaus

cps/seruus seruoꝝ dei: ad ppetuā rei memoriā.
Si romani pōtificis excellēs clemētia/ cūctis si
delib⁹ bñmeritisq; psonis sedis aplice p̄sidia iplozātib⁹/ benignē et op
portune p̄suevit annuere: sub obseruātia tñ et habitu regularib⁹ studio

pie vite vacātib⁹/ eo magl cōuenit fauores aplicos imp̄tiri/ q̄ liberi et q̄erius diui
nis bñplacitū se coaptāt/ cū ab hūanis molestijs litiūq; dispēdijs sp̄iciūt se imu
nes. Exhibita siq̄dē nob p pte dilectoꝝ filioꝝ/ p̄oris maioris dom⁹ ac vniūsoꝝ fra
trū ordiis cartusiē. petitiō ptinebat: q̄ licet ipsi ab oī iurisdicōe et ptate p̄iarcha
rū/ archiep̄oꝝ/ ep̄oꝝ/ abbatū/ et q̄rūlibet ordinariorū ac alioꝝ iudiciū cū domib⁹ et re
bus suis p speciale sedis aplice p̄uilegiū/ cui nō ē in aliq̄ derogatū/ sint p̄sūs exē
pti et sedi p̄dicte imediate s̄biecti: tñ nōnulli p̄uatorēs ac alij iudices p lras aplicas
deputati/ sup bonis et reb⁹ ad eoz domos h̄mōi legitime ptinētib⁹/ eos m̄ultiplic
molestare/ et a suo laudabili pposito abstrahere/ ac als inq̄etare p̄sumūt i ip̄oꝝ nō
modicū detrimētū. Quare p pte eiusdē maioris/ necnō aliaꝝ domoꝝ eiusdē ordi
nis poꝝ ac fratru p̄dictoꝝ nob fuit humiliter supplicatū: vt ne exēptio p̄dicta eis red
dāt inutil/ ipsiq; a deuotiōe et p̄tēplatiōe ppetua distrahant. eoz statui et q̄eti sup
hoc opportune puidere de benignitate aplica dignaremur. C̄stos igit h̄mōi sup
plicatiōib⁹ inclinati/ auctoritate aplica tenore p̄firiū statui et ordiam⁹/ q̄ p̄ores et
frēs dicti ordiis/ p̄ntes et q̄ p tpe erūt ppetuis futur/ t̄pib⁹ p̄textu filiū et q̄rūcūq; ali
az lraz aplicas s̄b q̄busuis formis aut x̄boꝝ exp̄ssioib⁹ ab eadē sede etiā p̄ crem
ptos pcessaz siue in postez pcedēdaz/ etiā si derogatorias et apponi isolitas q̄suis
alias clausulas ptineāt a q̄buscūq; pseruatorib⁹ atq; in lris h̄mōi deputat/ seu de
putādis iudicib⁹ ad iudiciū trahi seu vocari nō possint: neq; corā p̄uatorib⁹ et iu
dicib⁹ m̄ēozat/ seu eoz aliq̄ aut aliq̄b⁹ i iudicio vel eē cōparere aut q̄modolibet o
iure r̄ndere teneant: nec ad id cōpelli valeāt aut debeāt quoq̄ mō/ districti⁹ inhibē
tes vniūsis et singul⁹ pseruatorib⁹ et iudicib⁹ h̄mōi/ ne p̄ priores et frēs ipsos eozū ve
domos/ loca/ seu bona quis mō q̄sito colore puidere audeāt vel p̄sumāt: decernē
tes ex nūc oēs et singulos p̄ p̄ores/ frēs/ domos/ loca et bona p̄dicta p pseruatores
seu iudices p̄dictos contra concessionem et indulgētiā huiusmodi factos seu habitos
in posterūq; habendos p̄cessus et illoꝝ pretextu vsq; ad p̄sens latas seu pro
mulgatas ferēdasq; excoicatiōis/ suspēisiōis et interdici/ aliasq; snias/ censuras et

Originale est i car
tusis signatus per
Al. 155.

Privilegia et confirmatio summorum

penas ac totū et quicquid contra tenorē presentium fieri attemptarive contigerit/irrita et inania nulliusque roboris vel momenti. **N**ō obstantibus omnibus premixtis ac constitutionibus aplice ceterisque contrariis quibuscumque. **N**ulli ergo oīno hominū/liceat hanc paginā nostre ordinationis/statuti/inhibitionis/constitutionis et voluntatis infringere/vel ei ausu temerario contraire. Si quis autē hoc attēptare psumpserit/indignationē omnipotentis dei et beatorū petri et pauli apolorū eius/se noverit incursurū. **D**atū rome apud sanctū petrū: Anno incarnationis dñice/millesimo quadringentesimo quinquagesimo secundo. xvij. k̄las octobris/pontificatus nostri anno sexto.

Idem Confirmat cartusien. domus maguntie decimas/censuras/predia/ quas de manibus laicorum et etiam monasteriorū emerunt sine requisitione diocesanorum: et dat licentiam eisdem similes decimas/censuras etc. emere etiam absque consensu diocesanorum etc.

Originalē est i do
mo maguntin.

Scolaus ep̄s/seruus seruorum dei: ad perpetuā rei memoriam. **E**t si ex debito summi pontificatus/cui licet īmeriti disponēte dño p̄sidentur/ p̄ cūctorū statu religiosorum pariter et profectu salubriter dirigēdis/paterne charitatis curā libet adhibemus: scilicet

crū tamē cartusien. ordinē/dextera dñi in agro dominico plantatū / tanto studiis effectuosioribus merito psequimur/quāto p̄fessores eius mūdānis relegatis illecebris/celestibus agnouimus feruentius īhiare/deique et nō hominis prelia preliari: ideoque et in temporalibus necessitatibus cōuenienter prouisi / p̄ contemplationū pennas cum suauitate spiritus ut aquile altius eleuari: et cū maria optimā partē cōsequi/ac votiue pacis dulcedine delectari valeāt/his quē p̄ illorū cōmoditatibus p̄uida circūsp̄ctione facta fiendaque compimus: quatenus illibata p̄sistant/efficaces fauores impertimur. **C**ū itaque sicut accepim⁹ in treueresi. maguntinesi. coloniesi. ac alijs circūadiacentib⁹ puincijs et diocētib⁹ nōnullē laicales p̄sone bladorū aliarūque frugū ac rerū inibi excreuerūt/decimas in quibus p̄ceptiōe p̄sone huiusmodi et illi quibus ipse in possessionē decimas huiusmodi p̄cipiēdi successerūt/a tāto tpe fuerūt cuius p̄rii mēoria hominū nō existit: etiā absque eo quod decimas ipsas ab eccl̄ijs teneant vel se recognoscāt habere noscāt possidere: necnō p̄sone decimas huiusmodi de p̄suetudine a simili tpe ibidē obseruata in quoscūque etiā laicos absque requisitiōe vel p̄sensu diocesanorū seu rectorū parochialium et aliarū eccl̄iarū infra quāz limites dicte decime p̄sistūt / alienēt et trāsferāt ad libitū sue voluntatis. **D**ilecti filij/por et cōuentus domus sancti michaelis extra muros maguntin. cartusien. ordinis p̄ felici statu et salubri p̄seruationē ac p̄sonarū ipsius domus sustentationē / alijs ex ipsis et alijs noualibus/decimis a p̄fatis laicis/necnō certa alia p̄dia/possessiōes/decimas/censuras pecuniarios/agros/vineas/blada et alia bona immobilia a quibusdā monasterijs et p̄uēnibus aliquorū infra sc̄ptorū et aliorū ordinū acq̄suerūt/redemerūt et emerunt: necnō decimas put a laicis ac possessiones aliaque bona huiusmodi/ea conditione sicut a monasterijs et cōuentibus ipsis haberi et possideri consueuerūt / habent et possidēt pacifice et quiete: ipsosque priores et conuētus dicte domus similes decimas cum similibus noualibus a dictis laicis et possessiones et bona huiusmodi a p̄fatis et alijs monasterijs/conuentibus/domibus et eccl̄ijs acquirere/redimere et emere p̄ statu et sustentationē huiusmodi p̄ponant/dūmodo eis sup hoc per sedem apostolicā licentia concedat/ac eis super premixtis opportune prouisionis remedio succurrat. **N**os de sinceritate conscientiarū/prioris et conuentus sancti michaelis predictorū/apud nos de vigilantī obseruantia dicti sui ordinis multipliciter cōmendatorū/sufficienter informati/acquisitiones/redemptiones et emptiones decimarum ac noualium/et aliorum bonorum huiusmodi ac inde secuta quecūque/quorum omnium status/qualitates/quantitates et situationes ac litterarū sub quacūque verborū forma/etiam instrumentorū desup cōfectarū/tenores/datas et effectus: ac si de verbo ad verbum infererent presentibus ex certa sciētia haberi volumus p̄ exp̄ssis/motu proprio et ex simili scientia apostolica auctoritate p̄firmamus et approbamus/ac p̄sentis scripti patrociniō cōmunimus: supplētes oēs et singulos defect⁹ si quē forsan interuenerint in eisdē: Et nihilomin⁹ priores p̄ tpe

121

f

6

plus se
cundus

122

b

no o
mul
lou
tus
dat
fini
dan
gen
nice
stat
lebr
virt
nys

H existenti/ac dicte domus conuentui prefatis/q ipsi absq requisitione et consensu
diocesanorū z rectorum predictorū/ac alicuius vel aliquorū eorundem/ omnia
et singula predia/possessiōes/decimas/z bona acquisita hmoi/vt preferē ppetuo
pcepe z licite retinere/ac de cetero etiā vltra dictas/quascūq antiquas z nouales
decimas ac bona alia/iustis tñ titulis z modis eis pfateq domui de nouo ac a q/
busuis laicalibus psonis z religiosis ac monasterijs/ etiā sancti bñdicti/cisterciē.
z bñe marie theutonicorū/ ac aliorū qruūq ordinū in possessiōe illas z illa papiē/
di p tpe existētibz/acq̄rere/redimere z emere/ac decimas z bona hmoi tñc aut p
tpe acq̄rēda/redimēda siue emēda vna cū noualibus p tpe occurrētibz iuxta ra
tā siue q̄tā/fm quā ipsos porē z puentū dicte antiq decime ptingeret/ppetuo pa
pere/ retinereq licite possint/eiusdē motu/sciētia ac auctoritate plenā ac liberā li
centiā pcedimus z etiā indulgemus. ¶ Nō obstātibus p̄stitutiōibus z ordinatio
nibus ap̄licis ac statutis z p̄suetudinibus domus/monasteriorū z ordinū p̄dicto
rum:necnon priuilegiis ac legibus impialibus eisdem monasterijs ac ordinibus
forte concessis/etiā si de illis eorumq totis tenoribus presentibus mentio de
xbo ad xbu habēda foret/ac iuribus z p̄suetudinibus partiū illarū municipalibz
etiā iuramēto/p̄firmatiōe apostolica vel quauis alia firmitate roboratis:qbus
omnibus quo ad premissa motu z scientia similibz expresse derogamus/ceteris/
q contrariis quibuscūq. ¶ Nulli ergo omnino hominum/liceat hanc paginam
nostre p̄firmationis/approbationis/cōmunitiōis/suppletionis z p̄cessionis in
fringere/vel ei ausu temerario cōtraire. Si quis autē hoc attemptare presumpse
rit/indignationē omnipotentis dei/ z beatorū petri z pauli apostolorū eius/se no
uerit incurfurū. Datū rome apud sanctum petrum: Anno incarnationis domini/
ce/millesimo quadringentesimo quinquagesimo quarto/ septimo kalendas iulij/
pontificatus nostri anno octauo.

Pius se
cundus

Pius secundus: Super cōmuni pa
ce nostra:et totius ordinis quiete z
sedatiōe:totius dubietatis et inqui
etudinis:tā in celebratiōe capli ge
neralis: q̄s in dubietatibus obser
uantiarū z p̄suetudinū diuersarū.

I22

Ius eps/seruus seruoꝝ dei:dilectis filiis/priori maioris
domus cartusie/generali/z ceteri prioribus ac perso
nis cartusie.ordinis:salutē z apostolicam bñdictionem. ¶ Ro
mani pontificis p̄uidētia circūspecta/circa monasteriorū z re
gularium psonarū/statum salubriter z p̄spere dirigēdum sic cu
ra intendit assidua/q sublati ab eis sinistris quibuscūbet/domi

no concedēte/in pacis z quietis māsuetudine/suū laudabiliter exhibeant dño fa
mulatū. Exhibita siquidē nobis nup p parte dilectoꝝ filioꝝ/prioris domus ma
ioris cartusie/generalis prefati/z diffinitoꝝ capituli generalis/ac vicarij z cōuen
tus eiusdem domus z ordinis cartusie. petitiō p̄tinebat: Q̄ dudū felicitis recor
datiōis calixtus papa terti⁹ predecessor n̄r/in q̄runda suggestiōibz/qui plurima
sinistra minus veraciter de ordine z fratribz eiusdē/eidem nunciauerāt/ p quas
dam suas litteras dictis priori z vniuersis prioribus z fratribz dicti ordinis tñc
generale capitulum eiusdem de p̄ximo celebraturis: Anno incarnationis domi
nice/millesimo quadringentesimo/quinquagesimo octauo directas/q̄s inter alia
statuta dicti ordinis describi z in singulis caplis generalibus eiusdem ordinis ce
lebrandis annuatim/legi z publicari mandauit/voluit/statuit z ordinauit:ac in
virtute sancte obediētie z spiritussancti mandauit/q singulis ad minus bien
nys/omnia z singula mōasteria z domus dicti ordinis/incipiēdo a domo maioris

Originale est i car
tusis signatur per
A. 159

Constitutio
calixti.

Data

Privilegia et confirmatio summorum

cartusie predicta / p personas idoneas visitari deberent: et alia necessaria et opportuna facerent / ac sub excommunicationis late sententie et priuationis vocu et officio / necno ppetue inhabilitatis ad illa vel ad alia in postea habenda et obtinenda / penis in / hrbuit: ne quisq cuiuscunq gradus et conditiois existeret / munus aliqd seu encensu paru aut magnu cuiuscunq generis esset vel speciei et quocunq noie censeret / pro voce / officio vel administratione quibuscunq dadis seu recipiendis in caplo generali vel alias qlitercunq dare seu recipere / p se vel aliu / directe vel indirecte quod modo psumeret: Alioqn cotrafacientes / ipsos no prius voluit posse absolui ab ipsis sen / tencijs / q de excessu hmoi dolentes / condigna facerent penitentia: et absolutiois bfi ficiu mererent obtinere. ¶ Et subsequenter / nos pmo p qsd dilecto filio magistro angelo de amelia / notario nostro / ac comitat' nostri venesini gubernatori / comi / simus et mandauimus: qtenus ad caplm generale dicti ordinis tuc de primo cele / bradu: Anno dnice incarnationis / millesimo qdringentesimo qnagesimonono / plo / naliter se pferes / oibus poribus et singulis psonis predictis ad ipm caplm couentu / ris / auctoritate nostra in virtute scte obediencie iniungeret: et sub certis censuris et pe / nis / qs cotrafacientes incurrere volumus / eoipso districtius mandaret: vt predictum generale caplm fm statuta et ordinatioes ac psuetudines dicti ordinis / et no aliter vnanimif celebraret: diffinitores idoneos elegeret: et iuxta eade diffiniendo pcede / ret: et oibus petentibus iusticia ministraret cu effectu. Ac volumus q si pmissa fm eade instituta / in pre aut in toto p eos nequaq fieri pringeret / ide angelus vt oia debite fieret / eade auctoritate pvideret / et iusticia predicta sumarie faceret. Ac etia volum' et eade auctoritate pcessimus / q caplm seu diffinitores pfati / sua auctori / tate ordinaria / semp ab antiq tpe ipsis debita / circa pores et oes ipsi ordinis plo / nas libere vterent: et antiq et laudabili eoz psuetudine vti licite valerent. ¶ Et de / inde p alias nfas lras / eidem angelo de amelia / notario nro comisim' et mandauim': qten' ad ipm caplm generale dicti ordinis / tuc de primo celebradu / psonalir se co / feret / oibus porib' et singulis psonis predictis ad ipm caplm pueturis / auctoritate nostra in virtute sancte obediencie iniungeret / ac sub certis censuris et penis quas cotrafacientes incurrere volumus / eoipso districtius mandaret: vt predictum capitulum scdm institutum et no aliter formam celebraretur: ac diffinitores scdm statuta prefati ordinis eligerentur: et fm eadem diffiniendo pcederent / ac omnibus petentibus fm intentionem statutoz eiusdem ordinis iusticiam ministraret. Ac volumus q certi religiosi de corpore ipsius capituli / post dictu caplm de oibus et singulis eoz gestis et actibus nos informarent / ac illa nobis referret / vt ea pfirmare vel in melius mutare valeremus: sicut latius in prefatis litteris dicif contine / ri. Ob qd dicti prior et conuentus maioris cartusie / ac certi priores dicti ordinis qui tunc in dicto capitulo conuenerant / timentes dictas sententias et censuras / concordarunt / q de cetero capitulum generale celebraretur fm statuta et no aliter prout in dictis litteris nostris mandabatur: hoc adhibito moderamine / q in ele / ctione et nominatione diffinitozu ipsius capituli: Electores eorunden pro tempo / re / priorem dicte maioris domus cartusie / etiam possent conuocare / et ab eo consi / lium recipere: prout in quodam instrumento publico desuper cofecto dicitur ple / nius contineri. ¶ Cum autem sicut eadem petitio subiungebat: licet in ordine p / fato fm illius statuta / de biennio in biennium sit priorum electio fienda: qui et qs domus visitari debeant / et semper seruatum et visitatum fuerit: tamen tales visita / tiones non semper singulis biennijs: sed quandocunq opportunum et necessariu est fieri: et prout diffinitoribus capituli / seu visitatoribus ad hoc deputatis expe / diri videtur. Ac in statutis huiusmodi tales pene et censure non cotinent: que ani / mas illaqueare / et alias pscientias ipsoz ledere possint. Ac satis in diffamatione ordinis predicti cedere videtur / q contra accipientes munera et encensia seu alia pro vocibus et officijs ac alijs administrationibus / sententie / censure et pene pro / mulgentur. Et q singulis annis singulariter talia in capitulis generalibus legan / tur: cum prefata religio a talibus immunis existat: nec de premissis adeo diffama / ta / q vltra penas iuris comunis alijs penis specialibus affici debeat: necno quia in litteris nostris predictis / ac per dictam concordiam videtur quodammodo dero / gari potestati et auctoritati dicti prioris cartusie / et cosuetudinibus laudabilibus

Munera.

Alia iniunctio ppi

Electores
diffinitoz

Visitatio.

Munera.

Auctoritas
prioris.

Illi celebratione dicti capituli generalis fieri consuetis / et a tanto tempe pacifice et
vnanimiter citra seruatibus / quorum memoria hominum contraria non extitit: que li-
cet sint preter / non tamen contra ipsa statuta: quinimo in forma celebrandi capli
generalis / habet expresse: videlicet quod libertates / prerogative seu immunitates do-
mus maioris cartusie per aliquam diffinitionem capituli aut capitulorum generalium
non possunt illi auferri: sed et potestas et auctoritas prioris ipsius quam habet in ca-
pitulis generalibus / et quam hactenus habuit super annum auctoritate capituli gene-
ralis / eidem remaneant: et eadem super annum auctoritate capituli generalis vtatur /
neque alteri possit committi: nisi in certo articulo ad tempus / et de consensu eiusdem
prioris et omnium diffinitorum / sed salue sibi remaneant. ¶ Unde ne de cetero pra-
uis malignandi prebeat occasio: ac dubietates que ex premissis oriri possent / cla-
re et determinate maneant / quibus sublati quietius altissimo valeant impende-
re famulatu / fuit nobis pro parte prioris / diffinitorum et aliorum predictorum humi-
liter supplicatu: quatenus sententias / censuras et penas in predictis litteris / tam ca-
lixti predecessoris nostri / ac nostris contentis / amouere / ac alias in premissis statui
ipsorum prouidere de benignitate apostolica dignaremur. ¶ Illis igitur qui or-
dini vestro cartusiensi. predicto ex corde afficimur propter ipsius perseverantiam inter
ceteros et sanctimoniam singularem / cupientes vos ab omnibus scrupulis / litigijs et
questionibus esse remotos: quoniam nostri studij est / sacram vestram religionem car-
tusiensem. in sua integritate / et deuotionis obseruantia conseruare: volumus omnia
illa de medio tollere que his quomodolibet possent obuiare / iter que possent esse
consuetudines que primeis statutis per apostolicam sedem approbatis contra-
riantur: omnes enim tales si que quantuncumque antequam reperiuntur / tollimus et cassa-
mus. ¶ Ceterum si que consuetudines sunt introducte / que ipsis primeis statutis
non contrariantur / sed preter ipsa / et cum ipsis statutis a quinquaginta annis ci-
tra sine contradictione in obseruantia fuerunt / vsque ad datum litterarum / tam calixti
predecessoris quam nostrarum predictarum: presumentes illas laudabiles et illarum con-
tinuationem ad pacem et bonum statum ordinis conferre / illas approbamus. ¶ Glo-
lentes hanc nostram ordinationem / tam in generalibus capitulis circa electionem diffi-
nitorum: et diffinitorum diffinitiones: ac alia queque ordinis inuolabiliter obseruari:
et a nouis introducendis consuetudinibus contra formam statutorum antiquorum
predictorum amplius abstinere. ¶ Et quia per hanc nostram generalem prouisionem:
que statutorum obseruantiam modo predicto continet: atque etiam per ius scriptum
satis credimus premissis omnibus esse prouisum: Et etiam his mundicijs manu-
um / et ceteris que per calixtum papam tertium predecessorem nostrum / statuta et ordina-
ta reperiuntur: atque his etiam que nos in litteris nostris circa statuta et consuetudi-
nes fieri mandamus: Ille ex multiplicitate / tam calixti quam nostrorum penaliu man-
datorum / peccatorum scrupulositates et inuolutiones oriantur: illas bullas et bre-
uia / quorum forma continetias et effectus sufficienter pro expressis habentes presen-
tium tenore viribus vacuamus. Et si reperiuntur ab eodem calixto papa tertio / aut
a nobis vel sede apostolica aliqua emanasse / circa dispositionem alicuius domus
seu domorum / vel alias generaliter ordinis vestri: que vestris statutis et laudabili-
bus consuetudinibus / a quinquaginta annis citra vt premissis obseruatis obui-
re reperiuntur: Declaramus nostre mentis esse / nunquam illis statutis et consuetudi-
bus voluisse derogare. Absit enim quod nos ea que circa religionem predictam per no-
stros predecessores sancte approbata reperiuntur / directe vel indirecte iminuamus.
¶ Intendimus enim potestate nobis diuinitus tradita / in edificationem vti et non
destructionem: non obstantibus premissis ac omnibus illis que dictus calixtus pre-
decessor in suis / et nos in nostris litteris non ob stare volumus ceterisque contrariis
quibuscumque. ¶ Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre cassatio-
nis / approbationis / voluntatis / vacationis / declarationis / et intentionis infrin-
gere / vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare presumpserit /
indignationem omnipotentis dei / et beatorum petri et pauli apostolorum eius / se-
nouerit incursum. Datum senis / anno incarnationis dominice / millesimo qua-
dringentesimo sexagesimo / idus augusti / pontificatus nostri anno secundo.

Supplicatio

Dispositio p. 1.

Renocatio
consuetudinū
Consuetudines

Approbatio

Renocatio

Privilegia et confirmatio summorum

Idem Sup privilegiorum extensione ad singulas domos et personas ordinis presentes et futuras pariformiter.

Originale est i car
tusia signatur per
A. 158.

Ius episcopi/seruorum dei: ad perpetuam rei memoriam. Ex supne dis-
pensationis arbitrio/queque insufficietibus meritis/vniuersalis
ecclie regimini presidentes: dum dilectorum filiorum/prioris generalis/et vni-
uersorum fratrum ordinis cartusien. merita preclara attredimur/dumque inter-
ne considerationis acie perscrutamur/que placitum in humilitate spiritu/in ipso ordine de-
gredientes/suavi contemplationis ocio/sedulam exhibeat altissimo famulatu/dignis puoca-
mur affectibus/illa eis benigno fauore/concedere et nostro concessa munimur roborare/p-
que statui et quieti eorum salubriter consulere/ac sacri ipsius ordinis propages ubi-
libet dilatent. **Exhibita** siquidem nobis nup p pte prioris et fratrum predictorum petitio
continebat: quod olim postquam felicis recordationis gregorius papa undecimus predeces-
sor noster/oia et singula privilegia/tam maiora quam ceteris domibus ipsius ordinis
cartusien. p alios romanos pontifices predecessores suos concessa/ad oes et singulas
domos dicti ordinis extunc edificatas et edificari inchoatas: ac etiam in posterum in-
choandas/cum canonice fundate et edificate essent/extendens/que domus ipse et pso-
ne que in eis p tempore morarentur/omnibus et singulis privilegiis huiusmodi gaude-
rent: quemadmodum domus cartusie et alie domus antedictae ac persone in eis degen-
tes gaudebant: auctoritate apostolica litteras suas gratiose concesserat: put in dictis
litteris plenius continetur. Post concessionem huiusmodi/nonnulli alii predecessores etiam
nostri/ipsius gregorii successores plura alia privilegia/concessionem/libertates/exemptio-
nes/immunitates/indulgentias/gratias/atque indulta ordini/domibus et personis predictis
coiter et diuissim concesserunt: Quare p pte eorundem/prioris et fratrum nobis fuit hu-
militer supplicatum: vt privilegia/concessionem/libertates/exemptiones/immunitates/
indulgentias/gratias et indulta predicta/ad oes et singulas domos prefatas/tam antea concessio-
nem eandem quam post fundatas et in posterum fundandas: necnon ad singulares earundem
domorum et in eis p tpe degentes personas/in oibus et p oia extendere: ac alis ordinis et
domorum ac prioris et fratrum predictorum comodis et quietis opportune puidere de benigni-
tate apostolica dignaremur. **Mos** igitur qui viris voto religionis astrictis et p semitas
mandatorum domini recto tramite cedentes/fauoribus apostolicis et presidiis opportunis libere
assistimus/ vt iuncta que vocati sunt vocatioue liberi perficere valeant cum pseuerantia salutaris
humani supplicationibus inclinari/privilegia/concessionem/indulgentias/libertates/exemptio-
nes/immunitates/gratias et indulta predicta/ordini et domibus ac personis prefatis per
nos vel predecessores predictos: etiam motu proprio et ex certa scientia quouis modo/
respectu/singularitate seu causa/communiter vel diuissim concessa: que quot et qua-
lia sunt/etiam si expressionem exigeret indiuiduam/sive alias specialiter: eorumque om-
nium et singulorum tenores et effectus/ac si presentibus de verbo ad verbum inserta
forent et specificiter enarrata haberi volumus pro expressis/et queuis alia que eis
quomodolibet competere et suffragari poterunt in futurum/ad omnes et singulas
eiusdem ordinis domos/tam ante quam post fundatas et in posterum fundandas:
necnon ad singulares earundem domorum pro tempore personas/si et prout iuste
processerunt/pariformiter extendimus: et ex certa scientia ampliamus: ac illa oia
et singula/tam in iudicio quam extra: etiam in foro conscientie in antea prefutura de nouo con-
cedimus per presentes: non obstantibus omnibus que predecessores predicti in
suis litteris prefatis voluerunt non ob stare/ac constitutionibus et ordinationibus
apostolicis: statutis quoque et consuetudinibus dicti ordinis ceterisque contrariis qui-
buscunque. **Nulli** ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre ampliatio-
nis/extensionis et concessionis infringere/vel ei ausu temerario contraire. Si quis
autem hoc attemptare presumpserit/indignationem omnipotentis dei/et beatorum
petri et pauli apostolorum eius/se noverit incursurum. Datum senis/anno incarna-
tionis domini millesimo quadringentesimo sexagesimo sexto/idibus iulii/pontifi-
catus nostri anno secundo.

123

124

S
Sirtus
quartus.

Virtus quartus cōcedit certas in-
dulgētias. Itē cōfirmat priuilegia
indulta: extēfiones: cōfirmationes
a predecessozib⁹ cōcessas ꝛc. Item
cōcedit q̄ q̄nquaginta priores de-
putandi p̄ priorē cartusie: possint absoluere in
casibus reseruatis ꝛc.

I24

Virtus

ep̄s/seru⁹ seruoz dei: ad perpetuā rei memoriā. Ad fru-
ctus vberes/qs cartusien. ordo in agro militantis eccle-
sie/dextera dñi plantat⁹: velut arbor bona pduxit hacten⁹ et pducit:
nre dirigētes p̄siderationis intuitū: ꝛ attēdentes/q̄ dicti ordinis p̄fē-
lores/mundo mortui/ꝛ soli christo/q̄ est vita/viuētes: p̄ vniuersali sa-

Originale est car-
tusie signatur. per
B. 161.

lute fidelitū incessanter ad dñm fundunt p̄ces/dignū ducim⁹/ vt illa eos p̄sequimur
p̄rogatiua fauoris/per quā eoz quieti ꝛ aīarū saluti vtiliter ꝛ salubriter valeat p̄-
tuleri. Cum itaq; dilecti fili/prior maioris cartusie. grānopolitane diocesis et
aliarū domoz dicti ordinis vbilibet cōsistentiū priores ꝛ fratres: nunc ꝛ p̄ tēpore
existētes/intra claustra domoz earū dē: iuxta regularia instituta dicti ordinis va-
care diuinis debeāt bñplacitis/in cōtemplatiōis suauitate ꝛ hmōi regularib⁹ in-
stitutis impediri: basilicas ꝛ ecclesias vrbis ac aliorū locorū/in q̄bus seu ppe que
eorū domus cōsistūt: p̄ cōsequēdis indulgētijs illas visitātib⁹ pro tpe cōcessis
visitare nō possint. Illos cupiētes eisdē prioribus ꝛ fratrib⁹ dicti ordinis: q̄ nūc
sunt/ ꝛ p̄ tpe erūt: ne p̄pterea frustrent indulgētijs hmōi: neve exinde aliquā mē-
tis p̄turbationē incurrāt: puidere de oīpotēis dei misericōdia ac beatorū petrī ꝛ pau-
li ap̄loz eius auctoritate cōfisi/ volumus ꝛ aplica auctoritate p̄sentitū tenore/ eis/
dē priorib⁹ ꝛ fratrib⁹/ qui nūc sūt ꝛ in posterū p̄petuo p̄ tpe erūt/in maiori ꝛ alijs
dicti ordinis domib⁹ p̄dictis: etiā si forēt ex illis q̄bus p̄ negocijs dictaz domoz
rōne officioz que obtinēt/ vel als eis exire licet: cōcedimus vt visitādo maius et
alia altaria cōsistētia in ambitu eccleie domus in qua eos p̄ tpe degere cōtigerit/
ꝛ ante q̄olibet altare eorū dē/ genib⁹ flexis/ psalmū illū penitētiāle q̄ incipit: mise-
rere mei de⁹: seu si illitterati forēt/ septē dñicas orōnes/ cū totidē angelicis saluta-
tionibus deuote dicēdo: vere penitētes ꝛ cōfessi/ eas dē p̄sus indulgētijs ꝛ pctō/
rū remissiōes etiā plenarias p̄sequant⁹: q̄s cōsequerēt cū vel sine adiutricū manuū
porrectiōe/ ex aplica vel alia cōcessione/ q̄ hacten⁹ vel p̄ tpe tunc iā emanassent: si
ea die q̄ id fecerint/ basilicas vel aliā seu alias/ ecclesiā vel ecclesias p̄sistētes in vr-
be/ aut alia ciuitate/ terra/ castro/ villa seu alio loco diocesis in q̄ dom⁹ ipsa/ cuius
eccleie altaria: sic p̄ eos visitata forēt/ existerēt/ visitaret/ in oībus ꝛ p̄ oīa p̄inde ac si
ip̄i p̄ores ꝛ frēs/ sic dicta altaria visitātes/ basilicas seu ecclesias p̄dictas/ vrbis/ ciui-
tatis/ terre/ ville/ castri/ loci v̄l diocesis in q̄ dom⁹ ipsa/ cui⁹ eccleie altaria p̄ tpe fue-
rūt p̄ eos visitata cōsistit/ p̄sonaliter visitassent/ ꝛ oīa illa fecissent q̄ ad cōsecutio-
nē indulgētiarū hmōi forēt q̄modolibet opportuna. Et vt ipsi p̄ores ꝛ frēs q̄ nūc
sunt/ ꝛ p̄ tpe erūt dicti ordinis/ cōsciētie pacē ꝛ aīe salutē deo p̄pitio possint vt op-
tant facili⁹ adipisci/ ꝛ indulgētijs hmōi p̄sequi/ maioris cartusie ꝛ alijs quinq; gin-
ta priorib⁹ domoz dicti ordinis p̄ ipsum maioris cartusie priorē p̄ tpe deputatis
ad absoluēdū p̄sonas dicti ordinis: in singulis etiā sedi aplice reseruatis casib⁹/ ꝛ
cū eis dispēsandū/ ex idulto felicis recordatiōis eugenij pape q̄rti p̄decessoris n̄ri:
eis ad tēpus cōcesso ꝛ p̄ nos approbato ac extēso: p̄sonis dicti ordinis/ tā ad effe-
ctū indulgētiarū hmōi/ q̄ als in singulis etiā heresis/ ꝛ iniectionis manuū in p̄latū
alterius ordinis/ ꝛ homicidij etiā volūtarij/ ac mutilationis mēbroz/ casib⁹/ in fō-
rō p̄sciētie dūtaxat/ de absolutionis bñficio/ ꝛ opportune dispēstationis grā/ aucto-
ritate n̄ra p̄petuo futuris tēporibus puidendi alias iuxta p̄decessoris cōcessionē
ꝛ nostrā illius approbationē ꝛ extēfionē: ita tamē q̄ sup̄ irregularitate cōtracta

Facultas absol-
uendi in casibus
reseruatis

Vide supra
fol. 34. B.

Privilegia et confirmatio summorum

p homicidio voluntario/citra altaris ministeriū dumtaxat dispēsent/eadē aucto-
ritate p̄sentīū tenore facultatē elargimur. ¶ Ac felicitis recordationis gregoriū vn-
decimū et p̄j secūdi romanorū pontificū etiā predecessorū nostrorū: qui omnia pri-
uilegia/cōcessionēs/libertates/exemptiones/indulgētias/imunitates/gratias et
indulta/maiori cartusie et alijs domibus predictis et illarū prioribus ac fratribus
ab eorū predecessoribus respectiue concessa/ad postmodū fundatas et quas fun-
dari cōtingeret in posterū dicti ordinis domos p̄ eorū litteras extenderunt et de
nouo pro portiori cautela cōcesserunt/vestigijs inherēdo: p̄dicta et queuis alia eis/
dem domib⁹ et cuilibet earū cōcessa priuilegia/cōcessionēs/libertates/exemptio-
nēs/indulgētias/imunitates et indulta quecuq; a p̄dictis et quibuscūq; alijs pre-
decessoribus nostris et alijs domib⁹ p̄fatis/ac alicui earū in genere/vel in specie
q̄modolibet tā p̄ eosdē p̄decessores n̄ros q̄ p̄ nos etiā x̄bo/ac viue vocis oracu-
lo cōcessa/illarū tenorē etiā si de illo specialis et indiuidua mētio habēda foret/
pro exp̄resso et inserto habētes/p̄fata auctoritate et ex certa nostra sciētia appro-
bamus et robur perpetue firmitatis obtinere debere decernimus/ac ad alias do-
mos/etiā de nouo inchoatas et quas in futurū p̄petuis futuris tēporibus cano-
nice fundari cōtingerit/cum sic fundari ceperint:eadē auctoritate de nouo cōceden-
do in perpetuū extendimus/ac etiā ampliamus. ¶ Nō obstantibus cōstitutioni-
bus et ordinationibus ap̄licis/ac omnibus illis que predecessores p̄fati in eorū
litteris voluerūt nō ob̄stare/ceterisq; cōtrarijs quibuscūq;. ¶ Nulli ergo om̄ino
hominū liceat hanc paginā nostre volūtatis/concessionis/approbationis/consti-
tutionis/indulti/extēnsionis et ampliacionis infringere/vel ei ausu temerario con-
traire. Si quis autē hoc attemptare p̄sumpserit/indignationē om̄ipotentis dei/ac
beatorū petri et pauli apostolorū eius/se nouerit incursum. Datū rome apud san-
ctū petrū/anno incarnationis dñice/millesimo q̄dringentesimo octogesimo p̄mo
xviij. kl̄as aprilis/pontificatus nostri anno vndecimo.

Idem Sixtus cōmutat psalmū: miserere mei deus. Et septē
orationes dominicas: p̄out infra.

Breue apostolici
sub sigillo piscato-
ris missum a Sixto
q̄rto p̄ori cartusie.

Sixtus papa quartus: dilecte fili: salutē et apostolicā benedictio-
nem. Superiori anno per alias litteras nostras indulsi-
mus et cōcessimus: vt oēs et singule p̄sone ordinis tui/altaria in ambitu
ecclesie domorū in quibus degerent/ deuote visitantes et litterate psalmū/miserere
mei deus: illitterate vero septies orationē dominicā coram ipsis altaribus/ di-
centes/certas indulgētias in eisdem litteris cōtētas consequerent. Cū quo-
niam vti nobis nuper exponi fecisti/ q̄ occasione visitationis dictorū altariū/ da-
tur facultas personis dicti ordinis cellas exeundi et solitudinem infringendi: que
potissimum regularem obseruantia conseruat: ideo nobis vt salubrius circa hec
prouidere velimus humiliter supplicare voluisti. Quocirca huiusmodi supplica-
tionibus inclinati/tenore p̄sentīū tibi cōmittimus/ vt declares et decernas nos
visitationem dictorum altarium/ psalmūq; miserere mei deus/ et septem oratio-
nēs dominicas dicendas/ vt p̄fertur/ sic cōmutasse/videlicet q̄ omnes et singule
persone eiusdem ordinis litterate/septem psalmos penitenciales: illitterate vero
viginti quinque orationes dominicas/totidemq; salutationes angelicas in orato-
rijs cellarum vel locorum in quibus ex ordine persolunt officium diuinū/ dicen-
tes/et deuote recitantes: illasmet indulgentias p̄sequant: que in p̄fatis litteris
n̄ris expr̄imunt et q̄s consecute fuissent si illa altaria/ vt p̄mittitur/ visitassent: et
psalmum/miserere mei deus: septemq; orationes dominicas coram ipsis altari-
bus dixissent: Dictis litteris ceterisq; in contrariū facientibus/ non obstantibus
quibuscūq;. Datum rome apud sanctū petrum sub annulo piscatoris: die. xviij.
ianuarij. Anno dñi millesimo q̄dringentesimo octogesimo quarto/ p̄ntificatus no-
stri anno tredecimo.

Idem dat alias indulgētiās plenarias cum facultate eligendi cōfessores pro personis die natiuitatis beate marie.

126

Laurentius

miseratione diuina/patriarcha anthiochenus/
episcopus teruisinus/alme vrbis gubernator:
cōmissarius et executor ad infra scripta /a sanctissimo dño nostro specia
liter deputatus: vniuersis et singulis fratribus monasteriorū omnium

Originale est i do
mo mōtell. Vidi
mus hō in cartu
lia figū p A. 218.

totius ordinis et religionis cartusien. presentes litteras inspecturis pariter et au
dituris: salutem in domino sempiternā et fidem indubiam presentibus adhibe
re. ¶ Noueritis q nuper scripsim⁹ in christo pater et domin⁹ noster/ dñs fixus di
uina prouidentia papa quartus/quandam supplicationē nobis ad pedes sue san
ctitatis hac die genuflexis exhibuit/ atq; dedit manu propria sue sanctitatis sig
natam/quā reuerenter et vt decuit de ipsius domini nostri pape manibus recepi
mus huiusmodi sub tenore: Beatissime pater: summi sancte romane ecclesie pon
tifices sanctitatis vestre predecessores olim monasterijs/et alijs pjs locis totius
cartusien. ordinis/nōnullas indulgentias sub certis modis ac formis in domino
concesserunt: quarū omnium tenores hic pro sufficienter expressis habere dignemini.
¶ Cum autē fratres ordinis predicti p suarū animarū salute vtq; pro deuotione
sua in eandem vestrā sanctitatem alicuius recordationis eiusdem memoriā obti
neant aliquid reportare desiderent/supplicant sanctitati vestre/quatenus huius
modi indulgentias ratas gratasq; habentes illasq; auctoritate apostolica appro
bantes et pfirmantes/ seu illas approbari et confirmari mandare/ et illas de nouo
concedere: Necnon dicti ordinis fratribus/ plenariam omnium suorum peccatorū
absolutionem in aliqua festiuitate semel in anno in perpetuū in forma ecclesie cō
suetā: Ac q ipsi fratres presentes ac futuri/ confessorem qui eos ab omnibus pec
catis suis/ etiam sedi apostolice referuatis absoluere valeat similiter in perpetuū
eligere possint/ concedere et indulgere seu cōmittere dignemini de gratia speciali/
constitutionibus et ordinationibus apostolicis ceterisq; contrarijs non obstanti
bus quibuscūq; In fine vero dicte supplicatiōis/ erant infra scripta verba manu
vt premittitur ipsius domini nostri scripta: videlicet: fiat vt petitur pro fratribus
religionis. ¶ Subsequenter in eadem cōmissione modicū remote/ erant vba hu
iusmodi: Et de approbatione/ pfirmatione et noua cōcessione predictis: Et q sola
signatura sufficiat/ et committatur vestre alme vrbis gubernatori. Que quidem
verba sic signata reperiēbant/ fiat vt supra. ¶ De ipsius domini nostri pape ma
nu similiter scripta. ¶ Quā quidem cōmissionem ac omnia et singula in eadē con
tenta: Hic laurentius patriarcha/ gubernator ac cōmissarius auctoritate prefati
domini nostri pape ac de eius speciali et expresse mādato super premillis exequē
dis nobis facto/ vobis omnibus et singulis fratribus predictę religionis quibus
nostre presentes diriguntur/ tenore presentium intimamus/ insinuamus et notifi
camus: ac ad vestrā et cuiuslibet vestrum noticiā deducimus ac deduci volumus
per presentes/ omnes et singulas indulgentias per summos pontifices olim mo
nasterijs/ ac alijs pjs locis totius ordinis cartusien. concessas per dictum domi
num nostrū sanctissimū innouatas/ pfirmatas et approbatas: Omnibusq; supra
dictis plenariam et suorum peccatorum absolutionem in festiuitate natiuitatis
beate marie virginis. Quē quidem diem ex auctoritate nobis iniuncta pro eorum
deuotione ad hoc eligimus et deputamus semel in anno dumtaxat/ ac in perpe
tuum in forma ecclesie cōsuetā concessam fuisse. ¶ Quq; fratres predicti tam pre
sentes q futuri/ confessorem idoneū dicti ordinis solummodo/ quem eorum qui
libet duxerit eligendum / qui eos ab omnibus et singulis peccatis suis/ etiam pre
fate sedi referuatis/ absoluere valeat in perpetuū similiter eligere possint et vale
ant/ etiam cōcessisse ac indulgisse ad perpetuam rei memoriā significamus/ con
stitutionibus et ordinationibus apostolicis ceterisq; cōtrarijs nō obstantib⁹ qui
buscūq; ¶ In quorum fidem et testimonium has patētes litteras nostras cum

Privilegia et confirmatio summorum

insertione supplicationis et signature prefate / de verbo ad verbum in fidem et testimonium veritatis fieri et soliti sigilli nostri appensione muniri iussimus. Datū rome in domib⁹ nostris / die septima maij. Anno a nativitate dñi / millesimo quadringentesimo septuagesimo septimo / inditione septima / pontificatus eiusdē sanctissimi in christo patris et domini nostri dñi / sixti divina providentia pape quartū / anno sexto.

Innocentius
octavus.

Originale est in
cartusia signatur per
B.223.

Declaratio facta p̄ innocētiū octavum: q̄ cōstitutio pauli secundi pape super alienatione rerum ecclesiasticarum nō comprehendat ordinem nostrum.

Liverrus miseratione divina / episcopus sabineſi. ſancte romane eccleſie cardinalis neapolitaſi. ac ordinis cartuſieſi. p̄tector: reuerēdo in christo patri maioris cartuſie prior: ac venerabilibus et religioſis patribus domorū dicti ordinis prioribus: ſalutē in dño ſempiternā. ¶ Cum in ordine vestro cartuſienſi / ordinationes exiſtant: vt in euidentem domorū vestrarū vtilitatē / bona immobilia / cum totius vel maioris partis conuentus conſenſu / et vnius ſaltem ex viſitatoribus licentia ſeu conſilio alienare poſſitis / et p̄pterea nō nulla bona immobilia / in euidentē monaſteriorū / vt p̄ferē / vtilitatem / per vos anteacto tēpore ſeruata / ordinationū predictarū forma alienata fuerunt: Quia vero pie memorie paulus ſecundus pontifex / quaſdā conſtitutiones ſub penis et cenſuris eccleſiaſticis promulgauit: quibus huiusmodi alienationes expreſſe fieri prohibent / inconſulto romano pontifice: dubitabatis idcirco ne ob alienationes huiusmodi per vos vt ſupra dicitur abſq; ſedis apoſtolice licentia factas / in cenſuras et penas a p̄feto pontifice inſictas incurriſſetis. ¶ Nos itaq; p̄ noſtro erga vos officio ſerenitati cōſcientiarū vestrarū conſulere cupientes / a ſanctiſſimo domo noſtro innocentio papa octauo / viue vocis oraculo obtinuim⁹: vt ſi quas fortaſſe cenſuras eccleſiaſticas et alias penas in predictis ſui p̄deceſſoris conſtitutionibus cōtentas p̄pterea incurriſſetis / vos apoſtolica auctoritate viue vocis oraculo abſoluerit / et abſolutos eſſe benigne decreuerit: Necnō vt in poſterū alienatiōes huiusmodi / vt p̄ferē / a vobis fieri licite poſſint / ſeruata ordinationum vestrarū predictarū forma / auctoritate apoſtolica gratioſe conceſſit factaſq; confirmauit / dummodo facte ac faciende alienationes huiusmodi euidentem monaſteriorū vestrarū vtilitatē concernant / et earum p̄cia in manifeſtum illorum augmentū conuertant. ¶ Indulgentias inſuper omnes / perſonis religioſis vſtri ordinis a ſummis p̄tificib⁹ p̄ceſſas / ſimili viue vocis oraculo p̄firmauit. ¶ Quā rem vniuerſitati vſtre pro vſtra conſolatione ac animorū ſatiſfactione ſignificamus et intimamus: In quorū omniū fidem / p̄ſentes fieri fecimus / et per ſecretarium noſtrum ſubſcribi: ſigillisq; noſtri iuſſimus et fecimus appenſione cōmuniri. Datum rome in domibus noſtris ſub anno a nativitate dñi millesimo quadringentesimo octogefimo ſeptimo / inditione quinta / die vero prima menſis aprilis / pontificatus p̄libati dñi noſtri dñi innocētiū pape octauī anno tertio.

127
f

Idem q̄ poſſum⁹ capere diſp̄ſatos ab ordine: Et q̄ priores ordinis noſtri poſſunt b̄ndicere paramenta altarium: cruces / caſulas et alia ad diuinū cultū pertinentia.

Originale est in
anglia: Trans-
ſumptum ſo in
cartusia ſignatū
per B.174.

Innocentius epus / ſeruius ſeruoꝝ dei: ad perpetuā rei memoriam. Ad romani pontificis p̄uidentiā circumspectā / ſic ſedis apoſtolice priuilegia et indulta moderari p̄tinere di-

128

nosci: q̄ ex eis om̄is scandalorū materia auferat̄/ac p̄sone que sub religionis ha-
bitu vacare debeāt/studio pie vite/ac bono obediētie/et perseverantia obseruatiē
regularis/quā professi fuerūt: necnon diuini seruitij nullatenus retrahant̄. Sane
pro p̄te dilecti filij/antonij prioris domus magne cartusie: cartusien. ordinis/grā/
nopolitane diocesis: ipsius ordinis generalis: nobis nuper exhibita petitio con-
tinebat: q̄ diuersi fratres dicti ordinis/hacten⁹ vt beneficia ecclesiastica cum cu-
ra vel sine cura/secularia/et ordinū quorūcūq̄ regularia obtinere/ac carnes comē-
dere/vel extra septa et claustra domoz dicti ordinis moram trahere possent/a se/
de apostolica dispensationes obtinuerūt: ex q̄ fratres predicti/hincinde vagando
discurrūt/nō sine religionis opprobrio: ac pernicioso exemplo et scādalo plurimō
rum. Quare pro p̄te eiusdē antonij prioris/nobis fuit humiliter supplicatū: vt in
p̄missis opportune puidere de benignitate ap̄lica dignaremur. Nos igitur desup
put ex debito pastoralis incumbit officij/salubriter puidere volentes/huiusmo-
di supplicationibus inclinati: q̄ tam ipse antonius q̄ alij aliarū dicti ordinis do-
morū priores/prefatos fratres ad obseruantia regularē ordinis eiusdē ad perma-
nendū in claustro domozū predictarū/p̄ censuras ecclesiasticas/et alia iuris opor-
tuna remedia/appellatione postposita: inuocato etiam ad hoc si opus fuerit secu-
laris brachij auxilio cōpellere possint / auctoritate ap̄lica tenore presentū statui-
mus et ordinamus. ¶ Et quia sicut accepimus/domibus dicti ordinis per sedem
apostolicā est concessum: vt per quēcūq̄ catholicū antistitē/ benedictionē para-
mentorū/altariū/crucē/casularū/et aliorū ad diuinū cultum necessariorū fieri fa-
cere possint: ¶ Prioribus cuiuslibet domus dicti ordinis pro tēpore existētibz:
q̄ ipsi in eorū domibus/benedictionē huiusmodi facere/libere et licite valeant/ea-
dem auctoritate/de specialis dono gratie indulgemus. ¶ Non obstantibus p̄mis-
sis ac cōstitutionibus et ordinatiōibus apostolicis ceterisq̄ cōtrariis quibuscūq̄.
Nulli ergo oīno hominū liceat hanc paginā nostre statuti ordinationis et indulti
infringere/vel ei ausu temerario cōtraire. Si quis autē hoc attemptare p̄sumpse-
rit/indignationē om̄ipotentis dei/et beatorū petri et pauli apostolorū eius / se no-
uerit incursurū. Datum rome apud sanctū petrū/anno incarnationis dñice/mille
simo q̄dringētesimo nonagesimo. vi. k̄las iulij/pontificatus n̄ri anno sexto.

Alexander
sextus

Alexander sextus de eadē indul-
gentia et facultate: de quib⁹ sextus
quartus: pro prioribus: procurato-
ribz: infirmis et debilibz.

129

Alexander papa sextus/vniuersis et singulis fratri-
bus ordinē cartusien. professis: salutem
et apostolicā b̄dictionē. ¶ Expositū nobis nuper fuit p̄ par-
te vestra/q̄ dudum felicitis recordationis sextus papa quartus
p̄decessor noster/per quasdā primo vobis omnibus/altaria in
ambitu ecclesie domozū in quibus pro tēpore degeritis/deuo-

Originale est in
domo parisiensi.
Adim⁹ hō i cartu
sia signū p̄ A. 219.

Vide supra
fol. 44. per totū.

te visitantibus: et litteratis personis psalmū/miserere mei deus: illitteratis vero
septies orationē dominicā dicentibus/certas indulgētiās tunc expressas: et dem-
de per alias litteras suas in forma brevis visitationē altarium/et alia premissa cō-
mutando/predictis litteratis septem psalmos penitenciales: illitteratis x̄o vigin-
tiq̄q̄ orationes dñicas / et totidem angelicas salutationes/ in oratorijs cella-
rum/et locorum predictorū dicētibz/ easdem indulgētiās cōcessit/ prout in singu-
lis litteris predictis/ quarū tenores presentibus haberi volum⁹ p̄ expressis/ ple-
nius dicitur contineri. ¶ Cum autē sicut eadem expositio subiungebat: in ordine
p̄dicto sint nōnulli ita debiles/q̄ p̄missa saltē sine socio adiutore/ et aliq̄ adeo infir-
mi q̄ illa nullo pacto valēt adimplere/et p̄pterea vt in p̄missis opportune puidere
de benignitate ap̄lica dignaremur/nobis humiliter supplicare feceritis. ¶ Nos

Privilegia et confirmatio summorum

saluti animarum ac eorumdem infirmorum et debiliu statui/quantu cum deo possum/pateri
ne consulerent cupientes/humili supplicationibus inclinati/fratribus infirmis et debilibus
predictis/septe psalmos penitenciales cum socio dicentibus/vel ipsis infirmitate impedi-
tis/aliquem ex confratribus illos dicentem audientibus/necnon prioribus et procuratoribus di-
cti ordinis pro tempore existentibus/itinerantibus/psalmos humiliter cum uno socio similiter dice-
tibus/eas indulgentias in omnibus et pro omnia consequatur/que consequerentur si preterea in eius-
dem predecessoris litteris predictis plene adimplerentur/aplica auctoritate tenore presentium
de speciali gratia concedimus pariter et indulgentiam. **¶** Illis obstantibus premissis ac constitu-
tionibus et ordinationibus aplicis/necnon dicti ordinis iuramento/vel alia roborantur
statutis et consuetudinibus ceterisque contrariis quibuscumque. Datum rome apud sanctum pe-
trum sub annulo piscatoris/die tertia decima martii/millesimo quadringentesimo nona-
gesimo octavo/pontificatus nostri anno sexto. Sic scriptum a solares.

Polius secundus.

Littere in forma brevis do-
mini iulij secundi pape quod mu-
lieres non ingrediantur do-
mos nostri ordinis.

Originale est in car-
tusia signatum per
A. 230.

¶ Illius papa secundus dilecti filij/priori generali/diffinito-
ribus et capitulo ordinis cartusien. Dilecti filij salutem et
aplicam benedictionem. Pro parte vestra nobis expositum fuit: quod licet felicis
recordationis/eugenii papa quartus et nonnulli alij predecessores nostri ro-
mani pontifices pro eorum litteras aplicas perpetuo specialiter concesserint
priori et fratribus domui beate marie de bellilarrico antisiodorensi. Dio-

cesis et nonnullis alijs domibus dicti ordinis: ut universi christifideles in certis fe-
stivitatibus ecclesias domorum earundem visitantes et pro illarum reparacione manuum porrigentes
ad iutrices/certas peccatorum remissiones et indulgentias consequerentur: et specialiter/ut
ad eundem effectum contra ipsius ordinis generalia instituta/mulieribus liceret easdem
ecclesias visitare et intrare. Tamen quia tempore precedente/id quod ad bonum finem sexui femi-
neo circa premissa ex gratia premissum fuit/ad novam ac dissolutionem personarum inibi divi-
no servitio mancipatarum et totius religionis vestre scandalum cedere posse dubitatis: et
attento quod per easdem litteras domibus eisdem processum extitit: ut persone ille que legitime impedi-
te/ ecclesias ipsas personaliter visitare non possent/ si elemosynas eisdem ecclesijs mitte-
re per alios eas visitaret/ easdem indulgentias consequerentur: et proinde humiliter sup-
plicatum fuit/ ut humiliter scadalo obviare paternam charitatem vellemus. **¶** Idcirco nos
vestris supplicationibus inclinati/licentiam et permissionem mulieribus intrandi ecclesias domorum
predictarum/ siue ut eas ecclesias humiliter intrare permittere possint/prioribus fratribus et do-
mibus predictis/ ut preterea/ processas/ presentium tenore aplica auctoritate revocamus/ et quo
ad hoc viribus vacuum/ illis alias in suo robore premissuris: vobisque presentium tenore
committimus et mandamus/ ut statuta ordinis vestri humiliter in inviolabiliter: etiam per portos fra-
tres/pueros et personas domorum earundem observari mandetis et faciatis: contradicentesque
et rebelles per censuram ecclesiasticam et alia statutorum et consuetudinum laudabilium ordinis
prefati remedia compescatis: Illis obstantibus concessione et litteris predictis alijsque constitu-
tionibus et ordinationibus aplicis contrariis quibuscumque. Datum rome apud sanctum pe-
trum sub annulo piscatoris/die vij. ianuarij/millesimo quingentesimo sexto/pontifi-
catus nostri anno tertio. Sigismundus.

Bulla iulij secundi: ad conservandam ordinis unitatem: cum faculta-
te dispensandi cum his qui fuerunt alterius religionis:
ut possint obtinere obedientias in ordine nostro.

Originale est in car-
tusia signatum per
A. 231.

¶ Illius eps/seruus servorum dei: ad perpetuam rei memoriam. Dum ad
fructum verberis/quos cartusien. ordo in agro militatis eccle-
sie plantatus/velut arbor bona produxit hactenus et producit/considerationis

130

131

H nostre oculos extendimus: et attendimus q̄ dicti ordinis p̄fessores/mortui mūdo/
sed christo q̄ est vera vita viuētes/p̄ vniuersali salute fidelū incessanter ad dñm
p̄ces effundūt:dignū z cōgruū existimam⁹ illa p̄uide cōcedere p̄ que illius p̄fessō
res oī dissentiōis z inobediētie fomite semoto/sinceris valeāt dño mētib⁹ infer
uire. ¶ Sane p̄ pte dilectorū filiorū/frācisci prioris maioris domus cartusie/grā/
nopolitani diocesis/ac diffinitōz capli generalis dicti ordinis/nobis nuper exhi
bita petitio p̄tinebat: Quia licet oēs dom⁹ dicti ordinis citra z vltra mōtes ac vbili
bet existētes/illarūq̄ frēs sub vna obediētia videlicet prioris p̄dicte dom⁹ cartu
sie/z diffinitōz dicti capli generalis p̄ tpe existentū/existāt: z quos vna religio et
p̄fessionis vinculū alligauit/ nulla emulatio/ nulla p̄sidentis ambitio/ aut queuis
alia causa abinuicē diuidere debeat/ sed charitatis vinculū in vnitāte pacis eos
p̄seruare. Tamē q̄ humani generis inimico/ q̄ p̄pter inuidiā inter p̄mos parētes
supbie fomite z emulationē seminauit/ p̄curāte z instigāte p̄tingere posset/ q̄ aliq̄
fratres dicti ordinis tēptarēt alijs obediētis subiici/ z ab eoz xō supiore z capite
discedere/ ex q̄ eozū desiderū si effectū sortiret: non solū eoz/ sed aliorū fratrum dicti
ordinis aīaz periculū immineret z eueniret/ ac etiā ipsa religio indies scissurā pate
ret/ et successu t̄pis ipsa religio q̄ inter ceteras asperioris seu strictioris obseruātie
existit/ paulatim ad laxiorē viuēdi modū declinaret/ in ipsius religiōis vilipēdiū
z depressionē. Quare p̄ pte frācisci prioris z diffinitōz p̄dictoz/ nobis fuit humili
ter supplicatū/ vt oēs z singulas p̄sonas dicti ordinis cuiuscūq̄ gradus/ status/ cō
ditiōis vel p̄eminētie in ipso ordine nūc z p̄ tpe existētes/ metu censurarū a p̄mis
sis coercere/ z eū ex diuersis alijs ordinib⁹/ etiā mendicātib⁹ q̄ plures ad ipsum
ordinē cartusien. vtpote strictioris obseruātie/ z religiōis trāseāt: q̄ ipsi sic trāseū
tes parēcū ipsis fratrib⁹ dicti ordinis cartusien. statū z fructū habere possint: ac
als in p̄missis opportune p̄uidere de benignitate aplice dignaremur. ¶ Nos igit̄
qui ordinē p̄dictū z illius p̄sonas nō cessantes in humilitatis spiritu z cōtēplatio
ne sublimū dño famulari/ in visceribus germ⁹ charitatis: frāciscū priorē/ z diffini
tores p̄fatos/ ac eoz quēlibet a quib⁹uis excoicationis/ suspēisionis z interdicti
alysq̄ ecclesiasticis sentētijs/ censuris z penis a iure vel ab homine quauis occa
sione vel causa latis/ si quibus quomodolibet innodati existunt/ ad effectum p̄e
sentium dumtaxat consequendū/ harum serie absoluentes z absolutos fore cēsen
tes huiusmodi supplicationibus inclinati: Quia omnes z singule persone dicti car
tusien. ordinis/ cuiuscūq̄ gradus/ status z cōditiōis vel p̄eminētie sint vel fu
erint: nunc in ipso ordine/ et pro tempore existentes/ que per se vel alium seu ali
os/ directe vel indirecte/ publice vel occulte procurauerint aliquā diuisionem in
ipso cartusien. ordine/ seu exemptionem aliquarum domozum dicti cartusien. or
dinis/ et ipsius ordinis fratrum a cōmuni obediētia prioris/ et capituli genera
lis p̄dictozum/ ecipso omnibus obediētis et officijs in ipso cartusien. ordine
perpetuo priuari: et ad similia/ obediētias z officia perpetuo inhabiles existant:
ac omnibus z singulis priuilegijs/ libertatibus/ immunitatibus/ gratijs z indul
tis eidem cartusien. ordini z illius personis in genere vel in specie quomodolibet
concessis/ et concedendis/ sine spe rehabilitationis ad illa perpetuo careant: litte
resq̄ apostolice desuper impetrande gratiam siue iusticiā cōcernentes/ nullius sint
penitus roboris vel momenti/ auctoritate apostolica tenore presentū perpetuo
statuimus et ordinamus: decernētes exnunc irritū et inane quicq̄d secus sup his
a quoq̄ quauis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attemptari. ¶ Ac
eisdem priori z capitulo generali dum pro tēpore celebrabit/ seu illius diffinitōri
bus pro tēpore existentibus: q̄ ipso capitulo generali durante/ cum q̄busuis p̄so
nis et fratrib⁹ dicti ordinis cartusien. etiam si ex alijs ordinibus/ etiam mendicā
tibus ad ipsum ordinē cartusien. trāsiuerint/ si alias ad hoc habiles fuerint: vt
ad quascunq̄ dicti ordinis cartusien. obediētias/ etiam curam animarū fratrum
dicti ordinis cartusien. habentes/ si aliud canonicum non obstat assumi/ et illas
exercere ac locum z vocē actiuā z passiua/ tam in dicto capitulo generali/ q̄ om
nibus alijs tractatibus/ z negocijs in ipso ordine expediēdis/ cum alijs fratrib⁹
eiusdem cartusien. ordinis habere possint z valeant/ dispensandi eadem auctori
tate licentiā/ z facultatē concedimus per presentes. ¶ Non obstantibus felicis re

Præuilegia et confirmatio summorum

cordationis clementis pape quinti prædecessoris nostri sup hoc in concilio viennensi. edita/que incipit: vt pfectores/et alij apostolicis constitutiõibus/necnõ cartusien. et aliorũ ordinũ predictorũ iuramento/confirmatiõem apostolica vel quauis firmitate alia roboratis/statutis et cõsuetudinibus/ac illis sub quibuscunq; tenoribus concessis priuilegijs/indulgentijs/indultis/ac litteris apostolicis: quib⁹ quatenus in aliquo premissis obstent illis alias in suo robore permanens hac vice duntaxat specialiter et expresse derogamus ceterisq; cõtrarijs qbuscunq;. Nulli ergo omnino hominũ liceat hanc paginã nostre absolutiõis/statuti/ordinatiõis/decreti/cõcessiõis et derogatiõis infringere/vel ei ausu temerario cõtrahere. Si q̃s autẽ hoc attemptare p̃sumpserit/indignatiõem omnipotẽtis dei/ac beatorũ petri et pauli apostolorũ eius/se nouerit incursum. Datum rome apud sanctũ petrum/anno incarnatiõis dñice/millesimo quingentesimo octauo. xvi. k̃las iulij/pontificatus nostri anno quinto.

Alia bulla eiusdẽ iulij/confirmatiõis priuilegiõrũ ordinis nr̃i.

Originale est i cartusia signatur per A. 232.

Julius ep̃us/seruus seruorũ dei:dilectis filijs/francisco cartusien. gr̃anopolitani. diocesis/generali/et alijs cartusien. ordinis domorũ prioribus et fratribus:salutem et apostolicã benedictiõem. Cum a nobis petitur quod iustum est et honestum / tam vigor equitatis q̃ ordo exigit rationis: vt id per sollicitudinẽ officij nostri ad debitũ perducatur effectum. Ea propter dilecti in dño filij/uestris iustis postulationibus grato cõcurrentes assensu/psonas vestras et loca in quibus diuino estis obsequio mancipati / cum omnibus bonis que impresentiarũ rationabiliter possideris:aut in futurum iustis modis prestãte dño poteritis adipisci/sub beati petri p̃tectione suscipimus atq; nostra: Omnes quoq; libertates et imunitates a p̃decessorib⁹ nostris romanis pontificibus/sive per priuilegia vel alia indulta/vobis et ordini ac domibus vestris cõcessas/necnõ libertates et exemptiones seculariũ exactionũ/ab imperatoribus/regibus/p̃ncipibus et alijs christifidelibus vobis et eisdẽ ordini et domibus rationaliter indultas: Specialiter autẽ puentus/oblaciões/census/fructus/redditus/possessiones/agros/prata/pascua/nemora/siluas/casalia/grangias/molendina/aquas/aquarũ decursus/stagna/lacus/piscarias/iura/iurisdicciões: et oia alia bona ad ordinẽ et domos p̃dictas legitime spectãtia: necnõ ppetua bñficia ecclesiastica que eisdẽ domib⁹ annexa et incorporata/que vos in vsus p̃prios tenere asseritis /sicuti oia ea iuste et pacifice possidetis/vobis et per vos eisdẽ domibus auctoritate ap̃lica cõfirmamus/et p̃sentis scripti patrocinio cõmunimus. Nulli ergo oino hoim liceat hanc paginã nostre cõfirmatiõis et cõmunitiõis infringere/vel ei ausu temerario cõtrahere. Si q̃s autẽ hoc attemptare p̃sumpserit/indignatiõem omnipotẽtis dei/ac beatorũ petri et pauli ap̃lorũ eius/se nouerit incursum. Datum rome apud sanctũ petrũ/anno incarnationis dñice/millesimo quingentesimo octauo/nono k̃las augusti/pontificatus nostri anno quinto.

Idem iulius papa secũdus prohibet viris et mulieribus cuiuscunq; conditionis fuerint sub sententiã excomunicatiõis late sententiẽ: ne ingrediant monasteria monialium ordinis cartusien. absq; licetia speciali prioris maioris cartusie: et diffinitorũ capituli generalis pro tempore aut eorũ cõmissariõrũ vel loca tenentiũ.

Originale est i cartusia signatur p A. 234.

Julius papa secũdus:dilectis filijs / priori maioris domus cartusie et diffinitorib⁹ capituli generalis ordinis cartusien. Dilecti filij:salutem et apostolicã benedictiõem. Exponi nobis fecistis q̃ licet per regularia instituta ordinis cartusien. et canonicas sanctiones omnibus:

pontificū ordinis cartusiensis Fol. 48

A presertim viris / tam secularibus q̄ regularibus inhibeat / ne monasteria monia-
lium dicti ordinis ingrediant: tamen nonnulli viri sub preteritu visitandi eorum
consanguineas et affines in monasterijs ipsius ordinis existentes / aut alijs exqui-
sitis vijs / monasteria monialium prefati ordinis absq̄ licētia vestra ingredi presu-
munt: ex quo nō parua scādala possent verisimiliter exoriri. Quare pro parte ve-
stra nobis fuit humiliter supplicatum: vt super his opportune prouidere de beni-
gnitate apostolica dignaremur. ¶ Illis igit̄ cupientes / vt moniales et deo dica-
te persone / honestam / pudicam et castam vitam conseruent: huiusmodi supplica-
tionibus inclinati / quibuscūq̄ / tam viris q̄ mulieribus cuiuscūq̄ cōditionis exi-
stentibus / ne monasteria monialium dicti ordinis: etiam preteritu quarūcūq̄ licē-
tiarum eis desuper / etiam per sedem apostolicā concessarū / absq̄ prioris maioris
domus cartusie / et diffinitorū capituli generalis dicti ordinis pro tempore existē-
tium / aut eorū cōmissariozū vel loca tenentū / licentia speciali ingredi presumant
sub excommunicationis late sententie pena harū serie districtius inhibem⁹. ¶ Rō
obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis ceterisq̄ contrarijs
quibuscūq̄. Datum rome apud sanctū petrum / sub annulo pascatoris / die .xv. iiii
nij / millesimo quingētesimo octauo / pontificatus nr̄i anno q̄nto. §. ponzer⁹.

Littere capituli nostri generalis: in q̄b⁹ ordo noster cartusien.
perpetuo renunciauit esui carniū.

I34 **N** **D**uerint vniuersi presentē paginam inspecturi: **Q.** S. tunc
tpis prior cartusie / et ceteri priores vniuersi eiusdē
ordinis ad generale capitulū in cartusia simul congregati / et in ipso ca-
pitulo existentes / presentibus venerabilibus patribus Rōd. dei gratia tarenta-
sien. archiepiscopo / et §. eadem gratia episcopo grānopolita. spontanei et volū-
tarij / nō coacti / tam pro se q̄ pro suis cōuentibus vniūmter et concorditer in ple-
no et generali capitulo esui carniū perpetuo abrenunciauerūt: adijcentes q̄ si q̄s
illozū / siue prior siue monachus contra huiusmodi statutum presumptione teme-
raria / q̄d absit / venire p̄sumpserit / a societate et cōmuniōe totius ordinis / et ab ip-
so ordine amotū se nouerit penitus et exclusum. Datū anno dñi millesimo ducentē-
tesimo quinquagesimo quarto / die lune post festum ascensionis dñi. In cuius rei
testimonium / predicti dñi Rōd. tarentasien. archiepiscopus / et dñs. §. episcopus
grānopolita. presentē paginā ad instantiā et petitionē dicti prioris et capituli ge-
neralis sigillorū suozum munimine roborauerūt.

Originale est i car-
tusie signatus per
L. 1.

D nullus de ordine nostro potest transire ad ordinē cisterciē-
sum: aut ibidem recipi sine consensu nostro nec econtra.

I35 **E** **G**o frater S. dictus abbas cisterciū / totusq̄ cōuentus ab-
batum capituli generalis: Rōrum facimus pre-
sentibus et futuris: Nos et fratres cartusiesi. hoc federe perpetuo su-
mus inuicē obligati: vt ipsi fratres nostros ab ordine nostro recedentes sine con-
sensu nostro / in ordine suo nulla ratione suscipiant: nec nos fratres eorū receden-
tes ab ipsis / nisi ex eorū bñplacito ad habitandū nobiscū recipiemus: vtq̄ stabi-
litate perpetua hec rata sit p̄ctio: tam nostro q̄ illorū sigillo munire curamus.
Actū est hoc anno incarnati dñi / millesimo centesimo nonagesimo quinto. ¶ Re-
uerendo patri et dño. §. deo disponente / priori cartusie / et vniuerso eiusdem mona-
sterij sancto cōuentui: frater. S. dictus abbas cisterciē. et generalis abbatum con-
uētus: salutē et sincerā in christo dilectionē. Vlis et lectis in ipso capitulo nostro
cui destinate fuerāt / litteris sanctitatis vestre / pium petitionibus vestris que ibi
cōtinebant et fauorabilē prebui⁹ assensum. Siquidē sancte religioni vestre / quā
etiā a secularibus deuotissime honorari videmus et plurimū cōgaudemus quic-

Originale est i car-
tusie signatū per
L. 38.

quid placeret et nostris esset humeris portabile/ nulla ratione denegare possem?
vnde et vniuersis in capitulo constitutis abbatibus/ petitiones vestre pposite sunt
et approbate: ita quod omnibus vniuersaliter preceptum est: ut pactiones que inter or-
dinem nostrum et vestrum constitute sunt/ et in scriptis authenticis consignate/ firmiter
teneant: nec eas in aliquo violare presumant. Quod si forte aliquando ab aliquo in
aliquo eas contigerit violari/ vel a nostris ordini vestro vel a vestris nostro aliqd
lesionis inferri/ per vtriusque ordinis personas sapientes et pacis amicas emenden-
tur iniurie/ corrigantur lesiones et pactiones vtrinque pacifice reformentur: quatenus
deus pacis et dilectionis maneat semper cum omnibus nobis. Amen.

Confiniunt statuta et priuilegia ordinis cartusienensis feliciter: impressa Basilee
arte et industria magistri iohannis amorbachij ac collegarum suorum: impensis do-
mus montis sancti iohannis baptiste/ prope friburgum: Anno domini quingen-
tesimo decimo /supra millesimum ad. 18. calendas februaryas.

Reuerendo in christo patri ac domino / domino francisco de puteo/ maioris cartusie
priori: ceterisque diffinitoribus et patribus cartusien. ordinis: Ioannes Amorbach
S.P.D. Exemplaria et statutorum et priuilegiarum vestri ordinis ad me detulit ue-
nerandus pater/ dominus gregorius reisch/ prior domus montis sancti iohannis
baptiste/ prope friburgum/ et prouincie rhene uisitor: sese in mandatis habere
asserens/ ut ea formis aeneis excudi curaret: quatenus in multa excusa uolumina/
patribus/ fratribusque vestri ordinis diuulgarentur: Ego qui multis a retro annis/ or-
dinem vestrum et amabam et obseruabam: occasionem mihi prestatam gaude-
bam: ut quo uellem pacto/ meum uobis in uos amorem et beniuolentiam decla-
rarem: Suscepi curam/ statuta et priuilegia formis nostris excudendi: quibus du-
ctore/ auspice et architecto prefato priore/ opera mea collegarumque meorum/ extre-
ma (uti cernitis) imposita est: quare optimi patres/ hilari uultu/ hilariore animo tanquam
pignus et monumentum meum erga amoris et obseruantiam/ ut accipiat/ etiam atque
etiam rogo. Valete colendissimi patres: amorbachij uestri/ ac eius collegarum uestris
precibus erga deum immortalis memores. Ex officina nostra litteraria: basilee/
ad. xviij. calendas februaryas. M.D.X.

Inhibitio reuerendi patris ⁊ dñi. dñi francisci de puteo:
ne aliquis subditorū suorum operā det. vt statuta et priuile
gia ordinis cartusien. imprimant: vel alibi impressa siue im
primenda recipiat: nisi cū eius licentia ⁊ generalis capituli.

Franciscus de puteo/maioris cartusie/prior: lectori salutem.

Cum nuper ex decreto ⁊ commissione capituli generalis nostri cartusiesi. ordi
nis: venerabilis pater et frater nobis in chusto iesu dilectissimus. D. gregorius
reisch/prior domus montis sancti iohānis baptiste ppe friburgū/visitator prin
cipalis puincie rheni/dicti nostri ordinis/in ciuitate basiliē. per cōmendabilem
eiusdē ciuitatis ciuem/magistrū iohannē amorbach/nobis et dicto nostro ordini
deuotissimū/miris characteribus ⁊ ordine/statuta omnia cū suo repertorio ⁊ priu
legia eiusdem nři ordinis imprimi seu extampari fecerit: nō sine magnis sumpti
bus/laboribus et expensis/in maximū totius nostri pdicti ordinis cōmodū ⁊ de
corē: hos frater frāscus/humilis prior maioris cartusie/licet imeritus:dicti car
tusienis ordinis/generalis minister ⁊ seruus:volentes/vt tenemur/dictorū prio
ris ⁊ impressoris/future indemnitati cōsulere ⁊ puidere:ne(qđ absit) p tanto be
neficio detrimētū aliqđ patiant: auctoritate dicti nostri generalis capituli/ cuius
sup annū plena auctoritate fungimur: omnib⁹ et singulis psonis nři pdicti ordi
nis:sub pena/quo ad priores ⁊ ceteros officiales/absolutionis a suis obediētis:
discipline generalis/quo ad monachos/conuersos ⁊ redditos: quo xō ad dona
tos seu cōmissos/prebendarios/ ⁊ alios quoscūq nobis et dicto nři ordini subdi
tos/ppetue expulsionis ab ordine:districte inhiem⁹/ne dicta statuta/repertoriū
⁊ priuilegia alibi/qđ apud dictū magistrū amorbachū imprimi faciāt:aut p alios
forsitan iā impressa/vel imprimenda emant/vel recipiāt:donec ⁊ quousq expedi
tis iam impressis/per dictū generale capitulū / seu per nos aliter fuerit ordinatū.
Eadem etiā auctoritate volumus et ordinam⁹:ne dicta statuta et priuilegia/ siue
dicti capituli/seu nři speciali licentia/aliqui q de ordine nři nō sit/vendant/ denē
aut cōmunicent. Et ne qđ de hac nostra inhibitiōe/ordinatiōe/ ⁊ voluntate igno
rantie/iustā causam pretēdere possit:volum⁹ hanc chartā nři ppria manu scriptā
et signatā: et sigillo dicte nře dom⁹ cartusie sigillatā in calce dictorū iā impressorū
statutorū ⁊ priuilegiorū describi ⁊ imprimi in fidē ⁊ testimoniuū premissorū. Datū
cartusie vicesima nouembriis. Anno domini millesimo quingentesimonono.

Nomina prouinciarum et domorū ordinis cartusiensis.

Prouincia Sebenensis.

Domus cartusie.
Domus valonis.
Domus angionis.
Repausatorij.
Vallis sancti hugonis.
Allionis.
Pomerij.

Vallis sancte.
Lalesij.
Partis dei.
Sancti loci de lancea.
Vallis virtutis / in scocia.
Abelani/ montalium.
Dom⁹ correnie/vnita domui cartusie.

Nomina domorū

Prouincia prouincie

Domus durbonis.
 Abontis riui.
 Vallis sancte marie.
 Clerne.
 Vallis bone.
 Boni passus.
 Vallis benedictionis.
 Prati mollis/monialiū.
 Bertaudi monialiū/vnita domui durbōis

Prouincia aquitanie

Bone fidei.
 Portus beate marie.
 Glanderij.
 Sancte crucis in iaresio.
 Laturci.
 Vallis clare.
 Belluifus/prope castras
 Sancti saluatoris/prope villam francam

Prouincia cathalonie

Domus scale dei/prope terrogonā.
 Porte celi/prope valentiā.
 Btē marie mōtis hilaris/prope barchinonā
 Vallis iesu christi/prope ciuitatē segobricā.
 Iesu nazareni/in insula maioricarū

Prouincia castelle

Beate marie de paulari/prope segouiam.
 Beate marie de couis/prope yspalum.
 Beate marie de aniago.
 Beate marie de mira flores/prope burgos.
 Defensionis beate marie/prope xericiū
 Conceptionis beate marie de cazalla.

Prouincia burgundie

Domus portari.
 Silue benedicte.
 Abaiozeui.
 Bruerie.
 Vallis cluse.
 Sellionis.
 Boni locis.
 Abontis merule.
 Siligniaci.
 Petre castri.
 Poletens/monialiū
 Saletariū/monialium.

Prouincia francie

Domus vallis dei.
 Luuigniaci.
 Ligeti.
 Appoinaci.
 Belli larrici.

Vallis sancti georgij.
 Domus parci.
 Vallis viridis/prope parisiis.
 Vallis profunde.
 Basseuille.
 Fontis beate marie.
 Fontaneti/prope belnā.
 Beate marie de pratea/prope trecas.
 Sancte trinitatis/prope diuionē
 Rose nostre dñe/prope rothomagū.
 Sctōz donaciani et rogaciā/prope nānetas
 Campi sancti michaelis dauray.

Prouincia picardie

Domus montis dei.
 Vallis sancti petri.
 Beate marie de macort/prope valencenas
 Vallis sctē aldegōdis/prope sctm audomaz
 Sancti honorati/prope abbatis villam.
 Abontis sancti ludouici/prope nouiomū
 Vallis sanctispiritus/prope gosnayum.
 Beate marie de pratis/prope monsterolū.
 Abontis sancte andree/prope tornaci.
 Abōt sctē marie/prope bethumā/monialiū

Prouincia theutonie

Domus capelle beate marie/prope angia
 Vallis gratie/prope brugis
 Sancte katharine/prope antwerpia.
 Silue scti martini/prope geraldimontē
 Abontis sancte gertrudis/in hollandia
 Btē marie i monichusen/prope amhē i gelria
 Abont sancti iohānis baptiste in zeelem/
 prope dieft.
 Vallis regalis/prope gaudaui
 Omniū apostolorum/prope leodiū
 Houe lucis scti saluatoris/prope tralectū.
 Port salutis scti andree/prope amstredam
 Abontis sion/prope zerichzee in zelandia.
 Nostre dñe de gra/prope bruxellā.
 Sancti bartholomei/prope delst.
 Sancte sophie/prope boscūducis in gelria.
 Sancti martini in mōte solis/prope campis
 Sacte marie magdalene sub cruce/in mon
 te caluarie in louanio.
 Sancte anne/prope brugis/monialiū.

Prouincia anglie

Domus de witham.
 Loci dei de henton.
 Belle vallis/prope nothingā
 Salutiōis beate marie/prope londonias.
 Sti michaelis in bul/iuxta kingeston.
 Sancte anne/prope conuētre.
 Assumptionis btē marie/in monte gratie.
 Iesu de bethleem/iuxta shene.
 Clisitationis btē marie/de auxiolme.

**Prouincia alemanie
superioris.**

Domus vallis ſancti iohannis baptiſte
in feyrtz/in ſclauonia.
Vallis ſcti mauritij in gyrio/in ſclauonia.
Vallis iocoſe in carniola in frenicz/in ſcla/
uonia.
Lapidis refugij/in vngaria.
Vallis oim ſctōz in maurbach/in austria.
Vallis ſcti antonij in lechnicz/in vngaria.
Abontis oim angeloz/in ſhals.
Vallis auxilij in tarkan/in vngaria.
Throni btē marie in gēnico/in austria.
Vallis ſcti michaelis in lewl/in vngaria.
Stē trinitatis ppe brunna/in morauia.
Porte btē marie in arpach/in austria.
Vallis ioſaphat ppe olmuncz/in morauia
Throni ſancte trinitatis i pletriach/in ſcla/
uonia.
Sancti laurētij in ytingen/in ſchwitzia.

**Prouincie alemanie
inferioris.**

Domus noue celle in grūnaw/i franconia
Celle ſalutis in tuckelhaufen/in franconia
Horti angeloz in herbipoli/in franconia.
Abontis ſancti ſaluatoris/ppe ertfordiam
Sancte heliſabet/ppe ylnacū.
Celle beate marie/in nurnberga.
Horti chriſti/ppe nordlingen.
Aule beate marie in buria/ppe memingen
Pontis marie in alchem/in franconia.
Paſſionis chriſti/ppe legnicz.
Beate marie boni lapidis/ppe vrach.
Abontis ſcti iohānis baptiſte/in baſſia.
Horti marie in ylmach/in franconia.
Beate annunciate/in conradſpurg.
Trāſfiguratiōis ieſu chriſti/circa zwuzaw.
Sancti viri/ppe ratiſponā.

Prouincia rheni.

Domus ſcti michaelis/ppe maguntia.
Sancti alban/ppe treuerim.
Abontis ſcti beati/ppe confluentia.
Sancte barbare/in colonia.
Abontis ſancte marie/ppe argentinā.
Abontis ſcti iohānis baptiſte/ppe friburg.
Bethleem in ruremund/in gelria.
Sancte paule porte mōtis/ppe bern/in
ſchwitzia.
Vallis ſctē margarethe/in baſilea.
Inſule regine celi/ppe weſalia.
Sancti ſicti/in rutila.
Compaſſiōis beate marie/in cantauio/pro

pe iuliacum.

Caſtri marie/prope dulmaniā.

Prouincia ſaronie

Domus gratie dei/ppe ſtetin.
Paradiſi marie/in pruſcia.
Clauſtri marie/prope hildeshem.
Abiſericordie dei/ppe franckenford
Templi marie/prope lubeck
Regis marie/ppe roſtock.
Lozone marie/in pomerania.
Pacis dei/ppe ſchiuelben i noua marchia
Pacis marie/in regno ſchwecie

**Prouincia lombardie
propinquieris**

Domus caſularum.
Vallis piſij.
Abontis benedicti.
Stole dei/prope parmā
Scti bartholomei de riparolio/ppe ianuā
Abontis ſancti petri.
Abontis brachi.
Sancti ambroſij/aſs agnus dei/prope me/
diolanum.
Apoſtolorz philippi z iacobi/prope aſt.
Sancte marie de gratia/prope papiā.
Sancte trinitatis/prope mantua
Sancte marie de laureto/prope ſaonā.

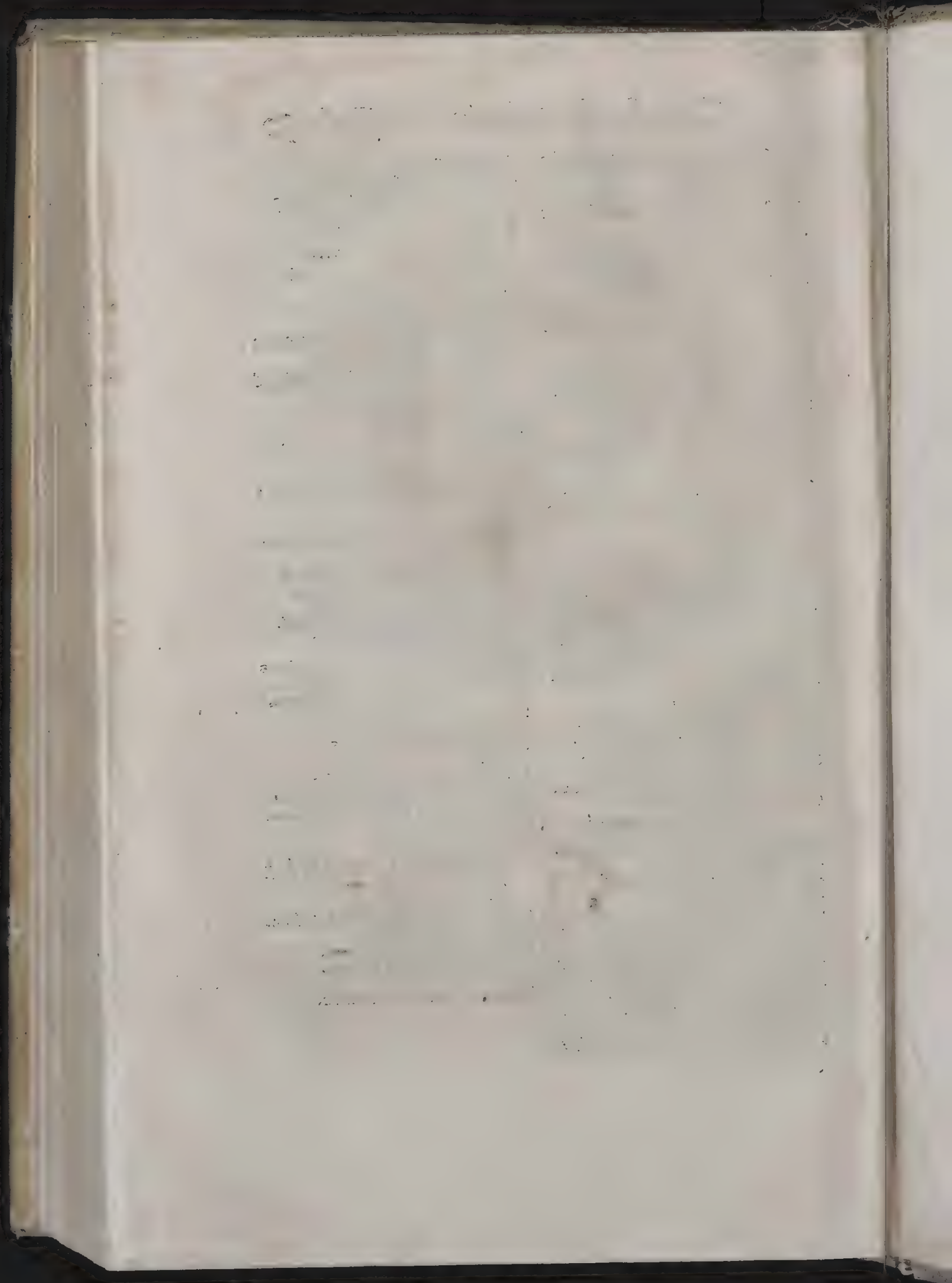
Prouincia tuſcie

Domus ſctē marie d magiano/ppe ſenas
Sancti hieronymi/prope bononiā.
Sancti petri de pontigniano/ppe ſenas.
Sanctiſpiritus/ppe lucam
Belreguardi/prope ſenas.
Sancti laurētij/prope florentiā.
Abontelli.
Vallis gratioſe de calci/ppe piſas.
Sancti andree de littoze/prope venetias.
Sctōz hieronymi z bernardi/ppe baduā.
Sancti chriſtophozi/ppe ferrariā.
Sancti marci/de vedane.

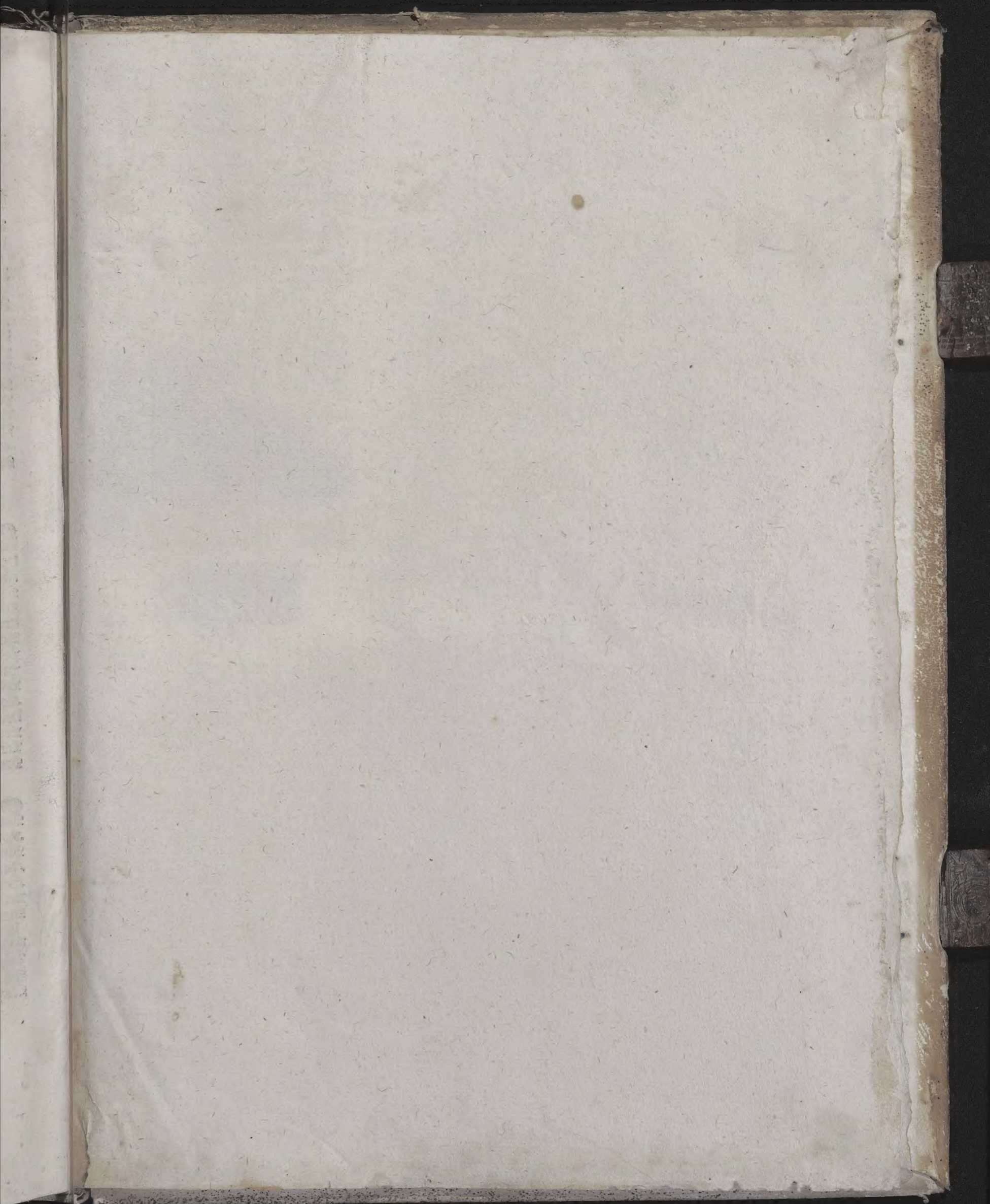
**Prouincia lombardie
remotioris**

Domus ſancti bartholomei/de triſulto.
Sancti laurentij/de padula.
Sancti martini/prope neapolim.
Sancti iacobi/in inſula de capro.
Sancte crucis/in roma.
Vallis ſancti nicolai claremontis.

395

63

1056/9

P.P. Can

3951

63

VI.16

1056194 Bibliotheca 5.000,-
P.P. Camaldulensium in Bielany

Depozyt w Bibliotece Jagiellońskiej

05226

